ANTHONY TROLLOPE

Cariera lui Phineas Finn

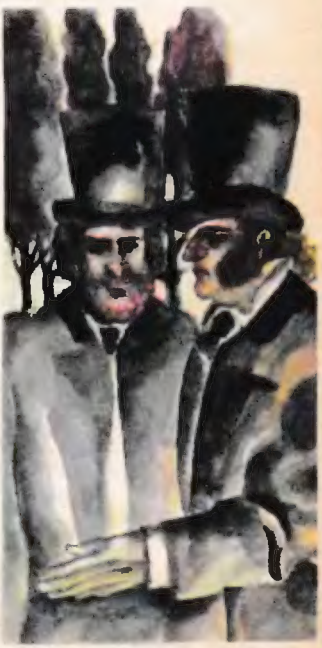

Editura Univers

clu

Clasicii

Literaturii Universale

Coperta colecției *Vasile Socoliuc*

PHINEAS FINN
The Irish Member
by
ANTHONY TROLLOPE
London
Oxford University Press

Toate drepturile asupra acestei versiuni sînt rezervate Editurii UNIVERS

Anthony Trollope

CARIERA LUI PHINEAS FINN

ediția a II-a

În românește de VERONICA ȘUTEU

București — 1978

Editura Univers

Partea întîi

CAPITOLUL I

PHINEAS FINN CANDIDEAZĂ ÎN ALEGERI CA DEPUTAT DE LOUGHSHANE

DOCTORUL FINN, din Killaloe, era deopotrivă de cunoscut în comitatul său — Clare — şi în altele mărginaşe, precum Limerick, Tipperary şi Galway, ca însuşi episcopul din aceeaşi urbe, şi la fel de respectat ca acesta. Mulţi susţineau cum că medicul ar fi fost mai cu dare de mînă decît mărita faţă bisericească, acoperind, cu îndeletnicirile sale, ţinuturi aproape tot atît de întinse ca şi cele aflate sub păstoria duhovnicească a înaltului cleric. Dealtminteri, însuşi episcopul — care, deşi romano-catolic îi făcea marea cinste de a se lăsa îngrijit de el — deseori îi spusese că „diocezele lor sînt aproape surori", de unde se poate lesne deduce de cîtă vază se bucura Finn — sau Malochi Finn, pe numele său întreg — în toată partea de vest a Irlandei.

Nici cu banii nu şedea tocmai rău; însă a-l crede la fel de înstărit ca augustul prelat, după cum o ţineau sus şi tare amicii lăudăroşi, ar fi cu totul lipsit de noimă, cînd e lucru ştiut în ce huzur vieţuiesc episcopii irlandezi şi de cîte bogăţii se împresoară chiar în zilele noastre, dacă soarta nu-i înstrăinează de glia străbună, pe cînd Finn nu agonisise o leţcaie pentru care să nu fi asudat. E drept că avea şi o familie grea, numărînd cinci fiice şi un fecior, toţi necăpătuiţi şi la mîna lui, pînă la ceasul în care vorbim. Phineas — unicul său fiu şi eroul viitoarelor

pagini — era fala surorilor și a maică-si care vedeau în el o pasăre rară. Doar medicul se arăta de altă părere, spunîndu-le, nu o dată, că băiatul nu e cu nimic mai presus de alți tineri ; ca să-l ia drept o raritate, îi trebuia mărturia unor însușiri cu totul deosebite, pe care ochiul său de părinte nu le deslușea încă.

Așa glăsuia Finn, arătînd prin aceasta o judecată dreaptă și cumpătată.

Cît despre imaginea aurită pe care femeile din familie i-o plăsmuiseră junelui Phineas, ea înflorise odată cu cei cîțiva lauri culeși de el ca proaspăt student. Tatăl său, lipsit de acel îndîrjit bigotism pe care noi, cei din Anglia, îl întrezărim în orice catolic de neam irlandez, îl trimisese la Trinity College ; de aici, unii localnici de prin jurul orașului Killaloe, pesemne clienți de ai lui Duggin din Castle Connell — un medic cu multă știință de carte, dar care se irosise tot uneltind împotriva lui Finn — declarau că acesta din urmă nici nu s-ar sinchisi dacă fiul său ar deveni protestant, cu gîndul să se înfigă la o catedră din facultate.

Adevărat, doamna Finn era protestantă, la fel și fetele, iar doctorul vădea o mare plăcere să cineze cu prieteni de ai săi protestanți în cîte o vineri, cînd i-o îngăduia timpul. Însă oricare vor fi fost dorințele tăinuite ale tatălui, Phineas, aflat la studii în Dublin, nu a trecut la protestantism. În schimb, a intrat într-un cerc de discuții libere, unde putința de afirmare nu atîrna de religie și nici nu-i cerea mare caznă, iar acolo și-a cîștigat un renume modest însă mulțumitor pentru el, care, croindu-și drum pînă în Killaloe, l-a ridicat în ochii femeilor de acasă făcîndu-le să întrevadă în Phineas acele virtuți fără seamăn pe care mamele și surorile le născocesc cu atîta ușurință și duioșie.

— Cunosc vreo șase bătrîni pricăjiți, toți mari flecari pe la cercurile astea de trăncăneală, pe vremea cînd erau și ei niște puști de-abia intrați în colegiu, observa doctorul printre laudele lor necurmate.

— În primul rînd, Phineas nu mai e puști, i-o tăia doamna Finn înțepată.

— Iar „flecarii nu obțin burse de studii, adăuga Matilda, cea de a doua fiică în scara crescîndă a vîrstelor.

— Numai că tata veşnic găseşte ceva de spus împotriva lui Phinny, se plîngea Barbara, mezina familiei.

— Vezi să nu-ţi zic şi ţie vreo două, îi riposta doctorul, trăgînd-o cu drag de ureche, căci Barbara — cea mai mică dintre fete — era marea lui slăbiciune.

Dar asta nu însemna că pe băiat îl nedreptăţeşte, precum i se imputase, ci dimpotrivă. Cînd acesta împlini douăzeci şi doi de ani, se făcu luntre şi punte şi îl trimise la Londra pentru a se instrui cu un magistrat. Visul lui era ca feciorul să practice avocatura în Irlanda, pe cînd Phineas îşi dorea cu ardoare să se rostuiască în Anglia. La stăruinţele lui şi ale fiicelor gureşe, medicul se lăsă înduplecat pînă la un anumit punct, legîndu-se să plătească onorariul cerut de un jurist priceput şi cu vază din Middle Temple, iar pe deasupra să-i asigure fiului o rentă anuală de o sută cincizeci de lire, din care să se întreţină cît avea să rămînă răzleţit de familie. Dar în sufletul lui de părinte mai nutrea hotărîrea de a-l sili într-un fel să se statorniicească în Dublin şi să preia circumscripţia Muster, unde, cu toate însuşirile-i minunate atribuite de mamă şi de surori, altfel avea să răzbească în profesie, ajutat de relaţiile tatălui şi de întinsa lui reputaţie.

Phineas îşi fixă ca termen de pregătire trei ani încheiaţi, la capătul cărora deveni practicant, dar cîtă buche învăţase ori dacă se ţinuse de treabă, nici unul dintre ai lui nu ştia. Eminentul jurist la care fusese trimis să-şi facă ucenicia nu-i lăudase prea mult sîrguinţa. Numai la rare răstimpuri mai strecurase o vorbă de preţuire pentru mintea sa ageră. Nici Phineas, venit în prima vacanţă mai lungă, nu le dăduse a înţelege că se zdrobise cu cartea, şi nici zvonuri legate de perspectiva unor succese profesionale nu ajunseseră pînă în Killaloe. Şi totuşi, puţinele veşti ce mai răzbăteau în familie ţineau în continuare aprinsă acea admiraţie din sînul matern despre care s-a pomenit înainte, şi care se dovedea destul de puternică spre a-l abate pe doctor de la dreapta sa judecată, făcîndu-l să accepte ca fiul să trăiască în continuare la Londra unde, după cît se părea, pătrunsese în faimosul „Reform Club" şi se învîrtea într-o lume grozav de aleasă. Din spusele lui era prieten la toartă cu nobilul

Laurence Fitzgibbon — cel mai vîrstnic vlăstar al Lordului Claddagh ; îl cunoscuse îndeaproape pe Barrington Erle — ex-secretarul particular sau, în fine, unul din numeroşii foşti secretari ai premierului liberal, care pînă deunăzi deţinuse puterea, însă acum o pierduse — şi, pe deasupra, cinase în trei patru rînduri la distinsul aristocrat, de aceeaşi culoare politică, contele Brentford. Iar toţi aceşti noi şi suspuşi amici îi dăduseră temeinice asigurări că se va descurca de minune dacă avea să rămînă în Anglia. Poate nu strălucind în barou sau în tribunale, dar în orice caz ocupînd una din acele nenumărate funcţii la care doar avocaţii tineri şi foarte isteţi au dreptul să aspire.

Auzind toate acestea, doctorul îşi călcă iarăşi pe suflet, lăsîndu-l printre străini încă un an deşi, la sfîrşitul acestuia, se văzu nevoit să scoată din pungă trei sute de lire, ca să plătească datoriile fiului, pe la creditorii din Londra. Cînd prietenii săi aflară de aceasta, începură să şuşotească, spunînd că bietul Finn a dat în mintea copiilor. Cum să arunce cu banii cînd fiicele erau încă nemăritate ? Şi de avea să renunţe la practică, cu toate profiturile ce i le pusese lumea pe seamă, rămînea cu un venit de cel mult cinci sute de lire pe an. Însă medicul nu plecă urechea la nimeni ci, după expedierea sumelor datorate de Phineas, se înhămă şi mai zdravăn la muncă, uitînd de intenţia mereu repetată, în vremea din urmă, de a se lăsa de obstetrică. Trudea cu rîvnă şi spor, spre sila fără de margini a doctorului Duggin care între timp îşi strămutase paraponul pe băiat, ponegrindu-l în fel şi chip.

Cînd anii de pregătire se scurseră şi Phineas a fost uns avocat, primi o epistolă de la tatăl său în care acesta îi punea diferite întrebări cu privire la intenţiile sale de viitor. Ca părinte îl povăţuia să se stabilească în Dublin şi, în cazul cînd fiul avea să-l asculte, îi făgăduia în continuare renta de o sută cincizeci de lire pentru încă trei ani. E drept că nu preciza ce s-ar fi întîmplat dacă Phineas îi nesocotea sfatul, dar se înţelegea de la sine că va pierde ajutorul bănesc.

În momentul sosirii scrisorii, Parlamentul tocmai se dizolva. Lordul de Terrier, primul ministru conservator,

care rezistase în fruntea guvernului o perioadă aproape fără egal ca întindere — adică un an şi trei luni — nu mai putuse înfrunta opoziţia tot mai înverşunată şi, ca urmare, dizolvase Camera Lorzilor şi cea a Comunelor. Se răspîndise zvonul că premierul ar fi demisionat bucuros, oferind opoziţiei una din lesnicioasele-i biruinţe ; însă partidul său nu i-o îngăduise, astfel că se văzuse silit să recurgă la noi alegeri. În această vîltoare, şi cu puţin înainte de venirea misivei de acasă, Phineas primise la club — la faimosul „Reform Club" — oferta de a candida pentru circumscripţia irlandeză Loughshane, o propunere atît de neaşteptată, încît, auzind-o din gura ilustrului Barrington Erle, i se tăie răsuflarea. Cum ? Să candideze ca viitor membru al Parlamentului la o vîrstă atît de necoaptă, fără pic de avere la spate, fără o leţcaie în buzunar, atîrnînd de ajutorul patern la fel ca pe vremea primilor ani de şcoală ? Şi apoi să ţintească circumscripţia Loughshane, ce-i drept o aşezare măruntă, din comitatul Galway, însă pe care o reprezentase timp de două decenii un frate de-al contelui Tulla, om de toată isprava şi un inimos purtător de cuvînt al Orangiştilor protestanţi din Irlanda ? ! Ce va spune nobilul Tulla, proprietar peste întregul Loughshane sau, oricum, al pămînturilor din jur şi care, din întîmplare, se număra şi printre bunii amici ai tatălui său ?

Cu toate că Loughshane aparţinea comitatului Galway, bătrînul conte trăia mai mult în reşedinţa din Clare, aflată cam la zece mile de Killaloe, şi cel care-i trata picioarele atinse de gută, nervii slăbiţi ai consoartei ca şi deranjamentele stomacale ale servitorilor nu era altul decît doctorul Finn. Şi-atunci cum să-l înfrunte tocmai fiul acestuia, candidînd pentru Loughshane ? Şi de unde banii trebuincioşi într-o astfel de bătălie ? Era un vis minunat, o idee măreaţă care mai că-l făceau să plutească de fericire, dar cum să le vadă înfăptuite ?

Cînd prietenul Erle îi făcuse extraordinara ofertă în fumoarul faimosului „Reform Club", simţise cum se roşeşte la chip ca o fată şi preţ de cîteva clipe nu putu să vorbească cu şir, într-atît îl turtiseră surpriza şi bucuria. I-au trebuit aproape zece minute pînă să-şi vină în fire, să i se răcorească obrajii şi mintea şi să înceapă a cîn-

tări nevisata propunere. Era colosală însă cu neputință de înfăptuit, cum încercă să-i explice și lui Barrington Erle, care-l privea peste umăr pe canapeaua unde ședeau. Dar spre stupoarea-i crescîndă, acesta nu vedea nici o piedică în calea izbînzii.

După spusele lui, Loughshane era o circumscripție așa de măruntă, încît capitolul cheltuielilor cerute de propaganda electorală mai că nu exista. Numărul alegătorilor, așa cum reieșea din registre, nu depășea trei sute șapte suflete, iar aceștia, ca și restul localnicilor, trăiau atît de departe de lume și de binefacerile civilizației că habar nu aveau ce e mituirea. Apoi onorabilul George Morris care-i reprezentase în Parlament timp de două decenii era privit cu ochi răi din mai multe motive. Primul, deoarece nu mai dăduse prin circumscripție de la ultimile alegeri ; al doilea, fiindcă afară de simbolica sa prezență în Parlament nu înlesnise nici o înfăptuire în tîrgulețul pe care-l oblăduia ; al treilea, pentru că nu investise nici un șiling în el ; al patrulea, fiindcă nu promovase un singur locuitor, săltîndu-l în vreo dregătorie de stat.

— Iar colac peste pupăză, s-a mai certat și cu fratele său, încheie Barrington Erle lista păcatelor de care se făcea vinovat predecesorul lui Phineas.

— Ei, nu vorbi ! se mirase acesta. Și cu care-i credeam juraţi pînă la moarte.

— Or fi fost ei cîndva juraţi, dar acum se înjură de mama focului, zise celălalt chicotind. Se pare că George a întrecut măsura, pretinzînd contelui să-i dea mai mulți bani, iar bătrînul s-a făcut foc și pară.

Deși prevenit de slabele investiții cerute de propagandă, eroul nostru continua să se arate îngrijorat, mărturisind că nici pe acestea nu vedea de unde să le acopere. Însă Barrington îl liniști pe deplin, informîndu-l că ele urmau să fie făcute dintr-un fond anume alocat, în vederea campaniei electorale. Dealtminteri, completă el, tocmai fiindcă nu trebuiau împinse parale prea multe se opriseră cu alegerea asupra neînsemnatului Loughshane, iar asupra lui Phineas, deoarece îl considerau un tînăr promițător, cu șanse absolut sigure în alegeri. Se gîndiseră la toate din vreme, pînă și la eventualitatea unor proteste

în legătură cu candidatul. Şi de aveau să apară, răspunsul era de pe acum pregătit : nu se ceruse un irlandez şi totodată un romano-catolic ? Cu asta vor astupa gura localnicilor, ba chiar îi şi aţâţau, ca să nu-l mai voteze pe acel protestant înfocat, cum se arătase preaonorabilul George Morris.

Cît despre ce aştepta partidul de la candidatul propus — „partid" însemnînd pentru Barrington Erle însuşi primul ministru în slujba căruia făcuse carieră politică — acesta îi pretindea să fie de bună credinţă, să-l sprijine în tot ce întreprindea, şi nicidecum să semene răzmeriţă, să facă pe Fenianul [1] înflăcărat, să alerge pe la întrunirile ţinute în Rotunda sau pe la altele de acelaşi gen ori să-şi vînture propriile-i idei şi convingeri privitoare la drepturile electorale şi la biserica irlandeză.

— Bine, dar am şi eu opinii adînc înrădăcinate, zise Phineas, îmbujorîndu-se iarăşi la faţă.

— Firește, dragul meu, îi replică Barrington, bătîndu-l pe umăr. Dacă nu le aveai, nici nu veneam cu propunerea. Numai că, vezi dumneata, părerile noastre coincid pe deplin, şi de aceea te socotesc cel mai potrivit candidat pentru Galway. S-ar putea ca niciodată în viaţă să nu te mai întîlneşti cu prilejul de acum, pe care în nici un caz nu trebuie să-l ratezi. Deci consideră-te alesul definitiv pentru Loughshane.

Cam aici se încheie dialogul, Barrington Erle ridicîndu-se de pe canapea şi plecînd să încheie alte mărunte tranzacţii, de aceeaşi natură, lăsîndu-l pe Phineas să cîntărească de unul singur oferta ce i-o făcuse.

Auzi, să ajungă membru în Parlamentul britanic ! Adică să-şi vadă împlinită ambiţia care-l însufleţise în toate disputele aprinse ce le avusese în sînul celor două cercuri de discuţii libere din care făcuse parte ! Fiindcă ce altceva, decît acest ascuns ideal, alimentase controversele searbăde iscate între membrii lor ? El şi cu alţi vreo patru colegi, care se autodenumiseră liberali, obişnuiau să-i înfrunte pe aşa zişii conservatori — constituiţi în alt

[1] Membru al unei asociaţii secrete irlandeze fondată în New York, în 1857, cu scopul răsturnării dominaţiei engleze din Irlanda.

grup de vreo patru, cinci tineri — și astfel, seară de seară, luau în dezbatere o temă însemnată, pe care o susțineau cu înflăcărare, deși fără nici o convingere că opinia unui grup va fi acceptată de celălalt, sau că aprigele lor dispute vor duce la o acțiune ori rezultat. În schimb, fiecare din oratori simțise, într-un fel tainuit, că arena de atunci constituia doar o piatră de încercare înaintea unui eventual amfiteatru mai important, în care viitoarele diatribe, debitate cu aceeași vigoare și elocință, dar cu mai mult efect practic, vor duce la înfăptuiri de seamă. Natural că nici față de sine nu avusese curajul de a mărturisi această cutezătoare aspirație. Înainte de a-și îngădui un asemenea vis, trebuia să-și câștige un nume ca avocat, iar cu timpul ajunsese a-și da seama că succesul nu îți pică din ceruri. De-ar fi muncit mai cu rîvnă, putea să aspire la el, însă lăsîndu-se pe tînjeală, ca în toți acești ani, cu ce drept să fi năzuit la o ridicare fulgerătoare? Și cu atît mai puțin la suprema cinste de a fi deputat? Pentru ca azi, această fantastică perspectivă, pe care o socotea mai presus de toate cîte există pe lume, să-i fie oferită pe tavă, s-o vadă la numai un pas de împlinire! Doar așa îi spusese Barrington Erle, și de avea să-i acorde crezare, însemna că era deajuns să ridice o mînă ca în două luni să se vadă în Parlament. Iar cuvîntul amicului — mai ales în această privință — merita deplină încredere. Știa foarte bine că el aranjează asemenea treburi, și nu era să-i propună candidatura dacă n-ar fi avut intențiile cele mai serioase ori de n-ar fi fost sigur de reușită. Așadar, i se deschisese o portiță, i se croise o cale spre glorie, și acum depindea doar de el dacă avea ori nu s-o urmeze! Cum va reacționa tatăl său cînd va afla marea veste? Cu siguranță se va pune de-a curmezișul iar de va cuteza să-l înfrunte, îi va retrage banii de întreținere. Și, mă rog, ce mai sumă! O sută cincizeci de lire pe an! Cum să trăiască ditamai deputatul dintr-un venit așa derizoriu?! Cum să-i ajungă atunci, dacă astăzi, ducînd-o ca un biet muritor de rînd, de-abia scăpase de datorii și se pomenise cu altele — nu prea mari, ce e drept, dar suficiente ca să se simtă jenat la croitor, la

cizmar sau la magazinul de articole bărbăteşti. Şi totuşi, cerul îi era martor cît de drămuit fusese cu banii, mulţumindu-se dimineaţa cu un ceai şi o chiflă, iar seara mîncînd deseori de numai un şiling, la modestul birt de lîngă facultatea de drept. Cu adevărat putea spune că întrecuse pînă şi proverbiala cumpătare a irlandezului. Dar unde o să cineze de va ajunge membru în Parlament ? Întrebarea îl făcu să-şi închipuie cam la ce umilinţe se putea aştepta omul care se avîntă prea devreme în viaţă spre înălţimi nepermise unde nu ştie cum să se menţină în echilibru. Şi în faţa sumbrei imagini pe care şi-o făuri — căci junele nostru nu era cu totul nesăbuit, ori „flecar" cum îl numea taică-său — îşi zise cu amărăciune că o dată ce va juca marea carte, se putea aştepta la orice năpastă, începînd cu alungarea dintre ai săi şi pînă la degradarea-i totală înainte de treizeci de ani.

Doar auzise de sărăntoci ca şi el ce intraseră în Parlament şi o sfîrşiseră jalnic. Îi cunoştea chiar pe nume pe vreo doi dintre aceşti îndrăzneţi ce se aventuraseră peste puterile lor, ca apoi să se năruie, covîrşiţi de primele greutăţi întîlnite. Dar nu era oare de preferat să te prăbuşeşti încă din tinereţe, decît să te laşi în voia destinului ? Să nu-l forţezi niciodată ? Şi apoi, nu trebuia complet neglijată putinţa de propăşire. Cîte perspective nu deschidea unui începător în ale avocaturii calitatea de parlamentar ? Căci aşa cum aflase de unii răpuşi de o ascensiune prea timpurie, tot astfel auzise de alţii care se realizaseră datorită curajului dovedit în tinereţe. Şi o dată ce alunecă pînă aici cu reflecţiile, se simţi ispitit să-şi închipuie că s-ar preda fericit pînă şi în braţele morţii, numai să se vadă în Parlament şi să primească o epistolă cu cele două iniţiale impozante, M.P. [1] — strălucind în dreptul numelui său. Oare tinerii de pe cîmpul de luptă nu se agaţă de nădejdi disperate ? Poate din patru, trei sînt ucişi, dar cel care scapă va purta toata viaţa magnifica decoraţie a Victoriei. Aşa gîndesc luptătorii, şi de această nădejde trebuia să se lege şi el, nu să dea înapoi, să renunţe la ideea lui Barrington Erle, speriat de primejdiile ce le aducea după sine. Cu gîndul acesta îl căută a doua zi

[1] M. P. — membru al Parlamentului.

dimineață și, la capătul convorbirii pe care o avură, așternu următoarea scrisoare :

„Reform Club", februarie, 186...

„Dragă tată,

mă tem că rîndurile de față te vor uimi la început, dar sper că după citirea lor vei încuviința hotărîrea pe care am luat-o. Ai aflat negreșit de brusca dizolvare a Parlamentului precum și de faptul că pe la mijlocul lunii martie vom fi iarăși în zarva alegerilor. În legătură cu aceasta, am primit invitația de a candida pentru Loughshane, și mi-am dat consimțămîntul. Propunerea a pornit de la Comitetul Politic al lui „Reform Club" și mi-a fost adresată de amicul meu Barrington Erle, secretarul particular al domnului Mildmay. Se înțelege, cred, de la sine, că nu mă grăbeam să-i dau curs dacă nu mi se promitea tot sprijinul necesar sau de n-aș fi primit deplina asigurare cum că nici una dintre cheltuieli n-o să cadă în sarcina mea. Doar nu cra să-ți pretind bani pentru propaganda electorală !

Vezi, prin urmare, cîte înlesniri mi-au fost acordate, încît mi s-a părut o lașitate din parte-mi să răspund printr-un „nu" la onoarea de a mă vedea printre cei aleși. Căci așa socotesc această propunere — o mare onoare ce mi se face. Mărturisesc că mă pasionează politica ; o studiez cu nețărmurit interes — („tînăr fără de minte !" se burzului taică-său) — și de mult nutresc visul de a ajunge cîndva deputat. („Dar din ce-ai să trăiești, ai visat vreodată ?" îl bombăni iar bătrînul). Desigur, norocul mi-a surîs cu mult mai devreme decît m-așteptam, dar asta nu poate fi un temei ca să-i dau cu piciorul. Nici cariera nu înseamnă un obstacol, din contră, va avea numai de cîștigat de pe urma alegerii mele în Parlament. Alte perspective se deschid unui magistrat cu un loc atît de suspus, care nici nu-l abate prea mult de la practica sa. („Asta așa este, dar numai cînd avocatul are un nume

și o faimă ce-l scutesc de corvezile zilnice", completă medicul).

Singura îndoială pe care am avut-o izvora din vechea prietenie dintre dumneata și contele Tulla, al cărui frate a reprezentat Loughshane în Camera[1] vreme de nu știu cîți ani. Dar acum se pare că va trebui să renunțe sau, în fine, să înfrunte un contracandidat liberal. Ori de nu eram eu, desigur că ar fi fost altul, iar pe contele Tulla îl cunosc ca un om prea integru ca să facă din asta un motiv de ambiție și sfadă. Dacă tot s-a hotărît mazilirea fratelui său, de ce nu mi-ar reveni mie circumscripția pierdută ? Cu ce aș fi mai prejos decît alții ?

Știu, dragă tată, în ce fel ai să judeci marea mea imprudență și mărturisesc că nu te pot contrazice cu o vorbă. Începînd de aseară, mi-am spus și mi-am repetat că prin ceea ce întreprind poate chiar mă voi ruina. („Oare i-o fi trecut prin minte că mă poate ruina și pe mine ?" se întrebă doctorul). Dar pentru o cauză ca aceasta, mă declar pregătit să înfrunt orice urmări. Nu am pe nimeni de întreținut, și atîta timp cît nu-mi fac numele de ocară, pot dispune de mine după cum socotesc nimerit. Dacă vei hotărî să-mi suprimi renta, să știi de pe acum că n-am să-ți port vreun resentiment. („Vai, cîtă mărinimie !" șuieră medicul printre dinți). Am să-mi cîștig existența scriind pe la diferite reviste, la care mi-am încercat pana și pînă acum.

Transmite mamei și surioarelor gîndurile mele de dragoste. S-ar putea să le văd în curînd, dacă vei consimți să vă fac o vizită în perioada alegerilor. În încheiere, poate n-ar strica să subliniez că sînt absolut hotărît să-mi încerc norocul în cazul cînd comitetul politic al clubului nu-mi va retrage propunerea. Am cîntărit-o pe toate fețele și am ajuns la concluzia că într-adevăr merită să-mi primejduiesc viitorul. Dealtfel, așa cum înțeleg eu politica, chiar asumarea unui astfel de risc este o datorie. Și atunci, aș putea să mă mai sustrag ? Nu. Hotărît lucru, nu !

---

[1] Camera Comunelor.

Aştept cu înfrigurare un răspuns măcar de un rînd la cele de sus,

cu profundă afecţiune filială,
al dumitale,
Phineas Finn."

E greu de ştiut dacă la citirea scrisorii doctorul Finn nu s-a simţit mai degrabă muşcat de mîndrie decît de revoltă, şi nu a tresărit bucuros, în loc să strîmbe din nas, după cum l-ar fi îndemnat dreapta sa judecată. Cît despre doamna Finn şi cele cinci fiice, îndată ce au aflat noutatea s-au declarat de partea lui Phineas. Băiatul întrunea toate calităţile ca să ajungă în Parlament — pretindea maică-sa ; iar odată ce îşi ocupa locul, se vor întrece care să pună mîna pe un avocat aşa priceput şi distins. Surorile susţineau că, oricum, frăţiorul are dreptul să-şi încerce norocul şi ar fi fost o cruzime din partea părintelui să i se pună în cale.

În zadar încercă medicul să le deschidă ochii, spunîndu-le că pentru un avocat debutant mandatul în Parlament nu înseamnă o proptea, aşa cum pesemne era pentru alţii, cu o faimă şi o situaţie consolidate ; că o dată ales în Loughshane, Phineas va renunţa la ideea de a-şi cîştiga existenţa — o adevărată nenorocire pentru un coate goale ca el ; iar peste toate acestea, înfruntarea familiei Morris, venind de la propriul său fiu, va fi privită ca un gest de grosolană ingratitudine faţă de contele Tulla. Doamna Finn împreună cu fetele s-au dovedit de neînduplecat, vorbindu-i cu atîta însufleţire despre meritele şi perspectivele odorului, încît inima doctorului s-a lăsat biruită de gurile lor şi de vanitatea sa de părinte.

Totuşi, cînd îi scrise băiatului, îl sfătui să abandoneze proiectul. Desigur nu se aştepta să-l asculte, fiindcă, aşa cum o recunoştea singur, nu-i arătase destulă severitate. În loc de a-i porunci, îi aşternuse numai poveţe. Nu-l ameninţa cu retragerea rentei şi nici nu-i spunea răspicat că este în pericol de-a se face de rîs, ci căuta, cu prudenţă, să-l prevină de unele neajunsuri, astfel încît, la primirea scrisorii, Phineas înţelese că, pe căi ocolite, tatăl său îşi

dăduse consimţămîntul. A doua zi mai primi o epistolă — plină de afecţiune şi de mîndrie — din partea maică-si, care nu-l îmboldea chiar pe faţă să candideze în alegeri — întrucît niciodată nu zădărnicise o povaţă de-a soţului — dar îl stimula într-alt fel, prin dragostea şi neţărmuritul ei orgoliu matern.

„Se înţelege că te-aşteptăm pe la noi, dacă vei hotărî să candidezi pentru Loughshane. Vom fi cu toţii încîntaţi să te revedem !" îi scria în încheiere.

Pentru Phineas, bîntuit de îndoieli după spovedania trimisă tatălui său şi dornic să mai cîntărească propunerea — pricină pentru care îi şi ceruse amicului Barrington Erle o săptămînă de păsuire — cele două misive însemnară izbăvirea de orice incertitudine. Citind printre rînduri, înţelese degrabă că maică-sa şi surorile erau de partea îndrăzneţei lui încercări, şi nici tatăl nu părea pornit pe şicane. Astfel stînd lucrurile, în aceeaşi seară îi declară amicului său, la club :

— Sînt gata să-ţi urmez sfatul.

— Care sfat ? îl întrebă Barrington Erle, un om cu prea multe preocupări ca să se poată gîndi doar la tîrguleţul Loughshane şi la Phineas Finn, sau care nu voia să-şi trădeze nici o umbră de nerăbdare în privinţa răspunsului datorat de acesta.

— Să candidez pentru Loughshane.

— Bine, prietene. Vom face tot ce ne stă în puteri ca să te scoatem învingător. Ordonanţele irlandeze vor apărea pe ziua de trei martie. Deci cu cît te vei prezenta mai curînd acolo, cu atît mai bine va fi pentru toţi.

CAPITOLUL II

PHINEAS FINN ESTE ALES ÎN LOUGHSHANE

UNA DIN MARILE PIEDICI în calea biruinţei lui Phineas dispăru aproape ca prin minune.

La a doua depeşă din partea vlăstarului, prin care acesta îl înştiinţa despre hotărîrea de a candida în alegeri, indiferent de urmări, doctorul Finn, un om de curaj

şi deloc temător de iluştrii prieteni, se urcă în trăsură şi o porni către Castle Morris, spre a-l preveni pe contele Tulla de intenţiile fiului. Vîrstnic şi pătimaş, după cum îl ştia, medicul se aştepta la o ceartă aprinsă şi era pregătit s-o înfrunte. La drept vorbind, prea multă recunoştinţă nu-i datora nobilului întrucît, în relaţiile lor de o viaţă, primise exact cît dăduse, şi, după cum spunea chiar feciorul, de vreme ce tot avea să existe un candidat liberal pentru Loughshane, nu era să renunţe la luptă pe nişte considerente mărunte, cum erau borcanele de alifii şi hapurile administrate ca medic. Că mai avea şi alte stavile, nimic mai adevărat ; dar cel puţin asta nu putea să-l oprească din drum. Pesemne contele va fi de cu totul altă părere, şi tocmai de aceea trebuia să-i anunţe el vestea, nu s-o afle din alte guri şi să se zbîrlească mai tare. Dar cînd doctorul isprăvi povestirea, în loc să se arate îmbufnat, bătrînul exclamă jovial :

— Măi, să fie el de băiat ! Auzi, să candideze'n alegeri ! Dacă chiar e decis, află, Finn, că eu am să-l sprijin.

— Să-l sprijiniţi dumneavoastră ?! bîigui uluit celălalt.

— Şi de ce nu ? Doar n-oi fi chiar aşa de ciumat în ochii localnicilor ca protecţia mea să-i aducă înfrîngerea ! Şi mai află un lucru. Pentru George Morris n-am să pun umărul.

— Cum, dar dînsul e...

— Lasă asta ! Şi continuă cu ce ai început.

— Personal, nu prea m-am vîrît în politică, după cum bine ştiţi. În schimb Phineas face parte din opoziţie.

— Şi ce-mi pasă mie ? Cu ce m-am ales de pe urma conservatorilor ? Sau vărul meu, Dick Morris ? Nu există în toată Irlanda un prelat mai devotat lor, iar dînşii au binevoit să-l numească vicar la Kilfenora pe un nimeni, care nu a făcut niciodată politică, cu toate că eu mi-am plecat obrazul şi le-am cerut să-l ungă pe vărul-meu ca vicar. Să le fie de bine şi să aştepte să le mai cer eu vreodată ceva.

Doctorul Finn, care era la curent cu datoriile acumulate de venerabilul Morris precum şi cu predicile sale ciudate, nu se miră de aşa zisa lui vitregire de către patronii conservatori ai bisericii irlandeze. Totuşi, se abţinu să facă vreun comentariu.

— Cît despre George, continuă contele, în veci n-am să ridic un deget să-l mai susţin. Iar de la Loughshane, să-şi ia adio. Chiar de-ar fi să-i rog pe localnici, tot n-ar vota pentru el. Asta mi-a spus-o şi Peter Blake (adică agentul electoral al contelui Tulla). Aşadar, vremea lui a trecut, şi dac-ar fi să mi se ceară părerea, aş suprima drepturile civile în Loughshane. Ba chiar în ţara întreagă, şi aş aduce un guvernator militar. Ce pricopseală avem de pe urma reprezentanţilor noştri în Parlament? Şi apoi uită-te cine sînt. Din zece, cîţi îi avem, nu alegi un adevărat gentilom. Aşa că nu am nimic împotriva fiului tău. Ba chiar am să caut să-l sprijin, cu puţinul de care-s în stare. Dar mai bine ar fi să vină şi să stea de vorbă cu mine.

După ce îl asigură că aşa o să facă, medicul se ridică şi plecă. Normal, nu se simţea măgulit de aprecierile contelui cu privire la calitatea parlamentarilor irlandezi. După el unul, nici Phineas nu era acel gentilom din zece, care să reprezinte comitatul cu cinste. Cu toate acestea, întrevederea se dovedise cum nu se poate mai rodnică, înlăturînd poate cea mai redutabilă piedică din calea fiului său. Cînd plecase înspre Castlemorris, nici prin gînd nu-i trecuse să-i cîştige o proptea în alegeri; şi totuşi, acum avea una. De aceea, în faţa familiei nu putu să-şi ascundă marea sa mulţumire. Oricît ar fi vrut să se arate colţos şi potrivnic feciorului, cuvintele ce-i ieşeau din gură erau parcă unse cu miere, astfel că, începînd din seara aceea, nimeni în casă nu-şi mai dădu ostenoala să-i tăinuiască nădejdile în legătură cu reuşita lui Phineas, iar a doua zi îi expediară o scrisoare, în care Matilda îl înştiinţa că e aşteptat de conte cu braţele larg deschise.

„Chiar tata s-a dus să-l vadă şi a aranjat totul", anunţa sora lui.

— Aud că George Morris nici nu mai candidează, spuse Barrington Erle către Phineas în preziua plecării lui la Killaloe.

— Bine şi face, fiindcă ilustrul său frate n-o să mai pună umărul să-l ajute. Ci are de gînd să mă susţină pe mine.

— Sincer să fiu, nu prea îmi vine să cred, se arătă celălalt circumspect.

— Şi totuşi aşa e. Tatăl meu îl cunoaşte pe conte de douăzeci de ani, şi prin el i-am intrat în graţii.

— Ascultă-mă, Finn. Nu cumva ai de gînd să ne joci o festă ? îl luă amicul din scurt pe un glas în care străbătea un amestec de uimire şi teamă.

— Cum adică ? îl întrebă cu totul nedumerit.

— Uite-aşa, să ne trezim că treci de partea conservatorilor...

— Poate pe lumea cealaltă, i-o tăie protejatul cu un aer vexat, ca apoi să urmeze cu solemnă mîndrie : Îngăduie-mi să te asigur că nu mi-aş schimba crezurile politice nici ca să-ţi plac dumitale, nici contelui Tulla, deşi, ca să mă exprim într-un chip sugestiv, fiecare purtaţi în buzunarele de la vestă mandatele deputaţilor. Am fost şi rămîn un liberal cu principii ferme şi sănătoase, iar de-o fi să reuşesc în alegeri, n-am să intru în marele sfat al ţării cu gîndul să sprijin un anume partid, ci să fac tot ce-mi stă în putinţă pentru binele naţiunii. Atît pot să-ţi spun, şi aceleaşi cuvinte le voi repeta şi contelui Tulla.

Barrington Erle se depărtă dezgustat. Acest stil de a vorbi îl îngreţoşa pur şi simplu. Ce om subţire şi îndeobşte onest nu se scutură la auzul unor dulcegării ieftine ? Ori pentru Barrington Erle asemenea declaraţii sunau calpe şi de duzină, căci şi el era un tip îndeobşte onest. De pildă, pe unul ca William Mildmay — fratele maică-si şi steaua partidului liberal — n-ar fi putut să-l trădeze pentru tot aurul de pe lume, ci era doritor să-l slujească chiar şi fără simbrie. Muncea cu silinţă pentru cauza îmbrăţişată, la profituri gîndindu-se mai puţin. Şi toate acestea fiindcă nutrea o nedesluşită credinţă cum că era de preferat pentru ţară să-l aibă pe Mildmay la cîrmă, şi nu pe Lordul de Terrier. Politica liberală înseamnă propăşirea englezilor, îşi spunea cu convingere, iar pentru el, această politică se confunda cu însuşi partidul lui Mildmay.

Barrington Erle era fără îndoială un patriot, însă călăuzit de principii strict personale. Astfel, detesta ideea independenţei în Parlament. Ocolea pe acel om care se

arăta mai curînd aplecat spre măsuri şi reforme decît grijuliu faţă de semenii din aceeaşi castă. De la un astfel de individ — nestatornic ca apa şi amăgitor precum vîntul după cum îl pecetluia Barrington — trebuia să te aştepţi doar la rele. Un măsluitor şi un om de nimic, din mîinile lui se forcea să primească pînă şi ofranda unui vot. Nu-i avea la stomac nici pe parlamentarii ori pe mai marii partidelor care se izolau ca sihastrii, suspectîndu-i fie de rea credinţă sau de o jalnică lipsă a simţului practic.

Unui adversar bătăios îi întindea mîna aproape cu aceeaşi plăcere ca unui aliat de nădejde din propriul partid, în schimb nu-i putea suferi pe aceia care-o scăldau cînd cu liberalii, cînd cu conservatorii.

Potrivit viziunii pe care o avea despre guvernarea parlamentară, în Camera Comunelor ar fi trebuit să se tragă o linie, şi fiecare din membrii să se aşeze de-o parte sau de alta a ei. „Dacă nu eşti cu mine, arată-te măcar împotrivă", i-ar fi spus oricărui ales al poporului în numele marelui dregător pe care-l slujea.

Şi în privinţa dezbaterilor avea o anume concepţie. Le socotea drept utile pentru oamenii din afară — căci ei zămisleau acea opinie publică după care avea să se modeleze, cu vremea, actuala Cameră a Comunelor ; dar ca aceste dezbateri să conducă la un vot decisiv — fie în favoarea partidului la putere fie a opoziţiei — i se părea o absurditate care atrăgea doar pericole, răzmeriţă şi chiar încălca rigorile Parlamentului. După el, cînd era la mezat o chestiune de mare însemnătate — nu o trăsnaie aruncată în discuţie numai ca să se amuze niscaiva deputaţi deşucheaţi — orice membru trebuia să voteze solidar cu partidul său şi nicidecum în sprijinul adversarului.

Cam acestea erau vederile domnului Barrington Erle cu privire la forma de guvernare britanică, şi cum deseori punea umărul la selecţia noilor deputaţi, îşi dorea ca aleşii lui să-i urmeze principiile pe cît de mult cu putinţă. De aceea, auzindu-l pe Phineas trăncănind despre ce intenţiona el să facă, nu e deloc de mirare că-i întorsese spatele, vădit dezgustat. Dar curînd îşi aduse aminte de anii — puţini la număr — ai candidatului,

de extrema lui ignoranță în ale politicii cît și de carierele altora.

Nu trebuia să uite că el împlinise patru decenii și frecușul cu viața îl învățase ceva, își spuse înțelepțește, pentru ca după cîteva clipe altfel să judece trufia pe care i-o arătase tînărul protejat — cu mai multă înțelegere și blîndețe, asemuindu-l cu un mînz nărăvaș ce tresare țîfnos la o simplă atingere.

— Lasă-l, că altfel va arăta la capătul primei sesiuni, după ce va fi tras la caleașca ce scîrțîie la urcuș și va fi simțit sfîrcul biciului fără să clintească măcar din coadă, conchise Barrington Erle, adresîndu-se unui vechi amic, deputat.

— Numai să nu tragă trăsura ca delegat al conservatorilor, i-o întoarse celălalt sceptic.

Barrington recunoscu pentru sine că o asemenea păcăleală ar fi fost mai mult decît neplăcută, deși nu-l prea vedea pe contele Tulla în stare de o stratagemă atît de abilă.

Phineas plecă în Irlanda, abătîndu-se și prin Loughshane, iar acolo fiind, îl vizită pe contele Tulla, care-i debită o mulțime de neghiobii. Dac-ar fi să vorbim fără părtinire, nici Phineas nu era prea departe de-a cădea în același păcat; însă bătrînul amfitrion îl opri de cum încercă să deschidă gura.

— Te rog, domnule Finn, să lăsăm de-o parte politica; doar ți-am spus că nimic din ce-i legat de ea nu mă mai preocupă.

În fața unei împotriviri atît de fățișe, Phineas nu mai putu să-și expună părerile asupra guvernului și îndatoririle lui către țară.

Dar se mîngîie cu ideea că îi rămîneau destule alte prilejuri s-o facă, și îl lăsă pe venerabilul conte să trăncănească în voie despre rătăcirile fratelui mezin — George — și de originea lipsită de orice noblețe — și, prin urmare, de garanție — a vicarului proaspăt numit în Kilfenora. Întrevederea lor se încheie cu asigurarea bătrînului că nu se va simți cu nimic ofensat dacă localnicii aveau să-l aleagă.

Iar localnicii îl aleseră. Pentru care temei? Greu de spus. Ori poate exista unul, și anume cel publicat într-o

gazetă conservatoare din Dublin, care declara că numai Clubul Carlton era vinovat de acest pocinog, pentru că nu trimisese un candidat de ispravă.

Alţii susţineau, dimpotrivă, că adevăraţii răspunzători erau George Morris şi fratele său, contele Tulla. Numai că în timp ce se vînturau asemenea comentarii în Londra şi în Dublin, eroul nostru îşi primi titlul de membru în Parlament, iar familia Finn jubila, în Killaloe, aşa cum poate era şi firesc, deoarece prin calitatea ce-o dobîndise, se putea, pe drept cuvînt spune, că unul de-ai lor încetase de a fi un om oarecare.

Sumbrele presimţiri nu-l slăbiseră o clipă pe doctor. Însă ce mai putea face cînd soarta odraslei se hotărîse? Nu era să-şi renege feciorul ori să-i retragă ajutorul patern pe motiv că dintre toţi tinerii ţării, el şi nu altul fusese considerat vrednic de marea cinste ce i se făcuse. Astfel cîntărind lucrurile, mai scoase din pungă suma trebuincioasă pentru achitarea datoriilor de onoare — care nici nu erau prea mari — făgăduind totodată vlăstarului un venit anual de două sute cincizeci de lire pe întreaga durată a mandatului său.

În acelaşi tîrg, Killaloe, trăia şi o văduvă, cu numele Flood Jones, împreună cu fiica ei. Mult onorabila doamnă avea şi un fiu, care urma să moştenească proprietatea decedatului Floscabel Flood Jones, din Floodborough, de îndată ce o scotea din încurcătura actelor şi a ipotecii ce-o apăsa. Dar cum feciorul se afla deocamdată în India, cu regimentul pe care-l slujea, n-o să vorbim despre el, ci numai de autoarea zilelor sale şi de sora lui, Mary.

Prin urmare, doamna Flood Jones nu era stabilită în Floodborough — căci imobilul de acolo era, sincer vorbind, mai mult o paraginĂ — ci în Killaloe, unde, cu o seară înainte de întoarcerea onorabilului Phineas Finn, M.P., la Londra, o găsim, împreună cu fiică-sa, Mary, la familia Finn.

Era destul de devreme şi ceaiul la care fuseseră invitate încă nu se servea, astfel că tînăra Mary întîrzia la şuetă cu Barbara Finn, într-unul din dormitoare, unde puteau vorbi pe îndelete şi departe de urechile celorlalţi.

— Te asigur că această mărire n-o să-l schimbe deloc, glăsuia Barbara Finn, referindu-se, cum prea bine se înțelege, la fratele ei.

— Și totuși, va trebui să devină altul, îi ripostă Mary.

— Ai să vezi că așa o să fie, după cum îți spun eu. Doar îl știu cît e de cumsecade și de cinstit.

— Adevărat că e bun, și nu mă-ndoiesc nici de onestitate ; doar nu mi-a spus o singură vorbă pe care n-ar putea-o rosti față de oricare altă fată.

— Asta e o prostie, Mary.

— Dar așa s-a-ntîmplat, crede-mă ; îți jur pe Sfînta Fecioară, care ne privește de sus. Numai că tu nu crezi nici în ea...

— S-o lăsăm la o parte pe Sfînta Fecioară.

— Și totuși mi-e martoră că nu mint. Fratele tău nu înseamnă nimic pentru mine...

— Atunci sper să însemne înainte de a vă despărți astă seară. Doar v-ați plimbat împreună, și ieri și toată ziua de alaltăieri.

— Și ce vezi în asta ? Nu ne știm de cînd eram de-o șchioapă ? Dar te rog, Barbara, te rog din tot sufletul, să nu pomenești nimănui de plimbările noastre...

— Să vorbesc eu ? Mai curînd mi-aș tăia limba.

— De ce Dumnezeu te-oi încuraja să faci pe tăinuitoarea cînd nu există nici o idilă între mine și Phineas... și fratele tău, vreau să spun...

— Înțeleg foarte bine ce vrei să spui.

— Ba mai mult. Pot să jur că nici de aci înainte n-o să se înfiripe. Și cum ar putea fi altminteri, cînd, o dată ajuns la Londra, se va învîrti numai printre mărimi, ca și el ; în plus, am aflat despre o lady Laura Standish, pe care o admiră nespus.

— Lady Coadă de Măturâ ! se hlizi Barbara cu dispreț.

— N-ai decît să faci haz. Însă un deputat în Parlamentul britanic își poate înălța ochii spre orișicine.

— Eu, una, vreau să și-i înalțe spre tine, prostuțo.

— Cu rangul pe care l-a dobîndit, ar însemna să privească în jos. Iar mîndru precum îl știu, n-o va face niciodată. Și acum, haide să coborîm în salon, ca să nu le dăm de gîndit celor din casă pe unde-om fi dispărut și ce facem.

Mary Flood Jones era o făptură măruntă și delicată la trup, cam de nouăsprezece ani, cu un păr castaniu ca mătasea și cu văpăi aurii — de nu știai uneori care-i adevărata culoare — și frumoasă la chip ca o zi însorită de primăvară. Pe deasupra mai avea și acel vino-ncoace — descoperit întîlnit la junele irlandeze — ce-i preface pe unii bărbați în adevărate sălbăticiuni, gata să se repeadă la pradă și s-o devoreze pe loc ; iar dacă se întîmpla să-i placă și ei fiara sălbatică, îl privea într-un fel de parcă singură îl ruga s-o înhațe.

Există pe lume tot felul de fete. Unele reci ca sloiul de gheață, deși frumușele, bine crescute și înzestrate cu multe virtuți. Cucerirea acestora presupune un curaj și o pregătire poate la fel de asidue ca pentru o expediție întru descoperirea unui nou continent, în vreme ce temerarul care s-a înhămat la o astfel de încercare merită ca răsplată o statuie de bronz. În schimb altele aprind dorul de cucerire în orice bărbat cu o natură cît de cît iubitoare. Ele sînt precum apa cînd ești însetat ; ca sfînta umbră în dogoarea lui august ; sau o țigară ce-ți ține tovărășie într-o plimbare tihnită, de toamnă. La vederea lor, nici un bărbat nu rămîne nepăsător, ci se simte răpus de ispită. Și totuși, nu o dată se întîmplă ca dorința lui aprigă să rămînă neîmplinită — însetatul să nu poată sorbi din apa răcoritoare, cel dogorît de arșiță să nu se bucure de umbră, iar mult jinduita țigară să nu se aprindă. O astfel de creatură, încîntătoare la trup și la chip, era Mary Flood Jones, din Killaloe, iar fericitul nostru erou, Phineas, putea cu dreptate să spere la o picătură de apă de avea să fie însetat.

Cînd coborîră în salon, Mary se îngriji să aleagă un loc cît mai departe de Phineas, așezîndu-se între amfitrioană și domnul Elias Bodkin, din Ballinasloe, tînărul asistent al doctorului Finn. Dar nu pe motiv că l-ar fi plăcut sau iubit pe acest june, cum prea bine o știau cu toții din casă și chiar întregul oraș. Dealtfel, cînd medicul îi întinse budinca fierbinte, nici măcar nu se osteni să-i zîmbească, pentru ca două minute mai tîrziu, cînd Phineas se postă înapoia ei, să surîdă brusc luminată. După alte trei, patru minute, se răsucise într-atîta pe scaun că ajunsese cu fața la Phineas și la sora lui, Barbara, care,

la foarte scurt timp, se întoarse către Elias Bodkin, lăsîndu-şi fratele alături de Mary, retraşi de ceilalţi şi ciripind întru totul nestînjeniţi. Şiretlicul prinsese, ca mai întotdeauna în Killaloe, căci oamenii de aici erau iuţi şi dibaci la asemenea combinaţii.

— Miine, cu primul tren, plec, anunţă Phineas.

— Aşa de curînd ! suspină Mary. Şi cînd vei începe ? Vreau să zic activitatea în Parlament...

— Trebuie să mă prezint vineri. Aşa că mă întorc chiar la ţanc.

— Şi cam pe cînd vom afla că ai luat cuvîntul ?

— Niciodată, probabil. Nici măcar unul din zece membri nu are prilejul să rostească în toată cariera sa o vorbă.

— Dar cu tine o să fie altfel, nuu ? Te vei remarca, sper. Cel puţin de dragul surorilor şi al oraşului, înţelegi ?

— Numai pentru atît, Mary ?

— Nu e deajuns ?

— O fi, dar înseamnă că pe tine nu te interesează ce am să fac.

— Ba da. Şi o ştii foarte bine. Nu am fost noi prieteni de mici copii ? Se înţelege aşadar că voi fi mîndră să aud vorbindu-se despre un om atît de apropiat ca de o mare personalitate.

— Niciodată n-am să fiu socotit cum zici tu...

— Dar în ochii mei aşa eşti. Şi încă de pe acum. Ia gîndeşte-te numai că în viaţa mea nu mi-a fost dat să văd un membru în Parlament.

— Pe episcop nu l-ai văzut de atîtea şi atîtea ori ?

— E deputat ? Nici măcar nu ştiam. Şi-apoi nu se compară cu tine. El nu are cum să devină vreodată ministru, şi nici în gazete nu se scrie nimic despre el. Pe cînd despre tine aştept să citesc cît mai des, şi mereu am să-ţi caut numele tipărit. Parcă văd anunţîndu-se cum că „Domnul Phineas Finn a făcut front comun cu domnul Mildmay". De fapt asta ce înseamnă ?

— Îţi explic la proxima revedere, după ce-mi voi fi învăţat lecţia.

— Va să zică ai de gînd să mai dai pe aici, dacă nu cumva o să uiţi între timp, aşa cum mă tem de pe acum. În loc să te-nhami la drumul pînă în Killaloe, cînd o să

ai un răgaz de la îndatoririle de parlamentar, te vei duce acolo unde poți s-o-ntîlnești pe lady Laura Standish.

— Nici gînd ! protestă Phineas.

— Ba așa ai să faci. Și nu văd nimic rău în asta. Cu perspectivele tale, e firesc să te învîrtești cît mai mult printre oameni de vază. Dar ia spune-mi, este frumoasă această lady Laura Standish ?

— E lungă și lipsită de grație.

— Lasă prostiile, că tot nu te cred.

— Zău că așa ar părea pusă alături de tine.

— Pentru că eu sînt atît de micuță și fără prestanță !

— Nu de asta, ci fiindcă ești așa de armonioasă la trup, pe cînd ea a crescut în neștire. Dealtfel, nu vă asemănați în nimic. Ea are un păr roșu, mătuit și țepos, în vreme ce al tău e ca o mătase. Apoi are mîini și picioare masive, pe cînd tu...

— De ce-oi fi zugrăvind-o ca pe un colos, cînd în sinea ta o admiri, Phineas ?

— O admir, nu zic ba, pentru autoritatea pe care o emană și pentru că, în ciuda părului încîlcit și bățos, a mădularelor de ogar și a înălțimii ei de prăjină e totuși atrăgătoare. Greu de spus în ce fel. Dar un lucru e sigur : lady Laura e încîntată de ea, dorește cu tot dinadinsul să se facă plăcută și izbutește.

— După cîte văd, ți-a furat inima, Phineas.

— Nu, nu sînt îndrăgostit sau, oricum, nu de ea. Dintre toți bărbații din lume, cred că sînt ultimul care și-ar îngădui să iubească. Mă rezerv pentru cînd mă voi însura, fiindcă va veni și ziua aceea...

— Desigur că o să vină ; ți-o doresc din tot sufletul, rosti Mary însuflețită.

— Dar nu înainte de patruzeci ori chiar cincizeci de ani. Poate sînt un neghiob că m-am lăsat într-atîta robit de setea de afirmare, cum o numim noi, bărbații. Altfel, mi-aș fi putut permite să iubesc și acum...

— Ba nu ești deloc cum ai spus, se grăbi Mary să-l contrazică, și sînt încîntată că nutrești o mare ambiție. E firească și lăudabilă, mai cu seamă la un bărbat. Cît despre însurătoare, sînt sigură că nu te va ocoli, ci vom auzi în curînd că ți-ai pus pirostriile. Iar dacă aleasa

îţi va aduce şi înlesniri în privinţa ambiţiei la care ţinteşti, cu atît mai mult se vor bucura toţi... şi eu.

Stînjenit de mişcarea ivită printre cei din salon, Phineas nu mai apucă să-i dea o ripostă, văzîndu-se nevoit să abandoneze tainicul dialog şi să se amestece în vălmăşagul din jur. Singur cu Mary se mai trezi doar o dată, înaintea plecării, cînd îi puse pelerina pe umeri, în vreme ce doamna Jones, împotmolită în povestirea începută, mai zăbovea lîngă maică-sa, iar Barbara, proptită în uşă, împiedica trecerea, înlesnindu-i lui Phineas un moment de intimitate, din care se înfruptă cît putu.

— Vreau un sărut înainte de plecare, îi ceru fetei, cuprinzînd-o în braţe, deşi în scurtul lor dialog, cu fidelitate transcris, nu strecurase nici o declaraţie de dragoste.

— Nu, Phineas, nu, se împotrivi Mary. Dar în van, căci sărutul i-a fost răpit înainte de a-şi duce protestul la capăt. Nu trebuia, Phineas, zău aşa, murmură cînd îşi dezlipi buzele de ale lui.

— Ba da, susţinu tînărul cu aprindere. Şi mai vreau ceva, Mary. O buclă de a ta.

— De asta nici gînd, se opuse din nou.

Însă el avea foarfecele în mînă, şi, într-o clipită, reteză o şuviţă de păr şi o vîrî într-unul din buzunare. După aceea nu-şi mai spuseră o vorbă, iar Mary plecă obîăduită de maică-sa şi, mai ales, de voalul ce şi-l lăsase pe ochi, şi sub care picurau lacrimi suave, de nimeni văzute.

— Aşa-i c-o iubeşti, Phineas ? îl scormoni Barbara cînd rămaseră singuri.

— Ia slăbeşte-mă ! i-o reteză fratele. Du-te şi culcă-te, nu te frămînta cu nimicuri din astea. Iar mîine, scoală-te în zori, să ne luăm rămas bun.

A doua zi dimineaţă, toată casa era în picioare, fiecare întrecîndu-se să-l servească la micul dejun, să-i dea sfaturi, să-l strîngă în braţe şi să-l sărute, iar la urmă, să arunce cu tot soiul de pantofi vechi după el — ca să aibă noroc în debutul ce urma să şi-l facă. Doctorul îi mai strecură o bancnotă de douăzeci de lire, rugîndu-l, cu cerul şi cu pămîntul, să fie cît se poate mai calculat. Maică-sa îl povăţui să-şi ia o portocală în buzunar cînd

are de gînd să țină un discurs mai lung, pe cînd Barbara îl imploră, în ultimele ei șoapte, să n-o uite cumva pe dulcea Mary Flood Jones.

CAPITOLUL III

PHINEAS ÎȘI FACE INTRAREA ÎN PARLAMENT

CÎTE CÎNDURI — profunde și chiar solemne — nu a vînturat călătorul nostru în drum spre Londra deși, oricît de neverosimil ar părea cititoarelor, foarte puține din ele au cuprins-o pe Mary Flood Jones. În schimb, bucla ei și-o pusese undeva, la loc sigur, de unde o putea scoate pentru clipele de adorație pe care și le va îngădui la răstimpuri, cînd treburile de stat nu-l vor copleși ca în momentele de acum.

Își asumase un rol deosebit de însemnat de care va fi oare în stare să se achite ? Poate da, cu toate că sorții păreau să-i fie potrivnici. Cîntărind mai atent perspectivele, greutățile păreau mai de neînvins, iar satisfacțiile mai fragile și mult mai anevoioase. Cîți deputați nu se perindaseră fără s-ajungă măcar o dată să ia cuvîntul ! Cîți apucaseră să vorbească, dar cu rezultate de plîns ! Și cîți dintre cei care dovediseră elocință nu se osteniseră în deșert, fiind mai departe ignorați de confrații lor și de societate ? Doar auzise de atîția care nu se bucurau de nici un respect sau considerație, iar dintre toți, parcă irlandezii erau tratați cu cea mai dureroasă indiferență. Existau atîția O'B, O'C sau O'D [1] pe care nimeni nu-i lua în seamă, care de-abia agățau comeseni la cinele de la club, și totuși erau parlamentari neoși. Și atunci de ce să-și închipuie că el va avea o soartă mai bună ? Sau cum trebuie să se poarte ca să nu le calce pe urme ? Poate așa cum îl îndemna inima și cum nu-i prea vedea pe compatrioții săi — adică devotat țării, dornic s-o slujească cinstit. Da. Va munci cu suflet și sîrg, făcîndu-și datoria pe cît va fi el în stare, oricare vor fi rezultatele.

[1] Element de compunere al numelor proprii irlandeze Ex : O'BRIEN, O'CONNOR etc.

Hotărîrea lui era nobilă și ar fi urmat-o fără urmă de șovăială, dacă nu i-ar fi răsărit dinainte surîsul zeflemitor al amicului Erle cînd, vorbindu-i despre crezurile sale de liberal îi declarase că vrea să se dovedească de folos patrici, necum să devină unealta unui partid oarecare. Cu totul alta era atitudinea acelor O'B, O'C și O'D care arătau multă rîvnă în sprijinirea partidului lor, deși se întîmpla nu o dată ca, luați în pripă, nici să nu știe prea bine care anume era acela. Și cu toate acestea, Erle împreună cu ei l-ar fi luat în derîdere dacă se abătea de la orînduiala tradițională : iar de aveau să-l disprețuiască toți cei de-o seamă cu Barrington Erle, ce viitor îl mai aștepta ?

Ajuns în acest impas cu sumbrele-i cugetări, mare i-a fost bucuria să-l întîlnească pe Laurence Fitzgibbon — pe onorabilul Laurence Fitzgibbon, un prieten apropiat și un tip de o rară inteligență — la bordul navei pe care se îmbarcase în Kingston. Ilustrul amic se întorcea, ca și el, de la locul alegerilor electorale, unde, cum era și de așteptat, ieșise victorios în comitatul în care locuia taică-său. Laurence Fitzgibbon era deputat de cincisprezece ani încheiați, dar se arăta modest și apropiat, ca un tînăr de-abia ales. Hotărît lucru, se deosebea radical de toți ceilalți O'B, O'C și O'D ! Cînd avea poftă să țină un logos, știa să se facă ascultat, iar prietenii susțineau că ar fi urcat de mult într-o funcție înaltă de s-ar fi dat cît de cît osteneala. Era musafir binevenit în casele de cea mai mare elită, și ca amic se putea oricine făli cu el.

De aceea, și pentru Phineas fusese prilej de mîndrie să-i stea în preajmă de doi ani încoace. Și totuși, gura lumii spunea că n-are pic de avere, mulți întrebîndu-se cum și din ce își ducea zilele. Tatăl său, lordul Claddagh — un nobil irlandez împresurat de o familie numeroasă — nu putuse face mai mult pentru fiul său preferat decît să-l înfigă în Parlament.

— Ei, Finn, băiatule, va să zică te-au ales în Loughshane, îi zise Laurence, scuturîndu-i viguros mîna. Și pe loc Phineas trecu la depănarea poveștii — acea minunată poveste, cu George Morris și contele Tulla — istorisind cum localnicii nu i-au arătat nici o împotri-

vire ; cum a fost susținut și de conservatori și de liberali deopotrivă, și cum, în sfîrșit, a fost ales în deplină unanimitate ca deputat al tîrgului Loughshane. Numai că prietenul Fitzgibbon nu părea prea mișcat de toate acestea ; ba mai mult ; îi și spuse cum că asemenea întîmplări sînt simple accidente ce pot surveni cu totul independent de meritele ori defectele candidatului. Pentru Phineas era de necrezut și chiar dureros să constate cum lua cunoștință de marele lui succes fără surle și trîmbițe sau măcar o felicitare. Atît de puțin părea impresionat de noua sa calitate, încît s-ar fi zis că fusese ales în corporația municipală din Loughshane, necum în Parlamentul britanic. Phineas simți amarnicul gust al dezamăgirii, însă nu se trădă, afișînd aceeași trufie și nepăsare pe care le arăta celălalt. Într-atît de departe merse cu imitarea, încît, la o jumătate de oră, cînd se văzu nevoit să-i amintească amicului că la sesiunea trecută nu luase parte, vorbi despre Parlament ca și cînd făcea tot atît de puțină paradă de el precum vechiul și încercatul deputat de alături.

— După cît îmi dau seama, cu siguranță vom avea șaptesprezece, se pronunță la un moment dat Fitzgibbon.

— Șaptesprezece ? îngînă Phineas, nepricepînd rostul cifrei.

— O majoritate de șaptesprezece, îl lumină celălalt. Sînt patru comitate irlandeze și trei scoțiene care n-au votat încă, deși cam știm de pe acum care vor fi rezultatele. Desigur, există o îndoială în legătură cu Tipperary, însă oricare va fi ales dintre cei șapte propuși, votul este al nostru. Iar guvernul nu va putea ține piept acestei majorități. E greu la urcuș cînd îți bate vîntul din față.

— Așa cum judec eu lucrurile, nici nu-i văd îndreptățită încercarea de a se menține împotriva majorității, își dădu Phineas cu părerea.

— Fleacuri, băiete ! Cînd diferența-i așa de minoră, orice silință este firească. Numai că lor nu le prea vine la îndemînă să depună strădanii. Natural, mai sînt printre ei unii la fel de flămînzi ca și noi, iar Dubby și-ar da și dinții din gură să păstreze puterea.

Pentru Phineas era clar la cine se referise, căci Dubby era porecla unanim folosită atît de prietenii cît și de dușmanii domnului Daubeny, starostele conservatorilor.

— Însă vezi dumneata, își urmă Fitzgibbon explicația, majoritatea preferă celălalt joc care, pe cuvîntul meu, este și mai plăcut, la caz că nu te prea sinchisești de bani.

— Numai că țara nu se alege cu nici o înfăptuire de pe urma conservatorilor...

— În accastă privință, soarta-i aceeași, indiferent de partidul învingător. Încă nu știu să fi existat un guvern care să-și fi propus să realizeze ceva. Asigură-i o majoritate covîrșitoare, cum au avut-o de-o jumătate de secol conservatorii, și ai să vezi că nu mișcă un pai. Și, în fond, de ce-ar mișca ? Înfăptuirile — cum le zici dumneata — înlesnesc doar profiturile, protecțiile și exercitarea puterii.

— Și atunci țara nu se alege chiar cu nimic ? întrebă tînărul cu surprindere.

— Ba da. Cu serviciile pentru care plătește — dacă nu chiar mai mulți. Doar slujbașii administrației muncesc pentru țară. Miniștrii la fel în ipoteza că au ce face. Se lucrează destul, slavă cerului ! În Parlament, însă, cu cît va fi mai redusă activitatea, cu atît mai bine, după umila-mi părere. Dealtminteri, și pînă acum s-a realizat extrem de puțin, cu toate că și acest foarte puțin a însemnat cîteodată prea mult.

— Bine, și atunci poporul ? îl iscodi Phineas tot mai contrariat.

— Haide să coborîm, să bem un coniac, și lasă poporul în pace, fiindcă știe să-și poarte de grijă mai bine decît am putea noi s-o facem.

Vederile politice arborate de Laurence Fitzgibbon diferau foarte mult de ale lui Barrington Erle și erau mai puțin pe gustul noului deputat. Barrington Erle socotea că liderul său — domnul Mildmay — este pe drept chemat să aducă prefaceri în legile țării, iar Parlamentul trebuia să-l urmeze, dînd putere de aplicare schimbărilor propuse de el, atît de numeroase și de grandioase ca importanță încît, odată traduse în viață, ar fi dezvăluit, pe încetul, natura cu totul utopică a politicii partidului

conservator. Laurence Fitzgibbon considera, dimpotrivă, că adversarii erau destul de discreditaţi ca să-şi mai bată capul cu ei, unica-i grijă fiind cum să se mai aciuiască în Adunarea Corpurilor Legiuitoare, într-o slujbă cu iz politic, aidoma celei avute, pentru care nu mişcase un deget, dar primise un stipendiu de o mie de lire pe an, spre deplina sa mulţumire. Asta era singura lui năzuinţă, şi nu făcea nici o taină din ea, cum nu-şi ascundea nici mîhnirea de a fi nevoit să se întoarcă la alegători mai înainte de a se putea bucura de marile satisfacţii ce-l aşteptau de pe urma acelei majorităţi de şaptesprezece voturi, care fusese ori va fi negreşit obţinută în Cameră.

— De obicei, urăsc orice fel de reforme, continuă el, dar, pe toţi sfinţii, va trebui să ne schimbăm în această privinţă. Cînd un individ a ajuns la unele mici înlesniri — după ani de aşteptare şi poate cu preţul a mii de lire investite în alegeri — se vede nevoit s-o ia de la capăt şi să-şi încerce norocul în ultima clipă, aşa cum i-o cer nişte prejudecăţi învechite. Să luăm cazul bietului Jack Bond — cel mai bun prieten al meu — care s-a ruinat într-o astfel de aventură. A cheltuit pînă la ultimul sfanţ în cele trei campanii electorale pentru alegerea sa în Romford, şi în toate trei omul a reuşit, ca mai apoi să-l numească un soi de subcontrolor la grînarele statului. Asta, după ce se storsese de bani ca să fie reales deputat!

— Şi ce s-a întîmplat cu el după aceea? se interesă neştiutorul de alături.

— Dumnezeu ştie! Am auzit că s-ar fi însurat cu o babetă şi s-a statornicit pe undeva. Fapt e că n-a mai apărut niciodată în arena politică, şi tot ce s-a petrecut cu el este o măgărie. Pe mine, unul, sper că nu mă paşte aşa o năpastă în Mayo, deşi, în zilele noastre, n-ai cum să ştii niciodată ce ţi se poate întîmpla.

Înainte de a se despărţi în Euston Square, Phineas îl întrebă, cu o emoţie de-abia stăpînită, cum avea să-şi facă prima intrare în Parlament, rugîndu-l dacă nu ar vrea să-l ajute la delicata ceremonie de depunere a jurămîntului. Însă Laurence Fitzgibbon nu acordă prea mare importanţă acestei aşa-zise dificultăţi ei, dimpotrivă, i-o zugrăvi ca o bagatelă.

— Fii pe pace, băiete, fiindcă n-ai de ce-ţi face griji, îl liniști surîzînd. Te înfăţişezi ca oricare altul la Parlament, te trezeşti într-o gloată de oameni şi, pe rînd, îi vei cunoaşte pe toţi. Pe urmă, o să aştepţi cam o oră sau două, după care, în mare grabă şi împins de la spate, ai să depui jurămîntul. Nu te aştepta la o mare ceremonie întrucît, după alegeri, nu prea e timp de aşa ceva.

Ajuns la Londra în primele ore ale dimineţii, Phineas se îndreptă către casă cu gîndul să apuce cîteva ceasuri de somn. Camera se întrunea chiar în ziua aceea şi intenţiona să înceapă fără întîrziere activitatea sa de parlamentar. Numai de-ar găsi pe cineva care să-l însoţească, deoarece singur nu îndrăznea să apară în Westminster Hall. Cum să explice poliţaiului şi portarilor că el este noul membru ales în Loughshane ? Drept care, pe la ceasul amiezii, se duse la „Reform Club", unde întîlni o droaie de oameni, printre care şi mulţi deputaţi. Barrington Erle îl ochi aproape de cum se înfiinţă, şi veni către el ca să-l felicite.

— Iată-te învingător, Finn, îi spuse cu voioşie.

— Într-adevăr, deşi, pentru mine, nu e deloc de mirare, fiindcă din capul locului am ştiut că voi reuşi.

— Încă n-am auzit de un tînăr cu atîta noroc. Asemenea lovitură se dă o dată la douăzeci de alegeri. Auzi, să iei deputat fără să investeşti un bănuţ !

Pe Phineas îl cam opări remarca prietenului, şi ripostă înţepat :

— Nu văd cine ar fi fost ales fără să-l aibă la spate pe contele Tulla.

— Bătrînul n-a avut nici un rol, dragul meu. Dar să lăsăm toate astea. Ne întîlnim pe culoarele Camerei, la orele două. Vom fi mulţi pe acolo, şi ai să intri cu noi. L-ai văzut pe Fitzgibbon ?

În clipele următoare, Barrington îşi luă zborul, plecînd după alte treburi, pe cînd Finn primi felicitările altora, searbede şi deloc inimoase, după cum le simţi. Cîţiva îi vorbiră despre marea sa biruinţă ca şi cînd ar fi fost o nimica toată, deşi Phineas ştia foarte bine că şi-ar fi vîndut sufletul necuratului ca să se vadă ei înşişi în Parlament.

— Să sperăm, tinere, că-ţi va plăcea, îi spuse un bărbat între două vîrste, pe care îl cunoştea de cînd poposise în Londra. Fiindcă una e să munceşti pe bani, şi alta e pe gratis. Ori, după cum bine ştii, aici vei lucra pe nimic.

— Cam aşa ceva, zise Phineas, mai mult ca să scoată o vorbă.

— Camera e ca un club confortabil, după cîte aud, deşi, ca să ţi-o spun pe cea dreaptă, nu mi-ar plăcea deloc să fiu deranjat de la masă de clopoţelul care anunţă reluarea discuţiilor, sfîrşi înăcrit bărbatul trecut de prima juneţe.

Punct la orele două, Phineas se afla pe culoarele din Westminster, de unde se trezi luat de un val de bărbaţi şi împins drept în Cameră. Împrejur erau vîrstnici şi tineri ca şi oameni din generaţii mai mijlocii, însă, lucru ciudat, nici unul nu se întrecea cu respectul faţă de semeni. În vreo trei, patru rînduri se auziră urale, cînd o persoană de vază ori un mare conducător îşi făcea apariţia, dar în rest, din întreaga activitate a zilei, proaspătul membru se alese cu prea puţine impresii pe deplin desluşite. Era prididit în egală măsură de o mare emoţie şi o aprigă deziluzie, şi incapabil să ia aminte la tot ce se petrecea. Un singur simţămînt îl urmări neîncetat: căinţa de a se afla acolo. Degeaba îşi repeta că mulţi oameni bogaţi îşi irosiseră avuţiile încercînd să pătrundă în acea adunare, socotită de toţi drept cea mai înaltă din lume, pe cînd el, la nici douăzeci şi cinci de ani împliniţi şi fără să investească un şiling se pomenise printre aleşi. Mult ar fi vrut să se încredinţeze pe sine de norocul ce-l avusese, dar gălăgia şi gloata şi praful şi lipsa de măreţie în tot ce vedea ridicau prea puternice stavile în calea convingerii pe care căuta să şi-o semene în cuget. Cu toată buimăceala ce-l stăpînea, izbuti să se numere printre primii la depunerea jurămîntului, apoi ascultă citirea mesajului trimis de regină şi moţiunea noului Parlament. Cocoţat, cum şedea, pe o bancă din fundul sălii, şi chircit între doi membri necunoscuţi, ambele texte i se părură fără sfîrşit. De obicei, le urmărea prin ziare, unde fiecare ocupa aproape o coloană, pe cînd logosurile de acum vor umple cu siguranţă cel puţin cîte patru. În aceeaşi poziţie lipsită de orice comoditate,

urmări și dezbaterile stîrnite de moțiunea către regină, ridicîndu-se doar la suspendarea ședinței, cînd plecă la club, să cineze. Trecuse mai înainte și prin sala de mese din Parlament, dar acolo dăduse peste o asemenea îmbulzeală și peste atîția străini, încît se simțise jalnic de singur și nu avusese curajul de a cere să fie servit.

Reîntîlnirea sa cu prietenii, după izbînda în alegeri, nu avusese nimic din grandoarea la care se așteptase. Și totuși, soarta îl răsplăti într-un fel, lăsîndu-l să întrevadă pe chipul și în purtarea unei făpturi omenești semnificația marei lui biruințe. Ființa care avea să-i ofere acest prinos nesperat a fost gazda din Londra — o femeie cu un suflet duios, de mamă, ce-și ducea existența alături de soțul ei, scrib la birourile de avocați. Locuința lor, destul de cuprinsă și foarte curată, se afla în Great Marlborough Street. Aici poposise Phineas de cum venise la Londra, iar cu timpul intrase în grațiile bunei lui gazde, care-i arăta mare dragoste.

— Vai, dom'le Phineas, ați ajuns deputat ! exclamă ea cruciță, cînd îl văzu apărînd în prag.

— Într-adevăr, doamnă Bunce.

— Și mai stați în biata mea locuință ? Doamne, cine ar fi îndrăznit să viseze că un coscogeamite membru în Parlament o să stea în căsuța mea.

Doamna Bunce sesizase așadar amploarea prefacerii ivite în viața junelui chiriaș, fapt care îl măguli și-l umplu de recunoștință față de omenoasa lui proprietară.

CAPITOLUL IV

LADY LAURA STANDISH

CÎND PHINEAS vorbise cu Mary Flood Jones despre lady Laura Standish o zugrăvise pe aceasta în culori prea puțin favorabile. Cu toate acestea o admira foarte mult, nu dintr-o părelnică prețuire, ci fiindcă realmente o merita. Pentru el era poate suprema mîndrie că-i cîștigase prietenia și o mai văzuse cu atîta zel îndemnîndu-l să se avînte în arena politică. Dealtfel, însăși propunerea

sa pentru Loughshane i se părea cusută cu aţă albă cînd, pentru asemenea privilegiu, s-ar fi găsit atîţia alţi liberali tineri şi înzestraţi. Însă cum lady Laura era ceva rudă cu Barrington Erle — verişoară de o spiţă mai depărtată — il rugase pasămite pe acesta să-l prefere pe Phineas. Natural, nu avea certitudinea că aşa se petrecuseră lucrurile, dar în sinea lui o dorea, şi nu pentru că i-ar fi ars inima după lady Laura — care părea şi mai vîrstnică decît el — ci fiindcă i-ar fi plăcut să primească orice ofrandă venind de la ea şi totodată să vadă consolidîndu-se nevăzutele fire ale prieteniei statornicită între ei. Nu, hotărît n-o iubea pe lady Laura Standish, şi nici gînd nu avea s-o ceară în căsătorie. Doar asta şi-o repetase atît înaintea plecării din Londra cît şi la întoarcerea din alegeri. Altfel îi tresălta inima pentru micuţa Mary Flood Jones. De acea îi şi furase un sărut cînd o prinsese un moment la strîmtoare în casa părintească din Killaloe. Dar a-şi închipui că l-ar împinge vreodată ispita s-o sărute pe lady Laura i se părea imposibil. De unde firească încheiere că nu îl robise nici pe departe cu dragostea, în timp ce pe Mary pesemne o iubea într-un fel, cu toate că nici acest sentiment nu-l vedea înflorind, cînd el se dăruise unui alt ideal. cu mult mai înălţător şi imperios. Şi totuşi, de ce mai tînjea după o şi mai strînsă apropiere între el şi Laura Standish ? Şi de ce se gîndise în atîtea rînduri ce va simţi cînd un alt bărbat o să-i intre în graţii ? Fiindcă pretendenţi existau, slavă cerului, şi ca mîine putea s-o vadă îndrăgindu-l pe unul. Ori atunci el cum avea să rămînă ? Întrebarea nu îşi aflase niciodată răspunsul, ca şi altele multe, privitoare la viaţa-i de mîine. La toate se obişnuise să dea din umeri, spunîndu-şi că asa era el ursit, să calce numai pe cratere de vulcani.

„Într-o bună zi voi sări în aer, spulberat în mii de fărîme", îşi zicea uneori. „Dar poate-i mai bine să dispar dintr-odată, decît să mă topesc pe încetul", se mîngîia singur.

Şedinţa parlamentară întreruptă în după-amiaza de vineri continuă sîmbătă dimineaţă. urmînd ca şi luni să fie reluate discuţiile pe marginea moţiunii. Pentru Phineas pauza de duminică era binevenită, fiindcă ţinea

s-o vadă pe Laura Standish. Din cîte știa, în această zi nu pleca niciodată de acasă și, începînd de la trei, primea vizite. Putea prin urmare să meargă, numai că de la acel ceas în salonul ei se stîrnea un asemenea du-te vino, de nu apucau să lege nici două vorbe tihnite. Ca s-o găsească singură, trebuia să se ducă ceva mai devreme ; numai așa avea putința să judece dacă primirea ce i-o va face — ca proaspăt membru al Parlamentului — va fi mai însuflețită decît a prietenilor întîlniți pînă atunci.

De fapt, nici unul nu-i arătase cuvenita atenție, afară de doamna Bunce, a cărei uimire și bucurie răscumpărase-ră, în parte, mîhnirea pricinuită de ceilalți.

Lady Laura Standish era fata lordului Brentford și, dintre toate femeile ce-i alcătuiseră odinioară familia, singură ea îi rămăsese în preajmă. Cu mulți ani în urmă, mama ei se săvîrșise din viață, iar mai apoi Emily — fiica mezină și o frumusețe de pomină la zilele ei — se măritase dintre toți pretendenții de vită engleză cu un gentilom rus, strămutîndu-se pentru totdeauna la Petersburg. Mai existau rubedenii în nobila lor seminție, precum bătrîna mătușă Laura, care trăia mai tot anul la țară, poposind la Londra doar pe la mijlocul lunii mai, cînd deobicei protipendada dă năvală în metropolă, pentru cele cîteva săptămîni de „sezon".

Un alt membru al familiei era lordul Chiltern, fiul unic și moștenitorul lordului Brentford, despre care lady Laura pomenea însă foarte rar și, cu toate că locuia în aceeași reședință din piața Portman, eroul nostru nu îl văzuse niciodată la chip. Pe seama lordului Chiltern circulau povești de tot soiul, din care cele mai răspîndite și totodată crezute îi dădeau în vileag predilecția pentru jocul de cărți și beții. Phineas le auzise și el, se înțelege, dar nu îndrăznise să le aducă în discuție ori măcar să rostească numele celui vizat de față cu sora lui, lady Laura. În schimb, pe tatăl ei avusese onoarea să-l întîlnească în mai multe rînduri, dat fiind că fusese poftit la cel puțin șase mese în casă la ei, iar faptul care-l izbise aproape la fiece revedere a lordului era nețărmurita încredere pe care i-o arăta fiicei sale, astfel că lady Laura părea pe deplin liberă să facă tot ce poftește. Mai dîrză

şi neclintită în voinţă decît poate chiar răposata mamă, ea diriguia casa şi avea cuvîntul din urmă la toate.

În descrierea ce i-o făcuse în Killaloe, Phineas afirmase că e deşirată şi lipsită de graţie, cu păr roşcovan şi cu mădulare ciolănoase şi lungi.

În realitate, lady Laura măsura un metru şi şaptezeci, însă din pricina ţinutei băţoase — deşi nu lipsită de oarecare noblеţe — părea cu adevărat mai înaltă. În privinţa părului nu minţise, fiindcă aşa îl avea — roşu — şi foarte aprins ca nuanţă, întocmai ca fratele ei şi lordul Brentford, pînă cînd firele albe nu-l prididiseră, spălăcindu-i culoarea. Podoaba cea mai frumoasă o avusese sora mai mică, Emily, pe vremea cînd se căsătorise. Castaniul ei, cu reflexe aurii, se zicea pe atunci că nu avea seamăn în Europa. Între timp, însă, ajunsese şi părul roşu la modă, încît lady Laura nu se putea plînge că îi stîrbise frumuseţea, ci dimpotrivă, o făcea mai picantă. Era albă şi luminoasă la piele, dar nu şi înzestrată cu acea moliciune de catifea, atît de preţuită la orice femeie. Ochii — mari, sclipitori şi limpezi — nu ştiau ce e sfiicioasa, nu clipeau niciodată cu stînjeneală şi nici nu păreau a se teme de puterea lor asupra celor din jur — la fel cum întreaga-i făptură nu ştia ce e frica. Nasul, destul de proeminent, avea o croială perfectă, deşi puţin coroiat, pe cînd gura — şi ea generos arcuită — era expresivă şi, la fiecare surîs, dezvelea o dantură fără cusur. La chip era albă — ca întreaga-i carnaţie — şi nu roşea niciodată, ceea ce, în tîlcuirea amicilor, însemna o asemenea stăpînire a simţirii, încît nimic nu-i putea răscoli sîngele, împroşcîndu-i-l în obraji. Cît despre lipsa-i de graţie, asta nu putea s-o afirme decît cineva neatent şi de rea credinţă care o privise doar aşezată, şi nu în picioare sau cînd umbla. În cele două ipostaze din urmă, învinuirea nu-şi găsea nici o justificare, însă cînd se afla pe scaun, într-adevăr se smucea înainte cu trupul, cum o fac îndeobşte bărbaţii, gesticula cînd vorbea, îşi trecea podul palmelor peste faţă sau degetele prin păr, dispreţuind, după cît se părea, acea drămuială în mişcări atît de plăcută şi decorativă la femei.

Aşa arăta lady Laura Standish ; iar la statura-i masivă, avea mîini şi picioare pe aceeaşi măsură.

De la aceste adevăruri pornise Phineas cu descrierea față de Mary Flood Jones, exagerîndu-le împotriva conștiinței și a realelor sentimente ce le nutrea pentru nobila sa amică. Însă chiar defăimînd-o prin unele afirmații, lăsase totuși să se întrevadă marea sa admirație pentru ea.

În duminica aceea cînd plănuise s-o viziteze, plecă din vreme către piața Portman, nerăbdător să constate de va găsi mîngîierea după care tînjea. Pînă acum nimeni nu-i arătase pic de căldură; toate întîlnirile fuseseră seci și apăsătoare, roadele marelui său noroc zăbovind să se arate. Desigur, încă nu-și revăzuse prietenii apropiați, ci numai pe cei de la club și deputații ce-l însoțiseră în Parlament, iar printre aceștia, poate că unii îl pizmuiau pentru nevisata sa înălțare, pe cînd alții, deprinși de ani și ani cu succesul, o priveau ca pe un lucru de care nu merita să se facă paradă.

Dar acum avea să bată la ușa unei ființe apropiate care, așa cum spera, o să-i arate alt suflet și altă înțelegere. Și la gîndul acesta zorea către piața Portman încă de pe la două și jumătate.

Da, lady Laura se afla în salon, îi răspunse gretos feciorul din casă, dîndu-i a înțelege că prin venirea lui timpurie îl luase de la masa de prînz. Însă Phineas nici că se sinchisi de acreala acestuia, pentru că tot era hotărît să nu-l mai vadă de-a pururi în caz că amfitrioana nu se va arăta inimoasă. Mai mult ca oricînd simțea nevoia să fie încurajat, căci nu mai departe de acea dimineață, dascălul său în ale avocaturii — și totodată un sincer prieten — îl probozise vreme de aproape un ceas, tot încercînd să-l convingă ce pacoste însemna pentru el alegerea în Parlament.

— Cînd am auzit că ești deputat, mi-am zis că desigur ai moștenit o avere, i-o declarase de la bun început domnul Low.

Ca aflînd mai pe urmă din gura lui Phineas cum că nu-i căzuse nici o băncuță din cer, să holbeze niște ochi dilatați de uimire, să clatine cu obidă din cap, să fluiere a neîncredere, iar la urmă să-i demonstreze metodic că e complet ruinat.

Dar firul gîndurilor amare se frînse odată ce se deschise ușa salonului și păși înăuntru.

— Mă bucur așa de mult să te văd, îl întîmpină lady Laura grăbindu-se către mijlocul încăperii, unde-l întîlni și-i întinse mîna.

— Mulțumesc, rosti el cu emoție.

— Tocmai nădăjduiam că vei izbuti să mă vezi înaintea celor care vor mai sosi.

— Ca să fiu sincer, așa mi-am dorit și eu, deși nu prea știu să vă spun pentru ce...

— Eu aș putea să-ți explic. Dar să lăsăm astea și mai bine așază-te aici. Sînt așa fericită că ai reușit în alegeri cum nici nu-ți închipui. Sper că n-ai uitat ce-ți spuneam înainte, că ai scădea în ochii mei dacă n-ai face măcar o încercare.

— De aceea am și făcut-o.

— Și ai izbutit. Știi cum se zice — cu teama nu ajungi prea departe. Iar după mine, este o datorie a bărbatului să facă parte din Parlament... vreau să spun dacă are ambiția să devină într-o zi cineva. Numai că nu oricine poate pătrunde acolo la douăzeci și cinci de ani.

— Și totuși amicii susțin că din asta mi se va trage pieirea.

— Da de unde ! îl contrazise ea cu tărie.

— Ce bine îmi cade să v-aud vorbindu-mi în felul acesta, fiindcă părerea dumneavoastră atîrnă în balanță cît a tuturor la un loc. E un balsam să asculți, după atîtea cuvinte prăpăstioase, și unul de îmbărbătare.

— Aici nu vei auzi altceva. Și tata o să-ți vorbească la fel, iar spusele lui au o și mai mare valoare, deoarece poartă în ele înțelepciunea vîrstei înaintate. După el, cu cît un bărbat urcă mai timpuriu treptele Parlamentului, cu atît este mai cîștigat, pentru că acolo învață o mulțime de lucruri.

— Poate că părintele dumneavoastră se referă la persoane cu stare...

— Nicidecum, ci la semeni mai tineri, la avocați și la oameni care trebuie să-și facă un nume — ca dumneata. Dar ia stai nițel. Crezi că poți cina la noi miercuri ? Sa nu te gîndești la vreo sindrofie. Va fi o masă restrînsă, la care tata îți va putea strînge mîna, așa cum știu c-o

dorește, iar voi, cei din Camera Comunelor, sînteți mai lesne de prins miercurea decît în oricare zi.

— Mă bucur de pe acum să-l văd pe lordul Brentford, spuse Phineas, cu toate că în sinea lui nu se aștepta la mare căldură și înțelegere din partea bătrînului.

— Îl vei întîlni și pe domnul Kennedy, pe care cu siguranță îl cunoști — domnul Kennedy, din Loughlinter. Și-l vom pofti și pe amicul dumitale, Fitzgibbon. În rest, nu vom fi decît noi, ai casei. L-am chemat și pe Barrington Erle, dar într-o perioadă ca cea de față este cu neputință să punem mîna pe el.

— Să revenim la dezastrul pe care se pare că mi l-am atras, reîncepu Phineas după un timp.

— Da' nu te mai lăsa urmărit de gînduri atît de nefaste, îl dojeni lady Laura.

— Să nu credeți cumva că mă tem de ce mă așteaptă. Tocmai voiam să vă spun că există și lucruri mai rele pe lume decît acela de a-ți primejdui viitorul sau, mă rog, de a crede că te pîndește un asemenea risc. Să zicem c-aș fi surghiunit mîine în cine știe ce colț părăsit unde aș trăi din ce amar aș produce cu brațele, și nici atunci nu m-aș pierde cu totul. Atîta vreme cît sînt holtei și stăpîn pe propria-mi viață, pot dispune de ea după cum socotesc de cuviință. Cînd Nelson a pornit la marea sa aventură, îl așteptau fie onorurile fie o criptă în Westminster Abey. Ei bine, perspectivele mele sînt sau propășirea ca deputat sau o muncă de rob, în vreun colț izolat al pămîntului.

— Așa ceva nu se va întîmpla niciodată. Ți-o garantez, domnule Finn.

— Atunci sînt complet liniștit.

În momentul acela se deschise ușa salonului și în prag apăru un bărbat, care înaintă cu pași iuți către mijlocul camerei, pentru ca la jumătate distanță să facă stînga împrejur și, cu aceeași repeziciune, să iasă, trîntind ușa în urmă. Avea părul roșu-stufos și scurt ca o perie; o barbă tot roșcovană, ca și fața și chiar culoarea pupilelor — după impresia lui Phineas. Ceva care aducea a jivină sălbatică în înfățișarea acestui necunoscut îl făcu să tresară aproape îngrozit. După închiderea ușii, se lăsă

un răstimp de tăcere, la capătul căreia lady Laura dădu cuvenitele explicații :

— Era fratele meu, lordul Chiltern, pe care nu cred că l-ai întîlnit pînă azi.

CAPITOLUL V

FAMILIA LOW

ÎNFRICOȘĂTOAREA IVIRE a lordului roșcovan tulbură fericirea ce-l năpădise pe Phineas la auzul măgulitoarelor asigurări ale gazdei. În zadar se făcu nevăzut nepoftitul cu iuțeala cu care apăruse. Bucuria din sufletul musafirului se topise fără putință de a reînvia. După plecarea lui Chiltern, sora sa îndrugase ceva despre el, la care Phineas nu prea știuse ce să riposteze afară de faptul că nu avusese încă plăcerea să-l întîlnească. Pe urmă coborîse o liniște apăsătoare, care nu dură însă mult, căci ușa se redeschise și alte persoane își făcură intrarea în salon. Phineas salută vreo două vechi cunoștințe — printre care sora mai vîrstnică a lordului Fitzgibbon — schimbă cu ele cîteva vorbe în fugă, iar apoi își luă rămas bun și o zbughi afară, în aer.

— Și domnișoara Fitzgibbon va prînzi cu noi miercuri, îl anunță lady Laura înaintea plecării. Nu garantează că-și va aduce și fratele, dar mi-a făgăduit că va încerca.

— După cîte aud, și dumneata ai devenit membru în Parlament, cîrîise domnișoara Fitzgibbon, bătînd din brațe precum o găină din aripi. Parcă văd că, pînă la urmă, toți bărbații vor fi deputați. Ce n-aș da să cunosc măcar unul care nu este, fiindcă pe acela poate m-aș încumeta să-l iau de bărbat.

Phineas nu se prea sinchisise de spusele Aspasiei Fitzgibbon. Cine n-o cunoștea și nu se obișnuise cu usturătoarele-i observații ?

Domnișoară bătrînă — trecută de patru decenii și uitată ca muma pădurii — se împăcase într-un fel cu trista-i ursită ce-i oferea ca unică răzbunare — și poate plăcere — putința de-a lua în răspăr pe cine apuca. În anii din

urmă îi căzuse din ceruri o avere cu totul neașteptată, ridicîndu-se cam la douăzeci și cinci de mii șoare de lire, așa încît era unica din întreaga familie cu bănet la discreție. Cu toate acestea, trăia mai departe în micuța ei locuință, de pe una din cele mai dosnice străzi din May Fair, continua să bată drumurile, cu pași hotărîți și vioi, și să spună, fără perdea, tot ce-i trecea prin minte. Pe fratele Laurence îl iubea fără margini și-ar fi fost gata să facă orice pentru el — în afară de a-i împrumuta bani.

Dar în clipa cînd Phineas se trezi în piața Portman, uită de Aspasia Fitzgibbon, gîndurile sale goninд către lady Laura Standish. Venise la ea spre a găsi mîngîiere, și mărinimoasa prietenă i-o dăruise cu prisosință. Tînjise după înțelegere, iar acum o aflase : la fel și încrederea în năzuințele sale, încît nu-l mai durea dacă toate ființele de pe lume îi arătau îndoială sau nepăsare. Pe ea, izbînda lui nu o lăsa rece, după cum observase la alții, ci o împărtășea cu tot sufletul, mărturisindu-i, fără pic de codeală, cum că așteaptă să-l vadă urcînd tot mai sus. Și în ce chip minunat i-o spusese ! „Cu teama nu ajungi niciodată să cucerești inima unei blonde". De aici, de la aceste cuvinte — pe care poate nu și le amintea chiar aidoma, dar nici mult deosebite — gîndurile lui apucaseră pe noi și avîntate cărări. Și nu aprins de închipuirea că sub veșmîntul lor lady Laura ar fi strecurat și înțelesuri ascunse. Nu, cu așa ceva nu se putea amăgi. Dar că în cugetul său își aflaseră o tălmăcire aparte, la ce ar fi tăgăduit-o față de sine ? Întocmai cum pînă atunci își repetase adesea că nu o iubește pe Laura Standish, de ce n-ar recunoaște acuma că-l subjugase ?

Firește, va fi lucru anevoios să-i cîștige dragostea. Dar ca bărbat nu avea tocmai menirea de-a înfrunta greutățile ? Oare nu biruise una aproape la fel de temut ? Și atunci, pentru ce s-ar lăsa înfricat de încercarea ce-l aștepta ? „Cu teama nu ajungi niciodată să cucerești inima unei blonde !" Numai că făptura bălaie — cum în clipele acelea putea să și jure că arăta lady Laura — era pe jumătate robită. Altfel, de ce îl strînsese de mînă și îl privise cu așa stăruință ? Din simplă prietenie ? Nici pe departe. Ci din sentimente mult mai puternice.

Furat de gînduri, o apucase pe strada Baker şi se îndrepta către Regent's Park. Voia să ajungă în grădina zoologică, iar acolo să cugete — în minunata linişte de duminică — la feluritele moduri de a-şi plăsmui viitorul. Cîte amănunte trebuiau cîntărite şi cîte hotărîri luate. De va decide s-o ceară în căsătorie pe Laura Standish, cînd era nimerit să purceadă la fapte şi ce avea să-i ofere ca perspective alături de el ? Trebuia negreşit să-i vorbească, deoarece, a târăgăna lucrurile, fără să se pronunţe, nu era deloc în favoarea lui, ştiind că nobila domnişoară avea o mulţime de pretendenţi, şi deci nu putea să-l aştepte cînd nici măcar nu visa de intenţiile sale. Şi totuşi, cum să aibă curajul de a-i propune să se mărite cu el, cînd singurul lor mijloc de trai consta în sărmana rentă ce o primea de la taică-său !

Despre gradul ei de înstărire — dacă stăpînea bogăţii însemnate, mai mici ori poate defel — nu avea cunoştinţă, după cum nu aflase nici că bătrînul lord Brentford avusese destule de tras de pe urma nesăbuinţei fiului său, iar în cîteva dăţi fusese chiar la ananghie, din pricina cheltuielilor lui fără noimă şi stavilă. Fireşte, şi-ar fi dorit tare mult să-şi întreţină soţia din propriile strădanii, numai că, pe moment, nu prea vedea cum va fi în stare s-o facă, decît printr-o eventuală remunerare ce ar putea-o primi ca parlamentar. Căci din ce vieţuiau acele persoane simandicoase, răsfăţate de soartă, ce închegau laolaltă „guvernul" ? Nu din asemenea lefuri ? Deci, putea şi el să ţintească la banca miniştrilor, fixîndu-se de pe acum la un post bunicel. Da, trebuia să răzbată acolo, cum o va face să înţeleagă şi pe draga lui lady Laura, si de-abia mai pe urmă va veni cu întrebarea de vrea să-i devină soţie.

Dar pînă să urce la tribuna după care începuse a rîvni, se cereau cîntărite opreliştile ce le avea de întîmpinat. Prima, şi anume că la cîrma guvernului se aflau deocamdată adversarii politici, nu-l înfrica ; îşi spunea cuminte că, precum toate guvernele nu dăinuiesc veşnic, cu atît mai puţin avea să dureze unul conservator într-o ţară ca Anglia. A doua piedică în calea slujbei visate şi a modestei plăţi — de o mie de lire pe an — ce avea să-i aducă, consta în realegerea sa în Loughshane. Însă nici pe aceasta

n-o socotea de neînlăturat. Dacă izbutea, printr-o faptă cît de măruntă, să-şi pună numele în lumină, arătînd astfel că are sorţi de înălţare, nu vedea pentru ce locuitorii din Loughshane, care-i dăduseră votul fără măcar să clipească, ar fi atît de ciinoşi ca a doua oară să-l respingă. Îl mai avea ca sprijin şi pe contele Tulla, care, ca orice om cu avere şi rang, găsea portiţe prielnice în orice orînduire cînd voia să întindă o mînă de ajutor. Iar la urmă îşi aminti şi de faptul că lady Laura era înrudită cu aproape toţi liberalii de frunte. Ştia, spre exemplu, că e verişoară de-al doilea cu însuşi onorabilul Mildmay — care de ani de zile conducea destinele acestui partid — şi verişoară de gradul al treilea cu Barrington Erle. Fostul preşedinte al Consiliului de miniştri, ducele de St. Bungay, şi contele Brentford se căsătoriseră cu două surori, fiind, ca atare, cumnaţi, iar atît familia St. Bungay cît şi Mildmay şi Brentford erau într-un chip sau într-altul legate de familia Palliser, al cărei moştenitor şi membru de căpetenie — Plantagenet Palliser — cu siguranţă că va primi portofoliul finanţelor, în viitorul guvern.

Astfel stînd lucrurile, ce putea fi mai priincios pentru el, care de-abia păşea în arena politică, decît încheierea unei căsătorii cu Laura Standish ? De bună seamă, dorinţa de a o lua de soţie nu izvorîse din asemenea calcule. De asta nici pomeneală ! Ci din iubirea ce i-o purta, cum era gata să jure, ba chiar o făcu de cîteva ori, spre propria-i împăcare. Dar tocmai fiindcă-i era aşa de dragă şi ţinea, în ciuda oricăror piedici, să se însoare cu ea, de ce nu s-ar folosi, spre binele amîndurora, de tot ce-i putea mijloci ridicarea ?

Rătăcind printre cuştile cu sălbăticiuni fioroase din grădina zoologică, împins dintr-o parte şi alta de mulţimea vizitatorilor de duminică, îşi pecetlui cugetările cu o hotărîre de neclintit : la prima sa revedere cu lady Laura îi va da să înţeleagă ce ambiţii nutrea pentru viitor, iar la urmă de tot va veni şi cu cererea în căsătorie.

Că visele lui aveau prea puţini sorţi de înfăptuire — poate de unu la sută — o ştia de pe acum. Dar se vede că aşa-i fusese scris, să se măsoare deapururi cu forţe mai presus de ale lui. Nu la fel se întîmplase şi cu intrarea în Parlament ? Cine ar fi zis acum douăsprezece luni că va

ajunge acolo ? Şi iată că acum era deputat. Va veni pesemne şi ziua cînd totul se va întoarce împotrivă-i, trezindu-se azvîrlit în cine ştie ce colţ al pămîntului, în Australia, printre crescătorii de oi, sau în preriile Paraguaiului, împachetînd conserve de carne. Dar cînd avea să-l lovească nenorocirea o va îndura cu vitejie, îşi spuse el dîrz. Iar după ce rechemă în gînd şi un vers sau două dintr-un poet latin, se simţi pe deplin liniştit.

— Va să zică aici îmi erai, domnule Finn, auzi un glas pe aproape.

— Precum vedeţi, domnişoară Fitzgibbon, răspunse el sec.

— Şi eu care-mi închipuiam că voi, deputaţii, sînteţi furaţi de alte îndeletniciri, care nu vă mai lasă răgaz să priviţi la aceste jivine sălbatice. Credeam bunăoară că duminica puneţi la cale cum să vă încolţiţi mai aprig a doua zi, luni.

— Am făcut-o şi pe asta, însă dimineaţa, devreme, pe cînd dumneata îţi rostcai rugăciunea.

— Oo, uitasem de domnul Kennedy, pe care bănuiesc că-l cunoşti, urmă domnişoara bătrînă, arătînd spre însoţitorul de alături. Şi dînsul face parte din Parlament, dar îşi poate permite să se plimbe fără de grijă.

Contrar presupunerii Aspasiei Fitzgibbon, cei doi deputaţi se vedeau pentru prima dată, aşa încît se făcură prezentările cuvenite, la capătul cărora Phineas i se adresă domnului Kennedy :

— Dacă nu mă înşel, miercuri vom cina împreună, la contele Brentford.

— Sînt şi eu invitată, aminti domnişoara bătrînă.

— Spre deplina încîntare a noastră, zise tot Phineas, ca de-abia mai tîrziu onorabilul Kennedy — care părea atins de o grea neputinţă în rostirea cuvintelor şi a cărui înclinare, la prezentarea eroului nostru, nu coborîse de vîrful jobenului — să scoată un mîrîit în chip de încuviinţare a celor spuse de Phineas cu privire la invitaţia lor comună, după care rămase împietrit, cu mîinile încleştate pe mînerul umbrelei şi cu ochii zgîiţi la cuşca cea mare a maimuţelor. Însă nu urmărindu-le, după cum se vedea limpede din privirea sa pironită în gol.

— Ai mai văzut vreodată o deosebire așa de izbitoare ? îi șușoti domnișoara bătrînă lui Phineas.

— Ca între cine și cine ? întrebă el.

— Ca între domnul Kennedy și o maimuță. Maimuța are atîta personalitate și face atîtea năzbîtii încîntătoare ! Pe cînd domnul Kennedy cred că nu a săvîrșit niciodată vreo necuviință.

Într-adevăr. Dispunînd de o avere de un milion și jumătate de lire, pe care, în mod cu totul greșit, își închipuia că o dobîndise prin propriile-i strădanii — cu toate că ne îndoim să fi cîștigat vreodată măcar un penny — domnul Kennedy aproape nu cunoscuse ispita de a se abate din calea cea dreaptă. Tatăl și un unchi de al său puseseră temeliile unei afaceri în Glasgow, la care trudiseră pînă la adînci bătrînețe, lăsînd-o, la moarte, în plină înflorire și în mîinile unor diriguitori pricepuți, astfel că treaba mergea de la sine, iar onorabilul Kennedy, unicul proprietar actual, nu se ostenea deloc în această privință ci, doar la rare răstimpuri, se mai abătea pe la Glasgow. Prețiosul său timp și-l împărțea între splendida moșie din Perthshire — botezată Loughlinter — reședința din Londra, crescătoria de cai din Leicestershire (pe care, ce-i drept, nu catadicsea s-o viziteze prea des), și sesiunile Parlamentului în care reprezenta mai multe circumscripții din Scoția. Deși se împlinise un deceniu de cînd era deputat, în foarte puține rînduri luase cuvîntul în Cameră, deoarece domnul Kennedy era departe de a fi guraliv și de-abia scotea cîte o vorbă, pînă și în societatea prin care se vîntura. La drept vorbind, nu făcea mai nimic, deși dispunea de mijloacele de a întreprinde orice. În schimb era văzut pretutindeni, cînd cu o cunoștință sau alta, pentru că nu era însurat, și amici era greu de presupus că ar avea, cînd se punea întrebarea dacă în întreaga sa existență se întreținuse îndeajuns cu un om ca să-i cîștige prietenia. Într-o vreme îi dăduse tîrcoale Laurence Fitzgibbon care, după vreo lună sau două de cazne menite să și-l apropie îi ceruse un împrumut de vreo cîteva sute de lire. Dar domnul Kennedy îi răspunsese uscat : „De cînd mă știu n-am împrumutat cuiva bani, indiferent de persoană și împrejurări". Pentru unul ca el, aceasta nu însemnase o replică, ci o cuvîntare în toată

puterea cuvîntului, ba poate cea mai cuprinzătoare din cîte auzise Fitzgibbon ieşindu-i din gură.

Faptul că nu acorda împrumuturi, nu însemna însă că nu-i scăpa un ban printre degete. Dimpotrivă, împărţea o mulţime, sub formă de contribuţii la opere caritabile. Aproape nu exista listă de binefaceri apărută în presă în care numele lui să nu figureze. „Domnul Robert Kennedy, M. P., din Loughlinter, a donat 105 lire pentru..."

Nimeni nu încerca să-i pomenească de aceste subscripţii, cum nici el nu le menţiona vreodată în public. Primea doar circularele oficiale, şi trimitea, prin cecuri, suma solicitată, o îndeletnicire uşoară de care se achita bucuros.

Dacă aceleaşi ofrande ar fi necesitat sondaje şi informări prealabile, efortul l-ar fi speriat, considerîndu-l peste măsură de mare, şi s-ar fi lăsat păgubaş.

Cam acesta era domnul Kennedy, despre care Phineas Finn auzise că în iarna trecută avusese, pe lîngă o mulţime de alţi invitaţi de elită la moşia sa din Perthshire, şi pe contele Brentford împreună cu lady Laura.

— Mă'ntrebaţi pe cine prefer între el şi o maimuţă ? şopti către domnişoara Fitzgibbon. Pe a doua, în mod categoric.

— Mi-am închipuit eu, sîsîi cealaltă rînjind cu maliţiozitate, fiindcă vorba-ceea, cine se aseamănă se atrage. Doar şi dumneata şi maimuţa aveţi acelaşi dor de a vă căţăra. Numai că ea, după cîte se spune, nu cade niciodată de sus.

Ştiind că nu avea nici un rost să se ia la sfadă cu o colţoasă ca Aspasia Fitzgibbon, tînărul îşi ridică pălăria şi se despărţi de cei doi. La poarta îngustă, prin care se hotărîse să iasă, se văzu iarăşi în preajma domnului Kennedy.

— Ce îmbulzeală grozavă ! se plînse el, socotind nimerit să-i adreseze cuvîntul.

Însă onorabilul deputat, aflîndu-se chiar în spatele său, nu binevoi să emită măcar un sunet. Muţenia lui nu era decît insolenţa omului îmbuibat, îşi zise Phineas în clipele următoare, şi pe loc începu să-l deteste. Dar ca să nu-şi otrăvească sufletul, îşi strămută gîndul la altele.

În acea duminică era invitat să prînzească la domnul Low — cărturarul la care se pregătise în cei trei ani din urmă şi care prinsese drag de tînărul său discipol, ca şi soţia lui, dealtminteri. Juristul îi prezicea o carieră frumoasă cu condiţia, mereu reamintită, de a munci cu osîrdie. Om harnic şi ambiţios, şi el ţinea să ajungă în Parlament, dar nu în momentul de faţă cînd imperativele sale profesionale încă nu i-o îngăduiau. Fire prudentă şi chibzuită, domnul Low îşi calcula orice pas, spre a fi sigur că înaintează pe un teren solid, lipsit cu totul de riscuri.

De aci uimirea sa îngrozită cînd auzise despre intenţia lui Phineas de a-şi depune candidatura şi tot de aici stăruitoarele sale încercări de a-l întoarce din drum. Cînd se izbi însă de nesăbuita îndărătnicie a lui Finn — după cum o etichetase — renunţă la orice argumente, declarîndu-i soţiei :

— Ar mai avea o scăpare : să nu întrunească sufragiul alegătorilor.

Dar nădejdea nu i se adeverise, cei din Loughshane votîndu-l pe Phineas, astfel că nu-i mai rămînea altceva de făcut decît să-l îndemne să-şi practice meseria pentru care se pregătise. Desigur că ar fi putut-o face şi în calitate de membru în parlament, cum era cazul atîtor avocaţi reputaţi. Spre deosebire de aceştia, Phineas nu îşi consolidase mai întîi poziţia profesională, ci se avîntase direct în politică sau, altfel spus, o începuse de a-ndoaselea. Şi această nechibzuinţă putea să-l ducă de rîpă.

— Mărturisesc, domnule Finn, că sînt obsedată de evenimentul intrării dumitale în Parlament, rosti doamna Low de cum îl văzu.

— E minunat, nu-i aşa ? zise el.

— Pentru noi a fost o mare surpriză, cînd de regulă, nici un avocat nu ajunge acolo înainte de patruzeci de ani.

— Iar eu am numai douăzeci şi cinci. M-am pus într-o lumină îngrozitoare. Cel puţin, aşa simt, doamnă Low.

— Asta nu, domnu' Finn. Întrebarea e numai dacă este prudent ce-ai făcut. Eu una sper din tot sufletul ca totul să iasă bine.

Doamna Low, o femeie cu picioarele pe pămînt, mai vîrstnică decît soţul ei cu vreo patru, cinci ani, şi cu

oarecari avuţii personale la încheierea căsătoriei, era bunătatea şi virtutea întruchipate. Dar cu toată indulgenţa de care era în stare, cu deputăţia lui Phineas nu se-împăca odată cu capul. Cum adică ? Dacă soţul ei şi fostul discipol cinau undeva împreună, lui Phineas — băieţandrul de ieri — i se vor acorda onoruri mai mari ? Asta nu era drept ! Cu toate astea, la masă, îi puse în farfurie bucăţica cea mai bună de peşte, şi de-ar fi fost să-l ştie bolnav, l-ar fi îngrijit cu cea mai mare atenţie.

După prînz, cînd doamna Low se retrase în iatacul de la etaj, începu şi confruntarea dintre maestru şi învăţăcel, pentru care modestul dejun servise, de fapt, ca pretext. La ultima lor discuţie, Phineas, proaspăt întors din Irlanda, nu arătase acea fermitate în intenţii pe care o dobîndise de-abia după întrevederea cu lady Laura. Dacă atunci mai era încercat de îndoieli, astăzi ştia ce-şi doreşte, încît dialogul de acum nu-l putea deruta de la hotărîrile luate — dar nici să-l evite nu avea cum.

— Ei, Phineas, ce ai de gînd să faci ? îl întrebă dascălul.

I se adresase cu numele mic, ca dealtminteri mai toţi cunoscuţii eroului nostru uniţi prin acele canoane nescrise, dar peste tot în vigoare, ce par să confere unora dintre oameni o etichetă anume, lipsită de ştaiful protocolar. Pînă şi doamna Low — o femeie fără fasoane mondene şi extrem de respectuoasă în vorbire — se trezise tutuindu-l înaintea alegerilor. Dar de cînd îl ştia deputat, îi spunea „domnul Finn".

— Ce am de gînd să fac ? repetă Phineas întrebarea ca să ocolească aşteptatul răspuns.

— Desigur ai să-ţi vezi mai departe de muncă, anticipă domnul Low.

— Vreţi să spuneţi de avocatură ?

— De ce altceva ?

— Nu, m-am decis s-o las baltă un timp.

— S-o abandonezi ? se minună celălalt, înălţînd braţele în chip de protest şi uimire. Păi din ce ai să trăieşti dacă renunţi la avocatură ? Doar ştii foarte bine că deputaţii nu sînt plătiţi.

— Asta așa este și nu prea. De aceea, cum am spus înainte, îmi voi părăsi meseria numai vremelnic.

— Ba nici pentru o zi, dacă vrei să-ți faci un nume și o situație. Sau poate nu ești stăpînit de această ambiție ?

— Ori dumneavoastră vă înșelați...

— Cum m-aș putea înșela ? Cînd a dus lîncezeala la propășire, în orice profesie ? Sau cine nu știe că în meseria noastră, mai mult ca-n oricare, se cere o muncă asiduă și fără întreruperi ?

— Nu intenționez să-mi irosesc timpul, să lîncezesc, după cum v-ați exprimat adineaori.

— Dar ce ai de gînd ? îl luă magistrul din scurt.

— Să rămîn în Parlament, pur și simplu. Doar am fost ales. Este o realitate...

— Pe care nu o contest, precizâ domnul Low.

— Și chiar de înseamnă o pacoste, trebuie să ne împăcăm într-un fel cu ea ; ba chiar să tragem anumite foloase. Sînt sigur că, deși pornit, cum văd că sînteți, tot nu m-ați trimite să-mi dau demisia.

— Ba da. Și chiar mîine, îi spuse celălalt, autoritar. După care urmă pe un ton îndulcit : Băiatul meu, deși mă doare să te mîhnesc, dacă mă întrebi ce să faci, te îndemn după cugetul meu. Renunță de mîine la deputație. Acesta mi-e sfatul. Oamenii au să rîdă o săptămînă sau două de tine ; însă e preferabil decît să-ți distrugi viața.

— Asta nu pot s-o fac, rosti Phineas cu tristețe în glas.

— Prea bine, admise domnul Low. Atunci să chibzuim mai departe. Dacă nu concepi să demisionezi, va trebui să te strecori în așa fel, încît obligațiile de acum să te sustragă pe cît mai puțin de la munca de avocat. Presupun că vei face parte din anumite comisii și vei asista la dezbaterile acestora...

— Exact. Și de aceea, iată cum m-am gîndit eu. Un an să renunț la avocatură și să învăț procedurile Camerei.

— Nefăcînd nimic ? se aprinse iar cărturarul.

— Doar ce am spus înainte. În definitiv, e și ăsta un studiu, pe care, desigur, n-am să-l cuprind într-un an.

Așa ceva nu se poate. Dar să pătrunzi în culisele Parlamentului, să-i cunoști cît de cît tainițele, socotesc că-i absolut necesar pentru cine vrea să facă o treabă acolo.

— Și în tot acest interval din ce-ai să trăiești ? îl chestionă energicul dascăl pe un ton străbătut de mînie. Iar cum Phineas zăbovi să-i răspundă — nicidecum strîmtorat de argumente, ci căutînd să le îmbrace într-o formă cît mai concisă — continuă tot juristul : Precum știu, ai o rentă extrem de modestă din partea tatălui tău și nu te-ai putut întreține din ea fără să faci datorii.

— Acum mi-a mărit-o, îl informă Phineas.

— Și te vei complace într-o existență de lîncezeală, tîndălind cu amicii prin cluburi și înghițind biata agoniseală trimisă de trudnicul tău părinte ? Eu unul mă îndoiesc că-ți vei afla tihna. De aceea, ascultă-mă, Phineas, și ia aminte, băiete. Din constatările mele, greșit s-ar putea spune că unii barbați pășesc cu dreptul în viață, iar alții cu stîngul. În fond, mai toți o pornesc cu aspirații cutezătoare, dar nu și cu țeluri pe potriva acestora, ci mărunte și șubrede, aidoma unor picioare schilave, menite să sprijine niște trupuri vînjoase. Ori așa cum picioarele slabe nu dovedesc sub povara trupului zdravăn, tot astfel nici năzuințele mari nu-și găsesc reazimul cuvenit în idealuri fragile. Și de aici începe fuga de orice eforturi, blazarea și, în final, prăbușirea. Desigur că cel vizat se simte cum nu se poate mai nefericit, fiind urmărit pe toată panta eșecului de amarnicul gust al primei erori... Iar această surpare provine — în nouă cazuri din zece — dintr-o întîmplare măruntă și păcătoasă, care l-a abătut pe sărmanul înfrînt de la calea cea bună. Fie că a întîlnit o femeie după care și-a pierdut mințile ; ori cineva l-a dus la o cursă de cai, unde, spre ghinionul lui, a cîștigat un pariu ; sau vreun diavol, cu chip de prieten, l-a ademenit la fumat și la băutură. În cazul tău, Phineas, ispita s-a strecurat sub forma blestematei alegeri în Parlament, își încheie domnul Low argumentul, pătruns de spusele sale, ca unul ce nu-și dăruise tandrețea decît prea iubitei sale soții, nu călcase o dată la curse ; nu depășise niciciînd rația celor două pahare de porto, băute doar după cină și nu trăsese un fum de țigară, socotind-o drept viciul cel mai abject.

— Aşadar aţi ajuns la concluzia că fug de muncă şi umblu după huzur, zise Phineas pe un ton străbătut de indignare.

— Am ajuns la concluzia, vorbi celălalt molcom, că-ţi vei irosi timpul de vei face precum mi-ai spus.

— Dar nici nu mi-aţi auzit planul ; măcar ascultaţi-l, şi la urmă rostiţi verdictul.

Domnul Low se supuse docil, urmărindu-i explicaţiile însufleţite — din care lipsea, se-nţelege, amănuntul cu dragostea pentru lady Laura, dar nu şi viscle sale de propăşire. Din cele spuse reieşea limpede intenţia de a pune umărul la mazilirea guvernului actual, pentru ca în cel viitor să ajungă pe banca miniştrilor — nu la cîrma unui departament, însă, oricum, într-o dregătorie de stat, şi aceasta atît prin ajutorul prietenilor de vază, cît şi graţie harului său înnăscut de bun orator.

Domnul Low rămase tăcut, lăsîndu-l să-şi depene proiectele pînă la capăt.

— Desigur, nici după primul an nu voi fi un om cu prea multe treburi, decît numai în ipoteza că aş reuşi să mă realizez, recunoscu spre sfîrşit. Iar de-o fi să dau chix — lucru deloc exclus...

— Asta cam aşa e, se făcu auzit domnul Low.

Şi intervenţia sa îl scoase din fire pe Phineas, care adăugă aproape răstit :

— Fiind pornit să mă subminaţi, după cum v-am simţit de la bun început, este inutil şi absurd să vorbesc mai departe.

— Eu să te subminez ! îngînă cu tristeţe credinciosul lui maestru. Nu zic, poate aş face-o şi pe asta, de-aş fi sigur că te salvez de la viaţa pentru care te pregăteşti, fiindcă nu văd ce satisfacţii ar putea să-i aducă unui bărbat integru şi demn. Chiar de-ar fi să te afirmi, te-ai întrebat ce ai să devii ? În cel mai fericit caz, conţopistul unui ministru, niciodată egalul său. Iar de progresezi, vei fi nevoit să-ţi ascunzi adevăratele sentimente, dîndu-ţi acordul sau votul de cîte ori ţi se cere, fie că-ţi convine sau nu. Şi care o să-ţi fie răsplata ? O simbrie amărîtă, constînd din cîteva sute de lire pe an, care nici

ca nu e veşnică, ci atît cît durează mandatul unui partid şi cît îţi menţii locul în Parlament! Servitute şi degradare — de ele vei avea parte, chiar de-ţi va surîde norocul să parvii pe unde te poartă dorinţele.

— Bine, dar şi dumneavoastră tindeţi să ajungeţi în Parlament şi să ocupaţi într-o zi o funcţie ministerială, remarcă Phineas cu uşoară ironie.

Domnul Low rămase pe gînduri, răspunzînd cu mare întîrziere.

— E un lucru despre care nu-mi amintesc să-ţi fi pomenit, însă care conţine un sîmbure de adevăr. Nu „tind", aşa cum greşit ai zis, ci nutresc nişte vise, iar uneori îndrăznesc să-mi închipui că ar putea deveni realităţi. Dar de-o fi să stau într-o zi pe banca miniştrilor, mă voi duce acolo numai cu invitaţie expresă, fiind chemat să ocup o funcţie înaltă în virtutea platformei profesionale pe care mi-am dobîndit-o. După cum am spus, însă, e numai un vis, pe care te rog să nu-l divulgi nimănui. Dealtminteri, nu despre mine intenţionam să vorbesc.

— Oricum ar fi, sînt sigur de pe acum că veţi reuşi, zise Phineas îmblînzit.

— Da, tot ce se poate. Deşi nici astăzi nu mă plîng de nereuşită. Trăiesc ca un gentilom din ce cîştig eu, şi-mi îngădui chiar luxul de a refuza procese care-mi displac. Astfel stînd lucrurile, cealaltă latură — de esenţă himerică, — este doar un adaos la satisfacţiile prezente, ca de pildă glazura de pe un tort. Dacă stau şi cumpănesc bine, înclin însă pentru prăjiturile fără glazură, deoarece sînt mai sănătoase.

În acea după-masă, Phineas nu mai urcă la etaj, spre a-şi lua rămas bun de la soţia domnului Low, şi nici cu acesta nu mai zăbovi mult la vorbă. Auzise destule ca să se simtă surpat sufleteşte; încrederea cu care se înarmase în cursul plimbării de dimineaţă se subţiase aşa de mult, încît mai că-şi punea întrebarea dacă demisionarea din Parlament nu l-ar mîntui de toate necazurile. Numai că de se hotăra să-i dea curs, pe Laura Standish nu mai avea îndrăzneala s-o vadă.

CAPITOLUL VI

DINEUL DE LA LORDUL BRENTFORD

„DA, ÎȘI REPETA CU AMĂRĂCIUNE. O dată ce am să urmez povața domnului Low, de la lady Laura va trebui să îmi iau pentru totdeauna adio. Dar cum am să fiu în stare, cînd pe această femeie o iubesc și, după cît mi-am dat seama, nici ea nu mă privește cu nepăsare?" Muncit de asemenea gînduri, străbătu Bedford Square, îndreptîndu-se către casă — un om abătut, din care pierise orice umbră de mulțumire lăuntrică. Îl urmărea confruntarea cu dascălul — din care numai crîmpeie au putut fi redate în capitolul precedent — și mai ales repetatele îndemnuri ale acestuia de a-și da cît mai grabnic demisia, ceea ce, pentru el, însemna sinucidere. Fiindcă ce avea să devină decît ținta batjocurii generale? Auzi, să fii ales deputat, ca la o săptămînă să zici: „Mulțumesc, nu mai vreau." Și să-ți iei tălpășița. Însă pe domnul Low nu-l interesa gura lumii, ci cariera discipolului, pe care miasma din Parlament avea s-o distrugă, chiar de-o respira numai un an. Iar în sprijinul acestei convingeri veniseră cu atîtea temeiuri, încît îl pusese pe Phineas în grea cumpănă. Acum se vedea silit să aleagă între avocatură, care-i aducea împlinirea — după cum îl încredințase magistrul — sau marele sfat al țării, unde totul părea să-i fie potrivnic în ciuda fălosului titlu pe care și-l cîștigase. A le împăca pe amîndouă, aruncîndu-se mai întîi în politică, era lucru cu neputință — susținuse inimosul lui dascăl; și în sinea lui începuse a-i da dreptate. Dar atunci cum să iasă cu fața curată? se întrebă el tot drumul, pînă în strada Great Marlborough, unde locuia gazda lui. Și cum nici un răspuns nu-i alungă frămîntarea, adormi, cotropit de mîhnire.

Din vălmășagul de gînduri ce-l chinuiseră pînă să-l prindă somnul, mai ales unul se cerea limpezit: ce va face cu prînzul de miercuri, de la lordul Brentford? Inima îi dădea ghes să meargă, dar conversația ce avea să se poarte la masă îl obliga să se înfățișeze în Parlament și să asiste la dezbaterile de luni și de marți. Cumplită

dilemă ! Căci odată ajuns acolo, cine ştie de-o să mai aibă tăria să-şi prezinte demisia ?

Şi pentru ca cititorul să înţeleagă în ce ocean de îndoieli se zvîrcolea bietul nostru erou, se cuvine a menţiona că de zeci de ori luase hotărîrea să meargă şi tot de atîtea ori să rămînă acasă, deşi sesiunea i se păruse promiţătoare.

Într-adevăr. Foarte rar se întîmpla — după cum îi fusese lui dat să vadă — ca din ziua deschiderii partidele să se atace cu atîta înverşunare încît să se împartă în tabere, spre a vota separat moţiunea către regină. De obicei, lucrurile se petrec altfel în aceste ocazii şi anume pe un ton înduioşat, cît mai curtenitor cu putinţă ; liderul opoziţiei îşi înţeapă adversarul, spunînd că preacinstitul şi onorabilul său amic, stîndu-i chiar dinainte, pe banca miniştrilor, a dat şi va da veşnic în strîchini cu tot ce gîndeşte, declară sau întreprinde în interesele obştei. După astfel de împunsături, care nu iau niciodată proporţii, necum să degenereze într-o schismă pe faţă, se pune în discuţie moţiunea către regină, care e adoptată fără cîrtire, spre a servi ca răspuns la acel mesaj — cum nu se poate mai sec şi fără de noimă — care este turnat pe graţioasele buze ale Majestăţii-sale. După aceea urmează la cuvînt şeful majorităţii ministeriale care mulţumeşte adversarului pentru amabilele complimentări şi pe urmă explică adunării ce noroc nemaipomenit a dat peste ţară şi cît de fericită s-ar cădea să se socotească fiindcă nu a căzut pe mîinile incapabile ale preacinstitului şi onorabilului său amic din partea opusă. Acestea fiind zise, se supune la vot moţiunea, totul decurgînd lin, într-o atmosferă senină, de armonie şi bună înţelegere.

Cam aşa se desfăşoară şedinţele de deschidere, dar sesiunea de faţă s-a abătut mult de la tipicul obişnuit. Domnul Mildmay — liderul veteran al partidului liberal — găsise cu cale să ceară amendarea moţiunii propuse. Necruţător şi brutal în limbaj, domnia sa explicase adunării că, în urma alegerilor, în Parlament se crease o majoritate apreciabilă, hotărîtă să nu mai înghită pasivitatea conservatorilor, ci, de la bun început să-şi impună punctul de vedere.

— Ascultați-mă, domnilor. Națiunea nu vrea să-i mai vadă pe preacinstiții și onorabilii gentlemeni — aflați pe băncile opuse — stînd ca bătuți în cuie, pe ele. Și consider de datoria mea să o spun. Cum tot datoria mă îndeamnă să cer împărțirea adunării și votarea în tabere separate a moțiunii către Majestatea-sa.

Astfel grăise respectabilul Mildmay — fără pic de îndurare față de opoziție. Iar dacă el se arătase atît de ascuțit la limbă, încredințăm cititorul că nici partizanii săi nu au rămas mai prejos. Ba l-au întrecut chiar. Domnul Daubeny — pe atunci în fruntea majorității ministeriale și totodată reprezentantul lordului de Terrier, care, ca prim ministru, făcea parte din Camera Lorzilor — nu era omul care să asculte asemenea „amabilități" fără să dea cuvenitul răspuns. Drept care, secondat de acoliți le-a servit o ripostă poate nu grozav de convingătoare în argumente și nici prea bogată în cuvinte, însă de-o ironie sfîrtecătoare. Dezgropînd îndelunga existență politică a domnului Mildmay, domnia sa arătă cum rivalul însemnase, pe rînd, cînd o gogoriță, cînd un coșmar, ca în vremea din urmă să-l vadă cu toții în adevărata-i lumină : adică o pecingine. Asta era onorabilul Mildmay și nimic altceva. Discursul domnului Daubeny s-a considerat drept unul dintre cele mai aprige — dacă nu cel mai aprig — din cîte se pomeniseră în Parlament de la faimoasa Reform Bill [1] încoace. Cît despre cel făcut harcea-parcea putem preciza că tot timpul cît a durat praftura a stat cu tichia îndesată pe ochi, covîrșit — după spusele unora — de ce-i auzeau urechile. Dar toate acestea s-au petrecut după dineul de la lordul Brentford, asupra căruia s-ar cădea să ne oprim un pic.

Precum s-a mai spus, dacă ședința inaugurală nu-l intriga peste măsură pe Phineas — prin răzmerița stîrnită — poate că nu mai asista și la altele, oricît de mult l-ar fi atras noutatea în sine. Domnul Low nu vorbise de-a surda, ci izbutise să-l clatine în hotărîrile sale. Însă, deși înclinat să-i asculte poveștile, căzuse la un mic compromis, chibzuind că, de vreme ce tot îi era hărăzit să fie deputat numai o săptămînă, de ce ar pierde niște

[1] Reforma sistemului electoral din Anglia (1831—1832).

dezbateri atît de interesante, despre care, peste douăzeci de ani, va putea povesti odraslelor sau peste cincizeci nepoților, ca să nu mai pună la socoteală apropiatul dineu de la lady Laura Standish, unde va trebui negreșit să vorbească despre ele. Și astfel porni din nou către Parlament, unde rămase, numai ochi și urechi, toată ziua de luni, pînă la unu din noapte, și marți, chiar pînă la două, cînd ședința a fost suspendată pentru douăzeci și patru de ore. De-ab'a joi avea să se facă auzită diatriba domnului Daubeny, urmată de scindarea despre care s-a mai vorbit.

Între timp, miercuri, la ceasul cinci, Phineas se înfățișă la lady Laura. Venise destul de devreme și totuși, spre marea-i surprindere, la intrarea lui în salon, toți oaspeții erau adunați. Oare de ce se zoriseră mai mult ca în alte ocazii ? Din dorința înfrigurată de a-și împărtăși noutăți și opinii în legătură cu vînzoleala din Parlament ? Se putea foarte bine. Deoarece în aceste zile din urmă, fiecare părea atins de metehna de-a asculta și a se face ascultat, după cum pretutindeni bîntuia un suflu de neastîmpăr și grabă, de parcă nimeni nu avea un minut de pierdut.

Phineas își plimbă privirea peste viitorii săi comeseni. Trei doamne la număr și cinci bărbați. Afară de lady Laura, erau de față gureșa domnișoară Fitzgibbon și doamna Bonteen — consoarta unui subsecretar la Amiralitate, în fostul guvern, care nădăjduia să ocupe o funcție și mai înaltă în cabinetul așteptat să ia ființă. Apoi lordul Brentford, Laurence Fitzgibbon, Bonteen, Kennedy și, în sfîrșit, Barrington Erle, care fusese pescuit din oceanul îndeletnicirilor sale, cu toată slaba speranță ce și-o pusese Laura Standish în această operație.

Inventariindu-i discret, Pihneas observă pentru sine că toți erau membri în Parlament, și tot în sine își spuse că desigur nu s-ar fi numărat printre ei dacă nu era deputat.

— În fine, sîntem cu toții, rosti lordul Brentford sunînd clopoțelul.

— Sper că nu v-am făcut să așteptați, bîigui Phineas.

— Nicidecum, îl încredință lady Laura. Nu pricep ce-o fi zorul ăsta pe noi ? ! Dar ia spune-mi, cîți aveți voi în plus la vot ?

— Cam vreo șaptesprezece, își dădu tînărul cu părerea.

— Mai curînd douăjdoi, amendă domnul Bonteen. Întîi, Colcleugh este așa de bolnav că nu se poate arăta la față. Apoi junele Tochester a plecat la Viena ; Gunning e-ntors pe dos, nu știm din care pricină, iar Moody și-a pierdut feciorul cel mare. Auzi dumneata, îl pisau pe amăritul de Moody nu și nu să vie și să voteze, deși înmormîntarea lui Frank este vineri !

— De necrezut ! exclamă lordul Brentford.

— Și totuși așa e, cum zic, susținu Bonteen. Întreabă-i pe unii amici de-ai lui Carlton, și-ai să vezi că-ți confirmă cele spuse de mine.

— Și eu l-aș tîrî pe Moody la vot, chiar riscînd să-mi ridic toată lumea în cap, se amestecă Laurence Fitzgibbon. Doar nu-l mai scoală din morți pe bietul lui Frank stînd lîngă el și bocindu-l în loc să își vadă de treburi...

— Dar există o decență în asemenea situații, nu ? se revoltă lady Laura.

— O fi fost cîndva, însă azi nu mai este la modă, glăsui dezgustată guraliva domnișoară Fitzgibbon. Și ar fi preferabil să-și dea arama pe față decît să se certe cum și în ce fel să salveze aparențele.

În aceeași secundă se anunță servirea dineului și numaidecît lordul Brentford oferi brațul Aspasiei Fitzgibbon, Barrington Erle doamnei Bonteen, iar Laurence Fitzgibbon încîntătoarei lady Laura.

— Pun rămășag pe patru lire că vom avea peste nouăsprezece voturi în plus, grăi domnul Bonteen trecînd pragul salonului. La care Phineas se abținu de la orice răspuns, sub impresia că acesta i se adresase lui Kennedy și nu lui.

— S-ar putea, însă rămășaguri nu fac niciodată, îi replică Kennedy sec.

— Dar votul sper că ți-l dai cînd și cînd, îi ripostă Bonteen.

— Cînd și cînd, încuviință celălalt.

Auzindu-l, Phineas, care-l urma la numai un pas, își spuse că acest Kennedy era creatura cea mai infectă din cîte întîlnise vreodată. În salon, îl mai observase stînd foarte aproape de Laura Standish, care-l și onorase cu cîteva vorbe. Da, îl ura pe acest ins, își zise mai înverșunat

ca oricînd, şi poate că ar fi rămas opărit şi mofluz cît ar fi durat dineul dacă amfitrioana nu îl poftea să i se aşeze alături, în stînga. Cîtă mărinimie din parte-i, mai ales că nesuferitul de Kennedy îşi cam făcuse vînt să se înfigă el pe acel scaun. După orînduirea de acum, îl avea ca vecin în coastă, dar se mîngîia cu ideea că locul de cinste îi fusese acordat lui.

— Ai de gînd să te faci auzit la aceste dezbateri ? îl întrebă lady Laura.

— Cine ? Eu ? Nici prin gînd nu-mi trece. Mai întîi, nu mi s-ar da cuvîntul, şi apoi nu mi-aş face debutul într-un moment ca acesta. De fapt, nici nu ştiu dacă o să apuc să vorbesc vreodată.

— Cum de nu. Şi chiar cu succes, îl încredinţă gazda. Eşti genul de om care se impune în Parlament. Ceea ce n-aş putea garanta odată ce ai ajunge într-o dregătorie de stat.

— Cît de mult mi-aş dori să fiu pus la încercare.

— Ai să fii, dacă ţii cu tot dinadinsul. Intrînd în politică aşa timpuriu, printr-un partid onorabil ca cel din care faci parte şi — dacă mi-e îngăduit să adaug — împresurat de oameni tot unul şi unul, ai să parvii fără doar şi poate într-un post după cum ţi-l doreşti. Numai să nu ţinteşti mult prea sus. Fiindcă nu poţi începe prin a fi prim ministru.

— După cele văzute, şi eu mi-am dat seama de asta.

— Atunci e perfect. Şi dacă n-ai să uiţi acest amănunt, orice uşă îţi stă larg deschisă. Adevărat, Pitt a ajuns prim ministru la douăzeci şi patru de ani. Însă acest precedent a însemnat o nenorocire. Jumătate din politicienii tineri şi-au pierdut simţul măsurii.

— Al meu a rămas intact, lady Laura, se apără Phineas.

— Foarte bine. Cît despre a fi în guvern, nu-i deloc o treabă anevoioasă. E drept, ţi se cere să te faci ascultat odată ce ici cuvîntul în Cameră. Dar pentru asta n-ai decît să-ţi închipui că le vorbeşti slugilor de acasă. Mai trebuie să fii răbdător şi să nu te pierzi niciodată cu firea. De inteligenţă, nu e prea mare nevoie. Doar am cunoscut atîţia miniştri, şi nici unul nu scăpăra.

— Cu toate acestea, vreo doi din actualul guvern mi s-au părut înzestraţi.

— De acord, însă nu de speriat. Să-l luăm ca exemplu pe domnul Mildmay — un om lipsit de orice sclipire. Nici în oratorie n-a excelat, nici cu înfăptuiri n-a venit, dar grație unei perseverențe acerbe, a unui dram de onestitate și, mai ales, a împrejurărilor favorabile, și-a croit drum foarte lesne în politică.

— Gîndiți-vă însă la marile hotăriri pe care a trebuit să le ia, aminti Phineas.

— Adevărat. Însă fiecare dintre ele a fost primită cu aplauze de partidul său, și cu huiduieli de către opoziție. Dealtfel, orice lider politic e atît de sigur de laude cît și de critici vrăjmașe, încît aproape nu-și mai dă osteneala să nu greșească. De aceea, pentru a sluji interesele țării, e necesar să-și ia subalterni pricepuți, care știu cum să procedeze mai bine.

— După cîte înțeleg, aveți o părere oribilă despre politicianul profesionist.

— Dimpotrivă. Îl prețuiesc foarte mult. E preferabil să vînturi și să abrogi legi, decît să-ți bați capul cu ele apărînd delicte în tribunal. Așa obișnuiește să spună papa, și prin urmare am citat din aforismele lui. Dar fiindcă el nu a făcut parte din Cabinet, vorbește cu oarecare sarcasm.

— Eu, unul, îi dau perfectă dreptate, sări Barrington Erle. Și glasul lui dîrz îi făcu pe toți să-l asculte.

— Nu prea văd rostul acestei încăierări aprige chiar în clipa de față, zise lordul Brentford.

— Ba eu da, susținu Barrington Erle. Lordul de Terrier a pus mîna pe cîrmă știind că este în minoritate. Cînd a format Cabinetul, aveam o majoritate de aproape treizeci.

— Măi ce viteji v-ați arătat cînd a fost vorba să dați îndărăt ! cîrîi coclita domnișoară Fitzgibbon.

— Nicidecum, preciză Barrington Erle. Ci a trebuit să alegem retragerea. Mulți din oamenii noștri păreau înclinați să-l susțină pe lordul de Terrier, iar noi nu puteam să le poruncim ce să facă. Și ca să n-avem surprize, ne-am dat bătuți.

— Și încă ce bătuți... măr ! sublinie domnișoara Fitzgibbon.

— Bine, dar atunci de ce a mai dizolvat lordul de Terrier Parlamentul ? întrebă cineva de la masă.

— În împrejurări ca acestea, interveni contele Brentford, un prim ministru are datoria s-o facă. Întîi, în interesul reginei. Şi apoi fiindcă e singura cale de a ieşi din impas.

— Exact, confirmă Barrington Erle. Este unica lui portiţă şi are tot dreptul s-o folosească. Ce calcul îşi face ? Deţinînd funcţia de prim ministru, alegătorii vor da buluc să-l voteze, şi în felul acesta va torpila opoziţia. Ori cînd mizează pe o asemenea reuşită, de ce să nu-şi încerce norocul ? Numai că în cazul lordului de Terrier, socoteala era cu totul anapoda, şi acest lucru sîntem încredinţaţi că-l ştia. De vreme ce nu o scoase la capăt în Parlamentul trecut, cum să-şi închipuie că i-ar merge mai moale în cel viitor ? Noi însă l-am lăsat să joace şi această carte. Tot pierdusem căruţa în vară, şi ce ne-am zis ? De o fi să-i iasă pasienţa, este bine-venit. Rezultatul nu mai e un mister : lordul de Terrier s-a împotmolit iară.

— Şi totuşi, după umila-mi părere, a procedat corect dizolvînd Parlamentul, interveni lady Laura.

— Iar noi, la fel de corect, îl vom face să sufere cît mai neîntîrziat consecinţele. Prin iscusita lui stratagemă, a pierdut nouă circumscripţii electorale. Să ne amintim doar de Loughshane.

— Într-adevăr, să nu uităm de Loughshane, unde ţara a cîştigat un om de mare nădejde, rosti pe un ton de batjocură domnişoara Fitzgibbon.

— Bîntuie un vînt duşmănos ce nu aduce nimic bun pentru nimeni, se tînguí lordul Brentford vorbind către Phineas.

— Dar ce-o fi devenit bietul George ? se făcu auzit Laurence Fitzgibbon. Ştie careva pe unde se află ? Zău că nu era băiat rău.

— Roby era cu totul de altă părere, îi replică domnul Bonteen. Zicea despre el că e un om de nimic pe care nici cu arcanul nu-l puteai aduce la vot.

Aici s-ar cădea poate să precizăm că domnul Roby era o persoană de vastă notorietate, care, sub guvernul domnului Daubeny fusese organizatorul partidului — şi prin

urmare cel care convoca membri spre a-şi da votul în Parlament — iar acum deţinea marea funcţie de subsecretar la finanţe.

— După convingerea mea, Roby se bucură că sărmanul George Morris a rămas pe dinafară în alegeri, urmă domnul Bonteen.

— Dacă ar fi divizibile locurile în Parlament, cu siguranţă s-ar mulţumi şi cu o jumătate din cel ocupat de mine, numai să fim ca odinioară, împreună, zise Fitzgibbon cu o undă de înduioşare în glas.

— Chiar să fie posibilă o asemenea împărţeală, mîine nu ar fi deloc oportună, i-o întoarse Barrington Erle. Într-o imprejurare ca cea de faţă, cînd votanţii formează tabere separate, se cuvine ca viaţa particulară să treacă pe plan secundar. De aceea, pe cuvîntul meu de onoare, nici nu mă mir că se trage de bietul Moody să lase mortul şi să vină la vot. Şi pe Gunning l-aş strînge cu uşa. Ori se prezintă, ori îşi motivează straşnic absenţa.

— Oare ai noştri vor răspunde cu toţii chemării ? se interesă lady Laura.

— Nu o spun ca o laudă, însă la capitolul ăsta nu avem pentru ce să roşim. Pînă şi Sir Everard Powell — care fuge de lume ca să nu-l vadă în ce hal l-a schilodit guta — va veni să voteze. Aşa ne-a asigurat Ratler — (Iar domnul Ratler — între paranteze fie adăugat — avea menirea de a convoca liberalii la votarea în Parlament).

— Bătrîn urgisit ! sîsîi domnişoara Fitzgibbon, cu gîndul la cele auzite despre sir Everard Powell.

— Nenorocirea cu el este că zbiară de te surzeşte cînd îl apucă durerile, aminti domnul Bonteen.

— Şi cu toate acestea ai de gînd să-l tîrăşti pe culoarele Parlamentului ? se adresă lady Laura lui Barrington Erle.

— Absolut, recunoscu întrebatul. Şi, în definitiv, pentru ce nu aş face-o ? Să ne lipsească de un vot cînd ne reprezintă în Cameră ? Spre norocul meu, însă, sir Everard e un om de înţeles, şi o să vină cu siguranţă, de-şi va găsi alinare în laudanum şi un cărucior care să-l ducă pe sus.

Acelaşi gen de discuţii continuară cît dură dineul, punctate de un slab incident, survenit după retragerea

doamnelor, cînd, domnul Kennedy — care căscase gura doar o singură dată — se pronunţă că o majoritate de nouăsprezece voturi ar fi la fel de mulţumitoare ca şi una de douăzeci. Glasul lui silnic, străbătut de o vagă îndoială, îl înfurie pe Barrington Erle, care se repezi la el fără milă, de parcă placiditatea afişată însemna dezmoaarea pentru orice deputat liberal. Şi pe Phineas — martor la cele întîmplate — îl revoltă lipsa de zel a lui Kennedy.

— Dacă-i vorba să-i punem cu botul pe labe, să le tragem o păruială de pomină, rosti el cu aprindere.

— Aşa e, aşa e. Măcar să ne ţină minte, i se alătură Barrington Erle.

Pe cînd Bonteen exclamă cu ardoare :

— Uff ! Numai de i-aş vedea pe ai noştri venind cu toţii la vot !

— Bietul sir Everard, se tînguí lordul Brentford. Din asta i se poate trage sfîrşitul. Dar, vorba-ceea, este mai important să nu pierdem un vot.

— Firește. Să nu rămînem în vînt cu Llanwrwsth, vreau să spun cu circumscripţia lui, urmă Barrington Erle care, înfierbîntat cum era, nu prinse nuanţa usturătoare a ripostei dată de lord.

La scurt timp după aceea, Phineas se duse în salon, mînat de dorinţa de a schimba măcar două vorbe cu Laura Standish, deşi, despre ce avea să-i vorbească nici el nu ştia. Înaintea lui o porniseră într-acolo domnii Bonteen şi Kennedy, astfel că, la sosire, îl găsi pe acesta din urmă din nou înfipt în preajma amfitrioanei. Oare de ce-i dădea nesuferitul tîrcoale ? se întrebă plin de nedumerire. Era burlac — o ştia ; se scălda în avere ; avea o moşie de toată splendoarea, un loc în Parlament şi patruzeci de ani maximum. Putea deci oricînd s-o ceară pe Lady Laura de soţie, dacă îşi dezlega limba şi rostea cuvintele necesare, lucru deloc lesnicios pentru unul ca el, parcă atins de neputinţa grăirii de cîte ori se găsea de faţă cu oameni. Presupunînd însă că avea să se întreacă pe sine, exprimîndu-şi dorinţa de a se căsători cu Laura Standish, cum ar fi consimţit ea să-l ia de bărbat — cu toată moşia şi avuţiile sale — pe acest ursuz care nici la un cîine nu arunca o frîntură de vorbă, care nu părea animat de nici un ideal şi, după aspect, n-ai fi zis nici-

odată că e gentilom ? Astfel îl judeca Phineas, deşi nu cu totală nepărtinire, fiindcă, oricît de şters şi nearătos era domnul Kennedy ca înfăţişare, în purtări, trebuie să o recunoaştem, se dovedea totuşi ireproşabil. Dar cum l-ar fi putut privi altfel un tînăr ca el — înalt de peste un metru optzeci, cu păr castaniu, ondulat, cu ochi azurii şi o barbă bălaie şi mătăsoasă ? Phineas era chipeş — chiar primejdios de frumos, ca să repetăm spusele doamnei Low care, în zestrea lui fizică, întrezărea mai degrabă o pacoste, decît eventuale foloase. În zadar o liniştea soţul, încredinţînd-o că junele Finn nici măcar nu-şi dă seama de farmecele-i înnăscute ; ea o ţinea una şi bună :

— Nu şi-o fi dînd încă seama, dar curînd o să-i spună o femeie că-i aşa şi pe dincolo, iar atunci ai să vezi ce-o să dea dumncalui din pinteni.

În ce ne priveşte, ne-am declara de partea domnului Low, crezînd, ca şi el, că Phineas nu punea mare preţ pe chipul şi pe statura lui falnică ; şi totuşi, cîntărindu-l pe Kennedy, îl socotea nevrednic de Laura Standish, tocmai din pricina aspectului său ingrat. O fiinţă ca ea nu putea decît să-l dispreţuiască, să-i dea cu tifla în nas. Cum negresit o va face. Că doar n-o să accepte — o femeie atît de prezentabilă şi plină de viaţă — să se mărite cu un hîd şi un linced ca el. Dar în ciuda tuturor mărturiilor aduse împotriva lui Kennedy, acesta nu se clintise de lîngă amfitrioană. Cum se explica asta ? De ce-l tolera atît de aproape, mai s-o atingă pe umăr ? Contrariat şi mîhnit, tînărul se închise în el. Lady Laura avea însă harul de a-i risipi într-o clipă norii tristeţii, cum se întîmplase la masă, cînd îl îndepărtase pe milionar ca să-i ofere lui scaunul de alături, şi cum avea să facă din nou, părăsindu-l pe Kennedy şi venind către oropsitul ce şedea îmbufnat.

— Vineri de dimineaţă, după răfuiala din Cameră, te vei duce la club, nu-i aşa ? îi vorbi pe tonul cel mai fermecător.

— Exact. Dar de ce mă întrebaţi ? tresări el dintr-odată înveselit,

— Deoarece aş dori ca de-acolo să treci pe la mine, să-mi comunici impresiile cu privire la tot ce s-a petrecut şi la cuvîntarea domnului Daubeny. Din cîte ştiu, înainte

de patru nu se reia activitatea în Cameră, așa încît vei putea să dai o fugă pînă aici.

— Am să vin. Cum de nu, o asigură cu însuflețire.

— I-am poftit și pe domnii Kennedy și Fitzgibbon, îl informă ea în continuare. Sînt așa captivată de tot ce se întîmplă, încît vreau să ascult diferite opinii. Poate știi că papa va face parte din Cabinet... în cazul cînd va cădea cel de acum.

— Adevărat ?

— În mod cert. Îmi promiți să vii ?

— V-am mai spus : negreșit. Dar nu înțeleg ce păreri vă așteptați să auziți de la unul ca domnul Kennedy ?

— Oo, destule. Dumneata îl cunoști prea puțin. În plus, nu uita că mie îmi spune mai multe decît ți-ar mărturisi dumitale. E drept, se pronunță mai greu, nu așa de spontan cum o faci dumneata. Se pare că nimic nu-l entuziasmează prea mult. Însă opinii are, și încă foarte solide.

Phineas înțelese că, într-un mod delicat, lady Laura îl mustra pentru săgeata ce-o aruncase ; și mai înțelese că, fără de voie, își trădase gelozia ce îl rodea.

— La drept vorbind, nu-l cunosc chiar deloc, zise încercînd să-și repare greșeala.

— Mai e încă vreme, și sper să te apropii de el, fiindcă se numără printre oamenii care îți pot fi utili și totodată merită respectați.

— În privința utilității, nu văd cu ce m-ar putea ajuta : în schimb dacă țineți să-i port respect, mă voi strădui să cultiv acest sentiment.

— Vreau să-l folosești și în același timp să-l respecți, dar amîndouă cer timp. Prin urmare să nu ne pripim. Și acum altceva. Se pare că la începutul toamnei va fi o mare întrunire a liberalilor, la Loughlinter. Va participa doar elita partidului, adică oameni de mare devotament și totodată cu funcții înalte. Dacă acest proiect va căpăta viață, mi-ar părea grozav de rău să nu fii și dumneata invitat. Însă bagă de seamă, este încă o taină. Papa o știe din gura domnului Kennedy, care i-a suflat-o în treacăt ; însă o șoaptă de a lui cîntărește enorm. În sfîrșit,

îți spun noapte bună, și nu uita : te aștept vineri. Acum desigur te duci la club. Ah, cît îi pizmuiesc pe bărbați pentru mersul la club ! Chiar mai mult decît pentru locurile din parlament. Femeia își trăiește viața numai pe jumătate fiindcă nu poate ajunge în marea dregătorie a țării.

După aceste cuvinte, Phineas își luă rămas bun și plecă însoțit de Laurence Fitzgibbon în direcția Pall Mall. Tare ar fi vrut să fie de unul singur, ca să cugete în liniște la tot ce se petrecuse în ziua aceea, dar compatriotul se ținea scai de el și turuia aproape fără întrerupere. N-avea decît, își zise în cele din urmă, și începu să-și depene firul gîndurilor. Își amintea cum, la reîntoarcerea sa din Loughshane, lady Laura îi spusese că tatăl ei arde de nerăbdare să-l felicite pentru succesul repurtat în alegeri, pentru ca azi, cînd îl întîlnise, lordul Brentford să nu-i sufle o vorbă în sensul acesta. Adevărat, se arătase amabil, ca orice amfitrion, însă fără să-l onoreze cu un dram de atenție în plus, ci tratîndu-l la rînd cu toți oaspeții. Fapt ce-l cam pusese în cumpănă. Și apoi blestematul acela de Kennedy îl scosese din fire ! Cum își închipuia lady Laura că va merge la întrunirea din Loughlinter ? Nici tăiat în bucăți ! Chiar dacă soarta partidului liberal atîrna de prezența lui. Dar există unele situații în viață pe care un bărbat nu le poate accepta, și-o declară el solemn, trecînd mai apoi la cîntărirea altor momente trăite în reședința lordului Brentford. Bilanțul final era departe de a-l mulțumi, și totuși, lucru ciudat, păsind braț la braț cu amicul Fitzgibbon, se simțea tot mai ispitit să renunțe la domnul Low și la poveștile lui. Se aventurase într-un joc pe care trebuia să-l continue, oricît de primejdios ar fi fost.

— Pe toți sfinții, băiete, cred că nu asculți la nici o vorbuliță de-a mea, îi spuse Fitzgibbon smucindu-l de braț.

— Cum de nu. Am auzit tot, îl minți Phineas.

— Atunci de ce nu-mi răspunzi : mergi cu mine de-o fi să mai plec într-o campanie electorală ?

— Firește, dac-am să pot.

— Asta am vrut să aud. Bravo ! Iar dacă se fac noi alegeri, sper să fii reales. Că doar ce rost mai are să-i torpilăm pe ăi de sînt la putere dacă după tot balamucul nu ne pică și nouă ceva ?

CAPITOLUL VII

FAMILIA BUNCE

ERA ORA TREI, după miezul nopții, cînd domnul Daubeny își termină cuvîntarea. După șușotelile unora — pe care nu punem mare temei — discursul trebuia să se încheie cu un ceas mai devreme, dar vorbitorul lungise anume pelteaua spre a-i scoate din cursă pe cinci, șase hodorogi liberali, care, cotropiți de oboseală, vor părăsi negreșit adunarea spre a-și întinde ciolanele vlăguite în scuteecle de acasă. Deșartă speranță — de va fi încolțit în cugetul cuiva — fiindcă ce liberal, oricît de bătrîn și de istovit, ar fi primit dezlegarea să plece din sală într-o împrejurare ca cea de atunci ? Pînă și unul ca sir Everard Powell șezu neclintit, în fotoliul său pe rotile, cu medicul de o parte și un prieten de alta, așteptînd să voteze, iar cînd sosi marea clipă, își făcu datoria ca un englez de nădejde, precum era. Cît despre diatriba domnului Daubeny, avea să rămînă deapururi în amintirea celor prezenți. Înveninată cum poate nu s-a mai auzit alta, fusese totuși așa de abil ticluită, încît nimeni nu-i putea imputa oratorului că prin cele rostite încalcase limitele firești ale vrăjmășici parlamentare. Într-adevăr domnul Daubeny dăduse cu adversarii săi de pămînt, acuzîndu-i pe față de lașitate, necinste și fățărnicie politică, de josnicie și lipsă de scrupule, toate acestea în cuvinte cît mai usturătoare, însă nu grosolane, dovedindu-se astfel un gladiator de temut pentru arena în care coborîse la luptă. Săgețile sale erau înmuiate în venin, sulița avea ghinduri și vîrful roșu, încins. Dar asemenea arme erau permise. În schimb, nu otrăvea izvoarele inamicilor, nici nu le incendia casele, ca vechii elini, fiindcă asemenea

procedee nu se îngăduiau. Şi el cunoştea rînduielile luptei.

Domnul Mildmay — ţinta atacului său — îndurase supliciul fără a crîcni sau a-şi ridica tichia sub care se pitulase. Suferise teribil, susţineau liberalii şi conservatorii deopotrivă, însă cum nu se plînsese la nimeni şi cum ştim că la proxima întîlnire avea să-i întindă mîna domnului Daubeny, cine putea să pătrundă adevărata lui stare lăuntrică ? Distant şi rece cu oamenii, rareori împărtăşindu-le simţămintele lui, desigur îşi trăsese tichia pe ochi ca să nu şi le dea nici acum în vileag. Îl lăsăm aşadar să-şi păstreze taina, şi ne plecăm urechea la guralivul Barrington Erle.

— Dacă ştia să se oprească la vreme şi nu să mai bată cîmpii o jumătate de oră, aş fi zis că ne-a oferit o filipică exemplară. Dar aşa, a căzut în banalităţi, diluîndu-i efectul cu mult înaintea sfîrşitului.

Atît apucă să rostească despre discursul domnului Daubeny, căci imediat se procedă la acordarea votului de încredere, pentru care venise atîta puzderie de membri cum nu s-a mai pomenit pînă atunci. În final, conservatorii obţinură 314 voturi, iar liberalii, 333 — adică nouăsprezece în plus.

— Sînt decepţionat mărturisi Barrington Erle faţă de onorabilul Ratler.

— Eu mizasem pe douăzeci ; nici unul mai mult. Aflasem că-l vor aduce pe sus pe amărîtul de Moody, însă nu m-aşteptam că vor pune mîna pe Gunning.

— Aud că li s-au făgăduit amîndorura titluri nobiliare.

— Cum de nu, dacă rămîn la putere. Dar guvernul ştie că va cădea.

— Nici nu se poate altminteri, cînd opoziţia e atît de puternică, se înfoie Barrington Erle.

— Bun înţeles, încuviinţă celălalt. Se pare că însuşi lordul de Terrier îşi doreşte acest lucru, deşi, pentru sărmanul Daubeny va fi o crîncenă lovitură. N-am văzut de cînd sînt un om mai chinuit şi mai disperat. Tantal în carne şi oase, nu alta !

— De ce l-oi fi jelind cînd, slavă Domnului, are destule satisfacţii. Iaca, eu nu-l deplîng. E deştept, recunosc ; a ştiut să parvină, dar n-are ce căuta unde este.

Asta să fie clar. În fine, pînă mîine la prînz au rămas doar cîteva ore, și atunci se va ști la Brooks încotro bate vîntul.

Furat de voioșia confraților liberali și de discuțiile animate pe tema proaspetei lor victorii, Phineas ajunsese acasă în zori și, cu toate că se culcase după orele cinci, la nouă punct era gata îmbrăcat pentru micul dejun. Pe lîngă ospătarea de dimineață îl aștepta și o îndatorire ce se cerea împlinită fără întîrziere, mai ales c-o viza și pe gazda lui, doamna Bunce. Pe scurt, trebuia să ia hotărîrea de va urma îndemnul domnului Low, mutîndu-se în Old Square, la numărul 9, nu departe de Lincoln's Inn [1], unde, la catul doi îl așteptau niște încăperi mărunte și înnegrite de fum, dar acceptabile pentru înjghebarea unui birou, la caz că avea de gînd să se apuce de avocatură. Fără acestea și fără un secretar nu putea să pornească la treabă, îi repetase inimosul lui maestru, arătîndu-se atît de stăruitor, încît pînă la despărțirea de duminică seara, Phineas aproape îi dădu dezlegarea de a trece la cuvenitele tratative pentru reținerea modestelor odăițe.

— De început, tot va trebui să începi, fie că vei rămîne sau nu deputat. Ori cum să te ia cineva în serios, cînd nici măcar nu-ți încropești un birou ?

Așa îl dăscălise juristul, tot sperînd că-l va lecui de aiureala cu Parlamentul și-l va întoarce la meserie. Chiar dacă în delirul de acum nu-l determina să renunțe la sesiunea în curs, și poate nici la cea viitoare, pînă să înceapă a treia, îi va scoate el gărgăunii din cap, își spunea domnul Low cu încredere. Și dînsul nu era omul să capituleze cu una cu două, ori să umble cu jumătăți de măsură.

Prietenia, la el, nu însemna vorbe, ci fapte, iar dragostea, totală dăruire de sine. Și cum soarta lui Phineas nu-l lăsa deloc rece, n-ar fi putut sta cu brațele încrucișate văzînd că satana din Westminster [2] îl ademenește spre o iminentă prăpastie. „Va trebui să se războiască cu mine, înainte de a mi-l răpi pentru totdeauna, își zicea cu dîr-

[1] Una dintre cele patru școli de drept din Londra.
[2] Sediul Parlamentului englez.

zenie. Numai de l-aș vedea odată urnit în modestul birou spre care l-am îndreptat !"

Dar în vreme ce chibzuia cum să-l smulgă pe Phineas din blestematele mreje ale politicii, acesta se prindea tot mai tare în ele. Mereu în miezul evenimentelor, mereu sub înrîurirea Laurei Standish și a lui Barrington Erle, ajunsese să nu-și mai închipuie viața decît trăită în Parlament și printre politicieni. Molipsit de la ceilalți, și în el pîlpîia numai gîndul de a-i doborî pe conservatori. Pentru fostul său dascăl simțea doar o repulsie amestecată cu teamă și, cel puțin o perioadă de timp, nu concepea să-i mai calce în casă. Alese deci calea epistolară pentru a-i împărtăși hotărîrea de a nu se muta de la doamna Bunce. Același lucru trebuia să-l vestească și gazdei și intendentului de la Lincoln's Inn. Dar mai întîi, iată ce-i scrise maestrului său :

Great Marlborough Street, mai 186....

„Stimate domnule Low,

am decis să nu iau biroul despre care mi-ați vorbit dumneavoastră și curînd voi porni către Lincoln's Inn spre a-l înștiința și pe administratorul de acolo. Știu ce veți gîndi despre mine, cît de aspru voi fi judecat, și aceasta mă doare cumplit, mai ales cînd sentința pornește de la un om pe al cărui discernămînt pun așa mare preț.

V-ați împotrivit cu tărie să continui pe drumul meu de acum, dar îngăduiți-mi, vă rog, să v-arăt și cîteva din temeiurile ce mă fac să-l urmez. Mai întîi, m-am trezit deputat printr-un joc al hazardului, și aș socoti drept o lașitate din parte-mi să refuz o poziție care, după cît înțeleg, înseamnă o cinste. Apoi, mărturisesc că mă atrage grozav politica, iar îndeletnicirea de a emite și aproba legi mi se pare mai pasionantă decît oricare alta. Dacă aveam obligații familiale, poate m-aș fi văzut nevoit să-mi înfrîng această înclinație. Dar cum sînt singur pe lume, am tot dreptul să fac o încercare. În eventualitatea că după o sesiune sau două îmi voi vedea zădărnicite așteptările, nu va fi prea tîrziu să mă întorc la o cale mai bogată

în făgăduințe. Oricum va fi, țin să vă încredințez că nu mă voi irosi lîncezind.

Parcă vă văd clocotind de mînie în timp ce citiți toate acestea, fiindcă desigur n-am izbutit să vă întorc de la vechile dumneavoastră convingeri și să vă fac să le împărtășiți pe ale mele. Dar cum tot trebuia să v-anunț intențiile actuale, mi-ar fi fost peste poate să nu încerc a mă apăra pe cît m-am priceput eu mai bine.

Cu tot respectul.
Phineas Finn."

Scrisoarea îl găsi pe domnul Low la birou, cufundat în birtoage. Le lăsă deoparte, o citi — strîngînd din fălci și din buze — apoi o vîrî iar în plic, deschise un sertar din stînga, o trînti în el, după care se întoarse la dosarele ce le avea dinainte, studiindu-le atent, ca și cînd hotărîrea învățăcelului nu-l privea cîtuși de puțin. Pentru el, faptul era consumat și orice avea să se întîmple nu-l mai interesa, își spunea cu parapon. În realitate mai toată ziua îl obsedă Phineas și epistola lui. Nu merita să-i răspundă, se chibzui cătrănit; totuși, în sinea lui o făcu, și încă la fiecare din argumentele înșirate. „Mare cinste!" Asta vedea el în titlul de deputat. Dar cum putea socoti drept cinste un plocon ce-i picase din cer, cum singur recunoscuse? Auzi, să nu aibă atîta minte încît să priceapă că nu te poți împăuna cu onoruri pe care nu le-ai dobîndit prin eforturi și de care nu te dovedești vrednic! Oare să fi uitat că alegerea sa în Loughshane se datora numai faptului că nu existase un alt candidat? Și apoi gogomania cu lipsa de obligații față de o familie! Dar maică-sa, taică-său și surorile ce erau? De ce să le ia pîinea de la gurile lor pînă cataclisea s-o cîștige pe-a lui? Și cînd va veni acea zi? Poate că niciodată, ci se va mulțumi să trăiască mereu pe spezele altora. Tot rumegînd motivările aduse de Phineas, pînă spre seară se înfurie așa de rău încît se jură să nu-i mai dea nici un sfat și să-l lase în plata Domnului. Și totuși, peste puțin se trezi urzind din nou planuri — cum să răpună ispita din Westminster ce-i ademenea cu atîta tărie discipolul. Oscilînd între indignare și dorința de a-i sări în ajutor, de-abia

în a treia seară îşi înştiinţă şi soţia de hotărîrea lui Phineas.

— Va să zică aşa ! sări doamna Low, revoltată. De-acum înainte să nu mai vorbeşti cu el. Să-i întorci definitiv spatele ! Fiindcă te-a dus de nas. Te-a minţit.

— Asta nu, draga mea, se împotrivi domnul Low — un om cumpătat şi corect în tot ce rostea. De cînd îl cunosc nu l-am prins o dată cu o minciună. Păcatele lui sînt altele : e orb, e credul şi zboară ca fluturele în jurul lumînării aprinse. Dar care din noi nu are milă de un fluture şi n-ar încerca să-i salveze măcar un ciot de aripioară de la pîrjolul care-l pîndeşte ?

Să-i lăsăm însă pe soţii Low şi să vedem ce a mai făcut Phineas. Odată ce isprăvise epistola pentru dascăl, o porni către Lincoln's Inn, străbătînd mohorîtele şi binecunoscutele străzi din Soho şi din St. Giles ce duceau spre Long Acre. Cunoştea pe de rost fiecare ungher, căci pe acolo îl purtaseră paşii aproape zilnic, timp de trei ani. Ar fi putut s-o ia prin Oxford Street şi Holborn, fără prea mare ocol ; dar alegînd calea cea mai directă, îşi dovedea parcă sieşi că e zorit de treburi urgente — simţămînt care-i magulea orgoliul său de bărbat — ca să nu mai pună în balanţă şi slăbiciunea lui pentru drumul acela, ce-i drept, ponosit, cu clădiri şonteroage şi sumbre, dar, ca şi alte lucruri respingătoare vederii, cu un anumit farmec, mai greu de pătruns. Parcă Lincoln's Inn arăta mai grozav ? Ori tribunalul ce-l găzduia nu era edificiul cel mai oribil din toate în care se împărţise vreodată Dreptatea ? Dar biroul domnului Low ? Ar fi putut să încînte ochii unui tînăr învăţăcel, cu cele trei cămăruţe colcăind de praf, de hrisoave şi tomuri înnegrite de vreme. la fel ca şi mobila, cîndva maronie, şi tot mai cernită odată cu scurgerea timpului ? Aşa cum nici buchisirea legilor nu părea la început o îndeletnicire atrăgătoare, ci de-abia mai tîrziu, cînd începeai să-i pătrunzi rostul nobil. În cei trei ani de ucenicie şi de cugetări la toate acestea, ajunsese la înţeleapta concluzie că unele lucruri hîde pe dinafară pot ascunde în ele o frumuseţe nebănuită, de unde şi predilecţia pentru locuri ca Poland Street, Soho Square, Seven Dials, pe unde mergea către Long Acre. Cursa lui matinală fusese la fel de posomorîtă ca şi toceala care-i

urma ; însă, cu timpul. descoperise o plăcere în amîndouă. Şi totuşi, St. Giles arăta astăzi jalnic sau, cel puţin, aşa i se părea lui, acum cînd se deprinsese cu strălucirea lampioanelor dinăuntrul şi din afara somptuosului Westminster. Nimic din tot ce vedea nu putea să-l mai mulţumească. fiindcă, fără s-o ştie, gustul lui se schimbase. Tînjea după împrejurimi ca cele din jurul lui Pall Mall şi parcul ce ducea către Parlament sau trezorerie. Ce desfătare să te vînturi pe acolo ! Ca dealtminteri şi în Downing Street, unde clădirea Ministerului de Externe şi reşedinţa primului ministru erau pe jumătate înălţate. Nu de mult se interesase cu însufleţire de proiectatul tribunal ce avea să ia fiinţă — deocamdată doar pe hîrtie — în vecinătatea şcolii de drept, ca acum să-l dea cu totul uitării şi să-l preocupe doar modul cum progresau lucrările începute în Downing Street. De le-ar vedea terminate şi de s-ar vedea cutreierînd încoace şi încolo prin ele !

Cu aceste gînduri trecu pe sub poarta masivă a şcolii Lincoln's Inn, bucuros că scăpase — cel puţin un răstimp — de viaţa deprimantă şi searbădă ce ar fi dus-o aici. Natural, i-ar fi prins de minune un birou — dar la un minister, într-o dregătorie de seamă, unde-l aştepta şi un venit mai substanţial şi mai grabnic, nu într-o mansardă nenorocită ca cea din Old Square. Ce ar fi zis lady Laura să-l vadă în nişte cămăruţe căţărate la cucurigu ? Cu ce ochi l-ar mai fi privit ? Pe cînd o funcţie de seamă — spre exemplu în finanţe — era pe potriva rangului ei.

Încîntat de pasul pe care-l făcea, îi anunţă intendentului hotărîrea ce o luase, rugîndu-l să nu se supere că nu închiriază biroul. Spre mirarea lui însă, omul nu păru întristat de veste, ba dimpotrivă.

— Domnu' Green o să pupe pămîntu' cînd o să afle că aţi renunţat, îi spuse cu vizibilă mulţumire. Păi ce-i dă acolo să ai un' să-ţi faci meseria, cînd să dai cu tunu' şi nu găseşti un berou ? Halal noroc dădu peste domnu' Green !

Să-i fie de bine şi să-l ia chiar de mîine, i-ar fi trîntit Phineas dacă vorbele celuilalt nu-l derutau pe moment. Cum adică ? El dădea cu piciorul la ceva de valoare pentru alţi avocaţi ? cugetă intrigat. Oare nu făcuse o greşeală ? Poate, însă nu mai avea cum s-o îndrepte. Îi scrisese dom-

nului Low, se angajase față de Barrington Erle, se lăsase robit de lady Laura Standish... Era prea tîrziu să mai dea înapoi. Și la gîndul acesta făcu stînga împrejur și ieși în Chancery Lane, jurînd să nu mai calce pe acolo un an sau poate mai mult. Va mai răsfoi tratatele de jurisprudență cînd nu va fi absorbit de politică. Dar nu în bibliotecile școlii. Asta nici într-un caz! Pe acolo n-o să-l mai vadă nimeni trecînd, indiferent ce va zice unul ca domnul Low ori alt cărturar în materie de drept.

La plecarea de acasă, o anunțase pe doamna Bunce că va locui în continuare la ea, și gazda se arătase încîntată, nu atît pentru faptul că o cameră în Great Marlborough Street se închiria mai cu anevoie decît un birou în Lincoln's Inn, cît mai ales pentru cinstea de a avea sub același acoperiș coșcogeamite deputat. Nu oriunde găsea! un parlamentar în jurul lui Oxford Street, locul lor fiind în casele arătoase, din preajma lui Pall Mall și St. James's Square.

Seara, la întoarcerea sotului, doamna Bunce îi anunță bucuroasă cele aflate de la ilustrul lor chiriaș, dar acesta o privi cam piezîș, în loc să-i împărtășească entuziasmul. Lucrînd ca scrib pe la diferiți grefieri din Carey Street, domnul Bunce nutrea o mare considerație pentru orice slujitor al justiției, în schimb nu privea cu ochi buni pe îmbuibații din Parlament.

— Și zici c-a lăsat baltă birou' de-avocatură? o iscodi pe nevastă.

— Da, s-a lăsat păgubaș. Deocamdată, spunea 'mnealui.

— Și nici contopist nu-și mai ia? își urmă interogatoriul.

— Noo. Doar de i-o trebui pentru treburile din Parlament.

— Pentru ce face acolo n-are nevoie de-un trepăduș și, ce-i mai rău, nici simbrie nu capătă. Așa că, ascultă la mine, Jane. De n-oi fi cu băgare de seamă, nu mai vezi un sfanț pentru cameră.

— Fugi, Jacob, că doar ie ditamai deputatu!

— N-auzișî ce ți-am spus? Pentru asta nu e plătit. Știu doar o droaie de fanfaroni din ăștia care n-au cu ce să-și plătească măcar o cină pe săturate. Iar de te-mpinge păcatu' să le dai un lucru pe veresie, adio, poți să-i pui

cruce, că de la ei nu poți stoarce paralele cum o faci cu alții.

— Iaca, eu una n-aș crede că domnu' Phineas al nostru ne-ar face bucata...

— Prostii, Jane, prostii. D-aia și cade femeile-n plasă, fincă să-nceintă ușor. Auzi ! Domnu' Phineas al nostru ! Păi de ce-ar fi 'mncalui mai cu stea în frunte ca alții ?

— Da' ce ne-a făcut ? Nu s-a purtat totdeauna cinstit ?

— Uiți că-ntr-o vreme nu ne plătise pe nouă lunișoare chiria, pin'a venit taică-su de ne-a dat gologanii ? Asta numești tu cinste ? Păi mă-ntorsese pe dos cu chestia aia, de nu mai știam ce să crez.

— Da n-a făcut-o dinadins, Jacob. N-avea de gînd să ne tragă chiulu', stărui doamna Bunce.

— Pe mine nu mă privește ce are omu' de gînd. Știu doar atît că e lefter. Și nu văz cum o s-o scoată la capăt lăsînd baltă avocatura și făcînd numa' pe deputatu'. A trecut aproape trei luni și nu ne-a plătit chiria, așa e ?

— Ba numai două, măi omule, și mi-a dat banii azi dimineață. Așa că nu mai e dator cu nimic.

— Slavă Domnului, măcar docamdată putem răsufla ușurați. Da io tot o să-l caut pe domnu Low, să văz el ce zice, fincă io nu mă dau ca alții în vînt după sclifosiții ăștia din Parlament. Îți promite marea cu sarea pînă se vede aleși, ca p'ormă, cînd e tari pe poziție, nici unu din douăzeci să nu-și mai aducă aminte de cele făgăduite.

Ca scrib, domnul Bunce nu lăsa toată ziua pana din mînă, lucrînd la mai multe dughene de copiat acte, înșirate pe Carey Street, pentru ca seara, întorcîndu-se acasă, deseori să mai scrijelească la potiții și jalbe cîte două, trei ceasuri, după căderea întunericului. Muncind fără preget, se descurca binișor, ținînd seama că avea o căsoaie pe cap, o nevastă și opt copii de hrănit și îmbrăcat, care nu flămînzeau și nu umblau nici în zdrențe. Se putea, prin urmare, socoti mulțumit, și totuși, nu-și afla tihna nu atît din pricina poverii familiale, cît mai ales revoltat de unele strîmbătăți politice.

Mai întîi se simțea rănit în orgoliu, deoarece, neavînd în stăpînire imobilul în care ședea — proprietar fiind croitorul cu prăvălia la stradă, pe cînd el ținea cu chirie

doar partea de locuit — nu avea dreptul, ca alți bărbați, să voteze. Apoi îl mai rodea felul cum i se răsplătea munca și, în această privință, avea ideile sale „dintr-o bucată", după cum le denumea singur. Păi cum venea asta, să-i arunce atît sau atît pe o pagină, fără a se ține seama de cum era scrisă, de propria sa migală, și fără să fie întrebat dacă-l mulțumea ori nu plata ? Așa i se recunoștea cazna unui om harnic ? Indignat de retribuția primită, se înscrisese într-un sindicat, și de doi ani achita cu sfințenie cotizația de un șiling pe săptămînă. Numai așa nădăjduia să-și înalțe și el cîndva glasul, căci tare i-ar fi plăcut să aibă o răfuială cu domnii patroni. Nu fiindcă le-ar fi purtat pică unora ca Foolscap, Margin și Vellum, care se îngrijeau, ce-i drept, să-i dea permanent de lucru. Însă a-ți arăta cînd și cînd colții însemna o dovadă de bărbăție, iar în viață ai datoria să te lupți întruna pentru ceva. „Dacă ești muncitor înseamnă să crăpi de foame ?", o întreba pe nevastă-sa cu parapon. „Ba deloc. Ci să-i pui la respect pă stăpîni, ca să-ți poți duce zilele".

Doamna Bunce — fire domoală și pasnică — îl asculta doar din dragoste și supunere, pentru că în realitate nutrea cu totul alte păreri.

În vreme ce soțul nu-i înghițea pe superiori, pe motiv că viața îi așezase pe trepte înalte, dînsa îi privea cu un soi de admirație tocmai datorită rangului ce-l aveau. Dispreț simțea pentru cei mai calici ca dînsa, și față de aceștia nu scăpa un prilej să se laude cum zilnic le pune odraslelor carne în farfurie. Chiar de-i ajungeau banii numai pentru o ciozvîrtă, se chivernisea s-o împartă la fiecare ca să le arunce cu praf în ochi săracilor, spunîndu-le mai departe cu ce își hrănește copiii. Trecuse și prin momente de mare încercare, cînd crezuse că se împotmolește cu totul, ca atunci cînd bărbatul îi fusese bolnav și incapabil de muncă sau în cele trei luni din urmă cînd — oricît o mîhnea adevărul — domnul Phineas nu le plătise chiria. Mult se luptase cu lipsurile, dar nu-și pierduse curajul, și ar fi putut să jure cu mîna pe inimă că pînă și atunci pruncii avuseseră carne la cină, deși ea n-o gustase cu zilele.

În perioadele acelea îi făcuse tot felul de temeneli domnului Margin și o corcolise ca niciodată pe chiriașa

bătrînă de la primul etaj — Phineas locuind cu un cat mai sus — și explicînd bărbatului ei că nu-i lingușea de florile mărului, ci la gîndul că poate va fi nevoită să le ceară ajutor. Nu aceeași înțelepciune o vădea și soțul ei la restriște, ci devenea arțăgos, bătea cu pumnul în masă, trîmbițînd că muncitorul o să crape de foame dacă nu pune piciorul în prag.

Vociferările lui n-o scoteau pe doamna Bunce din impas și le socotea fără noimă, la fel ca șilingul ce-l zvîrlea sindicatului săptămînă de săptămînă.

— De ce nu l-ai arunca în Tamisa, măi omule, că tot cu același folos te-ai alege, îi zicea cu năduf. Și ca înțepătura ei să-i ajungă la inimă, pomenea de cei opt copii și de sfînta bucățică de carne ce trebuia să le-o pună pe masă. Dar în vain, deoarece răzvrătitul tot căuta s-o convingă că numai așa muncitorul n-o să crape de foame, iar el își va da în continuare obolul, chiar dacă roadele lui vor întîrzia să se arate. „La ce mi-aș mai răci gura", își zicea nevastă-sa ascultîndu-l, conștientă că nimic nu-l va opri pe zănatec să irosească prețiosul lor șiling.

În viața ei scărbădă și umbrită de griji, se ivise și o rază de încîntare : prezența lui Phineas Finn. Atrasă — ca mai toate femeile — de înfățișarea bărbaților chipeși, acest tînăr frumos o făcea să uite de multe. Poate de aceea îl și îndrăgise, iar de cînd devenise și deputat, își simțea inima zvîcnind de mîndrie. Îi spusese chiar soțul ei — dar cu ce silă în glas ! — cum că numai feciorii de nobili urcă treptele Parlamentului, și de atunci se lăsa dezmierdată de gîndul că juncle arătos ce-i vorbea aproape zi de zi se număra printre ei. Adevărat, se zbătuse din greu cît nu-i dăduse chiria, datorîndu-le peste treizeci de lire ; și totuși, nici un moment nu-l privise cu ciudă — deoarece arăta ca un înger și pe deasupra cina cu lorzii. Ce bucurie fusese pe ea cînd l-a văzut numărîndu-i toți banii, nu numai pentru că o scotea din necazuri cît, mai ales, fiindcă-i astupa gura soțului, pornit să-i facă un scandal de să-l țină minte nobilul său datornic. Curînd după aceea, Phineas îi dăduse a înțelege că s-ar putea să se mute în altă parte.

— Nu văd ce pricopseală scăpăm din mînă, îi ripostase bărbatul cînd îi adusese vestea la cunoștință.

— Asta spui azi, cît mai ai lîngă tine un om acătării.

— La mine om acătării e numa' ăl de-și cîștigă pîinea ; ori să mă ierți matale, nevastă, domnu' Finn e departe d-așa ceva.

Înainte de a merge la club, Phineas mai trecu pe acasă și, întîlnind-o pe gazdă, o anunță că renunțase definitiv la birou.

— De nu aveți nimic împotrivă, voi locui în continuare la dumneavoastră pînă se va încheia sesiunea.

— Vai, dom'le Finn, pentru noi e o fală, izbucnise ea încîntată. Numa' de v-ați simți bine, fiindcă, deh, casa noastră nu prea face de un deputat...

— Ba deloc. O găsesc foarte potrivită.

— Cu cîtă mărinimie vorbiți, dom'le Finn. D-aia o să ne dăm silința să vă fim în toate pe voie. Nu că vreau să mă laud, da' ne știe o lume de oameni de treabă, așa că necazuri n-o s-aveți niciodată cu noi, cu toate că Bunce își mai dă cîteodată în petec...

— Nu și față de mine, se grăbi Phineas s-o liniștească.

— Cu 'mneavoastră nu, da e bătăios și-l mai ia gura pe dinainte, cînd îl apucă damblaua că trebe să schimbe el fața pămîntului. Auziți 'mneavoastră gugumănie — să zvîrle un șiling pe săptămînă pe sindicatu' lui blestemat ! La suflet, însă, nu e hain, și credeți-mă că nu e om să trudească mai mult pentru nevastă și copilași. Numa' de n-ar trăncăni atîta de politică.

— Eu îi admir pe cei care discută politică, pe cuvînt, doamnă Bunce.

— Vă crez. Da' asta îi prinde doar pe conașii din Parlament, nu p-un scrib, ca bărbată-miu. Lui ce folosc-i aduce ? Cînd începe să turuie că muncitorii o să crape de foame, îl și întreb dacă și-a primit ori nu plata pentru scrijeleala lui pe ultima săptămînă. D-aia vă ziceam, dom'le Finn, binecuvînta-v-ar toți sfinții din ceruri. Cînd un scrib se ia de politică și mai intră și în nu știu ce sindicat, vai de biată nevastă-sa ce pătimește și ce-i aude urechile.

După acest dialog. Phineas se duse glonț la „Reform Club" unde se amestecă printre grupurile mărunte și zumzăitoare, aidoma unor roiuri de albine, ascultînd sau ros-

tînd la rîndul său profeții cu privire la evenimentele în curs.

Lordul de Terrier renunța la putere. De acest fapt nu se mai îndoia nimeni. Însă nu se știa de-l va înlocui domnul Mildmay. Din surse absolut certe răsuflase un zvon cum că același domn Mildmay urma să se înfățișeze a doua zi dimineața la Windsor, dar mulți erau înclinați să creadă că nu va primi să formeze guvernul, aducînd ca motiv vîrsta-i înaintată.

— Și atunci ce-o să se întîmple ? îl întrebă Phineas pe amicul Fitzgibbon.

— Se va alege unul din trei, îi răspunse acesta cu nepăsare. Fie ducele — un incapabil cum nu mai există altul în Anglia : fie Monk — individul cel mai puțin nimerit ori, în sfîrșit, Gresham, cel mai nepopular dintre toți. Pe oricare vor cădea sorții, țara nu va avea decît de pierdut. Însă alt prim ministru nu se poate găsi.

— Bine, dar Mildmay, pe care o să-l numească ?

— Pe fiecare pe rînd, ca să tulbure cît mai mult apele.

În acești termeni sumbri îi descrise interlocutorul criza politică, cu toate că lucrurile poate nu ședeau așa rău, știută fiindu-i meteahna de a umfla orice situație.

CAPITOLUL VIII

VEȘTI DESPRE ONORABILUL MILDMAY ȘI SIR EVERARD

FIIND AMÎNDOI AȘTEPTAȚI de Laura Standish, Fitzgibbon și Phineas plecară împreună din Pall Mall, apucînd-o spre piața Portman, dar în strada St. James, primul se hotărî să intre la clubul „Brooks", astfel că tînărul nostru se urcă într-o birjă, urmîndu-și calea de unul singur.

— Ar fi cazul, băiete, să devii și tu membru la „Brooks", îi strecurase Laurence la despărțire, și pe dată mintea lui Phineas începu să lucreze. Mare dreptate avea prietenul, își spuse cîntărindu-i cuvintele. Ca să răzbească unde țintea să urce, trebuia să se facă luntre și punte și să pătrundă la „Brooks". Existase o vreme cînd

nici „Reform Club" nu fusese de lepădat. Acolo își primise botezul vieții politice și tot acolo îi căzuse norocul de a fi ales deputat. Dar acestea însemnaseră prima treaptă, iar de voia să mai suie și altele, nu era de ajuns să se piardă în sporovăieli, cum se întîmpla la „Reform Club", unde nu se punea nimic important la cale — nici numiri în dregătorii, nici schimbări de guverne — ci doar se făceau speculații înaintea votărilor și pe urmă se îmbulzeau să discute rezultatul scrutinului. Treabă bună, nimic de zis, cînd mai ales socotelile dinainte nu dădeau greș. Însă rodul succesului, la „Brooks" era sîntărit, și tot de acolo îl aflai mai întîi. Ca atare trebuia să se înfigă la „Brooks". Numai de va găsi mijlocitorul care să-i netezească intrarea. O clipă reflectă la Fitzgibbon, dar nu i se păru cel mai nimerit. Poate lordul Brentford va consimți să-i fie chezaș, își spuse în cele din urmă și, înviorat de noua idee, trecu pragul reședinței din piața Portman.

Pe Lady Laura o află în salon. Dar cu cine alături ? Cu Kennedy ! Venise cu gîndul să-și facă o intrare triumfală și să ridice imnuri de laude — împreună cu amfitrioana — pentru succesul mărețului lor partid. Ca la vederea lui Kennedy să-i piară tot cheful și de-abia să înghine un cuvînt către lady Laura, și altul nepoftitului musafir, care — mai e necesar să o spunem ? — îl întîmpină cu aceeași politeță uscată, respingătoare.

— Sper că ești mulțumit, domnule Finn, rosti gazda rizînd cu subînțelesuri.

— Cum de nu, răspunse el scurt.

— Doar atît ai de zis ? Și eu te credeam clocotind de entuziasm...

— Și o sticlă cu apă gazoasă își pierde acidul la cîtva timp după destupare.

— Iar dumneata ți l-ai pierdut cu aceeași iuțeală ?

— Cam așa sau, oricum, o parte din el. Nu zic, e foarte mulțumitor că am obținut nouăsprezece voturi, însă n-am fi putut dobîndi încă două în plus ?

— Tocmai acum îmi spunea domnul Kennedy că ai noștri au fost la înălțime. S-au prezentat toți, cum se discută și la „Brooks". Dînsul vine chiar de acolo.

Prin urmare aschimodia de Kennedy era membru la „Brooks" ! E drept că la clubul „Reform" se scontaseră douăzeci şi unu de voturi, pentru ca mai apoi să se spună că doi deputaţi nu se prezentaseră. Auzi ce scorneală ; gîndi Phineas înciudat. Va să zică pe tot ce auzeai acolo nu puteai pune bază, ci numai la „Brooks" căpătai informaţii corecte cu privire la pulsul politic al zilei.

— Mă rog, domnul Kennedy o fi cunoscînd mai exact situaţia, concedă el căutînd să-şi repare gafa. Eu nu sînt membru la „Brooks", iar întrebarea mea de adineaori a fost doar o glumă. Important este faptul — şi în această privinţă nu mai există, cred, îndoieli — că lordul de Terrier a pierdut terenul.

— Şi-a prezentat probabil demisia, interveni Kennedy cu acreală.

— Şi asta ce vrea să-nsemne ? Nu ce am spus eu ? i-o întoarse Phineas înţepat.

— Nu chiar, preciză lady Laura, deoarece, dacă onorabilul Mildmay se va codi să vină în fruntea viitorului Cabinet, e posibil ca, la cererea Majestăţii sale, lordul de Terrier să mai facă o încercare.

— Cînd are nouăsprezece deputaţi împotrivă ? replică Phineas cu totul nedumerit. Şi apoi de ce ne-am opri numai asupra lui Mildmay ? Alţi oameni nu mai avem ? Există ducele, şi Gresham şi Monk, îi înşiră la iuţeală, aidoma unui catehism de-abia învăţat la „Reform Club".

Dar şi aici se lovi de obiecţiunea lui Kennedy, care grăi cu specifica-i apatie :

— Nu aş crede că ducele de St. Bungay îşi asumă acest risc.

— Cine nu riscă, n-are cum să cîştige, îi ripostă bătăios. E lesne să spui despre duce că ar fi incapabil — aşa cum aud în stînga şi în dreapta — deşi nu văd de ce i-am pretinde să se dovedească un geniu. Oare n-ajunge să ştim că s-a descurcat de minune atît în Camera Lorzilor cît şi în cea a Comunelor, că şi-a dobîndit popularitate şi a dat dovadă de cinste ? Tocmai aceste virtuţi le aşteptăm de la primul ministru de mîine.

— Aşadar eşti cu totul de partea ducelui, rosti lady Laura zîmbindu-i afabil.

— Absolut, în caz că onorabilul Mildmay ne lasă baltă. Dumneavoastră ce ziceți ? Nu gîndiți tot ca mine ?

— Eu nu mă pot pronunța cu atîta repeziciune, ci am nevoie de timp. Și cum nu mi-am pierdut speranța că domnul Mildmay o să vină în fruntea guvernului, la ce bun mi-aș spune părerea despre probabilul său înlocuitor?

În următoarele clipe, domnul Kennedy se urni și plecă, astfel că Phineas rămase numai cu Laura Standish.

— În sfîrșit ! Lăudat fie cerul ! izbucni îndată ce se văzu doar cu gazda, liber de a-i împărtăși gîndurile și simțămintele după cum ardea de nerăbdare s-o facă, neștiind, însă, la anii și lipsa lui de experiență, ce stratageme se cereau folosite spre a cuceri o femeie ca lady Laura.

Față de una ca ea trebuia să-și strunească pornirile, nu să-i dea a înțelege — și încă într-un chip așa de străveziu — că doar fără martori îi făcea plăcere s-o vadă. Poate ieșirea lui ar fi încîntat-o în situația că l-ar fi iubit, dar în nici un caz nu i-ar fi cîștigat inima, dacă pînă atunci nu se înfăptuise miracolul.

— Domnule Finn, începu ea pe un ton reținut și învăluindu-l în același surîs radios. Îți pomenesc de un lucru pe care sînt sigură că l-ai săvîrșit fără voie. E vorba de amicul meu — onorabilul Kennedy — față de care nu ai fost cuviincios.

— Cine ? Eu ? Vai, dar vă dau cuvîntul meu că nu am vrut să-l jignesc cu nimic.

— Sînt convinsă ; altminteri nici nu deschideam gura. De aceea, îmi iau libertatea — căci socotesc o libertate din parte-mi...

— Vai, vă rog...

— ... să te fac atent asupra comportamentului, fiindcă tare aș dori să nu-ți compromiți viitorul.

— Cît de mărinimoasă vă arătați, lady Laura, acum ca și în alte dăți...

— Îți cunosc însușirile — ai o minte ascuțită, o remarcabilă intuiție. Dar și o slăbiciune : ești cam nestăpînit. Te-ar supăra să-ți devin un fel de îndrumătoare ?

— Nimic nu mă supără venind de la dumneavoastră..: însă m-ar putea face nefericit.

— Asta nu vreau, și am să te crați cît de mult. Deci mă accepți ca sfătuitoare. Perfect. Mai ales că întrunesc și o condiție esențială — aceea că sînt mai coaptă ca dumneata.

— E cu putință ?! se miră Phineas. Eu credeam dimpotrivă. Și-o susțin și acum.

— Nu la vîrstă m-am referit, ci la maturitatea pe care o conferă — nouă, mai timpuriu, bărbaților mai cu întîrziere. De pildă, o femeie la patruzeci de ani e foarte matură, pe cînd un bărbat de o seamă cu ea este tînăr.

Cuvintele de pe urmă îl făcură să se înerunte. Va să zică coelitul de Kennedy — cum îl considera la cei patruzeci de ani, cît apreciase că are — era june în ochii Laurei Standish, reflectă învîrtindu-se iritat prin salon.

— De aceea, continuă gazda, poți să-mi primești orice sfat ca de la o bunică, să zicem.

— Și de la o străbunică, dacă doriți dumneavoastră. Numai aveți bunătatea să-mi spuneți cu ce am greșit și în ce chip să mă îndrept.

— În primul rînd, să nu mai fii așa repezit, și apoi să arăți mai multă bună-cuviință față de anumite persoane care nu-ți sînt pe plac — cum ar fi domnul Kennedy. Văd că nu-l ai la inimă, deși ți-ar putea fi de mare folos.

— Respingorice ajutor de la el.

— Iară nestăpînirea de care te-nvinuiam : te pripești la răspunsuri ca un băiețandru ce ești. De ce-ai refuza sprijinul domnului Kennedy și nu l-ai primi ca de la oricare altul ? Vrei să cucerești lumea singur ?

— Nu. Dar mi se pare înjositoare ideea să mă slujesc de un om — în special de unul care-mi displace.

— Și de ce îți displace ?

— Vă amintiți de doctorul Fell ? [1] Ei bine, fiecare dăm peste o replică a sa, iar prietenul dumneavoastră se numără printre cele întîlnite de mine.

— Dumitale ți-a devenit antipatic pe motiv că vorbește atît de drămuit. Mă rog, să zicem că asta te îndrep-

[1] Aluzie la doctorul *John Fell* (1625—86) — literat și neobosit promotor al publicațiilor clasice în Anglia secolului al XVII-lea, dar care, în ciuda însemnatelor sale înfăptuiri, și-a dobîndit reputația unui personaj profund antipatic.

tăţeşte să nu i te vîri toată ziua în suflet — cum ai face-o cu oamenii guralivi, care-ţi plac ; însă nicidecum să-ţi fie nesuferit.

O vreme Phineas rămase tăcut, muncit de gîndul dacă să-i pună sau nu o întrebare al cărei răspuns ar fi putut să-l mîhnească. Şi totuşi, pînă la urmă i-o adresă :

— Dar dumneavoastră vă este simpatic ?

Şi Laura îşi luă un răgaz de gîndire — însă numai de o clipă — după care rosti cu deplină seninătate :

— Da ; cred că-mi este simpatic.

— Numai atît ?

— Atît. Dar la mine şi asta înseamnă enorm.

— Sînt curios ce aţi spune dacă v-ar întreba cineva acelaşi lucru în legătură cu mine, vorbi el uitîndu-se pe fereastră, ca să nu-i întîlnească privirea.

— Aş răspunde la fel, dacă acel cineva se numără printre puţinele fiinţe — de fapt numai una sau două — care au dreptul să mă descoasă.

— Un drept pe care, evident, eu nu-l am, continuă Phineas cu ochii la piaţeta de afară.

— Nu am spus asta, se disculpă Laura.

— Însă am intuit că aţi gîndit-o.

— Atunci intuiţia te-a înşelat, deoarece nu m-a supărat întrebarea şi ţi-am dat răspunsul de bunăvoie. Domnul Kennedy este imens de bogat.

— Şi ce legătură are averea cu simpatia ce i-o nutriţi ?

— Ai puţină răbdare, irlandez tînăr şi nărăvaş, şi ascultă-mă pînă la capăt !

Cum îl numise ? „Irlandez tînăr şi nărăvaş ?" repetă pentru sine şi, mişcat de aceste încîntătoare cuvinte, se întoarse de la fereastră, veni lîngă ea şi se postă dinaintea-i, ca s-o poată vedea la faţă. Surîsul ce înflorise pe propriul său chip îl făcea să arate mai frumos ca oricînd.

— Spuneam că-i un om grozav de înstărit, îşi urmă ea ideea, ori cum averea conferă putere şi influenţă, domnul Kennedy aduce însemnate servicii partidului său.

— Aa, la politică vă e gîndul !

— Şi al dumitale nu tot la fel ? Iar de vrei s-o slujeşti cu adevărat — realizîndu-ţi şi aspiraţiile personale — ţi se cere să fii cît mai curtenitor cu oameni ca onorabilul Kennedy, care sînt animaţi de aceleaşi crezuri ca

și dumneata, îți stau alături pe băncile Parlamentului, frecventează aceeași societate și cluburi. Lasă-i pe pustnici și pe cei care nu au avut în viața lor o inițiativă să fie orbiți de antipatii și de repulsii. Dumneata, însă, vezi-ți de interese, ca să te poți ridica. Dealtminteri, i-am și spus amicului Kennedy cît de mult te apreciez și ce dăruit ești cauzei liberalilor.

— Și eu am spulberat luminoasa imagine conturată de dumneavoastră.

— Într-adevăr, ai distrus-o. Așa că va trebui să reiau totul de la început.

— Nu vă osteniți, lady Laura.

— Degeaba. Tot am s-o fac. Deși ușor n-o să-mi fie. Ba chiar teribil de anevoie. Oricum, nu voi da înapoi, pentru că țin să te apropii de onorabilul Kennedy, să-i intri pe îndelete în grații, să te invite la vînătoare, să deveniți chiar prieteni și să-l sprijini în Parlament, spre a-și întări poziția de reprezentant al partidului liberal, deoarece, fără un ajutor oarecare, între noi fie spus, în loc s-o consolideze, și-o va slăbi.

— Ahaa ! făcu Phineas. Înțeleg...

— Ba cred că nu prea pricepi, dar cu silințele mele, treptat vei pătrunde aceste taine. Îți cer doar supunere, dacă primești să-ți fiu călăuză, iar o primă dovadă vei putea să mi-o dai la viitoarea întîlnire cu onorabilul Kennedy cînd, în loc să te repezi cu părerile dumitale, caută de le află mai întîi pe ale lui. Dînsul e de doisprezece ani deputat, avînd, la intrarea în Parlament, o vîrstă mai respectabilă decît o ai dumneata azi.

În momentul acela se deschise o ușă laterală și în pragul ei apăru bărbatul cu părul și barba roșie pe care Phineas îl mai zărise cîndva. După o clipă de șovăială — în care păru ispitit s-o zbughească întocmai ca data trecută — roșcovanul intră în salon și începu să cotrobăiască prin cărțile și obiectele de pe una din mesele de la capătul încăperii, ca și cînd căuta un anume lucru. Totul era un pretext, iar intrusul s-ar fi topit la iuțeală, dacă n-ar fi intervenit lady Laura.

— Oswald, îl strigă ea, vino să-ți prezint un prieten. Domnule Finn, cred că nu l-ai cunoscut încă pe fratele

meu, lordul Chiltern. Cei doi bărbați se înclinară, mormăind fiecare cîte ceva de nedesluşit.

— Nu te zori, Oswald, urmă Laura Standish. Ştiu că nu te reclamă nici o treabă presantă, aşa că mai bine ascultă-l pe domnul Finn care a venit să ne anunţe toţi candidaţii posibili la postul de prim ministru, omiţîndu-l — dintr-o cruzime inexplicabilă — doar pe papa.

— Tata şi prim ministru ! Nici vorbă ! exclamă fratele.

— Sînt de acord, dragul meu, vorbi lady Laura. Eu am făcut doar o glumă.

— Oricum, presupun că lordul Brentford va face parte din Cabinet, interveni Phineas.

— Habar n-am, declară Chiltern, fiindcă pe mine nu mă interesează politica.

— Şi eu care aş fi dorit aşa mult să te văd absorbit de ea, îi replică sora pe un ton de reproş.

— Oricît ai vrea-o de mult, asta n-o să se-ntîmple niciodată, deoarece o consider îndeletnicirea cea mai meschină şi deocheată din cîte există. Ce-i auzi discutînd pe fanfaronii de deputaţi ? Despre cai şi pariuri la curse. O fi şi asta o treabă, dar s-o lase altora şi ei să-şi vadă de-a lor. Nu ştiu, dumneavoastră sînteţi în Parlament, domnule Finn ?

— Sînt, însă vă rog să nu ţineţi seama de mine.

— Iertaţi-mă, nu la dumneavoastră m-am referit. Doar există şi oameni cinstiţi în marele sfat al ţării, printre care desigur vă număraţi.

— Domnul Finn e onest şi imparţial, grăi lady Laura. Cel puţin pînă în clipa de faţă...

— Eu vorbeam despre cei care intră în Parlament ca să vîneze un loc în guvern, se scuză tînărul lord.

— Şi credeţi că eu urmăresc altceva ? De ce n-aş intra în slujba coroanei ? Găsiţi necinstit ca un deputat să-şi justifice calitatea pe care şi-a cîştigat-o trudind într-un post de răspundere ?

— Cei mai mulţi cred că nu mişcă un deget, şi la aceştia făceam aluzie, nu la dumneavoastră, în mod special. De aceea, vă rog să nu mi-o luaţi în nume de rău.

— Domnul Finn crede cu atîta sfinţenie în politică, încît niciodată nu-ţi va ierta cele spuse, îl zădărî lady Laura.

— Vai, da de unde, se apără Phineas și, cu timpul, îl voi întoarce de la aceste idei, iar de intră în Cameră, bănuiesc că va fi și dînsul de partea noastră, a liberalilor, nu-i așa, lady Laura ?

— N-am să pun niciodată piciorul în Cameră, cum i-ai spus dumneata, se împotrivi Chiltern cu fermitate. Am însă alte gînduri, mult mai îmbietoare, cum ar fi să te poftesc mîine seară să cinăm la Moroni. Se mănîncă pe cinste și se bea cel mai bun Chateau Yquem din întreaga Londră. Ce zici ? M-aș bucura să primești.

— Du-te. O faci pentru mine, îi șopti Laura Standish. Întîmplător, tocmai în acea seară, Phineas era așteptat să ia masa la unul din rectorii celor patru facultăți de drept londoneze — un astru în lumea juriștilor, la care ajunsese prin domnul Low, oferindu-i-se pentru prima dată onoarea să intre în respectabila-i reședință din Eaton Place. Cu aproape două săptămîni înainte, cînd primise invitația doamnei Freemantle, se simțise peste măsură de măgulit. După cît mirosise, era vorba de un dineu ultra simandicos, la care trăgea nădejdea să-l întîlnească și pe ministrul de justiție, încît a da cu piciorul la un prilej ca acesta, i se părea un sacrilegiu. Se putea foarte bine ca supeul ilustrului magistrat să se dovedească plicticos și greoi față de cina la care-l ademenea roșcovanul lord Chiltern. Și totuși, la el s-ar fi dus fără urmă de ezitare, fiindcă orice scăderi ar fi vădit tînărul nostru, în nici un caz nu se putea spune că vîntura lumea în căutarea plăcerilor și a distracției. Puțin îi păsa de acel Chateau Yquem fără pereche în Londra sau de bunătățile rafinate ce-l așteptau la faimosul Moroni, din strada St. James. Ce contau toate astea pe lîngă ocazia de a cunoaște o personalitate de seamă, cum era lordul Moles, ministrul justiției ? Și apoi, de unde putea să știe dacă amicii lordului Chiltern nu erau indivizi cu care nu voia să aibă nici în clin nici în mînecă ? Dar la ce bun ezitările sale cînd acestea cădeau în fața unui cuvînt venind de la lady Laura ?! Îl rugase să meargă și deci avea să-i facă pe voie. De-ar fi fost invitat și la viitorul șef al guvernului, la cererea ei tot ar fi renunțat să se ducă. Într-adevăr, șovăise puțin înainte de a da cuvenitul răspuns, însă odată ce apucă să-l rostească, vorbi cu nepre-

făcută însufleţire, afirmînd că va fi bucuros să ia masa în compania lordului Chiltern.

— Perfect, îi zise acesta. Atunci pe mîine seară, la şapte şi jumătate. Dar te previn că nu va fi nici un deputat cu noi.

În aceeaşi secundă, lacheul deschise uşa, anunţînd nişte oaspeţi, iar roşcovanul dispăru cît ai bate din palme, ca să nu fie văzut de noii veniţi. În salon îşi făcură intrarea mai întîi soţii Bonteen şi Laurence Fitzgibbon, urmaţi de onorabilul Rader — convocatorul parlamentarilor liberali, grozav de zorit şi „venit doar pentru cîteva clipe" — după care apăru Barrington Erle şi tînărul lord James Fitz-Howard, fiul mezin al ducelui de St. Bungay — toţi liberali influenţi şi extrem de aferaţi de senzaţionalele noutăţi ale zilei. Prima : domnul Mildmay nu va fi prim ministru ; a doua : Sir Everard Powell încetase din viaţă. Vestea dintîi nu provenea de la Mildmay căci de-abia a doua zi dimineaţă urma să apară în faţa reginei, şi el nu avea obiceiul să-şi trădeze intenţiile înainte de a le împărtăşi Majestăţii sale. În schimb se ştia că la Windsor avea să meargă cu „ducele" — cum îi spunea lordul James propriului său părinte — unde fusese chemat spre a fi la îndemînă în caz de nevoie.

— Ştirea am auzit-o în casă, preciză lordul James, care o pescuise chiar de la sora lui, iar aceasta, din gura ducesei.

Lordul James se înfoia ca păunul datorită importanţei pe care i-o dădeau cei din jur de cînd cu solia primită de ilustrul său tată de a se înfăţişa de urgenţă la Windsor. Din spusele lui cît şi din alte împrejurări cunoscute reieşea desluşit că domnul Mildmay va refuza să formeze guvernul. Dar aceasta rămînea totuşi o presupunere, pe cînd decesul sărmanului Sir Everard Powell era mai presus de îndoială. Din cele aflate, guta îi atacase stomacul şi-l răpusese fulgerător.

— Da, domnilor, a dat ortul popii, zise onorabilul Ratler, profitînd de o clipă cînd nu puteau să-l audă femeile.

După licărul din priviri şi felul cum îşi freca mîinile, s-ar fi spus că este încîntat. Şi în realitate era, bineîn-

țeles, nu de pierderea vechiului său prieten, ci de răscolitoarea emoție ce-i însoțea moartea.

— Cu fapta cea bună săvîrșită în ultimele sale momente putem fi siguri că sufletul său a suit drept în rai, spuse Laurence Fitzgibbon cu obișnuita sa ironie.

— Numai de nu s-ar declanșa o anchetă pentru a se stabili motivele morții, interveni domnul Bonteen, fiindcă atunci, dragă Ratler, nu știu pe unde ți-ai scoate cămașa.

— Adică de ce m-aș neliniști ? întrebă acesta bătos. Cînd un om piere în fruntea regimentului său, nu vedem nici o grozăvie în asta. Dar uităm că votul lui Everard a însemnat pentru țară mai mult decît vitejia unui comandant de oștiri, încheie Ratler cu un aer triumfător deși, în sinea lui, credem că-l încerca teama de ce ar fi putut scrie presa dacă vreun medic legist ar fi socotit necesar să scormonească sfîrșitul bietului Everard.

În vreme ce musafirii discutau între ei, lady Laura îl luă de o parte pe Phineas.

— Ai fost tare amabil și-ți rămîn foarte îndatorată, îi spuse pe un ton plin de recunoștință.

— Vai, dar cred că nu aveți pentru ce...

— Te privește ce crezi, eu te rog să-mi primești mulțumirile. N-am cum să-ți explic pe moment, însă doresc din tot sufletul să-mi cunoști fratele. I-ai putea fi de mare ajutor — de cel mai mare ajutor. Să știi că nu e nici pe jumătate așa rău precum se vorbește. Are multe însușiri minunate. Și e foarte deștept.

— Oricum ar fi, vă asigur că nu sînt pornit pe blamări și nici n-am să plec urechea la scornelile lumii, o liniști Phineas.

— Chiar te-aș ruga. Judecă-l numai după constatările dumitale. Vreau așa de mult să-l văd rostuit într-un fel, și pînă acum n-am găsit aliatul care să-mi sprijine încercările. Papa nu vorbește cu el... din pricina banilor.

— Dar cu dumneavoastră este prieten.

— Da. Se pare că mă iubește. Am văzut cît de greu ți-a venit să-i accepți invitația. Aveai poate alta, unde trebuia să te duci.

— De asemenea obligații te poți oricînd scutura cînd urmărești un anumit țel.

— Adevărat. Iar țelul dumitale este să-mi faci o plăcere, așa e ?

— Se înțelege. Acum vă rog să-mi permiteți să plec fiindcă la orele patru vom auzi declarația lui Daubeny pe care nu vreau s-o pierd pentru tot aurul de pe lume.

— Mă întreb dacă l-ai însoți pe fratele meu la toamnă în străinătate, deși nu am dreptul să cochetez cu o idee ca asta sau, în orice caz, nu acum. Am dreptate ? Așa că te las și sper să te văd iarăși duminică, dacă vei fi în oraș.

Tot drumul, pînă la Westminster, Phineas se gîndi doar la ea și la roșcatul lord Chiltern. Oare de ce-i arăta lady Laura căldură și afecțiune, pentru ca totodată să-l laude pe nesuferitul de Kennedy ? Pe care dintre ei îl prețuia mai mult ? Pe el ori pe Kennedy ? Se oferise să-i fie îndrumătoare. Dar ce sentimente poeetluia un asemenea rol ? Se putea mulțumi doar cu ele ? Hotărît lucru, nu, însă nimic nu-l împiedica să le preschimbe în dragoste — într-o dragoste adevărată, așa cum astăzi nu i-o nutrea, și ar fi fost ridicul să n-o recunoască. Cu vremea, însă, poate avea s-o cîștige, să-i înmoaie șlaiful de dăscăliță, s-o facă să-i cadă în brațe. Pe Kennedy nicidecum nu-l iubea. O văzuse cum se poartă cu el, și nu avea temeiuri de îngrijorare.

Cît despre Chiltern, pe care i-l dăduse în pază, va face tot ce-i va sta în puteri să nu-i dezamăgească așteptările. La drept vorbind, poate și merita silința, fiindcă din cele auzite, nu făptuise nici o nelegiuire. Îi plăcea doar să bea și să toace banii la curse de cai și la jocuri de cărți.

CAPITOLUL IX

NOUL GUVERN

ÎN ACEA DUPĂ-AMIAZĂ, atît în Camera Lorzilor cît și în cea a Comunelor, miniștrii demisionați rosteau cuvîntul de adio. Cum însă eroii noștri se nimeresc a fi membri numai într-una din ele și cum tîlcul discursu-

rilor era cam același în ambele foruri, ne vom mulțumi să luăm cunoștință numai de cele ținute în Camera Comunelor. Miniștrii pe ducă se arătară extrem de solemni, extrem de lăudăroși, extrem de curtenitori, făcînd atîta risipă de politețe, încît un neștiutor al deprinderilor parlamentare n-ar fi priceput nici tăiat în bucăți cum același Daubeny — azi debarcat — putea să vorbească atît de micros cînd, cu așa puțin timp în urmă — fiind la putere, dar presimțind debarcarea — împroșcase numai venin. Pe un ton potolit și dulceag, domnia sa înștiință adunarea că eminentul amic și colog, lordul de Terrier, găsise cu cale să se retragă și că, potrivit prevederilor constituționale cu privire la scrutinul din Cameră, acesta își prezentase demisia pe care Majestatea sa avusese bunătatea să i-o primească. Totodată mai anunță adunării dorința reginei de a-l vedea pe onorabilul Mildmay în dimineața următoare, la orele unsprezece, iar această chemare — ținu să specifice vorbitorul — se datora lordului de Terrier care socotise de datoria lui să-l recomande pe Mildmay coroanei. Cam acesta era miezul discursului, restul interesînd mai puțin pe toți cei de față. Slujindu-se de cuvinte cît mai alese, cît mai blînde și generoase, domnul Daubeny căută să-i încredințeze pe ascultători că partidul lui ar fi împlinit așteptările națiunii, dîndu-și întreaga măsură a capacității, de i se acorda un răgaz de o lună sau două, însă, deși vitregit de această clemență, partidul său nu se repezea la învinuiri, nu răspundea prin răutate la răutate și nu adopta în nici o privință împotrivirea schismatică a rivalilor, dovedind în politica sa — precum o făcuse din totdeauna — supletea porumbelului și înțelepciunea șarpelui. Domnul Daubeny mai dadu și alte asigurări, la fel de patetice și iscusit formulate, dar fiindcă cei prezenți le considerau „apă de ploaie", aproape nimeni nu le urmări cu atenție. Lucrul esențial era că lordul de Terrier își dăduse demisia, iar Mildmay fusese chemat la Windsor. Așadar regina urmase sfatul primit. Însă primit de la cine? De la același de Terrier care, la unison cu secundul său, Daubeny, în ultimele trei zile își pusese toată pricepercea oratorică în joc spre a convinge semințiа engleză cum că nu există om mai neisprăvit în treburile gospodărești ale țării ca Mildmay!

În defăimarea lor nu ştiuseră ce scăderi să-i mai pună în spinare, ca odată ajunşi la ananghie, incapabili de a mai ţine în mînă guvernul, să dea fuga la Windsor şi să povăţuiască regina să cheme pe cel mai nevrednic şi cel mai primejdios om de stat !

Ciudate sînt metodele noastre politice, însă ca unii deprinşi cu ele, desigur că nu ne mai miră, pe cînd în ochii străinilor fără îndoială par de neînţeles. Şi cum ar putea fi altminteri, cînd pe tot cuprinsul pămîntului nu le poţi afla seamăn — sau încă nu, pînă acum. În nici o arenă politică nu se dau asemenea lupte — de adevăraţi pugilişti, încrîncenaţi, dar loiali şi lipsiţi de ranchiună. De aceea, nu greşim cu nimic comparîndu-i pe liderii celor două partide opuse cu doi campioni aflaţi în ringul de box unde îşi cară pumni cu nemiluita pentru dobîndirea trofeului şi a premiului numerar de cinci sute de lire. Cît de sălbatic se năpustesc unul asupra altuia, căutînd, parcă, prin fiecare atac reînnoit, să se ucidă dacă le-ar sta în puteri. Şi totuşi, pentru un Birmingham Bantam nu există făptură mai respectată sub soare ca temutul său concurent, Bill Burns, şi nici savoare mai mare decît să disece cu acesta meritele unui meci în care s-au cotonogit fără milă.

Întocmai la fel se petreceau lucrurile şi între onorabilii Daubeny şi Mildmay. În viaţa particulară, primul aproape că îl venera pe oponentul mai vîrstnic, în vreme ce Mildmay n-ar fi scăpat un prilej de a-i strînge călduros mîna lui Daubeny. Fapt ce nu se întîlneşte în America, bunăoară. Acolo, aceeaşi rivalitate politică stîrneşte ură în cugetele adversarilor, iar în bătăliile oratorice, mai marii partidelor nu se insultă de formă, ci fiindcă realmente se duşmănesc, şi o fac cu atîta înfocare, de parcă nimic nu va putea să-i oprească de a se sfîşia în bucăţi.

Precum s-a văzut, nici Daubeny nu-l cruţa pe emulul său Mildmay cînd era vorba de împunsături, însă ne îndoim că ar fi acceptat să rămînă încă şase luni la putere cu preţul de a clinti fie şi un firicel de păr de pe venerabilul creştet al succesorului.

În cuvîntul ce a urmat, Mildmay se mulţumi doar cu cîteva precizări în legătură cu solia primită de la regină. Cu adevărat, Majestatea sa îl convocase la Windsor, dar

asta nu însemna că va fi împuternicit să treacă la alcătuirea noului Cabinet, iar la caz că alegerea nu cădea asupra sa, era hotărît să recomande coroanei un alt confrate care să scoată cît mai neîntîrziat la liman corabia guvernamentală ce naufragiase.

La capătul scurtei lui declarații, parlamentarii se risipiră pe la cluburile de care țineau.

După cele auzite, în mod firesc liberalii trebuiau să jubileze. Și totuși, cîțiva dintre ei — mai orgolioși și mai cu arțag — plecară cam opăriți, din pricina unui zvon ce le ajunsese la urechi în vreme ce cuvînta onorabilul Daubeny. Cineva venise cu bomba că decedatul Sir Everard Powell este la fel de teafăr și de vioi precum oratorul ce se făcea auzit. Urîtă poveste să afli că mortul trăiește, după ce ți-ai dat atîta amar de osteneală vestindu-i plecarea dintre cei vii !

— Nu se poate, e țeapăn, sări domnul Ratler cînd omologul conservator îi șopti bazaconia.

La care acesta îi ripostă cu neascunsă plăcere :

— Să mintă chiar lady Powell ? Doar ea m-a asigurat acum o jumătate de ceas că e bine cum nu l-a văzut de trei luni încoace. Zicea că drumul la Parlament a fost pentru el un balsam...

— Foarte bine, capitulă Ratler în fața zdrobitoarelor argumente, și-o să-l convoc de cîte ori vom face sciziune în Cameră.

Pentru politicienii din Londra, urmară cinci zile de fierbere și de emoții puternice. Duminică dimineață aflară că Mildmay refuzase să închege un guvern de culoare pur liberală. Consfătuirile ținute de dînsul împreună cu ducele de St. Bungay și cu Plantagenet Palliser fusesera atît de îndelungi și de numeroase de părură că n-or să mai ia sfîrșit. Iar cînd totuși se încheiară, Mildmay se închisese între patru pereți cu domnul Gresham — și chiar cu Monk, după cum se auzise la cluburi, cu toate că mulți o considerau pe aceasta din urmă o scornеală. Domnul Monk — un radical bătăios — se bucura de considerabilă admirație ca deputat al circumscripției electorale Pottery Hamlets, dar încă nu deținuse nici o dregătorie de seamă. Deci marele semn de întrebare rămînea dacă Mildmay va pactiza pînă în cele

din urmă cu Monk deși, după gurile alarmiștilor — care la fiecare cădere a guvernului nu mai întrevedeau o ieșire din criză — și cu și fără Monk, liderul liberal tot n-o va scoate la capăt. Uniți în credința că pe Mildmay îl aștepta doar eșecul, între acești gentilomi se ivise totuși o dezbinare, deoarece unii susțineau aprig că într-adevăr se făcuse apel la deputatul radicalist, pe cînd alții, contrariul.

În afară de aceștia, o seamă de oameni — poate mai limpede văzători — își îndreptau luarea aminte spre Gresham, pretinzînd cum că el ar fi cheia impasului prin care treceau. Și nu fiindcă refuza să se coalizeze cu Mildmay — dacă bineînțeles îi oferea o anume poziție precum și putința de a-și căpătui cîțiva buni prieteni — ci din binecuvîntata pricină că refuza să colaboreze cu ducele și cu Palliser. Ori așa cum știa orice politician cît de cît informat, fără aceștia din urmă, Mildmay era ca și fără mîini. Iar un guvern liberal avîndu-l pe Gresham în coastă, n-ar fi durat nici o jumătate de sesiune!

Toată sîmbăta și duminica s-au pritocit suspomenitele variante, ca în după-amiaza de luni, de Terrier să declare în Camera Lozilor cum că fusese delegat de regină să formeze viitorul guvern. În cuvinte puține, modeste cum nu se mai poate și de-abia auzite — care nu erau nicidecum pe potriva sa — Daubeny vesti cealaltă Cameră despre noua întorsătură a situației. Auzindu-l, domnii Ratler, Barrington Erle și Laurence Fitzgibbon își ieșiră din fire, jurîndu-se că nu vor tolera asemenea nedreptate. Cum? Să li se ia de la gură, în chip mișelesc, un bun care le aparținea? O pradă ce-o dobîndiseră cu arcurile și săgețile lor? Chiar dacă lordul de Terrier se încumeta să mai facă o încercare, trebuia să fraternizeze cu Gresham — o cîrdășie dezonorantă pentru amîndouă partidele, însă care dădea în vileag fățărnicia de Iudă a domnului Gresham, așa cum tuna Barrington Erle, pentru ca marți, pe la prînz, cînd cineva îi șopti că acesta îl vizitase pe lordul de Terrier în primele ore ale dimineții, Barrington Erle să mărturisească fără înconjur că de mult îl măcinau bănuielile în legătură cu Gresham.

— De ani de zile am simțit că de va izbuti cineva să ne dezbine partidul, acela e numai Gresham, zicea cu glas otrăvit.

Că cei doi se întîlniseră în dimineața de marți, se dovedi a fi adevărul cel mai curat, însă consfătuirile lor nu aduseră așteptatele roade. Se vede că Gresham nu era chiar o Iudă sau poate nu-l mulțumise prețul trădării. Oricum, din tîrguiala de atunci nu se alese nimic, astfel că în după-masa de marți, regina trimise din nou după Mildmay. Miercuri de dimineață, pesimiștii care nu mai vedeau o ieșire din criză apărură cu fețe ascuțite, de înmormîntare, jubilînd în ascuns. Negrele lor presimțiri se adeveriau. Țara rămăsese fără guvern și nimeni nu putea să alcătuiască un altul. Se vorbea cum că Mildmay căzuse la picioarele Majestății sale, implorînd-o, cu lacrimi în ochi, să-l scutească de orice răspundere, iar pe la cluburi se afla — din sursele cele mai certe — că regina telegrafiase în Germania, cerînd cuvenitele sfaturi. Într-atît îi covîrșise deznădejdea pe unii, încît susțineau că regina trebuia să se zvîrle în brațele radicalistului Monk, dacă Mildmay continua să zacă, prăbușit în genunchi, în loc să-și adune iar forțele și să-și îmbrace armura de altădată.

— Pînă și o alianță cu Monk este de preferat, numai să nu cădem pe mîna lui Gresham, decretă Barrington Erle, cu înfrigurare.

— Ba ascultă la mine ce ne așteaptă, profetiză Ratler cu cel mai desăvîrșit calm. Se va forma coaliție cu Gresham și Monk, iar tu și cu mine va trebui să ne tîrguim cu amîndoi.

Răspunsul lui Barrington Erle la această sugestie l-ar face pe cititor să roșească, și de aceea îl păstrăm sub tăcere.

În ciuda imensului haos de la ceasul acela, în seara de miercuri se află că totul se aranjase, pentru ca joi, înainte de a se întruni Parlamentul, să fie împărțite și funcțiile — fie în realitate sau doar în închipuire — însă nu cu mult diferite de speculațiile făcute, după cum se văzu din prima listă a noului Cabinet, tipărită în ediția de seară a ziarului Times. A doua zi, vineri, se mai publică una, care cuprindea și împuterniciții justiției — din care

numai cel al Irlandei infirmă așteptările — iar sîmbătă apăru lista secretarilor, subsecretarilor de stat și ai vicepreședinților, care dovedi o potrivеală de necrezut în privința persoanelor, cele cîteva mici erori datorîndu-se repartizării lor în dregătorii. Oricum, se milostivise cerul și se încropise cîrmuirea cea nouă, fiecare convingîndu-se între timp cum că altă alcătuire nu ar fi fost cu putință. De aceea numele membrilor nu mai surprinse pe nimeni, iar greutățile și poticnelile din săptămîna ce se scursese erau privite ca absolut inerente unei asemenea împrejurări. Domnul Mildmay deținea rangul de prim ministru ; Gresham era în fruntea Ministerului de Externe ; Monk, la cel al comerțului ; Ducele era președinte al Consiliului ; Contele Brentford devenise Lord Păstrător al Micului Sigiliu ; Palliser preluase finanțele ; Barrington Erle mai urcase o treaptă, ajungînd la cîrma Amiralității, unde se aciuise și Bonteen ; Laurence Fitzgibbon nimerise la Trezorerie, și tot aici fusese uns ca stăpîn onorabilul Ratler — poate singurul liberal ce-și îndreptățea promovarea. Cu autoritatea pe care și-o dobîndise, aducerea sa la cîrma Trezoreriei era o alegere pe cît de legitimă pe tot atît de fericit inspirată, ceea ce nu s-ar fi putut spune și despre altele, în Cabinetul care de-abia luase ființă.

În vălmășagul emoțiilor și al încercărilor, Phineas se simțise tot mai înlăturat de la ospățul care se pregătea. Natural, nu fusese atît de naiv să-și închipuie că-i va fi și lui rezervată o porție. Față de Laura Standish nu-și trădase prin nimic aspirațiile, iar în Parlament nu se făcuse încă auzit. Dealtfel, nici nu avusese răgazul, ținînd seama că de la alegerea sa și pînă la înfiripparea guvernului se scurseseră două săptămîni mari și late. Deci ar fi fost prea devreme să se preocupe careva și de rostuirea lui. — Și totuși, nu se putea scutura de senzația că fusese lăsat de o parte. Aceiași domni care-i căutaseră vorba cînd cu sciziunea din Parlament — deoarece pe atunci votul lui era la fel de binevenit ca al oricărui deputat — acum, la împărțirea funcțiilor înalte, nu se mai înnodau la discuții. La ce ar fi făcut-o ? Doar nu era din aceeași tagmă cu ei. Și rival, tot nu putea să le fie. Prin urmare nu avea nici cum să le dea ajutor, nici să le tulbure apele ; nici de ce să tresalte de bucurie, nici pentru ce să se otră-

veacă de ciudă, fiindcă, oricum, nu candidase la o dregătorie. În schimb cine fusese îmbiat cu una — nu de ministru, însă aducătoare de onoruri ? Urîciosul de Kennedy ! Să turbezi şi mai mult nimic ! E drept că refuzase ofranda, şi gestul îi mai domoli eroului nostru sila ; deşi mîhnirea ce i-o pricinuise îi rămînea adînc cuibărită în cuget.

— Cred că numai averii lui se datorează propunerea pe care a primit-o, îi spuse prietenului Fitzgibbon.

— Părerea mea este alta, îl contrazise acesta. Se pare că oamenii au început să observe că are un cap bine aşezat pe umeri, deşi îi lipseşte limba. Totuşi, mă întreb de ce n-o fi acceptat postul ? Oare din pricina pomposului titlu — de Excelenţa Sa — pe care i l-ar fi conferit ?

— Sînt aşa de încîntată că domnul Kennedy a declinat funcţia, îi mărturisi lady Laura cînd se regăsira din nou în reşedinţa din Piaţa Portman.

— Pentru ce ? Ar fi rămas Excelenţa Sa Robert Kennedy pentru tot restul vieţii, îi ripostă Phineas, neştiind pe moment că pînă şi un titlu atît de răsunător l-ar fi stînjenit pe dondănitul de Kennedy dacă se împovăra cu răspunderea oferită ; însă cu mintea sa ageră, curînd pătrunse şi aceste taine, iar odată aflate, rareori avea să mai cadă în greşeala de a pune întrebări atît de nesăbuite.

— Ce ar fi însemnat pentru el un titlu cînd este aşa de bogat ? îi răspunse prietena. Un om cu poziţia lui nu se mai sinchiseşte de onoruri. Îl preocupă numai independenţa. Vezi dumneata, există parlamentari care nu au dreptul să si-o păstreze fiindcă n-ar fi de nici un folos guvernelor. Pe cînd alţii, extrem de puţini, dispunînd de o situaţie aparte, au tocmai menirea să rămînă independenţi, şi prin aceasta să nu depindă de perindarea partidelor la putere.

— Oo, voi astre Akinetos ! exclamă Phineas. Cunoaşteţi constelaţia Orion, nu-i aşa ?

— O cunosc, însă onorabilul Kennedy nu este un Akinetos, îi replică rece.

— Şi totuşi e atît de semeţ, spuse el zeflemitor.

— Asta da ; chiar foarte semeţ, sublinie cealaltă cu însufleţire.

Discuția începu să-l agaseze pe Phineas și, ca să elimine orice menționare a lui Kennedy, aduse vorba de cina pe care o luase, împreună cu lordul Chiltern, la restaurantul Moroni. După ce i-o descrise, amintind și de ceilalți invitați — doi la număr și ambii mari amatori de curse — îi relată un detaliu care-l contrariase și ținea să-l explice cu ea.

— Marea surpriză a serii am avut-o înaintea începerii mesei când, fiind doar cu fratele dumneavoastră, am aflat de la dînsul că i-ați vorbit de mine chiar fără să mă cunoască. Adevărat ? Așa ați făcut ? întrebă privind-o în ochi.

— Da, recunoscu lady Laura. Și am să-ți spun și motivul : am dorit să-l apropii de dumneata. Să ți-l fac prieten. Vreau să aibă în preajmă și oameni cu alte preocupări, nu numai alergările hipice. Oswald este un tînăr foarte dotat și cu siguranță s-ar fi acoperit de lauri, dacă nu se certa cu cei de la Christ Church. [1]

— A terminat colegiul ?

— Nu, fiindcă l-au dat afară. E bine ca între prieteni să se spună lucrurilor pe nume, mai ales că o dată și o dată tot se dau în vileag. L-au eliminat din pricina băuturii, mărturisi jenată, și începu să plîngă.

Impresionat, Phineas se așeză lîngă ea, consolînd-o și jurîndu-i că va face orice ca să vină în ajutorul fratelui rătăcit.

Cîteva zile mai tîrziu, Laurence Fitzgibbon îi aminti de promisiunea de a-l însoți la Mayo și de a-i sprijini realegerea. Phineas se ținu de făgăduială, plecînd cu el timp de o săptămînă — o escapadă prin nimic memorabilă, în afară de faptul că le-a înlesnit celor doi deputați irlandezi o și mai strînsă prietenie.

O dată, vorbind despre noul salariu, Fitzgibbon îi declară :

— O mie de lire pe an ! E un fleac, pe cuvîntul meu. Și cînd te gîndești că toți datornicii or să tabere, fără milă, pe mine. De mă gîndeam la biata mea liniște, aș fi refuzat și cu postul, cum a făcut Kennedy.

[1] Colegiu din Oxford

CAPITOLUL X

VIOLET EFFINGHAM

PE LA MIJLOCUL LUNII MAI — adică exact la o lună de la dificila formare a guvernului, activitatea intrase pe un făgaș mai neted și mai prilncios decît îndrăznise cineva să-și închipuie. Domnii Mildmay, Gresham și Monk erau prietenii cei mai buni de pe lume, bizuindu-se unul pe altul, și toți pe acea falangă fără de seamăn din Parlament, alcătuită din nobili și bravi liberali, ce nu-i lăsau pradă propriilor porniri, silindu-i să asculte și de cei mai mărunți. Lordul Brentford făcea parte din Cabinet, spre încîntarea fiicei lui, lady Laura, dornică de a fi cît mai amestecată în politică, dar păstrînd neștirbite privilegiile traiului de huzur de care se bucura ca femeie. Opacă la năzuințele de emancipare ale semenelor ei — mișcarea sufragetelor stîrnindu-i egală ostilitate și silă — se agăța totuși de măruntul rol pe care-și imagina că îl joacă, în dulcea speranță că influențează și ea complicatul joc al politicii — speranță ce prinsese și mai adînci rădăcini de cînd tatăl ei fusese numit Lord Păstrător al Micului Sigiliu. Lordul Brentford nu era un ambițios și s-ar fi retras de mult din arena politică, de n-ar fi cedat stăruințelor ei. Îndărătnic din fire, se certase cu unicul său fecior, și de atunci sufletul său nu mai știa ce-i odihna ori mulțumirea. Bîntuit de nefericire, s-ar fi închis în el și în conacul de la moșie, măcinînd gînduri negre despre necazul care-l lovise. Așa ar fi vrut să trăiască, de nu ar fi fost fiică-sa. Numai de dragul și de gura ei se mai urnea de acolo, poposind an de an la Londra și asistînd la dezbaterile din Camera Lorzilor. Pentru un nobil cu stare e lesne să facă pe omul de stat cînd propria-i viață nu înseamnă o prea apăsătoare povară — ca în cazul lordului Brentford. Cu toate acestea devenise și el om de stat — dacă ocuparea unui loc în guvern justifică îndeajuns calitatea în sine.

În acest mijloc de mai, reședința din Piața Portman găzduia o prietenă mult îndrăgită de lady Laura. Se numea Violet Effingham, o fată mstarită, însă orfană,

care îndura tutela unei îngrozitoare mătuşi — lady Baldock — un soi de zgripţuroaică ce o ţinuse ca pe o victimă în gheare. Dar de cînd Violet devenise majoră şi stăpînă pe avuţiile moştenite, cotoroanţa îşi mai slăbise strînsoarea, aşa că fecioara captivă putea să mai guste şi momente de tihnă, ca cele de acum, cînd venise în vizită singură, singurică. Violet Effingham era o fată fermecătoare, deşi poate nu ce se cheamă o frumuseţe. Era de statură măruntă, cu un păr moale şi cîrlionţat, care parcă îi flutura întruna pe frunte, cu toate că nici un fir nu se răzleţea de la locul lui. Avea ochi cenuşii şi suavi, ce te priveau rareori îndelung, dar şi de apucau să te săgeteze o clipă, mai că te nimiceau cu vraja şi limpezimea lor. Pielea catifelată şi străvezie a obrajilor se înviora cînd şi cînd într-un trandafiriu delicat şi lăptos, de-abia perceptibil, iar gura avea o formă desăvîrşită — nu cu buze prea mici, ca să-i dea acel aer prostuţ, deseori întîlnit la june, ci precis arcuite, cărnoase şi rubinii, încît te băgau în ispită. Dinţii pe care nu-i arăta zîmbind şi rîzînd la tot pasul se înşirau albi şi egali, iar gropiţa din bărbie — de-abia conturată şi dulce — părea o stea călăuzitoare în ochii bărbaţilor. Singura imperfecţiune a chipului, dacă se putea vorbi despre aşa ceva, era nasul — prea cîrn şi prea mititel, astfel că, o femeie, vrînd s-o ponegrească pe fată, o numise cîndva o păpuşă moapsă.

Să mă ierte acea doamnă, dar Violet nu era moapsă — o spune chiar cronicarul ei — şi cine ajungea s-o cunoască îşi dădea limpede seama că nu era nici păpuşă. Într-adevăr, avea o alcătuire gingaşă — mîini şi picioare micuţe, un trup subţirel ca un lujer de floare, de s-ar fi zis că o fiinţă atît de plăpîndă şi de mlădie se poate strînge şi într-o carapace. Dar în ce carapace anume şi cine s-ar fi încumetat s-o comprime, era întrebarea la care mulţi bărbaţi se vedeau incapabili să dea un răspuns. Şi asta tocmai pentru că Violet nu avea nimic din neînsufleţirea unei păpuşi. Era o dansatoare înfocată; trăgea cu arcul fără de greş; patina cu mare plăcere şi iscusinţă. De la mersul la vînătoare i se trăseseră multe încăierări cu mătuşa, din care aceasta ieşise mai tot-

deauna înfrîntă. În iarna trecută, cînd lady Baldock încercase să i se pună în cale, fata o înfruntase cu străşnicie :

— Degeaba, mătuşă, eu tot mă duc la vînătoare cu George. Aşa că nu-ţi mai răci gura.

George era fiul teribilei cotoroanţe, lordul Baldock, şi deci văr cu Violet Effingham.

— În sfîrşit, fie, se înduplecase mătuşa, dar promite-mi că te opreşti la locul de întîlnire şi n-ai să te vînturi prin toate coclaurile.

— Nu făgăduiesc nimic nimănui, i-o tăiase cealaltă, la care tutoarea plecă steagul definitiv.

Ce era să răspundă unei fete care-i vorbea astfel, cînd nici două săptămîni nu trecuseră de cînd se văzuse majoră ?

În ziua aceea Violet bătu tot drumul dintre Bagnall's Gorse şi Foulsham Common, întorcîndu-se acasă odată cu amurgul.

Acum se afla în salonul Laurei Standish, dezbătînd împreună chestiuni importante — ba chiar vitale — pentru fiecare dintre ele.

— Nu-ţi pretind să-l accepţi, spunea lady Laura.

— Cum ai putea, cînd nici nu mi-a pomenit despre aşa ceva.

— Nu ţi-a spus-o făţiş, dar te iubeşte, o ştii.

— Ştiu sau cel puţin aşa îmi închipui. Şi nu numai despre el, ci despre mulţi alţi bărbaţi. E însă dragoste ceea ce simt pentru mine ? Sau numai o tentaţie, cum ne încearcă pe amîndouă în faţa unui obiect drăgălaş pe care-l vedem într-o prăvălie ? Ne place şi trimitem pe cineva să ni-l cumpere, oricît de mult ar costa. Nu-i aşa, Laura ? Ei bine, eu îmi cunosc situaţia şi pot să-ţi spun că reprezint acel obiect drăgălaş de care am pomenit.

— Tu nu eşti un obiect, ci o fiinţă foarte îndrăgită de Oswald.

— Vorbeşti despre mine, iar eu mă gîndesc la pasiunea grozavă pe care-o vei dezlănţui tu, sau poate chiar clocoteşte în sufletul unui bărbat şi te feresti să mi-o spui ; oricum, dragostea inspirată de tine va duce la sfîrtecare de beregăţi, la un scandal monstru, la tragedie, pe cînd a mea nu va depăşi limitele unei comedii de salon decît

dacă aș fugi cu un om mai prejos de mine ori aș face cine știe ce altă năzbîtie.

— Nu, asta nu, draga mea.

— Ba mi-ar plăcea teribil, ca să-i dau o lecție mătușii. Dacă nu mi-aș atrage oprobriul, aș lăsa-o să afle într-o dimineață, cînd nici nu visează, că am fugit în lume cu preotul care ne spovedește.

— Cum poți să fii atît de răutăcioasă ? o mustră Laura Standish.

— Ar merita-o, ți-o jur, și de-ai vedea-o ce mutre ar face, te-ai topi de rîs, te asigur. Am să-i potrivesc eu o festa în așa fel ca să fiu de față și s-o urmăresc. O aud de pe acum ce ar zice. Potopul ar cădea pe Gussy, sărmana, și cînd i-ar striga : „Am știut eu, Augusta, că așa o să facă ; am simțit-o ce poamă îmi este", aș țîșni din ascunzătoare și i-aș spune pe tonul cel mai mieros : „Hai, domolește-te, mătușico. A fost doar o glumă nevinovată !" Vezi, eu de atît sînt în stare, pe cînd tu, Laura, odată stîrnită, și cu Lucifer în persoană ai șterge-o, dacă el ți-a pus inima pe jăratec

— Cum însă nu poate fi vorba de Lucifer, n-aș avea nici un haz.

— Dar e vorba, totuși, de cineva ? o iscodi Violet.

— Nu, și nu despre mine discutam înainte. Îmi spunea Oswald că dacă te-ai mărita cu el, ar face orice i-am cere amîndouă.

— Da, ar face promisiuni.

— Și nu ar fi bine ? Doar știi că nu și-a călcat niciodată cuvîntul.

— Nu știu nimic despre el...

— Hai, Violet, nu face pe neștiutoarea și pe sfioasa. Îl cunoști doar pe Oswald — poate chiar și mai bine decît își cunoaște majoritatea logodnicelor pe viitorii lor soți, fiindcă nu l-ai întîlnit doar de ieri, ci de cînd erai de-o șchioapă.

— Și asta înseamnă că trebuie să-l iau de bărbat ?

— Nu, nicidecum... decît dacă-l iubești.

— Nu-l iubesc, zise fata, rostind cuvintele rar și apăsat, și însoțindu-le de o zvîcnire a capului de parcă voia prin aceasta să-și convingă prietena că vorbește cu deplină seriozitate.

— Şi totuşi, eu cred că sentimentul ce-l nutreşti pentru el e mai aproape de dragoste decît ceea ce simţi faţă de oricare altul, susţinu lady Laura.

— Mai întîi, nu simt pentru nimeni nimic, o contrazise cealaltă. Apoi, nu mă văd în stare de dragoste. Să mi se aprindă mie călcîile — aşa cum spun fetele — e peste putinţă. Aa, să-mi placă un bărbat, asta-i altceva, chiar în clipa de faţă îmi plac vreo şase, şi la nici o petrecere nu-mi tihneşte dacă nu-l întîlnesc pe unul din ei. Ma distrează teribil să-i învîrt după degete — să cochetez, cum zice mătuşa. Dar ca să-mi ardă inima după careva, să-l doresc de soţ, să fie numai al meu şi bazaconii din astea, zău că nu ştiu ce-nseamnă.

— Cum adică, n-ai de gînd să te măriţi şi tu într-o zi ?

— Ba firească că da. Şi încă foarte curînd. Mi-e de ajuns cît am pătimit cu mătuşa si cîte mai sufăr şi astăzi, chiar de-i mai scap de sub mînă cînd merg la prieteni. Cu viaţa pe care o duc, mă cam bîntuie gîndul să-mi aranjez o casă a mea. Altfel, mă irosesc în zadar, colindînd dintr-un loc în altul fără să ştiu prea bine ce lucru-i al meu şi pe unde se află.

Lady Laura rămase tăcută, în vreme ce Violet stătea mai departe chircită într-un colţ al sofalei, cu picioarele îndoite sub ea şi cu faţa rezemată de umăr. De cînd începuseră conversaţia, tot răsucise o jucărie care, la fiecare rotire, căpăta altă formă, şi părea atît de absorbită, încît un martor al scenei ar fi zis că această copilăroasă îndeletnicire o preocupa infinit mai mult decît discuţia lor, ceea ce nu s-ar fi putut afirma şi despre Laura Standish, înfiptă pe un scaun tare şi drept, nu departe de tînăra musafiră, într-o atitudine de încordată veghe. Ea nu-şi alesese o poziţie lejeră, nepăsătoare, nici nu-şi găsise o distracţie, care să-i abată atenţia, ci o privise cu luare aminte pe Violet, în vreme ce fata nu-şi dezlipise ochii de pe dracia din mînă. După cîteva clipe de linişte, lady Laura se ridică de pe scaun şi se aşeză pe sofa. Amica se trase şi mai mult în ungherul în care se ghemuise, arătîndu-se, chipurile, prevenitoare. Dar joaca n-o întrerupse.

— Dacă te măriti, Violet, va trebui să alegi un bărbat din cei pe care-i cunoști, reîncepu Laura cu duhul blîndeții.

— Se-nțelege că așa voi face, că doar n-am să-i iau pe toți laolaltă...

— Și atunci, cum vei proceda la alegerea ta ?

— Asta nu știu. Cred că voi da cu banul.

— Aș vrea să fii serioasă, o somă lady Laura.

— Bine. Atunci am să-ți spun cum voi proceda. Odată ce m-am decis să-mi pun cununiile, îl iau de bărbat pe primul ieșit în cale. Vei considera metoda dezgustătoare însă la ea voi recurge. Și, în definitiv, de ce nu ? Ce mare deosebire există între a-ți alege un soț, sau o casă ori un cal, bunăoară ? Doar nu-ți iei o casă pe motiv că ai dat peste cea mai bună și mai atrăgătoare, ci pentru că vine o vreme cînd ai absolută nevoie de ea. Te duci așadar și o vezi. Dacă-i urîtă și-ți face silă, ai întors spatele și-ai plecat ; însă de crezi că ți-ar prinde bine și se nimerește să mai fii și sătulă de colindat după case, o iei și ai terminat. Așa se întîmplă și cînd îți cumperi un cal... și tot la fel cînd cauți un soț.

— Ei, și te-ai decis să-ți pui cununiile ? o iscodi Laura.

— Nu, deocamdată. Lady Baldock s-a arătat ceva mai omenoasă înaintea plecării mele din Baddingham. Cînd am vestit-o că vreau să-mi iau o pereche de ponei a ridicat doar mîinile către cer și a gemut, fără să mai scrîșnească din dinți, să înjure, să mă blesteme și să-mi spună că sînt o fată pierdută.

— Cum, chiar așa face ?

— Și mai rău, draga mea. Odată, cînd doream să-mi iau un cățel, mi-a zbierat că am nevoie de el ca să-mi facă niște chestii scîrboase, pe care le-a și numit, fiindcă ea nu e cu perdea la gură, ca mine.

— Și te-ai lăsat păgubașă ?

— Ba deloc. Mi l-am cumpărat. La scurt timp a mușcat-o însă de gleznă, lucru de care m-am simțit vinovată, și atunci am dat creatura lui Mary Rivers. Era o frumusețe de cîine nu alta ! Dar numai așa am scăpat-o de colții lui, iar pe mine de pierzania care susținea mătușămea că mă paște. Să cadă asupra stăpînei lui de acum,

că tot n-o prea am la inimă pe Mary Rivers. Trebuia să-l dau cuiva, biata javră, şi s-a nimerit să fie Mary. Am prevenit-o că Puck îi pune castitatea în primejdie, însă ea nu s-a sinchisit, ci l-a luat val-vîrtej. Puck valora peste două lire, şi mai mult ca sigur l-a prefăcut în parale.

O nouă tăcere se aşternu în salon, la capătul căreia lady Laura rosti grav :

— După cît înţeleg, şi Oswald se poate număra printre favoriţi, avînd şanse egale cu ceilalţi, nu-i aşa, Violet ?

— Greşeşti, draga mea. În primul rînd, nu am favoriţi, şi în al doilea, nu oricine poate avea „şanse" — cum ai spus tu. Dar de ce stărui atît cu fratele tău ?

— Pentru că vreau din tot sufletul să-l văd fericit. Pentru că mariajul cu tine ar însemna izbăvirea lui. Pentru că eşti singura fiinţă care i-ai trezit în suflet un sentiment ; pentru că te iubeşte din toată inima şi pentru că papa s-ar întoarce la el îndată ce-ar auzi că v-aţi logodit.

— Laura, draga mea...

— Da, te ascult.

— N-ai să te superi dacă-ţi vorbesc deschis ?

— Se înţelege că nu. După toate cîte ţi le-am spus, ai tot dreptul să-ţi deşerţi inima.

— Mi se pare că toate cîte le-ai înşirat sînt motive ca el să se însoare cu mine, nu ca eu să îl iau.

— Oare dragostea lui nu-i un temei destul de puternic ?

— Nu, şopti fata după un răgaz de gîndire. Desigur, nu mă mărit cu un om cînd ştiu că nu mă iubeşte. Dar cînd zece bărbaţi ar pretinde că sînt morţi după mine, aş putea să le dau crezare ?

— Lui, da, Violet...

— Sau mă pot cununa cu toţi ? Cît despre izbăvirea pe care i-aş înlesni-o...

— Ştii foarte bine ce am vrut să spun

— Da, însă nu prea mă văd în stare de o asemenea misiune, cînd am destul de luptat cu mine ca nu cumva s-o iau razna. N-ai să crezi cît de ispitită mă simt s-o apuc pe de lături, cum fac caii, la curse.

— Nu îmi face griji în ce te priveşte ; te văd doar pe drumul cel drept.

— Mulțumesc, draga mea. Și te asigur că asta mi-este strădania, totuși, jocheul care o să mă ia va trebui să mă strunească, nu glumă. Să fie o mînă de fier. Pe cînd lordul Chiltern...

— Nu te opri, Violet. Vreau să aud tot.

— Fratele tău e departe de a avea reputația unui om așezat și înțelept — o mînă de fier, cum spuneam adineaori. După faima pe care și-a cîștigat-o, ce mamă s-ar grăbi să-i încredințeze fiica? Recunosc, mi-ar place o pramatie în locul unui scrobit și fudul care zace ziua și noaptea în Parlament, discutînd despre voturi și fonduri bisericești. Mă atrag deochiații cu nebuniile lor și, de n-aș purta fustă, aș face și eu tot ce nu e permis. Dar fiindcă nu sînt bărbat, trebuie să chibzuiesc la ce fac, să nu o scrintesc. Cînd femeia cade în greșeală, e mult mai crunt condamnată de semeni. Așa că, oricît mi-ar plăcea un frivol, nu îndrăznesc să-l iau de bărbat.

— Crezi că ai comite o greșeală înrudindu-te cu noi? Ocupînd locul cel mai de frunte?

— Vrei să spui ca a fi lady Chiltern, în viitorul apropiat, și lady Brentford, în cel mai îndepărtat, ar însemna o ridicare în rang pentru Violet Effingham din prezent?

— Cît de crudă ești, Violet!

— Va să zică am ajuns și aici, să ne hîrjonim fără etichetă! Bravo, Laura! Să știi că îmi place. Ar fi grozav să-ți fiu soră, iar lordului Chiltern, prietenă. Cum îi sînt și acum, dealtminteri, căci nimic din tot ce-am auzit despre el nu a reușit să mă înstrăineze. M-am războit cu mătușă-mea ca să-l apăr. Dar să-l iau de bărbat, zău, mi-e frică. Prea e mare riscul, deoarece s-ar putea ca în loc să-l salvez, să mă duc eu de rîpă.

— Așa ceva nu-i posibil! se opuse cealaltă.

— Ba cred că da, și încă foarte ușor. Cînd eram mititică, mi se tot repeta să fiu cu băgare de seamă. Astăzi socotesc o prostie să spui așa ceva unui țînc sau unui bărbat, fiindcă orice trăznaie ar face, găsesc amîndoi cum să iasă din ea. Pentru ei și boroboațele lor există căi de îndreptare. Da nu tot așa se întîmplă și cu femeia. Ei i se cere să fie cu băgare de seamă, lucru tare anevoios mai ales cînd are o zgripțuroaică alături care o tot mînă anapoda.

— Eu vreau să te smulg din ghearele zgripțuroaicei...

— Ca să mă dai în ale unui balaur...

— Într-adevăr nu ai idee de Oswald de vreme ce-i zici balaur.

— Iartă-mă, nu am spus-o ca să-l jignesc, ci numai ca să sugerez primejdia ce mă amenință. Botează-l tu altfel, căci există destule fiare sălbatice care sugerează aceeași idee. Numește-l leu, de exemplu, fiindcă sună mai bine și are noblețe. Dar lîngă un leu am scăpat de pericol ?

— Firește că nu. Riști foarte mult, așa cum s-ar întîmpla cu orice bărbat — afară de cazul cînd te-ai mulțumi cu fudulul de care mi-ai pomenit. Cu unul ca el — îngropat în politică — ești mai scutită de riscuri, pe cînd cu frate-miu, nu. A fost un mare amator de curse...

— Se zice că este și azi...

— În parte s-a vindecat și, la stăruințele tale, o să renunțe definitiv.

— Se mai spun și altele despre el...

— La timpul trecut, draga mea. Într-adevăr, a avut răbufniri de viață necugetată care aproape l-au nimicit.

— Așa cum a răbufnit, în trecut, cine știe dacă n-o s-o mai facă și în viitor ? Este înglodat în datorii mari ?

— Nu prea, și vor fi achitate pînă la ultimul șiling. Nu uita că-i cunosc pe de rost combinațiile și-ți făgăduiesc, sub cuvînt de onoare, că va scăpa de orice apăsare bănească. Dealtfel, papa i-ar lăsa toată moșia ca moștenire, odată ce l-ar vedea adunat.

— Nu te-am întrebat din precauție, ci vorbind despre o apucătură nefastă. A zvîrli cu banii, cînd îți vine o toană, e neplăcut pentru cei din jur. Și apoi mai este ceva...

— Ce anume ?

— Zău nu știu ce mi-a venit să-i înșir, ca la catastif, slăbiciunile.

— Vrei să spui că bea mult ?

— Nu o spun eu, ci alții. Ca mătușă-mea, bunăoară. Dar fiindcă nu o dată am prins-o că minte, și asta ar putea fi o născocire de a ei.

— Este o invenție, dacă pretinde că ar bea întruna.

— Deci, nu tot timpul, ci numai cînd îl apucă toanele... cînd răbufnește.

— Te rog să nu mă iei în derîdere cînd caut să-l apăr, fiindcă mă supăr, se irită lady Laura.

— Dar nu înțelegi cît de important e să cunosc adevărul în ipoteza că l-aș lua de bărbat ?

— Chiar așa, tot nu văd de ce m-ai zeflemisi.

— Scumpa mea Laura, mă-nvinuiești pe nedrept ; știi foarte bine cum îți privesc aceste strădanii și cît te admir pentru ceea ce faci. Oare crezi că aș proceda altfel, că nu aș lupta, ca și tine, de-aș avea un frate ?

— Vezi de ce țin să fii alături de Oswald ? Fiindcă sînt sigură c-ai să lupți pentru el. Cît despre faima lui de bețiv, e o plăsmuire a lumii. Privește-i doar mîinile, și ai să vezi că nu-i tremură. Sau uită-te în ochii lui, și n-ai să descoperi un semn care i-ar denunța acest viciu. E drept că s-a îmbătat de vreo două ori — și atunci a săvîrșit fapte îngrozitoare...

— Pe care le-ar putea repeta și cu mine...

— Însă are un suflet de aur și un caracter cum nu există mai nobil. Iar în clipa cînd l-ai accepta de bărbat, se leapădă de apucăturile rele ca de niște straie soioase. De asta aș putea garanta cu capul.

— Te cred, dragă Laura, deși trebuie să recunoști că mi-aș asuma niște riscuri imense.

— Sînt perfect de acord. Dar poți întreprinde ceva fără risc ?

— Nu, însă cred că în limbajul de la oraș asta se cheamă pericol de moarte, sau așa ceva, spuse Violet, ca în aceeași secundă să vadă deschizîndu-se o ușă, iar în pragul ei, pe bărbatul despre care vorbiseră.

CAPITOLUL XI

LORDUL CHILTERN

DUPĂ CUM S-A MAI SPUS, lordul Chiltern era roșcovan, o trăsătură care izbea la prima vedere, facîndu-i pe mulți să tresară cu teamă ca în fața unei jigodii sălbatice. Mai cu seamă bărbații se lăsau biruiți de această impresie, în timp ce femeile, deprinse a privi mai cu

luare aminte un străin, îl cercetau pe-ndelete. Avea barbă roşie, tunsă mărunt, în aşa fel ca să nu pară moale şi ondulată. Părul îl purta de asemenea scurt, şi era foarte roşu, la fel ca şi faţa — parcă tăvălită în boia de ardei. Şi totuşi, nu era hîd, ci chiar arătos, cu trăsături regulate, nu prea înalt de statură, însă bine legat şi cu pleoapele îndoite la colţuri, încît părea înzestrat cu o mare tărie de caracter — pe care ne îndoim că o avea. În schimb nu-i tăgăduim faima de om deştept ori pe aceea de cărturar, de care se bucurase în anii de studenţie. Cînd împlinise douăzeci de ani, amatorii de curse mai vîrstnici îi preziceau o pricopseală în stil mare din această îndeletnicire, fiindcă aprecia fără greş performanţele cailor, prevedea la precizie sorţii de reuşită şi reţinea cu exactitate alergările precedente. Dar în ciuda calităţilor de mai sus, la douăzeci şi cinci de ani îşi pierduse întreaga avere, storsese şi de la tatăl său mai mult decît ar fi recunoscut acesta că are, iar pe deasupra, făcuse şi datorii. Sau cel puţin aşa se vorbea, cum tot de la lume se aflase că în vreo două dăţi se sacrificase din respect pentru legile de onoare ale jocului, fie din cea mai pură onestitate — cum pretindeau unii — ori dintr-un mare cavalerism după alţii — fiecare interpretîndu-i fapta în lumina mentalităţii pe care o avea. Oricum ar fi fost, se curăţase de bani, şi acum se auzea că se vindecase de curse şi-şi vînduse toţi caii — un zvon la care mulţi zîmbeau strîmb, susţinînd că-i mai are şi ar juca pe alte nume, ca Macnab, Pardoe şi Chickerwick. Se prea poate, nu zicem, să-şi fi păstrat sîreapii, dar avem temeiuri solide să credem că în ceasul acela nu miza pe nici unul.

Un alt năravaş al lordului Chiltern — îndelung pritocit de gurile londoneze — era băutura. Se ştia, de exemplu, că încă student la Oxford, se îmbătase şi sărise în beregata unui supraveghetor mai colţos, cît pe-aci să-l sugrume — trăznaie ce-i atrăsese alungarea din facultate. Într-o altă dezlănţuire, tot la beţie, însă de astă dată în Paris, săvîrşise ceva mult mai grav încît ajunsese înaintea judecătorului, iar infamia şi numele său apăruseră în gazetele din ambele capitale, spre ruşinea şi deznădejdea familiei. Pentru ca mai tîrziu să se ia la bătaie cu un coate goale din Newmarket, pe care l-a şi ucis, dovedindu-se

mai apoi cum că el fusese cel atacat, fără să fi băut, şi deci acţionase în legitimă apărare. În aceste condiţii nu putea fi învinuit de omor, şi din toată beleaua scăpase cu faţa curată — sau, în fine, aşa ar fi fost, dacă n-o avea dinainte pătată cu cîte i se puseseră în seamă. Fiindcă se ştie că în omul cuminte nu aruncă nimeni o vorbă — chiar de mai cade în păcate — pe cînd în cel deocheat azvîrle oricine cu pietre. Aşa se face că după crima din Newmarket se găsiseră o mulţime care, pretinzîndu-se atotştiutori, împînziseră lumea cu noua lor versiune. Omorul — susţineau sus şi tare — tot de la băutură pornise, pentru că neavînd cu ce să-şi astîmpere viciul, Chiltern îşi ieşise din minţi, năpustindu-se asupra victimei fără să fi fost provocat. Triste erau ponoasele ce şi le atrăsese, dar nimic nu se putea măsura cu revolta şi jalea părintelui său care o rupsese definitiv cu feciorul. La urechile lordului Brentford ajunseseră toate învinuirile şi, oricît de mult îl răneau, le primea ca fiind întru totul îndreptăţite.

— Auzi ce să-mi facă mie! Auzi ce băiat să am eu! se plîngea el întruna, în vreme ce lady Laura încerca să-şi apere fratele. În zadar căutase ea să-l scuze; contele se arătase de neînduplecat. Singura graţie ce i-o smulsese a fost renunţarea de a-l trimite în surghiun. Se învoise să şadă în ţară, ba chiar în casă şi la masa lui de părinte, dacă vreodată se va afla la nevoie, ceea ce nu s-a întîmplat, evident; dar pentru el rămînea un străin căruia nu mai avea să-i vorbească de-a pururi. Şi se ţinu cu străşnicie de hotărîre. Lordul Chiltern nu părăsise reşedinţa din piaţa Portman, astfel că, vrînd nevrînd, se mai întîlneau în hol sau pe scară, şi atunci ficcare schiţa un salut, văzîndu-şi mai departe de drum: feciorul cu sprinteneală, contele, şovăielnic, tîrşindu-şi picioarele şi arătînd obidit, cum de fapt şi era. Căci odrasla devotată poate fi cea mai mare mîngîiere a părintelui, la fel cum cea rătăcită îi poate adumbri sufletul pînă la înserarea eternă. Să nu ne mirăm, prin urmare, că, după toate cele întîmplate, tatăl se întuneca la ivirea feciorului, iar cînd îl purta gîndul spre el, simţea un ghimpe ascuţit în inimă.

— Ce face cînd plecăm noi din Londra ? o iscodise pe fiică-sa într-o zi.

— Locuieşte aici, îl informase aceasta.

— Nu mai merge la vînătoare ?

— Ba da ; şi-a luat o cameră cu chirie, într-un han, în Northamptonshire, unde ajunge cu un tren special. Dar mai tot timpul şi-l petrece în Londra.

— Ce viaţă ! Ce viaţă duce tocmai băiatul meu ! rostea cu năduf. Şi zici că stă într-un han ? Firește, ce om cumsecade l-ar răbda în casă, la el ?

La această remarcă din urmă, lady Laura nu ştiuse ce răspuns să mai dea, deoarece fraţiorului nu-i plăcea să se aciuiască pe la oameni pe care contele îi socotea „cumsecade".

Generalul Effingham, părintele Violetei, fusese cel mai apropiat prieten al contelui Brentford. Făcuseră milităria împreună şi după aceea nu se mai despărţiseră. Cînd unicul fiu al generalului Effingham pierise, la şaptesprezece ani, într-unul din faimoasele noastre războaie cu Noua Zeelandă, îndureratul său tată petrecuse o lună întreagă cu contele care căutase să-l mîngîie. La vremea aceea, viitorul lordului Chiltern se arăta încă plin de făgăduinţe, încît năpăstuitul părinte îl jinduia pe amic pentru norocul de a-şi vedea odrasla în viaţă şi cu perspective aşa de luminoase. Dar generalul trăise deajuns ca să asiste la deziluziile contelui şi să-l audă spunîndu-i că, dintre amîndoi, pe el l-a încercat cel mai îngrozitor soarta. Astăzi, fostul general Effingham zăcea în ţărînă, şi din întreaga-i familie rămăsese doar Violet — fiica sa dintr-a doua căsătorie. Maică-sa, născută Plummer, fusese o londoneză bogată, iar sora ei se măritase cu lordul Baldock ; astfel că, la moartea părinţilor, fata căzuse în grija nobilei seminţii Baldock şi nu a prietenilor din partea tatălui. Însă din relatările de pînă acum, cititorul a putut să-şi dea seama de intenţiile Violetei de a scăpa din robia acestei familii.

De două ori înaintea oribilei întîmplări din Newmarket, pe cînd tatăl nu o rupsese încă definitiv cu feciorul, lordul Brentford îi strecurase fiicei lui o aluzie — nimic decît o simplă aluzie — cu privire la o eventuală căsătorie între Oswald şi Violet Effingham.

— Dacă nutreşte vreun gînd serios cu fata, m-aş bucura să mi-l împărtăşească şi mie. Comunică-i-o din parte-mi.

Aceasta fusese prima sa referire, şi pe atunci era hotărît să considere isprava de la Paris drept iertată, pentru ca la puţină vreme după aceea, cînd trebui să plătească o datorie de a fiului în valoare de douăsprezece mii de lire, să mai arunce o vorbă în acelaşi sens, dar cu vădită părtinire faţă de Violet.

— Nu merită el o asemenea fată. Totuşi, de-i cere mîna, să-i spună mai întîi ce puşlama este.

Zadarnic se străduise Laura să-l încredinţeze că Chiltern se îndatorase dintr-un spirit de sacrificiu, izvorît din onestitate sau cavalerism. Iscusitele-i pledoarii obţinură doar banii trebuincioşi, nu şi iertarea părintelui, care de atunci se închise în el şi nu mai rosti un cuvînt legat de însurătoare.

Ba odată, cînd fiica lui pomenise de Violet, mărturisind că în ea întrevede izbăvirea lui Oswald, o întrerupse pe un ton mustrător :

— Ţi-e gîndul numai la el şi la biata copilă deloc ! Vrei s-o nenorocească ? Nu ai milă de ea ?

În faţa asprei dojeni, lady Laura se văzu nevoită să tacă, însă în cugetul ei stărui neclintită convingerea că în clipa cînd i-ar veni cu anunţul unei logodne, contele nu ar mai ridica obiecţiuni, ci şi-ar da fericit binecuvîntarea. Cît despre noile datorii ale fratelui ei, avea un plan tăinuit de a le lichida.

Trecuseră două zile de la ivirea Violetei Effingham în reşedinţa din piaţa Portman, şi totuşi pe tînărul Chiltern încă nu îl zărise. Ştia că locuieşte acolo — mai precis că doarme şi ia gustarea de dimineaţă într-una din aripile clădirii — dar aceasta nu însemna că avea să-l şi întîlnească, pentru că nici un tipic al familiei nu-i aducea faţă în faţă. Poate că pe sora lui o vedea zilnic, deşi afiase că nu ieşeau împreună şi nu frecventau aceleaşi categorii de persoane. Cînd Violet o înştiinţase pe lady Baldock despre intenţia de a se duce la lady Laura pentru a-şi petrece primul sezon londonez de domnişoară majoră, mătuşa sărise ca arsă şi o „luase în spăngi" — cum se exprima nepoata.

— Te duci în casa celui mai desfrînat om din Anglia ? tunase bătrîna, înspăimîntată de cele auzite.

— Cum vorbeşti aşa, mătuşico, despre venerabilul lord Brentford pe care papa l-a iubit aşa mult ?!

— Nu la el mă gîndeam, ci la lordul Chiltern care nu mai departe de acum un an a comis un omor.

— Asta-i o născocire ! se împotrivise nepoata.

— Ba este adevărul curat, susţinuse bătrîna. Plus că mai are şi alte păcate... unul mai mare ca altul. Umblă veşnic pilit, joacă întruna la curse şi toată ziua... Dar la ce m-aş înjosi să vorbesc despre unul ca Chiltern al cărui nume nici nu merită pomenit...

— Păi tocmai, de ce l-ai mai rostit, mătuşico ?

Aici se încheiase duelul, fără să-i fi adus victoria tutoarei, pentru că în ciuda gravelor preveniri, pupila tot plecase la cine dorise.

— Măcar de l-ar lua de bărbat ca să scap odată de balamuc, răbufnise mătuşa faţă de nepoică-sa.

— Seară-mă, mamă, dar prea o crezi fără minte.

— Nici nu are, Augusta. Ascultă la ce-ţi spun eu. Uff, Doamne, de ce n-o fi trăit soru-mea, să şi-o crească !

Dar să lăsăm lamentările ei şi să ne întoarcem în salonul din piaţa Portman unde apariţia lordului Chiltern curmase discuţia celor două prietene, poate tocmai în clipa cînd Laura ar fi smuls o făgăduinţă de la drăgălaşa ei musafiră.

— Mă bucur atît de mult să te văd, domnişoară Effingham, glăsui Chiltern sorbind-o din ochi. Dealtminteri gîndul că eşti aici m-a făcut să şi intru.

— Într-adevăr, iată-mă în carne şi oase, îi zise ea şăgalnică, urmindu-se din colţul sofalei şi întinzîndu-i o mînă. De două zile încoace, foarfece cu Laura evenimentele ţării, pe care tocmai le isprăveam.

În timp ce vorbea, îi cercetă mîinile şi pupilele, nu atît din dorinţa de a găsi confirmarea celor spuse de sora lui, cît urmărită de ideea că la un băutor acestea arătau neapărat altfel decît la restul semenilor. Din cît observă, nu-i tremura nici un deget ; în schimb ochii o umplură de teamă. În privirea lor pîlpîia o ameninţare ce te făcea să gîndeşti că omul acela era capabil să-şi sugrume nevasta dacă îi căşuna o pricină. Pe deasupra,

erau și roșii, la fel ca părul, ca barba și ca întregul său chip. Cum ar fi ajuns să-l accepte vreodată de soț ? se întrebă înfiorată. Pentru ce să încheie o căsătorie atît de primejdioasă cînd poate i se ofereau altele, lipsite de riscuri ? De-l va iubi, însă, va face pasul fără să țină cont de nimic, conchise tot ea.

— Dacă nu te găseam aici, poate nu te vedeam în veci, vorbi Chiltern așezîndu-se pe un scaun. Merg rareori la petreceri, și la care mă duc, nu ești niciodată prezentă.

— De ce nu ne-am întîlni într-un fel întîlnirile ? sugeră ea glumeață. Uite, ne-am putea revedea la mătușa mea, care chiar săptămîna ce vine dă o sindrofie.

— Dacă i-aș trece pragul, le-ar porunci slugilor să mă zvîrle afară.

— Vai, da de unde ! I-aș spune că te-am invitat eu.

— Nu cred că Oswald și lady Baldock se simpatizează prea mult, se amestecă lady Laura.

— Atunci, să ne ducă pe amîndouă duminică la grădina zoologică...

— Detest acea parte din Regent's Park, zise lordul.

— Cînd ai vizitat-o ultima dată ?

— Într-o vacanță, venind de la Eton, și doresc s-o mai vad cînd oi veni din nou de la Eton. Dealtfel, dacă m-aș duce, s-ar holba toți la mine ca la cea mai sălbatică fiară din cîte se află acolo, completă cu glas înăsprit.

— De vreme ce la mătușă-mea nu poftești și nici la grădina zoologică nu mă duci, ne vom mulțumi cu salonul acesta, dacă nu cumva ai de gînd să mă urci în vîrful Coloanei [1].

— Acolo da, te-aș însoți bucuros.

— Ce părere ai, Laura ?

— Că ești o fetiță fără de minte și sugestia ta este o năzdrăvănie de care nici nu vreau să aud.

— Atunci nu rămîne decît să vii să mă vezi aici, se întoarse Violet către Chiltern. Și fiindcă locuiți în aceeași casă, fiindcă sînt sigură că nu te duci nicăieri dimineața și, întocmai ca noi, probabil nu ai ce face cu timpul, am toate motivele să-mi închipui... că n-am să te mai întîlnesc pînă mă întorc la mătușă-mea.

[1] Coloana din Londra, ridicată în amintirea incendiului din 1666.

— S-ar putea, nu zic nu, recunoscu celălalt.

— Dar de ce, Oswald ? se miră lady Laura.

Înainte de a da un răspuns, tînărul își trecu palma peste obraji.

— De ce ? repetă cu tristețe. Pentru că astăzi drumurile noastre diferă... nu mai sîntem camarazii de vînătoare de odinioară. Îți amintești cum, odată, ai străbătut împreună cu mine, pe un ponei, întreaga pădure Saulsby ? se adresă el fetei. Cum ne-am înapoiat de-abia în amurg și domnișoara Blink m-a pîrît tatii ?

— Mă întrebi dacă nu am uitat ? Cum ar fi fost cu putință, cînd rămîne ziua cea mai frumoasă din cîte am trăit ? Să-l fi văzut, dragă Laura, cu buzunarele înțesate cu turtă dulce și caramele Everton, și cum atîrnase sticlele de limonadă de-o parte și alta a șeii. Păcat ca ne-am mai întors acasă...

— Așa e, păcat, întări lordul Chiltern.

— Doar nu era să vă eternizați pe acolo, îi zeflemisi lady Laura.

— Ne-ar fi plăcut nouă, dar ni se terminaseră caramelele și nu aveam de unde lua altele, replică Violet.

— Pe atunci nu erai domnișoara Effingham, zise Chiltern cu glas adumbrit de regrete.

— Într-adevăr, și nici nu mă robiseră neplăcutele complicații ale vieții. La vremea aceea, de pildă, mi se părea natural să mă descalți de ghetele ude și să mi le usuci într-o colibă de pădurar, pe cînd astăzi numai subreta are dreptul să facă asemenea lucruri. Apoi, în locul blîndei domnișoare Blink, de altă dată, s-a ivit zbirul de lady Baldock, care, de-ar ști că am colindat prin pădure o zi întreagă cu dumneata, seara, la întoarcerea mea acasă, m-ar trimite la mînăstire, și nu la culcare. Vezi prin urmare că totul s-a schimbat între timp, pînă și numele meu.

— Nu chiar totul, rectifică lordul Chiltern ridicîndu-se de pe scaun. Eu unul sînt neschimbat, sau cel puțin în această privință, fiindcă, așa cum te iubeam pe atunci — mai mult ca pe orice făptură din lume, inclusiv soru-mea — la fel te iubesc și azi... Nu mă privi cu atîta uimire. Știai dinainte cele auzite acum, întocmai ca și Laura,

şi nu înţeleg pentru ce am face un secret din sentimentul pe care ţi-l port, cînd ne aflăm numai noi trei în cameră.

— Lord Chiltern, ce afirmi dumneata... este... este ceva... bîigui Violet ţişnind din colţul sofalei, după care tăcu, neştiind în ce chip să continue.

Declaraţia tînărului — pe cît de neaşteptată pe atît de insufleţită — aproape-i tăie răsuflarea. Cine s-ar fi gîndit la o mărturisire ca asta, şi încă de faţă cu sora lui !! Totul i se părea aşa deplasat, că nici o formulă din cîte putea să rostească o tînără într-o atare împrejurare nu-i venea la îndemînă.

— Ce ţi-am spus adineaori ai ştiut-o dintotdeauna, îi repetă el, de data aceasta parcă niţel furios.

— Să mă ierţi, dar ieşirea pe care ai avut-o mi se pare cel puţin o impoliteţe, îi zise fata după ce se mai reculese. N-aş fi crezut că, rechemînd anii copilăriei, ai să mă pui într-o situaţie atît de neplăcută.

— Neplăcută ? De ce ? Doar nu te-a ofensat cu nimic, interveni lady Laura.

— În schimb, vorbindu-mi în felul cum a făcut-o, mă obligă să-i dau o ripostă severă, pe care n-aş fi vrut să i-o ofer. Lord Chiltern, află că nu te iubesc, îi spuse de sus şi pe un ton răspicat. Pentru mine eşti un simplu prieten, şi nădăjduiesc să te consideri la fel chiar şi după nesăbuinţa de acum.

Şi, fără să mai adauge un cuvînt, ieşi din salon.

— De ce ai fost atît de pripit şi de gură spartă ? îl luă sora lui în primire, apucîndu-l de braţ şi zgîlţîindu-i-l enervată.

— N-am stricat absolut nimic, pentru că tot nu ţine la mine, murmură abătut.

— Ba ai stricat, şi încă foarte multe, deoarece, pe o fiinţă ca Violet, nu o poţi cîştiga astfel. Acum n-ai decît să reiei încercările de la capăt.

— Am făcut una, şi cu asta am terminat.

— Vorbeşti de pomană, îl dojeni lady Laura, cînd ştim deopotrivă că va trebui s-o recucereşti. A fost o gafă asaltul tău de adineaori. Dar ai noroc că te place — poate mai mult decît îţi închipui. Dacă nu ţi-o arată, e numai din teamă, pentru că ştii de ce faimă te bucuri.

— Ştiu... cum de nu...

— Atunci poartă-te într-un fel care să-i risipească frica. Ia-o cu binișorul. Spune-i ce viață vrei să duci lîngă ea. Că te-ai vindecat de toate năravurile. Că astăzi ești altul. Și cum te iubește, îți va da crezare mai curînd decît mie sau oricărei alte ființe.

— Mă înveți să-i îndrug minciuni ? o întrebă fulgerînd-o cu priviri furioase.

Ca după cîteva clipe să-i întoarcă spatele și să iasă pe ușă ca o vijelie.

CAPITOLUL XII

PERSPECTIVE DE TOAMNĂ

DUPĂ APRIGA CONFRUNTARE ce adusese căderea lordului de Terrier și înscăunarea lui Mildmay, sesiunea parlamentară se depăna lin — atît de lin încît Phineas era încercat de o vagă dezamăgire, tînjind după atmosfera încordată, de luptă, pe care o gustase în primele zile ale carierei sale politice.

Adevărat, la răstimpuri, vajnicul Daubeny își mai înfigea acul într-un ministru sau altul, dar care partid se mai sinchisea de înțepăturile lui ? ! Esențial era faptul că nu se ivise nici o măsură de seamă, nimic ce amenința marile interese, aducînd dezbinare în Cameră, astfel că formațiunea lui Mildmay se bucura de suficientă liniște pentru a-și duce activitatea. Așa se scurseră lunile mai și iunie, plus jumătate din iulie, iar alesul din Loughshane tot nu luase cuvîntul. Numai el știa de cîte ori îl ispitise dorința s-o facă, în cîte rînduri plăsmuise în gînd discursuri, străbătînd parcul în drum către Parlament. Însă de fiece dată se poticnise, fie pentru că nu cunoștea îndeajuns temele abordate — după cum reiesea din dezbateri — fie că alții i-o luau înainte, vitregindu-l de argumentele pe care le ticluise cu grijă sau, în sfîrșit, din pricina unui val de zăpușeală pornind de la inimă și lăsîndu-i-se în picioare, care îl țintuia locului de cîte ori se hotăra să se ridice și să vorbească. Grozav se mai frămîntase din aceste motive, însă nu se destăinuise prieteni-

lor. Nici măcar unuia ca Fitzgibbon, cu toată apropierea ce se statornicise între ei de-a lungul călătoriei în Mayo. Doar față de Laura Standish își mai descărcase oarecum inima, fără a-i mărturisi chinuitoarea lui stînjeneală, ci numai dîndu-i a înțelege că năzuințele sale erau dublate și de unele slăbiciuni. Noroc că ea îl povățuise să aibă răbdare, explicîndu-i că nu era nimerit ca un deputat să țină discursuri de cum se vede pe băncile Parlamentului, și în felul acesta scăpase de blestemata idee că sfiiciunea o să-i atragă disprețul nobilei protectoare. Cît despre restul amicilor, se părea că nici unul nu aștepta să-l audă vorbind vreodată. Și asta îl cam scotea din sărite. Doar nu trecuse prea mult de cînd un Barrington Earle — care-l îmbiase să candideze în alegeri — îl acoperise cu elogii, ascultîndu-i părerea în cîte o controversă politică și prezicîndu-i succese răsunătoare ca viitor deputat.

— Nu știu decît unul sau doi colegi care să aibă vigoarea și elocința ce le descopăr la dumneata, îi declarase pe atunci.

Ca astăzi să uite de aceste virtuți, să nu-l îndemne o dată să le pună în valoare, încît pe zi ce trecea se întreba tot mai nedumerit ce caută el în Parlament. Cu toate acestea, urmarea cu osîrdie desfășurarea intrunirilor, nu lipsise de la nici una, iar în vreo două dăți își luase inima în dinți și adresase întrebări președintelui Camerei. Trebuia să-și facă ucenicia, cum îi auzise pe mulți ; să învețe a fi un membru activ și poate chiar om de stat. Fiindcă spre asta tindea, își repeta el cu încredere. Dar în ciuda luminoaselor perspective, se simțea bîntuit de regrete, amintindu-și de fostul său dascăl și de cămărușele afumate din Old Square, pe care acum le-ar fi luat bucuros, de-ar fi putut să se întoarcă de unde plecase, lăsîndu-i altuia cinstea să-i reprezinte pe alegătorii din Loughshane.

Zdruncinat în așteptări și încolțit de îndoieli, traversa momente de cumpănă în care doar bunătatea și înțelegerea Laurei Standish îi aduceau necesara încurajare. Mărinimoasa prietenă îl invita deseori în reședința din piața Portman, unde-l primea cu căldură — ba chiar cu dragoste, după impresia lui — vorbindu-i pe îndelete cînd de fratele Oswald cînd de ilustrul ei tată, ca între

suflete apropiate, și nu cunoștințe de circumstanță, cum erau cele mai multe în Londra. Tot aici, o cunoscuse pe Violet Effingham, pe care o găsise extrem de atrăgătoare. Dealtfel și ea păruse să-l placă : dansaseră împreună la două. trei baluri și discutaseră cu însuflețire despre Laura Standish.

— Ascultă-mă. Laura. Amicul tău Finn e nebun după tine, o avertiză Violet într-o seară.

— Nu cred. Mă prețuiește ca pe o amică, așa cum îl prețuiesc și eu. Este foarte cinstit, nu știe să se prefacă, și-mi arată afecțiunea pe care mi-o poartă, păstrînd însă cuvenitele limite. Ceea ce nu mă miră, fiindcă e foarte deștept.

— Și neobișnuit de frumos, completă Violet.

— Pe mine nu mă încîntă înfățișarea.

— De ce nu, cînd are trăsăturile unui gentilom ?

— Într-adevăr, domnul Finn arată a gentilom.

— Aș putea să jur că și este. Mă întreb însă cum o fi stînd cu finanțele ?

— N-are un sfanț, după cît mi-am dat seama.

— Atunci cu ce și-o fi ducînd zilele ? Dar ce mă mir ? Ca el sînt atîția, despre care n-am să pricep în ce fel se descurcă. Presupun că va trebui să se însoare cu o fată bogată.

— Oricare o să-l ia, nu va avea de ce să regrete, fiindcă va fi un soț bun, concluse Laura Standish.

În lunile acelea Phineas se întîlni se adesea cu onorabilul Kennedy. În Parlament aveau locuri apropiate, se vedeau pe la cluburi, prînziseră de mai multe ori laolaltă în reședința din piața Portman, și o dată fusese chiar invitat să cineze acasă la moșier.

— A fost o posomorceala cum n-am întîlnit de cînd sînt, îi relată lui Laurence Fitzgibbon cuvînd după aceea. Afară de mine, mai erau vreo trei comeseni care de obicei sînt teribil de guralivi ; însă la masa lui nu au scos un cuvînt, de parcă-i trăsnise muțenia.

— Cred că v-a oferit vinuri bune, iar băutura aceasă spală orice păcate. Asta s-o știi de la mine, îi replicase amicul.

Phineas continuă să-l vadă pe Kennedy cu prilejuri de felul celor mai sus arătate, dar în pofida deselor întîl-

niri nu apucase să-i adreseze mai mult de douăzeci de cuvinte şi nici să înjghebe o cît de vagă apropiere. Deşi sesiunea era pe sfîrşite, acest om rămăsese la fel de străin pentru el ca în ziua cînd îi ieşise înainte, împreună cu Aspasia Fitzgibbon, care i-l prezentase şi, de nu i-ar fi cerut lady Laura să-i cîştige bunăvoinţa, nu i-ar fi călcat niciodată în casă. În fond, la ce-ar fi făcut-o, cînd nu avea ochi să-l vadă şi, după cît intuise, nici celălalt nu-l simpatiza? De aceea mare i-a fost mirarea cînd, într-una din zile, se pomeni cu următoarele rînduri din partea lui :

Albani, Z 3, iulie 17, 186....

„Stimate domnule Finn,

.

în luna august mă vor vizita cîţiva prieteni la Loughlinter şi mi-ar face plăcere să te numeri şi dumneata printre oaspeţi. Te invit, deci, pentru data de 16. Nu ştiu dacă vînezi, dar pe aici vieţuiesc căprioare şi potîrnichi scoţiene.

Al dumitale sincer,
Robert Kennedy".

Împăturind bileţelul, Phineas cumpăni la ce avea de făcut. Sincer vorbind, perspectiva de a se despărţi de noii prieteni după terminarea sesiunii parlamentare îl întrista foarte mult. E drept că Laurence Fitzgibbon îl invitase din nou la Mayo, dar oferta nu-l atrăsese şi, în conştiinţă, se eschivase. Pe de altă parte, lady Laura îi propusese cîndva o călătorie în străinătate, împreună cu fratele ei, dar nu mai revenise asupra ideii şi nici el n-o mai amintise pentru că n-o vedea realizabilă cu puţinii bani pe care-i avea. Desigur, vacanţa Crăciunului avea s-o petreacă în Killaloe, cu familia, numai că pînă atunci era timp berechet, şi tare n-ar fi vrut să apară în tîrgul natal îndată ce Parlamentul îşi închidea porţile. Cu atît mai mult cu cît cei din jur se pregăteau de distracţii şi voie bună pe la diferite domenii din ţară. Bărbaţii vorbeau numai despre vînătoarea de potîrnichi, despre doamnele ce-i aşteptau la conace şi lumea bună pe care aveau s-o

întîlnească. Lady Laura nu-i împărtășise proiectele ei de vacanță și nici nu-l poftise la moșia lordului Brentford, dar asta nu însemna că n-o va vedea plecînd, la fel ca și pe ceilalți. Toți îi vor trage clapa, părăsindu-l fără de veste, și la gîndul acesta i se strîngea inima. Oare ce-l apucase pe Kennedy să-l invite la el ? Și cum avea să se ducă la un om pe care nu-l înghițea ? Oricît l-ar fi ispitit frumusețea naturii, societatea plăcută și mai ales substratul monden al acestei vizite — întrucît o ședere în Loughlinter, în luna august, era cum nu se poate mai pe potriva bontonului — trebuia s-o refuze.

Totuși mai înainte de a scrie răspunsul, poate nu strica să se consulte cu lady Laura.

— Bineînțeles că vei merge, îl povățui aceasta cu un ton ce aducea a poruncă.

— Și de ce, aș îndrăzni să vă-ntreb ?

— Mai întîi, fiindcă dînsul a avut curtenia să te poftească și ar fi o impoliteță să-i trînteșți un refuz.

— Între bărbați se pot declina invitațiile, îi aminti cu sfială.

— Așa o fi, dar ne ducem și noi, urmă pe un ton îndulcit, și mi-ar face plăcere să fim laolaltă. În caz că nu știi, află că printre oaspeți se numără domnii Gresham și Monk, care nu cred să fi înnoptat vreodată sub același acoperiș, și sînt sigură că zeci de parlamentari ar da oricît să fie chemați — iar dumneata mai faci nazuri ! Ai să mergi, fără nici o discuție !

Și Phineas îi dădu ascultare. Din piața Portman se duse direct la „Reform Club", unde, în puține minute, scrise cuvenitul răspuns, avînd grijă să sune la fel de protocolar ca și invitația domnului Kennedy și să-l încheie cu același „al dumitale sincer", sub care își depuse iscălitura. O dată ce îndeplinise făgăduința față de lady Laura, putea să cugete liniștit la încîntătoarea propunere pe care i-o strecurase înaintea plecării.

— Sînt atît de bucuroasă că vii, îi spusese cu glasul cel mai suav, deoarece vei putea să te oprești și la moșia noastră din Saulsby. Voiam să te invit dinainte, însă cînd am aflat de intențiile domnului Kennedy, mi-am zis că nu are rost să faci un drum așa de lung doar pentru două zile, cît ne rămîn între sosire și plecarea către Loughlinter,

Aici Phineas îi curmase vorba, jurîndu-i că ar fi bătut bucuros toată calea spre Saulsby chiar dacă numărul leghelor ar fi fost îndoit, iar popasul lui se rezuma la un ceas.

— Atunci totul este perfect, urmase amfitrioana. Te aştept pe data de treisprezece şi vei sta pînă pe cincisprezece, cînd o vom lua cu toţii din loc. Dar te previn, domnule Finn, că la Saulsby nu se va merge la vînătoare.

— Credeţi că mă sinchisesc eu de asta ? îi spusese rîzînd. După care se retrăsese complet fericit.

Pînă la plecarea din Londra, mai avu parte de o surpriză, din păcate nu la fel de plăcută ca cea oferită de Laura Standish sau ca zilele ce-l aşteptau în Saulsby şi în Loughlinter. Era august şi Camera încă nu-şi încheiase activitatea, astfel că, ieşind de la o întrunire, se duse la club să cineze. Nu singur, ci cu Fitzgibbon, care-l poftise cu mari stăruinţe la masă, arătîndu-i tot timpul o căldură şi o admiraţie de-a dreptul măgulitoare.

— Pe toţi sfinţii, băiete, doar cu tine mi-am desfăşurat inima în sesiunea de acum. Habar nu ai ce mulţumire a fost pentru mine să te am de coleg. Nu zic, mai există şi alţii demni de încredere, de prietenie şi chestii din astea. Însă majoritatea englezilor din partidul nostru sînt fie distanţi şi reci, fie pisălogi, precum Ratler şi Barrington Erle care te năucesc cu politica. Cît despre compatrioţi, zău că nu ştiu căruia i-ai putea pune sufletu'n palmă ! Asta e realitatea. Aşa că înţelegi ce a însemnat pentru mine să te am alături, în Cameră. Mare mîngîiere şi bucurie !

Phineas, care cu adevărat se atasase de el, îi răspunse cu aceeaşi afecţiune, asigurîndu-l de prietenia ce i-o purta. Numai că simţămintele lui au fost puse la grea încercare curînd după ce isprăviră cu masa şi se retraseră, potrivit obiceiului, într-un colţ al fumoarului, pe o sofa. Osanalele se sfîrşiseră şi, în tăcerea care-i înfăşura, Fitzgibbon scoase o cambie de două sute cincizeci de lire şi cu scadenţă de şase luni cerîndu-i amicului s-o girеze.

— Vai, dragă Laurence, eu nu dispun de această sumă, acum şi în veci, se gîngăvi Phineas covîrşit de stupoare.

— Păi tocmai de aceea ți-o dau s-o iscălești tu, băiete, și nu altul care ar putea s-o plătească.

— Iartă-mă, dar mi se pare complet fără noimă...

— Nicidecum. Dacă n-ar avea sens nu aș face-o. Că doar n-oi fi nebun să-ți cer o iscălitură care nu mi-ar fi de folos. Dimpotrivă. E tocmai ce-mi trebuie. Iar tu fii pe pace, băiete, fiindcă îți dau cuvîntul de onoare că n-o să ai nici un fel de încurcături. Acest împrumut reprezintă un avans din salariu într-un moment de mare jenă financiară. Totuși, nu apelam pentru tot pămîntul la tine, dacă nu obțineam răgazul de șase luni. Dar în felul acesta sîntem amîndoi puși de-o parte. Aranjamentul e minunat, crede-mă.

Și Phineas se lăsă convins, așternîndu-și iscălitura pe cambie, în ciuda presimțirilor negre și a ciudei față de propria-i slăbiciune.

CAPITOLUL XIII

PĂDURILE DIN SAULSBY

— VA SĂ ZICĂ NU MAI VII CU MINE la Moydrum ? îl întrebă Fitzgibbon după ce încheiaseră tîrgul.

— In nici un caz în această toamnă. Ce-ar spune taicătău la ivirea mea ? Că m-am instalat la voi ?

— Pe toți sfinții, băiete, babacul ar fi încîntat să te vadă — și cît mai des cu putință.

— Așa o fi, dar am făgăduit să merg în alt loc.

— Nu cumva te-oi fi numărînd printre cei poftiți la moșia Loughlinter ?

— Ai ghicit. M-a invitat Kennedy pe care, după cîte am auzit de la alții, nu ți-e îngăduit să-l refuzi.

— Sînt de aceeași părere. Bine mi-ar fi căzut să mă fi chemat și pe mine, fiindcă asemenea vizită înseamnă arvunirea postului de subsecretar de stat. Tot Cabinetul o să se adune acolo. Și cred că nici un irlandez nu i-a călcat pînă acum în casă. Pe cînd o pornești ?

— Păi cred că pe doisprezece sau treisprezece, deoarece în drum mă abat și prin Saulsby.

— Pe toți sfinții din ceruri, Phineas, măi băiete, ești cel mai norocos tip din cîți mi-a fost dat să cunosc! De-abia ți-ai făcut intrarea în Parlament și ai și pătruns în două din cele mai ferecate familii din Anglia. Nu-ți mai rămîne decît să-ți găsești o mireasă bogată. Fii cu ochii pe Violet Effingham, care se va afla cu precizie la conacul din Saulsby. La revedere și mult noroc! Iar cu politica, nu te amări, pentru că am eu grijă de ea.

Phineas regretă că se lăsase îmbrobodit de prieten și gîndul cambiei îl sîcîia cînd și cînd, dar îl izgonea ca pe o muscă bîzîitoare ce-i tulbura plăcutele reverii de acum.

Îl așteptau zile încîntătoare și mai degrabă reflecta la acestea și la mărunțișuri legate de ele, din care unele îl cam puneau în încurcătură, deoarece nu le cunoștea rostul. De pildă, nu știa cum să procedeze cu servitorul. Poate se cuvenea ca în vizite atît de pretențioase, ca cele în perspectivă, să apară însoțit de o slugă. Dar de unde s-o ia cînd n-o avusese niciodată, iar să tocmească un valet anume pentru prilejul ce se ivise i se părea o absurditate. Apoi își mai făcea gînduri că nu are pușcă, gloanțe și tot dichisul de vînătoare. Și chiar de le procura, cum avea să le mînuiască.? Cu ani în urmă se dovedise îndemînatic împușcînd sumedenie de becaține în mlaștinile din comitatul său de obîrșie, însă de la venirea în Anglia nu atinsese o flintă. După socotințe și ezitări, își cumpără totuși una, cu toate cele trebuincioase, suspinînd după banii pe care îi cheltuise fiindcă prea erau mulți pentru punga lui subțiratecă și scurta călătorie ce-l aștepta. Dar cum intrase în joc, în cele din urmă hotărî să angajeze și un servitor, ca după aceea să se rușineze de sine, ocărîndu-se și repetîndu-și cu ciudă că își ieșise din minți. În fond, la ce bun și-l luase? Doar nu era să-și închipuie că prin asta va crește în ochii Laurei Standish sau că ea s-ar fi sinchisit dacă apărea sau nu cu un slujitor?! Poate nici nu avea să-l observe. Însă cei care-o împresurau cu siguranță că vor remarca faptul, și ambiția lui de copil fără minte era ca aceștia să-l socotească într-adevăr vrednic de lady Laura.

Cu puțin înaintea plecării, îl vizită și pe fostul lui dascăl.

— N-am vrut să părăsesc Londra înainte de-a vă vedea, i-o declară cu sinceritate. Știu că v-am supărat și mă aștept doar la imputări.

— Pe care n-ai să le auzi, fii pe pace, îl liniști domnul Low. Ți-am văzut numele în tabăra fracționistă și te-am pizmuit într-un fel.

— Orice prost poate trece într-o tabără sau în alta, zise Phineas reținut și modest.

— M-am bucurat, să-ți spun drept, că nu te-ai repezit la discursuri și ai așteptat să capeți experiență. Nu te credeam așa de cumpătat cînd în dumneata clocotește sînge de irlandez. Din cît înțeleg, vei petrece o vreme în preajma domnilor Gresham și Monk, nu-i așa ? Ei bine, îți urez ca într-o zi să fii alături de dînșii în același guvern. Și te rog nu uita să mă vizitezi în februarie, la redeschiderea Parlamentului.

Doamna Bunce nu-și mai încăpea în piele de bucurie aflînd că Phineas își luase un servitor, în schimb soțul ei nu văzu nimic bun într-o cheltuială deșucheată ca asta.

— Ia slăbește-ma cu prostiile tale, i-o reteză cu arțag. Din ce-o să-i plătească simbria cînd de la Parlament nu încasează o lețcaie ? Ai uitat că d-acolo nu ia salar ? Așa că ori ai zice un M.P. ori ai zice un C.G — care în accepțiunea lui însemna coate goale — e cam totuna, cînd M.P.-ul nu are avere la spate.

— Ba nu este, măi omule, fiincă 'mnealui stă cu lorzii în Cabinet, îl contrazise nevasta, căreia, dintr-o pornire orgolioasă, Phineas îi mărturisese mai mult decît ar fi fost necesar.

— Stă în Cabinet, ai ? Mai bine ședea colea, în camera lui, și n-o lăsa vraiste pînă'n februarie — că parc-așa ziceai că te-a înștiințat. Doar n-o fi crezînd c-o ținem goală, așteptîndu-l pe el.

Conacul din Saulsby era ticsit de oaspeți, deși se știa cît de scurtă avea să le fie șederea, întrucît gazdele trebuiau să plece spre Loughlinter. Cîțiva dintre invitați le urmau caravana, printre care : domnii Bonteen și Ratler, ministrul finanțelor, Palliser, și soția acestuia. Violet Effingham nu-i însoțea însă, după cum află Phineas.

— Nu, eu nu merg, îl vestise la dineul din prima seară, pe cînd se duceau, braț la braț, în sufragerie. Spre ghini-

onul meu nu fac parte din Parlament, așa că n-am fost poftită.

— Totuși lady Laura va veni, observase chipeșul cavaler.

— Ea da, fiindcă are în grijă un membru al guvernului — pe lordul Brentford — pricepi ? Dar mă mîngîi la gîndul că vă așteaptă o plictiseală de moarte.

— Și eu cred la fel, aprobă Phineas. Frumos ar fi fost să rămînem aici.

— Ar fi fost, îl îngînase Violet cu tristețe și, ca să fiu sinceră, află că mi-aș tăia un deget numai să plec cu voi. Vor fi acolo patru miniștri plini, alți patru în devenire, o jumătate duzină de parlamentari, plus lady Glencora Palliser, cea mai grozavă distracție din cîte poți să-ți dorești. Ce mai încolo și încoace, este evenimentul numărul unu al anului. Dacă n-am fost chemată e poate fiindcă fac parte din facțiunea Baldock, care vă este vrăjmașă, și domnul Kennedy s-o fi temut să nu vă dibui secretele.

Ce îl făcuse pe Kennedy să-l invite pe el, Phineas Finn, împreună cu patru miniștri și cu lady Glencora Palliser ? Doar mijlocirea Laurei Standish. Și explicația îl măguli pe moment. Protectoarea se arăta din nou grijulie, se gîndi fericit, ca imediat să se întunece, fulgerat de o altă nedumerire. Oare cîtă apropiere se stabilise între ea și nesuferitul de Kennedy, dacă ajunsese să-l învîrtească după bunul ei plac ?

Cît rămase la Saulsby, aproape nu o văzu și Laura îi vorbi doar o singură dată, scuzîndu-se în felul ei drăgălaș. Erau cu toții adunați, chibzuind în ce chip să-și petreacă ziua, cînd lady Laura se strecură lîngă el și-i șopti :

— Sînt așa ocupată cu musafirii că pur și simplu nu mai știu de mine. Dar nădăjduiesc că la Loughlinter vom avea mai mult timp de vorbă, dacă, bine-nțeles, n-ai să te cațări toată ziua pe munți. Cred că ți-ai adus pușcă, la fel ca și ceilalți ?

— Da, mi-am adus-o. Și sînt bun țintaș, cu toate că nu mă dau în vînt după vînătoare.

În ziua aceea se hotărîse o cavalcadă, astfel că după gustarea de dimineață, Phineas se trezi proțăpit într-o șa și împresurat de alți călăreți precum Violet Effingham,

lady Glencora, domnul Ratler şi însuşi lordul Brentford. Lady Glencora, soţia ministrului de finanţe, era o femeie încă tînără, foarte frumoasă şi pasionată după politică, pe care o discuta cu oricine, fie liberal sau conservator, fără părtinire şi fără cruţare.

— Grozav aţi mai dus-o de cînd aţi venit la putere — tot într-o fericire şi într-un huzur, îl luă ea în primire pe lordul Brentford.

— Fericiţi om fi fost, însă huzurul mai puţin l-am gustat, se apără acesta.

— Şi totuşi n-aţi făcut absolut nimic, deşi Palliser are douăzeci de reforme în cap, gata să le aplice ; dar voi nu l-aţi lăsat să apară cu una. Şi de s-ar lua la luptă cu ducele, cu Mildmay şi dumneata, i-aţi mînca sufletul.

— Sărmanul Palliser ! îl deplînse Brentford zeflemitor.

— De fapt nu vă trece prin minte că ar putea să-şi piardă răbdarea şi împreună cu Monk şi cu Gresham să vă dea la o parte.

— Trebuie să fim mai cu grijă, urmă lordul cu acelaşi sarcasm.

— Neapărat, fiindcă altminteri, veţi intra în posteritate ca un guvern total inactiv.

— Un lucru nu tocmai rău pentru Anglia, stimată lady Glencora, dat fiind că marea greşeală a politicienilor noştri a fost aceea că toţi au ţinut să înfăptuiască ceva.

— O greşeală de care Mildmay n-ar putea fi învinuit, i-o întoarse cu aprigă ironie.

Vorbind, se afundaseră într-o pădure uriaşă unde, spre încîntarea sa, Phineas se pomeni la un moment dat înaintînd lîngă Violet Effingham.

— După cum mi-a explicat domnul Ratler, îi spuse amazoana de alături, în sesiunea ce vine are nevoie de nouăsprezece voturi. Ori dacă aş fi deputat, cum eşti dumneata, domnule Finn, aş refuza să intru la numărătoare cu turma, după dorinţa lui Ratler.

— Şi atunci ce să fac ?

— Întreprinde ceva pe cont propriu. Nu fii ca oaia, cum sînt restul parlamentarilor : dacă unul sare într-o groapă, toţi o luaţi după el, şi pe urmă sînteţi îngrămădiţi

Într-un țarc, vi se dă de mîncare, vă purică și voi nici nu cîrîiți. De ce n-oi fi eu deputat ?! Să vezi cum mi-aș înălța glasul și le-aș spune tot ce gîndesc. Dar voi, am impresia că vă temeți unul de altul, și de aceea nu vă înghesuiți la cuvînt. Vezi coliba de colo ?

— Da, ce drăguță e !

— Nu-i așa ? Acum doisprezece ani am intrat în ea, m-am descălțat și mi-am uscat ciorapii la foc, iar seara, cînd m-am întors acasă, m-au trimis glonț în pat, în chip de pedeapsă pentru hoinăreala de peste zi.

— Cutreierași de una singură ?

— Nu. Fusesem cu Oswald Standish. Eram copii pe atunci. Îl cunoști ?

— Pe lordul Chiltern ? Da, îl cunosc. Și am devenit chiar prieteni în anul acesta.

— E bun, nu-i așa ?

— Bun ? În ce sens ?

— Onest și mărinimos.

— Poate ca nimeni altul din cîți mă împresoară.

— Și deștept, nu găsești ?

— După vorbă, chiar foarte, deși n-o rostește ca noi, ci repezit și brutal, de parcă vrea să te împungă. Dar așa e felul lui...

— Spune-mi, îți place ?

— Foarte mult.

— Cît mă bucur să te aud !

— Pentru ce ? Face parte cumva dintre simpatiile dumitale ?

— N-aș putea spune. De fapt îl văd foarte rar. Însă Laura este cea mai bună prietenă a mea și, cînd eram mici, țineam la el tare mult. De atunci, din copilărie, n-am mai văzut această colibă, deși mi se pare că numai ieri mi-am uscat ciorapii în ea. Lordul Chiltern s-a schimbat mult, nu-i așa ?

— În ce fel ?

— Se vorbește că ar fi... neserios, înțelegi ?

— Chiltern are temperament de boem ; asta îți sare în ochi de cum îl cunoști. Detestă ceea ce denumim noi cumpănire și bunăvoință în faptele vieții.

— Se prea poate, zise dusă pe gînduri. Oare n-ar trebui să se însoare ? Căsătoria nu l-ar preface ?

— Nu mi-l închipui cu o nevastă. Nărăvaș precum este n-ar fi deloc un tovarăș comod pentru femeia de alături.

— Poate ar iubi-o, nu crezi ?

— Cu siguranță, întocmai cum își iubește și caii. Și-ar îngriji-o, la fel ca pe ei. Dar să nu uităm că le stoarce ultima picătură de vlagă, lucru pe care l-ar face și cu soția.

Zugrăvindu-l în aceste culori, tînărul nostru nu avea cum să știe cît de amarnic o rănea pe cea de alături și nici că fata cocheta cu ideea să devină cîndva soția nedomesticitului Chiltern. O vreme, Violet își urmă drumul tăcută, și de-abia într-un tîrziu mai strecură o remarcă despre prietenul din copilărie.

— Cînd am fost amîndoi în colibă, s-a purtat atît de frumos cu mine ! rosti cu voce scăzută.

A doua zi, gloata musafirilor de la Saulsby porni într-un adevărat pelerinaj către Loughlinter.

Phineas hotărî ca în drum să petreacă o noapte în Edinburgh, unde, spre surprinderea lui, se trezi în compania domnului Ratler, o întîmplare binevenită, întrucît, din discuțiile purtate cu acesta, se alese cu multe învățăminte, lăsînd totodată asupra distinsului om politic o impresie admirabilă.

— Nu bănuiam că acest Finn este un tînăr așa de plăcut, spunea Ratler după aceea.

Și, la foarte scurt timp, toate cunoștințele londoneze îi atribuiau darul de a se face agreat, deși nimeni n-ar fi putut să explice în ce fel și-l manifesta.

— Știe să asculte. Asta-i secretul, își dădu cineva cu părerea.

— Nici vorbă, fiindcă altfel nu ar place femeilor, se opuse un altul.

— A învățat cînd trebuie să tacă și cînd să vorbească, opină un al treilea.

În realitate, Phineas nu-și bătuse capul cu asemenea stratageme, ci pur și simplu se născuse cu harul de a-și cîștiga simpatii.

CAPITOLUL XIV

LOUGHLINTER

LA DOMENIUL LOUGHLINTER ajunse cu o trăsură de poștă luată dintr-o localitate învecinată. Domnul Ratler — care îl însoțise tot drumul — recursese adesea la acest mijloc umil de transport, astfel că pentru el călătoria decurse firesc și fără peripeții. Numai Phineas avu neajunsuri cu noul lui servitor, pentru care nu găsi loc înăuntru și trebui să se roage de vizitiu ca să-l primească alături, pe capră.

— Eu nu am obiceiul să car pe nimeni cu mine, i-o declarase onorabilul Ratler după tocmeala cu surugiul. Cînd te duci într-un loc străin, e știut că slugilor nu le place să poarte de grijă și ajutorului tău ; te servesc și fără el foarte bine, iar tu ești scutit de o cheltuială zadarnică.

Auzindu-l, Phineas roși, dar fiindcă tot nu putea să mai scape de pacostea ce și-o luase, încercă să iasă de la strîmtoare cît mai onorabil posibil.

— Știți cum e omul, totdeauna nehotărît, zise cu un aer de aparentă indiferență. Dacă pleacă cu servitorul, se căiește că l-a tîrît după el ; iar de-l lasă acasă, regretă că nu l-a luat.

— Așa or fi alții, i-o întoarse onorabilul Ratler, însă eu nu oscilez niciodată în hotărîri.

Pe măsură ce se apropiau de Loughlinter, priveliștea părea mai impunătoare decît la Saulsby, deși poate lipsită de prețioasa patină a vremii așternută pe conacul de acolo. Cel de aici — înălțat pe un povîrniș dulce — era durat tot din piatră, însă piatra parcă fusese mai ieri scobită din munte și prefăcută în ziduri. Din fața clădirii se deșira pînă la marginea unui iezer de munte o peluză verde și proaspătă, iar de partea cealaltă a eleșteului, se avînta către ceruri muntele Ben Linter. La poalele lui, și pe toată latura stîngă, se despleteau, pe o întindere vastă, printre piscuri și mlaștini, pădurile Linter — desigur patria ideală a căprioarelor și a cerbilor — pe cînd izvorul cu același nume și cu sursa în masivul muntos,

alerga printre stînci către lacul în care se revărsa, trecînd atît de aproape de făptura conacului, încît suavul lui clipocit răzbătea pînă în pragul de la intrare. Pămînturi desecate și transformate în parcuri se vedeau cît cuprindeai cu privirea, pierzîndu-se mistuite în zare de munții Ben Linn și Ben Lody. Și toate acestea se aflau în stăpînirea lui Kennedy — craiul din Linn și din Linter, cum îl botezaseră oamenii, adică fiul fostului flăcăiandru ce adăstase cîndva în Glasgow, avînd drept avere clasica jumătate de coroană vîrîtă în buzunarul vestei.

— Magnific domeniu ! se extazie Phineas, așteptînd confirmarea de la ministrul trezoreriei.

— E frumos, zise acesta cu drămuită însuflețire, însă copacii sînt tineri și-l dau de gol pe noul îmbogățit, pentru că, vezi dumneata, omul ajuns poate să-și cumpere o pădure, dar nu să-i sporească și vîrsta.

Poposit înaintea monumentalei intrări în conac, Phineas se muncea cu întrebarea în ce măsură o puteau ispiti pe Laura Standish semețele creste din jur, castelul, izvorul cel jucăuș, lacul ce-l înghițea, bogățiile acestora și, mai presus decît toate, nobila lor frumusețe. Care făptură îmbiată cu jumătate din aceste splendori le-ar schimba pe sărăcia oferită de el ? Poate numai o fată pentru care iubirea însemna totul — ori măcar așa pretindea. Însă nu și o femeie care cîntărea viața aproape cu ochi de bărbat — ca pe o stridie ce trebuia despicată cu orice unealtă aflată la îndemînă. Tronînd ca un soi de diriguitoare înnăscută, chemată să judece și să netezească problemele lumii, lady Laura iubea cu pasiune politica, se mișca sprintenă în sfera științelor sociale, nutrea idei largi în materie de religie, arătîndu-se neclintită în cele privind educația. Pentru o femeie cu atîtea ambiții, averea însemna calea spre grabnica lor împlinire, iar căsătoria lipsită de dragoste, tributul ce consimțea să-l plătească. Sau cine știe de nu cumva se ferea de iubire, preferînd ca tovarăș de viață un bărbat după care nu-i tremura inima ? Urmărit de asemenea gînduri și întrebări, mai că nu auzi dizertația domnului Ratler pe tema frumuseții vechilor parcuri britanice. Doar în clipa cînd coborîră, prinse cu limpezime un crîmpei, care poate îl despăgubea de tot ce pierduse.

— Ce mai încolo și încoace, în Anglia pădurile sînt bogate și falnice, pe cînd cele dîn Scoția sînt tare pipernicite ! își încheie domnia sa peroraţia, după care intrară în conac.

Aici nu găsiră pe nimeni, afară, bineînțeles, de lacheii veniți să-i întîmpine, încît după ce își depuse valiza, Phineas porni să cutreiere prin jur. Domnul Ratler îl părăsise, sub motivul că voia să profite de răgazul acela spre a-și face corespondența și, cu siguranță se apucase de treabă, întocmind zeci și zeci de răvașe, toate purtînd mențiunea castelului în care se afla precum și a faptului că va petrece zilele de aici împreună cu onorabilii Gresham, Monk, Plantagenet Palliser și lordul Brentford.

Scutit de corvoada scrisorilor, Phineas ieși din clădire și, călcînd pe covorul cel verde al gazonului, coborî spre izvorul de munte al cărui susur îl auzea nu departe. Înviorat de văzduhul îmbibat de miresme, doritor să cuprindă frumusețile împrejmuitoare, uită că avea să cineze cu patru miniștri și lăsă gîndurile să alerge doar spre pîriul ce se rostogolea tot mai gălăgios și aproape. Curînd ajunse la el și o apucă pe malul său povîrnit. Vadul era presărat cu căderi de apă și cu podețe primitive, din lemn, ca să nu contrasteze cu peisajul sălbatic, iar de-a lungul lui șerpuia o potecă destul de rîpoasă, anume croită pe acolo ca să ofere eventualilor trecători privelișteа ca de basm a torentului ce iuțea de vale. Mergînd în amonte, ajunse la un cot ascuțit al apei de unde, înălțîndu-și privirea, zări un bărbat și o femeie stînd pe unul din podețele ce legau țărmurile. Cu ochii săi ageri, desluși dintr-o dată silueta Laurei Standish. Cel de alături era pesemne stăpînul domeniului, cu toate că ar fi dat orișice să se înșele. Derutat, se simți ispitit s-o zbughească, și ar fi luat-o la pas dacă nu se temea că și el fusese văzut. Ce trebuia să facă ? se gîndi cu repeziciune. Să se ducă spre ei, nu-l trăgea deloc inima ; nici să-i tulbure nu i se părea nimerit. Drept care rămase pe loc și începu să azvîrle cu pietricele în apă. Dar nu apucă să arunce mai mult de două sau trei, cînd se auzi chemat. Ridică din nou ochii și pe dată bănuiala de adineaori deveni certitudine. Intrusul de lîngă lady Laura era Kennedy. El îl strigase și trebuia să-i răspundă într-un fel. Așa că abandonă jocul cu pietrice-

lele şi o porni spre podeţ, unde amfitrionul îi ieşi înainte, urîndu-i bun sosit în Loughlinter. Părea mai puţin rigid ca de obicei şi mai sprinten la vorbă.

— Constat că nu v-a trebuit mult ca să descoperiţi colţul cel mai frumos.

— Nu-i o minunăţie ? se alătură lady Laura. Acum înţeleg stăruinţele domnului Kennedy de a mă aduce aici aproape de cum am sosit.

— Într-adevăr, e ca în poveşti, încuviinţă Phineas.

— Graţie acestui locşor m-am decis să construiesc casa pe locul unde stă astăzi, mărturisi Kennedy. Pe atunci aveam optsprezece ani, şi-mi amintesc ca ieri ziua cînd am suit pînă aici şi am luat hotărîrea. Asta s-a petrecut acum două decenii şi jumătate.

„Va să zică are patruzeci şi trei de ani" socoti Phineas la iuţeală, bucurîndu-se în sine că el avea doar douăzeci şi cinci.

— Odată ce mi-a încolţit ideea în minte, în douăsprezece luni temelia era turnată şi cioplitorii în piatră începuseră lucrul, continuă Kennedy.

— Cumsecade om trebuie să fi fost tatăl dumitale, se amestecă lady Laura.

— În ce mă priveşte, m-a răsfăţat foarte mult. Cheltuia în neştire cu mine şi cred că asta era singura lui plăcere. Nu aţi vrea, lady Laura, să urcăm puţin mai sus ? La ceasul acesta avem o privelişte minunată a ţinutului ce se întinde pînă la poalele muntelui Ben Linn.

Invitata răspunse că e gata să suie pînă unde dorea s-o conducă, însă Phineas se simţea stînjenit, neştiind ce să facă. Se cuvenea să rămînă pe loc, s-o pornească în vale ori să dispară, invocînd un motiv oarecare ? Dar plecînd şi lăsîndu-i singuri, nu-i punea oare într-o situaţie penibilă, dîndu-le a înţelege că există cine ştie ce legături între ei şi că nu vrea să le şadă în cale ? Kennedy îi simţi stînghereala şi-l pofti să-i urmeze.

— De ce n-ai veni cu noi, domnule Finn ? Cina va fi servită la opt şi acum e de-abia ora şase. Oamenii cu răspunderi îşi fac desigur corespondenţa, în vreme ce doamnele se odihnesc, după drumul ce l-au bătut pînă aici.

— Nu chiar toate, zise şăgalnică lady Laura ; după care începură urcuşul, călăuziţi de stăpînul tuturor frumuseţilor de acolo, care le arătă cînd o panoramă, cînd alta, pînă ce amîndoi invitaţii căzură de acord că toate erau ca în vis.

— Şi pentru mine este o desfătare să le privesc, recunoscu moşierul. Cînd mă văd aici singur, în mijlocul acestei insuliţe, şi-mi amintesc că tot ce cuprind cu ochii îmi aparţine — fără să am nici un alt proprietar în coastă — mă covîrşeşte mîndria pînă încep a mă ruşina de mine. De aceea mă gîndesc uneori că este mai sănătos să trăieşti la oraş — cînd eşti bogat, vreau să spun.

„Doamne, cît mai vorbise !" se minună Phineas, care de cînd îl ştia nu adunase atîtea cuvinte din gura onorabilului Kennedy, darmite rostite deodată.

— Poate e preferabil, cum ziceţi, traiul în citadelă, glăsui lady Laura. Deşi găsesc că nu strică nici femeii şi nici bărbatului să se retragă din cînd în cînd şi la ţară.

— Formula e minunată, aprobă Phineas.

— Cu o condiţie — să le placă viaţa de aici, adăugă Kennedy.

Între timp părăsiseră malul rîpos al rîului şi coborau spre castel, pe o altă cărare. Amfitrionul recăzuse în obişnuita-i mutenie, astfel că dialogul se purta între lady Laura şi Phineas. După o bucată de drum, ajunseră într-o poiană, de unde se zăreau zidurile conacului, şi acolo Kennedy se făcu din nou auzit.

— Domnul Finn vă poate însoţi pînă jos, la conac, rosti către Laura Standish. Pe mine, iertaţi-mă, dar sînt obligat să mă abat pe la fermă. Cînd vin la moşie, mai dau cîte o raită şi pe acolo, ca să nu fiu învinuit că mă dezinteresez de animale.

— Nu cumva pretindeţi că vă pricepeţi la ele ? îi zise ironică.

— Închipuiţi-vă că da, îi răspunse rigid.

Şi pe dată se făcu nevăzut.

— Judecîndu-l în mare, e un om foarte de treabă, se pronunţă lady Laura rămasă numai cu Phineas.

— Poate un om fără nici o treabă, i-o întoarse amicul.

— Scuză-mă, dar te contrazic. Poate nu e zelos şi nu dă în brînci cu activitatea, însă e plin de tact, călăuzit de

principii superioare, cu ţeluri precise în folosirea banilor, iar acuma şi-a revelat o fire sensibilă, care vibrează ca sufletul unui poet, într-un mediu prielnic. Doar ai văzut cît îl mişcă frumuseţea naturii...

— Credeţi cumva că e singurul care iubeşte natura ? Mi-e ruşine s-o spun, dar am ajuns să-l invidiez. La Londra nu mi-am dorit niciodată să fiu în pielea domnului Robert Kennedy, pe cînd aici aş vrea să devin stăpînul moşiei Loughlinter.

— „Craiul din Linn şi din Linter... adus de vară, gonit de iarnă..." Aşa se spunea într-o baladă străveche, apărută cu mult înaintea ivirii domnului Kennedy pe aceste meleaguri aflate pe atunci în stăpînirea unei familii Mackenzie, care trăia în turnul dărăpănat, pe care l-ai văzut cînd ai venit către cleştеu. Cînd bătrînul Kennedy a cumpărat proprietatea, nici o sută de acri nu erau încă desţeleniţi.

— Şi aparţineau lui Mackenzie ?

— Da ; craiului Mackenzie din Linn — cum îl botezaseră oamenii. Mai tîrziu, tatăl domnului Kennedy şi-a luat numele Loughlinter, după castelul Linn, care adăpostise tribul Mackenzie vreme de sute de ani. Dar aceşti munteni scoţieni, despre a căror mîndrie şi unitate tribală se vorbeşte aşa de mult, l-au uitat pe Mackenzie, şi azi se fălesc cu noul lor „crai".

— Asta nu mai aduce a poezie, observă Phineas.

— De ce nu, cînd ştim cît de calpă e de obicei poezia ? ! Crezi că Scoţia n-ar fi fost la fel de prozaică precum toate ţările de sub soare de n-o poleia Walter Scott ? Sau Henric al V-lea ne-ar fi apărut atît de romantic şi delicat, dacă nu-l zugrăvea Shakespeare ?

— Uneori am impresia că dispreţuiţi poezia.

— O dispreţuiesc dacă nu zugrăveşte adevărul. Dar e greu să-ţi dai seama cînd cade în păcatul acesta. Pe un Tom Moore, de exemplu, îl simţi că e fals în tot ce a scris.

— Mai puţin decît Byron, protestă Phineas cu patos.

— Ba mai mult decît el, amice. Însă nu despre asta vom discuta noi acum. Spune-mi mai bine, te-ai văzut cu domnul Monk de cînd ai sosit ?

— N-am întîlnit nici un invitat, afară de Ratler, cu care am călătorit.

— De ce tocmai cu el ? Doar nu l-ăi fi găsit un tovarăş plăcut de drum...

— Nu din voia mea am călătorit împreună, ci întîmplarea ne-a adus laolaltă, dar onorabilul Ratler mi-a lăsat impresia unui om înţelept, care nu merită a fi luat în derîdere.

— Stimate prieten, în politică nu ajungi nicăieri dacă te ploconeşti înaintea Gamalielilor [1] mărunţi.

— De acord, însă care din Gamalielii de seamă şi-ar face de lucru cu un novice ca mine ?

— Atunci nu te agăţa de nici unul, ca să nu-ţi pui singur pecetea. Ştii că orice lucru pe lume poartă preţul pe care i l-a fixat proprietarul, exact cum bărbatul rămîne cu eticheta pe care şi-a lipit-o el însuşi. Aşa că, odată ce te afişezi cu un Ratler, se va spune că eşti un adept al său şi nimic mai mult. La fel şi dacă vei apare cu Gresham sau Palliser. Deşi a purtat eticheta acestora socotesc că-ţi aduce mai multă fală.

— Poate nici Telemac [2] nu a simţit atîta mîndrie şi admiraţie pentru Mentorul [3] ce-i îndruma paşii.

— Asta nu te pune în primejdie, pentru că altfel, te asigur că aş înceta să-ţi mai fiu călăuză, ca Minerva lui Telemac. Dar iată-i pe domnul Kennedy, pe lady Glencora şi pe onorabilul Gresham adunaţi la intrare.

Grăbind spre terasa de piatră, străjuită de un şir de coloane ionice, curînd se amestecară în pîlcul de musafiri ieşiţi de prin camere, după ce dregătorii isprăviseră cu corespondenţa, iar doamnele îşi făcuseră somnul.

Mai tîrziu, pe cînd se îmbrăca, Phineas cîntări cu atenţie poveţele date de Laura Standish, nu atît pentru însemnătatea lor, cît pentru faptul că veneau de la ea. Pentru prima dată îşi spusese Minerva, primind să-l oblăduiască pe legendarul flăcău Telemac, deşi, contrar întîmplărilor istorisite în Odiseea, discipolul Phineas se credea mai în vîrstă decît zeiţa Laura Standish. Minunat era ajutorul pe care i-l dăruia. Însă Minerva lui o să-l îndrăgească după cum ar fi vrut ? Poate da, cine

[1] Gamaliel — vestit membru în sinedriul iudaic.
[2] Fiul lui Ulise şi al Penelopei.
[3] Înfăţişarea sub care zeiţa Minerva i se arată tînărului Telemac, pornit în căutarea părintelui său, Ulise.

ştie, în ciuda greşelilor strecurate între ei — ca de pildă rezerva scorţoasă cu care-şi vorbeau. Acest neajuns se putea totuşi remedia ; numai dacă holteiul de Kennedy nu se gîndea la însurătoare, lucru posibil la cei patruzeci şi trei de ani cîţi avea. Iar dacă-i trăsnise prin minte o idee ca asta, atunci cum de-o lăsase burlacul tomnatic să se întoarcă cu el, pe motivul ridicol că se duce la fermă, să vadă ce-i fac animalele ? Analizînd mai departe întîmplările consumate, tînărul nostru decise că, oricare îi vor fi sorţii, va continua jocul pînă la capăt. Cu un singur retuş : să lase deoparte vorbirea protocolară gen Telemac şi Minerva. Cît despre sfatul pe care-l primise de a se întovărăşi cu unii ca Gresham şi Palliser, şi nu cu Ratler şi Laurence Fitzgibbon, va vedea în ce măsură putea să-l aplice, cu toate că în sinea lui nu contenea să se mire cum de ajunseseră şi aceştia din urmă să-l accepte ca pe un egal.

„Este de necrezut tot ce mi se întîmplă, îşi repeta uluit. Cînd mă gîndesc la tata, la casa cea veche din Killaloe şi la viaţa comodă pe care am dus-o, nu pricep cum de-am ajuns să fiu invitat la Loughlinter". Singura dezlegare a enigmei era eventuala iubire ce i-o purta lady Laura.

Încăperile din castelul Loughlinter erau mai mari şi mai luxos mobilate decît la conacul din Saulsby, dar în ciuda spaţiului larg şi a splendorilor ce le împodobeau, atmosfera părea mai apăsătoare decît dincolo, poate şi din pricina invitaţilor. Oricum, Phineas resimţea lipsa graţioasei, drăguţei şi temerarei Violet Effingham, care cu siguranţă n-ar fi zburdat în voie pe aici. Vizita la Loughlinter era mai degrabă o întrunire semipolitică sau semioficială, astfel că oaspeţii nu trebuiau să se aştepte doar la distracţii. Acest lucru îl observase destul de clar şi, în consecinţă, adoptă cuvenita seriozitate în purtări şi pe chip. Aşa apăru în salonul cel mare, unde-i găsi adunaţi pe onorabilii Palliser, Kennedy, Gresham şi diferiţi alţi bărbaţi, laolaltă cu lady Glencora Palliser, lady Laura Standish şi doamna Bonteen. Grupul postat dinaintea somptuosului şemineu se despică parcă la apariţia sa, făcîndu-i loc să-l cuprindă — amănunt observat doar de noul venit, care prinsese de veste şi cine stîrnise tot freamătul : lady Laura, firește.

— Din cîţi ne aflăm strînşi aici, numai dumneata şi cu mine ştim exact ce se pune la cale, glăsuia lady Glencora adresîndu-se domnului Monk.

— Oo, dacă-i vorba să mă înstrăinez de atîţia prieteni, cel puţin am norocul să rămîn alături de lady Glencora Palliser, răspunse cel provocat.

— Şi ce anume se coace, dacă îmi este îngăduit să vă întreb ? zise onorabilul Gresham, însoţindu-şi cuvintele cu acel zîmbet unic pentru care i se dusese vestea.

— Să se facă egalitate între bărbaţi şi femei. Aceasta e miezul politicii noastre.

— Lady Glencora, mă faceţi să dau bir cu fugiţii, o struni domnul Monk.

— Recunosc, ne-am cam dat în vileag, se scuză ea smerită. De-aş fi fost şi eu în guvern, arătam mai multă măsură la vorbă. Omul de stat îşi impune anumite rezerve. Păstrează discreţia oficială.

— Cum, lady Glencora, optaţi pentru egalitate ? o chestionă soţia lui Bonteen, uimită.

— Întocmai, stimată doamnă. Şi voi merge chiar mai departe, declarîndu-vă aici şi pe faţă că, dacă nu-mi urmaţi pilda, vă deziceţi ca liberali, nefăcînd din acest ideal temelia năzuinţelor dumneavoastră...

— Lady Glencora, o întrerupse cealaltă. Îngăduiţi-mi să-mi exprim şi eu o părere.

— Nici prin minte nu-mi trece atîta vreme cît eşti împotriva mea şi a politicii în care cred. Oare nu vrei ca cei mai modeşti să ducă o viaţă tihnită ?

— Cum de nu, o asigură doamna Bonteen.

— N-ai vrea să-i vezi învăţînd, avînd ce le trebuie şi trăind fericiţi ?

— Se înţelege că da.

— Să le asiguri acelaşi trai pe care îl ai şi dumneata ?

— Chiar mai bun de se poate.

— Natural, fiindcă nici dumneata nu te mulţumeşti cu ce ai, ci tinzi mereu spre mai mult, spre cei mai înstăriţi decît dumneata — dacă există mai înstăriţi. Am dreptate sau nu ?

— Aveţi, dacă am priceput bine ce-aţi spus.

— Atunci ai recunoscut totul, şi eşti o apărătoare a egalităţii, întocmai ca domnul Monk şi ca mine. Asta

este formula pe care, cu timpul, şi-o vor însuşi toţi, fie că le convine ori ba. Nu-i aşa, domnule Kennedy ?

Tocmai atunci gongul anunţă cina, aşa că amfitrionul îi oferi braţul, pornind spre sufragerie cu vajnica republicană franceză. În drum, lady Glencora îi şopti la ureche :

— Aş vrea să mă înţelegeţi cum trebuie. Eu nu susţin că oamenii sînt egali, ci că ar trebui ca legiuitorii şi cîrmuitorii să mai reducă disproporţiile existente.

Kennedy primi explicaţia fără s-o onoreze cu un răspuns. Pentru el prea erau repezite şi înfierbîntate vederile arborate de lady Glencora.

La capătul unei săptămîni petrecută în Loughlinter, Phineas se apropiase de toate mărimile politice de acolo şi în deosebi de onorabilul Monk. Contrar sfaturilor primite de la nobila-i protectoare, hotărîse să nu se cramponeze de nimeni dacă prezenţa lui părea cît de cît nedorită, astfel că evită orice ploconire, ascultă cuviincios cînd pontifii cuvîntau, arătîndu-se în orice împrejurare infinit mai smerit decît un Bonteen sau alţii, Nimic din toate acestea nu-i cerea silinţe deosebite, şi totuşi, roadele se arătară după numai cîteva zile, cînd, spre marea sa încîntare, distanţele se topiseră şi se simţea la îndemînă cu fiecare dintre celebrităţile invitate. Alături de onorabilul Palliser împuşcase un cerb, iar în drum către casă, ministrul finanţelor se oprise la poalele unui pisc, unde se consultase cu el cu privire la impozitul ce urma să-l perceapă asupra malţului importat din Irlanda. Cu domnul Gresham jucase partide de şah, aflînd cu aceste prilejuri părerile ilustrului partener în legătură cu procesul lui Jefferson Davis. Lordul Brentford renunţase, în fine, la acel „domnule", dinaintea numelui, spunîndu-i Finn, pur şi simplu, iar într-una din zile îi demonstrase cu stăruinţă că irlandezii nu se pricep la creşterea oilor. Cu toţi purtase discuţii pe o temă sau alta, dar cu nici unul atît de interesante şi ample cum o făcuse cu domnul Monk. Acesta îi ţinuse îndelungi teorii pe diferite subiecte politice, vorbindu-i cu atîta răbdare şi însufleţire, încît înainte de a se încheia săptămîna, cu dragă inimă s-ar fi denumit discipolul lui sau măcar adeptul pre-

ceptelor etalate. Şi, în fond, de ce nu l-ar fi urmat pe unul ca Monk la fel ca pe oricare dintre liberalii de frunte ? Doar se număra printre cei din guvern, deşi era mai evoluat în idei decît toţi la un loc.

— Să ştii că lady Glencora nu a fost prea departe de adevăr, îi spusese Monk după faimoasa ei peroraţie din salonul castelului. Poate nu trebuia să pronunţe cuvîntul „egalitate", care crează derută şi spaimă, aidoma sabiei lui Damocles, şi pe care l-a folosit fără a-i cunoaşte prea bine sensul. Însă e de dorit ca orice persoană integră să pună umărul la ridicarea celor de jos, nu să se dezintereseze de ei.

Phineas se declarase de acord cu acest punct de vedere, ca şi cu altele, tot mai numeroase, descoperite la acest dregător.

Domnul Monk — un tip deşirat şi uscat, numai piele şi os — se dăruise trup şi suflet politicii, primind ca răsplată renumele pe care şi-l dobîndise şi titlul de deputat. Fraţii săi — trei sau patru la număr — se apucaseră de negustorie, făcîndu-şi o situaţie, pe cînd el propăşise doar în politică, de unde ieşise vorba că, din punct de vedere bănesc, atîrna întru totul de ajutorul fraţilor. În Parlament ajunsese cu două decenii în urmă, şi era cunoscut nu numai ca radical, ci şi democrat. La zece ani după alegerea sa, începuse să se impună în faţa diriguitorilor de atunci, deşi nici unul din ei nu visase că Joshua Monk va intra la un moment dat în stipendiul Coroanei. Bătăios şi necruţător, se făcuse mereu auzit, criticînd violent cînd un ministru, cînd altul, de parcă toţi meritau biciul ocărilor sale, şi pledînd totdeauna în favoarea unor reforme politice care se băteau cap în cap cu normele de guvernămînt aplicate la ceasul acela în Anglia.

Un ghimpe nesuferit în coasta cîrmuitorilor, ajunsese totuşi în Cabinetul de acum. Asta însemna că Monk se dăduse pe brazdă, spuneau între ei gentilomii pe care-i speriase pe vremuri. Dar uitaseră oare că puţinii cai ce nu se lasă în buiestru se dovedesc de neîntrecut odată ce prind zăbala ?

Phineas, care nu scăpa nimic din vedere, observă, de exemplu, că onorabilul Palliser nu se dusese la vînătoare cu Ratler, iar Gresham nu juca şah cu Bonteen cel gura-

liv și înfipt, de care toți se fereau, încît se întreba la ce mai fusese poftit și cum de căpătase o slujbă așa de înaltă ? Cîndva, amicul Fitzgibbon încercase să-l dumirească în această privință :

— Un om care votează pe muche, așa cum zic eu ; care vorbește puțin și numai ce i se spune, pentru că el nu are păreri, intră în pîine, băiete. Și de mai are o nevastă drăguță, pe care s-o vînture pe sub nasul mărimilor, capătă cozonac.

Acesta era caracterul lui Bonteen, după descrierea lui Fitzgibbon, și nu o dată, privindu-l, Phineas își amintise cuvintele amicului irlandez.

În schimb domnul Ratler părea un om de toată isprava, știindu-și pe de rost meseria și practicînd-o cu multe roade ; și totuși, lucru ciudat pentru Phineas, aici, la Loughlinter, parcă nu i se dădea cuvenita cinstire.

„De ar fi să ajung vreodată așa sus, aș zice că sînt răsfățatul norocului își spunea el. Dar cum se face că nu prea e luat în seamă ? Se vede că rangul său nu contează ci, ca să fii onorat, trebuie să te cațări pe culmi".

— Cred că am procedat înțelept acceptînd funcția pe care o dețin, îl auzise pe Monk într-una din zile. Ședeau amîndoi pe o stîncă, nu departe de podețele peste Linter, și politicianul înclina către solilocvii. Cînd cineva respinge o slujbă care nu-i contrazice vederile, e ca și cum le-ar trăda, urmă domnul Monk. De ce n-ar păși pe calea ce-i stă deschisă, dacă îl duce tocmai spre împlinirea năzuințelor de o viață ? După ce s-a războit cu miniștri, încercînd să-i atragă de partea propriilor convingeri, e absurd să refuze a fi el însuși ministru cînd aceste convingeri sînt ori vor fi însușite de cei de la cîrma țării ? Mă înțelegi, tinere ? îl întrebase pe Phineas.

— Cum de nu : foarte limpede. Refuzul dumneavoastră ar fi însemnat o dezicere cruntă.

— Nu zic, există și cazuri cînd povara răspunderii întrece buna credință. Este un motiv serios pentru a declina orice demnitate, și chiar eu, recunosc, era cît pe aci să-l adopt. Dar cînd l-am trecut prin filtrul conștiinței, s-a dovedit a fi fals. Așa că, iată-mă, sînt ministru, însă ascultă ce-ți spun : ca să te delecteze politica, trebuie să faci parte din opoziție. Gîndește-te că atunci

ești liber și restul sînt robi ; tu ești focul mistuitor, pe cînd ei, lutul ce arde ; tu te afli în mișcare, iar ceilalți stau țepeni ! Însăși erorile permise opoziției au un farmec pe care nu-l egalează nici patronatul, nici prestigiul titlului de ministru. Le vei încerca pe amîndouă, și o să-mi dai dreptate. N-am cunoscut desfătare mai mare ca aceea de a lua cuvîntul în Cameră, cînd banca independenților era ticsită pînă la ultimul loc. Cum nu aveam de ce să mă tem, vorbeam fără preget, atîta vreme cît nu trădam interesele celor care mă trimiseseră în Parlament. Dar aceste plăceri s-au sfîrșit pentru mine. Mi-au pus hamul care mă ustură și mă ține în chingă. Totuși, îmi dau ovăz bun și un fîn de-a dreptul excepțional.

CAPITOLUL XV

CĂLUȚUL LUI DONALD BEAN

PHINEAS ERA ÎNCÎNTAT să audă că va gusta și din savoarea opoziției și din onorurile funcției de ministru, iar pe deasupra îl măgulea faptul că o personalitate ca Monk îl prefăcuse în receptorul confidențelor sale. Din cîte auzise la oaspeți, vizita la Loughlinter avea să dureze zece zile, după care cei mai mulți vor pleca. Pe amfitrion îl văzuse foarte puțin, însă cu lady Laura se întîlnise adesea, și se simțea în al nouălea cer. Într-o zi, primi un răvaș din partea lordului Chiltern. Conținea doar un singur rînd — destul ca să-i răscolească o veche rană, deoarece-i amintea de un proiect pe care nu avea cum să-l ducă la înfăptuire.

„Dragă Finn,

Vii cu mine în Franța ?

al dumitale C.“

Atît îi scrisese răsfățatul amic și trebuia să-i răspundă. Dar cum își va motiva refuzul ? După amarnice cumpăneli, ajunse la hotărîrea s-o caute pe lady Laura și să-i

mărturisească adevărul. Nu-l putea însoți pe junele Chiltern pentru că nu avea banii trebuincioși. Așa îi va spune, oricît de greu îi venea. Și cu gîndul acesta, se duse la ea.

— E de la fratele dumneavoastră, o anunță întinzîndu-i biletul.

— Spune-i Oswald și pace ! exclamă după ce îl citi. Să nu te mire că ți-a scris doar atît. Cu mine face la fel. Îmi trimite trei depeșe într-un an, și toate arată ca asta. Ai să pleci cu el, sper...

— Să vedeți... cred că nu.

— Vai, mi-ar părea teribil de rău !

— Aș vrea să vă spun și motivul... cu toate că nu știu dacă fac bine...

— Ce-aș putea să-ți răspund ? Procedează cum crezi. Însă dacă nu e la mijloc un secret între dumneata și onorabilul Monk, care se cere păstrat, nu văd pentru ce l-ai ascunde.

— Ei bine, atunci aflați că n-am bani. Nu am cu ce să-mi plătesc o călătorie în Franța. E o recunoaștere crudă, care-mi zdruncină întreaga ființă, deși poate n-ar trebui s-o iau așa tragic.

— Și eu zic la fel. În ce privește mărturisirea, îi prețuiesc sinceritatea și în virtutea ei te consider și mai apropiat ca prieten. Totuși regret pentru Oswald, fiindcă e foarte greu să găsească o companie pe plac și care să ne convină... mai precis mie... Înțelegi ce vreau să spun, nu-i așa ?

— Dorința dumneavoastră de a-l însoți mă onorează nespus și aș fi fost fericit să v-o pot împlini. Dar nevolnic cum sînt, nu-mi rămîne decît să iau drumul orașului Killaloe, spre a-mi reface slabele mele resurse. Să nu credeți că exagerez, lady Laura, declarîndu-vă că sînt foarte sărac, neînchipuit de sărac.

Adînca tristețe ce răzbătea în glasul lui Phineas o făcu să se întrebe o clipă dacă nu păcătuise cumva îndemnîndu-l spre cariera parlamentară. Însă chiar de greșise, era prea tîrziu să mai scormonească lucrurile, pentru că tot nu le putea îndrepta.

— Trebuie să capeți cît mai de grabă o slujbă și să renunți la năstrușniciile opoziției atît de mult îndrăgite de onorabilul Monk, îl sfătui zîmbindu-i cu duioșie. În

definitiv, a te naşte bogat este un accident, şi nu înseamnă că omul fără avere nu are satisfacţii în viaţă. Oare nu te încîntă frumuseţile de aici în aceeaşi măsură ca şi pe stăpînul lor ?

— Da, însă n-am să le privesc multă vreme.

— Atunci îţi mai dau un exemplu, iată, eu şi lady Glencora. Dînsa e măritată şi grozav de înstărită, dar îţi închipui cumva că în societate sînt mai prejos decît ea ? Nicidecum ; deşi, dac-am fi cîntărite în valori, talerul ei atîrnă cît nici nu te duce mintea, pe cînd într-al meu vei găsi doar ce îmi pune papa. Şi te rog să mă crezi că o bacnotă de zece lire m-ar face să mă consider bogată în clipa de faţă.

Era pentru prima oară cînd îi vorbea despre starea-i materială care, după spusele ei, nu părea deloc roză ; şi totuşi, auzise pe undeva că în afară de daniile părintelui, stăpînea o avere obţinută ca moştenire. Sau poate era numai o părere a lui, lipsită de orice temei ? ! Oricum, confidenţa îl întristase, şi ultima zi a sederii în Loughlinter îl găsi toropit de gînduri şi aproape nefericit. Cu cît se văzuse mai des cu adorata lui protectoare, cu atît îl încolţise teama că nu va putea să-i devină soţie. Nu fiindcă perioada din urmă ar fi ridicat vreo stavilă între ei, din contră, îi unise dincolo de aşteptări, înlesnindu-le întîlniri repetate, convorbiri îndelungi şi o cunoaştere mai temeinică. N-o curtase, e drept, fiindcă aşa ceva nu cadra cu o femeie ca Laura Standish. Dar stadiul la care ajunseseră îi îngăduia să-i declare făţiş c-o iubeşte şi s-o ceară în căsătorie. Rămînea doar să prindă momentul prielnic, cînd se afla singură. Şi asta chiar astăzi, cînd sorocise să-şi încerce norocul, indiferent de urmări. Se putea foarte bine ca odată ce-şi va descătuşa inima, Laura să se supere şi să nu-i mai vorbească, punînd astfel capăt îndrăzneţelor sale speranţe şi a minutelor de încîntare oferite cu atîta mărinimie. Cutezanţa lui era mare, îşi dădea perfect seama, dar nimic nu putea să-l abată de la hotărîrea de a-şi da iubirea pe faţă.

Spre ghinionul său, tocmai în ziua aceea se organizase o vînătoare de potîrnichi scoţiene şi, cum totul se aranjase din bună vreme, nu prea vedea o portiţă de eschivare. Doar fusese trecut pe listă, ca toţi vînătorii, iar pe

deasupra se crease şi un soi de competiţie, între el şi îngîmfatul de Bonteen, urmînd să se vadă care din doi îşi va umple tolba pînă la orele prînzului. De nu se iveau aceste blestemate oprelişti, întîlnirea cu lady Laura ar fi fost ca şi sigură, deoarece apucase să-i smulgă promisiunea unei promenade de adio. Stabiliseră şi traseul : de-a lungul rîului Linter, şi pe urmă în jos, către lac, însă nu pe potecile străbătute cu Kennedy, ci în altă direcţie.

În zorii zilei, cînd se strînseră în faţa castelului, de unde se încărcau în şaretele ce-i transportau către mlaştini, o văzu şi pe Laura, ieşind să-l petreacă pe lordul Brentford, şi atunci îi mai aminti încă o dată de proiectata plimbare, rugînd-o să-şi ţină făgăduinţa.

— Cu dragă inimă, îi răspunse, dar ai să alergi toată ziua după vînat.

— Voi face cumva să mă întorc la vreme ; numai de n-ar fi prea cald, să nu vă puteţi plimba cu mine. Gîndiţi-vă că nu vă mai văd decît tocmai la anul...

— Atunci fii sigur că merg, dacă, bineînţeles, am cu cine... Fiindcă, zău, nu prea văd cum te-ai rupe de grup, renunţînd la mijlocul de transport şi venind atîta cale pe jos.

— Mă descurc eu, o încredinţă Phineas, hotărît mai curînd să străbată cele cîteva mile în plus decît să piardă un prilej de care-i atîrna însăşi viaţa. Sper că nu va fi prea tîrziu dacă vin să vă iau la cinci.

— Va fi chiar devreme, îl linişti ea.

Cu acestea se despărţiră, vînătorii pornind către zona muntoasă, unde Phineas doborî cele mai multe păsări, învingîndu-şi rivalul. Însă cum diferenţa nu fusese prea mare, Bonteen nu se arăta împăcat, şi, îndată ce ispràviră gustarea, veni cu altă idee.

— Să zicem că m-ai bătut, dar hai să ne măsurăm forţele în continuare şi care învinge pînă la ora plecării cîştigă o bacnotă de zece lire.

Dacă se luase la întrecere cu fanfaronul de Bonteen, o făcuse la stăruinţele acestuia şi ca să-şi dovedească priceperea, necum pentru bani. Ca după ce-i demonstrase ce ştie, Bonteen să aibă neobrăzarea de a-i zvîrli propunerea rămăşagului.

— Eu nu vînez pe bani, îi răspunse pe un ton ofensat.

— Doar nu te-oi fi supărat ? căută celălalt să o dreagă. La concursuri e lucru obişnuit să închei rămăşaguri.

— O fi, dar eu nu accept. Mai întîi, fiindcă-mi displace ideea ; apoi pentru că s-ar putea foarte bine să pierd, şi nu am lire de azvîrlit.

— Nu pot să sufăr prinsorile, îi declară Kennedy mai pe urmă, şi m-a enervat ideea lui Bonteen. Dar ştiam că n-ai s-o primeşti.

— S-ar zice că fac excepţie de la regula generală, deoarece, după cît mi se pare, se practică mult rămăşagurile.

— Aşa e, şi încă fără nici un discernămînt. Cînd eşti într-o societate, se cade să ştii cine se pretează şi cine nu la pariuri. S-ar putea să greşesc, să fiu prea puritan în concepţii, dar mi se pare absurd ca oamenii să se asmută între ei în chip de distracţie. Dacă pe mine mă zădărăşte vreunul, pretinzînd că vînează mai bine, îi răspund că rîndaşul meu îl întrece. Şi cu asta l-am lecuit.

— Cu toate acestea e bine să-ţi arăţi superioritatea, opină Phineas.

— Găseşti ? Eu unul mă îndoiesc, se arătă celălalt sceptic. Prea rare sînt cazurile cînd un as în pescuitul somonilor, spre exemplu, se dovedeşte a fi bun şi la altele. Şi-acuma spune-mi, ai de gînd să continui întrecerea ?

— Nu. Mă înapoiez la Loughlinter.

— De unul singur ?

— Exact.

— Nu vei reuşi. Ai peste nouă mile de drum.

Phineas nu-i răspunse pe dată, ci se uită mai întîi la ceasornic. Era două. Văzduhul frigea în amiaza de august, iar pînă în poiana conacului avea de bătut o cale de aproximativ şapte mile numai în arşiţa soarelui.

— Ştiu că e greu, zise cu întîrziere, însă trebuie să ajung la castel. Mi-am dat întîlnire cu lady Laura Standish, şi fiindcă e ultima zi cînd pot s-o mai văd, n-am de gînd să lipsesc.

— O întîlnire cu lady Laura ! se miră moşierul. Pentru ce nu m-ai prevenit din vreme să-ţi procur un ponei ? Acum haide la Donald Bean care ştiu că are un căluţ. Nu

e cu mult mai voinic decît un ciine, dar te va duce pînă în Loughlinter.

— Pot să merg foarte bine pe jos, protestă Phineas.

— Nu zic ba, însă gîndeşte-te în ce hal ai sosi ! Aşa că urmează-mă.

— Zău, nu vreau să vă răpesc celorlalţi.

— Atunci îngăduie-mi să te răpesc eu.

Şi, fără a mai spori vorba, Kennedy o porni de vale, către coliba lui Donald Bean, la care ajunseră în mai puţin de un ceas, astfel că înainte de ora trei, Phineas se urcă pe o mîrţoagă zbîrlită — în adevăr nu cu mult mai legată decît un ogar — însă vioaie la coborîş. Ideea lui Kennedy a fost salvatoare, îşi zise pe drum, deşi poate nu s-ar fi cuvenit s-o primească, dacă năzuia şi el după Laura.

Oricum, la orele cinci, se afla sub porticul din faţa conacului, unde o găsi pe lady Laura aşteptîndu-l, sau, mă rog, gata să-i iasă în întîmpinare. Era cu pălăria pe cap, mănuşile puse, un şal aruncat peste umeri şi umbrela în mînă — tînără şi frumoasă cum n-o mai văzuse, şi parcă anume răsărită în preajmă spre a-i primi înflăcăratele jurăminte de dragoste. Dar pînă să le dea glas, îl străfulgeră gîndul că înaintea lui nu şedea o tînără oarecare, ci o fiică de lord, coborîtoare dintr-o veche seminţie de lorzi şi baroni, pe cînd el era doar feciorul unui simplu medic de provincie, din Irlanda. Şi atunci mai avea dreptul s-o ceară în căsătorie ? Cu cît mai puţin sau mai mult decît celălalt pretendent, Kennedy ? Din cîte auzise, tatăl acestuia poposise în Glasgow cu numai o jumătate coroană drept capital şi bunicul lui păscuse vitele, în Scoţia, în timp ce bunicul său avusese o sfoară de moşioară pe aproape de Ennistimon, în ţinutul Clare, iar un văr de-al lui, strămutat de pe glia străbună, îşi cumpărase aceeaşi întindere de pămînt în Finn Grove, unde şi astăzi era bine văzut ca mic proprietar. Dar asta nu era totul, întrucît, la obîrşie, întreaga-i familie părea că se trage din vechi voievozi irlandezi de prin părţile acelea. Ca atare, noblеţea rangului social nu-l oprea să aspire la o tînără ca lady Laura, cu atît mai vîrtos cu cît Kennedy se credea vrednic de a-i deveni soţ. Cît despre starea materială, doar ea îi spusese deunăzi cît era de lipsită de mijloace, aşa că nici

în această privință nu se putea socoti mai prejos. Și unul și altul porneau de la sărăcie, însă prin munca lui o vor birui negreșit, iar dacă ea se temea s-o înfrunte, nu avea decît să i-o spună.

Astfel se chibzuia în pragul marii mărturisiri, aducîndu-și în sprijin tot soiul de argumente deși, cinstit judecînd, era conștient că greșește, după cum va vedea și stimabilul cititor. Dacă iubita i-ar fi împărtășit simțămintele, cuminte ar fi fost să mai aștepte o vreme, pînă ce spada-i politică îi netezea calea, asigurîndu-i o slujbă și implicit traiul de toate zilele. Însă această tergiversare nu putea fi pe placul Laurei Standish, care de bună seamă nu consimțea să rămînă nerostuită pînă cînd îl va vedea într-o piine, ca ajutor de ministru sau chiar demnitar mai mărunt. Teribil se zvîrcolea în momentele acelea, întrevăzînd, pe de o parte, nesăbuința încercării de acum, iar pe de alta repetindu-și cu strășnicie că avea datoria s-o ducă pînă la capăt.

— Nu-mi închipuiam c-ai să vii, îl întîmpină lady Laura.

— Cum ? Doar v-am promis categoric, se apără el.

— Adevărat, dar exista și lucruri pe care bărbatul se leagă să le împlinească și totuși nu izbutește. Spune-mi cum de-ai putut să ajungi la timp ?

— Folosindu-mă de căluțul pe care mi l-a pus domnul Kennedy la-ndemînă.

— Va să zică i-ai spus despre înțelegerea noastră...

— Firește că da, și cînd m-a văzut așa hotărît să n-o pierd, a avut bunătatea să coboare cu mine, spre a-l convinge pe Donald să-mi împrumute căluțul — un gest care m-a cucerit, recunosc.

— Mă bucur atît de mult s-o aud ! Dealtfel știam că te va cîștiga într-o zi... dacă, bineînțeles, nu te îndărătniceai să-i porți dușmănie.

Porniră de-a lungul rîului Linter, trecînd peste un șir de podețe și ajungînd, în cele din urmă, pe o sprînceană de deal, de unde priveliștea se desfășura largă, neîngrădită de stînci și păduri. Aici își visase el să adaste cu lady Laura ; ce colț mai dumnezeit pentru destăinuirea ce avea să-i facă ? ! Dar, precum și-o dorise, o va ruga mai întîi să se așeze, ca să-i asculte în tihnă taina inimii.

Mergînd în pas cu iubita, fremătînd de emoţii, arăta ca un Făt-Frumos în veşmîntul de vînătoare. Îl prindeau de minune jiletca de catifea, pantalonii bufanţi şi închişi la culoare, bereta scoţiană, garnisită cu pene de potîrniche. Un prinţ mîndru şi chipeş, ar fi spus oricine privindu-l. Şi pe bună dreptate ; căci în el strălucea rasa voievozilor Finn. Deşi în viaţa reală îi lipseau titlurile pompoase, distincţia pe care o moştenise l-ar fi îndreptăţit să le poarte pe toate — pînă şi pe acela de rege. Şi totuşi, cît părea de străin de însuşirile lui fizice ; cu ce eleganţă le trecea sub tăcere ! Sau o făcea dintr-o sfîntă inconştienţă, deoarece altfel poate ar fi pus mai mult preţ pe înfăţişare. scontînd să-l ajute în străduinţa de a o cuceri pe Laura Standish.

— După atîta urcuş, nu aţi vrea să vă odihniţi un moment ? începu el cu gîndul la planul ce şi-l urzise.

Coa de alături se întoarse şi o secundă rămase încremenită, într-atît o izbi frumuseţea lui. „Parcă e zeu şi nu om", îşi spuse în sine.

— Aşezaţi-vă o clipă, o rugă în continuare. Ţin să vă fac o mărturisire aici şi acum.

— Bine. am s-o ascult. Dar fiindcă şi eu am să-ţi comunic ceva, mai rămîn puţin în picioare. Ieri m-a cerut domnul Kennedy de soţie, şi am acceptat.

— Va să zică m-am trezit prea tîrziu, izbucni Phineas şi, înfundîndu-şi mîinile în buzunarele hainei, se răsuci pe călcîie, pornind pe o potecă piezişă.

Îi era ciudă pe el că se trădase prin cele cîteva vorbe. La ce se dăduse în vileag cînd partida era pierdută ? Ca să-l ia în derîdere ? De ce nu avusese tăria să-şi păstreze în continuare secretul, să se stăpînească în clipa cea grea ? Sau acum, cel puţin, după ce se înjosise, pentru ce nu se domina, purtîndu-se ca un om cumpătat, şi nu rătăcind în deşarta iluzie că ar putea s-o părăsească, să n-o mai vadă înaintea sa ? Cît de naiv fusese amăgindu-se cu ideea că lady Laura s-ar sinchisi de unul ca el ! Ce nesăbuinţă să creadă că sărăcia lui ar putea ţine piept bogăţiilor din Loughlinter ! Firește, le preferase pe acestea ; dar atunci pentru ce-l mai încurajase cu purtarea ei grijulie şi afectuoasă ? Ce n-ar fi dat să se afle cît

mai departe de acest loc blestemat, în biroul mizer, spre care-l mînase dascălul său, ori acasă, în Killaloe, ţinînd-o de mînă pe mititica şi drăgălaşa tînără irlandeză !

În vălmăşagul de gînduri, auzi o voce domoală chemîndu-l de aproape. Se întoarse şi se trezi faţă în faţă cu lady Laura. Pesemne fugise să-l prindă, ajungîndu-l din urmă în scurtul răstimp de cînd se oprise din mers.

— Domnule Finn, repetă ca şoptit.

— Mă rog... ce poftiţi ? zise zimbindu-i silnic.

— Nu-mi faci nici o urare ? Nu mă feliciţi pentru ce-ai auzit ? De nu te-aş fi preţuit ca prieten, nu mă grăbeam să-ţi împărtăşesc marea veste. Numai dumneata ai aflat pe ce cale-mi apucă destinul ; dumneata şi papa.

— Desigur că vă urez să fiţi fericită. Cum aş putea să n-o fac ? Poate de aceea mi-a împrumutat şi căluţul...

— Fii bun şi şterge-ţi totul din minte.

— Ce să şterg ?

— Oo, nimic ; ce ai putea da uitării, cînd nu s-a rostit nimic de care să ne caim ? Deci urează-mi noroc şi între noi va fi pace, întocmai ca înainte.

— Noroc vă urez, şi încă din toată inima, dar cu vorbe nu încheiem pace. Fiindcă veniserm aici să vă cer în căsătorie...

— Nu, nu spune asta, te rog.

— Dar am spus-o şi o repet. Eu, cel sărac, fără o para chioară, şi notot ca nimeni altul pe lume, am avut îndrăzneala să vă iubesc, lady Laura Standish, şi v-am tîrît pîn-aici, spre a vă cere să împărţiţi sărăcia cu mine. Şi ce loc mi-am ales pentru sfînta mea spovedanie ? Chiar moşia pe care-o veţi stăpîni. Nu merit să mă priviţi ca pe un fudul fără minte ? Un nătîng care-şi vede speranţele năruite şi nu-şi mai vine în fire ?

— Doresc să te pot privi ca pe cel mai apropiat prieten — al meu şi al viitorului meu soţ, îi răspunse întinzîndu-i o mînă.

— Oare aş fi avut altă soartă de-aş fi deschis gura cu şase, şapte zile în urmă ?

— Cum să-ţi răspund la asemenea întrebare ? Tăcînd ? Nu. Ci vorbindu-ţi deschis. Aşa că ascultă-mă, domnule Finn. N-a trecut nici o săptămînă de cînd am recunoscut

amîndoi că trăim doar din ce ne pică de la părinți. Pentru dumneata nu e nici o nenorocire, te vei descurca bine, îți garantez, deși pe moment nu te poți însura cu o femeie fără mijloace. Însă cu mine lucrurile se prezentau altfel. Aidoma multor fete, trebuia neapărat să aleg între a rămîne acasă ori a găsi un bărbat suficient de înstărit ca să-și întrețină soția. Ei bine, norocul a vrut să mi-l scoată în cale pe cel mai bun dintre pretendenții posibili, care mi-a cerut să împart cu el tot ce are. Și atunci nu era înțelept să primesc ?

— Iar naivul de mine se credea preferatul Laurei Standish ! rosti înciudat, și fiindcă cealaltă nu scoase un cuvînt, se tînguí mai departe. Doamne, cît de neghiob am fost, închipuindu-mi că sînt iubit. Da, am fost un nătîng, și trebuie să vă spun cît m-am legănat în această dulce credință. Ce-mi ziceam ca un tont ? Uite-o, ține la mine și cu vremea am să-i cîștig inima pe de-a-ntregul. Întocmai ca un țînc care speră să capete luna, așa e ?

— Și ce te face să crezi că nu mi-ai fi cîștigat-o ? îi spuse punîndu-i mîna pe braț.

— Cum să iubiți pe unul ca mine ? Să renunțați la Loughlinter...

— Oprește-te, domnule Finn. Nu-mi arunca vorbe grele pe care nu le merit și ar produce o ruptură între noi. L-am acceptat de soț pe stăpînul domeniilor Loughlinter socotind că numai în felul acesta îmi pot împlini în societate datoria ce mi-a fost hărăzită de Dumnezeu. Pe domnul Kennedy l-am respectat totdeauna și, cu timpul, am să-l iubesc. Cît despre dumneata, de-aș avea încrederea să ți-o spun răspicat...

— Vă rog s-o aveți ca în nimeni altul pe lume...

— Ei bine, și pe dumneata te-am stimat, te-am prețuit ca prieten, iar în cele din urmă te-aș fi iubit cu adevărat dacă împrejurările nu-mi demonstrau cu tărie că săvîrșesc o nesocotință.

— Oo, lady Laura ! se cutremură tînărul de alături.

— Mai ascultă-mă o clipă, dar te rog, ține minte, că ce ai să auzi, nu trebuie să repeți nimănui. Este o taină pe care o știu doar trei oameni : papa, fratele meu și domnul Kennedy. Oswald avea datorii, cram îngrijorată,

și am decis să i le plătesc. I-am dat banii în primăvară, fără gînd să-i mai văd înapoi. Dragostea lui valorează mai mult decît o sumă de bani și poate chiar decît alte lucruri în viață. Cînd m-am lipsit de banii mei, am fost perfect conștientă că odată cu gestul pe care îl făceam îmi pierdeam libertatea de a mă căsători după cum aș fi vrut. Acum înțelegi în ce situație mă aflu ? E limpede, domnule Finn ?

— Mai mult decît limpede ! Și-mi cer iertare pentru tot ce v-am spus. Sînteți supărată pe mine ?

— Nu. Dar te rog să păstrezi cu strictețe secretul pe care ți l-am încredințat. Îmi promiți ?

— Cum de nu. N-am să suflu nimănui o vorbă.

— Și acum îmi dorești să am o viață plăcută ?

— V-am făcut urările cuvenite, și sînt gata să le repet. Vă doresc să aveți parte de toată fericirea pe care o poate oferi viața ! Iertați-mă dacă nu mi-arăt bucuria, însă nu mi-o puteți pretinde o bucată de vreme. Dealtminteri nici dumneavoastră nici alții n-or să-mi observe durerea, fiindcă mi-o voi ascunde departe, în Irlanda. Pe cînd urmează căsătoria ?

— Încă nu s-a decis, însă cred că nu va fi prea curînd cu atîtea încurcături și aranjamente ce se cer rînduite. S-ar putea să fie la primăvară... dacă nu chiar la vară. Oricum, am să fac după cum mă vor sfătui cei mai înțelepți decît mine.

Între timp, Phineas se așezase pe piatra spre care o îmbiase pe Laura mai adineaori și de acolo privea către lac. Se uita covîrșit de senzația că, de la popasul făcut pe această colină, în el se ivise o prefacere pe cît de neprevăzută pe atît de binefăcătoare. Potrivit așteptărilor, tentativa lui se putea încheia numai în două chipuri : ori aducîndu-i fericirea iubirii împărtășite — de care, ce-i drept, nu-și legase prea mari speranțe — sau deznădejdea și umilința unui refuz disprețuitor, prin care prietena l-ar fi izgonit pentru totdeauna din preajmă.

La posibilitățile acestea reflecta la venire și, într-un fel, era pregătit să le întîmpine, ca acum, după consumarea dramaticei confruntări, să se afle într-o ipostază cu totul nebănuită. Iubita nu-l alungase, nici nu-l pri-

mise cu brațele deschise, ci îl dezarmase cu tristele-i confidențe. L-ar fi iubit — și chiar începuse să-l îndrăgească — dar știindu-l sărac, și-a înăbușit sentimentele. Nu putea să ia de bărbat un tînăr fără lețcaie, cînd și ea era nevoiașă. Ca atare, de vină fusese doar sărăcia, și absurd ar fi fost să se certe ori să-i facă reproșuri. Răzvrătirea cedase locul iertării și legămîntului său de a-i rămîne prieten. Se simțea incapabil să condamne această făptură și s-o abandoneze, în deosebi astăzi, cînd o iubea mai mult ca oricînd ! Și totuși, între dragostea lui năvalnică și posacul de Kennedy îl alesese pe acesta din urmă ! Doamne, de ce nu-și frînsese grumajii căluțul pe care venise ?

— Acum putem coborî ? o auzi întrebîndu-l.

— De ce nu ?

— Mai vrei să lungim plimbarea apucînd-o pe lîngă lac ?

— Mi-e perfect egal, dar poate vreți să sosiți mai repede la conac, pentru a-l primi pe „dînsul", la întoarcerea de la vînătoare.

— Nu pentru asta aș dori să ajung, fiindcă nu îmi pretinde asemenea atenții minore. Însă prea am întîrziat pe aici, și de aceea prefer să ne întoarcem pe un drum cît mai scurt. Ești de acord să-i comunic domnului Kennedy că te-am înștiințat de căsătoria noastră ?

— Faceți cum credeți, răspunse morocănos.

— Ce e tonul acesta ? îl întrebă mustrătoare. Ți-am iertat duritatea pe care mi-ai arătat-o și credeam că ții să-ți răscumperi greșeala prin rîvna urărilor ce le vei adresa domnului Kennedy. Față de el nu ai voie să încalci politețea.

— De m-am purtat urît, îmi cer iertare pe loc.

— Mie nu ai de ce să-mi ceri scuze. Ca vechi prieteni, ne mai luăm libertatea să vorbim și fără ceremonie. Însă cu domnul Kennedy ai datoria să te porți impecabil. Gîndește-te la gestul său cu căluțul...

Spre conac merseră mai mult în tăcere, și numai în apropierea peluzei, cînd încă se aflau la adăpostul stîncilor și al tufișurilor, Phineas își conteni mersul, pentru a rosti un cuvînt de adio.

— Aș vrea să-mi iau rămas bun, îi zise, postindu-i-se în față. Mîine, cînd vă treziți, nu voi mai fi pe aici.

— Cu bine și cerul să-ți poarte de grijă !

— V-aș ruga să-mi dați mîna. Și lady Laura i-o întinse. Oare știți ce înseamnă să-ți fie cineva tare drag ?

— Sper că da.

— Dar nu să fii și îndrăgostit peste cap ! Asta în nici un caz. Și să-i duci dorul făpturii iubite ! Este o suferință amarnică, pe care nu cred că ați gustat-o, și mă înfior la gîndul că voi trece prin ea.

— Puțin efort, și sînt convinsă c-o voi învinge. Ești destul de robust să înfrunți o încercare măruntă ca asta.

— Nu e deloc măruntă și mă va apăsa crunt, dar voi lupta ca să nu mă răpună. Vă iubesc cu înfrigurare ! Iar acum, fiindcă ne despărțim, dați-mi un singur sărut pe care să-l închid în sipetul inimii de unde să-l scot la răstimpuri, ca unică mîngîiere !

Lady Laura se opuse, murmurînd felurite împotriviri, dar în ciuda acestora, tînărul îi fură sărutul cerut, după care își urmară calea fără să-și mai vorbească pînă ajunseră la castel.

A doua zi dimineața, Phineas luă mica gustare alături de alți șase sau șapte bărbați, după care porniră la drum. De față nu era nici o doamnă, ci numai amfitrionul. Înaintea intrării se afla o trăsură încăpătoare, trasă de patru roibi, care avea să-i transporte pe oaspeți și bagajele la gară. Pregătirile de plecare stîrniseră îmbulzeală și zarvă, dar acestea nu-l împiedicară pe Kennedy să-l ia pe juncle invitat de o parte, spre a-și lua rămas bun.

— Mi-a spus Laura că ați aflat de apropiata mea fericire, începu el.

— Da, și vă felicit călduros ; zise Phineas strîngîndu-i mîna întinsă. Sînteți un om cu noroc.

— Așa mă consider și eu. Laura este soția pe care o visam. Femeie ca ea nu găsești la tot pasul. Și acum, domnule Finn, vreau să vă spun din partea ei și a mea că Loughlinter nu va fi niciodată prea plin, ca să nu găsiți găzduire, și nici prea gol, ca să vă primim doar de plictiseală. Ci veți fi bine venit oricînd veți dori să poftiți.

Oare cît știa acest Kennedy din tot ce se petrecuse între el și Laura Standish în plimbarea de ieri ? se întreba Phineas mergînd către gară. Probabil foarte puțin sau nimic, conchise după ce cîntări cu atenție amabilitățile pe care i le adresase la despărțire.

CAPITOLUL XVI

PHINEAS FINN SE ÎNTOARCE ÎN KILLALOE

ÎNTÎIA SESIUNE PARLAMENTARĂ — tumultuoasă și plină de aventuri — se încheiase pentru tînărul nostru erou, care urma să mai petreacă o noapte în Londra înaintea plecării spre tîrgul natal. Cu toate împotrivirile soțului ei, doamna Bunce îi dădu găzduire, însă la revederea gazdei și a umilelor cămăruțe, ne temem că Phineas a tresărit cu adîncă nemulțumire, socotindu-le mai prejos de poziția și de gustul lui de acum. Se înapoiase mîhnit de moarte și bîntuit de gîndurile cele mai negre, repetîndu-și adesea că trebuia să întreprindă ceva pentru a stăvili căsătoria Laurei Standish. Altfel, cum își justifica orgoliul său de bărbat ? Surpat sufletește, căuta consolare în retrăirea clipelor din trecut și a plăcutelor cugetări înlesnite de acestea, și atunci suferința părea mai ușor de îndurat. Își amintea, de exemplu, cu melancolică satisfacție, cum alcasa inimii nu-i nesocotise iubirea ; nu se arătase ofensată de mărturisirile sale, și nici nu-l găsise nevrednic de ea, ci îi dăduse de înțeles că numai din socotință nu răspundea pătimașului său sentiment. La urmă de tot, o sărutase împotriva voinței ei, și totuși se despărțiseră mai prieteni ca niciodată. Aici, în miezul deșirătoarelor evocări, sufletul i se înfiora de o undă de bucurie — pentru noi întru totul bizară — dar care pe el îl reconforta. Rechema acel unic sărut cu egală durere și delectare, spunîndu-și de fiece dată că avea să rămînă primul și ultimul. Asemenea desfătări îi aparțineau de aci înainte lui Kennedy, și nu îl bătea nici un gînd serios de a-l vitregi pe acest domn de privilegiile dobîndite. Îl îndestula faptul că i-l răpise înainte — o biruință pe

care nimeni nu putea să i-o nege, aidoma altor succese repurtate în decursul şederii în Loughlinter. Fiindcă, cinstit judecînd, în afara înfrîngerii de ordin sentimental, întreaga vizită se dovedise mai mult decît rodnică. Pe domnul Monk şi-l făcuse prieten, discutaseră îndelung, fusese încurajat să vorbească la redeschiderea sesiunii şi primise pilduitoare îndrumări pentru debutul său oratoric. Pe lordul Brentford — atît de distant înainte — izbutise să şi-l apropie, în timp ce cu onorabilii Palliser şi Gresham stabilise raporturi promiţătoare. Nici în privinţa amfitrionului nu avea motiv să se plîngă ; îl cîştigase îndeajuns, iar cu vremea putea să consolideze opera începută — un amănunt deloc neglijabil, avînd în vedere faimoasele sale relaţii, plăcute, alese şi îndeosebi importante, dat fiind că alcătuiau temelia ridicării politice. Din cîte văzuse, Kennedy beneficia de o poziţie mai bună chiar decît unii ca Ratler, Fitzgibbon şi Bonteen, cu toate titlurile şi slujbele lor înalte, aşa că prezenţa sa la Loughlinter l-ar fi uimit şi pe îndărătnicul Low, care ar fi catadicsit poate să admită că procedase corect lansîndu-se în politică.

Cucerirea definitivă a lui Kennedy mai cerea anumite sforţări, incompatibile cu situaţia sa de acum şi care cu drept cuvînt îl descumpăneau. Fiind îndrăgostit de viitoarea lui soţie, firesc ar fi fost să împlînte un jungher în rival. Dar putea săvîrşi asemenea faptă ? Cum l-ar fi judecat societatea ? Plus că prietenia ar fi fost definitiv compromisă. Atunci nu era mai cuminte să-şi calce pe inimă şi s-o dea naibii de răzbunare ? Fără îndoială. Cum avea să şi facă. Iar odată ce nu-şi putea pedepsi inamicul, îl va cultiva ca amic.

După noaptea de zbucium petrecută la Londra, o porni către Killaloe, unde sosirea sa fu privită aidoma pogorîrii unei zeităţi din Olimp. Pînă şi doctorul Finn părea covîrşit de magnifica lui prezenţă, pierzîndu-se în admiraţii, pe cînd maică-sa şi surorile nu ştiau în ce chipuri să-l mai răsfeţe. Se întorcea după lungi pribegii care, dacă nu-i aduseseră alte foloase, îl învăţaseră cel puţin să se poarte în pas cu societatea de soi, să se arate demn şi nepăsător, de parcă nimic nu îl tulbura din lăuntru ori din afară.

Cînd tatăl lui se interesă, de exemplu, dacă mai studiase manualele de jurisprudență, avu bunul simț să nu rîdă de întrebarea sa deplasată, ci repetă, ca un papagal, tot ce auzise de la onorabilul Monk. Menirea lui nu era să buchisească la legi, cît să deprindă arta oratoriei și procedurile Parlamentului, unde urma să-și dea întreaga măsură. Și părintele tăcu mîlc. Un tată mărunt nu avea de ce să se amestece în treburile unui fecior care ajunsese așa mare, iar o mamă de rînd — cum de fapt și era doamna Finn — nu putea decît să-i pipăie rufăria cu venerație.

Și Mary Flood Jones — pe care sperăm că cititorul nu a dat-o uitării — se cam pierduse cu totul la revederea eroului din Loughshane încununat de onorurile primei sale experiențe parlamentare. În sinea ei, era cam dezamăgită de faptul că ziarele nu fuseseră asaltate de discursurile sale politice — o deziluzie încercată și de femeile din familia Finn, care nu pricepeau nici tăiate în bucăți această rezervă din partea lui Phineas. Poate tăcuse dintr-o prea mare înțelepciune, spuneau între ele mama și fetele, în timp ce domnișoara Flood Jones, convinsă pînă în pînzele albe de talentele și judecata lui ageră, nu le arătase pic de îngrijorare. De-abia la sosirea epistolelor din Londra le veniseră inimile la loc, aflînd de la proaspătul deputat că discursurile pripite strică orice bună impresie și deci greșit ar fi fost să le țină de cum se văzuse ales. Explicația părea plauzibilă și domnișoarele noastre o luară de bună, deși mult s-ar fi bucurat să-i vadă cuvîntările prin gazete. Cînd, în sfîrșit, îl întîlni pe eroul revenit printre ai săi, Mary mai că nu îndrăznea să-l privească în ochi, cu toate că-și amintea prea bine purtarea lui dinaintea plecării. Oare mai purta lîngă inimă zuluful ce i-l tăiase atunci ? Și ea făcuse rost de la Barbara de cîteva firicele provenind din creștetul său, pe care le păstra cu sfințenie în micul medalion de la gît. Ba mai mult : refuzase și cererea în căsătorie a domnului Elias Bodkin, și încă foarte vexată, spunîndu-și atunci ca și acum că nu știa altă dragoste decît a lui Phineas Finn.

— Ești atît de mărinimos că ai venit din nou pe la noi, îi zise fata cînd se văzură.

— Înseamnă mărinimie să vin la ai mei ?

— Cum de nu, cînd puteai să stai cu boierii, de-ai fi ales.

— Nu-i așa, Mary. Din întîmplare a trebuit să mă abat pe la conacul unui boier — cum l-ai numi tu — unde am stat între fețe simandicoase. Dar numai cîteva zile, după care am zburat către casă, te asigur.

— Ce bucurie pe noi să te avem iar aici.

— O spui și în numele tău ?

— Se înțelege că da. Mă bucur grozav să te văd, ca și Barbara, amica mea cea mai bună, care te pomenește întruna... și mă face să cuget la tine.

— De-ai ști cît de mult te caut și eu cu gîndul, i-o declară cu seninătate.

Și cum tocmai porneau spre sufragerie, la cină, în fericirea ei mare, uită de rigorile bunei cuviințe și, agățîndu-i-se de brațul întins, i-l strînse cu toată tăria degetelor subțiri. De căsătorie nu putea fi vorba pe dată, și pe bună dreptate, cînd Phineas era îmbulzit de așa perspective mărețe ! Dar avea să-l aștepte — fie și o veșnicie — numai să-l audă că o vrea.

Trăia în această neclintită așteptare, pe cînd el, păcătosul, avusese fățărnicia să-i spună că o purtase aproape neștearsă în cuget. Ce minciună sfruntată, pe care doar Dumnezeu putea să i-o ierte — el care își cam rîde în barbă de mărturiile strîmbe ale amorezilor, știind cît de greu le ocolesc pămîntenii și, mai ales, un bărbat cuprins de virtejul unei vieți nevisate. Noi însă judecăm după alte canoane, și pentru trădarea lui îl găsim vrednic de orice ocară. Deși poate n-ar trebui să ne repezim la nici una, zicîndu-ne, cu înțeleaptă îngăduință : fără îndoială, măsluise adevărul : dar lady Laura era așa departe, pe cînd Mary Flood Jones la numai un pas !

Vacanța dură cam cinci luni, și pe toate le petrecu în orașul de baștină, folosind timpul după bunul său plac, dar poate nu și în chipul cel mai util. Străbătuse, e drept, o parte din bucoavnele recomandate de Monk, și deseori putea fi văzut cufundat în lectura rapoartelor comisiilor parlamentare. Dar în preocuparea lui studioasă răzbea o undă de înfumurare, iar peste tot ce

făcea plutea un iz de înșelăciune. Într-una din zile, cînd doamna Flood Jones îl poftise la ceai, găsi nimerit să-i declare :

— Să nu mi-o luați în nume de rău dacă nu pot veni, însă am atîtea pe cap de nu-mi ajung zilele.

— La ce te mai scuzi ? E de la sine înțeles că nu-ți irosești vremea cu plăcerea măruntă ce ți-o putem oferi noi, i-o întorsese doamna mîhnită, cum de fapt și era.

Fiindcă știa mai exact decît își închipuia Phineas rostul și îndatoririle unui parlamentar, și o rodea la inimă prietenia micuței Mary cu acest june fudul.

— Proastă ai fi să tînjești după unul ca el, o mustruluise chiar a doua zi dimineață.

— Dar nu tînjesc, mamă, se apără fata.

— Măcar de-ai avea atîta bruma de minte, fiindcă nu-i cu nimic mai breaz decît alții, și mai face și pe deșteptul.

Mary nu mai rostise o vorbă ci, alergînd în odăiță la ea, se așează dinaintea unei icoane și se jură să-i rămînă credincioasă lui Phineas în ciuda maicăi-si, a lumii întregi și chiar a iubitului, de-o fi s-o părăsească vreodată.

Cam în jurul Crăciunului, se iscă o discuție de natură băncească între Phineas și părintele său.

— Sper că te descurci bine cu suma pe care ți-o dau, îi zise acesta, încrezînțat că-l răsfățase cu banii.

— O duc cam pe sponci, îl contrazise feciorul, mai puțin înfricat de a spune lucrurilor pe nume față de cum se arătase ultima oară.

— Și eu care credeam că-ți acopăr toate nevoile, se miră medicul.

— Să nu o iei ca o imputare din parte-mi. Sînt conștient că am primit mult peste ce mi se cuvenea.

În liniștea ce să lăsă între ei, doctorul se silea să-și răspundă dacă fiul mai era îndreptățit să aștepte ajutorul său ori se cădea să trăiască din propriile-i strădanii.

— Din cît înțeleg, pe moment nu ai nici o perspectivă să cîștigi din avocatură, vorbi după micul sfat ținut cu el însuși.

— Nu, deocamdată nu am, recunoscu Phineas. Este aproape cu neputință să fac două lucruri deodată, după cum și-a dat seama pînă și dascălul meu, domnul Low.

Dar asta nu înseamnă că am renunțat la meseria pe care am învățat-o.

— Sper și eu... după atîta bănet cît mi-a înghițit.

— Să nu-ți faci griji în această privință, ci să fii încredințat, sir, că îndeletnicirea de acum îmi va folosi cînd mă voi întoarce la avocatură. Sper că nu peste mult o să capăt o slujbă într-un minister.

— Într-un minister ? îngînă medicul cu neplăcută surprindere. Nu te gîndești că ai s-o pierzi cînd cade guvernul ?

— Ba da, însă cu orice riscuri, sînt hotărît s-o primesc. Și dacă nu îmi convine, voi găsi alta ca să-mi asigur o pîine. De rămas, nu rămîn eu pe drumuri, ca să vă fiu mereu o povară. Doar am mai vorbit despre asta și credeam că ne-am înțeles, încheie cu o mutră îmbufnată, de copil pe nedrept dojenit.

Prea era chițibușar taică-său și tăia în carne vie !

Din nou tăcură un timp, închizîndu-se fiecare în sine, cu gîndurile și grijile lui.

— Mă rog, pînă capeți tu slujba, crezi că te-ajungi cu paralele ? reîncepu tatăl.

— Intenționam să-ți cer un avans de o sută de lire, zise Phineas cu jumătate de gură. Știi, am avut unele cheltuieli cu debutul în Parlament.

— O sută de lire ! repetă celălalt încruntat de îngrijorare.

— Dacă te stingheresc în buget, mă descurc cu și fără, îl amăgi fiul, pentru că în realitate nu îl tăia capul din ce să achite echipamentul de vînătoare — flinta, jileteа de catifea și chiar pantalonii bufanți, după cît ținea minte. Da, avea mare nevoie de bani, la ce să se mintă, și oricît îl umilea cererea de acum, fără sprijinul părintesc nu avea cum să scape de datorii. De s-ar vedea numit într-o funcție — fie și ca ajutor de ministru — s-ar plăti fără întîrziere de taică-său.

— Bine, am să-ți dau suta, îi promise acesta, dar să-ți drămuiești cheltuielile, nu să-mi ceri alte sute, ori de cîte ori îți căsuncază.

Phineas își dădu cuvîntul că va fi chibzuit, iar cît mai rămase acasă, nici el și nici doctorul nu mai aduseră vorba

de bani. Cît despre poliţa lui Fitzgibbon, pentru care se făcuse chezaş, e lesne de înţeles că nu pomeni un cuvînt.

După lunile de vacanţă, veni, în fine, şi ziua ce-l rechema la Londra şi la desfătările vieţii de acolo. Va străbate iarăşi impunătoarele săli ale Parlamentului; va frecventa cluburi luxoase şi cu tradiţie; va asculta din nou bîrfa suculentă a dregătorilor aflaţi la putere, sperînd să se numere în curînd printre ei; va revedea strălucirea lămpilor de pe străzi; va urmări cuvîntările mînioase ale celor din opoziţie, va admira demna prezenţă a preşedintelui Camerei, gătit cu peruca lui albă, şi va gusta alte nenumărate plăceri ale traiului din metropolă. În răstimpul pe care-l petrecuse departe de toate acestea, în dulcea şi lunga sa trîndăveală, ajunsese măcar la îndrăzneaţa decizie ca, cel mai tîrziu în a doua lună de lucrări ale sesiunii, să ia cuvîntul în Cameră. Şi la gîndul acesta, nu o dată, în pribegiile sale vînătoreşti, printre mlaştinile din vecinătatea oraşului, repetase discursul pe care-l va pronunţa. — Cuprinsul lui va fi scurt — ca ale tuturor pe care avea să le ţină — iar rostirea lui simplă, fără dramatism şi gesturi de poză. În această privinţă, domnul Monk fusese extrem de stăruitor şi de explicit, atrăgîndu-i atenţia pînă şi asupra felului cum îşi va alege cuvintele, astfel ca fiecare să aibă o ţintă precisă. Nimic nu trebuia spus la întîmplare, ci cu un scop, fie chiar şi greşit. Aşa îl îndrumase încercatul radicalist şi era hotărît să uzeze cît mai neîntîrziat de poveţele sale, ca să pună oprelişte zeflemelilor auzite în Killaloe. Tăcerea lui vestejise multe speranţe. Unde era harul său oratoric? Nu graţie lui ajunsese pe băncile deputaţilor? Iar acum de ce nu şi-l etala? Ei bine, o să stîrpească îndoielile oamenilor, în aşa fel ca la viitoarea sa vizită, în locul înţepăturilor, să primească doar laude.

Dacă talentul îmbinat cu silinţa mai putea mişca sufletele, atunci expunerea sa va cuceri negreşit Parlamentul şi, o dată cu el, admiraţia concetăţenilor.

Cu aceste gînduri, îşi împachetă lucrurile şi porni către Londra la începutul lunii februarie.

— Să ne vedem cu bine, îi spuse micuţei Mary, învăluind-o în zîmbetul cel mai radios, dar fără s-o mai sărute ori să-i taie un zuluf, ca data trecută...

„Știu că n-are încotro, încercă să se mîngîie fata. E doar așa de sus-pus ! Și fie că îmi atrag binele sau năpasta, eu tot îi rămîn credincioasă."

— Mă tem că ești necăjită, îi zise Barbara Finn a doua zi dimineață.

— Eu necăjită ? Deloc. Am atîtea motive să mă simt mîndră și fericită că zău nu văd de ce aș suferi.

Dar după mica-i bravadă, se întoarse și începu să plîngă cu foc, alături de buna amică, pornită și ea pe boccală, spre a-i dovedi că împarte amarul cu ea.

CAPITOLUL XVII

PHINEAS FINN REVINE LA LONDRA

ÎN TIMPUL ȘEDERII în Killaloe eroul nostru primise cîte o scrisoare de la două femei ce-i nutreau admirație. Fiecare cu tîlcul ei și amîndouă sumare în cuprins, le vom oferi cititorului ca atare. Așadar iată prima dintre ele.

Saulsby, 20 octombrie, 186

Iubite domnule Finn,

puținele mele rînduri sînt menite să te înștiințeze că mariajul nostru va fi grăbit peste orice așteptări. Domnul Kennedy ține să fie prezent la sesiunea parlamentară, și cum nu concepe să amîne ceremonia pînă la încheierea acesteia, oficierea căsătoriei s-a hotărît pentru ziua de 3 decembrie. Voiajul de nuntă îl vom face la Roma, de unde ne vom întoarce înaintea redeschiderii Parlamentului.

Cu toată sinceritatea,
Laura Standish.

P.S. Adresa noastră la Londra va fi: piața Grosvenor, 52.

La aceasta, Phineas întocmi un răspuns la fel de concis, urîndu-i ca imnurile de nuntă ce aveau să se înalţe în văzduhul hibernal să-i aducă doar fericire şi adăugînd, la sfîrşit, că va trece încă mult timp pînă cînd el va fi iarăşi în capitală ca să bată la casa cu numărul 52, din piaţa Grosvenor.

Şi acum cea de a doua epistolă :

Great Marlborough Street, decembrie, 186.....

Mult stimate şi onorate domn,

Bunce şi-a pierdut răbdarea cu camerele şi-mi tot cere să închiriem toată casa unui desenator tînăr, din sindicatu actorilor, care vine cu nevastă şi ţînc, ca să-i facem vînt domnişoarei Pouncefoot, pe care nu mai are ochi să o vază de cînd s-a dat de gol că mai trage un porto pe gît — lucru pe care orice femeie poate să-l facă cînd i se năzare şi pe urmă să fie din nou cumsăcade. Eu o cunosc de şapte ani încheiaţi, şi ce dacă a mai scăpat cîte o vorbă sau două, cînd n-a făcut-o din răutate, cum a dovedit-o pe urmă ? Dar, stimabile domn, nu cu donşoara Pouncefoot vreau să vă supăr acuma, ci să vă fac întrebarea dacă luaţi la precizie camera în februarie ? În luna după Crăciun se găseşte clienţi pentru ea, fincă mai ţine bîlciurile cu teatrele de copii. Aşa că răspundeţi-mi fără zăbavă ce gînduri aveţi, să ştiu ce să-i spui lu Bunce, care mă toacă la cap nu şi nu s-aducem desenatoru. Da eu n-am nevoie de nevastă şi plod, să mai văz după ei, ci mai degraba de un domn deputat, ca dumneavoastră care, deh ! e mai rar să-ţi şadă în casă.

Cu tot respectu',
Jane Bunce.

La acest semnal de alarmă, Phineas se grăbi s-o asigure în scris că avea să reia locuinţa din Great Marlborough Street, începînd de la întîi februarie, dacă, bineînţeles, avea norocul să nu se ocupe între timp. Iar pe data de trei, poposi în odăiţele strîmte, pe care gazda, cu

dibăcia ei de soție, izbutise să le păstreze pentru chiriașii cei dragi, și să nu le dea pe mîna desenatorului, precum o ținuse morțiș bărbatul. Dar cu toate că lucrurile se împăcaseră și omul îi făcuse pe voie, la Phineas se uită chiondărîș cînd îl văzu răsărindu-i în prag, iar seara îi spuse nevestei că, după cît mirosise, deputatul pe care îl ridică în slăvi nu-i va susține pe cei obidiți și votul secret după care tînjeau.

— De-ar fi avut alte gînduri, la ce s-ar fi dus să petreacă în Scoția cu fanfaronii ăia de lorzi ? Ca să se puie bine cu noi ? Vezi de nu, ci cu ei. Că-l cunosc eu ce pramatie mi-e și nu mă duce de nas ca pe tine. De exemplu, nici domnu' Low nu-i d'al nostru. Așteaptă și el să-i pice un ciolan din politică și, pe d'asupra, este conservator. Da măcar el n-o scaldă cu alții, așa că știi la ce să te aștepți.

Cît despre Phineas, de cum ajunse la Londra, se pomeni convocat la o consfătuire politică ce urma să se țină chiar acasă la onorabilul Mildmay, în Piața St. James.

— De data asta dăm cărțile pe față, îl preveni Barrington Erle cînd se întîlniră la club

— Mă bucur s-o aflu, îi ripostă cu sinceritate.

— Presupun că ești la curent cu planul pe care-l avem. L-ai aflat la Loughlinter, urmase amicul privindu-l cu subînțeles.

Cît de mult se înșela Barrington, cugetă Phineas cu tristețe, căci în toată faimoasa lui vizită, nici una din mărimile invitate nu-l înștiințase de ce se pune la cale. Cu Gresham jucase șah ; în preajma lui Palliser împușcase un cerb ; lordul Brentford îl amețise cu teoriile despre creșterea oilor, fără ca unul să închege o discuție politică, ci rezumîndu-se la un cuvînt aruncat ici și colo. Doar Monk îi vorbise pe larg despre o prefacere ce avea să vină, denumind-o Reform Bill [1], însă mai toate convorbirile cu acesta se purtaseră de la suflet la suflet — eminentul radicalist împărtășindu-i mai mult părerile personale decît intențiile partidului de care ținea.

— N-am auzit nimic precis și definitiv, mărturisi cu întîrziere, dar se pare că vom avea o reformă electorală.

[1] Reforma sistemului electoral din Anglia (1831—32).

— Nu se pare, ci în mod sigur, îl corectă Barrington Erle.

— Presupun că n-o să ne atingem de votul secret, zise Phineas într-o doară.

— Ai ghicit, confirmă liberalul versat, şi de aici vor ieşi o seamă de neajunsuri. Totuşi, îl vom lăsa în suspensie cît va rămîne Mildmay la cîrmă, deoarece, ca prim ministru al Coroanei, se va pune de-a curmezişul.

— Ca şi Gresham ori Palliser, i-o strecură protejatul, rezervînd lovitura cea mare pentru momentele următoare.

— Despre Gresham nu mă pot pronunţa. Este un tip cu toane, capabil să-ţi scoată sufletul pînă binevoieşte să cadă la învoială. Dar în ce-l priveşte pe Planty Pall, urmă Barrington — folosind prescurtarea familiară a numelui Plantagenet Palliser — de el poţi fi sigur că va cînta în struna lui Mildmay şi a ducelui de St. Bungay.

— Nici Monk nu e pentru votul secret, îi plasă Phineas lovitura ce i-o păstrase.

— Monk e un semn de întrebare. Ştim pozitiv că este de acord cu un proiect de măsuri în care nu se prevede votul secret, dar cînd se produce o sciziune în Cameră, cînd indivizi precum Turnbull îl cer cu glas tare iar plebea din Londra se porneşte pe tărăboi, mă cam îndoiesc că Monk nu-şi va schimba atitudinea.

— Nicidecum. Odată ce se pronunţă, nu-şi calcă cuvîntul.

— Vorbeşti de parcă el ţi-ar fi şef. Ori poate a devenit între timp ?

— Mai întîi, nu am şef, îi ripostă celălalt. În domnul Mildmay văd căpetenia liberalilor şi, asemenea lor, îl urmez în politica pe care o face. Dar asta nu mă împiedică să am deplină încredere în Monk.

La puţine minute, cînd Barrington Erle intră în vorbă cu Ratler, îi spuse acestuia arătînd către Phineas :

— Iată un om care va susţine votul secret în caz că-l vom pune mîine în discuţie.

— Nici nu mă miră, pentru că nu mi-a lăsat o impresie prea bună.

Aşadar Ratler îşi schimbase părerea, nu atît din considerente obiective, cît influenţat de Bonteen care, de cînd

pierduse întrecerea vînătorească, făcuse totul să-şi convingă prietenii că junele Finn nu era prea de calitate.

În ultima seară petrecută în Loughlinter, amîndoi îl forfecaseră îndelung, născocindu-i scăderi şi ajungînd la concluzia că nu merita preţuirea lor. În fond, pentru ce să-l respecte, cînd avusese neobrăzarea să-l tîrască pe Kennedy de pe munte ca să-i găsească un ponei ? Sau — lucru şi mai nelegiuit — se vîrîse în sufletul domnului Gresham, jucînd şah împreună ! Cum de-o fi acceptat distinsul confrate un astfel de partener ? Evident, îl discutaseră cu pornire, probabil incomodaţi de intruziunea tînărului în cercul lor. Dar ce-l apucase pe unul ca Barrington Erle să-şi defăimeze amicul şi protejatul, punîndu-i în cîrcă afirmaţia că va susţine votul secret, pe care Phineas nici în vis nu ar fi făcut-o, deoarece era împotriva ideii şi ferm hotărît s-o combată ? Că va stărui toată viaţa în atitudinea de atunci, firește, nimeni n-ar fi putut să prevadă. Dar în starea de spirit în care se afla şi sub înrîurirea lui Monk, ţinea morţiş să arate, atît în Parlament cît şi în alte ocazii, cum că votul secret era o măsură lașă, ineficace şi moleşitoare. Grozav îi plăcuse acest ultim cuvînt, de care Monk făcea mare uz, şi-l adoptase ca pe o găselniţă formidabilă.

Consfătuirea proiectată la Mildmay se ţinu în a treia zi de la redeschiderea sesiunii. Phineas mai auzise de asemenea sfaturi, însă nu avusese onoarea să fie de faţă, întrucît, de la alcătuirea guvernului, nu se organizase nici unul. Înaintea venirii lui la putere, domnul Mildmay — împreună cu acoliţii — se bătuseră aprig cu adversarii, iar după ce-i biruiseră, omenesc era să-şi mai tragă suflarea, cum dealtfel o şi făcuseră, bucurîndu-se de odihnă. Însă după bine meritatul repaus, trebuiau să pornească iarăşi la lucru, astfel că premierul îşi chemase ciracii acasă, spre a le aduce la cunoştinţă intenţiile personale şi ale Cabinetului pe care îl conducea. Ca un novice în materie, Phineas nu avea nici cea mai vagă idee asupra felului cum avea să decurgă întrunirea, ci doar îşi închipuia că fiecare din gentilomii prezenţi va fi rugat să declare dacă este sau nu de acord cu măsura propusă. Pînă şi Laurence Fitzgibbon, cu care porni către piaţa

St. James, nu prea știa ce urma să se întîmple, dar ca să nu se trădeze, se ferea să-și descoase amicul.

— La drept vorbind, toată povestea e inutilă, îi declară el pe drum. Doar știm dinainte ce vom auzi de la Mildmay. După cuvintele sale, domnul Gresham va rosti cîte ceva, la care Turnbull va protesta cu jumătate de gură ; apoi ne vom da aprobarea — pentru cevaul sau nimicul pentru care ne-a convocat — și cu asta se încheie comedia.

Prietenul cuvîntase cu duh, amuzîndu-l ca întotdeauna, deși, din spusele sale tot nu putu deslușì dacă adeziunea se va da nominal.

Mai tîrziu, cînd întrunirea se consumase, se simți încercat de nemulțumire. La ce se așteptase și ce avusese parte să vadă ! Putea foarte bine nici să nu se arate la față, iar dacă se ostenise să vină, o făcuse numai ca să răspundă chemării mai marelui său și să consimtă tacit la proiectata reformă propusă de acesta. Poznașa descriere a prietenului, pe care o luase drept glumă, fusese parcă desprinsă din realitate, cu puține rectificări și adausuri, în privința ordinei de bătaie. Întocmai cum prevăzuse Fitzgibbon, domnul Mildmay le ținuse un discurs parcă fără sfîrșit. După el, domnul Turnbull — marele radical al zilei și omul ce părea să întruchipeze ceea ce mulți denumeau școala politică din Manchester — se iscase cu vreo șase întrebări. Urmase la cuvînt Gresham, care, din fericire, fusese mai cu economie la vorbă, iar ca încheiere, domnul Mildmay mai trîntise o perorație. Asta fusese tot și întreaga sporovăială se putea rezuma la anunțarea unei reforme electorale generoasă în privința lărgirii sufragiului, dar vitregită de votul secret. Cu voce mieroasă și vădită mulțumire de sine, Turnbull își exprimase îndoiala că atare lege ar putea satisface poporul. Însă cum nu exista un reporter de față — deoarece pe atunci încă nu apăruse obiceiul de a transforma asemenea consilii particulare în adunări publice — nu se etalase nici violență, nici energie. Premierul îi convocase ca să-i audieze un proiect și, în consecință, îl ascultaseră.

La două zile după evenimentul mai sus pomenit, Phineas urma să cineze cu domnul Monk care-l poftise între două ședințe ale Camerei.

— Nu obișnuiesc să dau mese, însă mi-ar face plăcere să vii, să-l cunoști pe Turnbull, îi spusese radicalistul și, după cum era de așteptat, amicul cel tînăr primi pe loc invitația. Din multe guri auzise că Turnbull era steaua politică a zilei și singura capabilă să călăuzească țara spre izbăvire ; pe cînd alții susțineau, dimpotrivă, că este un demagog și un răzvrătit din naștere, un om fals, antibritanic și foarte periculos. Spre această ultimă versiune înclina și eroul nostru, iar cum primejdia și cei care o seamănă atrag infinit mai mult decît liniștea și oamenii liniștiți, Phineas ardea de curiozitate să-l cunoască pe Turnbull.

Pînă atunci făcu o vizită Laurei Kennedy, pe care n-o mai văzuse din seara despărțirii lor în Loughlinter, cînd îi răpise un sărut în simfonia cascadelor de pe rîul Linter. O găsi în noua ei reședință, împreună cu soțul, și-l întîmpină cu drăgălașa remarcă :

— Iată-i pe Darby și Joan din nou față în față !

Cu Kennedy mai avusese ocazii să se întîlnească ; chiar la consfătuirea cu Mildmay șezuseră alături.

— Mă bucur să vă găsesc pe amîndoi, le spuse afabil.

— Numai că Robert va pleca de îndată, îl informă gazda. I-ai povestit domnului Finn despre aventurile noastre la Roma ? se întoarse ea către soț.

— Nu. Nu i-am spus un cuvînt.

— Atunci va trebui să i le istorisesc eu, însă nu astăzi. Venerabilul Papă ne-a făcut o primire atît de frumoasă, încît am început să-l deplîng pentru neazurile ce-i amărăsc viața.

— Eu trebuie să vă las, anunță Kennedy ridicîndu-se de pe scaun, dar cred că ne revedem la cină, adăugă privindu-l pe Phineas.

— Sînteți poftit la domnul Monk ? îl întrebă el.

— Da, am fost invitat anume ca să asist cum te va converti Turnbull. Vom fi patru, cu toții. Așadar, pe curînd. Și imediat dispăru.

Rămas cu amfitrioana, Phineas nu știa ce ton să adopte, ce anume să-i spună și, ca urmare, tăcu. Venise complet nepregătit pentru confruntarea de azi și, cu cît așteptarea gazdei sporea, se simțea mai stingher.

Evident, Lady Laura îi lăsase deplina inițiativă, dar observîndu-l că șovăie, covîrșit de mulțenie, se văzu nevoită să înceapă ea conversația.

— Te-a mirat precipitarea căsătoriei cînd mi-ai citit scrisoarea ?

— Oarecum da, fiindcă știam de la dumneavoastră că n-o să aibă loc prea devreme.

— Așa credeam pe atunci, fără să-mi treacă prin minte că Robert este atît de impetuos. În concepția lui, pînă și un eveniment ca însurătoarea nu-l îndreptățea să lipsească de la întrunirile Parlamentului. Cînd e vorba de datorie, vădește extremă pedanterie și disciplină.

— Că el s-a zorit, nu m-a mirat deloc, dar m-a contrariat totala dumneavoastră supunere.

— Te-am prevenit că voi face precum mă vor sfătui oamenii mai cu judecată. Și, consultîndu-mă cu papa, am fost îndemnată să grăbesc cununia. Drept care, avocații au lucrat pe brînci, cusătoresele de asemeni, terminînd treaba la timp și dîndu-ne posibilitatea să facem nunta mai repede.

— Cine a asistat la ceremonie ?

— Oswald n-a fost de față, și ți-o spun fiindcă știu că pe el îl vizează întrebarea. Papa i-a îngăduit să vină dacă îi face plăcere, însă cînd Oswald a precizat că dorește să fie primit ca un fiu, papa a rostit cea mai aspră expresie din cîte am auzit ieșindu-i din gură.

— Ce anume ?

— N-am s-o repet niciodată, dar însemna, în esență, că nu are dreptul să fie tratat ca atare. Era furios din pricina banilor mei. Se căia, pe de o parte, că am o dotă așa mică, iar pe de alta, îl deranja faptul că Robert se arăta complet dezinteresat. În fine, în ceasul de față, prăpastia dintre el și fratele meu este mai mare ca oricînd.

— Și unde se află Chiltern ?

— Într-un han din Northamptonshire, de unde se deplasează la vînătoare. Din cîte îmi scrie, se pare că este singur — nu cinează în oraș, nu invită pe nimeni în cameră, vînează cinci, șase zile din săptămînă, iar noaptea citește.

— Pînă aici nu văd nimic reprobabil.

— Nici eu, dacă citește ceva de valoare. Dar nu pot îndura gîndul că trăiește complet izolat. De se obișnuiește așa, n-o să mai caute societatea. Dumneata ai slăbiciunea vînatului ?

— O aveam cînd eram acasă, la fel ca toți irlandezii. Pentru ce mă întrebați ?

— Fiindcă aș vrea tare mult să dai o fugă la Oswald. Ar fi încîntat să te aibă acolo.

Phineas cîntări propunerea și, după scurta lui chibzuință, dădu același răspuns pe care îl mai rostise cîndva :

— M-aș duce cu dragă inimă, însă nu am bani pentru voiajuri de agrement.

— Oo, Doamne ! suspină înciudată. Cîte piedici pun banii !

— Poate m-aș descurca... pentru cîteva zile... în martie, se socoti tînărul cu glas tare.

— Aa, nu ! Să nu faci un lucru care ți-ar dăuna, se opuse energică.

— Asta în nici un caz. Fiți pe pace, o liniști el. Mă duc numai dacă mă ține punga și fiindcă mi-ar face plăcere.

— Transportul acolo ți-l asigură Oswald. Neavînd alte cheltuieli, întreține un grajd cu șapte, opt cai, astfel că vei avea de unde să ți-i alegi. Dar să lăsăm acest subiect, și să vorbim despre proiectele dumitale. Spune-mi, pe cînd ai de gînd să încînți Parlamentul cu un discurs ? Sau cu primul intenționezi să-l vîri în sperieți ?

— S-ar putea să fac o încercare destul de curînd, recunoscu sfielnic și în același timp stînjenit de roșcața ce i se urcase în obraji. Cît privește efectul ce-l voi produce, mă voi căzni să nu-i adorm pe ascultători, adăugă încercînd să schițeze un surîs mucalit.

— Cred că a sosit timpul să-ți dai pe față părerile.

— Nu știu : dar sînt hotărît să vorbesc. Și prilejuri se vor ivi, slavă Domnului, cu această reformă electorală pe care primul ministru plănuiește să o pună în discuții. Desigur v-a informat despre ea domnul Kennedy...

— Și papa, pe care-l văd aproape în fiece zi. Apropo de papa. Îți amintesc că ai datoria să-l vizitezi...

— Am s-o fac, vă asigur, promise solemn.

— E foarte singur, sărmanul de el, și am momente cînd mă condamn că l-am părăsit. Cred că îl sperie șederea în casă, în deosebi la sfîrșit de an, cînd la tot pasul se teme de o întîlnire cu Oswald. De-ai ști cît mă apasă această stare de lucruri, și cît sufăr din pricina ei...

— De ce nu s-o fi însurînd Oswald ? sugeră Phineas neștiind de proiectul căsătoriei cu Violet Effingham. O dată ce și-ar găsi o soție pe placul părintelui, ar dispare și neînțelegerea ce-i dezbină.

— Și eu cred la fel.

— Atunci, de ce nu o face ?

Lady Laura nu-i răspunse pe dată. Se cădea să-i dezvăluie trista poveste a fratelui ei ? În definitiv de ce nu, își spuse tot ea. Și trecu la destăinuiri.

— Iubește la nebunie o fată, pe care a și cerut-o în căsătorie, dar, spre nefericirea lui, a fost de două ori refuzat.

— E vorba cumva de Violet Effingham ? o iscodi Phineas amintindu-și de dialogul pe care-l purtase cu tînăra amazoană prin pădurile Saulsby.

— Da, de Violet Effingham, confirmă Laura Kennedy. E slăbiciunea tatii. O iubește aproape la fel ca pe mine, și ar primi-o ca pe o fiică, dîndu-i în stăpînire casa din Londra și moșia din Saulsby. Cu ce bucurie i-ar dărui tot ce are, și cît de liniștiți am trăi !

— Numai că fata nu îl îndrăgește pe Lordul Chiltern, după cît înțeleg...

— Dimpotrivă. Cred că în străfundul inimii îl iubește, și numai de frică își impune rezerve. O vezi dumneata veselă și poznașă, dar în realitate e teribil de măsurată. Nu o dată mi-a declarat că deviza tinerelor trebuie să fie prudența. Și o aplică cu mare sfințenie.

Deși Phineas nu s-ar fi suspectat nici pe departe de gelozie, recentele noutăți avuseseră darul să-l tulbure. Pînă și simpatia ce i-o nutrea lordului Chiltern parcă pălise de cînd aflase de dragostea lui pentru domnișoara Effingham. Personal, doar o admirase pe această tînără ; se simțise bine în prezența ei. Și totuși, nu se împăca deloc cu ideea că un altul aspira s-o ia de soție, iar lady Laura aproape îl scosese din fire cu convingerea că Violet i-ar îndrăgi fratele. Dacă era așa, cum de îl respin-

sese ? Şi încă de două ori ! Nu le ajungeau repetatele ei refuzuri ca să n-o mai pisălogească ? Natural, cugeta la acestea complet detaşat, fiindcă nu era să-i tresară inima după Violet cînd o iubea încă pe lady Laura. Şi, cu toate acestea, cele auzite îl indignaseră.

— De vreme ce-i preţuiţi chibzuinţa, nu văd de ce aţi blama-o pentru respingerea fratelui dumneavoastră.

— Aşa ceva nici nu-mi trece prin minte, se apără interlocutoarea, însă rămîn la credinţa că alături de Oswald ar fi fericită.

Cînd la puţină vreme după aceea, tînărul se retrase, şi lady Laura începu să redepene ultima parte a discuţiei, se simţi încolţită de aceeaşi subită nemulţumire ce-l încercase pe Phineas. Suspiciunea pornea de la purtarea ciudată a tînărului, care nu se pricepea să-şi disimuleze frămîntările minţii şi ale simţirii, etalîndu-le ca pe tavă. „Oare să-i fi devenit dragă fata ?" se întrebă în primul moment, fără să întrevadă opreliştea rangului şi a bogăţiei între un nevolnic complet anonim şi o Violet Effingham. Nici dragostea ce ştia că i-o poartă ei însăşi nu-i apărea drept o piedică, cu toate că Violet poate n-ar fi primit jurămintele unuia care pînă mai ieri suspinase după Laura Standish. În descumpănirea momentului, nu cîntărea temeiniciile presupunerii, ci se apleca mai degrabă asupra urmărilor ce-i adumbreau cugetul ; prima, zădărnicirea căsătoriei lui Oswald cu Violet — în care-şi pusese atîtea speranţe : a doua, supărătoarea şi imprevizibila constatare că Phineas îşi putea dărui inima altei femei !

Greşit ar fi însă ca din cuvintele de pe urmă cititorul să creadă că proaspăta lady Kennedy nutrea o pasiune ascunsă şi vinovată pentru tînărul ce-i jurase iubire. Nu. Un asemenea sentiment nu-i pîrjolea sufletul, şi absurd ar fi să i-l punem pe seamă. Că nu îl uitase, e adevărul cel mai curat şi, de la nuntă, îl cercetase adesea cu gîndul, dar nu apăsată de suferinţă ori într-un chip ce i-ar fi necinstit soţul. Simpla idee de a-l putea pîngări, ar fi făcut-o să se deteste. Cum să cadă în păcat o făptură ca ea, cu principii aşa de solide ? Doar se strunise cu atîta neîndurare încît se considera aproape scăpată

de primejdia naufragiilor sufleteşti în care piereau sumedenie de femei. Se mîndrea cu tăria ce o dovedise, cu toate că uneori se mustra pentru propria sa trufie. Dar în ciuda dojenilor, o cultivase cu stăruinţă, pentru că nu concepea să înfrunte pericolul naufragiului. Mereu în gardă, deslușise din vreme sentimentele încolţite în Phineas, şi atunci acceptase mîna întinsă de Kennedy, convinsă că acţiona spre binele ei şi al întregii familii. Era deajuns idila pe care o avusese. Îi întrezărise deliciile şi le trăise măcar în parte savoarea în ziua cînd Phineas îi dezvelise visele-i îndrăzneţe. După ce-i ascultase înflăcăratele declaraţii, în peisajul magnific al munţilor şi cascadelor, îndrăgostitul îi furase un sărut — faptă pentru care-l iertase, deoarece socotise că această unică îmbrăţişare pecetluia prima şi ultima aventură în viaţa ei de femeie. Lui Kennedy nu-i destăinuise secretul — deşi, aproape cu siguranţă, l-ar fi primit cu răceala sa demnă — ci îl păstrase doar pentru sine, ca să-l recheme ca pe-o suavă aducere aminte a iubitului ce-o adorase cîndva. Da, avusese un iubit — cu totul altfel decît îl privea pe soţul de acum — şi evocarea lui n-o făcea să roşească, fiindcă nu-i profana prin nimic căsnicia. Iubirea pe care o cunoscuse fusese nevinovată şi o strivise mai înainte de a înflori. Dar aidoma unei roze, cu petalele încă strînse, îi lăsase o dulce mireasmă, cu care se desfăta în ascuns şi adesea, cu toate că o ştia pentru totdeauna apusă. Ea voise acest lucru, exact cum dorise ca iubitul să-i rămînă prieten, şi nu doar al ei, ci mai ales al lui Kennedy, alături de care se va îngriji să-l ajute, netezindu-i succesele în viaţă. Grozav ar fi suferit dacă Robert l-ar fi privit cu ochi răi. Însă din întîmplare îl simpatiza, şi se bucura tare mult. În felul acesta putea să menţină legătura cu Phineas, iar cu timpul, cînd avea să se însoare, se va împrieteni cu soţia lui. Cu astfel de gînduri îl însoţise întotdeauna — curate şi afectuoase ; pentru ca astăzi, cînd simţise că iubeşte pe alta, să i se întunece sufletul de revoltă.

La ea nu se gîndea nici un pic sau la neplăcutele urmări ce-o pîndeau, ci doar la bărbaţi şi la cruntа lor nestatornicie. Dacă bănuiala se adevereа şi inima lui

Phineas se aprinsese după Violet Effingham, cît de vremelnice se dovedeau sentimentele sale ! Acuzîndu-l fără drept de apel, uita însă că şi ea se făcuse vinovată de necredinţă, şi chiar într-un mod mai grav, deoarece se căsătorise cu Kennedy.

Îşi amintea, de exemplu, cum iubitul cu chip de efeb fugise disperat prin pădure cînd il vestise că se măritä cu altul, dar ce-i sporea indignarea nu era propria-i faptă, ci lecuirea lui de durerea ce i-o pricinuise. Şi încă într-un interval aşa scurt ! Doar în vara trecută se petrecuse dramatica scenă, ca acum, nici la sfîrşitul iernii, să nu-şi poată ascunde dragostea înstrăinată ! Era o ruşine şi o insultă, conchise cu profundă nemulţumire. Ca mai pe urmă să treacă la chibzuieli mai aşezate, să recheme întîmplări, să le pună capăt la capăt, ajungînd la liniştitoarea concluzie că presupusul ei trădător nu avusese cînd s-o vadă pe Violet din ziua mărturisirilor din Loughlinter. Şi totuşi, cît de făţarnici erau bărbaţii ! Cît de nesinceri şi slabi de îngeri !

Paralel cu rechizitoriul ei aspru, Phineas, care se depărta de piaţa Grosvenor, frămînta alte gînduri.

„Auzi combinaţie, Chiltern şi Violet Effingham ! Ce inimi de piatră ar putea să jertfească o fată înstărită, plină de farmec şi de vino încoace, numai ca să-l împace pe fiul risipitor cu părintele care l-a renegat ? E drept că şi el se ataşase de Chiltern, văzînd în tînărul lord — sau numai închipuindu-şi că vede — unele însuşiri lăudabile. Şi el îi dorise reîntoarcerea pe calea cea bună, sperînd să ajute chiar la îndreptarea lui. Însă de aici şi pînă la sacrificarea unei Violet Effingham era o distanţă ca de la cer la pămînt. Dealtfel nici fata nu consimţise la un atare tribut de vreme ce-l refuzase în două rînduri. Aşa încît supirantul şi întreaga-i familie trebuiau să-i dea pace !" Compătimind-o pe tînăra în primejdie şi cugetînd doar la silnicia ce-o aştepta, nu-i trecu nici o clipă prin minte ce fericire ar fi însemnat pentru el să-i cîştige iubirea. Dar să nu ne mirăm de aceasta cînd se considera încă îndrăgostit nebuneşte de lady Laura Kennedy.

CAPITOLUL XVIII

DOMNUL TURNBULL

ERA SÎMBĂTĂ DUPĂ-AMIAZĂ, în Parlament nu se ţineau întruniri, astfel că seara, la orele şapte punct, Phineas se înfiinţă la uşa domnului Monk. Sosise înaintea celorlalţi invitaţi, şi-l găsi pe stăpînul casei trebăluind în sufragerie.

— Precum vezi, fac pe chelarul, explică domnul Monk, mînuind două carafe de distilat vinul pe care curînd le depuse, aproape de şemineu. Iată, am terminat ce aveam de făcut, anunţă el, şi nu ne rămîne decît să trecem în hol, ca să întîmpinăm, după cum se cuvine, pe cei doi oaspeţi iluştri.

— Să mă iertaţi că am sosit prea devreme, se scuză Phineas.

— Ba deloc, tinere. Ai venit fix la şapte, numai că eu am întîrziat cu ale mele. Dar să nu te gîndeşti că mă ruşinez pentru că m-ai găsit filtrînd vinul! Fereaseă Domnul din ceruri! Lordul Palmerston declara acum cinci, şase ani — de-mi amintesc bine — că la un ministru englez nu se cade să deschidă uşa o slujnică, ci un fecior în livrea. Aşa zicea dumnealui, adresîndu-se unui comitet în chestiunea salariilor. Şi totuşi, iată-mă coşcogeamite ministru, îngrijindu-mă frumuşel de vinuri şi cu o singură slujnică care deschide uşa. Oare săvîrşesc o nelegiuire? Încalc tocmai eu constituţia britanică?

— Dacă demisionaţi în curînd şi nimeni nu vă urmează exemplul, poate s-ar ocoli gravele neajunsuri pricinuite de o asemenea practică, spuse Phineas în glumă.

— Să sperăm că nu atrag consecinţe nefaste, deoarece preţuiesc constituţia noastră ca şi respectul de care se bucură alcătuitorii guvernului. Nu ca Turnbull, de pildă, pe care-l aşteptăm să apară; el se şterge pe ghete cu asemenea sentimente. Numai că dispunînd de parale, în casa lui se învîrtesc mai mulţi lachei pomădaţi decît au fost în jurul lordului Palmerston.

— Se mai ţine de afaceri?

— Oo, se-nțelege, și scoate, ca întotdeauna, cele treizeci de mii pe an. Dar iată-l că vine. Bun sosit, Turnbull. Cum o mai duci ? Tocmai vorbeam despre slujnica mea. Nădăjduiesc că ți-a deschis ușa după toate regulile bontonului.

— Firește... firește, după cît am băgat de seamă, replică invitatul, un orator iscusit, însă nu și o persoană de duh. Mi s-a părut o tinerică foarte la locul ei.

— Așa și este, își prelungi ghidușia amfitrionul, și ca ea nu mai găsești a doua în Londra. Dar domnul Finn pare a fi de părere că trebuie să am un fecior în livrea...

— Pe mine mă lasă rece povestea, trîmbiță proaspătul musafir, pentru că nu sînt un tip formalist.

— Nici eu, zise Monk. Și cum tocmai atunci apăruse moșierul din Loughlinter, se așezară la masă.

Domnul Turnbull era un bărbat corpolent și chipeș, cam de șaizeci de ani, cu păr argintiu și pletos, cu obraji sîngerii, o căutătură sfredelitoare și aspră, cu nas bine croit și buze cărnoase. Înalt de peste un metru optzeci, și drept ca o lumînare, purta o jachetă neagră, cu coadă de rîndunică, pantaloni negri și o vestă lucioasă, de aceeași culoare. Aceasta părea să-i fie ținuta obișnuită, cel puțin în sălile Parlamentului și la mesele oficiale unde putea fi văzut, puțini fiind aceia care călcau în locuința sa din Staleybridge spre a ști cum se îmbracă pe acasă. După fizionomie, nu părea înzestrat cu haruri aparte — deși nu avea nici figură de prostănac ; dar îi lipsea scînteia geniului în privire, iar forma gurii nu trăda vervа și fantezia persoanelor care s-au ridicat prin forțe proprii. Și totuși, urcase extrem de sus, lucru ce n-ar fi fost cu putință fără o minte ascuțită. Ca politician își dobîndise o popularitate excepțională, de care poate nici un confrate nu beneficia în zilele acela. Se bucura deopotrivă de încrederea sărăcimii și a oamenilor cu stare, primii considerîndu-l apărătorul cel mai cinstit, iar ceilalți fiind convinși că îndrumările sale se vor impune în mod cert. O dată ce-și cîștigase atenția Parlamentului și bună voința reporterilor, nu se mai ostenea să vorbească la dineuri sau la tribune oficiale fără garanția că prețioasele sale cuvinte vor ajunge sub ochii miilor de

concetățeni. Și mai avea o grijă : să aibă ascultători cît mai mulți. E știut că în oratorie, aceasta constituie o condiție a succesului, pe care Turnbull ținea cu tot prețul să și-o asigure. Dar în ciuda numerosului public de care se împresura, greșit i-am atribui talentul de mare orator, și nu i-am arăta alte caracteristici ca : vocea-i puternică și răsunătoare ; convingerile ferme și ample ; infinita încredere în sine ; o ambiție clocotitoare ; o pronunțată lipsă de scrupule și o sensibilitate morală apărată de un înveliș foarte gros. Înarmat cu aceste însușiri, nici o defăimare nu-l atingea, nici un atac nu-i pricinuia răni, nici o ironie nu-l ustura.

În masiva-i făptură nu exista o fisură cît de măruntă, astfel că, dimineața, la trezirea din somn, primul său gînd era probabil acela că reprezintă centrul de greutate al pămîntului. Desigur Turnbull era un radical pînă în măduva oaselor — ca și Monk dealtminteri. Numai că cel din urmă se nutrea dimineața cu reversul cugetărilor bunului său amic. În dezbaterile din Cameră, se dovedea mai bătăios decît Turnbull, cu toate că îndoiala de sine nu-l părăsea niciodată, încercîndu-l mai aprig tocmai atunci cînd ataca mai energic și cu succes. Chiar gluma cu rangul său de ministru și lipsa unui lacheu sau chelar tîlcuia cu subtilitate neîncrederea ce îl măcina. Și totuși, în ochii lumii, Turnbull era marele radical al zilei, bucurîndu-se de o faimă pe măsura postamentului de pe care trona. Probabil aceasta îi stimula fantezia de a se crede chemat în fruntea unor dregătorii și-l făcea să declare că el nu s-ar aservi niciodată Coroanei, deși, din cele știute, încă nu-l îmbiase nimeni cu așa ceva.

— Eu slujesc doar poporul, și cu tot respectul ce-l am pentru stipendiații Coroanei, consider că rolul meu e mai mare și nu l-aș schimba cu al lor, spusese odată în Cameră.

Afirmația stîrnise rumoare, și domnul Mildmay îl luase din scurt, poftindu-l să precizeze dacă așa-zișii stipendiați ai Coroanei nu se dovediseră cei mai harnici și devotați slujitori ai poporului. În ciocnirea produsă, Parlamentul și presa îl susținuseră cu tărie pe Mildmay, un eșec ce-l lăsase rece pe Turnbull, încrezător într-o apropiată revanșă, pe care o și obținu, ceva mai tîrziu, în

orașul Manchester. Vorbind în fața a trei sau patru mii de ascultători, plasase și acolo aceeași formulă, denumindu-se prietenul și slujitorul poporului, pentru care fusese ovaționat, întorcîndu-se radios la Londra.

În catalogul revendicărilor sale figurau printre altele : lărgirea treptată a drepturilor electorale ; recunoașterea cît mai grabnică a sufragiului bărbătesc, egalizarea districtelor electorale ; introducerea votului secret ; reglementarea situației arendașilor din Anglia și Irlanda ; reducerea efectivelor militare pe picior de război ; indiferența față de orice mișcare politică în Europa ; aplaudarea celor din Statele Unite : libertatea schimburilor comerciale — în afara celui cu malț ; și desființarea Bisericii de Stat. Cam acestea erau principalele puncte ale programului său și, odată ce învățase cum să brodeze cuvinte pe ele, adoptînd totodată timbrul cel mai convingător pentru ascultătorii din Parlament, am putea pe drept spune că succesul lui era pus de o parte. Neavînd nici un edificiu de ridicat, își îngăduia luxul de a se referi numai la chestiuni generale, așa cum, nefiind apăsat de răspunderi, nu se ostenea cu scormonirea detaliilor ori măcar cu deplina cunoaștere a faptelor de esență, mulțumindu-se să condamne relele existente — un rol cum nu se poate mai ideal odată ce ți-ai asigurat publicul necesar. Iar anatema o zvîrlea cît îi poftea inima, de vreme ce avea doar chemarea să radă, cum s-ar zice, pădurea, dar nu să se preocupe și de cultivarea pămîntului cîștigat.

Cîndva, domnul Monk recunoscuse față de Phineas ce plăcere însemna pentru deputații din opoziție să arunce cu false acuzații în rivali, și am putea să jurăm că Turnbull gusta cu nesaț această savoare, deși mai degrabă și-ar fi cusut gura pentru o lună decît să facă o mărturisire ca cea a confratelui. De aceea, ținînd seama de toate, poate proceda bine că nu intra în guvern, și frumos i-ar fi stat să facă mai puțin caz de această rezervă.

Conversația la cină, înfiripată pe teme politice, nu a fost prea interesantă cîtă vreme s-a foit slujnica prin sufragerie cu servitul bucatelor. Dar odată ce se făcu nevăzută și bărbații rămaseră singuri, discuția se înviora, devenind pe încetul o captivantă încrucișare de spade

între cei doi radicali de prestigiu — unul înrolat în guvern, altul rămas deoparte. În tot acest timp, domnul Kennedy aproape nu se auzi, şi cu atît mai puţin Phineas, care venise împins de curiozitate şi urmărea în extaz floretele ascuţite şi abile care se înfruntau pe deasupra sa.

— Consider că domnu' Mildmay face un mare pas înainte, spuse Turnbull.

— Şi eu la fel ; se alătură Monk.

— N-aş fi crezut că va merge aşa departe, urmă celălalt. Desigur, ce are de gînd să întreprindă, nu acoperă nici aşteptările pentru anul acesta, dar faptul că face şi atît, e grozav pentru unul ca el. De aici se poate vedea cît de mult dă un om cînd se simte împins de la spate. Impulsul contează, nu miniştrii aflaţi la putere.

— Şi eu am spus totdeauna la fel, întări din nou Monk.

— Păi aşa şi e, domnilor. Puţin ne priveşte pe noi că în frunte se află Jordul de Terrier, domnul Mildmay, Gresham ori chiar dumneata, dac-ar fi să primeşti jilţul de premier, zise vizîndu-l pe amfitrion.

— Nu mă roade asemenea ambiţie, se apără Monk energic.

— Eu credeam dimpotrivă, judecînd, natural, după mine. Fiindcă o dată ce-aş accepta o dregătorie, aş alege-o pe cea mai înaltă, socotind, în chipul cel mai firesc, că de vreme ce sînt capabil de-o treabă ca simplu ministru, de ce nu aş face-o ca prim ministru ?

— Te-ai considera potrivit pentru o funcţie aşa importantă ?

— Mă-ndoiesc ca sînt potrivit pentru oricare din portofolii.

— Nu din pricina dumneavoastră, ci probabil din alte motive, îşi dădu Kennedy cu părerea.

— Din a mea şi din alte o mie de cauze, precizează domnul Turnbull, ridicîndu-se de la masă şi vorbindu-le din faţa căminului, unde se postă în picioare. Desigur, nu sînt bun de tribun, deoarece nu mă văd purtîndu-mă delicat cu aceia care mă caută cu gîndul de a mă duce de nas, declară cu solemnitate. Desigur, nu sînt croit pentru asta, întrucît nu mă văd tolerînd ploconelile deputaţilor, rîvnind posturi grase. Desigur aşa ceva nu-i de mine, pentru

că nu mă vad amețind oamenii cu răspunsuri în dodii, cînd ei așteaptă cu totul altele.

— Pe care nu le-ați putea oare da ? se amestecă domnul Kennedy ; dar cum Turnbull se dezlănțuise de-a binelea, probabil nici nu-i observase intervenția, urmîndu-și neabătut perorația.

— Desigur că nu mi s-ar potrivi un asemenea rol, deoarece nu mă văd menținînd sfintele aparențe de reciprocă încredere între o Coroană lipsită de orice putere și un popor investit cu toate puterile. Așadar, onorabile Monk, nimeni ca mine nu se declară mai nechemat pentru postul de înalt demnitar. Și, cu toate acestea, dacă l-aș accepta într-o zi, m-aș instala în jilțul de premier, fiindcă aș ține să poruncesc, nu să fiu comandat. Altfel, la ce ar servi toată truda ? Ce preț pune cabinetul lui Mildmay pe convingerile unui membru ca dumneavoastră, bunăoară ?

— La o întrebare ca asta e greu să-ți răspunzi pînă și ție însuți, obiectă Monk.

— O fi, dar un om are datoria s-o facă înainte de a primi să devină ministru, îi riposta aproape răstit.

— Și ai vreun motiv să-ți închipui că eu nu mi-am îndeplinit-o ?

— Am, și încă unul temeinic : nepotriveala dintre cunoscutele dumitale convingeri și practicile colegilor de acum.

— Nu am căderea să apreciez cît valorează vederile mele în ochii confraților din guvern, nici să susțin că poate în virtutea lor m-au chemat lîngă ei. Dar am să-ți spun ce socoteli mi-am făcut cînd am primit scaunul de ministru, rămînînd să le cîntărești și să vezi dacă mă îndreptățeau să-l ocup. Ce mi-am zis eu atunci ? Fiind de față la plămădeala politicii, am putea s-o turnăm în forme mai proaspete și mai generoase, nu în cele învechite, în care ar despi fără unul ca mine. Am chibzuit de asemeni că însăși dorința domnilor Mildmay și Gresham de a mă coopta în guvern, era un semn de înnoire în concepția lor liberală, iar refuzul meu dovedea că nu sînt dispus să le întind o mînă de ajutor.

— Cine zicea să nu-i sprijini în Parlament dacă veneau cu idei de ispravă ?

— Nimeni, firește, însă nu o făceam cu eficiența de astăzi, fiindcă n-aș fi putut să-i îndemn spre acele măsuri cu adevărat demne de a fi susținute. Am cumpănit îndelung, te asigur, și cred că am procedat bine.

— Fără-ndoială, îl aprobă Kennedy.

— E o ambiție întru totul îndreptățită aceea de a te vedea în guvern, adăugă Phineas.

— Vă contrazic, sir, tună oratorul, reglîndu-și tirul usturătoarelor replici asupra junelui care făcuse remarca. Demnitarii noștri sînt mai presus de ambiția parvenirii și merită toată lauda.

— Mulțumesc de considerație, rosti Monk cu smerenie, dar întocmai ca data trecută, Turnbull nu ține seamă de întrerupere, ci turui mai departe.

— Nu la fel îi apreciez pe subalternii miniștrilor, care mai curînd se îngrijesc de mofturile celor din Downing Street decît de interesele alegătorilor.

— Ce vreți, un om nu se poate înălța pornind chiar din creștetul piramidei, filozofă Phineas.

— Și totuși, prietenul nostru Monk de acolo a pornit, din creștetul piramidei, după cum ați găsit potrivit să vă exprimați, și în consecință funcția sa de ministru nu înseamnă nicidecum ridicare. După mine, eterna și adevărata rîvnă a englezului rămîne aceea de a fi în fruntea unei circumscripții comerciale, ca deputat din falanga independentă.

— Dar de ce comercială ? se interesă domnul Kennedy intrigat.

— Pentru că aici se aleg mandatarii după dorința și judecata celor care votează, nu ca în comitate sau în orașele de provincie unde electorii ascultă de anumiți indivizi ori de aceștia plus voința cercurilor aristocratice.

— Și cînd te gîndești că, în ciuda tuturor influențelor, nici măcar șase conservatori n-au întrunit cuvenitul sufragiu în comitatele scoțiene, observă domnul Kennedy.

— O țară ca Scoția e demnă de admirat, proclamă țanțoșul orator.

După puțin timp, Robert Kennedy se retrase, urmat curînd de Turnbull. Se ridicase și Phineas, pregătit să-l

urmeze, însă la stăruința amfitrionului, mai zăbovi cît fumă un trabuc.

— Turnbull e un om minunat, zise Monk odată ce rămaseră singuri.

— Nu găsiți că domină prea mult ?

— Meteahna lui nu e atît aroganța pe cît ignorarea deosebirii care separă — sau ar trebui să separe — viața particulară de cealaltă, publică. În Parlament, un tip cu platforma lui Turnbull trebuie să vorbească cu siguranță deplină. El nu se adresează doar Camerei, ci națiunii întregi, iar țara nu l-ar urmări cu încredere, odată ce el n-ar avea-o. Dar din păcate, pierde complet din vedere că nu vorbește numai poporului. Și de aceea stau și mă întreb, cam ce viață or fi ducînd cei din familia lui ?

„Desigur amară", își răspunse juncle nostru, pe cînd se îndrepta către casă.

CAPITOLUL XIX

LORDUL CHILTERN ALEARGĂ PE CALUL SĂU BONEBREAKER

ORICUM AVEA SĂ ARATE reforma preconizată de Mildmay, era fapt cunoscut că nu va cuprinde și votul secret, și fiindcă o parte dintre cei cu mandate în Parlament plus o mulțime de oameni din afara acestuia țineau să-l vadă inclus în legea electorală, se luase decizia ca, înainte de toate, să se supună la vot o moțiune independentă. Măsura pornise probabil tot de la Mildmay, chibzuind, pasămite, că un scrutin necorespunzător punea botniță pînă și liberalilor hotăriți să-i facă șicane. Dezbaterile premergătoare votării urmau să dureze cel mult o noapte, iar Phineas intenționa să folosească prilejul spre a-și face debutul ca orator.

Convins de suprema deșertăciune a unei măsuri ca votul secret și înarmat cu argumente doveditoare, nădăjduia să-și rostească părerile cu vigoarea și elocința pe care le dovedise în anii de studenție, cînd fusese părtaș la discuțiile libere. Dar cu toată credința în harul său

oratoric, chiar la gustarea de dimineață își simți inima ticăind repede și speriată la gîndul că avea să vorbească în fața unui auditoriu atît de pretențios. Lucrul cel mai cuminte era să nu se mai chinuie cu ideea discursului ci, pînă la ceasul întrunirii din Cameră, să-și macine timpul cu alte preocupări, întîlnindu-se, bunăoară, cu oameni ce nu-i vor impuia capul cu votul secret și apropiata-i dezbatere. Porni așadar în căutarea acestora și nimeri mai întîi la fostul său dascăl, unde rămase aproape un ceas, discutînd despre una și alta, fără să pomenească de cuvîntarea ce-o avea în proiect. De la el se mai abătu pe la alți cunoscuți ce-i răpiră — har Domnului ! — toată dimineața și prînzul, iar la orele trei se înființă la reședința din piața Portman, în căutarea lordului Chiltern. Cu sora lui se întîlnise adesea pînă la acest sfîrșit de februarie ; dealtfel ea îl vestise despre înapoierea lui Oswald la Londra, gonit de ger și de viscol din bîrlogul de vînătoare. Trecuse o grămadă de vreme de cînd nu-și văzuse amicul, așa că vizita lui pica tocmai bine, de avea să-l găsească acasă. Anunțat de lacheu că tînărul lord e înăuntru, se grăbi mulțumit către aripa ce știa c-o ocupă, dar pe cînd traversa holul, se trezi drept în față cu lordul Brentford. Trebuia să-i vorbească, să-și explice prezența, se socoti la iuțeală.

— Venisem la lordul Chiltern, îi spuse după cuvenitul salut.

— Cum ? E aici ? se miră lordul întorcîndu-se către lacheu.

— Da, excelență. Cu începere de ieri noapte.

— Atunci o fi la etaj. Sigur nu pot să-ți spun, pentru că niciodată nu știu ce face, reveni către Phineas, dar cu glas mînios, de parcă-l scosese din fire ideea că cineva i-ar putea trece pragul anume să-i viziteze feciorul. După vorbele-i împroșcate ca gloanțele, se răsuci pe călcîie și întoarse spatele musafirului, ca după cîțiva pași — timp în care se reculese, probabil — să se oprească din mers și să-l întrebe complet imblînzit : Apropo, cîte voturi crezi că vom obține astă seară ?

— Exact atîtea cît să fiți mulțumit, excelență.

— Da, și eu aș zice că vom ieși bine. Iar dumneata, Finn, ar trebui să-ți spui verde părerea.

— Poate am s-o fac, zise tînărul, simţind cum se roşeşte la faţă.

— Negreşit, stărui lordul. Negreşit. Şi vreau să te rog un lucru. Dacă vorbeşti cu lordul Chiltern, anunţă-l din partea mea că ţin să îl văd înainte de a pleca din Londra. Mîine de pildă, voi rămîne acasă pînă la orele prînzului. Eşti bun să-i comunici ?

Cu toată uimirea produsă de misiunea încredinţată, Phineas îl asigură că o va duce la împlinire, după care salută şi porni mai departe. Pe Chiltern îl găsi în cămaşă şi luptîndu-se, în mijlocul camerei, cu o pereche de haltere.

— Cînd nu pot vîna, mă menţin în formă cu astea, îl informă pe vizitator.

— Cred că-i un exerciţiu util...

— Şi totodată un mijloc de a-ţi omorî timpul. Cînd stau la Londra, mă simt ca o cucuvaie, aşteptînd pogorîrea nopţii, ca să ies după pradă. Ziua nu am nimic de făcut şi nici unde mă duce. Nu pot sa mă proţăpesc, ca alţii, într-o fereastră de club, fiindcă i-aş năuci faima prin simpla mea apariţie. Să nu-ţi închipui că nu sînt înscris la unul. Se cheamă „Travellers", dar mă-ndoiesc că portarul mi-ar permite să intru.

— Oare nu te lauzi cu destrăbălările de boem mai mult decît te îndreptăţeşte faptele ?

— Dacă mă laud cu un lucru este că nu mă arăt niciodată pe unde nu sînt dorit. Cu o singură excepţie — şederea în această casă, care ştiu că e nedorită...

Profitînd de moment, Phineas îi predă mesajul din partea lordului Brentford.

— Cum ? Vrea să mă vadă de dimineaţă ? se zbîrli Chiltern dezgustat şi surprins. Să facă bine şi să-mi spună prin altcineva ce poftеşte, pentru că nu stau de vorbă cu un om care m-a insultat. Fie şi taică-meu.

— În locul tău m-aş duce neapărat, îl îmboldi amicul.

— Nu prea cred, după ce ai fi înghiţit atîtea, ca mine. Aşa că rămîn în aşteptarea solici.

— Să nu-ţi închipui cumva că mă faci interpretul tău, Chiltern, îl preveni Phineas.

— Normal nici n-ar trebui să mă caute, pentru că ştiu de pe acum ce are să-mi spună. E vorba de o treabă

în care s-a amestecat soră-mea, deși fără nici un folos. O cunoști pe Violet Effingham ?

— Da.

— Ei bine, vor să mă însoare cu ea.

— Iar tu te împotrivești.

— N-am spus asta. Dar crezi că o tînără ca Violet Effingham ar lua de bărbat o pramatie cu faima ce-o am ? Mai de grabă te-ar alege pe tine. Zău așa ! Ai aflat că are un venit de trei mii pe an ?

— Știam că e înstărită.

— Da, atîta se zice că încasează, cu toate că mă lasă rece paralele. De-ar fi să m-accepte, aș lua-o chiar mîine, fără un șiling... fiindcă mi-e dragă. E singura ființă pentru care mi-a tresărit inima. Dar ce folos că îmi place, cînd toți m-au pictat în culori așa negre — în special taică-meu — încît nici o fată cuminte n-ar mai vrea să mă ia ?!

— Lordul Brentford o să-și uite mînia, dacă te vei sili să-i duci la împlinire dorințele.

— Puțin îmi pasă dacă se-mpacă sau urlă de supărare ! Ce mă interesează pe mine sînt cele opt sute de lire pe care mi le dă anual, iar de-l împinge aghiuță să mi le retragă, știe prea bine că a doua zi mă și înființez la cămătarii evrei. La fel de sigur cum de două ori doi fac patru. La fel își dă seama că voi moșteni pînă la ultimul acru moșia, și totuși nu mă gîrează, ca să ridicăm împreună banii pe care mi i-a dat Laura.

— Lady Laura nu cred să le ducă nevoia, remarcă Phineas.

— Adevărat ; scorțosul pe care l-a luat de bărbat — și pe care-l urăsc ca pe dracu — e mai bogat decît Cresus. Dar asta nu înseamnă ca sora mea să rămînă păgubită de bani. Vreau și trebuie să-i recapete.

— Să fiu în locul tău, aș sta de vorbă cu lordul...

— Am să mai reflectez. Și acum să vorbim despre venirea ta la Willingford. După Laura, s-ar zice că dai o fugă, în martie. Dacă-i așa, vreau să știi de pe acum că îți pun caii la dispoziție și voi fi încîntat să hoinărim împreună. Am niște bidivii care trag cum te trage răul la fund ; aleargă ca diavolii și trebuie obosiți, nu glumă. Ce zici ? Sînt însușiri care plac irlandezilor...

— Da, cu toate că, personal, nu mă dau în vînt după ele.

— Eu însă da. Mor după caii năbădăioşi. Ce-i aia să călăreşti fără nici un efort? Cînd îl aud pe cîte unul spunîndu-mi că se simte pe cal de parc-ar sta într-un jilţ, îl întreb de ce nu-şi ia gloaba în dormitor, să se culce pe ea. Numai să vii, şi-ţi arăt ce roibi am. Hanul la care trag se cheamă „Willingford Bull", şi se află la numai patru mile de Peterborough.

Phineas îşi dădu cuvîntul că va răspunde la invitaţie şi va încerca sireapii lui minunaţi, iar după ce îl mai îndemnă să se ducă la întîlnirea cu taică-său, îşi luă rămas bun şi plecă.

A doua zi dimineaţă, pe la orele şapte, Chiltern coborî în salonul larg şi întunecos. Şezu preţ de o jumătate de ceas înaintea căminului, după care se repezi la eşarfa ce însufleţea clopoţelul şi trase de ea, chemînd un lacheu.

— Spune-i lordului că mă aflu aici şi sînt gata să-i văd, în caz că doreşte să mă primească.

Lacheul dispăru într-o clipă şi curînd se înapoie cu răspunsul : lordul îl aştepta.

— Te-am chemat ca să punem la punct unele chestiuni de ordin bănesc, îl anunţă tatăl de cum intră în odaie. Vrei să stai jos? Chiltern se aşeză pe un scaun, fără să articuleze un cuvînt. Sînt teribil de necăjit pentru averea irosită de sora ta, continuă bătrînul.

— Şi eu sufăr cum poate nici nu vă-nchipuiţi, deşi există putinţa să ridicăm banii şi să-i restituim chiar mîine, dacă aţi fi de acord.

— Ţi-a plătit datoriile în pofida sfatului meu de părinte.

— Şi în pofida mea, adăugă Chiltern.

— Am prevenit-o că n-o să-i înapoiez banii dacă le dă asemenea folosinţă. Aşa că, de-ar fi să-i pun mîine în palmă, cum te-ai exprimat adineaori, mi-aş călca pe cuvînt. Totuşi aş face-o, dar numai cu o condiţie.

— Care anume?

— Am aflat de la Laura — şi încă în repetate rînduri — că ai simpatiza-o pe Violet Effingham.

— Eu da, milord, dar ce folos cînd ea nu mă vrea!

— Despre asta n-am cunoştinţă şi, ca atare, nu mă pot pronunţa. Nu mi-am luat libertatea s-o descos ce simte sau ce are de gînd.

— La ce bun aţi fi făcut-o, milord ?

— Cum adică ? Nu înţeleg, se irită contele.

— Socotesc că ar fi fost inutil, de vreme ce i-am cerut mîna şi m-a refuzat.

— Păi fetele cam aşa fac ; îşi resping pretendenţii, ca pe urmă să se întoarcă la ei. După cum zice Laura, Violet te-ar lua, dacă ai fi mai stăruitor.

— Laura nu ştie ce spune.

— S-ar putea să greşeşti. Doar ele-s prietene bune şi fără-ndoială au discutat despre asta. Dar indiferent ce va fi, e bine s-asculţi ce am de gînd să îţi spun. Eu n-am să m-amestec, despre asta fii sigur, deoarece socotesc că nu am căderea s-o fac.

— Într-adevăr, încuviinţă fiul şi, auzindu-l, contele se înfurie.

Tare ar fi vrut în momentul acela să-l dea afară şi să nu-l mai vadă în veci veci. Îşi stăpîni însă nervii şi, după cîteva clipe, reluă firul gîndului vorbind la fel de stăpînit şi protocolar cum se arătase mai înainte.

— Ca să nu mai lungim în chip inutil dialogul, iată ce ţineam sa afli din gura mea. Am atîta încredere în Violet Effingham, încît numai o căsătorie cu ea m-ar putea linişti şi convinge că te întorci pe calea cea bună. O dată ce aş afla că te acceptă, te-ajut să-i înapoiezi banii Laurei, îţi asigur — de unde-oi putea — un venit pentru noua familie, iar conacul din Saulsby vă aşteaptă oricînd... dacă bineînţeles vă atrage. La cuvintele de pe urmă, vocea lui şovăielnică deveni aproape tremurătoare, ochii ocoliră privirea fixă a feciorului şi trupul i se încovoie peste masă. Îl biruise emoţia. Dar înfrîngerea dăinui numai cîteva clipe, după care se reculese şi continuă ţanţoş. De ai vreun răspuns, îl ascult bucuros.

— Toate ofertele dumneavoastră n-ar avea nici un fel de valoare, dacă n-aş îndrăgi-o pe fată, milord.

— Nu ţi-aş cere să te însori cu o făptură pe care n-o îndrăgeşti — după expresia pe care ai folosit-o.

— Întîmplător, dorinţele noastre coincid în privinţa alesei, dar nu-şi găsesc şi cuvenita împlinire, deoarece

am cerut-o și mi s-a răspuns printr-un „nu". Totuși, sînt gata să mai încerc, deși, nu știu unde aș putea s-o găsesc, iar de mă duc acasă la lady Baldock, servitorii nu-mi dau voie să intru.

— Din a cui vină ?

— În parte și din a dumneavoastră, milord, pentru că m-ați descris la toți ca pe dracu, și babetelor le-a intrat în cap.

— Nu te-am vorbit la nimeni urît.

— Nu asta importă acum, ci planul pe care îl am. Și vă rog să mi-l ascultați. Cu orice riscuri, chiar astăzi mă înfățișez la lady Baldock, care presupun că se află în Baddingham. Iar de nu ajung să-i vorbesc domnișoarei Effingham...

— Momentan fata nu se află în Baddingham, îl întrerupse părintele, ci la sora ta, în piața Grosvenor. Am văzut-o chiar ieri.

— E în Londra ?

— Așa cum ți-am spus.

— Prea bine, milord. Atunci mă voi duce acolo și voi face tot ce-mi stă în puteri. Laura o să vă comunice rezultatul.

Părintele i-ar fi dat anumite povețe cu privire la modul cum trebuia să-și pledeze cauza în fața tinerei Violet, dar fiul nu le asculta. Socotind întrevederea încheiată, se întoarse în camera unde își ținea halterele, le apucă în mîinile sale vînjoase și începu să le înalțe și să le coboare, timp de vreo două minute. După aceea le puse de o parte, începînd să se pregătească pentru ce avea de făcut. Dacă tot trebuia să mai facă o tentativă, nu avea sens să mai întîrzie. Se uită pe fereastră și văzu străzile prididite de mocirla și urîtul dezghețului. După frigurile năprasnice și ninsorile copioase, zăpada cea dalbă se prefăcea în noroi și băltoace, acoperind Londra cu doliul și zoaiele lor dezolante. Spectacolul de afară se deosebea radical de priveliștea ținutului Northamptonshire, reflectă Oswald ; acolo, a doua zi dimineață, gerul își va pleca definitiv steagul și aerul încălzit își va pune pecetea sa binefăcătoare pe întreaga natură. De aceea, dacă nu se ivcau complicații, în zori va porni spre ținutul său drag, iar micul dejun îl va lua chiar la Willingford Bull. Va

ajunge la zece, călătorind cu trenul lui special, și cum terenul de vînătoare se afla numai la șase mile de han, o să aibă timp berechet să cutreiere. Așa o să facă, indiferent cum avea să se încheie încercarea de astăzi. Și cu hotărîrea aceasta, se gătì pentru vizită. Curînd veni și trăsura pe care o chemase, așa că, la o jumătate de oră de la convorbirea cu contele, ciocăni la ușa locuinței din piața Grosvenor.

— Doamnele sînt la masă, îl anunță servitorul care-i deschise.

— Eu nu prînzesc, dar anunță-le că sînt în salon și le aștept.

— A venit să te vadă, zise lady Laura după ce primi știrea.

— Sper că nu, ripostă Violet înțepată.

— Nu spune asta !

— O și repet. Nădăjduiesc că n-a venit pentru mine — adică nu în mod special, cum a reieșit din vorbele tale.

— Nu o lua așa, dragă. De ce să nu te gîndești că, aflînd de sosirea ta în oraș, a avut bunacreștere să te viziteze ?

— Dacă e numai atît, voi fi la fel de binecrescută. Chiar dulce ca luna mai. Și m-aș bucura să-l revăd.

Lady Laura găsi potrivit să înghită în tăcere desertul, și numai cînd o porniră către salonul unde aștepta fratele, vorbi cu solemnitate :

— Nu ai uitat, sper, că poți să-l salvezi.

— Nu cred că fetele au menirea să salveze bărbații, ci invers. Iar de o fi să mă mărit într-o zi, eu aștept să fiu ocrotită, nu să fac pe îngerul păzitor.

— Violet, draga mea, văd că ești hotărîtă să-mi iei toate spusele de-a-ndoaselea, se lamentă lady Laura.

Pe Chiltern îl găsiră măsurînd încăperea, și nu se așeză odată cu ele. După saluturile protocolare, Violet începu să vorbească de iarnă și de gerul recent, legînd observațiile de îndeletnicirile lordului.

— Acum cînd crivățul a trecut, parcă văd că te apucă dorul de ducă și curînd o pornești iarăși la vînătoare.

— Chiar de mîine, preciză lordul.

— Și o ții așa zi de zi, pînă pe la mijlocul lui aprilie, cînd din nou te simți fără rost și nefericit.

— Adevărat, şi faptul e perfect explicabil, deoarece vînătoarea e singura mea ocupaţie.

— Pentru ce nu-ţi creezi şi alta ? interveni sora lui.

— E tocmai ce vreau să încerc, dacă va fi cu putinţă. Te-ai supăra, Laura, dacă-ţi cer să mă laşi singur cu domnişoara Effingham pentru cîteva minute ?

Lady Laura se ridică de pe scaun, urmată de Violet aproape în aceeaşi secundă.

— În ce scop ? întrebă fata speriată. Pentru că unul bun nu prea văd...

— Oricare ar fi, e dorinţa mea să rămînem în doi, şi te asigur că n-am să-ţi fac nici un rău, zise Chiltern.

Lady Laura porni către uşă, se opri în dreptul ei un moment, privindu-l încă o dată pe Oswald.

— Eşti bună să faci precum te-am rugat ? îi repetă el cu calm.

Şi, fără să mai ezite, sora ieşi.

— Nu de teamă că mi-ai face vreun rău te-am întrebat ce scop urmăreşti, explică Violet.

— Ştiam, şi am vrut să fim singuri ca să vorbesc mai în largul meu, nu stîngaci şi anapoda, cum am făcut-o mereu. Acum un ceas nu visam că te afli la Londra, iar cînd am aflat, am venit într-un suflet. Tata m-a pus la curent.

— Deci comunici cu lordul ! Cît mă bucur de mult !

— De luni de zile nu ne-am adresat un cuvînt şi poate va trece iar multă vreme pînă ne-om mai vorbi. Dar există un lucru asupra căruia sîntem de acord.

— Aş dori să fie mai multe... şi cît mai curînd...

— S-ar putea, deşi am motive să mă-ndoiesc. Ascultă-mă, Violet, îi zise privind-o cu atîta intensitate încît părea numai ochi. M-aş dispreţui să îţi cer o favoare clădită doar pe capriciile tatii. Este un om fără logică şi m-a nedreptăţit tare mult, gîndind numai rău despre mine, chiar şi cînd alţii îi spuneau că greşeşte. Prin urmare puţin mă încălzeşte să mă împac cu un părinte care s-a arătat atît de neomenos.

— Pe mine mă iubeşte enorm, îl consider prieten şi ca atare te-aş ruga să nu-l ponegreşti.

— Aş vrea măcar să pricepi că nu-ţi cer nimic ca să-i împlinesc o dorinţă ori să-i intru în graţii. Laura ţi-o fi spus poate că ai netezi situaţia devenindu-mi soţie.

— Mi-a spus-o, firește.

— Este un argument pe care nu avea voie să-l folosească, şi nici tu să-l asculţi măcar un moment. Auzi, să netezeşti situaţia! Dar cine ar putea garanta că vei izbuti? Cît m-ar influenţa căsătoria cu tine dacă nu te-aş iubi? Acesta e argumentul meu; unicul pe care îl am. Te iubesc aşa mult încît sînt convins că, acceptîndu-mă de bărbat, m-aş întoarce la viaţa de odinioară, trăind ca alţi oameni şi devenind, pe încetul, la fel de stimat, de searbăd şi fără minte, sau rău şi ţîfnos ca lady Baldock.

— Sărmana mătuşă!

— Care ştii că ma-ncondeiază cu păcate mai mari decît cele pe care i le-am atribuit eu. Dar asta nu are importanţă. Esenţial este că ai auzit, scumpa mea, tot ce aveam să-ţi spun. Vorbind, Chiltern făcu un pas către ea, întinzîndu-i o mînă: însă fata nu i-o atinse. Nu mi-a rămas nimic de adăugat, continuă cu voce fremătătoare. În drum către tine, îmi frămîntam creierul, încercînd să adun şi să îmbin frazele pe potriva simţirilor şi într-o formă cît mai aleasă. Ca acum, după cele rostite, să mă văd incapabil să mai vin cu înfloriri.

— Nici n-ai nevoie de ele, deoarece nu cuvintele contează.

— Poate nu, dacă nu au tăria să te convingă. Te iubesc, Violet. Aceasta e unica raţiune de a persista să-mi devii soţie. Singura scuză pentru îndrăzneala de a-mi reînnoi cererea de căsătorie. Afară de tine, nimic nu mă înfrînge pe lume, aşa că nu fii mirată de stăruinţa pe care-o arăt.

O privea cu aceeaşi intensitate mistuitoare, şi pupilele parcă emanau o putere de fascinaţie căreia nu putea să-i reziste. Mîna o ţinea tot întinsă, aşteptînd — sau poate numai sperînd — că se va îndura să i-o strîngă.

— Cum aş putea să-ţi răspund?

— Cu dragostea ta, de poţi să mi-o dăruieşti. Ţin minte că odinioară mi-ai jurat să mă iubeşti toată viaţa.

— N-ar trebui să-mi aminteşti acest lucru, deoarece pe atunci eram un copil — şi încă unul rău, adăugă zîm-

bind dulce. Pentru năzbîtiile din ziua aceea, am fost pedepsită să mă culc fără cină.

— Fii copil și acum.

— Oo, de-ar mai fi cu putință !

— Și alt răspuns n-ai să-mi dai ?

— Cum de nu. Sînt datoare. Și iată-l : îmi pare rău, dar nu îți pot oferi dragostea pe care mi-o ceri.

— Niciodată ?

— Niciodată.

— Oare ce urăști mai mult ? Pe mine, ca om, sau ce ai auzit despre mine ?

— Nu e vorba de ură. Și n-am pomenit despre ea. Pe amicul de altădată și tovarășul meu de joacă îl respect din tot sufletul pînă la ultima răsuflare. Dar există alte multe considerente la care femeia are datoria să cugete înainte de a-și îngădui să iubească bărbatul pe care îl ia.

— Să-și îngăduie ? îngînă el. Atunci măritișul e numai un calcul...

— Te surprinde, lord Chiltern, însă cred că e necesar și un strop de calcul.

În salon se așternu pentru prima oară tăcerea. După așteptarea care se dovedise zadarnică, tînărul își retrase în sfîrșit mîna, lăsînd-o să cadă cu greutate de plumb.

Pe urmă porni prin odaie, o străbătu de la un capăt la altul și, într-un tîrziu, se opri înaintea fetei.

— N-am să mai încerc niciodată, îi declară grav.

— Ar fi preferabil.

— Mi se pare nedemnă de un bărbat această pisălogeală. Te rog, spune-i Laurei că totul s-a terminat între noi, ca să-i comunice tatei. Și acuma, te las cu bine.

Violet îi întinse mîna, dar probabil neobservînd-o, Chiltern n-o apucă, ci se năpusti ca o furtună pe ușă.

După plecarea sa, cînd fata istorisi cele petrecute prietenei, lady Laura îi spuse cu o durere de-abia reținută :

— L-ai gonit, deși sînt convinsă că ții la el.

— Nu ai dreptul să faci o asemenea afirmație, i-o întoarse Violet enervată.

— Dar am dreptul să nutresc o convingere, și aceasta este că Oswald ți-e foarte drag, însă nu ai curajul să mergi înainte, încercînd să-l salvezi.

— După tine, o femeie trebuie să se mărite neapărat pe motiv că iubește ?

— Natural, se pripi lady Laura să încuviințeze, fără să cîntărească îndeajuns afirmația. Să se mărite, dacă are dovada că și omul ales o iubește.

— Prin urmare să-l ia, indiferent de caracterul acestuia, de împletitura prielnică ori neprielnică a împrejurărilor, de împotrivirea amicilor ? Oare să nu existe nici un dram de prudență în pasul pe care îl face ?

— Uneori s-ar putea să fie prea multă.

— Adevărat, dar înseamnă că atunci te măriți numai din interes și fără pic de iubire. Vorbind cu aprindere și pe repezite, nu-i trecuse prin minte căsătoria calculată a prietenei cu marele bogătaș Kennedy și nici gîndul că ar putea s-o lovească. Dar cuvintele o săgetară pe Laura, pătrunzîndu-i în inimă și rănindu-i-o.

— Nu văd ce sens ar avea să ne coborîm la aluzii directe, protestă cu voce scăzută.

— Nici n-am făcut acest lucru. Te rog să mă crezi, se dezvinovăți Violet.

— Oricum, socotesc că e greu să judeci viața și hotărîrile altuia. Recunosc, aș fi dorit mult să te știu alături de Oswald, și dacă în amărăciunea de a-l vedea alungat te-am jignit cu o singură vorbă, mi-o retrag fără întîrziere.

Cît despre tînărul Chiltern, odată ieșit pe ușa clădirii din piața Grosvenor, o porni prin băltoacele și noroiul trotuarelor, către spelunca vecină cu Covent Garden, pe care o frecventa îndeobște, și unde rămase toată după-masa și seara, în compania unui căpitan oarecare, pe nume Clutterbuck, care i se înființă la masă și mai pe urmă primi să cineze cu el. Despre necazul lui mare, nu pomeni invitatului, și totuși acesta observă cît era de nefericit.

— Să mai luăm o șampanie, îl îmbie Clutterbuck spre sfîrșitul cinei, numai ea te mai pune pe roate cînd ți se-mpotmolește căruța.

— Comandă și bea ce poftești ; eu rămîn la coniac îndoit cu apă.

— E bun, nu zic ba, numai că te turtește și, către ziuă, îți trebuie cărăuș, să te ducă acasă.

Se vede însă că Chiltern infirma regula cunoscută de căpitan, deoarece, cu tot coniacul băut, a doua zi se urcă în trenul de Peterborough, nimerind la faimoasa cursă de cai dintre Sutton și Gidding, la care participă pe sireapul său Bonebreaker, alergînd atît de grozav, încît, la sfîrșitul întrecerii, tînărul Piles — de la firma „Piles, Sarsnet și Ghingham" îi oferi trei sute de lire pe animal.

— Fugi de-aici că nu valorează mai mult de cincizeci, zise Chiltern.

— Așa o fi, dar îți dau trei sute pe el, stărui Piles.

— N-ai să-l poți călări, îl preveni lordul.

— Ei, n-am să pot ! făcu tînărul Piles, renunțînd la tocmeală și explicînd mai pe urmă amicului Grogram că nu avea cu cine să încheie tîrgul pentru că roșcovanul și împiedicatul de Chiltern era beat turtă.

CAPITOLUL XX

DEZBATEREA VOTULUI SECRET

CÎND SE LĂSA ÎNSERAREA și parlamentarii se adunară în Cameră, Phineas își dibui locul, cu picioare tremurătoare, și obsedat de bătăile inimii, parcă iuțite ca niciodată. De la întrevederea cu Chiltern, se dusese la club, unde cinase de unul singur. Cîțiva de pe acolo căutaseră să lege discuții, dar le vorbise împiedicat și fără să știe prea bine ce spune. Ciudat lucru i se întîmpla ! Tînjise cu atîta ardoare după un vis măreț și cutezător, ca acum, cînd îl vedea atît de aproape, să-l înfioare însăși ideea împlinirii. De cînd se trezise pe băncile Parlamentului, pricepuse că rostul unui adevărat deputat era să-și spună răspicat gîndurile. A te eschiva de la această îndatorire, i se părea o dezicere odioasă, și de nu avea să vorbească, era hotărît să-și ia frumușel tălpășița. Fiindcă la ce fusese ales ? Să tacă și să se zgîiască la alții ? De bună seamă că nu. Ci să se facă auzit. Odată ce luase decizia, își repeta cu încredere că, de fapt, încă din anii de studenție se remarcase ca orator înzestrat. Și totuși, la club, cînd prînzise, într-atît îl speriase ordalia pe care

şi-o pregătise, că nu putuse distinge dacă mesteca miel sau friptură de vacă, dacă cei dinaintea lui erau cunoscuţi ori străini, sau îi grăiau în altă limbă decît cea engleză.

În drum către Parlament, nu o dată îl bătuse gîndul să se urce într-un poştalion şi s-o şteargă din Londra, izbăvindu-se astfel de tortura care-l pîndea. La fiece pas îşi simţea trupul ţeapăn şi amorţit, iar hainele parcă făcute pe altul, mai slab şi mai mic de statură. Ajuns în dreptul clădirii Westminster, îşi aminti de fostul lui dascăl, de grija şi poveţele sale, şi se căi mai amarnic ca oricînd că nu-l ascultase. Ce bine ar fi fost să încerce prin a pleda într-un tribunal, unde ar fi căpătat acea stăpînire de sine de care acum ducea atîta nevoie! Dar ce rost mai aveau reproşurile, cînd nu vedea nici o cale de întoarcere, ci numai drumul care se aşternea înainte spre intrarea şi încăperile din Westminster!

Sala în care intră i se păru de-o mărime absurdă şi parcă înghesuită cu bănci suprapuse şi galerii peste galerii. Bizară senzaţie, cînd doar trecuse de perioada noviciatului în care tresărice cu temătoare uimire la vederea Preşedintelui Camerei, a slujbaşilor de acolo, a şirului de miniştri şi chiar a lăcaşului însuşi ce-i apărea de o inegalabilă măreţie.

La alte intruniri — şi slavă Domnului că asistase la multe! — se mai foise prin sală, conversînd pe şoptite cu cîte un vecin; nu şedea pironit locului, ca o stană de piatră. Pe cînd astăzi se îndreptase glonţ către banca ce-o ocupa şi, de cum se aşeză, începu să-şi repete discursul. La drept vorbind, asta făcuse de dimineaţă şi pînă seara, cu toată străduinţa de a se sustrage acestei preocupări. Se dusese la domnul Low dar în timp ce dascălul îi vorbea îşi revăzuse capitolele expunerii, în ordinea în care le înşirase, ca mai tîrziu, cînd poposise la Chiltern şi lordul învîrtea halterele, să recapituleze citatele, spre a-i fi la îndemînă. Îşi ostenise memoria cu silinţe poate zadarnice, împărţindu-şi oraţia mai întîi în capitole, apoi învăţîndu-le separat în ordinea strictă a desfăşurării şi fără să omită nimic, înghesuind printre ele citatele — adică delicatele floricele ce-i vor împodobi cuvîntarea.

Cu mare grijă tocise așa-zisele cuvinte de legătură dintre capitole ca, avîndu-le pregătite, să pareze cu ele orice scăpare a memoriei sau neprevăzutele cotituri în mersul dezbaterilor. Socoteala lui era clară și practică: odată ce-și închegase ideile în compartimente multiple dar întru totul autonome, aidoma unei nave, ideal ar fi fost să le păstreze intacte, folosindu-le în rînduiala pe care le-o hărăzise; dacă avea însă ghinionul să uite vreunul din ele ori să-i fie străpuns și anihilat de spusele altora, atunci punțile sale verbale veneau să sudeze fisura ivită, iar discursul își urma traiectoria aidoma navei după care îl concepuse, plutind mînată de forța pupei și a provei, chiar dacă trupul ei se tîra sfîrtecat, pe sub apă. Formula s-ar fi dovedit salutară, dacă pe lîngă cele învățate ca papagalul, nu era chemat să răspundă și vorbitorilor precedenți, ceea ce nu putea face decît prin improvizații și nu recurgînd la imensul bagaj de fraze pe care se ostenise să le tocească zile și ceasuri de-a rîndul.

Din colțul unde ședea își roti privirea prin sală și cînd totul îi apăru tulburc, adumbrit de vechea lui teamă pentru venerabila încăpere, iar inima îi zvîcni nebunește, realiză cu mîhnire că discursul pe care și-l întocmise însemna o povară prea grea. Înțelept ar fi fost ca pentru debut să încropească fie o alocuțiune mai scurtă, cu caracter general — care, desigur, nu l-ar fi consacrat înaintea ascultătorilor, dar era potrivită pentru împrejurarea de azi, oferindu-i totodată putința de a-și auzi glasul în această memorabilă sală — ori să nu-și prepare nimic dinainte, ci să se lase călăuzit de verva și inspirația de moment. Așa trebuia să facă, își impută cu pofidă, nu să-și stoarcă memoria cu învățatul pe dinafară. Cum însă regretele erau prea tîrzii iar în sală se proceda la înmînarea tăcută a unor petiții, mai bine se apuca să repete prima parte a cuvîntării, pe care o rumegase cu osebire, rămînînd în picioare indiferent de evoluția discuțiilor. Grozav se felicitase pentru avîntul și puterea cuvintelor cînd le turuise în liniștea camerei sale, memorîndu-le atît de perfect, încît i se părea imposibil să le uite pînă și intonația. Și totuși, acuma nu-și aminti începutul pînă ce nu desfăcu o fițuică ascunsă în palmă și o privi pe furiș. Dar la ce-l ajuta ochcala cînd în secundele

următoare va uita ce citise ? Discursul era prea greoi şi prea lung. Îl concepuse astfel ca să-şi mulţumească prietenii şi să-i lase uimiţi pe vrăjmaşi. Însă, după cît se părea, pe primii nu-i va putea satisface, iar uimiţi vor rămîne tocmai aceia care-i acordaseră încredere.

Dezbaterea începuse şi poate izbutea să se adune în timpul expunerii pe care tocmai o rostea un parlamentar. Numai de-ar ţine mai mult. Oratorul pleda pentru votul secret şi nădăjduia ca argumentele aduse să-l impulsioneze, trezindu-l din toropeala ce-l covîrşea. Dar peroraţia se dovedi searbădă şi curînd îşi dori s-o audă sfîrşindu-se, cu toate că aceasta îl apropia de propriul supliciu.

Pe la şapte şi jumătate, atîţia membri părăsiseră sala încît începu să se mîngîie cu ideea suspendării şedinţei — o măsură care l-ar fi scăpat de canoanele viitoare. Se apucă să-i socotească pe deputaţii rămaşi, constatînd mulţumit că nu întruneau cifra fatală de patruzeci [1], fiind unsprezece în minus. Desigur nu avea calitatea de a-i cere preşedintelui Camerei să facă numărătoarea, dar poate că altcineva îi şoptea acest lucru. Şi la gîndul unei eventuale amînări a întrunirii, în ciuda trudei lui irosite, simţi că se luminează şi prinde curaj. Numai de nu se înfigea la cuvînt vreun clănţău care să-l atace pe vorbitor, se gîndi cu ochii la cei dimprejur. Dar cum nu zări pe nici unul care i-ar fi încurcat socotelile, şi cum premierul şi ministrul Amiralităţii urmau să-şi facă intrarea chiar în vreme ce preşedintele procedă la plicticoasa-i numărătoare, apărătorul votului secret îşi continuă pledoaria pînă la orele opt, cînd epuiză ultimul argument. La scurt timp, se ridică Monk de pe banca miniştrilor ca să înfăţişeze adunării motivele pentru care guvernul nu sprijinea moţiunea propusă.

Intervenţia lui era prevăzută de Phineas. O aflase chiar de la Monk şi tot el îi spusese că nu se va întinde la vorbă.

— Vreau să arăt doar că orice alegător trebuie să aibă o părere politică, pe care s-o exprime pe faţă. Altminteri dreptul la vot e golit de orice semnificaţie.

[1] Numărul reglementar al parlamentarilor din Camera Comunelor pentru desfăşurarea unei şedinţe.

Oamenii vor pricepe acest lucru cînd vor îndrăzni să-şi arate opinia şi vor vedea că nu-şi atrag nici un rău. Votul secret exclude însă curajul atitudinii personale, şi de aceea îl consider neavenit. La atît mă voi limita, lăsînd exemplificările pe seama oratorilor mai puţin vîrstnici.

La cuvîntul său avea să răspundă năbădăiosul de Turnbull, urmărind să-i sfărîme argumentele. Auzind de aceasta, Phineas îşi întocmise discursul tocmai spre a zdrobi spusele domnului Turnbull, prevăzînd şi eventualele accidente la care trebuia adaptat.

Deşi condensată, alocuţiunea lui Monk a fost străbătută de flăcări şi de vigoare. Iuţi precum fulgerele se rostogoleau cuvintele de dispreţ şi mînie prin care zugrăvi josnicia, laşitatea şi făţărnicia votului secret.

— Votul secret, spuse dînsul, este mormîntul oricărei opinii politice.

În cele zece minute, sau nici atît, ale cuvîntării, rosti înzecit mai mult decît ar fi fost necesar pentru a nimici argumentele autevorbitorului. Dar la fiecare şarjă de a sa, Phineas constata cu mîhnire cum un nou paragraf din discurs îi era ciopîrţit şi altă părticică din temelia lui smulsă, încît, pînă în cele din urmă, şi-l văzu veştejit pe de-a-ntregul, iar el, Phineas Finn, înlocuit în tot ce ar fi vrut să exprime, de onorabilul Monk.

După acesta veni Turnbull la rînd, care se ridică tacticos şi încet de pe banca de sub culoarul de trecere. Ca orator reputat şi activ, absurd ar fi fost să se precipite, în loc să-şi aştepte momentul, care, oricum, trebuia să sosească. Însuşi preşedintele Camerei îşi plimba privirea în direcţia de unde ştia că răsar vorbitorii şi, sub ochii săi chemători, Turnbull îşi încheie lenta-i ascensiune şi începu să cuvînte cu o voce domoală.

— Rămîn un mare admirator al fanteziei poetice şi al sforăitoarelor sentimente afişate de onorabilul meu prieten, deputatul din West Bromwich — (adică Monk) — dar nu şi al îndărătniciei şi argumentelor profcrate de acelaşi amic, care ne-a adus la moţiunea de astăzi, începu el. După care, potrivit obiceiului, procedă la desfiinţarea lui Monk. În tot ce urmă se arătă extrem de prozaic,

extrem de limpede — în glas și la vorbă ; extrem de tăios și lipsit de scrupule. Cele peste două decenii, de cînd i se alăturase lui Monk în politică, nu-l împiedicau să-l atace ca și cînd i-ar fi fost dușman înverșunat.

Cu o cruzime nemăsurată îl batjocori pentru portofoliul ce-l deținea, pentru dezertarea partidului liberal, pentru ambiție — și pentru lipsă de ambiție.

— Cîndva îmi închipuiam că vom lupta împreună pentru popor — umăr la umăr, genunchi la genunchi. Dar domnia sa a preferat să aibă alături un picior garnisit cu Ordinul Jartierei și un umăr cu panglica albastră — așa cum pasămite se împodobesc membrii întrunirilor tăinuite, care se cheamă și Cabinete.

În vreme ce Turnbull își înțelțise oratia, condimentînd-o cu exemple desprinse din viața politică americană, Barrington Erle se strecură către banca lui Phineas și-i șușoti la ureche :

— Bonteen e pregătit să-i răspundă lui Turnbull și dorește s-o facă. Dar i-am zis că s-ar cuveni să-ți cedeze prilejul, dacă, bineînțeles, o dorești. Phineas nu știu ce să-i spună pe dată, așa că Erle murmură mai departe. Din cît am aflat, parcă țineai să vorbești astă seară. Ori sînt greșit ?

— Nu, așa e, bîigui celălalt.

— Deci să-i comunic lui Bonteen să-ți lase cîmp liber ?

În clipele acelea, bietul Phineas vedea sala învîrtindu-se nebunește. Turnbull își continua turuiala cu vocea-i puternică, limpede, agasantă, fără să știe nimeni cînd avea să termine.

Putea foarte bine să pericreze încă două sau zece minute, dar cînd binevoia să amuțească, lui îi revenea datoria să se ridice în fața întregului plen și să-l apere pe distinsul amic, domnul Monk, împotriva atacului grosolan ce-l lovise. Înfricoșătoare încercare mai ales pentru lipsa lui de experiență ! Iar de avea să se înhame la ea, își dadea perfect seama că discursul lui — cu toate părțile autonome — își pierduse valoarea, încît era nevoit să improvizeze — adică exact ce-i plăcuse dintotdeauna, dar acum se impunea s-o facă în chip strălucit.

Şi dacă nu izbutea în starea sa de moment ? Doar simţea în întreaga-i făptură ameninţarea eşecului. Unde era stăpînirea de sine, curajul, deplina încredere, şi chiar sfidarea ascultătorilor ostili — aceste ingrediente absolut necesare pentru o vorbire liberă, cum i se cerea lui ? Ca să atragă luarea aminte, trebuia să fie precum cocoşul în bătătură — stăpîn pe el şi pe tot ce-l împresura. Ori cum să-şi aroge această siguranţă trufaşă, cînd nu-şi auzise niciodată glasul între pereţii de acolo ?

În buimăceala ce-l cuprinsese nici nu mai deslușea unde stă Mildmay şi unde rivalul său, Daubeny. Vedea ca prin ceaţă, urechile-i vîjîiau şi se chinuia cu senzaţia că pogorîse fără de veste în iad.

— Mai bine aştept, reuşi să articuleze. Lasă-l pe Bonteen să răspundă în locul meu.

Barrington Erle îl privi mai întîi intrigat, după care porni înapoi, printre bănci, înştiinţîndu-l pe Bonteen că are calea deschisă.

Domnul Turnbull mai bătu îndeajuns apa în piuă ca junele nostru să se căiască pentru răspunsul ce îl dăduse, deşi regretele nu-şi mai aveau rostul. Doar îşi tăiase craca de sub picioare. Singura lui dorinţă era să plece din sală, şi ar fi făcut-o fără întîrziere, dacă nu-l obseda ideea că întreaga adunare l-ar fi privit. Aşa că rămase pe loc, cu tichia trasă pe ochi, bombănindu-i pe Bonteen, pe Barrington Erle şi pe Turnbull, dar mai cu seamă pe sine. Se făcuse de rîs pentru totdeauna, pierzînd un prilej pe care nu-l mai putea rechema.

Cuvîntul lui Bonteen se dovedi scarbăd de la primele fraze. Domnul Monk, arătă el, adusese un mare serviciu statului, alăturînd cîrmuirii înţelepciunea şi patriotismul său încercat. Argumentul ales pentru a demonstra că un om de valoare în aparatul legislativ, ajunge cu siguranţă şi în acela executiv, păcătuia prin banalitate şi folosinţă îndelungă, iar pe deasupra era mînuit şi fără pic de însufleţire. Numai că tipul era bun de gură, şi în plus mai avea şi acea deprindere a locului, care lui Phineas îi lipsea cu desăvîrşire, creindu-i un handicap de nebiruit. Momentele prin care trecea păreau aproape de neîndurat omeneşte, şi totuşi, îl mai aştepta unul, poate mai dureros decît toate, atunci cînd Monk, auzind plati-

tudinile înşirate de „apărător" se răsuci către el şi îl fixă cu reproş, ca şi cînd i-ar fi spus : „Dumneata mă aşteptam să-ţi asumi pledoaria de faţă, punînd mai multă convingere în ea decît unul ca Bonteen".

Sărmanul tînăr îi primi imputarea tacită zguduit pînă în străfundurile fiinţei şi regretînd mai aprig ca întotdeauna lipsa lui de curaj.

Mai urmară încă vreo două sau trei cuvîntări — scurte şi la fel de anoste dar ocazia cea mare trecuse, şi a mai încerca să vorbească, i se părea o deşertăciune. Aşteptă prin urmare sciziunea şi votul care avea datoria să-l dea.

Moţiunea nu întruni cuvenitul scrutin, oponenţii proiectului cîştigînd o majoritate considerabilă — cît să-l mulţumească pe lordul Brentford, după prezicerea eroului nostru care aşteptase cu atîta încredere rezultatul, ca acum să-l primească fără urmă de satisfacţie. Bătălia lui o pierduse, din laşitate şi frică, aşa că nu-l mai putea bucura triumful celor din jur.

Se strecură printre toţi şi părăsi sala singur, ocolind grijuliu cunoştinţele. Pe culoar îl văzuse pe Laurence Fitzgibbon, dar îşi grăbi pasul, ca să nu-l acosteze nici prietenul cel mai apropiat.

Cu abilitate, izbuti să iasă dintre zidurile clădirii iar o dată ce ajunse afară îşi puse întrebarea încotro s-o apuce ? Ceasornicul arăta ora zece. La club nu îndrăznea să se ducă ; la culcare, cu atît mai puţin.

Se simţea grozav de nenorocit şi nimic nu-i putea alina suferinţa ca un dram de compasiune. Exista însă cineva care să-i asculte ruşinoasa poveste şi pe urmă să-i motiveze, cu blîndeţe şi afecţiune, impardonabila-i slăbiciune ? Doamna Bunce ar fi făcut-o, cu siguranţă, de-ar fi ştiut în ce chip, numai că mîngîierile ei nu însemnau mare leac. Unei singure fiinţe îşi putea arăta sufletul, mărturisindu-i întreaga sa umilinţă în nădejdea că va fi consolat, şi aceasta era lady Laura Kennedy. Ar fi fost degradant să ceară încurajarea unui bărbat cu toate că-l ispitise ideea să alerge la Monk, să-i cadă în genunchi şi să-i dea pe faţă cumplita lui neputinţă. Probabil bătrînul l-ar fi compătimit şi l-ar fi iertat. Însă prea s-ar fi înjosit să-i primească mila. Aşa ceva n-ar fi putut îndura de la nici un bărbat.

Lady Laura era de bună seamă acasă și avea dezlegarea să-i bată la ușă chiar și la ceasul acela. Poate o găsea singură, se socoti el. Oricum, pe Kennedy știa că îl lăsase la Parlament unde, meticulos cum era, în mod cert mai avea să întîrzie vreo oră pînă vedea toată treaba încheiată. Fără a mai sta pe gînduri, o luă pe Victoria Street, și de acolo spre piața Grosvenor.

— Da, Lady Kennedy este acasă... și singură, îl anunță servitorul care-l conduse direct în salon unde tînăra măritată veghea în așteptarea soțului.

— Oo, va să zică grandioasa dezbatere s-a terminat, zise ea, punînd o mare doză de ironie în rostirea cuvintelor.

— Da, s-a sfîrșit, confirmă Phineas cu voce pierită.

— Și ce au făcut acei monștri care conduc destinele țării ?

Junele deputat o încunoștință de majoritatea obținută.

— Dar cu dumneata ce se întîmplă ? îl întrebă cercetîndu-l pentru prima oară atentă. Nu te simți bine, domnule Finn ?

— N-am nimic, replică scurt.

— Nu ai vrea să te așezi ? Știu precis că te roade o nemulțumire. Dar care anume ?

— Am comis cea mai mare împrenie, și mă consider cel mai neajutorat idiot din cîți se tîrăsc pe pămînt.

— Cum ? Nu pricep.

— Nu știu cum am putut să vin la o oră atît de tîrzie să vă înșir toate astea, dar se vede că afară de dumneavoastră nu am pe nimeni ca să rîdă de mine.

— Orice mi-ai spune, te asigur că n-am să rîd.

— În schimb o să mă disprețuiți.

— Nici asta, să fii convins.

— Așa ceva nu se poate, cînd cu însumi mă deconsider. De ani de zile mă urmărește ambiția să vorbesc în Camera Comunelor ; de ani mă frămîntă gîndul de voi ajunge vreodată să mă fac auzit în acest for pe care-l consider primul din lume. Ei bine, astăzi mi se ivise mult visata ocazie, și, cu toate că moțiunea nu avea importanță, șansa mea era mare. Tema mi-o pregătisem temeinic ; invitația primită a fost măgulitoare la super-

lativ. Mi se cerea să vorbesc pe potriva părerilor și simțirilor mele. Și cu toate acestea, am refuzat, covîrșit de frică.

— Ai cumpănit-o prea mult, probabil.

— Prea mult ori prea puțin, ce importanță mai are? rosti disperat. Rămîne faptul că nu am putut să vorbesc. Vi-l mai amintiți pe Conachar din „Frumoasa din Perth?" Cum inima lui refuza să pompeze sîngele de care avea trebuință în lupta pe care-o ducea? Fusese hrănit cu laptele unei ființe sfioase, și chiar sub amenințarea morții, nu își putea dovedi bărbăția. Cred că așa ceva mi se întîmplă și mie.

— Nu te văd deloc în pielea lui Conachar, îl contrazise prietena.

— Și totuși, sînt la fel de dizgrațiat și trebuie să dispar ca și el. Într-o zi, două, îmi dau demisia.

— N-ai să faci asta, îl somă lady Laura ridicîndu-se de pe scaun și venindu-i aproape. Nu vei pleca de aici pînă nu îmi promiți că n-o să demisionezi. Încă nu mi-s clare cele petrecute astă seară, dar pot afirma de pe acum că modestia care te-a reținut să vorbești mai de grabă te onorează decît te dezonorează.

Phineas îi sorbea fiecare cuvînt; iată încurajarea după care tînjise. Buna amică se așeză pe un jilț, mai în preajmă, și el îi istorisi, pe cît mai exact cu putință, drama pe care o trăise — cum își pregătise discursul, cum începuse a-și da seama de zădărnicia silințelor cînd lucrările Camerei nu încăpură pe făgașul închipuit, anulîndu-i expunerea și obligîndu-l să-și încropească alta, potrivită momentului, și cum, în sfîrșit, nu se încumetase la o apărare improvizată — solidă și totodată convingătoare, cum o cerea un personaj de prestigiul lui Monk — deoarece nu cunoștea îndeajuns tradiția parlamentară și reacțiile auditoriului. Osîndindu-se fără milă, inconștient, se dezvinovățea pe încetul, acuzațiile lui însemnînd tot atîtea justificări pentru ascultătoarea de alături.

— Și vrei să renunți la tot pentru asta? îl întrebă în cele din urmă.

— Da, așa socotesc că e demn.

— Sînt aproape convinsă că ai procedat înţelept lăsîndu-l pe domnul Bonteen să ia cuvîntul, şi am să-i explic onorabilului Monk pentru ce ai făcut-o. Prea vă doreşte mult bine ca să fi îndrăznit să vă apere cu slaba experienţă ce o are. Pentru asta trebuia un om cu deprinderea vieţii din Parlament. Aşa am să-i spun, şi sînt sigură că-ţi va îndreptăţi fapta, ca şi domnul Kennedy, dealtminteri.

— Puţin îmi pasă cum mă judecă domnul Kennedy.

— De ce vorbeşti iar aşa ?

— Fiindcă pun atît de mult preţ pe felul cum mă judecă soţia domnului Kennedy. Acesta e adevărul. Pentru mine numai părerea dumneavoastră contează — cu toate că-mi arătaţi prea mare îngăduinţă.

— Ceea ce nu vei primi de la el, fii pe pace, nici dumneata şi nici alţii, pentru că este însăşi întruchiparea nepărtinirii.

În glasul ei răzbătea o undă de acuzare care dădea de înţeles că dezaprobă obiectivitatea excesivă a soţului.

— Sînt împotriva nepărtinirii, o urăsc, declară Phineas. În lumina ei, fapta mea e negreşit condamnabilă. Însă dragostea şi prietenia nu judecă după canoane rigide. De aceea, omul care iubeşte e capabil să treacă greşelile cu vederea, să ierte pînă şi crimele.

— Oricum ar fi, eu te iert de crima tăcerii din astă seară, şi întreaga poveste cu aşa zisul dumitale eşec nu mă clinteşte de la credinţa că vei reuşi. Va trebui, natural, să aştepţi un prilej nimerit, şi odată ce-l ai, să fii mai nepăsător. Dar mi se pare că a sosit Violet, spuse ascultînd cu atenţie. Afară se auzise o trăsură oprindu-se, şi cîteva secunde mai tîrziu, scîrţîitul uşii de la intrare. Ea e, desigur, urmă lady Laura. Şade la noi, dar a fost să cineze cu unchiul ei, amiralul Effingham. Pe cînd termină explicaţia, apăru şi Violet Effingham, înfăşurată în blănuri splendide şi albe, în mătăsuri şi marame dantelate.

— Bun venit, draga mea, o întîmpină gazda. Iată-l pe domnul Finn care a venit să ne relateze dezbaterea asupra votului secret.

— Scuzați-mă, dar mă lasă rece votul secret, îi zise lui Phineas, culcîndu-și mîna într-a sa. Important este : vom construi o nouă flotă de luptă ? Aceasta e întrebarea.

— Sir Simeon și-a consolidat considerabil poziția în urma sufragiilor dobîndite astă seară, îi replică lady Laura.

— Nu există decît o singură chestiune politică de real interes — o nouă flotă de luptă, susținu tînăra cu îndărătnicie. Și dacă onorabilul oaspete nu are să-mi spună nimic despre ea, cu părere de rău, mă duc la culcare.

— La întoarcerea acasă, domnul Kennedy o să vă înștiințeze de tot ce se pune la cale, o încredință Phineas.

— Domnul Kennedy ? Ți-ai găsit cine ! pufni Violet cu dispreț. El care nu suflă o vorbă nimănui își va răci gura tocmai cu noi femeile, pe care mă îndoiesc că ne crede capabile să cunoaștem pînă și sensul constituției britanice.

— Tu îl cunoști, Violet ? o provocă amfitrioana.

— Se-nțelege că da. E libertatea să mîrîi cît îți poftește inima cînd e vorba de o flotă, de votul secret, de impozit, de nobilime, episcopi și cîte în lună și în stele, dar niciodată de Camera Comunelor. Asta e miezul constituției noastre. Iar acum, noapte bună, domnule Finn.

— Ce creatură adorabilă ! se extazie Phineas după ce dispăruse pe ușă.

— Într-adevăr, încuviință lady Laura.

— Frumoasă, spirituală, plină de vervă, de grație. Nu mă mir alegerea fratelui dumneavoastră...

Remarca lui, se cuvine să precizăm, anticipa cu o zi vizita lordului Chiltern și cea de a treia reînnoire a cererii sale în căsătorie.

— Sărmanul Oswald ! suspină sora lui. Nici măcar n-a aflat că Violet e la Londra.

După alte puține cuvinte, Phineas își luă rămas bun și plecă, socotind mai cuminte să nu-l aștepte pe Kennedy.

Ivirea tinerei Violet fusese o binecuvîntare cerească, destrămîndu-le dialogul cînd era cît pe aci să alunece pe panta amoroasă. Se stăpînise din răsputeri să nu vorbească de dragoste unei femei măritate — chiar dacă-i arăta simpatie ; unei femei care desigur l-ar fi mustrat.

Era conştient de greşeala pe care ar fi comis-o. Şi totuşi, dacă nu apărea Violet, n-ar fi putut-o ocoli. Ca în drumul spre casă, gîndul să-i fugă mai mult la primăvărateca Violet, iar vocea ei veselă şi suavă să-i pară la fel de mîngîietoare ca şi încurajările Laurei Kennedy.

Dar oricare dintre ele va fi săvîrşit mîrşăvia, fapt e că norii mîhnirii se subţiaseră şi nu-i mai împiedicau cugetul.

CAPITOLUL XXI

„VĂ ROG SĂ FIŢI PUNCTUAL"

A DOUA ZI după insuccesul din Cameră, pe cînd reflecta la articolul despre nefericita dezbatere pe care-l citise în „Telegraph" — o gazetă luată nu la alegere, ci din strictă economie — croul nostru primi o vizită dintre cele mai neplăcute. Era ceasul unsprezece şi serviciul pentru micul dejun se afla încă dinainte, pe masă. Peste puţin trebuia să pornească spre Westminster, pentru a participa la întrunirea unei Comisii parlamentare în care fusese numit şi care urma să discute aprovizionarea cu mazăre conservată a marinei şi a armatei britanice. La adunarea preliminară se plictisise de moarte, blestemînd clipa cînd i se dăduse această corvoadă, pentru ca acum, după înfrîngerea suferită, s-o judece altfel, hotărît să se achite de ea cu toată seriozitatea şi rîvna de care era capabil.

Întrunirea era fixată la douăsprezece, aşa că îi rămînea timp să treacă şi pe la club.

Împături jurnalul cu gîndul la autorul articolului de fond. Cît de puţin se vedea că-i cunoaşte pe unii ca Turnbull, ca Monk sau alţii, despre care se încumetase să scrie ! Ce ciuntită imagine oferea scarbăda lui coloană ! Cu aceste gînduri se pregătea de plecare, cînd doamna Bunce veni să-l anunţe că e căutat de un bărbat.

— Cum arată ? o iscodi curios.

— După mine, nu-i gintilom, sir.

— V-a spus cumva cum îl cheamă ?

— Aș ! Nici o vorbă. Da' l-am dibuit că e cămătar. Îi cunosc după mutră, plus că p-a ăstuia am mai văzut-o pe undeva.

— Poftiți-l să urce la mine, o rugă Phineas, ghicind din amănuntele gazdei și substratul neașteptatei vizite. Era vorba de încasarea cambiei pe care o girase la stăruința amicului Fitzgibbon. Odată ce vînturase banii, Laurence uitase de poliță, și cămătarul venea să execute girantul.

Puține fuseseră încurcăturile de natură băncească pe care le avusese de la venirea în Londra, și chiar de-l mai încolțiseră, niciodată nu fugise din calea zarafilor. Ca atare, pentru ce nu l-ar primi și pe acesta ? Și totuși, într-un ungher al cugetului, și-ar fi dorit să nu-l întîlnească, să fi plecat mai din vreme la club. Cambia își împlinise sorocul în urmă cu o lună, cînd fusese anunțat de un june pe care-l expediase de grabă, cu promisiunea să-l înștiințeze pe Laurence Fitzgibbon care neapărat va regla chestiunea. În parte, făgăduința se împlinise, în sensul că discutase cu amicul, și Laurence îi dăduse asigurarea că o rezolvă în două, trei zile — sau cel tîrziu într-o săptămînă. De atunci, însă, observase că guralivul prieten nu-i mai dădea ghes cu vorba cînd rămîneau singuri. Personal, nu l-ar fi cicălit cu aluzii chiar de s-ar fi trezit amîndoi pe o insulă izolată, dar faptul că nu-i mai pomenise de cambie și pe deasupra se arăta rezervat era semn că nu o plătise. Așa se scurseseră săptămînile, iar acum se afla în pragul unui mare buclue.

Vizitatorul — un bărbat la vreo șaizeci de ani — era puțintel la trup, cu părul cărunt, cu cravată albă la gît, îmbrăcat într-un costum negru și cu o pălărie foarte arătoasă pe care, de cum intră, o puse pe scaunul cel mai apropiat — gest care l-ar fi determinat pe orice cunoscător în materie să adere la fulgerătoarea sentință pronunțată de gazdă.

„După mine nu-i gintilom", rostise doamna Bunce de cum îl văzuse. Și, într-adevăr, nu era.

Bătrînelul cu cravata albă se gătise cu mare dichis, avea o ținută demnă, deși lipsită de umilința care-i trădează pe unii aspiranți la micile titluri nobiliare sau de

supărătoarea trufie afișată de alții. Și totuși, doamna Bunce îl mirosise dintr-o simplă ochire că nu era soi. Ba mai mult, dibuise și cu ce se ocupa. Iar aici țintise din nou fără greș, întrucît musafirul îl căuta pentru bani.

— Am venit pentru cambie, stimate dom'le Finn, îl anunță de cum pășise în cameră, vîrîndu-și o mînă în buzunarul interior al jiletcii și scoțînd o trăistuță destul de voluminoasă. Numele meu este Clarkson, vorbi în continuare, apropiindu-se de cămin. Aș putea îndrăzni să m-așed pe un scaun ?

— Cum de nu, îl pofti Phineas, oferindu-i un jilț.

— Mulțam, dom'le Finn. Mulțam pentru invitație. Altfel alunecă vorba, mai unsă și lesnicioasă, dacă n-o rostim proțăpiți în picioare, nu credeți și'mneavoastră ? grăi scîrnăvia de om înalt cît o șchioapă, instalîndu-se confortabil și proptindu-și pe genunchi săcoteiul de piele din care prinse a scoate o droaie de petice de hîrtie, cercetîndu-le bănuitor și cu luare aminte, de parcă habar nu avea în ce colț îl vîrîse pe cel cu pricina. Părea tihnit ca la dînsul acasă și nezorit în treaba pe care o începuse, de-ai fi zis că este dispus să rămînă cu ceasurile în locul plăcut pe care și-l alesese. Privindu-l, Phineas simți că-l urăște, dar nu pentru pocinogul ce-l adusese în casă, ci pe el, ca făptură.

— Iacăt-o ! exclamă după multă cotrobăială. Uf, Doamne, văz că a expirat încă din trei novembrie, și noi sîntem în marte ! N-aș fi zis că-i atîta întîrziere. Asta-i rău, tare rău, zău așa ! Mai ales că-i la mijloc persoane sus puse, cu altă dare de mînă decît oamenii obișnuiți. De la niște conași, cum e dumnealor, coșcogeamite membri în Parlament, te-ai aștepta să s-arate mai pontuali ca oricine, nu-i așa, dom'le Finn ?

— Respectarea cuvîntului cred că e o datorie a fiecărui bărbat.

— Frumos ar mai fi ! O minune, nu alta. Și eu mereu le zic mușteriilor : fiți pontuali, ca să n-aveți belele cu mine. D-aia și acu, dom'le Finn, dacă-mi dați un cec pentru paralele astea, am isprăvit tărășenia.

— Mă tem că nu-l veți primi, domnule Clarkson.

— Cum adică, nu vreți să mi-l dați ?

— Mi-este cu neputință, explică Phineas.

— Asta-i rău, tare rău, se văicări omulețul. Atuncea dați-mi jumătate și vă fac o poliță pentru restu, cu toate că nu îmi place, zău că nu, dom'le Finn.

— Nu sînt dispus să plătesc nici un sfanț, necum jumătate din datorie.

— Cum, chiar nimic ? se holbă cămătarul, care, spre a-și ilustra, chipurile, uimirea, rămase cu mîna spînzurată în aer, în loc să apuce vătraiul după care o întinsese, în dorința vădită de a scormoni focul din șemineu.

— Dacă-mi permiteți, mă ocup eu de asta, interveni Phineas, aplecîndu-se după vătrai.

Numai că musafirul — pesemne mare amator de asemenea treburi — se puse de-a curmezișul și înhăță cu nădejde uncalta.

— Care va să zică așa ! N-aveți de gînd să-mi dați nici un sfanț, bolborosi mai departe, scormonind lemnele și cărbunii aprinși. Să nu-mi spuneți una ca asta. V-aș ruga, dom'le Finn. Pentru că mă siliți să-ntorc foaia. Și zău că nu-mi place să fiu al naibii cu mușterii. D-aia zic : fiți pontual, ca să n-aveți belele cu mine.

— În fond, domnule Clarkson, eu nu am luat nici un peni din toți banii aceia, așa că...

— Vai, dom'le Finn, cu ce vorbe căutați să mă duceți, îl opri cămătarul, răscolind de zor în cămin.

— Ce am spus este adevărul, urmă celălalt cu îndîrjire. Nu m-am atins de un peni. Dar asta, firește, nu mă poate scuti de răspundere.

— Așa-i, dom'le Finn. Sînteți bun de încasat. Iacă ce scrie colea : Phineas Finn. E limpede, nu ? Și oricine vă știe, fin'că sînteți coșcogeamite membru în Parlament.

— Nu-mi dezic semnătura. Dar nu văd de ce aș plăti o poliță pe care am iscălit-o de hatîrul prietenului Fitzgibbon. Dumnealui este beneficiarul, nicidecum eu, care nu am văzut banii. Asta e toată istoria. Iar acum am să-mi caut amicul spre a-i cere să pună la punct situația.

— Să puie la punct situația, îl îngînă celălalt.

— Adică să achite datoria făcută.

— Asta am priceput-o. Însă cu ce cînd e lefter ? Şi nu v-o spui doar aşa, să mă aflu în treabă, fincă ştiţi şi'mneavoastră că n-are o leţcaie frîntă.

— De aşa ceva n-am habar.

— Ba aveţi, dom'le Finn, cum de nu, susţinu cu glas hîtru.

— Am spus şi repet că nu-i cunosc starea materială, se încăpăţînă Phineas cu acrul de a fi mînios.

— Domnu' Fitzgibbon e un conaş cum nu s-a pomenit mai simpatic. Ne cunoaştem dă zece ani încheiaţi, şi d-atunci cred că nu a fost zi să nu-i car poliţele în portofel. Da vedeţi'mneavoastră, există un sfîrşit la toate. Cînd nici nu mă mai uitam la petecele lui de hîrtie, hop ! e-aţi apărut cu iscălitura. Şi mi-am zis : iacă un alt muşteriu. Un domn deputat d-abia uns, care e omenesc să aibă nevoie de un mic ajutor. Care la mine îl găsiţi orisicînd... numai să fiţi pontual.

— Vă repet, domnule Clarkson, că nu mi-am însuşit nici un peni din suma trecută pe poliţă, iar în privinţa ajutorului dumneavoastră, puteţi să-l păstraţi pentru alţii.

Aici zaraful îi rînji drept în faţă, ceea ce nu-l dezarmă pe eroul nostru, care continuă să-i vorbească pe acelaşi ton categoric.

— Dacă-mi aveţi semnătura, faptul se datorează numai dorinţei de a servi un prieten, nicum să iau bani pentru mine.

— Ce-mi place mie la'mneavoastră, irlandezii, e că vă sprijiniţi unii pe alţii, grăi domnul Clarkson pe jumătate în zeflemea.

— A fost doar un act de bunăvoinţă din parte-mi, prin care, cum v-am mai spus, mi-am atras o răspundere ce-o recunosc pe de-a-ntregul şi vreau să mă scap de ea negreşit, însă nu plătind datoria, precum iarăşi v-am spus-o, ci reglînd socotelile cu beneficiarul real. Prin urmare, mă voi sfătui cu domnul Fitzgibbon, şi-o să vă înştiinţez de hotărîrile luate, încheie ridicîndu-se de pe scaun.

Era timpul să se ducă la întrunirea Comisiei, şi musafirul nu dădea nici un semn de plecare. Trebuia deci să fie mai drastic, arătîndu-i că răbdarea şi minutele disponibile se sfîrşiseră.

— Acum sînt nevoit să ne despărţim, anunţă grav şi punîndu-şi pălăria pe cap, întrucît mă reclamă treburi la Parlament.

— Acolo niciodată nu sînt treburi urgente şi d-aia ocupaţia'mneavoastră e o mană cerească, îi ripostă celălalt. Doar am d-afface cu deputaţi de treizeci de ani şi mai bine. Oţi crede, n-oţi crede, da' în săcoteiu ăsta, de piele, am purtat şi semnătură de prim ministru — aşa să ştiţi 'mneavoastră ; tot în el a zăcut şi cambii de la şefu justiţiei, de la arhiepiscopi şi alte persoane suspuse — aşa să ştiţi'mneavoastră. D-aia, cunosc Parlamentu ca pe buzunarele mele, şi nu-mi puteţi face vînt pe motiv că vă cheamă treburile d-acolo. Zău aşa, dom'le Finn.

Şedea neclintit, înaintea căminului, cu trăistuţa şi chitanţele pe genunchi, iar Phineas nu putea să-l urnească din loc. De-ar fi avut cu ce-i plăti datoria — căci a lui era, după cum atesta poliţa — zaraful şi-ar fi luat tălpăşiţa ; dar lipsit de argumentul suprem, se vedea nevoit să-l tolereze în casă.

Încruntat, se lupta cu o mînie clocotitoare, nu atît îndreptată împotriva celui din jilţ, cît împotriva prietenului Fitzgibbon, care i-l adusese plocon.

— Sînt obligat să plec, sir, încercă să-l ia mai cu binele. Am făgăduit să particip la o întrunire, la orele douăsprezece, şi pînă atunci mai am numai cincisprezece minute. Îmi pare rău că întrevederea noastră nu s-a încheiat după cum aţi fi vrut-o, însă vă dau cuvîntul că am să vorbesc cu domnul Fitzgibbon.

— Şi atunci cînd să vă caut iar, dom'le Finn ?

— Aş prefera să vă comunic în scris rezultatul.

— Nu, asta nu, se împotrivi Clarkson cu hotărîre. Vreau să vin în persoană. E lucru' cel mai sănătos şi mai sigur. Altfel ne înţelegem cînd ne privim faţă'n faţă. Numa' să vedem în ce zi. După cît mi să pare, nu sînteţi un om formalist şi cu prea multe programe. Aşa că sîmbătă dimineaţa ar merge ?

— Nu, realmente sîmbăta mi-este imposibil.

— Mă mir, fiincă parlamentarii nu să ţine de buchia cărţii, mai ales cînd e şi catolici.

— Nu știu ce se întîmplă cu alții, dar eu sîmbăta sînt deobicei ocupat.

— Atunci s-o lăsăm pe luni — ori pe marți. Marți dimineața, la unșpce. Da' vă rog să fiți pontual, dom'le Finn. Eu, unu, viu la precizie, și trag nădejde să vă găsesc cu paralele pregătite, conchise, adunîndu-și biletele și vîrîndu-le cu așa o viteză în sac, încît, pînă a clipi încremenitul amfitrion, îi strînse mîna și țîșni către ușă. Da'vă rog să fiți pontual, dom'le Finn, îi mai zise odată înainte să treacă pragul.

Între timp se făcuse chiar douăsprezece, astfel că Phineas alergă într-un suflet după o trăsură. În starea lui de revoltă și disperare, se simțea incapabil să cugete la încurcătura cu banii și ce avea de făcut. Singurul gînd era să se vadă în sala de întrunire unde, cu siguranță, avea să se reculeagă, dăruindu-și atenția misiunii ce-i fusese încredințată. Își propusese din vreme să judece cu egală nepărtinire atît ministerele luate cu asalt cît și pe susținătorii mazărei conservate, stabilind astfel de partea cui se află dreptatea. Producătorii de mazăre, doritori să plaseze statului conservele, susțineau cum că larga lor folosință — dacă nu chiar nelimitată — ar duce la izbăvirea marinei și a întregii armate regale de năpastele scorbutului, ale dispepsiei și reumatismului : ar combate tifosul precum și alte febre, fiind de un ajutor fără preț în toate bolile la care sînt predispuși îndeobște soldații și marinarii. Mazărea din care erau fabricate conservele se cultiva pe o scară foarte întinsă în Holstein, cu unicul scop de a-i ferici pe cei din marina și armata britanică. În plus, costa atît de puțin, încît creșterea ei înlesnea o mare economie. Dar în ciuda imenselor avantaje, se părea că multora dintre mai marii Amiralității și ai Gărzii Călare le căşunase drăceasca idee de a-i lipsi pe angajați de această binefăcătoare legumă pe simplul motiv că era de proveniență străină. La acest argument, dregătorii din Ministerele de Război și al Marinei declaraseră cu surle și trîmbițe că mazărea conservată nu merita nici să fie dată la porci, drept care, opoziția ceruse cercetarea problemei într-o comisie anume formată, la care Phineas lua parte ca membru independent. Venise cu

hotărîrea de a-şi lua în serios atribuţia, cîntărind versiunile şi ajungînd la concluzii corecte, prin nimic părtinitoare guvernului. Şi probabil aşa s-ar fi întîmplat, deoarece se afla la prima experienţă de genul acesta şi nu avea blazarea celorlalţi delegaţi.

Dar spre ghinionul lui — sau poate al comisiei — tocmai atunci se nimerise să fie aşa răvăşit, încît mai că nu pricepea ce se întîmplă în jur. Faptul n-ar fi fost grav la început, cînd se audiau martorii proveniţi din agricultură, stabilindu-se cum că mazărea este cultivată în Holstein — detaliu despre care Phineas nu avea nici un dubiu. Procedura era greoaie şi încetă, întrucît mărturia se depunea în germană, declaraţiile cerîndu-se mai apoi tălmăcite, iar la sfîrşitul acestea, le punea vîrf şi un membru al comisiei, din păcate vorbitor de germană, şi pare-se mîndru s-o practice înaintea confraţilor. Vrînd să se împăunezе şi totodată să afle noutăţi privitoare la agricultura din Holstein, delegatul englez turuia în neştire, spre nemulţumirea colegilor şi, mai ales, a preşedintelui onoratei comisii care, neştiind o boabă nemţească, îl controla cu dificultate, oprindu-l adesea şi dîndu-i a înţelege că întrebările sale nu aveau legătură cu chestiunea supusă dezbaterii.

De-abia după amiază lucrările apucară pe un făgaş mai grielnic, numai că Phineas nici atunci nu le putu urmări cu atenţie, absorbit cum era de necazul care-l lovise. Ce avea să se facă dacă respingătorul zaraf venea peste el o dată ori de două ori pe săptămînă ? se întreba cutreierat de fiori. Bani îi datora, ce mai încolo şi încoace, iar scîrnăvia umbla să-i recapete. Că-i împrumutase cu o camătă de poate cincizeci la sută, era treaba lui, de exeroc ; dar aceasta nu-l scutea de obligaţia de a-i restitui suma trecută pe cambie, pentru care se făcuse răspunzător. Calitatea de membru în Parlament îl apăra de pericolul arestării — un amănunt pe care şi-l repetase adesea, încercînd să se liniştească. Deşi în zadar, fiindcă îi amintea altă latură, ce-i sporea deznădejdea.

Dacă avea să se spună, cugeta el cu groază, că-şi însuşise pomposul lui titlu — de care pînă acum nici nu se

arătase la înălțime — tocmai ca să se pună la adăpost de un atare pericol ?

Reflectînd la aceasta, se trezise în fața sumbrului adevăr că la semnarea hîrtiei cîntărise în fugă și privilegiul imunității în fața închisorii datornicilor — o faptă urîtă, pentru care se condamna. Ce nu-i trecuse prin minte era hărțuiala zarafului, care-i putea înnegri fiecare oră din viață : și atunci la ce-i folosea mîndra lui platoșă de parlamentar ?

Într-una sau două zile, omulețul se va înființa iarăși, pentru că nu avusese tăria să-i respingă autoinvitarea, iar odată ce-i apărea în casă, cum avea să se descotorosească de el ? A-și pune nădejdea în grabnica lichidare a cambiei ar fi fost o copilărie, cînd însuși cămătarul îi afirmase — și în această privință îl crezuse — că Fitzgibbon nu avea para chioară. Cum era însă fiu de lord, și nu de simplu medic de provincie, trebuia să facă o sforțare — fie și peste puterile lui — pentru a ieși din bucluc. Așa i-o cerea datoria si-l va sili s-o respecte, își spunea cu inflexibilă hotărîre, deși, din cît cunoștea oamenii, se temea de pe acum de zădărnicia încercării.

Totuși, din sala întrunirii, porni în căutarea amicului, mai întîi la bufetul din Parlament, unde cină și rămase de veghe pînă la ceasurile nouă trecute ; apoi la „Reform Club", unde spera să-l găsească. Norocul părea să-i fie potrivnic, deoarece nicăieri nu i-l scoase în cale, în schimb nenorocul îl urmărea pas cu pas, aducîndu-i în față guralivi care-l sîcîiau cu ultima întrunire a Camerei, cu comentarii despre discursurile rostite și întrebări despre inexplicabila sa tăcere, exasperîndu-l la culme. Pînă și domnul Monk îi răsărise înainte, la braț cu colegul său Palliser, încît trebuise să le vorbească. Salutul lui Monk — redus la o clătinare din cap — i se păruse teribil de rece. Impresia se putea datora și stării sale de spirit, însă oricît de rece sau caldă va fi fost mișcarea din cap, vechiul amic nu catadicsise să-i adreseze un cuvînt. Se impunea prin urmare să aibă o explicație în care să-i spună prin ce tortură trecuse. Și dacă celălalt găsea de cuviință să rupă relațiile, era hotărît să nu-i caute în veci împăcarea.

De la clubul „Reform" porni către unul mai mic, denumit „Shakespeare", la care știa că Fitzgibbon e membru și ar fi dorit să devină și el, deoarece, după cîte auzise, acolo se petrecea de minune — fără etichetă și mofturi, fără sporovăială politică și regulamente rigide, fiecare simțindu-se ca acasă, spunîndu-și pe nume și fumînd pe unde apuca, încît aspiranții la privilegiul de membru vedeau în club un adevărat Paradis pămîntean, în vreme ce mușteriii obișnuiți îl socoteau un infern tolerabil. Oricum ar fi fost, era prevenit că amicul Fitzgibbon îl frecventa asiduu și cu plăcere, astfel că mai avea o portiță să-l întîlnească în chiar seara aceea. Și nădejdea lui se adeveri.

„Domnul Fitzgibbon e la etaj", află din gura portarului, care-l conduse în sala de așteptare, iar puțin după aceea, i-l trimise plocon pe prieten.

— Am venit cu o chestiune urgentă, îl anunță Phineas alarmat. Va trebui să mă urmezi la „Reform Club".

— Pe toți sfinții, amice, dar sînt tocmai la mijlocul unei partide de *whist*.

— Nu mă interesează. Am fost vizitat de un cămătar în legătură cu polița.

— De cine ? De Clarkson ?

— Întocmai, încuviință grav.

— Nu-l lua în seamă, îl sfătui Laurence.

— Vorbești fără rost. Cum adică să nu-l iau în seamă, cînd mîrți dimineața o să vină din nou ?

— Nu-l primi.

— Cum aș putea face una ca asta ?

— Simplu ca bunăziua : învățînd-o pe gazdă să-i spună că nu ești acasă.

— Este cu neputință. Am fixat de pe acum întîlnirea. Omul m-a prevenit că n-o să-mi dea pace. Și-ți pot garanta că-mi va scoate sufletul dacă nu lichidăm datoria.

— O aranjăm noi, prietene. Mă ocup eu de asta. N-am s-o las așa încurcată. Am să-ți dau o scrisoare la mînă. Dar acum te rog să mă scuzi, fiindcă m-așteaptă partenerii de joc. Iar cu polița, nu avea nici o grijă.

În drum către casă, Phineas se căi — pentru a cîta oară ? — că nu-l ascultase pe dascăl.

CAPITOLUL XXII

LADY BALDOCK SOSEȘTE LA LONDRA

PE LA MIJLOCUL lunii martie, lady Baldock părăsi Baddingham înființîndu-se pe nepusă masă în metropolă, ceea ce n-ar fi făcut odată cu capul — după cum susținea Violet Effingham — dacă nu-i ajungeau la urechi șușotelile rudelor și ale prietenilor din Londra, care — potrivit aceleiași surse — ar fi dat orișice ca bătrîna să nu se clintească din obișnuita ei reședință.

Însă cum trăncăniseră prea mult despre asta, lady Baldock prinsese de veste și, călcîndu-și pe inimă, le picase în spinare cînd nici nu visau.

— Gustavus o să-și iasă din minți, prooroci Violet comentînd chestiunea cu amica ei Laura care, bineînțeles, știa că primejduitul Gustavus nu era altul decît prea onorabilul fiu al nedoritei bătrîne, adică lordul Baldock, instalat în casa ei de la Londra.

— Pentru ce lordul Baldock nu se mută într-o locuință în care să fie stăpîn ? întrebă ea cu nedumerire.

— Vorbești de parcă n-ai ști cît de grijulii sîntem noi, cei din Baddingham, cu banii, replică Violet. Nu ne place să fim deranjați și călcați pe coadă, dar cînd trebuie să scoatem din buzunar, ca să întreținem două case, ne împăcăm și cu asemenea neajunsuri.

Discuta cu aprindere și vădit iritată, deoarece venirea mătușii îi încurca și ei socotelile, obligînd-o să se mute dintr-un culcuș tihnit, cum îl avusese în piața Grosvenor, în reședința bătrînei Baldock, din Berkeley Square.

— Auzi ce mi-a scris dumneaei ; își vărsă mai departe paraponul. „Întrucît te simți așa bine la Londra, am hotărît cu Augusta să venim înainte de Paște". Și fiindcă nu sînt independentă, va trebui s-o urmez acolo unde mă cheamă.

— Mărită-te cu Oswald și nu mai depinzi de nimeni, o îndemnă lady Laura.

— Socot că și altfel pot să-mi asigur independența, și chiar mă bate gîndul s-o fac deși, deocamdată, nu prea văd în ce chip. E posibil să-mi cumpăr o casă, trăind de

una singură în ea, fără să-mi pese cum mă va bălăcări lumea. Să zică tot ce poftește, că nebună n-o să mă scoată.

— Nu m-ar mira să încerce și asta, o preveni lady Laura.

— S-ar putea, că doar teama de bîrfeli m-a ținut pînă astăzi în cumpănă. De aceea, pînă să-mi rînduiesc viața, poate s-ar cuveni să fiu în continuare supusă, ducîndu-mă să locuiesc cu mătușa.

Ceea ce și făcu, de îndată ce lady Baldock sosi în reședința din Berkeley Square, unde, nu peste mult se ivi și eroul nostru, poftit, se-nțelege, de tînăra Violet.

Cu ea se văzuse adesea în casa prietenilor din piața Grosvenor, unde se număra printre oaspeții predilecți. Nu lipsea aproape la nici un dineu din cele săptămînale, oferite de Kennedy — la care invitațiile se făceau pe sprînceană, iar aleșii se repezeau să le onoreze — cum nu pierdea nici alte festine, la fel de pretențioase și cu căutare. E drept că în vremea din urmă, soarta nu-l răsfățase, necazurile se ținuseră lanț. Dar în pofida acestora și a descumpănirii lăuntrice, nu întorcea spatele vieții mondene, ci dimpotrivă, o gusta din plin. Firește, lucrul n-ar fi fost cu putință dacă nu avea trecere. Judecînd însă după vînturеala sa necurmată, se părea că și-o dobîndise. Gazdele-i prețuiau însușirile și umblau după el fiindcă vorbea doar cînd trebuia — și nu mult ; avea maniere alese, o înfățișare plăcută și o poziție bine închegată în societatea din Londra. Din toți cîți îl cunoșteau de aproape nici unul nu avea vreo idee de unde venise, din ce neam se trăgea sau cu ce își ducea zilele. Era deajuns să se știe că e membru în Parlament, amic al domnului Kennedy, prețuit de unul ca Monk, spre a fi socotit vrednic să-ți intre în casă. Unele guri susțineau că era vărul lordului Brentford ; altele că ar fi fost prietenul cel mai vechi al lui Chiltern, toți nimerind pe delăturі și creindu-i, fără s-o bănuiască, acea respectabilă faimă ce-i deschidea ușile protipendadei, mijlocindu-i accesul pînă și într-o familie atît de înrădăcinată în tradiții ca a bătrînei lady Baldock.

În luxoasa reședință din Londra, onorabila doamnă dădea un soi de sindrofii, să le zicem originale, deoarece

invitații se așezau pe treptele scării interioare și pe unde nici nu visai, sporovăiau între ei, gustînd din cele servite, după care se făceau nevăzuți. În prima jumătate a lui martie, petrecerile nu erau încă în toi, și totuși, la ea se strîngeau destui musafiri pentru a se putea spune că lady Baldock „este mult frecventată". Pentru care temei era vizitată, ar fi imposibil de explicat, dar există pesemne unele case unde se merge și fără motive anume. Phineas cel puțin avusese unul — poate chiar foarte convingător — și anume, invitația tipărită pe care, asemenea celorlalte primite, nu concepea s-o lase neonorată.

— Mi se pare că-ți place amicul meu, domnul Finn, îi zise Laura tinerei Violet Effingham după prima lui apariție în casa mătușii.

— Da, îmi place, recunoscu ecalaltă fără să șovăie.

— Și mie. Însă n-aș fi crezut să-ți cadă cu tronc.

— Nu prea știu ce înțelegi prin această expresie, se încruntă fata, dar aș prefera să nu mi-o pui mie în circă.

— Potolește-te, draga mea, fiindcă nu am avut de gînd să te ofensez.

— Știu, și m-am prefăcut supărată, pentru că, sincer vorbind, m-a pus pe gînduri prietenul tau. Vezi tu, are din toate, și totuși nu depășește măsura. Nu mă refer la trupul solid și la ochii pe care îi numără. Ci la însușiri care țin de inteligență. Eu, bunăoară, urăsc un bărbat prostănac, incapabil să lege o vorbă, dar și pe acela care te copleșește cu perlele debitate. Nu-mi plac indivizii care, dintr-o comoditate exagerată, nu-și dau silința să facă impresie, dar îi detest pur și simplu pe cei care se dau peste cap ca să pară grozavi. Mi-este nesuferit bărbatul umil și supus, însă mă unge pe inimă cînd găsesc cîte unul care se pleacă înaintea noastră, a femeilor, recunoscîndu-ne drept stăpîne și prețuind calități precum tinerețea, istețimea și altele.

— Prin urmare vrei să fii măgulită fără complimente fățișe.

— Exact. Un bărbat care-mi spune că sînt frumoasă riscă să capete un ghiont dacă nu are peste șaizeci de ani. Numai un mocofan nu-și poate arăta admirația decît slujindu-se de cuvinte. Iar în toate aceste chestiuni de-

licate, se pare că domnul Finn se descurcă perfect. Adică știe să le dozeze ca să fie agreabil și să te facă să-l cauți.

— Sper că nu ești pe cale să-i dăruiești inima ?

— Încă nu, draga mea. Și de-o fi să se întîmple, te anunț negreșit.

Ne temem că în ultima întrebare, lady Laura pusese mai multă rîvnă decît bănuia Violet. Ea, care își repetase în atîtea rînduri că nu îl iubise pe Phineas Finn ! Recunoștea ca o pîndise primejdia înainte de a fi fost cerută de Kennedy ; că existaseră clipe cînd era cît pe aci să răspundă dragostei lui, dacă n-ar fi oprit-o teama de consecințe : că, în sfîrșit, această dezlănțuire din parte-i i-ar fi adus într-un fel împlinirea. În confruntările cu ea însăși, mersese chiar mai departe cu recunoașterile, zicîndu-și că poate s-ar fi mărtișat cu alesul inimii, dacă nu-și iroșea zestrea cu Oswald. Dar sacrificiul făcut pentru el îi spulberase gîndul căsătoriei cu un om fără bani, silind-o să renunțe pentru totdeauna la dragoste și să adopte altă optică în viață. Nu inima, ci interesele trebuiau să primeze, socotise cu înțelepciune — sau, cel puțin, așa își închipuise. În fond, nu la această formulă aderau nouăzeci și nouă la sută din semeni ? Nu mai toți trăiau fără dragoste, căutînd să se înalțe ? Și atunci ca de ce să-l accepte pe Phineas, știind că nici unul nu are un șiling ? Evident, nu putea decît să-l refuze, așteptînd să fie cerută de un altul, cu avere, cu poziție socială și pentru care avea toată stima. Domnul Kennedy era pretendentul. Îl simțise de multă vreme. Și, dacă nu ar fi luat marea ei hotărîre, desigur nu ar fi acceptat invitația la moșia Loughlinter. Acolo plecase complet limpezită. Strunindu-și atracția pentru tînărul Phineas — care i-ar fi adus numai nenorocire — se socotea pregătită să-și ia în primire îndatoririle de consoartă a lui Kennedy. Într-adevăr, nu-l iubea, dar cu vremea avea să învețe a-l iubi. Și nu peste mult, avînd în vedere iscusitele predici pe care și le ținea. Iar pînă se înfiripa dragostea, era atît de stăpînă pe inimă, că soțul nu va regreta niciodată încrederea pe care i-o arătase. Așa își spusese, și de lucrul acesta putea să jure și astăzi. Deși parcă tot o îndurera gîndul că Phineas Finn ar putea suspina după Violet Effingham.

Era cea de-a doua petrecere dată de lady Baldock, la care Phineas își făcuse apariția către orele unsprezece din noapte. De la prima seară se mai văzuse de două, trei ori cu Clarkson, însă fără foloase, pentru că Laurence Fitzgibbon nu îi dăduse făgăduita scrisoare de acoperire și nici speranțe că va reglementa poliția. Era limpede că prietenul miza pe imunitatea ce le-o dădea titlul de membru în Parlament, considerînd că zaraful merită să fie tratat aidoma flașnetarilor — care te supără dar trebuie să-i înduri. Natural, toleranța diferea de la om la om, puțini fiind aceia care izbutesc să nu ia în seamă pițigăielile flașnetarului, așa cum făcuse Fitzgibbon cu pisălogelile cămătarului.

— Pe toți sfinții, băiete, că l-am răbdat pe acest ticălos aproape în chip de colocatar, îi mărturisise Fitzgibbon în legătură cu Clarkson. Îmi ședea pe cap cît e ziua de lungă, îmi trăgea la măsea cîte o sticlă cu vin, în vreme ce eu, se înțelege, mă topeam de acasă. Dacă vrei, pot să-ți trimit băutură, să-l tratezi și tu cînd te vizitează...

Propunerea îl scoase din fire pe Phineas, și ar fi vrut să se certe la cuțite cu amicul, numai că, după cum avea să constate, așa ceva era imposibil cu unul ca el.

Astfel stînd lucrurile, cambia rămînea un coșmar din care nu întrezărea o ieșire, și greu l-ar fi îndurat, dacă nu avea și unele satisfacții ca de pildă prietenia cu Monk.

După cum își pusese de gînd, provocase o explicație, în urma căreia se părea că bătrînul îl prețuiește mai mult ca întotdeauna.

— Te-a neliniștit săpuneala pe care mi-a tras-o Turnbull în Cameră? îi spusese acesta rîzînd. N-aveai motive, pentru că în viața particulară ne înțelegem perfect.

Phineas îi deșertase tot sufletul, povestindu-i întreaga pățanie cu discursul — cum se nevoise să-l alcătuiască în apărarea domnici sale și cum, pînă în cele din urmă, nu avusese curaj să-l rostească, iar Monk îi arătase deplină înțelegere, îmbărbătîndu-l cum nici nu se așteptase.

— Recunosc că mi-ar fi plăcut să te aud vorbind, dar poate e bine că nu ai făcut-o. Să nu te căiești de amînare, fiindcă adevărata dezbatere de-abia după Paști o să

vină, și atunci o să iei cuvîntul cînd vei dori. Cît despre emoțiile încercate, le cunosc foarte bine ca unul ce le-a trăit. Și ține minte ce-ți spun : cu cît vei respecta mai mult Parlamentul, cu atît îți va fi bucuria mai mare cînd vei învinge timiditatea și vei reuși să te faci auzit.

Scena mai sus zugrăvită se petrecuse înaintea petrecerii de la lady Baldock, unde prima făptură ce i se adresă junelui nostru a fost domnișoara Fitzgibbon, sora amicului buclucaș. Putredă de bogată și destul de discretă, Aspasia Fitzgibbon era bine primită de gazdă, în ciuda cunoscutelor răutăți cu care blagoslovea rubedeniile de sex masculin.

— Vai, domnule Finn, ce bucurie să te întîlnesc ! îl luă în primire de cum îl zări. Aș vrea să-ți spun un cuvînt, așa că trage-te mai încoace, îl pofti destul de poruncitoare. Și fiindcă tînărul nu știa cum să-i scape, se văzî în ungherul spre care-l poftise. Ia spune-mi, domnule Finn, i-ai împrumutat cumva bani lui Laurence ?

— Nici pomeneală, se apără Phineas, surprins de întrebare.

— Să nu-i împrumuți. Așa te povățuiesc. Oricît te-ar ruga, să nu te lași amăgit. Laurence e o bucățică de zahăr, însă pînă la bani, fiindcă odată ce ți-i apucă, nu-i mai vezi înapoi. De asta țineam să aflu dacă nu te-a prins cu ceva la mînă. Dar se vede că nu, așa e ? îl iscodi sfredelindu-l cu ochii ei mici și pătrunzători.

— Nu... sau mai bine zis cu o nimica toată. Și nu înțeleg pentru ce mă întrebați...

— Vai, Dumnezeule ! Va să zică tot ai intrat la apă ! N-am văzut de cînd sînt un încurcă-lume ca Laurence ! De cînd m-am născut. Mă auzi ? Nu am idee cît ți-o fi luat, însă pune-le definitiv cruce. Și dacă mi-ai urma sfatul, nu i-ai mai da nici un chior. Asta e tot ce țineam să îți spun, încheie fecioara bătrînă ieșind din colțul în care se înghesuise și apucînd-o pe scară, în jos.

Năucit de cele auzite, porni și Phineas către încăperea unde se vedea forfotă, dar nu făcu nici doi pași, și se trezi față în față cu Violet Effingham.

— Nu bănuiam să fii în relații așa de strînse cu divina Aspasia, îi spuse ca zeflemitoare.

— Ooo, sîntem prietenii cei mai buni de pe lume, numai că astă seară mi-a cam tăiat răsuflarea.

— Oare merită o făptură fără suflet, ca mine, să afle cum de s-a întîmplat una ca asta ?

— Tare mă tem că nu va fi cu putință, chiar dacă făptura fără de suflet se cheamă domnișoara Violet Effingham, răspunse Phineas apărîndu-și secretul, deoarece nu era să-l divulge cînd privea o a treia persoană !

Dornică de cancanuri, fata continuă să-l descoasă, vorbind pe un ton glumeț și indiferent, de parcă l-ar fi întrebat despre starea vremii. În zadar, însă, pentru că tînărul nostru nu concepea să-și trădeze un amic.

— Vai ce discreție ! O admir, pe cuvînt, se dădu ea învinsă. Cît privește pe domnișoara Aspasia, află că îmi place teribil. Sper că ți-a ajuns la urechi vestea că onorabilul Ratler i-a cerut deunăzi mîna ?

— Nu se poate ! exclamă cu neascunsă uimire.

— Ba da, ori cel puțin cu asta împînzește saloanele. Și mai susține că i-ar fi dat o speranță să-l ia, dacă-i dublează salariul fratelui ei.

— Ți-a spus toate astea în față ?

— Mie nu. Și e de la sine înțeles că nu cred o iotă din toată povestea, ci o consider o născocire de a lui Barrington Erle. Dar să lăsăm născocirile și să vorbim despre realități, cum ar fi apropiata dumitale plecare. Am auzit de o călătorie în Northampton, proiectată pe săptămîna ce vine...

— De unde ai aflat ? De la lady Laura ?

— Firește că de la ea.

— Într-adevăr, am de gînd să petrec vreo trei zile la Willingford, împreună cu lordul Chiltern, confirmă tînărul. E o veche făgăduință pe care vreau s-o duc la împlinire. Mă așteaptă să-i încerc vestiții lui roibi, și-am s-o fac, dacă mă dovedesc în stare.

— Să fii foarte atent fiindcă, după cîte se spune, caii lui sînt grozav de periculoși.

— Mă pricep la căzut ; cu asta mă pot lăuda.

— Știu că lordul Chiltern călărește doar pe sălbăticiuni care-i trîntește pe alții de nu se văd. Așa a făcut de cînd îl cunosc. E un tip ciudat, nu găsești ?

Oare cum se cădea să-i vorbească despre un om care o ceruse în mai multe rînduri ? se socoti el.

De bună seamă, Violet auzise că Phineas era la curent cu repetatele propuneri făcute de Chiltern. I-o spusese Laura Kennedy, care-i împărtășea orice taină. Ca și lui dealtfel. De la ea doar aflase de împotrivirile fetei cît și de dorința familiei ca în ciuda refuzurilor să se mărite totuși cu Oswald. Deci cum trebuia să-i răspundă, adăugînd la datele cunoscute și faptul, știut doar de el, că în ochii lui începea să devină cea mai încîntătoare făptură din cîte întîlnise pînă atunci ?

— Da, e ciudat, rosti după scurta sa chibzuință, dar îl consider un băiat excelent, pe care tatăl lui nu-l înțelege deloc.

— Așa e, și mă bucur c-o spui. îi ripostă luminată la față. Dumneata nu ai avut ghinionul să te lovești de răutățile oamenilor. De ce nu-i deschizi ochii și lordului Brentford ? Sînt convinsă că te-ar asculta.

— Pe cine ? Pe mine ?

— Pe dumneata, te asigur, fiindcă ești tocmai veriga de care are nevoie. Pe de o parte, faci legătura cu Chiltern — ca prieten apropiat, iar pe de alta, cu căpeteniile liberale și miniștri de la putere.

— Lordul mi-ar arăta ușa de cum aș rosti un cuvînt în această privință.

— Nicidecum. Te înșeli. În primul rînd, nu ar face-o datorită poziției dumitale ; în al doilea, fiindcă este părinte, și deci se bucură să-i vorbească de bine feciorul un om despre care se vorbește numai de bine. Așa că de ce nu încerci ? încheie pe un ton rugător.

— Mă mai gîndesc și poate am s-o fac, dacă se va ivi un moment potrivit.

— Cu siguranță ai aflat cît de apropiați mi-au fost toți din familie, continuă Violet, parcă justificînd stăruința ce o arătase. Pe Laura am privit-o ca pe o soră, iar pe Oswald, aproape ca pe un frate.

— Și atunci de ce nu i-ai vorbit dumneata lordului ? Doar ești marea lui slăbiciune...

— Știu, însă mă opresc anumite motive. Și apoi, ca fată, cum aș pretinde că îi cunosc caracterul și comporta-

rea feciorului ? Cu dumneata este altceva. Trăind lîngă Chiltern, îi poţi descoperi firea, modul de a gîndi, părţile bune şi cele rele. Într-un cuvînt, îţi formezi o imagine despre el pe care să i-o zugrăveşti şi părintelui său. Pe cînd eu cu ce argumente aş veni ?

— Înţeleg domnişoară, şi de am vreo putere, voi încerca să ajut.

— O să-ţi purtăm cu toţii recunoştinţă, îi zise învăluindu-l într-un surîs răpitor, după care se depărtă, amestecîndu-se printre musafirii din casă.

În urma ei, Phineas mai rămase o vreme retras, pentru a cîntări scurtul lor dialog. Ce putea să desprindă din felul cum îi vorbise despre tînărul Chiltern ? Îl iubea sau îi nutrea doar o veche prietenie ? Cum trebuia să privească drăgălaşele laude ce i le adresase lui, personal ? Ca un început de afecţiune sau ca simple amabilităţi gratuite ? După cele întîmplate, putea să spere în înfiriparea unei idile ori să se simtă definitiv dezarmat şi umilit ? Oare se cobora o Violet Effingham să iubească un nimeni ca el ? La prima vedere, lucrul părea de neconceput, dar judecat mai cu luare aminte, îi amintea de o altă făptură cu acelaşi rang social care, cu siguranţă, i-ar fi dăruit dragostea dacă asculta de imboldul inimii.

Oare experienţa cu lady Laura nu era grăitoare ? Nu însemna un îndemn ? Cu ce spaimă se hotărîse să-i destăinuie marea lui pasiune, temîndu-se de dispreţul ce avea să i-l zvîrle în faţă, ca pînă la urmă să vadă că, de fapt, se înşelase şi tremurase degeaba. Lady Laura nu îi luase în nume de rău declaraţiile şi nici nu-l obrăznicise. De atunci parcă se scurseseră secole — cu toate că scena se petrecuse cu numai opt luni în urmă — iar aleasa inimii devenise o prearespectabilă doamnă, pe care buna cuviinţă nu-i mai îngăduia s-o iubească. Conştient de aceasta, îşi mutase atenţia asupra fermecătoarei Violet Effingham, repetîndu-şi cu neadormită severitate că dragostea pentru o femeie căsătorită era indecentă, chiar dacă n-o lăsa să răzbată în vorbe sau în purtare. Lady Laura procedase cuminte, strunindu-şi afecţiunea pe care începuse să i-o nutrească, şi el se grăbise să-i

urmeze exemplul, astfel că inima, pe cale de vindecare, putea zămisli o nouă iubire. Dar ce avea să se întîmple, dacă dăruindu-i-o tinerei Violet suferea o nouă decepție ? Dacă, mărturisindu-i dragostea sa, îi va răspunde că se logodește cu Chiltern ? !

— Despre ce vorbeați cu atîta seriozitate, dumneata și cu Violet ? îl întrebă lady Laura răsărită în preajmă și zîmbindu-i forțat, încît aproape că-și dădea pe față îngrijorarea.

— Discutam despre fratele dumneavoastră.

— Te duci la el, nu-i așa ?

— Da. Pornesc din Londra duminică seara și voi rămîne cu dînsul maximum două, trei zile.

— Crezi că mai are vreo șansă ?

— Vă referiți la domnișoara Violet Effingham ?

— Da, pentru că tot mai cred că-l iubește.

— Eu nu am cum s-o știu. În chestiunile inimii vă pricepeți mai bine ca mine. Doar o femeie poate să știe unde sfîrșește prietenia și începe iubirea. În ce mă privește, am observat doar că-l place pe Chiltern.

— Oo, sînt convinsă că e îndrăgostită de el. Dar se teme să se dezlănțuie. Nu bănuiește ce căldură și duioșie se ascund sub masca lui de hirsut. Iar Oswald e atît de ciudat, de nechibzuit și lipsit de diplomație, încît nu recurge la dulcegării și cuvinte meșteșugite, ca s-o cîștige de partea sa. Cînd o cere în căsătorie, mai că i se repede în beregată, aidoma creditorului care vrea să smulgă bani de la datornic. Spune-i, domnule Finn, să nu renunțe la ea, și învață-l să se poarte blînd și curtenitor. Asigură-l totodată că Violet îl iubește. Așa cum ziceai, femeile se pricep în chestiunile inimii, și sînt absolut sigură că are șorți de izbîndă, dacă știe cum s-o apropie.

Înainte de a-și lua rămas bun, lady Laura îi aminti încă o dată cît de mult dorea să-i vadă căsătoriți, asigurîndu-l de nețărmurita-i recunoștință dacă va pune umărul la acest mariaj.

Și el care își mai făurea vise ! reflectă Phineas mai amărît ca întotdeauna.

CAPITOLUL XXIII

DUMINICILE ÎN REŞEDINŢA DIN PIAŢA GROSVENOR

EXAGERAT DE METICULOS ca membru în Parlament, domnul Kennedy nu se dezmintea nici acasă, unde introducea canoane rigide pe care ţinea să le vadă respectate şi de consoartă. Ferm hotărîtă să se achite de îndatoririle maritale — chiar dacă ele se dovedeau cîteodată exasperante — lady Laura le acordase poate mai multă bunăvoinţă decît o soţie îndrăgostită, împlinind voile domnului Kennedy fără cîrteală şi întîrziere. Dar cum din fire era cam certată cu pedanteria sa riguroasă, treptat anumite deprinderi deveniră pentru ea servituţi.

Dumnealui, bunăoară, îşi făcea rugăciunea fix la nouă de dimineaţă, iar la nouă şi un sfert îşi lua micul dejun — indiferent de ora tîrzie cînd se culcaseră. După obişnuita gustare, se ocupa de corespondenţa primită — un ritual oficiat în birou şi în prezenţa nevestei, pe care dorea s-o consulte în legătură cu doleanţele alegătorilor. Firesc, avea secretar, şi chiar în încăperea alăturată ; dar asta nu-l împiedica să-i comunice dispoziţiile numai prin lady Laura. Tot ei îi cerea să ţină evidenţa cheltuielilor casnice, iar în scopul acesta o învăţase o metodă pare-se colosală. Îi îndruma şi lectura, recomandîndu-i ce să citească — o intervenţie care nu ar fi supărat-o, ştiută fiind receptivitatea femeilor la sugestii de genul acesta. Numai că domnul Kennedy întrecea obişnuita măsură, pretinzîndu-i să se rezume doar la cărţile indicate şi, fapt mult mai grav, să le parcurgă în intervalul prescris de domnia sa. Ori asta însemna tiranie !

Nici în privinţa duminicilor nu arăta mai multă supleţe, încît monotonia şi oboseala se înstăpîniră şi peste obişnuitele zile de praznic. Prima regulă de care află lady Laura fusese aceea că trebuia să meargă cu soţul dimineaţa şi seara la slujba de la biserică, şi cu toate că tatăl ei nu-i ceruse să bată altarele, îşi propuse să nu dramatizeze noua îndatorire ci, dimpotrivă, s-o îndeplinească voioasă. Dar rînduiala domnului Kennedy nu se

limita la atît, ci prevedea ca în aceste zile de Sabat să nu le calce nici un oaspete pragul. Poate pretenţia lui nu era în fond aşa crudă, însă pe ea o deranja foarte mult, şi, întrucît nu putea s-o încalce, sărbătorile începură s-o plictisească de moarte, făcînd-o să simtă că aşa-zisul „domn şi stăpîn" pe care şi-l luase, juca efectiv rolul de domn şi stăpîn. În cîteva dăţi încercase să-i scape de sub tutelă, dar tentativele eşuaseră. Domnul Kennedy nu ridicase o dată glasul, nu-i adresase o poruncă făţişă, şi totuşi o îngenunchea fără greş.

— După mine nu înseamnă un păcat cititul unui roman într-o zi de duminică, îi predicase cîndva, dar fiindcă părerile mai sînt împărţite şi virtuoşii susţin că lectura e împotriva preceptelor sfinte, cuminte ar fi să renunţi la ea deocamdată.

De atunci cărţile rămăseseră neatinse, iar după-amiezele de duminica se transformară într-un soi de tortură pentru noua căsătorită.

Mai insuportabile decît toate corvezile, i se păreau însă cele două ceasuri de dimineaţă, consacrate corespondenţei.

Cu tot interesul şi sîrgul cu care citise la început zecile de epistole de la MacNabs şi MacFies, solicitînd slujbe de pontatori, de chelneri şi altele, curînd osteni, dezgustată de ele. Mintea sa ageră era însetată de altceva, şi nu se putea mulţumi cu dezlegarea acestor răvaşe în care nu găsea decît vorbărie şi dorinţă de căpătuială. O scotea din sărite răbdarea şi meticulozitatea lui Kennedy, respectul său pentru fiecare detaliu, felul cum cîntărea şi dicta mai apoi dispoziţiile, împlinindu-şi parcă în felul acesta însăşi menirea de membru în Parlament !

Văzîndu-l absorbit şi împăcat cu ocupaţii atît de mărunte, se gîndea la propriile-i ambiţii, la rîvna de a se amesteca în politica ţării, de a comenta legi şi reforme, de a sprijini ridicarea domnului X şi torpilarea lordului Y. Pentru ce trebuia să-şi irosească un timp aşa de preţios cu nişte nimicuri pe care putea foarte bine să le rezolve tinerelul din odaia alăturată, tocmit anume pentru treaba de secretar ?

Dar cu toată răzvrătirea lăuntrică, hotărî să persiste în supunere. Oricît de grea avea să-i fie povara, trebuia să şi-o poarte cu resemnare. Poate că soţul îi rezerva şi

alte surprize, mai nesuferite decît cele de acum. Însă indiferent cu ce toane avea să mai vină, îi va da ascultare. Și asta, pentru că-i datora așa mult! De vreme ce-i acceptase jumătate din bunuri fără să-l fi iubit, se cuvenea să-i întoarcă îndoit dania. Loială și neclintită în smerenie, îi împlinise pe rînd toate voile, deși conștientă că are o minte mai ageră și l-ar fi putut dirija. Dealtfel în cîteva rînduri o și încercase ispita să se măsoare cu el și să-l răstoarne de la comandă, însă de fiece dată se izbise de o îndărătnicie teribilă, ce nu se lăsase înfrîntă. Onorabilul Kennedy poate nu avea harul inteligenței, în schimb vădea o voință de fier ce-l apăra împotriva unor asemenea tentative.

— Mă doare capul, Robert, și cred că nu sînt în stare să te însoțesc la biserică, îi strecurase într-o duminică după masă, cu gîndul să-l tragă pe sfoară.

— Sper să nu fie ceva serios, îi replicase fără pic de însufletire.

— Oo, nu, dragul meu. Știi cum te sîcîie uneori capul, numai să simți că îl ai. Și în astfel de împrejurări, cel mai nimerit leac e să stai liniștit, într-un jilț.

— Nu prea sînt sigur, o contrazise el cu răceală.

— Ba da, fiindcă și de aș veni cu tine, nu aș putea urmări slujba.

— Însă ți-ar face bine plimbarea prin aer. Am putea, bunăoară, să mergem prin parc.

— Mulțumesc, dar nu mă convingi, rosti oarecum înțepată.

Și domnul Kennedy se duse de unul singur la slujba vecerniei.

Rămasă acasă, lady Laura începu să prefire gînduri, evocînd trăirile din ultima vreme și căutînd în onesta ler cumpăneală dezlegarea stării în care se afla. Trecuseră numai patru sau cinci luni de cînd se căsătorise, și cu toate acestea se simțea obosită de existența de acum. Oare nu cumva și de soț? se cercetă cu deplină sinceritate. În două dăți îi afirmase lui Phineas că din toți bărbații din lume pe Kennedy îl stima cel mai mult. Să-i fi pălit de atunci și pînă astăzi respectul? Doar vădea aceeași onestitate și conștiință a datoriei ce-i cîștigaseră prețuirea.

Nimic în purtările sale, nici gestul cel mai infim nu-i dezmințise așteptările. Însă puteau trăi fericiți oamenii — fie prietenii ori frații între ei — doar în virtutea respectului ? Nu. Hotărît lucru, nu. Și cu atît mai puțin soții. Chiar dacă fiecare dintre ei întrunea întregul șir de virtuți prevăzute în calendarul creștin, tot nu gustau fericirea odată ce le lipseau bunătatea și îngăduința. Ori din scurta-i experiență reieșea deslușit că între ea și bărbatul ales nu se statorniciseră astfel de sentimente, viața lor depănîndu-se după niște tipare înțepenite, pe care nu izbutea să le înlăture.

Cu atîta încordare cugetă la acestea încît, la un moment dat, se simți istovită și, căutînd o destindere, luă o carte, aflată la îndemînă. Era tocmai romanul întrerupt cu o zi înainte, pe care-l continuă, evident, exact de unde îl lăsase, căutînd să se concentreze asupra lecturii și să alunge altă preocupare din minte. Încă de la primele rînduri își aminti că soțul interzicea cititul în zilele de duminică, dar își spuse că aceeași indispoziție care o scăpase de îndatorirea de a-l însoți la biserică, îi scuza și abaterea de acum. În fond, copilul bolnav nu primește un dulce și o cărticică cu poze, în loc de lapte cu pîine și obișnuitele manuale școlare ? Suferința aduce cu sine și privilegii, așa că nu săvîrșea nici o crimă oferindu-și o compensație. Și astfel, cu conștiința împăcată, înghiți pagină după pagină, pînă cînd auzi clopotul de la ușă, și puțin timp după aceea, pe Barrington Erle vorbind servitorului. Domnul Kennedy nu pronunțase nici o poruncă precisă împotriva vizitatorilor de duminică și chiar de-o rostise, nu credea să fie gonit din prag un văr de-al ei. Numai habotnici din cale afară ar fi comis așa o grosolănie, ceea ce nu era cazul bărbatului ei, se înțelege. Fericită de venirea neașteptată a oaspetelui, începu să comenteze cu el viitoarea reformă electorală, uitînd de migrenă și de tot ce-i înnegurase cugetul. În focul agreabilei conversații, se sculase din jilț și, cu cartea în mînă, se apropiase de Barrington, combătîndu-l într-o privință, aprobîndu-l în alta, arătîndu-și încrederea într-unul ca Monk, osîndindu-l energic pe Turnbull, vorbind cu atîta aprindere că aproape nu observă ivirea lui Kennedy, reîntors

între timp de la slujba vecerniei. De-ar fi fost cît de cît ipocrită, și-ar fi luat un aer spășit, de bolnavă, așa cum afirmase mai înainte că este. Dar lipsindu-i deprinderea simulării și fiind absorbită de conversație, nu-și moderă înfocarea cu care-și susținea convingerile politice.

— Dacă Turnbull se va opune reformei, pe motiv că nu-l satisface, îți jur că n-am să mai cred niciodată în așa-zișii „apărători ai poporului", declară ea cu patos.

— Pe bună dreptate, o aprobă Barrington.

— Mă mir că vorbești așa, tu, un aristocrat din școala cea veche, care-ți zici liberal numai pentru că Fox a fost de aceeași culoare politică acum o sută de ani. Din cît te cunosc, te consumi prea puțin, pe cînd eu îmi pun inima în joc, rosti cu aceeași înflăcărare.

— Greșești, îi replică Erle, deoarece inima nu trebuie amestecată în politică. Nu-i așa? urmă el, întorcîndu-se către Kennedy.

Acesta nu voia să discute asemenea teme duminica, nici să-și trădeze habotnicia care-l făcea să le ocolească. În schimb, ținea s-o pedepsească pe Laura pentru cacealmaua ce i-o jucase. Firește, nu dîndu-se în spectacol față de musafirul prezent, ci într-un fel ca să simtă doar ea. O s-o trateze ca pe o bolnavă, scoțîndu-i pe nas pretinsele suferințe.

— În actuala stare a Laurei, ar fi bine să nu se irite cu chestiuni din acestea, zise cu tîlc.

— Scuză-mă, dar nu văd ce om le-ar putea privi cu indiferență, îi ripostă ea și rîse.

— Așa o fi, și tocmai de aceea e preferabil să le lăsați deocamdată deoparte.

Spunînd acestea, se depărtă cîțiva pași, luă cartea pe care atunci o lăsase consoarta din mînă, o privi pe o parte și pe alta, după care o așeză într-un raft de la capătul camerei. Pentru Laura, care urmărise toată scena, era clar că în sinea lui o condamnă, și, cu gîndul la imputările sale, se căia de cele făcute. N-ar fi trebuit nici să citească romanul, nici să stîrnească discuția politică, fiindcă le va plăti pe amîndouă, își spuse cu amărăciune. Și așteptările i se adeveriră, îndată ce rămaseră singuri.

— Mă bucur că te-a lăsat durerea de cap, începu Kennedy pe un ton urîcios. N-ar fi voit să se arate prea crud, şi totuşi glasul părea de inchizitor.

— Într-adevăr, mi-e mai bine, bîigui lady Laura. Se vede că vizita lui Barrington m-a înviorat.

— Regret că duceai nevoia unei înviorări din afară.

— Vai, Robert, n-ai înţeles ce-am vrut să spun?

— Nu. Mă tem că n-am prea înţeles.

— Poate fiindcă eşti perfect sănătos şi nu simţi acea ameţeala veşnică cu paralizia creierului, care poate nu e propriu-zis o durere, dar e la fel de oribilă ca senzaţie.

— Paralizarea creierului e mai gravă decît o migrenă şi se manifestă, cred, altfel, vorbi el uscat.

— Mă rog, nu mă pricep să-ţi explic, renunţă ea la încercarea începută.

— Migrenele provin mai totdeauna de la stomac, deşi, la origine, fiu tot de tulburări ale nervilor. Pe cînd paralizia creierului...

— Oo, Robert, îmi pare rău că am recurs la această expresie, zise vrînd să-l abată de la complicata sa teorie.

Urmară cîteva clipe de linişte, la capătul cărora Kennedy observă cu acreală:

— Oricare ţi-a fost suferinţa, văd că nu te-a împiedicat să citeşti.

— Ce mare efort mi-a cerut un roman uşurel ca acela! Dealtfel nici nu eram în stare de o lectură mai serioasă.

Coborî o nouă tăcere, pe care tot Kennedy o întrerupse.

— S-ar putea să fie o prejudecată din parte-mi, însă apucătura de a vîntura romane prin casă, în zile de sărbătoare, îmi calcă pe suflet. Mama nutreşte idei foarte stricte în această privinţă, şi nu văd pentru ce fiul nu i-ar merge pe urme, aplicîndu-i preceptele, rosti cu o voce severă, sunînd a poruncă.

— Nu ştiu ce mi-a venit să-l iau, se scuză lady Laura. Poate faptul că era la-ndemînă. Însă pe viitor n-o să se mai întîmple.

— Aş dori, draga mea, şi ţi-aş rămîne deopotrivă de recunoscător şi de îndatorat dacă vei ţine cont de spusele mele de azi, conchise cu aceeaşi solemnitate, şi pe urmă se făcu nevăzut, lăsînd-o singură, în salon.

Așa o surprinse pîcla amurgului și pe urmă zăbranicul nopții, stînd ceasuri întregi inactivă, închisă în camera mohorîtă și muncindu-se iarăși cu gînduri, cînd închegate din nedumerire, cînd din șovăielnice întrebări, la care nu afla dezlegare. De ce îl luase pe Kennedy, marele latifundiar din Loughlinter? Ca să aibă parte de-o viață plină de suferințe? Iar dacă aici, în metropolă, traul se dovedea de nesuportat, cum va fi la moșie?

CAPITOLUL XXIV

WILLINGFORD BULL

POTRIVIT PLANULUI, Phineas porni către Willingford Bull într-o duminică seara și poposi la prietenul său curînd după miezul nopții. Cu toată ora tîrzie, lordul Chiltern nu se culcase, așteptîndu-l cu cina pe masă. Willingford Bull fusese han la origine, găzduind călătorii mînați de afaceri, însă de la modificarea traseelor de cale ferată și împămîntenirea trenurilor poștale, își schimbase profilul, transformîndu-se în cabană de vînătoare. Înzestrată cu caii trebuincioși și cu grajduri încăpătoare, făcea o treabă de pomină, atrăgînd mușterii de la începutul lunii noiembrie, pînă la mijlocul lui aprilie. Pe timpul verii nu era căutată, dar cum lunile treceau ca părerea, curînd venea din nou toamna și, o dată cu ivirea vulpilor, răsăreau și clienții, invadînd-o din toate ținuturile.

— Cîte zile ai de gînd să rămîi cu mine? întrebă Chiltern pe cînd se lupta cu un hartan de curcan.

— Miercuri va trebui să mă-ntorc, îl anunță Phineas printre dumicați.

— Înseamnă că pleci miercuri noaptea. Și atunci iată ce program o să avem. Mîine mergem la vînătoarea din Cottesmore; marți o întindem pînă în Tailby, și cum Fitzwilliam se află la numai douăsprezece mile de acolo, vom poposi în el miercuri. Singurul neajuns e că nu prea dispunem de cai.

— Doar n-ai rămîne pe jos din pricina mea ? Îmi închipui că pot găsi pe aici vreunul de închiriat...

— Pe jos nu rămîn, fii pe pace. Vom avea trei, pe care-i schimbăm între noi, şi-om vedea cum ne descurcăm. Dealtfel caii de aici au şi pornit-o spre Empingham, pentru ziua de mîine. E drept că Tailby se află cam peste mînă, dar ajungem noi într-un fel. În cazul cel mai nenorocit, călătorim pînă în Stanford cu trenul. Iar de miercuri, nu ne mai doare capul. Deşi vînătoarea va trece dincolo de Stilton, vom lua-o pe drumul nostru, la înapoiere. Am plănuit totul pînă în cele mai mici amănunte. Am închiriat şi o brişcă, trasă de un cal foarte iute, aşa că timp vom avea berechet dacă purcedem de aici la nouă şi jumătate. Tu ai s-o călăreşti pe Meg Merrilies, şi de nu te duce ca vîntul, îţi dau voie s-o împuşti.

— E şi ea nărăvaşă... ca restul ?

— De-o iei cu răul, îţi dă de furcă ; dacă-i laşi însă botul liber, mănîncă pămîntul, nu alta. În plus, s-o fereşti, pe cît poţi, de înghesuială. Şi acum, după ce-ai ascultat tot programul, spune-mi ce băutură pofteşti ?

Cufundaţi în discuţii şi în fumul ţigărilor, aproape nici nu simţiră cînd trecu noaptea, iar cînd zorii mijiră în ferestre, Phineas ştia mai mult despre Chiltern decît aflase de-a lungul întregii prietenii. Pe masa din faţă aveau sticlele de coniac şi de apă, dar nici unul nu le atinsese. Lordul îşi luase o halbă cu bere, din care sorbea cînd şi cînd.

— Precum vezi, m-am dedat la bere, îi spuse amicului. E băutura cea mai grozavă şi socot că am dreptul la ea cînd vînez şase zile din săptămînă. Totuşi n-o consum în neştire, ci m-am fixat la trei halbe pe zi. Nu e mult, nu-i aşa ?

— Mai bei şi altceva pe deasupra ?

— Doar cîte un strop de coniac cînd mă duc la restaurant. De fapt, niciodată nu m-am omorît după alcool, deşi, recunosc că îmi place orice aţîţă simţirea — o poftă pe care mi-am împlinit-o fără să cuget prea mult la mijloacele folosite. Cu toate astea, şi mîine aş renunţa la băut dacă aş avea pentru ce. Ca şi la jocul de cărţi, pe care-l ador, ai cuvîntul. Acuma sînt lefter, şi ca urmare

nu-l practic. Dar cînd dau de parale și încep o partidă, sînt că trăiesc, realmente.

— Ar trebui să te avînți în politică, îi sugeră Phineas.

— Aș fi făcut-o, fii sigur, dacă tata mă sprijinea; numai că nu a binevoit să-mi întindă o mînă. S-o lăsăm însă baltă, pentru că nu am chef să vorbim despre el. Mai bine spune-mi cum o duce Laura cu soțul?

— De minune, aș zice.

— Aș! Eu nu cred. Prea seamănă la fire, cu mine ca să-i priască traiul lîngă un sac cu cartofi, cum e Kennedy. Indivizii ca el mă abat de la viața normală, fiindcă îmi spun: dacă drumul lor e cel drept, îl prefer pe cel strîmb. Cît despre fericitul menaj, ține minte profeția pe care ți-o fac: nu va trece mult și încep sîcîielile, pentru că soru-mea nu va suporta jugul.

— Care jug cînd am impresia că face exact ce poftește? îl contrazise prietenul.

— Aici te înșeli. O fi Kennedy fanfaron și scrobit, dar e totuși bărbat, și încă unul ce nu se lasă mînat de la spate — o descoperire pe care în curînd o va face și surioara.

— Chiar de este cum zici, sînt convins că-l va da pe brazdă.

— Nici un pic, ține minte. Și timpul va demonstra dacă mă pricep la caracterele oamenilor. Pînă una alta, bănuiesc că vă vedeți foarte des...

— Nu chiar atît cît obișnuiam s-o vizitez pe lady Laura cînd ședea în piața Portman.

— Pesemne ți-e silă să mergi la ei. Lucru ce nu m-ar mira, fiindcă și eu aș simți la fel. Dar pe taică-meu îl mai întîlnești?

— Doar la răstimpuri, și atunci se poartă extrem de curtenitor.

— Cînd vrea, e politețea în persoană, dar poate fi și omul cel mai nedrept.

— N-aș fi crezut.

— Ascultă ce-ți spune fecioru-său, și asta numai din neputința de a discerne adevărul. O dată ce și-a fixat o idee — fără să aibă reazimul probelor necesare — nu i-o mai scoate nimeni din cap. Bunăoară pe tine te consideră om de treabă și-ți primește orice părere, dar

încearcă numai de-i spune că nu mă îmbăt noapte de noapte, că nu am bucluc cu poliţia, şi ai să vezi că nu te mai crede ci, zîmbind cu suspiciune, se înclină şi pleacă. Parcă-i văd rînjetul şi cum îţi întoarce dosul.

— Îl judeci prea fără milă.

— Şi el s-a purtat cu mine la fel. De aceea, lasă-l în plata Domnului şi zi-mi dacă Violet Effingham mai şade tot în piaţa Grosvenor.

— Nu, s-a mutat la lady Baldock.

— Prin urmare cotoroanţa afurisită s-a înfiinţat în oraş. Sărmana Violet ! Cînd eram puşti, făceam mare haz de bătrînă...

— ...care te previn că mi-e aliată.

— Nu vorbi ! se minună Chiltern. Văd că-ţi faci aliaţi pretutindeni. Pe Violet ai cunoscut-o, îmi închipui ?

— Se-nţelege, confirmă celălalt.

— Şi nu găseşti că-i fermecătoare ?

— Cu prisosinţă, se grăbi să-i confirme.

— Ei bine, de trei ori am cerut-o în căsătorie şi tot de atîtea ori am fost refuzat. Drept urmare am hotărît să n-o mai sîcîi. Există o limită ce se cheamă înjosire, peste care bărbatul nu are voie să treacă. Nu zic, însurătoarea cu ea ar fi fost o blagoslovire, mai întîi, pentru că are avere — un lucru nu tocmai de lepădat ; apoi fiindcă oblojea unele răni din familie — tata iubind-o exact pe cît mă detestă — şi, în sfîrşit, pentru că fata mi-e tare dragă. O iubesc aproape de-o viaţă... de cînd, mic copil, îi cumpăram acadele. Dar să ştiu bine că-mi crapă sufletul, şi tot n-o mai cer de nevastă.

— În locul tău aş mai încerca, îl îndemnă Phineas, deşi numai el ştia cu ce inimă strînsă...

— Nu, asta n-o mai fac niciodată, se arătă celălalt de neînduplecat. În schimb prevăd de pe acum beleaua care mă aşteaptă. Fata se va mărita într-o zi — probabil chiar foarte curînd — şi-atunci, disperat că am pierdut-o, mă voi da în spectacol. Înainte de cununie, mă duc la nenorocitul ei de logodnic, îi spun ce am pe suflet şi ţi-l altoiesc de mă ţine minte — sau poate o încasez de la el, nu se ştie. Oricum, răstorn lumea pe dos, de-o să se spună de mine că sînt pur şi simplu turbat.

— Ba se va zice că eşti un invidios.

— Şi pe bună dreptate ; doar cum aş putea să fiu altfel ? Dacă tu ai iubi o femeie, ai îndura să ţi-o sufle un altul ? îl întrebă el pe Phineas care tocmai golise această cupă amară. Aş simţi că-mi înfige o mînă în piept, ca să-mi smulgă inima de acolo, urmă tînărul lord fumegînd de mînie. Recunosc, nu am drepturi asupra fetei ; nu m-a încurajat nici măcar printr-o vorbă. Şi totuşi, o consider un bun al meu — singurul şi cel mai de preţ pe pămînt. De aceea, logodna ei m-ar face să-mi ies din minţi şi, în nebunia de atunci, n-aş îndura ideea c-am fost jefuit, ci m-aş răzbuna pentru pierderea suferită.

— N-ar fi exclus să ajungi şi acolo dacă vei renunţa cu desăvîrşire la ea.

— Nu e vorba de renunţare. Doar n-o pot sili să mă ia de bărbat ! Ia gîndeşte-te numai... şi mai ia-ţi un trabuc.

Phineas îl luă şi, în secundele cît îl aprinse, îi veniră în minte rugăminţile Laurei de a-l convinge pe Oswald că Violet i-ar ceda stăruinţelor, dacă şi-ar schimba conduita şi ar lua-o cu binişorul. Desigur nu era o plăcere să apere o cauză potrivnică intereselor sale — ba să mai pună şi suflet în susţinerea ei. Dar apucase să-şi dea cuvîntul şi, în conştiinţă trebuia să-l respecte într-un mod cît de cît onorabil. La onesta lui socotinţă se alăturară şi altele, stîrnite de revelaţia lordului cu privire la răzbunarea ce-o plănuia. Oare cum trebuia să se poarte de-i era cumva scris să devină ţinta răfuielilor sale ? Ce atitudine să adopte ca să nu-şi atragă imputări mai tîrziu ? Că Chiltern nu-l va ierta, o simţea de pe acum, şi o trîntă cu roşcovanul solid care-i stătea dinainte nu va fi o nimica toată. Dar primea bucuros s-o înfrunte, ţinînd seama de pricina ce avea să-i încaiere, dorea să joace marea lui carte, după ce avea să se plătească de răspunderea ce-şi luase. Lady Laura îi ceruse la Londra să-i arate greşelile şi să-l îndrume cum să se poarte. Va face precum îl rugase, iar după aceea, cum i-o surîde norocul.

— Uite ce, dragă Chiltern, începu el după răstimpul de chibzuinţă, părerea mea este că nu te ştii stăpîni.

— Cum adică ? se răţoi celălalt.

— Prea te dezlănțui și te pripești de o vîri pe fată în sperieți. Te năpustești cu declarații și propuneri de cununie de parcă vrei să-i smulgi acceptarea pe loc.

— Păi asta și urmăresc.

— Foarte rău. Ar trebui să fii mai blînd și mai răbdător. Să-i dai răgaz să constate dacă te place ori ba.

— Păi l-a avut, slavă Domnului, cînd mă cunoaște de-o viață! Și nu spun asta ca să-ți dobor observația, care e dreaptă și mi-o însușesc pe de-a-ntregul. Așa e, nu știu să mă port. De-aș fi domol și abil ca tine i-aș turna vorbe dulci pînă mi-ar cade în brațe. Dar eu n-am acest har. Nu mă pricep să intru în grații și nici să flirtez — cum se zice; ci sînt necioplit și stîngaci ca ultimul bădăran. Iar pe deasupra, m-au blestemat ursitoarele și cu o trufie ce-mi întunecă judecata, încît, de s-ar nimeri aici, astă seară, și aș ști că mă ia de bărbat dacă îi repet cererea, află că nu aș putea să casc gura. E clar? Și acum, haide să ne culcăm. În curînd se luminează de ziuă și de vrem să ajungem la unsprezece în fața parcului Exton, trebuie s-o întindem la nouă și jumătate.

În timp ce urca spre odaia de la etaj, Phineas se gîndea împăcat că-și împlinise datoria de conștiință, încît, chiar de avea să apară între el și Violet o iubire — pentru care rivalul l-ar fi cotonogit, după cum promisese — nimeni nu va putea să-l acuze că nu-i dovedise cuvenita loialitate, povățuindu-l în chip de sincer și bun prieten.

A doua zi dimineață, cabana fremăta de zarvă și alergătură, cum era și firesc într-o zi de plecare la vînătoare, astfel că tinerii se treziră fără voie. Porniră la drum cu o întîrziere de zece minute, însă cum Chiltern călărea ca un smeu, ajunseră la locul de întîlnire mai înainte ca starostele alaiului să pornească spre Cottesmore. Avură parte de pradă bogată și, cu toate că sireapa lui Phineas era nărăvașă, izbuti s-o struncească, spre mulțumirea și buna sa faimă. Călărind din copilărie, după obiceiul din Munster, vădise nu numai cunoașterea meșteșugului, dar și acea ușurință, proprie irlandezilor, la marile sărituri. De aceea, seara, cînd reveniră la han, se simțea fericit și oarecum mîndru de frumoasa lui performanță. Ca nu peste mult lordul să-l cam dezumfle cu afirmațiile sale.

— Să ştii că astăzi n-am prea gonit iar ţinutul pe care l-am străbătut nu a fost ceea ce se numeşte accidentat. În plus, Meg este foarte docilă cînd nu se simte înghesuită. Dar mîine o să-l călăreşti pe Bonebreaker, şi atunci să te ţii, băiete.

— Bonebreaker ? îngînă Phineas. Nu ziceai că aleargă ca diavolul ?

— Ba da, chiar aşa fuge, adică exact cum îţi trebuie într-un desiş cu copăcei de cîte un metru şi un metru jumătate prin care te poartă ca glonţul. Într-o astfel de regiune ai nevoie de un cal puternic şi iute, fiindcă altminteri poţi rămîne pe o cracă.

— Şi tu pe care ai să-l iei ?

— Un armăsar de care nu m-am atins pînă acum. Mi-a fost expediat din Lincolnshire, sub cuvînt că nu l-a putut încăleca nimeni. Se zice că aleargă cu capul zvîrlit în sus şi nici nu se uită la garduri, care nu-i ajung la grumaji. Aici o să-i priască. Sau cel puţin aşa cred. N-am văzut de cînd sînt un animal mai vînjos. Să te uiţi ce lăţime are între spete ! Îmi închipui că nu se vinde sub şaptej' de lire. Aştia sînt caii care-mi place să-i cumpăr.

Cina o luară tot singuri, deoarece, după spusele lordului, foarte rar se întîmpla să intre în vorbă cu vînătorii.

— Există aici, în cabană, două soiuri de oameni, explică el — unii pe care n-am ochi să-i văd, şi alţii care nu mă înghit. După cum ai putut constata, toţi fac pe binecrescuţii, dar cu asta nu mă atrag în rîndurile lor. Rămîn izolat şi, cu timpul, se va zice de mine că sînt diavolul în persoană. Dealtfel, mi-am pus în gînd să mă îmbrac doar în negru, începînd de la anul.

— Nu crezi că-i greşit să trăieşti aşa de retras ?

— Ce naiba să fac ? Să mă apăr, nu pot, fiindcă nu mă pricep la discursuri politicoase. Iar odată ce ţi-ai cîştigat faima de căpcăun, e teribil de greu să te scuturi de ea. Cu un titlu ca cel pe care-l port, aş putea să-mi fac o suită pe cinste, dar mi-ar fi silă de ea şi aş spune-o fără să vreau. Aşa că lasă-mă mai departe un însingurat, şi să nu mai vorbim despre mine. Te anunţ că Bonebreaker şi cu alt sireap au fost trimişi înainte, pe la orele prînzului şi mîine te aşteaptă o zi tare grea, pentru că nu ne întoarcem pînă seara, la opt.

Vînătoarea se desfășura tocmai în Leicestershire, nu departe de Melton, așa că porniră de timpuriu. Lui Phineas îi cam tremura inima de frică să nu îl trîntească năbădăiosul de Bonebreaker. Dar, în definitiv, ca holtei avea dreptul să-și riște grumazul, căuta să se consoleze singur.

— Îi vîrîm un căluș în gură, jupîne, și'mneavoastră mînați-l numai în rotocoale, ca să simtă zăbala înfiptă în falcă, îl sfătui rîndașul înainte de a-l fi încălecat pe Bonebreaker. Să-l strîngeți tare din frîu, că e năzdrăvan mare, își încheie specialistul recomandările.

— Am să fac tot ce pot, mormăi Phineas.

— O să meargă, o să nu meargă, îl încurajă celălalt.

— Lasă-l în voie și o să te poarte ca pe un fluturaș în spinare, îi spuse Chiltern în drum către Pickwell Gosse, anulînd prin aceste cuvinte toate sfaturile rîndașului. Singura grijă este să te ferești de îmbulzeală, continuă lordul. Și, de fapt, nici n-are haz să alergi înghiontit dintr-o parte și alta. Ca și iahtingul, călăria cere spațiu și libertate în mișcări. Te repezi ca săgeata și sari peste un gard fără să-i aștepți pe ceilalți. Altfel, la ce ai călări un bidiviu și nu un măgar ?

Descumpănit de nepotriveala poveților și înfricat de Bonebreaker, eroul nostru îl urmă în tăcere pînă la punctul de întîlnire al vînătorilor. Acolo se adunaseră peste două sute de oameni și, văzîndu-i atît de mulți, Phineas se gîndi alarmat că nu-i va fi lesne să iasă din vălmășag.

Desigur în goana ce avea să înceapă, călăreții se risipeau pe încetul, însă, necunoscînd regiunea, nu putea să se rupă din primele clipe de ei. În timp ce se socotea, se aflau cu toții pe un deal, de unde priveau către vizuinile vulpilor ascunse la poale. Caii păreau liniștiți, struniți de stăpîni, afară de armăsarul lui Chiltern care zvîcnea încolo și încoace, astfel că lordul se desprinse de grup, urmat, natural, de prieten.

— Dacă vulpea o zbughește în jos, stăm într-un loc cum nu se poate mai nimerit, îi explică lordul după ce domoli animalul. Iar de-o apucă în sus, peste puțin va trebui să se întoarcă, și atunci tot ne avantajează poziția.

Cînd termină vorba, un copoi bătrîn și dibaci — în care toți se încredeau — țîșni lătrînd spre tufișurile cu vizuine, semn că simțise prada.

— Pînă în hățișuri nu sînt mai mult de opt, nouă acri, și vulpea n-o să alerge la nesfîrșit, zise Chiltern. Dar ia te uită ce-mi face calul ! Ai mai văzut așa o dihanie smintită ? Cel puțin bine că-l simt în stare s-alerge odată ce se pornește.

Phineas nu-i prea dădu ascultare, preocupat să-l strunească pe propriul său Bonebreaker care, de la primul semnal al dulăului, își întinsese grumajii, mestecînd zăbala între dinți și tremurînd din toți mușchii.

— Se pare că-i mai nerăbdător decît tine, îi zise Chiltern, observîndu-l cum freamătă. Văd că ți-au dat un călus, dar aș fi de părere să nu i-l pui decît la nevoie. Păzește-l de aglomerație și ai să vezi că se potolește.

Cu toate încurajările sale, Phineas se simțea în așa mare pericol încît era sigur că orice companie de asigurare l-ar fi plătit în acele momente.

Între timp, vulpea, ieșită din vizuină, dădu două tîrcoale în cercuri, după care, cu mers șerpuit, o luă în sus, către deal.

— Nu e vulpoaică, sînt gata să jur, se pronunță Chiltern, pentru că altfel nu-și părăsea puiul. Și acum, Finn, apuc-o la dreapta. Spunînd acestea, o porni peste muchea de deal, lăsînd copoii în stînga și alegîndu-și ca porțiune de trecere în cîmpul vecin, un gard din zăbrele extrem de primejdios în caz de accident, datorită șanțului larg ce hotărnicea cele două terenuri.

— Cînd sari peste garduri, să-ți iei avînt mare, ca să nu te împiedici în ele, îl dăscălise pe Phineas.

Ca acum, înaintea zăplazului, să procedeze tocmai pe dos, deși nu de voie, cum avea s-o mărturisească pe urmă.

— Dihania s-a smucit dintr-o dată și a zburat mîncînd norii, pînă m-am văzut dincolo.

Saltul lui Phineas părea că fusese ceva mai domol, cu toate că în ce măsură, nici el n-ar fi putut spune. Știa doar atît că sărise la oarecare distanță de Chiltern, că Bonebreaker plutise peste obstacol ca o nălucă și, la puțin timp după aceea, se trezise din nou alături de lord.

Ceata masivă de vînători se afla cu mult mai la vale ca ei, în afară doar de cîţiva care o luaseră razna, spre stînga, şi de un pîlc care o pornise înainte, iar acum gonea răzleţit în spatele lor. Şi de copoi îi despărţeau poate două pîrloage, dar de pe creştetul dealului îi vedeau cum aleargă.

— Nu te grăbi, frăţioare, pentru că tot ne vor prinde din părţi, strigă Chiltern către prieten.

— Dar cum naiba să-l ţin în frîu ? se înfurie Phineas luptîndu-se aprig cu Bonebreaker, deşi cu slabe foloase, deoarece bidiviul nu se prea sinchisea de zăbală.

— Ce n-aş da să schimb calul cu tine, se auzi din nou lordul, al cărui armăsar galopa cu capul în jos şi zvîrcolindu-şi grumajii spre spate tocmai cînd sărea un pîrleaz şi ar fi trebuit să-i asigure echilibrul.

Cu preţul silinţelor neslăbite, Phineas se menţinuse în preajma amicului, şi numai după scurtul dialog de mai sus se mări depărtarea între ei, în aşa fel încît nu mai putură să comunice, chiar dacă viltoarea şi peripeţiile urmăririi le-ar fi lăsat necesarul răgaz. În goana lor avîntată, cu Chiltern în frunte, care sărea gardurile ca o fantasmă, fiecare se închisese în el, cu teama şi preocupările de moment. Spre liniştirea-i treptată, Phineas făcu constatarea că Bonebreaker nu era într-atît de zănatec încît să nu-l poarte în spinare ori peste împrejmuirile înalte. Totuşi, fusese nevoit să-i aplice călăşul, deoarece altfel îi smulgea braţul din umeri. Şi nu e firesc ca un animal să te tragă cu toată puterea fără ca tu să-i opui rezistenţă. Numai că bidiviul nu era la prima pedeapsă şi, cu viclenia ce-o cîştigase, îşi potrivi pe încetul zăbala, cînd contractîndu-şi o buză, cînd întinzîndu-şi o falcă, pînă mai scăpă de tortură şi putu să-şi ia din nou zborul. După cît se părea, îi plăceau ţarcurile masive, ridicate anume pentru cornutele mari, şi le escalada cu aşa sprinteneală şi promptitudine, de-l făcu pe eroul nostru să guste aventura, repetîndu-şi, în timpul înaripatelor salturi că, în definitiv, cursa merita osteneala, dacă nu le rezerva şi surprize nefaste.

Profeţiile lordului se adeveriră în parte, în sensul că vulpea fugi cîteva mile la deal, după care se răsuci brusc — dar nu la dreapta, cum l-ar fi avantajat pe el

și pe Phineas, ci la stînga, astfel că se văzură siliți să taie ceața compactă de călăreți și doar după aceea să-și croiască drum separat.

În vălmășagul ce se produse, Phineas nici nu băgă de seamă cînd traversă o răscruce și ajunse din nou pe ogoare, unde, de astă dată, nu-l mai văzu pe Chiltern, nici chiar în depărtare. Va să zică i-o luase înainte, de unde pînă atunci se ținuse el după lord. Și poate că nu l-ar fi regăsit prea ușor, dacă nu-i ajutau sireapii, care, trăind laolaltă de cîteva zile, se căutau instinctiv, alăturîndu-i astfel și pe stăpîni în ciuda harababurii și a călăreților numeroși.

Acum vînatul era în dreapta, și-l hăituiau peste islazuri întinse, unde tufișurile și iarba creșteau dese ca peria. Dacă reușeau să străbată și acest teren păcătos, totul avea să iasă bine, își spunea încrezător Phineas. În cavalcada lor înteițită, întîlneau și zaplazuri culcate, lucru neașteptat și care le încurca socotelile, pentru că nu cereau numai forță din partea cailor. Însă, din fericire, năzdrăvanii le depășeau, și încă fără să le atingă, deși se vedea că nu o fac cu plăcere.

Poate că totul va ieși bine, își repeta Phineas făcîndu-și curaj. Numai de n-ar osteni calul să-l ducă în spinare! Și-odată ce-l fulgeră acest gînd, parcă întrezări spectrul nenorocirii. Dacă sărmanul Bonebreaker, zburînd cu povara trupului său peste zaplazurile căzute, o să se satureze de corvoadă și o să-l arunce cît colo?!

Ideea părea că i se înfige în minte aidoma unui spin insidios și sfredelitor, anulînd orice brumă de mulțumire ori de nădejde în izbînda finală. Doar cu eforturi reușit să o înlăture, făcînd loc altora, mai plăcute, pe potriva momentului ce-l trăia. Acuma, de pildă, se apropiase considerabil de haita copoilor și, în goana lui nebunească, se lăsă covîrșit de mîndria că, în ciuda vicisitudinilor, el, un străin de acele meleaguri, călărind un roib nărăvaș și împresurat de vînătorii cei mai destoinici, le-o luase înainte, conducînd urmărirea. Absurd ar fi fost să alunece pe panta presimțirilor negre, să tremure în fața unor năpaste imaginare, cînd fugăreala era pe sfîrșite și peripeții nu avuseseră încă. Nici nu se vor ivi, își spuse energic, iar curînd va regreta, ca și alții, termi-

narea goanei lor îndrăcite, în ciuda emoţiilor de acum şi a dorinţei de a-i încetini ritmul. Într-adevăr, iureşul era greu, îl apăsa încordarea, însă la capătul lui va uita de birurile plătite, bucurîndu-se numai de meritata victorie — singura care avea să conteze. Aşadar trebuia să se ţină bine, să nu slăbească viteza, pentru că altfel întreaga sforţare se dovedea fără rost.

Într-o hăituială de un ceas ori mai bine, cuvîntul hotărîtor îl are ultima jumătate de milă pentru că numai atunci prada, încolţită din toate direcţiile, cade inevitabil în cursă. Iar dacă goana de acum, în paralel cu copoii, îl umplea de mîndrie, cu atît mai grozavă o să-i apară în perspectiva zilelor viitoare.

În puţinele clipe cît cernuse aceste gînduri, mai traversase un drum, şi apoi altul, mai larg, pătrunzînd într-un ţinut mai restrins, unde suhaturile erau mai mărunte, iar pîrleazurile mai joase. Avînd răgazul să privească un moment împrejur, îşi roti ochii, în căutarea lordului Chiltern, pe care-l zări alergînd nebuneşte, fără şapcă pe cap, mai roşu ca sîngele în obraji şi holbîndu-se înainte. Din cît se putea desluşi, parcă voia să scoată sufletul armăsarului, deşi animalul nu părea să aibă nevoie de disperatele-i intervenţii. Poate se cuvenea să i-o spună ori să-i vină altfel în ajutor, dar hărţuit şi solicitat de propriul său cal, socoti că nu era cazul să se amestece. În aceeaşi secundă de concentrată scrutare, mai observă şi un fermier — sau aşa ceva — vorbindu-i lui Chiltern în treacăt ; dar acesta nu-l ascultă ci, moţăindu-i din cap, îl lăsă în urmă, silindu-şi sireapul cu înverşunare.

Regiunea cea nouă era străbătută de gîrle — însuşi rîul Eye avîndu-şi acolo obîrşia şi înmulţindu-se de la afluenţii mărunţi, cu vaduri înguste, ce şerpuiau pretutindeni. Aceste cursuri de ape, modeste ca aparenţă, însemnau totuşi piedici în calea vînătorilor noştri, care trebuiau să le treacă în viteză şi fără de greş, spre a-şi continua urmărirea. Ca proaspăt venit în acea regiune, Phineas se încredinţase cu totul în Bonebreaker, singurul ce putea să îl scoată de la ananghie, deoarece, necunoscînd reliefuI, se pomenea cu o gîrlă în faţă cînd nici nu visa. Peste două din cle calul sărise pe nesimţite, nu înghion-

tindu-l ori trăgînd de căluşul din gură, ci lăsîndu-l în voie, precum îl purtase peste atîta cuprindere şi obstacole. Îl scăpase din atîtea primejdii, încît era greu să-şi închipuie că-l va trînti într-o apă. Cu gîndul acesta se pregătea să mai treacă una — poate la fel de strîmtă ca cele întîlnite — şi peste care Bonebreaker va zbura ca zefirul. Dar cînd ajunse cam la douăzeci de iarzi depărtare, constată că se înşelase. Rîul din preajmă depăşea cu mult în lărgime pe cele escaladate, malurile arătau altfel şi, pe moment, i se făcu frică. Întoarse privirea şi dădu cu ochii de Chiltern, luptîndu-se în continuare cu armăsarul. Fermierul întrase parcă în pămînt, iar lordul părea să-şi îndemne armăsarul cu capul, să o ia înainte. Ceea ce şi făcu, dealtminteri, trezindu-se peste foarte puţin timp în faţa unei văgăuni întunecate, străjuită de maluri abrupte şi cu o buturugă masivă postată în locul de unde trebuia să-şi ia avînt pentru salt. Ca să mai judece ori să dea înapoi era mult prea tîrziu, aşa că, înfigîndu-şi genunchii în şa, se lăsă iarăşi în voia lui Bonebreaker, pentru ca, într-o frîntură de clipă, să se vadă de partea cealaltă. Simţind din vreme primejdia buşteanului, calul se înălţase de la pămînt cu o jumătate de iard şi aterizase prompt, dar nu şi fără un geamăt, care probabil dădea primul simptom de oboseală. Se vede că începuse să simtă povara din cîrcă, se gîndi Phineas destul de neliniştit, însă cum marea lui grijă se îndrepta acum către Chiltern, îşi răsuci gîtul să vadă ce se întîmplă cu el. Aflat mai de vale, unde vadul se lăţea şi mai mult, lordul părea mînios pe armăsar, care tocmai se potrivea pentru salt. Din cît deslueşi privitorul, calul nu se arăta prea dispus de efort, dar îmboldit de stăpîn, trebuia să îl facă. Aşa că, desprinzîndu-se de pe ţărm, se aruncă cu picioare şi trup înainte, ca în următoarea secundă, să dispară cu Chiltern cu tot.

Poseme că animalul se săturase de cel din spinare şi, nemaivrînd să-l asculte, nimeriseră în apă, îşi zise Phineas urmărit de propria-i teamă. Parcă şi Bonebreaker dovedise exagerată supunere cînd îl oprise din goană pentru a se întoarce la locul misterului — semn că poate şi el era la capătul îndurării.

Oricum, o porniră înapoi împreună, găsindu-l pe Chiltern prins între mal și vînjosul sireap, ceea ce, într-un fel, era un noroc pentru lord, care ar fi putut să cadă în apă strivit de namila pe care alergase. Din sumarele constatări, reieși lămurit că armăsarul din Lincolnshire venise cu pieptul în malul înalt, de care se izbise puternic, prăvălindu-se în rîu.

— Nu-mi duce grija, băiete, îi spuse Chiltern de cum îl văzu. Întoarce-te și continuă cursa, fiindcă e prea frumoasă ca s-o pierzi. Vorbea desluşit, fără poticneli, dar era galben ca un cadavru și părea cumplit de nevolnic în strîmtoarea de acum.

Calul nu se mișca și țeapăn rămase de-a pururi, deoarece, zdrobindu-și o parte din piept în buturuga zărită de Phineas, a trebuit să fie mai apoi împușcat. În locul unde zăcea, apa nu era mare, ci se vedea un mîl negru și gros, adevărata adîncime a rîului aflîndu-se lîngă țărmul de pe care săriseră.

— E cel mai blestemat cal din cîți mi-a fost dat să întîlnesc, zise Chiltern prins între leșul lui și țărmul mîlos, dar acum și-a primit cuvenita pedeapsă.

— Ești vătămat ? îl întrebă Phineas.

— Știu și eu ? S-ar părea că pe undeva nu e bine. Altminteri mi-aș putea mișca brațele și nu aș fi cu răsuflarea la gură. Picioarele cred că mi-au rămas tefere. Numai de le-aș urni de sub afurisitul ăsta de animal.

— V-am zis io, domnișorule, v-am zis io, grăia fermierul care apăruse pe mal și privea în jos, către Chiltern. V-am tras atenția, da'mneavoastră nici că m-ați ascultat, îl mustră mai departe coborînd lîngă el, în băltoacă, de unde, împreună cu Phineas, îl traseră binișor, suindu-l pe creștetul malului.

— Calu văz c-a dat ortu popii, continuă cu ochii la leșul sireapului.

— Cu atît mai bine, bombăni Chiltern, cerîndu-i pe urmă lui Phineas un strop de coniac. Dă-i și ajutorului, îl rugă el arătînd către fermier, care, pînă la urmă, avu bunătatea să le împrumute și o șaretă ce-i duse pînă în Oakham.

Lordul își rupsese clavicula și vreo cîteva coaste, astfel că se cerea să primească îngrijirile unui medic, pe care, la insistențele sale, îl găsiră tocmai în Stamford, iar de acolo, și tot la stăruințele lui, îl cărară pînă la hanul din Willingford Bull. Preț de cîteva zile, Phineas îl obloji cu osîrdie, pierzînd vînătoarea și chiar o ședință a comisiei în care se dezbătea mazărea conservată. Dar în scurtul răgaz petrecut la capătîiul bolnavului, ajunse să-l îndrăgească pe Chiltern.

— A fost o goană pe cinste, așa e ? îi spuse acesta înaintea plecării. Și, pe cuvîntul meu, ai dovedit atîta îndemînare cu Bonebreaker, încît ți-l făgăduiesc pe cînd te-oi întoarce. Nu știu cum, însă voi, irlandezii, sînteți mari călăreți !

CAPITOLUL XXV

ECHIPAJUL DOMNULUI TURNBULL BLOCHEAZĂ TRECEREA

LA REVENIREA ÎN LONDRA, întîrziată cu o zi, eroul nostru dădu peste o mare învălmășeală politică. Întreaga metropolă părea zguduită din temelii, iar oamenii forfoteau cuprinși de neliniște. Știa dinaintea plecării că în luna și marțea în care avea să lipsească în capitală va fi o grandioasă adunare întru susținerea faimosului vot secret, urmînd ca miercuri, un cortegiu de londonezi, poposit la poalele colinei Primrose, să-i înmîneze domnului Turnbull un apel în favoarea aceluiași vot. Inițial se vînturase ideea ca jalba să parvină în mîinile bătăiosului Turnbull în ziua de joi și la porțile Parlamentului, însă la împotrivirea ministrului afacerilor interne, proiectul apucase pe altă cărare. Se argumentase — cu temeiuri îndreptățite — că pentru joi premierul propusese a doua lectură a reformei în care, după cum se știa, nu încăpuse votul secret ; și petiția era prima consecință a acestei omisiuni. Necuprinderea votului secret în legea electorală avea să pricinuiască multe și grave urmări

— profetizase Turnbull în Parlament, iar acum făcea tot ce-i stătea în putere pentru adeverirea proorocirilor sale.

În seara de joi, cînd Phineas se îndrepta către gazda sa, capitala era întoarsă pe dos după manifestaţia populară de miercuri la care se adunaseră peste cincizeci de mii de persoane, spre alarmarea poliţiei şi prompta sa intervenţie. Şi asta nu era totul, pentru că în ziua de vineri se aşteptau minuni şi mai mari. Deşi domnul Turnbull cedase guvernului, consimţind să primească petiţia pe colina Primrose, gloata părea hotărîtă s-o urmărească pînă la prezentarea în marele sfat al ţării. După socotinţele unor parlamentari, guvernul şi-ar fi văzut mai bine de treabă şi n-ar fi interzis aranjamentul dintîi, întrucît mai uşor se putea ţine în frîu un alai venit cu o jalbă, decît o gloată ce avea să dea buzna fără vreo căpetenie sau urmă de rînduială. Premierul fusese rugat să amîne a doua lectură a legii electorale, dar fiindcă cererea pornea de la opozanţi, domnia sa refuzase să-i dea ascultare, motivînd că ar fi o greşeală să se suspende o şedinţă de frica mulţimii.

Din prima sa raită pe la „Reform Club", Phineas aflase că la întrunirea de joi după-amiază deputaţii pătrunseseră în Cameră prin uşa rezervată exclusiv lorzilor, şi tot pe acolo ieşiseră. Cu puţin mai devreme auzise din gura gazdei că de trei zile bărbatu-său se vîntura pe străzi cu manifestanţii, biata femeie rugîndu-l printre şiroaie de lacrimi să renunţe de a se duce şi vineri.

— I-aşa de căpăţînos de-o s-o păţească la sigur, i se plînsese disperata soţie. Şi auz că tot parlamentu' o să fie împînzit cu soldaţi, p-o parte şi de alta.

Chiriaşul ei preferat o asigură de preţiosu-i concurs, promiţîndu-i o întrevedere cu Bunce pe a doua zi dimineaţă, deoarece, pe moment, avea datoria să ajungă la familia lui Chiltern, să le dea cuvenitele ştiri despre starea bolnavului.

Se gîndea cu căinţă la şedinţa de joi a Comisiei pentru mazărea conservată la care, normal, ar fi trebuit să ia parte. Însă ar fi putut să zorească spre Londra, părăsindu-l pe Chiltern atît de curînd după nefericita-i păţanie? Abia îşi găsise răgazul să-i scrie sorei lui, miercuri, urmînd ca apoi să se ducă pe rînd la reşedinţa contelui şi

a Laurei Kennedy, pentru a le relata chestiunea în amănunt. Potrivit planului se îndreptă mai întîi către piaţa Portman, şi pe urmă luă drumul pieţei Grosvenor.

— Se va ucide într-o zi, izbucni contele auzind despre cele întîmplate.

— Sper că nu, excelenţă, îl linişti Phineas, surprins de ieşire şi, mai ales, de ochii înlăcrimaţi ai tatălui. Lordul Chiltern este un excelent călăreţ, însă oricît ar fi de versat, nu e scutit de surprize.

— Mă-ntreb de i-a mai rămas vreun os nezdrobit ? se văicări tatăl. Dar despre asta nu are sens să vorbim. E adevărat, cum spuneai, că nu se află în primejdie ?

— Vă dau cuvîntul meu de onoare.

— Mi-e teamă să nu se ivească niscaiva complicaţii — umflături, înţepenceli sau mai ştiu eu ce.

— Medicul m-a asigurat că nu are nici una, şi nici nu există vreo primejdie cu un organism aşa de consolidat. A dus o viaţă de mare sportiv, alcooluri tari nu a consumat, şi ca atare va rezista.

— Ziceai că nu s-a atins de alcooluri. Păi atunci ce a băut ?

— Nimic, excelenţă. Iar dumneavoastră greşiţi puţintel în privinţa apucăturilor sale. În realitate cred că niciodată nu bea dacă nu e stîrnit.

— Auzi ce idee ! protestă contele. Dumneata te-ai putea transforma într-o brută dacă ai fi provocat ? Să lăsăm chestiunea de-o parte. Esenţial este faptul că nu-l ameninţă nici un pericol. Şi de mai afli ştiri despre el, împărtăşeşte-mi-le de grabă.

Pe lady Laura o găsi alarmată şi totodată neputincioasă.

— Am vrut să mă duc la el, însă domnul Kennedy a socotit că nu este cazul, îi spuse întristată.

— Într-adevăr nici nu e, sub aspectul primejdiei, o îmbună Phineas. Însă nu are pe nimeni alături şi prea trăieşte în sihăstrie.

— Neapărat va trebui să-l mai vizitezi. Eu m-aş fi repezit într-un suflet, dacă nu mă loveam de opreliştea domnului Kennedy, care consideră că mersul meu n-are sens de vreme ce starea lui Oswald nu este gravă. Ştiind de accidentele prealabile, nu vede nimic extraordinar în

acesta, iar eu, neavînd dezlegare, n-am cum să părăsesc Londra.

— Aflaţi că fratele dumneavoastră nici nu prea face paradă de suferinţa prin care trece.

— Păi da, cînd e vorba de el, le ia pe toate în glumă. Dar ia să mă ştie bolnavă, s-ar repezi cu primul tren să mă cerceteze.

— Desigur Kennedy v-ar lăsa să mergeţi, odată ce l-aţi ruga...

— Doar ţi-am spus că m-a sfătuit să n-o fac, şi cred că dumneata înţelegi ce penibil este pentru o femeie să nesocotească poveţele soţului.

Prin urmare aşa-i vorbea adorata inimii sale, la numai şase luni după căsătorie, uitînd, pasămite, că avea dinainte pe însuşi rivalul actualului ei soţ ! Oribilă farsă ! îşi spuse Phineas înăcrit, după care, vrînd să abată discuţia, se interesă dacă Violet aflase de accident.

— Încă nu, îl înştiinţă lady Laura, întrucît ţi-am primit scrisoarea numai de dimineaţă, şi astăzi nu am văzut-o. Ca să fiu sinceră, m-a mîhnit aşa mult cu mofturile ei faţă de Oswald, de parcă nici nu-mi mai vine să dau ochii cu ea.

Joi era tocmai ziua primirilor în casa bătrînei Baldock, se chibzui Phineas, aşa că din piaţa Grosvenor se îndreptă într-acolo. Spre surprinderea sa, Violet era la curent cu peripeţiile lordului Chiltern şi însetată de amănunte.

— Mă bucur nespus să te văd, îl întîmpină fata. Spune-mi, te rog, este grav ?

— Ca vătămare fizică, nu, însă ca neajunsuri aş zice că da.

— Urît a procedat Laura să nu mă anunţe din vreme ! Nu mi-a trimis măcar un cuvînt ! Aşa se face că am aflat despre accident de-abia adineaori. Ai văzut, cumva, cum s-a întîmplat ?

— Desigur, eram pe aproape. Trebuia să treacă peste un rîu, şi calul a nimerit-o în vad, prinzîndu-l pe Chiltern exact între el şi mal. La iuţeală, m-am dus către el şi l-am scos de unde zăcea.

— Ce noroc să te afli de faţă ! Dar dumneata apucaseşi să traversezi gîrla ?

— O trecusem, însă nu prea de voie, ci mai mult de nevoie, deoarece calul se avîntase şi nu puteam să-l opresc. Chiltern călărea un armăsar pe care nimeni n-ar fi îndrăznit să se suie. Cum dealtminteri nici n-o s-o facă.

— De ce ? A fost omorît ?

— După căzătură a trebuit să-l împuşte. Îşi zdrobise o parte din piept.

— Ce noroc formidabil să te întîmpli tocmai acolo şi ce fericire că n-ai păţit-o şi dumneata !

— Într-adevăr, mare şansă, pentru că amîndoi aveam de trecut acelaşi obstacol nenorocit.

— Ce-ţi spuneam ? Te puteai răsturna cum te văd şi mă vezi ! Şi zici că nu-l ameninţă nici o primejdie ?

— Nici una, dacă mă iau după doctor. Neajunsul e însă că a terminat-o pentru tot anul cu vînătoarea, ceea ce-l roade pe suflet. O să-l mai vizitez cu peste cîteva zile şi voi încerca să-l transport aici.

— Du-te. Du-te, neapărat, îl imploră fata. Şi de-l aduci în casa lordului Brentford, vrînd nevrînd, taică-său o să-l vadă — o perspectivă la care Phineas nu se dusese cu mintea, deşi era evident că putea mijloci o apropiere între părinte şi fiu.

Potrivit legămîntului încheiat cu disperata lui gazdă, a doua zi dimineaţa se văzu cu bărbatu-său şi, în virtutea făgăduinţei, căută, prin cuvinte meşteşugite, să-l reţină pe acest respectabil membru al societăţii acasă. Dar cu toată elocinţa de care se folosise, încercarea se dovedi vană.

— Ce mare lucru crezi că vei realiza ? îl încolţise pe Bunce adoptînd şi un dram de autoritate în glas.

— O să-mi apăr şi eu o ambiţie ; iac-aşa.

— Care anume ? stăruise tînărul chiriaş.

— Votu' secret. Vreau să-l văz aprobat de guvern.

— Şi speri că vei izbuti acest lucru ieşind cu toţi derbedeii pe străzi şi riscînd să ajungi pe la cine ştie ce tribunal ? Îţi imaginezi că vei înlesni votul secret, încălcînd rigorile legii şi atrăgîndu-ţi neplăceri personale ?

— Uite ce, dom'le Finn, eu nu zic că oceanu' creşte vun pic fincă-l primeşte pă Piddle, venind toamna din cîmpiile Dorsetshire. Da zic că n-ar fi ocean dacă n-ar

aduna toate apele de se varsă în el. Fiecare cu rolu' lui. Şi al meu e s-ajut. Asta mi-e datoria.

— Datoria de cetăţean respectabil, cu nevastă şi cu copii, este să stai acasă.

— Ba deloc, fincă de-o sta orice om cu famelie acasă — cum ziceai 'mneata — s-ar duce doar derbedeii la manifestaţe — cum spuneai tot 'mneata — şi atunci la ce colaci mai ajungem ? Ce-ar gîndi ăi din guvern ? Că-s de capu' lor ? Lasă-i pe familişti să iasă cu toţii astă seară, şi-ai să vezi cum ne dă votu' secret. Altmintreli, Parlamentu' îşi suspendă lucrările ; şi adio votu' secret. N-am dreptate ? Ia spune'mneatale ?

Pihneas se forţa să abordeze în pripă o problemă aşa delicată şi, pe deasupra, fiindu-i să fie onest, aşa că se abţinu să răspundă, lăsîndu-i cuvîntul tot proprietarului pus pe revendicări.

— Vezi ca taci ? rosti Bunce jubilînd. Înseamnă că am dreptate şi că trebuie să merg chiar să am două familii, nu una.

Şi vajnicul luptător făcu precum i-o cere datoria.

Cît despre jalba de care-şi legase nădejdea, deşi trebuia prezentată nu mai devreme de şase, mulţimea ce-i urmărea soarta la Westminster începu să crupă de la ceasul amiezii. O parte dintre cei adunaţi pretindeau mai pe urmă cum că o droaie de case, pe lîngă Bridge şi Palace Yard, fuseseră înţesate cu armată, cu toate că — lucru de nepriceput ! — nu se văzuse nici un soldat. E drept că spre seară se ivisera trei sau patru companii ale Gărzii Călare, dar în parcul St. James, pentru abaterea rătăciţilor pe acolo, şi treaba le dăduse de furcă, nu glumă. La fel de neogoită s-a dovedit după-amiaza şi pentru poliţiştii cei mulţi din Palace Yard, drept care, politicienii prinseseră a şuşoti între ei că mai bine ar fi fost să se fi predat apelul de miercuri, fiindcă aducătorii, veniţi în delegaţie, tot păstrau ceva ordine şi nu se isca aşa o harababură. După cît se auzise, însăşi mînuirea apelului nu era lucru de şagă, întrucît, miile-i de răvaşe anexate, cu semnăturile cetăţenilor, umpleau cincisprezece căruţe. Pînă la urmă, le prididiră patru vlăjgani, dar cum foiala cu ele dură cam o jumătate de zi, pătrunderea în Cameră ar fi fost imposibilă între patru şi

şase dacă onorabilii deputaţi nu recurgeau la un ocoliş, apucînd-o prin spatele mînăstirii Westminster. Lărgimile dimprejurul bisericii Margaret şi statuii lui Canning erau potopite de gloată ; Parliament Street devenise la fel de impracticabilă, traficul pe pod se oprise şi, odată cu înserarea, puhoiul se răzleţi şi mai mult, cuprinzînd Downing Street, faţada Trezoreriei şi intervalele dintre noile instituţii administrative. În unele părţi — şi anume în preajma reşedinţelor unor parlamentari importanţi — mulţimea se dedase la acte de violenţă, spărgînd geamuri şi pricinuind pagube. Pe unul din acei politicieni de vază, care se nimerise a locui pe Richmond Terrace, hoarda dezlănţuită l-a pedepsit şi mai rău, distrugîndu-i cu pietrele azvîrlite, nu doar ferestrele, dar şi mobilierul din casă. Şi toată paraponiseala pornea de la o declaraţie a deputatului, potrivit căreia, votul secret era pentru laşi. Pentru acestea şi altele cîte se întîmplară, domnul Mildmay şi-a primit cuvenitele bobîrnace, deşi, cine putea să prevadă dacă protestul de miercuri n-ar fi avut urmări şi mai grave, cînd însuşi Turnbull vînturase năstruşnica afirmaţie că puhoiul de oameni l-ar fi întrecut pe cel de acum ? !

Cu toate ocările — unele zgomotoase altele rostite în surdină — domnul Mildmay îşi văzu neabătut de ale sale, dînd citire proiectului şi pe urmă ţinînd aşteptatul discurs. Cu o punere în scenă ca aceea a gloatei împresurînd Parlamentul, premierul desfăşură o paletă de efecte dramatice care, pe de o parte, nu-i cereau mari străduinţi, iar pe de alta, impresionau adunarea, aducîndu-i succesul scontat. În decursul vorbirii, glasul premierului tremură în vreo două rînduri, ameninţînd să se stingă — un efect datorat şi realei simţiri, dar cît de folosit de oratori şi cu ce profituri !, cîştigîndu-le sufragiul ascultătorilor. Drămuindu-şi-l cu abilitate, domnia sa izbuti să pună în lumina cuvîntului vîrsta-i înaintată ; importantele-i misiuni care îi veştejiseră sănătatea şi robusteţea ; cinstea şi devotamentul închinate exclusiv patriei, precum şi dragostea-i fără margini faţă de naţiunea britanică, amintind totodată şi de cei care-i nesocotiseră contribuţiile, învinuindu-l de slăbiciune şi retrăgîndu-i meritele înfăptuirilor. Pomenind toate aceste virtuţi, în

nădejdea că atmosfera de atunci îi aduce cuvenita lor recunoaştere, domnul Mildmay se lăsă covîrşit de atîta emoţie, încît vocea mai că-i pieri — un moment cînd întreaga sală se porni pe ovaţii. Cam astfel decurse alocuţiunea premierului liberal, şi socotim potrivit ca în loc de a mai stărui asupra nuanţării şi a vibraţiilor prin care urmărea, se înţelege, dobîndirea aderărilor necesare, să arătăm latura privitoare la legea electorală. Proiectul mai fusese audiat de onorabila asistenţă, şi conducerea liberală luase la cunoştinţă obiecţiunile ridicate, reglementîndu-le după cum se cerusе. Mai rămăsese doar una în picioare şi, anume, cea legată de votul secret, faţă de care nu înţelegea să facă nici o concesie. Aşa încît rămînea de văzut dacă stimabilul Turnbull şi adepţii acestuia votau împotriva celei de a doua citanii sau, nemulţumindu-se cu modificările obţinute, continuau bătălia prin adoptarea unei moţiuni separate. Cît despre opoziţia conservatorilor, domnia sa nu avea nici un fel de îndoială, şi cu toate că l-ar fi ispitit să-i combată, argumentîndu-le lipsa lor de dreptate, era silit să renunţe la pledoarie, date fiind împrejurările speciale — adică puhoiul de afară, pentru care în sinea lui credem că-i mulţumea cerului, deoarece îl scăpa de o încăierare cu vechii vrăjmaşi. În încheierea discursului, venerabilul prim ministru declară că în amurgul carierei sale politice sub nici un cuvînt nu primea să-şi păteze conştiinţa acceptînd votul secret — nici chiar dacă poporul pentru care luptase ar fi venit să-i impună acest pas, iar cuvintele de pe urmă îi mai aduseră un ropot de aplauze dinspre băncile opoziţiei, fapt menit să-l cam pună pe gînduri pe Daubeny, care începu a se teme ca nu cumva niscaiva nărăvaşi de-ai lui s-o ia razna, apucînd-o pe urmele vorbitorului. Domn şi prevăzător, domnul Daubeny se ferise de Turnbull şi de stratagemele acestuia, fără a neglija totuşi posibilitatea ca apelul şi gloata stîrnită de dînsul să-i fie de ajutor în actualul duel cu onorabilul Mildmay. Se vede că Daubeny vedea în asemenea lupte simple dueluri între el şi rivalul de la putere, fiind bucuros de un sprijin, indiferent de unde-l primea.

După cuvîntul lui Mildmay, care ţinu cam un ceas jumătate, se ridică clănţăul de Turnbull, spre a-i da o

ripostă. Deși se făcuse șapte și jumătate — oră la care mai toți aveau cite o obligație mondenă — nici un membru nu se mișcă din sală, așteptînd, evident, să-l audă, în pofida cunoscutei sale metehne de a se întinde la vorbă. Toți ardeau de curiozitate să afle încotro îi va apuca votul, iar Turnbull se milui să le satisfacă marea lor nerăbdare încă de la începutul expunerii.

— Cum aș cuteza să ader la un moft de reformă ca asta, cînd țara are alte pretenții, transmise prin cei peste cincizeci de mii de concetățeni, așteptînd dincolo de aceste ziduri firave, ca să le vadă împlinite ? Stimabilul și onorabilul premier a ținut să declare că pe dînsul nu-l intimidează amestecul maselor. Eu, unul, consider că menționînd e gratuită, întrucît nimeni nu l-a acuzat de lașitate politică. Dar fiindcă domnia sa a rostit cuvîntul intimidare, îl voi împrumuta și eu. Ei bine aflați că nici pe mine nu mă intimidează uriașa majoritate pe care Camera a opus-o deunăzi intereselor și dorinței poporului și nu sprijin nici o măsură care nu va include votul secret.

Domnul Turnbull aruncase, cum s-ar zice, mănușa, după care turul două ore încheiate, la capătul cărora se propuse curmarea dezbaterilor pînă în după amiaza de luni — o măsură pornită de la un membru independent, susținător al lui Mildmay și, ca atare, încuviințată pe loc de acesta. În fond, legea nu cerea mare grabă și răgazul de două zile mai domolea spiritele încinse. Așa judeca un parlamentar înțelept, mulțumindu-se cu roadele momentane, care nu erau nici puține, nici golite de importanță, deoarece, cu toate amenințările din afară, premierul dăduse citire proiectului, iar adunarea dovedise bunăvoința de a rămîne prezentă pînă și la interminabila perorație a lui Turnbull. După atîta răbdare și rîvnă care, pe drept cuvînt, aduceau cinste lăcașului, deputații aveau tot dreptul să-l părăsească, ceea ce și făcură la repezeală, cei vîrstnici strecurîndu-se pe ușa rezervată exclusiv lorzilor, pe cînd tinerii o luară prin holul impunător, ca odată în stradă, să înceapă înghionteala cu gloata. Phineas, care ieși tot pe acolo, însoțit de Laurence Fitzgibbon, dădu peste echipajul lui Turnbull, tras la intrare și împresurat de o duzină de polițiști.

— Vedea-l-aş acasă de-abia după miezul nopţii şi tot atuncea cinînd ! îl bombăni cu năduf.

— De-ar ajunge şi mai tîrziu, de foame să nu-ţi închipui că rabdă, zise Fitzgibbon. Omul n-a venit nemîncat, ci la trei şi-a umflat pîntecul, iar de-i cauţi în echipaj, găseşti doar halcală şi băutură. Marele politician a învăţat cum să facă pe idolul gloatei fără să flămînzească.

Croindu-şi loc prin pologul manifestanţilor, înaintau cu mare anevoie, apucînd-o spre Parliament Street, în vreme ce Turnbull, ivit curînd după aceea din incinta clădirii, primea, cu tainică bucurie, un potop de ovaţii. Nu departe de ilustra-i făptură, se afla şi sărăntocul de Bunce, înghiontindu-se către el, deşi, în larma şi forfota ce se stîrnise, cel aclamat, firesc, nu-l lua în seamă. Răpit de încîntarea momentului, gîndul lui Turnbull plutea dincolo de talazul mulţimii, spre zenituri de glorie, fără a se coborî asupra unor nimicuri, cum era însăşi gafa de moment, care avea să ameninţe cu o nebănuită eclipsă nimbul strălucitor al eminentei sale persoane. Răsărit în sînul admiratorilor, mulţi se înghesuiau să-l atingă, printre care şi fanaticul Bunce, spre nemulţumirea zeloşilor poliţişti ce făceau zid în jurul elegantului echipaj, hotărîţi să-l apere pe stăpînul acestuia pînă şi de efuziunea devotaţilor săi prieteni. Încredinţaţi de nevoia protecţiunii spontane, îl flancară cu grijă pe Turnbull, ferindu-l de orice atingere, de parcă nu era înconjurat de simpatizanţi, ci de duşmani veniţi cu gîndul să-l piardă.

Deşi la început măgulit de primire, curînd însuşi Turnbull păru cam speriat de ghesul adulatorilor, de freamătul tot mai dezlănţuit şi, vrînd să evite surprizele, se strecură binişor în cuşca cupeului. În evadarea-i pripită, zvîrlise vreo două cuvinte ca : „Mulţumesc, dragi prieteni ; sper să obţineţi revendicările voastre", însă nu se întinsese la poliloghia aşteptată de lume. Poate ar fi făcut-o, nu zicem, dacă paznicii nu se arătau atît de necruţători şi zoriţi sau dacă noianul de oameni nu-l înfrica. Dar fiindcă una din pricini precumpăni în cugetul dumisale — de nu cumva amîndouă — se făcu nevăzut, lăsînd

în urma echipajului ce se depărta pe întuneric o ceată dezamăgită și pusă pe harță.

Bunce mai că-și strivise ciolanele tot luptîndu-se să-l apuce de mînă și să i-o strîngă, iar asemenea lui și alți militanți ce-și făcuseră din Turnbull un idol, pentru ca strădania să le fie zădărnicită de apărătorii ordinei publice. Oare nu orice londonez era liber să iasă întru întîmpinarea politicianului preferat? Să dea mîna cu el la ieșirea din Westminster? Unde scria că putea să-l vitregească vreun seamăn de sacrele sale drepturi cetățenești? se otăra Bunce, înșirîndu-le cu zăduf, ca unul ce le știa și le văzuse călcate în picioare.

Protestul lui se înălță mai presus de alte glasuri, ajungînd la urechile polițiștilor și asmuțindu-i împotriva unuia sale persoane. De-ar fi fost o încăierare de stradă — cum se ivesc cu sutele în Londra — aceeași oameni i-ar fi arătat proverbiala lor indulgență, iertînd pînă și vorbele cele mai deșănțate. Ca unii plătiți să înfrunte orice vulgaritate, polițiștii se deprinseseră să le audă, făcîndu-și datoria cu vitejie și resemnare. Nimic nu-i scotea din făgașul răbdării și îngăduinței. Nimic — afară de răzmeriţele politice, cînd bruse deveneau instrumentul puterii tiranice, neprimind „lecții" despre drepturi și abateri. Orice insultă din cîte le fuseseră aruncate părea înaintea unor cuvinte ca „Habeas Corpus", iar nefericitul care le pronunțase putea nimeri foarte bine la pușcărie. Pedepsirea se considera „îndreptățită", sub cuvînt că acela care le-a rostit în plină manifestație e capabil să aducă prejudicii mai grave guvernului decît jignirea oricărui slujitor al poliției. Numai că această închipuită „îndreptățire" mijlocea numeroase abuzuri, aidoma celui petrecut și cu Bunce — arestat pentru îndrăzneala de a înșira niște privilegii nerespectate. Biată nevastă-sa! Știa cu cine are de-a face cînd se plînsese lui Phineas „c-o s-o pățească la sigur". Bunce nu era omul să închidă ochii și să-și pună strajă la gură, așa încît a fost înhățat împreună cu alți trei sau patru manifestanți — la fel de cinstiți, de înflăcărați și de hotărîți să-și arate convingerile politice, fie și cu tributul unui mic martiraj ca vremelnica lor reținere în fortăreața de sub turnul ceasornicului, dată spre folosința poliției.

— De ce mă ţii la răcoare ? Ai să dai socoteală, spumega Bunce către sergentul ce-l duse acolo.

— Şi ce crezi că mi-o fi cumva frică ? i-o întorsese acesta.

— Să fii sănătos, da' eu n-am călcat legea, se apără revoltat.

— Dar aia ce însemna cînd îmi batjocoreai subalternii în văzul meu ?

— N-am bajocorit pe nimeni, s-o ştii.

— Asta spune-o şi mîine, înaintea judecătorului.

— Cum adică tălea mîine ? Nu cumva la noapte mă ţineţi în colivie ?

— Cam aşa ceva, îi replică omul ordinei, şi fiindcă Bunce nu era un tip guraliv, nu mai scoase o vorbă, jurîndu-se doar în gînd să răzbune nedreptatea ce i se făcea. De-abia pe la unsprezece îl duseră la un sediu al poliţiei, de unde, în fine, putu să-şi anunţe nevasta de pocinogul în care picase.

— Bunce e vîrît la zdup, i se văicări ea lui Phineas cu un aer de regină ultragiată dar şi de soţie supusă unei grele încercări. Ştiam c-aşa va păţi. Nu v-am zis dom'le Finn ? urmă cu acceaşi drămuită prestanţă, însă cu glas plîngăreţ, străbătut de disperarea femeii ce-şi vede omul iubit la strîmtoare. Acu ce-o să facem ? Spuneţi 'mneavoastră. Îmbucătură nu crez să fi luat de cînd a pornit-o d'acasă, şi nici picătură de bere, fincă Bunce n-o atinge decît numai cînd i-o aşez dinainte, la masă. Aşa face' 'mnealui. Şi spurcaţii de la poliţie se leagă tomna de oamenii cumsăcade. D-aia eram în răcori, acu mă-nţelegeţi ?

Deşi ostenit, pentru că ceasul trecuse de miezul nopţii, Phineas căută s-o mai liniştească, făgăduind că a doua zi dimineaţă se va interesa de soarta lui Bunce. După umila-i părere, nu puteau să-l aştepte consecinţe prea grave, deşi bine ar fi fost să nu se expună : să rămînă acasă, precum îl rugase.

— Aici domnul Bunce a greşit-o, îi zise răspicat gazdei, la care aceasta sări îndată să-l apere.

— Parcă ce, unul ca'mneavoastră nu putea să fie umflat ca şi el ?

Chiriașul îi desluși cu răbdare că lucrul n-ar fi fost cu putință întrucît se afla în mulțime ca deputat ce asistase la o întrunire a Camerei.

— Și ce dacă ? o ținu doamna Bunce pe a ei. Vă putea înhăța foarte bine ca pe orișice suflet pașnic. Fincă nu prea îmi vine a crede că bărbată-miu a scrîntit-o pe undeva.

CAPITOLUL XXVI

PRIMUL DISCURS

A DOUA ZI, sîmbătă, Phineas porni din vreme spre comisariatul Westminster, pentru a veni în ajutorul proprietarului reținut. Ca ditamai deputat, cuvîntul său va atîrna greu înaintea mărunților funcționari, plus că-l rostea în sprijinul unui cetățean respectabil, cugeta el pe drum, ca odată ajuns la poliție să constate cu adîncă surprindere că nici înalta-i poziție, nici respectabilitatea lui Bunce nu contau în viitoarea și dîrdora de acolo. Numărul arestaților întrecuse cu mult așteptările sale, încît erau duși cu grămada în fața judecătorilor. Din ce află tot atunci, rătăciții prin parc îi maltrataseră pe soldați ; nu departe de Downing Street se pricinuiseră pagube însemnate ; mulți londonezi erau furioși pe manifestanți, și magistrații voiau să le dea o lecție de neuitat. Zadarnic încercai să-i înduplecl, spunîndu-le că alături de răufăcători se aflaseră o mulțime de oameni de treabă. Dumnealor îți serveau invariabilul argument că o dată ce se înhăitaseră cu netrebnicii, cinstiții vor plăti cot la cot cu mișcii. La resentimentele pomenite — îndeajuns de puternice ca să-i înfunde pe arestați — se mai adăugă încă unul, generat de curentul ivit împotriva lui Turnbull.

Din povestea cu echipajul — îndelung pritocită în acea sîmbătă și în duminica următoare — vajnicul orator ieșise drept un demagog turbulent, în căutare de faimă și nimic altceva, iar alături de el erau judecați cu asprime și admiratorii ce-l ovaționaseră la Westminster.

— Cine-i mînasc catre unul ca Turnbull ? Acum să stea la pîrnaie ! răsunau glasuri de prietinduni, agravînd situaţia celor întemniţaţi. Aşa se explică faptul că Bunce se afla tot în beciurile poliţiei, spre disperarea soţiei, care se jeluia cît o ţinea gura că acolo îi vor putrezi oasele.

Bietul Phineas, martor al văicărelilor, avusese multe de pătimit, deoarece, la fiecare ropot de lacrimi, femeia i se aruncase în braţe — fie la propriu sau numai în sens metaforic, pe potriva durerii ce-o covîrşea — repetîndu-i, printre suspine, că pruncii aveau să piară de nemîncare, pe cînd leşul ei va fi pescuit de sub cine ştie ce pod. Milos din fire, chiriaşul se căznise s-o consoleze, punînd atît zel în încercările sale, încît ajunsese chiar să se înfurie pe magistraţi şi pe afurisiţii de poliţişti. Se vede că lamentările gazdei îl răscoliseră realmente, fiindcă mînia lui nu se stinse odată ce plecă în oraş, ci răbufni şi la club, în faţa lui Barrington Erle, cînd acesta avu neobrăzarea să-i spună că o leacă de închisoare era binevenită pentru bezmetici de soiul lui Bunce.

— Oare n-ai înţeles că este un abuz şi că prietenii tăi sînt în stare de orice ticăloşii cînd se simt ocrotiţi de opinia publică ?

— Dacă n-ar pune gloata cu botul pe labe, ai vedea-o cum ne-ar pune ea pe noi, îi ripostase celălalt îndărătnic.

De unde Phineas trase concluzia că amicul nu era cu nimic mai liberal în concepţii decît un Daubeny, bunăoară. Se numea liberal în virtutea obrşiei şi a lefurilor pe care le încasa, dar nu şi a convingerilor nutrite. Acesta era adevăratul Barrington Erle, patriotismul slujindu-i doar ca faţadă.

Indispus de neplăcuta descoperire, porni spre lordul Brentford, cu gîndul de a-i duce veşti despre Chiltern şi de a încerca totodată să-i cîştige bunăvoinţa în legătură cu Bunce. Fiind duminică după-amiază, poate avea s-o întîlnească şi pe Laura Kennedy, deoarece, din cîte îi spusese, în locuinţa din piaţa Grosvenor nu se primeau vizite în zile de sabat. Evident, prietena îi menţionase în treacăt această ciudată orînduială, fără a se plînge împotriva caracterului ei tiranic ; şi totuşi, din aluzia strecurată, Phineas desprinsese revolta ce-i pîlpîia în

suflet ca și voința de a căuta evadarea de cîte ori va găsi un pretext. Cel de astăzi fusese Oswald, probabil, deoarece venise la taică-său pentru a se sfătui în privința lui.

Pesemne de aceea o adusese și pe Violet Effingham — slăbiciunea bătrînului și singura ființă capabilă să-l înduplece. Oricum, tînărul nostru le găsi în salon, povestind aferate cum făcuseră drumul pe jos... întrucît domnul Kennedy nu folosea duminicile nici trăsura. După cît se părea, însă, această restricție nu o supăra pe consoartă, ci se arăta mulțumită să repete plimbarea și la întoarcere.

Tocmai, discuția devie către Chiltern, iar Phineas, care primise o epistolă de la medicul ce-l tratase, le dădu veşti destul de îmbucurătoare despre starea accidentatului.

— În scrisoarea trimisă, doctorul recomandă să nu fie deplasat încă o lună de acum înainte, le spuse celor prezenți. Dar asta nu înseamnă să-i dați ascultare, pentru că știți ce exagerate sînt poveștile specialiștilor.

— Totuși, n-ar fi mai bine să rămînă unde se află ? își dădu bătrînul lord cu părerea.

— Cînd nu are pe nimeni ca să schimbe o vorbă ? interveni Phineas.

— Tare aș vrea să mă duc lîngă el ! suspină lady Laura.

— Așa ceva nu se poate, și o știi foarte bine, o sancționă tatăl. Apoi la hanul acela nu este chiar un străin, e cunoscut, i se dau îngrijiri, în fine se simte mult mai în larg ca aici. De aceea zic să rămînă pe loc.

— Trebuie să fie teribil să stai zăvorît într-o cameră, fără nimeni în preajmă, afară de servitori, se amestecă Violet.

La care lordul strînse buzele și se închiondoră.

De cînd aflase că fiul îi era pe cale de însănătoșire, își schimbase atitudinea, hotărînd să nu se lase înmuiat. Cei din jur sesizară această prefacere, înțelegîndu-i și tîlcul, însă Violet nu avea de gînd să se lase învinsă de îndărătnicia ce o vădea.

— Lucrul cel mai cuminte este să fie adus încoace și nădăjduiesc să fiu ascultată, îi zise ea țintuindu-l cu ochii.

— Nu știi ce vorbești, copila mea dragă, îi ripostă cu blîndețe, dar cu aceeași încruntare posacă.

După nefericita întorsătură a discuției, Phineas nu reuși să-i mai smulgă compasiunea și sprijinul pentru Bunce și cei arestați. Țîfnos și închistat, bătrînul aproape nu scoase un cuvînt despre proaspăta răzmeriță atît de larg comentată în cercurile din Londra. Iar Violet înrăi și mai mult situația, declarînd că pe ea n-o interesa cîți oameni ca Bunce nimeriseră la închisoare și cît vor rămîne acolo, ci regreta numai faptul că nu se află și Turnbull printre ei. Singură lady Laura se arătă mai îndurătoare, căinîndu-l pe Bunce, deși Phineas avu bizara impresie că o făcea mai mult din milă față de el decît de victima propriu-zisă. Și în fond cam așa era. Deoarece aristocrația era atît de pornită împotriva lui Turnbull, încît sărmanii întemnițați puteau zace cu săptămînile în pușcărie fără ca nimeni să se sinchisească de ei.

— Trebuie să fie cumplit pentru unul ca domnul Bunce, rosti lady Laura pe un ton de compătimire.

— Dar de ce n-a stat dumnealui acasă și nu și-a văzut de-ale sale ? i-o tăie lordul cu otravă în glas.

Față de atîta ostilitate, eroul nostru socoti inutil să mai stăruie și, la foarte scurt timp, se retrase, mai abătut decît la sosire.

Seara și-o petrecu în odăița din Great Marlborough Street, muncit de gînduri și îndoieli din care, pînă la urmă se închegă hotărîrea de a lua cuvîntul în Cameră. Trebuia negreșit să vorbească, și o va face chiar luni, la reluarea dezbaterilor.

Dar nu pregătindu-se dinainte. De asta nici pomeneală ! Ci bizuindu-se numai pe inspirație — pe fraze și îmbinări ce-i vor răsări atunci în minte. Greșit procedase data trecută, încărcîndu-și memoria cu povara discursului, ca în clipa hotărîtoare tocmai bine să amuțească de frică ! Fenomenul i se părea explicabil acum cînd putea să-l analizeze la rece. Îl îngrozise îndoita răspundere de a ține o cuvîntare învățată papagalicește, într-un for pe care-l înfrunta pentru prima oară. În emoția de atunci, simțise că nu-și amintește cele memorizate. Un pericol ce nu-l mai pîndea de astă dată, cînd expunea o idee pe care o simțea cu întreaga sa ființă, și aceasta era reforma electorală. Într-o formă plăcută și cît mai convingătoare, va sprijini mai întîi proiectul domnului Mild-

may, rugîndu-l apoi — pe el cît și pe alți dregători — să nu se ridice împotriva cetățenilor londonezi pe motiv că aceștia cereau o favoare pe care premierul nu socotea nimerit s-o acorde. La atît se rezuma cuvîntarea. Numai de nu s-ar trezi cu un vid în creier, să nu mai poată lega o frază! se gîndi înfricat. Dar în secundele următoare își aminti de ușurința ce-o arătase la discuțiile studențești, și mai prinse curaj. Nu, nu putea să se piardă cu totul, își repetă cu nădejde. Iar de avea să pățească așa o rușine, va renunța la cariera parlamentară, întorcîndu-se la avocatură.

În dimineața de lumi porni din nou întru salvarea lui Bunce, ca pe la orele prînzului, să-l vadă, în sfîrșit, eliberat. Demersurile făcute îi răpiseră mai bine de două ceasuri, după care împricinatul fusese adus înaintea judecătorului, unde se apărase cu multă vicleșuge, plîngîndu-se de maltratarea-i nemeritată și anunțînd că-l va chema la răspundere pe sergentul ce-l arestase.

Cum era de așteptat, magistratul ținu cu poliția, declarînd că, potrivit mărturiilor, Bunce recursese la violență și, ca atare, își meritase pedeapsa.

— De unde ați scornit chestia cu violența cînd eu m-am purtat ca un mielușel? protestă acuzatul.

— Și totuși, martorii te-au văzut îmbrîncindu-te ca să ajungi la cupeul domnului Turnbull, stărui omul legii.

— Ba pardon, că eram lîngă el înainte să mă ocheacă v'un polițist, se apără Bunce.

— Iar acolo fiind, înghionteai pe cei dimprejur ca să te apropii de ușa cupeului.

— N-am atins nici un suflet pînă nu m-am trezit luat de guler și împins îndărăt. Ba nici atunci nu m-am dat la ăl de mă-nșfăcase, ci i-am zis doar că nu avea dreptu să facă ce făcea 'mneaiui. Și pentru asta m-ați tîrît la pîrnaie.

— De ce nu recunoști, cetățene, că te-ai abătut de la calea cea dreaptă, instigînd la revoltă? se răsti magistratul cu un aer de indignare ades arborat de legiuitorii din Londra.

Dar cu toată iritarea ce-o afecta, admise mărturia lui Phineas cu privire la onestitatea împricinatului, după

care pronunță hotărîrea de punere în libertate. Totuși Bunce nu se urni dinaintea lui pînă nu repetă că fusese închis pe nedrept și se jură printre dinți că va plăti mîrșăvia. La ieșirea din sală, îl întîmpinară o duzină de simpatizanți, printre care și vreo doi gazetari de la excelentele publicații de un peni „The People's Banner" și „Ballot-box" care țineau ca trista lui întîmplare să nu adoarmă somnul uitării, ci să fie adusă la cunoștința marelui public. Unul din ei — mai guraliv și înfipt — îl luă pe Phineas cu asalt, promițîndu-i atît popularitatea pe viață cît și învecinicirea în posteritate dacă îmbrățișa cu nădejde cazul lui Bunce. Jurnalistul știa că e membru în Parlament, pe cînd tînărul nostru nu-i cunoștea ocupația, așa că-i răspunse distant și neutru. Însă celălalt nu capitulă.

— Ascultați-mă ce vă spun, sir. Dați cu ei de pămînt la întruniri, și noi vă facem o prezentare pe cinste în gazetă. Doar lucrez la „Banner", și vă garantez eu de asta.

Phineas continua să plutească în nedumerire. Pricepuse din ultima frază că individul e ziarist, însă nu putea să-și explice pentru ce-i căuta alianța. Să-l fi auzit cînd beștelea nedreptatea îndurată de Bunce ? Se prea poate. Fiindcă vorbise fără perdea. Dar cum să accepte stăruitoarea-i propunere cînd lui nu-i căzuse odată în mînă acel „Banner" pe care i-l menționase ?

— Ceva trebuie negreșit să se facă, zise el cu rezervă.

— Vom stîrni tărăboi mare și am fi bucuroși să fiți lîngă noi, urmă jurnalistul la fel de avîntat. V-ar prinde bine, credeți-mă, sir, fiindcă în politică nimic nu te sprijină ca o foaie. Puteți să vă spargeți plămînii în Comune, că tot la peșpeni ajungeți dacă oamenii nu vă știu — adică poporul pentru care vorbiți. Ori legătura cu el v-o înlesnește doar foaia. De aceea ziceam, alăturați-vă nouă, la „Banner", și nu veți regreta niciodată.

— De-abia atunci înțelese și Phineas în ce consta oferta primită, iar cînd străinul îi întinse o carte de vizită, află și numele său. Quintus Slide — scria în mijlocul cartonașului alb, și într-unul din colțuri, citi adresa redacției : „Banner Office, Fetter Lane, 137".

Domnul Slide era un bărbat sub treizeci de ani, cu cămaşă nu prea curată şi pesemne cu slăbiciune pentru folosirea anumitor cuvinte — ca cel de „Comune", în loc de Camera Comunelor sau de Cameră, pe care o cunoştea ca pe buzunarele vestei în calitatea sa de reporter.

E drept, te izbea să-l auzi spunînd „foaie", şi nu gazetă, sau „Comune" şi nu altminteri, dar cu toate aceste mici ciudăţenii, scria într-o engleză curată şi cu mare iuţeală, rîvna lui provenind dintr-o reală dăruire politică care transpare mai degrabă în muncă, decît în purtarea cuiva. Avînd predilecţie pentru ideile novatoare, domnul Slide se revela militant în toate manifestările de reporter, concepînd cu inegalabilă vervă şi energie un articol referindu-se, bunăoară, la drepturile poporului.

Veşnic în căutare de teme pe care să le poată fructifica în materiale biciuitoare, gîndul său ţintea numai lupta, aplecîndu-se prea puţin — sau deloc — asupra altor aspecte. Era bătăios şi energic, însă nu înzestrat şi cu simţul măsurii, oprindu-se mai ales asupra lipsurilor şi punîndu-le într-o lumină ce desfiinţa eventualele merite. Şi asta nu din fariseism ori dintr-o condamnabilă rea intenţie, ci dintr-o judecată prea uşuratică, la care se mai adăuga şi virtutea obişnuinţei. Trezindu-se timpuriu în cercuri de liberali, şi chiar înfiat de aşa-zişii „amici ai poporului" — împrejurare ce-i înlesnise şi răzbaterea în carieră — domnul Slide căpătase deprinderea de a defăima invariabil guvernul, zugrăvindu-i pe alcătuitorii acestuia drept „vrăjmaşii poporului". Obicciul se înstăpînise şi termenul era copios folosit, dar la caz că diriguitorii luaţi în tărbacă ar fi încetat de a mai fi „vrăjmaşii poporului", jurnalistul şi-ar fi pierdut pămîntul de sub picioare. Desigur, asemenea catastrofă era exclus să survină, întrucît excelentele şi străvechile rînduieli rămîneau tot aceleaşi — adică de o parte puterea şi diavolii, de alta poporul şi îngerii — iar cîtă vreme un „amic al poporului" mai ţinea o pană în mînă, avea despre ce şi cine să scrie.

Lăsîndu-l pe Bunce în seama simpatizanţilor, Phineas o porni către Parlament, rumegînd spusele gazetarului şi încercînd să le dea de rost. În ziua aceea se ţinea o nouă întrunire a Comisiei pentru mazărea conservată,

la care și-ar fi dorit să ajungă fix, la orele douăsprezece; dar fiindcă nu avusese tăria să-l abandoneze pe Bunce la nevoie, iată că trecuse de unu, și el tot nu se prezentase. Parcă fusese un făcut de se împiedicase cînd de o belea, cînd de alta, încît nu dăruise problemei atenția și cuvenita seriozitate. Și acum, de exemplu, în loc să cugete la mazărea conservată și măsurile ce trebuiau luate, mintea lui vîntura gînduri legate de Slide și de „People's Banner". Și nu pentru că ar fi fost un împrăștiat ori nesăbuit, însă propunerea publicistului îl atîțase, socotind-o interesantă. E adevărat că ridicarea sa în politică se datora protecțiilor din sfera guvernului, iar prieteniile închegate erau tot cu miniștrii de acum și cu amicii acestora. De aceea se obișnuise să se considere drept unul de-ai lor, văzîndu-se ca mîine înscăunat într-un post de înalt demnitar liberal. Calea i se părea netedă și absolut certă, mai ales de cînd cu aversiunea pentru votul secret — o atitudine ce-l apropia și mai mult de vederile actualilor guvernanți. Noi, însă, care-l judecăm din alt unghi, putem afirma că oroarea de votul secret nu era rodul cumpănelilor sale, cît a teoriilor ținute de onorabilul Monk, al cărui adept devenise, lucru ce i se putea întîmpla și cu Turnbull, de pildă, dacă hazardul i l-ar fi adus în preajmă. Numai că atunci ar fi fost un apărător — și nu un vrăjmaș — al aceluiași vot secret. Iată pentru ce este necesar ca bărbații să chibzuiască îndelung și cu toată onestitatea cînd e vorba să se pronunțe într-o chestiune : și nu să împrumute părerile altora în falsa credință că le aparțin. Dar gîndul eroului nostru nu se oprea asupra acestor considerente, ci adîncea perspectiva eventualului portofoliu ce avea să-l primească. În fond, merita să aspire la scaunul ministerial ? Se va simți bine în el ? Ce satisfacții putea să-i aducă un post la trezorerie, să zicem, unde va fi veșnic la mîna și la ordinele unui Ratler ? Și totuși, asemenea funcție cît și subordonarea implicată însemna propășire. Ca onest și profund liberal ce se socotea a fi, perspectiva măririi părea că nu-l încălzește — cel puțin în momentele acelea — încît, alungînd-o din minte, se întrebă dacă nu era mai chibzuit să renunțe la orice dregătorie, cu hărțuiala și riscurile ce le aducea după sine, alăturîndu-se zia-

ristilor de la „People's Banner". Ideea părea nemaipomenită și îl umplea de entuziasm. Însă ce avea să spună Violet Effingham despre „People's Banner" și despre Quintus Slide ? i se năzări un alt gînd, și pe dată elanul scăzu. Chiar și el — de ce să n-o recunoască ? — cu alți ochi ar fi privit publicația de nu-l auzea pe acel Slide spunînd „Comune" și „foaie" !

Din sala de întrunire a Comisiei parlamentare unde — vai și iar vai ! — nu scosese o vorbă despre mazărea conservată, se duse direct în lăcașul Camerei, ca să participe la reluarea dezbaterilor.

Cum era și firesc, vorbitorii se referiră pe rînd la răzmerița din zilele precedente, nescăpînd din vedere și bătaia de cap ce le-o pricinuise bieților magistrați. Ajuns la cuvînt, domnul Turnbull declară verde că votează împotriva lecturii proiectului de reformă, arătînd, cum dealtminteri o mai făcuse, că va respinge o lege care nu cuprindea și votul secret. La sfîrșitul expunerii, dezbaterile o apucară pe făgașul creat de el, o mulțime de membri referindu-se la reformă, arătîndu-și împotrivirea și condamnînd-o, deși toate acestea se mai spuseseră în ședința trecută. După ce adepții lui Turnbull făcură harcea parcea proiectul, iar cîțiva conservatori li se alăturară cu însuflețire, interveni domnul Palliser, care, preț de o oră se luptă să readucă discuția la calea normală și să-i facă pe deputați să priceapă că, odată ce legea fusese pusă în discuție și forfecată în feluri și chipuri, părea tardiv să se mai considere dacă era sau nu oportună.

Phineas era hotărît să vorbească, și chiar în acea după masă, dacă avea norocul să-i prindă o privire a președintelui Camerei prin care să-i dea de veste că se înscria la cuvînt.

Natural, din nou se învîrtea sala cu el zărea totul prin ceață, iar sîngele gonea către inimă ca o furtună dezlănțuită. Dar în ciuda neplăcutelor tulburări, parcă tot se simțea mai în largul lui decît data trecută, și asta pentru că nu trebuia să repete nimic din memorie. La drept vorbind, nu știa ce va zice ; nu avea nici un plan, ci numai două idei călăuzitoare. Prima : să sprijine cu toată convingerea legea electorală ; apoi să exprime protestul împo-

triva siluirii manifestanților și, îndeosebi, a lui Bunce. Firește, denunțarea mișeliei cu proprietarul nu va pica multora bine, însă hotărîrea lui era luată, și chiar cu riscul de a-și atrage dizgrația guvernului, tot nu dădea înapoi. Doar nu avea să se lase intimidat cînd putea oricînd să treacă la „People's Banner !"

Odată ce Palliser conteni lunga sa peroraţie, sări ca un apucat în picioare ca să-i facă semn președintelui. Dar acesta se uita spre celălalt capăt al sălii, unde se ridicase onorabilul Western, reprezentantul circumscripției East Barsetshire — un conservator din școala cea veche care, împreună cu puțini alți viteji, îndrăznise să se opună marelui Sir Robert Peel, pe motiv că abolise faimoasele Corn Laws, în 1846 [1]. Venerabilul Western vorbi timp de douăzeci de minute, cu vocea-i masivă, știrbă, tărăgănată și totuși foarte răsunătoare, ocolind cu dispreț orice referire la Turnbull, pledînd împotriva reformei cu argumente străvechi. Phineas nu-i auzi nici măcar un cuvînt din tiradă fiindcă întreaga atenție și-o adunase asupra președintelui Camerei, ca nu cumva să-l scape iar din vedere. În încordarea de atunci îl preocupa numai gîndul să-i prindă privirea la timp, fără să reflecteze o clipă la modul cum avea să-și alcătuiască discursul. Esențial era doar curajul de a-l rosti, de care ținea cu dinții, hotărît să spele rușinea muteniei cu care se acoperise data trecută. Cîtă vreme trancani batrînelul, de două ori țîșni de pe bancă, crezînd că și-a încheiat cuvîntarea, și tot de atîtea dăți se reașeză, furtunat de ideea că se făcuse ridicol ca, în cele din urmă, cînd pisălogul ispravi cu adevărat turuiala, să întîrzie cîteva prețioase momente pînă a mai cuteza să se ridice în picioare. Nici acum președintele nu părea că-l ia în seamă, mai ales că o dată cu el îi faceau semne și alți deputați. Phineas se ținu însă țanțoș, sfidînd concurenții pe care, din cît înțelese, îi birui.

În sală se așternu o tăcere punctată de zumzetul șușotelilor ; rivalii săi la cuvînt își reluau pe rînd locurile, doar unul din ei stăruind încă în așteptare ; dar președintele adunării îl porni să stea jos, anunțînd după aceea cu

[1] Legi care restrîngeau importul de grîne în Anglia în secolul al XIX-lea.

glas răspicat că dăduse întîietate domnului Phineas Finn. Prin urmare zarurile fuseseră aruncate. Dorința sau nebunia lui se împlinise, și trebuia să vorbească în lăcașul tăcut, la parter, de parlamentari nevoiți să-l asculte cîtă vreme binevoia să li se adreseze, iar la galerii, cu zeci de reprezentanți ai presei, nerăbdători să noteze și să comunice națiunii perlele debitate de alesul din Loughshane la prima sa cuvîntare în Cameră.

Născut în zodia norocului, eroul nostru beneficia de multe premise ce-l puteau ajuta în împrejurarea de acum. Mai întîi, înfățișarea lui falnică, slujită de o voce plăcută, vibrantă și cu deprinderea modulațiilor ; apoi o îmbinare firească de modestie și încredere în sine ce-l ferea de gafele fudulilor și afectaților — și care putea eventual să-l salveze și de primejdiile zilei de astăzi ; iar la urmă, un avantaj cîștigat — sau poate un dar al ursitei — prietenii credincioși din sală, dornici să-l vadă încununat de succes.

Prin urmare, debutul său apărea plin de făgăduințe, cum sigur s-ar fi adeverit, dacă, la însușirile înnăscute sau dobîndite s-ar fi adăugat și sîngele rece care, cu puțin timp în urmă, i-ar fi dat posibilitatea să-și amintească discursul învățat, iar în clipa de față să-și etaleze toate resursele. Dar lipsindu-i stăpînirea de sine, emoția îl covîrși de la primele fraze și, în loc să alcagă cuvintele, constată cu durere că le repeta în neștire. La recomandarea făcută ca deputații să accepte legea propusă de premier, fie și ca arvună a unor viitoare prefaceri, sala izbucni în aplauze, însă cu toată încurajarea primită, presimțea iminenta înfrîngere. Pentru a susține o cauză, îi trebuiau argumente pe care le avusese cu droaia și atît de perfect stăpînite de-ar fi putut să le spună și în somn. De aceea nici nu-și dăduse ostenceala să le așeze într-o rînduială anume, ca acum, cînd folosirea lor se impunea cu acuitate, să dibuie năucit după ele fără să-i vină măcar unul în minte. Le uitase și pace ! Descumpănit și speriat, începu să înșiruie platitudini, una mai ștearsă ca alta, de care ar fi roșit pînă și micul orator de acum șapte ani — studentul Finn, de la cercurile discuțiilor libere. Era perfect conștient de banalitățile îndrugate, de modul stîn-

gaci și neisprăvit de a-și expune ideile : și totuși nu avea cuvenita tărie să se oprească spre a se reculege o clipă, de teamă că la prima întrerupere ar putea amuți cu desăvîrșire. Hăituit de acest gînd, cuvîntă mai departe, — dar lucru bizar ! — nu gîngăvindu-se ori împleticind vorbele, ci împroșcîndu-le ca din pușcă, într-o rafală care făcea imposibilă consemnarea lor de către reporteri. Nici una dintre afirmații nu aducea o lămurire sau un reazim în plus la legea în chestiune, oratorul reeditînd ceea ce sute de oameni spuseseră pînă atunci și alte sute aveau să repete.

Cu toate acestea sala îl aclama la răstimpuri și el îi dădea înainte, conștient de eșec și incapabil să-l mai evite. Sau poate mai avea o scăpare ? îi răsări la un moment dat o idee — ori mai degrabă o nădejde periculoasă. Poate se spăla de rușinea trădătorilor dezlănțuind formulînd o acuzare dibace și mișcătoare împotriva poliției ? ! Cu această speranță, schimbă dintr-o dată firul discursului, deși, prin spusele ce urmară, nu izbuti decît să-și arate mînia, nicum să impresioneze ascultătorii. Grozav ar fi vrut să-i urnească din nepăsare, alăturîndu-i răzvrătirii ce-i colcăia în cuget, dar nu găsea cuvintele la îndemînă. În ciuda sforțărilor disperate, nu reuși să exprime ideea că oamenii din afară aveau același drept de a se declara pentru votul secret ca și parlamentarii ce se manifestaseră împotrivă-i, și nici să explice ca lumea că suferiseră asuprirea poliției tocmai pentru că îndrăzniseră să-și dea la lumină părerea. Învins în noua sa încercare, mai recurse la una, și anume să relateze pățania proprietarului, nu cu revoltă și patos, ci detașat și cu duh. Însă cum nu izbuti s-o facă, se opri chiar la mijloc și se așeză pe bancă. Din nou îl acoperiră ovațiile — ca pe oricare membru la discursul inaugural — numai că el se simțea atît de nenorocit, încît și-ar fi zburat pe loc creierii dacă avea un pistol.

A urmat un ceas de cumplite chinuri lăuntrice, în care nu putea nici să iasă din sală, nici să îndure șederea în continuare, iar în buimăceala sa fără margini, o vreme uită să-și mai pună tichia pe cap — un privilegiu și

totodată o îndatorire a deputaților — ca, într-un tîrziu, cînd dădu cu ochii de ea, s-o înhațe cu asemenea repezeală și cu priviri atît de speriate, de parcă abaterea lui ar fi fost observată și osîndită de toți cei prezenți. Pe la orele două, se suspendă, în fine, ședința, izbăvindu-l de odioasa ședere la locul rușinii. Cu un strop de atenție, socoti că putea să ocolească prietenii, strecurîndu-se, de unul singur, în stradă. Lăsîndu-se mai la urmă și mergînd cu ochii în pămînt, ajunse cu bine pînă la ușa sălii de întruniri, dar cînd să iasă, se simți apucat de braț. Era domnul Monk.

— Ai de gînd s-o iei pe picioare ? îl întrebă el.

— Da, îi răspunse cu mare efort.

— Atunci te însoțesc pînă în Pall Mall.

Nu avea cum să scape, refuzîndu-l pe unul ca Monk așa că, fără de voie, plecară împreună din Parlament. Străbătură culoarele și curtea în tăcere, și numai cînd ajunseră în stradă se auzi domnul Monk.

— Să știi că n-a fost prea rău, iar pe viitor ai să dai și mai mult, spuse el, referindu-se, natural, la cuvîntul tînărului coleg.

— Degeaba încercați să mă consolați, îi zise otrăvit de mîhnire și umilință. Sînt conștient că m-am acoperit de batjocură, dar cel puțin m-am lecuit de a mai ține discursuri.

— Aa, bănuiam eu cam ce gînduri te bat, și tocmai de aceea țineam să-ți vorbesc. Ești încredințat, sper, că nu am motive să te flatez și, ca atare, am să fiu cît mai obiectiv cu putință. Cuvîntarea ținută de dumneata, Finn, nu a strălucit prin nimic, însă nici nu a fost mai prejos decît altele rostite tot de începători. Drept care, nu ți-ai atras nici oprobriu, nici fală. Adică, exact cum era de dorit să se întîmple. Și acum un sfat de prieten. Să nu te ferești niciodată să exprimi o idee care te pasionează, dar în clipa cînd iei cuvîntul, să fii cît se poate de scurt, pînă vei căpăta deprinderea locului și nepăsarea trebuincioasă. Cît despre faptul că te-ai compromis, iartă-mă, însă nu-ți dau dreptate, fiindcă nu i-ai întrecut pe alții în prostii.

CAPITOLUL XXVII

COMENTARII ÎN JURUL LUI PHINEAS

LADY LAURA KENNEDY auzi două versiuni privitoare la cuvîntarea protejatului ei — ambele provenind de la martori. Primul era Kennedy, care nu lipsea niciodată de la locu-i obișnuit ; cel de al doilea, lordul Brentford, așezat, poate spre ghinionul lui Phineas, în lojile rezervate pairilor.

— Și crezi într-adevăr că a fost un eșec ? îl iscodi lady Laura pe soț.

— În nici un caz un succes ; se pronunță el de sus, cu răceală. Conținutul nu avea nimic special, și pe deasupra, o bună parte din el era de nedeslușit.

După sumarul raport, lady Laura se apucă să răsfoiască ziarele, căutînd cu viu interes opinia presei despre progenitura-i politică — sau, cel puțin, discipolul adoptat, cum îl considera pe Phineas Finn. Cu cîtă căldură și încredere îl recomandase unor personalități precum Monk, ducele de St. Bungay și chiar domnului Mildmay, dorind ca alesul să se distingă de la bun început ca un talent în ale politicii — o năzuință care, după căsătoria cu Kennedy, părea că o stăpînește cu putere sporită. Probabil știind că-l nedreptățise pe un anumit plan, simțea nevoia să-l compenseze în altul. Oricum, vădea atîta interes pentru reușita iubitului părăsit, încît soțul — față de care nu se osteni să se ascundă — începuse a se simți deranjat. Faptul fusese la timp observat de consoartă, fiindcă femeia nu poate rămîne multă vreme străină de sentimentele omului de alături. Și o confirmare o avusese chiar astăzi, în aerala cu care îi comentase discursul. Dar toate acestea nu o împiedicară să cerceteze gazetele, pentru a lua cunoștință de relatările oficiale, pe care le găsi înghesuite în șase rînduri, și cu adausul — strecurat sub forma unei poveți — ca tînărul deputat să vorbească mai rar, dacă dorește ca spusele lui să aibă cuvenitul efect atît în Cameră cît și în fața poporului.

— Din ce se scrie aici, văd că a fost îndelung aclamat, se încăpățînă inimoasa mentoră să remarce.

— La primul discurs, orice membru este întîmpinat cu ovații, îi explică soțul posac.

— Și totuși, pe viitor le va culege pe merit, sînt convinsă.

— Se poate, mîrîi Kennedy întorcîndu-se la ziar, de pe care nu-și mai dezlipi ochii cît rămaseră împreună.

Mai tîrziu, în aceeași zi, lady Laura, din nou însoțită de Violet Effingham, îi făcu o vizită tatălui și, auzindu-l că asistase la dezbaterile din după-amiaza trecută, se grăbi să-l descoasă în legătură cu Phineas. Ca și Kennedy, însă, lordul o cam opări cu impresiile.

— Ce să-ți spun despre cuvîntare ? glăsui vădit indispus. Mai bine s-o lăsăm baltă.

— Cum adică, a fost chiar așa de catastrofală ? stărui fiica.

— La început a mers binișor — fără să impresioneze pe nimeni, firește — ca pe la mijloc s-o ia complet razna, blamînd poliția și magistrații, încît puțin a lipsit să nu ne pornim pe tuse [1] și să-i luăm piuitul. Dar ne-am gîndit că era la primul discurs și ne-a fost milă să-l încolțim.

După cele aflate, lady Laura nu mai stărui cu întrebările, însă, ca orice femeie, hotărî să nu-l abandoneze pe Phineas. Doar cîte eșecuri inițiale n-au prefațat succese magnifice, își spuse cu nezdruncinată încredere.

— Mildmay o să piardă partida, urmă lordul cu și mai mare înverșunare. Legea lui o să cadă, iar odată cu ea, pică și premierul.

— Și ce-o să faceți ? îl întrebă lady Laura.

— Vom proceda la o nouă dizolvare a Camerei, urmată de alte alegeri electorale.

— La ce v-ar servi cînd tot n-o s-aveți o alcătuire mai liberală ?

— Însă mai temperată s-ar putea să obținem — sau mai puțin radicală — ca să nu ne izbim de atîția susținători ai lui Turnbull. Altfel, se pare că douăzeci și șapte de membri votează cu dînsul ori se abțin, pur și simplu.

— Toți ar merita să dispară din Parlament, se indignă lady Laura.

---

[1] Tradiționala formulă prin care Camera Comunelor întrerupe pe vorbitor.

— Uşor de zis, dar ce s-ar alege de noi ? Cine ar forma guvernul majestăţii regale ? zise lordul, însoţind solemnele întrebări de o gravă încruntare a chipului. Măcar de s-ar dovedi Turnbull în stare să ia frîul conducerii, însă părerea mea e că nu reuşeşte.

— S-ar putea să te-nşeli, dacă-l are pe Daubeny ca hăitaş, opină fiică-sa.

— Şi atunci domnul Finn îşi va pierde mandatul ? se amestecă şi Violet în discuţie.

— Tot ce se poate, îi ripostă lordul. Dealtfel l-a obţinut printr-un simplu hazard.

— Va trebui să-i găseşti altă circumscripţie pe care s-o reprezinte, insistă fata.

— Cam greu, draga mea, răspunse bătrînul, după care plecă lăsîndu-le singure.

În salon coborî o tăcere destul de apăsătoare, pe care de-abia la vreun sfert de oră o destrămă Laura Kennedy urzind, cu glas tare, un plan pentru fratele ei.

— Dacă vor fi cu adevărat realegeri, nădăjduiesc să candideze şi Oswald în Loughton, spuse ea referindu-se la o circumscripţie megieşă cu Saulsby, în care lordul Brentford se bucura de considerabilă trecere. A sosit de mult vremea ca bătrînul Standish să renunţe la deputăţie, îşi urmă firul gîndului neconturbată de Violet. Doar i-o ajunge un pătrar de veac de cînd este parlamentar, fără să mişte un pai şi participînd foarte rar la întrunirile Camerei.

— Domnul Standish e cumva unchiul tău ? se interesă fata.

— Nu. Este var cu papa, şi mult mai în vîrstă ca el. Scurtează la optzeci de ani, mi se pare.

— În locul lui n-ar putea candida domnul Finn ? ciripi Violet nebănuind implicaţiile întrebării decît numai cînd observă brusca seriozitate de pe chipul prietenei.

— Cred că Oswald este cel mai îndreptăţit aspirant, îi replică Laura cu glas la fel de ceremonios ca şi aerul pe care şi-l luase.

— Eu nu zic că nu ar avea dreptul, însă crezi că ar consimţi să intre în Parlament ? Faţă de mine s-a arătat cu totul potrivnic.

— Poate și-ar schimba atitudinea dacă l-aș determina pe papa să-i vorbească, cerîndu-i să candideze în Loughton.

În salon se făcu din nou liniște, însă de astă dată pentru puține secunde. Violet fiind pasămite nerăbdătoare să readucă vorba de Phineas și de sumbrele-i perspective de care aflase.

— Ar fi mai mare păcatul să rămînă unul ca domnul Finn cu buza umflată. Tu ce-ai zice de una ca asta?

— Mi-ar părea foarte rău.

— Și mie la fel; iar de cînd am auzit de la conte că a scrîntit-o cu discursul de aseară, îl căinez și mai tare. Nu pentru că s-a arătat mai prejos ca un Turnbull — despre care se spune că i-ar tăia gura în săbii — ori decît o scîrnăvie ca Bonteen — capabil să latre ceasuri de-a rîndul. Nu. Deoarece, după mine, a face pe oratorul nu e mare bravură, și nici semn de inteligență, și domnul Finn ar putea să vorbească splendid, odată ce-ar vrea cu tot dinadinsul. Ci fiindcă ar fi o rușine să rămînă, cum s-ar zice, în ploaie, pierzînd un titlu pe care îl merită.

— S-ar putea să-l mențină dacă e susținut de contele Tulla, fiindcă de el bănuiesc că-i atîrnă soarta în eventualele realegeri.

— Nu cunosc amestecul contelui Tulla și nici măcar nu i-am auzit numele, dar sînt convinsă că l-ar salva circumscripția Loughton, de-am izbuti să i-o punem la dispoziție. Natural, ar putea s-o aibă și fratele tău, deși mă îndoiesc că i-ar sta în cale domnului Finn.

— Ce spui tu, nu va fi cu putință, i-o tăie lady Laura cu gravitate, întrucît Loughton e o circumscripție de care papa s-a legat foarte mult și n-o să renunțe la ea. În motivarea adusă, Laura nu găsi de cuviință să divulge și firul acestui atașament, care nu era altul decît posibilitatea de a o mîinui după bunul plac al părintelui — privilegiu rezervat exclusiv nobilimii, pe care nici contele și nici fiica nu concepeau să-l cedeze, deși, cititorul își amintește, fără îndoială, cît de înaintați se credeau amîndoi în concepții.

— Înțeleg, draga mea, că asemenea hotărîri par la prima vedere de neizbîndit, însă, după un timp și după discutarea lor îndelungă, se simplifică și devin realizabile, pledă

Violet în continuare. Uite, să zicem că i-ai propune domnului Kennedy să dăruiască averea sa misionarilor și pe urmă să emigreze în Noua Zeelandă. Desigur, la început, ar protesta vehement, însă după o vreme ai să vezi că se apucă să cîntărească ideea.

— Te asigur că n-am să văd acest lucru, pentru că n-am de gînd să încerc această experiență.

— Fiindcă nu te atrage perspectiva Noii Zeelande. Dar ai putea s-o faci într-alt chip, încercînd să obții circumscripția Loughton pentru sărmanul domn Finn.

— Violet, draga mea, vorbi cealaltă după oarecare tăcere. Mi se pare că ești îndrăgostită de acest june.

— Auzi, ce idee! Numai ție putea să-ți treacă prin minte.

— Stai nițeluș, ca doar nu m-ai auzit pînă astăzi — nici tu, nici altcineva — rostind verdicte sentimentale. Și nu l-aș fi pronunțat dacă nu-l apărai cu atîta dîrzenie. Ori asta înseamnă că ești îndrăgostită de el.

— De ce nu aș fi, dacă așa mi-ar cășuna mie?

— N-ai decît. Ce să zic? Deși nu uita că e lefter.

— Nici tu să nu uiți că eu sînt bogată.

— Dar ți-a dat vreo dovadă că ține la tine? M-aș îndoi, crede-mă.

— Dacă mi-a dat-o sau ba, mă privește.

— Prin urmare îl iubești, nu-i așa?

— Și ăsta e tot un secret.

— Natural, se dădu ea bătută, înălțînd neputincioasă din umeri. Și n-am să-l divulg, dacă tu îmi vei cere. Iar de ții să-mi afli părerea, am să-ți spun răspicat că nu-i o partidă demnă de tine.

— N-am să-ți cer nici părerea, și nici să păstrezi secretul. Despre mine ești liberă să vorbești cît îți place, dar nu ai dreptul să faci presupuneri în legătură cu domnul Finn.

— Doar nu vorbesc decît față de tine. Așa că poți fi pe pace.

— Sînt oricum, te asigur, pentru că nu mai îmi plec urechea la tot ce scornește lumea. Mai deunăzi, de pildă, lady Baldock mi-a venit cu o năstrușnicie de putea să mă îmbolnăvească de-aș fi luat-o în serios. Mă întreba, mătușica, pe cînd am decis măritișul cu Laurence Fitzgibbon.

— Ei, fugi, că nu pot să cred ! exclamă lady Laura uimită.

— N-ai decît, dar așa m-a întrebat.

— Și tu ce i-ai răspuns ?

— Că nunta mai suferă o mică amînare întrucît în decurs de doi ani l-am văzut doar o singură dată și atunci nici măcar un minut ; pentru că nu-mi amintesc cum arată și nici el nu știe cum mă cheamă pe mine, dar că, într-o săptămînă sau două, aceste nimicuri se aranjează, și vom face logodna. Explicația se pare însă că n-a mulțumit-o, judecînd după vijelioasa ieșire din cameră și ușa trîntită în urmă.

— Dar ce-o fi făcut-o să se oprească tocmai asupra unuia ca Fitzgibbon ?

— Pesemne vreo festă jucată de cineva, poate chiar de Augusta, care a vrut să se amuze. Și dacă bănuiala mea își va găsi confirmare, am s-o prețuiesc și mai mult pe iubita mea verișoară. Să revenim, însă, la tine și la supoziția de adineaori pe care n-aș putea s-o combat cu armele folosite în cazul mătușii, ci vorbindu-ți deschis și cu toată seriozitatea. Nu-l iubesc pe Phineas Finn — Dumnezeu mi-este martor — și nu numai pe el, dar pe nici un alt bărbat.

Auzind-o, chipul amicei se lumină.

— Sincer să-ți spun, nu cred că mi-aș putea dărui inima vreodată, își urmă Violet spovedania, pentru că altfel, nu văd de ce nu m-aș îndrăgosti de un tînăr ca Finn. Și la aceste cuvinte, Laura se întunecă iar. În primul rînd, e un gentilom, începu fata să-i enumere calitățile. În al doilea, are personalitate și duh — însă fără să te sufoce cu ele ori să-ți dea de înțeles, cum fac alții, că n-are egal pe pămînt. În al treilea, se comportă fără cusur, afișînd maniere alese — poate nu aidoma lordului Chesterfield, dar sub nici un cuvînt agresive. Nu bruschează pe nimeni și totodată nu lingușește. Cunoaște măsura fiecărei persoane, respectînd-o și respectîndu-se totodată, ceea ce-i înlesnește legăturile sociale, de care nu face niciodată paradă. De aceea, nu m-ar mira ca odată numit arhiepiscop de Canterbury, să ocupe cel mai înalt jeț al țării fără pic de fățărnicie și aroganță.

— Văd că îl lauzi, nu glumă, remarcă lady Laura.

— Îl laud, însă nu îl iubesc. În ipoteza că mîine m-ar cere, oricît de mult m-ar mîhni, l-aș refuza categoric. În schimb dacă-l văd că se însoară cu prietena cea mai bună, l-aș privi ca pe un frate și la fel l-aș îmbrățișa. E limpede acum ce sentimente îi nutresc domnului Phineas Finn ?

— E clar și totodată ciudat.

— Ciudat ? Pentru ce ?

— Fiindcă și mie îmi trezește aceleași simțiri.

— Adevărat, Laura ? Și eu care te-am crezut o vreme îndrăgostită lulea și gata să-l iei de bărbat...

Coalaltă rămase pe gînduri, în atitudinea în care o ascultase — cu cotul înfipt în masă și cu obrazul proptit în palmă — cumpănind la ce avea să rostească. Se cuvenea să facă o mărturisire ? Îi aducea ea dorita mîngîiere a inimii ? Pe de altă parte, prietena, privind-o cu stăruință și răbdare, aștepta, evident, un răspuns. Poate la fel de sincer și de explicit ca al ei — o pretenție nu tocmai neînsemnată, dat fiind că Laura era o femeie căsătorită, și deci nu putea să-și deschidă sufletul cu una cu două. Mai ales iscodită. Ci numai de bunăvoie și de dragul ascultătoarei de alături. Pesemne gîndul acesta îi risipi șovăiala și-i dezlegă, în sfîrșit, limba.

— Într-adevăr, era cît pe aci să-l iau de bărbat, recunoscu ea, dar, spre deosebire de tine, care, așa cum spuneai adineaori, dispui de avere și faci exact ce dorești, eu nu aveam bani și nici putința de a hotărî după placul meu.

— De aceea ziceai că nu crezi să-mi fi dat o dovadă de dragoste...

— Am scăpat așa vorbe ? Înseamnă că m-a luat gura pe dinainte. Nici nu e de mirare, cînd știam că ține la mine. Că mă iubește.

— Ți-a declarat-o în față ?

— Așa cum ne vorbim noi acum.

— Și tu ce i-ai răspuns ?

— Mă logodisem în dimineața aceleiași zile. Acesta mi-a fost răspunsul.

— Și ce-a zis cînd a aflat vestea ?

— Nu știu. Nu mai îmi amintesc. Dar s-a comportat la înălțime.

— Şi dacă m-ar îndrăgi pe mine acuma, spune-mi, ai fi supărată ?

— Pentru asta, nu, nicidecum. Din cît mă cunosc, nu sînt chiar aşa egoistă.

— Dar atunci pentru ce ?

— Pentru că simt că în răbojul ursitei stă scris să devii soţia lui Oswald.

— Atunci răbojul ursitei e fals ! explodă Violet, ridicîndu-se brusc şi pornind-o prin cameră.

În timp ce se petreceau toate acestea. Phineas suferea ca un cîine în mărunta sa locuinţă. În zadar căuta să recheme încurajările domnului Monk, să creadă, precum îi spusese, că nu se discreditase complet ; că şi alţii o zbîrciseră la primul discurs, fără a-şi compromite cariera de mai tîrziu. Ascultîndu-l, se simţise înviorat de o speranţă, socotind — cu dreptate — că vorbele sale se întemeiau pe trăiri şi învăţăminte. Dar această nădejde pierise odată ce se trezi în sălaşul din Great Marlborough Street, unde, în strîmtoarea singurătăţii, îl încolţiră pe rînd imputările şi căinţa. Pentru ce se înfipsese în Parlament ? Ca să se mintă pe sine şi pe alţii, părînd ce nu este şi nu va fi niciodată ? Ce putea să-l mai spele de vinovatele şiretlicuri, să-l răscumpere înaintea sa şi a lumii ? Poate doar umilinţa unei supreme îngenunchieri : recunoaşterea farsei pe care o jucase, păcălind oamenii şi făcîndu-i să-l creadă în stare de fapte la care nu se putea ridica niciodată. Pînă şi în dimineaţa aceea mai înscrisese o victimă în persoana ziaristului Slide pe care îl amăgise cu falsa impresie că e capabil să lupte pentru cauza unui Bunce, ca pînă la urmă să nu se arate în stare nici măcar să descrie abuzul săvîrşit de poliţie ! Dar cu Slide se încheia un întreg pomelnic de traşi pe sfoară, începînd firesc, cu lady Laura. În chip necinstit se insinuase în sufletul ei, dîndu-i a înţelege că merită să-i devină bărbat. Cum tot necinstit căutase să intre în graţiile tinerei Violet Effingham ori îi dăduse ghes lordului Chiltern, pretinzîndu-se vrednic de prietenia unui aristocrat. Pe ce temeiuri se avîntase aşa sus ? De ce venit dispunea ? Care-i era adevărata obîrşie ? Ce rang deţinea în societate ? Evident, nimic nu-i îndreptăţea îndrăzneala,

și acum își primea cuvenita pedeapsă — sau poate răsplata ce-o merită impostorii. Rechizitoriul continuă multă vreme, la fel ca și umbletul în lungul și latul odăii, iar cînd osteni și se întinse pe pat, gîndul său rătăci spre Mary Flood Jones.

Oare de-i rămînea credincios și ar fi trudit ca un rob sub veghea domnului Low, ar fi fost scutit de oprobriul înșelăciunii ? Cu siguranță că da, își răspunse într-un tîrziu, înecîndu-și durerea în izbăvitoarea inconștiență a somnului.

Dimineața, cînd gazda-i bătu în ușă, se trezi buimăcit și cu senzația că de-abia adormise.

— A venit domnu ăla, îl anunță ea în șoaptă.

— Care domn ?

— Bătrînu... știți'mneavoastră.

Adică zarafu, tălmăci Phineas, văzîndu-l parcă aevea pe blestematul de Clarkson.

— Lua-l-ar dracu să-l ia ! bombăni cu năduf, după care îi spuse femeii că avea să-l primească.

Să-l evite, nu avea cum, deoarece „musafirul" nu numai că n-ar fi plecat pînă nu îl vedea, ci, de-l făcea să aștepte, năvălea peste el. Așa că trebuia să-l întîmpine cît mai de grabă. Cu mari eforturi alungă moleșeala, zvîrli un halat peste umeri, își netezi sumar părul și intră în salonașul modest, unde obișnuia să-și ia micul dejun, furios și aproape decis să-l scoată pe Clarkson în brînci. Ținuta nengrijită plus aerul de mîhnecată încurcătură nu puteau trece neobservate de un ochi scrutător ca al cămătarului, care, după ce-l măsură un răstimp, cu două degete proptite pe buze și frecîndu-și bărbia de cravata cea albă — cum părea să aibă deprinderea — clătină din cap și rosti :

— Rău mai stă treaba. Tare rău, dom'le Finn. Nu-i așa c-am dreptate ?

— Rău este obiceiul pe care ți l-ai făcut dumneata să dai buzna la mine la orice oră îți cășună, îl repezi Phineas.

— Da' unde ați vrea să vă văd ? Pe culoarele Parlamentului ? V-ar place una ca asta ?

— Ca să-ți spun adevărul, nu aș vrea să te văd nicăieri.

— Auzi vorbă ! Păi cred şi io ! Şi vă mai pretindeţi oameni cinstiţi ! Halal deputaţi, n-am ce zice ! După ce mi-aţi mîncat bănişorii, acu, poftim, că n-aţi mai vrea să daţi ochii cu mine !

— Eu nu ţi-am mîncat nici un ban, se aprinse celălalt şi mai tare.

— Ei, da', nu vă pierdeţi cu firea, îl domoli cămătarul, că de mine tot nu scăpaţi pînă nu-mi plătiţi gologanii.

— N-auzi, omule, că nu i-am luat eu ? protestă aproape ţipînd.

Dar pe Clarkson nu părea să-l impresioneze. Calm şi cu vechiul său tic — de a-şi trece bărbia peste cravată — îi flutură poliţa pe sub nas.

— O vedeţi, dom'le Finn ? Este sau nu iscălită de 'mneavoastră ?

— Da, e semnată, recunoscu biruit.

— Atunci vreau bănişorii.

— N-am de unde să ţi-i restitui.

— De ce n-oţi fi pontual, c-atunci aş face şi io orişice pentru 'mneavoastră. Zău aşa, dom'le Finn, vorbi pe un ton mustrător, după care se aşeză la masa cu gustarea de dimineaţă ; înfăcă pîinea, tăie o felie din ea şi începu s-o ungă cu unt, atît de atent şi de tacticos, de parcă era acasă la el.

— O clipă, domnule Clarkson, căută Phineas să-l pună la punct. Nu v-am poftit la micul dejun şi nici n-o pot face, deoarece aştept pe altcineva.

— Păi nici n-am aşa o pretenţie, ci vreau să iau doar o bucăţica dă pîine cu unt, grăi cămătarul neconturbat de energica-i intervenţie. Şi, după ce înbucă un dumicat zdravăn, îl întrebă cu acelaşi aer tihnit : Da' de unde luaţi, frate, untu, că e slănină, nu alta, şi v-aş trimete o femeie cu marfă pe cinste şi mai ieftină poate. Ce zicеţi, să vă fac vorba cu lăptăreasa ?

— Nu, mulţumesc, îl refuză Phineas ; uitîndu-se înmărmurit cum îşi umple o ceaşcă cu lapte şi o soarbe pe-ncetul, regretînd, în chipul cel mai vizibil, lipsa ceaiului care nu fusese încă adus. După ce terminaţi cu mîncatul, am să vă rog să plecaţi, domnule Clarkson, şi să nu mai daţi niciodată pe aici, fiindcă n-o să vă mai primesc, îl apostrofă el.

Zaraful își urmă însă neclintit ospătarea, rostind printre înghițiturile drămuite :

— Prea bine, dom'le Finn, nu vă mai deranjez p-acasă, pentru că po' să vin și la Parlament. Cunosc coridoarele ca în palmă și mă știe cam toți dup-acolo. Numa' dă v-ați arăta pontual cu plata, ca să n-aveți belele cu mine, ci să fim ăi mai buni prieteni din lume.

Și cum isprăvise ultimul dumicat, își luă ziua bună și dispăru.

CAPITOLUL XXVIII

SUPUNEREA LA VOT A REFORMEI ELECTORALE

ÎN ACEA SĂPTĂMÎNĂ, cît a durat pritocirea proiectului, sumbrele proorociri ale lordului Brentford au fost dezmințite în parte. Îndrăgind scaunul de ministru mai vîrtos decît circumscripția pe care o reprezenta, bătrînul intrase pasămite la gînduri și privise situația printr-o optică deformată de spaimă cînd afirmase că vor fi douăzeci și șapte de voturi potrivnice, iar legea propusă va cădea de la primul scrutin. Alți parlamentari, mai imparțiali în aprecieri — de speța lui Bonteen și Laurence Fitzgibbon — ori clarvăzători și mai inveterați ca aceștia — precum Ratler și Roy — alcătuiau liste cotidiene ; cu variații de numai un nume sau două, și cu diferențe la puncte de ordinul zecimalelor, încît sciziunea — după estimările dumnealor — se solda cu un decalaj foarte mic.

În ziua de vineri se făcuseră presiuni susținute în vederea curmării dezbaterilor, dar în ciuda acestora, lanțul zornăitoarelor declarații s-a întins pînă luni. Dimineața, la club, înaintea reînceperii lor, domnul Ratler, vădise, de față cu Phineas, convingerea fermă că, la ceasul acela, schisma din Cameră se preta excelent la pariuri.

— Știm că există numai doi membri sub semn de întrebare, însă nimeni nu bănuiește care încotro va vota. Eu aș zice că fiecare de altă parte ori ambii se vor abține,

ceea ce ne aduce, și într-un caz și într-altul, egalitatea scrutinului.

Aceasta era varianta pe care miza domnul Ratler, sugerînd-o, natural, și confraților, în vreme ce Roy — coordonatorul partidului oponent — răsărise cu alta, potrivit căreia, cel puțin unul din facționiștii cu pricina își depunea votul în urna domniei sale, pe cînd cel de al doilea nu avea să i-l dăruiască lui Ratler, votînd, prin urmare, solidar cu întîiul. Ideea pariurilor se răspîndi cu iuțeală de fulger și londonezii începură să le încheie pe capete, însă ciudat, nu pe formula lui Ratler, ci pe cea a rivalului care, pesemne, se bucura de mai multă încredere. Victoria nu putea fi decît de partea conservatorilor, și lumea le acorda din oficiu punctul hotărîtor ; ca la despuierea scrutinului să se constate cu nețărmurită surprindere că amîndouă partidele întruneau sufragii egale. Singurul vot menit să răstoarne balanța — adică al președintelui Camerei — se dăduse guvernului. „Doar așa domnul Mildmay putea să mai facă un pas înainte" comenta inciudat onorabilul Roy, deși premierul nu se hrănea cu iluzii chiar după avantajul ce-l dobîndise. Grijile și presimțirile sumbre îl încolțiseră din momentul cînd Turnbull i se pusese de-a curmezișul : de atunci simțise pericolul ce-i amenința legea, dar socotise nedemn să bată în retragere numai ca să respecte voința aprigului său adversar.

Pentru Phineas săptămîna aceea fusese deosebit de încărcată, deoarece, pe lîngă activitatea parlamentară, asistase la două ședințe ale Comisiei de cercetare a mizăriei conservate, se dusese în cîteva rînduri la redacția gazetei „The People's Banner", iar peste toate acestea, mai avusese bătaie de cap și cu neostoitul său proprietar care, cu prețul de a-și irosi pîrâ și ultimul șiling, ținea să se judece cu poliția pentru arestarea lui samavolnică. În deșert îi predicase sotia, spunîndu-i, printre altele multe, că un rău săvîrșit nu mai poate fi îndreptat, implorîndu-l să-l dea uitării și să renunțe la acțiune. Bunce nu lăsase o iotă din ce știa el, închizîndu-i gura cu teorii jignitoare, printre care și aceea că n-o să-l învețe o toantă și o hrăpăreață ca ea ce să facă. Rănită de moarte, consoarta se pornise pe plîns, vărsîndu-și amarul înaintea chiriașului preferat.

— Să se ducă la dracu toți de se bat cu pumnii în piept și se laudă că ne umplu de fericire. Aș da nu știu ce să n-avem nici Parlament, fiindcă la ce ne promite marea cu sarea, cînd legile lor și toată zdroaba cu votu' înseamnă o pîine nenorocită și dihonie în casă ? se jeluia femeia.

În conflictul iscat, Phineas căutase tot timpul să-l abată pe Bunce de la ideea procesului, povățuindu-l să-și păstreze bănuții în pungă și să lase litigiul pe seama ziariștilor de la „Banner", care, oricum, începuseră lupta și aveau s-o continue fără sacrificii pecuniare. Dar cu toată polemica ce-l încinsese pe răzvrătit — și pentru care vădea o recunoștință vecină cu aservirea față de Slide — la acțiunea juridică nu concepea să renunțe, influențat, pasămite, de același adorat gazetar ce-l zădăra în ascuns, subminînd astfel îndrumările unui amic mai de bună credință, cum era Phineas.

La stăruințele proprietarului, îl însoți la biroul magistratului Low — de la care Bunce mai primise de lucru, în calitate de scrib — iar acesta îi dădu cam aceleași îndemnuri de cumințire.

— V-ați întrebat, pînă să mă vedeți, ce scop urmăriți prin darea în judecată ? îl chestionase juristul după ce află pricina consultației.

La care clientul răspunsese fără multă zăbavă :

— Vreau să mi se repare nedreptatea făcută.

— În ce chip ? Prin despăgubire bănească ?

— Aș ! Da' de unde ! Nu la parale mi-e gîndu'. Ci vreau să fie pedepsit polițaiu'.

- Din spirit de răzbunare ?

— Aș ! Da' de unde ! protestase din nou clientul.

— Asta e bine, urmase calm domnul Low, fiindcă, deși socotiți că polițistul și-a întrecut datoria, se cuvine să vă dați seama că nu a făcut-o dintr-o pornire față de dumneavoastră.

— Să poate, nu zic, da' pe viitor aș vrea să nu mai întreacă măsura ; să-și cunoască lungu' nasului.

— Vă aprob întru totul ; de aceea abuzurile se consemnează în presă, iar șeful departamentului e scuturat mai apoi în Cameră, deși, să mulțumim cerului, avem foarte puține abuzuri în Anglia.

— S-ar putea înmulți dacă n-am să cer socoteală pentru cele pățite, avertiză Bunce cu dîrzenie.

— Asta și încercăm, numai că trebuie să cumpănim bine, deoarece nu obținem nimic acuzînd un singur sergent a cărui decizie a fost confirmată de aprobarea judecătorilor. Dacă, în schimb, vreți să stîrniți numai vilvă, consolidîndu-vă prin aceasta prestanța, indiferent cît aveți să plătiți, ori va cheltui altcineva pentru...

— Care altcineva ? îl opri clientul contrariat. Doar n-oi avea niscaiva milionari la spate, ci îmi pui banii mei la bătaie.

— Dacă-i așa, atunci nu aș deschide acțiune, îl consiliase prudent magistratul.

Această povață nu-l clinti pe proprietarul lui Phineas de la hotărîta sa răfuială, în schimb îl întoarse împotriva juristului, pe care, de cum ieși în piațeta din fața biroului, îl și luă în primire.

— Are habar 'mnealui ce-i ăla patriotism ? Auzi ! Cică umblu să-mi întăresc vaza ! Doar la asta îi duce mintea și i-a dus todeauna. Cum vede o scînteie de simț patriotic în tine, o ia drept ambiție ! Nu, dom'le avocat, nu-mi stă gîndu' la faimă. Vreau numa' să fiu lăsat în pace, să molfăi în tihnă pîinea de mi-o cîștig. Și să-i văz pe polițiștii pentru care plătesc impozite ca să mă păzească de hoți, că-și fac treaba ca lumea, nu că înhață oamenii cumsecade și-i vîră la zdup. Asta vreau, își vărsă el paraponul, după care porcese la un alt avocat, neglijînd slujba, spre paguba lui și a patronilor, în vreme ce Phineas se abătu pe la redacția ziarului „Banner", unde trînti un articol de fond despre Bunce, pentru care primi suma de o guinee. Retribuția nu era neglijabilă, întrucît, adunată cu altele ce ar fi rezultat din viitoarele contribuții, putea să-i asigure un venit mai frumos decît i-ar fi adus Parlamentul. Cu o condiție — să se lepede de concepția neortodoxă pe care o nutrea pentru votul secret. Încolțit de Slide și de un gentilom mai în vîrstă, căutase să-și motiveze convingerile, însă fără sorți de izbîndă, deoarece, oprindu-l la jumătate, domnul tomnatic — care nu era altul decît editorul gazetei — îi spusese cu tîlc : „Dum-

neata nu-l aprobi, te privește. Însă noi îl susținem", ceea ce însemna, evident, că numai împărtășind punctul lor de vedere putea să aspire la o colaborare continuă și rentabilă. Scandalizat, Phineas recurse la alte argumente, mai temeinice și mai zeloase decît cele dintîi dar, din păcate, la fel de ineficiente, încît, pînă în cele din urmă, consimți să-și struneaască pana și avîntul său patriotic, punîndu-le doar în slujba unor teme diurne — ca cea furnizată de Bunce — în care părerile personale nu se ciocneau cu cele apărate de publicație. Compromisul părea salutar pentru ambele părți, înlesnindu-i eroului nostru plasarea celui de al doilea articol, iar redactorului putința de a-l cultiva în continuare, încredințat că, în ciuda obtuzității pe care o vădea pentru votul secret, un nume ca Finn rămînea totuși o achiziție, de care nu se putea dispensa chiar așît de ușor. E drept că parlamentarul de acum își pierduse nimbul de odinioară, însă tot mai purta inițialele magice [1] care-i confereau un prestigiu mai presus de meritele reale și-i deschideau ușa nu numai la un ziar pricăjit precum „Banner", ci la companii anonime și neanonime, chiar dacă răsfățatul în chestiune reprezenta un neștiut colț de țară, ca Loughshane. Așa chibzuise publicitarul cel vîrstnic, și calculul său dădea roade. Phineas punîndu-i al doilea articol pe masă, cu făgăduința să mai aducă și altele. La plecare, Slide îl conduse, etalîndu-i din nou teoria că fără „foaie" nu poate propăși în politică, pe care junele nostru i-o ascultă resemnat, fără ca de astă dată să-l mai înțepe în timpane cuvinte ca „foaie" ori „Comune", revenite mereu pe buzele gazetarului. Dealtfel, pînă la despărțire, avu prilejul să le audă de cîteva ori repetate, întrucît Slide ținu să-i dezvăluie și procedeul prin care avea să pătrundă în „Comune", ca deputat.

— Vezi așa ? îl întrebă el arătîndu-i o pană de gîscă tocită. Acum, închipuiește-ți Comunele ca pe o stridie, și pana drept sabia cu care o despic. Uite așa am s-ajung, zise el, simulînd gestul spintecării în două. Iar o dată în Comune, sînt sigur că mă impun. Absolut sigur. Că doar ce-ți trebuie ca să impresionezi ? Papagal și curaj, nu să te lași pradă fricii, pe motiv că te urmăresc cîteva sute

[1] Aluzie la inițialele M.P. — membru în Parlament.

de ochi. Din curtenie — sau din pură curiozitate — Phineas se interesă dacă ţintea o circumscripţie anume, la care Slide îi răspunse că nu se fixase definitiv, aşteptînd reîmpărţirea din sesiunea ulterioară, care se prevedea că va smulge multe mandate din ghearele nobilimii. L-ar fi ispitit Loughton, de pildă, se scăpă ziaristul mai mult fără voie şi, auzindu-l, Phineas tresări cu neplăcută mirare. Cu gîndul la Saulsby, la lordul Brentford, la lady Laura şi la Violet Effingham, conchise degrabă discuţia şi plecă dezgustat. Îl înfiora perspectiva ca un tîrguleţ liniştit, aproape lipit de zidurile din Saulsby, să fie infestat de prezenţa unui limbut arogant ca Slide. Nu era preferabil să respire în continuare atmosfera-i tihnită ?

A doua zi, cînd urmau să se încheie dezbaterile, bietul nostru erou mai avu parte de un pocinog. Înainte de prînz şi pînă către orele patru, se foise cu comisia pentru cercetarea mazărei conservate, unde contrar obiceiului, se răfuise cu vreo doi din ofiţerii prezenţi, întrebîndu-i tot soiul de fleacuri despre cartofii şi varza din stocul de alimente precum şi dacă personalul superior de pe o anumită corabie se hrănise doar cu sparanghel de lux, în vreme ce subalternii nu văzuseră nici un bob de mazăre în farfurii. Toate aceste găselniţe ca şi tonul vindicativ pe care le pronunţase, ne temem că erau, într-un fel, opera domnului Slide, singurul care-l putuse monta, punîndu-i şi elenciurile necesare la îndemînă. Phineas se arătase neiertător şi nesuferit, dar cum, de-a lungul şedinţei se debitaseră răutăţi cu toptanul, cele rostite de el trecuseră aproape neobservate. Parlamentarii conservatori — de la care pornise ideea comisiei şi a cercetării de faţă — aruncaseră potop de învinuiri asupra funcţionarilor din armată şi din marină deşi, dacă erau la putere — ei şi nu liberalii — cu siguranţă i-ar fi susţinut, şi încă din răsputeri. Cu toată pofta de răfuială, la patru fără un sfert întrerupseră interogarea martorilor, deoarece, peste foarte puţin, reîncepeau dezbaterile în Cameră — eveniment de la care nu puteau să lipsească. Zoriţi, o porniră într-acolo, cu gîndul să nu rămînă în picioare şi, mai ales, să apuce rugăciunea tradiţională, ceea ce reuşiră cu prisosinţă, deoarece, la sosire, uşile erau încă larg deschise. Mergîndu-le în urmă, Phineas se trezi acostat de Barrington Erle şi rămase de

vorbă cu acesta chiar pe așa zisa „cărare sacră" — o fîșie pornind din mijlocul holului și ducînd la intrarea în sală, pe care, potrivit unei vechi tradiții, doar deputații aveau voie să calce. Cu forfota dimprejur, popasul lor era grozav de nepotrivit, încît junele nostru de-abia aștepta să scape de Erle și de remarcile sale cu privire la sciziunea care urma. Îi va da un răspuns în doi peri și o va șterge, se socotea el în gînd. Dar cînd să-l rostească, simți o mînă pe umăr și, întorcîndu-și privirea, dădu cu ochii de Clarkson.

— Am venit după gologani, dom'le Finn, zise scîrbosul ipochimen, frecîndu-și bărbia de cravata albă. V-am căutat și p-acasă, ca să lichidăm polița, da' mi se spune întruna că sînteți plecat.

Între timp, un polițist se apropiase de cămătar și, cu o violență de-abia reținută, îl preveni că era interzis să stea pe locul acela și-l îndemnă spre unul din colțurile permise.

— Știu, păcatele mele, că nu e voie aici, da' ce să fac dacă nu dau de datornic acasă? se dezvinovăți în gura mare retrăgîndu-se binișor, ca să nu-l incite pe polițai. În acalmia ce coborîse în hol, apărarea lui zgomotoasă fusese auzită de cel puțin douăzeci de parlamentari, spre mulțumirea lui Clarkson, care de mult îi cocea răzbunarea. O fi domnul Finn ocrotit de un titlu pompos, dar măcar i-l va necinsti, chibzuise zaraful. Și acum își vedea opera înfăptuită.

Pentru Phineas, incidentul a însemnat o palmă usturătoare și suferită absolut pe nedrept. În fond, adevăratul făptaș era Laurence Fitzgibbon fiu de lord și mare dregător la finanțe, cu un salariu de o mie de lire pe an! Ori în vreme ce vinovatul se plimba liniștit, fără a da socoteală de împrumuturile făcute, el, Phineas Finn îndura cea mai cumplită ofensă; el care nu luase în viața lui un bănuț decît de la taică-său ori chiar de mai recursese la unele împrumuturi, niciodată nu se certase cu creditorii. Din punct de vedere bănesc era curat ca o lacrimă, și totuși, semnase o cambie care-l scotea în fața lumii dator. Tremurînd din întreaga ființă și roșu ca para focului în obraji, se smuci de lîngă Barrington Erle și porni în căutarea prietenului care-l băgase la apă. Se duse glonț la locul ce știa că-l ocupă, dar îl găsi gol.

„Va veni negreșit mai tîrziu, pentru votarea în tabere", își spuse el spumegînd de mînie și hotărît să pună mîna pe Laurence și să-l bețelească după cum merita.

Curînd se deschise ședința, în cadrul căreia se auziră cuvîntări strălucite — după aprecierile deputaților. Dintre toate se părea totuși că a lui Gresham rămînea o pildă de elocință care nu putea fi uitată atîta vreme cît dăinuiau mărturiile. În magistrala-i expunere, vorbitorul îl atacă pe Turnbull, acuzîndu-l de necredință în fața poporului, cu toate că în alte discursuri îl numise cu gura sa un vajnic apărător al acestuia... Cel lovit nu se lăsă impresionat, fiindcă pe el cuvintele nu-l afectau, cum domnul Gresham prea bine știa. În schimb Camera și chiar țara întreagă au tresărit înaintea lor, socotindu-le cum nu se poate mai expresive și convingătoare. Într-adevăr, după cum susțineau mai pe urmă ascultătorii, în momentele acelea Gresham uitase de sine, de partid, de strategia de o viață și de planurile îndelung mîgîite — pînă și de slăbiciunea înveterată pentru aplauze — dăruindu-se exclusiv cauzei susținute.

Domnul Daubeny îi ripostase cu aceeași vigoare și măiestrie — dacă nu chiar cu egală sinceritate — arătînd că pledoaria sa pentru aprobarea legii electorale nu putea să găsească aderența cerută, în primul rînd, fiindcă nu întrunea sufragiul în Cameră, iar în al doilea, pentru că nu merita să capete viață.

Pe la orele trei dinspre ziuă, veni, în fine, și rîndul domnului Mildmay. Domnia sa începu printr-o rugăciune complet inutilă, implorînd mila cerului asupra ultimei sale strădanii și pentru izbîndirea acesteia în folosul confraților — dorință pe care toți zeii strînși laolaltă n-ar fi putut să i-o ducă la îndeplinire, după dizgrația ce se abătuse asupra proiectului de la a doua lectură.

Cum era de așteptat, în acea noapte nu s-a făcut nici o precizare cu privire la ce aveau să întreprindă miniștrii, aceasta necesitînd socotință și, natural, o întrunire a guvernului. Un lucru se contura însă cert și, anume, că legea va fi retrasă. Împovărați de incertitudini și osteniți, parlamentarii suspendară ședința deși, cu toată ora tîrzie, mai zăboviră la comentarii.

Domnii Turnbull și Monk plecară la braț, ca pe timpurile cînd discecau fiecare întrunire și propriile discursuri. Oare ce se întîmplase ? Ce-i adusese alături pe acești doi oameni atît de înstrăinați în vremea din urmă ? Să fi uitat fiecare săgețile veninoase pe care și le aruncaseră ? Să fi iertat domnul Monk repetatele atacuri ale fostului său prieten, care, spre deosebire de el, nu concepea să se murdărească primind o simbrie din partea reginei ? Sînt întrebări la care nimeni n-ar fi putut să răspundă, dar fapt rămîne că împrejurarea de acum micșorase prăpastia ce-i despărțise, cel puțin aparent, deoarece, învrăjbiții de pînă mai ieri pășeau împreună, fără să sară unul la altul, ci vorbindu-și cu calmul cel mai desăvîrșit.

— Ciudat cum de rezultatul scrutinului a fost așa strîns, observă domnul Turnbull.

— Într-adevăr, incuviință celălalt. Dar colegii l-au prevăzut de o săptămînă.

— Gresham s-a arătat la înălțime, remarcă Turnbull.

— Absolut, aprobă din nou domnul Monk. Asemenea cuvîntare n-am auzit niciodată.

— Și Daubeny a făcut față în mod admirabil.

— De acord, avînd în vedere măreția momentului și faptul că a vorbit pe nepregătite. Însă discursul cel mai de seamă îi aparține lui Gresham.

— Știu eu, s-ar putea, concedă Turnbull, gîndindu-se la tirada lui de cu o seară înainte, pentru care amicii apropiați îl ridicaseră în slăvi. Totuși, nu pomeni despre asta și nici de faptele celui de alături, dialogul curgînd mai departe pe aceeași albie neutră și impersonală, preț de încă vreo douăzeci de minute, pînă se despărțiră. Nu știau și nici nu se întrebaseră ce vor face ca urmare a scizi-unii din Cameră, semn că, în ciuda apropierii lor de acum, zilele confidențelor trecuseră pentru totdeauna.

Tîrziu de tot, cînd onorabilul Mildmay își începuse cuvîntul, Phineas îl zărise pe Fitzgibbon făcîndu-și apa-riția în sală. Cinase desigur la bufetul din incinta clădirii, preferînd să-și petreacă seara în bibliotecă sau în fumoar, unde, ar fi putut să mai zăbovească pînă la sunetul clopo-țelului anunțînd împărțirea în tabere și începutul votării. Dar în loc de aceasta, comodul prieten dăduse buzna, ne-

păsători și agale, numai spre a-și îndeplini datoria de a vota. De cum îl văzuse, eroul nostru nu-l mai slăbi din vedere, căutînd să-i rămînă în preajmă atît la ceremonialul votării cît și după aceea. Încordat, îl urmase la urnă, apoi la ieșirea din sală și din nou la întoarcere, după despuierea scrutinului, fără să-i fie totuși atît de aproape, încît să-i pună mîna pe umăr. Se părea că prada îi scapă, mai ales în îmbulzeala de la plecare. Și negreșit așa s-ar fi întîmplat dacă nu și-ar fi iuțit pașii către ieșirea dinspre Westminster. De-abia la poartă, și cu suflarea la gură, dădu peste el, mergînd la braț cu Barrington Erle.

Phineas își încetini pasul, își struni respirația și mînia, după care îl apuca cu nădejde de mînecă.

— Hei, Laurence, aș vrea să-ți vorbesc un moment, îi zise cu glas de-abia domolit.

— Dă-i drumul, ce mai aștepți ? îi răspunse compatriotul, întorcîndu-se cu fața la el.

Dintr-o ochire Phineas înțelese că amicul era matolsit — sau băuse un pahar în plus, cum se zice în lumea bună. În aceeași secundă își aduse aminte că Barrington Erle îi stătuse alături cînd odiosul zaraf îi pomenise de poliță, și tare ar fi vrut să-i arate a cui era datoria. Dar în ciuda rușinii ce o îndurase și a dorinței de a se spăla într-un fel, nu avu tăria să-și trădeze prietenul la care se vede că mai ținea, totuși.

— Haide, dă-mi brațul și vino cu mine o clipă, căută să-l tragă deoparte. Erle ne va scuza că-l lăsăm singur.

— Pe toți sfinții din ceruri, ce vrei să-mi spui între patru ochi ? Doar nu ți-oi închipui că-mi arde de confidențe la orele trei dimineața, mai cu seamă după o zi așa grea. Tu nu te simți dărîmat ?

— Mă simt, însă datorită unui necaz pe care l-am avut după masă. Despre el trebuie să-ți vorbesc.

— Pe toți sfinții din ceruri, băiete, numai tu ăi fi încercat de necazuri ? Auzi la el, Barrington ! A intrat militelul la apă !

Cherchelit cum era, Phineas i-ar fi scuzat îndărătnicia și insolența, dar simțise în ele o răutate vicleană, care nu se datora băuturii. Și atunci la ce era să se lase călcat în picioare, în loc să-i zvîrle adevărul în față ?

— Necazul de care faci haz mi se trage de la amicul tău, Clarkson, care a avut neobrăzarea să-mi iasă înainte pe culoarele Camerei, îi spuse fierbînd de mînie.

— Bine ţi-a făcut, măi băiete, fiindcă cine dracu te-a pus să-i arăţi uşa ? A venit la mine şi mi s-a plins. Auzi, să te porţi aşa mizerabil cu un om răbdător cum e Clarkson ! Ce mare lucru era să-l fi lăsat să-şi facă damblaua ? Trecea pe la tine — cum zice el — de cîte trei ori pe săptămînă, iar la capătul sesiunii se topea fără urmă. Numai că tu l-ai dat afară din casă şi, firește, s-a supărat.

— E vorba de gentilomul pe care l-a luat poliţistul din scurt ? se interesă Erle.

— Ce gentilom ? Un cămătar blestemat pe care l-am cunoscut prin amicul nostru de faţă... şi în interesul lui, nu al meu, preciză însfîrşit Phineas.

— Ba, pardon, interveni Laurence. E un tip cu purtări ca de domn — Barrington cred că îl ştie. Iar tu, Finn, măi băiete, ascultă de sfatul meu. Ia-l cu domolul, invită-l la gustarea de dimineaţă şi dă-i a înţelege că la tine poate să vină oricînd.

Şi cu aceste cuvinte, cei doi se urcară în trăsură, în vreme ce păgubitul rămase înmărmurit pe trotuar.

CAPITOLUL XXIX

ŞEDINŢA GUVERNULUI

ÎN ZIUA DE LUNI, Cabinetul se întruni la vechea reşedinţă a primilor şefi de guverne, din Downing Street, eveniment pe care autorul se va încumeta să-l descrie cu puţinele-i cunoştinţe, întregite de roadele inspiraţiei, fără de care pana sa ar rămîne încremenită, incapabilă să aştearnă dinaintea ochilor cititorului discuţiile ce vor fi avut loc sau faptele eventual petrecute cu această măreaţă ocazie. Ca în multe alte dăţi, s-ar putea ca imaginea zugrăvită să fie departe de cea reală, fapt pentru care plăsmuitorul va primi, ca întotdeauna, critica nemiloasă a specialiştilor şi blîndele zeflemeli din partea amicilor. Urmările sînt ştiute şi naratorul e pregătit să le întîm-

pine, cu atît mai mare cuvînt cu cît își recunoaște meteahna de a înfățișa întîmplări prea puțin sau deloc pipărite, în loc să le pătrundă natura și de-abia mai apoi să purcedă la scris, așa cum s-ar cere s-o facă un romancier cinstemente onest. Dar, vai, nelegiuitul de față se apucă să prindă somoni în octombrie ori să vîneze potîrnichile în martie! Dalilele lui înfloresc în iunie, păsărele cîntătoare își picură trilurile în vreme de toamnă; stagiunea de operă se deschide înainte de Paște, iar Parlamentul ține ședință în ziua de miercuri! Și toate acestea ar mai merge, dacă nu s-ar vîrî și în legi! Dar spuneți, rogu-vă, iubiți cititori, cum s-ar putea descurca cronicarul zbuciumatului nostru ev în stufărișul legislației existente? Cum ar crea acea ironie usturătoare și atît de trebuincioasă, păstrînd neatinsă buchea ceaslovului? E drept că pe alocuri se împotmolește, și atunci, vrînd nevrînd, mai recurge la o călăuză, de care totuși se folosește cu multă discreție. E singura cale ce-l scoate din greul impas, din meandrele încîlcite, parcă anume sădite pentru a-l tîrî în prăpastie. Dar cînd e vorba de un sfat al guvernului, ținut cu ușile zăvorîte, de unde să mai ia cuvenitele îndreptare?

Recunoașteți că nimeni nu i le poate pune la îndemînă, deoarece, în afara miniștrilor convocați — de la care nu smulgi un cuvînt — nici o făptură de rînd nu are permisiunea să asiste.

Dar aceasta e poate tot spre profitul și mîngîierea povestitorului, fiindcă oricît de mult va stîlci adevărul, depărtîndu-se de făgașul cel drept al întîmplărilor petrecute, nici un critic, afară de dregătorii lui Mildmay, nu ar putea să-i arate eroarea.

Și acum, să purcedem tiptil în sala cea largă, unde urmau să se consulte miniștrii. Prin slaba lumină strecurată înăuntru, se văd, pe podele, covoare persane, în mijloc, o masă lungă, de mahon lustruit, cu picioare masive, sculptate, pe care un vechi și bătrîn intendent o șterge de praf cu mîgală în vederea însemnatei consfătuiri. De o parte și de alta a ei încăpeau confortabil paisprezece persoane, dar scaunele înalte și tapisate nu sînt așezate simetric, ci șase, pe latura opusă cămănului, altele, răzlețite, mai aproape de șemineu, și cîte două jețuri la ambele capete.

Ferestrele sînt în număr de patru, toate dînd către Parcul St. James, iar perdelele, grele şi de culoare închisă, după cum o cerea menirea cu totul deosebită şi importantă a încăperii care, pe vremuri, slujise ca sufragerie tuturor premierilor. Însuşi vestitul Pitt se ospătase aici, laolaltă cu cei din familie, şi mai apoi, lordul Liverpool se plictisise de moarte în ea, împresurat de amicii săi nesăraţi. În zilele noastre, mai marii guvernelor au renunţat să mai locuiască în această alcătuire, complăcîndu-se mai degrabă în case închiriate, unde ţin discursuri şi consiliile de miniştri.

Domnul Mildmay vădea însă preferinţa de a folosi aşezămîntul străvechi pentru reuniuni de natură oficială, şi la ordinul lui se făceau pregătirile de acum. Funcţionarul bătrîn isprăvi ştersul mesei şi se apucă să dereticе scaunele. De trei ori strămută fiecare din jilţuri, împingîndu-le cînd mai încolo, cînd mai încoace, după care îşi contemplă opera cu atenţie, de parcă succesul consfătuirii atîrna de comoditatea căpeteniilor din Cabinet.

Dacă onorabilul Mildmay îşi odihnea trupul în poziţia cea mai tihnită, auzindu-i pe vorbitori fără să-şi rupă gîndurile întinzîndu-se către ei şi văzîndu-i pe fiecare cît se poate de limpede, pe cînd focul din şemineu îl învăluia într-o căldură îmbietoare, fără să-i ardă picioarele, cine ştie ?, poate nu stăruia în ideea demisionării. Iar dacă soarta guvernului depindea exclusiv de dichiselile moşuleţului, vă închipuiţi dumneavoastră de ce crucială însemnătate era îndeletnicirea ce-i fusese încredinţată. Conştient parcă de apăsătoarea răspundere, intendentul mai cercetă din priviri încăperea, iar după ce îşi plimbă ochii săi grijulii peste fiecare din mobile, titiri draperiile şi şterse de praf nişte hîrtoage stivuite pe o măsuţă de lîngă perete — care zăceau acolo de peste doi ani, fără ca nimeni să se uite la ele — se tîrî încet către uşă, o deschise, ieşi şi se instală pe un fotoliu din preajmă, rămînînd neclintit, de veghe, gata să se opună cu fiinţa lui vlăguită în calea eventualului venetic ce ar fi încercat să pătrundă în acel sanctuar.

Curînd auzi zvon de glasuri venind dinspre culoarul de la intrare — bărbaţi conversînd pe un ton degajat

şi plăcut, după care s-ar fi putut crede că totul, dar absolut totul în lume decurge lin şi fără negura greutăţilor. După promiţătorul semnal, apăru un pîlc de vreo cinci bărbaţi, evident, demnitarii veniţi la consfătuire, deşi, la prima vedere, s-ar fi zis că sînt gentilomi de rînd, asemenea tuturor întîlniţi după-amiaza în zona Pall Mall. Nimic din înfăţişare nu le trăda înaltele funcţii, nimic nu sugera demnitatea greoaie a rangului de ministru. Şi totuşi, scundanul cu haină simplă şi dreaptă — aidoma celor de vînătoare — care tot învîrtea o umbrelă în mîna fără mănuşă, nu era altul decît contele Weazeling, ministrul justiţiei, cu un venit anual de o sută de mii de lire şi cu reputaţia de a fi cel mai bun avocat. În vîrstă de cincizeci de ani — dar părînd mult mai tînăr — putea foarte bine să treacă drept un funcţionăraş înstărit din Ministerul Armatei, de pildă, necum o personalitate de marcă. Alături de el păşea Sir Harry Coldfoot, ministrul afacerilor interne, tot avocat de profesie şi parlamentar de aproape treizeci de ani. Sir Harry era un bărbat corpolent, cu păr argintiu şi un chip aşa de sănătos, încît era greu să trădeze grijile postului ocupat — deşi multe la număr şi apăsătoare, dat fiind că nici un confrate nu era atît de înghesuit de presă. De aci ieşise şi zvonul că dorea bucuros să cedeze controlul poliţiei şi oneroasa îndatorire de Jude al Curţii de Apel oricăruia din vrăjmaşii politici. În spatele celor doi, venea prietenul nostru Monk, la rînd cu lordul Cantrip, ministrul coloniilor, şi cu Sir Marmaduke Morecombe, Cancelarul Ducatului Lancaster. Pentru care pricină fusese veşnic numit în guvern un tip ca Sir Marmaduke, nimeni n-ar fi putut explica, aşa cum nu se ştia, bunăoară, de ce ocupa una şi aceeaşi funcţie, pentru care nu mişca nici un deget, mai întîi fiindcă nu avea treburi şi apoi pentru că nu era omul să şi le facă. În Cameră lua cuvîntul din an în Paşte, şi atunci vorbea jalnic.

Ca înfăţişare, Sir Marmaduke era un bărbat frumos şi ar fi putut chiar să placă, de nu şi-ar fi învîrtit ochii cu o trufie ce-l făcea de-a dreptul nesuferit. În fragedă tinereţe intrase în Garda regală, iar în amurgul vîrstei în Parlament. Şi totodată în guverne. Se vede că onorabilul Mildmay îi găsise o virtute — poate pe aceea de

a-i fi credincios — pentru că altfel, iarăşi n-am putea înţelege de ce şi-l luase alături în trei cîrmuiri succesive.

Ultimii doi din şirul proaspeţilor sosiţi erau ducele şi Plantagenet Palliser. Primul din ei, după cum aţi luat cunoştinţă, se numea, de fapt, ducele de St. Bungay, un fruntaş al aristocraţiei liberale engleze, de care în trei rînduri se zvonise că va deveni prim-ministru — demnitate ce ar fi primit-o cu siguranţă, dacă n-ar fi simţit că-i depăşeşte puterile. Acest amănunt nu-l împiedicase în schimb să-şi dea cu părerea — vreme de două decenii şi jumătate — la alcătuirea guvernelor, lucru ce avea să-l facă şi astăzi, în pofida vîrstei lui venerabile, pe care n-o arăta, însă. Energic, activ, popular, conştiincios şi, mai presus decît toate, binecuvîntat cu o digestie uşoară, pentru el politica nu însemnase îmbovărare şi nici nu-i lăsase vestigii pe chip. Născut şi crescut în mediul ales al înalţilor demnitari, primise îndrumări serioase în legătură cu ţara şi cîrmuirea, iar în virtutea puţinelor dar cinstitelor contribuţii, posteritatea avea să-i consemne vremelnica sa trecere prin lumea suspusă. Însoţitorul său la venire, Plantagenet Palliser — coborîtor dintr-o spiţă de duci — era o stea de-abia apărută în galaxia miniştrilor. Numit la cîrma finanţelor, mulţi îi prevedeau un viitor strălucit, care poate avea să se adeverească în măsura în care judecata cea limpede, probitatea şi vrednicia au sorţi de izbîndă în politică.

În afara celor descrişi, în sala consiliului îşi făcu apariţia Vicontele Thrift — ministrul Marinei — care păşea cu aşa importanţă, de-ai fi zis că poartă o întreagă flotă pe umeri. Atitudinea-i gravă era susţinută şi de meritele însemnate, întrucît vicontele îşi asumase herculeana răspundere de a curăţi docurile şi de a crea o forţă maritimă fără seamăn pe lume. Dar ambele înfăptuiri erau de-abia începute, terminarea lor depinzînd de soarta guvernului. De aceea, onorabilul Thrift nădăjduia din tot sufletul ca Mildmay să nu-şi dea demisia, oferindu-i astfel putinţa să le ducă la îndeplinire.

Un om înzestrat cu inteligenţă, abnegaţie şi onestitate, vicontele mai spera ca pe lîngă îndreptările aduse marinei, să mîntuiască şi traducerea lui Homer, iar la urmă de tot, să capete ordinul Jarticrei, după care tînjea.

În urma lui se iviră și alți demnitari, printre care însuși venerabilul premier, agățat de brațul lordului Plinlimmon. Nu departe de el, mergea Gresham — ministrul afacerilor externe — și așazisul tartor al tuturor oratorilor — pe care zvonurile îl încununaseră de pe acum cu titlul de premier, distincție ce era hotărît s-o poarte în cu totul alt chip decît o făcuse onorabilul Mildmay. Neînduioșat de trecut, dezlegat de firul istoriei și de orice amintiri, Gresham trăia mai degrabă în viitor, căruia dorea să-i dea formă după conceptele sale, pe cînd Mildmay se agăța așa mult de trecut, încît pînă și slăbiciunea pentru reforme i se trăgea de la liberalismul de modă veche.

Din micul lor grup mai făcea parte și onorabilul Legge Wilson, ministrul armatei și fratele unui pair — un cărturar și un gentilom remarcabil, grozav de mîndru de locul său în guvern, deși conștient că nu-l dobîndise prin strădanii politice. Susținătorul lui Mildmay, lordul Plinlimmon era guvernatorul Indiei și tipul cel mai distins, mai plăcut și mai popular dintre toți cei prezenți. Se pricepea de minune să ofere scaune la dineuri, să înjghebe alocuțiuni la moment, să se arate prietenos și deschis în felul de a fi și în acțiune, cu toate că era precaut, drămuindu-și fiecare mișcare, fiindcă știa cît de greu poți să urci și cît de lesne să cazi.

Ținîndu-se cu nădejde de lordul Plinlimmon, premierul se îndreptă către jețurile din apropierea căminului, împresurat de colegii cu priviri binevoitoare și observații de aceeași natură. Între timp apăruse și lordul Brentford — Păstrătorul Micului Sigiliu — care, deși sosise cel de pe urmă, greșit l-am pecetlui cu zicala potrivit căreia ultimul este și cel mai neînsemnat — aceasta potrivindu-i-se cancelarului de Lancaster, Sir Marmaduke Morecombe.

Domnul Mildmay se așeză într-un jilț, iar însoțitorul pe unul din scaunele de alături. Gresham rămase în picioare, la un colț al căminului, mai departe de Mildmay, în vreme ce Palliser se postă lîngă celălalt colț, mai apropiat. Ducele se instală în jețul din stînga premierului, pe cînd ministrul justiției se mulțumi cu un scaun mai lăturalnic, dincolo de al lordului Plinlimmon. Vicontele

Thrift și onorabilul Monk se plasaseră pe muchea din dreapta lui Mildmay, iar Legge Wilson chiar în capătul mesei, încît formau un triunghi. Ministrul afacerilor interne ședea cu fața la ministrul justiției, în timp ce Cancelarul de Lancaster, după ce-și dibuise locul, parcă ros de îndoieli, se trînti într-unul din jeţurile neocupate. Tînărul dregător peste colonii rămase în picioare în spatele domnului Gresham, marele său prieten, pe cînd lordul Brentford, după cîteva tatonări șovăielnice, se retrase pe un scaun în spatele Cancelarului de Lancaster. După toată foiala și așezările pomenite, mai rămăsese un singur jilț liber, pe care nu avea cine să-l ocupe întrucît nu se mai aștepta nici un demnitar.

— Sincer să fiu, situația nu este așa gravă cum o credem, remarcă ducele cu voce răsunătoare, și cu ochii la Mildmay.

— Dar nici roză, zise acesta zîmbind.

— Chiar deloc, întări Sir Marmaduke Morecombe uitîndu-se închiondorat.

— Și cînd mă gîndesc că a căzut o lege așa valoroasă ! oftă Lordul Plinlimmon. Iar latura cea mai tristă este că niciodată nu mai poți reveni cu același proiect.

— De unde încheierea că dacă legea pierdută întrunea toate calitățile, viitoarea n-o să le aibă decît în parte, filozofă ministrul justiției.

— Să vă spun răspicat, încă de la dezbaterile dinainte de Paște, am întrevăzut dezastrul cu votul secret, mărturisi domnul Mildmay.

— Păi da, ni se pregătea de mult torpilarea, interveni Gresham, schițînd o mișcare dezaprobatoare cu mîna și strîngînd cu tărie din buze, pesemne ca să se abțină de la alte observații, pe care Turnbull nu s-ar fi bucurat să le audă. Dacă față de ceilalți izbuti să se frîneze, în schimb nu se știe ce i-a șoptit lordului Cantrip, de alături. Însă orice ar fi spus despre Turnbull, numele său nu s-a pronunțat cu glas tare în toată consfătuirea de atunci.

— Da, da, ni se pregătea de mult pocinogul, suspină Sir Marmaduke Morecombe parafrazîndu-l pe Gresham.

— Ei, domnilor, trebuie să înfruntăm situația așa cum ni se prezintă, reluă premierul încă zîmbind, și să

vedem împreună ce avem de făcut. Aici se opri, aşteptînd parcă sfaturi din partea colegilor, pe care însă nu le primi, cum poate în sinea lui o şi prevăzuse.

— Părerea mea este că nu putem să rămînem în punctul mort de acum, se auzi după o vreme ducele de St. Bungay, singurul care avusese curajul să exprime gîndul celor de faţă mai înainte ca Mildmay să treacă la declaraţii făţişe.

— Exact, îl încuviinţă premierul. Nu văd pentru ce am stărui în actualul impas. Şi cred că nimeni dintre dumneavoastră nu doreşte acest lucru. Din nou se opri, rotindu-şi ochii peste colegi, care, în sfîrşit, îi dădură un soi de consimţămînt neîarticulat, constînd din zîmbete, interjecţii şi clătinări aprobative din cap. Numai răspunsul lui Marmaduke Morecombe se făcu mai tare auzit, deşi nici el nu se ridicase pînă la cuvîntul rostit, limitîndu-se la o grohăială. Aşadar, domnilor, continuă primul ministru, avem două îndatoriri de analizat şi îndeplinit — una faţă de ţară, cealaltă, faţă de Majestatea Sa. Şi cu gîndul la ele, mi-am propus ca la orele cinci — adică peste vreo două ceasuri — să mă văd cu regina, pentru ca astă seară, la şapte, să pot înfăţişa Camerei rezultatul întrevederii, care, cum este de înţeles, va fi comunicat şi în Camera Lorzilor. Bătrînul vorbea cu glas stins şi încet, dar cu toate acestea, fiecare cuvînt se auzea desluşit. Dacă sînteţi de acord, urmă el, voi spune reginei că nu înţelegem să ne menţinem spre paguba ţării şi-i voi depune pe masă demisionările noastre.

— S-o sfătuiţi să-l cheme pe lordul de Terrier, se amestecă domnul Gresham.

— Negreşit c-am s-o fac ; doar altă alternativă nu îmi rămîne.

— Nici Majestăţii Sale, completă Gresham — o remarcă cu totul lipsită de tact pentru slujitorii mai vechi ai Coroanei, a căror reacţie, deşi nevăzută, a fost destul de puternică. Ducele, care apucase să-i ia frica, îl critică mai pe urmă lui Palliser ; Sir Harry Coldfoot se foi stînjenit pe scaun, fără să se consulte cu nimeni, iar Sir Marmaduke îl întrebă la sfîrşitul şedinţei pe Mildmay ce gîndea despre gafă.

— Știu și eu ce să zic ? îi ripostase mai marele său. Timpul nu stă pe loc, și o dată cu scurgerea lui se schimbă și sentimentele oamenilor. La care Cancelarul de Lancaster, rămăsese contrariat, neștiind ce să creadă.

După nesocotința lui Gresham, în sala consiliului coborî o tăcere oprimantă, pe care onorabilul Mildmay o rupse după cîteva clipe cu ideile sale.

— S-ar putea foarte bine ca Lordul de Terrier să întrevadă unele greutăți ori chiar să le întîmpine, urmă cu aceeași voce scăzută, și atunci, fie din capul locului sau după o tentativă neizbutită, să refuze răspunderea încredințată de Majestatea Sa. Doar e lucru știut că alcătuirea unui guvern nu e deloc lesnicioasă, mai ales cînd nu există o majoritate în Cameră.

— O s-o dizolve, se dădu ducele cu părerea.

— Să presupunem că da, încuviință primul ministru, deși s-ar putea ca regina să trimită după unul din noi, cum aș fi eu, bunăoară, sau ducele de St. Bungay, spre a-i da cuvenitele sfaturi. Dacă mă consultă pe mine, i-aș sugera să ne întoarcem la treburi pînă va expira sesiunea, și de-abia atunci să dizolvăm Parlamentul și să se aleagă noii cîrmuitori. În ipoteza aceasta, va trebui să ne revedem la o nouă consfătuire.

— Cred că soluția domnului Mildmay este cum nu se poate mai înțeleaptă, se auzi ducele care, cu siguranță, se consultase în prealabil cu premierul și-i dăduse aprobarea. În afară de el, nici unul din cei prezenți nu se arătă pentru ori împotrivă, încît, peste puține minute, întrunirea se încheie, paznicul dinaintea ușii ridicîndu-se somnoros din fotoliu și înclinîndu-se înaintea miniștrilor, după care își tîrșîi pașii în odaia goală și aranjă din nou scaunele.

— Îi arde tot așa mult să lase frîul din mînă ca ție sau mie, zise lordul Cantrip către amicul său Gresham, pe cînd traversau, braț la braț, Parcul St. James îndreptîndu-se către cluburi.

— Poate cramponarea lui prinde bine, îi replică celălalt.

— Cui ? Lui personal sau țării ?

— Prestigiului său de mîine. În fond care, din cîți s-au repezit să abdice, n-a avut de pierdut ? Cincinnatus a fost readus la putere, iar Carol al V-lea face figură de

prostănac în istorie. Mărimile adevărate despre care auzim pomenindu-se — nu de voie s-au transformat în cultivatori, după cum crede lumea, ci din pură constrîngere, sentenţionă marele orator.

Deşi nu-i pronunţaseră numele, discutau despre Mildmay, firește, care de mult era suspectat că vrea să demisioneze, încît majoritatea colegilor se aşteptaseră să-l vadă bătînd în retragere la întrevederea de astăzi, necum sugerînd rămînerea la putere, pînă la închiderea sesiunii.

Domnul Monk merse pe jos şi de unul singur spre casă, bîntuit de o amarnică deziluzie şi tot întrebîndu-se dacă nu cumva repetatele admonestări ale amicului Turnbull, pentru intrarea sa în slujba guvernului, îşi găsiseră astăzi îndreptăţirea. Nu în faptul demisionării de care aflase, ci în credinţa, de care nu se putea scutura, că făcuse prea puţin sau nimic pentru ţară de cînd acceptase scaunul de ministru.

CAPITOLUL XXX

NOROCUL DOMNULUI KENNEDY

DUPĂ CONSILIUL schitat mai sus, au început perindările la palatul regal. Potrivit înţelegerii, se înfiinţă mai întîi domnul Mildmay, apoi lordul de Terrier, pe urmă iar premierul — de astă dată însoţit de ducele de St. Bungay, din nou lordul de Terrier, fiecare întrevedere prilejuind cuvenitele înştiinţări în Camera Lorzilor şi cea a Comunelor, unde rivalii se arătau curtenitori şi mărinimoşi, făgăduind nepreţuitul lor ajutor. După o tevatură de cîteva zile, se hotărî ca vechea formaţie să-şi păstreze deocamdată prerogativele, unica transformare constînd în demiterea lui Sir Marmaduke Morecombe din funcţia de Cancelar al Ducatului de Lancaster — domnia sa fiind înălţat la rangul de pair — şi ungerea în locul său a cui credeţi ? A domnului Kennedy ! Noutatea stîrni stupoare. Cu toate că sesiunea de faţă îi reîmprospătase oarecum reputaţia, întrucît catadicsise să ia cuvîntul — ceea ce se

întîmpla foarte rar — rămînea totuși de neînțeles pe ce merite fusese cooptat în guvern. Cît despre demnitarul în cauză, nimeni n-ar fi putut preciza dacă faptul îi mișcase cît de cît cugetul ori îl lăsase nepăsător.

— E cu neputință să știi dacă numirea îl bucură ca pe mine, de pildă, recunoscuse însăși soția lui într-o convorbire cu Phineas.

— Măcar din orgoliu și tot trebuie să fie încîntat, spusese acesta.

— Așa e, cu condiția să-l aibă.

— Iertați-mă, însă nu pot să cred că există bărbat lipsit de orgoliu.

— Nu știu ce să mai zic, se dăduse învinsă. La fel ca mulți alții, soțul meu nu arată ce simte. Mi-a spus doar că ar fi necuviincios să refuze. Ori cu ce să deduc din aceste cuvinte ?

În alcătuirea mai sus arătată, guvernul rămase pe loc, cu titlu de încercare, în vreme ce Mildmay își urmă îndeaproape programul ce-l prezentase colegilor. Numai că pînă se isprăviră consultările cu regina și comunicările făcute înaintea parlamentarilor, aprilie era pe sfîrșite, mult așteptata vacanță se apropia și sesiunea nu-și împlinise menirea, lăsînd o droaie de chestiuni în suspensie. Totuși premierul stăruia în ideea că dizolvînd Parlamentul se încurcau și mai rău ițele, deoarece actualii miniștri nu mai puteau să lucreze, și nici lordul de Terrier nu primise jugul conducerii. Era prin urmare de preferat să se mențină echipa de acum, scurtîndu-se, pe cît posibil, durata sesiunii începute, iar la închiderea ei, să se treacă la noi alegeri. Și punctul său de vedere se impusese, probabil din lipsa unei alternative mai fericite, pentru că altfel mai toți îi erau potrivnici, deși nici unul nu îndrăznea să-l înfrunte pe față.

Singur Turnbull se aventură la o interpelare în care-i declarase fără menajamente că legea propusă — deși valoroasă în multe privințe — căzuse din pricina îndărătniciei de a include și votul secret, o dorință atît de vie a poporului, la care domnia sa nu-și plecase însă urechea. Poate că lecția avea să-i servească, silindu-l să se lege față de sine și de țară, ca pe viitor să fie mai receptiv.

La cuvîntul acesta, primul ministru se apărase, arătînd că, din cît îşi putuse da seama, compatrioţii săi nu au nutrit asemenea doleanţă, iar dacă totuşi s-a înşelat, şi naţiunea tînjea după votul secret — fapt ce va reieşi limpede din alegeri — îşi va retrage fără întîrziere mandatul, încredinţînd unor mîini mai capabile şi mai tinere realizarea năzuinţelor neîmplinite de dînsul. Răspunsul îl mulţumi pe cutezătorul Turnbull, rămînînd, după spusele lui, ca alegerile să demonstreze de partea cui se afla adevărul — a sa ori a domnului Mildmay.

Numeroşi parlamentari, printre care şi colegi de-ai premierului, socoteau că săvîrşise o imprudenţă.

— Nu e deloc înţelept să te angajezi dacă nu eşti forţat, declară Sir Harry Coldfoot adresîndu-se ducelui, care, cu toate că-i împărtăşea pe de-a-ntregul părerea, nu se simţi în stare să-l trădeze pe Mildmay, recunoscîndu-i nesocotinţa. În realitate se pripise, făgăduind în public retragerea, însă faptul era consumat şi la foarte scurt timp se ivira inerentele consecinţe. În paginile ziarului „People's Banner" apăreau articole în serie, sub semnăturile celor mai diverşi politicieni, îndemnîndu-i pe oameni să ţină cont de cuvintele premierului şi să-i demonstreze în alegeri aspiraţia lor la votul secret.

— Acum e momentul să închei alianţa cu noi, îl aţiţă ziaristul Slide pe eroul nostru. Ascultă-mă, dom'le Finn, şi nu-ţi mai irosi vremea. Arată mulţimii că eşti alături de ea. Dacă n-o faci pe loc, va fi prea tîrziu. Hai, dom'le, trîntеşte nişte articole, ca să ai o foaie care te sprijină.

Dar propunerea sa pica într-o perioadă cu totul nepotrivită, cînd clanul lui Phineas intrase în crepuscul şi simţămintele pentru gazetar se deterioraseră mult, junele deputat simţindu-se tot mai atras către oameni cu un fel de a trăi şi a exprima complet diferit de al lui Slide. În acea lună mai, cînd jurnalistul încerca să-l capteze, îşi împărţea viaţa cu tînărul Chiltern, care — lucru de necrezut ! — se instalase în Great Marlborough Street ca să-şi îngrijească ciolanele încă betege, vegheat de prieten. Pentru a fi găzduit, ecalaltă chiriaşă fusese vremelnic evacuată din încăperile de la catul întîi, spre marea nemulţumire a lui Bunce, neîmpăcat cu ideea de a dormi sub acelaşi acoperiş cu un nobil.

— Nu prea-mi vine la socoteală să pripășesc un lord la mine în casă, se zbîrlise în fața nevestei.

Însă femeia nu se dăduse bătută, ci îl pusese la punct:

— Păi dac-o ții întruna cu haimanalele, n-o să-ți mai placă nici o ființă de Doamne ajută. Da', mă rog, fă ce crezi și umblă cu cine poftești, numa' lasă-mă să cîștig niște bani, că tu, de cînd cu procesu, nu mai ți-e gîndu' la muncă și la pîine. Și astfel îi închisese gura iar Chiltern se mutase în liniște.

Cu mult înainte de perfectarea aranjamentului, Phineas tot sugerase familiei de a aduce bolnavul la Londra, însă la fiecare discuție, lordul Brentford găsise mai nimerit să rămînă la hanul Willingford Bull. De-abia în vremea din urmă, și numai constrîns de insistențele zelosului mesager, se îndurase a spune că reședința sa aparținea și feciorului, așa că putea s-o ocupe, în cazul cînd hotăra să se mute în capitală. Dar greutatea cu care-i smulsese consimțămîntul îl silise pe Phineas ca la una din vizitele făcute lui Chiltern să-i dea de înțeles că nu e dorit în casa părintelui.

— Știu, și de aceea voi renunța la sălașul de acolo, îi ripostase amicul, fiindcă pe tata îl supără tot ce zic și fac eu, iar pe mine, exasperanta lui nepăsare.

La scurt timp după aceea, Chiltern fusese poftit de Laura în locuința din piața Grosvenor, unde, după cum pretindea în scrisoarea trimisă, era cu mare plăcere așteptat și de soț — o invenție de-a ei, se înțelege, întrucît domnul Kennedy de-abia mofăise încuviințarea la stăruințele-i repetate. Invitația, departe de a fi acceptată, prilejuise o nouă discuție cu Phineas, căruia tînărul lord îi declară cătrănit :

— Hai să zic că la tata ar mai avea un rost să mă duc, cu tot conflictul care există între noi ; însă la Kennedy ce să caut, cînd nu pot să-l sufăr ?

Văzîndu-l lipsit de obladuirea celor apropiați, Phineas îndrăzni să-i ofere adăpost, o propunere pe loc acceptată și pusă în practică, astfel că Chiltern își petrecea convalescența în modestele cămăruțe ale domnișoarei Pounce-foot. La venirea în Londra, fracturile păreau vindecate, după opinia medicului, fiindcă, tot după spusele sale,

oasele lordului păreau anume făcute ca să se rupă și să se prindă la loc.

Cu toate acestea, continuă să poarte bandajele, ceea ce îl scutea de corvezile unor vizite neplăcute în piața Portman, la lordul Brentford, și la cumnatul său, Kennedy. Aceasta nu însemna, însă, că nu își vedea sora, ci dimpotrivă, se întîlneau deseori, lady Laura descinzînd în umilul lăcaș din Great Marlborough Street cu o promptitudine matematică și cu mesaje din partea Violetei Effingham, pe care le mai înflorea pe alocuri.

Într-una din vizite, încercase chiar s-o aducă pe fată, susținînd că ar fi potrivit sau, mă rog, nicidecum reprobabil să meargă împreună la convalescent.

— Și ce i-aș spune mătușii ori ce mi-aș auzi de la ea? se enervase cealaltă.

— Fă cum te trage inima, își plecă prietena steagul.

— Păi asta și fac, însă nu săvîrșind fapte pe care m-aș rușina să le împărtășesc allora. Fratele tău pretinde că mă iubește, cum prea bine o știi.

— Nu pretinde, ci te iubește, o corectă lady Laura.

— Fie și cum zici tu, foarte bine. Dar atunci cu atît mai mult nu se cade să-i intru în casă chiar de-ar avea toate oasele fracturate, pentru că nu-i sînt logodnică ori soră ca tine. Există anumite hotare în comportările unei fete pe care le cunosc și nu le încalc. Și mai află, draga mea Laura, că nu mă las condusă de nimeni, ci fac numai cum îmi închipui eu că e bine.

— N-ai decît, Violet. Dar pot să-i transmit gîndurile tale afectuoase?

— Nu. Fiindcă le-ai deforma. El știe ce-i doresc ca prietenă, și asta-i de ajuns.

Ciudat, însă, cum față de Phineas, aceeași Violet — circumspectă și rece — alcătuia mesaje duioase, parcă anume în ciuda crodului nostru, sortit să mîngîie sufletul lordului Chiltern.

— Spune-i să aibă milă de el și roagă-l din partea mea să renunțe la cai nărăvași. E lăudabil să ai curaj, însă la fel este să te știi și cruță. Ai să fii bun să-i transmiți toate acestea? Și sărmanul băiat îi împlinea voia, oricît de mult îl nedumerea noua sa misiune de crainic.

Sesiunea parlamentară urma să se încheie la sfîrșitul lui iunie, spre marea nemulțumire a negustorilor londonezi și a domnișoarelor lansate fără succes în sezonul de iarnă. Zilele se scurgeau searbede, scurtînd existența ambelor Camere — pe cale de a fi dizolvate — și aducînd mai aproape clipa trimiterii ordonanțelor pentru convocarea de noi alegeri. În ultima săptămînă a lunii, chiar înaintea perindării evenimentelor de mai sus, Phineas trecu printr-o întîmplare mai mult decît neplăcută. Totul se petrecu într-o noapte, după ce luase cina, împreună cu Kennedy, la lordul Brentford. Prilejul nu era neobișnuit, deoarece tînărul își întețise vizitele în piața Portman, tot sperînd să aducă împăcarea între tată și fiu. Încercarea nu izbutise, deși nu din lipsa dragostei părintești, cît din teama bătrînului de a nu-și dezice gravele sale nemulțumiri, o ciudățenie care nu putea să dăinuiască la infinit, după socotința lui Phineas. În această idee nu renunțase la rolul de mediator, și chiar în seara cînd îl poftise la masă, din nou îl rugă să-și viziteze feciorul. Dar nu și cu rezultat, din păcate.

Mai tîrziu, cînd plecă însoțit de Kennedy, acesta îi mormăi o invitație la Loughlinter cu atît de puțină convingere, încît îi tăie orice chef s-o primească. Trebuia să-l refuze, dar cu o motivare abilă, ca să nu-l ofenseze. Pînă s-o dibuiască, traversară piața Portman și porniră către Oxford Street, de unde fiecare apuca pe alt drum. Mergînd în tăcere, Phineas își ticluia scuza. Va pretexta că avea programul de mult întocmit, iar invitația venea prea tîrziu ca să-l mai poată schimba. Și începu să rostească formula cu ochii la o alee apropiată pe care zărise doi băieți tineri aciuiți într-un colț mai întunecos. La ceasul acela — nu mult trecut peste unsprezece — prezența lor nu părea nefirească, ci poate numai ungherul pe care și-l alesesră — dosnic și mai ferit de lumina nopții de iunie. Totuși, nu zăbovi asupra reflecției, absorbit cum era de refuzul său diplomatic. Vorbind, simți un strop de ploaie pe față, apoi alții și alții, pînă ce se porni o răpăială de vară, astfel că se văzu nevoit să se despartă de Kennedy care plecă în căutarea unei trăsuri, pe cînd el își găsi un adăpost provizoriu.

Între timp, ploaia se înteţise, puţinii trecători alergau încoace şi încolo, doar Kennedy mergea tacticos sub umbrela deschisă. De sub porticul prăvăliei unde se aciuise, Phineas îi vedea silueta deşirată şi ţeapănă, după care, în chip cu totul inexplicabil, se luaseră şi necunoscuţii ce-i observase mai înainte. Oare de ce ? se întrebă cu nedumerire. Să fie Kennedy în pericol ? Era greu de crezut. Şi totuşi, simţea un imbold de a-l supraveghea. Ce-ar fi, se chibzui el, să-i iasă înainte ? Putea foarte bine s-o facă, cunoscîndu-i traseul. Cu un mic ocoliş, ajungea în Brook Street, iar de acolo în Park Street, unde căile lor se întîlneau. Va porni într-acolo, hotărî fără să se mai tîrguiască şi în aceeaşi secundă îşi părăsi adăpostul, înaintînd cu pas iute prin ploaie. În dorinţa de a economisi timp, se surprinse chiar alergînd, fapt pe care n-ar fi putut să-l explice amicului la caz că-l întîlnea teafăr şi neameninţat de primejdii. Cu riscul de a părea caraghios, continuă însă fuga, sosind în capătul străzii Park tocmai cînd demnitarul se angajase pe ea, urmat, la puţină distanţă, de aceiaşi barbaţi ce-i treziseră bănuieli. Oricît de tare turna de deasupra, ochii săi ageri nu-l puteau înşela — umbrele se ţineau după Kennedy, cu cine ştie ce scop. Mai încordat ca oricînd, se piţulă după colţ, trăgînd cu ochiul de după zidul ultimei case. Dacă necunoscuţii nu aveau gînduri rele, curînd Kennedy va ajunge în dreptul lui, calcula cu emoţie, pentru ca tocmai atunci urmăritorii să-l prindă din urmă şi să-i arunce un laţ după gît. De bună seamă voiau să-l sugrume, aşa că trebuia să-i sară în ajutor. Ceea ce şi făcu repezindu-se într-acolo asemenea unei vijelii. Văzîndu-l, atacanţii lăsară din mînă prada, pe care între timp o culcaseră la pămînt, şi încercară s-o ia la picior. Unul din ei izbuti, dar al doilea se pomeni înhăţat de o mînă vînjoasă, tocmai cînd se întorsese cu spatele, să o steargă.

— Ce mă tragi dă guler, măi tată, cînd io tomna venisem să-l scap ? se zvîrcolea şi ţipa tîlharul, strîns ca într-o menghină.

Phineas nu-i răspunse, ci îl ţinu cu putere preţ de vreo două minute, pînă cînd răsări un poliţist dinainte, aducîndu-l plocon şi pe primul fugar.

— Dibaci ați mai lucrat, sir, îl lăudă omul ordinei publice.

— Păi da, trebuia să vie 'mnealui să ne tulbure apele, se căina cel de al doilea tîlhar.

Între timp, Kennedy se ridicase de jos și ședea sprijinit de gardul clădirii, incapabil să articuleze un cuvînt prin care să spună ce vătămare simțea, iar Phineas nu putea să vadă de el, fiind ocupat cu ostatecul. De-abia la ivirea unui al doilea slujitor al poliției, i-l predă pe bandit și se îngriji de victimă deși cu slabe foloase, pentru că demnitarul rămase mut încă vreo două minute, după care îi șopti gîjîit că ar avea gîtul rupt. Era o exagerare, firește, care se dovedi însă numai cînd ajunseră acasă și Kennedy se observă mai puțin înfricat. Din toată pățania, se alesese cu cîteva zgîrieturi și o durere internă — adică mai nimic față de ce putea să se întîmple. De polițiști scăpară anevoie, pentru că stăruiau ca Phineas să-i însoțească la comisariat, pentru declarații, și poate l-ar fi silit să-i urmeze, dacă tînărul nostru nu avea inspirația să le divulge ilustrele titluri de parlamentari, fapt care-i dezarmă, sporindu-le totodată respectul pentru gentilomii în cauză. De vreme ce victima nu era un londonez oarecare, ci coșcogeamite membru al guvernului, incidentul căpăta cu totul alte proporții, iar noaptea în care se petrecuse rămînea însemnată în zapisurile oficiale. Cît despre Phineas — altă persoană cu greutate — nu mai știau cum să-i elogieze curajul fără de margini.

Odată schimbat raportul de forțe, Kennedy ceru să i se aducă o trăsură, dorință executată cu zel și repeziciune, astfel că, la un sfert de oră de la ivirea incidentului, cei doi deputați se îndreptau spre piața Grosvenor. Sîcîit de dureri, Kennedy nu scoase tot drumul o vorbă, ci numai cînd ajunse la destinație și-l văzu pe Phineas pregătindu-se de plecare, făcu imensul efort de a-i spune :

— Doar n-oi pleca fără să dai ochii cu Laura !

Argumentul ca și sforțarea prietenului îl convinseră pe tînărul nostru, care porni după el pe scări și către salon. De-abia la lumina lumînărilor dinăuntru observă fața tumefiată și neagră a ministrului și lipsa cravatei.

— Am fost atacat, o anunță el pe soție fără vreo introducere prealabilă.

— Cum ? sări ea ca arsă.

— Așa cum ai auzit ; și muream sugrumat dacă nu intervenea dumnealui, glăsui mai departe arătînd către Phineas. Cum de-a răsărit și de unde, numai Dumnezeu știe !

Socotim că nu e nevoie să mai descriem stupoarea și totodată recunoștința soției, ca și neștărmurita nedumerire a lui Kennedy care nu putea să pricoapă prin ce miracol se nimerise Phineas pe aproape, cînd cu puține minute înaintea atacului îl văzuse pornind în direcție opusă.

— Vă mirați cum de-am sosit la timp ? le deslușì Phineas. Foarte simplu. I-am văzut pe urmăritori și m-am hotărît să vă ies înainte, fugind către Park Street.

— Cerul să te binecuvînteze, rosti lady Laura.

— Amin, adăugă soțul.

— De la naștere a fost ursit ca să-mi fie prieten, continuă ea. La care Kennedy nu mai zise nimic.

Ca unul zgîrcit la vorbă, nu era să facă excese tocmai în ceasul acela de suferință. Dar în tăcerea în care se înfășurase găsi totuși cu cale să-i strîngă mai îndelung și mai cordial mîna prietenului, în vreme ce lady Laura îl tot îmbia să revină a doua zi. Phineas le aminti obligația de a trece mai întîi pe la comisariat, făgăduind ca după încheierea formalităților necesare să le facă o vizită. Înaintea plecării, și lady Laura îi strînse mîna cu stăruință, privindu-l în așa chip de parcă l-ar fi rugat să repete jignitoarea îmbrățișare de la Loughlinter.

Acasă, unde îl aștepta Chiltern, fumînd și sorbind coniac îndoit cu apă, vestea produse senzație.

— Cum ? Robert Kennedy strangulat ? sărise lordul cît colo.

— Cam așa-i făceau cînd am picat peste ei.

— Și i-ai oprit ?

— Da, fiindcă am sosit la țanc. A fost un noroc, nu-i așa ?

— Noroc ? Ai merita să fii sugrumat. În locul tău, le dădeam o mînă de ajutor.

— Cum poţi să spui un lucru atît de oribil ? îl dojeni Phineas. Iar ai băut prea mult şi mă obligi să-ţi pun stiela sub cheie.

— Dacă toţi londonezii ar consuma cît mine alcool, ar da faliment negustorii, se apără lordul. Dar să lăsăm asta, şi să ne întoarcem la atentatul asupra lui Kennedy. Zi aşa, voiau să-l strîngă de gît ! Ce comèdie ! Numai de soru-mea, Laura, îmi pare rău.

— Din fericire, soţul nu e desfigurat, ci numai lovit şi cu cîteva zgîrieturi.

— Stau şi mă întreb de nu l-o schimba incidentul, nu la înfăţişare, firește, pentru că vînătăile şi pocealа de acum au să-i treacă, însă pe dinăuntru, pricepi ?! Oricum ar fi, pentru că o ţine pe soru-mea, îţi rămîn obligat că i-ai scăpat viaţa. Iar de i-o sta cumva scris să moară prin strangulare, sincer să fiu, aş vrea să mă aflu de faţă. Şi acum, la culcare, băiete, că am vorbit destul despre el...

E limpede cît îl mişcase pe Chiltern trista păţanie a cumnatului.

CAPITOLUL XXXI

FINN CANDIDEAZĂ ÎN LOUGHTON

A DOUA ZI, pînă pe la trei după-amiază toţi aflaseră despre atentatul asupra noului demnitar şi intervenţia lui Phineas Finn — acea odraslă a norocului care picase din ceruri tocmai în clipa cînd Kennedy era sugrumat, înhăţînd pe cei doi făptaşi, şi salvînd preţiosul grumaz al ministrului, dacă nu cumva însăşi viaţa.

— Pe toţi sfinţii din ceruri ! exclamă Laurence Fitzgibbon cînd i se relată întîmplarea. Băiatu' ăsta o să se însoare cu o bogătaşă şi o să-l vedem mare cîrmuitor peste Oireland.

Valul elogiilor părea nesfîrşit, eroul auzindu-le pretutindeni, şi de la oamenii cei mai diverşi, dar nimic din tot ce i se spusese nu făcea cît puţinele vorbe rostite de Violet Effingham.

— Vai, ești un adevărat paladin ![1], exclamase ea strălucind ca un soare. Ce păcat, însă, că salvezi doar bărbații și nu fetele tinere...

— Asta e ghinionul meu, răspunsese tînărul abătut.

— Lasă că vei avea și această ocazie, și atunci ai să-ți iei cuvenita răsplată, îi spuse cu tîlc.

Cîntărite la rece, cuvintele nu însemnau mai nimic, iar pe deasupra, veneau și de la o fată ca Violet, care știa să le arunce cu ușurință și cu mare efect. Cu toate acestea, pe Phineas îl încîntară.

— Desigur, ai să vii la noi la Loughlinter, după închiderea Parlamentului ? îl întrebă lady Laura în aceeași zi.

— Nu știu ce să vă spun, se arătase el rezervat, deoarece va trebui să plec în Irlanda, pentru eventuala mea realegere.

— Și ce are a face una cu alta ? Sau încerci să te eschivezi ? Noi plecăm la moșie la începutul lui iulie, pe cînd alegerile au loc tocmai la toamnă, iar cei din Loughshane nu te așteaptă să apari pînă la mijlocul lunii august.

— Să vă spun adevărul, nici nu știu dacă mai sînt așteptat.

— Cum adică ? se întunecă ea.

— Mă refer la contele Tulla, susținătorul meu din trecut. La alegerile anterioare, era certat la cuțite cu fratele său, și de aceea mi-a dat concursul. Dar între timp l-a iertat, i-a plătit datoriile și e gata să-l sprijine în campania electorală. Toate acestea le-am aflat de la tata, care m-a prevenit de puținele șanse pe care le am.

— Asta-i o veste proastă, se întristă protectoarea.

— Adevărat, dar puteam să m-aștept la alta mai bună ?

Și totuși, poate sperase în ea, pentru că altfel la ce pipăise într-una perspectivele sale din Loughshane ?

De cum se anunțase iminenta dizolvare a Camerelor, îi scrisese tatălui său, rugîndu-l să tatoneze terenul, iar informațiile culese de medic fuseseră tot mai nefavorabile, culminînd cu aceea că nobilul pacient — contele Tulla —

[1] Aluzie la cei doisprezece cavaleri ai lui Carol cel Mare vestiți pentru vitejia lor neîntrecută.

își susținea din nou fratele în alegeri. Ori asta însemna înfrîngere sigură, își spusese Phineas dezolat. Și de atunci nu-și mai găsea liniștea. Se vedea vitregit de locul din parlament de care se simțea mai legat ca oricînd. De ce nu renunțase la el cînd avusese imboldul s-o facă ? Doar existase o vreme cînd regretase că schimbase atmosfera posomorîtă a tribunalelor cu strălucirea clădirii Westminster, și nu o dată se simțise ispitit să se întoarcă de unde plecase.

Pe atunci, cînd dezertarea atîrna de propria-i hotărîre, bucuros ar fi ales-o în orice moment, însă obligativitatea de acum îl durea. Nu totuna era să pleci de voie ori de nevoie, fiindcă libera opțiune te înalță în ochii lăi și ai semenilor. Altminteri îl primea domnul Low — cu respect și bunăvoință — dacă s-ar fi întors cu de la sine putere pe calea dorită de dînsul, iar soția lui poate i-ar fi restituit amiciția pe care i-o retrăsese. Dar așa, cum avea să le stea dinaintea ușii, ca o javră nenorocită, cu coada între picioare, izgonită din Parlament ? Și cum mai putea spera să răzbată în avocatură după rușinoasa înfrîngere din arena politică, după îndelunga delăsare a studiilor, împovărat de datoria lui Laurence Fitzgibbon și de altele mai mărunte, făcute de el ? Dintr-o situație atît de precară, nu exista decît o ieșire : să-și ia gîndul de a mai practica meseria la Londra și să plece la Dublin, deoarece în metropolă n-ar fi putut să înfrunte eminenții prieteni, în chip de avocățel pricăjit, fără faimă și clientelă.

În seara de după atentatul la viața lui Kennedy, parlamentarii din Cameră audiau Comitetul pentru distribuirea resurselor și veniturilor în vederea votării unei măsuri în folosul armatei. Confruntarea prilejuia și aprige încrucișări de opinii, fapt bănuit dinainte, iar domnul Monk, auzind de la Phineas cîte o vorbă despre investigarea afacerii cu mazărea conservată, îi sugerase să ia cuvîntul în caz că deținea unele observații în favoarea punctului de vedere al guvernului. Ideea găsise răsunet în sufletul deputatului, mai ales că, de-a lungul cercetării la care asistase, devenise tot mai convins de inutilitatea conservelor importate din Holstein, care nu fericeau nici marina, nici armata terestră, și cu atît mai puțin națiunea

engleză. Îndemnîndu-l să-şi exprime părerea, domnul Monk îi vorbise ca unui orator încercat, deprins să se facă auzit de cîte două şi trei ori pe săptămînă, necum amintind de unica încercare pe care o ratase.

— Am să vorbesc dacă mi se iveşte un moment prielnic, îl asigură Phineas.

Şi cu gîndul acesta, aşteptaseră amîndoi ziua de astăzi.

Întrunirea nu se deschise cu tema înscrisă în agendă ci, după rugăciunea tradiţională, onorabilul Daubeny evocă în cuvinte meşteşugite şi muşcătoare păţania domnului Kennedy. Din cît se aflase, nişte mîini criminale, ţişnind din zăbranicul nopţii, se înfipseseră în gîtlejul inatacabil — cum ar fi trebuit să fie cel al noului cancelar de Lancaster — încercînd să vitregească guvernul — destul de firav şi altminteri — de reazimul de nădejde ce-l căutase în proaspătul demnitar. La această interpelare caustică, primul ministru răspunse cu aceeaşi monedă, arătînd că, într-adevăr, nenorocirea ivită putea să se arate extrem de păgubitoare atît pentru ţară cît şi pentru guvern, dacă, spre fericirea întregii comunităţi, un tînăr şi viteaz deputat — care, întru mîndria şi deplina sa mulţumire, era şi susţinătorul actualului Cabinet — nu se ivea la locul masacrului chiar în momentele săvîrşirii lui.

— Ca un *Deus ex machina*, îl curmase ironicul Daubeny.

— Ba deloc ca o putere suprafirească, i-o tăie onorabilul Mildmay, ci ca un om priceput şi de mare ajutor care a izbutit să-l salveze pe preastimabilul nostru prieten, Cancelarul de Lancaster, arestînd totodată şi pe răufăcătorii ce-l atacaseră cu scopul de a-l jefui.

Stîrniţi de cele auzite, mulţi care nu cunoşteau amănuntele incidentului cerură în cor numele binefăcătorului, iar premierul se conformă, rostindu-l cu pompă şi cuvenita titulatură de reprezentant al circumscripţiei irlandeze Loughshane. Întîmplător, în clipele acelea, eroul nu se afla în sală, încît osanalele i-au parvenit mai tîrziu şi pe căi ocolite, cînd se înfiinţă la audierea Comitetului pentru distribuirea resurselor şi veniturilor.

Știa că începutul ședinței constă în enumerarea chestiunilor la ordinea zilei și de-abia mai pe urmă se trecea la dezbaterea propriu-zisă, aducîndu-se pe tapet și tema spinoasă a proviziilor militare, singura ce-l interesa în chip special. De aceea își luase libertatea să întîrzie, apărînd chiar în clipa cînd unul din vajnicii aliați ai lui Turnbull aborda subiectul cu pricina, spre vădita nemulțumire a conservatorilor care inițiaseră Comisia pentru cercetarea stocurilor de mazăre conservată, idee ce nu dăduse așteptatele roade, dovedind că importul din Holstein — preamărit de domniile lor — nu servea intereselor țării. Tăcerea de astăzi a opoziției, după ce cutezase să ceară înființarea numitei Comisii parlamentare, dădea apă la moară vorbitorului liberal, care părea grozav de pornit, împroșcînd cu învinuiri atît guvernul care se arătase prea slab cît și rivalii cu rele intenții, de parcă nu cunoștea ingratitudinea rolului ce și-l asumase. Fiindcă ce premier nu se putea dezvinovăți, respingînd argumentele ca nedrepte, sau ce opoziție nu găsea potrivitele scuze, încît acuzatorul rămînea de minciună ?

Singurul privilegiu de care se bucura totuși acuzatorul era acela că nu suferea consecințe, putînd să recurgă la motivarea că fusese greșit informat ; iar odată ce se simțea ocrotit, își pronunța fără teamă rechizitoriul, amăgindu-se cu speranța că din tot noroiul zvîrlit, un strop poate tot se lipea pe undeva ! După perdaful lui mai urmară și altele, între ele ivindu-se și portița așteptată de Phineas, care se ridică și rosti cam trei duzini de cuvinte, însă fără crisparea și zvîrcolirile cunoscute, ci degajat și firesc cum nici nu visase. E adevărat că, spre deosebire de dățile precedente, reflectase foarte puțin la noua sa tentativă, determinat să vorbească cînd și cum îi va cășuna. Momentul ales nu era dintre cele mai fericite, pentru că sala nu gemea de ascultători ca în alte zile, și nici președintele Camerei nu se afla pe scaunul său. Dar poate tocmai de aceea se exprimase cu atîta ușurință. De-abia la sfîrșit și-a dat seama de performanța ce-o realizase și tot atunci se întrebă dacă lăcașul i se învîrtea dinainte, precum îl văzuse în celelalte ocazii ratate. Însă nu ; acum deslușea totul limpede — începe-

rea. băncile, oamenii — iar el se simțea liniștit. Liniștit și nespus de mirat în fața descoperirii făcute. Cum adică, era chiar atît de ușor să te adresezi unei adunări ? Așa ceva n-ar fi crezut niciodată. Ca acum, cînd biruise emoțiile, să nu-i mai priască victoria ! Acum, cînd ar fi arătat lumii ce poate, să piardă locul în Parlament ! De ce nu făcuse această demonstrație mai din timp, pentru a dovedi, cel puțin, că meritase mandatul de deputat ? Poate fiindcă nu-și impusese destulă seriozitate și mai ales rvnă, se dojeni în drum către casă și pînă noaptea tîrziu.

A doua zi primi o scrisoare din partea părintelui său cu ultimele noutăți despre contele Tulla și intențiile sale. Suferind un atac de gută, nobilul pacient apelase la doctorul Finn, și cu această ocazie îi declarase ferma sa hotărîre de a sprijini realegerea fratelui cu prețul oricăror eforturi — sau, mai exact, cu oricîte cheltuieli. Căutînd să redea cît mai fidel conversația, medicul transcrisese o bună parte din dialog, încît epistola nu oferea numai informații exacte, ci o scenă mult grăitoare și suculentă, cuvînt pentru care o vom reproduce și noi :

— Uite ce, doctore, fiul matale se fălește de peste doi ani cu titlul de parlamentar, pe care l-a dobîndit fără bani, așa că e vremea să-l mai lase și altuia.

Încoltit de dureri, pacientul vorbise morocănos, numai că doctorul nu se lasase înfricat, răspunzîndu-i neted și calm :

— Știu cu ce să zic, Excelență ? Băiatul nu m-a înștiințat ce gînduri nutrește, și fiindcă am apucat să-i îngădui prima candidatură, n-o să mă pun de-a curmezișul la cea de a doua.

— L-ai sprijini și bănește ? îl iscodise bolnavul.

— Da, i-aș da din puținul de care dispun.

— Cu asta m-ai omorît ! Doar nu ți-e limpede, frate, că în alegeri cu puținul nu merge ? Trebuie să împingi serios ca să nădăjduiești în izbîndă.

În continuare, taică-su îi scria că nu mai dorește și nici nu mai poate să reînnoiască discuția, deoarece contele apelase la doctorul Duggin — dușmanul de o viață al lui Finn — iar la sfîrșit îi spunea să procedeze după cum crede, dar să nu se aștepte la reușită.

Mîhnit, Phineas hotărî să nu forțeze mîna contelui Tulla, ci să-l lase să-și facă mendrele. Oricît de trist era pentru el, trebuia să-și ia adio de la deputăția în Loughshane, lucru ce urma să-l explice atît lui Barrington Erle cît și altora, la fel de interesați. Pe primul îl găsea la „Reform Club", dacă pornea într-acolo, dar preferă să-l caute mai tîrziu, ducîndu-se pe moment la amicii din piața Grosvenor. Aici, valetul îl duse în odaia de la etaj a domnului Kennedy, pe care îl află în halatul de casă și înfipt într-un jilț, cu fața la o fereastră deschisă ce dădea spre Queen's Garden. După aerul și veșmîntul purtat, amfitrionul trebuia privit ca un invalid, incapabil să-și miște gîtul — sau crezîndu-se numai invalid — și inapt pentru orice activitate. Constrîns de starea sa jalnică, noul Cancelar ședea, firește, acasă, lăsînd baltă treburile ducatului Lancaster. Să sperăm, însă, ca acestea nu sufereau de pe urma neprevăzutei sale absențe ci, pedant, cum îl știm, le rînduise înaintea nefericitului accident. La ivirea lui Phineas, demnitarul întinse o mînă țeapănă, șopti cîteva cuvinte, din care oaspetele prinse doar două și anume „mazărea conservată", după care își pironi ochii pe fereastra deschisă. Există bărbați pe care cea mai infimă suferință trupească îi răpune, iar Kennedy părea un exemplu dintre cele mai grăitoare în sprijinul observației noastre. Bietul Phineas, venit cu gîndul să-și deșerte amarul, se vedea dintr-o dată cu lacăt pe gură, necazul lui însemnînd o nimica toată pe lîngă chinul îndurat de ministru. Doar nu era să-i pretindă să-și plece gîtul lui vătămat asupra unui moft, cum era năruirea speranței de a fi reales deputat ! N-ar fi fost cu putință și nici nu cadra, singurul subiect abordabil fiind grumazul bolnav și perspectiva de vindecare.

— Ce spune doctorul ? Cum merge boala ? întrebă cu prefăcută îngrijorare.

La care Kennedy se porni pe un șuier prelung — evident, relatîndu-i părerile specialistului — întrerupt, spre norocul lui Phineas, de apariția gazdei, care continuă explicațiile începute. Era de înțeles că pentru moment altceva nu puteau să vorbească, lady Laura cunoscîndu-și îndatoririle de familie și împlinindu-le exemplar. Acum

se cuvenea, bunăoară, să se arate îngrijorată de starea bărbatului, și o făcea pe cît îi șade bine unei soții, respectînd, totodată, și susceptibilitatea bolnavului care s-ar fi simțit neglijat și nedreptățit dacă nu i se comenta pe larg suferința. După relatările privitoare la starea lui Kennedy, lady Laura îi declară tînărului prieten convingerea că de zăbovea doar o clipă, agresorii i-ar fi rupt beregata.

— Oo, nu, se împotrivi salvatorul. Borfașii nu-i ucid pe cei prădați. Sau, oricum, nu cred să-i atace cu zîndul acesta.

— Ba eu zic că da, stărui lady Laura.

— Mă rog, dar eu rămîn la părerea mea, susținu Phineas, în dorința de-a apăra adevărul.

— Aștia păreau extrem de stîngaci, șuieră domnul Kennedy.

— Or fi fost niște începători și i-am luat de la ucenicie, încercă Phineas să glumească.

Pe încetul și cu mult tact, conversația se abătu de la tema suferinței și accidentului, aluneecînd pe făgașul vieții cotidiene, iar lady Laura putu să întrebe ce se aude cu Loughshane și cu perspectivele realegerii sale.

— M-am hotărît să renunț, anunță tînărul zîmbind resemnat.

— Pesemne că nu-ți surîd șansele, presupuse amfitrioana tot surîzînd.

— Exact, încuviință Phineas. Și cu toate opreliștile mai mult decît evidente, tatăl meu s-a arătat extrem de mărinimos, scriindu-mi că va găsi banii trebuincioși dacă aș vrea să mă lupt pentru loc. Dar am să-i răspund chiar cu poșta de astă seară, pentru a-i spune că nu înțeleg să-i accept sacrificiul, în primul rînd pentru că nu am dreptul să-i cheltui banii, și apoi, fiindcă tot n-am să fiu reales. Mărturisesc, însă, că toată povestea mă cam deprimă, conchise zîmbind la fel de resemnat ca înainte.

— Eu am un plan în această privință, anunță Laura Kennedy.

— Care anume ? întrebă tînărul curios.

— Mai întîi, nu-mi aparține întru totul, deoarece pornește de la papa. Bătrînul domn Standish își retrage

candidatura în Loughton şi papa ar dori să-ţi încerci dumneata norocul acolo.

— Vaai, lady Laura ! exclamă Phineas.

— Stai puţin ! Hotărîrea nu e definitivă, îl domoli ea, însă, pînă la urmă, cred că vei primi circumscripţia rămasă fără stăpîn.

Iar aceste cuvinte, nu uita, iubit cititor, veneau de la o iubitoare a reformelor şi a progresului social !

— Vai, dar n-am să pot accepta o favoare ca asta de la lordul Brentford ! bîigui musafirul, la care domnul Kennedy şuieră un „ba da" din dreptul ferestrei.

— Nu am dreptul la ea, susţinu Phineas.

— Aceasta e o chestiune pe care o va cîntări doar papa, ripostă lady Laura cu o voce solemnă, şi el ştie prea bine că orice politician poate beneficia de asemenea înlesniri atîta vreme cît nu se înjoseşte să le cerşească. Dumneata nu i-ai cerut circumscripţia, ci el ţi-o oferă, dorind s-o încredinţeze în mîinile cele mai bune.

— Nu acesta este motivul pentru care mi-o pune în palmă, zise Phineas pe un ton înăsprit.

— Poate există şi altele de ordin sentimental, recunoscu gazda. În primul rînd nu-l trăgea inima să i-o dea unui venetic, şi pe urmă — de ce ţi-aş ascunde ? — ne-a văzut cît de mult regretăm, eu şi cu domnul Kennedy, piecarea dumitale din Cameră.

— Ai să candidezi, se-nţelege, şuieră Cancelarul de Lancaster, uitîndu-se ţintă pe fereastră din faţă, de parcă cea mai slabă încercare de a-şi întoarce grumazul ar fi adus pieirea lui şi a ducatului.

— Papa m-a rugat să te anunţ că te aşteaptă la el, urmă lady Laura. Nu prea văd necesară o discuţie profundă şi amplă, întrucît vă cunoaşteţi felul fiecăruia de a gîndi. Totuşi, e cazul să-i faci o vizită, fie astăzi ori mîine.

Pînă la despărţire, Phineas acceptă marca danie, încredinţat cu fiecare minut ce trecea că procedase înţelept. În definitiv, la ce ar fi refuzat un hatîr care dăinuia din vremuri de mult uitate în Anglia ? Doar nu prin el se înălţaseră atîţia nobili şi moşieri precum şi anumiţi tineri mai norocoşi ?

Doar Burke, Fox ori Canning nu ajunseseră în Parlament prin același tertip ? Natural că în străfundul conștiinței ar fi dorit să pună capăt blestematelor influențe, să desființeze sistemul numirii de candidați prin asemenea mijlociri. Dar fiindcă nu avea puterea s-o facă și practica se perpetua pe scară întinsă, era preferabil să îngroașe unul ca el numărul deputaților, în loc să pătrundă în Cameră un conservator. Liberalii, după cum se știa, nu parveneau decît exclusiv prin aranjamente, ori de vreme ce se număra printre ei, de ce să nu le primească ajutorul ?

Raționamentul i se părea pe cît de logic pe atît de convingător, și de aceea îl repetă ca o terapie morală. Un singur gînd îi mai reducea din efect, umbrindu-i la răstimpuri conștiința, și anume acela că, favoarea lordului Brentford nu se datora iscusinței politice demonstrată de cel ales, ci rolului decisiv pe care-l jucase în salvarea ginerelui. Faptul îl tulbura, cum era și firesc, stîrnindu-i vîrtejuri de mustrări de cuget pe care le domolea, totuși, spunîndu-și cu fermitate că este un caraghios, lipsit de simț practic și dedat prostului obicei de a despica firul în patru. În fond, lumea trebuia luată așa cum era — tu, individ, avînd ca unică datorie să te strecori prin ea ceva mai cinstit decît alții. Atît, și nimic mai mult. Pentru că toți care se avîntau mai sus, ajungeau cu capul în nori, incapabili să-și mai ajute semenii pămînteni.

Curățată de buruienile remușcărilor, vestea cea mare se cuvenea împărtășită și tatălui său, dar fiindcă în ziua aceea nu se întîlni cu lordul Brentford, amînă înștiințarea cu douăzeci și patru de ore, interval în care se consultă cu amicul său Chiltern.

— Cum adică, te gîndești să refuzi circumscripția din pricina mea ? spuse lordul în fața codelii afișată de amic. Să nu cumva să faci una ca asta.

— Dar poate vrei să candidezi tu, și-ți stau în cale, pledase Phineas. Ai doar atîtea motive care ar trebui să te îndemne să ajungi deputat !

— Or exista, nu zic ba, însă oricît de greu ți-ar veni să crezi, află că n-aș primi darul tatei decît în niște condiții de neconceput pentru el. Asta mi-e hotărîrea și,

după cît mă cunoşti, poţi fi încredinţat că n-am să mi-o schimb. Aşa cum nici tata nu lasă o iotă dintr-ale lui. Acceptă deci Loughton cu inima împăcată, fără să-ţi faci reproşuri din pricina mea.

A doua zi dimineaţă, Phineas se văzu cu lordul Brentford, şi tîrgul se încheie în mai puţin de zece minute. În drum către piaţa Portman, îl străfulgeră o idee, care, tradusă în faptă, însemna proba celei mai devotate prietenii. Ce ar fi fost ca la întîlnirea cu lordul să-l susţină cu atîta tărie pe Chiltern, încît, pînă în cele din urmă, părintele să-i dăruiască lui circumscripţia? Gîndul îl ispiti pînă la intrarea în casă şi chiar după apariţia amfitrionului, căruia într-adevăr îi îndrugă vreo două cuvinte, anunţîndu-l că fiul său era dispus să intre în corpul de legislaţie dacă ar fi binevoit să-i facă o recomandare în consecinţă, fără vreo menţiune privitoare la viaţa pe care o dusese. Atît apucă să rostească din planul ce şi-l urzise, deoarece lordul îl opri cu o fluturare a mîinii, arătîndu-se la fel de îndărătnic ca şi feciorul. Mai pe urmă află că şi lady Laura venise cu aceeaşi propunere, însă primise un răspuns similar.

Despre politică vorbiră tot atît de puţin, binefăcătorul rezumîndu-se la cîteva înştiinţări. Prima: că avea să candideze în Loughton; a doua, că era aşteptat la Saulsby şi, în sfîrşit, că şansele de izbîndă în alegeri erau de sută la sută.

— Nu zic că n-ai putea avea contracandidaţi dar, personal, nu-i prea văd.

Bătrînul se arătă extrem de curtenitor, ba chiar amical — desigur în virtutea recunoştinţei pe care i-o datora întreaga familie după incidentul cu Kennedy.

În amabilitatea lui excesivă plutea însă o afectare trufaşă pe care, probabil, o socotea necesară în tripla calitate de lord, de ministru şi de patron al circumscripţiei puse la dispoziţie.

Iar tînărul nostru, un sensibil din fire, o percepu cu un fior neplăcut pe şira spinării. Niciodată nu se simţise atras de marele aristocrat şi, cu toată generozitatea pe care i-o arătase, nu-i putea nutri simpatie. Neplăcuta senzaţie pricinuită de ifosele de-abia deghizate ale lor-

dului se topi. însă, odată ce ajunse la club, unde se apucă să scrie acasă. Rîndurile primite din partea tatălui său îi aduseseră dinainte nu numai imaginea situației din depărtatul Loughshane, dar mai ales mărturia devotamentului său fără margini, deoarece, cu toate prevenirile despre eșecul ce-l aștepta, doctorul Finn avusese mărinimia să-i pună la dispoziție modestele sale mijloace, dacă mai stăruia în ideea candidaturii. Desigur, bănuia că feciorul n-o să renunțe la înaltul său titlu fără o prealabilă bătălie. Știa că aceasta o să fie pe cît de costisitoare pe atît de zadarnică ! Și totuși, se oferise să-l sprijine.

După ce-i mulțumi în chipul cel mai simțit și-i aprobă întru totul retragerea stăruințelor pe lîngă nobilul Tulla, îi vesti, în cuvinte modeste, noua și marea lui șansă. Va candida în Loughton, la dorința și propunerea lordului Brentford, iar în aceste condiții, deosebit de avantajoase, cheltuielile nu aveau să întreacă modica sumă de cîteva sute de lire. După încheierea scrisorii, ticlui o notiță către contele Tulla, în care, exprimîndu-și gratitudinea pentru bunăvoința ce-o arătase în alegerile anterioare, îi aducea totodată la cunoștință că renunțase la Loughshane.

Urmară cîteva zile senine pentru tînărul nostru, lipsite de întîmplări remarcabile și peripeții, după care tihnita lui existență tresări la surpriza unei vizite cu totul neașteptată. Însă mai înainte de a intra în detalii, e cazul să pomenim iarăși de nesuferitul zaraf, care, în ciuda rușinii ce i-o făcuse în Cameră, tot se mai perindase prin locuința-i din Great Marlborough Street.

— Ia-l, frate, cu binișorul. Lasă-l să stea cîte o jumătate de ceas ori cît poftește în jilț, și-ai să vezi că-i mai bine, îl sfătuise Fitzgibbon.

Phineas îi aplicase povața la ivirile repetate ale cobei, numai că amabilitatea nu-i acoperea datoria, iar prezența lui Clarkson îl exaspera în așa măsură, încît, ca să scape de el hotărî să-i dea banii treptat. Fără un aranjament oarecare, ipochimenul putea să-l persecute la infinit, și chiar să-l dea pe mîna poliției, în perioada dintre dizolvarea Parlamentului și alegerea sa în Loughton. Ori atît

îi lipsea, să se trezească arestat în Saulsby sau cine știe pe unde !! Drept care, începu negocierile. Cămătarul pretinse o sută de lire peșin, urmînd să-i mai facă o poliță, cu scadență în trei luni, pentru restul de două sute și douăzeci de lire.

— Gîndiți-vă numa' la timpu' care mi-l pierz, tot trecînd pe la 'mneavoastră, pledase Clarkson căutînd să scurteze din termen. Nu mi-aș face griji să vă știu pontual, da' parcă văz c-o să-mi rup iar pingelele tot bătînd drumu la'mneavoastră.

Phineas nu cedase la argumentele lui, oferindu-se să acopere suma în tranșe trimestriale, fiecare notată pe dosul cambiei, pînă la concurarea celor peste trei sute de lire — propunere pe care zarafu n-o socotise drept o dovadă de „pontualitate" și, ca atare, o refuzase, rămînînd „să mai stea de vorbă".

La ultima întîlnire, la fel de infructuoasă, Clarkson îl înștiințase că va lipsi o vreme din Londra, plecînd cu treburi prin vestul Irlandei — veste care-l vîrî pe eroul nostru în răcori la gîndul că ticălosul ar putea nimeri și prin Saulsby ori Loughlinter unde, cu siguranță, ar fi dat de el.

Cum avea să scape de pacoste ? se întrebă îngrozit, fără să-i treacă prin minte că musafira din ziua aceea îl va izbăvi de coșmar.

— Ești surprins, nu-i așa, de vizita pe care ți-o fac ? îi zise Aspasia Fitzgibbon — fecioara cu chip de bătrînă și misiune îngerească ce-i picase în prag.

— Mă mir și totodată mă simt teribil de onorat, îi răspunse el năucit, oferindu-i un scaun să șadă. E destul de comod ? se interesă în chip de amfitrion grijuliu.

— Da, și îți mulțumesc, răspunsese domnișoara cea ofilită. Te anunț de pe acum că am venit cu o treabă, așa că sper să mă scuzi.

— Vai, dar e nevoie de scuze ? protestase cu destulă emfază.

— Poate da, știu și eu ?! Mă gîndesc ce va zice Laurence cînd o să afle de vizita mea ? O să spună că m-am ramolit într-un hal fără de hal. Numai că mie nu-mi pasă de

trăncănelile lui. Şi am venit să te anunţ că am trecut pe la Clarkson şi i-am plătit datoria.

— Vaai, nu se poate ! se cruci Phineas.

— Şi totuşi am fost, domnule Finn. Mi-a ajuns la urechi pocinogul pe care ţi l-a făcut deunăzi, în Cameră.

— Cine v-a povestit ?

— Asta nu are importanţă. Fapt este că am aflat. Dealtminteri bănuiam de cîtăva vreme că ai comis imprudenţa de a-l ajuta băneşte pe Laurence, iar după ce am auzit şi chestia cu acostarea în Parlament, am stiut la precizie ce s-a întîmplat. Pe Clarkson îl cunoşteam dinainte, aşa că l-am văzut, i-am dat banii şi i-am luat înapoi poliţa. Iat-o ! zise triumfătoare, fluturîndu-i sub nas peticul de hîrtie cu blestemata lui semnătură.

— Şi i-aţi plătit chiar două sute cincizeci de lire ?

— Nu chiar. După o luptă pe viaţă şi moarte, am scos-o la două sute şi douăzeci.

— Aţi obţinut o asemenea reducere pledînd dumneavoastră singură ?

— Numai cu, pentru că dacă luam avocat, mă costa două sute şi patruzeci, plus onorariul său de cinci lire. După cele întîmplate, nădăjduiesc că n-ai să mai intri în combinaţii băneşti cu fratele meu...

— Despre asta fiţi sigură...

— ...deoarece, altfel, te las să te descurci singur. Nu vreau să afle Laurence de amestecul meu, ca să se apuce să ia împrumuturi de pe la toţi şi să-l văd pe zaraf înfiinţîndu-se la mine, în salon, de unde n-ar mai ieşi niciodată. Aşa că, dacă te întreabă cumva despre cambie, trimite-l la mine. Pentru asta te-am deranjat. Şi acum te las sănătos.

Phineas rămase cu ochii zgîiţi la hîrtia ce-i făcuse atîtea zile amare. Răscumpărarea ei îi readucea liniştea : îl scutea de blestematele vizite ale cămătarului şi poate chiar de întîlnirea cu el în Irlanda. Era, incontestabil, o fericire s-o aibă în mînă. Şi totuşi, pe undeva, simţea gustul amarnic al umilinţei fiindcă, lucru neîndoielnic, fecioara bătrînă aflase de calicia în care trăia el şi de aceea se simţise obligată să-i uşureze obligaţiile băneşti.

CAPITOLUL XXXII

MIGRENELE LAUREI KENNEDY

LA ÎNCEPUTUL LUI IULIE, eroul nostru porni către Loughlinter, abătîndu-se în drum și prin Loughton, unde rămase o zi și o noapte. Prin mijlocirea domnului Grating — proprietarul prăvăliei de fierărie și vajnic susținător al lordului Brentford — cunoscuse acolo mulți localnici cu greutate. Urmînd sfatul lui Grating, trăsese la cel mai bun han, și tot cu ajutorul acestuia încropise o întîlnire cu negustorii și meseriașii de vază ai tîrgului, în fața cărora candidatul se înfățișă drept un liberal cu vederi sănătoase și largi, devotat trup și suflet guvernului Mildmay, pe care vecinul lor — lordul Brentford — îl onora cu prestigioasa-i prezență. Discursul rostit — fără întindere și pretenții — nu abundase în ditirambe la adresa binefăcătorului său, ținta lui fiind aceea de a stabili o punte între alegători și candidatul de mîine. Dar la sfîrșitul oratiei, cînd închegă mici discuții cu oamenii, fiecare se arătă dornic să-l anunțe discret, prin șușoteli la ureche, că este admis la sfaturile secrete ale cîrmuirii locale sau că știa de aranjamentele încheiate de cei mai mari.

— Fiți pe pace, fiindcă avem posibilitatea să-l susținem pe lord, îi șușotise unul.

— Nu vă îngrijorați dacă veți auzi și de un candidat conservator, șoptise al doilea.

— Lordul face tot ce poftește aici, îl prevenise un altul, arătîndu-se parcă mirat de afirmarea lor față de un singur aristocrat. Această descoperire îi dădu de gîndit și astfel, cîteva ceasuri după ce se retrase în odaie și se întinse pe pat, cîntări în cumpăna judecății purtarea și vorbele străinilor întîlniți. La Londra, problema numărul unu, pentru care lumea se dădea peste cap era numărul de voturi, obținut de la cît mai mulți, pînă la ultimul meseriaș și muncitor, pentru ca în Loughton, oameni mai înstăriți, mult deasupra meseriașilor și muncitorilor, să pară bucuroși că depind trup și suflet de un bogătaș, că trăiesc ca unelte ale acestuia, făcîndu-i jocul politic cu

zel. Ba chiar cu mîndrie ! Fiindcă ce alt înțeles avuseseră micile șușoteli, sticlirile din priviri și asigurările de a dejuca opoziția, decît fățoșenia fiecăruia că-l slujește orbește pe lord !

Înaintea plecării, Phineas se întreținu mai deaproape cu omul de legătură al lui Brentford, care îi tîlcui întregul aranjament în vederea alegerii sale. Propunerea avea să pornească de la negustătorul de fierărie, urmînd a fi susținută de Shortribs — crescător de vite și măcelar. Se prevedea și candidatura unui conservator, iar măcelarul se arăta de părere că n-ar strica să se înscenеze o luptă deschisă, după străvechile pravile englezești, în care să se știe din bună vreme și de toți cei în drept că partea liberală trebuia să iasă învingătoare. Dar omul lordului nu părea să adere la ideea lui Shortribs, declarîndu-i lui Phineas :

— Le-ar place. nu zic. să se încaiere pe aici, cum se întîmplă la Londra pentru reforma electorală, dar eu unul nu văd care ar fi așa de nebun să investească bani într-un Loughton. Așa că rămînem cu oamenii noștri pe care prea îi ținem în mînă ca să nu mergem la sigur cu rezultatul.

Cu aceste ultime asigurări. Phineas se îndreptă spre Loughlinter unde găsi același conac somptuos, însă de astă dată aproape gol. Singurii oaspeți, rătăcind prin încăperile vaste și posomorîte, se limitau la mama amfitrionului, la lordul Brentford, secretarul acestuia și cel al domnului Kennedy. Mai erau așteptate să vină lady Paldock împreună cu fiica sa și Violet Effingham, deși după cîte prinsese Phineas cu urechea, acestea aveau să sosească după ce el va fi plecat.

Un zvon purtat de cine știe ce vînt anunța o sesiune de toamnă a Parlamentului, cuprinzînd toată luna octombrie și o parte din noiembrie, un interval în care onorabilul Mildmay dorea să tatoneze, chipurile, atmosfera. Dacă rumoarea se confirma și Phineas reușea în alegeri, amîna negreșit călătoria în Irlanda, ca să asiste la întrunirile Camerei.

În prezența domnului Kennedy, îi relată lordului cele petrecute în Loughton, iar acesta se arătă mulțumit atît de faptele sale cît mai ales de privilegiul tot mai rar

întîlnit printre bogătaşii englezi de a dispune de o circumscripţie după bunul lor plac.

Cum era de înţeles, înaltul patron nu-şi trădase în cuvinte prea multe trufia şi satisfacţia prilejuite de acest patronaj, însă din cîte rostise şi din atitudinea lui cocoşească, tînărul nostru le desprinsese cu limpezime.

După freamătul inerent al sosirii şi convorbirea de la început, şederea la moşia Loughlinter deveni monotonă şi apăsătoare. Se putea pescui — la caz că musafirul avea chef ; şi se putea împuşca un cerb — dacă-i ardea s-o pornească de unul singur la vînătoare ; dar judecînd după fadele îndemnuri primite şi în special după activitatea din jur, se părea că amfitrionul dorea ca oaspeţii să-şi petreacă vacanţa într-un mod profitabil. Exemplul pornea de la el, care şedea dimineţile în birou, îngropat în hîrtoage şi în gazete, ca după prînz să apară invariabil cu o carte sub braţ. Citea şi lordul, ce e drept, însă la cîteva pagini îl biruia somnul şi dormea ceasuri în şir, cum făcea şi venerabila doamnă Kennedy şi cum părea ispitită chiar lady Laura, dacă n-ar fi fost suspectată de ochii lui Kennedy. Dar fiindcă veghea lui n-o slăbea un moment, îşi făcea de lucru turnînd ceaiul în ceşti — un ritual pe care soţul nu admitea să-l oficieze o persoană străină cînd se afla în intimitatea familiei — iar în pauzele permise de această îndeletnicire, îşi băga şi ea nasul într-un roman.

Pătruns de pildele gazdelor, se înarmă şi Phineas cu un vraf de rapoarte parlamentare, pe care, cu vitejie, izbuti să le străbată în parte deşi, în cîteva rînduri, se surprinse şi el moţăind. Ruşinat, se scutura viguros, continuînd lectura cu sîrg ori se deda cugetării, întrebîndu-se mirat ce căuta un tînăr ca el — irlandez şi fără blazon — într-un palat ca cel din Loughlinter, unde trăia ca unul din aristocrata familie, căznindu-se să-şi omoare vremea şi simţindu-se sub papucul stăpînului ? N-ar fi fost mai corect să-şi facă bagajul şi s-o ia la picior ? Scăpa de plictis şi de tutela lui Kennedy pe care, oricum, nu-l înghiţea, cu toate aparenţele lui de om cumsecade. De ce-ar mai fi stăruit într-o ambianţă nesuferită ? Numai ca să se afle aproape de Laura ? La ce-i mai servea

această vecinătate, cînd ea devenise un bun al lui Kennedy ? În acest punct al spumegoaselor sale reflecții, cînd părea la numai un pas de a fugi, se stranica, însă, brusc, certîndu-se pentru nesăbuita sa răzvrătire. Doar nu acestei femei îi datora onorurile de astăzi ? Nu Laura făcuse din el ce era și ce avea să fie ? Ori atunci de ce să-l prididească urîtul în casa ei, în loc să-i arate cuvenita recunoștință ? Viața nu însemna numai voioșie și dragoste, dar și renunțare și sacrificii. Iar dacă amfitrionul putea să citească rapoarte ceasuri de-a rîndul, fără măcar să clipească, de ce s-ar dovedi mai prejos decît el ? Și astfel, biruindu-și revolta și dorul de ducă, se întorcea la ceaslovuri pînă îl prindea din nou picoteala. Ca o compensație a efortului la care se înhămase, o pornea, cînd și cînd, spre muntele Linn ori mergea în susul și în josul pîrîului Linter și în jurul minunatului lac din preajma conacului. În toate peregrinările își lua cîte o carte, și, odată ce adăsta într-un colț îndrăgit, începea să citească, deși, cu cît spor, numai Dumnezeu știe, fiindcă mai mult se lăsa purtat de gînduri și calcule, tot încercînd să pună în balanță foloasele minunatei lui propășiri.

Cu ce se alesese de pe urma deputației în Loughshane ? Și care vor fi înlesnirile aduse de victoria sa în Loughton ? Avea să-i asigure oare postul după care tînjise și, implicit, piinea de toate zilele ? Ori fi-va iarăși sortit să recurgă la mîna părintelui ? După șirul de întrebări legate de starea materială, își îndrepta luarea aminte spre Violet Effingham, pierzîndu-se în visări și nădejdi de atîtea ori închegate dar mereu adumbrite de norii nesiguranței și temerilor, deoarece o știa așa de înstărită.

Se impunea o ieșire din incertitudinea ce-l rodea, dar aceasta nu era cu putință atîta vreme cît fata nu-i cunoștea sentimentele și intențiile serioase.

Trebuia, deci, să i le împărtășească, se hotărî într-una din zile, uitînd că ședea chiar în locul unde jurase dragoste Laurei ! De atunci trecuse însă un an și mintea nu-i mai zbura la clipe de mult perindate, ci cîntărea posibilitatea de a se destăinui însăși Laurei, rugînd-o să-i mijlocească viitoarea cerere în căsătorie. Faptul că o îndrăgise nu părea un obstacol, și nici dorința ei de a-l însura

pe Oswald cu Violet. Doar se știa foarte bine că Chiltern fusese în două rînduri respins, și nu de mult îi declarase fățiș că nu mai risca un al treilea refuz. Ori în cazul acesta, ce sens mai avea să aștepte? Sau cine l-ar fi putut acuza că o cere pe Violet? Nici o ființă pe lume. Și cu atît mai puțin lady Laura. La ea va găsi negreșit înțelegerea și oblăduirea de care avea nevoie. În schimb, cu lordul se va certa în mod sigur, poate chiar la cuțite — o perspectivă deloc agreabilă, însă nu de natură să-l sperie și să-l întoarcă din cale. Prea o iubea pe Violet Effingham ca să dea înapoi de frica unui pretendent nedorit. Aa, dacă Chiltern ar fi nutrit o cît de slabă speranță, îl lăsa, evident, să-și încerce norocul, menajînd și prietenia statornicită între ei, pe care, oricum, îi venea greu să o strice. Dar cînd amicul nu profita de pe urma reținerii sale, la ce să mai stăruiască în ea? Ca să se pomenească într-o zi că-i suflă cine știe ce venetic fericirea? Nu. Trebuia să deslușească toate astea cu lady Laura, și dacă Violet îi accepta dragostea, n-avea decît să se certe ori chiar să se bată cu lordul.

Răpit de gînduri și speculații, nici nu simțise apropierea Laurei Kennedy, încît i se păru o vedenie cînd, la un moment dat, dădu cu ochii de ea. Ședea lîngă el, deasupra căderii de apă, în acel colț retras și fermecător al naturii unde, în urmă cu douăsprezece luni, îi deschisese inima inundată de dragoste. De-abia atunci își aminti toată scena, dar care, vai, i se părea așa depărtată, căci de la ea și pînă azi se schimbaseră atîtea și atîtea! Pe atunci o iubea nebunește și nu vedea lecuire, dar timpul îl vindecase, învățîndu-l să vadă în ea o doamnă respectabilă și discretă, după care a suspina i se părea la fel de ridicol ca o pasiune nutrită pentru Cancelarul de Lancaster, bunăoară.

Evident, marea iubire pierise, cum desigur și-a dat seama și cititorul, de vreme ce se simțea pregătit să-i destăinuie noile suferințe amoroase.

— Presupun că vii des aici, îi zise cu tîlc.

— Aă, daa, destul de frecvent, se bîigui încurcat. Din punctul acesta se vede minunat lacul și urc mai sus pentru contemplarea privelîștei, completă el mai stăpînit.

— Este cel mai frumos loc de pe întregul domeniu, continua lady Laura, dar din păcate îl gust tare rar! Astăzi am sosit pentru a doua oară de la sosirea în Loughlinter, iar prima plimbare am făcut-o ca să-l aduc pe papa.

După aceste cuvinte, se așeză pe un trunchi de copac doborît, nu departe de stînca pe care se instalase flăcăul, privind amîndoi în tăcere îmbietoarea imagine a lacului.

Phineas ședea cu capul întors, chibzuind cu iuțeală cum să aducă vorba de dragostea lui pentru Violet Effingham. Se gîndi că nu se cădea să atace direct subiectul, ci să găsească o punte de introducere care să-l poarte în chip firesc către el. Să pomenească despre refuzurile suferite de Chiltern? Ideea i se păru bună și voia s-o rostească. Numai că lady Laura i-o luă înainte.

— Cît de limpede îmi amintesc de ziua din toamna trecută cînd am fost împreună aici!

Auzind-o, își înghiți cuvintele ticluite, căutînd altele, ca s-o abată din drumul pe care pornise.

— Da, zise el. Și pentru mine dăinuie amintirea. Parcă v-aud ca ieri anunțîndu-mi căsătoria cu onorabilul Kennedy. Dar cîte s-au întîmplat de atunci!

— Într-adevăr multe, să-ți ajungă o viață! oftă ea din nou. Și totuși vremea s-a scurs așa de anevoios!

— Pentru mine n-aș zice.

— E normal, doar ai fost mereu în activitate, mereu furat de cîte o preocupare. Pe cînd eu încep să cred tot mai mult că e un blestem să te naști pe lume femeie.

— Mă mir, fiindcă tot dumneavoastră afirmați că femeile sînt în stare de tot atîtea înfăptuiri ca bărbații.

— Asta spuneam pe vremea cînd nu-mi știam lecția. Însă acum gîndesc altfel. Oo, Doamne, sînt sigură că nu-mi puteam dori un noroc mai mare, și totuși, mor de dorința să mi se dea voie să fac o treabă folositoare, cum ar fi să mulg vacile.

— O dorință ca asta vi se împlinește oricînd.

— Da de unde, te înșeli. Nu numai că n-aș fi lăsată să ating animalele, dar nici să le privesc, cel puțin... ori să aduc vorba de ele.

De la primele vorbe, Phineas pricepuse că i se plînge de soț, și nu-l tăia capul ce atitudine să adopte ori ce să

răspundă. Din cîte simțise, într-adevăr, Kennedy era despotic în casă, iar pe Laura o cunoștea îndeajuns ca să-și dea seama că nu putea să se împace cu hamul stăpînului. Cu toate acestea nu se așteptase la o confesiune.

— La Saulsby era complet altceva, își urmă spovedania. Acolo totul părea că-i al meu...

— Și-aici nu ? Zău că nu-mi vine a crede. Doar întregul domeniu vă aparține.

— Da, ca în cartea de rugăciune. Simbolic. Așa cum îi aparțineau guvernatorului Sancho minunățiile ce le vedea la banchet...

— Cum adică ? vorbi șovăielnic. Vreți să spuneți că domnul Kennedy se interpune între dumneavoastră și lumea înconjurătoare, păzindu-vă clipă de clipă, așa cum făcea doctorul din povestea cu Sancho ?

Lady Laura lăsă o pauză lungă între cuvintele sale și răspunsul ce-l datora, timp în care Phineas își frămînta creierul cum să abată discuția spre amorul lui pentru Violet. Secundele se adunau în minute de așteptare, de parcă prietena uitase de el. Și totuși, nu îndrăzni să deschidă gura pînă ce, în sfîrșit, se auzi din nou glasul ei.

— Adevărul e că am comis o greșeală.

— O greșeală ? înghină incredul.

— Da, Phineas, o eroare. Am pornit-o ca prostul, pe unde m-a tăiat capul, fără povețele altora și, natural, am nimerit-o anapoda, pe un drum tare rău, pe care m-am împiedicat, am căzut și m-am lovit atît de cumplit că de-abia mă mai țin pe picioare.

Din trista ei revelație, un singur fapt îl șocase ; îi spusese pentru prima dată pe nume ! E drept că în cercul amicilor exista supărătoarea deprindere de a folosi numele mic în loc de cel de familie, așa cum se întîmplă adesea cu tinerii mai înzestrați sau mai aproape de sufletul semenilor.

Pînă și lordul Brentford — un om atît de anchilozat în tradiția manierelor fine — i se adresase de cîteva ori în felul acesta, uitînd pentru o clipă prăpastia socială ce-i separa. Doamna Low de asemeni recurgea la numele de botez, pe vremea cînd îl privea ca pe cel mai iubit elev din cîți avea soțul, iar gazda lui, doamna Bunce,

îi zicea „Dom'le Phineas", în loc de cuvenitul Finn. Pe cei din tîrgul natal nu-i mai puse la socoteală, fiindcă, în Killaloe, nimeni nu-l onora cu numele de familie, pe cînd lady Laura i-l folosise tot timpul, şi nici astăzi nu i-ar fi zis altfel dacă era şi soţul ei de faţă. De asta putea să jure.

— Cu alte cuvinte sînteţi nefericită ? vorbi privind în continuare spre lac.

— Da, acesta e adevărul, deşi, mă întreb la ce bun ţi-l divulg — poate doar în virtutea bîjbîielilor mele, în care m-am deprins să mă tot împiedic, să cad şi să mă rănesc la fiece pas.

— Cum puteţi să vorbiţi aşa cînd ştiţi că nu există fiinţă care să vă dorească fericirea mai mult decît mine.

— Sună frumos ce-ai spus, dar ce anume ai face ca să mă vezi fericită ? Numeşte-mi un singur lucru, ai putea ? Să nu mi-o iei în chip de mustrare, însă curînd de tot binele sau suferinţele mele te vor lăsa rece.

— Ce vă face să-mi spuneţi una ca asta ? protestă moale.

— Legile firii, replică liniştită. E normal să priveşti cu indiferenţa la ce mi se întîmplă. Aş fi dorit, recunosc, să devii prietenul domnului Kennedy, cu toate că acum realizez utopia năzuinţelor mele, deoarece vă deosebiţi precum ziua de noapte.

— Mă rog, cu dînsul să zicem că aveţi dreptate. Dar n-am să rămîn prietenul dumneavoastră ?

— Nu, rosti ea domol, însă pe un ton categoric. În puţine luni n-o să-ţi mai treacă prin minte să-mi spui ce dorinţe nutreşti ori ce necazuri te macină. Şi nici eu nu îţi le mai împărtăşesc pe ale mele. Ori atunci cum te-aş considera prieten ?

— Dacă n-aţi fi convinsă de profunda mea amiciţie, cu siguranţă nu îmi vorbeaţi după cum aţi făcut-o, îi zise ţinîndu-şi faţa ascunsă în căuşul palmelor şi privind mai departe spre lac, ceea ce, pe de o parte, o mîhnea poate pe Laura Kennedy, dar pe de alta, îi dădea posibilitatea să-l cerceteze cu luare aminte şi să-l compare cu bărbatul ales. Cîndva, nu de mult, îi avusese pe amîndoi la picioare şi, în calculele de atunci, îl găsise de preferat pe marele moşier, închipuindu-şi că banii şi rangul lui

social îi aduceau chezăşia înfăptuirilor la care visa. Că se înşelase, avea s-o descopere mai tîrziu, cînd începuseră revelaţiile şi, odată cu ele, şirul cruntelor deziluzii. În primul rînd se izbise de concepţii potrivnice, după care, menirea soţiei era aceea de a sta acasă şi a îngriji de bărbat. Apoi de tipicuri, considerate greşit drept virtuţi, şi de voinţa de zbir prin care căuta cu tot dinadinsul să le impună drept reguli de viaţă. Toate acestea îi stîrneau vijelii de revoltă în suflet, de care Kennedy, se înţelege, era cu totul străin, avînd mai departe aceleaşi purtări drămuite şi seci, însă ireproşabile, privite la suprafaţă.

În zadar încercase să-l schimbe, să-i aprindă sufletul şi simţirea. Răceala lui rămăsese de gheaţă. Pînă şi nesupunerea în faţa absurdelor sale pretenţii, tot nu-l scotea din impasibila cumpănceală, ci poate-i afla doar voinţa. Ava arăta existenţa alături de Kennedy — cel fără cusur şi virtuos în sfintele aparenţe. Dar oare cum ar fi fost dacă renunţa la ideea de pricopseală şi se mărita cu frumosul ce-i declarase dragoste înflăcărată ? Că îl iubise, nu mai încăpea îndoială. Ori atunci, de ce nu-şi unise viaţa cu a lui ? Numai din pricina banilor ? I se părea incredibil şi ridicol de josnic ca s-o admită, şi de aceea alungă posibilitatea din minte. Prea se simţea înfrigurată pe dinăuntru şi bătută de soartă ca să mai îndure şi o imputare aşa odioasă. Voise să devină utilă societăţii şi oamenilor, să-şi dea măruntul obol prin mijlocirea unui bogat, ca acum să nu realizeze nimic, trăind fercecată în palate bîntuite de vînturi. Iar efebul ei — cum îl socotise pe Phineas — să fie oare cu gîndul la altă femeie...

— Phineas, reîncepu cu glas de-abia auzit, am atîta încredere în tine, încît am să-ţi spun exact ce gîndesc şi ce simt — cum fac numai bărbaţii între ei. Aş dori să pleci de aici.

— Cum ? Chiar pe loc ?

— Nu astăzi, nici mîine. Poţi rămîne pînă după alegeri, însă pe urmă nu mai veni. El te va invita să te întorci, va stărui, arătîndu-se plin de regrete, fiindcă, oricît ţi s-ar părea de straniu, cu toată firea lui rece, te place.

Se simte bine alături de tine. Însă te rog, să nu-i oferi o plăcere pentru care plătesc.

— Cum adică ? Nu înţeleg. Bărbaţii sînt atît de opaci şi anevoie pricepători, încît sesizează orice mai greoi ca femeile. Pentru ce să plăteşti fiindcă stau eu aici ? întrebă cu naivitate, de-abia mai pe urmă realizînd gafa şi căindu-se pentru cele rostite.

— Spui că nu vezi de ce-aş plăti ? Pentru că sînt o proastă. Acum ţi-e mai clar ? îl sfidă ea jignită.

— Laura... căută el s-o dreagă.

— Te rog, fără scuze, fiindcă nu le ascult, îl întrerupse cu oarecare asprime. Oi fi eu o proastă, însă nu într-atît ca să mai cred în valoarea cuvintelor.

— Spune-mi ce să fac pentru tine şi mă execut la moment. Sînt gata să-mi dau şi viaţa, dacă mi-o ceri.

— Îţi cer doar un lucru — să pleci de aici.

— Vorbeşti absolut serios ? zise el întorcînd, în sfîrşit, capul, s-o poată privi, pentru ca în secundele următoare să vadă apărînd pe potecă mai întîi pălăria şi apoi chipul unui bărbat. Era stăpînul moşiei Loughlinter. Vine onorabilul Kennedy, anunţă cu un glas străbătut de neplăcere şi teamă.

— Observ şi eu, întări lady Laura, însă fără urmă de frică în voce.

Pe chipul celui care se apropia nu se putea citi mare lucru afară, poate, de o încruntare mai pronunţată ori mai curînd un plus de răceală în ţinuta-i veşnic băţoasă şi care acum părea să se fi accentuat, corespunzător rolului de ministru şi totodată de victimă a recentului atentat.

— Mă bucur că ţi-a mai trecut durerea de cap, se adresă el soţiei care-i ieşise înainte.

Odată cu lady Laura se ridicase şi Phineas de pe stînca pe care şezuse, iar în clipa de faţă se uita împrejur cu un aer de prostănac.

— Am ieşit la aer tocmai pentru că se înteţise mai tare, de simţeam că îmi cade casa pe mine, explică lady Laura.

— Am să trimit după doctorul Macnuthrie, glăsui Cancelarul.

— Ba nu, te rog frumos, Robert ; nu am nevoie de el.

— Cum așa ? Cînd e vorba de boală, poveţele medicului sînt binevenite.

— Dar ce am eu nu e boală, ci o simplă migrenă.

— Şi asta nu se cere îngrijită ? întrebă iritat.

— Nu ştiu, însă nu vreau să-l văd pe doctorul Macnuthrie.

— În schimb te expui la soare, cînd e lucru ştiut că arşiţa sporeşte durerea. Sînteţi de multă vreme aici, domnule Finn ?

— Dacă vă referiţi doar la mine, am venit mai de dimineaţă, cu o carte în buzunar, să citesc.

— Iar tu l-ai întîlnit cu totul întîmplător ? se întoarse către soţie.

Întrebarea atît de directă şi simplă părea golită de orice suspiciune, iar lady Laura îi răspunse cu aceeaşi bună credinţă.

— Da, l-am găsit aici. E un coltişor atît de iubit de oaspeţii noştri, că de ar fi să dispară vreunul, ştim exact pe unde să-l căutăm.

— Eu am pornit spre pădurea Linter, la o întîlnire cu Blame — (adică paznicul rezervaţiei pentru animalele de vînat) — şi te-aş ruga, domnule Finn, să ai bunătatea s-o conduci pe lady Laura acasă, departe de fierbinţeala soarelui. Între timp, am să caut pe cineva care să meargă în Callender, după doctorul Macnuthrie, anunţă el solemn şi, fără alte adaosuri, îşi văzu mai departe de drum.

La ivirea jobenului domnului Kennedy, Phineas fusese pe punctul de a face declaraţii de sacrificiu şi devoţiune, pregătit să răspundă cu o duioşie exagerată la spovedania Laurei, ca acum, după trecerea soţului, intenţia să-i apară complet deplasată. Probitatea lui Kennedy, lipsa oricărei suspiciuni în comportament, îl obligau să adopte cuvenita rezervă. Şi cu gîndul acesta o apucă în urma prietenei, care începuse coborîşul, zorită. Mergea tăcută şi cu privirea în pămînt, de-ai fi zis că uitase de el, şi poate că aşa ajungeau pînă acasă dacă, într-un tîrziu, n-ar fi stîrnit-o la vorbă.

— Te mai doare capul ? o întrebă grijuliu.

— Bineînţeles, îi ripostă scurt.

— Poate că soţul avea dreptate stăruind să plecăm din dogoarea de afară.

— Nu știu și nici nu merită să cuget la asta. Mi-a spus să mă duc acasă, și desigur mă duc. Iar dumitale ți-a zis să mă însoțești, și desigur o faci.

— Dorești cumva să te las singură ?

— Da. Numai că, mai mult ca sigur, va afla acest lucru și mi-ai face un deserviciu spunîndu-i că m-ai părăsit la cererea mea.

— Crezi cumva că mi-e frică de el ?

— Nu cred, ci sînt convinsă. Așa cum îmi este și mie, și lui papa și bătrînei lui mame, care aproape nici nu cutează a-l numi fiul ei. Deci e o regulă generală de la care nu faci excepție.

— Ba da, întrucît sînt străin de familie.

— Eu însă nu, așa că mai bine ascult de poruncă și mă duc frumușel acasă. Numai de-aș fi scăpat cu atît și nu dădeam ochii cu spurcăciunea de doctor, care pară-l și văd cum mă pipăie din creștet și pînă în tălpi, picurînd peste tot ceară din lumînare, iar la urmă îmi prescrie frecții cu venin de șerpi scoțieni — un leac tot mai puțin folosit, dar fabricat în cantități crescînde — pe care dînsul va veghea să-l iau cu strictețe.

— Cine ? Doctorul ? întrebă tînărul cu nedumerire.

— Nu el, ci domnul Kennedy, se-nțelege. Chiar dacă medicul mi-ar recomanda să deșir o mănușă nou nouță, nu adoarme pînă n-o vede ferfeniță, fiindcă nu uită și nu neglijează nimic. Și acum, domnule Finn, cred că ne-am putea despărți. M-ai scos din desișul pădurii și m-ai însoțit pînă aproape de casă, ascultînd de poruncă și scăpînd amîndoi de mustrare. Amintește-ți de rugămintea pe care ți-am adresat-o cît și de faptul că nu îți stă în puteri să faci nimic pentru mine. La revedere.

După aceste cuvinte rostite în mers, Laura își continuă calea peste cuprinzătorul gazon din preajma conacului, în vreme ce Phineas se întoarse în direcția de unde venise.

Spre adînca-i mîhnire, dialogul apucase pe alte tărîmuri, stricîndu-i planul ce și-l făcuse, că doar nu era să-și divulge noua lui pasiune după ce ea îi revelase suferințele conjugale. În atmosfera creată, orice poveste de dragoste ar fi fost nelalocul ei, darmite una ce-o cuprindea pe Violet Effingham ! Chiar de s-ar fi încumetat să-i îm-

părtășească o idilă, ar fi trebuit neapărat să fie legată de o altă făptură. După cît intuia, însă, clipa mărturisirii trecuse, fără putință de întoarcere, și nu din voința lui cît a Laurei Kennedy, care nu-i va îngădui niciodată să-i vorbească despre o altă femeie. Amănuntul nu-l intriga, și aproape se împăcase cu el, dar ce îl mirase mai mult dintre surprizele acelei dimineți și nu ajungea să-și explice era supunerea resemnată a unei ființe ca Laura, pe care o cunoștea așa de bine — ori crezuse că o cunoaște — față de un om slab, nehotărît și lipsit de țeluri precise, cum era socotit Kennedy !

Prevenit de apucăturile lui, în cele două, trei zile, cît mai rămase la conacul Loughlinter, îl observă mai cu luare aminte, convingîndu-se de adevărurile dezvăluite de Laura, printre care și acela că tatăl ei tremura înaintea ginerelui.

— Te voi urma și eu aproape imediat, îi șoptise bătrînul cînd își luă rămas bun. Nu-mi place să mă aflu la Saulsby în timpul alegerilor, și totuși plec într-acolo, unde te aștept să pofteși după despuierea scrutinului.

Domnul Kennedy se arătase deosebit de afabil la despărțire, asigurîndu-l de calda lui amiciție. În schimb lady Laura îi întinsese o mînă tăcută și rece. În zadar încercase să-i adreseze o vorbă ; ea rămăsese abătută și îmbufnată, fie din motivele pe care i le dezvăluise, ori stăruind într-o aparentă voială...

A doua zi după plecarea lui Phineas, o încolți o nouă migrenă asemenea multora de care se tot plînsese de la plecarea din Londra și pentru care fusese chemat în mai multe ocazii doctorul Macnuthrie.

— Oare de unde provine ? Care o fi cauza suferinței ? se întreba domnul Kennedy, în timp ce-o veghea în salonașul ei de la primul etaj. Era o încăpere frumoasă, cu vedere spre munți și un colț sclipitor de lac, iar în interior decorată cu gust și cu desăvîrșită pricepere. Și-o alesese chiar Laura, curînd după oficierea logodnei, mulțumindu-i pentru ea viitorului soț, cu zîmbetul cel mai fermecător. Era încîntată de camera dăruită, îi spusese atunci, și spera că va trăi fericită acolo, își aminti Kennedy vorbele ei.

Nu era un sentimental, dedat evocărilor, şi nici acum nu alunecase înspre ele decît împins de suspiciunea ce-l încolţise în vremea din urmă. De la venirea lor la conac şi pînă la ceasul acela, lady Laura păruse mereu indispusă, mereu măcinată de o suferinţă. Dacă sursa migrenelor continui era cumva plictiseala ? O plictiseală de moarte şi fără de leac, pricinuită de viaţa pe care o ducea ? Şi dacă nefericita lui bănuială îşi găsea confirmare, atunci cum aveau să vieţuiască împreună ? Existenţa lui încăpuse de mult într-un anume tipar, împărţit în şederi periodice la Londra — impuse de activitatea parlamentară şi legăturile sociale — şi reveniri la moşie. E drept că răstimpurile petrecute în metropolă erau tumultuoase, abundînd în dineuri şi somptuoase recepţii, fie la domiciliul din piaţa Grosvenor sau aiurea, unde erau invitaţi. Dar acestea reprezentau tot o îndatorire politică, de care trebuia să se achite, adevărata sa tihnă căutînd-o în izolarea şi liniştea casei, în zile ca cele de faţă, care pentru el însemnau binefacere, dar parcă nu şi pentru consoartă, ţinînd seama de migrenele-i repetate. De aici ţîşniseră gîndurile bănuitoare ca şi prima scînteie de adevăr. Dacă decorativei lui soţii nu-i convenea să trăiască acasă, dăruindu-se obligaţiilor domestice ? Şi dacă tocmai acestea — oricît erau de mărunte şi simple — îi declanşau invariabil dureri de cap ?

În vreme ce Kennedy se mai lupta cu incertitudinea, zăbovind sau necutezînd a-şi da răspunsul definitiv, lady Laura aflase dezlegarea tuturor întrebărilor şi trăia realitatea sumbrelor deziluzii. Pe soţ nu-l iubea — o descoperise de mult — iar traiul ce-l căutase prin acest mariaj se dovedea de nesuferit. Păşise cu stîngul, ratînd intrarea în viaţă, în pofida planului ce-l ţesuse cu atîta migală, şi încotro îşi îndrepta privirea, vedea numai neguri şi suferinţă. Pînă şi tatăl ei se arăta îngrijorat de soarta care o aştepta şi totodată sătul de ginere, preferînd să plece la Saulsby — cu toată singurătatea şi tristeţea ce aveau să-l apese — decît să rămînă la Loughlinter. Da, pe încetul, toţi o vor părăsi. Afară de soţ. Iar atunci... cînd n-o să mai poată îndura supliciul, se va arunca într-o bună dimineaţă în lac.

— Stau și mă întreb ce o fi starea asta în care te afli ? îi zise domnul Kennedy, urmîndu-și neabătut veghea.

— Migrenă, după cum știi.

— Poate că nu faci destulă mișcare, își dădu cu părerea. Ți-aș sugera să străbați cîte patru mile după gustarea de dimineață, și eu o să-mi aranjez în așa fel activitatea ca să fiu liber, să te însoțesc. M-am sfătuit cu doctorul Macnuthrie...

— Îl detest, îi curmă ea vorba.

— Pentru ce, Laura ?

— Pentru ce ? Pentru ce ? Cum aș putea să-ți explic în cuvinte ? Mi-e silă de el, pur și simplu, motiv pentru care ai putea să nu mi-l mai chemi.

— Ești absurdă, nu te supăra, Laura, fiindcă medicul ți-l alegi nu după simpatii personale, ci în raport de faima profesională. Ori doctorul Macnuthrie și-a dobîndit-o cu prisosință.

— Nu vreau să văd nici un medic, stărui cu îndărătnicie.

— Dar ești bolnavă, nu uita, draga mea.

— Nu-s bolnavă deloc, se încăpățînă în continuare.

— Și totuși, te plîngi de migrene, și nu de acum, ci de zile în șir.

— Durerea de cap nu e boală, și dacă nu mi-ai pomeni atîta de ea, poate că n-aș mai avea-o.

— E de necrezut ce spui tu, draga mea. În nouă cazuri din zece, migrena provine de la stomac, susținu cu tărie, deși chiar în clipa cînd rosti acest argument logic și ultrabanal simți mușcătura vechilor bănuieli. Dacă suferințele izvorau dintr-o repulsie față de el și de modul său de a trăi ?

— Nu stomacul e pricina, o auzi vorbind iritată, fiindcă pisălogelile lui începuseră s-o scoată din fire.

— Atunci care-i motivul ? insistă Kennedy. Doar nu ți-oi închipui că-mi tihnește să te-aud întruna plîngîndu-te de migrene și să te văd abdicînd de la îndatoririle pe care le ai.

— Dar ce ai vrea să fac ? se răți sărind ca un arc de pe sofaua pe care șezuse lungită. Dă-mi o treabă

anume, și dacă n-am să înnebunesc, muncindu-mi mintea cu ea, o duc la îndeplinire. Ia un registru cu cheltuielile casei și pune-mi-l dinainte, să fac socoteli. E adevărat, nu deslușesc cifrele de durere ; însă voi încerca să le buchisesc.

— Vai ce cuvinte colțoase și lipsite de gratitudine ! E urît să le pronunți, Laura...

— O fi, ca tot ce fac dealtminteri. Ce păcat că nu le-ai văzut cu un an în urmă ! Of, Doamne, ce să mă fac ? se jelui trîntindu-se iarăși pe canapea și cuprinzîndu-și tîmplele în palme.

— Trimit după doctor imediat, decretă soțul, pornind către ușă cu aceeași încetineală cu care vorbise.

— Nu, să n-aud de medic ! se împotrivi sărind din nou în picioare și repezindu-se către el, să-l oprească. Dacă-l aduci, n-o să aibă pe cine să vadă. Îți dau cuvîntul meu că n-am să-mi arăt chipul. Vai, cum nu poți pricepe nimic !

— Ce anume să pricep ? o întrebă cu nedumerire.

— Că femeilor nu le place să fie mereu sîcîite.

Kennedy nu răspunse pe dată, ci rămase pe gînduri, frămîntînd mînerul ușii masive.

— Mi se pare că încep să înțeleg, zise cu întîrziere. Deslușesc pe încetul în ce constă sîcîiala de care spuneai și de unde-ți vin și migrenele. Nu stomacul e cauza — care e perfect sănătos — ci perspectiva unui trai liniștit și echilibrat, care-ți impune unele îndatoriri casnice. Doctorul Macnuthrie e un om cu multă știință de carte ; dar mă-ndoiesc c-ar putea să trateze o maladie ca asta.

— Adevărat, Robert, nu poate să facă nimic.

— Vindecarea nu vine decît de la tine, și numai prin stăruință. Dacă te-ai hotărî să încerci, Laura, să...

— Îmi ceri un lucru de care nu sînt capabilă.

— Cum adică, vrei să-mi spui, Laura, că n-ai să-ți dai osteneala să te achiți de obligațiile de soție ?

— Ce vreau să spun este că nu am să încerc să-mi vindec migrenele făcînd socoteli. Asta e tot, deocamdată. Și dacă binevoiești să mă lași un pic singură, ca să mă lungesc și să stau liniștită, poate mă mai lasă durerea

şi vom cina împreună. Iar de continui cu dăscăleala, mă duc din zori la culcare.

Cancelarul de Lancaster mai şovăi un răstimp, lîngă uşă, după care apăsă pe mîner şi ieşi, abţinîndu-se de la orice remarcă în plus.

CAPITOLUL XXXIII

REVENDICĂRILE DOMNULUI SLIDE

EROUL NOSTRU ieşi învingător în alegeri şi se trezi deputatul tîrguleţului Loughton, cu sentimentul că nici el şi nici alte persoane nu avuseseră nici o bătaie de cap. Singurele silinţe cerute — dacă se puteau denumi astfel — constaseră în cuvîntarea pe care o ţinuse cocoţat pe o tarabă prefăcută în tribună, la care se mai adăugaseră discursurile domnului Grating — pentru propunerea candidatului — şi cel al măcelarului Shortribs — întru susţinerea fericitei propuneri. Asta fusese tot. şi nici o vorbă în plus sau urmă de tevatură, încît, la sfîrşit, cînd se încheiase bilanţul, cerîndu-i-se două sute patruzeci şi şapte de lire, treizeci de şilingi şi nouă peni, cu titlu de investiţii în campanie, suma i se păruse peste măsură de mare pentru o treabă atît de simplă şi uşoară. Oare pe ce se dusesera lirele, cînd nici răzleţitele zecimale nu vedea cum fusesera cheltuite ? Singura consolare o găsise în faptul că redevenise membru în Parlament, deşi, chiar în seara triumfului, după cina cu notabilităţile urbei, începu să se cam îndoiască de marele privilegiu, spunîndu-şi, în obscuritatea şi liniştea odăii de han că, de vreme ce-l dobîndise cu atîta uşurinţă, însemna că îl va valorează prea mult.

A doua zi dimineaţă porni către Saulsby, unde ajunse înaintea lordului Brentford. În vastul conac se afla numai el şi stăpînul, care — de ce n-ar fi recunoscut-o cinstit ? — se arătă mai mult decît generos şi amabil.

— Va să zică aşa ! Pînă la urmă n-ai avut de luptat cu alt candidat ? îi zise cu o umbră de zîmbet.

— Nici măcar cu năluca lui, rosti noul ales cu același surîs drămuit.

— M-așteptam că așa o să fie, urmă patronul circumscripției Loughton. Au încercat în vreo două rînduri să ne-o smulgă din mînă, dar s-au ales doar cu cîteva voturi, și ele date nu din convingere, ci dintr-un simplu neconformism, pentru că, în realitate, aici nu există un spirit conservator.

Cu toată solemnitatea bătrînului, Phineas nu se putu opri de a-i lua spusele drept o glumă. Marele moșier susținea lipsa spiritului conservator ; dar cel liberal exista ? Sau conștiința politică ? Dacă din întîmplare stăpînul lor ar fi fost de culoarea conservatorilor, oare Grating și Shortribs nu l-ar fi slujit cu aceeași fidelitate ?

— Oamenii par extrem de îndatoritori, spuse cu gîndul la ei.

— Au și motive, te asigur. În primul rînd, nici o casă nu li se dă cu chirie pe un termen mai scurt de șapte ani. Și mai știi ceva ? Nu am un singur arendaș pe întreaga moșie. O lucrează fără să arendeze parcelele, socotind că sînt mai în siguranță astfel. Mă port bine cu ei, dar îmi place și mie să-i văd aderînd la politica pe care o fac.

In a doua seară și ultima petrecută la Saulsby, lordul se lansă într-o conversație atît de neașteptată și intimă în legătură cu fiica sa încît, la început, Phineas nu știu în ce chip să-i răspundă.

După o introducere abil ticluită, cu privire la întinderea și frumusețea domeniului Loughlinter, bătrînul amfitrion făcu această surprinzătoare afirmație :

— Toate bune și demne de laudă, însă mă tem că Laura nu este prea fericită.

— Eu speram dimpotrivă, ripostă celălalt făcînd pe neștiutorul.

— Da de unde ! Ce mulțumire să aibă lîngă un individ aspru, anost și care-i scoate sufletul cu pretențiile lui ? Fiindcă asta e realitatea. O terorizează pe Laura. Cît a fost în casa mea, am lăsat-o să facă doar ce credea de cuviință, și nu am avut niciodată ce-i reproșa. Și cl de ce ar trata-o altminteri ?

— Poate dintr-un simplu capriciu, opină tînărul mai mult ca să zică ceva.

— O fi, dar ce viaţă o aşteaptă ! Gîndeşte-te că şi ea are o limită de îndurare, cum o s-o constate şi Kennedy, dacă va stărui cu absurdităţile de acum. Nici eu nu i le pot suporta, şi de aceea nu-mi place să stau la moşia Loughlinter. Auzi dumneata, să-ţi petreci timpul după toanele lui, şi nu cum îţi place ţie ! Păi în felul acesta nu rezist mai mult de trei zile, aşa cum i-am declarat-o şi Laurei.

— E foarte trist ce aud, zise Phineas cu amărăciune.

— E trist pentru fată, dar cît de dureros pentru mine, care nu aveam altă fiinţă în preajmă ! În Laura îmi găseam mîngîierea, ca acum să mă văd rupt de ea, de parcă ar trăi cu barbat-su peste lume, nu aici, la doi paşi. Mi-a răpit-o, ce mai încolo şi încoace şi, pierzînd-o, am rămas fără nici un copil !

— Eu nu aş spune una ca asta, îl contrazise celălalt cu glas blînd.

— De ce nu ? Ca să mă amăgesc ? Pe Chiltern îl simt tot mai nepăsător şi înstrăinat. Pentru el nu sînt decît un obstacol care trebuie să dispară într-o zi... şi chiar cît mai curînd...

— Îl nedreptăţiţi, Excelenţă, îi luă apărarea prietenul.

— Ba deloc, se îndîrji lordul. De ce a respins orice idee venind de la mine, anulînd rînd pe rînd toate punţile de comunicare între noi ?

— Fiindcă se crede persecutat, explică Phineas pe acelaşi ton împăciuitor.

— Persecutat ? sări tatăl. Şi pentru ce, dacă nu este cu supărare ? Pentru că nu am putut să închid ochii la traiul său deşănţat şi nu am consimţit să-i mai plătesc datoriile ?

— În prezent cred că nu mai are nici una, îl domoli celălalt.

— Păi vezi bine că nu, după ce Laura şi-a irosit dota achitîndu-i cele patruzeci de mii de lire ale dumnealui ! Dacă nu-şi cheltuia ultimul bănişor, crezi că mai lua de bărbat pe un Kennedy ? Eu unul mă îndoiesc. Din păcate, n-am reuşit s-o conving să-şi păstreze paralele, nici să-i plătesc eu direct pe cămătarii feciorului, deoarece apuca-

sem să-mi dau cuvîntul că nu voi secătui ultimele mele resurse, și nu voiam să mi-l calc.

— Ați putea să-i înapoiați banii ipotecînd averea lordului Chiltern.

— Acum n-ar mai folosi la nimic, zise lordul cu obidă. Laura și-a legat viața de Kennedy, iar de bani nu duc lipsă. Singura cale de a îndrepta lucrurile ar fi fost să se însoare cu Violet Effingham. Dar și pe asta a ratat-o.

— Nu din vina lui, Excelență. Doar știți cîte încercări a făcut...

— Ca să compromită partida, necum s-o cîștige pe fată, i-o tăie celălalt enervat. A cerut-o în căsătorie exact cum ai cere un bilet de tren ori ai cumpăra niște mănuși, iar îndată ce Violet a bătut în retragere, s-a lăsat păgubaș. De fapt nici nu cred că ținea s-o ia de nevastă, avînd cine știe ce legături deocheate, de care nu poate scăpa.

— Vă-nșelați, Excelență, îl contrazise iar Phineas. Chiltern ar lua-o și mîine, dacă domnișoara Effingham ar fi de acord. Însă, după convingerea mea, dînsa nu îl dorește.

— De ce ? Fiindcă l-a refuzat ? Asta nu-i un motiv. E posibil să-l fi respins doar de formă.

— Ori să nu-și mai întoarcă niciodată cuvîntul, observă tînărul.

— Aici nu prea sîntem de acord, și nu uita că-i cunosc pe amîndoi mai bine decît îi știi dumneata. Totuși nu-mi fac prea multe iluzii, fiindcă prea m-am legat de acest vis ca să mi se împlinească. Ce-ai aflat despre planurile și îndeletnicirile lordului ?

— Pe moment face iahting.

— Cu cine ? se interesă tatăl.

— Cu un oarecare căpitan Colepepper — proprietarul bărcii pe care o folosește.

— Cel mai mare netrebnic din Anglia ! spumegă Brentford. Nu se ocupă decît cu vînătoarea de porumbei și curse de cai cu obstacole. Iar partea cea mai nenorocită la Chiltern este că, oricît i-ar displace prietenii sau aiurelile ce le face cu ei, nu mai dă înapoi, în convingerea că-i o mare bravură să nu cedeze.

De astă dată remarca părintelui cuprindea atît de mult adevăr, încît Phineas se văzu obligat s-o accepte fără adaosuri.

— Am nutrit oarecare speranță de cuminţire, pe vremea cînd Laura îl veghea îndeaproape, urmă cu glas abătut. Pe atunci îmi ziceam, poate cine ştie, o s-o asculte, dat fiind că ţine la ea. Dar acum şi această nădejde mi-a dispărut, pentru că Laura e furată de propria-i suferinţă.

O vreme bătrînul rămase tăcut, năpădit de gînduri şi griji, în vreme ce Phineas medita la cele auzite. I se părea că Brentford repudiase cam aspru teoria cu Violet şi eternizarea ei în refuzarea lordului Chiltern. Evident, părerea lordului nu-i fusese pe plac, contravenind unei năzuinţe ce-i încălzea încă sufletul. Ca probă, a doua zi după dialogul de sus, lordul apăru cu o scrisoare în mînă şi-i anunţă cu un aer de mulţumire trimiţătorul şi conţinutul.

— E de la Violet, zise el, aruncîndu-i un zîmbet ce ar fi putut să însemne : „Nu ţi-am spus eu că ştiu cine mi-e ?“ Îmi scrie de vizita pe care o va face la Loughlinter şi mă înştiinţează că ar vrea să se abată vreo cîteva zile pe aici.

— Cu lady Baldock şi cealaltă piesă din garnitură ?

— Da, cu mătuşa şi verişoara. Personal, nu prea o înghit pe lady Baldock, dar ca s-o pot vedea pe draga de Violet, trebuie s-o suport şi pe ea. Ce vrei ? Am iubit-o întotdeauna pe fată, iar după cele întîmplate, o consider singura odraslă ce mi-a rămas. De aceea, mulţumesc cerului s-o am cîteva zile în preajmă, după care n-o mai întîlnesc toată toamna, fiindcă la fiică-mea n-am de gînd să mă duc. Mi-e deajuns cît am pătimit acum.

— Cînd sînt oaspeţi mai mulţi e o atmosferă mai agreabilă, căută Phineas să salveze cît de cît aparenţele.

— Se poate, dar eu stau la mine acasă, se arătă Brentford neînduplecat. Dumneata ai să mergi, nu-i aşa ?

— Ştiu şi eu ? Nu prea cred.

— Va să zică ţi-a ajuns şi dumitale pînă peste urechi ? spuse lordul parcă fericit că îşi găsise un aliat, şi cum celălalt nu protestă, răspunzîndu-i doar printr-un zîmbet anemic, îi arătă totală încuviinţare.

— În definitiv bine faci, pentru că, zău, nu ştiu cine s-ar complace acolo !

Bietul Phineas, cît de mult ar fi dat să se afle la un loc cu Violet Effingham ! Dar fiindcă nu putea să divulge motivul reținerii sale, tăcu și surîse din nou, ceea ce, pasămite, îl intrigă pe bătrîn, judecînd după întrebarea pe care i-o puse :

— Presupun că ai fost invitat, nu ?

— Da, firește ; m-au poftit amîndoi. Sînt tare drăguți, n-am ce zice.

— Păi de aceea mă încolțise mirarea, deoarece Kennedy îmi spusese că te-a chemat și că ai să vii în mod sigur.

— Așa a fost la început, însă după o chibzuință mai serioasă, l-am anunțat că nu mai pot reveni, pentru că voi pleca în Irlanda. Am foarte mult de citit, și numai acolo mă văd în stare să parcurg rapoartele și materialele care s-au adunat.

În aceeași zi, cînd se întoarse la Londra, proaspătul deputat de Loughton se pomeni complet singur. Și nu numai în locuința din Great Marlborough Street, dar și la club și pe străzi.

Cu toate că luna iulie încă nu se sfîrșise, elita emigrase în afara metropolei. Prin scurtarea sesiunii parlamentare, premierul Mildmay pricinuise pagube însemnate comerțului londonez, modificînd totodată și traiul acelora care se considerau cineva. Doar tînărul nostru, condamnat la însingurarea odăilor strîmte era pe deplin conștient de nimicnicia sa. Ce reprezenta el și unde putea să plece decît în Irlanda, după cum i-o spusese lordului Brentford ? E drept că primise două propuneri — una din partea lui Monk, de a-l însoți într-o excursie în Pirinei, cealaltă de la Chiltern, care-l invitase să facă iahting cu el — însă nici una nu îl tentase. Unicul loc care l-ar fi atras era moșia Loughlinter, unde ar fi întîlnit-o pe Violet Effingham. Dar acolo fusese oprit să mai calce. Excluzîndu-l dintre oaspeții casei, lady Laura îi lăsase să înțeleagă motivul acestui surghiun și, cîntărindu-l din nou, începu să redepene întîmplări perindate. Trecuse un an de cînd ar fi dat orișice pentru o vorbă de dragoste venind de la ea. Pe atunci sperase puțin sau aproape deloc s-o audă, pentru ca astăzi miracolul să se înfăptuiască.

Lady Laura recunoscuse, în fine, că îl iubește — fiindcă ce altceva putea să însemne interdicția pe care i-o impusese ? Numai că revelația nu-i adusese bucuria la care visase, ci doar un imbold în noile sale aspirații. De vreme ce nobila protectoare ajunsese să-l îndrăgească, de ce n-ar nădăjdui s-o cîștige și pe Violet Effingham ? Și cum modestia îi fusese fatală în încercarea făcută cu lady Laura, de ce nu ar trage cuvenitele învățăminte, devenind mai încrezător și mai insistent în cucerirea tinerei Violet ?

Dar cum să ajungă la ea pentru a-i destăinui sentimentele ? Cuminte ar fi fost să rămînă la Saulsby pînă după plecarea musafirilor anunțați. Ratase un prilej minunat, își reproșa cu ciudă, deoarece, prididit de singurătate, bătrînul l-ar fi primit cu brațe deschise, iar în cele cîteva zile petrecute cu Violet, ar fi putut să-i vorbească nestingherit despre dragostea lui, cerîndu-i totodată și mîna. Eventuala ei acceptare l-ar fi făcut, natural, fericit, deși își dădea perfect seama că pentru ceea ce ar fi dobîndit ar fi avut de plătit anumite tributuri. În primul rînd, trebuia să renunțe la prietenia cu lordul și cu feciorul său, Chiltern, iar odată cu ei, la circumscripția Loughton și la mandatul în Parlament. Dar ce contau toate acestea pe lîngă norocul de a se însura cu Violet Effingham ? Măcar de i-ar obține cît mai de grabă consimțămîntul. Însă unde și cum, de vreme ce la domeniul Loughlinter nu putea să apară ? Rău mai căzuse ideea Laurei cu interzicerea vizitelor...

Zilele se scurgeau searbede și cu încetineală, punctate doar de un mic incident, menit să mai coloreze cenușiul lor mohorît. Întîmplarea la care ne referim se petrecu în prima săptămînă a lui august, într-o vreme cînd Phineas, răscolit de pornirile inimii, își muncea creierul cu găsirea unui pretext pentru o fugă la Saulsby. Trebuia s-o revadă pe Violet, însă menajînd deocamdată susceptibilitățile lordului. Cu gîndul acesta își scormonea mintea, amînînd de pe o zi pe alta plecarea, pînă ce, într-o dimineață, se trezi cu următoarea notiță :

Redacţia ziarului „People's Banner".
3 august, 186..

„Dragul meu Finn,

consider că m-ai tratat cu totul neomenos, vitregindu-mă de sinceritatea frăţească pe care noi, cei din presă, o aşteptăm din partea fiecărui coleg. Totuşi s-ar putea să existe o cale de înţelegere, care, odată găsită, să netezească actualele divergenţe. Îţi cer un serviciu cu promisiunea de a ţi-l întoarce oricînd. Cum am putea sta de vorbă ? Aşteptîndu-te aici ori făcîndu-ţi o vizită ?

Al dumitale. Q.S."

Citirea biletului îi produse nedumerire. Oare cu ce îi greşise lui Slide ? căută să-şi aducă aminte. Dar oricît îşi stoarse memoria, evocînd scurta colaborare cu redacţia ziarului „People's Banner", nu izbuti să-şi descopere vina. Intrigat, îşi întoarse atenţia spre un alt amănunt al cuprinsului, poate mai neplăcut decît imputările gratuit înşirate. Biletul începea prin „dragul meu Finn" ori, după cît ţinea minte, prin nici un gest sau cuvînt nu-l îndemnase pe Slide la această intimitate. Auzi dumneata, el, care deţinea marea taină a Laurei Kennedy şi care aspira la mîna unei Violet Effingham, să fie numit „dragul meu Finn" de un terchea-berchea ca Slide ! Revoltat, se hotărî să facă pe dată lumină, însă nu răspunzîndu-i în scris, ci căutîndu-l pe neobrăzat la redacţie, în orele cînd ştia că se află acolo. Soluţia i se păru înţeleaptă, deoarece, excluzînd calea epistolară, îl scutea de un „stimabile Slide" pe care, altminteri, cu siguranţă l-ar fi aşternut pe hîrtie, înăsprind sau rupînd chiar relaţiile cu acela căruia nu i s-ar fi putut nicidecum adresa printr-un „dragul meu Slide."

La redacţie îl găsi pe împricinat înghesuit într-un colţ şi scriind de zor un articol.

— Presupun că eşti teribil de ocupat, îi zise de cum îl văzu, după care se aşeză pe un scăunaş din acelaşi unghior.

— Nu-s într-atît de prins ca să nu mă bucur de vizită, i-o întoarse reporterul. Ia spune-mi, mînuieşti arme ?

— Bineînţeles, spuse Phineas descumpănit de întrebare.

Oare Slide intenționa să-l înfrunte în duel ? Se putea foarte bine, judecînd după tonul răstit.

— Vînezi potîrnichi, fazani și păsăreluri de soiul ăsta ? își urmă reporterul chestionarul.

— Aa, va să zică asta era ! răsuflă celălalt ușurat Atunci răspunsul meu este : da.

— Și care e perioada cea mai prielnică pentru potîrnichile scoțiene ? Între doispe și douăzeci ?

— Exact. Începînd de pe doisprezece. Și ce te face să mă întrebi tocmai asta ?

— Scrisoarea la care lucrez, îl informă Slide scrijelind cu penița. Prin ea prevenim vînătorii să nu ucidă păsări prea tinere dacă vor să mai aibă ce să împuște și peste un an. La redactare m-a ajutat un as în tainele cinegeticei, însă am uitat să-l întreb și acest amănunt. De unde ai considera nimerit să se expedieze epistola ?

— Din Callender sau din Starling, sugeră Phineas.

— Starling prea e oraș, obiectă ziaristul. Așa că va fi trimisă din Callender — o localitate care se pretează mai bine la vînătoare.

Cu repeziciunea sa tipică, Slide adăugă numele urbei alese, după care sări de pe scaun și abordă tema biletului fără vreo introducere prealabilă.

— Zi așa, Finn, mi-ai făcut figura cu Loughton ?

— Ți-am făcut figura ? înghină celălalt cu surprindere. Oare la ce se referea gazetarul. La faptul că nu-i trimisese vești cu privire la alegerile din Loughton ?

— Da, da, mi-ai făcut-o ; și încă o figură foarte urîtă, continuă Slide cu mîinile înfipte în șolduri. Noi, cei din presă, ne așteptăm la coeziune, la bună credință, nu la picioare în fund. Sîntem frați ori ce dracu ?

— Pe cuvînt că nu înțeleg ce insinuezi, bîigui Phineas tot mai mirat.

— Și totuși e simplu ca bună ziua. Nu te-am anunțat că țintesc la deputăție în Loughton ?

— Cuum ? Ceee ?

— E ușor să faci pe picatul din lună, dar fă bine și recunoaște-mi, te-am prevenit ori ba !

— N-am auzit de cînd sînt asemenea bazaconie, zise Phineas revenindu-și din șoc.

— Bazaconie ? se stropși gazetarul.

— Păi cum ai fi putut candida ? Ce legături ai în Loughton ? N-ai fi găsit un singur alegător care să te propună...

— Ce relații am, mă privește, și nu m-apuc să ți le înșir. În schimb, am să-ți spun alte chestii. Prima, că m-ai zvîrlit ca pe un dinte stricat. A doua, că n-am de gînd să-ți înghit bucata. Așa că îți las circumscripția în sesiunea de față, cu condiția să mi-o cedezi în cea viitoare. În caz că accepți, vom publica un articol de fond în care o să scriem că domnul — cum — îi zice — pe nume s-a arătat la înălțime în alegeri, și cît va dura sesiunea te laud de mama focului, ca să te simți sprijinit de o foaie.

— Ce-mi propui este o inepție, îi explică Phineas, deoarece Loughton este pe cale de suprimare, fie prin alipire la comitat ori prin comasarea cu alte așezări la fel de mărunte. Oricum se va proceda, în mod cert își va pierde statutul de circumscripție independentă.

— Așa o fi, dar eu îmi asum toate riscurile. Ești de acord cu cedarea ei ?

— De acord ? Cu ce ? Nu îți dai seama de absurditatea ideii ? E ca și cum mi-ai cere consimțămîntul s-o pornești către ceruri. Iar eu ce aș putea să îți spun ? Du-te, dacă ți-au crescut aripi. Nu m-aș opune nici un moment, pe simplul motiv că nu mă interesează.

— Va să zică ăsta îți este răspunsul. Buun ! Acum știu cu cine am de-a face. După cum vei afla și dumneata, dealtminteri, ca să nu mai joci feste celor din presă. Asta voiam să aud și nici o vorbă în plus. Bună ziua.

Mulțumit de felul cum se încheiase întrevederea și neregretînd ruperea legăturii cu specimenul care-l denumise „dragul mei Finn", Phineas ieși din clădirea redacției, scuturîndu-și puținul praf așternut pe ghete și jurînd să nu-și mai facă de lucru cu oameni din branșa aceasta. „Parlamentarul nu trebuie să depindă de presă, își spunea îndreptîndu-se către Great Marlborough Street, ci să fie independent."

În restul zilei alungă subiectul din minte, reflectînd la altele, mai plăcute, pentru ca a doua zi dimineață să vadă cu ochii rezultatul neatîrnării sale.

În primul ziar ce-l deschise dădu peste un articol senzațional, arătînd necesitatea imediată a reformei și

susținînd-o prin relatarea unei întîmplări din care se desprindea lămurit corupta practică de punere la mezat a circumscripțiilor electorale. „Cînd un patron precum lordul Brentford — el însuși membru în guvern și beneficiind de o sinecură — poate, prin simpla sa intervenție, să numească în Cameră un manechin neînsuflețit ca Phineas Finn — un individ care s-a luptat să îndruge un discurs, însă fără succes, întrucît îi lipsește pricepere și curajul — este mai mult decît evident că Reforma din 1832 cere să fie suplimentată cu măsuri mai energice", se scria în articol.

La citirea denunțătoarelor rînduri, Phineas rîse, luîndu-le drept o glumă. Dar în adîncul inimii suferea. Quintus Slide îi arătase ce poate, iar cînd se punea la ambiție, biciul lui croia brazde usturătoare.

CAPITOLUL XXXIV

E OARE CINSTIT ?

ÎN ZIUA DE ZECE AUGUST eroul nostru porni către Loughton. Dimineața trimisese o telegramă la han, ca să-și rețină o cameră ; seara se urcase într-un tren poștal, iar a doua zi, pe la orele nouă, își luă mica gustare la birtul unde se anunțase, sub ochii nedumeriți ai hangiului, ai soției lui și ai întregului personal, care nu ajungeau să priceapă ce vînt îl adusese atît de repede înapoi pe noul lor deputat.

Doar stimabilul cititor, prevenit de vizita așteptată de lordul Brentford, va ghici fără cazną pricina ce-l mînase într-acolo.

Ideea revenirii la Saulsby îl urmărise încă de la sosirea în Londra, și ar fi pus-o mai devreme în practică, de-ar fi găsit un pretext cît de cît plauzibil. Fiindcă oricît de amabil se arătase amfitrionul, nu-i lăsase totuși impresia că se putea vîntura la moșie după bunul său plac, ci numai poftit.

De aici ezitările lui în cele zece zile din urmă și amînarea călătoriei în nenumărate rînduri. Doar nu era

să-i apară în față neinvitat și fără un motiv oarecare! Trebuia născocit unul, își repetase tot timpul. Dar în ciuda eforturilor, nu-l dibuise, și pace. Într-un tîrziu, cînd aproape își pierduse răbdarea, îl binecuvîntă cerul cu o scrisoare din partea lui Chiltern, care cuprindea un mesaj pentru lordul Brentford. „Înștiințează-l pe tata, se spunea în epistolă, că voi face exact ce-mi va cere spre a obține banii pe care îi datorez Laurei". Ce scuză mai potrivită pentru a se duce la Saulsby! se gîndi jubilînd. Și, înarmîndu-se cu misiva, plecă fără întîrziere la drum. Probabil norocul ținea cu el, fiindcă odată ajuns la conac, îl găsi pe stăpîn chiar pe scara de la intrare.

— Tu aici, Finn? îl întîmpinase mirat. Te credeam în Irlanda.

— Precum vedeți, încă nu, Excelență, îi răspunse zîmbind, după care își desfăcu tolba cu vești, roșind de propria-i perfidie în timp ce vorbea.

Mesajul lordului i se păruse mai important decît tot ce avea de făcut, pretinse cu seninătate, deoarece din conținut desprinsese dorința feciorului de a se supune părintelui. Ori gîndul de a putea înlesni o împăcare îl îndemna la orice silințe, nu doar la amînarea călătoriei lui în Irlanda. Căci, așa cum se știe, la nevoie se cunoaște prietenul, cînd pune umărul și ajută, uitînd de ale sale.

Auzindu-se, aproape credea și el în ce spune, în schimb nu era prea convins că-l va face pe lord să-l rețină ca oaspete la conac. Dar aici se înșela, cum avea s-o constate curînd. Bătrînul înghițise momeala și, luîndu-l de braț, porniră prin parc, unde-i mărturisi cu emoție dorința de reconciliere cu fiul.

— Să vină aici cît rămîne și fata, sugeră la un moment dat.

Finneas nu-și dădu aprobarea, deși, în fond, ideea îi convenea. Doar nu voia să-l înșele pe Chiltern, ci dimpotrivă, să se poarte cît mai loial. Îi va preda deci mesajul părintelui întocmai cum îl primise, avertizîndu-l cu această ocazie și de intențiile lui cu privire la Violet.

Dar dacă apuca să vorbească cu fata mai înainte de a-l vedea pe lord, și dacă — judecînd prin absurd — îi accepta dintr-o dată propunerea de căsătorie, atunci cum îl mai

prevenea ? Scriindu-i fără întîrziere, firește. Asta era formula, își zise împăcat, ca imediat să-l fulgere alt gînd. Mă rog, va așterne misiva prin care să-și dovedească buna credință, însă ce valoare morală mai avea dacă în ceasurile sau zilele următoare contravenea celor scrise prin fapta ce-o săvîrșea ? Nu era mai corect să-l cheme pe Chiltern fără a-i divulga sentimentele lui, și numai în cazul că-l refuza din nou Violet, să-și încerce și el norocul ? Ar fi fost o soluție, dar mai cinstită i se părea prima. Așa că rămase la ea. Doar spovedindu-i-se prietenului putea să-și pună proiectul în aplicare, respectînd totodată noțiunea de cinste.

După ce-și deșertă sufletul, lordul îl pofti să stea la conac, trimițîndu-l după bagaje.

— Se află aici și lady Baldock cu fetele, îi spuse, dar și-au schimbat planul și mă vor părăsi mîine, la zece, în loc să rămînă cîteva zile, după cum era vorba.

Aflînd noutatea, își modifică și Phineas programul, pretinzînd că și el trebuia să plece a doua zi dimineață spre Londra ; însă cum mai erau o zi și o noapte la mijloc, își va aduce totuși cele cîteva lucruri de la hanul la care trăsese. La despărțire, bătrînul îl acoperi iarăși cu laude și cu mulțumiri pentru fapta sa generoasă, pe care tînărul le primi cu obrajii dogorînd de rușine.

Odată ce ajunse la han, se apucă să așternă scrisoarea către Chiltern, concepînd-o cu migală și patos ca pe un fel de chemare acasă a fiului înstrăinat. După o pledoarie zeloasă, adăugă și mesajul părintelui în legătură cu Violet Effingham, iar la urmă de tot, chiar pe ultima pagină, relată și povestea sa. „Acum mi-a venit rîndul să îți scriu și despre mine" — spuse ca introducere — după care destăinui prietenului, prin cuvinte simple și răspicate, sentimentele pentru Violet și planul lui de viitor. „O iubesc de o jumătate de an, și scopul venirii mele la Saulsby este de a o cere în căsătorie. Șansele sînt mai puțin decît minime, dar asta nu mă împiedică să provoc, cum se zice, destinul. Știu că te superi de cele aflate și mînia ta o consider îndreptățită, însă mă străduiesc să procedez corect, cerîndu-ți același lucru și ție. Trebuia să-ți comunic mesajul lordului Brentford, întocmai cum

sînt nevoia să îmi deschid sufletul în fața domnișoarei Violet Effingham, dar nu înainte de a-ți fi făcut destăinuirile de mai sus. Altfel, mă învinuiam de necinste. În ipoteza probabilă — sau poate chiar certă — că voi fi refuzat de nobila domnișoară, te rog să-mi păstrezi secretul încredințat. Nu te certa cu mine, dacă poți să te stăpînești, iar de nu ai tăria s-o faci, sînt pregătit pentru orice."

Cu acestea încheie scrisoarea, o duse la poștă și pe urmă reveni la moșie.

Avea doar o singură zi pentru a-și pune planul în aplicare, și pe lîngă răgazul teribil de scurt, Violet mai era păzită și de mătușa Baldock. Oricum, la întoarcere nu o găsi la conac. Se plimba cu lordul și cu cealaltă domnișoară, îl informă servitorul, conducîndu-l spre cameră. Peste puțin, cînd coborî în salon, se întîlni cu lady Baldock care îl monopoliză cu întrebări despre posibilitatea închiderii fabricilor de bere și de băuturi spirtoase printr-un decret emis de Parlament. Bătrîna părea să-l simpatizeze, și nu de acum, ci de pe vremea cînd o vizitase la Londra ; așa că era bucuroasă de conversație.

El însă răsuflă ușurat cînd bătu ceasul două și-i văzu apărînd pe cei trei hoinari. Domnișoarele păreau încîntate de apariția lui, semn că amfitrionul le vorbise în termeni elogioși despre noul său protejat, care, în ultima vreme, se bucura de tot mai multă apreciere în cercurile discrete și serioase. În timpul prînzului se anunță programul după-amiezei : lordul și cu Violet urmau să facă o plimbare pe cai, iar Lady Baldock și fiica, în trăsură.

— Îți pot oferi și dumitale un roib, în caz că ți-ar plăcea să ne însoțești, îl îmbie moșierul.

— Cum să nu-i placă ! i-o luă Violet înainte. Doar nu ți-oi închipui că domnul Finn ar fi împotrivă să cutreiere prin pădure cu mine ? Dealtfel a mai făcut-o și altă dată, așa e ?

— Violet ! se interpuse glasul ultragiat al mătușii. Ai un fel nemaipomenit de a te exprima !

— Se poate, recunoscu veselă, dar nu cred că mai pot să mi-l schimb. Iar domnul Finn mă cunoaște destul de bine pentru ca tonul meu să-l deranjeze prea mult.

Se făcu ceasul cinci pînă să pornească la plimbare și între timp nu apucase un minut de intimitate cu Violet. La masă șezuseră alături preț de aproape o oră ; pe urmă se vînturaseră prin hol, prin sala de biliard și cea de muzică. Dar peste tot se ținuseră de ei lady Baldock sau fiică-sa.

Cu cîtă savoare sorbise fiecare cuvînt ce lunecase de pe buzele adorabilei Violet ! Cu ce admirație îi urmărise purtarea degajată, grația manierelor nescrobite și lipsite de artificiu ! Realegerea lui în Loughton părea s-o încînte ; despre soții Kennedy vorbea ca și cînd ei le chezășuiau amiciția, născută parcă tot din dorința lor. Dar în ciuda subiectelor abordate — inofensive atît ca natură cît și ca tratare — lady Baldock stătuse neclintită, de veghe, iar cînd se apropie ora plimbării și-i spuse fetei să urce ca să se îmbrace, Violet se supuse fără cîrtire.

Cu toată deznădejdea ce-l încolțise, Phineas mai spera într-o șansă, care se ivi la o jumătate de ceas după plecarea de acasă. Calculat în tot ce făcea, se postase cu calul în urma trăsurii, scontînd ca prin asta să spulbere eventuala precauție a lordului, și să-l facă să schimbe la un moment dat locul cu el. Și previziunea se adeverise la țanc. La o mică pantă din parc, unde drumul cotea, traversînd un poduleț peste rîu, trăsura ajunse călăreții din față și, profitînd de întîlnire, lady Baldock îi spuse ceva bătrînului. În aceeași secundă Violet își struni calul, lăsîndu-l pe al lordului să treacă înainte, ea rămînînd alături de Phineas și urmîndu-și plimbarea în noua tovărășie. Schimbarea îi mai lumină sufletul amorezului, deschizîndu-i o ferestruică spre mult așteptata mărturisire deși, ca să treacă la ea, trebuia să mai pună oarecare distanță între ei și paznicii nemiloși, poate chiar să descalece, fiindcă nu se vedea vorbind despre dragoste și însurătoare cocoțat pe un cal !

La un moment dat, cînd ajunseră în dreptul unei poteci ce șerpuia sub copacii masivi și umbroși, amazoana de alături îl întrebă :

— Îți amintești de acest loc ?

— Cum de nu.

— Tare m-aș duce la coliba pădurarului, care nu e departe. Ai vrea să mă însoțești ?

— Se-nțelege, se grăbi s-o asigure. Dar mai întîi să-i avertizăm pe cei din trăsură. Și imediat porni către ei.

— Unde vrea să se ducă ? se interesă lady Baldock, în vreme ce Phineas îi propunea lordului să se întoarcă la Violet și s-o conducă în pădure.

— De ce să merg eu ? Doar cunoaște și singură drumul, îi răspunse acesta, conștient de absurditatea oricărui amestec din parte-i.

Phineas, care doar atîta așteptase, o zbughi înapoi. Străbătură poate o milă fără să-și spună o vorbă, galopînd pe sub bolta înverzită a copacilor pînă în fața colibei.

Aici se opriră, schimbară vreo două cuvinte cu gazda, după care se depărtară, mergînd mai încet decît la venire.

— De cîte ori vin la Saulsby, mă reped la colibă, pentru că simpla ei revedere îmi stîrnește gînduri frumoase și bune față de lordul Chiltern, zise Violet năpădită de amintiri.

— Înțeleg, înțeleg, murmură Phineas mai mult ca să spună ceva.

— Pe vremuri se purta așa de drăguț... și poate nici acum nu e rău, ci numai se arată. Crezi că se va mai schimba ?

În situația lui specială, avea datoria să fie onest, socoti Phineas și, ca atare, răspunse în favoarea lordului.

— Părerea mea este că s-ar preface complet dacă l-ai putea readuce aici... să trăiască printre prieteni.

— Nu zău ? Vorbești serios ? Atunci trebuie să ne stoarcem creierii împreună cum să punem ideea în practică. Crezi că am reușit ?

— Sînt convins. Iar după o mică tăcere, adăugă cu voce misterioasă : De fapt nici nu ar trebui să ne frămîntăm cum să facem, ci doar să rostești un singur cuvînt.

— Oo, știu, ripostă Violet, însă nu am de gînd să-l pronunț. Vreau să-l aduc și altminteri. E absurd, după mine, ca un tată să lege viața feciorului de o condiție ca asta.

— Într-adevăr, încuviință tînărul și din nou porniră într-un galop nebunesc, spintecînd catifeaua verde a pădurii ca două năluci.

Fusese o îndrăzneală din parte-i să-i vorbească despre Chiltern după cum o făcuse. Dar Violet îi dăduse tocmai răspunsul dorit. Era cazul să treacă la mult aşteptata sa declaraţie ? Nu cumva îi scădea importanţa rostind-o din mers, şi pe cal ?

Spre norocul lui, se treziră deodată pe un teren răscolit şi primejdios, unde se văzură siliţi să coboare.

— Domnule Finn, zise Violet călcînd cu pas măsurat şi aproape de el, oare te-ai supăra dacă-ţi pun o întrebare ?

— Oricare îţi trece prin minte, o îndemnă surizînd.

— Ai avut vreo neînţelegere cu Laura Kennedy ?

— Doamne păzeşte !

— Atunci te-ai certat cu el ?

— Nicidecum. Sîntem mai prieteni ca oricînd.

— Explică-mi atunci de ce nu vii la moşia Loughlinter ? Laura mi-a scris dinadins ca să m-anunţe că n-ai să te duci.

Phineas tăcu un răstimp, după care dădu un răspuns în doi peri.

— Să zicem că nu îmi convine.

— Aşa, va să zică e o taină la mijloc.

— Ai ghicit, şi sper să nu te superi că nu ţi-o divulg...

— Eu ? Nici prin gînd să nu-ţi treacă !

— Secretul nu mă vizează pe mine, pentru că, altfel ţi l-aş fi spus.

— S-ar putea să-l ghicesc şi neajutată, deşi n-am să încerc acest lucru. Ba mai mult. Nici n-am să cuget la el.

— Motivul revenirii mele — indiferent care ar fi el — m-a umplut de amărăciune, fiindcă mi-aş fi dat şi o mînă să fiu la domeniul Loughlinter în toamnă.

— Îţi place chiar aşa mult ?

— Aş fi fost împreună cu dumneata, rostî el. şi pe urmă tăcu un moment, ca şi amazoana de alături, care, după cum o zări, aruncîndu-i o privire piezişă, mîngîia cu o mînă nervoasă coama lucioasă a calului. Cînd mi-am dat seama că nu voi putea veni şi deci n-o să te întîlnesc, urmă cu un glas înfocat, am dat fuga aici, cu gîndul să te văd cel puţin o clipită. Ca acum, cînd te am la un pas, să nu îndrăznesc să-mi deschid inima.

Între timp străbătuseră porțiunea periculoasă și, fără nici un cuvînt, Violet se urcă în șa și porni într-un iureș către poteca cea mare. Ca o sfîrleză încălecă și Phineas, iar cînd o prinse din urmă, întrebă cu suflarea la gură :

— Nu ai să-mi spui nici o vorbă ?

— Nu, nu, nu. nici o vorbă, cînd îmi înșiri asemenea lucruri. Uite, se vede trăsura. Să mergem spre ea.

Fata înteți galopul, urmată de Phineas, și cînd ajunseră aproape de ceilalți, spuse pe tonul cel mai firesc :

— Mi-am făcut datoria față de suflet. Acum pot să mă întorc la viața obișnuită.

Cît mai rămase la Saulsby, eroul nostru nu mai apucă să-i strecoare un cuvînt. Și nici ea nu-i vorbi. Ba mai grav, nu-i aruncă nici măcar o privire. deși petrecuseră toată seara împreună, se așezase alături de ea în timp ce cîntase, îi strînsese mîna cînd plecaseră la culcare și o petrecuse în prag, a doua zi dimineață...

CAPITOLUL XXXV

ONORABILUL MONK ȘI REFORMA ELECTORALĂ

LA CÎTEVA ZILE după popasul la Saulsby, Phineas plecă în Irlanda, cu toate că de la Violet nu primi nici o veste, și nici cel mai neînsemnat semn de încurajare. Rămăsese la stadiul de care am aflat în capitolul precedent, adică departe de ce ar fi dorit, motiv ce-i otrăvi sufletul toată toamna și în primele săptămîni ale iernii. De zeci de ori se potrivi să-i aștearnă o scrisoare, și tot de atîtea ori renunță, socotind, pe de o parte, că declarațiile scrise diluează simțirea, iar pe de alta, temîndu-se de un răspuns negativ. Cu gîndul la ea, evocase mereu cavalcada lor prin pădure, spunîndu-și de ficce dată că răspunsul iubitei — acel „nu", repetat de trei ori — era pe cît de nedefinit pe tot atît de supărător. Oare o jignise cu nevinovata sa declarație ? Nu prea era de crezut, judecînd după tonul ripostei și comportarea ei pînă în clipa plecării. Îl respinsese printr-un singur cuvînt, dar

rostit fără pic de venin, așa încît, oricare avea să fie deznodămîntul, mai mult ca sigur că fata nu-i va purta ranchiună.

Prigonit de nesiguranță și griji, vacanța în Irlanda se scurse sub semnul tristeții și al frămîntării continui. E drept, avea și motive pentru care merita să se bucure, de pildă reușita în alegeri și luminoasele perspective politice. Dar și pe acestea le adumbreau alte nemulțumiri, aidoma unor neguri mai subțiratice așternute peste norul cel gros din suflet.

În primul rînd, Chiltern nu-l onorase cu un rînd la scrisoarea trimisă, și tăcerea lui genera tot soiul de presupuneri. De la lady Laura primea în schimb vești, și chiar dese, de parcă nu-l alungase de la moșia Loughlinter și nici n-ar fi avut temeiuri s-o facă. Fosta lui mentoră îl ținea la curent cu politica, îi povestea despre cei invitați la moșie, de cîte o vînătoare a lor, pomenind foarte rar și de soț. Ca stil, fiecare epistolă era o mică bijuterie, cizelată cu iscusință, astfel că le păstra cu sfințenie, convins că în scopul acesta fuseseră plăsmuite cu atîta migală. Într-una din ele, primită pe la sfîrșitul lunii noiembrie, îl înștiința că fratele ei Oswald se instalase din nou la cabana vînătorească din Willingford Bull, și că, înaintea plecării, își luase toate bunurile din reședința părintelui. Despre Violet nu strecurase o vorbă, spre deosebire de alte dăți, cînd se mai referise la ea, deși numai în treacăt și fără pic de simțire, ca și cînd ar fi fost o simplă cunoștință comună. Nici la cele petrecute în Saulsby nu făcea vreo aluzie și nu numai atunci, dar nici în scrisorile precedente, de unde putea să deducă fie că Violet nu-i încredințase secretul, fie că Laura vădea o discreție și o stăpînire de sine cu adevărat de invidiat.

Un alt neajuns resimțit tot acasă era lipsa drăgălașei Mary Flood Jones, care plecase împreună cu mătușa-sa pe tot anotimpul iernii. La sosire, cînd i se spusese acest lucru, poate nu regretase că n-o întîlnește, deoarece, în starea lui sufletească, i-ar fi fost greu să arate amabilitatea la care s-ar fi așteptat fata. De-abia mai pe urmă, cînd află motivul absenței ei, tresări cu mîhnire. Mary fusese anume îndepărtată din urbe ca să nu îl mai vadă

pe bărbatul care o făcuse să sufere. Adică pe el. Ce acuzaţie gravă şi, mai ales, dureroasă. Oare de cînd dăinuia ? E adevărat că pe la mijlocul sesiunii parlamentare primise o misivă de la sora lui, Barbara, în care aceasta, întrecîndu-şi rolul, ceruse să-i precizeze sentimentele lui faţă de domnişoara Flood Jones.

Iritat, îi răspunsese destul de drastic, şi de atunci nimeni nu-i mai pomenise o vorbă. Lucrurile păreau limpezite şi totodată aplanate. Totuşi, întors acasă, nu-l răbdă inima să nu întrebe de Mary, şi pe cine alta, decît tot pe Barbara, care-i răspunse prin acea imputare auzită, probabil, de mulţi bărbaţi într-o perioadă sau alta a vieţii.

— Cu un aer de judecător, calm dar lipsit de îndurare, sora îi declarase :

— După cîte i-ai făcut, Phineas, e mai bine să nu pomenim despre ea. Pe moment e plecată de aici şi nici nu revine cît vei rămîne tu în oraş.

— Ce naiba mai înseamnă şi asta ? se zbîrlise nedumerit.

Însă Barbara refuză să mai scoată un cuvînt, şi atunci, şi în zilele ce urmară.

Din cîte cunoştea Phineas, mama şi fiica nu puteau să se afle decît la Floodborough, unicul lor refugiu, izolat şi extrem de modest, pe care cu siguranţă l-ar fi abandonat, întorcîndu-se în Killaloe, dacă li s-ar fi înfăţişat cu o propunere onorabilă, pe măsura promiţătoarelor gesturi schiţate în vreo două prilejuri faţă de Mary.

Dar cum să se încumete la un pas ca acesta cînd se lansase într-o carieră politică ?

Evident, nu era cu putinţă. Şi totuşi, de la revenirea în Irlanda i se părea din nou c-o iubeşte.

Se vede că avea două identităţi ; că lutul său cuprindea două făpturi diferite, din care una — întruchipîndu-l pe mondenul deputat din Londra — se topea după Violet Effingham, pe cînd cealaltă — a irlandezului neaoş — trăgea către Mary Flood Jones, iubindu-le pe amîndouă cu desăvîrşită bună-credinţă. Dar o inimă atît de cuprinzătoare nu-i aducea fericirea, ba dimpotrivă, un lanţ de încurcături, se mustra cu asprime. Aşa că trebuia s-o mai strîmtorezc, păstrînd în ea doar o singură fiinţă, care,

după îndelungi socoteințe, nu putea fi decît Violet Effingham. Da, numai ea va rămîne stăpînă absolută, iar la Mary va renunța pentru totdeauna, de vreme ce viața și cariera nu-i permiteau s-o ia de soție. Mai bine că n-o revăzuse, și înțelept procedaseră aceia care i-o dăduseră la o parte din cale, se dăscălea stînd în casă, între pereții reci ca și calculele pe care și le făcea. Ca odată ieșit la plimbare să-l năpădească altfel de gînduri, ruşinîndu-se de cele dintîi. Hoinărind în jurul lacului Shannon și pe dealurile de deasupra orașului, prefira vise cu privire la Mary și la o viață alături de ea. Ce-ar fi fost să renunțe la Parlament, s-o lase pe Violet unui pețitor mai de soi — precum Chiltern, dacă era acceptat — iar el să purceadă spre Floodborough cu rugămintea cinstită de a fi lăsat s-o strîngă la piept ? De la o domnișoară ca Violet Effingham se putea oricînd aștepta la un spate întors, în schimb Mary îl primea în mod sigur, culcîndu-și, plină de dragoste, căpșorul pe inima lui. Oo, Mary cea dulce și devotată ! își spunea în credința că pe ea o iubește. Numai că asta se întîmpla doar în orele de visare, pentru că, revenind la normal își pipăia buzunarele înțesate cu scrisorile Laurei Kennedy și nu mai reflecta serios la demisionarea din Parlament.

Pe plumburiul zilelor de vacanță, mohorîte și sterpe, se ivi și o pată de bucurie neașteptată, care avea să-și pună pecetea pe multe luni din viața eroului nostru.

Undeva, în orașul Galway, trăise o bătrînă extrem de ciudată, pe nume domnișoara Marian Persse, o mătușă a doamnei Finn — adică a mamei lui Phineas. Cu această fecioară uitată de vreme, doctorul Finn fusese într-o gîlceavă continuă, opunîndu-se repetatelor ei încercări de a interveni în viața lui de familie. Stăruitoare, băbuța voise să-i cumpere îngăduința, făgăduind anumite clauze în testament, o propunere ce-l înfuriase pe medic, declanșînd alte certuri. Domnișoara Persse nu fusese bogată, dar grijulie cu banii, încît, după moarte, lăsase șase mii de lire pegin, din care jumătate dăruise nepotului Phineas, iar restul, seminarului romano-catolic.

— Nici că se putea o împărțeală mai bună, aprecie doctorul, iar în ce ne privește, dania e cu atît mai plăcută cu cît ne-a picat pe neașteptate.

Pînă la ceasul acela, doctorul se împăcase cu viața aleasă de Phineas, ba chiar era mulțumit de succesele fiului, renunțînd să-i mai pomenească de meseria pentru care se pregătise. În fond, la ce ar fi făcut-o cînd odrasla vădea atît de mult sîrg, studiind cînd rapoarte parlamentare, cînd tratate de jurisprudență, printre care mai strecura și cîte un roman? Acesta era programul feciorului — de citit și toceală cîte patru ceasuri din zi — timp cînd se închidea în odaie, lăsînd a înțelege surorilor și familiei să nu-l tulbure prin nici un zgomot.

Grozav îl impresionase pe tată și gestul vlăstarului de a încerca să-i restituie din banii ce-i moștenise suplimentele și avansurile. Însă firește că-l refuzase spunîndu-i :

— De ce să mi-i dai, Phineas? Mai bine chiverniselește-i, să-ți acoperi nevoile. E drept că solicitările tale m-au silit să-mi prelungesc anii de activitate. Dar asta nu mi-a făcut rău, deoarece, cu cît trudești mai din greu la o vîrstă înaintată, cu atît îți prelungești viața. Cel puțin așa cred, și nădăjduiesc să nu mă înșel.

Scutit de obligații, tînărul rămase cu banii încasați din care, la revenirea în Londra, achită cinci sute pe la datornici, iar restul îi investi cu profit.

În capitală se vorbise de o nouă sesiune a Parlamentului, respinsă parcă-se în ultima clipă de onorabilul Mildmay, ceea ce ni se pare normal din partea unui conducător cu oarecare putere și dornic de a ocoli complicațiile.

Fiindcă ce premier ar fi stîrnit cu bună știință potopul unor atacuri înversunate, s-ar fi supus unui efort de prisos ori și-ar fi atras anatema subalternilor rechemați din concedii? În deruta creată, cînd acul busolei politice cunoștea oscilații uluitoare, arătînd cînd spre o posibilă alcătuire, cînd înspre alta, se vînturase ideea unei sesiuni parlamentare de toamnă. Dar intențiile, oricît vor fi fost de curate, se pierdură în forma inițială. La acea vreme, cînd nimeni nu știa dacă va supraviețui cabinetul, Mildmay se consultase cu ducele, pledînd pentru continuarea dezbaterilor pe marginea reformei propuse. Convingerea dumisale era că această lege nu trebuia amînată nici

măcar cu o jumătate de an. Însă ducele îl sfătuise cu fermitate :

— Să nu te angajezi. Ascultă sfatul meu.

Și primul ministru nu se angajase.

Mai tîrziu, cînd poziția lui se întărise, rămînînd mai departe la cîrma guvernului, Mildmay nu mai arătă nerăbdare, urmînd cu supunere înțeleapta povață a ducelui, față de care se simțea mai îndatorat ca oricînd. Lordul de Terrier nu izbutise în încercările sale, așa că țara putea să mai aștepte pînă în februarie, spre amărăciunea lui Phineas, care se săturase de rapoarte parlamentare și de orice altă lectură în Killaloe. Cît de searbădă era viața de aici în comparație cu traiul din Londra ! își spunea cu creșcîndă exasperare, pe care totuși o ascundea față de familie.

Dar să-l lăsăm deocamdată în mohorîtul orășel irlandez și să dăm o raită prin capitală, unde, cu toată placiditatea lui Mildmay, londonezii turuiau fără istov despre reformă. Ideea prinsese, dospind aidoma cozonacului, și cu ajutorul lui Turnbull plus acoliții acestuia, părea să iasă din forma. Așadar interes exista pentru noul proiect, numai direcția în care apucase era cu totul anapoda, deoarece, în loc să se manifeste de jos — unde colcăiau nemulțumirile maselor — se trîmbița de sus, de la înălțimea cîrmuitorilor sau a pretinșilor tribuni ai poporului, care, stăpînind presa, se adresau gloatelor prin toate organele ei, lăsîndu-le acestora, ca unic purtător de cuvînt, doar glasul lor care se auzea tot mai limpede. Comentariile se lățiseră în întreaga țară, însă fără a stîrni o agitație prea mare, întrucît oamenii erau conștienți că binele lor nu atîrna exclusiv de reformă, ea aducîndu-le doar o parte din drepturile la care aspirau. Precauți și oarecum în alertă, dregătorii își dădeau perfect seama că, dacă puteau ignora șușotelile de pe străzi și de aiurea, era primejdios să procedeze la fel cu oratorii și cu presa, încît, vrînd nevrînd, trebuiau să cedeze, încuviințînd o nouă reformă. Și cu cît o făceau mai devreme, cu atît concesia era poate mai redusă. Așa gîndeau toți, indiferent de partidul pe care-l slujeau. Că reforma în sine le era odioasă multora dintre susținătorii aparenți, era lucru comun. Nu numai lordul de Terrier și adepții lui o priveau chion-

doriș, ci și o parte din acoliții lui Mildmay. Dintre aceștia am cita ca exemplu pe ducele de St. Bungay, sfătuitor și prieten la toartă al premierului. Însă aversiunea lui era poate de înțeles, avînd în vedere deplina sa mulțumire față de starea de lucruri existentă în Anglia. De ce ar fi trebuit o reformă, după părerea domniei sale, cînd totul mergea ca pe roate — muncitorii trudeau și erau plătiți pentru munca prestată ; fermierii își achitau dijmele, iar fiecare nucleu de zece capitaliști, bunăoară, zămislea alte sute și sute de proaspeți capitaliști ? Singurul neajuns — dacă exista unul — era tendința de speculă extrem de accentuată în comerț, pe care mult trîmbițata reformă n-o putea stăvili. Și atunci la ce ar mai fi vrut-o ? Cît despre alți diriguitori — ca Sir Harry Coldfoot, lordul Brentford, lordul Plinlimmon și onorabilul Legge Wilson — o sprijineau prin cuvinte, întocmai cum noi, muritorii de rînd îi susținem pe medici, conștienți de necesitatea lor, dar sperînd să avem cît mai puțină nevoie de ei. Domnul Turnbull, alături de presa ieftină și de gălăgia protestatarilor le impunea o concesie. Și, văzîndu-se încolțiți, își spuneau : „Hai s-o facem ! Să ne dovedim generoși !" Aceasta era lozinca celor mai mulți. Să fim generoși, sau cel puțin să părem astfel. Să întindem mîna, oferindu-ne obolul, însă nu cu palmele încărcate. Constrînși de împrejurări, lăsau cale deschisă șaretei, pentru că altfel, cu barierele coborîte, n-ar fi înaintat nici un pas. Totuși, îngăduindu-i să înainteze, aveau precauția să-i priponească roțile dindărăt, motivînd, chipurile, că fără de asta se putea răsturna.

Spre deosebire de cei pomeniți, existau însă și oameni de bună credință în guvern, care nu se gîndeau cum să pună piedici șaretei. Domnul Gresham, de pildă, nutrea intenții curate. Plantagenet Palliser era plin de bunăvoință. Tînărul lord Cantrip — deosebit de inteligent și dotat — dorea binele obștei. Nici despre venerabilul Mildmay nu se putea spune că nu investise rîvnă în reformă, dar atît cît îi permitea vîrsta înaintată și pe cît percepuse clamoarea stîrnită de această lege. Un om corect și cu simț patriotic, premierul era prigonit de ambiția de a intra în posteritate, afirmîndu-se despre dînsul că luptase pînă în ultima clipă pentru binele națiunii. Ceea

ce-l stînjenea, însă, frînîndu-i totodată elanul, era neîncrederea în Turnbull și disprețul aristocratic pentru presa de un peni.

Și fiindcă tot ne-am apucat să-i enumerăm pe cîrmuitorii zeloși, se cuvine a spune că nici unul dintre ei nu ținea mai mult cu reforma și nu dorea s-o vadă în vigoare ca onorabilul Monk. Animat de concepții înalte, potrivit cărora poporul avea dreptul la avantaje politice, ministrul radicalist susținea ca acestea să fie acordate indiferent dacă erau cerute sau necerute, dorite sau nedorite. „Nici școlarii nu sînt întrebați dacă le place să-și scrie temele, obișnuia el să afirme. Ci li se dau din oficiu, fără ca profesorul să-i audă cerîndu-le". Așa gîndea domnul Monk și, ca urmare, de cîte ori pretindea careva că solicitarea reformei nu ținea din convingere, iar strigătele auzite ascundeau cine știe ce interese fățarnice, menite să atîțe dezbinarea în Cameră, domnia sa riposta că reforma trebuia aprobată nu ca urmare a larmei ce se crease, dar ca un act de dreptate și o datorie în fața poporului.

Din Irlanda, Phineas îi trimisese o scrisoare în care se referise la situația politică a zilei, iar eminentul prieten îl cinstise cu un răspuns, pe care, socotindu-l semnificativ pentru personalitatea lui Monk, îl vom transcrie în întregime.

Longroyston, 12 octombrie, 186....

„Dragul meu Finn,

mă aflu la ducele și ducesa de St. Bungay. Casa geme de oaspeți, iar săptămîna trecută l-am avut și pe Mildmay cu noi. Dar pentru că nu vînez, nu știu să joc biliard și nu mă atrag jocurile de societate, mă simt obosit de distracții și mîine am să plec.

De bună seamă ai luat cunoștință de faptul că în această toamnă nu vom avea sesiune parlamentară. Măsura se datorează lui Mildmay și i-o aprob fără nici o rezervă. Dacă aveam siguranța votării reformei, sesiunea era binevenită, însă cum ne lipsea certitudinea, convocarea ei, urmată de o nouă respingere a proiectului, ar fi primej-

dut soarta acestuia, tăindu-ne orice putinţă de a-l relua în dezbaterile din primăvară. Ba chiar eram nevoiţi să demisionăm. Personal, n-aş fi fost păgubit, fiindcă nu ţin cu dinţii de scaunul pe care-l ocup, iar pe lordul de Terrier îl preţuiesc în aceeaşi măsură ca pe actualul şef al guvernului. Totuşi socotesc necesar să ne menţinem la cîrmă atîta vreme cît ne considerăm mai capabili decît adversarii de a promova o reformă în folosul poporului.

Mă uluiesc divergenţele de opinii în legătură cu suspomenita reformă, şi aceasta cu atît mai puternic cu cît ele vizează nu numai scopul ce-l urmăreşte, ci însăşi oportunitatea şi valoarea reformei în sine. Doar am căzut de acord că o vrem pentru ca deputaţii din Cameră să fie aleşi de un număr mai mare de cetăţeni decît în prezent şi pentru ca fiecare dintre membri să reprezinte o secţiune mai echitabilă a populaţiei cuprinse în circumscripţiile electorale. S-a recunoscut unanim că taxa de vot — de cincizeci de lire pe comitat — este exagerată, şi că nu se mai poate admite o circumscripţie cu mai puţin de două sute de alegători. Cu toate acestea, am impresia că puţini dintre noi întrevăd ori au curajul să recunoască adevăratele cauze ce ne impun înlăturarea neîntîrziată a erorilor. O mare personalitate susţinea mai deunăzi cum că unica ţintă a reglementării problemei ar fi aceea de a aduna laolaltă şase sute cincizeci şi opt de parlamentari dintre cei mai buni cetăţeni — o idee pe care o resping, datorită lipsei de consistenţă care o face impracticabilă. Căci cine poate să-şi dea verdictul care dintre deputaţi este cel mai bun ? Sau ce însuşiri trebuie să întrunească pentru a-l considera ca atare ? Dacă susţinătorul acestei idei înţelege prin perfecţiunea la care se referea o înţelepciune atotcuprinzătoare sau o desăvîrşită pricepere în conducerea statului, simţ practic, sau viaţă ireproşabilă, atunci îl previn că este pe o cale greşită, că nu a cumpănit îndeajuns modul cum s-ar cuveni să arate adevăratul parlamentar, unica însuşire ce i se cere acestuia fiind doar aceea de a se transpune cît mai fidel în rolul încredinţat. Cu alte cuvinte, aşa cum portretul se impune să semene cu originalul care a pozat, tot astfel şi un reprezentant al poporului trebuie să întrunească trăsăturile acestuia. Iată

ideea călăuzitoare în îndreptarea sistemului nostru electoral, și, odată ce o avem limpezită, absurd ar fi să mai căutăm altele aiurea. Dacă țara nu s-ar preta la genul acesta de cîrmuire — așa cum e cazul atîtor state din lume care nici în ceasul acesta nu își îngăduie binefacerile-i unice — am fi nevoiți să ne trudim creierul pentru găsirea unei formule adecuate. Dar fiindcă la noi există tradiția reprezentării poporului, să o păstrăm în continuare, silindu-ne ca aleșii acestuia să fie aidoma lui, indiferent de virtuțile ori de viciile pe care le au.

O altă personalitate a făcut afirmația că o parte din Parlament — și anume Camera Comunelor — trebuie să fie neapărat oglinda poporului. Ei bine, nu, îi răspund. Nu oglindă, ci însuși poporul în miniatură. Însă o miniatură în care artistul să surprindă cu acurateță orice trăsătură a chipului în continuă mobilitate. Este o încercare grea și mărcată, care-i cere făuritorului o stăpînire deplină a meșteșugului. Altminteri se va întîmpla ca în America, unde plăsmuirea a fost făcută de o mînă așa de grosolană, încît nu redă decît conturul exact și amorf al imaginii. Asemănare există între copie și model, cum orice privitor va fi gata s-o recunoască. Dar imaginea înfățișează mai mult exteriorul originalului și prea puțin din universul lăuntric. Ori un portret izbutit nu are voie să se oprească doar la schițarea în mare a lutului, omițînd acele caracteristici mărunte ce oglindesc cugetul personajului, însuflețindu-l. La noi, redarea de care m-am folosit metaforic nu s-ar putea spune că a ciuntit chipul ființei, ci dimpotrivă, l-a dăruit cu detalii specifice — ca încheieturi sau grimase ce ridică opera pe postamentul perfecțiunii. Numai că și aici există un mare pericol, deoarece, socotind portretul o creație fără cusur, cu greu se mai încearcă o reeditare, riscîndu-se astfel ca, o dată cu trecerea anilor și cu schimbările survenite în mod inerent, reproducerea să nu mai corespundă modelului. De aceea e absolut necesară refacerea ei, și am fi niște lași dacă ne-am da înapoi s-o executăm, păstrînd cu sfințenie tot ce e tipic ca trăsătură în alcătuirea fizionomică a ființei noastre. A învesti într-o slabă majoritate a poporului puterea ce o deține majoritatea numerică din America, nu înseamnă a dobîndi idealul de reprezentare

după care tînjim, ci o deformare în plus adusă imaginii cunoscute a naţiunii engleze, pe lîngă altele multe care o sluţesc în ceasul de faţă şi o depărtează de chipul iniţial.

Aceste impurităţi se cer neapărat curăţite, dar după cît mi se pare, nu toţi confraţii gîndesc ca şi mine. Mulţi, foarte mulţi sînt potrivnici schimbării. Covîrşiţi de respect faţă de înfăptuirile trecute ale Parlamentului ei pierd din vedere prefacerea grandioasă a poporului nostru, venerînd ce a fost şi uitînd de prezent. După domniile lor, ar trebui să rămînem la stadiul de odinioară sau măcar la cel de acum treizeci de ani. Se vede că nu au pus piciorul în casele artizanilor sau, chiar de au făcut-o, nu au privit în sufletul oamenilor. Într-adevăr, viciul s-a răspîndit în rîndurile celor de jos, iar aceşti politicieni, înzestraţi cu auz dar nu şi cu văz, percep numai ce se vorbeşte despre beţie, decădere şi ignoranţă, ajungînd la concluzia că aceşti păcătoşi, necioplţi şi ignoranţi trebuie strînşi în ham, nicidecum ajutaţi şi reprezentaţi de aleşii lor. Reţeta lor poate fi aplicată la un popor necioplit şi trîndav, nicum la unul ca cel englez — cumpănit, vrednic şi civilizat. La noi, nu hamul este soluţia, ci un control pornit din bune intenţii şi dintr-o judecată dreaptă şi sănătoasă. Aceasta e ţelul ce ni-l propunem, şi nădăjduiesc să-ţi aduci contribuţia cînd vor fi reluate dezbaterile, în primăvară. Pînă atunci, te petrec cu aceleaşi gînduri de bine.

al dumitale, cu sinceritate,
Joshua Monk."

Deşi revenit în metropolă de-abia la sfîrşitul lunii ianuarie, Phineas se descoperi tot stingher, lipsit de amicii pe care ar fi vrut să-i revadă. Dintre toate casele cercetate, numai la vechiul dascăl dădu de stăpîni — parcă mai bucuroşi ca odinioară de vizita sa, şi poftindu-l să cineze cu ei. După masă, cînd se instalară în salon, tînărul invitat despături preţioasa epistolă primită de la Monk, nu doar cu gîndul de a-şi da importanţă cît mai ales să-i convingă pe soţii Low de frumoasele idealuri ce le slujea. Un asemenea document — pătruns de patriotism şi de intenţiile cele mai sacre — era exclus să

n-o mişte pînă şi pe rigida amfitrioană, incitînd-o la vorbă şi topindu-i din suflet ultimul strop de ranchiună împotriva fostului ucenic al bărbatului. Dealtminteri, după primirea făcută — cu felicitări pentru alegerea sa într-o circumscripţie din Anglia în locul uneia irlandeze şi după un întreg catehism privitor la castelul din Saulsby — avea toate motivele să-şi închipuie că severa matroană îi mai iertase grava sa dezertare. Premisele se arătau prin urmare promiţătoare, iar scrisoarea nu putea decît să le fructifice, chibzuia musafirul pregătindu-se de lectură, pentru ca la sfîrşitul ei să constate stupefiat că reflecţiile înaltului demnitar nu treziseră admiraţie nici pentru cel care le aşternuse, nici faţă de propriile idealuri politice. Şi fiindcă în socotinţele prealabile nu încăpuse ideea unei reacţii nefavorabile, mai avusese şi nefericita inspiraţie de a o citi cu glas tare, atrăgîndu-şi în felul acesta atacul simultan al soţilor Low.

— Ce am ascultat sînt doar obişnuitele fraze sforăitoare, cu diferenţa că autorul le-a împrumutat un limbaj mai pompos decît cel folosit de colegi, se pronunţă magistratul.

— Cum adică... fraze sforăitoare ? îngînă Phineas necrezîndu-şi urechilor.

— Ba eu le-aş numi aiureală radicalistă, se amestecase consoarta, scuturînd energic din cap. Zi aşa, să ne arate portretul ţării ! Dar la ce ne-ar servi dezgolirea ignoranţei şi a urîciunii, cînd noi dorim tămăduirea lor şi rînduială ?

— Atunci poate v-ar mulţumi instalarea unui guvern părintesc, care nu face caz de greşeli, sugeră tînărul de-abia stăpînindu-şi revolta.

— Chiar aşa, îl încuviinţă fostul dascăl, numai că ce ne închipuim a fi un guvern patern nu înseamnă numai iertare şi îngăduinţă, dar şi măsuri drastice. Liniştea şi buna desfăşurare a vieţii nu sînt posibile decît respectînd legislaţia. Iar eu nu consider că în ţara mea este linişte şi rînduială atîta vreme cît pot fi trimis la Cayenne fără să fiu judecat de un tribunal.

— Bine, dar dumneavoastră nu veţi ajunge de-a pururi acolo, observă musafirul.

— Eu nu, însă vecinul de alături ar putea nimeri foarte bine — ceea ce este aproape la fel de grav. Nu zic,

să fie trimis la Cayenne dacă o merită, însă vinovăția lui să fie decisă de un tribunal. Cu alte cuvinte, vreau să fim guvernați după lege și nu după toane, iar legile cer organe care să le creeze. De-aș fi convins că Parlamentul de acum le zămislește anapoda, m-aș declara întru totul pentru schimbare. Însă mă îndoiesc de ameliorarea justiției prin oricare prefacere înlesnită de viitoarea reformă.

— Așa e, așa e, întări apriga doamnă Low. Nu vom avea legi mai bune, ci o droaie de coate goale înfipți peste noapte în pîine, care știm de pe acum ce vor face.

Mai tîrziu, cînd îi părăsi, Phineas reflectă cu tristețe cît de greu se putea impune un anume punct de vedere politic pînă și atunci cînd erai înarmat cu scrisoarea unui adevărat filozof și totodată ministru.

CAPITOLUL XXXVI

PHINEAS FINN FACE PROGRESE ÎN PARLAMENT

Luna februarie se apropia de sfîrșit, iar Camera își reluase de multă vreme activitatea cînd lady Laura Kennedy reapăru în metropolă. Între timp, Phineas se mai văzuse cu onorabilul Kennedy și aflase vești despre ea. După spusele cancelarului, lady Laura poposise la Saulsby împreună cu lady Baldock, cu fiica acesteia și cu Violet Effingham, de unde urma să revină la Londra. Dar cînd anume? Soțul părea că nu știe, și, după tonul pe care-i vorbise, parcă ceva era în neregulă, suspectase Phineas intrigat. Întrebări nu avea cum să-i pună, afară de cele privitoare strict la sosire, plus una sau două vizînd-o pe domnișoara Effingham. Avea să mai zăbovească la Saulsby ori pleca de acolo însoțită de lady Laura? La aceștea, domnul Kennedy îi răspunse din nou în doi peri, completînd mai la urmă:

— Femeile sînt așa de misterioase că niciodată nu afli ce intenții nutresc.

Remarca, deși banală și destul de nevinovată, i se păruse totuși ostilă soției sale, așa încît se grăbi să vină cu precizarea cum că se referise în general, la femei, și nu în mod expres la consoartă. Dar și precizarea adusă fusese atît de stîngaci exprimată încît avu darul să-i întărească lui Phineas bănuiala că ceva era putred în Danemarca.

— Tînăra Effingham, urmase tot Kennedy, pare că nu știe niciodată ce vrea. Probabil este prea răsfățată, ca toate fetele prezentabile, deși ca să fiu sincer, nu o găsesc frumoasă. Cît privește răsfățul, îl detest la persoane adulte. Îl admit doar la copii și la cîini — cu tot răul pe care li-l face și lor. Dar cînd îl văd la oameni în toată firea, îl iau drept un semn de neseriozitate și indecență.

Auzindu-l, gîndul lui Phineas zbură către Chiltern, și pentru prima dată împărtăși părerea acestuia că mai bine l-ar fi lăsat pe mîna pungașilor, să-l sugrume.

Lucrările Parlamentului urmau să fie reluate pe data de întîi martie și, cu două zile înainte, sosi, în fine, și Laura Kennedy în reședința din piața Grosvenor.

Aproape numaidecît, Phineas primi un bilet lapidar prin care nobila protectoare îl înștiința că se află acasă duminică după-amiază, unde putea s-o vadă în caz că dorea. Citindu-i puținele rînduri, se încredință și mai mult că ceva se întîmplase între soții Kennedy, deoarece altfel nu încălca ea tradiția de a nu primi musafiri în zile de sărbătoare. Dar aceasta era o chestiune pur personală, în care nu avea dreptul să se amestece; așa că trecu peste ea și se duse în vizită.

O găsi pe gazdă în salon, conversînd cu soț'a lui Bonteen.

— Am sosit la țanc ca să pot asista la dezbateri, spuse ea după cuvenitul schimb de saluturi.

— N-oi fi avînd de gînd să le asculți chiar în Parlament? o descusu doamna Bonteen mirată.

— Ba da. Și încă pe toate, o nedumeri și mai tare ocalaită. Doar am unde sta și e singura ocupație interesantă în momentul de față.

— Adevărat, însă locurile pentru femei sînt așa de incomode, se sclifosi musafirul.

— Există locuri și mai neconfortabile decît cele din galeria rezervată femeilor, și, poate, într-un fel ne prind bine, obligîndu-ne să gustăm și unele inconveniente. Ai să vorbești, domnule Finn ? se întoarse către noul venit.

— Da, așa am de gînd.

— Și așa ai să faci, întări lady Laura. Marii protagoniști ai zilei se anunță a fi onorabilii Gresham, Daubeny și Monk care vor ține cuvîntări epocale.

— Și domnul Palliser și-a pus în minte să fie teribil de violent, anunță doamna Bonteen.

— Depinde dacă va reuși în măsura în care o dorește, zise amfitrioana. Domnul Palliser este extrem de util, însă niciodată n-o să devină un orator. La fel ca și domnul Kennedy — deși îl întrece cu o clasă.

— Totuși așteptăm un mare discurs de la onorabilul Kennedy, o incită invitata.

— Regret că nu pot să-ți dau nici o asigurare pentru că nu am idee dacă va deschide gura ori ba, îi răspunse gazda cu desăvîrșit calm, după care ocalalță își luă rămas bun și plecă. Uff, o detest ca pe un șarpe ! exclamă după ce o văzu ieșită pe ușă. De cînd o știu trage sfori și tot șiricește. Nu face un lucru bun pentru societate. Nu e deșteaptă, nici instruită, dar în același timp nici atît de nătîngă sau de ridiculă ca să fie de rîsul lumii. De la ea nu te alegi cu nimic, și totuși, s-a înfipt într-o situație mai mult decît bună.

— Credeam că vă este prietenă, observă Phineas.

— Mie ? Prietenă ? Cum poți să-mi aduci asemenea acuzație cînd mă știi așa de bine ? Dar s-o lăsăm pe doamna Bonteen deoparte și să-mi spui mai degrabă cînd ai să ieși cuvîntul.

— Marți, dacă e cu putință.

— Presupun că te poți aranja...

— Mă voi sili pe cît îmi permite împrejurarea.

— Se va citi iarăși proiectul.

— Și din nou va fi atacat de vrăjmașii care vor să-l anihileze. Iar de scapă cu bine și ajunge să fie analizat în comisii restrînse, o să fie măcelărit încît nici autorii

lui n-or să-l mai recunoască. Cred că onorabilul Mildmay n-o să aibă răbdarea să asiste la această autopsie.

— Din cele auzite, se pare că premierul îl va lăsa în grija lui Gresham, îl informă lady Laura.

— Şi credeţi că domnul Gresham are o fire mai tolerantă decît onorabilul Mildmay ? Eu nu-s de părere.

— Asta o s-o vedem. Deocamdată se zice că nimic n-ar fi mai util pentru ţară ca înlăturarea lui Turnbull prin trecerea lui într-un organism mai înalt şi mai de prestigiu.

— Cum ar fi Camera Lorzilor, sugeră Phineas.

— Doamne fereşte ! protestă gazda.

Tînărul mai rămase preţ de o jumătate de ceas, discutînd doar politică, după care se pregăti de plecare. Îi ardea sufletul să întrebe despre Violet, dar cum ar fi cutezat ? Ar fi vrut de asemeni să se intereseze de Chiltern şi, sincer vorbind, era curios să audă şi noutăţi despre lady Laura, însă nu îndrăznea s-o iscodească în nici o privinţă. Fără de voie, îşi aminti ultima lor conversaţie de la moşia Loughlinter şi interdicţia la care îl condamnase, ca pe urmă din nou să îi zboare gîndul spre Violet. Oare Laura Kennedy era la curent cu ce se întîmplase între fată şi el ?

— Pe unde vi se află fratele ? întrebă ridicîndu-se de pe scaun.

— Oswald este la Londra. A fost aici cu un ceas înainte de vizita dumitale.

— Unde locuieşte ?

— La hotelul Mauregy, îl informă prompt, însă cred că va pleca mîrţi. Mîine de dimineaţă îl va vedea pe papa.

— Prin înţelegere prealabilă ?

— Da. S-a ivit o nouă încurcătură cu banii pe care amîndoi consideră că mi-i datorează, şi papa a ţinut să aibă o discuţie cu domnul Kennedy. Însă despre toate acestea nu am timp să-ţi vorbesc acum. Pe Oswald îl poţi găsi la Mauregy, mîine de dimineaţă pînă la orele unsprezece.

— A pomenit ceva despre mine ?

— Firește că ţi-am rostit numele.

— Să nu o luaţi ca vanitate din parte-mi, dar vreau să ştiu dacă e supărat pe mine.

— Supărat ? Nicidecum ! Am să-ţi precizez chiar în ce context te-a amintit. Vorbea despre viaţa lui singuratică, încercînd să mă încredinţeze că-i place, şi atunci a zis că, deşi preferă izolarea totală, în ipoteza că ar fi forţat să-şi aleagă o tovărăşie, la dumneata s-ar opri.

— Nu v-a spus dacă a primit o scrisoare din partea mea ? stărui Phineas.

— Nu ; însă nu mi-a afirmat nici contrariul.

— Am să-l văd mîine, hotărî cu glas tare, şi se aplecă ceremonios, pregătindu-se de retragere.

— Mai am de adăugat un cuvînt, îl opri lady Laura, şi tînărul îşi înălţă imediat fruntea, însă nu-i întîlni ochii, deşi s-ar fi zis că îl privea fără înconjur. Vreau să uiţi ce ţi-am spus la Loughlinter, vorbi măsurîndu-l în acelaşi chip curios, direct şi totuşi ocolindu-i pupilele.

— Puteţi să consideraţi ca aproape uitat.

— Nu aproape, ci total şi definitiv, îl corectă ea. În astfel de împrejurări, este de obligaţia bărbatului să împlinească orice dorinţă a femeii, iar de la dumneata am pretenţii înmecite, cunoscîndu-ţi desăvîrşitul spirit cavaleresc. Asta e tot ce ţineam să-ţi spun. Vizitează-mă cînd ai timp. Nu te poftesc deocamdată la mese, fiindcă te-ai plictisi alături de noi. Nădăjduiesc să vorbeşti cît mai bine marţi, şi pe miercuri poate ne vom revedea. Aşadar, pe curînd.

În timp ce traversa parcul, îndreptîndu-se către club, Phineas îşi făgăduia cu solemnitate să alunge din minte întreaga scenă de la moşia Loughlinter. De fapt, niciodată nu-i pătrunsese pe deplin înţelesul, aşa că avea un temei în plus să n-o păstreze în amintire. După cum se exprimase şi lady Laura, însuşi cavalerismul îi impunea să uite confesiunea ce i-o făcuse poate într-un moment de nesăbuinţă. Că nu era fericită, pentru el nu mai însemna nici o taină, cum ştia foarte bine că nu încerca să se mîngîie acceptînd o dragoste vinovată. Suferea foarte mult. Dar nu se aşteptase la asta ? Cum şi-ar fi imaginat fericirea lîngă un soţ precum Kennedy, cînd el văzuse de la început prăpastia ce-i despărţea ? În zadar încer-

case să se opună, apărînd-o cu însăşi inima lui. Alegerea fusese făcută, şi ca urmare, trebuia să suporte viaţa pentru care optase. Dealtfel, mariaje neizbutite existau cu duiumul în Londra, îndărătul cărora prietenii suspinau abătuţi şi neputincioşi, pentru că nu vedeau vreo ieşire. Iar dacă într-un singur oraş se aflau atîtea neveste năpăstuite de soartă, rămînea ca şi lady Laura să-şi îndure canonul.

Înviorat de aceste reflecţii, a doua zi dimineaţă porni spre hotelul Maurcgy, însă cu toată ora prielnică şi asigurările Laurei Kennedy, află că lordul Chiltern ieşise cu mult mai devreme.

Cînd întrebase de el, încredinţat că este în cameră, simţise inima bătîndu-i mai cu putere. Şi pe bună dreptate, pentru că violent, cum îl ştia pe lord, se putea aştepta la o părutială înainte de a ieşi din hotel. După relatările Laurei s-ar fi zis că nu-i poartă sîmbetele : dar cine putea bănui ce-i cocea în ascuns ? Dacă, vorbindu-l de bine, îşi rezervase totuşi plăcerea să-i sară în gît cînd s-or trezi faţă în faţă ? Totul era cu putinţă de la un apucat ca prietenul roşcovan, însă, indiferent de surprize, socotise necesară întrevederea. Îi trimisese o scrisoare la care nu primise răspuns, aşa că avea datoria să-l caute şi să dezlege enigma, chiar dacă-l aştepta o încăierare în lege. Era pregătit s-o înfrunte, şi de aci toată teama cînd ceruse să-l vadă. Dar, spre mirarea lui nu-l găsise, iar portarul nu-l lumină cu detalii, informîndu-l doar că ilustrul client îşi anunţase plecarea definitivă pe a doua zi dimineaţă. Să aştepte, i se părea fără sens, dat fiind că nu ştia cînd putea lordul să se întoarcă ; mai bine să-i scrie un bilet şi să fixeze un loc de întîlnire. Odată ce luă hotărîrea, ceru cele necesare portarului şi aşternu următoarele rînduri :

„Dragă Chiltern,

doresc foarte mult să te văd în legătură cu o scrisoare pe care ţi-am adresat-o în vară. Astăzi va trebui să asist la lucrările Parlamentului pînă se vor sfîrşi. Dar în pauza dintre orele două şi trei jumătate mă voi afla la „Reform

Club", unde mi-ai putea trimite o depeşă prin care să stabilim modalitatea de a ne întîlni mîine de dimineaţă, la ceasul şi în locul pe care vei binevoi să le alegi.

Cu sinceritate,
P. F."

În răstimpul petrecut la clubul obişnuit, nu primi nici o veste din partea lui Chiltern. De-abia mai tîrziu, cînd îşi reocupase locul în sala dezbaterilor ; cineva îi strecură o notiţă în care citi :

„Ţi-am primit scrisoarea chiar în momentul acesta. De bună seamă, trebuie să ne vedem. Deocamdată nu e posibil, pentru că plec la o vînătoare. Însă miercuri mă întorc, şi atunci ne vom întîlni la locuinţa din Great Marlborough Street, unde vom avea izolarea pe care o consider necesară întrevederii. Voi veni la orele unu. C."

De la primele rînduri, îşi dădu seama că biletul nu era scris într-un spirit prietenesc, ci degaja ostilitate şi furie. Prin urmare, Chiltern fierbea, în ciuda mărturiilor amicale pe care le debitase în faţa Laurei Kennedy.

Iritat, însă nu covîrşit de frică, strînse hîrtia în palmă şi apoi o vîrî într-unul din buzunare, determinat să-l înfrunte pe lord în ziua şi la ora fixată.

În Cameră se auzea glasul domnului Mildmay, care tocmai îşi începuse oraţia, expunînd, cu lux de amănunte şi limpezime, punctul său de vedere asupra reformei electorale. Adunarea îl urmări cu extremă atenţie de la început şi pînă la cuvintele de încheiere — acestea din urmă fiind poate ascultate cu o atenţie rareori întîlnită care se datora exclusiv zvonului că primul ministru intenţiona să se spele pe mîini de proiect, declinîndu-şi pe faţă orice amestec pe viitor. Însă chiar dacă Mildmay cochetase cu gîndul acesta, cînd sosi momentul ca să-l rostească, inima — sfetnic devotat şi înţelept — nu-i dăduse voie s-o facă. În locul declinării competenţei, domnia sa arătă că analizarea numitei legi pe comisii însemna o muncă imensă, necesitînd poate zile şi nopţi de efort, pe care singur n-ar fi cuprins-o, ci numai cu ajutorul colegilor şi îndeosebi a preastimabilului prieten, ministrul

afacerilor externe. Din afirmațiile sale reieșea clar că nu-și declina drepturile paterne, după cum se auzise, iar Gresham era luat ca un simplu reazim, la caz că proiectul ajungea la un stadiu atît de avansat.

Cît despre structura sa propriu-zisă, se putea spune că nu suferise mari transformări față de forma prezentată în sesiunea trecută. Teoria reprezentării poporului rămînea neschimbată, tinzîndu-se doar ca aplicarea ei practică să fie cît mai apropiată de buchea vechilor pravile. În schimb, ideile sufragiului bărbătesc și împărțirea circumscripțiilor electorale nu mai corespundeau cu nimic prevederilor vajnicei Constituții britanice. Se preconiza înființarea de circumscripții cu profil pur agricol oriunde existau comitate cu specificul corespunzător. Firește că nici un reformator, fie liberal sau de culoarea conservatorilor, nu putea preface un Middlesex ori Lancashire în ținuturi agricole, dar un Wiltshire și Suffolk rămîneau patria cerealelor, precum Devonshire a poamelor și, mai cu seamă, a merelor. Proiectul mai prevedea ca fiecare oraș, cu o anumită densitate de populație, să aibă doi membri în Camera Comunelor. Numai că paragraful acesta stîrnea o mulțime de controverse, fiindcă cine putea să dea definiția unei urbe ori să-i precizeze fruntariile? Se îngăduia de asemenea împrumutarea unor fărîme din unele comitate pentru alcătuirea unui oraș, subțiindu-se astfel pătura conservatoare a primelor, fără periclitarea liberalismului din circumscripția electorală. Iar la urmă, se vorbea despre circumscripțiile cu un singur reprezentant și grupurile restrînse de circumscripții. Cam aceasta era rînduiala cea nouă, care, din păcate, avea destule fisuri cînd era luată la bani mărunți. Dar se putea găsi oare o împărțeală perfectă și deci impermeabilă criticii?

Cînd premierul ajunse la chestiunea votului secret, din nou proferă cunoscuta-i amenințare că va demisiona din fruntea guvernului în clipa cînd Camera va vota o clauză, o moțiune sau rezoluție în favoarea acestuia. Minuțios, elocvent și dîrz în expunere, domnia sa cuvîntă trei ore încheiate, după care lăsă osatura proiectului pe reținile susținătorilor cît și a vrăjmașilor lui.

Cum era de aşteptat, urmară multe alte discursuri care nu i-ar putea interesa însă pe cititorii acestor pagini. Aşa că vom arăta numai că oponenţii conservatori nu s-au declarat dornici de seziune, ci şi-au exprimat doar intenţia de a modifica în aşa mod clauzele proiectului — sau măcar de a încerca să le schimbe — încît, în forma definitivă să constituie mai de grabă opera lor decît a rivalilor. La aceasta domnul Palliser ripostă că atîta vreme cît nu se atingeau de esenţă, Guvernul saluta iniţiativa prietenilor din opoziţie, dar în cazul cînd alterau clauzele vitale, va fi nevoit să apeleze la ajutorul confraţilor de aceeaşi culoare politică. Cam aşa decurse prima încrucişare de spade — elegantă şi civilizată, după cum s-a putut deduce. Nu aceeaşi decenţă s-a remarcat şi la onorabilul Turnbull care, în cuvîntarea de marţi, şi-a luat drept martori şi zeităţile şi muritorii prezenţi spre a jura că va face schismă. Deşi convins de adeziunea multor parlamentari de bună credinţă, domnia sa ţinu să specifice că şi de avea un singur susţinător, tot se opunea legii propuse. După solemnul său legămînt, avertiză regina, Camera şi naţiunea engleză de găunoşenia acestei măsuri, propusă de un premier aşa-zis liberal în cîrdăşie cu vechii vrăjmaşi ai poporului. Vorbitorul se arătă extrem de gălăgios şi de înfuriat, izbutind, prin trîmbiţa-i ascuţită, să împiedice repetatele încercări ale adunării de a-l întrerupe. „Constat, vociferă dînsul, că se află de faţă o seamă de membri care nu mă ştiu încă — pesemne deputaţi tineri care n-au apucat să dea piept cu stihiile vieţii politice. Dar în foarte scurt timp mă vor cunoaşte, şi atunci se va termina poate cu această zarvă nebună şi cu lungirea grumajilor care nu-şi află rostul aici. Naţiunea noastră trebuie trezită din somnolenţă de alte voci decît cele prezente", tunase cît îl ţinea gura. Preşedintele Camerei îl chemase la ordine, însă, după opiniile plenului, admonestarea nu era întemeiată, şi cuvîntătorul îşi reluase triumfător peroraţia. După el a vorbit onorabilul Monk, a cărui expunere se înscria pare-se printre cele mai inspirate din cîte se auziseră în Cameră. De-a lungul discursului, ministrul făcu o singură observaţie

cu caracter personal la adresa lui Turnbull. „Mă declar de acord cu sentința de adineaori, potrivit căreia eminentul nostru confrate nu a încălcat disciplina. Onorabilul gentilom care a pronunțat-o are sufragiul nostru nelimitat. Știm doar cu toții că regulile de funcționare ale acestuia for au fost concepute cu extremă flexibilitate, astfel ca nici o dezbatere să nu poată fi întreruptă oricum și pentru orice motiv. Însă chiar dacă unele declarații nu sînt privite ca o violare a disciplinei, și parlamentarul nu este penalizat, totuși scandalizează și merită sancțiunea criticii noastre cît și a compatrioților din afara Camerei".

Acest mic duel a înviorat considerabil ședința, dar spre paguba celor doi colegi — Turnbull și Monk — care, după cum se spunea, nu puteau să mai fie prieteni.

Tot în ziua de marți a luat cuvîntul și Phineas. Cititorul probabil își amintește eșecurile anterioare. Primul, cînd nu avusese tăria să rostească discursul învățat de acasă; al doilea, cînd se poticnise în plină vorbire — făcîndu-se irremediabil de rîs — cum bătuseră din pinteni vrăjmașii — sau dovedind o timiditate remediabilă — după afirmațiile amicilor devotați. Oricum, la cîtăva vreme, se făcuse iar auzit, și cu toate că puținele fraze de atunci nu meritaseră ostenceala de a fi comentate, pentru el însemnaseră totuși o biruință, deoarece se simțise ușor ca un fulg și parcă dintotdeauna deprins să vorbească în Cameră.

Acum, cînd se pregătea de o nouă încercare, foarte puțini din cunoscuții prezenți bănuiau ce avea să se întîmple. Din grija de a nu se gîndi la ce îl așteaptă, aproape nu se trăda nici un pic. Își rînduise ideile pe care urma să le atace, îmbrăcîndu-le pe vreo două și în cuvinte. Desigur putea să le uite cînd se trezea în picioare. Numai de nu ar pierde firul conducător al discursului! Și, cu această nădejde, se ridică de pe bancă. Sala era tăcută, nu ca la ultima sa tentativă, iar în primele clipe se simți din nou covîrșit de emoție, din nou cu privirea împăienjenită, incapabil să deslușească la care capăt al încăperii se afla așezat președintele. Odată ce-și auzi însă glasul, pieriră ca prin minune toate senzațiile

ciudate şi redeveni stăpîn pe el însuşi, fără urmă de teamă, de sfiiciune şi de ameţeli. Mai pe urmă, cînd citi cele spuse de el, constată că se depărtase de la făgaşul propus. Dar cu toate divagările nedorite, nu îşi trădase ideile şi nici nu înşirase absurdităţi. Vorbise mult în spiritul radicalistului Monk, însă avusese probitatea să recunoască sursa de unde se inspirase. La sfîrşit, cînd se reaşezase pe bancă şi se căznise să încheie un bilanţ, n-ar fi putut preciza dacă reuşise ori se acoperise iar de batjocură. De-abia la plecare, cînd îl acostă Barrington Erle, îşi dădu seama de rezultat.

— A dat Dumnezeu şi ţi-ai găsit stilul, îi zise acesta în treacăt şi cu indiferenţa-i obişnuită. Am ştiut eu că aşa se întîmplă. Nici un moment nu m-am îndoit că n-ai să-ţi revii.

Phineas nu-i răspunse o vorbă. Se duse acasă şi mai toată noaptea rămase treaz, gîndindu-se la victoria ce-o repurtase. Că doar asta însemna lapidarul verdict al lui Barrington Erle.

CAPITOLUL XXXVII

O ÎNTREVEDERE VIJELIOASĂ

CÎND SE TREZI DIMINEAŢA, îi reveniră în minte cele două evenimente ale zilei — succesul discursului şi apropiata întîlnire cu Chiltern. Pînă la ora decisivei întrevederi nu avea ce să facă în oraş, dar ca să nu-i fugă gîndul la ce urma să se întîmple, îşi căută diferite preocupări. Luă mai întîi gazeta şi citi pe îndelete relatarea dezbaterilor, amînînd cu studiată voinţă propria cuvîntare. Apoi se apucă să-i scrie tatălui său, începînd să-i înşire nimicuri, de parcă scopul misivei n-ar fi fost să-i aducă la cunoştinţă fericita întîmplare din seara trecută. Curînd epuiză însă banalităţile şi se văzu obligat să aştearnă ce avea de anunţat. „Iată o decupare din Times care-ţi va dovedi că mi-am spus şi eu o părere în treburile politice. Pînă acum m-am ţinut deoparte, în primul rînd

dintr-o frică abjectă, pentru care mă disprețuiesc, și pe urmă din cumpătare, socotind că un tînăr ca mine nu trebuie să alerge după laurii afirmării. Acestea sînt motivele adevărate ale reținerii de pînă ieri seară : spaima și precauția. Te rog să mă crezi. Ce mă surprinde peste măsură este că oamenii nu mă condamnă pentru rezerva mea lașă, ci dimpotrivă, îmi arată atîta prietenie, încît am ajuns la concluzia că mă judecă cu mai multă îngăduință decît îmi acord eu însumi." La terminarea scrisorii, tăie fragmentul promis din „Times" — după ce în prealabil își mai citise odată discursul, fără să treacă o virgulă cu vederea. De-abia de data aceasta observă și extrema bunăvoință a reporterilor. Oratorul ce-l precedase vorbise cel puțin cît și el : dar lucru ciudat, i se alocase doar o coloană, pe cînd lui, o jumătate în plus, afară de comentariul care număra zece rînduri. N-avea decît să poftească Chiltern și să-i facă cele mai mari mizerii !

Cînd nu mai rămăseseră decît douăzeci de minute pînă la înfruntarea cu el și începuse să reflecteze cum să răspundă la o eventuală brutalitate, cineva îi aduse un plic. Era de la lady Laura, își dădu seama de cum îl văzu, și începu să-l deschidă cu gesturi iuți și nerăbdătoare. Într-adevăr, intuiția nu-l înșelase. Nobila doamnă îi așternuse următoarele rînduri :

„Stimate domnule Finn,

în familia noastră nu se discută decît despre intervenția dumitale de ascară. Papa te-a ascultat de la galerie, și, după cele auzite, mi-a mulțumit pentru ideea de a te propune în circumscripția îndrăgită de el. Ceea ce, se-nțelege, mă bucură foarte mult. Domnul Kennedy recunoaște că ai dovedit elocință, deși susține că discursul a fost cam scurt. Să nu te supere însă aprecierea, ci s-o consideri extrem de elogioasă, avînd în vedere din partea cui vine. L-am întîlnit pe vărul meu, Barrington, care te consideră odrasla lui în ale politicii și se mîndrește cu dumneata. Violet spune că este singura cuvîntare pe care

a citit-o de cînd se știe. Am fost și eu în sală și te-am urmărit încîntată. Eram absolut sigură că deții însușirile ce-ți vor aduce succesul și afirmarea.

A dumitale,
L. K."

P.S Desigur ne vom vedea după încheierea dezbaterilor, însă ți-am trimis rîndurile de față pentru că atunci nu vom avea libertatea să ne spunem prea multe. Voi fi în piața Portman. și nu acasă la mine, între orele șase și șapte.

Clipa cînd a împăturit biletelul și l-a pus în buzunarul interior al hainei a fost pentru Phineas poate cea mai fericită din cîte trăise, ca îndată ce și-a retras mîna să-i revină în minte apropiata răfuială cu Chiltern și blestemata idee că prin ea putea să-și atragă separarea definitivă de lady Laura și de întreaga-i familie. Ba chiar renunțarea la locul din Parlament, obținut prin bunăvoința lordului Brentford ! Dar întîmple-se orișice !

La Violet Effingham nu avea să renunțe decît atunci cînd primea verdictul ei negativ.

Se uită la ceas : era unu fix. Și în aceeași secundă, doamna Bunce îi anunță sosirea unui vizitator. Venise Chiltern.

Phineas îl întîmpină cu mîna întinsă și cu binecuvîntările cuvenite unui prieten apropiat.

— Oo, Chiltern ! Mă bucur așa de mult să te văd, îi zise zîmbind.

Însă lordul nu se îndură să-i dea mîna și nici să-i răspundă la salutul său amical. Rămînînd cu pălăria pe cap și măsurîndu-l cu o încruntare teribilă, rămase nemișcat și tăcut timp de mai multe secunde. Apoi, își duse o mînă la haină, scoase vreo două foi împăturite și le trînti pe masa ce-i despărțea. Phineas le culese și, de la prima ocheadă recunoscu depeșa pe care o expediase din Loughton ca mărturie a bunei sale credințe.

— E scrisoarea mea, rosti el.

— Exact, zise Chiltern. Dar mi se pare bizar că am primit-o de-abia în dimineața de luni, împreună cu bile-

ţelul lăsat la hotel. Se vede că a făcut înconjurul lumii de mi-a parvenit cu atîta întîrziere. Oricum, trebuie să ţi-o retragi.

— Să mi-o retrag ? îngînă Phineas.

— Da, sir, să ţi-o retractezi. Din cîte am dedus — fără să fac cercetări care m-ar fi pus într-o lumină nefavorabilă atît pe mine cît şi pe tînăra domnişoară — încă nu ai dat curs celor anunţate în cuprins sau, altfel spus, nu ai tradus în practică ameninţarea proferată în scrisoare. Cu atît mai cuminte din parte-ţi şi mai uşor să-ţi retragi cele scrise.

— Nici prin minte nu-mi trece, se împotrivi dîrz.

— Îţi aminteşti... ce ţi-am spus... o dată despre mine... şi Violet Effingham ? întrebă lordul cu voce tărăgănată şi apăsînd pe fiecare grup de cuvinte.

Vorbind, îl fulgera cu o privire fixă şi aprigă, aplecîndu-se tot mai mult înspre el. De la o clipă la alta, se transformase : roşeaţa obrajilor devenise mai stacojie ; pupilele erau tulburi şi parcă sălbăticite, toată făptura lui exprimînd o mînie cumplită. Printre altele, Phineas observă că-şi încleştase şi pumnul, semn că se pregătea să izbească, ceea ce, sincer vorbind, nu îl băgă în sperieţi, deoarece se simţea în stare să răspundă la violenţă. Ce nu-i convenea, însă, era perspectiva unui scandal în locuinţa lui Bunce ; ideea scaunelor şi a meselor răsturnate de-a valma, ca să se apere de un fost amic prefăcut în vrăjmaş. Dacă Chiltern avea să-l atace, trebuia să-i administreze cuvenita ripostă. Dar cum să lovească în fratele Laurei, în feciorul lordului Brentford şi în prietenul din copilărie al Violetei ? Şi totuşi, împins de nevoie, îl va pocni, ce să facă ?

— Cred că îmi amintesc ce mi-ai spus, se pronunţă după fulgerătorul său calcul. Ziceai că eşti hotărît să te cerţi cu orice bărbat ce ar îndrăzni să aspire la domnişoara Effingham. La asta te-ai referit, nu ?

— La ce altceva ? spuse lordul.

— O fi, însă atîta vreme cît nu am trecut peste alt favorit, nu văd ce sens ar mai avea răzbunarea. Sau mai bine-zis ameninţarea la care te-ai referit.

— Nu ca ameninţare am rostit-o, şi o ştii foarte bine, ci ca o confesiune de la amic la amic — după cum te con-

sideram. Şi cuvintele rămîn în picioare, la fel ca şi intenţia ce o cuprind. Dar mă întreb ce oi fi crezînd despre prietenie şi bună credinţă cînd ai putut să profiţi de absenţa mea, uneltind să-mi răpeşti o făptură despre care îţi repetasem de sute şi sute de ori că o iubesc mai mult decît pe mine însumi ? Stai înaintea lumii ca un tînăr promiţător şi cu perspective, pe cînd eu sînt considerat un damnat. Tata te-a preferat ca reprezentant al circumscripţiei ce-o patronează, iar mie mi-a arătat uşa. Ai ca prieteni numai miniştri şi oameni de vază, în vreme ce eu nu am nici un suflet ca lumea în preajmă. Cu toate astea, n-am săvîrşit nici o faptă nevrednică de un gentilom, pe cînd ce comiţi dumneata e nedemn şi pentru cel mai decăzut dintre oameni.

— Nu este adevărat ! protestă Phineas. Nu am făcut nimic reprobabil. Ţi-am scris şi te-am prevenit îndată ce am luat hotărîrea, deşi, numai Dumnezeu ştie cît m-a durut să-mi divulg secretul.

— Mi-ai scris ! M-ai prevenit ! repetă celălalt în batjocură Însă cînd mă aflam la depărtare de mile, de săptămîni şi de luni ! In fine, n-am venit să mă milogesc ca o babă fricoasă, ci să îţi cer socoteală de cele întîmplate. Vreau să ştiu acum şi pe loc : o să-ţi fie... soţie Violet Effingham ?

Rostind întrebarea, ocoli masa despărţitoare, apropiindu-se clocotind şi cu pumnul încleştat. Într-o sfîrâfulgerare de-o clipă putea să-i simtă năpraznica izbitură, calculă Phineas privindu-l pieziş. În ce fel să-i răspundă la mînioasa somaţie ? Natural, Violet nu-i făgăduise nimic ; dar şi logodiţi să fi fost, ar fi avut curajul să i-o afirme ?

— Te întreb încă o dată : care sînt actualele relaţii dintre dumneata şi domnişoara Effingham ? Şi de nu eşti un laş, mi-o vei spune făţiş.

— Indiferent ce voi face, ştii bine că nu sînt un laş.

— Asta rămîne să văd. Deocamdată binevoieşte şi dă-mi un răspuns.

Phineas îşi luă un răgaz de gîndire, chibzuind la iuţeală ce replică trebuia să pronunţe fără să încalce loialitatea, năzuinţele sale cinstite şi totodată respectul ce-l datora tinerei Violet Effingham. Această lucrare lăuntrică

i-ar fi cerut timp să se analizeze pe îndelete. Dar cum ar fi putut să şi-l ia cînd Chiltern se afla la depărtare de cîţiva paşi, roşu ca para focului, cu pumnul strîns ca o măciulie de fier şi fixîndu-l cu ochi sticloşi ?

— Mai formulează o dată întrebarea, îi ceru în ideea de a mai cîştiga un răgaz, şi-ţi voi răspunde dacă mi-o îngăduie demnitatea mea de bărbat.

— Cum te consideri faţă de Violet Effingham ? Asta vreau s-o aud, deşi, bagă de seamă, că nu sînt complet ageamiu.

— Înainte de a mă pronunţa, te previn că afirm numai ce îmi închipui, fără să am o confirmare.

— Fie şi aşa, consimţi celălalt.

— Cred că domnişoara Effingham mă consideră un amic foarte apropiat.

— Dacă spuneai o cunoştinţă indiferentă, erai mai aproape de adevăr, îl sfidă Chiltern. Dar, mă rog, n-ai decît să te amăgeşti. În schimb, bănuiesc că ţi-ai luat de mult gîndul să devii altceva decît ce te crezi în prezent.

— Asta nu ai de unde să o deduci.

— Cum nu am ? Ce speranţe ai mai putea să nutreşti ?

— Mă priveşte. Şi nu intenţionez să le comentez — sau, oricum, nu cu tine.

— Atunci, sir, ţipă lordul, apropiindu-se mai mult şi ridicînd pumnul ca şi cînd se pregătea să-l pocnească.

— Opreşte-te, Chiltern ! îi porunci Phineas, retrăgîndu-se după masa ce-i despărţise, ca să pareze o eventuală ciocnire. Nu-mi convine să faci aici tărăboi.

— Cum adică nu-ţi convine scandalul ? Oi fi cumva şi poltron ? Dacă-ţi cer să ne întîlnim, ai curajul să te prezinţi ?

— Pentru ce ? Ca să ne duelăm ?

— Bineînţeles. Să ne duelăm, să ne duelăm ! Că doar pentru ce altceva aş mai vrea să te văd ?

Phineas se crispă. O înfruntare cu armele îi distrugea cariera politică. Cine se mai bătea în dueluri ? Extrem de puţini englezi, iar aceştia erau socotiţi nişte proşti. O luptă între el şi fiul lordului Brentford însemna, după

chibzuința de atunci, despărțirea de Violet, de Laura Kennedy, de lord și de circumscripția pe care i-o dăruise. Și totuși, putea s-o refuze ?

— La ce ai nevoie de atîta gîndire cînd ți se aruncă mănușa ? îi zise lordul, scăpărînd de nerăbdare și furie.

— Ca să văd dacă am necesarul curaj să refuz de a mă face de rîsul lumii.

— Parcă ziceai că nu vrei încăierare aici. N-ai decît ; dar atunci ești silit să primești alternativa cealaltă.

— Vrei să mă intimidezi, Chiltern.

— Ba deloc, sir ; vreau să mă lași întocmai cum m-ai găsit nu să cauți să mă frustrezi de ce este al meu.

— Domnișoara Effingham nu-ți aparține.

— Așa crezi ? Atunci n-avem decît să ne ducăm.

— Mai bine găsește un mijlocitor care să stea de vorbă cu cel pe care mi-l voi alege și eu.

— Am s-o fac, fii pe pace, dar mai întîi dă-mi cuvîntul că accepți provocarea. Se poate ajunge în Belgia într-o oră sau două și reveni în tot atît de scurt timp... în ipoteza că unul din noi mai rămîne în viață.

— De acord, se pronunță Phineas. Am să mă sfătuiesc cu un prieten care, după ce-i voi fi relatat situația, mă va povățui ce am de făcut.

— Te vei sfătui cu un nătărău cu concepții înalte. Cum e Kennedy, bunăoară.

— De el nici nu poate fi vorba. Te asigur de pe acum. La Laurence Fitzgibbon mi-e gîndul să apelez.

— Bine ar fi să-l găsești cît mai grabnic, ca pînă diseară să pună lucrurile la punct cu martorul meu, Colepepper. Și ține minte, stimabile, că indiferent de ideile amicului dumitale Fitzgibbon, ne vom măsura forțele după canoanele cele mai riguroase, îl preveni lordul mai împurpurat ca oricînd, după care se repezi către ușă, gata să plece. După cîțiva pași se opri însă și, întorcîndu-se pe jumătate, îi aruncă o ultimă imputare, poate mai dureroasă decît toate cele aduse.

— Adînca mîhnire pe care o resimt, zise sulițîndu-l cu ochii sîngeroși de mînie, nu se datorează faptului că ți-ai pierdut mințile după o fată, cît dovezii pe care mi-ai dat-o că ești un om fals ! Inadmisibil de fals !

Cu aceste cuvinte ieşi ca o furtună din cameră şi, la puţine minute porni şi Phineas către Parlament unde avea o întrunire. Tot drumul merse ca absent, urmărit de scena de-abia consumată şi persecutat de învinuirea zvîrlită de Chiltern. Oare avea vreun temei să-l considere fals după cum i-o spusese cu atîta dispreţ ? Cu cîtăva vreme în urmă, cînd alergase la Saulsby pentru a cădea la picioarele adorabilei Violet, era convins că o spovedanie scrisă, ca aceea trimisă lui Chiltern, însemna mărturia loialităţii desăvîrşite. Odată ce-şi descărca sufletul, prevenindu-l de intenţiile urmărite, avea cugetul împăcat şi putea să-i nutrească sentimentele cele mai bune, discutînd despre el cu iubita ca de-un prieten comun şi deopotrivă de îndrăgit. Firește, dacă descoperea la ea o cît de vagă înclinaţie de a-l accepta pe lord, ar fi fost necinstit să se amestece între ei, şi pe drept s-ar fi putut socoti ipocrit. Însă Violet nu trădase această dorinţă şi, ca atare, de ce ar fi ocolit-o ? Pentru simplul motiv că aspirase şi Chiltern la ea ? Astfel chibzuise pe atunci, şi argumentele i se părură solide şi întemeiate, dezlegîndu-l în faţa amicului şi a propriei sale conştiinţe. Ca acum, acuzaţia zvîrlită să-l prigonească fără încetare, făcîndu-l nefericit. Evident, pretendentul respins nu abandonase orice speranţă. O aflase din gura lui pe vremea cînd i se destăinuia fără nici o rezervă. Într-adevăr, mare sinceritate îi arătase, iar de-i răspunsese prin făţărnicie — după cum sunase învinuirea — trebuia să-i accepte orice condiţii.

Afară de aceea de a renunţa de bună voie la Violet. Chiltern se cramponase de ideea duelului. Fie ! Trebuia s-o accepte, chiar dacă întîlnirea lor, interzisă de legile Angliei, îi va nărui cariera şi poate existenţa întreagă.

Ajuns în sala de întrunire, o droaie de parlamentari veniră să-l felicite pentru succesul de cu o seară înainte. Domnul Monk îi strînse călduros mîna, adresîndu-i cîteva vorbe. Venerabilul prim ministru moţăi din cap şi-i zîmbi. Gresham îl salută cordial, pe cînd onorabilul Plantagenet Palliser îi lăudă în gura mare discursul. Cît de copios ar fi savurat toate acestea dacă n-ar fi simţit acel ghimpe în inimă ce-i amintea de conflictul cu Chiltern şi de absurda lor confruntare cu armele ce va pune

capăt deliciilor pe care de-abia începea să le guste ! Oare de ce semenii săi englezi erau împotriva duelului ? Cu optica lui de acum, i se părea cea mai fericită soluţie — ba poate singura care te scotea dintr-un mare impas. De aceea era decis să plece pe furiş din ţară şi să-l întîlnească pe Chiltern. Numai de-ar fi izbutit să aranjeze o plecare în secret.

Şi pe urmă, cum va decide norocul. Dacă nu pierea împuşcat, avea cale deschisă spre Violet Effingham. Nimic şi nimeni nu mai putea să-l oprească de a-şi susţine pînă la capăt propunerea de căsătorie. Iar de murea în duel, asta-i fusese ursita ! Doar nu avea să-şi plîngă de milă, bocind de pe acum. Oare de ce restul oamenilor făceau atîta caz de viaţă şi ţineau cu dinţii de ea ?

Laurence Fitzgibbon nu apăru la întrunire, aşa că porni să îl caute la cluburile pe care le frecventa. Negăsindu-l, îi lăsă peste tot cîte un rînd, inclusiv acasă.

„Trebuie să te văd astă seară, îi scrisese în ultimul bileţel. Voi cina la «Reform Club», unde te rog să vii negreşit".

După ce termină cu alertarea prietenului, se duse la reşedinţa din piaţa Portman, conform indicaţiei primită din partea Laurei Kennedy.

Aici o întîlni pe Violet Effingham, pe care o revedea pentru prima oară de la despărţirea din Saulsby. Natural, fata vorbi cu el şi, natural, se arătă drăgălaşă. Numai că drăgălăşenia se limitase la un surîs, iar conversaţia la vreo două cuvinte ! În salon se aflau destui oaspeţi, deşi nu atîţi ca să te poţi retrage într-un colţ cu făptura iubită, ca la serate, de pildă.

Lordul Brentford, stăpînul casei, era împresurat de lady Glencora Palliser, de soţii Bonteen, de Barrington Erle şi de lordul Cantrip cu tînăra sa consoartă — toţi liberali de elită, de parcă primirea din acea după-masă era un soi de adunare semipolitică, în care şi femeile puteau să se simtă părtaşe, ba poate chiar îmbiate să-şi afirme punctul lor de vedere. Printre persoanele remarcabile se număra şi nobilul Plantagenet Palliser, însă nu şi onorabilul Kennedy. Cum de lipsea de la o sindrofie cu atîtea vedete ? se întrebă Phineas intrigat. Aşa ceva nu s-ar fi pomenit înaintea căsătoriei cu lady Laura.

Dar asta nu era singura surpriză pe care i-o rezerva după-amiaza, ci mai avu una, deşi în sens cu totul invers. Dacă absenţa lui Kennedy avusese darul să-l mire, nevisata apariţie a lui Fitzgibbon i se păru de-a dreptul o nălucire. Şi totuşi amicul se afla la un pas de el.

— Ţi-am lăsat biletele prin tot oraşul, îi spuse în şoaptă. Trebuie să-ţi vorbesc la plecare.

— Sper că nu despre un duel, şuşoti celălalt.

Doar atîta şi-au spus, ca apoi, fiecare să se aciuiască pe unde putu. „Ce atmosferă plăcută!" reflectă Phineas, sau mai bine zis ce plăcută ar fi fost dacă nu l-ar fi apăsat amarnica perspectivă a duelului. Toţi invitaţii părcau să vorbească în deplină armonie, arătîndu-şi totală încredere. În preajma lui se aflau trei coşcogeamite miniştri, plus atîtea femei frumoase — soţii şi fiice ale unora dintre cei mai iluştri aristocraţi englezi. Iar el, Phineas Finn, călătorind la răstimpuri cu gîndul spre depărtatul tîrg Killaloe, se simţea a fi una cu ei. Cum putea afirma bătrînul lui dascăl că apucase pe o cale greşită ?

Pe sofa, lîngă el, se afla Violet Effingham, stînd atît de aproape încît mai că-i atingea coapsa cînd se apleca înainte spre lady Glencora — o politiciană înveterată, împreună cu care forfeca proiectul reformei. Iar cînd şi cînd, se mai întorcea către el şi-i zîmbea. Oo, cerule ! De-ar fi fost cu putinţă să tragă la sorţi împreună cu Chiltern, şi astfel să se decidă care din ei să dispară într-un ţinut îndepărtat, în Patagonia, bunăoară, pe o perioadă de zece ani, şi care să se însoare cu Violet Effingham !

— Haide, Phineas, dacă vrei să-mi vorbeşti, îl chemă Laurence Fitzgibbon.

Şi, natural, trebuia să-l urmeze, cu toate că lady Glencora îşi etala mai departe teoriile îndrăzneţe, iar Violet Effingham surîdea inefabil.

Partea a doua

CAPITOLUL XXXVIII

DUELUL

— AM ȘTIUT că e vorba de un duel ; pe toți sfinții că am știut, izbucni Laurence Fitzgibbon după ce ascultase o parte din relatarea prietenului. Și vrei să-ți spun de unde am ghicit ? Din glasul tău, măi băiete. Dar nu trebuie să-i dăm curs. Să-l oprim dacă ne stă în puteri.

După această întrerupere, Phineas reluă povestirea, ca la urmă, optimistul Fitzgibbon să strîmbe din nas cu nemulțumire.

— Află, băiete, că nu poți ieși altminterea din bucluc ; zău că nu, observă dezumflat, ceea ce nu îl descumpăni pe eroul nostru, dat fiind că se împăcase cu această idee.

Bineînțeles că duelul nu era cea mai fericită soluție, dimpotrivă, ci absurdă cum nu se mai poate ; însă alta nu întrezărea.

— Cît despre învinuirea că te-ai purtat rău cu lordul, asta-i apă de ploaie, continuă celălalt, pentru că ce s-ar face sărmanele domnișoare dacă nu ar avea alți curtezani după ce-i expediază pe unii ? Numai că vezi tu, băiete, cel în cauză nu pricepe că este concediat, și de aceea se simte nedreptățit cînd apare altul pe firmament. Buba e veche și arhiștiută, așa că degeaba ne-am bate capul să-i găsim leac. Mai bine să ne vedem de-ale noastre. Uite cum cred că ar trebui procedat. Să vă întîlniți undeva, în ascuns, ca să nu transpire ce se petrece între voi, că doar nu v-o lua Dumnezeu mințile să vă măcelăriți cu adevărat ?! O să trageți și voi într-un loc unde

nu vă periclitați viața, cum ar fi umărul, de exemplu. Ce zici, ai destulă îndeminare să ochești unde vrei ?

Departe de a se considera un țintaș priceput, Phineas putea garanta de pe acum că nu-l va ucide pe lord, și aceasta pentru că luase din timp hotărîrea să-l cruțe cu orice preț. Așadar va trage aiurea, indiferent de urmări. Cu gîndul acesta pleca la duel, deși nu socotea necesar să-l împărtășească amicului. Îi salută doar ideea cu tăinuirea întîlnirii care, dealtfel a și fost adoptată.

Micul lor sfat avusese loc în seara de joi, pentru ca în ziua de vineri cît și în lunea și marțea care urmară, parlamentarii să se ciocnească în continuare pe tema proiectului propus de onorabilul Mildmay. De-abia în noaptea de marți, pe la orele trei, se ivi sciziunea în Cameră, iar scrutinul ce rezultă din votarea în tabere se dovedi în favoarea guvernului — nu printr-o majoritate însemnată, care i-ar fi îndreptățit pe miniștri să se umfle în pene, dar suficientă ca să se treacă la analizarea legii în comisii. Domnii Daubeny și Turnbull își uniseră iară forțele întru combaterea și torpilarea măsurii prezentului cabinet și atacurile lor prilejuiseră momente spectaculoase.

Phineas nu asistase la ele, lipsind din motive necunoscute atît de pe banca-i obișnuită, cît și de la cluburi. Mulți îi observară absența, cum era și normal, însă nimeni n-o resimțise ca lady Laura Kennedy.

Nu de mult statornicise tradiția să meargă duminica după amiază la reședința din piața Portman. Se ducea, chipurile, să-i primească pe prietenii lui papa, deși lordul nu se afla niciodată acasă, iar ideea reuniunilor îi aparținea exclusiv. De aci se poate deduce cît de puțin se mai sinchisea de restricțiile soțului cu privire la sărbători. Kennedy aflase probabil de micile sindrofii, pentru că orice greșeli va fi săvîrșit lady Laura, e greu de imaginat că ar fi comis-o și pe aceea de a-i călca poruncile în secret. Poate pe motivul acesta se iscaseră și discuții, însă noi nu vom apleca urechea la ele cînd ne stau dinainte întîmplări de mai mare semnificație, printre care faimosul duel dintre eroul nostru și Chiltern.

Duminică după-masă, cînd politicienii se adunaseră în locuința lordului Brentford ca să schimbe impresii despre

vijelioasele discuţii din Cameră, lady Laura profită de ocazie ca să-i întrebe de Phineas. Dar toţi dădură din umeri. Pînă şi Barrington Erle nu ştiu ce să-i spună, afară de faptul că nu îl văzuse de un timp oarecare. De-abia mai pe urmă, incitat de insistenţele gazdei, îşi aduse aminte că nici Laurence Fitzgibbon nu apăruse la ultimele dezbateri, iar cu puţin înainte, interceptase o convorbire între acesta şi Ratler, în care confratele irlandez îşi anunţa lipsa pe două zile. Domnul Ratler — răspunzător de prezenţa parlamentarilor liberali la întrunirile Camerei — se opusese cu vehemenţă, somîndu-l pe uşuraticul deputat să rămînă la datorie într-un moment aşa de important. La care Fitzgibbon se părea că ripostase flegmatic :

— Degeaba te enervezi, omule, şi încerci să-mi dai lecţii. Calea datoriei nu duce decît spre mormînt. Numai că pînă s-ajung acolo mai dai ochii cu mine. De asta poţi să fii sigur ca de două ori doi — patru.

La puţine minute după istorisirea lui Barrington, în salon se ivi însuşi buclucaşul despre care vorbise.

— Ce este cu domnul Finn ? îl chestionă lady Laura de cum îl văzu.

— Pe toţi sfinţii din ceruri dacă am idee, se apără Laurence. Am lipsit două zile, aşa că de unde să ştiu ?

— Înseamnă că nu aţi fost împreună...

— Împreună cu Finn ? Pe toţi sfinţii, nu ! Eu am avut o chestiune urgentă de rezolvat la Paris. O fi zbughit-o şi el în timp ce-am lipsit ? Asta ar fi culmea pentru amărîtul de Ratler, văduvit de atîţia oameni la întrunirea parlamentară. Nu m-aş mira să nimerească la balamuc pînă la capătul sesiunii, conchise cu nevinovăţia şi graţia cu care măsluia adevărul.

Fiindcă, de ce nu am recunoaşte-o ? Fitzgibbon era născut cu acest har. Şi totuşi, dacă cineva i-ar fi declarat în faţă că minte, s-ar fi simţit de-a dreptul rănit. Doar se considera om corect, chiar dacă se mai întîmpla uneori să se depărteze de adevăr precum luna de soare. O făcea însă cu inima împăcată, fără să vadă în asta ceva reprobabil, ci o pură necesitate pentru care nu avea de ce să se acuze.

Conform vederilor sale, un gentilom trebuia să mintă în anumite ocazii ca, de pildă, cînd înfrunta creditorii cu buzunarele goale ; cînd iubea o femeie şi discuta cu rivalul ; cînd se afla într-o societate şi apăra sus şi tare o pomicică susţinînd că-i o sfîntă, sau, în sfîrşit, cînd i se cerea să ia parte la un duel ca cel dintre Chiltern şi Phineas. În asemenea împrejurări, minciuna se prefăcea într-o armă de care, ca gentilom, te foloseai fără ezitare şi mustrări de conştiinţă, aşa cum făcuse şi faţă de lady Laura, afirmîndu-i senin că se repezise în Franţa, cînd în realitate fusese în Flandra, în tîrguleţul de pescari Blankenberg, aflat cam la douăsprezece mile de Bruges, însoţindu-şi prietenul pe care mai apoi îl lăsase într-un hotel din Ostenda, cu o rană în claviculă, de unde fusese extras un cartuş.

Da, Laurence asistase la duelul dintre Chiltern şi Phineas, căci aici se ajunsese după sterila întîlnire cu martorul lordului. În zadar căutase atunci să-l înduplece pe Colepepper spunîndu-i, aşa cum ştia de la Phineas, că acesta nu renunţă la dreptul de a o revedea pe domnişoara cu pricina, iar el, ca mijlocitor, este gata să cadă la orice tranzacţie întru obţinerea numitului privilegiu. Căpitanul nu se lăsase înduplecat. Învins, încercase pe urmă să spulbere acuzaţia că amicul său dovedise totală lipsă de bună credinţă şi, cu gîndul să-l înmoaie pe celălalt, recursese la dulcele dialect irlandez prin care cîştiga de obicei adversarii.

— Chestiunea e simplă ca bună ziua, şi iată cum se prezintă, pledase cu rîvnă. Un gentilom mărturişete faţă de un altul că este înamorat de o jună pe care a cerut-o în căsătorie dar l-a respins în mod categoric şi irevocabil. Cam asta e spovedania şi totodată adevărul. Urmează de aci ca cel de-al doilea bărbat să nu aibă dreptul s-o curteze pe domnişoară ? Eu zic că nu. De o mie de ori nu. Şi ar fi o sălbăticie ca sentimentele şi declaraţiile acestuia să fie definitiv interzise pe motiv că supirantul dintîi a fost refuzat. Pe toţi sfinţii din ceruri, cine din noi şi-ar dori un prieten care să-l pună la index şi să-i taie craca de sub picioare fiindcă dumnealui n-a avut trecere !

Insensibil la argumente, căpitanul Colepepper se crampona de ideea duelului, pe care i-o reaminti irlandezului, trăgîndu-se de mustăţa-i stufoasă şi cenuşie.

— Eu zic că-i mai bine să rămînă ca la început — adică armele să hotărască soarta.

— Dacă asta ţi-e hotărîrea, fie şi-aşa, concedă Laurence. Dar este cea mai haină cale din cîte există. Zău că da.

Ajunşi la această înţelegere, discuţia încăpu pe un făgaş mai prielnic, amîndoi fiind de acord ca duelul să se consume sub semnul celei mai desăvîrşite discreţii. Şi astfel, în noaptea de joi, lordul Chiltern şi căpitanul Colepepper plecară spre Bruges, trecînd prin Calais şi Lille, iar în ziua de vineri, Laurence Fitzgibbon, împreună cu Phineas şi doctorul O'Shaughnessy se îmbarcară din Dover. Ca să nu stîrnească nici urmă de bănuială — detaliu asupra căruia căzuseră cu toţii de acord — Fitzgibbon şi medicul se despărţiseră într-un anumit punct, străbătînd o parte din drum la ore şi cu trenuri complet diferite, pentru ca sîmbătă dimineaţă, în jurul ceasului nouă, să se întîlnească cu toţii printre dunele de nisip de pe micuţa plajă din Blankenberg. La puţin după aceea, începuse duelul şi primul glonţ îl rănise pe Phineas în umărul drept. Deşi incapacitat, acesta ceruse să se mai schimbe un rînd de focuri, susţinînd că poate să tragă cu stînga la fel de bine ca şi cu dreapta, însă martorii se opuseseră categoric. Atunci Chiltern se oferise să-i strîngă mîna şi să încheie pace, cu condiţia să renunţe la „domnişoara cu pricina" — aşa cum fusese denumită Violet Effingham atît la consfătuirea martorilor cît şi în timpul duelului.

Phineas respectase formula pînă şi faţă de Laurence, care şi-o însuşise fără să dea a înţelege, atunci sau vreodată, că ştia despre cine e vorba. Ne îndoim că aceeaşi discreţie dăinuise şi de cealaltă parte, Chiltern fiind cunoscut ca un tip guraliv cînd binevoia să-şi deschidă sufletul.

Dar să lăsăm acest amănunt şi să revenim la propunerea sa, pe care tînărul nostru o respinse cu hotărîre, ceea ce-l mînie pe lord şi-l făcu să plece la fel de cătrănit cum venise. În urma lui porniră şi ceilalţi către

Ostenda, și cu toate că Phineas avea glontele în umăr, își mască atît de perfect suferința, că nimeni, afară de protagoniștii propriu-ziși ai conflictului, nu avea cum să afle că printre dunele de nisip avusese loc un duel.

În noaptea de sîmbătă, Fitzgibbon se urcă într-o barcă îndreptîndu-se către Dover, iar de acolo spre Londra, poposind în salonul din piața Portman duminică după-amiază.

După întrebările puse de lady Laura îl luă în primire și Barrington Erle, de care scăpă cu aceleași replici trăsnite însă inatacabile.

— De ce mă descoși dacă am auzit unde s-a topit Finn ? Mai bine trimite-l pe crainicul turnului să strige după el prin oraș.

În fața acestui răspuns, celălalt nu mai stărui, cu toate că în sinea lui nu era chiar atît de convins de neștiința lui Laurence, precum se arăta Laura Kennedy.

Doctorul O'Shaughnessy rămase în zilele de duminică și de luni într-un han, din Ostenda, la căpătîiul bolnavului, despre care spusese că avea o scrîntitură gravă a claviculei. Apoi marți o porniră amîndoi spre Londra, trecînd prin Calais și Dover, o călătorie destul de anevoioasă pentru rănit care, deși nu avea o fractură, era chinuit de dureri foarte mari. Cu toate acestea, se comportă vitejește și ajunse cu bine în metropolă, unde, după cum aflase dintr-o telegramă primită de medic, marți avea loc sciziunea în Parlament la care trebuia neapărat să ia parte. Așa că în această zi, pe la orele zece, se înfățișă în sala de întrunire. Văzîndu-l, onorabilul Ratler se arătă mai mult decît încîntat.

— Oo, ai venit ! Slavă cerului ! exclamă apucîndu-l cu afecțiune de brațul beteag.

Clipind de durere, Phineas de-abia putu să-i răspundă :

— Într-adevăr, iată-mă, dar ai bunătatea și nu mă strînge prea tare, pentru că mi-am scrîntit clavicula în Kent, unde am fost.

— Nu mai spune ! se miră Ratler, observînd pentru prima dată eșarfa ce-i susținea brațul. Îmi pare grozav de rău ! Însă nădăjduiesc că rămîi totuși la vot, nu-i așa ?

— Cum de nu. Doar pentru asta am şi venit, îl liniştì el. Numai să nu dureze prea mult...

— Ştiu şi cu ce să zic ? Sînt înscrişi la cuvînt Daubeny, Gresham şi încă vreo trei alţii. Ca atare s-ar putea să ne apuce cîntatul cocoşilor. Dar ia spune-mi, acum te simţi bine ? Dacă vrei, retrage-te într-un loc mai ferit, unde să fumezi în liniştc, îl sfătui starostele deputaţilor liberali, după care se depărtă.

Cît de fulgerător se perindau întîmplările în viaţa lui, se gîndi Phineas. În cele cîteva zile din urmă, asistase la începutul dezbaterilor, ţinuse un discurs izbutit, acum era martor la încheierea discuţiilor, vota în favoarea partidului său, iar printre toate mai avusese şi un duel !

După povaţa lui Ratler, se duse în fumoar şi se instală pe o canapea confortabilă. Curînd se apropiară de el cunoscuţi şi prieteni, iscodindu-l pe rînd în legătură cu absenţa misterioasă. La fiecare le răspundea în acelaşi fel, şi anume că plecase în Kent unde se accidentase şi, în consecinţă, întîrziase mai mult decît avusese în plan. Mulţi ascultau bănuitori relatarea, simţind ceva necurat la mijloc, deşi păstrau suspiciunile pentru ei. Un singur curios din toţi cîţi îl asaltară îl scoase pur şi simplu din fire, susţinînd că păţania din Kent fusese negreşit cauzată de o femeie şi cerînd ca aceasta să-i fie descrisă. Phineas mai că turba şi nu alta, deoarece pisălogul nu era altul decît Laurence Fitzgibbon care, cu predilecţia lui pentru intrigi, întrecea pasămite orice măsură.

Iritat de zănateca-i intervenţie, aşteptă ca pe ghimpi ceasul votării, după care porni către casă, chinuit de junghiurile din umăr.

Să fie posibil ca pocinogul duelului să treacă fără de urme. ştiut doar de cei patru oameni ce-l însoţiseră pe mica plajă din Blankenberg ? se întrebă în noaptea aceea. Oare norocul avea să-l servească din nou cu paharul plin ? Poate că da, căută să se liniştească. Nu fusese el încredinţat că nefericita ispravă o să-i aducă numai consecinţe nefaste ? În primul rînd stricarea relaţiilor cu familia lui Chiltern şi cu Violet Effingham, apoi pierderea mandatului de parlamentar şi, implicit, compro-

miterea carierei politice. Acestea erau negrele perspective ce-l urmăriseră înaintea plecării în Flandra, ca acum, la întoarcerea în oraș, totul să i se pară un fleac. E drept, încă nu o văzuse pe lady Laura ori pe amica ei, Violet, dar putea să jure că nici una dintre ele nu știa despre cele întîmplate mai mult decît alții.

Poate că într-o zi îi va face plăcere să-i povestească iubitei ordalia prin care trecuse. Numai că pînă își va îngădui acest lux, trebuia să păstreze taina cu strășnicie.

Despre Chiltern nu avea cunoștință încotro se dusese ori ce intenționa să întreprindă, dar peste puțin va afla noutăți de la lady Laura. Nu în privința duelului — de asta era absolut sigur, pentru că fostul prieten, reținut în mai toate și în special în chestiunile ținînd de onoare, nu i-ar fi împărtășit surorii confruntarea cu Phineas. Și nu numai ei, ci nici unei ființe din lume. De aceeași discreție îl știa capabil și pe Fitzgibbon, cu o mică rezervă — ar fi putut să compromită secretul întrecîndu-se cu discreția. Cît despre medic și căpitanul Colepepper nu și-ar fi pus mîna în foc, însă chiar de aveau să sporovăiască, pînă se răspîndeau clevetirile și prindeau aderență, timpul le anihila virulența cît și puterea de a-i face vreun rău personal.

Același miraculos leac — adică trecerea timpului — îl putea scuti și de o ciocnire cu lady Laura. Aceasta, aflînd pe moment de plecarea în Belgia și de duelul cu Oswald pricinuit de Violet, l-ar fi judecat fără milă, retrăgîndu-i poate pe veci prețioasa-i prietenie. Pe cînd aceeași veste, parvenită în etape și în decurs de șase ori șapte luni, cu siguranță că ar fi fost primită cu mai multă înțelegere și, mai ales, indulgență.

Recapitulînd faptele petrecute, evocă și întrevederea cu Chiltern în modesta sa locuință din Great Marlborough Street. Din cîte își spuseseră atunci, îl urmărea îndeosebi o remarcă a lordului cu privire la mandatul în Parlament. Exact nu-și putea aminti formularea, dar miezul ei i se implîntase în cuget, pentru că, odată cu învinuirea de a fi uneltit împotriva familiei și a intereselor referitoare la Violet Effingham, rivalul îi atrăsese atenția că nu avea dreptul să mai dețină o circumscripție care le aparținea și care i-a fost dăruită înainte de a-și

da arama pe față. Oare în situația de astăzi, se cuvenea să renunțe la Loughton ? se întrebă încolțit de nesiguranță. Însă după oarecare gîndire, își răspunse că nu era necesar decît numai în cazul cînd Chiltern i-o va cere pe față. Logic, așa trebuia să se întîmple și totuși, sufletește, nu se simțea împăcat. Chiar dacă, potrivit normelor în vigoare, era deținătorul de drept al mandatului pînă la încheierea sesiunii începute, intuia că la o singură șoaptă a lordului Brentford, alegătorii din Loughton l-ar zvîrli cît colo. Doar nu era el patronul orășelului și nu i-l încredințase în chip de favoare ? Conștient de căile necinstite prin care-i fusese acordat privilegiul, își dădea la fel de limpede seama că trebuia să renunțe la el în clipa cînd lordul sau fiul său i-o vor cere. Cu această ultimă hotărîre clarificată, adormi, somn sbuciumat, ca a doua zi dimineață să descopere în gazeta „The People's Banner" un articol consacrat numai lui. Citindu-l cu răsuflarea la gură, descoperi printre altele și următorul pasaj : „Domnul Phineas Finn, alesul lordului Brentford în circumscripția Loughton, pe care o învîrtește după bunul său plac, a izbutit, în sfîrșit, să deschidă gura în Parlament. Dacă nu ne înșelăm, domnul Finn se află la cea de a treia sesiune și, în tot acest interval, s-a dovedit incapabil să articuleze trei fraze, cu toate încercările repetate. Grație căror merite și-a atras patronajul aristocratic n-am putea preciza, dar presupunem că dispune de unele calități prețuite de optica nobiliară. Cu trei ani în urmă, era un anonim necioplit trăind în Londra, așa cum numai irlandezii se pricep s-o facă, fără să cîștige o lețcaie și în aparență lipsit de orice mijloace, pentru ca dintr-o dată să țîșnească în cercurile suspuse, să devină membru în Parlament și prieten la toartă cu miniștrii de la putere. Orice s-ar spune însă despre onorabilul deputat de Loughton, o însușire se cuvine să-i fie totuși recunoscută : anume că este frumos și arată plin de vigoare ca un cărăuș de cărbuni. De aici să-i fi venit nebănuita ascensiune ? Se prea poate, și nu avem nimic împotrivă, dar am dori să ne spună pe unde a cutreierat în timpul absenței din Cameră și de la ce i se trage rana ce-o poartă, fiindcă pînă și junii deputați chipeși, sărbătoriți de doamnele nobile și de bogății lor soți, răspund

înaintea legilor țării noastre cît și ale altora pe care au găsit nimerit să le viziteze o vreme !"

— Ticălos blestemat ! exclamă tînărul scandalizat. Lepră nenorocită care scuipi doar noroi, șuieră în continuare, cu gîndul la Quintus Slide, căci numai el era autorul articolului. Licheaua îi dibuise secretul. În această privință, nu avea nici un dubiu. Doamne în ce pericol se afla ! Sau poate că nu, se gîndi luminat de o speranță. Fiindcă prietenii săi nu citeau „People's Banner" și prin urmare nu luau cunoștință de mîzgăleliile publicate. Oo, cerule, poate totuși era salvat !

CAPITOLUL XXXIX

DESTĂINUIREA

PÎNĂ CE GRANDIOSUL PROIECT al premierului Mildmay ajunse să fie analizat de comisii, Phineas scăpase de durerile pricinuite de rană și se învîrtea cu sprinteneală prin Londra, cu toate că mai ținea brațul înfofolit în eșarfă.

În „People's Banner" nu mai apăruse un cuvînt despre el și vătămarea ce-o suferise, și începuse să spere că și acest incident se va stinge fără urmări.

Pe lady Laura o revăzuse la un dineu în piața Grosvenor, la care fusese răsfățat de mai mare dragul, tăindu-i-se carnea în farfurie și ferindu-i-se mîna beteagă cu o grijă fără pereche. În plus, lucru aproape de necrezut, gazdele nu-l sîciiseră cu întrebări, mulțumindu-se cu explicația deplasării în Kent și a accidentului de acolo. Cu Violet Effingham încă nu se văzuse și în sinea lui începuse să pună cruce acestei iubiri neîmplinite. Ocrotindu-și brațul bolnav, nu se aventurase în saloanele aglomerate, singurele unde putea să dea ochii cu ea, iar la alte petreceri, cu caracter mai restrîns, nu prea avea cum s-o întîlnească.

Deprimat și tot mai convins c-o va pierde, hotărî în cele din urmă să-i spună Laurei Kennedy întreaga poveste — nu cu duelul, ferească sfîntul !, ci cu dragostea

lui pentru Violet, cerîndu-i totodată să-l sprijine. Probabil că în clipa cînd luase această decizie uitase de firea prietenei sau poate nu ajunsese să i-o cunoască atît cît i-ar fi îngăduit apropierea de ea. Să nu fi sezisat, de cînd o ştia, perseverenţa cu care urmărea orice scop ? Devotamentul faţă de Chiltern cît şi dorinţa-i fierbinte de a-l însura cu Violet Effingham ? De-ar fi ţinut cont numai de aceste laturi, tot ar fi putut să-şi dea seama că nu-i va obţine ajutorul în ceea ce urmărea să întreprindă. Ca să nu mai adăugăm şi un alt factor, cu ecouri profunde pe care se dovedea însă incapabil să le perceapă şi anume, că odată, nu prea de mult, lady Laura se coborîse pînă la el şi îl iubise. Ba mersese şi mai departe, mărturisindu-i, după căsătorie, că dăinuirea vechilor sentimente îi primejduia liniştea inimii. Înfricată, îl îndepărtase de la castelul Loughlinter, ca mai pe urmă să-l reprimească în reşedinţa din Londra. Iar după toate acestea, şi-o alegea confidentă şi mijlocitoare în dragostea pentru Violet ! De n-ar fi fost orb sau cu desăvîrşire inconştient şi ar fi întrezărit consecinţele medierii pe care şi-o propusese, cu siguranţă s-ar fi îndreptat către oricare altă fiinţă, afară de lady Laura. Şi nu pentru că această doamnă ar fi fost măcinată de o pasiune iraţională şi josnică. Doar se analizase destul, şi niciodată nu ajunsese la asemenea constatare. În schimb, avusese tăria să recunoască imposibilitatea de a-şi iubi soţul. Odată, cînd se cercetase cu atenţie, întrebîndu-se dacă inima ei nu e stearpă, incapabilă să zămislească iubirea, răspunsul dat atrăsese cu sine izgonirea lui Phineas de pe domeniul Loughlinter. Amarnic se mai căise pe urmă pentru acea interdicţie, vecină cu nebunia, prin care se pedepsise fără de rost. De ce făcuse acest lucru ? se dojenise întreaga iarnă. Oare o femeie ca ea, decisă din cea mai fragedă tinereţe să fie cît mai curajoasă, stăpînind viaţa în loc să i se supună, nu putea să îndure zdruncinul unei idile fără să-şi clatine echilibrul ? Nu ar fi fost în stare să nutrească un sentiment pentru un tînăr frumos, cîrmuindu-şi corabia vieţii în aşa fel ca să nu se răstoarne ? Ori nu s-ar fi dovedit capabilă să-şi stranească — dacă nu inima cel puţin judecata — ca, ţinîndu-l aproape,

să n-o abată din calea pe care pornise ? Și nu numai Phineas, dar orice alt bărbat. Ce dacă rămînea în castelul Loughlinter ? N-ar fi putut să-l admită ca pe un simplu prieten, purtîndu-se astfel încît orice privire, vorbă sau faptă să poată fi urmărite nu doar de soț, ci de o lume întreagă ? Toate acestea i-ar fi stat la îndemînă, și așa ar fi trebuit să facă, nu să se tortureze, gonindu-l. Fiindcă oricît de greu îi venea să îndure tutela exasperantă a unui soț molatec dar bolnăvicios de îndărătnic, marea ei suferință era tot lipsa lui Phineas. Apăsată de ea îl rechemase la Londra, fără ca tînărul nostru să bănuiască prin ce iad de mustrări trecuse ori ce loc ocupa în inima ei. De-ar fi intuit toate astea, de bună seamă nu s-ar mai fi bizuit pe ea să-i înlesnească apropierea de Violet Effingham. Însă orb și neștiutor — după cum am mai spus-o — se duse la Laura, cînd știu că e singură și deci putea să-i vorbească nestingherit.

Ca de obicei, conversația începu pe teme politice. După douăzeci de bătălii și scindări fără număr, primele două paragrafe din reforma electorală fuseseră în fine adoptate. Totuși, modificările operate de opoziție, sub egida onorabilului Gresham, erau atît de substanțiale și ceruseră așa de mult timp că mulți se întrebau, pe de o parte, dacă în forma definitivă proiectul o să mai semene cu cel propus de guvernul lui Mildmay, iar pe de alta, dacă se va ajunge în sesiunea de față la aprobarea sa integrală. Aceasta fiind preocuparea numărul unu, la ivirea lui Phineas, lady Laura începu s-o discute.

— Tare sînt curioasă de-i vor da mînă liberă domnului Gresham, zise ea.

Însă vizitatorul o întrerupse din vorbă înainte de a-și duce ideea la capăt.

— Te anunț, stimată prietenă, că am venit cu un păs personal, așa că te rog să lăsăm de-o parte politica pentru o jumătate de oră. Sînt la necaz, și îți cer ajutorul.

— La necaz ? repetă îngrijorată. E ceva serios ?

— Foarte... deși nu de natura la care te-ar putea duce gîndul, se grăbi să vină cu o precizare.

— Și pot să te ajut ?

— Se înțelege. Cu condiția să vrei.

— Sînt gata să te ajut cu orice îmi stă în puteri; doar știi acest lucru.

— Într-adevăr. De cînd ne cunoaștem mi-ai arătat numai bunăvoință.

— Și domnul Kennedy ar sări pentru dumneata.

— Domnul Kennedy nu ar putea face nimic în situația de față, i-o tăie categoric.

— Dar despre ce este vorba ? întrebă tot mai intrigată.

— Mă gîndesc să renunț la obișnuitele fraze introductive, spunîndu-ți direct și în cuvinte cît mai puține care mi-e necazul. O iubesc pe Violet Effingham și am venit să te întreb dacă vrei să îmi mijlocești căsătoria cu ea.

— O iubești pe Violet Effingham ! exclamă Laura Kennedy schimbîndu-se într-atîta la față încît Phineas înțelese pe loc că de la ea nu va primi nici un sprijin.

Și nu din motivele arătate mai sus, la care, pentru moment, nu se duse cu gîndul, ci atribui totul vechii dorințe de a-l însura pe Chiltern cu această tînără.

— Oare să fi uitat, domnule Finn, ce speranțe ne-am pus în Violet Effingham ? îl întrebă ca bătoasă.

Desi conștient de greșeala ce-o săvîrșise, socoti necesar să-și pledeze cauza în continuare. Mai devreme sau mai tîrziu, lady Laura tot ar fi aflat de stăruințele sale pe lîngă Violet Effingham, așa că era mai cinstit să-i explice acum pe ce și le întemeia.

— Nu am uitat de proiectele dumneavoastră și nici de faptul — mărturisit chiar de Chiltern și de dumneavoastră — că domnișoara Effingham a răspuns printr-un „nu" de trei ori.

— Ce importanță are asta ? Nu s-au mai pomenit cazuri cînd s-a revenit de cîte patru, cinci ori cu o cerere în căsătorie ?

— Și atunci eu să fiu condamnat la nu se știe cîtă așteptare pentru că lordul Chiltern persevorează într-o propunere lipsită de speranțe ?

— Da. Dintre toți bărbații din lume, dumneata trebuie să te împaci cu această stare de lucruri.

— De ce tocmai eu, lady Laura ?

— Pentru că atît eu cît și Oswald te-am făcut prieten și confident. Ți-am împărtășit gîndurile și nădejdile noastre, am crezut în dumneata, în simțul onoarei, consi-

derîndu-te, dintre toți oamenii care ne înconjoară, cel mai fidel.

Ce cuvinte tăioase putea să-i arunce, cînd el procedase atît de corect, scriindu-i lui Chiltern din Loughton și prevenindu-l de ce avea să facă! Cu cît cavalerism se purtase, ca acum, lady Laura să-i vorbească cu atîta neîndurare și să-l străfulgere cu o privire de parcă ar fi fost un nemernic ce răsplătea prin înșelăciune prietenia dăruită de întreaga familie. Era conștient că va deveni victima celor mai josnice acuzații dacă nu se apăra cu tărie, după cum realiza deopotrivă că, în împrejurările date, orice argumente aducea se întorceau împotriva lui. Ar fi încercat, de exemplu, să vorbească de Violet Effingham, spunîndu-i cît de nedrept se purtau cu ea, silind-o să se lipsească de o dragoste adevărată sub cuvînt că junele Chiltern se mai crampona de ideea acestei căsătorii — sau măcar de speranța că va fi acceptat. De-ar fi avut o șansă cît de infimă, atunci, pe cît își cunoștea Phineas caracterul — ori își închipuia că îl cunoaște — nu s-ar fi amestecat. Dar lordul îi declarase în cîteva rînduri că nu mai așteaptă nimic de la Violet. Că renunțase pentru totdeauna la ea. Și dezlegat de propriile-i destăinuiri, începuse să aspire la fată. Însă cum să-i explice toate acestea Laurei Kennedy?

— Aproape nu-mi vine a crede că ești în stare de așa ceva, cu toate că dumneata însuți te-ai divulgat, o auzi vorbindu-i pe un ton glacial.

— Ascultați-mă, lady Laura, ascultați-mă doar o clipă, o rugă tînărul.

— Te ascult, fii pe pace. Dar tot nu voi înțelege cum de-ai venit să îmi ceri ajutorul! Uneori, voi, bărbații, vă arătați mai neînsufletiți decît pietrele.

— Eu nu mă consider astfel, protestă Phineas.

Nătîng și orb ce era, gîndindu-se tot la Violet și la acuzația de a fi fost ipocrit față de Chiltern, necum la cealaltă vină, care, deși nerostită, plutea în privirea și în tonul femeii ce-o avea dinainte.

— Duri sînt bărbații și prefăcuți, continuă prietena să-i condamne; incapabili să-și dăruiască inima, ci numai învelișul de suprafață.

— Vai, lady Laura, nu vorbiți așa. De ați ști cît de sinceră este afecțiunea pe care vi-o port tuturor.

— Și cum ne-o arăți ? Interpunîndu-te între Oswald și singura ființă ce-ar putea să-l împace cu propriul său tată, după cum ți-am mărturisit-o ca unuia de al nostru ? Oswald te-a tratat ca pe un frate, împărtășindu-ți marea lui taină, și iată cum îi întorci încrederea.

— Ce sînt eu vinovat dacă m-am îndrăgostit de această fată ?

— Ești vinovat, și încă foarte mult, sir. Dacă ar fi fost soția lui Oswald, ai fi iubit-o și atunci ? Pentru dumneata dragostea stă în puterea destinului, nu și în cumpăna rațiunii ? Și apoi mă îndoiesc de trăinicia pasiunilor dumitale. Așa că renunță la sentimentele pentru Violet Effingham. Ceea ce n-o să te doară ; sînt sigură.

De-abia la aceste cuvinte îi licări în amintire scena de dragoste petrecută între el și Laura Standish la prima lui vizită la Loughlinter.

— Fă cum îți zic, și te încredințez că eventuala rană din inimă o să se vindece foarte repede, îi repetă cu același glas ca de ghicață.

Phineas rămase tăcut, cu privirea plecată și cu gîndul la cele întîmplate. Adevărat, existase o vreme cînd se crezuse îndrăgostit nebunește de Laura Standish, pentru ca adineaori, intrînd în salon, să-i fugă aproape cu totul din minte idila pe care o trăiseră. Ba încă își închipuise că o uitase și ea, deși nu trecuse prea mult de cînd îl gonise de la moșie !

Mă rog, suspinase cîndva după Laura, însă pe atunci fusese un puștan, care nu știa ce-i dragostea, pe cînd astăzi era bărbat în toată puterea cuvîntului, și se simțea mîndru de intensitatea iubirii ce-l stăpînea. Un junghi în umărul vătămat îi aminti duelul cu Chiltern — un alt prilej de mîndrie. Primise întîlnirea cu lordul din dorința de a risca orice, pînă și viața, în slaba speranță de a o cîștiga pe Violet. Ca după acest sacrificiu să i se spună că rana din inimă se va lecui repede ! Ce palmă usturătoare ! Cu toate acestea, trebuia s-o îndure, nu numai pentru că o primise de la o doamnă, dar fiindcă aceasta se crezuse iubită. Oricît de nemiloasă s-ar fi arătat lady Laura, aruncîndu-i în față ușurătatea sentimentală, tot

nu putea să-i răspundă după cum ar fi vrut-o, spunîndu-i, de pildă, că este de preferat să îţi strămuţi dragostea decît să te măriţi cu un om pe care nu îl iubeşti, sau că schimbarea de partenere era mai puţin condamnabilă decît încheierea unei căsătorii ca a ei. Aşa i-ar fi ripostat la loviturile administrate. Dar aflîndu-se în faţa unei femei, era silit să-i primească jignirile fără a cîrti.

— Va să zică nu vreţi să mă sprijiniţi, murmură, risipind liniştea în care se cufundaseră amîndoi.

— Să te sprijin ? tresări ea. Şi în ce chip te-ai gîndit ?

— Într-unul singur : să-mi înlesniţi o întrevedere cu Violet ca să-i pot cere mîna.

— Aa, prin urmare nu ai făcut-o încă ? observă cu o umbră de satisfacţie.

Phineas nu răspunse. Prea se dovedise ostilă ca să se dea în continuare pe mîinile ei.

— De ce nu te-ai duce la lady Baldock, unde ai uşa deschisă, îi sugeră cu aceeaşi rigiditate. O cunoşti foarte bine şi deci ai putea-o ruga să pună o vorbă bună pe lîngă nepoată. Dealtfel, după cît mă pricep la asemenea treburi, acesta ar fi procedeul cel mai corect pentru un gentilom.

— O fi, dar eu n-am să recurg la mediatori. Sînt hotărît să-i vorbesc numai fetei.

— Atunci pentru ce-ai mai venit la mine ?

— Am venit ca la o soră.

— Eu sora dumitale ? Asta e bună ! Nu, domnule Finn. Nu-ţi sînt soră. Şi chiar de-aş fi, slăbiciunea mea ar rămîne tot Oswald, pe care nu l-aş trăda pentru tot aurul de pe lume. Şi pe drept cuvînt. Căci în ultimele trei săptămîni, şi-a cedat întreaga avere pentru ca domnul Kennedy să primească zestrea ce i se cuvenea. Renunţînd la Saulsby, i-a dat tatălui meu libertatea să facă ce vrea cu moşia. Dar papa n-o să-i pricinuiască vreun neajuns. De asta sînt absolut sigură. Oricît de aspru şi neiertător ar părea, nu-i va pune în primejdie poziţia lui Oswald. Papa e prea mîndru ca să facă aşa ceva. Pe de altă parte, Violet a aflat de hotărîrea fratelui meu, iar acum, cînd nu mai are avere şi nu-i mai poate oferi decît titlul, sînt

aproape convinsă că îl va lua. Doar îi cunosc firea şi prevăd cum o să reacţioneze.

Phineas rămase iar pe gînduri şi după un timp rosti calm :

— După cît îmi dau seama, e cazul ca Chiltern s-o ceară din nou.

— Momentan e plecat. La Bruxelles, după cît mi se pare.

— Scrieţi-i şi stăruiţi să se întoarcă. Eu, unul, voi aştepta. Vreau să-şi mai încerce o dată norocul. Şi pînă atunci stau deoparte. Dacă mai are o şansă, n-am dreptul să intervin. Iar de-l refuză irevocabil, îmi rămîne cale deschisă şi pot să-i prezint cererea în căsătorie la fel ca oricare altul.

După această propunere, parcă nu mai avea de ce să-l condamne în legătură cu Oswald, se gîndi ea. Şi totuşi nu putea să se scuture de mînie. Inima îi sîngera. Din cauza lui, se înţelege. Cît se strunise de mult, cîte lecţii îşi ţinuse şi la cîte penitenţe se supusese ca să gonească pericolul de a-l iubi ! Şi nu doar o zi, ci săptămîni şi luni de încordate străduinţi, pînă ajunsese să simtă că marea primejdie trecuse.

„Tot îl mai plac şi mi-e drag, însă nu-l mai privesc ca pe un iubit", îşi spusese aproape triumfătoare la sfîrşitul canonului, felicitîndu-se pentru tăria ce-o dovedise. Pentru ca azi să-i fiarbă sufletul şi să-i pălească judecata de furie, văzînd că omul pe care izbutise să şi-l smulgă din inimă se dovedise la rîndu-i în stare să facă acelaşi lucru cu ea. De aceea îl împroşcase cu vorbele cele mai grele, deşi o făcuse în numele fratelui şi a nedreptăţii suferită de el. La adăpostul acestui pretext, îl acuzase de făţărnicie, lovindu-l fără de milă. Dar prin cuvintele de pe urmă, Phineas anulase motivul revoltei, încît dojenile aspre îşi pierduseră sensul. Cu toate acestea simţea nevoia să-l rănească în continuare ; să-i reproşeze nestatornica lui iubire, însă pe ocolite, nu implicîndu-se în mod direct.

— Ai pomenit de un drept, dar cine sau ce anume ţi-l dă ? îşi reluă ea atacul.

— Lipsa rivalităţii. E o lege universală, necum o favoare.

— Şi totuşi ai venit la mine să-mi ceri o favoare, şi asta pentru că sînt prietena Violetei. Singur nu poţi s-o cucereşti, şi ca atare te-ai chibzuit să te ajut. Numai că nu cred în dragostea ce i-o porţi. Şi chiar de n-ar exista un motiv care să mă reţină, tot nu ţi-aş pune o vorbă bună, pentru că îţi cunosc slăbiciunile. Violet e o fată frumoasă, bogată...

— Lady Laura ! căută s-o oprească.

— Da, e frumoasă şi cu avere, adică exact ce se caută, ce ispiteşte pe orice bărbat. De aceea nici nu mă mir că tînjeşti după ea şi ai vrea-o cu orice preţ. Îţi atrag însă atenţia că Oswald o iubeşte cu adevărat. El are statornicie şi profunzime în sentimente. Pe cînd dumneata, nu.

Glasul tot mai tăios şi crisparea feţei îl făcură treptat să înţeleagă de ce-i arăta atîta neîndurare. Rănirea orgoliului de femeie — de care era conştientă dar spera să nu şi-l trădeze — transpărea aşa de vizibil în voce şi în trăsăturile chipului că pînă şi un orb — cum fusese tot timpul Phineas — văzu în sfîrşit realitatea. Greşise cerîndu-i să-l sprijine.

— Îmi pare rău că am venit, zise cu amărăciune.

— Mai cuminte ar fi fost să n-o faci.

— Şi totuşi poate că am procedat bine, pentru că în felul acesta am risipit orice echivoc între noi.

— Se înţelege că va trebui să-l informez şi pe Oswald de această discuţie.

— Nu văd sensul, răspunse el după o clipă de ezitare, pentru că ştie absolut totul.

— De unde ? Cine i-a spus ? îl iscodi cu surprindere.

— Eu, recunoscu tînărul cu glas apăsat. L-am înştiinţat de intenţiile mele într-o scrisoare pe care i-am adresat-o de cum mi-am dat seama că o iubesc pe Violet Effingham. Spre ghinionul meu, însă, depeşa i-a parvenit cu mare întîrziere. Mai precis, numai cu cîteva zile în urmă.

— Şi de atunci v-aţi văzut ?

— Da.

— Şi ce a zis Oswald ? Cum a primit vestea ? Ţi-a făcut vreo scenă urîtă ?

— Cam aşa ceva, spuse zîmbind.

— Ce s-a întîmplat ? Ce neplăceri mai urmează ?

— Nici una, fiţi sigură. Ce-a fost să fie s-a consumat. Şi poate-i mai bine să vă spun adevărul, cu rugămintea să păstraţi secretul, atît în interesul lui Chiltern cît şi al nostru, al tuturor. Odată pus la curent cu ce simt şi am de gînd să fac, mi-a cerut fie să renunţ pentru totdeauna la faţă ori să ne ducläm. Şi cum nu puteam accepta prima soluţie, am rămas la a doua.

— Şi v-aţi bătut în duel ? întrebă îngrozită.

— Exact, încuviinţă calm. Aşa cum ne-am înţeles dinainte, am plecat amîndoi în Belgia, unde totul s-a isprăvit foarte repede, iar eu m-am ales cu o rană la braţ.

— Şi dacă l-ai fi ucis, domnule Finn ?

— Ar fi fost o nenorocire atît de mare încît, natural, m-am străduit s-o evit, mărturisi, iar pe urmă tăcu, pentru ca după un timp să adauge : Acest amănunt îl ştiu numai eu şi nu-l divulgam dacă nu puneaţi întrebarea de adineaori. Dar sper să nu-l repetaţi nimănui.

— Despre asta fii liniştit, îl asigură cu o voce molcomă şi amabilă, ca şi atitudinea ei subit îmblînzită.

Fără ca nici unul dintre ei să-şi dea seama, în sufletul Laurei se petrecea o schimbare, redevenind pe încetul supusă tînărului din preajmă. Degeaba se arătase brutală, mustrîndu-l pentru fiecare afirmaţie, pentru faptele săvîrşite sau care avea să le facă, pentru că, în realitate, nu putea să-l dispreţuiască ori să-i retragă iubirea ce i-o nutrea. Acum ştia totul, afară de cele cîteva vorbe schimbate între Violet şi Phineas de-a lungul plimbării prin pădurea din Saulsby. Însă cu intuiţia ei percepea şi acest ascunziş care, de însemnase cumva un succes pentru Phineas, cu siguranţă nu avea să i-l împărtăşească niciodată.

— Va să zică aşa s-au petrecut lucrurile, rosti aproape în şoaptă. Te-ai certat cu Oswald şi v-aţi duelat. De aceea ai dispărut.

— Da.

— Ce greşeală ai putut să faci ! De neînchipuit ! Dacă, Doamne fereşte, l-ai fi ucis, cum mai dădeai ochii cu noi ?

— Mi-ar fi fost imposibil, admise abătut.

— Slavă cerului că s-a terminat. V-aţi împăcat cel puţin ?

— Nu. Ne-am despărţit tot certaţi. După duelul care mi-a fost impus, îmi cerea să renunţ la Violet Effingham. Ceea ce nu am primit. Şi a plecat furios. Însă, din cîte spuneai, s-ar părea că acum are şanse. Aşa că s-ar cuveni să-şi reînnoiască propunerea.

Laura nu mai zise nimic. Epuizase argumentele. Dezamăgirea care o surpase pe dinăuntru o îmboldea să-l mai sancţioneze. Dar se simţea vlăguită. Îl înţepase destul, uzînd aproape de toate săgeţile, afară de una singură, cu vîrful cel mai ascuţit şi înveninat ; însă de-o folosea şi pe asta, mai curînd îşi făcea ei un rău decît lui.

— Duelul a fost o prostie, zise Phineas ca să risipească tăcerea, şi nădăjduiesc că nu veţi pomeni nimănui despre el.

— Sub nici un cuvînt.

— Acum, cel puţin, aţi aflat totul. Şi sînt mulţumit.

— Într-adevăr, m-ai pus la curent. Dar nu văd pentru ce ai fi mulţumit, cînd eu nu te pot ajuta.

— Prin urmare nu aveţi de gînd să interveniţi pe lîngă Violet Effingham ?

— Ba da, însă nu în sprijinul dumitale ci al lui Oswald. Îţi voi respecta întru totul dorinţa de a nu-i divulga secretul duelului. În schimb nu-mi poţi lua libertatea de a pleda pentru cauza în care cred. Şi acum ai face mai bine să te retragi, lăsîndu-mă singură. Sînt teribil de obosită şi am nevoie de linişte. Un singur amănunt mai vreau să adaug. Dacă voi uita episodul cu Violet, uitam şi noi cele întîmplate. Îţi făgăduiesc acest lucru în numele meu şi al lui Oswald, conchise zîmbindu-i anemic şi întinzîndu-i mîna.

După plecarea lui, se ridică de pe scaun, aşteptă să audă închiderea uşii de afară, iar cînd se încredinţă că tînărul ieşise, se trînti pe sofa şi, cu creştetul sprijinit de spătar începu să plîngă în hohote. Nu mai era stăpînită de indignare, nici de dorinţa de a-l pedepsi ca atunci cînd îl avusese alături. Din contră, simţea renăscîndu-i în suflet nevoia de a-l ocroti. Lordul Brentford nu trebuia să audă de cele întîmplate. Altminteri cine ştie ce se întîmpla cu mandatul din Loughton şi cu toată cariera

politică a lui Phineas. Că se răfuise cu el şi poate avea s-o mai facă, socotea că are tot dreptul, cel puţin ca femeie, dacă nu şi din alte considerente. Dar a-l dojeni era una şi a-i primejdui viitorul era cu totul altceva, iar pe acesta dorea să i-l apere, ferindu-l de riscuri. Deci avea să-l oblăduiască în continuare, îşi promise printre suspine. Şi de vreme ce luase această decizie, pentru ce mai jelea ? Cu mîini nesigure şi tremurătoare, îşi şterse şiroaiele de pe faţă, întrebîndu-se iară la ce mai bocea ? Din cauza răului ce planase asupra lui Oswald, sau datorită dezamăgirii pricinuită de Phineas ? Şi cum nu era laşă, se opri la răspunsul din urmă.

Apoi se ridică brusc de pe canapea, îşi adună şuviţele de păr răvăşite, zvîntă ultimile lacrimi de pe obraji după care, coborîndu-şi braţele şi lipindu-şi-le de trup, murmură strîngînd din pumnii încleştaţi :

— Ce proastă şi ce nemernică sînt ! Pentru ce nu mă stăpînesc şi nu alung pentru totdeauna din inimă ce nu trebuie să mai dăinuie acolo ? De ce n-ar avea-o el, cînd de fapt e mai frumos decît Oswald ?

Tulburată şi uitîndu-se la peretele din faţa ei nu simţise deschizîndu-se uşa şi nici nu-şi văzuse soţul ivindu-se în prag.

— Oo, tu erai ? tresări oarecum speriată cînd dădu cu ochii de el.

— S-a întîmplat ceva neplăcut ? se interesă Kennedy.

— Da. Şi chiar foarte.

— Ce anume ? continuă grijuliu.

— Nu ai cum să mă ajuţi.

— Dacă ai dat de un necaz, spune-mi-l, şi voi încerca să-l rezolv.

— Poveşti ! i-o reteză ea, scuturînd energic din cap.

— Laura, replica ta e lipsită de politeţe... ca să nu o numesc deplasată.

— Fie şi amîndouă. Dar tot nu mă poţi ajuta.

— Laura, ţi-ai putea măsura cuvintele pe care mi le arunci...

— Există momente în viaţă cînd şi o soţie are dreptul să fie ea însăşi, nu doar o sclavă a bărbatului. Crede-mă ce îţi spun, cu toate că nu mă poţi înţelege.

— Într-adevăr. Nu te pricep.

— Nu vei reuși niciodată să supui o femeie așa cum supui bunăoară un cîine. Ea îți poate dărui trupul și o parte din suflet... dacă i l-ai cîștigat. Dar cîinele ți se dă pe de-a-ntregul.

— Să deduc de aici că ai anumite secrete pe care nu am voie să le cunosc ?

— Am necazuri cu tata și cu fratele meu pe care degeaba ți le-aș împărtăși. Oswald e ruinat.

— Din pricina cui ?

— Despre asta nu mai vreau să vorbim. Ca și despre altele în legătură cu Oswald și cu papa. Aș dori numai să înțelegi că am o taină pe care țin s-o păstrez pentru mine și totodată s-o plîng — dacă nu am tăria s-o primesc cu indiferență. Pe tine nu are rost să te amestec cînd nu-mi acorzi nici un fel de compasiune, conchise mai potolită, dar întorcîndu-i spatele și lăsîndu-l în mijlocul încăperii destul de perplex și afectat de această scenă.

Totuși nu o consideră așa de gravă încît să-i tulbure cugetul mai mult de cîteva ceasuri.

CAPITOLUL XL

DOAMNA MAX GOESLER

ZI DUPĂ ZI și paragraf cu paragraf, reforma electorală era forfecată în comisii, puțini dintre liberali luptîndu-se pentru ea cu ardoarea și consecvența deputatului de Loughton. Cu tot zbuciumul pricinuit de conflictul cu Chiltern, de dragostea pentru Violet și de tăcerea Laurei Kennedy, care, din ziua destăinuirilor, nu-i scrisese un rînd, iar cînd se întîlneau abia dacă-i adresa două vorbe, Phineas nu-și abandonă obligațiile, ci se dedică lor cu întreaga sa energie.

Acum, cînd lua cuvîntul în Cameră — și o făcea deseori — se minuna singur de ezitările și temerile din trecut. Nu o dată, după o cuvîntare, căuta să-și explice încețoșarea vederii, amețelile ce făceau ca obiectele să-i joace

în fața ochilor, și palpitațiile ce-i tăiau răsuflarea și glasul, senzații oribile ce-l chinuiseră atîta vreme. În momentul de față, aceeași impunătoare Cameră a Comunelor i se părea o încăpere ca oricare alta, pe cînd onorabila adunare, o mînă de oameni cu nimic diferiți de semenii de pe stradă...

Socotind că politica și tăria opiniilor necesită concizune în modul de exprimare, se ferea de discursuri întinse, vorbind totdeauna succint, deși, de-ar fi fost să se lase furat de talentul său oratoric ar fi rostit peroraţii interminabile. Dar nu. Își drămuia spusele, și astfel se trezi peste noapte cu faima unui deputat cu simț practic, cu vederi dîrze, și totuși nu lipsit de maleabilitate. Așa era privit și apreciat, deși nimeni n-ar fi putut preciza de unde i se trăgea această frumoasă reputație. Oare de la primul discurs izbutit după cele două, trei lamentabile chixuri ? Se prea poate, cu toate că nu sîntem întru totul convinși, deoarece, așa cum eșecurile fuseseră condamnate de toți, și despre primul succes se spunea că nu ar fi fost prea greoiav. Ca atare să-i căutăm alte merite ce-l ridicaseră în ochii lumii, și acestea nu îi lipseau slavă Domnului ! În primul rînd știa să se facă plăcut — nu era bătăios, nici dornic să se impună mai mult decît îi stă bine bărbatului. Apoi natura îl înzestrase cu un fizic și o fire de-a dreptul fermecătoare care, înmănunchoate într-un singur om, erau de ajuns să-i cîștige popularitatea de care se bucura.

La ceasul cînd își reluase din plin activitatea parlamentară, sprijinind cu pricepere și sîrg reforma guvernului Mildmay, o bună parte din mărimile ce-l împresurau — atît bărbați cît și doamne — aflaseră despre pocinogul duelului, sau cel puțun așa mirosise. Doar lordul Brentford și Violet Effingham păreau să nu știe nimic. Și în această privință nu se înșela. Cu toată iuțeala cu care se propagau zvonurile, în cazul de față se poticniseră exact unde trebuia, punîndu-l la adăpost de reacția celor două persoane, de care se temea așa mult. În schimb, domnul Kennedy auzise ceva și se grăbi să-i raporteze soțici.

— Cine ți-a spus ? întrebă lady Laura înțepată.

— Bonteen. Și mi-a dat garanția că știe precis.

— Ca întotdeauna domnul Bonteen știe mai mult ca oricine despre orice afară de ce îl privește pe dînsul.

— Va să zică nu este adevărat ? glăsui soțul.

Lady Laura își luă un răgaz de gîndire, după care-i trînti o minciună.

— Bineînțeles că nu e, zise pe un ton categoric. M-aș jena să-i întreb pe vreunul din ei, dar mi se pare o enormitate care nu merită luată în seamă.

Și astfel domnul Kennedy ajunse la încheierea că nu existase nici un duel. I-o spusese doar sora lui Oswald, iar cuvîntul ei însemna literă de evanghelie. Și cum nu era guraliv din născare, nu mai deschise discuția nici în Parlament nici la cluburi.

Cît despre Phineas, la început era îngrozit de întrebările ce urmăreau deslușirea acestui mister. Dar treptat se obișnuise cu ele, și fiindcă veștile primite din străinătate nu păreau să-l pună în pericol, iar curioșii nu se întreceau cu interogările în cele din urmă devenise nepăsător.

În „The People's Banner" mai apăruse un articol în care lordul C-n și domnul P-s F-n apăreau ca exemple dintre cele mai grăitoare ale snobismului aristocratic, rod al putrezeciunii actualei societăți londoneze. Junele lord, arhicunoscut pentru destrăbălările sale, se certase cu unul din prietenii lui la toartă pe care îl fericise cu un mandat în Parlament, se duelase cu el, încălcînd legile, scandalizînd publicul — și toate acestea fără să sufere vreo pedeapsă ! Mai existaseră astfel de fapte abjecte — se spunea în articol — ca de pildă cea petrecută cu un secol în urmă, și ai căror protagoniști fuseseră lordul Mohuns și domnul Bests ; dar acum, în anii de grație 186... — etc. etc. etc...

Pe acest ton continua gazetarul, încheind prin înfocate apeluri la primenirea moralei din societate și Parlament, pe care noi însă nu le mai reproducem, socotind că oricare cititor și le poate imagina.

Phineas citi defăimarea pînă la ultima slovă, însă nu înfricat ori cotropit de revoltă, ci indiferent și chiar cu oarecare plăcere. Și apoi, la drept vorbind, de ce și-ar fi făcut sînge rău cînd duelul nu-i știrbise cu nimic tre-

cerea în societate ? Altminteri cum ar fi fost invitat la un dineu semipolitic, ca acel oferit de lady Glencora Palliser ? Nu zicem, poate ar fi nimerit printre cei cinci sute de oaspeți, înghesuiți prin saloane și pe scările interioare după servirea supeului, dar a te număra printre aceștia nu însemna mai nimic, pe cînd a sta la masa de șaisprezece persoane reprezenta o asemenea cinste, că pînă și Phineas — încă inconștient de farmecele ce-i deschideau toate ușile — nu-i pătrundea adevărata semnificație. Cei opt bărbați înșirați în dreapta și stînga lui erau membri în Parlament și, cu excepția lui John Grey — un mare prieten al gazdelor — toți dețineau funcții însemnate în guvern. Ducele de St. Bungay, lordul Cantrip și onorabilul Gresham erau miniștri, iar acestora li se adăugau lordul Primar, tînărul subsecretar de stat, lordul Fawn, și nu mai puțin eminentul Barrington Erle. Se cuvine să menționăm însă că în această strălucitoare ambianță, duhul și grația doamnelor aveau un efect precumpănitor, aureolînd-o poate mai mult decît însăși înalta poziție a bărbaților.

Lady Glencora Palliser — stăpîna casei — era o femeie fără egal în Londra, capabilă să discute cu o duzină de oameni deodată și despre o duzină de subiecte complet diferite, iar în afara acestui talent nemaipomenit era o femeie încă destul de tînără și frumoasă. Printre invitați se afla și lady Laura, însă neînsoțită de Kennedy. Cum de venise singură, Phineas nu putea să-și închipuie, ori poate exista o explicație, și anume cunoscuta predilecție a gazdei pentru asemenea separări cu tîlc. Lady Cantrip, de pildă, fusese poftită cu soțul, dar, așa cum o știa oricine, lordul Cantrip nu își exercita prerogativele maritale cu obtuzitatea lui Kennedy mai ales în împrejurări atît de nepotrivite ca o reuniune mondenă. Cuplul Cantrip trăia în perfectă armonie, și totuși, în societate, puteau să petreacă ceasuri de-a rîndul în preajma unui necunoscut fără să-i dea prea mult a înțelege că de fapt erau soț și soție. Ducele de St. Bungay venise cu una din fiice, deoarece ducesa aștepta un copil și deci nu mai apărea în lume. Alte prezențe de care tînărul nostru luă pe rînd cunoștință erau splendida marchiză de Hartletop și, surpriza surprizelor, Violet Effingham, la a cărei

vedere simți o zvîcnire în inimă. Care va putea să-i strecoare cîteva vorbuliţe ? Ca şi lordul Cantrip, domnul Grey se înfăţişase tot cu consoarta, iar ultima fiinţă, încheind şirul simandicoşilor musafiri selecţionaţi pentru restrînsul dineu, era doamna Max Goesler pe care, la bătaia gongului, Phineas o însoţi în marea sufragerie. De-ar fi fost după inima lui şi nu după cerinţele protocolului, drăgălaşei Violet i-ar fi oferit braţul. Dar gazda făcuse altă orînduială, prilejuindu-i, fără s-o bănuiască, o reală încîntare. Cum era de aşteptat, la masă se aşează lîngă aceeaşi doamnă, avînd-o în faţă pe marchiza de Hartletop, care de-abia scotea cîte o vorbă şi pe aceea adresîndu-i-o numai domnului Palliser. În vremuri nu de mult apuse, existaseră ciocniri serioase între ei, însă, cu trecerea anilor, cu siguranţă le uitaseră amîndoi.

Postat dinaintea lor şi alături de doamna Max Goesler, Phineas nu putea conversa decît cu aceasta din urmă şi, cu toate că o cunoscuse numai atunci, curînd constată că sămînţa vorbelor sale nu cădea pe pămînt sterp.

De cînd i-o prezentase lady Glencora Palliser — care din fericire îi pronunţase numele deslușit, încît putuse să-l memoreze corect — se întreba cine este vecina necunoscută şi cum de se pripăşise la o masă atît de selectă ? Prin cîte cercuri se vînturase, niciodată n-o întîlnise şi nici nu auzise vorbindu-se despre ea. Atît de curiozitate, o cercetă cu discreţie şi totodată cu luare aminte. Ca vîrstă, nu trecuse mult peste treizeci de ani. Părul negru şi des, îl purta — spre deosebire de cele mai multe femei — în zulufi răsuciţi de-a lungul obrajilor, pesemne ca să-i acopere pometii cam ascuţiţi care, lăsaţi la vedere, i-ar fi înăsprit probabil ovalul feţei. Avea ochii albaştri, mari şi scînteietori, şi un fel de a privi rar întîlnit la semenele britanice, de parcă ţinea să-ţi arate că vrea să te cucerească. Căutătura directă şi sigură amintea de pupilele unui cavaler medieval, răsărit din senin cu sabia în mînă şi gata să înfrunte orice vrăjmaş. Fruntea era înaltă şi uşor boltită, iar nasul — neclasic şi nu perfect drept — respira prin nări mai dilatate decît cereau canoanele frumuseţei. Avea buze subţiri, dinţi impecabili şi albi, pe care-i arăta totuşi extrem de rar, de unde gurile

rele scorniseră că erau lătăreți și de aceea și-i ascundea. Bărbia, nici ascuțită nici prea rotundă, era despicată printr-o gropiță care-i dădea o candoare și o grație pe care altfel, poate, nu le-ar fi avut. Ce o făcea însă nespus de atrăgătoare, era pielea feței, de creolă, dar atît de strălucitoare și transparentă de-ai fi zis că îi pune în lumină fiecare vinișoară a țesutului. Înălțimea nu depășea nici cu un deget măsurile ideale, pe cînd silueta de lujer îi dădea un aer aproape fragil. Oare din pricina slăbiciunii purta o rochie închisă pînă la gît și nu își dezgolea brațele ? Ar fi greu să afirmăm, și ne mulțumim doar cu precizarea că nici la lady Glencora nu-și dezmințise acest obicei, astfel că, dintre invitate, numai ea avea rochie nedecoltată. Totuși contrastul nu părea izbitor, deoarece toaleta era atît de ingenioasă și de elegantă, încît se potrivea de minune cu atmosfera sărbătorească de acolo. Se prea poate ca un ochi mai atent să fi sesizat doar că diferea de celelalte ca țesătură, model și culoare, dar nu și în alte detalii, menite să-i întregească nota cu totul aparte. Să luăm mai întîi garniturile. Pe negrul intens al materialului — culoarea de predilecție a doamnei Max Goesler — se vedeau panglicuțe galbene și de nuanța vișinei rubinii. Jocul lor rafinat, de pe corsaj, de la gît și pe poale, unde șerpuiau prin dantela rochiei, îi anula dintr-o dată sobrietatea și mohoreala, înlocuindu-le cu o strălucire deloc țipătoare. La acest amănunt ce-i conferea originalitate se alăturau mînecile lungi, strînse pe cot și împodobite cu aceleași pasmanterii de mătase, precum și lipsa crinolinei sau trenei. Ca giuvaeruri purta un lanț de aur, roman, de care atîrna un rubin, precum și o broșă, cercei și brățări cu rubine.

Așa arăta doamna Max Goesler — ieșită din tiparele obișnuite — dar asta părea că nu-l încălzește pe Phineas, cu gîndul numai la Violet Effingham și la festa pe care i-o jucase norocul, plasîndu-l departe de ea.

Singura mîngîiere — dacă putea să existe vreuna — era că străina de alături nu-l va sili la prea mare caznă în ce privea conversația, părînd sociabilă și plină de vervă, își spunea așezîndu-se pe scaun, la masă. Ca la foarte scurt timp să constate că de fapt nu i se cerea

nici puținul efort pe care fusese gata să-l facă, întrucît comeseana avea totală inițiativă în discuții și subiecte fără de număr.

— Te rog să mă crezi, domnule Finn, îi declară la un moment dat, că aș da orișice să fac parte din Parlament în perioada de față.

— Pentru ce acum, în mod special ? o întrebase nedumerit.

— Fiindcă se pune la cale o înfăptuire, ceea ce, permite-mi să te anunț, deși te știu deputat, nu se întîmplă prea des.

— Experiența mea e redusă în această privință. Totuși, de cînd asist la întruniri, nu o dată am avut sentimentul că ne stau dinainte o sumă de realizări.

— Or fi, însă minime. Nu ești de aceeași părere ? Pe cînd cea de astăzi a declanșat o adevărată luptă în arenă. De aceea regret că nu sînt părtașă. Mare handicap e pentru noi, sexul slab, neputința de a acționa pe tărîmul politic.

— Presupunînd că ați avea posibilitatea s-o faceți, de care parte v-ați situa ?

— Unde ? Aici, în Anglia ?

Această reacție cît și alte remarci auzite mai înainte îl făcură să se întrebe cu oarecare suspiciune dacă doamna Max Goeder era sau nu de aceeași naționalitate cu el.

— Zău că mi-e greu să-ți răspund, o auzi după cîteva clipe de cumpănire. Ca să fiu absolut sinceră, m-aș dovedi mai radicală chiar decît domnul Turnbull, votînd pentru orice se poate vota : sufragiul universal, libertate nelimitată de a face greve, votul secret, dreptul de arendare a pămîntului, învățămîntul obligatoriu, extinderea sesiunilor parlamentare și desființarea unei bănci, pe puțin din cîte ocupă episcopii în Parlament.

— O, dar aveți un program foarte cuprinzător, remarcă tînărul amuzat.

— Oricît te-ar mira, așa l-aș dori, domnule Finn. Însă numai în teorie, firește, nicidecum pus în practică. Deoarece nu mi-ar plăcea să le dăunez oamenilor.

— Vă referiți cumva la episcopii care ar putea să fie într-adevăr maziliți ?

— Nu doar la ei ci la toate măsurile. Nu vreau să prindă nici una viață. De ce aș dori înlăturarea episcopului din Abingdon, bunăoară, cînd îl consider prietenul meu cel mai bun? Sau a celui din Dorchester, după care m-aș duce oriunde să-l aud predicînd? E drept că nu-mi cade bine să-i văd tînzînd după decorații, și mai degrabă le-aș coase sutanele decît să primească asemenea tinichele. Dar între realitate și teorie există o deosebire ca de la cer la pămînt. Nu-i așa, domnule Finn?

— Adevărat. Plus că e așa de comod să ai teorii fără să fii obligat să le aplici.

— Spune și dumneata, domnule Palliser. Îți dai vreodată silința să înfăptuiești principiile politice pe care le etalezi? îl provocă doamna Goesler pe cel așezat în fața ei.

Luat prin surprindere, într-un moment de absență, amfitrionul tresări și o privi cam năuc.

— Vorbeam despre ideile propovăduite de dumneavoastră în Cameră, continuă doamna, încercînd să-l dezmeticească, iar domnul Finn îmi spunea că e frumos să nutrești idei avansate — chiar extrem de avansate — atîta vreme cît nimeni nu te silește să le pui și în practică.

— Asta e o doctrină periculoasă, opină domnul Palliser venindu-și în fire.

— Dar plăcută, după părerea domnului Finn, îl zădărî doamna.

— Sau cel puțin larg răspîndită, completă Phineas care nu ținea să se menajeze contrazicînd-o pe încîntătoarea vecină.

— În ce mă privește, rosti domnul Palliser grav, pot să afirm că întotdeauna m-am străduit să duc la îndeplinire orice idee politică pe care am apărat-o în teorie.

Cît dură acest schimb de opinii, marchiza de Hartletop își păstră o expresie încremenită, de parcă nu auzise un cuvînt. De fapt, nu-i înțelegea vederile doamnei Goesler și nici n-o simpatiza. Cît despre amfitrionul interpelat, îndată ce pronunță replica, se întoarse către fiica ducelui de St. Bungay, întrebînd-o ceva despre conservatorii din Longroyston.

— Am vrut să aud un cuvînt înțelept, șușoti doamna Goesler vorbindu-i lui Phineas.

— Nimic de zis, numai că l-ați făcut pe un ministru să creadă că sînt un neserios în ale politicii. Așa că, stimată doamnă, s-ar putea să-mi fi ruinat cariera...

— Sper că nu, se apără tot în șoaptă, fiindcă, așa cum am văzut că merg treburile în guvern, șansele candidaților la mărire cresc în măsura în care îi supără pe cei aflați la putere. Cu alte cuvinte, dacă cineva lovește cu suficientă dîrzenie, poate fi sigur că va ajunge pe mult jinduita bancă a miniștrilor. Și nu pentru ca să lovească în alții, ci ca să-i menajeze pe cei dinainte. Acesta mi se pare criteriul după care se aleg dregătorii, necum acela al meritelor reale.

— Ne judecați foarte aspru, îi reproșă Phineas.

— Ba nu. Vorbesc din constatările personale. Orice om pare la fel de bun ca și altul. Dar să lăsăm glumele de o parte și să discutăm lucruri absolut serioase. Aud că devii în mod sigur ministru.

Tînărul simți că roșește. Să fie adevărat că în spatele lui se vorbea despre o viitoare ascensiune ?

— Cine v-a spus acest lucru a făcut-o din pură mărinimie, răspuse el stînjenit. Personal nu am nici o idee de unde a ieșit zvonul, însă, indiferent ce m-așteaptă, nu voi putea niciodată să mă ridic la felul cum o spuneți — adică lovind în confrații politici.

După aceea doamna Max Goesler se înclină spre domnul Grey, pe care-l avea de cealaltă parte la masă, iar Phineas rămase o secundă sau două tăcut, după care încercă să lege o discuție cu marchiza de Hartletop. Dar fiindcă la vorbele sale superba și nobila doamnă își înclină numai fruntea, încuviințîndu-l mulțește, se apucă să mănînce.

— Cum o găsești pe domnișoara Violet Effingham ? o auzi din nou pe doamna Max Goesler, care se răsucise între timp către el.

— Cum o găsesc ? îngînă stingherit.

— Presupun că o cunoști...

— Oo, da. Se află în relații strînse cu soții Kennedy care-mi sînt prieteni.

— Exact. Şi după cîte aud, mulţi bărbaţi o ridică în slăvile cerului. Te numeri cumva printre ei ?

— Într-adevăr, sînt şi eu unul din zecii de supiranţi. Şi nu mă jenez s-o afirm.

— O admiri deci ?

— Se înţelege.

— Dar o spui parcă în glumă, pe cînd eu declar în modul cel mai solemn c-o admir. Se zice că aşa ceva nu ar fi cu putinţă între femei. Şi totuşi, pentru domnişoara Violet Effingham nutresc cea mai sinceră preţuire.

— Sînteţi prietene ?

— Nu aş îndrăzni să mă socotesc chiar atît de apropiată de ea. În iarna trecută am stat amîndouă la Matching timp de o săptămînă, şi pe urmă ne-am revăzut prin casele unde sîntem poftite. De-a lungul întîlnirilor mi-a lăsat impresia că este extrem de independentă. Poate mai mult decît toate tinerele pe care le-am cunoscut. Şi că nu s-ar căsători cu un om pe care nu îl iubeşte şi nu îl respectă. Ceea ce nu descoperi decît la foarte puţine fete.

— Aşa e, încuviinţă Phineas, şi rămase pe gînduri, socotindu-se parcă. Şi eu ca şi dumneavoastră, reluă după o pauză, nu aş putea spune că o cunosc pe domnişoara Effingham de aproape ; totuşi, din cele cîteva conversaţii avute, am ajuns la concluzia că s-ar putea nici să nu se mărite.

— Tot ce este posibil, zise doamna Max Goesler, întorcîndu-se iară spre celălalt comesean.

După zece minute, cînd doamnele se pregăteau să treacă în saloane, originala vecină reveni cu o întrebare pe care i-o puse privindu-l în ochi.

— Sînt curioasă cînd va veni ziua să-mi povesteşti despre plecarea dumitale la Blankenberg ?

— La Blankenberg ! îngăimă Phineas uluit.

— Da, la Blankenberg, repetă ea. Nu-ţi cer s-o faci deocamdată. Am răbdare şi aştept.

Apoi lady Glencora se ridică de pe scaun, şi doamna Max Goesler ieşi din luxoasa sufragerie împreună cu restul doamnelor.

CAPITOLUL XLI

LORDUL FAWN

DE CE-O INTERESA pe doamna Max Goesler drumul făcut la Blankenberg ? se întrebă Phineas cît rămase tăcut între domnii Palliser și Grey. Și cum de avusese îndrăzneala, o străină ca ea, să-l descoasă în această privință ? Noroc că nu peste mult bărbații începură să discute politică, încît uită de doamna Max Goesler și de aventura din Blankenberg, exprimîndu-și opinii și arătînd că și el împărtășea grijile și interesul miniștrilor dimprejur.

Conciliabulul nu dură însă mai mult de un sfert de oră, la capătul căruia Phineas se lăsă înghițit de îmbulzeala din încăperile alăturate, unde numărul oaspeților se îngroșase între timp. Croindu-și cale spre etajul de sus, în speranța s-o găsească pe Violet Effingham și să-i poată vorbi, își făcea socoteala că și de avea ghinionul să nu o descopere în iarmarocul de acolo, îi rămînea perspectiva destul de îmbietoare să se revadă cu strania comeseană și să reia șueta întreruptă.

Dar pînă să dea peste una din ele se pomeni față în față cu Laura Kennedy. O revedea pentru prima dată de la penibila spovedanie și cît rămase cu ea încercă să-și astîmpere o curiozitate ce-l rodea tot mai mult.

— Fii bună, îi zise, și răspunde-mi la o întrebare : cine e doamna Max Goesler și cum de n-am întîlnit-o pînă acum ?

— Văd că sînt două întrebări, nu una, însă mă voi sili să ți le deslușesc pe amîndouă, se oferi cu obișnuita-i bunăvoință. În primul rînd n-ai putut s-o întîlnești pentru că în primăvara și vara trecută a fost plecată în Austria, iar în sezonul anterior nu erai atît de solicitat ca acum. Totuși, mi-e greu să-mi închipui că nu ai zărit-o pe undeva. Cît despre latura socială, știu că e văduva unui bancher austriac extrem de bogat și că a trăit ani în șir la Viena. În clipa de față se bucură de o stare materială excepțională și locuiește într-o căsuță în Park Lane, unde primește doar oameni ultra selecționați, ast-

fel că se consideră un privilegiu a fi invitat la ea. Cei care o dușmănesc pretind că taică-său ar fi fost evreu de origină germană, venit în Anglia cu treburile băncherilor pe care-i slujea, și mai susțin că ar fi măritată a doua oară cu un conte austriac, care-i îngăduie să trăiască mai mult aici decît în țara lui și cu el. Dar astea sînt zvonuri neconfirmate. Ce se cunoaște precis este că doamna Max Goesler cheltuiește în medie șapte, opt mii de livre pe an, și se poartă în așa fel cu bărbații că nu dă nici unuia pas s-o ceară în căsătorie. A existat o vreme cînd lumea o cam evita. Însă acum este foarte anturată și poftită mai peste tot.

— În piața Portman a fost chemată vreodată ?

— Ooo, nuu, rosti ea cu un soi de protest în glas. Lady Glencora are vederi mult mai largi decît noi care sîntem niște anchilozați în comparație cu restul oamenilor.

După ce obținu informațiile dorite, Phineas porni din nou în căutarea dragii lui Violet, străbătînd anevoie încăperile tixite de musafiri. În timpul cît lady Laura îi furnizase cele cîteva date privitoare la doamna Max Goesler, își tot rotise privirea cînd peste camera unde se afla, cînd la cele de alături pentru ca, la un moment dat s-o descopere, în fine, pe fată. Se postase în holul de sus, chiar în capătul scării, unde, din pricina îmbulzelii, nici ea nu putea să coboare ușor, nici alții să ajungă pînă acolo. În plus constatase că stă de vorbă cu lordul Fawn — un holtei de vreo treizeci de ani, cu frumoase perspective în viața politică și cu o moșie nu prea întinsă. Chiar de pe locul său depărtat, Phineas observase că și la masă lordul nu o slăbise cu conversația — amănunt ce-l călcase pe nervi — ca acum, surprinzîndu-l din nou alături de ea și văzînd că-i turuie la fel de stăruitor, să se simtă ispitit de ideea unei noi deplasări în Belgia unde să-i administreze o lecție junelui pisălog.

Urmărit de acest gînd și de imaginea celor doi, nici nu prinsese de veste cînd Laura Kennedy isprăvise cu relatarea.

— Hei, de ce toate astea ? Nu-ți dai seama că nu are rost ? îi șopti scuturîndu-l de mînecă. Tare aș vrea

să înțelegi că-i zadarnic, fiindcă numai atunci ți-ai regăsi liniștea.

Phineas nu-i răspunse, ci o porni iarăși prin vinzoleala din jur. Cum adică nu avea rost ? își repetă el în mers. Ce, Violet Effingham ar fi luat pe oricine, numai să fie lord ? Cam după o jumate de oră de ocolișuri și neslăbite eforturi, izbuti să ajungă la Violet și la inevitabilul partener care sporovăia fără istov.

— Am dat o luptă pe viață și moarte ca să ure pînă aici, zise în chip de salut.

— Iar odată ajuns, va trebui să rămîi, deoarece, practic e imposibil să te urnești din loc, îl preveni Violet. Lordul Fawn a făcut vreo șase încercări, și toate în zadar.

— Spre norocul meu, se hlizi acesta satisfăcut.

Corect și cavaleresc ar fi fost să-și motiveze strădania de a răzbi pînă acolo, chibzui Phineas. Dar cu toate silințele, nu reuși să înjghebe o justificare. Dacă nu ar fi fost pisălogul de Fawn postat între ei, i-ar fi spus fără nici o codeală că se tîrîse pînă la ea ca să-i audă răspunsul ce i-l ceruse încă pe timpul plimbării lor în pădurea din Saulsby. Dar cu intrusul în coastă, se vedea obligat să înghită în sec și să tacă. Violet îl primise cu obișnuitul surîs radios și cu prietenia pe care i-o arătase la ultima despărțire. Nici urma de supărare ori indiferență față de neașteptata lui apariție nu răzbeau în cuvintele și atitudinea ei. Cu toate acestea i se părea necesar să-i explice pentru ce o căutase atît de asiduu.

— Țineam așa mult să aflu cum te-ai simțit la moșia Loughlinter, încît mi-am zis că-i momentul să te găsesc și să-mi spui, rosti cu destul de puțină convingere.

— Am petrecut bine, însă nu-mi cere deocamdată amănunte. Ți le voi da altădată. De ce nu vii pe la lady Baldock ?

— Se află la Londra ? Nici nu știam.

— Cum așa ? Doar unde-ți închipuiai că stau dacă nu la mătușă-mea. Lordul Fawn a fost chiar ieri pe la noi și îți poate atesta cît arată de înfloritoare.

— Așa e, confirmă cel vizat. Lady Baldock a înflorit ca un brebenel... dacă se poate spune că brebeneii înfloresc, adăugă el.

— Cum de nu. Și brebeneii, ca toate florile primăverii, înfloresc, lord Fawn, îi ripostă Violet înțepată. Oricum, treci pe la noi, domnule Finn, spre a te convinge la fața locului. Numai să vii și cu niscaiva fonduri pentru Societatea de emigrare a domnișoarelor protestante — ultima ocupație de predilecție a mătușii, după cum a constatat-o și lordul Fawn pe propriile buzunare.

— Feri-m-ar sfîntul să mai arunc zece șilingi pe asemenea aiureală, zise acesta încercînd să pară cu haz.

— O fi aiureală, dar pentru mine e o mare primejdie, vorbi Violet pe un ton serios, pentru că mătușica ține cu tot dinadinsul să fac un soi de pionierat în cadrul asociației, inaugurînd emigrarea junelor protestante.

— Doar sper că n-o ici în serios, se arătă nobilul Fawn extrem de îngrijorat.

— Și de ce nu ? se amestecă Phineas. Eu, dimpotrivă, i-aș da ascultare mătușii.

— Încă n-a izbutit să mă convertească, îi replică fata.

— Și totuși, mi se pare un început de carieră deosebit de atrăgătoare — cu mari perspective și întîmplări dintre cele mai captivante.

— Ca și cînd domnișoara Effingham n-ar avea și aici perspective și n-ar duce o viață cum nu se poate mai captivantă, interveni lordul Fawn pe un ton disprețuitor.

— Ești convins de ce spui ? se întoarse fata spre el. Și după ce-i auzi confirmarea, urmă cu un aer de prefăcută recunoștință : Îți mulțumesc, zise ea. Ești mai binevoitor decît domnul Finn.

Evident, Violet îl luase în derîdere și îndată ce-i observă jocul, Phineas se temu mai puțin de rival. Cît de fericit ai fost la supeu ! i se adresă din nou Violet.

— Sincer să fiu, pe lordul Fawn l-am considerat fericit, îi zise cu tîlc.

Fata se făcu că nu înțelege și continuă să-i arunce săgeți.

— Te-ai întreținut cu doamna Max Goesler aproape două ceasuri pe muche, fapt pentru care nu cred să fi

existat comesean de sex masculin care să nu te invidieze. Ce-a mai pătimit biata lady Glencora cu ei cînd s-a discutat lîngă cine s-o aşeze la masă ! Ştiu că şi lordul Fawn a suferit o decepţie, văzînd că e vitregit de plăcerea de a sta lîngă ea...

— Iertaţi-mă, domnişoară, dar trebuie să vă contrazic, se apără tînărul cu un aer rănit.

Dar întocmai ca înainte, Violet nu se sinchisi de răspuns, ci-şi urmă neabătută ideea.

— Cît s-a milogit Barrington Erle de amfitrioană să-i facă hatirul de a-l aşeza lîngă doamna Max Goesler ! Apoi ducele de St. Bungay a suspinat din rărunchi că din pricina fiicei nu putea să guste dintr-o aşa desfătare. Numai onorabilul Gresham a trebuit să refuze favoarea de a sta lîngă ea simţindu-se istovit de activitatea sa vastă şi deci incapabil să-i ţină isonul la discuţii. Cu dumneata ce a vorbit ? îl descusu pe tînărul Finn.

— Mai mult despre actuala reformă... şi despre votul secret.

— Exclus ! i-o tăie Violet. Nu e dînsa femeia care să se rezume doar la banalităţi ori să plece de lîngă un bărbat înainte de a-l fi vrăjit. Dacă inima dumitale ascunde secrete pe care ţi le păzeşti cu sfinţenie, pot jura că doamna Max Goesler le-a scormonit într-un fel sau altul.

Într-adevăr, recunoscu Phineas pentru sine. Cele două mari taine — dorinţa de propăşire şi dragostea pentru Violet — nu scăpaseră neatinse de această stranie doamnă. Pe prima i-o zădărîse prin vestea că avea să devină ministru, iar pe a doua cu întrebări şi aprecieri despre tînăra Effingham.

— Cu siguranţă şi dumneata o cunoşti pe doamna Max Goesler, aşa e ? îl întrebă Violet pe lordul de alături.

— Natural, deşi la fel de superficial ca toată lumea. În fond cine ştie prea mult despre această lady, iar după cît îmi dau seama, oamenii s-au cam plictisit de ea. Orice mister îşi pierde la un moment dat interesul şi farmecul dacă nu poate fi dezlegat.

— Şi cu atît mai mult cînd ajunge la dezlegare, completă Violet.

— Astfel stînd lucrurile, doamna Max Goesler a devenit plicticoasă, conchise lordul apatic.

— Şi dumitale ţi s-a părut la fel ? îl iscodi ca pe Phineas.

— Dimpotrivă, e o făptură încîntătoare, se pronunţă el numai ca să-l contrazică pe lord.

— Iar pe deasupra e şi frumoasă. Nu-i aşa ? continuă fata.

— Frumoasă ? ! exclamă Fawn făţiş dezgustat.

— Aş spune chiar foarte frumoasă, îl contrazise iar Phineas.

— Sînt de aceeaşi părere, încuviinţă Violet, şi o consider o mare şi prea iubită aliată a mea. În iarna trecută am petrecut o săptămînă împreună, şi ne-am jurat prietenie pe veci. Mi-a povestit atît de multe despre domnul Max Goesler...

— Fără să-ţi pomenească şi de soţul de-al doilea ? zise cu răutate junele aristocrat.

— Dacă alunecăm pe panta bîrfelor scandaloase, atunci nu mai spun un cuvînt, conchise Violet iritată.

Cam la o jumătate de oră, cînd Phineas se pregătea să înfrunte din nou puhoiul de oaspeţi cu gîndul să se retragă, se pomeni încă o dată în preajma doamnei Max Goesler. În van se zbătuse să ajungă la Violet, deoarece nu apucase să-i spună ce-ar fi dorit, aşa că pleca de la sindrofie descurajat. Dar nu şi învins. Din cît observase, lordul Fawn nu era un rival de temut, şi în această lumină i se părea deplasat îndemnul Laurei Kennedy de a renunţa pentru totdeauna la Violet. Desigur judeca lucrurile cu părtinire, favorizîndu-l pe Chiltern, nu pe el.

Numai că Violet ştia foarte bine încotro o mînau sentimentele. De aceea doar îi zîmbise aşa dulce şi-l tachinase întruna. Altminteri, dacă nu îl privea ca pe un pretendent acceptabil şi se simţea ofensată de aspiraţiile împărtăşite la Saulsby, nu i-ar fi dat cu tifla ?

— Am observat că ai avut succes astă seară, îl acostă doamna Goesler.

— Succes ? zău că nu ştiu să fi avut parte de aşa ceva

— Şi totuşi este un succes să te poţi strecura prin asemenea furnicar ca să răzbaţi acolo unde ai dorit. Iar acum, fiindcă te consider un adevărat cavaler, aş îndrăzni să te rog să-mi cauţi lacheul şi să mi-l chemi cu trăsura la scară. Te superi ?

— Firește că nu, îi răspunse politicos.

— E german şi nu suportă livrea, aşa că-i deajuns să îl strigi, ca să vină. E sprinten la minte şi mult mai atent decît servitorii englezi care rareori dovedesc pricepere şi destoinicie.

— E un compliment la adresa noastră, a britanicilor ?

— Nu, se-nţelege că nu. Dacă cineva se angajează lacheu, trebuie să fie destul de isteţ ca să facă şi treabă.

După ce îndeplini rugămintea frumoasei doamne, se întoarse în vestiar unde o găsi aşteptîndu-l.

— Sincer vorbind, noi, englezii, sîntem cei mai stîngaci şi neajutoraţi oameni din lume, zise ca reluînd dialogul de unde-l lăsase. Îl ştii pe lordul Fawn, care şedea de vorbă cu Violet Effingham. Ei bine, merita să-l auzi încercînd să-mi facă un compliment înaintea supeului. Era întocmai ca un asin care dansează un menuet. Cu toate acestea, se vorbeşte de el că ar fi deştept şi un bun orator.

Oare doamna Max Goesler avea un auz atît de ascuţit încît interceptase ce spusese lordul de ea ? se întrebă Phineas.

— Se pare că e foarte bine instruit, căută el să-l apere.

— Ca lord, vrei să spui, preciză ea ironică. Dar de ce să nu recunoaştem că e un mare neghiob ? Şi totuşi aud că se va însura cu minunata Violet Effingham.

— Nu cred ! explodă celălalt.

— Şi eu sper la fel ; şi mai sper că altul o să aibă acest noroc, dacă nu cumva acest „altul" se va răzgîndi între timp. Îţi mulţumesc, domnule Finn. Ai fost foarte drăguţ. Te rog să mă vizitezi în Park Lane, la numărul 193. Dealtminteri cred că cunoşti vilişoara.

După ce o salută respectuos, ajutînd-o să se urce în trăsură, Phineas porni către club.

CAPITOLUL XLII

LADY BALDOCK ÎL EXCLUDE PE PHINEAS DINTRE INVITAȚII CURENȚI

LADY BALDOCK locuia într-o casă impunătoare în Berkeley Square care, în ciuda fațadei cu cinci ferestre boltite, a ușii masive și a uriașului vestiar pătrat, păzit de un lacheu grăsuliu, instalat pe un scaun cu spetează rotundă, arăta sobioasa și mohorîtă, nefiind zugrăvită de cel puțin zece ani și nici reîmprospătată cu mobilă de alți douăzeci. Dar în ciuda înfățișării sale neprimitoare, lady Baldock organiza în ea sîndrofii la care oamenii se duceau — cu toate că nu într-un număr atît de mare ca la petrecerile de la lady Glencora. Printre invitații obișnuiți se afla și eroul nostru — sau mai bine zis se aflase, deoarece în actualul sezon de primiri fusese exclus. Și iată în ce chip :

Într-una din zile, la începutul primăverii, pe cînd lady Baldock și fiica sa Augusta întocmeau listele în vederea trimiterii invitațiilor, tînăra domnișoară se arătă șovăielnică în clipa cînd se ajunse la Phineas Finn.

— Îi poftim și pe el ? rostise cu glas străbătut de îndoieli.

— Firește, îi ripostase lady Baldock.

— Nu știu dacă se cuvine, stăruise Augusta, cu gîndul la Saulsby și la cele observate cu ochii ei ageri și cam suspicioși.

— Ce vorbă mai e și asta ? o întrebase maică-sa țîfnoasă, pentru că nu-i plăcea să fie comandată de fiică-sa: Domnul Finn este un tînăr în plină ascensiune, viitor candidat în circumscripția lordului Brentford. Desigur e radical în vederi, ca toți politicienii în devenire ; dar asta nu ne lezează. Iar la Saulsby mi s-a părut cumsecade și binecrescut.

— O fi, însă...

— Însă ce ? se zbîrlise bătrîna.

— Nu ți se pare că este cam libertin cu Violet ?

— Ce ți-a mai cășunat, fato ?

— N-ai observat că... îi face ochi dulci ?

— Ferească Dumnezeu, nicidecum !

— Şi totuşi aşa am impresia. Ca să nu îţi mai spun că şi Violet mi se pare că-l place.

— Augusta, nu cred o vorbă din cîte mi-ai îndrugat. În chestii dintr-astea, am un ochi care nu iartă. Dar marter mi-e cerul că n-am observat nimic. Şi apoi Violet nu ar fi aşa proastă să se coboare la unul ca Phineas Finn. Aşa gîndesc eu, însă ca să văd lucrurile mai limpede, trimite-i o invitaţie, şi odată ce-mi trece pragul, lasă-l pe mine, că-l dibui la sigur.

Augusta, care nu o scotea la capăt cu maică-sa, înţelese că nu mai avea de ce se opune, şi astfel pregăti invitaţia, scriind numele şi adresa lui Phineas, în vederea expedierii. Pe moment, pierduse partida, dar tot printr-o stratagemă ticluită de ea, în aceeaşi după masă lady Baldock a fost iremediabil înfrîntă, anulînd invitaţia lui Phineas, spre deplina victorie a intrigantei Augusta. Lupta decisivă se dădu la orele ceaiului, cînd lordul Baldock irupse în salon unde se aflau mama şi sora sa, iar după ce se lăsă alintat, ciugulit, lăudat după pofta bătrînei, se duse, ca din întîmplare, la măsuţa pe care se aflau plicurile şi începu să le frunzărească.

— Lordul Fawn ! exclamă el în silă, cel mai mare cretin din oraş !

Femeile tăcură chitic, lăsîndu-l să cearnă ivitaţiile mai departe.

— Lady Hartletop ! Pe asta de ce-o mai chemaţi că tot n-o să vină ?

— Şi mă rog, de ce nu ? Doar e fata unui pricăjit de popă de ţară, protestă maică-sa indignată.

— Julius Caesar Conway, urmă lordul fără s-o ia în seamă. Asta se consideră prieten la cataramă cu mine şi de aceea se vede că-şi bate joc de ceilalţi amici, pe la club. Dar ce văd aici ? Chiltern ? Te ştiam parcă o mare vrăjmaşă a lui ? !

— Se aude că se împacă cu taică-său, Gustavus, şi l-am poftit de dragul lordului Brentford, explică lady Baldock. Dealtfel, cred că tot n-o să vină. Aşa că invitaţia nu are nici o valoare. Iar Violet ştiu i-a retezat definitiv nasul.

— În privința venirii, ai perfectă dreptate. Chiltern n-o să calce pe aici, zise lordul cercetînd alte plicuri. Dar ce e cu contele Sparrowsky ? vorbi cu mirare. Cît anume știți despre el ca să-l înădiți prin casă ?

— E chemat pretutindeni, pe cuvînt, dragă Gustavus, pledă lady Baldock.

— E un aventurier fără un sfanț, declară categoric. După care tresări cu plăcere. Aaa, domnul Monk, ăsta zic și eu. E ministru. Dar ce caută Sir Gregory Gresswing alături ? Frumos mai încurci borcanele. Auzi, să pui un liberal-radical lîngă cel mai demodat conservator !

— Păi noi nu ne pricepem în ale politicii și nu-i invităm după culori și convingeri, se apără iar bătrîna.

— Phineas Finn — liberal ca și Monk. Deci cînd un conservator, cînd un liberal...

— Domnul Finn e poftit peste tot, dragă Gustavus.

— Nu mă îndoiesc, mormăi acesta. Se spune despre el c-ar fi teribil de cumsecade. Și se mai zice că și Violet e de această părere.

— Cum adică, dragă Gustavus ?

— Adică tot tîrgul discută că Phineas Finn o să-și facă drum în lume însurîndu-se cu nepoata dumitale. Și bine ar face să încerce, dacă are ocazia.

— Ba n-ar face bine deloc, ci ar fi o nenorocire, se înverșună lady Baldock. Aud că e feciorul unui medic irlandez și că nu are lețcaie.

— Păi de aceea spuneam că ar face bine. Cum să parvină în viață un sărăntoc, cum e Finn, decît însurîndu-se cu o fată bogată ? Plus că frumos cum l-a făcut maică-sa se și vede cu banii în pungă.

— Să se vadă, nu zic, dar muncindu-i, nu luați pe de-a gata. Numai că, drept să-ți spun, dragă Gustavus, nu prea cred ce spui tu.

— N-ai decît. Deși îți repet ce vorbește lumea. Un fapt absolut pozitiv este că s-a certat cu Chiltern din pricina fetei, iar de-ți adaug că au plecat amîndoi în Belgia și s-au duelat pentru ea, rămîi cu gura căscată.

— S-au duelat pentru Violet ? Asta nu se mai face în zilele noastre... Așa că nu cred.

— N-ai decît. Și invită-l pe domnul Finn negreșit, conchise lordul ieșind din salon.

Un răstimp, bătrîna rămase amuțită, încălzindu-și vîrfurile picioarelor la focul din șemineu, sub ochii Augustei care aștepta noi porunci. Era sigură c-or să vină, mai ales dacă nu se amesteca. Și așa se întîmplă. După răgazul de cumpăneală netulburată o auzi pe maică-sa glăsuind.

— Știi ce, drăguțo ? Pune plicul acela de-o parte. O să mă interesez cum stau lucrurile, fiindcă nu cred o vorbă din ce a îndrugat Gustavus și nici pe Violet n-o cred atît de fără minte ca să se lase dusă cu zăhărelul. Dar pentru că bîrfitorii au început să sporovăiască, e bine să fiu cu băgare de seamă.

— Așa e. Prudența e sfîntă. Ai dreptate, mămico.

— Totuși, e scandalos să se pună pe seama unei tinere domnișoare atîtea prăpăstii. Iar dintre toate, cea cu duelul mi se pare revoltătoare la culme. Nu, să mă tai în bucăți și nu-i dau crezare. E o simplă scorneală, plăsmuită chiar de Gustavus, numai ca să se amuze.

Dar în ciuda îndoielilor exprimate, invitația lui Phineas rămase, natural, netrimisă. În plus, respectabila doamnă mai luă hotărîrea de a-i pune cîteva întrebări Violetei, în primul rînd, fiindcă prea îl prețuia pe Gustavus pentru ca povestea lui să nu-i fi stîrnit simțul răspunderii și al datoriei, iar apoi, pentru că nu era chiar așa sigură de nepoată. Și cum ar fi putut fi, cînd numeroasele cicăleli dintre ele nu-i aduceau niciodată cîștigul de cauză scontat ? Normal și plăcut ar fi fost s-o domine pe Violet la fel ca pe fiică-sa, și nu o dată, constatînd neputința de a-și exercita acest suprem ascendent, se simțise ispitită s-o izgonească și s-o renege pe veci ca nepoată. Numai că de-ar fi deschis gura, pronunțîndu-și anatema, Violet ar fi plecat cu certitudine și atunci s-ar fi întîmplat lucruri îngrozitoare, fără ca ea, care pătimise atîtea, să se aleagă măcar cu o satisfacție. Fiindcă una este să scapi de un nepot sau o nepoată care afirmă materialicește de tine și alta să alungi de la ușă o rubedenie înstărită. Datoria tutorelui este, bineînțeles, aceea de a veghea pupila încredințată, călăuzind-o și educînd-o după cum socotește mai bine. Ori dacă acestea nu se puteau realiza, cel puțin avuțiile trebuiau păzite cu strășnicie. Cu asemenea gînduri plănuia lady Baldock viitoarea discuție.

deşi se aştepta de pe acum la amarnicile săgeţi ale insolenţei şi nesupunerii pe care de atîtea ori i le aruncase nepoata. Însă oricît de ascuţite şi de jignitoare aveau să-i fie ripostele nu renunţa la dreptul de a interoga ca tutore şi — de ce nu am spune-o deschis ? — la imensa plăcere de a-i ţine predici şi a o cicăli în tot chipul. Aştepta doar momentul prielnic, s-o prindă la vorbă, iar cînd se ivi, îi spuse pe un ton cumpănit şi dulceag :

— Îţi aminteşti, draga mea, să fi întîlnit pe un oarecare domn Finn, la moşia lordului Brentford ?

— Un oarecare domn Finn ? Asta-i bună, mătuşă ! Doar mi-e prieten foarte apropiat. Desigur, l-am întîlnit la moşia din Saulsby precum şi în alte multe ocazii. Ai uitat de plimbarea pe care am făcut-o împreună în pădurea învecinată ?

— Mi-aduc aminte că a fost şi el. Dar nu ştiam că îţi este prieten... foarte apropiat.

— Chiar foarte, foarte, mătuşă. Şi este un exemplar de lux... vreau să spun printre tinerii de azi.

Cu cîtă nesocotită indiscreţie proceda lady Baldock în această delicată împrejurare şi cît de aroganţă şi provocătoare se arăta Violet ! Că bătrîna reacţionase îmboldită de frică, e limpede, şi temeiuri avea destule ; însă în loc să fi scormonit lucrurile, trebuia să se mărginească la distrugerea invitaţiei, încercînd mai apoi — în măsura în care ar fi reuşit — s-o ţină pe fată cît mai departe de vînătorul de zestre. La fel şi nepoata. Ar fi trebuit să răspundă mai cu decenţă, nu să-l numească pe Phineas „exemplar de lux“ doar de dragul de a o incita pe mătuşă — o faptă pe care nu i-o încuviinţăm nicidecum, în ciuda simpatiei şi a bunelor sentimente ce i le nutrim.

— Auzi ce expresie ! Exemplar de lux ! exclamă lady Baldock stăpînindu-se cît putea. Aşa ceva n-am auzit de cînd sînt din gura unei domnişoare de lume !

— Ce ţi se pare aşa grozăvie, cînd prin asta am vrut să-ţi dau a înţelege că este un tînăr de mare elită, se apără Violet cu aerul cel mai nevinovat.

— Puteai s-o spui pe de-a dreptul, nu să recurgi la atare formulă.

— Dar bine, mătuşă, nu se zice şi despre un echipaj sau o navă că sînt exemplare de lux ?

— Mă rog, mă rog, concedă lady Baldock. Să ne întoarcem la domnul Finn, despre care vorbeam. Va să zică, după aprecierea ta, Violet, e un tînăr de mare elită...

— Întocmai. Întreabă-l şi pe lordul Brentford ori pe onorabilul Kennedy dacă vrei să te încredinţezi pe deplin. Ai auzit doar că pe acesta din urmă l-a scăpat de la moarte, smulgîndu-l din mîinile unor ucigaşi care-i înfipseseră mîinile în beregată, gata, gata să-l strangulcze.

— Prin asta nu dovedeşte însuşiri nemaipomenite, dat fiind că şi un poliţai îl salva pe cel atacat.

— Nu zic ba ; numai că a făcut-o Phineas Finn, şi nu poliţiştii aflaţi de veghe pe stradă.

— Să zicem că şi-a împlinit datoria şi nimic altceva.

— Asta o spui dumneata, mătuşico, dar oare era de datoria domnului Finn să-l păzească pe onorabilul Kennedy şi poate chiar să-şi pună viaţa în primejdie, luptîndu-se cu nemernicii care îl atacaseră ? Dar spre lauda lui, iată că a făcut-o. Şi cu ce vitejie ! Era cît pe-aci să-l omoare pe unul din ticăloşi, iar pe celălalt l-a luat prizonier cu propriile-i mîini. Afară de această intervenţie, care-i pune în lumină calităţile rare, te anunţ că nu de mult timp a ţinut un discurs de toată splendoarea. L-am citit în gazete pînă la ultima slovă, şi m-am bucurat că fusese rostit de un liberal. Dealtfel, şi pentru culoarea politică îi port simpatie, pentru că-l prinde grozav pe un tînăr să facă politică liberală.

Aici se cuvine să menţionăm că atît actualul lord Baldock cît şi strămoşii acestuia fuseseră numai conservatori — o tradiţie inaugurată din timpul regelui George al III-lea, încît remarca plasată de Violet era menită s-o înţepe pe draga ei mătuşică. Ceea ce izbuti, judecînd după răspunsul primit.

— Da' de cînd te preocupă politica ? Ia mai las-o încolo, fetiţo, şi vezi-ţi de altele.

— Cum ar fi ce, spre exemplu ?

— Numele, domnişoară, care aud că e tot mai des pronunţat cu aluzii destul de urîte în legătură cu tînărul Finn, şi asta din pricina indiscreţiilor tale.

— Ce indiscreţii ? se oţărî Violet, care, văzîndu-se acuzată, se împieptoşă brusc pe scaun, mai să-şi înfigă mîinile în şolduri, şi o ţinti pe bătrînă cu priviri fioroase.

— Păi nu l-ai ridicat și față de mine în slăvi descrindu-mi-l ca pe un exemplar de lux ?

— Deci se vorbește de mine și de domnul Phineas Finn pentru că adineaori l-am numit, între patru pereți, exemplar de lux ? Nu vezi ce absurditate rostești ? Ori de vrei să mă învinuești de ceva, găsește-ți măcar un motiv care să stea în picioare.

— Nu recunoști că ai folosit o expresie prin care te dai în vileag ? Și de vreme ce ai pronunțat-o aici, dinaintea mea, sînt sigură că ai făcut-o și față de alții.

— Care alții ? Ai putea să-i numești ?

— Domnul Finn, bunăoară, și oameni de teapa lui...

— Cum adică ? Să-i declar chiar în față că-l consider un exemplar de lux ? Asta ar fi prea de tot. Și totuși, s-ar putea să i-o spun, dar într-alt fel. De pildă, aflînd de la Chiltern că are o mare îndemînare la călărie, o dată, cînd am vorbi despre cavalcade și cai, i-aș putea zice că este un călăreț de lux.

— Iacă încă o greșeală de a ta, notă lady Baldock cu satisfacție. De ce-ai discuta cu unul ca lordul Chiltern despre Phineas Finn ?

— Și, mă rog, pentru ce nu aș face-o ? Îmi închipuiam, dimpotrivă, că discutînd despre domnul Finn mi se iartă păcatul de a vorbi cu Chiltern... Cît despre alte riscuri la care te-ar putea duce gîndul, află că nici o tînără, oricît de mofturoasă și rea, nu poate să se mărite cu doi pretendenți indezirabili deodată.

— Da' cine a pomenit de o căsătorie cu domnul Finn cînd eu nici cu gîndul nu m-am dus la așa ceva ? se apără cu tărie cealaltă.

— Și atunci, la ce bun ai mai iscat toată vorbăria de azi ?

— La ce bun ? țipă lady Baldock jignită. Ca să nu mai dai prilej la discuții în care numele tău e amestecat cu acela al unui calic, al unui aventurier răsărit de prin cine știe ce smircuri ale Irlandei.

— Bine, dar pe calicul acesta obișnuiai să-l primești în casă, poftindu-l la toate petrecerile.

— Așa e, însă l-am invitat cîtă vreme și-a cunoscut lungul nasului. Însă de aci înainte n-o să mai calce pe aici. Și te-aș ruga să fii și tu circumspectă.

— Uite ce este, mătușă, ca să punem definitiv lucrurile la punct, află că n-o să fiu circumspectă. Și mai află că de m-ar cere în căsătorie și l-aș place îndeajuns ca să-l iau, și mîine m-aș duce la primărie — chiar dacă mirele ar descinde din smîrcurile Irlandei, cum ai spus adineaori. Și nu numai pentru că m-aș topi după el. Ține cont de acest lucru. Fiindcă de-aș avea nenorocul să iubesc un om de nimic, fii sigură că nu l-aș lua de bărbat. Dar domnul Finn nu-i un om de nimic, ci un tînăr de toată isprava, la care n-aș renunța pe motiv că e un simplu fecior de doctor, născut, și crescut printre smîrcuri. Asta e tot ce pot să-ți spun despre el, iar la caz că te-ai amărît de cele auzite, recunoaște că ți-ai făcut-o cu mîna dumitale.

Lady Baldock rămase amuțită, însă mai hotărîtă ca oricînd să nu-l mai invite de-a pururi pe Phineas.

CAPITOLUL XLIII

PROPĂȘIREA

EROUL NOSTRU nu mai primi nici un plic de la respectabila lady Baldock, în schimb, într-o dimineață, se pomeni cu unul din partea lordului Brentford, ori acesta însemna pentru el mai mult ca oricare altul. Între timp, faimoasa reformă trecuse aproape în întregime prin neiertătoarele site ale comisiilor, din care ieșise atît de schimbată și mutilată, încît de-abia mai putea fi recunoscută de adevărații plăsmuitori. Mai rămăseseră două paragrafe în suspensie cu privire la noua repartizare a mandatelor și se aștepta ca decizerea lor să stîrnească o nouă încăierare — sau poate mai multe — de aceeași dîrzenie și amploare ca și cele de înainte.

Potrivit prevederilor cuprinse într-unul din alineatele menționate, trebuia să se procedeze la reducerea cîtorva circumscripții electorale, însă onorabilul Daubeny declarase cu surle și trîmbițe că n-o să accepte această ciuntire decît numai silit de ultimul și nemilosul cuvînt al majori-

tăţii. Cel de-al doilea paragraf în discuţie preconiza recrutarea unor reprezentanţi din micile circumscripţii — unde prezenţa lor nu era motivată de cerinţele propriu-zise — şi mutarea lor în oraşe mai mari care-i solicitau prin nevoile existente. Dar şi acesta îşi cîştigase un adversar redutabil în persoana domnului Turnbull care afirmase că, în forma de acum, această clauză nu putea şi nici nu îşi propunea să aducă vreun bine. În descrierea sa era o clauză gratuită, — ţintind să păcălească mulţimea neştiutoare şi incapabilă să discearnă sensul conţinutului ei, o clauză „de faţadă," şi ca atare demnă de a fi detestată chiar mai mult decît înşişi garanţiile filistine şi născocirile conservatorilor în legătură cu normele de reprezentare în Cameră, care măcar nu fuseseră prezentate drept utile poporului.

Onorabilul Turnbull vociferase plin de revoltă şi de mînie, readucînd mereu pe tapet perspectiva unor manifestaţii masive şi aproape ameninţînd Camera. Numai că în actuala stare de spirit, nimeni nu mai era speriat de ideea manifestaţiilor, ci doar de posibilitatea ca masele răzvrătite să pactizeze cu Daubeny, sprijinindu-se reciproc.

Se ajunsese în luna mai — ba chiar în a doua jumătate a ei — şi miniştrii care se luptau cu proiectul reformei de la începerea sesiunii osteniseră şi ar fi depus armele, sătui. Pentru că şi de se îndura cerul ca blestematele paragrafe să fie adoptate, străpungînd cu succes alianţa Daubeny — Turnbull, întreaga lege trebuia să mai treacă prin Camera Lorzilor ! Aşadar lupta nu era încheiată şi cu dreptate observase Laurence Fitzgibbon către onorabilul Ratler :

— Ce păcat că nu putem aproba legile la noi, la Trezorerie ! Le-am da binecuvîntarea şi-am isprăvi cu ele cît ai bate din palme.

— Aşa e, încuviinţase mai marele său. Îţi dau cuvîntul că la nici o sesiune parlamentară nu m-am simţit aşa istovit. N-aş mai lua-o de la început să mi se dea orice... fie şi ministerul finanţelor !

În această atmosferă picase scrisoarea de la lordul Brentford, pe care ne luăm libertatea s-o citim împreună cu Phineas, urmărindu-i cuprinsul cît şi reacţiile eroului nostru. Prin urmare să începem.

Camera Lorzilor, 16 mai, 186..

Stimate domnule Finn,

după cum cred că ai aflat, prin decesul lordului Bosanquet, domnul Mottram a trecut în Camera Lorzilor, abandonînd funcţia de subsecretar pentru Colonii, care, în chip firesc, ţine de Camera Comunelor. Acest post, deocamdată vacant, trebuie să fie preluat de altcineva."

La cuvintele din urmă, inima junelui nostru îşi conteni aproape bătăile, deoarece, din contextul lor se desprindea limpede putinţa de a fi el însuşi acest „altcineva". Ori asta era grozav ! Cît îşi dorise o slujbă politică, iar acum i se oferea una dintre cele mai jinduite ! Ca subsecretar de stat, de bună seamă primeai nu mai puţin de două mii şoare pe an, se socoti el în grabă. Ce-o să mai aibă de zis domnul Low ? cugetă prididit de bucurie şi fală. Dar curînd cînd citi mai departe, entuziasmul său scăzu :

„Într-o discuţie avută cu onorabilul Mildmay, acesta m-a informat că a oferit postul vechiului său amic şi susţinător, domnul Laurence Fitzgibbon".

Cum ? tresări Phineas muşcat de mîhnire. I-l dă unuia ca Laurence Fitzgibbon ? !

„Alegerea onorabilului Mildmay mi se pare cum nu se poate mai fericită, întrucît domnul Fitzgibbon a depus mare zel în slujirea partidului său. Dar prin noua-i numire la departamentul coloniilor, rămîne descoperit portofoliul de vicepreşedinte al Trezoreriei, acesta revenindu-i de drept unui deputat irlandez, aşa că primul ministru m-a însărcinat să ţi-l propun dumitale. Poate vei avea răgazul şi bunăvoinţa să-mi faci o vizită miine, între orele unsprezece şi douăsprezece, ca să discutăm mai pe larg.

Cu toată sinceritatea,
Brentford.

Phineas descoperi cu mirare că în loc să se bucure de cele aflate era încercat de nemulțumire. Cît de bizar și totuși adevărat! Cînd năzuințele sale deveneau realitate — de unde, cu un an mai în urmă, îl aruncaseră în brațele deznădejdii pentru că nu le vedea izbîndite — se simțea încercat de amărăciune, și asta fiincă i-o luase înainte Fitzgibbon. Dacă noul subsecretar de stat ar fi fost un necunoscut și nu o persoană la care privea în jos, considerînd-o inferioară lui în mai toate privințele, nu s-ar fi sinchisit nici cît negru sub unghie, ci ar fi jubilat de oferta primită.

Dar Laurence avea atîtea lacune, încît ideea că urca mai sus decît el îl umplea de revoltă.

Orice numire atîrnă numai de interese și aranjamente, nu de valoarea celui ales, își zise cu ciudă. Cît de mulțumit ar fi fost dacă onorabilul Mildmay i-ar fi îngăduit să ajungă dintr-o dată ministru! Victoria lui ar fi fost deplină! Doar cîți oameni, care știuseră să se facă utili, nu parvenisră dintr-un salt?! Cu gîndul la Laurence și la alți norocoși cu nimic mai grozavi decît el, ideea de a deveni vicepreședinte al Trezoreriei îi apăru detestabila în prima oră de la primirea scrisorii. După cîte știa, o asemenea funcție era dată doar deputaților tineri care, deși inapți pentru orice activitate, erau ridicați de guvernul de la putere pentru temeiuri de nepătruns. Ori în aceste condiții i se părea o rușine și o umilință să accepte propunerea. O va respinge, hotărî la un moment dat.

Totuși noaptea, cînd judecă mai la rece, începu să-și dea seama de calculele sale greșite. În fond, nu intrase în politică mînat de dorința de a se înfige într-un post? Nu jinduise să pună piciorul pe scara promovării în funcțiile de stat? Și iată că la cea de a treia sesiune la care lua parte, realiza acest lucru. Chiar și un vicepreședinte avea un venit de o mie de lire, oricît ar fi trebuit să toccască la traftoloagele de jurisprudență și să ardă gazul prin sălile tribunalelor, protinzînd, chipurile, că este chemat pe acolo de treburi, pînă ajungea să cîștige o mie de lire pe an! Și ca un simplu vicepreședinte putea să-și arate capacitatea, iar în clipa cînd i se recunoșteau calitățile, avansarea venea de la sine. Nici o treaptă nu putea fi

urcată fără de trudă; însă odată ce pusese piciorul pe prima și era hotărît să muncească, va urca scara pînă în vîrf.

Mîngîiat și împăcat de aceste reflecții, a doua zi dimineață, la unsprezece și jumătate, se înființă la lordul Brentford care-l întîmpină cu surîsul cel mai afabil și cu o strîngere de mînă cît se poate de jovială.

— Dragul meu Finn, ce imensă plăcere constituie pentru mine să-ți vorbesc despre numirea care te așteaptă. Sînt încîntat, crede-mă, mai ales gîndindu-mă la conlucrarea noastră în alegeri.

— Nu știu cum să vă mulțumesc, Excelență...

— Nu, nu, nu, se împotrivi lordul. N-ai de ce-mi mulțumi pentru un merit al dumitale. Cînd premierul m-a întrebat dacă nu te consider cel mai promițător deputat liberal, am răspuns pozitiv, se-nțelege. Dar mi-aș da importanța prea mare și aș fi incorect lăsîndu-te să-ți închipui că propunerea a pornit de la mine. De mi s-ar fi cerut să recomand eu pe cineva, natural, te-aș fi numit pe dumneata, Finn. Ți-o spun drept și fără ocoluri. Insă nu a fost cazul. Pe cuvînt nu a fost. Domnul Mildmay a venit cu ideea. „Crezi, mi-a zis el, că prietenul dumitale, Finn, ar primi să preia portofoliul de la Trezorerie?" Da, i-am răspuns eu. „Și crezi, mi-a mai zis că ar fi o alegere potrivită?" Atunci, se înțelege, i-am spus că am deplina convingere în această privință, că te cunosc îndeajuns ca să întrevăd de pe acum contribuția ce-o vei aduce la întărirea guvernului nostru. Pe urmă am mai discutat despre mandatul pe care-l deții și am primit misiunea de a te încunoștința de proiectul nostru. Asta a fost tot.

Phineas își arătă gratitudinea — însă nu într-un mod excesiv — purtîndu-se în general reținut și cu demnitate de-a lungul întrevederii. Îi spuse lordului Brentford că țelul său era de a sluji țara... și de a primi plată pentru serviciile aduse; că socotea un mare noroc de a fi ales pentru o carieră parlamentară la o vîrstă așa timpurie; că va depune străduințe pentru a-și îndeplini datoria, putînd garanta de pe acum că nu va primi bani nemuncițî. Această ultimă afirmație îl duse cu gîndul la Laurence Fitzgibbon care fusese plătit fără să miște un de-

get, însă nu-i pomeni lordului despre prietenul indolent. La capătul micului său discurs, îi adresă binefăcătorului cîteva întrebări cu privire la circumscripţia pe care o reprezenta.

— Mi-am luat libertatea de a-i scrie agentului meu electoral, informîndu-l că ai acceptat funcţia şi că nu peste mult te vei duce în Loughton, îl anunţă Brentford. Între timp, se va vedea cu Shortribs şi va face aranjamentele de cuviinţă. Dacă aş fi însă în locul dumitale i-aş scrie atît lui Shortribs cît şi lui Grating după întîlnirea cu onorabilul Mildmay. E de prisos să adaug că nu trebuie să-mi pomeneşti numele, îl preveni lordul cu gravitate în glas şi în priviri.

— Natural că nu am s-o fac, îl asigură Phineas.

— Dealtminteri, nu cred că vei întîmpina greutăţi cu realegerea în Loughton. Aşa ceva nu s-a întîmplat de cînd lumea acolo — trebuie să le recunosc acest merit — iar de vom trece cu bine şi de paragraful 72 din reformă, putem dormi liniştiţi, nu-i aşa ?

Lordul se referise tocmai la clauza vehement atacată de Turnbull şi pe care însuşi eroul nostru nu ştiuse o bună bucată de vreme cum o va sprijini în cazul cînd, la presiunile oponenţilor, s-ar ivi o sciziune în Cameră. Va putea el atunci — un mare iubitor de înnoiri şi îndreptări — să pretindă o excepţie în privinţa circumscripţiei Loughton, votînd în favoarea guvernului ? Putea-va să uite de aranjamentul lui Shortribs şi Grating, care acţionează la ordinele lui Brentford, încălcînd normele de reprezentare legală în Parlament ? Sau de faptul că datorită măsluirii acestora dobîndise mandatul ? Cu ce drept fuseseră vitregite circumscripţii ca Gatton şi vechiul Sarum ? Oare se dovediseră mai prejos decît Loughton ? Nu-şi trăda oare crezul şi idealurile păstrînd mandatul primit ? Urmărit de aceste întrebări, îi vorbise domnului Monk — destăinuindu-i uncle, ţinînd altele doar pentru sine — iar ca răspuns vechiul radicalist îi spusese că Roma nu se clădise într-o singură zi şi că nici un lucru cu adevărat valoros nu e preţuit dacă se naşte deodată şi nu pe încetul. Frumos le mai tîlcuise onorabilul Monk, numai că dumnealui avea mulţumirea de a reprezenta o

circumscripție în care era iubit și apreciat, și nu-l chinuiau remușcările pentru modul cum parvenise în Parlament. În această stare lăuntrică — tulbure și bîntuită de ezitări — îl surprinsese propunerea lordului Brentford, ca imediat după aceea să i se facă lumină în cuget.

Acum, cînd acceptase un portofoliu, era inutil să se mai frămînte, își spunea singur. De vreme ce își dăduse consimțămîntul, nu putea să mai fie liber în acțiuni — nici chiar liber cugetător. Doar știuse acest lucru și, cu timpul, ajunsese să vadă că orice parlamentar, aflat în slujba guvernului, era absolvit de nevoia unei cugetări libere, dat fiind că libera cugetare, redusă la individ, este incompatibilă cu poziția unui membru al guvernului și dacă n-ar exista această dezbatere de sine, n-ar fi posibilă nici ființarea guvernelor. De aici datoria oamenilor atrași de politică de a nu se aciui pe lîngă oricine, ci numai pe lîngă semenii animați de convingeri pe care și le pot însuși în mod sincer. Îndată ce stabili putința unei asemenea aderări, era evident că, în calitate de subaltern, trebuia să voteze după cum va fi îndrumat. Dealtfel, însăși conștiința îi va fi mai ușoară dacă rămînea deputat al tîrgului Loughton, votînd, ca membru al guvernului, o clauză deocheată, în loc să-și dea votul ca membru independent. Decizia la care ajunsese îi alungă îndoielile, împăcîndu-l cu sine și cu mai marii din jur, întrucît, așa cum și-o repetase, în fond acționa potrivit tradiționalelor reguli de cîrmuire parlamentară, iar cînd lordul Brentford pomeni de faimosul alineat 72, putu să-i răspundă cu deplină seninătate :

— Cred că vom scăpa și de el, fiindcă, trecut de comisie, un buletin cîștigat înseamnă victorie. Ăsta e marele avantaj pe care ne bizuim.

— Așa e, așa e, întări lordul Brentford, vădit încîntat pentru faptul că alesul său — după cum îl privea pe Phineas — cunoștea pe de rost procedura parlamentară. Apropo, Finn, l-ai văzut în vremea din urmă pe Chiltern ?

— Nu l-am întîlnit cam de mult, zise roșindu-se pînă în vîrful urechilor.

— Nici vești n-ai primit de la el ?

— Nici. Dar mi s-a spus că ar fi la Bruxelles.

— Da, da, a trecut și pe acolo. Însă în clipa de față se pare că s-ar afla într-o localitate pe marginea Rinului. Cum vă știam buni prieteni, credeam că vă scrieți. Ai auzit că am rezolvat chestiunea cu banii datorați Laurei ?

— Da, am fost pus la curent. De însăși lady Laura.

— Tare aș vrea să se întoarcă, vorbi abătut, cu gîndul, firește, la fiu. Acum, cînd s-a rezolvat neajunsul cu banii, l-aș primi bucuros și i-aș face cît mai plăcută șederea în casă la mine. Sînt tare nerăbdător să-l văd statornicit și însurat. N-ai putea să comunici cu el ?

Neîndrăznind să-i spună adevărul despre cearta cu Chiltern — fiindcă recunoașterea lui ar fi compromis totul — făgădui că-i va scrie.

Mai tîrziu, cînd termină vizita și traversa piața Portman, se surprinse tînjind cu întreaga sa ființă după răspunsul Violetei Effingham. Pentru cuvîntul cel mult așteptat consimțea s-o rupă și cu lordul Brentford, în caz că i se cerea, deși era perfect conștient de urmări. Pierdea în mod cert circumscripția electorală și postul recent căpătat. Dar atît. Și nimic mai mult.

CAPITOLUL XLIV

PHINEAS ȘI PRIETENII SĂI

DUPĂ CÎT SE PĂREA, amicii erau mai mișcați de vestea numirii în dregătoria de stat decît însuși croul. În numeroasele-i soliloevii, proaspătul ajutor de ministru nu recunoștea importanța portofoliului ce-i fusese încredințat, ci numai semnificația debutului. În schimb prietenii făceau mare paradă de evenimentul ivit, felicitîndu-l cu zgomot sau încurajîndu-l — dacă-l vedeau îmbufnat.

După întrevederea cu președintele Mildmay, primul pas făcut spre noua sa existență a fost s-o anunțe pe gazdă de apropiata mutare.

— Sincer să fiu, doamnă Bunce, nu umblu după o locuință mai bună, cît o așezare mai convenabilă, care mi-e absolut necesară, și acum îmi permit s-o plătesc.

Doamna Bunce primi explicația hohotind cu șorțul la ochi.

— Am căpătat așa mare drag să îngrijesc de'mneavoastră cum nici nu puteți să vă'nchipuiți, dom'le Finn, bîigui printre lacrimi. La mine nu banii joacă rol, vă rog să mă credeți, fincă și chiriașii ceilalți n-o să stea de pomană. Da' vedeți'mneavoastră, ne-am obișnuit unii cu alții, nu-i așa, dom'le Finn ?

E foarte probabil ca doamna Bunce să nu-și fi dat seama că farmecul chiriașului îi desfătase pupilele de femeie și-i scormonise inima slabă. De i-ar fi spus cineva că se îndrăgostise de el, ar fi iscat tărăboi mare. Și totuși, în felul ei îl iubea, iar soțul cunoștea acest adevăr, de care îi ceru socoteală — în felul său, se înțelege.

— Ce-oi fi așa de nătîngă, femeie, să bocești după el fincă-i înalt cît o statuie pe soclu ? o luase din scurt.

— Nu plîng că-i înalt, cum zici tu. Da' te încălzește mai mult un chip pă care îl știi decît unu' străin și e plăcut să ai în casă un domn.

— Domn pe dracu ! se stropșise el mînios, deși nu atît pentru slăbiciunea ce și-o trădase consoarta, cît pentru faptul că scăpase o injurie la adresa lui Phineas, pe care, sincer vorbind îl socotea destul de apropiat.

De cîte ori nu dezbătuseră împreună politica țării, Bunce arătîndu-se veșnic de partea lui Turnbull și mai totdeauna sfîrșind prin repetarea suferințelor lui de martir. Da, de martir, căci așa se considera, pentru că nu reușise nici după atîta vreme să-l înfunde pe polițistul care îl arestase pe gratis.

În zadar se zbătuse, cum tot deșartă se dovedise și lupta gazetei „The People's Banner" pe care o admira fără margini, și teribil se cătrănea că tînărul chiriaș o privea chiondorîș. De fapt deosebirile de opinii nu se opreau doar aici, așa încît multe discuții se transformau în aprige controverse în care Bunce pronunța observații destul de supărătoare pentru tînărul partener. Așa, bunăoară, nu văzuse deloc cu ochi buni alegerea lui în circumscripția patronată de Brentford, și i-o spusese fără menajamente, iar în zilele de pe urmă, cînd Phineas îi comunicase numirea în funcția de vicepreședinte al Trezoreriei, în loc de felicitări, îl deplînse pe față. Căutînd

să-l contracareze, celălalt îi făcuse o teorie întreagă, potrivit căreia societatea avea nevoie și de stăpîni. Dar Bunce îi răspunsese în felul său — direct și neiertător.

— Or fi trebuind și stăpîni, cum susții'mneatale. Da' io să ți-o spun pe a dreaptă : nu c-ar face vo treabă.

— După dumneata nici guvernele nu au rost, îl sfidase cu un aer de superior dezacord.

— Guvernele ? repetase Bunce strîmbîndu-se în silă. O fi necesare, da' cu cît ai de-a face mai puțin cu ele, cu atît e mai bine. Și nu c-aș fi împotriva lor, dom'le Finn, sau a legilor. Zău că nu. Da' și cu astea din urmă, cu cît ai mai puțin de-a face, cu atîta mai bine. Cît despre domnii de la conducere, ai putea să-mi spui și mie cu ce se-ndeletnicește ? Că fac pe domnii, ăsta e lucru știut. Da'altceva ? Votează'n neștire. Pe viața mea că asta li-e ocupația. Cînd votează cu unii, cînd contra lor. Și uite așa o ține cu anii. E sau nu c-am dreptate ? Cînd o s-ajungi și'mneata ditai ministru, parcă te văz că votezi contra lui Mildmay ca să-ți scapi pielea... Este sau nu c-așa ai să faci ?

— De mi-o fi pielea în primejdie sau mai precis funcția — căci la asta te-ai referit — n-am să mi-o apăr cu prețul de a-mi vinde conștiința.

— Adică dacă-ți dai seama că ești pe cale s-o vinzi. Numa' că, din păcate, omu' s-afundă așa de tare în noroi, că nici nu mai știe dacă-i curat ori murdar. Va trebui să votezi după cum ți se spune, și precis ai să crezi că așa este bine. Doar nu te-ai învîrtit deajuns printre domnii parlamentari ca să știi cum devine treaba ?

— Altfel spus, în guvern nu există nici o persoană cinstită.

— Nu zic asta, se apără celălalt. Da' mai ușor îți păstrezi cinstea cînd ești departe de el. Ca să spunem lucrurilor pe nume, la noi, dom'le Finn, toate merg anapoda, și așa o să fie pînă n-om învăța cîte ceva de la americani. Să luăm cazu' dumitale. Te văzuși cocoțat în coșcogeamite Parlament, cu toate că — iertată să-mi fie vorba — ești om calic, dom'le Finn.

— Într-adevăr, ca parlamentar sînt foarte sărac, recunoscu Phineas nu fără jenă.

— Care va să zică n-am spus o minciună. Numa' că fiind sărăntoc şi totodată ditamai deputatu', ce faci 'mneata, dom'le Finn ? Joci după cum ţi se cîntă ! Nu te condamn, zău că nu. Fiincă omul trebuie să aibă şi el din ce să trăiască. Şi sorţi de cîştig ai din plin : fizionomie a-ntîia, un trup ca un brad, purtare fără cusur. Ce mai la deal şi la vale. Le ai pe toate.

Auzindu-se astfel descris, Phineas rîse cu poftă şi totodată roşi, evident măgulit.

— Ajutat d-aşa fizic, continuă proprietarul, ţi-ai croit drum pîntre conţi şi lorzi şi mai ştiu eu ce feţe simandicoase, care te-au proţăpit într-o împutită de circumscripţie — iertată să-mi fie vorba, da ăsta e adevăru' curat, nu-i aşa ? Şi nu peste mult te-au săltat şi-n guvern ! Nu zic, există oameni născuţi ca să cîrmuiască, Washington, Cromwell şi alţii de aceeaşi sămînţă. Da', cînd auzi ca ia haturile şi unu ca d-alde domnu Fitzgibbon, apoi sa se ducă la mama dracului guvernu' de i le-a pus în mînă.

— Există şi oameni destoinici şi din cei incapabili. Doar ştii cum se întîmplă, căută Phineas s-o mai îndulcească.

Dar Bunce i-o tăie cu brutalitate.

— Degeaba încerci să faci agurida micre, că tot nu mă'ntorci din drumu' meu drept. Eu ştiu una şi bună — că tot putregaiu' de-acu trebe să piară, şi avem noi grijă să-i facem de petrecanie. Cînd un tînăr ca 'mneata, cu vederi liberale, se caţără în Parlament, lasă-l dom'le în pace şi nu te apuca să-l bagi în guvern, ca să-ţi faci cu el mendrele fincă n-are leţcaie şi umblă dup-un salar. În America n-ai să vezi măscări din astea. Şi nici aici nu le mai dau multe zile. Ascultă ce-ţi zic. Şi-acu, fincă ne dăspărţim, vreau să limpezim bine o chestie. Nu cu 'mneata sînt certat, ci cu sistemu' de cîrmuire. Pe el îl blestem de-l ferec în pietre. Pe cînd 'mneatale-ţi urez toate bune şi sper să-ţi priască la sănătate postu' de l-ai primit în guvern.

Incitat de înţepăturile proprietarului, care, firește, nu-i căzuseră bine, Phineas rămase o vreme pe gînduri. Îl cîntări mai întîi pe neiertătorul judecător — aşa cum se arăta Bunce în mai toate privinţele ; apoi pe gazetarul

Slide şi pe Turnbull, pentru care vădea neţărmurită apreciere. Ce reprezentau fiecare în parte ? se întrebă cu vegheată nepărtinire. Bunce — un ignorant eras. Quintus Slide — un tip necinstit. Turnbull — un însetat după popularitate. După ce le dădu calificative la fiecare, încercă să se privească pe sine analizîndu-se cît mai detaşat cu putinţă. Pentru vîrsta lui avea o judecată destul de matură şi o pregătire mulţumitoare. Îmbrăţişase politica împins de ambiţii, dar în străfundul cugetului ar fi vrut s-o slujească cinstit, iar dacă în drumul drept şi corect — precum şi-l visase — mai întîlnea piedici, silindu-l la curbe şi compromisuri, de un lucru rămînea încă sigur : că mai presus de propria-i propăşire, dorea binele obştesc. De va putea pune umărul să-l înfăptuiască, i-o va răspunde viaţa de mîine, deşi uşor nu va fi, căci, aşa cum spusese şi Bunce, multe mergeau anapoda în ţară la ei. Ori cîtă vreme mai existau specimene ca Laurence Fitzgibbon în dregătorii importante, nu era de aşteptat ca un Bunce ignorant dar de bună credinţă — să-i ferece în pietre pe toţi din guvern ?

În seara aceleiaşi zile se duse la fostul lui dascăl încredinţat că-i va da binecuvîntarea pentru postul primit. După cum v-amintiţi, la început soţii Low nu fuseseră de acord cu lansarea lui în politică. Ba încă doamna îl dojenise cu asprime pentru nesăbuinţa de a îmbrăţişa o activitate nu numai complet nerentabilă dar care-i cerea să mai scoată din buzunar. În supărarea de atunci, nu-i prevăzuse nimic bun, şi i-o spusese fără menajamente. Numai că asta se întîmplase cîndva, pe cînd astăzi, cînd obţinuse un stipendiu din care putea să trăiască, punînd şi de-o parte, probabil vechii prieteni îl vor judeca altfel, cu mulţumire şi admiraţie. În realitate, însă, doamna Low se arătă tot circumspectă şi nici soţul ei nu păru încîntat.

— Cum, nu îmi spuneţi nimic ? îi întrebă cu nedumerire după ce le împărtăşise marea sa veste.

— Ba da, te felicit, glăsui magistratul cu vădită răceală.

— Iar dumneavoastră ? o iscodi pe matroană.

— Ca să fiu sinceră, ai început-o de-a-ndoaselea. Aşa am gîndit de la alegerea dumitale ca deputat şi rămîn la aceiaşi convingere. Poate n-ar trebui să-i vorbesc în

felul acesta unui vicepreşedinte al Trezoreriei, dar fiindcă am fost provocată, ce îmi rămînea de făcut ?

— Să-mi spuneţi părerea adevărată, o încurajă Phineas.

— Ai auzit-o. Şi o voi duce pînă la capăt. Găsesc deplasat pentru un tînăr să ajungă în fruntea Trezoreriei cînd nu are nici o avere la spate şi deci nu va putea face faţă vieţii costisitoare în care s-a angrenat.

— Vezi, dragă Phineas, încercă magistratul să îmbuneze oarecum lucrurile, portofoliile sînt foarte nesigure.

— De acord, se grăbi celălalt să încuviinţeze. Însă cum tot intrasem în Parlament, prin funcţia primită demonstrez într-un fel că m-am afirmat.

— Asta nu meşti afirmare ? exclamă doamna Low cu tristeţe.

— Pentru moment poate ca da, interveni din nou dascălul cu duhul blîndeţei. Dar sper că, după cum ţi-ai promis, revii la avocatură şi vei lupta să-ţi creezi o platformă cu mult mai durabilă.

Remarca juristului îl puncă în mare dilemă pe Phineas, fiindcă nu se putea încumeta să-i declare că între timp îşi schimbase gîndul, hotărînd să se însoare cu Violet Effingham, care probabil dorea să aibă un soţ politician, necum un cîntău prin sălile tribunalelor.

— Oare să-ţi fi schimbat planul ? stărui domnul Low.

— Nu, îl minţi tînărul, dar pe moment nu-l pot pune în practică.

— Ai spus „pe moment", însă mă tem că provizoratul acesta va dura toată viaţa, interveni gazda. Nu te mai întorci niciodată la muncă, după ce ai fost vicepreşedinte al Trezoreriei. Acolo nu ţi se cere nici un efort, decît să fii în graţiile celor de la conducere. Dar un salariu de o mie de lire, să recunoaştem că înseamnă ceva, deşi e posibil să nu-ţi ajungă nici şase luni...

Cîndva, în decursul discuţiilor, ieşi la iveală şi intenţia magistrului de a candida în circumscripţia eliberată de domnul Mottram, unde se părea că existau şanse să-i cîştige pe conservatori.

— Prin urmare, vezi, Phineas, că merg pe urmele tale, îi zise zîmbind.

— Numai că dumneavoastră ajungeţi în Cameră fără să vă deziceţi de profesie.

— Așa cam așa e, sublinie consoarta cu tîlc.

— Și faceți întîiul pas direct către jilțul ocupat de ministrul justiției.

— E posibil, admise cu modestie juristul. La așa ceva nu ai dreptul să speri decît după o trudă de două decenii, iar ție nu mă sfiesc să-ți mărturisesc că mi-ar plăcea să mă văd într-o zi ministrul justiției.

— Și ai merita-o din plin, adăugă doamna Low, pentru că ai parveni numai prin meritele tale profesionale.

Curînd după această săgeată, zvîrlită, cu siguranță, intenționat, Phineas bătu în retragere, plecînd către casă nemulțumit și profund abătut.

Noroc că a doua zi dimineață își luă o neașteptată revanșă în reședința din piața Grosvenor unde i se făcu o primire absolut triumfală. Se dusese în vizită la chemarea Laurei Kennedy, care îl anunțase că vor fi singuri. Dar intrînd în salon avu o mare surpriză. În jurul gazdei ședeau Violet Effingham și doamna Max Goesler. Întîlnirea iubitei îi stîrni, cum era de așteptat, bucurie, în schimb, a doua prezență îl umplu de mirare. Doar trecuseră cîteva zile de la supeul dat de ministrul Plantagenet Palliser unde lady Laura îi declarase bățoasă că familia lor era mult prea anchilozată în concepții ca să primească o persoană ca doamna Max Goesler. Ca astăzi s-o vadă stîndu-i alături !

Infinit mai puțin l-ar fi nedumerit această apariție în reședința lordului Brentford. Dar aici, în casa încuiatului Kennedy, îl lăsase cu gura căscată. Oare cărui fapt se putea datora miracolul ? Cine străpunsese platoșa riguroasei tradiții a nobililor prieteni ? Răspunsul era : Violet. Fata venise cu ea, după ce, în prealabil, se tîrguise cu Laura, înlăturîndu-i pe rînd ezitările.

— De ce te-oi fi temînd așa de mult ? o zeflemisise la un moment dat văzînd-o cît se codește.

— Nu mă tem nici un pic, se dezvinovăți se vexată, numai că trebuie să cumpănesc bine, întrucît nu avem niște reguli precise pentru selectarea relațiilor.

— Și la ce ți-ar servi ? Nu-ți ajunge că este deșteaptă și toată lumea o place ? pledase Violet cu însuflețire. Dacă ți-e frică însă că domnul Kennedy ar fi împotrivă și ți-ar face vreo scenă, atunci nu mai insist.

Cu acest argument se pare că o bruise, deoarece, la puțin după aceea, își dăduse asentimentul, socotind că de fapt nu era obligată să ceară aprobarea lui Kennedy de cîte ori își făcea o nouă relație. Astfel se înfiripase mica reuniune la care Violet fusese avertizată că va lua parte și Phineas.

— Iată-l pe învingător ! exclamă ea voioasă la ivirea croului.

— Îmi pare așa bine că domnul Finn a fost numit ceva mare, zise doamna Max Goesler. Nu de mult am discutat împreună diverse teme politice și am putut să-mi dau seama de eminentele sale însușiri.

— Sîntem atît de încîntați, domnule Finn, apucă și lady Laura să spună. Domnul Kennedy afirmă că alegerea dumitale a fost făcută cu cap, iar papa este mîndru din cale afară.

— Ai candidat în circumscripția lordului Brentford, așa e ? se amestecă doamna Goesler.

Și întrebarea nu-i căzu deloc bine lui Phineas. Ce grosolană indiscreție ! se gîndi pe moment, ca pe urmă să-i vină în minte că autoarea ei viețuise multă vreme în străinătate și poate nu cunoștea miturile, concepțiile, orînduirea britanică și modul de funcționare a constituției. Avea deci o justificare și, în consecință îi scuză gafa, cu toate că Violet — o novice înveterată în chestiuni din acestea — n-ar fi făcut-o nici într-un caz.

În fine momentul penibil trecu, evitînd să dea un răspuns, și se lăsă răsfățat, măgulit și aproape chiar mîngîiat de admiratoare. Oricum, pisicelile și laudele celor trei grații erau de o mie de ori preferabile înțepăturilor unui Bunce sau lecțiilor de morală ținute de doamna Low. În ochii Laurei Kennedy corespundea de minune înaltei funcții pe care o primise ; Violet nu pomenise un cuvînt despre vremelnicia portofoliilor, iar doamna Goesler — în ciuda deplasatei întrebări ce-i scăpase — punea mare preț pe salariile dregătorilor și pe prestigiul de care se bucurau.

— Postul dumitale este de vicepreședinte, dacă nu mă înșel, zise ea, vorbind, ca de obicei, cu un accent străin abia perceptibil. Nu peste mult am să te văd președinte

el pe urmă poate ministru. Ordinea promovării mi se pare ciudată, dar, după cîte aud, este foarte plăcută.

— Cum să nu fie plăcută senzația succesului — fie cît de mărunt ? recunoscu el zîmbitor.

— Știam că vei reuși. Eram absolut sigure. Nu-i așa, Violet ? grăi lady Laura.

— Tu ai spus-o dintoldeauna, gunguri fata, pe cînd cu, o nepricepută, nu aș fi îndrăznit să fac prognosticuri. Dar ia lămurește-ne, domnule Finn. De aci înainte ai să-ți petreci toată vremea în clădirea din colț ?

— Numai de luni pînă vineri, preciză el.

— Dregătorii Trezoreriei au cumva obligația să păzească și banii ? se interesă doamna Goesler.

— Doar pe ai lor și, în genere, nu reușesc nici atît, îi răspunse rîzînd.

Conversația continuă cu aceeași vervă și, pe măsură ce minutele se scurgeau, gîndul lui Phineas se îndrepta tot mai des către Kennedy. În caz că sosea, ce mutră va face văzînd-o pe doamna Max Goesler ? Cît despre Violet și putința de a rămîne o clipă cu ea, nu-și făcea nici un fel de iluzii. Așa ceva nu putea să se întîmple decît la un bal, unde ar fi invitat-o la dans ; numai că și acest unic prilej părea că îl ocolește.

În ciuda taclalelor prelungite, domnul Kennedy nu își făcu apariția pînă la plecarea neprevăzutelor musafire. La despărțirea de Phineas, fiecare dintre ele îi strecură o drăgălășenie.

— Oare se cade să mai pretind unui vicepreședinte al Trezoreriei să-mi facă o vizită ? grăi doamna Max Goesler zîmbindu-i șăgalnic.

Și el îi promise din nou că o va vizita în Park Lane. Auzindu-i, Violet roși, pentru că ea nu avea libertatea să-l invite în locuința mătușii.

— La revedere, domnule Finn, îi zise întinzîndu-i o mînă micuță și grațioasă. Și încă o dată, mă bucur din suflet pentru ungerea dumitale. Cum spunea și doamna Max Goesler, sper să devii președinte, pe urmă ministru și ce mai există în ierarhia de stat, pînă vei ajunge cît mai repede în vîrf, ca să poți promova și dumneata oameni.

Peste puțin, cînd se urcau în trăsură, doamna Max Goesler făcu următoarea remarcă :

— E un tînăr extrem de plăcut, care suportă elogiile și răsfățul fără să se împăuneze ori să arate vreo stînjeneală.

— În general e drăguț, încuviință Violet, numai că nu are un șiling și va trebui să asude pînă își face o situație.

— De ce „va trebui ?" îi zise cealaltă. Va lua o fată cu avere.

În salon, unde Phineas rămăsese cu lady Laura, aceasta se ridică de pe scaun și se postă dinaintea lui.

— Ești mulțumit ? îl întrebă.

— Bineînțeles.

— Eu nu, sau, mai exact, nu am fost cînd am aflat vestea. De ce l-au numit pe acel irlandez nătîng într-o funcție de care nu e capabil ? De asta nu am fost mulțumită. Dar să nu uităm că eu țintesc chiar mai sus decît dumneata.

Phineas nu scoase o vorbă — nici atunci, nici în secundele ce urmară.

— De ce taci ? Nu ai nimic să-mi spui ? interveni Lady Laura, intrigată de mutenia lui.

— Sincer să fiu, nu știu ce să zic. Cînd mă gîndesc la ce mi se întîmplă, mă cuprinde uimirea. Spuneți că nu ați fost și nu sînteți mulțumită, că aspirați la lucruri mari pentru mine. Pentru ce toată această preocupare ?

— Nu e firesc să le porți de grijă prietenilor ?

— Este, însă la ultima despărțire, care s-a petrecut chiar aici, în acest salon, nu știam dacă noi doi ne mai puteam socoti prieteni...

— Asta ți-a fost impresia ? Vorbești cu păcat. Crede-mă.

— V-am mărturisit ambiția pe care o nutresc și v-ați supărat.

— De unde ai ajuns la această concluzie ? După cît mi-amintesc, ți-am spus că nu te pot ajuta și te-am prevenit, de asemeni, că nu vei obține ce vrei. Dar nu eram supărată. De aș fi fost, cum susții dumneata, n-o mai anunțam pe Violet că vii astăzi la mine, în ideea să vă puteți întîlni. Numai că eu am făcut-o, cu toate că știi cît de mult doresc ca Oswald să se însoare cu ea, și nu de

ieri sau de alaltăieri, ci cu mult înainte de a te fi cunoscut. Şi nu-mi poţi pretinde să renunţ la o veche dorinţă.

— Chiar dacă lordul Chiltern nu are sorţi de izbîndă ?

— Cine poate prevedea acest lucru ? N-ai auzit de femei cucerite prin stăruinţă şi fidelitate ? Si apoi, cum aş putea fi de acord să perseverezi într-o încercare ce te va duce la ruperea relaţiilor cu papa, periclitîndu-ţi şi cariera politică sau poate chiar ruinînd-o ? După cît am impresia, papa e singurul om din cercurile înalte ale Londrei care nu ştie încă nimic de duel.

— Însă curînd va afla, deoarece, trebuie să vă anunţ că sînt aproape hotărît să i-o spun.

— Să nu faci asta. Te conjur, domnule Finn ! Mai ales că nu văd să ai vreun motiv. Iar acum să lăsăm toate acestea de o parte, pentru că nu te-am chemat la mine ca să redeschidem discuţia despre Oswald şi Violet. Te-am povăţuit ce să faci în această privinţă şi nu mai am ce să adaug.

— Din păcate nu pot să vă urmez sfatul. Mi-e imposibil, vă rog să mă credeţi.

— Cerul să te aibă în pază ! Şi acest capitol rămîne „o chestiune deschisă" între noi, ca să uzez de limbajul vostru, al parlamentarilor. Deocamdată aş vrea să vorbim despre altele, cum ar fi proaspăta dumitale numire. Spune-mi, te rog, cînd papa ţi-a propus postul de la Trezorerie, te-ai gîndit vreun moment să-l refuzi ?

— Un moment ? Poate cîteva ceasuri.

— Am sperat acest lucru, deşi îmi dădeam seama că este o absurditate. Mi-am zis că fără îndoială vei socoti că meriţi mai mult de atît şi, ca urmare, vei pretinde să ţi se dea. Aşa m-am gîndit, cu toate că este greu să separi printr-o linie precisă ambiţia de afirmare şi puterea de dăruire a fiecăruia dintre noi ; să ştii cît de sus ţinteşte un om sau pînă unde ajunge cu renunţarea de sine. Dumneata te cunoşti mai bine, firesc, încît ai putut hotărî, şi nu mă îndoiesc de justeţea deciziei la care ai ajuns. Numai că te rog să-i faci să priceapă că nu eşti ca alţii. Că ai consimţit să preiei acest portofoliu — şi ai fi primit oricare altul — fiind animat de un ideal care nu constă

nicidecum în a face pe trepăduşul domnilor Mildmay şi Palliser.

— Cu timpul, sper că voi demonstra acest lucru.

— N-am nici o umbră de îndoială, şi tocmai de aceea mă bucur acuma că ai acceptat. Presupun că nu vei întîmpina greutăţi cu realegerea în Loughton.

— Aud că domnul Quintus Slide, de la gazeta „The People's Banner", a şi plecat într-acolo, iar la ceasul acesta umblă să-şi ciştige sufragiul alegătorilor, anunţă el rîzînd.

— Domnul Quintus Slide îşi face propagandă electorală în Loughton ! izbucni lady Laura cu atîta oroare, de parcă pomenitul intrus în circumscripţia tatălui ei ar fi încercat să dea buzna în salon.

Chiar atunci apăru în prag şi stăpînul casei, şi, văzîndu-l, i se adresă pe acelaşi ton de ultragiu :

— Ai auzit ce spunea domnul Finn ? Că domnul Quintus Slide a pornit-o spre Loughton ca să-l înfrunte în alegeri.

— Şi de ce nu ? zise el.

— Asta e culmea ! exclamă lady Laura plină de indignare.

— Domnul Slide îşi va irosi timpul şi banii degeaba cu Loughton. Asta e lucru cert, se pronunţă Kennedy. În schimb, îşi măreşte prestigiul la „People's Banner" pe motiv că a candidat într-o circumscripţie. Ceea ce, pentru el, contează enorm.

— Parcă văd că va recurge la scîrnăvia de Vellum ca să-l propună, urmă gazda cu acelaşi dezgust suveran.

— Tot ce se poate, admise soţul. Dar propun să abandonăm subiectul, continuă el, întorcîndu-se către musafir. Finn, dragul meu, te felicit din tot sufletul, îi declară cordial. De mult n-am avut o satisfacţie aşa mare ca atunci cînd am auzit de numirea dumitale la Trezorerie. O socotesc onorabilă, şi pentru premier, şi pentru dumneata. Ca să nu mai adaug că la anii ce-i numeri înseamnă un pas deosebit de important.

În timp ce îi mulţumea pentru amabilităţile rostite, Phineas căuta să-şi răspundă pentru ce merite parvenise Kennedy în scaunul de ministru. E drept că nici el nu se remarcase prin cine ştie ce contribuţii la cele două sesiuni

și jumătate, de cînd era deputat, dar parcă ilustrul prieten făcuse mai mult în cele cincisprezece sau douăzeci, de la alegerea sa ? Nici pomeneală ! Însă cum dispunea de o avere de Cresus, de un buget de cel puțin treizeci de mii pe an, nu ca el, de cîteva sute de lire cu care de-abia o scotea la capăt, ce premier ar fi cutezat să-i ofere postul de vicepreședinte al Trezoreriei ? Nici unul, darmite Mildmay !

La puțină vreme după ce vizitatorul plecase, Kennedy îi spuse consoartei :

— Să sperăm că va face față în noua sa funcție.

— Sînt absolut sigură, îi răspunse aproape sfidîndu-l.

— Eu nu îl găsesc chiar așa de extraordinar. Cu toate acestea, cred că va reuși dacă acționează cu tact. Este de necrezut cît de mult s-au întins comentariile despre duelul cu Chiltern, urmă iscodind-o cu coada ochiului.

— Cine poate opri clevetelile lumii ? rosti ea cu desăvîrșit calm.

— Bănuiesc că a existat o ceartă între ei pe care, desigur, ți-o tăinuiesc. Se pare c-ar fi pornit de la domnișoara Effingham. Deși nu văd ce speranțe ar putea nutri Finn în această direcție.

— Cum adică ? tresări lady Laura.

— Păi nu are nici situație, nici bani, nici obîrșie nobilă.

— Totuși e gentilom, iar de foame, nu moare. Așa că poate aspira la orice tînără.

— Nu te pricep niciodată, Laura, se irită Kennedy. Doar știam că ai alte planuri cu domnișoara Effingham.

— Nu le neg, însă n-au legătură cu spusele tale. Ai vorbit despre domnul Finn de parcă se făcea vinovat de o crimă cerînd-o pe Violet Effingham de soție. Și cu asta nu sînt de acord. Domnul Finn este...

— Domnul Finn ! Domnul Finn ! Mi s-a făcut lehamite de acest nume !

— Iartă-mă dacă te-am supărat arătîndu-mi recunoștința față de un om care te-a scăpat de la moarte, i-o servi lady Laura.

La care Kennedy clătină doar din cap. Își dădea seama că argumentul e fals, dar nu știa în ce fel să și dovedească.

— Poate ar fi mai cuminte nici să nu-i mai rostesc numele, zise tot ea.

— Prostii ! exclamă enervat.

— Cu asta sînt de acord, Robert.

— Ce intenționam eu să îți spun este că, de-ai să mergi cu exagerările mai departe, îl înfumurezi și-i strici caracterul. Oare crezi că nu am habar ce se întîmplă între voi ?

— Și mă rog, ce se întîmplă între noi — după cum ai găsit cu cale să te exprimi ?

— L-ai urcat pe un soclu și-l venerezi numai pentru că este chipeș, destul de ager la minte și măsurat în purtări. E o poveste veche și mereu repetată de femeile lipsite de ocupație și obtuze față de datoriile ce le au de împlinit. Astfel de creaturi nu pot trăi fără idoli.

— Mi-am neglijat cumva obligațiile față de tine, Robert ?

— Da. Și o știi foarte bine. În loc să-ți vezi de ce ar trebui, primești oaspeți în casa tatălui tău.

— Și ce legătură au primirile mele din piața Portman cu domnul Finn ?

— Ei bine, asta-i culmea ! pufni cu exasperare în glas.

— Încep să cred că aș face mai bine să-i spun domnului Finn să nu mai vină pe aici, deoarece prezența lui îți este nesuferită. Natural, o să pară șocantă pretenția, cînd se cunoaște imensul serviciu pe care ți l-a făcut și toată lumea o să comenteze în fel și chip. Dar indiferent ce-o să spună, tot am să fiu în cîștig, pentru că scap de învinuirea că aș adora un tînăr... pe motiv... că este frumos.

— N-am spus așa ceva, protestă Kennedy.

— Ba ai zis, Robert, afirmă cu dîrzenie.

— Nu. De zece ori nu. M-am referit, în genere, la femeile fără ocupație, nu la tine, în mod special.

— M-ai acuzat direct, susținînd că din cauza idolatrizării îmi neglijez îndatoririle față de tine. Dar, ca să fiu sinceră, ai amestecat în așa hal ideile — cu vizitele la papa și după-amiezele de duminică — încît nici nu știu ce ai pe suflet.

O vreme, Kennedy rămase mut, adunîndu-și gîndurile și căutînd să descopere unde și cum le încurcase, iar cînd văzu că nu reușește să le clarifice nici măcar pentru sine, se răsuci pe călcîie și ieși din salon.

În urma lui, lady Laura începu să disece natura învinuirii adusă de soț, sau mai degrabă născocită de ea. Deoarece, în străfundul conștiinței, știa că nu i-o zvîrlise și nici nu avusese intenția s-o facă. Adorația de care îi pomenise consta mai curînd în slăbiciunea pe care orice femeie o poate vădi față de o vietate domestică, o mobilă rară, un porțelan, trăsura în care se plimbă sau chiar pentru una dintre subrete. La acest sentiment se referise în enervarea lui Kennedy. Dar în inima ei oare nu exista față de tînărul Finn, un sentiment vinovat și dăunător ?

Cît se mai dăscălise în legătură cu Phineas și cîte restricții își impusese, pentru ca, după o vreme, cercetîndu-se cu deplină sinceritate, să descopere că nu pe Kennedy îl iubea ci pe el. Consternată, hotărîse să-l îndepărteze, cerîndu-i fără înconjur să plece de lîngă ea și s-o ocolească. Însă curînd văzuse că a greșit și îl chemase înapoi. Își va struni inima, își spusese atunci, privindu-l ca pe oricare dintre bărbații din jur. Numai că dragostea nu se lăsase biruită ci, dimpotrivă, se transformase pe încetul într-un soi de idolatrie. Tot mai descumpănită, inventase un nou corectiv : îl va adora ca prieten, ca să nu roșească față de nimeni : și totodată îi va veghea propășirea. Animată de acest ideal, se părea că își găsise odihna, putînd să îmbine în chip fericit slăbiciunea pentru tînărul ei efeb cu obligațiile față de soț. Dar tocmai cînd se credea pe calea cea bună — cu sufletul primenit și capabilă de un sentiment altruist — apăruse Phineas cu destăinuirea lui despre Violet Effingham.

Lecția primită atunci fusese teribilă — atît de cruntă încît Laura își spusese că n-o va putea îndura. Mînia stîrnită de amorul său pentru alcasa lui Oswald pălise în fața oribilei constatări că, după ce, nu de mult, îi jurase ei iubire, acum suspina după alta.

În șocul de la început, căzuse pradă revoltei și deznădejdii, însă, treptat, izbutise să se scuture de amîndouă. Ba chiar să adopte un nou fel de a gîndi, grație căruia ajunsese aproape să spere că Phineas o va obține pe Violet. În fond, nu aceasta era dorința lui cea mai mare, iar dacă-l iubea la modul sublim, de ce i-ar fi refuzat izbîndirea ? Doar nu din pricina lui nu erau astăzi soț și soție, ci fiindcă ea, Laura, găsise cu cale să aleagă

pe un altul. Şi atunci, din moment ce îl nedreptăţise, nu se cuvenea să-i arate înţelegere ? Chiar să-l ajute ? Sinceră în intenţii, îşi învinsese ambiţiile nutrite în legătură cu Oswald, dar nu şi alte resentimente. Oricît de mult se socotise, nu avusese tăria de a-i vorbi Violetei în favoarea lui Phineas. Acest act de supremă renunţare de sine încă nu îl semnase.

În această stare lăuntrică o surprinsese învinuirea lui Kennedy că îl adoră pe Finn „ca orice femeie lipsită de ocupaţie", — o tagmă în care, fără îndoială, o inclusese şi pe Violet Effingham. Oare nu era mai cuminte să-i înlesnească măritişul cu Phineas ? Nu rămînea astfel prietenă cu soţul prietenei ? Şi nu renunţa, în sfîrşit, la nefericita ei dragoste, lecuindu-se pentru totdeauna ?

Dar în timp ce-şi punea toate aceste întrebări, îi apărea dinainte imaginea idolului — unica licărire de soare ce-i lumina sufletul singuratic.

CAPITOLUL XLV

CEI PATRU SUPIRANŢI AI VIOLETEI EFFINGHAM

ÎNTR-O DIMINEAŢA, la începutul lunii iunie, lady Laura se înfiinţă acasă la lady Baldock, cerînd s-o vadă pe Violet. Lacheul cel grăsuliu o conduse înăuntru, iar în dreptul salonului, deschise uşa şi-o informă cam apatic :

— Aici cred că e.

Dar Violet nu era în salon, ci numai bătrîna mătuşă care, după cum observă lady Laura, fusese surprinsă tocmai cum nu ar fi vrut, adică moţăind. Trezită pe neaşteptate, lady Baldock se uită puţin chiondăriş la vizitatoare, fapt ce se datora atît delicatei posturi în care o găsise cît mai ales unor motive pe care vom încerca să le arătăm. Deşi menţinînd raporturi civilizate cu lady Laura şi cu lordul Brentford, respectabila doamnă nu-i avea pe nici unul la suflet, şi asta din cauza unei idei fixe, potrivit căreia mai toate necazurile întîmpinate cu Violet i se

trăgeau de la membrii familiei Standish. Desigur, luată din scurt, n-ar fi putut să-şi argumenteze convingerea şi nici preciza care dintre cei doi peţitori — lordul Chiltern sau Phineas Finn — o îngrozea cel mai tare, ambii părîndu-i-se la fel de primejdioşi şi legaţi de aceeaşi sursă malefică — adică familia Standish. Întărîtată de această fixaţie şi fără a căuta să pătrundă în aranjamentele de culise ale Laurei Kennedy, pentru a se încredinţa dacă într-adevăr îi provoca neajunsuri susţinînd căsătoria nepoatei ei cu Chiltern sau cu rivalul acestuia, găsise cu cale să adopte o oarecare răceală faţă de persoanele din piaţa Grosvenor şi din piaţa Portman, îndepărtînd-o, pe cît posibil, şi pe nepoată de ei şi de maşinaţiile lor. Numai că încercarea aceasta se izbea de dificultăţi foarte mari, încît lupta nu era nici uşoară şi nici cu sorţi de izbîndă. Credincioasă planului conceput — de a proceda la grabnica izolare a Violetei — pe la începutul lunii mai propusese Augustei şi neîmblînzitei pupile o plecare la Bedlingham ori la Brighton, la elegere, sau, perspectivă şi mai atrăgătoare, un sejur în Elveţia ! Dar nici nu apucase bine să-şi etaleze proiectul, cînd Violet exclamase cu sfidătoare uimire :

— Brighton ? În iunie ? !

La care Augusta, ţinîndu-i isonul maică-si, adăugase cu ton visător :

— Ar fi superb să petreci o lună printre gheţari !

Prinzîndu-le jocul, Violet îl curmă pe loc, declarînd categoric :

— Nu e cazul să stai pentru mine la Londra, mătuşă ; eu n-am de gînd să plec înainte de alţii, însă pot zăbovi fără să-ţi stînjenesc planurile, locuind în casă la Laura Kennedy.

Văzînd-o neînduplecată, nici dîrza tutoare nu se lăsă păcălită, hotărînd să-i rămînă în coastă. Soarta îi pusese în cîrcă o pupilă îndărătnică şi arogantă, pe care nu putea s-o conducă după cum ar fi vrut. Dar nici s-o scape din mînă nu i-ar fi fost permis.

Datoria îi cerea s-o vegheze, şi ea nu era fiinţa care să uite de datorie, deşi, chiar dacă şi-ar fi dat duhul s-o ducă la împlinire, ştie că este în zadar. Violet ar fi fost în stare să se mărite şi cu un lustragiu de pe stradă dacă

i se năzărea într-o zi. Degeaba se îngrijise să-i încropească două partide dintre cele mai de rîvnit. Una cu lordul Fawn — un tînăr pair, nu prea bogat, ce e drept, dar cu suficiente mijloace ca să întreţină civilizat o soţie, şi un tip de toată isprava, cu perspective grozave, deşi liberal ; a doua cu domnul Appledom — unul dintre cei mai avuţi moşieri din întreaga Anglie, iar pe deasupra conservator, cu mandat în Cameră şi toate celelalte dichisuri. Într-adevăr, avea cincizeci de ani, însă nu arăta nici de treizeci şi cinci, şi ţinea la Violet — după cum repeta lady Baldock — ca la ochii din cap. Dar ce folos de toate cîte punea la cale, cînd fata n-o asculta nici un pic ! Oare de ce tribunalele, magistraţii, ministrul justiţiei sau vreun organ însărcinat cu ocrotirea averilor nu o învesteau, ca tutoare, cu puteri absolute, pînă ce zvăpăiata pupilă trecea sub autoritatea bărbatului ? se întreba oftînd cu năduf.

Veşnic cătrănită şi plină de bănuieli, nu era de mirare că la ivirea Laurei Kennedy şi la întrebarea acesteia — „unde se află Violet ?“ — dordănise în silă :

— Ştiu şi eu ? O fi pe acasă. Exact nu pot să spun. Pentru că nu are obiceiul să mă anunţe ce face ori unde se duce, şi cîteodată porneşte de una singură hai-hui.

Ce imprudentă era lady Baldock, mereu trădîndu-se faţă de adversari, incapabilă să-şi controleze ocările, fie cînd le trîntea în faţă ori în spatele oamenilor sau în ocazii cînd prin rostirea lor îşi dăuna intereselor.

— Nu sînt sigură, cum ziceam, urmă la fel de îmbufnată, dar vom vedea.

Şi, spunînd acestea, sună clopoţelul.

În puţine minute, Violet năvăli în salon, iar peste alte cîteva, se găsea la etaj, în camera ei, împreună cu lady Laura, care o urmase în ciuda acrelii ce i-o arătase amfitrioana.

— Aproape că îmi doresc să nu fi venit pe lume, bombănise în urma lor.

— Oo, mamă, nu spune asta, protestă fiică-sa de-abia intrată pe uşă.

— Sau dacă tot s-a născut, să nu-mi fi căzut mie pe cap, se corectă lady Baldock pe acelaşi ton otrăvit.

— Știu că ți-a făcut multe și că te-a amărît, mamă, zise Augusta cu titlu de mîngîiere.

În timpul acesta, în camera de la etaj, Violet își spunea păsurile prietenei.

— Brighton ? Acolo voia să te ducă ? Vai, ce prostie ! se indignă lady Laura.

— Sigur că-i o prostie. Și încă cu lustru. Auzi, să mergi la Brighton în plin sezon londonez ! S-o fi auzit pe Augusta vorbind încîntată despre o lună petrecută printre ghețari ! Le cred în stare să mă înfunde în orice gaură de pămînt și să stea lîngă mine, numai să mă păzească de primejdiile metropolei.

— Dar sper că nu pleci ?

— Nici gînd, fii pe pace. Știu că o necăjesc pe mătușă, că sînt nesupusă, însă n-aș putea s-o ascult fără să mă rușinez de prostia ce-o fac. Așa că nu îmi rămîne decît s-o înfrunt. De-aș zice ca ea, aș duce-o ca în paradis, dar în același timp m-aș disprețui.

— Și care-i pericolul mare de care se teme acum ?

— Habar n-am. Poate tu ? I-am spus că de vrea să plece, am să stau la voi, știind că prin asta o fac să renunțe.

— Mi-ar plăcea să vii la noi, o îmbie lady Laura.

— Nu mă văd stînd la tine — sau oricum nu pentru multă vreme.

— De ce nu ?

— Fiindcă l-aș deranja pe onorabilul Kennedy.

— Ba deloc ! Dacă ai coborî la ora exactă pentru rugăciunea de dimineață, și l-ai însoți la biserică duminica după-masă, ar fi încîntat să te găzduiască.

— Ce-a zis de venirea doamnei Max Goesler ?

— Nici un cuvînt. Nu cred că știa cine e, dar după vorba scăpată ieri, mi-am dat seama că s-a interesat între timp.

— Ce-a spus ?

— Nimic important. Doar nu am venit pînă aici ca să discutăm de doamna Max Goesler și despre Robert.

— Atunci cu ce gînd ai venit ? o întrebă Violet rîzînd ceva mai voioasă și mai colorată în obraji, deși nu din sfială, se înțelege.

— Cu gîndul să-ți vorbesc de un supirant.

— Mult aș vrea să mă mai slăbiți cu acest subiect. Sau ești la fel ca mătușa-mea ? Ea, cel puțin, mai schimbă ofertele. Acum i-a ieșit din grațiile bietul lord Fawn pe motiv că e liberal.

— Și cine e favoritul ?

— Bătrînul domn Appledom — un pretendent excelent și care îmi place mai mult decît toți. Zău, cred că aș consimți să devin doamna Appledom ca să scap de toate necazurile, cu condiția să nu-și mai cănească favoriții și să nu mai poarte perniță la umerii hainelor.

— Sînt sigură că ar renunța la aceste fleacuri în clipa în care i-ai cere-o.

— N-aș avea inima să o fac, draga mea. Plus că nici nu l-aș prinde în perioada propice, pentru că febra dragostei, care la el e destul de scăzută și durează puțin, apare numai spre toamnă. Este o maladie rurală, de care-i ferit atîta vreme cît stă pe la cluburi.

— Ei bine, Violet, află că semăn cu mătușica.

— Cu lady Baldock ? se holbă fata mirată.

— Exact. Însă numai într-o privință. Ca și ea, schimb ofertele.

— Ce vrei să spui ?

— Doar atît — că de-ai vrea să te măriți cu Phineas Finn, aș zice că procedezi bine.

— Dumnezeule, ce prăpăstii aud ! De ce m-aș mărita cu Phineas Finn ?

— Pentru două motive. Primul, pentru că te iubește. Celălalt, fiindcă...

— Pardon ! Pe al doilea îl neg. Eu nu îl iubesc, spuse cu fermitate.

— Eu credeam dimpotrivă.

— Să crezi mai puține, se burzului Violet. Și apoi, pe tot ce am mai sfînt, nu pricep nici o iotă. Doar a fost prieten la toartă cu tine.

— Ce legătură are una cu alta ?

— Să înțeleg de aici că ai pus cruce planului pe care-l urzisei cu fratele tău ?

— Poate că în sinea mea nu, însă mai are rost să tot stăruie cînd este mereu refuzat ?

— De ce nu, cînd refuzurile nici nu-l costă prea mult. Ce înseamnă o jumătate de ceas de pledoarie și de inimă

rea la intervale de aproximativ șase luni ? Exact timpul cît îl petrece venind și plecînd cu trăsura, vorbi oarecum încîntată.

— Violet, draga mea, pe cuvînt dacă te înțeleg ! Oare l-ai alungat în atîtea dăți pe sărmanul Oswald pentru că nu a stat cu ceasurile, în genunchi, dinaintea ta ?

— Ferească sfîntul ! Ca să facă una ca asta, ar însemna că și-a mutilat și mai rău caracterul.

— Și atunci pentru ce imputarea că fiece reînnoire a propunerii de căsătorie îl costă nimica toată ?

— Iar tu de ce vii să-mi spui să mă mărit cu Phineas Finn ? Asta e partea cea mai interesantă la care vroau neapărat un răspuns. Domnul Finn, după cît mi-a ajuns la urechi, nu are un șiling pe lume, afară de ce primește ca stipendiat al guvernului. Mai știu, de asemeni, că domnul Phineas Finn este fiul unui medic provincial, din Irlanda, și are vreo șapte surori. Domnul Phineas Finn este — sau era nu de mult — îndrăgostit de altă femeie, iar în clipa de față nu-i ard prea tare călcîile din moment ce a trimis un ambasador să-i pledeze cauza. Asemenea mijlociri au succes doar în familii regale.

— Oare să nu-și fi pledat niciodată propria-i cauză ?

— Scuză-mă, draga mea, dar nu obișnuiesc să trădez secretele gentilomilor. Iar dacă el s-a dat în vileag, înseamnă că personal a obținut atît de puține speranțe încît și-a zis că apelînd la o terță persoană poate să aibă mai mulți sorți de izbîndă.

— Greșit îți închipui că a făcut vreun apel la mine. În realitate, nu el m-a trimis să-ți vorbesc.

— Și atunci de ce-ai venit ?

— E o poveste mai complicată pe care nici nu știu în ce chip să ți-o spun. S-au petrecut niște lucruri cu Oswald care l-au obligat pe domnul Finn la unele explicații.

— Bănuiesc la ce te referi. E vorba de ceartă și de duelul care au avut loc între ei. Ce copilărie din partea lor ! În fond, nici unuia nu i-am făcut o cît de vagă promisiune. Și de-ar ști mătușica de încăierare, îți închipui ce zile fripte mi-ar face ! Singurul om la curent e Gustavus, și mi-e frică de mor să nu scape o vorbă. De ce le-o fi luat Dumnezeu mințile, ca să ajungă la așa o prostie ?

— La întrebarea asta sînt incapabilă să-ți răspund, însă din cît îi cunosc pe amîndoi, pot să jur că Oswald a pus paie pe foc.

— E atît de ciudat că nu-ți mai susții fratele, observă Violet sincer nedumerită.

— Aș face-o oricînd. Dar ai să-l accepți dacă te cere din nou ?

— Nu ! zise cealaltă aproape răstit.

— Atunci sper că vei accepta propunerea domnului Finn. Țin așa mult să-i văd împlinită dorința. Și nu numai asta. Ci toate cîte le are. El este Phoebus Apollo al meu. Ție pot să ți-o spun.

Oo, ce măgulită mă simt ! Și nu atît de confesiune cît de combinația la care țintești cu mine și efebul tău...

— Nu mă lua așa, Violet, se rugă lady Laura. Mă arăt precum sînt, cerîndu-ți și ție măcar un strop de sinceritate. Acest om te iubește și cred că te merită. Între mine și el nu este dragoste, ci numai prietenie. Asta să-ți intre bine în cap. Doar ca amică și prețuindu-i virtuțile îi doresc reușita în tot ce-și propune. Cît despre obiecțiunile tale, înșirate mai înainte, le găsesc lipsite de orice temei. Și, ca atare, nu cred să însemne opreliști în calea căsătoriei cu el.

— Nici eu, zise fata.

— Știam acest lucru. Și acum ascultă-mă cu atenție. Eu, care sînt mai puțin sentimentală decît tine și care am crezut că pot să-mi satisfac ambițiile fără să-mi pese de inimă, m-am măritat pentru ceea ce numim poziție în societate. Soțul meu este foarte bogat, e ministru și probabil va deveni pair. Și a consimțit să mă ia într-o perioadă cînd nu aveam o lețcaie.

— S-a arătat mai mult decît generos, interveni Violet.

— Atunci da, însă mai tîrziu a ridicat felurite pretenții, completă lady Laura. Dar asta nu are importanță. Nu am venit să vorbesc despre mine, ci numai să te previn să nu faci ce am făcut eu. Tot ce ai spus despre lipsa de avere și familia domnului Finn nu valorează nimic.

— Așa e, recunoscu fata. Vorbe lipsite de miez — potrivite doar pentru ființe de faciura mătușii.

— Atunci cum rămîne ? o presă Laura Kennedy.

— Cu ce ?

— Cu răspunsul tău. Dacă-l iubești, ai să-l ici ?

— Aaa ! făcu Violet pricepînd în sfîrșit la ce se referise cealaltă. Și dacă nu-l iubesc ? Ai vrea să afli precis, nu-i așa ? Dar în loc să mă iscodești atîta, nu ai avea bunătatea să-mi spui dacă acest Adonis nu a fost iubitul tău, Laura ?

— Îți închipui cumva că eu nu știu să păstrez tainele gentilomilor ca și tine ? îi răspunse prietena în dodii.

— La ce să mai umblăm cu secrete cînd am apucat să vorbim cu atîta franchețe ? Să spunem, deci, mai departe lucrurilor pe nume, Domnul Finn și-a încercat mai întîi norocul cu tine, iar acum și-l încearcă aici. Să urmărim, draga mea, care o să fie a treia. Și cum nici eu nu-i vreau decît binele, sper că, pînă în cele din urmă, se va rostui de minune.

CAPITOLUL XLVI

CURSA DE ȘOARECI

PHINEAS NU AVEA CUNOȘTINȚĂ despre cele întîmplate în casa respectabilei lady Baldock. Hotărît să obțină singur răspunsul așteptat de la Violet, nu avusese nici cea mai vagă intenție s-o trimită pe lady Laura în chip de mediatoare. Adevărat, îi ceruse în cîteva rînduri să-i înlesnească întîlnirea cu fata, deși fusese aproape convins că prin asta și-o face vrăjmașă — ceea ce demonstrează cît de puțin îi citise în suflet și cît de străin era de dorința prietenei de a-l ajuta. De fapt Laura nu-i pomenise vreodată că ar consimți să-l jertfească pe Oswald pentru ca el să-și realizeze visul cu Violet, cum nu-i dăduse nici a înțelege că ea însăși era pregătită de sacrificiu ; iar naivul de Phineas nu pătrundea dincolo de cuvîntul rostit. Pînă și biletelul pe care i-l trimisese într-o dimineață din luna iunie — vestindu-l că în ziua aceea, și la un ceas oarecare, Violet se va afla singură în locuința din piața Portman — nu-l făcu să întrevadă pînă unde mergeau dragostea și dăruirea de sine a fostei iubite. Din cuprins reținuse numai ceea ce îl viza pe el și pe Violet anume că aceasta

venea cu gîndul s-o întîlnească pe Laura şi pe lordul Brentford care, la ora prescrisă, aveau să lipsească, astfel încît se va ivi posibilitatea să stea de vorbă netulburaţi. „La deschiderea uşii întreabă de mine", îl instruia lady Laura. „Lacheul o să te anunţe că voi sosi mai tîrziu. Dar potrivit dispoziţiei pe care i-am dat-o, te va pofti să aştepţi." Într-un postscriptum, neobişnuit ca întindere, citise în continuare : „În privinţa succesului, nu îţi pot da nici un fel de speranţe, însă de vrei să faci o încercare, drumul îţi este deschis. Dacă nu ai să vii, înseamnă că ţi-ai schimbat gîndul, fapt pentru care n-am să te judec. Fii sigur că nimeni nu îmi va smulge secretul referitor la aranjamentul de astăzi, pe care l-am făcut... numai pentru că m-ai rugat. Aşa cum te rog şi eu să arzi biletul fără întîrziere".

Cu toate că era iscălit cu un simplu „L", Phineas se execută. Deşi nu înainte de a-l reciti.

— Firește, avea să se ducă, decise pe loc. Chiar dacă nu-l prea mînau speranţele de la spate nu trebuia să piardă acest unic prilej.

La birou, unde primise notiţa, nu-l îmbulzeau deloc treburile şi fiindcă pînă la ora întîlnirii cu Violet avea încă timp berechet, ar fi fost poate cazul să-i scrie lui Chiltern, împlinind astfel făgăduinţa faţă de lordul Brentford.

De la ultima întrevedere, cînd îi ceruse acest lucru, se gîndise adesea să-l facă. Doar îşi dăduse cuvîntul şi trebuia să-l respecte. Însă de fiece dată îi venise greu să se apuce. Nu era vorba de-o scrisoare ca celelalte şi de aceea nu prea ştia de unde şi cum s-o începă. Totuşi, cînd se apucă de ea, o începu după cum urmează :

„Iubite lord Chiltern,

nu cred că întîlnirea noastră din urmă să-mi fi răpit dreptul de a mă adresa în felul acesta. Îţi scriu la dorinţa tatălui dumitale, care nu ştie încă de mica noastră aventură."

Mai departe, îi împărtăşi în amănunţime dorinţele şi proiectele lordului Brentford, vorbind în numele aces-

tuia, și numai către sfîrșit adăugă rugămintea sa personală de a face pe placul părintelui, întorcîndu-se grabnic acasă. După care, adăugă :

„Cît despre mine, mă simt obligat să te înștiințez că nu am renunțat la ideea de a-mi încerca norocul cu V.E., cu toate că nu întrevăd o izbîndă. De cînd m-am întors dintre dunele de nisip, am întîlnit-o numai înconjurată de lume, la diferite petreceri.

Sînt sigur că te vei bucura să afli că rana din umăr a fost o nimica toată cît și vestea că, în fine, am pus piciorul pe prima treaptă a scării ierarhice guvernamentale.

Al dumitale sincer,
Phineas Finn."

Odată ce termină scrisoarea, ca și mărunțele îndatoriri pe care le avea la Trezorerie, putea să plece spre Violet — spre fericirea despre care-i spusese lui Chiltern că nu o vede izbîndindu-se.

Pe acasă nu mai trecu, să schimbe ținuta. Se spălă doar pe mîini, își dichisi părul și porni direct către piața Portman, de parcă mergea la o întrunire a Camerei, iar la ora fixată de lady Laura, se înfățișă la locuința lordului Brentford, unde dădu peste Violet, după cum se așteptă.

— Oo, ce plăcere să te găsesc singură ! exclamă cu simulată mirare.

— Într-adevăr, sînt singură... și neocrotită, răspunse fata rîzînd. Dar nu mă tem de nimic. Simt să stăpînul casei e pe undeva, pe aproape, și pînă apare, Pomfret, majordomul care mă știe de mică, îl poate suplini de minune.

— Cu asemenea aliat, realmente nu văd de ce și de cine te-ai teme, rosti Phineas, făcînd și el pe hazliul.

— Chiar și fără el nu mi-e frică, pentru că astăzi, domnule Finn, femeile — așa zisele ființe slabe — au devenit atît de stăpîne pe ele, încît protectorii lor naturali se topesc dimprejur, văzîndu-se complet inutili. Și apoi, în cazul de față, la ce m-aș teme de dumneata ?

— Chiar așa. Nu ai nici un motiv.

— Au existat vremuri — și nu prea de mult — cînd tinerii creșteau în ideea că, îndată ce rămîneau singuri, băieți și fete împreună, se crea o primejdie. Dar în zilele

noastre decența nu mai e chiar așa excesivă, lăsînd locul virtuții, moralității, discreției care își spun cuvîntul în comportamentul oamenilor. Nu ești de aceeași părere ?

— Absolut, încuviință el galant.

— Cu toate acestea, nu îmi place să fiu prinsă într-o cursă.

— În cursă ? repetă siderat.

— Da. Ca cea de aici. S-ar putea să mă înșel, și sînt gata s-o recunosc în momentul cînd vei susține contrariul. Așa că vreau să te aud.

— De fapt nici nu prea știu ce înțelegi printr-o cursă, bîigui încurcat.

— Ți s-a spus că mă aflu aici ?

— Da, zise el, după oarecare gîndire.

— Ei bine, asta înțeleg prin capcană.

— Merit învinuiri ?

— Nu spun că dumneata ai pus-o, însă o folosești.

— E firesc să uzez de ea, domnișoară. Doar știi foarte bine de cîtă vreme aștept o clipă în care să-ți vorbesc între patru ochi.

— Și fiindcă țineai așa mult să ai parte de ea, ai cerut prietenei să te ajute.

— Adevărat.

— În asemenea chestiuni nu apelezi niciodată la ajutoare. Dacă dumneata nu poți lupta singur, nimeni nu-ți poate cîștiga bătălia.

— Domnișoară Effingham, îți mai amintești de plimbarea noastră prin pădurea din Saulsby ?

— Foarte clar — de parcă ar fi fost ieri.

— Și mai ții minte că atunci ți-am pus o întrebare la care nici pînă astăzi nu mi-ai dat un răspuns ?

— Ba ți-am răspuns pe cît m-am priceput eu mai bine ca să nu te jignesc.

— Era necesar — și este și acum — să-mi vorbești cu atare francheță încît ori să-mi rănești sufletul ori să mă faci fericit. Violet Effingham, am venit să te cer de soție, să-ți declar că te iubesc și aștept să fiu la rîndu-mi iubit. Oricare îmi va fi soarta, adevărul se cere mărturisit iar dumneata trebuie să-mi răspunzi. Nu am sperat să te aud spunîndu-mi că mă iubești...

— Dar ce ai sperat ? îl opri Violet.

— Nu prea mult deocamdată. Doar să-mi lași o portiță deschisă... pe mai tîrziu...

— Dacă te-aș iubi, ți-aș afirma-o acum și aici. Pe cuvîntul meu.

— Crezi că n-ai să mă iubești niciodată ?

— Ce poate răspunde o femeie la asemenea întrebare ? Nu. Cred că niciodată. Și că nu aș vrea să te am de bărbat. Mi-ai cerut să fiu francă. Iată că sînt.

— Nu mă accepți pe motiv că... începu Phineas dar se poticni, neștiind ce voia să întrebe.

— Nu există nici un motiv afară de lipsa dragostei pentru care orice fată din lume refuză să se mărite. Domnule Finn, am putea discuta în mod plăcut despre orișice, pentru că mi-ești simpatic. Dar nu și pe această temă.

— Știu că nimic nu mă îndreptățește să te cer în căsătorie, murmură amărît.

— Cum de nu, sau cel puțin așa îmi închipui. Dacă mă iubești, cum spuneai, ești întru totul îndreptățit.

— Doar știi că te iubesc, îi zise privind-o în ochi.

— Îmi pare rău, teribil de rău, dacă te-am încurajat prin ceva... deși nădăjduiesc să n-o fi făcut.

— Vei încerca să mă iubești ? stărui cu îndărătnicie.

— Nu, i-o tăie categoric. Pentru ce aș face-o ? Dacă ar trebui să depun vreo silință, ar fi tocmai să nu te iubesc, necum să ajung la ceva care nu le-ar conveni alor mei. Fiindcă, sincer să-ți spun, ar fi împotriva unui asemenea mariaj, așa cum tot sincer te asigur că eu, una, l-aș accepta în cazul cînd te-aș iubi.

Phineas tăcu dus pe gînduri și de-abia într-un tîrziu rosti hotărît :

— După un timp voi reveni cu propunerea.

— Cum pot reacționa la așa ceva ? Decît rugîndu-te să nu forțezi prea mult nota ca să recurg la o atitudine drastică. Ar fi păcat ! Mare păcat ! Laura te prețuiește așa mult ! De asemenea domnul Kennedy, lordul Brentford și chiar eu — de ce m-aș da după degete ? De aceea sper să nu se ivească nimic care să ne strice relațiile. Hai domnule Finn, primește răspunsul ca definitiv și îți întind mîna.

— Întinde-mi-o, se rugă el.

Violet se supuse şi el i-o sărută îndelung.

— Aştept o vreme şi pe urmă revin, repetă cînd îşi dezlipi buzele de mînă. Jur că revin.

Apoi se întoarse şi dispăru din odaie. În colţul străzii zări staţionată trăsura Laurei Kennedy, însă nu se opri să-i vorbească. Dindărătul perdelelor, şi Laura îl văzuse.

— Prin urmare ai avut un vizitator ! îi spuse Violetei făcînd pe neştiutoarea.

— Da, am fost prinsă într-o cursă de şoareci.

— Sărmana victimă ! se prefăcu cealaltă afectată. Şi pisica s-a înfruptat din pradă ?

— În felul ei cred că da. Sînt pisici care-şi înfulecă şoarecii fără să se joace cu ei ; altele care se joacă întîi şi pe urmă-i înhaţă, şi, în fine, o ultimă speţă, care numai se joacă cu şoarecii dar nu îi mănîncă. Ei bine, domnul Finn e acest soi de pisică. Şi-a luat porţia de amuzament pentru după-masa de astăzi.

— Îl judeci nedrept, Violet.

— Ba deloc, Laura. Nu pretind că nu i-ar fi plăcut să-l accept. Însă, după cît îi citesc în suflet, încercarea de astăzi va fi privită ca una din plăcerile tinereţii — necum o durere.

CAPITOLUL XLVII

REFORMA ELECTORALĂ A ONORABILULUI MILDMAY

VA TREBUI să ne întoarcem puţin cu istorisirea pentru ca cititorul să afle în ce condiţii a fost reales Phineas după ungerea lui ca vicepreşedinte al Trezoreriei. Se cuvine să spunem de la bun început că treaba nu mersese chiar aşa de uşor ca data trecută, ci cu unele neplăceri şi investiţii de ordin pecuniar. După cum se auzise, domnul Quintus Slide alergase în Loughton şi obţinuse cuvenita propunere din partea domnului Vellum. Fiind magistrat şi potrivnic intereselor lordului Brentford, acesta din urmă izbutise să-i facă şicane lui Phineas, însă nu să-l şi desfiinţeze, după cum se va vedea din relatările

de mai jos. Recomandarea lui Slide trebuia susținută și de o a doua persoană. ivită, reglementar, dintre alegătorii localnici, dar fiindcă în Loughton nu puteau pune mîna pe acest hotărîtor personaj, domnul Vellum recursese la propriul lui secretar, care votă, în mod abuziv, ca orice elector din tîrg. Numai că în ciuda strădaniilor, gezetarul se alese tocmai bine cu trei buletine, încît, pe la ceasul amiezii, se făcu nevăzut. Desigur lamentabilul rezultat nu justifica prin nimic tevatura și cheltuielile afît din partea candidatului torpilat cît și din a vajnicului sprijinitor Totuși reporterul avusese o compensație — dacă o putem socoti ca atare — anume prilejul de a rosti un discurs care mai tîrziu apăru integral în coloanele ziarului „The People's Banner". Judecat după slovele tipărite, candidatul înfrînt avea stofă de mare orator, puțini fiind aceia care știau că, în calitate de slujitor al gazetei, beneficiase de avantajul de a „rotunji" materialul înainte de publicare. În forma sa prelucrată, cuvîntarea reprezenta un atac conceput pare-se exclusiv la adresa lui Phineas care, deși asistase la întreruperile și huiduielile ascultătorilor, din pricina cărora jurnalistul rostise poate numai a zecea parte din ce-și propusese, și-a făcut totuși mult sînge rău. Oare la ce o mai citise ? își spunea cu părere de rău, neștiind, pasămite, că orice politician vrea să vadă tot ce se scrie în dauna sa.

Oricum, în blestematele sale rînduri, Slide pretindea că nici în vis nu scontase victoria lui în alegeri. Și aceasta fiindcă știa de învîrtelile din circumscripția cu pricina și înrobirea alegătorilor ce gemeau sub jugul tiranic de care nu se putuseră scutura. Se așteptase — afirma în continuare — ca nu el, ci candidatul lordului, lacheul acestuia — după cum merita să fie numit prea stimabilul gentilom — să întrunească sufragiul, deoarece lordul poruncea localnicilor pe care din lacheii lui să-l aleagă. Cuvîntul „lacheu" părea să încînte urechile democrate și, pentru acest cuvînt, oricine se afla în slujba unui aristocrat era botezat „lacheu" în gazeta „The People's Banner". Continuînd pe același ton fulminant, vorbitorul îl zugrăvea pe Phineas Finn drept „fostul lacheu" al unui conte irlandez, grație căruia își făcuse prima intrare în

Parlament, și „actualul lacheu" al unui conte englez, în al cărui serviciu intrase numai ca să-și asigure ascensiunea.

Însă el — Quintus Slide — care se mîndrea că ține doar cu poporul, dădea garanția că evul sclaviei se apropia de sfîrșit și în curînd orice om se va bucura de drepturi electorale. Marele și încercatul prieten al celor mulți, domnul Turnbull, avea o clauză gata pregătită, pe care o purta într-unul din buzunarele vestei cu gîndul fie să i-o vîre pe gît domnului Mildmay ori să-l clintească de la conducerea țării pe acest premier imbecil, obținînd aprobarea ei. Mai departe reporterul arătase că circumscripția Loughton trebuia să renunțe la forma independentă, de astăzi, integrîndu-se unei zone electorale care să fie reprezentată nu de un manechin, ci de un deputat autentic, ales printr-o voință autentică și trimis într-un Parlament autentic. La împlinirea acestor deziderate — lucru ce nu va întîrzia să se întîmple, după asigurările sale — domnul Phineas Finn nu va mai fi de văzut, iar cînd va apare din nou, în chip de candidat al poporului, alegătorii democrați din circumscripția la care va îndrăzni să aspire îl vor primi negreșit în alt chip decît „lacheii" lordului din tîrgul Loughton.

Citind toate acestea ca făcînd parte, chipurile, din cuvîntarea ținută, Phineas își spunea îngrețoșat că o minciună mai gogonată încă nu-i fusese dat să audă. Pentru ca mai încolo, descoperind o altă gogoașă potrivit căreia „candidatul" — adică Slide — „se acoperise de ovații cînd spusese că taurii azvîrliți de lord în arenă sfărîmaseră dreptatea cu coarnele", să-și arunce capul pe spate și să rîdă cît îl ținea gura. Ce pehlivan și sforar se revela Slide! În realitate nu apucase să vorbească nici măcar trei minute, se alesese cu trei buletine mari și late după care o ștersese cu coada între picioare. Iar îi plăcut, cum de nu, să îndruge născocirile din ziar, dar neputînd s-o facă, din cauza publicului, le ticluise mai pe urmă nestînjenit, condimentîndu-le cu o mare doză de vulgaritate ce transpărea, mai ales, în ponegrirea lui Phineas. Referindu-se cu lux de amănunte la primele sale chixuri din Cameră, Slide afirma că, „în ciuda incapacității de a căsca gura, fusese uns mare goangă la Trezoreria de stat „desigur sprijinit de persoane aristocratice nu doar de gen

masculin". Această grosolănie îl revoltase într-atîta pe tînărul nostru încît se simţise tentat să ia un bici şi să meargă glonţ la redacţie pentru a-i da cuvenita lecţie nemernicului său detractor.

Cum nu era însă violent din fire, în puţin timp renunţă la această idee, ca mai tîrziu, auzind de la Monk că asemenea defăimări sînt curente, s-o uite complet şi să se împace cu situaţia.

Ce nu izbutea să alunge din minte erau denunţările jurnalistului cu privire la circumscripţia Loughton. Abuzurile înşirate în articol îl făceau să cugete fără voie la cauza susţinută de Turnbull şi la dilema pe care i-o crea lui, deoarece, deşi conştient de justeţea acelui alineat, în cazul scindării Camerei, el, Phineas Finn, slujitor al guvernului, trebuia să voteze împotrivă — ceea ce nu era drept. Şi încă ceva. Chiar dacă denunţarea nedreptăţilor din Loughton apăruse într-o gazetă ca „People's Banner" trebuia recunoscut faptul că aveau un sîmbure de adevăr. Ca probă, şi el le pomenise cîndva, într-o discuţie cu lady Laura şi cu împăunatul Cancelar Kennedy. Subiectul de la care porniseră fusese însăşi candidatura lui Slide ce-o umplea de nedumerire şi de oroare pe nobila lui prietenă.

— Ce-o fi căutînd această creatură în Loughton cînd nici un suflet nu-l vrea? se întrebase privindu-l pe Phineas.

— Sînt de acord că Slide nu e dorit de localnici, îi răspunsese cu un aer imparţial, dar cred totodată că normal ar fi să aleagă pe cine vor ei. Pe cînd în clipa de faţă nu au nici o alternativă.

— Aşa o fi, însă ei sînt perfect mulţumiţi, rostise Laura Kennedy vag iritată.

— Atunci la ce bun mai beneficiază de privilegiul de a-şi alege un reprezentant în Cameră? Şi la ce ne mai zbatem să apărăm acest drept?

— Din simplă tradiţie, intervenise ilustrul domn Kennedy.

— Şi fiindcă reprezentanţii aduc mari servicii, completase consoarta cu gîndul la tînărul şi capabilul deputat ce-l avea dinainte dar uitînd de vărul bătrîn care reprezentase atîta vreme circumscripţia fără să mişte un pai.

— În țara noastră nu merge să faci pe violentul și pe aprigul, observă domnul Kennedy.

— Și mai ales cine ? Un ipochimen fățarnic, vulgar și plin de pretenții exagerate ! vorbi lady Laura scuturîndu-se îngrozită la ideea că Slide contaminase întregul Loughton prin prezența lui odioasă. După cît mi s-a spus, de-abia a scăpat cu viață din mîinile oamenilor.

Indiferent însă ce gîndeau soții Kennedy despre Loughton și chestiunea generală a circumscripțiilor restrînse, guvernul descoperi, spre marea sa păgubire, că paragraful apărat de înverșunatul Turnbull constituie o realitate ireversibilă. După două luni de eforturi neabătute, de interpelări, de pustiitoare ciocniri oratorice, de schisme și reconcilieri, se căzuse în fine de acord asupra reglementării sufragiului, calculîndu-se, împărțindu-se și atribuindu-se, după criterii cu totul noi, drepturile de reprezentare atît pe circumscripții cît și pe județe, astfel că toată lumea părea împăcată. Scăpat din furcile parlamentarilor din Cameră, articolul mai avea de înfruntat Camera Lorzilor unde putea să cadă cu brio. Ceea ce nu se prevedea, totuși. În actuala atmosferă de plictis și osteneală, de bună seamă că lorzii vor fi fericiți să-i dea binecuvîntarea fără să se complice măcar cu un singur amendament, în credința că deputații din cealaltă Cameră aranjaseră totul cum nu se poate mai bine.

Dar după tevatura cu reglementarea sufragiului veni la rînd reîmpărțirea teritorială. Cît de lehamite le era miniștrilor de acest subiect ar fi putut-o spune doar cei care le vedeau fețele supte și posomorite. Și nu numai drogătorii ajunseseră la limita saturației, ci toți deputații care suferiseră supliciul întrunirilor fără număr, al scizi-unilor, tot fără număr, consumate într-o atmosferă de încordare, de istovire și, mai ales, de caniculă. Iar acum, colac peste pupăză, unora le căzuse rodivizarea. La ce bun ? Doar se reglase chestiunea sufragiului și, dacă se milostivea cerul, primea și consfințirea supremă. Era deci limpede pentru toți că își băteau singuri piroane în călcîie. Ori, atunci la ce să mai reîmpartă ceva ? Așa se bombănea prin colțuri, numai că, era prea tîrziu să se dea înapoi, adoptîndu-se minunata formulă a renunțării. Se cerea o reîmpărțire ? Mă rog, se va face. Însă cît mai

superficială posibil. Oamenii erau disperați de cît pătimeră, așa că nu vor fi exigenți. Se vor aduce mici îmbunătățiri în județele prea extinse ; alte ameliorări, tot mărunte, în orașele noi și prospere ; se vor desființa vreo două circumscripții mai deocheate, iar altele, blagoslovite cu cîte doi deputați vor rămîne cu unul. Privită în ansamblu și cu multă îngăduință, toată povestea cu reîmpărțirea urma să fie restrînsă în cincisprezece subpuncte — dacă Daubeny se arăta un om de înțeles.

Și cu această hotărîre se pornise la drum. Dar curînd avea să se vadă că nici căldura toridă, nici obositoarea tărăgăneală a sesiunii și nici nerăbdarea fățișă a miniștrilor nu afectau energia domnului Turnbull, care se arătă la fel de consecvent, de guraliv, de ostil și de indignat în privința reîmpărțirii ca și la reglementarea sufragiului. Atunci ca și acum domnia sa nutrea neclintita convingere că miniștrii voiau să eludeze bucluceașul alincat, să înșele poporul dîndu-i o lege lipsită de conținut. Apărîndu-și punctul de vedere cu armele-i redutabile, Turnbull prezentă paragraful în forma concepută de el, relevîndu-i netele avantaje și denunțînd lacunele precedente. Și ca să lege cît mai pilduitor afirmațiile teoretice de realitățile demascate, îl interpelă direct pe Phineas Finn.

— Ar putea prea stimabilul gentilom care se află absorbit într-o plăcută șuetă cu ministrul comerțului și care pînă deunăzi nu deținea nici o funcție în guvern, părînd devotat celor mulți, ar putea proaspătul vicepreședinte al Trezoreriei să se ridice și să declare în fața plenului că nici un pair nu poate influența în prezent alegerea deputaților în Camera Comunelor și nici n-o să capete acest ascendent prin aprobarea legii de față în forma ineficace, conservatoare și necinstită în care a propus-o guvernul ?

La provocarea lui Turnbull, tînărul spuse că, personal, nu putea să răspundă de faptele pairilor, însă, după părerea lui, mulți dintre aceștia influențau cel puțin prin opinii deciziile alegătorilor — ceea ce a fost considerat drept o ripostă înțeleaptă și Phineas a scăpat cu fața curată.

Rămînea de văzut ce se va face cu paragraful domnului Turnbull prin care șapte mici circumscripții, cu un

singur reprezentant — iar printre acestea intra, firește, și Leggaton — își pierdeau autonomia. Alternativele Cabinetului nu erau decît două : aprobarea ori respingerea, prima însemnînd o înfrîngere certă, într-un anumit fel, iar cealaltă, tot o înfrîngere, în cazul cînd opoziția nu i-ar fi sprijinit pe miniștri. Potrivit zvonurilor, chiar în guvern exista o neconcordanță de atitudini : domnii Gresham și Monk fiind dispuși să consimtă la desființarea circumscripțiilor amenințate, pe cînd onorabilul Mildmay și Palliser erau împotriva măsurii.

De asemenea mai circula versiunea că, aflînd despre probabila pactizare a lui Daubeny cu Turnbull, premierul se pronunțase : „În cazul acesta, Daubeny să fie pregătit pentru alcătuirea unui nou Cabinet".

Domnul Daubeny ținu un discurs minunat în legătură cu cele șapte circumscripții proscrise, asemuindu-le prin măiestrite îmbinări retorice cu cele șapte păcate, cu cei șapte aștri și cele șapte biserici. Domnia sa declară că nu face din acest paragraf o chestiune partinică, gentilomii care votau în deobște alături de dînsul fiind de astă dată liberi să voteze după cum vor considera că e bine ori rău — din care expresie, destul de ambiguă, se ajungea la concluzia că, în alte ocazii, numiții gentilomi nu beneficiaseră de acest drept. Călăuzit de același principiu și anume de a hotărî după cum socotește că e bine sau rău, domnul Daubeny avea mai întîi în vedere binele și interesele țării, iar ca simplu și umil slujitor al acesteia, se vedea obligat să susțină clauza concepută de Turnbull.

Drept care, majoritatea gentilomilor investiți cu libertatea de a decide după cum îi îndruma jud cata se folosiră de privilegiul primit, votînd în favoarea domnului Turnbull, încît propunerea sa triumfă cu o majoritate de cincisprezece voturi.

După despuierea scrutinului, pe la orele trei dinspre ziuă, domnul Gresham mai luă odată cuvîntul, spre a comunica adunării că mult stimabilul și prea onorabilul său prieten, șeful guvernului se simțise prea obosit ca să se mai arate în Cameră, însărcinîndu-l pe dînsul să anunțe că actualul Cabinet va declara hotărîrile sale a doua zi, la orele optsprezece.

În ciuda replicii joviale şi vag insolente pe care i-o servise lui Turnbull, Phineas votase pentru menţinerea celor şapte poziţii electorale cu inima grea şi conştiinţa umbrită de imputări. Oricît de mult îl detesta pe gălăgiosul reformator, clauza susţinută de el, şi pînă la urmă învingătoare, era dreaptă. Frămîntat şi ros de îndoieli, îl căutase înainte de sciziune pe domnul Monk, spunîndu-i că vrea să renunţe la portofoliu şi să voteze împotriva lui Mildmay. Dar vechiul radicalist se zbîrlise la el, imputîndu-i că are o conştiinţă neostoită şi păgubitoare pentru un om de stat.

— Cu toţii o ştim — deşi nici unul mai bine decît onorabilul Mildmay — că orice teorie despre reprezentarea în Parlament nu ne poate ajuta să motivăm o circumscripţie ca Loughton mai mult decît am justifica faptul că un Huntingdonshire deţine tot atîtea mandate ca şi un East Riding. Compromisuri trebuie să existe, iar dumneata bizuie-te pe oameni care au studiat mai profund chestiunea şi pot preciza pînă unde e permis compromisul în clipa de faţă.

— Totul afirmă de influenţa nobililor, nu de puţinătatea alegătorilor, susţinuse Phineas.

— Iar dumneata l-ai priva pe un pair de influenţă ? Şi ai lipsi de sufragiu un Westmoreland ? Crede-mă, Finn, dacă vrei să te dovedeşti de folos, în chestiuni ca acestea trebuie să te supui neapărat colaboratorilor.

Tînărul se văzu strîmtorat cu răspunsul şi rămase tăcut, dar în sine nu era fericit. Şi poate mîhnirea lui era cu atît mai profundă cu cît se aşteptase ca Mildmay să fie înfrînt.

În zilele acelea, amintirea domnului Low îl prigoni la tot pasul. Nu o dată, în discuţiile avute cu el, dascălul se arătase net împotriva unor circumscripţii ca Loughton, declarînd că Daubeny ar proceda drept unindu-şi stindardul cu cel al lui Turnbull. Prin urmare, în clipa de faţă Low se dovedea realul reformator, pe cînd el se trezise obligat să lupte într-o bătălie pierdută, şi asta în numele unui abuz îndeobşte recunoscut.

Pe Bunce îl ocoli cît putu, ferindu-se de o discuţie dar, spre marele-i nenoroc, într-una din zile acesta îl prinse pe stradă şi îl săpuni fără milă.

— Slide te-a scuturat cam tare dăunăzi. Aşa e, dom'le Finn ? Prea te-a luat în tărbacă, cum i-am zis-o şi eu.

— Domnul Slide e liber să împroaşte cît venin ar pofti, se arătă el nepăsător.

— Absolut ! Presa e liberă încă, mulţumim cerului. Da' zău, n-avea rost să facă aşa tărăboi cu amărîta aia de circonscripţie a lordului care şi-aşa e pe ducă. Fincă i-a cîntat cucu, ascultă ce-ţi zic eu, dom'le Finn.

— Cred că da, îl încuviinţă cu jumătate de gură.

— Şi nu numai ei, ci la toate şapte. Le-o cădea cam din pod unora, numa' că Parlimentu' le face felu' la sigur. Auzi la de-alde domn' Mildmay, să tragă de ele ca de un gumilastic, doar şi doar le-o scăpa. Ce prostie ! Da' îl iert, că-i bătrîn. Numa că trebe să-şi ia tălpăşiţa.

— Vom afla în curînd şi de asta, fii liniştit, Bunce.

— Cît despre 'mneata, dom'le Finn, de-o fi să nu mai pupi nici o circonscripţe, te vedem iară pe la birou' d'avocatură. Şi chiar ţi-aş dori. E mai bine, ascultă ce-ţi zic eu. Zău aşa.

Şi cu acestea Bunce dispăruse în mulţimea trecătorilor de pe stradă.

Odată ce Turnbull obţinuse ce dorise, circumscripţia Loughton era sortită picirii şi, împreună cu ea, alte şase au fost afurisite, exorcizate şi, în sfîrşit, trimise pe lumea cealaltă de vocile unor gentilomi care proclamaseră de-a lungul întregii lor existenţe plăcerea acestor vicii frumoase, deşi, în străfundul cugetului lor, detestau orice fel de schimbări ce vizau reprezentarea în Parlament. Dar faptul acesta nu micşora cu nimic înfrîngerea domnului Mildmay. Potrivit înştiinţării lui Daubeny, în seara următoare şi la ora fixată premierul făcu declaraţia făgăduită. Vorbind rar şi calm, domnia sa anunţă că depusese demisia în mîna Majestăţii Regale, iar aceasta i-o acceptase. Fiind foarte bătrîn, simţea că sosise clipa cînd i-ar sta bine să se retragă, ducînd o viaţă tihnită, aşa cum poate şi-o merita după îndelunga sa trudă. Sperase, e adevărat, să vadă aprobată legea pe care o propusese, ca un fel de încoronare a existenţei sale politice. Dar cum era prea în vîrstă şi prea înrăit în prejudecăţi — după propria-i exprimare — nu putea să se plece concesiilor mai mult decît o făcuse, astfel că se

vedea nevoit de a lăsa în grijile altora proiectul încă neacceptat. În continuare, înştiinţă plenul că Majestatea sa trimisese după onorabilul Gresham şi avusese cu acesta o îndelungă întrevedere. Referindu-se la proiectul reformei pe care îl părăsea, lăsîndu-l încă neaprobat, Mildmay îşi arătă deplina încredere că, în ciuda dezacordului manifest al lui Gresham faţă de clauza votată cu o zi înainte, prin eforturile reunite ale opoziţiei şi ale cîtorva liberali radicali, atît Gresham cît şi colegii acestuia vor continua lupta pentru a-l duce la desăvîrşire, spre binele ţării şi în interesul Majestăţii Sale. După aceasta, va urma, se înţelege, dizolvarea ambelor Camere, iar viitorul guvern se va alcătui în raport de voinţa poporului, exprimată în alegeri.

Din spusele sale se desprindea limpede faptul că domnul Gresham se va ocupa pînă la capăt de legea electorală, indiferent de schismele iscate împotrivă-i, singura prefacere de moment constînd în alegerea unui înlocuitor al domniei sale la ministerul afacerilor externe.

O altă semnificaţie ce-l viza direct pe eroul nostru era aceea că îşi pierduse mandatul, iar în Loughton nu se mai făceau alegeri de-a pururi.

— Dacă eram în locul lui Mildmay, aş fi renunţat de mult la proiectul reformei, bombăni lordul Brentford cu ciudă. Dar vorba aceea, nu puteam să mă amestec.

Sesiunea s-a prelungit încă două luni — compromiţînd pînă şi sezonul de vînătoare de potîrnichi — iar la sfîrşitul lui august legea electorală intră în vigoare.

— N-am să mai scap cu viaţă din dandanaua asta, se tînguia respectabilul Ratler lui Phineas într-o seară toridă, cînd zăceau pe băncile Parlamentului. Nu cred că a mai existat în istorie o sesiune aşa de lungă. Gîndeşte-te numai, ce calvar este pentru mine să-i ţin pe oameni închişi ca într-o cuşcă, în plin august, cînd termometrul arată peste 30 de grade, iar Tamisa duhneşte ca o... ca un leş. Am să mor, să ştii, dragă Finn !

Şi totuşi, onorabilul Ratler nu se prăpădi.

În ultima zi a sesiunii, Laurence Fitzgibbon demisionă. Potrivit zvonurilor interceptate de Phineas, lordul Cantrip îl îndemnase la pasul acesta, deşi toată povestea

rămînea pentru el o enigmă. Peste mirarea ce i-o stîrni la început, avea să se aştearnă însă uimirea cînd domnul Gresham îi oferi portofoliul abandonat de prieten.

— Eu nu am mandat în Parlament, obiectă năucit de surpriză şi de bucurie.

— De mîine nici unul dintre noi nu mai avem, îl linişti celălalt.

— Numai că eu nu prea văd unde o să candidez...

— Alegerile vor avea loc de-abia în noiembrie, iar pînă atunci ai timp să te rostuieşti. Domnul Monk cît şi lordul Brentford pare-se că te văd de pe acum în Cameră.

Şi astfel se încheie sesiunea şi se zămisli faimoasa Reformă Electorală din anul de graţie 1832.

CAPITOLUL XLVIII

„DUCELE"

PE LA MIJLOCUL lunii septembrie, familia Palliser dădu o grandioasă recepţie la conacul lor botezat „Matching Priory". Musafirii fuseseră aleşi după apartenenţa şi vederile politice, astfel că nu exista un bărbat de faţă care să-şi fi dat votul în favoarea lui Turnbull şi nici soţia, fiica ori sora vreunui parlamentar stigmatizat de o asemenea faptă. In perioada cînd avu loc mai susposmenitul eveniment se punea aşa mare preţ pe concepţiile politice, că orice petrecere era menită să întrunească oameni cu aceeaşi optică şi atitudine în activitatea de toate zilele.

Întrunind condiţiile necesare, Phineas fusese invitat şi el, iar la sosire constată că jumătate din membrii guvernului se adunaseră la conacul din Matching. Afară de Kennedy şi consoartă — care, din nu se ştie ce pricini, nu se aflau printre oaspeţi — întîlni o sumă de cunoscuţi şi amici, ca onorabilul Monk, domnul Gresham, lordul Thrift, ducele şi ducesa de St. Bungay, doamna Max Goesler, şi doamna Bonteen — al cărei soţ întîrziase cu treburi — iar în următoarele două zile urma s-o vadă

și pe Violet Effingham, deasemeni poftită, ba chiar și pe Chiltern, așteptat la sfîrșitul aceleiași săptămîni. Dealtfel lady Glencora se grăbise a-l vesti încă de la primele vorbe despre venirea lui Chiltern, lăsîndu-l să întrevadă prin zîmbetele și privirile insinuante că era la curent cu duelul. Dar ca să nu-i dea apă la moară, Phineas ripostase pe tonul cel mai nevinovat :

— Mă bucur nespus să-l revăd.

— Cred și fără să-mi spui, rostise gazda complet dezarmată. Și cu aceasta, iscodeala ei se curmă.

Pe lîngă persoanele menționate, conacul mai găzduia și pe soții Grey — prieteni la toartă cu familia Palliser — ca și pe ducele de Omnium, poposit în aceeași zi cu tînărul Finn, însă mai către seară, cînd tocmai se schimbau toaletele pentru cină. Ducele de Omnium era unchiul amfitrionului și o mare personalitate în ochii aristocraților. Pe ce temeiuri îl considerau ca atare ? Ne-ar fi imposibil s-o spunem, dar în mod cert i se acorda infinit mai multă prețuire și stimă decît altui duce, tot acolo prezent și anume, ducelui de St. Bungay. Acesta era și fusese dintotdeauna un politician consecvent, destoinic, util — ca orice pair din Camera Lorzilor — făcînd parte din mai multe guverne, asumîndu-și răspunderi în orice moment critic și dovedindu-se credincios atît onorabilului Mildmay cît și predecesorului său de la cîrma partidului liberal. Pe scurt, cam așa își slujise ducele de St. Bungay țara, în vreme ce ducele de Omnium nu-i dăruise nici o singură zi din întreaga sa existență. Dar asta nu-i împiedica să poarte amîndoi Ordinul Jartierei — cel dintîi, natural, în virtutea serviciilor aduse; al doilea, numai fiindcă era ducele de Omnium ! Primul avea reputația unui om de mare ținută morală, recunoscut ca părinte și soț devotat precum și amic de nădejde, pe cînd celălalt nu vădea prin nimic asemenea merite. Și totuși, lucru bizar, societatea lui nu-i arăta doar respectul nutrit pentru ducele de St. Bungay, ci aproape îl zeifica.

Secretul acestei inexplicabile adorații se datora poate faptului că ducele de Omnium apărea rareori în mijlocul semenilor britanici, învăluindu-se în enigmatica izolare pe care i-o înlesneau avuțiile și înaltul său rang. Așa

se explică, de pildă, cum la puține minute de la descinderea sa în conac, doamna Bonteen, zguduită de vestea ivirii acestui personaj de legendă, îi șușotise lui Phineas cu o gravă solemnitate :

— În sfîrșit, îl vom vedea ! A sosit printre noi !

La care tînărul întrebase nedumerit :

— Despre cine vorbiți ?

— Despre ducele de Omnium ! îi spusese cu aceeași emoție dar și cu oarecare mustrare în voce pentru indiferența ce-o arăta. A existat o mare îndoială în privința venirii sale, continuă aferată. Însăși lady Glencora zicea că ducele nu promite niciodată cu certitudine. Dar vai, sînt așa de bucuroasă că de astă dată ne-a onorat cu prezența !

— Nu cred să-l fi văzut vreodată la față, spuse tînărul cu același aer de condamnabilă nepăsare.

— Oo, eu am avut fericirea ! se împăună doamna Bonteen. E un bărbat de toată splendoarea ! Ce drăguț din partea amfitrioanei să ne ofere o asemenea plăcere și cinste ! Pentru că, știi, se întîmplă teribil de rar ca ducele să vină la o petrecere cu atîta lume. Se vede că, într-adevăr, lady Glencora are un mare ascendent asupra domniei sale de cînd i-a asigurat un moștenitor. Doar știi povestea, îmi închipui.

— Habar nu am, mormăi Phineas. Și pare-mi-se că lady Glencora are trei sau patru copii.

— Acum da, însă un an și jumătate după căsătorie, nu apărea nici un moștenitor și ajunseseră *au désespoir*. Ducele era cît pe aci să se certe cu Palliser, cu nepotul adică, iar acesta se gîndea la o separare.

— N-am auzit un cuvînt despre această poveste, zise Phineas destul de apatic, fiindcă nu o înghițea pe doamna ce-i furniza informațiile.

— Așa e, te rog să mă crezi, căută ea să-l asigure, văzîndu-i lipsa de interes. De cînd s-a născut băiatul, lady Glencora face tot ce dorește din duce. În primăvară l-a convins, de exemplu, să ia parte la alergările hipice de la Ascot, unde Excelența sa a cadorisit-o cu unul din caii favoriți pe care, după cît vorbea lumea, dăduse trei mii de lire.

— Și a cîștigat cu el lady Glencora ?

— Nu, iar bietul domn Palliser nu știa ce va face cu animalul. Totuși consider extraordinar gestul ducelui, nu găsești ?

În ciuda indiferenței pe care o afișase în convorbirea cu doamna Bonteen pentru a-i demonstra cît de puțin îl interesează un nobil neangajat în politică, Phineas se simțea încolțit de curiozitate. Oare cum arăta personajul descris despre care auzise atît de mult comentîndu-se, dar pe care nu îl zărise nici măcar odată ? În ce chip se purta și ce perle scotea din gură de ajunsese să fie zeificat ? Desigur pe el nu avea să-l dea gata, fiindcă o să-l privească la fel ca pe orice bărbat, își spunea înainte de a-l întîlni. Pentru ca, mai tîrziu, cînd coborî în salon, pentru cină, să se surprindă dominat de complexe și să se înfurie. În loc să se amestece printre oaspeți, cum o făcea totdeauna, rămase într-un colț, rezervat — pricină pentru care se mînie și mai tare.

De ce să se poarte altfel decît avea obiceiul pe motiv că în începere se afla ducele ? se mustra cu asprime. Însă fără efect.

Din colțul retras unde se înțepenise trăgea cu ochiul spre fereastra largă și arcuită înaintea căreia se afla ducele împresurat de cîțiva musafiri. Îi privea pe furiș cum stau la sfat, în vreme ce el își spunea că nu are dreptul să-și facă vînt singur pe lîngă o personalitate atît de distinsă ca marele duce de Omnium. Printre cei adunați în jur, se găsea și doamna Max Goesler, pe care, la un moment dat, o văzu retrăgîndu-se. Pesemne că una din remarcile dînsei nu fusese primită cu așteptata condescendență, intui Phineas, deși chipul femeii nu trăda nici urmă de amărăciune. Din contră. Luminat de cel mai strălucitor zîmbet și cu un aer de mulțumire deplină, doamna se așeză pe colțul unei sofale nu departe de el. Și totuși, fusese jignită, își repetă, observînd-o mai cu atenție.

— V-am căutat în două rînduri la Londra, dar nu am avut norocul să vă găsesc, îi zise venind mai aproape.

— Am aflat, însă de ambele dăți eram așa prinsă cu invitațiile, încît ar fi fost imposibil să găsesc un răgaz în care să te primesc. Ce poate face o femeie cînd un gentilom dorește s-o vadă în august ?

— Iertați-mă, v-am căutat în iulie.

— Exact. Pe data de treizeci și unu. Să nu-ți închipui că nu aș fi la curent. Doar țin o evidență cît se poate de riguroasă în această privință. Neșansa a fost că ne-am cunoscut în plin sezon, cînd eram ocupată. Să sperăm însă că în cel viitor vom avea mai mulți sorți să ne întîlnim. Iar deocamdată să profităm de plăcuta reuniune de aici.

— Cum adică să profităm ? Distrîndu-ne ori trăgînd foloase politice ?

— Distrîndu-ne, se înțelege. Cum aș putea gîndi altfel cînd îl avem pe ducele de Omnium printre noi ? Simpla-i prezență mă face parcă să mă simt mai înaltă. Pe dumneata, nu ? Sau răsfățat de noroc, cum te știu, ai avut privilegiul să-l cunoști dinainte ?

— O dată, fiind într-un parc, mi se pare că am văzut un joben din spate, iar cineva, de alături, mi-a spus că înlăuntrul jobenului se afla capul ducelui.

— Doar așa l-ai văzut ?

— Închipuiți-vă.

— Și acum nu te simți în slăvile cerului ?

— Cum de nu ! Încuviință în batjocură, adăugînd mai pe urmă : Drept cine mă luați, doamnă Goesler ?

— Scuză-mă, dar eu parcă plutesc de încîntare, vorbi tot ironică. După care completă pe un alt ton : În realitate, îl consider un tont și un lipsit de inimă. Nu știu să fi făcut un singur gest generos.

— Nici atunci cînd i-a oferit nobilei noastre gazde — lady Glencora — un frumos cal de curse ? persiflă Phineas.

— Mă întreb dacă și asta-i adevărat. Ai auzit de cînd ești o asemenea absurditate ? Cum am spus adineauri, nu cred să fi făcut nimic pentru nimeni. Dar vorba ceea, este duce de Omnium ! Și de vreme ce s-a născut cu un nume și un rang ca acestea, la ce s-ar mai sinchisi și de alții afară de sine ? !

Chiar în secunda aceea lady Glencora le curmă dialogul, invitîndu-l pe Phineas să-l prezinte grandiosului personaj care își exprimase dorința de a-l cunoaște. Chemat de amfitrioană, tînărul trebui s-o urmeze cu un amestec de silă și de plăcere. Ducele îi întinse mîna în-

clinîndu-se de-abia perceptibil, și pe urmă spuse ceva despre borfașii care te sugrumă pe stradă — o aluzie, firește, la atacul suferit de onorabilul Kennedy al cărui salvator era Phineas. În buimăceala sa de moment, acesta nu prinse tîlcul remarcii, iar cînd se dezmetici, îndrugă un răspuns destul de neizbutit. Zadarnic se străduise să-l considere pe cel dinainte un om oarecare și să-i vorbească în felul său degajat. Magnifica sa prezență îi nimicise controlul de sine, zăpăcindu-l cu totul. După nefericita sa replică, ducele făcu altă minusculă plecăciune, întorcîndu-i princiarul lui spate și adresîndu-se cu respect unui favorit din grupul în care se afla. Umilit, Phineas se retrase, urîndu-l pe duce, furios pe el însuși, dar grijuliu s-o evite pe doamna Max Goesler, pentru că nu ar fi vrut să-i răzbune ofensa ei de adineaori prin umilința ce-o suferise.

Se îndreptă așadar spre alt colț al salonului, urmărit de întrebarea dacă pe viitor, cînd va dispune de cuvenita putere, nu avea datoria să pună umărul la nimicirea tuturor ducilor de Omnium.

La cină, se trezi așezat între antipatica doamnă Bonteen și ducesa de St. Bungay — un aranjament cum nu se poate mai prost inspirat. Într-un capăt al mesei trona marele duce, avînd-o pe lady Glencora în dreapta și, printr-un joc al norocului, pe doamna Max Goesler în stînga. Și cum tînărul nostru nu avea nimic mai bun de făcut, cît rămase la masă urmări strălucitele operații de învăluire ale mult iscusitei doamne. Înaintea venirii în sufragerie, fusese rănită de duce, care probabil nu-i răsplătise prin augusta sa plecăciune cine știe ce afirmație. Ultragiată, scăpase vreo două remarci răutăcioase de față cu Phineas, dar cînd norocul se arătase așa generos, plasînd-o chiar alături de el, nu era atît de naivă ca să nu folosească ocazia. Cît li se serviră supa și peștele, doamna nu scoase o vorbă, de parcă și-ar fi pierdut graiul. Păru să-l recapete de-abia după primul pahar de șampanie, cînd articulă însă numai vreo două cuvinte. Tăcută și concentrată asupra mîncării, se uita cu discreție cum ducele refuza fel după fel pînă cînd, la un moment dat, îl prinse în mrejele conversației, ținîndu-l atît de strîns și de dibaci încît, pînă veni rîndul fripturii de miel, îi

cîştigase atenţia, iar cînd se ajunse la fructe, remarcabilul comescan şedea aplecat înspre ea, zîmbindu-i cu cea mai mare bunăvoinţă.

— Nu consideraţi că sesiunea parlamentară a ţinut peste măsură de mult? îl întrebă ducesa pe Phineas.

— Într-adevăr, a durat foarte mult, încuviinţă tînărul, urmărind fascinat măiestritul joc al doamnei Max Goesler.

— Ducele a găsit-o extrem de obositoare.

— Pe bună dreptate, îi răspunse pe sponci, fiindcă nu dorea să întreţină un dialog care nu-i procura nici un fel de plăcere.

E drept că sesiunea fusese deosebită, dar nici mai lungă şi nici mai istovitoare pentru ducele de St. Bungay decît pentru restul parlamentarilor. Şi apoi, oricît de mare respect îi purta acestui înalt demnitar, găsea deplasate şi complet neinteresante văicărelile soaţei.

— Şi după toate cele îndurate, trăim nişte zile atît de nenorocite, se plînse ducesa în continuare, gîndindu-se, pasămite, atît la demisia domnului Mildmay cît şi la retragerea eminentului soţ, care abandonase activitatea politică.

— Eu nu le văd chiar atît de precare, o contrazise Phineas pîndind-o pe doamna Max Goesler care, în momentul acela, strălucea de bucuria victoriei. Atît de radioasă privea împrejur încît, la vederea ei, neslăbitul observator simţi dintr-o dată ambiţia de a-l surpa pe ducele de Omnium în preţuirea acestei frumoase şi inteligente femei. Poate zănateca lui dorinţă n-ar fi căpătat viaţă dacă doamna Max Goesler i-ar fi aruncat măcar o scînteie din miriadele ce-i clipoceau în ochii albaştri şi mari. Dar pentru el nu avusese nici una.

Violet Effingham sosi în ziua fixată şi nu singură, ci însoţită de lordul Brentford, spre mirarea lui Phineas. La început îşi închipui că totul era un aranjament, pentru ca tatăl şi fiul să se întîlnească şi să se împace la conacul familiei Palliser. Dar presupunerea sa nu avea să se adeverească, întrucît lordul zăbovi doar o noapte, iar după amănuntele date de Violet, nici prin gînd nu-i trecuse să se vadă cu Chiltern acolo.

— Nu-ți închipui cît l-am rugat să rămînă, îl informase ea dimineața, după plecarea bătrînului. Am stăruit în fel și chip, căzîndu-i chiar în genunchi.

— Și care i-a fost reacția ? o descusu Phineas.

— Și-a petrecut brațul în jurul gîtului meu și mi-a spus... vai, dar ce nu mi-a spus ! Mi-ar fi peste putință să-ți redau totul. Așa că mă limitez numai la încheiere, cînd mi-a zis că de-l fac pe Chiltern să vină acasă, o să sacrifice — precum scrie în scriptură — viteii cei mai tineri și grași în semn de recunoștință. Sînt hotărîtă să-mi dau toată silința ca să-l conving să se întoarcă la taică-său. Și pe dumneata, domnule Finn, te conjur să-mi urmezi exemplul. În fond, sînteți prieteni și sînt sigură că mica voastră năzbîtie de pe meleaguri străine nu v-a înstrăinat.

Zîmbindu-i cu bunăvoință, Phineas îi făgădui ajutorul cerut. Vorbea degajat și privind-o în ochi, de parcă strunele sufletului cîntau imnuri de bucurie, cînd de fapt inima îi devenise parcă de gheață, deoarece, în vreme ce-o ascultase pledînd pentru Chiltern, se simțise pentru prima dată mușcat de îndoială. Pentru întîia oară de cînd știa că Chiltern fusese respins îl străfulgerase ideea că Violet l-ar putea accepta de bărbat. Dar, în ciuda dezorientării și amărăciunii, îi declară că le revenea amîndorura datoria să-i împace pe tată și fiu.

— Sînt așa fericită să te aud spunînd toate acestea și am convingerea că nimeni nu va putea să-l influențeze ca dumneata. Ce preț va pune pe poveștele mele ? Poate cu mine va refuza să și abordeze acest subiect. Pe cînd cuvintele dumitale vor avea alt răsunet. Te respectă și te simpatizează, după cum ai simțit-o de atîta vreme, și să nu-ți imaginezi un moment că cele întîmplate l-au schimbat cu ceva.

Cum de știa Violet în ce măsură un pretendent refuzat îl stima sau îl privea cu ochi buni pe celălalt pretendent — și el respins mai pe urmă ? Și cum de vorbea cu asemenea detașare despre unul în fața altuia, ca și cînd niciodată nu o ceruseră în căsătorie ?

Bizară era postura în care se afla, se gîndi abătut. Ba chiar penibilă. Doar i-o spusese nu prea demult că, în pofida refuzului categoric, va reveni cu propunerea sa. Acum nu ar fi fost potrivit, se înțelege, mai întîi datorită

climatului creat de discuție și apoi fiindcă simțise că Violet își pusese mare nădejde și încredere în el, încît ar fi fost necavaleresc să se prevaleze de apropierea statornicită spre a-și susține propria cauză. Odată ce acceptase să-și unească eforturile ca să-l ajute pe Chiltern, cît dura alianța încheiată era absurd să mai stăruie într-o pretenție potrivnică lordului. Dacă, din întîmplare, s-ar fi ivit o clipă prielnică, pentru a-i reaminti de marea lui năzuință, de bună seamă că n-ar fi tăcut. Dar ca să caute el prilejul, forțînd oarecum lucrurile, așa cum făcuse în reședința din piața Portman, i-ar fi fost imposibil. De astă dată nu-i întindea nici o cursă, și acest lucru nădăjduia că îl sesizase și fata.

Marele duce venise pentru patru zile la Matching, iar în ea de a treia putea fi văzut plimbîndu-se alături de doamna Max Goesler călare pe niște roibi de toată splendoarea. Frumoasa lui parteneră era o amazoană desăvîrșită și o mare iubitoare a galopului, astfel că, la partidele cinegetice, gonea mai ceva decît haita de cîini. Dar fiindcă ducele prefera trapul, călărea alături de el la fel de încet și de înțepenită în șa ca statuia din opera Don Juan. Oaspeții spectatori — și în deosebi doamna Bonteen — susțineau însă că nu în același ritm lîncezit evolua și conversația dintre ei. În dimineața de după promenada pe cai, cei doi apărură din nou împreună, de astă dată pe terasa din spatele casei, unde sporovăiau urmărind o partidă de crichet desfășurată nu departe, pe pajiște.

— Dumneavoastră nu jucați niciodată? o întrebă ducele pe fermecătoarea doamnă din preajmă.

— Cum de nu, fac din toate cîte puțin.

— Sînt sigur că vă pricepeți grozav. N-ați dori să jucați?

— Pe moment, nu.

— Mi-ar plăcea să văd cum loviți cu ciocanul.

— Regret că dorința Excelenței voastre nu poate fi împlinită. Am jucat atît de mult crichet că pur și simplu m-am plictisit de el și îl consider acum potrivit doar pentru băieții și fetele tinere. În orice joc, cum se știe, se caută un prilej de a flirta. Iar crichetul îl oferă din plin.

— Dumneavoastră nu flirtați niciodată ? o iscodi ducele.

— Niciodată la crichet, preciză ea cochetă.

— Dar ce decor preferați pentru înfiripărea unei idile ?

— Oo, depinde de foarte multe și în primul rînd de curtezanul ales. Excelența voastră ce-ați sugera ?

— N-aș putea să vă spun. Sînt total ignorant în materie.

— Atunci ce-ați zice de doi amorezi aflați pe o creastă de munte, pîrguită de revărsatul zorilor, într-o zi de vară?

— Ooo, mă faceți să tresar cuprins de fiori, se scuturâ ducele.

— Sau într-o barcă, pe un lac, într-o seară estivală ; ori gonind nebunește alături, la o partidă de vînătoare, fără țipenie de om împrejur, pe distanțe imense ; sau pe puntea unui vapor ; ori în străfundul unei mine de sare, ori într-un spital militar, pe timp de război ; sau într-o călătorie cu trenul de la Paris la Marsilia ?

— Iertați-mă, doamnă, însă aveți cele mai incomode idei cu putință !

— Nu mă îndoiesc că Excelența voastră le-a încercat pe fiecare din ele și cu succes, zise provocatoare. Dar la urma urmelor, s-ar putea foarte bine ca un fotoliu îmbielor, înaintea unui cămin cu bușteni încinși, să le bată pe toate...

— Sînt de acord ; întru totul de acord, declară ducele și, venind mai aproape de ea, îi șopti ceva la ureche, la care doamna zîmbi și roși. Pe urmă îi oferi brațul și o porniră către sufragerie, unde mai toți musafirii se adunaseră pentru masa de prînz.

Tot timpul cît ducele și doamna Max Goesler șușotiseră pe terasă, iscoditoarea soție a lui Bonteen le dăduse tîrcoale, adulmecîndu-i pizmuitoare și curioasă, potrivindu-se să le întrerupă șueta cu un pretext oarecare dar neîndrăznind să treacă la fapte. Ducele nu-i observase patrularea neostoită, însă doamna Max Goesler o văzuse de la bun început, pricepîndu-i și tîlcul. De aceea, cînd la puține minute, o întîlni între patru ochi, îi plăti polița în modul cel mai candid.

— Drăguță doamnă Bonteen, pentru ce n-ai venit lîngă noi, pe terasă ? Ducele era așa de bine dispus.

— În ocazii din astea, al treilea strică fasonul, îi răspunse cealaltă care, simțindu-se înțepată, se cătrănise așa rău, de nici nu găsi cuvintele ca s-o ardă cum i-ar fi plăcut.

Curînd după aceea, aceeași șușoti gazdei:

— Prietena noastră, doamna Max, are o nouă cucerire la buzunar.

— Sînt încîntată! exclamă lady Glencora cu o bucurie cît mai puțin artificială. E un noroc așa mare să ai printre invitați o persoană care să-l amuze pe unchiul. Doar știi că nu oricine poate să-i adreseze cuvîntul și nici el nu se amestecă în vorbă cu ficcare.

— Ei bine, cu ea a turuit cît l-a ținut gura, grăi doamna Bonteen mai furioasă ca oricînd.

CAPITOLUL XLIX

REVEDEREA RIVALILOR

ÎN ZIUA CÎND CHILTERN era așteptat la conac, Phineas de-abia își mai stăpînea emoția și nerăbdarea. Întors de la vînătoare, află că lordul sosise și atunci o porni, așa cum era îmbrăcat, în căutarea proaspătului venit. Intră în sala de biliard, apoi în salon și, în cele din urmă, în bibliotecă. Însă nu îl găsi nicăieri. În drum spre alte încăperi, se întîlni cu Violet Effingham și prima lui întrebare a fost:

— L-ai văzut?

— Da. Pînă acum o jumătate de oră ne-am plimbat împreună, prin parc.

— Și cum e? Hai, spune-mi ceva despre el.

— Nu l-am pomenit niciodată mai drăguț și mai bine dispus. Despre întoarcerea sa la Saulsby nu mi-a făcut nici un fel de promisiune, dar nici nu a zis că n-o să se ducă.

— Știe că sînt aici? o iscodi Phineas mai departe.

— Da. L-am anunțat eu. Și i-am spus cît de bucuroasă aș fi să vă revăd împreună... prieteni, ca înainte.

— Și el ce a răspuns?

— A rîs şi a zis că eşti cel mai cumsecade om de pe tot pămîntul. Astea i-au fost cuvintele şi consider de datoria mea să ţi le repet întocmai. Pricepi ?

— Dar de ce a rîs ? se arătă intrigat.

— Habar nu am, însă presupun că se gîndea la o scurtă călătorie pe care a făcut-o cîndva în Belgia şi băgase de seamă că ştiu şi eu despre ea...

— Şi astăzi mă întreb de unde ai aflat. Dar asta nu are importanţă şi nu am de gînd să pun întrebări. Să revenim deci la prietenul nostru. Deoarece nu mi-ar plăcea ca revederea noastră să se producă de faţă cu toată lumea, am să-l caut acum, în camera sa.

— Du-te, du-te, îl îndemnă Violet. Ai face un gest minunat.

Aşa că Phineas trimise cartea de vizită printr-un lacheu, iar la puţin după aceea se înfăţişă înaintea uşii lui Chiltern. În fracţiunile de secundă cît zăbovi cu mîna pe clanţă recapitulă cu repeziciune situaţia în care se afla. La ultima întîlnire cu tînărul dinăuntru, amîndoi se aflaseră cu pistoalele în mînă, ia Chiltern, pornit contra lui, încercase cu tot dinadinsul să îl răpună ca pe orice adversar. De atunci trecuse o vreme, rana se vindecase, însă pricina certei lor sîngeroase rămăsese la fel de vie şi de actuală ca în ziua duelului. El, Phineas, nu renunţase la Violet. Pe de altă parte rivalul nu-i dăduse de înţeles că e dispus să încheie armistiţiu. Pînă şi la scrisoarea trimisă, nu binevoise a-i da un răspuns, unicul semn de bunăvoinţă aflîndu-l numai în relatările făcute de Violet. Dar putea să se bizuie numai pe spusele fetei ? Nu se putea întîmpla ca, deschizînd uşa, să se trezească în faţa unui vrăjmaş fioros, care să se repeadă la el, făcîndu-i cine ştie ce scenă într-o casă străină ? Totul era cu putinţă, însă, cu oricare riscuri, trebuia să-l înfrunte. Mai bine între patru pereţi şi fără martori, decît într-un salon înţesat de mutre simandicoase. Înarmat cu acest gînd, deschise uşa şi apăru înaintea lui Chiltern.

— Ei, iată-te amice ! îl întîmpină lordul vesel, şi pe loc Phineas se scutură de orice îndoială, strîngîndu-i mîna fostului şi actualului său prieten. Care va să zică aşa, ne-am văzut şi subsecretar de stat ? continuă Chiltern pe acelaşi ton jovial.

— A trebuit să mă înham cînd am fost atît de frumos îmbiat.

— Nu zic ba, dar trebuie să fie foarte plictisitor.

— Nu mă plîng. Mie îmi place munca.

— Credeam că îţi place mai mult vînătoarea. Dear călăreai aşa bine. Năravaşul Boncbreaker te aşteaptă iarăşi în grajd. Fraierul care l-a cumpărat nu l-a putut stăpîni sub nici un cuvînt şi pînă la urmă i-am restituit banii primiţi.

— Nu văd de ce ai făcut acest lucru.

— Pentru că eu am avut imprudenţa să-l vînd. Nu ştiam ce zănatec e ? Îţi aminteşti ce-ai păţit cu el la vînătoarea la care eu am nimerit într-un rîu ? Atunci am scăpat ca prin urechile acului. Închipuieşte-ţi, să te trezeşti sub o namilă ca armăsarul care mă răsturnase. Mă apăsa de simţeam că-mi dau duhul ! Să lăsăm însă astea şi să vorbim despre tine. Te văd invitat printre mărimile de aici... iar petrecerea mi se pare o reuniune politică, nu ?

— Exact, încuviinţă Phineas.

— Dar ia spune-mi, cum îţi vei face rost de un mandat?

— O, te-aş ruga să nu vorbim de pe acum despre asta.

— E un subiect dureros, nu-i aşa ? Îmi pare rău că ai pierdut Loughton, însă găsesc că au procedat bine incluzîndu-l în transformările radicale.

— Şi eu sînt de aceeaşi părere, se arătă Phineas de acord.

— Şi totuşi, după cît mi se pare, ai votat împotrivă, bătrîne. Dar fii cuminte, nu te speria, că nu sînt pornit să te dojenesc. Ai auzit că tata a fost pe aici ?

— Da, însă nu a rămas decît foarte puţin.

— Am aflat-o şi cu de la Violet. Tu şi bătrînul vă aveţi bine ca întotdeauna ?

— Sper că da.

— Nu i-a ajuns la urechi mica istorioară ? întrebă lordul întinzîndu-şi gîtul într-un fel prin care voia să indice direcţia oraşelului Blankenberg.

— După cît îmi dau seama încă n-a auzit-o.

— Aşa susţine şi Violet care, după cum ţi-ai dat seama, este în temă.

— Se pare că da.

— Și Laura e la curent.

— I-am spus-o chiar eu.

— Pe naiba ! Te-ai apucat să te spovedești ? Păcat că n-ai agățat un afiș la Charing Cross, fiindcă atunci n-ar mai fi crezut nimeni o iotă din toată povestea. Dar vorbind serios, e bine că i-ai spus Laurei și într-una din zile o să afle și tata.

— Sper că te întorci la Saulsby, nu-i așa, Chiltern ?

— Ușor de întrebat dar mai greu de răspuns ! zise lordul oftînd. E drept că s-a trecut peste marea dificultate. Laura și-a primit, în sfîrșit, banii. Iar dacă tata va recunoaște că m-a nedreptățit în toate privințele, sînt gata oricînd să iau drumul spre Saulsby... și de acolo în Loughton, să te răstorn din deputăție... numai că Loughton nu mai există ca circumscripție, conchise rîzînd.

— Hai să vorbim serios, îl îmbie celălalt. Doar n-ai să te aștepți de la tatăl tău să declare că a greșit.

— Ei vezi, aici e buba cea mare. Dar pînă una alta, ne apasă alte canoane, printre care Alteța sa ducele, aflat printre oaspeții de aici. Tu cum ai scos-o la capăt cu acest individ plicticos ?

— Admirabil, se hlizi Phineas. A deniat chiar să mă salute, mișcînd din cap, se înțelege.

— E cel mai mare imbecil de pe glob, decretă Chiltern scîrbit. I s-or fi scurs ochii și după Violet, mă întreb ?

— Eu unul n-am observat, spuse prietenul.

— Nu i-aș da voie să stea în aceeași încăpere cu ea, continuă Chiltern cu același dezgust, la care Phineas nu mai zise nimic deoarece nu îi venea la îndemînă să vorbească de Violet Effingham.

— Tu cum o mai duci cu ea ? i-o trînti lordul pe neașteptate.

Surpriza întrebării și mai ales sensul ei delicat îl puseră în cumpănă pe junele nostru. Ca bărbat avea datoria să-i răspundă deschis ; și așa o va face. Dar nu se vor certa iarăși ?

— Hai, spune-mi, îl presă celălalt văzîndu-l că tace. Despre mine doar știi în ce stadiu mă aflu. M-a refuzat de trei ori. Oare ție să-ți fi surîs norocul mai mult ?

Vorbindu-i, Chiltern îl privea drept în ochi și într-un fel irezistibil, s-ar fi putut spune. Nu cu mînie, nici îngîmfare, ci cu sclipiri ștrengărești și voioase. Dar în același timp cu o stăruință care-l silea să-i dea un răspuns.

— Nu, rosti el în cele din urmă. Norocul nu m-a slujit mai mult ca pe tine.

— Atunci oi fi renunțat ? îl chestionă lordul.

— Nicidecum, se grăbi el să nege.

— Și ce ai de gînd să mai faci ? Haide să nu ne dăm după degete. La Willingord ți-am spus-o curat că o pățește cu mine cel care va încerca să mi-o sufle pe Violet. Și fiindcă ți-a cășunat să-mi faci chiar tu pocinogul, ai dat de bucluc. Dar asta nu înseamnă că ne vom duela veșnic.

— Sper și eu.

— Fii liniștit. Ar fi o mare prostie, cum socotesc că a fost și duelul trecut. Dar atunci, pe cuvînt, nu vedeam altă ieșire posibilă. În fine, s-a dus și să nu mai discutăm întîmplări consumate. Vreau să știu ce este în prezent.

— Și eu ce să-ți spun la una ca asta ?

— Adevărul. Nimic decît adevărul. Presupun că ai cerut-o. Așa e ?

— Da.

— Și te-a refuzat ?

— Ai ghicit.

— Și intenționezi să mai reeditezi încercarea ?

— Da, în cazul cînd mi s-ar părea că am șanse, mărturisi cu onestitate, ca imediat să adauge : ba încerc și fără speranțe.

— Atunci o pornim din același punct, Finn, pentru că și eu am de gînd să-mi reînnoiesc cererea. Cîndva ți-am declarat că am renunțat pentru totdeauna la Violet, dar pe atunci nu știam că vei intra și tu în competiție. Și apoi ce spune omul la disperare nu valorează nimic. Iar acum, că am încheiat pace și sîntem în clar, fugi de te îmbracă pentru dineu. A sunat clopoțelul de mai bine de o jumătate de oră și lacheul meu patrulează prin fața ușii așteptînd să îl chem să mă ajute la îmbrăcat.

Pe de o parte întrevederea cu lordul îl mulțumise, iar pe de alta îl amărîse teribil. Era o reală plăcere să

reînnoade prietenia cu Chiltern și o încîntare să vadă că acest nobil mărinimos — dar pe jumătate turbat — care dorise duelul și chiar îl ochise în umăr îi recunoștea meritul de a fi cumsecade și de a se fi purtat impecabil. Că doar asta însemnaseră afirmațiile sale, întreaga sa atitudine, și de aceea se simțea măgulit. Însă alături de aceste impresii agreabile, în inima lui încolțise credința că distanțele dintre Chiltern și Violet se micșorau zi cu zi. și pe motivul acesta lordul se arătase mărinimos. Iar dacă Violet avea să învețe a-l iubi, cum mai putea el să concureze un pretendent ca fiul și moștenitorul lordului Brentford ?

Seara, la cină. Chiltern o însoți pe Violet în drum spre sufragerie și, văzîndu-i, își spuse că aranjamentul se datora exclusiv gazdei, care pesemne ținea să slujească interesele moșierului de la Saulsby. Ca o compensație a șocului suferit, i se acordase și lui onoarea de a o conduce pe doamna Max Goesler și mai pe urmă de a-i sta alături, la masă. Cu numai două, trei zile în urmă, aceeași femeie frumoasă îi stîrnise ambiția de a-l eclipsa pe împăunatul duce, ca acum să-i piară această rîvnă și să se uite doar în direcția unde se afla Violet. O urmărea cu ochi și asiduu, deși complet inutil, fiindcă știa dinainte cum avea să se poarte cu Chiltern : drăguță, prevenitoare, prietenească, apropiată, ba încă și afectuoasă, fără ca cel de alături sau oricare din privitori să-i întrevadă adevărata intenție — dacă-l va accepta de bărbat ori se pregătea să-i trîntească un nou refuz. Dealtfel, pe cît o cunoștea Phineas, această tactică de a trata pețitorii respinși ca pe niște prieteni intimi și îndrăgiți o caracteriza pe Violet Effingham.

— Fii mai cu luare aminte, o auzi pe doamna Goesler de alături, căci ochii și întreaga expresie îți divulgă slăbiciunile inimii.

— Sper că nu, deoarece nu aș vrea să ghicească nici unul din cei de față locul ce-l ocupați dumneavoastră în ea, răspunse curtenitor.

— Frumos ai întors-o și foarte dibaci, dovedind mai multă vioiciune și duh decît ești bănuit că poți fi capabil în suferința în care te afli. Doar e limpede pe cine

iubești, fiindcă bărbații nu riscă voiajuri primejdioase în Belgia fără temeiuri solide.

— Ah, nefericita-mi călătorie în Belgia ! Căci așa a fost. Deși nimeni nu știe de ce.

— L-ai întîlnit pe lordul Chiltern acolo...

— Ei bine, l-am întîlnit.

— Și v-ați duelat.

— Doar nu mi-ați pretinde, mult stimată doamnă Max Goesler, să mă denunț singur !

— Dar a fost precis un duel și precis pentru domnișoara Effingham, care precis se consideră obligată să refuze doi tineri atît de lipsiți de minte și precis...

— Doamne, ce mai urmează ? o întrerupse Phineas exasperat.

— Nimic, mă opresc. Dacă nu ai destulă minte să sesizezi realitatea, nu e rolul meu să-ți deschid ochii. Ce am încercat, ca prietenă, a fost numai să te previn că privirea și chipul te trădează de la distanță, și s-ar cuveni prin urmare să fii mai atent.

În altă parte a mesei, Violet îl probozea pe nobilul Chiltern.

— Ai să te duci, nu-i așa, la Saulsby ?

— Încă nu pot făgădui, se încăpățîna el.

— Atunci îți spun eu că ai datoria să mergi. Degeaba te încrunți că nu mă impresionezi. Ce spune cea de a cincea poruncă a decalogului ?

— Dacă nu ai argumente mai bune decît cele zece porunci...

— Nici nu există mai bune, i-o tăie Violet. Și vrei să insinuezi că dumneata nu le prețuiești ?

— Vreau să spun că n-am să mă duc la Saulsby pe motiv că în Exodul din Biblie stă scris să respecți pe tatăl și mama ta, așa cum nici n-am să cred că vreun om a făcut ceva din ascultare față de aceste porunci.

— Vai, lord Chiltern ! se arătă tînăra îngrozită.

— Oamenii sînt atît de corupți și deprinși cu înșelăciunile că de cele mai multe ori nici nu știu pentru ce săvîrșesc anumite fapte. Sînt gata să mă duc și mîine la Saulsby, dar cu condiția să primesc o răsplată.

— Ce fel de răsplată ? îl întrebă ea roșind.

— Singura de pe lume care m-ar îndemna să fac orișice.

— Ai să te duci ca să-ţi faci datoria. Iar dacă nu eşti pătruns de acest sentiment, oricît de mult doresc să te văd pornind într-acolo, puţin îmi pasă dacă te duci ori nu.

De la Matching, lordul plecă împreună cu Phineas care urma să îşi vadă de slujbă pînă în octombrie, iar în noiembrie să se ocupe de alegerea sa într-o circumscripţie. Unde anume ? Habar nu avea. E drept că mai prinsese cîte ceva de veste cu privire la o eventuală candidatură, însă totul plutea în atîta nesiguranţă că nu îşi legase aproape nici o nădejde. Rămînea ca acum, la întoarcerea în Londra, să se vadă cu Ratler şi cu Barrington Erle şi să afle noi veşti, întrucît, potrivit unei înţelegeri, Erle se dusese la Saulsby să mai ştiriicească ce e cu grupul de circumscripţii din care făcea parte şi Loughton. Cu toată bunăvoinţa amicului, nu-şi punea mari speranţe nici în cercetările sale, ştiut fiind că Loughton era cea mai mică din cele patru circumscripţii alcătuind acest grup, iar una din ele avea de mult un reprezentant preţuit de localnici. Îngrijorat de sumbrele perspective, se agăţă de ideea că poate acuta cerinţă de cîteva locuri private în Cameră va pune parlamentarii pe gînduri, determinîndu-i, pînă în cele din urmă, să renunţe de a mai include şi Loughton în transformările stabilite.

Porni deci spre Londra cu Chiltern, care, din capitală îşi continua drumul spre Willingford, unde merse să-şi reia îndeletnicirea de vînător. În deşert îl rugaseră atît Violet cît şi el să se ducă la Saulsby. Lordul se arătase de neînduplecat. Ba la un moment dat, cînd Phineas se întrecuse cu stăruinţele, îi trîntise răspunsul că va regreta mult şi bine întoarcerea lui la Saulsby, prin care cu siguranţă voise a-i da de înţeles că în ziua împăcării cu lordul, Violet o să fie a lui. De-a lungul pledoariilor insistente, nici fata nu fusese scutită de unele replici stînjenitoare, ca de pildă :

— Doreşti să mă duc ? foarte bine. Promite-mi că mă iei de bărbat şi într-un ceas am pornit către tata să-i duc vestea cea mare.

Cum era de aşteptat, Violet nu se angajă cu nimic, iar cînd el îi răspunse cu duritatea-i obişnuită, tînăra îi zise:

— Eşti lipsit de mărinimie.

— Se prea poate, dar măcar nu sînt fals. Ce îmi iese pe gură e doar adevărul curat.

Între Phineas și doamna Max Goesler despărțirea fusese foarte duioasă. În cele cîteva zile petrecute împreună, tînărul îi povestise atîtea încît ea îi cunoștea viața și frămîntările mai bine decît cei mai apropiați prieteni din Londra.

— Să fii liniștit în privința mandatului, fiindcă în mod cert ai să-l ai, îl asigurase înaintea plecării. Doar nu se lipsesc mai marii din Parlament de un aliat atît de util ca dumneata.

— Poate nu știți, dar se intenționează ca de acum înainte nimeni să nu mai aibă puterea de-a disloca sau numi deputați.

— Intenția e foarte frumoasă, amice, dar învîrteli se vor face chiar dacă onorabilul Daubeny devine jurist și-l va lua ca mîna sa dreaptă pe Turnbull. Dacă vrei să fii ajutat să capeți un loc, să nu cumva să apelezi la gazeta „The People's Banner".

— Ferească-mă sfîntul ! se scuturâ Phineas.

— Ca să fiu sinceră, nu prea înțeleg bine ce înseamnă reglementarea sufragiului.

— Înseamnă o nouă gospodărire a circumscripțiilor, îi explică el.

— Sună foarte frumos și pare împregnat de iz liberal, cu toate că nu pricep mai nimic. Dumneata dorești o circumscripție electorală. Foarte bine. Numai că n-ai s-o ceri de la gospodarii localnici. Sper să nu comiți asemenea gafă... cel puțin la început.

— Atunci la cine să mă adresez ?

— O, unui mare patron al unei oarecari circumscripții sau eventual unui club ori chiar unei firme cu greutate. Electorii nu vor afla nimic despre asta pînă cînd li se spune. Nu se întîmplă așa ?

— Adevărul e, doamnă Max Goesler, că nu știu încotro s-o apuc. Mă simt ca un prunc rătăcit în pădure. Vă spun pe cuvînt de onoare. Iar dacă la sfîrșitul lunii ianuarie nu mă vedeți apărînd în Park Lane, să fiți sigură că am pierit în pădure.

— Şi atunci am să vin să te caut — cu o trupă de gospodari după mine. Dar să nu ne facem griji de pomană. Sînt sigură că mă vizitezi şi fără să rătăcesc prin pădurl. Nu cred în moarte fără semne premergătoare. Iar dumneata debordezi de vitalitate.

În timp ce-i vorbea, îl ţinea de mînă. Erau singuri într-o bibliotecă mică a conacului, cu uşa închisă, însă nu zăvorîtă, şi Phineas se simţea măgulit că doamna Max Goesler îl adusese acolo spre a-şi lua rămas bun în liniştc şi pe îndelete.

— Aş vrea să adaug ceva, domnule Finn, deşi parcă nu-s hotărîtă, continuă curtezana strîngîndu-l de mînă.

— Mie puteţi să-mi spuneţi orice, o încurajă tînărul.

— Şi totuşi, în ţara aceasta, în Anglia, există lucruri ce nu se pot spune, care sînt interzise printr-un consens general, cu toate că fără rost...

Nehotărîtă, conteni vorba şi rămase pe gînduri. în vreme ce Phineas îşi frămînta creierii încercînd să ghicească subiectul ocolit cu atîta prudenţă. Oare ce voia să-i încredinţeze ? Ce taină sau ce lucru o punea în dilemă ? Să fie vorba cumva... ? Dar nu. Era peste poate. Prea se ducea departe cu gîndul închipuindu-şi că vrea să-i declare că-l place. În modestia lui nu putea să conceapă aşa ceva, şi poate aceasta era meritul său cel mai mare, fiindcă, deşi răsfăţat de oameni şi de extraordinarele împrejurări prin care trecuse, nu cunoştea vanitatea. De aceea, nu stărui în ideea năstruşnică ce-i trecuse prin minte, alungînd-o degrabă şi detestîndu-se pentru că o concepuse.

— Mie puteţi să-mi spuneţi orice ca şi cînd nu ne-am afla în Marea Britanie, ci la Viena, o îndemnă iar.

— Dar nu pot să mă exprim în engleză, aşa că vorbesc franţuzeşte.

— Foarte bine, v-ascult.

Şi doamna Max începu să-i explice — roşindu-se, chicotind şi pe alocuri chiar poticnindu-se, în ciuda stăpînirii de sine ce-o vădea în deobşte — cum numai din întîmplare devenise bogată ; cum banii însemnau un drog pentru ea — banii trebuincioşi pînă şi gospodăriilor din pomenitele circumscripţii — iar dacă el ar dovedi înţelegere şi-ar vizita-o mai des, ar dispune de o prietenă cum nu se poate mai credincioasă.

Cînd încheie stînjenită, Phineas îi ridică mîna aflată într-a lui şi o sărută respectuos. După care îi spuse :

— Invitaţia dumneavoastră e atît de înţeleaptă, de generoasă şi de onorabilă pe cît ar fi de meschină, de ticăloasă şi josnică o acceptare din partea mea. Dar fie că reuşesc sau nu în proiectele mele, mă veţi revedea pînă la sfîrşitul iernii.

CAPITOLUL L

O NOUĂ IZBÎNDĂ

ÎNAINTEA PLECĂRII de la conacul familiei Palliser, Phineas îşi luă ziua bună şi de la Violet Effingham, fiecare spunîndu-şi lucruri mărunte şi obişnuite.

— Vom discuta iar la Londra. Nu-ţi face gînduri că nu vei fi deputat. Te văd de pe acum pe banca din Cameră, îl asigurase tînăra plină de optimism şi voioşie. Auzind-o, Phineas dăduse din cap şi zîmbise, deşi în sinea lui se întreba de unde avea să găsească numărul necesar de electori care să-l susţină în alegeri. Impasul în care se afla părea de nebiruit şi la gîndul acesta încerca să se mîngîie cu ideea că pînă aici îl slujise norocul, iar de acum înainte trebuia să-şi primească soarta cu resemnare.

Şi poate că ar fi reuşit să se consoleze, dacă nu revenea la Londra. Dar ajuns în metropolă se simţi din nou atît de robit de îndeletnicirea parlamentară încît îi lipsea pînă şi aerul din sala de întruniri. Se vede că i se impregnase în nări, la fel cum întreaga activitate îi pătrunsese în sînge.

Ce-ar mai fi însemnat viaţa lui în clipa cînd ar fi fost dislocat din acest mediu firesc ? După ce se înfipsese în politică, se bucurase de primele reuşite, îşi clădise platforma de pe care putea să întrevadă succesele viitoare, auzise în stînga şi în dreapta că are dreptul să aspire la posturi înalte, pentru ca după toate acestea să se trezească zvîrlit într-o existenţă plată, de rînd ! În care ce-l aştepta? Să bată tribunalele zilnic, pînă-i ieşea sufletul ; să asculte la oameni pe care nu dădea o para, socotindu-i, pe bună

dreptate, inferiori socialmente şi în alte privinţe ; să lucreze într-un birou mizerabil, cocoţat la mansarda unui imobil din Lincoln's Inn — cînd astăzi se lăfăia într-un cabinet de toată splendoarea, în clădirea Departamentului Coloniilor, de pe Downing Street ; să aibă ca ajutor o corcitură nenorocită de funcţionar şi comisioner, plătit cu şaptesprezece şilingi pe săptămînă — cînd în prezent dispunea de un secretar personal, feciorul unui marchiz şi răsfăţat de nenumărate fiice de conţi şi contese ! Aceste canoane şi umilinţe l-ar fi înnebunit, pur şi simplu !

Desigur le-ar fi îndurat — şi chiar cu mîndrie — de nu ar fi cunoscut alte satisfacţii. Numai că se înfruptase din ele şi le ştia gustul. Cînd toţi se împotriviseră, el provocase ursita, şi zarurile aruncate îi aduseseră înălţarea. Ca acum, cînd jocul aproape era cîştigat, să-l piardă aşa, peste noapte ? !

Deşi îngrozit de ce îl aştepta, era conştient că nu îi folosea la nimic să arboreze priviri disperate la cluburi ori să-şi trădeze deprimarea la slujbă şi, de aceea se străduia să umble cu capul sus.

Metropola era goală şi numai apropiatele alegeri mai sechestraseră cîţiva oameni politici care, altminteri, ar fi pornit-o la vînătoare după primii fazani. Printre puţinii sacrificaţi se număra şi Barrington Erle astfel că, la scurt timp de la sosirea lui Phineas, se întîlniră la club, iar primul începu să-l descoasă în legătură cu eventualele aranjamente făcute.

— Ai pontat pe undeva un loc unde să candidezi ? îl întrebă Erle.

— Nu prea, recunoscu celălalt cu jumătate de gură, dar am promisiunea lui Ratler că se interesează în mod serios pentru mine.

— Ratler face treabă bună în Cameră, însă, afară de asta, nu e bun la nimic, decretă Barrington. Mi se pare că nu ai absolvit Universitatea din Londra, aşa e ?

— Într-adevăr, confirmă Phineas amintindu-şi de succesele sale la Trinity. De ce te interesează ?

— Pentru că exista o portiţă. Ce ai fi zis de noua circumscripţie Stratford, din Essex ?

— Broadbury, fabricantul de bere, a plecat de pe acum într-acolo.

— Știu, și e dispus să investească oricît de mulți bani. Să ne gîndim prin urmare la alta. Loughton este grupată cu Smotherem, iar deputatul Walker are o poziție prea bună ca să-i reziste un rival. Deci nici aici nu e cazul să te propunem. Ar mai rămîne cătunele din Chelsea, dar o campanie electorală în Chelsea ți-ar înghiți parale cu carul.

— Și cu nu le am, îi spuse amicul rîzînd destul de forțat.

— Asta-i nenorocirea, suspină Erle. Să fiu în locul tău m-aș orienta spre Irlanda. Oare nu l-ai convinge pe Laurence să-ți cedeze mandatul ?

— Pe cine ? Pe compatriotul Fitzgibbon ?

— Întocmai. El nu mai pupă portofoliul pe care l-a deținut. Și nu din cauza altora, ci numai din vina lui, pentru că în săptămînile cît a fost la conducerea coloniilor, nimeni nu l-a putut face să-și arunce ochii măcar pe o hîrtie. Iar la încercarea lui Cantrip de a-i atrage atenția, a răspuns : „Pe toți sfinții din ceruri !" Atît, și nici o vorbă mai mult. Ceea ce nu i-a căzut bine lui Cantrip. S-o știi de la mine.

— Te cred. Dar lipsa de slujbă nu l-ar determina să renunțe la locul din Parlament.

— Natural. Pentru asta s-ar impune oarecare tranzacții, îl lumină celălalt, de unde Phineas deduse că ar fi trebuit să-l compenseze pe Laurence pentru cedarea titlului de parlamentar.

— Mă tem că nu se poate face nimic, rosti după oarecare gîndire. Chiar dacă Laurence ar renunța la mandat, nu l-aș căpăta eu.

— Ai avea vreo șansă în Loughshane ? veni Erle cu altă sugestie.

— Sincer să fiu, mă bătea gîndul să încerc.

— Cu siguranță ai aflat că Morris este bolnav.

Din capitolele anterioare cititorul poate își amintește că domnul Morris era fratele contelui Tulla și, ajutat de acesta, redevenise reprezentantul tîrgulețului Loughshane, în care inițial candidase Phineas.

— Pe cuvîntul meu, ar trebui să încerci, stărui Barrington Erle, fiindcă nu văd deloc cum am putea pune mîna pe o circumscripție în Anglia. După mine, este exclus.

Pesimismul său categoric îl intrigă pe tînărul nostru. Cu toată solicitudinea arătată, se vedea că Erle nu mai este prietenul devotat de pe vremuri. Probabil îl deranjase ridicarea vertiginoasă a protejatului și se gîndea să-l mătrășească din cale. Oricum, după convorbirea cu el, se apucă să-i scrie tatălui său, întrebîndu-l de circumscripție și de sănătatea deputatului Morris. În rîndurile așternute își povesti tot necazul cu sinceritate și chiar cu o doză de patetism. Poate greșise aventurîndu-se în politică, își făcea mea culpa, dar succesele îi dăduseră aripi, și astfel, o eventuală cădere ar fi îndoit de amară.

După ce își deșertă sufletul, împărtășindu-i părintelui cumpăna prin care trecea, se opri asupra aspectelor practice și imediate.

Potrivit convingerii sale, doar liberalii aveau să alcătuiască viitorul guvern. Era exclus ca în urma alegerilor să ia ființă o Cameră în favoarea conservatorilor. Iar odată format un Cabinet liberal, în mod cert avea să primească și el o dregătorie și, implicit, o stipendie. Cu o condiție : să fi găsit între timp o circumscripție pe care s-o reprezinte. De asta atîrna totul — existența lui, poziția pe care o cîștigase, propășirea pe mai departe.

Ultimul argument — pe cît de adevărat pe tot atîta de mișcător — avu cuvenitul răsunet. Bătrînul medic, care începuse să se mîndrească cu fiul, declară că e hotărît să îl sprijine cu prețul oricărui sacrificiu. Doamna Finn le spuse fetelor că și de-ar exista o singură circumscripție în toată Irlanda trebuia să fie a lui Phineas. Și în vreme ce toți se aferau, Mary Flood Jones ședea deoparte, întrebîndu-se în tăcere pe ce cale o să apuce Phineas dacă nu va fi reales. Oare avea să renunțe la Londra și să trăiască în County Clare, purtîndu-se ca orice îndrăgostit cu aleasa inimii ? Biata Mary, pierduse orice ambiție, ajungînd să-și închipuie că suprema fericire consta în a-ți vedea iubitul aproape. Și totuși, ar fi fost gata să ia în picioare tot drumul pînă la reședința contelui Tulla și înapoi, dacă prin asta i-ar fi putut înlesni mandatul trebuincios.

Chiar în mijlocul sfatului ținut de familia Finn, cineva veni cu solie din Castlemorris, chemîndu-l pe medic la căpătîiul domnului Morris care căzuse bolnav. Se părea

că vechea lui gută îi atinsese stomacul și, după aprecierile mesagerului, mult nu mai avea de trăit. Ceea ce se adeveri întru totul, deoarece, înainte ca doctorul să aibă răgazul de a-i răspunde lui Phineas, domnul Morris se strămută printre iluștrii săi străbuni.

Ca unul suficient de inițiat în materie de alegeri parlamentare, medicul era perfect conștient că șansele candidatului cresc cu cît își precipită intervențiile, și își mai dădea seama că decesul domnului Morris întărîta multe pofte și ambiții în legătură cu Loughshane. Drept care, se impunea să discute cît mai de grabă cu pacientul său, contele Tulla. Dar cum să aducă acest subiect pe tapet atîta vreme cît leșul fostului deputat zăcea întins, în reședința din Castlemorris ? !... Cu toate astea trebuia găsită o portiță. Reforma votată în ultima sesiune parlamentară nu atingea și Irlanda — aici așteptîndu-se o nouă măsură, preconizată pe mai tîrziu. Astfel stînd lucrurile, Loughshane era — ca din moși strămoși — sub patronajul contelui Tulla, care, ce-i drept, nu dispunea chiar de puteri absolute, ca Brentford în micul tîrg Loughton, dar și cu autoritatea lui mai redusă își apăra de minune interesele și avea să țină cu dinții de ele încă mulți ani de aci înainte. Natural, candidatul putea să nu apeleze la el sau chiar să-l înfrunte. Totuși era mai cuminte să-l cîștige ca aliat.

Așa cugeta medicul, așezat într-un jeț în fața contelui Tulla, căruia, în loc să-i vorbească despre ce-ar fi dorit, îi cînta într-una cu guta, ba sfătuindu-l cum s-o îngrijească pe a lui, ba pomenind de forma rebelă care-l dusese la moarte pe deputatul de Loughshane.

— Bietul Jack, cum i-a măcinat tot stomacul, zicea contele covîrșit de regrete. Barem dacă știam că se duce, n-aș mai fi cheltuit atîtea parale ca să-l scot deputat în anul care a trecut. M-a costat două mii de lire. Bani aruncați de pomană. Nu-i așa, doctore ?

— Absolut, încuviință celălalt, înviorat de speranța că poate aducea singur vorba de circumscripția Loughshane.

— Precum știi, a trăit după capul lui, nu cumpătat și după povețe, urmă nobilul, așteptînd confirmarea.

— Așa e, i-o dădu medicul. Era un om foarte greu de îngrijit.

— Ce mai, un drac împieliţat, se stropşi celălalt. Nu asculta nici un sfat. Pe cînd eu aplic aproape tot ce îmi spui, nu, doctore ?

— Cîteodată.

— Cum cîteodată ? Ce vrei să zici cu asta, cînd eu le respect mai întotdeauna ? Bunăoară, coniacul îl beau îndoit cu apă, de mi s-a acrit pînă-n gît. Dar o fac numai ca să te ascult. Iar acum vii şi-mi trînteşti „cîteodată" ! Voi doctorii le pretindeţi oamenilor să vă asculte ca nişte robi. Ai constatat dumneata că mi-a ajuns guta şi la stomac ?

— Nu, lăudat fie cerul !

— Puteai să-l tot lauzi, că păţeam ca şi Jack dacă nu eram măsurat. Ca să-ţi dau un exemplu, în urmă cu zece zile, dumnealui bea şampanie. Oare crezi că n-aş fi gustat-o şi eu ? Ohoho, încă cum ! Totuşi m-am abţinut.

Pe cît îl cunoştea Finn, nobilul pacient putea să turuie ceasuri şi zile de-a rîndul despre el şi suferinţele îndurate, şi pentru că tema gutei se dublase în amploare — fiind vorba şi de a sa şi de a fratelui răposat — bietul medic începu să-şi piardă speranţa că cel de alături va mai aduce în discuţie şi Loughshane. Alarmat, încercă să abată firul plicticosului dialog, dar cu infinit tact şi discreţie.

— Vedeţi dumneavoastră, domnul Morris a trăit mult în Londra, unde era împresurat de tentaţii.

— Naiba ştie ce-oi fi înţelegînd prin tentaţii. Parcă eu nu sînt ispitit de o sticlă de vin, cînd o văz zilnic sub nasul meu ?

— Bineînţeles că sînteţi.

— Şi cu toate astea n-o beau, zise triumfător. Dacă ajung să consum un păhărel sau două de vin de Xeres ! Pe crucea mea, cînd îţi spun toate astea, mă mir de tăria pe care o am. Mă jur că nu-mi vine a crede.

— Dar un om care trăieşte la Londra, începu iarăşi doctorul.

— Şi la ce naiba şedea frate-miu în Londra ? Aa, pentru Parlament ! Apropo, ce-am să fac eu cu circumscripţia vacantă ?

În fine, sosise mult aşteptatul prilej, aşa că bătrînul Finn rosti cu glas rugător :

— Îngăduiţi-i feciorului meu să candideze în alegeri...

— Aud că l-au mătrăşit din circumscripţia lui Brentford. Ha, ha, ha! Ce cacealma a înghiţit lordul! Auzi dumneata, să se vadă în situaţia de a pune chiar el un umăr la propriul dezastru. Nimic nu mă îngreţoşează ca un pair cu concepţii radicaliste pe care îl văd asudînd ca să-şi sape pămîntul de sub picioare. Cît despre mine, mi-este indiferent cine va candida în Loughshane. M-a interesat cît trăia bietul Jack, însă de acum înainte n-am să mişc un deget. Sînt mulţumit că am putut s-o fac pentru Jack, încheie cu tristeţe, uitînd, probabil, că la penultimele alegeri, făcuse totul ca să-l torpileze pe răposat.

— Phineas al meu este subsecretar de stat, Excelenţă, reîncepu tatăl, vrînd să pecetluiască înţelegerea.

— Nu mă-îndoiesc, doctore, că este un băiat de ispravă; dar, vezi dumneata, prea e radical trup şi suflet.

— Da de unde! îl apără tatăl.

— Atunci cum de se află într-un guvern alături de unii ca Gresham şi Monk, care l-au surghiunit pe sărmanul Mildmay sub cuvînt că nu e destul de răzbătător? Cunosc cum stau treburile, nu-mi spune mie.

— Eu nu vorbesc despre alţii, ci despre Phineas, Excelenţă, îşi apără bătrînul odrasla. Mă preocupă mult viitorul lui... şi ar fi mare păcat să nu fie sprijinit după succesele de care am auzit pînă acum... Să ştiţi că s-a descurcat bine în Parlament...

— De ce nu candidează în Marylebone ori în Finsbury?

— Din cauza banilor. Ştiţi, Excelenţă...

— Atunci facă ce-o vrea. Eu, unul, nu mă amestec. Dacă vine şi oamenii îl aleg, n-am să scot un cuvînt. Ei decid. Îi priveşte. Numai că, după cît umblă vorba, şi Lambert St. George, din Mockrath, ar candida. Iar dacă zvonul se adevereşte, apoi Lambert are cea mai nerușinată îndrăzneală. Doar mi-e arendaş, cu contract încheiat pe viaţă, şi taică-su n-a avut un petecuţ de pămînt pînă la moartea unchiului său.

Va să zică, îşi spuse doctorul pentru sine, contele nu-l vedea cu ochi buni pe acest candidat, şi deci, cu un strop de abilitate, îl putea cîştiga de partea fiului său. Ceea ce şi reuşi pînă în cele din urmă.

Phineas se înfiinţă din bună vreme şi depuse candidatura, concurîndu-l pe domnul Lambert St. George. Iar lupta se dovedi aprigă. Nici unul dintre moşierii învecinaţi nu ajungeau să priceapă cum de un om ca nobilul Tulla îngăduia unui liberal să urmeze fratelui său decedat. Însă noi cunoaştem secretul. Doctorul Finn înfăptuise minunea şi tot el se arătă cel mai zelos şi activ în campania ce urmă, deşi, la începutul carierei lui Phineas, se împotrivise cu atîta tărie. Agentul electoral al contelui rămase tot timpul deoparte, îndurerat de pierderea fostului deputat ; în vreme ce Tulla declară sus şi tare că în clipe de doliu, ca cele prin care trecea, nu-i ardea de Loughshane şi de alegeri.

S-ar fi zis că nenorocirea care-l lovise îi impusese această rezervă, dar în fapt se ştia cît îl pizmuia pe Lambert St. George pentru moşia sa tot mai întinsă — aproape s-o egaleze pe a lui — şi pentru conacul din Mockrath — cu mult mai călcat de oaspeţi decît acela din Castlemorris. Un singur cuvînt de-al său ar fi decis alegerea lui St. George — susţineau conservatorii din comitat; numai că Tulla nu îl rostise şi de aceea nu-l mai scoteau din trădător.

Cît despre bătălia alegerilor, a fost încordată şi dîrză, încheindu-se totuşi cu succesul lui Phineas, ales cu o majoritate de şaptesprezece voturi.

Din nou reuşise ! Îşi repeta fericit. Şi cu gîndul la lupta de-abia cîştigată, îşi reaminti de legende cu generali invincibili care, vrînd să se asigure de victorie, porneau la atac cu imaginea zeiţei Fortuna legată de roţile carelor — Aceeaşi zeiţă a norocului s-ar fi zis că-l slujea şi pe el, dovedindu-se poate chiar mai statornică şi mai generoasă decît cu mulţi căpetenii zugrăvite prin cărţi.

Doar nu reuşise în tot — sau aproape în tot ce îşi propusese ? Şi nu avea motive să spere că şi Violet o să-i fie soţie ? Iubita şi adorata lui Violet ! Dacă i se împlinea şi acest vis, nici un viteaz dintre toţi despre care citise nu se putea măsura cu el, atît în privinţa izbînzilor cît şi a răsplatei adusă de acestea.

Dar pînă la reîntoarcerea în Londra şi regăsirea dragei lui Violet, se întîlnea în aceeaşi seară cu Mary Flood

Jones, căreia nu prea știa în ce mod să-i vorbească. Aranjamentul fusese făcut de sora lui, Barbara, și tot ea, cu exagerată discreție, îl întrebase de vrea să facă o vizită în vecini, s-o revadă pe fată.

— Bineînțeles, îi răspunsese fără codeală. Reîntîlnirea o să-mi facă plăcere.

— Dacă există un înger coborît pe pămînt, acela e Mary, urmase Barbara Finn.

— Știu că e bună ca pîinea.

— Și valorează cît tot aurul de pe lume, completase cealaltă. Dar poate ar fi bine, Phineas, să n-o copleșești cu drăgălășenii, ci să te porți cît mai rezervat.

— Asta îmi place ! explodase nedumerit. Și de ce, te-aș ruga să-mi explici ?

Însă Barbara refuzase, spunîndu-i doar :

— E tot ce am avut de zis. Bărbații desigur sînt altfel decît noi, fetele.

— Ei bine, ai spus un lucru cu totul neauzit !

— Nu mai rîde de mine cînd mă gîndesc numai la binele tău și te scuz în tot felul, pentru că știu cam ce soi de distracții există în societatea în care trăiești.

La acestea nu-i mai răspunse și evită să-l mai prindă la vorbă, deoarece nu-i plăcea să audă că îl scuza față de Mary. În definitiv, pentru ce ? Doar nu-i era obligat cu nimic. Sau poate fiindcă o sărutase o singură dată înaintea plecării la Londra ?

Cu toate acestea, cînd o avu dinainte, îi zise luminat de zîmbete și de bucurie :

— Sînt nespus de încîntat să te văd. Și se instală lîngă ea.

Degeaba îl prevenise Barbara să fie mai rezervat, căci scaunul îl aștepta gol, parcă anume să se așeze alături de fată.

— Îți mulțumesc pentru căldura ce mi-o arăți, mai ales că nu ne-am văzut de atîta timp. Mi se pare că anul trecut nu te-am întîlnit... domnule Finn.

— Nu-mi spune domnule Finn, protestă încruntîndu-se.

— Cum de nu. Doar ai ajuns așa un om mare !

— Ba deloc. Dacă ai ști ce puțină însemnătate avem noi, trepădușii miniștrilor, aproape nu mi-ai vorbi.

— Dar ești nu știu ce... de Stat, nuu ?

— Într-adevăr, sînt subsecretar de stat sau cel care trage ponoasele încurcăturilor noastre în colonii. Cînd se iveşte vreuna, orice parlamentar are dreptul să mă facă de două parale. În schimb nu mă laudă nimeni cînd treaba merge pe roate.

— Totuşi, e lucru mare să fii deputat şi totodată în guvern.

— Pentru mine important este faptul că am un salariu, deşi poate numai pentru un an sau doi. Şi mai este plăcut, recunosc, să simţi că ai reuşit.

— Vai, cît ne-am bucurat noi, Phineas. Pînă şi mama era fericită.

— Îmi pare rău că nu o văd astă seară. Presupun că se află la Floodborough.

— Da, este acasă, şi nu-i place să iasă la ore tîrzii pe vreme de iarnă. Eu am părăsit-o doar pentru două zile, aşa că mîine mă duc înapoi.

— Aş vrea s-o vizitez pe doamna Flood Jones, zise el... şi pe urmă tăcu un răstimp. Nu ţi se pare curios, Mary, să ne vedem atît de puţin ? o întrebă cînd reluă dialogul.

— Păi eşti atît de departe, murmură încurcată.

— Desigur, asta e cauza. Şi totuşi mi se pare aproape nenatural. Adesea mă întreb cînd va veni vremea să trăiesc din nou liniştit, acasă... Trebuie să mă întorc la Londra exact într-o săptămînă, şi încă nu am avut un ceas pentru mine. Văd cu cum îmi fac timp şi am să viu negreşit pe la voi. Ai să fii acasă pe miercuri, ce zici ?

— Da, am să fiu.

În secundele următoare, Phineas se ridică de pe scaun, se înnădi la vorbă cu alţii de acolo, ca nu peste mult să revină de unde plecase.

Poate nu exista împrejurare mai critică pentru probitatea unui bărbat ca aceea pe care o trăia. Pe de o parte ştia că Mary se topeşte de dragul lui şi el însuşi nu o privea cu indiferenţă, iar pe de alta, îi sfîrîia inima şi după Violet Effingham. Ori specialiştii în materie susţin că nici un bărbat sau femeie nu poate iubi două fiinţe deodată. Aşadar, după ei nu o iubea pe Mary Flood Jones. Şi cu toate acestea, ar fi vrut s-o îmbrăţişeze şi s-o sărute, jurîndu-i că o preţuieşte mai mult ca orice

pe pămînt. Se vede că ar fi putut foarte bine să ducă două vieţi paralele : una la Londra, iar alta, complet diferită, în Killaloe.

— Draga mea Mary, îi zise, strîngînd-o de mînă, am credinţa că lucrurile se vor aşeza pînă în cele din urmă.

Desigur nu proceda bine încurajînd-o în felul acesta, deşi o făcea fără gîndul să-i pricinuiască vreun rău.

La cîteva zile se duse, după cum promisese, la doamna Flood Jones. Bătrîna îl primi cu răceală pe cînd Mary nici nu-şi arătă chipul.

Între timp fata se spovedise mamei, anunţîndu-i intenţiile viitoare.

— Realitatea este că îl iubesc, îi spusese. Dragostea pentru el mi-a învins raţiunea. Aşa că de mă caută într-o zi, sînt aici, îl aştept. Iar de nu, îmi voi duce amarul cît mai demn cu putinţă. Te supăr probabil prin hotărîrile mele, însă nu am putut să iau altele.

CAPITOLUL LI

NECAZURI LA LOUGHLINTER

ÎN SOMPTUOSUL CONAC din Loughlinter mai toată toamna domnise o teribilă plictiseală. Veniseră cîţiva oaspeţi, amatori să vîneze cocoşi de munte, dar după scurta lor vizită, lady Laura rămăsese din nou doar cu soţul ei. Acesta îi explicase pe larg şi în mai multe ocazii că, în ciuda plăcerii cu care se achita de obligaţia de a primi cînd şi cînd musafiri, nu îşi întemeiase familie ca să trăiască într-un vîrtej de petreceri. Ori, după părerea domniei sale — pe care şi-o exprimă fără înconjur şi pe un ton marţial — în vremea din urmă acest „vîrtej" tindea să devină deprindere şi, ca atare, trebuia să-i pună o stavilă, mai ales că aceste luni de toamnă şi iarnă voia să le închine relaţiilor dintre el şi soţia sa.

— Şi asta ce înseamnă ? Să trăim ca Darby şi Joan ? întrebase consoarta după ce-i împărtăşi planul.

— Înseamnă cultivarea stimei şi respectului reciproc, îi replicase pe tonul cel mai solemn. Şi sper că respectul şi stima se mai pot statornici între noi.

La cîteva săptămîni de la această mult instructivă discuţie, cînd lady Laura îi arătă o scrisoare din partea lui Oswald prin care lordul o înştiinţa de proiectul de a-şi petrece Crăciunul în conacul Loughlinter, domnul Kennedy o citi în tăcere şi i-o înapoie fără un singur cuvînt. Vestea îl mîniase, fiind convins că aranjamentul se ticluise în spatele dumisale. Cu toate acestea nu se pronunţă că Chiltern nu ar fi binevenit.

— Să ştii că nu eu am fost cu ideea, rosti lady Laura văzîndu-i brazdele încruntării săpate pe frunte.

— Nici n-am spus că ai fi, se disculpă scurt şi rece.

— Dacă prezenţa lui te irită, pot să-i scriu şi să contramandez vizita, sugeră ea spăşită. Dar sper că ţi-e limpede motivul care-l aduce...

— Nicidecum să mă vadă pe mine, replică domnul Kennedy sec.

— Nici pe mine, te asigur. Ci vine pentru Violet Effingham care de asemeni va fi aici.

— Domnişoara Effingham ! exclamă celălalt ca trăznit. Bine, dar mie nu mi s-a spus despre asta. Nu aveam nici o idee despre venirea domnişoarei Effingham.

— Vai, Robert, doar s-a stabilit acest lucru de faţă cu tine, în luna iulie.

— Neg în mod categoric.

La riposta lui dură, fără drept de apel, lady Laura se ridică din fotoliu şi ieşi băţoasă din cameră. În urma ei, domnul Kennedy rămase descumpănit şi, cu un efort de memorie, evocă cele cîteva săptămîni estivale petrecute la Londra. Străduania nu se arătă inutilă, întrucît, la puţine secunde, îi reveni în minte o conversaţie între soţia sa şi Violet în care cea dintîi o invitase pe a doua să petreacă sărbătorile de Crăciun la Loughlinter. Martor la scenă, bombănise şi el un soi de consimţămînt, pe cînd Violet — după cît îşi putea aminti — nu dăduse un răspuns. Prin urmare fusese o propunere ca multe altele care se formulează, însă neîntărită de o hotărîre. Astfel stînd lucrurile, negarea sa de adineaori fusese cu totul îndreptăţită. Nu se fixase nimic de faţă cu dînsul. Cu toate astea, parcă nu

trebuia s-o contrazică așa de tăios pe Laura. Dar cum faptul era consumat, nu mai avea puterea să-l anuleze ci doar, ca un om al dreptății — după cum se considera că este — să-i ceară scuzele de rigoare. Și fiindcă în același timp era și un tip auster, va retrage valoarea scuzelor pronunțate printr-o atitudine extrem de severă. Cîteva ore nu se întîlni cu soția sa, iar cînd o văzu, rosti cu solemnitate :

— Să mă ierți că te-am contrazis, Laura.

— Sînt obișnuită, Robert.

— Nu, n-ai cum să fii, o puse la punct, la care femeia surîse, plecîndu-și privirea. Mă învinuiești pe nedrept spunînd că ești deprinsă cu contrazicerі din partea mea. Aici se opri, probabil în așteptarea unui răspuns, însă lady Laura tăcu, zîmbind și lăsîndu-și capul în jos.

— Mi-am amintit, urmă după o pauză, că ai poftit-o pe domnișoara Effingham în prezența mea, dar s-a vorbit așa de vag despre aceasta că îmi ieșise din minte și mi-a revenit doar cu prețul unui efort. De aceea îmi cer scuze.

— Nu e nevoie, Robert.

— Ba da, protestă scurt și rece.

— ...Și dorești să contramandez venirea ei sau cea a lui Oswald ? Ori pe amîndouă ? Fratele meu încă nu m-a văzut în casa ta, Robert.

— Din a cui vină ?

— Nu am pomenit despre vina cuiva ci doar faptul în sine. Spune-mi, te rog, ce să fac. Să-i scriu să nu vină ?

— N-are decît să poftească, numai că nu îmi plac învoielile cu substrat amoros, zise uscat.

— Învoieli ! îngînă lady Laura uimită.

— Întîlniri clandestine și astfel de aranjamente. Lady Baldock n-ar fi de acord să afle de ele.

— Lady Baldock ? Dar cum îți închipui că Violet i-ar ascunde revederea cu Oswald îndată ce-ar ști că-l găsește aici ?

— Asta nu are nici o legătură cu cele spuse de mine.

— Ba trebuie să aibă, și încă una hotărîtoare. În fond de ce ai fi împotrivă ca cei doi tineri să se întîlnească ? Doar îți-e cunoscută dorința întregii noastre familii de a se căsători. Iar în ce îl privește pe Oswald, nu

văd ce imputare i s-ar putea face, fiindcă măcar în această direcţie s-a purtat impecabil.

Domnul Kennedy nu mai ridică obiecţii, încît rămase înţeles de la sine că Violet va petrece o lună la Loughlinter — începînd de la 20 decembrie pînă la 20 ianuarie — iar lordul Chiltern numai Crăciunul — ceea ce pentru el însemna probabil trei zile.

Dar înaintea Crăciunului se mai iviră şi alte animozităţi între castelanii din Loughlinter. În luna noiembrie au avut loc alegerile electorale — un prilej de mari încordări şi emoţii pentru Laura Kennedy. Dealtfel şi apaticul ei soţ încercă fiorii neliniştii pînă la anunţarea izbînzilor sau eşecurilor. Întîi sosiră rezultatele obţinute în Anglia, pe urmă cele din Scoţia care, evident, îl interesau cel mai mult. Din fericire, mandatul său era sigur, nepericlitat de vreo concurenţă, pe cînd altele, aparţinînd unor proprietari din împrejurimi îi dădură multă bătaie de cap.

După tensiunea produsă de aşteptarea primelor valuri de ştiri mai rămăseseră de primit rezultatele din Irlanda — eveniment de mai puţin interes pentru moşierul din Loughlinter. Dar nu şi pentru consoartă. Preocupată de o circumscripţie anume, aceasta vădea o nelinişte absolut deplasată în ochii lui Kennedy, iar cînd, în fine, se iviră şi veştile din Loughshane — pentru care tremurase atît de mult lady Laura — fericirea lor conjugală, de mult periclitată, intră într-un mare impas.

— A reuşit, slavă Domnului ! exclamă fericită, ţinînd o telegramă în mînă.

— Cine a reuşit ? se interesă Kennedy cu acea încruntare a frunţii atît de familiară soţiei sale.

Întrebarea era pur formală, fiindcă ştia dinainte despre cine e vorba ; totuşi considerase necesar s-o rostească.

— Prietenul nostru, Phineas Finn, vorbi lady Laura cu o bucurie nestăpînită şi totodată voit excesivă.

Dacă soţul căuta ceartă în legătură cu Phineas, mai bine o aveau chiar acum, se socoti ea. În fond la ce s-o amîne cînd o simţea mocnind de atîta vreme ? De ce să ascundă grija şi interesul purtate acestui tînăr ? Iar în cazul cînd Kennedy se va considera ofensat, să răbufnească odată, spunînd fiecare ce simte şi ce gîndeşte. Pînă cînd mai avea să-i îndure imputările făţişe ori deghi-

zate pe motiv că se preocupa de un om ce-l salvase din mîinile ucigaşilor, un om pe care, după lupte cu propria-i inimă, îl socotea ca pe un frate şi îl iubea tot la fel? Ca soţie, îşi făcuse din plin datoria — sau cel puţin aşa o credea; încît de va îndrăzni să-i arunce reproşuri privitoare la Phineas va şti să-l înfrunte.

Hotărîtă să facă lumină atît în sufletul soţului cît şi în viaţa ce o ducea lîngă el, continuă să-l provoace.

— Sînt aşa bucuroasă de izbînda lui în alegeri şi firesc ar fi să te bucuri şi tu, vorbi pe cît putu mai convinsă şi mai veselă.

Brazdele de pe fruntea lui Kennedy se adînceau tot mai mult. Dar nu articulă un cuvînt. În nemăsurata-i trufie, pînă şi faţă de el nu recunoscuse o vreme că îl rodea gelozia, şi cu atît mai puţin nu şi-ar fi arătat-o acum. Numai de nu l-ar trăda chipul, se gîndi în secundele acelea.

Dar lady Laura era pornită pe răfuială şi nu se lăsa cu una, cu două.

— M-am temut aşa de mult că n-o să fie ales, îl aţîţă cu aceeaşi voce fremătătoare.

— Exagerezi cu grija pe care i-o arăţi, rosti, în sfîrşit, cu glas înecat de patimă.

— Ce vrei să spui, Robert? Ar fi o exagerare din parte-mi dacă aş tremura de neliniştе pentru oricare alt prieten ce-l am, pentru că viaţa nici unuia nu atîrna de un asemenea rezultat. Pe cînd a lui, da. De aceea am ţinut aşa de mult la succes şi aş fi bătut tot drumul pe jos, de aici pînă în Londra, numai ca să i-l asigur. Vorbind, îşi ridică mîna stîngă şi flutură pumnul strîns, ţinînd în ea dreaptă petecul telegramei.

— Mă sileşti să-ţi spun, Laura, că este impropriu să te exprimi în termenii aceştia despre orice bărbat străin de sîngele tău, glăsui cu răceală şi întunecat.

— Străin de sîngele meu! Şi ce importanţă are? Acest om e prietenul meu şi al tău, te-a salvat de la moarte, este cel mai apropiat prieten al fratelui meu, e iubit de papa... şi de mine, din toată inima. Spune-mi, ce înţelegi prin impropriu?

— Nu-ţi permit să iubeşti nici un bărbat... din toată inima, spuse otrăvit.

— Robert !

— Să fie limpede că nu tolerez asemenea vorbe la tine. Sînt lipsite de bună-cuviinţă şi le foloseşti numai să mă provoci, continuă cu o furie rece.

— Să înţeleg oare că mă jigneşti aducîndu-mi o învinuire ? Dacă-i aşa, atunci să-mi dai voie să plec fără întîrziere la Saulsby. Prefer să-ţi primesc acolo retractarea insultei şi scuzele necesare.

— N-ai să te duci la Saulsby, n-am proferat nici o acuzaţie şi nu am să-mi cer iertare, spuse dur şi uscat. Te-aş ruga să nu mai menţionezi însă numele domnului Finn. Cel puţin deocamdată. Iar dacă vrei să-mi urmezi povaţa, nu te mai gîndi cu atîta stăruinţă la el. O ultimă chestiune şi cu asta am isprăvit. Aş dori să nu mai corespondaţi.

— Dar nici n-am făcut-o, protestă cu tărie, înaintînd un pas către el. În loc de răspuns, Kennedy, arătă cu un deget la telegrama din mînă, după care se făcu nevăzut.

În realitate, se înşelase în privinţa depeşei, şi iată în ce chip. Deşi ar fi fost absolut natural ca ercul nostru s-o vestească pe protectoare de reuşita sa în alegeri, totuşi nu o făcuse. Aşa încît, petecul de hîrtie pe care-l ţinea în continuare în mînă era o notiţă întru totul nevinovată, scrisă de secretarul particular al lui Phineas — care nu era altul decît vărul Laurei — şi avînd următorul cuprins: „Să le fie de bine celor din Loughshane, Finny i-a păcălit iar". Acestea erau cuvintele aşternute de secretar, şi, găsindu-le cam vulgare, lady Laura se ferise să le arate lui Kennedy. Iar de acum înainte cu atît mai puţin se cădea s-o mai facă, în primul rînd pentru că bileţelul, cu formularea lui fluşturatecă, nu armoniza cu gravitatea incidentului petrecut şi, în al doilea, fiindcă nu se înjosea să se apere aducînd, drept mărturie în favoarea ei, aşa-zisa telegramă primită. Drept aceea, se duse la şemineu şi aruncă în flăcări hîrtia.

Pe Kennedy nu-l văzu decît seara, tîrziu. Pretextînd că are o migrenă, nu coborîse la masă, iar ceva mai încolo îi trimisese vreo două rînduri : „Dragă Robert, credinţa mea este că regreţi ce mi-ai spus. Şi dacă vrei să-mi confirmi acest lucru, te-aş ruga să îmi scrii un rînd. A ta, cu afecţiune, Laura".

Cînd subreta îi predă bilețelul, Kennedy îl citi mustăcind, mulțumi fetei și-i spuse că va merge pe dată să vorbească stăpînei ei. Orice era preferabil decît să le dea slugilor de înțeles că avuseseră o ceartă, reflectă dînsul, fără să-i treacă prin minte că aceștia aflaseră despre ea, și că de trei ceasuri încoace șușoteau prin toate ungherele casei. După plecarea subretei, rămase cu hîrtia în mînă, răsucind-o între degete, cu gîndul dacă avea să-i răspundă și în ce fel anume. Nu, nu-i va scrie, decise după oarecari ezitințe. N-o să-i dea o dovadă palpabilă a propriei sale ingenunchieri. Dacă avea să cedeze, n-o făcea fiindcă ar fi comis ceva reprobabil. Chiar acum, după ceasuri de meditare, își dădea seama că nu rostise decît cuvintele impuse de împrejurare. Și totuși, trebuia să-și retragă oarecum acuzația, pentru că altfel, cine știe la ce recurgea Laura. Și cu hotărîrea aceasta, pe la orele zece, se înfățișă la ea cu o predică gata încropită.

— Am venit să-ți răspund la bilet, draga mea, începu mieros dar solemn.

— Credeam că ai să-mi scrii.

— Nu, am preferat să vin eu. Și de ai bunătatea să mă asculți doar o clipă, vom ajunge, sînt sigur, la înțelegere.

— Te ascult, cum de nu, acceptă lady Laura, bănuind plictiseala ce-o aștepta dar mîngîindu-se la ideea că-și va lua și ea o revanșă.

— Ești de acord, sper, că dacă există vreun diferend de opinii între noi în privința relațiilor sociale, înțelept este să aderi la părerile mele.

— Vorbești avînd legea de partea ta.

— Nu la ea mă refer, i-o reteză sec.

— Mă rog, continuă, Robert, și n-am să te întrerup pe cît pot.

— Nu la lege mi-e gîndul, precum ți-am mai spus, ci pur și simplu la ce se cade și ce e bine să faci, reluă pe același ton ceremonios, de amvon. Dacă dorința mea este ca relația ta cu o anume persoană să decurgă într-un anumit fel, e preferabil să-mi dai ascultare, îi predică grav, după care conteni vorba, așteptîndu-i acordul. Dar fiindcă Laura nu se arătă nici pentru nici împotriva teo-

riilor sale, își continuă logosul. Cunoscînd mentalitatea din țara noastră, îmi dau seama că nu poate exista o căsnicie armonioasă dacă soția nu e supusă bărbatului.

— Ești conștient cred, că nu toate cuplurile trăiesc în deplină armonie, observă lady Laura.

— Noi așa va trebui să trăim, ripostă cu brutalitate, adăugînd după o mică pauză psihologică, și cu o intonație mai moale : Ne-am înțeles, Laura. Iar în ce privește tînărul acela, aproape nici nu-i nevoie să-ți spun că nu te acuz de vreun sentiment indecent.

— Desigur că nu e nevoie. Ajunge simpla aluzie — care prin sine este o insultă, o injurie ce mi-o azvîrli după ceasuri întregi de deliberare și pe care nu mai îndur s-o repeți. Dacă mai insinuezi printr-un singur cuvînt că între mine și domnul Finn ar exista relații necuviincioase în fapte sau chiar în gînduri, îl iau martor pe Dumnezeu că-i scriu tatii și fratelui să vină și să mă ia de la tine. Așa dar fii cu mare băgare de seamă dacă vrei să mai stau aici !

Cu fiecare vorbă rostită, lady Laura se încingea tot mai mult, pînă cînd se aprinse de furie, dogorind și scînteind la chip și în priviri. Fusese domoală pînă cînd se ivise cuvîntul insultă, pe care singură îl pronunțase și care tot asupra ei ricoșase, scormonind-o și creindu-i imperioasa nevoie de a se arăta indignată. În vîrtejul mîniei se ridicase în picioare, împroșcînd fulgere din ochii măriți și speriindu-l pe Kennedy, care tremura pur și simplu înaintea ei. Nu numai înfățișarea soției îl întorsese pe dos, cît mai ales amenințarea pe care i-o aruncase. Robit de opinia publică, slab și extrem de comod, nu era omul să ia în piept un proces zgomotos și chinuitor, în speranța că mai tîrziu ar cădea pe o alegere bună. Pentru că cea de acum nu-l făcuse deloc fericit. Ca orice ins mediocru și ros de ambiții, dorise cu ardoare să-și exercite din plin autoritatea și drepturile, iar cînd se izbise de nesupunere, își simțise orgoliul primejduit. Cum adică să nu i se dea ascultare ? Așa ceva i se păruse de-a dreptul umilitor pentru el, ca bărbat. Poate că nu s-a impus deajuns, își spusese descumpănit. Și după ceasuri de judecată încetă, cum o avea dînsul, hotărî să-și revendice acest atribut. Avea să se înfățișeze soției, jalonîndu-i pretențiile

sale de neclintit. Şi aşa procedase. Ca acum s-o audă trîntindu-i în faţă că pleacă şi-l părăseşte. Natural, putea s-o împiedice, reţinînd-o prin tribunal ; dar ce va trăncăni lumea care, cu siguranţă, va afla ? Nu, nu era o soluţie bună. Mai degrabă va căuta s-o abată de la gîndul de a-l părăsi — întîi domolind-o şi apoi întorcînd-o de la ideea de a-i scrie tatălui ei. Numai cum să-i vorbească pentru a-şi păstra neştirbită autoritatea de soţ ?

— Cu enervarea nu faci nimic, Laura, începu el. Doar îţi întunecă judecata cea dreaptă.

— Ai vrea să ai lîngă tine o femeie care se vede ocărîtă şi nu-şi pierde cumpătul ? Ei bine, eu nu sînt aşa. Şi, după o mică tăcere, urmă mai calmată : Dacă nu mai ai nimic să adaugi, mai bine ai pleca. Mă simt foarte rău şi mă doare capul teribil.

Spăşit, se apropie şi încercă s-o prindă de mînă. Însă ea îl respinse.

— Hai să nu ne certăm, Laura, o potoli cu duhul blîndeţei.

— Fii sigur că ne certăm de mai repeţi insinuările de adineaori.

— Dar n-am făcut nici o insinuare, se dezvinovăţi cu candoare.

— Să nu le mai repeţi. Asta e tot ce îţi cer.

Încă destul de speriat se retrase, deşi nu înainte de a încerca s-o mai îmbuneze, făcînd mare caz de pretinsa-i migrenă şi stăruind să-l aducă pe doctorul Macnuthrie. Dar cum la toate insistenţele lui lady Laura refuză medicul, în cele din urmă se făcu nevăzut.

Acest incident s-a petrecut la sfîrşitul lunii noiembrie, iar Violet Effingham sosi de-abia peste trei săptămîni, interval în care viaţa în Loughlinter se scurse în linişte, dar nu şi plăcut. Numele lui Phineas Finn nu a mai fost pronunţat. Lady Laura triumfase, însă nu avea nici un chef să-l incite pe Kennedy pomenind de victorie. Dealtfel şi el ar fi vrut ca incidentul să alunece în uitare — dacă ar fi fost cu putinţă. În rest, rămăsese acelaşi soţ autoritar, tîrîndu-şi soţia de cîte două ori la biserică în zilele de sărbătoare, lungind rugăciunile din familie peste limita tolerată de ea, citind în plus cîte o predică în fiecare duminică seara, silind-o să ţină

în ordine registrele cu cheltuielile casei, luînd-o cu sine în mai toate vizitele făcute localnicilor, inițiind-o în stilul de viață rural pe care-l iubea, încît, nu o dată, sărmana de ea, ar fi vrut să aducă iar vorba de Phineas Finn, ca să-l scoată din fire și să se ajungă la o ruptură definitivă. Numai așa ar fi putut să-i scrie lordului Brentford, cerîndu-i s-o ia de la el, nu pe motiv că o canonea cu rugăciuni la biserică și acasă.

În acest climat de resemnată nemulțumire, o aștepta și o primi pe Violet Effingham, în fața căreia, la puțină vreme de la sosire, își deschise sufletul chinuit. La capătul tristelor povestiri, Violet exclamă îngrozită :

— Vai, dar este înfiorător ce îmi spui ! Pățaniile tale mă fac să renunț pentru totdeauna la măritiș.

— Și ce face o biată femeie singură în societate ? Pedeapsa ei cea mai mare este că s-a născut femeie.

— Vai, și eu care mă mîndream cu acest lucru și mai ales cu privilegiile înlesnite...

— Privilegii ? îngînase cealaltă. Nu le-am întrevăzut niciodată. Am simțit doar slăbiciunile noastre pe care am căutat să le înfrîng. Și iată la ce-am ajuns ! Poate ar fi trebuit să iubesc un bărbat.

— Cum adică ? Chiar n-ai iubit de cînd ești ?

— Nu, cred că nu... Sau oricum nu la modul cum se vorbește de dragoste. Aș fi consimțit, bunăoară, să fiu tăiată în bucăți pentru Oswald... deoarece-l prețuiam.

— O, asta nu era dragoste.

— Și am mai simțit ceva asemuitor pentru altcineva — o mare ambiție de a-l vedea propășind, o reală satisfacție să-l aud lăudat, o încîntare să mă aflu în prezența lui, în sfîrșit, o preocupare atît de intensă pentru întreaga sa ființă și viață încît, o dată ce ar fi dat de necaz și s-ar fi prăbușit, m-aș fi simțit și eu năruită. Dar nici asta nu a fost dragoste.

— Oare știu la cine te-ai referit ? Pot să-l numesc ? Este Phineas Finn.

— Bineînțeles că e Phineas Finn.

— Ți-a cerut vreodată... să îl iubești ?

— M-am temut c-o va face, și de aceea l-am acceptat pe Kennedy înainte de a se fi pronunțat.

— Nu prea înțeleg pentru ce ai făcut-o, se arătă fata nedumerită.

— Vezi tu, n-aș fi putut să-i refuz nimic ce mi-ar fi cerut și mi-ar fi stat în puteri, dar nu voiam să-i devin soție.

— Și nu te-a cerut niciodată ?

Lady Laura se gîndi un moment la răspunsul ce avea să îl dea și la urmă spuse o minciună.

— Nu, nu m-a cerut niciodată.

Fata nu o crezu însă, și nici nu mai stărui, vorbind doar de Phineas.

— După cîte îmi văd ochii și înțeleg, în clipa de față doamna Max Goesler e marca lui pasiune, zise provocatoare.

— Asta nu o cred de mi-ar spune-o oricine, sări lady Laura destul de aprinsă.

— În fond nu contează, o domoli Violet.

— Ba contează chiar foarte mult, o contrazise cealaltă. Cum poți vorbi așa cînd știi prea bine pe cine iubește ? Pe tine, Violet. Pe tine. Și am convingerea că mai devreme ori mai tîrziu te mărită cu el.

— Niciodată ! protestă cu dîrzenie.

— Ba da. Dacă nu îl iubeai, nu l-ai fi învinuit că e mort după doamna Goesler.

— Dar nu l-am învinuit. În fond, de ce n-ar lua-o pe ea ? Ar fi tocmai ce-i trebuie. O femeie bogată.

— Nici prin minte nu-i trece. Pe tine te vrea și cu tine o să se însoare.

— Laura dragă, ești cea mai capricioasă făptură. Ai doi bărbați la care ții foarte mult și cu amîndoi vrei să mă vezi cununată. Pe care să-l iau mai întîi ?

— Oswald va fi aici într-o zi, maximum două, și poți să-l iei dacă vrei. Sînt sigură că te va cere din nou. Dar nu cred că ai să-l accepți.

— Nici eu. Pînă la urmă, o să mă înrolez în mișcarea sufragetelor, am să lupt pentru drepturile femeilor și o să candidez într-o circumscripție. Căsătoria nu mi s-a părut niciodată ispititoare, iar după cele pătimite de tine, nici atît nu mă mai atrage. Pe cuvînt.

Așa a decurs conversația dintre cele două prietene, una vorbind cu cărțile întinse pe față, cealaltă ținîndu-le

ascunse în mînă. Prima, adică lady Laura, mărturisise aproape totul, fie spunînd lucrurilor pe nume sau lăsînd unele realităţi să se întrevadă, pe cînd Violet, deşi aproape îndrăgostită de Phineas, nu se trădase prin nici un cuvînt. Tot mai atrasă de tînărul nostru, se gîndise nu prea de mult să-şi dăruiască făptura cît şi întregile avuţii acestui aventurier care, obiectiv judecînd, era mai presus decît lordul Chiltern. De fapt aceştia erau pretendenţii vrednici de a fi luaţi în consideraţie şi deci pe unul din ei tot trebuia să-l aleagă. Degeaba făcea pe grozava că nu se va mărita niciodată, cînd vedea tot mai limpede că aşa ceva ar fi fost imposibil. Represaliile din partea familiei Baldock cît şi a facţiunii Brentford i-ar fi transformat viaţa într-un infern... Şi apoi, în afară de neajunsurile pe care şi le-ar atrage, cum avea să trăiască ea însăşi? Uşor de zis că nu se sinchiseşte de gura lumii şi că se va instala într-o casă proprie. Dar cînd reflecta serios la proiectul acesta îşi dădea seama că rezista doar ca gogoriţă, pentru a vîrî-o în sperieţi pe mătuşă, nicidecum ca să-l pună în practică. Ori atunci ce trai o mai aştepta lîngă lady Baldock şi fiică-sa? Ca să facă pe placul tutoarei şi totodată să-i scape din chingi ar fi putut să-l ia pe tînărul lord Fawn sau pe babalîcul de Appledom. Lasă de ce i-ar fi cîntat ei în strună în loc să-şi îndrepte atenţia spre lordul Chiltern sau Phineas? Erau de o mie de ori preferabili, şi la unul din ei trebuia să se oprească. Cu gîndul acesta pornise către Loughlinter, unde, aşa cum ştia, avea să-l revadă pe Chiltern. Şi totuşi, pe drum se dăscălise întruna ca nu pe lord să-l aleagă, ci pe Phineas Finn. Doar o iubea aşa mult şi avea atîtea însuşiri, îşi repetase tot mai convinsă. Ca să vină mai apoi Laura cu minciuna ei străvezie şi să-i năruiască tot ce clădise. Cîndva, înaintea discuţiei lor, îl învinuise pe Phineas că se lasă robit de frumoşii ochi ai doamnei Max Goesler, întinînd dragostea pe care i-o declarase. Dar nu peste mult se dojeni pentru această idee, acuzîndu-se şi de un sentiment josnic, cum era gelozia, şi de vanitate prosteacă. În fond nu-i dăduse cu tifla? Nu-l refuzase? Şi atunci de ce ar fi fost obligat să nu se mai uite la nici o femeie? În faţa unor asemenea argumente, suspiciunea

ei se topise judecîndu-l cu îngăduinţă şi cuvenita înţelegere.

Dar iată că la foarte scurt timp primi o nouă lovitură care simţi că-i surpă echilibrul statornicit. Din convorbirea cu Laura desprinsese fără putinţă de echivoc că frumosul şi galantul ei curtezan — modest dar perseverent în amor — o luase cu asalt după ce fusese gonit de prietena ei. Că aceasta îl iubea doar platonic, n-avea decît, foarte bine. Iar Kennedy o va vedea cum iese cu faţa curată. Cît despre ea, ştia de pe acum că n-ar fi putut să împartă iubitul cu alta.

Şi din nou îi reveniseră în minte ochii albaştri şi luminoşi ai doamnei Max Goesler.

Lordul Chiltern sosi în ajunul Crăciunului. Lady Laura îl întîmpină cu braţele larg deschise, iar Violet cu acel soi de afecţiune agasantă şi dureroasă pe care i-o arăta cu orice prilej, deşi inima lui se topea după cu totul alt sentiment.

Bărbaţii adoptară o comportare politicoasă şi totodată rece ca ghiaţa. Îşi spuneau Chiltern şi Kennedy, dar nu fără mari eforturi.

În ziua de Crăciun, dimineaţa, castelanul îl pofti pe cumnat la biserică.

— Aşa ceva nu fac niciodată, răspunse lordul flegmatic.

La care Kennedy tresări aruncînd priviri îngrozite. Lady Laura arboră cuvenita mîhnire, pe cînd Violet răsuci capul — ca să nu fie văzută zîmbind.

Mai pe urmă, cînd traversau parcul, tot ea încercă să-l reabiliteze pe Chiltern în faţa amfitrionului.

— Prin replica lui a vrut să dea de înţeles că nu merge la biserică în ziua Crăciunului.

— Nu ştiu ce a vrut, bombăni Kennedy.

— N-are rost să discutăm despre asta, interveni lady Laura.

— Firește că nu, mîrîi soţul.

Dar Violet nu capitulă prea uşor.

— Duminica mergea la biserică. A fost şi cu mine, îl apără în continuare, fără să se gîndească probabil că obiceiurile din anii copilăriei nu se mai potriveau cu genul de viaţă pe care îl ducea el acum.

În prima și a doua zi de Crăciun, Chiltern nu făcu nici un fel de aluzie cu privire la Violet, deși urma să plece peste douăzeci și patru de ore. Nici femeile între ele nu aduseră vorba despre căsătorie — în ciuda gîndurilor care le mai zburau într-acolo — ci se tot consultau prin ce mijloc să-l determine să plece la Saulsby. Dar cu toate sfaturile ținute, încercările se soldau cu aceleași răspunsuri ambigue, menite să ocolească o promisiune solemnă. Pînă cînd, într-una din după-amieze, încolțit de Violet, îndărătnicul lord i-o reteză de față cu lady Laura :

— Degeaba insiști. Eu nu mă las condus niciodată. Și bine ai face să nu încerci acest lucru.

— Oi fi tu mai cu stea în frunte decît ceilalți bărbați ? i-o întorsese fata rîzînd.

CAPITOLUL LII

PRIMA LOVITURĂ

ÎN POFIDA REZERVEI față de Violet, Chiltern venise hotărît s-o ceară din nou, și chiar cu planul dinainte făcut. Potrivit tacticii stabilite, trebuia să acționeze doar în ultima dimineață a ședерii în Loughlinter. Și așa procedă.

După micul dejun pe care-l luase cu Laura, în odaia acesteia, spuse pe tonul cel mai firesc cu putință :

— Fii bună, ca întotdeauna, și roag-o pe Violet să urce pînă aici.

Cealaltă îl măsură incredulă și totodată zîmbind.

— Fă așa cum te rog, îi repetă, observîndu-i nehotărîrea. Și bagă de seamă, să nu te întorci nechemată. Vreau să fim singuri.

— Dar dacă ea n-o să vină ? rosti în sfîrșit lady Laura. De regulă, nu domnișoarele vin la tineri.

— Așa o fi, dar pe ea nu o pun alături de celelalte. Cu mintea ei ageră o să priceapă că, după cele petrecute între noi, am dreptul să-i cer o întrevedere. Iar aceasta

va fi mult mai plăcută în ambianța de aici decît în orice altă văgăună de încăpere.

Fără să se mai lase îmbiată, lady Laura plecă să-i îndeplinească dorința, și oricare vor fi fost argumentele folosite, Violet acceptă invitația. Ajunsă înaintea ușii, o deschise vitejește — deodată — fiindcă tot drumul, pe coridoare, își făgăduise să nu ezite cu mîna pe clanță.

Mai înainte se abătuse prin camera ei unde își aruncase un ochi în oglindă, cu gîndul că trebuie să se aranjeze — fie netezindu-și coafura, ori îndreptîndu-și o panglică sau lănțișorul de sub broșa din piept. Doar orice fată vrea să arate bine cînd se prezintă în fața pretendentului, chiar și atunci cînd e hotărîtă să îl refuze. Așa chibzuise, dar numai timp de o secundă, după care lăsase oglinda fără să se mai dichisească. Ieșita în culoar, își scutură capul, își prinse mîinile una într-alta, le strînse de cîteva ori și după aceea porni cu pași repezi pînă la ușa pe care o deschise aproape ca o furtună.

— Ce drăguț din partea ta, Violet, că ai venit, o întîmpină Chiltern vorbindu-i din dreptul șemineului unde ședea nemișcat.

— Mi-a spus Laura că mi-ai cerut să fac măcar atît pentru dumneata. Așa că iată-mă !

— Îți mulțumesc, suflet drag. E vorba de vechea poveste și îmi cunoști neîndemînarea în potrivirea cuvintelor !

— Se vede că și eu am fost la fel de nepricepută dacă nu te-am făcut să pricepi ceea ce trebuia.

— Ba am înțeles. Te exprimi foarte clar și, cu toată stîngăcia de care dau cu dovadă în exprimare, lipsit de minte nu sînt. Așa că am priceput. Dar atîta timp cît ești liberă, mai există o nădejde — afară de cazul cînd ai acceptat pe un altul.

— Nu, așa ceva n-am făcut.

— Și atunci, cum să nu sper ? O, Violet, ce n-aș da să pot traduce în cuvinte tot ce simt pentru tine ! De cîte ori nu mi-am repetat că te-am izgonit pentru totdeauna din cuget și m-am căznit să-mi impun convingerea că e mult mai bine așa cum sînt, singur, decît însurat.

— Dar eu nu sînt unica femeie de pe pămînt...

— Pentru mine, eşti. Şi ţi-o jur. Trăiesc foarte mult izolat, şi totuşi, mă însoţeşti continuu. Iar această senzaţie o s-o am şi dacă te-ai mărita cu altul. În cazul că mă respingi şi acum, voi pleca undeva departe, şi am să duc o viaţă de zănatic.

— Oswald, ce vrei să spui ? tresări Violet.

— Că mă voi pierde în cine ştie ce colţ al pămîntului unde pot să dispar, omorît, ori să trăiesc în chip de aventurier. Şi asta numai din pricina disperării. Pentru că altfel, sînt deplin conştient cît de bine mi-ar merge aici cu poziţia pe care o deţin.

— Dacă eşti conştient, atunci nu vorbi de plecare, îi zise pe un ton rugător.

— Nu. Nu pot rămîne. De ce te-aş minţi cînd nu am făcut-o de cînd te cunosc ? Violet, mă gîndesc zi şi noapte la tine. Cu cît te arăţi mai indiferentă, cu atît te iubesc mai mult. Încearcă de mă iubeşte şi tu, o imploră venind către ea şi apucîndu-i mîinile într-ale lui. Promite-mi că încerci, stărui cu lacrimi în ochi.

— Nu de asta e vorba, îi spuse fata întorcîndu-şi privirea, dar lăsîndu-l să-i ţină mîinile mai departe.

— Cum ? Nu înţeleg, draga mea.

— Adică... nu de încercare.

— Nu eşti dispusă nici să încerci ?

— Uff, Oswald, eşti aşa de violent şi de încăpăţînat. Mi-e teamă de tine cum le este tuturor celorlalţi. Pentru ce nu i-ai scris tatălui tău, după cum te-am rugat ?

— Îi voi scrie imediat, chiar înainte să plec din această odaie, şi tu-mi vei dicta. Mă jur pe tot cerul că-i scriu ! Cînd Violet îl acuzase că e violent, îi lăsase brusc mîinile, ca acum să le cuprindă din nou, fără împotrivire din partea ei. Am tot amînat scrisoarea pînă ce stau de vorbă cu tine, se explică el.

— Nu, lord Chiltern, n-am să ţi-o dictez eu.

— Dar ai să mă iubeşti, Violet ?

Ea tăcu, plecîndu-şi privirea, însă mîinile nu şi le trase înapoi, ceea ce însemna un mare cîştig pentru lord, de care el probabil nu îşi dădea încă seama.

— Odinioară mă iubeai... un pic, îi aminti cu voce duioasă.

— Într-adevăr, aşa e, recunoscu avîntată.

— Să te fi schimbat cu totul acum ?

— Nu, rosti Violet, depărtîndu-se.

— Atunci ? Explică-te, Violet. Vorbeşte-mi cinstit. Vrei să mă iei de bărbat ?

Preţ de cîteva clipe o privi nemişcat, în aşteptarea răspunsului, iar pe urmă se repezi brusc la ea, o luă în braţe şi o sărută pe frunte, pe buze, pe obraji, pe braţe, pe mîini, şi din nou pe buze.

— E a mea ! Pe tot cerul, e a mea ! murmură copleşit de fericirea momentului. Apoi, lăsînd-o din braţe, se duse în faţa căminului unde rămase o vreme amuţit, cu spatele spre ea.

La rîndul ei, Violet se aşeză pe o sofa din apropiere şi începu să chibzuiască. După izbucnirea lui Chiltern prin care-şi pecetluise mult anunţata izbîndă, nu mai putea să-i vină cu împotriviri. Era a lui, în sfîrşit, după ani de rezervă şi ezitări. După îndoieli fără număr care pînă şi acum o mai urmăreau. Dar nu, trebuia să le pună capăt. Fiindcă simţise că îi iubeşte. Şi, după clipele de-abia trecute, intuia că-l va face şi fericit. Cît despre marele şi cumplitul semn de întrebare — dacă avea să se schimbe, devenind un alt om — prefera să-l ocolească pentru moment. Să se bucure doar de pasul făcut şi să-i arate căldură şi afecţiune. Cum putea însă, atîta vreme cît şedea cu spatele întors către ea ?

După un minut, două, Chiltern îşi domină tulburarea şi veni spre sofa, îngenunche înaintea fetei şi, cuprinzîndu-i din nou mîinile într-ale lui, o privi cu o sfîntă adoraţie.

— Oswald, tu în genunchi ?! îi spuse mirată.

— Nu aş face-o nici în faţa unei prinţese care mi-ar da jumătate din ce stăpîneşte, dar cu tine aş sta ceasuri de-a rîndul aşa, mulţumindu-ţi pentru darul dragostei pe care mi-l faci. Aminteşte-ţi că n-am îngenunchiat niciodată ca să-l cerşesc.

— Ia te uită la omul care nu se pricepe la potrivirea cuvintelor, se minună Violet zeflemitoare dar şi încîntată.

— Ba acum, dacă m-ai asculta, cred că ţi-aş putea face declaraţii la nesfîrşit.

— Sînt convinsă, numai că vreau să vorbesc şi eu...

— Ca să-mi spui ce ?

— Nimic, cită vreme te văd în genunchi. Mi se pare o atitudine complet nefirească... Parcă ai fi Samson cu părul tăiat sau Hercule cu o furcă...

— Așa e mai bine ? întrebă așezîndu-i-se alături și cuprinzînd-o pe după mijloc.

— Ești cinstit în tot ce mi-ai afirmat ?

— Îți jur. Și mă mir că mai pui la îndoială. Tu nu mă crezi ?

— Ba te cred. Dar vei fi cuminte ?

— Ei, asta nu pot s-o știu.

— Încearcă, și te voi iubi. Ba ce zic ? Te iubesc de pe acum.

— Mai spune o dată.

— Am s-o repet de cincizeci de ori, pînă vei osteni auzindu-mă. Și făcu precum zise.

— Dumnezeule, ce prefacere uluitoare ! se miră Chiltern ridicîndu-se brusc și pornind-o prin cameră.

— Dar în bine, nu, Oswald ?

— Chiar mai mult, și atît de neașteptată că aproape mi-am pierdut firea de bucurie. Aș vrea să te rog însă, Violet, să nu amînăm cununia. De vreme ce am stabilit că ne luăm să nu începem cu tergiversări și nehotărîri. Ce sens ar avea ?

— Ai dreptate. Nici unul. Așa că, lord Chiltern, vom face nunta la anul, să spunem.

— Rîzi de mine ! se încruntă el.

— Amintiți-vă, sir, că prima îndatorire de care trebuie să vă achitați este să-i scrieți tatălui dumneavoastră, îi aminti cu prefăcută severitate.

Și lordul se execută prompt, așezîndu-se în fața hîrtiei și a tocului de pe masa de scris.

— Vino aici, o chemă rugător. Trebuie să-mi dictezi.

Violet refuză, motivînd că normal era să-i scrie părintelui din propria sa pornire și inspirație.

— Nu pot, zise tînărul după un timp, aruncînd tocul cît colo. Așa de grozav îmi clocotește sîngele că tremură fiecare fibră din mine.

— Mai stăpînește-ți învolburarea, pentru că altfel am să trăiesc într-un continuu vîrtej, îi spuse șăgalnică.

— Am să mă domolesc, fii pe pace. Și o să devin la fel de blajin și cuminte ca un roib vlăguit care îndură

hamul de parcă l-a purtat de cînd era mînz. Oare Laura n-ar putea să mă scape de această epistolă ?

— Nu. Trebuie să o scrii tu, Oswald.

— Dacă mă rogi, mă supun.

— Să te rog ? Dar nu ăsta mi-e rolul. În dandanaua în care am picat amîndoi, astăzi tu eşti acela care vei adresa rugăminţile, iar eu voi avea obligaţia să ţi le împlinesc. E cumplit pentru mine, nu ? De aceea mă şi întreb cum de acceptă o fată să se mărite.

— Tu însă ai consimţit, nu ?

— Firește.

— Şi-ţi pare rău ?

— Nici un pic. Voi încerca să-ţi satisfac orice rugă, numai să nu fii aspru şi rău şi brutal cu mine. Îmi promiţi, Oswald ?

— În orice caz n-am să mă port ca nenorocitul de Kennedy cu Laura.

— Sînt sigură, fiindcă nu-ţi este firea.

— Mă voi sili să fiu cît mai bun, scumpa mea. Şi fii convinsă că am să te iubesc totdeauna. Iar dacă tu vei fi fericită, natural, o să fiu şi eu.

— Ăsta e lucrul cel mai frumos din cîte mi-ai spus. Şi acum haide, să mergem. Dar fiindcă pleci din Loughlinter, să ne luăm mai întîi rămas bun. Cînd voi avea din nou fericirea şi cinstea să-l văd pe domnul şi stăpînul meu ?

— Spune-mi o vorbă dulce la despărţire, îi ceru Oswald.

— Te... iubesc.. mai.. mult.. decît.. pe.. oricine.. din.. lumea... asta... şi.. sînt.. hotărîtă... să... fiu.. soţia... ta... într-o.. zi. Te satisfac aceste douăzeci de cuvinte ?

Cu toate insistenţele logodnicei şi ale Laurei de a mai rămîne în Loughlinter, Chiltern plecă în aceeaşi zi.

Nu-l reclama nici o treabă urgentă, ci graba se datora unui singur motiv, pe care i-l mărturisi numai fetei.

— De tine nu are rost să mă ascund, îi spuse. Adevărul curat e că nu-l am la suflet pe Kennedy şi, ca atare, nu-mi place să stau în conacul lui.

După mărturisirea făcută, Violet nu mai stărui, ascultîndu-i doar micile planuri de viitor. În drum, urma să

poposească în Carlisle, de unde avea să-i scrie lordului Brentford.

— Poate în Carlisle n-o să-ţi mai clocotească aşa tare sîngele, îl tachinase poznaşă.

La care Chiltern clătină doar din cap, desfăşurîndu-i mai departe proiectele. După noaptea petrecută în Carlisle, o porneа către Londra, iar de acolo direct spre Willingford, unde va aştepta răspunsul tatălui său.

— Nu văd de ce-aş pierde din sezonul de vînătoare mai mult decît este strict necesar, motivă el.

— Pentru mine să nu-ţi iroseşti nici o zi, îi răspunsese ironică.

— Îndată ce voi primi veşti de la tata, voi face precum o să-mi ceară el, continuase lordul neabătut.

— Te vei duce la Saulsby, unde poţi să vînezi cît poftești.

— Mă duc şi la capătul lumii dacă asta o să-i fie dorinţa. Numai că va trebui să mă însoţeşti...

— Şi eu care credeam că mergem în... Belgia, se prefăcuse dezamăgită.

Seara, după plecarea lui Chiltern, îi declară Laurei.

— În sfîrşit, am hotărît şi căsătoria !

— Sper să nu regreţi ce-ai făcut.

— Dimpotrivă, sînt fericită.

— Buna mea Violet ! exclamă lady Laura înduioşată.

— Sînt fericită pentru că îl iubesc. Şi cred că mi-a fost drag în toţi anii aceştia. Iar tu ai ştiut-o...

— Fereaască-mă sfîntul, se dezvinovăţi prietena.

— Atunci o afli acum. L-am iubit, dar în felul meu ; nu clocotind cu fiecare fibră din mine — cum l-am auzit pe el afirmînd. Ci cuminte şi liniştit. Avea cam nouăsprezece ani cînd a început să-mi facă ochi dulci...

— Nu mi-l închipui pe Oswald în această postură, interveni lady Laura cu un aer contrariat.

— Şi totuşi umbla după mine şi îmi făcea declaraţii. Intuiam că este un tînăr primejdios, chiar la vîrsta pe care o avea pe atunci, însă căutam să mă liniştesc zicîndu-mi că o să plece şi o să mă uite cu timpul, pe cînd eu o să mă deprind să trăiesc şi fără să-l văd. Aşa îmi spuneam. Ba au existat perioade cînd am crezut că pot să mă ataşez şi de altcineva.

— Ca de sărmanul Phineas, bunăoară.

— Aş prefera să nu facem specificări. Ori dacă vrei să recurgem neapărat la un nume, m-aş opri la domnul Appledom care într-adevăr m-a atras. De fapt a fost pretendentul cel mai constant. Dar iată că a scăpat peste noapte de mine şi de ameninţarea însurătoarei, iar eu am rămas cu fratele tău, deşi îl consider încă periculos, cum îi umblă şi vorba...

— Păi da. Agaţă o tinichea de coada unui câine şi ai să vezi cum o tîrîie după el.

— N-aş vrea să crezi că din pricina asta îl iubesc mai puţin. Din contră. Poate mai mult. Sentimentul primejdiei nu-mi ştirbeşte câtuşi de puţin fericirea, cu toate că o confirmare prin fapte mi-ar putea fi fatală. Dar odată ce mi s-a împlinit visul pe care îl socoteam definitiv îngropat, nu mai dau înapoi. Şi acum te las fiindcă mă duc să-i scriu preaiubitului. Ţine cont că e prima mea scrisoare de dragoste.

Încredinţaţi că misiva concepută de Violet i-a oglindit deopotrivă trăirile inimii şi agerimea minţii, nu ne propunem să-i pătrundem cuprinsul, ci ne oprim asupra altor două, expediate cu aceeaşi poştă din Loughlinter, pe care le vom transcrie în întregime dat fiind că reproducerea lor va întregi povestirea. Una aparţine Laurei Kennedy şi era adresată lui Phineas Finn, cealaltă, lui Violet, însă destinată mătuşii ei, lady Baldock. Lordului Brentford nu i s-a trimis nici un rînd, urmînd ca feciorul lui să-i vestească evenimentul ivit.

În legătură cu scrisoarea către Phineas, pe care o vom reda mai întîi, se cuvine menţionat amănuntul că lady Laura nu o tăinuise de Kennedy, considerînd oportun să-l încunoştinţeze de ea.

Cu puţin înainte, îi anunţase logodna celor doi tineri, la care acesta se întunecase la faţă, mormăind că ar fi preferat să nu se producă în casă la el întrucît era sigur că lady Baldock n-o să fie de acord. Dar fiindcă soţia sa nu îi dăduse nici o ripostă prin care să înăsprească şi mai mult situaţia, moşierul înghiţise în sec, iar la prima ocazie îşi călcă pe inimă şi-o felicită pe viitoarea mireasă.

Dornică să evite discuţiile, lady Laura se arătă la fel de înţeleaptă şi cu scrisoarea lui Phineas, punînd-o în cutia de poştă cînd se întîmplă să fie împreună cu soţul.

— I-am scris domnului Finn ca să-l înştiinţez de proiectata căsătorie, zise fluturînd plicul.

— Era necesar să-l pui la curent ? întrebase Kennedy încruntat.

— Cred că da... avînd în vedere anumite împrejurări.

— Să fi fost adevărată povestea că s-au bătut în duel ? o întrebă din senin. Şi fiindcă răspunsul întîrzia, urmă tot el : Mi-ai spus că, după informaţiile tale precise, n-a existat niciodată aşa ceva.

— N-am zis „precise", se disculpă lady Laura.

— Ba ăsta ţi-a fost cuvîntul, susţinu el închiondorat şi pe loc îi întoarse spatele, convins că-l minţise. Va să zică Chiltern şi Phineas se înfruntaseră în duel, Laura ştiuse de asta şi totuşi în faţa lui afirmase că este o născocire absurdă. Ca unul ce nu uita niciodată nimic, o auzea ca acuma falsificînd adevărul şi îi revedea chipul în timp ce-i vorbise. Atunci o crezuse fără rezerve, însă de acum înainte îi retrăgea orice credit. Fiindcă aşa era domnul Kennedy.

Deşi vîrstnic şi cu destulă experienţă, persista în credinţa că de pe buzele ce au rostit o dată o minciună, nimeni nu mai aude vreodată adevărul.

Şi acum, să citim scrisoarea Laurei către Phineas.

Loughlinter, 28 decembrie, 18.. :

„Stimate amic,

Violet Effingham se află la noi, iar Oswald tocmai ne-a părăsit. E posibil să-l întîlneşti la trecerea sa prin Londra, dar am socotit potrivit să te anunţ fără întîrziere că a fost în fine acceptat de Violet Effingham. Dacă vestea te îndurerează, fii sigur că nu rămîn rece la suferinţele dumitale. Cred însă că nu mi-ai pretinde să regret împlinirea unei dorinţe pe care am nutrit-o cu mult înainte de a te cunoaşte.

E drept că în vremea din urmă în sufletul meu se ciocneau două năzuinţe potrivnice. De bună seamă înţelegi la ce mă refer, aşa că nu este cazul să mai adaug nimic. Sau poate numai atît : Că mă voi ruga să ai parte de fericire, de bunăstare şi de respectul neţărmurit al semenilor. A dumitale, cu cea mai loială prietenie

Laura Kennedy."

După socotinţele ei, chiar dacă soţul îi desfăcea scrisoarea, nu avea de ce să roşească. Dar Kennedy nu şi-a vîrît nasul, ci a făcut numai speculaţii în legătură cu conţinutul, întrebîndu-se totdeodată dacă nu ar fi fost spre mai binele omenirii, în genere, şi al său, personal, ca soţii să ceară dreptul de a citi corespondenţa consoartelor.

Şi acum iată ce scrisese şi Violet :

„Dragă mătuşă,

Pînă în cele din urmă marele eveniment s-a produs şi odată cu el necazurile dumitale vor lua sfîrşit — deoarece sînt convinsă că toate porneau de la nesupusa-ţi nepoată. În sfîrşit mă voi mărita şi, ca urmare, vei scăpa de povara grijii ce mi-o purtai. Mă tem că nu-i arăţi lordului Chiltern nici pe departe preţuirea pe care i-o acord eu. Dar asta se poate datora faptului că îl cunoşti prea puţin. Totuşi ţi-au ajuns la urechi divergenţele dintre el şi părinţele său, divergenţe care, după părerea mea, vor dispare odată cu încheierea acestei căsătorii. Am infinita plăcere să simt că sînt primită cu dragoste de lordul Brentford.

Transmite-i Augustei vestea logodnei, împreună cu gîndurile mele afectuoase. Am să-i scriu într-o zi sau două. Nădăjduiesc că vărul Gustavus va binevoi să-mi redea libertatea. Nu s-a fixat nimic în ce priveşte data nunţii. S-ar putea să aibă loc peste nouă ani.

Sincera dumitale nepoată,
Violet Effingham."

Vineri Loughlinter.

— Ce vrea să spună cu oficierea cununiei în nouă ani de aci înainte ? se burzului lady Baldock contrariată.

— Glumește, mămico, o lumină Augusta cu voce blîndă.

— Asta se va ține de șotii pînă și la îngropăciunea mea ! Ai să vezi, se cătrăni bătrîna.

CAPITOLUL LIII

ÎN CARE SE ARATĂ CUM A PRIMIT PHINEAS LOVITURA

SCRISOAREA LAUREI KENNEDY l-a găsit pe eroul nostru în elegantul său cabinet din clădirea departamentului coloniilor. Am spus „elegant" și realmente așa arăta în comparație cu birouașul meschin în care își făcuse ucenicia la domnul Low ori cu cămăruțele pe care le locuise un timp destul de îndelungat în casa familiei Bunce. Încăperea era cuprinzătoare, de formă pătrată și prevăzută cu trei ferestre, toate privind către parcul St. James. Ca mobilier avea două jilțuri largi și foarte comode, o canapea nu mai puțin confortabilă, plus biroul din lemn de mahon, lustruit de-ți lua ochii și înzestrat cu tot soiul de recuzite, pentru ca demnitarul ce-l folosea să se simtă cît mai la largul său. Pe deasupra, mai era așezat și în dreptul unei ferestre astfel că, din jilțul îmbietor, Phineas putea să se uite direct în parc. Într-unul din colțuri se mai afla o mescioară rotundă și înțesată cu ziare și cărți. Pereții erau aproape în întregime acoperiți cu hărți foarte viu colorate, înfățișînd coloniile Marei Britanii — amănunt ce întregea atmosfera plăcută a cabinetului. Printre hărți se putea observa una deosebit de interesantă — deși nu prea viu colorată — reprezentînd coloniile americane în formația de odinioară. La ieșire, și chiar lîngă ușă, era amenajat un cochet cabinet de toaletă, în care Phineas se putea pieptăna și spăla pe mîini, iar în camera de alături ședea — ori mai bine

zis s-ar fi cuvenit să stea — secretarul particular, nepotul lordului Brentford, care-l exaspera pe Phineas cu absenţele. Totul era, cum am spus, arătos şi de calitate, încît, de multe ori, Phineas, aruncîndu-şi privirea în jur şi gîndindu-se la vechiul său dormitor din casa părinţilor, la mansarda de la Trinity şi la pricăjitul birou din Lincoln's Inn, se simţea ca într-un palat, mirîndu-se cum de ajunsese într-aşa o splendoare.

Blestemata depeşă din Scoţia i-a fost adusă în orele după amiezei, ajungînd, pasămite, la Londra cu corespondenţa matinală din Glasgow. Phineas se afla la birou, cu un teanc de ziare în faţă, toate conţinînd articole privitoare la o cale ferată proiectată în Nova Scoţie, din Halifax şi pînă la poalele munţilor Stîncoşi. Era misiunea lui să parcurgă gazetele şi alte materiale ca, odată documentat, să discute cu şeful său, lordul Cantrip, oportunitatea de a consilia Guvernul să acorde un împrumut de cinci milioane de lire pentru construirea căii ferate. Chestiunea era extrem de complexă şi Phineas se simţea măgulit că îi fusese încredinţată, deoarece, în cercetarea întreprinsă, trebuia să prevadă anumite evenimente însemnate şi să-şi exercite însuşirile de înalt dregător, răspunzînd limpede la întrebări ca acestea: ar fi cu putinţă ca existentele colonii să fie alipite de alte state — cîndva şi ele tot colonii — a căror istorie se desluşea cu atîta claritate pe harta mai ştearsă care atîrna într-un colţ? În caz că vor fi alipite, se puteau amortiza cele cinci milioane de lire? Iar în ipoteza că rămîneau cu statutul prezent, merita să se purceadă la o aventură aşa de mare pe banii ţării? Exista vreo garanţie ca pomenitele colonii să restituie investiţiile? Ori dacă nu, vor putea fi silite s-o facă?

Răspunsurile erau grele ca talpa pămîntului şi toată afacerea comporta asemenea importanţă şi amploare că pînă şi domolul Low — intrat, în fine, în Parlament, şi ajuns consilier al reginei — n-ar fi primit o misiune mai delicată chiar dacă s-ar fi văzut ministrul justiţiei. Cînd i se încredinţase lui Phineas, şeful ierarhic îi strecurase discret menţiunea că fusese „anume ales", aşa că trudea cu rîvnă pentru a-i dovedi că meritase preţuirea anticipată.

Într-unul din documentele analizate, descoperise detaliul că, odată la nouă ani, portul Halifax era blocat de gheţari, şi tocmai îl trecea în agendă — drept un fapt semnificativ în cercetarea întreprinsă — cînd i se aduse scrisoarea Laurei Kennedy pe care o citi, o puse deoparte şi se întoarse la studiul în curs, de parcă ştirea primită nu l-ar fi tulburat într-atît ca să nu poată continua lucrul. Şi astfel, în secundele următoare, notă pur şi simplu automat unele date în legătură cu portul.

E ştiut că un cal continuă să alerge oarecare distanţă după ce i s-a rupt coloana. Iar fenomenul se întîmplă aidoma şi cu Phineas. Spinarea lui se frînsese, dar galopa înainte, însemnîndu-şi meticulos: „Între anii 1860—61, portul a fost închis timp de treisprezece zile". De-abia după ultimele cuvinte începu să simtă că spinarea lui se rupsese şi, pe moment, a fost incapabil să mai noteze ceva în legătură cu portul sau alte date.

„Am socotit potrivit să te anunţ fără întîrziere că a fost în fine acceptat de Violet Effingham", se spunea în scrisoare. Şi Phineas repetă fragmentul acesta de cîteva ori. Va să zică totul se terminase! Partida fusese jucată şi toate succesele obţinute nu mai valorau nimic pentru el.

Rămase timp de un ceas în elegantul său cabinet, cu gîndul la cele aflate, răspunzînd mecanic la diferite mesaje, dar refuzînd categoric să vadă pe cineva. Cît despre colonii, puteau să se răscoale şi a doua zi dimineaţă. Nu-l mai interesau. Ba încă ar fi cedat bucuros o parte din ele, ca s-o cîştige pe Violet Effingham — singura fiinţă pe care o iubise vreodată, cum era gata să jure în momentele acelea.

Pentru cîte motive nu tînjise după încheierea acestei căsătorii! se gîndea cu durere. Însă de aci să nu tragem greşita concluzie că suferea numai fiindcă pierduse o bogătaşă. Nu, n-ar fi aspirat la însurătoarea cu Violet dacă nu i-ar fi devenit dragă. De-abia cînd simţise că o iubeşte cu adevărat, întrezărise şi anumite avantaje. De pildă, odată ce ar fi devenit soţul ei, le astupa gurile unora ca Bunce şi ca Low. Apoi domnul Monk i-ar fi trecut pragul ca un oaspete obişnuit, plus că o jumătate duzină de lorzi i-ar fi devenit stîlpii casei. La fel, locul în Parlament i se cuvenea ca un scaun la masă, şi chiar

slujba de subsecretar de stat ar fi fost prea modestă. Jucase o carte extrem de mare, şi fiindcă norocul se arătase mereu aşa darnic, crezuse că tot ce-şi propune va izbîndi. Ori nimic nu îşi dorise vreodată mai mult decît mîna drăgălaşei Violet Effingham — pentru a fi fericit — plus avuţiile ei — ca să-şi consolideze poziţia. Şi amîndouă i se păruseră la un pas de a fi dobîndite. Ca acum Violet să-l respingă, deşi nu arătîndu-i dispreţ. Nimic din gesturile sau vorbele fetei nu-i lăsase impresia că îl socoteşte mai prejos decît ea. Chiar lady Laura nu văzuse mariajul lor deplasat. Iar în cercurile înalte, unde se aflase despre duel, mai toată lumea zîmbise ca şi cînd i-ar fi spus : „Lasă, Phineas, în bătălia cea mare tu vei învinge. În mîna ta se află pistolul cel norocos." Nimeni — dar absolut nimeni — nu se gîndise vreodată — sau cel puţin nu-i dăduse a înţelege — că se întrecuse cu îndrăzneala, ţintind mult prea sus la o soţie ca Violet Effingham. Şi cum se ştia norocos, perseverase încrezător în izbîndă. Pînă şi în dimineaţa aceea se gîndise la Violet şi la însurătoarea cu ea la fel de încrezător ca în oricare zi, pentru ca la puţine ceasuri să primească înştiinţarea veste ce-l doborîse.

În năuceala de atunci, îşi spunea la răstimpuri să nu pună preţ pe scrisoare ci să spere neabătut, ca înainte. În fond, de unde ştia dacă Violet nu fusese forţată să rostească un „da" de către un om violent şi prin mijloace tot violente ? Sau poate că în realitate nici nu-şi dăduse consimţămîntul, şi numai Chiltern pretindea acest lucru Ori chiar dacă îl acceptase, nu se văzuseră cazuri cînd femeia s-a răzgîndit ? De aceea trebuia să nu se lase învins, ci să stăruie pînă la capăt. Doar nu reuşise în atîtea rînduri cînd succesul părea un astru de neatins ?

Aşa se monta, sărmanul de el, căznindu-se în disperare să se agaţe de cea mai mică nădejde, deşi, chiar în faţa straşnicelor lui argumente simţea că spinarea . se frînsese.

În vreme ce se zbătuse cu gîndurile, încremenit în jilţul din faţa biroului, un servitor intrase în cabinet, aprinsese lumînările şi trăsese storurile la ferestre. Îl simţise fără să-l vadă, iar cînd, după plecarea intrusului,

se uită la ceasornic, constată că trecuse de orele cinci. În aceeași seară, la opt, urma să cineze la doamna Max Goesler, numai că în starea lui jalnică nu se va duce, ci va recurge la o scuză în scris. Frumoasa gazdă se va supăra, în mod cert, fiindcă nu concepea nici un neprevăzut care să-i compromită mesele intime pe care le oferea. Dar ce-i păsa lui acum de supărarea doamnei Max Goesler ? Și totuși, nu mai departe de acea dimineață, se felicitase pentru simpatia pe care i-o câștigase, rîzînd în sine de necredința față de Violet. Ba încă făcuse haz de jurămintele false ale tinerilor îndrăgostiți, fapt ce i se părea odios acum cînd și-l aminti. Natural, nu se va duce la cina doamnei Max Goesler și, pe jumătate decis, luă o hîrtie și mîzgîli niște scuze. Unele vești primite din țară îl puneau în imposibilitatea de a răspunde la invitație, se motiva el. Însă nu se grăbi să trimită biletul. La șapte și jumătate, intră în biroul secretarului particular pe care-l găsi dormitînd cu un trabuc în gură.

— Hei, Charles, ce Dumnezeu faci ?

— Nimic, nimic, bîigui tînărul Standish trezit din dulcea lui moțăială.

Nenorocitul, îl bodogăni Phineas în sine, neîndrăznind să-l admonesteze. Doar era văr cu Laura Kennedy și pe motivul acesta trebuia să îl tolereze.

— Vezi că eu plec, îl anunță cu blîndețe. Adună toate hîrțoagele fără să-mi rătăcești vreo hîrtie. Mîine am să vin devreme la treabă, însă de tine nu am nevoie mai înainte de douăsprezece. Și acum, bună seara.

— Pusi, pusi, se fandosi junele secretar care își iubea șeful însă respect îi arăta numai în anumite ocazii — rare și cu totul excepționale.

Phineas coborî și porni prin parc, simțindu-și la fiecare pas spinarea frîntă. Degeaba se mîngîia cu fel și fel de idei, prefinzînd că e zdravănă și întreagă. Se rupsese și pace, iar de aci înainte poate că niciodată nu se va mai simți un Atlas, capabil să ducă pe umeri povara lumii în care trăia. Ce mai însemna existența și ce sens mai aveau eforturile ? Pînă azi consimțise la orice silințe, deoarece făceau parte din jocul în care se angajase și pe care îl pierduse ireversibil. Uitînd de fosta lui pasiune pentru lady Laura, se considera un model de statornicie —

un bărbat ce iubise, poate nu înţelept, dar din toată inima şi, deci, pe nedrept osîndit la o suferinţă cumplită. De ce trebuise să îndure supremul eşec ? Să trăiască de aci înainte cu un suflet rănit de moarte ? Ura Parlamentul. Ura departamentul în care lucra. Îl ura pe amicul său Monk, iar mai presus de toţi, pe doamna Max Goesler. Cît despre Chiltern, avea deplina convingere că smulsese consimţămîntul lui Violet prin mijloace brutale. Numai că nu va lăsa el aşa lucrurile. Oricare aveau să fie urmările, le va pune la punct.

Războindu-se cu tot felul de presupuneri şi soluţii, o luă către locul unde se află coloana Ducelui de York, iar cînd ajunse în dreptul faimosului club Ateneu, îl zări pe lordul Cantrip — mai marele său de la minister — discutînd în uşă cu cineva. În starea lui sufletească şi-ar fi văzut mai departe de drum, evitînd orice conversaţie. Dar se părea că şi Cantrip îl observase, deoarece, cîteva secunde mai tîrziu, se îndreptă către el.

— Ţi-am trecut numele aici, îl anunţă demnitarul.

— Ce rost are ? îl întrebă Phineas care, în momentele acelea, numai de înscriere în cluburi nu avea chef.

— N-are la ce să strice, îi explică lordul. Figurezi de pe acuma printre petiţionari, aşa că, pînă se alcătuieşte guvernul şi primeşti portofoliul, tocmai bine eşti acceptat.

— Eu şi-a intru în guvern ! mormăi tînărul cu dispreţ.

Celălalt interpretă replica drept o dovadă de modestie, şi nu un semn de supremă indiferenţă pentru miniştri şi portofolii, cum fusese în intenţia lui Phineas.

— Apropo, continuă Cantrip apucîndu-l de braţ, tocmai ţineam să-ţi vorbesc despre garanţii. Vom intra foarte tare la apă dacă...

Şi ministrul coloniilor îi expuse pe larg dificultăţile ce decurgeau din proiectul cu calea ferată din Tera Nova, în timp ce subordonatul se străduia să poarte povara discuţiei cu spinarea lui ruptă. Din pură obligaţie, îndrugă ceva despre garanţii, despre îngheţarea portului Halifax şi greutăţile ce le vor avea de întîmpinat nu atît în privinţa măsurilor propriu-zise cît în faţa virulentelor critici ridicate de opoziţie. La acestea ministrul îi răspunse printr-o metaforă în care se referi la încălţămintea produsă pentru picioţele indigene. Primul deziderat al

comercianților era trăinicia produselor, pentru ca amatorii veniți să le cumpere să nu le rupă, cînd le întind, pentru a le proba. Tot astfel, și pentru înfrîngerea opoziției, se impuneau soluții solide și rezistente, de care vrăjmașii să tragă fără să le sfîșie. În încheiere, lordul atrase atenția proaspătului subsecretar să nu manifeste cumva slăbiciuni filantropice, lăsînd astfel cale deschisă viitoarelor fisuri atacabile de opoziție. Dialogul lor continuă pînă în dreptul clubului „Brooks", unde Cantrip urma să se despartă de Phineas, pe care îl prețuia mai mult ca oricînd. Încă de la începutul colaborării, tînărul îi lăsase o impresie favorabilă, însă discuția din acea seară i-o întregise în chip fericit. Și totuși, în timp ce vorbiseră, pe Phineas îl prigonise doar o idee : ce să-i facă lui Chiltern cînd va da ochii cu el ? Să-i sară în gît și să dea cu el de pămînt ? Ori în ce fel să îl maltrateze ?

— După cîte sînt informat, Broderick se documentează tot atît de minuțios ca și noi, anunță lordul, oprindu-se în dreptul clubului „Brooks". Dealtfel și dumneata știi că a cerut să ne prezentăm cu propuneri încă pe la sfîrșitul ultimei sesiuni.

Cel menționat era un parlamentar energic care spera să se înfigă într-o viitoare conducere conservatoare și, în consecință, avea să atace în mod sigur orice măsură propusă de cuplul Cantrip—Finn din actuala administrație. După această remarcă și o ripostă monosilabică a eroului nostru, lordul Cantrip dispăru în clădirea clubului.

Scînteia vechii ambiții a lui Phineas de a deveni și el membru la „Brooks" avu magicul har de a străpunge gheața din sufletul său și a-l face să uite o clipă de lovitura pe care o primise. Obsedat de această dorință, cîndva îl rugase pe lordul Brentford să-i propună candidatura, însă nu avusese încă nici un indiciu că bătrînul i-ar fi împlinit voia. Amenințarea lui Cantrip cu șicanele ce le pregătea Broderick nu izbutise nici pe departe să-i îndrepte spinarea ruptă, pe cînd intrarea lui Cantrip pe ușa mult jinduită înfăptui miracolul.

„Doar nu mi-oi tăia acum beregata și nici nu mi-oi zbura creierii, își zise trezit din adînca lui toropeală. Orice mi s-ar fi întîmplat, trebuie să trăiesc mai departe și să muncesc."

Şi, cu această idee primenitoare, porni cu pas mai voioi către casă, unde zăbovi cam un ceas înaintea căminului, privind melancolic o neînsemnată comoară obţinută prin fraudă în timpul şederii la Saulsby. La un moment dat, o zvîrli pe jăratec, ca în secunda cealaltă s-o scoată pîrlită însă intactă, s-o pună la un loc sigur şi să înceapă să se îmbrace pentru dineul de la doamna Max Goesler. Acum îi părea bine că nu trimisese notiţa cu scuzele plăsmuite. De vreme ce trebuia să trăiască chiar cu inima pîrjolită, evident, avea nevoie şi de mîncare.

Doamnei Max Goesler îi plăcea foarte mult să primească în această perioadă din an cînd Londra nu era încă aglomerată şi oaspeţii preferaţi nu cedau altor obligaţii. Numărul celor chemaţi depăşea rareori cifra de şase ori cel mult opt, drept care gazda considera că ospeţele ei sînt modeste din cale afară. O altă tradiţie, respectată cu străşnicie, era aceea de a nu trimite invitaţii protocolare, preferînd să-i poftească pe oameni ca din întîmplare, şi nu în scris. „Vai ce noroc să vă întîlnesc, domnule Jones. Amicul meu, Smith, vine mai pe la mine ca-mi vorbească despre un vin formidabil. N-aţi vrea să poftiţi să îl ascultaţi ? Oricum, vă pricepeţi mai bine la vinuri decît mine !" Aşa agăţa oamenii, şi întîlnirea se încheia pe loc. O altă caracteristică a primirilor doamnei Goesler, era o lipsă studiată de orice semn de protocol. Meniul se scria pe un cartonaş alb, chipurile pentru amfitrioană, care îl citea şi pe urmă îl trecea mai departe, circulînd astfel la toţi comesenii. Nici o vorbă nu se rostea despre mîncărurile servite ori băuturile ce urmau să se toarne în pahare. Şi cu toate acestea, orice gurmand rafinat ştia că la doamna Max Goesler le găseşte oricînd. Phineas Finn, care începuse a-şi face un titlu de laudă din cunoştinţele culinare, fusese nu o dată silit declarînd că supe ca la vila din Park Lane nu se găseau în toată metropola. Numai că în seara cînd se îndrepta agale şi îngîndurat într-acolo, nu avea poftă de supă.

Existase o mare dificultate în aranjarea acestor plăcute reuniuni din Park Lane pe care amfitrioana o biruise doar cu răbdare şi o mare doză de fantezie. Întrebarea ce-o confruntase era cum să creeze o ambianţă cît mai

atrăgătoare ? Invitînd doamne sau renunțînd la ele ? Cea de a doua alternativă o ispitise grozav, numai că, lipsindu-se de cucoane, își închidea cu mîna ei orice ușă din Londra. Această dilemă o chinuise la începutul perioadei de văduvie, cînd se instalase în Park Lane. Sincer vorbind, pe femei nu dădea nici un ban și oricînd ar fi renunțat bucuroasă la compania lor. Dar în același timp își dădea perfect seama că o societate de gentilomi fără doamne nu era tocmai formula succesului. Ori pe acesta îl dorea. Și, ca să îl obțină, nu era deajuns să presare sexul frumos printre domni, ci să aleagă invitate tot una și una. A se împresura de femei șterse, fără caracter, fără situație în societate, fără talent și inteligență, ar fi însemnat să-și taie craca de sub picioare.

De aci greutatea în care se aflase, atît de mare și delicată, încît crezuse că n-o s-o învingă de-a pururi.

„Uff, englezii ăștia sînt așa de bățoși, de greoi, de nedigerat !" suspinase ea cu năduf. Și totuși, n-o interesa propășirea în nici o altă societate decît în aceea engleză. Cu tact și cu timpul, visul i se împlinise. Grație precauției și înțelepciunii pe care le avea, pînă și oamenii cei mai bănuitori recunoșteau între ei că nu-i găsesc nici un fel de cusur, nici o pată. Din ziua cînd lady Glencora deniase să supeze în vila din Park Lane, doamna Max Goesler răsuflase ușurată, simțindu-se izbăvită de trăncănelile celor suspicioși. De atunci, și marele duce de Omnium îi promisese onoarea de a veni să cineze la ea. Ori de i se împlinea și această ambiție, putea să nu-și mai dorească nimic.

Totuși, în seara la care ne referim, ducele nu se număra printre invitați, și aceasta, poate, pentru binecuvîntatul temei că, în asemenea perioadă, Alteța sa nu era de văzut la Londra. În schimb, se adunaseră în jurul frumoasei amfitrioane lordul Fawn, vechiul nostru prieten, Laurence Fitzgibbon — care „demisionase", chipurile, de la departamentul coloniilor — precum și cuplul Bonteen. Aceștia împreună cu Phineas erau toți musafirii. În virtutea cărui motiv se afla domnul Bonteen acolo ? Oricare din cei prezenți o știa foarte bine. Soția domniei sale era o femeie drăguță, în stare să întrețină

o conversaţie, cu reputaţie bună şi toate celelalte atribute ce răspundeau pretenţiilor gazdei şi o mulţumeau. Iar cum după cină nu se obişnuiau tacîale prin salon ori prin colţuri, cele două femei erau scutite de neplăcerea de a conversa împreună. Dealtminteri, doamna Bonteen pricepuse de mult că nu e poftită ca să stea de vorbă cu gazda, şi era încîntată, ca orice altă femeie, să se facă plăcută bărbaţilor invitaţi de doamna Max Goesler. Şi astfel, soţii Bonteen erau deseori întîlniţi la dineurile din Park Lane.

— Mai avem de aşteptat doar pe nesuferitul acela de Laurence Fitzgibbon, se lamentă amfitrioana întîmpinîndu-l pe Phineas. Vai ce om ! Întotdeauna întîrzie !

— Remarca ţinteşte şi în mine, nu ?

— Da de unde, dumneata vii totdeauna la ţanc. Nu zic, se mai întîrzie peste ora fixată. Dar există o limită pe care odată ce o depăşeşti, meriţi într-adevăr să fii condamnat. Oo, dar iată-l ! exclamă bucuroasă, văzîndu-l pe Laurence intrînd pe uşă.

Şi imediat sună clopoţelul pentru intrarea în sufragerie.

La masă, Phineas se trezi aşezat între amfitrioană şi domnul Bonteen, pe cînd junele lord Fawn o străjuia de cealaltă parte pe gazdă. De-abia îşi ocupaseră locurile cînd cineva anunţă drept un fapt mai presus de îndoială împăcarea lordului Brentford cu fiul. Eroul nostru ştia, sau cel puţin îşi închipuia, că lucrul nu era cu putinţă, şi avea perfectă dreptate, întrucît lordul de-abia primise depeşa vlăstarului. Dar se abţinu de la orice afirmaţie în sensul acesta, considerînd că nu era potrivit să rostească numele lordului Chiltern.

— Ciudat, cît de frecvent se ceartă părinţii englezi cu odraslele lor ! remarcă doamna Goesler.

— Sau mai bine zis cît de adesea ne certăm noi, fiii, cu taţii noştri, glumi lordul Fawn care era cunoscut pentru ascultarea celei de a cincea porunci privitoare la respectarea părinţilor.

— Tot neajunsul provine din exagerarea autorităţii paterne, din privilegiile acordate celui dintîi vlăstar şi din alte prejudecăţi englezeşti demodate, opină doamna Goesler. Apoi, întorcîndu-se către Phineas, îi spuse : După cîte cunosc, lordul Chiltern îţi este amic, nu-i aşa ?

— Şi el şi lordul Brentford, răspunse cel chestionat.

— Aa, daa, se-nţelege. Numai că dumneata şi lord Chiltern aţi avut cîndva o aventură foarte ciudată şi învăluită în mister.

— O fi fost, dar acum nu mai este, vorbi Laurence Fitzgibbon în locul lui Phineas.

— La mijloc era o femeie, nu-i aşa ? rosti doamna Bonteen către comeseanul de alături, afectînd carecare discreţie printr-un ton mai scăzut.

— Nu am libertatea să vă informez în această privinţă, se eschivă Laurence care fusese încolţit, dar sînt convins că Phineas o va face.

— Eu, unul, nu cred o iotă despre reconcilierea lordului Brentford cu fiul, se amestecă domnul Bonteen. Întîmplător am aflat că Chiltern se afla la Loughlinter cu trei zile în urmă şi ieri a trecut prin Londra, în drum spre locul de vînătoare. Ori dacă ştirea ar avea un sîmbure de adevăr ar fi luat-o spre Saulsby, unde e lordul Brentford.

— Totul atîrnă de cuvîntul Violetei Effingham, adică dacă-l acceptă ori nu pe Chiltern, glăsui doamna Bonteen privindu-l cu stăruinţă pe Phineas.

Dat fiind că printre comeseni existau doi pretendenţi la mîna Violetei Effingham, subiectul căpătase o alură prea personală şi implicit neplăcută. Iar stînjeneala devenea cu atît mai nesuferită cu cît fiecare dintre invitaţi era într-un fel la curent cu unele aspecte ale cazului discutat. Motivul duelului devenise aproape la fel de notoriu ca şi ciocnirea în sine, după cum şi aspiraţiile matrimoniale ale lordului Fawn încetaseră de a mai fi un secret. Totuşi, acesta din urmă păruse mai puţin afectat decît Phineas, nu fiindcă n-ar fi iubit cu aceeaşi ardoare, ci pentru că nu cunoştea încă adevărul fatal. Demna lui nepăsare se clătină însă în faţa remarcii făcută de doamna Bonteen, tînărul divulgîndu-şi îngrijorarea prin replica ce-o dădu :

— Vorbeaţi de căsătoria domnişoarei Effingham cu fiul lordului Brentford ? zise întorcîndu-se către doamna cea guralivă. Însă orice tînără lady care ar consimţi la un mariaj ca acesta ar fi pur şi simplu de plîns. Chiltern e ultimul bărbat de pe lume în mîinile căruia aş încredinţa

fericirea unei femei pentru care nutresc considerație și grijă.

— Chiltern e un băiat foarte bun, îl contrazise Laurence Fitzgibbon.

— Puțin cam sălbatic, observă doamna Bonteen.

— Și veșnic lefter, completă soțul ei.

— Îl socotesc un smintit, decretă lordul Fawn.

— Mi-ar fi plăcut să-l cunosc, interveni gazda. Mă topesc după oameni smintiți, lefteri și puțin sălbatici. Nu ai putea să mi-l aduci într-o zi, domnule Finn ?

Phineas nu știa ce ripostă să-i dea sau cum să deschidă gura fără să-și trădeze amărăciunea. Până la cele din urmă, își luă inima în dinți și răspunse de parcă dorința amfitrioanei era absolut serioasă.

— Aș fi încîntat să-l aduc dacă țineți cu tot dinadinsul, numai că în vremea din urmă l-am văzut foarte rar.

— Dumneavoastră nu credeți ca Violet îl va accepta ? atacă doamna Bonteen frontal.

Lovit, Phineas se cabră pe moment, cufundîndu-se în tăcere, iar cînd își veni în fire, vorbi cu o voce solemnă și o gravitate cu neputință de reprimat.

— L-a și acceptat, zise el.

— Vrei să spui că ai aflat ? îl descusu gazda.

— Exact, încuviință scurt.

Dacă mai înainte cu cîteva ceasuri i-ar fi spus cineva că va face o asemenea declarație la masa doamnei Max Goesler, l-ar fi repezit de nu se vedea. În deprimarea lui fără margini, nimic nu l-ar fi putut obliga să pomenească de Violet Effingham, necum să-i vestească logodna cu rivalul său Chiltern. Mai bine să i se fi tăiat limba decît să facă una ca asta. Așa l-ar fi pus la punct orice nătăfleț care i-ar fi venit cu o profeție atît de absurdă. Și totuși incredibilul se înfăptuise. El, Phineas, ridicase vălul nu numai de pe mult detestatul eveniment, dar și de pe cugetul lui cernit de durere. Știa că toți cei de față erau la curent cu duelul — poate cu excepția lordului Fawn ; și mai știa că în clipa rostirii oribilei vești se răspîndise ca focul și vocea îi tremurase. Dar odată ce i se pusese întrebarea, vrînd nevrînd trebuise să dea un răspuns. O fracțiune de clipă se gîndise să-l ocolească, să răspundă la o vorbă de duh sau la o comicărie improvi-

zată. Însă nu izbutise nici una, nici alta, și astfel dăduse glas adevărului.

— Nu cred nici să mă tai în bucăți că domnișoara Effingham s-a pronunțat favorabil, vorbi lordul Fawn pierzîndu-și controlul.

— Ba eu cred, dacă a spus domnul Finn, se amestecă doamna Bonteen pe undeva încîntată de penibila încurcătură pe care o crease.

— Dar cine te-a putut informa, domnule ? îl luă Bonteen din scurt pe Phineas.

— Sora lui, lady Laura.

— Atunci este adevărat, conchise amfitrioana.

— Da de unde ! Așa ceva este imposibil ! o contrazise junele lord. Și cred că sînt în măsură să știu pentru ce este imposibil. Iar dacă prin absurd s-a ajuns totuși la un acord, ar fi cel mai dezonorant din cîte s-au pomenit, pentru că mirele i-ar păpa avuțiile pînă la ultimul șiling, conchise Fawn complet indignat, întrucît el arătase mărinimie și bunăvoință cînd discutase aranjamentele pecuniare cu lady Baldock.

După incidentul de mai sus, o vreme Phineas nu mai articulă un cuvînt și chiar conversația la masă nu mai decurse atît de vioaie și agreabilă după cum ar fi dorit gazda. Pentru bietul nostru erou avea toată înțelegerea și-l privea cu milă. De-ar fi bănuit consecințele acestei discuții, nu ar fi încurajat întrebările despre Violet Effingham. Dar cum faptul era consumat, nu-i rămînea decît să atragă interesul celor din jur asupra unor teme mai generale. După o vreme, încercarea îi reuși, pînă și Phineas recăpătîndu-și pofta de vorbă. Ingurgitase vreo două pahare de vin, și pe urmă se avîntase în politică, profitînd de orice prilej ca să-l contrazică pe rivalul său, Fawn.

Laurence Fitzgibbon, se arăta, natural, de părere că actualul guvern nu va rezista mult. De cînd renunțase la portofoliu, dregătorii săvîrșiseră erori de neînchipuit și, vorbind despre ei, se arăta un vrăjmaș fățiș.

— Orice învinuiri le-ai arunca, Fitz, cîndva i-ai sprijinit cu tărie, îi aminti domnul Bonteen.

— E drept, însă mi-am văzut mai pe urmă greșeala, se apără celălalt.

— După umilele-mi observaţii, interveni doamna Goesler, de cîte ori unul din dumneavoastră demisionează — şi de obicei pe motive mărunte — se întoarce cu înverşunare împotriva guvernului părăsit. Vezi, bunăoară, un gentilom care se înţelege perfect cu prietenii, îi aprobă în toate, pentru ca într-una din zile să facă descoperirea că virtutea sa civică nu tolerează o anume chichiţă. Şi domnul demisionează. Urmează discursul de adio, cu fraze sforăitoare despre loialitate şi gratitudine, însă cînd le aud ştiu dinainte cu ce ochi duşmănoşi îşi priveşte foştii amici şi cît rău e dispus să le facă. Da, încep să înţeleg cum merge politica în Anglia.

Pilda amfitrioanei ţintise de bună seamă în Laurence Fitzgibbon, ca o mustrare severă, însă deprins cum era cu societatea şi cu surprizele ei, acesta şi-o primi mai resemnat şi mai demn decît îşi primise Phineas înfrîngerea.

Judecat în ansamblu, supeul nu fusese prea izbutit, lucru pe care amfitrioana nu zăbovise a-l sesiza. Lordul Fawn, după ce se luase în beţe cu Phineas, rămăsese mut ca o stană de piatră. Însuşi eroul nostru vorbise cam mult şi prea tare ; iar doamna Bonteen, deşi o constantă admiratoare a lordului Fawn, îl înţepase în mai multe rînduri.

— Am comis o greşeală invitînd deodată patru parlamentari care sînt ori au fost în guvern, recunoscuse gazda înciudată. Pe viitor nu mai chem nici măcar doi politicieni la aceeaşi masă.

— Draga mea doamnă Max, îi replicase doamna Bonteen în faţa căreia vorbise, mai bine n-ai mai pofti laolaltă doi pretendenţi ai aceleiaşi domnişoare.

Înaintea plecării oaspeţilor, doamna Goesler izbuti să se retragă două minute cu Phineas în salonul de la etaj unde vorbiră netulburaţi.

— Chiar aşa este, precum spuneai ? îl întrebă cu o voce atît de tristă şi blîndă şi cu priviri aşa de miloase încît el i-ar fi plîns în poală de-ar fi fost singuri în casă. Auzind însă musafirii foindu-se la mică distanţă, se mulţumi să răspundă printr-un :

— Da, aşa este.

— Mi-am închipuit eu că nu puteai să afirmi un neadevăr, urmă la fel de abătută. Mi-aș putea îngădui să-ți declar că aș fi dorit să fie altminteri ?

— E prea tîrziu, doamnă Goesler. Recunosc, e o prostie din partea mea, ca bărbat, să mă arăt atît de lovit! Dar trebuie să vă spun că am aflat vestea cu puțin înainte de a porni înspre dumneavoastră. Pe moment mă gîndisem să vă trimit un bilet și să renunț la dineu. Lucru pe care regret că nu l-am făcut.

— Nu spune asta ! Te rog, domnule Finn.

— Ba da. Era preferabil să nu fi venit. Pentru că m-am făcut de batjocură.

— În ochii cui ? În nici un caz într-ai mei, îl asigură doamna Goesler. Eu te respect pentru suferința ce-ai arătat-o. Dar mi-aș permite să-ți dau o povață : nu mai arăta că ai fost lezat. În lumea de azi, singurul fapt rușinos este acela de a-ți recunoaște înfrîngerea.

— Totuși, este o realitate. Am fost învins.

— Adevărat, însă nu e nevoie s-o trîmbițezi. Știu că nu aș avea dreptul să-ți spun toate astea...

— Cum de nu, îi curmă Phineas vorba. Și chiar vă sînt foarte îndatorat. Iar acum, îngăduiți-mi să mă retrag fiindcă nu vreau să ies din casă odată cu lordul Fawn.

— Fie, însă promite-mi că ai să mai vii.

Tînărul îi dădu depline asigurări, mîngîindu-se de pe acuma cu gîndul că va putea să-și deplîngă iubirea respinsă fără să se mai rușineze de noua prietenă.

Laurence Fitzgibbon plecă împreună cu Phineas, iar domnul Bonteen — rămas singur, după expedierea consoartei — porni spre club cu tînărul Fawn, cu care ținea foarte mult să schimbe cîteva vorbe. Bietul lord fusese cam luat în răspăr de Phineas Finn pe care Bonteen nu-l putea suferi.

— Irlandezul acesta a devenit un maimuțoi îngîmfat de cînd s-a pripășit pe lîngă lordul Brentford, începu să-l blagoslovească pe tînărul nostru. Monk și cu alți vreo cîțiva din aceeași tagmă i-au stricat complet caracterul.

— Nu cred o vorbă din ce a zis despre lordul Chiltern, rosti Fawn.

— În privința însurătoarei cu Violet Effingham ?

— Da, confirmă celălalt. Ar fi o ruşine grozavă să fie sacrificată fata. Gîndeşte-te numai ce căzătură e Chiltern. Doar ştim cu toţii că bea de stinge, iar cu taică-său s-a împăcat cum te-ai împăcat dumneata. Lady Laura o fi avut ea vreun scop de a făcut asemenea afirmaţie.

— S-ar putea foarte bine să fie numai plăsmuirea lui Finn. Doar irlandezii sînt buni la chestii din astea.

— Un tip atît de violent, că nimeni nu-i stă dinainte, zise Fawn cu gîndul la Chiltern.

— Şi revoltător de încrezut, spuse Bonteen, cu gîndul la Phineas.

— Un om care nu a făcut nimic, cu toate posibilităţile de care dispune, şi nici n-o să mişte vreodată un deget.

— Nu-l mai văd mult cu portofoliul de acum, vorbi Bonteen plin de dispreţ.

— Dar la cine te referi ? îl întrebă lordul.

— La Phineas Finn.

— O, domnul Finn ! Eu vorbeam despre Chiltern. Pe Finn îl consider un tînăr foarte de treabă şi destul de isteţ. Ce aude că lordul Cantrip îl place teribil. O să ajungă departe. Însă nu cred o iotă din ce a spus despre Chiltern.

La care Bonteen, simţindu-se umilit, îşi luă seara bună, părăsindu-l pe Fawn.

CAPITOLUL LIV

CONSOLAREA

CU TOATE că în dimineaţa de după ospăţ Phineas se înfăţişă devreme la slujbă, de prea multă treabă nu se simţi în stare, încercînd faţă de realităţile vieţii bizara senzaţie că nu le poate purta pe spinarea lui frîntă. Poate cu timpul şi printr-un efort de voinţă avea să redevină folositor societăţii — deşi faptul îl lăsa complet rece — şi va munci pentru că nu avea încotro — la fel ca cizmarii sau cărăuşii, de pildă, pentru a-şi cîştiga tot ca ei pîinea. Dar la ambiţii, la ideea de a promova binele, la plăcerea de a trudi de dragul utilităţii cît şi a profiturilor materiale, la toate acestea pusese definitiv cruce. De ar fi avut-o

pe Violet ca soție, s-ar fi zbătut din zori pînă în noapte și din noapte în zori ca s-o încredințeze că deține o poziție demnă de ea. Dar după cele întîmplate, nu mai avea motive să dea în brînci. Va lucra numai cît să-și justifice leafa. Atît și nimic mai mult.

Cu toate acestea, în cea de a treia zi de la tragica veste, apatia lui se mai risipi.

Lordul Cantrip îl anunță printr-o scurtă notiță că seara urmau să se ducă împreună la primul ministru pentru a-i prezenta situația cu proiectata cale ferată, și astfel, tînărul nostru se așternu pe treabă, uitînd de sine și identificîndu-se cu interesele Angliei în coloniile americane. Mai tîrziu, la întîlnirea cu premierul, e drept că lăsă explicațiile pe seama lordului Cantrip, intervenind rareori și foarte succint, dar faptul că urmărise cu luare aminte discuția însemna o dovadă că-și revenise din absența și toropeala ce-l stăpînisera.

— După mine, e primul irlandez care merită locul ce i s-a dat, remarcă mai tîrziu domnul Gresham către colegul său Cantrip.

— Cel dinainte era un tip înfiorător, replică lordul scuturîndu-se dezgustat.

În cea de a patra zi de la decepția produsă de Violet, Phineas se duse din nou în vilișoara din Park Lane. Și ca să nu survină vreo piedică în calea consolării pe care o căuta, trimise înainte un bilet întrebînd-o pe prietenă dacă e liberă și il poate primi. „Sînt acasă, singură, între orele cinci și șase. M.M.C", îi răspunse Marie Max Goesler. Așa încît se înfățișă la ea imediat după orele cinci.

Pare firesc ca un tînăr lovit de o năpastă ca aceea care se abătuse asupra lui Phineas să caute alinarea la o femeie. Și aceasta pentru binecuvîntatul motiv că femeile cred mai curînd în durerea bărbaților, decît ei în suferința femeilor. Ce pare însă oarecum straniu este că orice bărbat cu inima sfîșiată dorește să fie consolat de o făptură frumoasă. Logic ar fi ca în momente de cumpănă, să nu-l preocupe înfățișarea, unicul gînd fiind acela de a găsi înțelegerea și blîndețea unui suflet sensibil. Și totuși, în realitate, tînjește și după o mînă catifelată, după ochi luminoși din care să picure lacrimile compa-

siunii şi buze cărnoase şi fragede de pe care să alunece cuvintele de încurajare. Ori pe toate acestea Phineas le găsea la doamna Max Goesler.

— Mă bucur atît de mult că te văd, îl întîmpină ea.

— Aţi fost extrem de amabilă să mă primiţi.

— Da de unde! Favoarea mi-o faci dumneata, arătîndu-mi încredere. Eram sigură că ai să vii după cele întîmplate la dineul de acum cîteva seri. Te-am văzut cît erai de mîhnit şi mi-a părut tare rău.

— M-am purtat lamentabil şi m-am compromis înaintea oaspeţilor.

— Nicidecum, îl contrazise prietena. Consider că ai procedat bine răspunzînd cînd ai fost întrebat. De vreme ce noutatea nu trebuia ţinută sub şapte peceţi, era preferabil s-o dai în vileag. În felul acesta îţi descarci sufletul şi te vindeci mai repede. M-au mirat toate cele auzite în legătură cu lordul Chiltern. Personal, nu-l cunosc...

— Nu aţi pierdut mare lucru, o asigură Phineas. Cît despre afirmaţiile făcute de Fawn, jumătate din ele sînt simple exagerări, iar cealaltă jumătate interpretări greşite.

— Aici, în Anglia, un lord e socotit semizeu şi crede că i se cuvine orice, zise ea cu dispreţ.

Phineas rămase o vreme tăcut, cîntărindu-i remarca. Întreaga familie Standish îi arătase prietenie şi afecţiune, se purtase impecabil cu el. Ca şi Violet Effingham deallminteri. Deci nu era vina lor că se simţea astăzi nenorocit şi cu şira spinării frîntă. Chibzuise mult la aceasta şi ajunsese la hotărîrea să nu-i judece rău. Drept care, cînd îi răspunse doamnei Max Goesler îi luă apărarea lui Chiltern.

— Sincer să fiu, spuse el, cred că cele întîmplate nu au nici o legătură cu titlul de lord.

— Ba da, prietene, şi au avut de cînd lumea, susţinu ea. Nu o cunosc pe această Violet a dumitale...

— Pardon, nu-i a mea, o corectă Phineas.

— Mă rog, nu ştiam că nu-ţi aparţine. Am întîlnit-o numai în treacăt şi n-am admirat-o în chip special. Însă gusturile diferă. E lucru ştiut. Ce vreau să subliniez este faptul că această june s-a învîrtit numai printre contese

și lorzi ; iar cînd o fată trăiește numai în preajma mărimilor, visează și ea să devină o lady într-o zi.

— În jurul ei au roit tineri de toată mîna, așa că avea de unde alege. Din cît o știu, nu titlul o atrăgea și, ca atare, nu l-ar fi luat pe Chiltern, dacă nu... Dar la ce-am mai vorbi despre asta ?

— Se cunosc de mult, nu-i așa ? îl chestionă doamna Goesler.

— Ooo, daa, din copilărie. Iar lordul Brentford ținea la această căsătorie mai mult decît la orice.

— Atunci el a ticluit toată treaba, se pronunță cealaltă cu convingere.

— Nu sînt de aceeași părere, o contrazise Phineas. Chiltern nu este omul care să accepte combinațiile altora și, pe cît i-o îngăduie situația, nici Violet nu se pleacă în fața unei voințe străine. Prin urmare îmi închipui că amîndoi au aranjat lucrurile...

— Dumneata i-ai cerut mîna ? îl descusu mai departe prietena.

— De două ori și am fost refuzat. Ca și Chiltern, dealtfel, cu diferența că el suferise mai multe înfrîngeri. Nu vreau să-i aduc imputări, s-o blamez în vreun fel, ci mă gîndeam numai... mă gîndeam...

— Că este o cochetă, așa e ?

— Aa, nu ! Asta să nu o spuneți. Mai de grabă nu-și cunoștea ungherele inimii, nu știa singură pe care îl vrea. Însă ce sens mai are să discutăm despre asta ?

— Natural, comentariile sînt tardive, recunoscu doamna Goesler, dar cîteodată au puterea de a lecui. Într-un fel te simți după ce ți-ai descărcat sufletul și cu totul altfel cînd îl ții ferecat.

— Adevărat, încuviință Phineas, și eu nu am cui să-mi spun păsul decît dumneavoastră. Nu e foarte ciudat ? Degeaba m-aș spovedi chiar surorilor mele. Ele nu o cunosc pe Violet Effingham și nu m-ar putea consola.

— Poate că surorile se gîndesc la alte tinere pentru dumneata, îl iscodi în continuare.

— Tot ce-i posibil. Numai că pe mine nu mă interesează. Iar prietena mea cea mai bună din Londra cărcia m-aș putea confesa este sora lui Chiltern.

— Îţi cunoştea dragostea pentru Violet Effingham ?

— Îi vorbisem de ea.

— Dacă îmi amintesc bine, ea te-a înştiinţat de logodnă. Se arăta bucuroasă ?

— De foarte mult timp dorea această căsătorie. Şi totuşi de multe ori am avut impresia că ar fi fost multumită să fi fost cu alesul. S-ar putea să mă înşel fiindcă normal este să ţină cu fratele. Oricum ar fi, azi îmi spun că nu merita riscul şi tevatura din Elankenberg.

— Tot răul spre binele dumitale, pentru că toată lumea susţine că te-ai purtat ca un adevărat cavaler.

— Sincer să fiu, nu m-am dus cu de la mine putere ci silit de împrejurări.

— Şi dacă se întîmpla... să-l fi ucis ?

— Se punea capăt la toate. Fata nu m-ar mai fi văzut niciodată, pentru că, dîndu-mi seama că am pierdut-o definitiv, îmi trăgeam şi eu un glonte în inimă.

— Vai cît de complicaţi şi bizari sînteţi voi englezii ! Dar slavă cerului că nu l-ai ucis. Sînteţi amîndoi feţeri şi, dacă vrei să afli sincera mea părere, nu ai de ce să te laşi covîrşit. Doar sînt şi alte făpturi pe pămînt mai drăguţe decît Violet Effingham. Desigur, în clipa de faţă nu-mi dai dreptate. Astăzi şi încă o lună sau două vei rămîne la credinţa că e fără pereche şi te vei considera cel mai oropsit bărbat de pe lume. Nu uita, însă, că ţii atuul în mînă — un atu ce-l consider cu atît mai de preţ cu cît nu l-ai primit ca un privilegiu. Grozav de uşor e să fii lord cînd a fost şi părintele tău, aşa cum tot o bagatelă înseamnă să te însori cu o fată frumoasă dacă poţi să-i oferi titlul de lady. Să devii însă lord — ori să-ţi cîştigi acelaşi prestigiu — cînd nu ai moştenit nici un fel de înlesniri, este, după mine, tot ce poate înfăptui un bărbat mai de preţ. Şi există femei — chiar frumoase, domnule Finn — care sînt destul de inteligente să sesizeze acest fapt şi în acelaşi timp să-şi dea seama că un astfel de om valorează mai mult decît oricare lord.

Şi ca o consfinţire a spuselor de mai sus, doamna Gocsler fredonă dintr-o străveche şi nepieritoare baladă scoţiană, vădind o puritate a glasului, o înţelegere a

muzicii și o interpretare atît de măiastră că Phineas rămase de-a dreptul înmărmurit.

Cînd prinț, marchiz sau duce pe lume ai venit
Tot ce-i mai bun în viață îți stă la picioare,
Dar forța, măreția omului cinstit,
Stă în credință și onoare.

— Nu știam, doamnă Goesler, că obișnuiți să cîntați, murmură după aceea impresionat de cele auzite.

— Nu este obișnuință, ci o fac doar atunci cînd se ivește o împrejurare care mă îmbie. Îmi plac foarte mult baladele scoțiene. Vrei să mai asculți ?

— Cum de nu, chiar vă rog.

Și prietena cîntă balada pînă la ultima strofă.

— Și totuși, omul e om, să o știi, chiar dacă n-a avut parte de mult slăvita Evă după care i s-a topit inima, zise ea la sfîrșit, și din nou fredonă :

Sînt fete în Scoția frumoase fără de pereche
Și tare s-ar mai mărita cu Lochinvar cel într-o ureche.

— Dar Lochinvar din baladă și-a luat mireasa dorită, observă Phineas.

— În sensul distihului care e plin de adevăr, și nu povestea în sine, care poate e falsă. Deseori mă gîndesc că atît Jack of Hazleden cît și Lochinvar au fost siliți să se căiască de tîrgurile încheiate. Să sperăm că lordul Chiltern nu va face la fel.

— Sînt sigur de asta.

— Atunci e perfect. Iar în ce te privește, cugetă mai puțin la dragoste și concentrează-te o vreme asupra politicii, a discursurilor din Cameră și a coloniilor — ocupații în care te simți ca acasă și-ți vor aduce succese și satisfacții pe care lordul Chiltern nu ți le poate fura. Și dacă se întîmplă să te încolțească iarăși descurajarea, vino la mine, și am să-ți cînt balade scoțiene. Să nu-ți fie teamă că dai peste doamna Bonteen, fiindcă-ți promit că n-am s-o poftesc cînd vii dumneata. Iar acum, pe curînd, îi zise întinzîndu-i o mînă ca de mătase, pe care Phineas o ținu o secundă într-a lui și se simți consolat.

Rămasă singură, doamna Goesler se prăvăli într-un jilț și începu să reflecteze la ale ei. În vremea din urmă se întrebase tot mai adesea încotro o mînau ambițiile și ce ideal urmărea. De pe o măsuță luase un bilet primit

de la marele duce de Omnium ca răspuns la o aluzie strecurată de ea în legătură cu o fotografie a acelei sale persoane. „Mă voi prevala de prilejul de a vă înmîna neînsemnata atenţie la reşedinţa domniei voastre“, se spunea în depeşă. De bună seamă era o mare izbîndă să-l primească în casă pe ducele de Omnium. Dar cu ce o încălzea ? se întrebă visătoare, cu ochii la rîndurile trimise. De fapt, în ce consta ţelul ei ? Sau mai degrabă avea unul precis ? În ce chip şi-ar fi putut dobîndi fericirea ? Căci pînă astăzi încă n-o cunoscuse. Prea anevoie se scurgeau orele şi prea lungi i se păreau zilele. Cît despre duce era bine să vină — dacă va denia — iar prezenţa lui n-o s-o sperie. De asta putea să jure. Oare ce-ar simţi o femeie ca ea dacă într-una din dimineţi s-ar trezi ducesă de Omnium ? ! Şi gîndul acesta o făcu să ia o decizie cît se poate de categorică. Dacă ducele îi va face avansuri, în cel mai scurt timp o să-i dea a înţelege pînă unde o împingea ambiţia.

CAPITOLUL LV

ÎMPĂCAREA

LORDUL CHILTERN făcu exact cum spusese. Se oprise în Carlisle, de unde scrisese lordului Brentford, şi apoi se dusese în Willingford să vîneze.

Misiva către părinte ieşise însă rigidă şi foarte greoaie, aşa încît ne întrebăm dacă Violet nu greşise refuzînd s-o dicteze. De la apelativul de „Senior“, folosit la începutul epistolei, întregul conţinut lăsa de dorit. Dar mai bine s-o citiţi dumneavoastră şi să judecaţi singuri.

Railway Hotel, Carlisle
27 decembrie, 186....

„Seniore,

mă aflu în drum către Londra venind din Loughlinter şi vă scriu în virtutea unei făgăduinţe pe care am făcut-o Laurei şi domnişoarei Effingham. Întrucît Violet a primit

să-mi devină soție, amîndouă au considerat că v-ar bucura să aflați de aceasta. V-aș rămîne îndatorat să-mi comunicați prin domnul Edwards aranjamentele de ordin material. Laura e de părere că veți deri să ne vedeți atît pe Violet cît și pe mine la Saulsby. În ce mă privește, sînt gata să vin odată ce primesc asigurările dumneavoastră că nu mă așteptați nici cu vițelul gras, nici cu reproșuri, deoarece consider că nu merit nici una din ele.

Rămîn, scniore, al dumneavoastră afectuos,
Chiltern."

P.S. Adresa mea este : „Taurul, Willingford"

Încheierea scrisorii, în care se declara oarecum în raporturi afectuoase cu tatăl, îi pricinuise multă bătaie de cap. Cu toate astea nu găsise o formulă pe măsura sentimentelor filiale fără a recurge la o întortochiere de exprimare absolut detestabilă.

De ar fi fost după el, ar fi scris pur și simplu : „al dumneavoastră fecior", sau „al dumneavoastră dușman de moarte", ori „al dumneavoastră cu profundă indiferență". Însă cum nu cunoștea adevărata stare de spirit a contelui, chibzuise că nu e cazul să-l irite în mod gratuit. Se putea foarte bine ca tatăl să dorească împăcarea. Dar și în ipoteza aceasta era hotărît să nu se arate nici plin de căință și nici prea supus datorită întîmplărilor petrecute. Dacă părintele urzise anumite proiecte de viitor, le va duce la împlinire pe cît îi va sta în putință ; în schimb, de trecutul său nu-i va îngădui să se lege. Iar de se încăpățîna să-l mustruluiască, trebuia să se aștepte la o ciocnire.

După cum era de așteptat, lordul a fost revoltat de insolenta încăpățînare ce străbătea de la un capăt la altul scrisoarea feciorului și, preț de un ceas ori două, se jură pe toți sfinții că n-o să-i răspundă. Cît se topea de dragul lui, și iată cu cîtă ușurătate și nepăsare i se adresa. Dar

oare nu era asta soarta părinților, să-și iubească la disperare odraslele și acestea să nu răspundă nici pe departe simțirii lor ? se îmbună singur. Oricum, îi împlinise, dorința de căpătîi și se logodise cu Violet. Apoi mai făcuse și primul pas spre împăcare, indiferent cît de rece și de nesatisfăcător. Cînd citi a doua oară epistola, sări peste paragraful cu viței grași — care îl supărase mai mult decît restul — iar înainte de a se culca răspunse așa cum urmează.

Saulsby, 29 decembrie, 186....

„Dragul meu Chiltern,

am primit vestea ta și sînt nespus de încîntat că drăguța de Violet a acceptat să te ia. Avuțiile ei au mare preț pentru tine, dar fata le întrece în valoare. Știi de mult ce părere am despre ea, încît n-o să te mire că voi fi mîndru s-o primesc ca pe o fiică în casa mea. Natural că-i voi scrie fără nici o zăbavă și-mi voi da osteneala să pregătesc în cel mai scurt timp vizita ei la Saulsby. O dată ce voi fixa ziua, te anunț și pe tine, asigurîndu-te de pe acum de strădaniile mele ca șederea voastră să fie cît mai plăcută.

Al tău părinte afectuos,
Brentford."

P.S. Richards, grăjdarul, e tot în serviciul meu, așa că ai face bine să-i scrii și să-i dai toate îndrumările necesare în legătură cu caii.

Pînă la mijlocul lunii februarie s-au încheiat toate preparativele, astfel că Violet s-a reîntîlnit cu logodnicul la conacul lordului Brentford. În tot intervalul scurs de la șederea în Loughlinter și pînă la plecarea spre Saulsby rămăsese lîngă mătușă, suferind cicăleala ei permanentă.

Persecuția se declanșase încă de la întoarcerea fetei la Baddingham, cînd lady Baldock îi făcuse o primire pe cît de solemnă pe atît de neospitalieră.

— În fine, ai binevoit să sosești, Violet, o întîmpinase cu voce de înmormîntare. Nici nu știu ce să-ți zic.

— Spune-mi „bine ai venit", sugerase nepoata.

— Nu la asta mi-e gîndul, ci la logodnă, precizase tutoarea cu și mai mare acreală.

— Dacă nu ți-e pe plac, mai bine nu spui nimic.

— Cum s-ar putea asta ? Cum mi-ar sta mie să tac ?

— Și de ce-ai arunca vorbe pe care să le dregi mai apoi ? Mai bine să nu-ți faci de lucru, vorbi pupila zîmbind.

— Păi fii sigură că nu aș deschide gura dacă nu m-ar apăsa datoria pe care mi-am luat-o. Doar răspund de tine și de ce ți se întîmplă, iar de te-oi duce de rîpă, o să-mi reproșez toată viața că e și din vina mea.

— Vai, mătușico, dar n-ai avea pentru ce, cînd eu totdeauna voi recunoaște că ai făcut imposibilul să mă vezi... să mă vezi... pe culoarul cel bun, cum se spune la călărie.

— Auzi, călărie ! Cu ce comparații îmi vii !

— Ce ți se pare anapoda ? Eu o găsesc foarte adecuată și, în consecință, susțin că tot pe culoarul cel bun mă consider. Ai să vezi că bietul lord Chiltern nu e chiar așa negru cum îl descriu oamenii.

— Pentru ce ți-ai păta viața măcar cu un strop de negreală ?

— Fiindcă îmi plac contrastele de culoare.

— Uite la lordul Fawn...

— M-am uitat la el, mătușico.

— E un tînăr de soi, în pragul unei cariere folositoare prin care, pînă la urmă, va ajunge... cine știe unde...

— Oricum, nu putea să ajungă la mine.

— Ori să-l luăm pe domnul Appledom de exemplu.

— Sărmanul domn Appledom ! El mi-a plăcut, ca să-ți spun drept. Dar lordul Chiltern mă atrage mai mult mătușică. Și tinerele sucombă atracției.

— Ți-a plăcut lordul Chiltern ! Auzi ce mai vorbă ! Atunci de ce l-ai respins de peste douăsprezece ori ?

— Nu am numărat niciodată, însă n-aș crede să-l fi refuzat chiar de atîtea ori.

În luna cît rămase la Baddingham, Violet auzi cam aceleași idei repetate de pisăloaga tutoare, însă le îndură cu stoicism. Bineînțeles că nimic n-o clinti de la decizia

luată şi, îndîrjită, lady Baldock îşi înteţi atacurile. Lui Chiltern nu-i spunea niciodată pe nume, ci recurgea la formule ca „bătăuşul" sau „apucatul", aruncînd şi aluzii la viitoare brutalizări ce-o aşteptau pe soţie.

De cele mai multe dăţi nepoata rîdea, amuzată, răspunzînd că acestea fac parte din riscurile oricărei femei.

— După cîte ştiu eu — dar n-a aflat lumea — nici dumitale nu ţi-a mers chiar pe roze cu răposatul unchi Baldock care era cam iute din fire, îi spusese o dată ca să-i mai taie pofta de cicăleală.

În realitate, cel pomenit fusese blînd cu nevasta ca oaia la tuns şi toţi cîţi îl cunoscuseră ziceau despre el că s-a purtat fără greş.

— Adevărul e, domnişoară, sărise mătuşa ultragiată, că unchiul matale era un nobil în toată puterea cuvîntului, şi nu poţi să-l pui alături de „apucatul" ăsta cum nu poţi alătura brînza de cretă.

— Mă întreb care din ei o fi brînza ? ripostase nepoata hlizindu-se.

Iar lady Baldock, refuzînd să continue ciondăneala, ieşise bătoasă din cameră.

La Saulsby venise şi lady Laura, dar ca să ajungă acolo, fusese obligată să se războiască în prealabil cu soţul ei. De cum îşi exprimase dorinţa să asiste la împăcarea dintre tată şi frate, domnul Kennedy îi amintise că prima ei obligaţie era să stea la Loughlinter, iar înainte de a se sfîrşi dialogul îi reproşase pe faţă neglijarea acestei îndatoriri sacre. Cu toate acestea, Laura se ţinuse ferm pe poziţie, ameninţîndu-l că ori o lasă să plece la Saulsby ori îi va explica tatălui ei că nu a venit fiindcă i-a interzis soţul.

— Nu-ţi permit să discuţi intimităţile de familie, sărise hainul de Kennedy, la care, ieşindu-şi din fire, lady Laura îi aruncase în obraz că nu înţelege să asculte de toate poruncile lui.

Lucrurile se sluţiseră mult în viaţa soţilor Kennedy şi odată ajunşi într-aşa un impas, e lesne de închipuit ce simţea fiecare. Lady Laura reflecta să înceapă anumite demersuri în vederea separării de soţ, pe cînd el se gîndea serios în ce chip să reacţioneze în faţa unor eventuale măsuri de acest gen. Femeia datora supunere soţului,

atît prin legi divine cît şi prin cele făcute de oameni, şi dînsul nu era omul care să le nesocotească. Dar pînă la ivirea unor schimbări radicale, lady Laura porni către Saulsby, lăsîndu-l să plece de unul singur la Londra pentru a lua parte la sesiunea parlamentară.

Atît lady Laura cît şi Violet Effingham veniseră la moşie înaintea lordului Chiltern şi se sfătuiau împreună în ce fel să decurgă întîlnirea dintre conte şi fiu. Violet era de părere să fie lăsată la voia întîmplării, pe cînd amica pleda pentru o punere în scenă. Pînă la urmă consfătuirile s-au dovedit inutile, deoarece revederea s-a produs fără ştirea şi amestecul lor, junele Chiltern sosind mai devreme şi ducîndu-se aţă la Brentford.

— Mă bucur tare mult, sir, să fiu iarăşi la Saulsby, îi spusese întinzîndu-i mîna.

Într-o scrisoare trimisă Laurei, lordul precizase doar ziua sosirii, nicidecum ora şi, cum apăru între zece şi unsprezece de dimineaţă, îl luă pe taică-său ca din oală, sau, mai exact, fără un logos închegat dinainte.

Lucrurile decurseseră astfel : ajuns la conac, Chiltern întrebase de lord şi, aflînd de la slugi că este în odaia lui, o pornise într-acolo, în timp ce femeile noastre, instalate în faţa căminului din salon, se consultau în continuare cum să fie aranjată istorica întrevedere. Văzîndu-l în camera sa — ticsită cu cărţi îngrămădite de vreme şi cu mobilă şi mai tuciurie — bătrînul părinte exclamase prididit de emoţie :

— Oswald, nu m-aşteptam să te văd la oră aşa matinală !

— Adevărat, am picat mai devreme, pentru că am scutit din timp venind prin Birmingham unde am şi dormit astă noapte. Violet e aici ?

— Da. Împreună cu Laura. Se vor bucura foarte mult să te vadă. Ca şi mine, dealtminteri, îi spuse apucîndu-l de mînă şi strîngîndu-i-o pentru a doua oară.

— Mulţumesc, sir, zise fiul privindu-l în ochi.

— Am fost încîntat de logodnă, continuă lordul.

— Îţi închipui atunci ce simt cu, rosti tînărul hohotind fericit. Mi-am dorit-o atîţia ani şi de atîtea ori am fost refuzat încît uneori îmi spuneam că sînt un netot dacă mă leg în continuare de gîndul acesta. Şi totuşi, nu am

izbutit să mă scutur de el. Iar azi o aud vorbindu-mi de parcă ea a tînjit după mine în tot acest timp !

— Poate că da, murmură taică-său.

— Asta n-o cred. Acum s-ar putea să-i fiu drag, dar atunci nu i-am fost.

— Să sperăm că te va iubi toată viaţa ca în clipa de faţă.

— Nădăjduiesc să nu fiu cel mai rău dintre soţi, pentru că cel mai bun desigur că nu voi fi. Şi acum mă duc să o caut. Probabil am s-o găsesc pe undeva, pe aproape. Am ţinut să vă văd înaintea oricui, iar odată ce mi-am împlinit voia, pot pleca.

— Mai stai puţin, Oswald, îl opri bătrînul. Şi, tîrîş-grăpiş, îi ţinu o vorbire, exprimîndu-şi speranţa că pe viitor se vor împăca bine, uitînd tot ce a fost în trecut.

Mult ar fi vrut să-şi pregătească discursul, nu să-l înjghebe cu poticneli şi ca vai de el. Dar aşa a ieşit mult mai bine, fiindcă dacă îl ticluia cu pedanterie, rostindu-l degajat şi cu autoritate paternă, l-ar fi întărîtat pe fecior şi poate s-ar fi declanşat ceartă. Lordul îl ascultă cu bună-voinţă şi cu zîmbete, şi bombăni, la sfîrşit, ceva în genul că este de acord. După care se făcu nevăzut.

„A ieşit mai grozav decît am sperat şi asta numai fiindcă l-am luat prin surprindere", se gîndi mulţumit. Totuşi, se mai temea de o predică alcătuită pe îndelete şi servită cînd nici nu-l ducea gîndul, ceea ce ar fi pus în primejdie liniştea amîndorura.

Întîlnirea cu Violet a fost, se înţelege, plăcută. După ce-l acceptase, recunoscînd în faţa ei şi a lui că-l iubeşte, se arăta generoasă ca orice fecioară ce s-a predat în mîna cuceritorului. Nedespărţiţi toată ziua, cutreierau parcul şi pădurea vecină, pe jos şi pe cai, ea admirîndu-i iscusinţa de călăreţ şi ascultîndu-i ceasuri de-a rîndul povestirile vînătoreşti. Şi în tot ce făcea arăta atîta răbdare, înţelegere şi iubire încît lady Laura se simţi deseori ispitită să-i arunce în nas vechile şi des repetatele afirmaţii că nu e făcută să iubească un bărbat şi probabil va rămîne nemăritată.

— Asta îmi tot îndrugai, îi aminti privind-o zeflemitoare.

— Mă pizmuieşti pentru micile mele plăceri ? o întrebă cealaltă.

— Nici gînd, draga mea, dar mi se pare atît de ciudat să te văd pe tine, dintre toate femeile, sclava iubirii ! !

— Nu, nu sînt sclavă, protestă cealaltă. Îmi place însă la nebunie să-i împărtăşesc orişice, să-l aud vorbindu-mi de toate şi să am în el cel mai bun prieten. Poate să plece departe şi un an de zile că nu m-aş topi de nefericire, încredinţată cum sînt că mi-e credincios.

Cuvintele ei o descumpăniră pe Laura, şi o făcură să se întrebe dacă nu cumva, dintre ele două, Violet dovedea mai multă înţelepciune. De cînd se căsătorise cu Kennedy, nu se înfiripase între ei nici pe departe prietenia statornicită între cei doi logodnici şi, cu gîndul la viaţa ei tristă, într-una din zile, îi dezveli adevărul lui Oswald. Nu pomeni un cuvînt despre Phineas Finn, şi nici gîndul nu-i cutreieră spre el in timp ce vorbea. Cu toate astea dramatiză poate mai mult decît ar fi fost necesar traiul apăsător din castelul Loughlinter şi neputinţa de a-l face pe Kennedy să-l îndulcească în vreun fel.

— Vrei să spui că te... brutalizează ? o întrebă fratele cu o faţă crispată de s-ar fi zis că e gata să răzbune maltratările sorei.

— Nu, nu mă bate, dacă la asta te-ai referit.

— E aspru cu tine ? Vorbeşte urît ?

— Cred că nu a rostit faţă de mine sau de alţii vreun cuvînt pentru care s-ar simţi vinovat.

— Atunci ce se întîmplă ? o chestionase nedumerit.

— Face numai ce vrea şi dorinţele lui nu coincid cu ale mele. E aspru, sec, echitabil, lipsit de orice sensibilitate şi vrea să fiu la fel. Cam asta e tot.

— Să fiu cinstit, Laura, nu l-am avut niciodată la inimă. Mi-a fost greu şi să-i adresez un cuvînt. Dar vorba aceea, eu nu-i sînt soţie.

— Pe cînd eu da. Şi trebuie să-l îndur.

— I-ai spus tatii ?

— Nimic.

— Dar Violetei ?

— Ei, da.

— Şi ce a zis ?

— Ce poate să spună ? Simple vorbe, ca şi tine. Iar de-oi fi silită să-l părăsesc într-o zi, voi putea face lumea să înţeleagă de ce ? Cui îi pasă de drama pe care o trăiesc ?

— N-am înţeles niciodată pentru ce l-ai luat de la bun început.

— Nu fi crud, Oswald !

— Crud ? Voi fi alături de tine şi voi face tot ce îmi ceri. Dacă eşti hotărîtă, şi mîine pornesc către ei ca să-i înştiinţez că nu te mai întorci acasă. Iar în caz că nu te consideri în siguranţă la Saulsby, vei veni în străinătate, cu noi. Ai să vezi ce sprijin găseşti în mine şi că nu sînt lipsit de milă şi înţelegere după cum m-ai acuzat adineaori.

Dar în fapt, nici unul dintre sfetnici nu dăduse o povaţă care s-o scape de suferinţă. Să-l părăsească pe Kennedy, intuia că n-o putea face doar în virtutea motivelor existente, iar întoarcerea la viaţa de acasă însemna tortura cea mai cumplită, mai ales după cele trăite şi văzute la Saulsby. Căci privelişlea tinerilor logodnici o răscolise teribil, făcînd-o să viseze adesea la propria-i fericire de care cu siguranţă ar fi avut parte dacă nu şi-ar fi atîrnat lanţuri de mîini şi picioare, osîndindu-se la umilinţa şi însingurarea de astăzi. Cu sufletul dezbinat între himerica perspectivă a ceea ce ar fi fost şi crunta realitate pe care o trăia, se lăsa subjugată de amintirea frumosului curtezan a cărui dragoste o simţise însă n-o încurajase, predîndu-se, ca o marfă, unui soţ neiubit şi neiubitor. Da, înaintea căsătoriei era la numai un pas de iubire şi, de frică să nu-i cadă în mreje, măritîndu-se cu un nimeni — sau aproape un nimeni — îl luase pe Kennedy. Nu banii lui o hotărîseră — fiindcă la bani renunţa lesne, cum o făcuse şi pentru Oswald — ci spaima unei mezalianţe. Devenind lady Kennedy îşi menţinea rangul, numărîndu-se — în lumea suspusă — printre cei mai de frunte, atît ca poziţie socială cît şi în politică. Pe cînd acceptîndu-l pe Phineas s-ar fi degradat simţitor. Odată ce se numea lady Finn, nu mai putea să-i primească pe mai marii partidului liberal, n-ar mai fi fost pe picior de egalitate cu soţiile şi cu fiicele miniştrilor aflaţi la putere. În cîteva rînduri o ispitise ideea să-l refuze pe Kennedy şi să rămînă nemăritată. Însă şi

de ajungea s-o pună în practică, marca ei slăbiciune — cum îi spunea atracției pentru Phineas — tot nu-i dădea pace. Și domnișoară n-ar fi rămas. Se vede că atunci trebuia să-și decidă ursita, fie cu Kennedy sau cu Phineas. Și-l preferase pe primul. Blestemat ceas și blestemată alegere! Dar cum putea să-i încredințeze lui Oswald ori logodnicei sale măcar jumătate din taina ce-i pîrjolea sufletul?

— Mă întorc la Loughlinter, îi comunică fratelui ei.

— Nu te duce decît dacă vrei, o îndemnă el.

— Nu e vorba de voie, n-am încotro. În clipa de față, Kennedy se află la Londra, unde a plecat de la redeschiderea sesiunii parlamentare, însă în martie revine în Scoția, așa că vom sta din nou la moșie.

— N-ai să treci mai întîi prin Londra?

— Nu știu. Voi face exact cum îmi zice el. Am de gînd să-i acord încă un an de supunere cu titlu de probă.

— Iar dacă vezi că merge tot rău, atunci vino la noi.

— Nu pot să spun de pe acum ce-am să fac. Aș vrea să mor, de-aș găsi o metodă. Tu, Oswald, să nu fii tiranic sau, cel puțin, nu un satrap rece și calculat. Și ține minte că nu înjosești mai mult o femeie decît atunci cînd îi înșiri obligațiile. S-o bați? E nimic pe lîngă umilința de a-i porunci cu neîndurare.

Chiltern rămase zece zile la Saulsby, iar în cea de pe urmă avu totuși parte de o mică ciocnire cu tatăl său și chiar de o neînțelegere cu logodnica. Încă de la sosire o înștiințase pe Laura în ce zi va pleca, și e greu de închipuit că amănuntul nu ajunsese și la urechile lordului. Cu toate acestea, în seara cînd fiul anunță că poruncise diligența pentru a doua zi dimineață, părintele tresărise, considerîndu-l pripit și necuviincios. Doar aveau încă atîtea de discutat, plus că nu apucase să-i țină o lecție.

— E foarte neașteptată plecarea, zise el fixîndu-l pe Chiltern.

— Credeam că Laura ți-a comunicat-o din vreme, se apără fiul.

— O fi spus ceva înainte să vii, dar în zilele acestea, nimic. Și, mă rog, pentru ce te-ai grăbi?

— Mi-am zis de la bun început că nu ai dori să rămîn mai mult, şi, cum am lăsat vorbă că mă întorc pe ziua de întîi, e greu să mai dau înapoi.

— Îţi reiei vînătoarea ?

— Da, şi-o continui pînă la sfîrşitul lui martie.

— Puteai să vînezi şi aici, observă lordul. Şi fiindcă Oswald nu dădu nici un semn că s-ar răzgîndi, se îmbufnă şi îşi luă un aer solemn. Trebuia negreşit să-i spună vreo două — să-i ţină acel logos pe care nu apucase să îl rostească — aşa că-l pofti în odaia cu cărţi înnegrite şi cu mobilă şi mai neagră, unde-i indică, mulţeşte, jilţul în care să se aşeze. Cum însă el rămase în picioare, îi urmă şi fiul exemplul. Doar nu era să-i ofere avantajul de a-i predica de la înălţime.

— Nădăjduiam că în timpul şederii la Saulsby să discutăm puţin despre viitorul tău, Oswald.

— În privinţa căsătoriei, se pare că va avea loc în iulie, îl informă Chiltern.

— Despre asta am auzit. Însă mă refeream la ce vei fi după aceea. Desigur, n-aş vrea să mă amestec prea mult, însă ales că banii logodnicei vor mai amortiza din ipotecile puse pe proprietatea de aici...

— Ba le lichidează complet, îl corectă tînărul.

— Asta n-o să se întîmple dacă îi pune pe numele celui de al doilea născut, după cum am aflat că ar dori lady Baldock.

— Violet va face exact cum doreşte ea şi cum e mai bine. Să nu mă întrebaţi însă în ce constă acest lucru fiindcă n-am discutat cu ea. E drept că o dată a vrut să vorbim, dar am îndrumat-o spre dumneavoastră.

— Firește mi-ar place ca avuţiile ei să se contopească cu ale noastre. Şi chiar e cea mai fericită formulă.

— Repet : va face cum doreşte. Eu nu mă amestec.

— Atunci n-o să mai discutăm despre asta, ci spune-mi care-ţi sînt planurile de viitor ?

— Cum adică ? se arătă feciorul nedumerit.

— Păi ce ai de gînd să faci şi în ce chip doreşti să devii util ? Îmi închipui că ţi-ai făcut un proiect.

— Sincer să fiu, sir, nu prea mă văd bun de nimic, zise Chiltern rîzînd, sau mai de grabă rînjind într-un mod neplăcut.

— Doar n-o să trăieşti totdeauna ca un trîntor în stup ? îl zădărî tatăl.

— Ca să fiu din nou sincer, sir, noi, care ne numim lorzi, ducem o viaţă de trîntori.

— Te contrazic, sări lordul, devenind dintr-o dată energic cînd trebuia să-şi apere clanul. Te contrazic pînă în pînzele albe, susţinu cu dîrzenie. Nu cunosc o categorie de oameni care să muncească mai onest şi mai cu folos decît noi. Eu sînt un trîntor ? Sau am fost din cea mai fragedă tinereţe ? Am muncit incontinuu, la început în Camera Comunelor, mai tîrziu în Camera Lorzilor, la fel ca şi prietenii mei. Şi aceeaşi carieră ţi-e deschisă şi ţie.

— Care ? Cea politică ? îşi arătă Chiltern din nou nepricepcrea.

— Bineînţeles.

— Dar pe mine nu mă atrage. Nu văd nici o deosebire între partide.

— Şi totuşi, trebuie să te preocupe, să ajungi a sesiza diferenţa între partide. Asta ţi-e datoria. Iar dorinţa mea este să intri în Parlament.

— Nu pot aşa ceva, sir.

— Şi, mă rog, pentru care motiv ?

— În primul rînd fiindcă nu mai aveţi o circumscripţie de oferit. Aţi învîrtit în aşa fel lucrurile, încît pricăjitul de Loughton a intrat în cazanul retopirilor şi prefacerilor. Şi ca să-mi depun candidatura în Smotherem, mulţi s-ar uita la mine cruciş.

— Dar avem comitatul, băiete.

— Şi de acolo pe cine aş mătrăşi ? Mi-e că voi cheltui patru, cinci mii de lire, ca să m-aleg cu şicane şi cu ofense. Nu. Prefer să nu încep jocul, mai ales că sînt şi prea vîrstnic pentru intrarea în Parlament. Trebuia să debutez mai devreme ca să-i prind gustul. Dar aşa... am pierdut diligenţa.

Aceste răspunsuri îl supărară pe conte şi, treptat, discuţia degeneră tot mai mult. Cînd părintele reveni cu întrebarea în ce fel îşi propunea să trăiască pe viitor, Chiltern mai întîi se încruntă, iar după o tăcere îndelungă şi neplăcută îi spuse că verile intenţiona să şi le petreacă în străinătate — pentru divertismentul soţiei — iar ier-

nile, în diferite regiuni ale Angliei, unde avea să vîneze. Deci unicul ţel era recrearea, şi degeaba încercă celălalt să-l convingă de îndatoririle unui lord, ale unui nobil, cum era el, pentru că Chiltern îi ripostă sec că nu cunoaşte altă datorie morală afară de aceea de a nu-şi depăşi venitul. Scandalizat, Brentford îi ţinu o adevărată morală, dojenindu-l mai aspru decît o făcuse înainte, ca la sfîrşit, cînd epuizase toate argumentele, fiul să-i răspundă pe tonul cel mai indiferent :

— Am întîrziat mult cu vorba şi i-am făgăduit Violetei s-o văd. Aşa că mă duc. Noapte bună. Şi într-o clipă dispăru din odaie, lăsîndu-l pe lord cu gura căscată.

Cu Violet discută aproape jumătate din noapte, însă nici acest dialog nu se sfîrşi într-un chip fericit, deoarece, fiind adeseori contrazis şi reproşîndu-i-se că nu este drept cu susţine, la un moment dat îşi pierdu răbdarea, sărind cu gura la fată :

— Drept ori nedrept, ăsta sînt eu, şi n-ai decît să mă iei ori să mă laşi chiar acum.

— Să te las, nu mai pot, îi răspunse cu duhul blîndeţei. De vreme ce te-am ales, te păstrez. Dar cînd nu ai dreptate, ţi-o voi spune fără înconjur.

Ingenuncheat şi în acelaşi timp domolit de replica ei înţeleaptă, o strînsese la piept declarîndu-i că este făptura cea mai aleasă, cea mai dulce şi mai bună din cîte existau pe pămînt.

Însă după ce o părăsi, simţi multă vreme în gură acreala mustrării ei.

CAPITOLUL LVI

CE GÎNDEAU OAMENII DIN MARYLEBONE

CÎND PARLAMENTUL îşi reluă activitatea, Phineas buchisea tot la proiectul cu calea ferată din Nova Scoţia şi în munca-i sîrguincioasă uita de durerile inimii. Atîta zel investise în lucrare încît, pînă a fi prezentată în Cameră, ştia mai mult despre cei şapte mii de canadieni

care populau porțiunea dinspre America decît despre localnicii Londrei ori ai comitatului de obîrșie.

Pe lîngă alinarea găsită în muncă, o mai avea și pe aceea oferită de doamna Max Goesler, al cărei salon îi ședea veșnic la dispoziție. În urma repetatelor vizite, ajunsese a-i vorbi degajat nu numai de Violet Effingham, ci și de alte idile, părelnice și de mult apuse, cum fusese aceea cu Laura Standish sau cu micuța Mary Flood Jones. De fapt, puține erau întîmplările sau trăirile sale care să nu i le împărtășească prietenei, iar aceasta îl încuraja, oblojindu-i rănile inimii și stimulîndu-i ambițiile politice.

— Menirea bărbatului e să muncească, îi spusese într-o zi, iar dumneata ți-o împlinești, pe cînd femeia ce poate face decît să viseze, să admire și să dorească bărbatul ? Să luăm cazul meu, bunăoară. Am ajuns preocupată de canadienii aceia numai pentru că te aud pe dumneata discutînd despre ei. Și de-mi vorbeai despre castori, cu siguranță eram captivată de ei.

La acestea, tînărul natural declarase că îmbărbătările și sentimentele arătate însemnau totul, dar absolut tot pentru el. Însă de aici să nu-și închipuie cumva cititorul că nu rămăsese fidel dragostei pentru Violet Effingham. Trăia și umbla cu spinarea frîntă de pe urma loviturii primite, fără să-i treacă prin minte că ar exista o cale de vindecare.

La începutul lui martie află că lady Laura sosise în Londra. Informația o primise chiar de la soțul ei, care adăugase că în mod special plecase în Scoția, ca s-o aducă în metropolă. Cu Kennedy se avea foarte bine, deși nu-i arăta prea mare afecțiune. Dar față de cine era Kennedy cordial ? Ajungea că-l salută, că-i vorbea cînd se nimerea holaltă, pe culoarele Parlamentului și, în general, se purta destul de prietenos. Adevăratele sentimente ale moșierului i le cunoaștem din ciocnirile sale cu Laura și ne amintim cu cîtă strictețe îi ceruse să-l ocolească pe Phineas. De atunci pînă astăzi nu se schimbase nimic în sufletul său, însă fiind precaut, cîntărise între timp chestiunea și ajunsese la încheierea că trebuia să ridice restricțiile și să-i redeschidă ușa lui Phineas. A-l ține în continuare la index, ar fi însemnat să-și facă numai rău,

în primul rînd, pentru că toată lumea știa că-l salvase din mîinile asasinilor și apoi, fiindcă nu-i convenea să se întrebe cineva pentru care motiv fusese alungat. Drept care trebuia să-și calce pe inimă și să-l poftească din nou acasă, ceea ce și făcu, la proxima lor întîlnire.

— Cum ți-am spus, lady Laura se găsește în oraș. Așa că s-ar cuveni să o vizitezi, rosti cu vocea-i neutră, care nu-i trăda adevărata stare lăuntrică.

Phineas îi luă de bună invitația și făgădui că va merge. Cam pe atunci începuse să simtă că are și unii vrăjmași, cu toate că nu ajungea să priceapă de ce l-ar dușmăni cineva acum, cînd o pierduse pe Violet. Motive putea să aibă unul ca bietul Laurence Fitzgibbon, de pildă, pe al cărui jilț se instalase ca subsecretar la colonii. Numai că Laurence, ca să-l judecăm drept, nu îi purta nici un fel de resentiment.

— Din partea mea să fii sănătos, măi băiete, i-o declarase într-o zi ; cu tine nu am nimic. Dar partidul mi-a ieșit din suflet. E putred pe dinăuntru. Și multe zile nici nu-i mai dau. Pe toți sfinții, se duce de rîpă. Ține minte că ți-o spun eu.

Și în felul său deșuchiat, lemnul irlandez grăise adevărul — nu purta nici o pică compatriotului său, Finn.

În schimb cei din categoria lui Ratler și Bonteen l-ar fi înghițit într-o linguriță cu apă. Și nici nu se fereau să-i arate cumplita lor dușmănie. Ceva mai prob decît ei, Barrington Erle continua să-l vorbească de bine — deși rezervat și cu jenă — pe tînărul lansat de el în politică numai cu patru ani înainte, dar din felul cum se purta chiar cu Phineas — nesincer și prea puțin cordial — acesta înțelese că întîiul prieten de mare nădejde nu mai putea fi privit ca un stîlp de susținere.

Din fericire, pe lîngă acești inamici declarați, exista și o mînă de oameni — la fel de influenți, după el, ca și guralivii politicieni de la cluburi — care-i arătau simpatie. Printre aceștia se numărau lorzii Cantrip, Thrift și Fawn — toți cu funcții înalte în guvern, serioși, muncitori, cu egal respect față de activitatea desfășurată în administrație cît și aceea din Parlament, și toți deosebit de curtenitori cu eroul nostru, încît invidioșii începuseră a șușoti că Finn îi ocolește pe politicienii fără titluri nobiliare, împre-

surîndu-se doar de lorzi şi de blazonaţi. Faptul l-a amărît foarte mult cînd i-a ajuns la urechi, deoarece suprema lui năzuinţă era să se numească prieten cu unul ca Monk, pe care-l prefera oricărui membru al guvernului, şi tot ca el să acţioneze pe plan politic. Dar din păcate, în vremea din urmă se văzuseră tot mai puţin, şi nu fiindcă Monk l-ar fi părăsit, ci pentru că în timp ce existenţa lui Phineas tindea să devină de împuternicit al guvernului şi nu de politician, radicalistul, deşi ministru în Cabinet, rămînea în viaţa sa publică politicianul dintotdeauna. Ce admirase tînărul nostru la el erau ideile sale cutezătoare, la care Monk nu concepea să renunţe chiar cu preţul de a pierde actuala demnitate. Era minunată statornicia lui, ca şi nepăsarea faţă de eventualele consecinţe, iar Phineas dorise teribil să-i semene. Dar odată ce-şi atinsese visul, obţinînd un portofoliu şi o leafă, simţise că nu-i mai dă mîna să-l copieze pe merituosul înaintaş şi adopta, de nevoie, vederile altora. Treaba mersese, numai că oamenii îi vorbeau despre cariera parlamentară de parcă atîrna exclusiv de guvern, ca şi cînd Gresham îi ţinea promovarea într-un buzunar de la haină, şi totodată putea să-i şi pronunţească, ceea ce-l amărîse aşa de rău, că se plînsese lui Monk. Iar înţeleptul lui sfetnic îi servise o ripostă pe care de-abia mai tîrziu, după ce-o rumegă, o înţelese.

— Dacă te gîndeşti să faci din Parlament o profesie — cum ai procedat dumneata — nici în vis nu ai dreptul să te consideri independent. Ţi-ai putea îngădui acest lucru numai cînd ţara te-ar descoperi după activitatea din Parlament şi ţi-ar încredinţa un post de ministru. Dar pentru asemenea carieră îţi trebuie timp, ceea ce dumitale, probabil, nu-ţi convine.

Acesta fusese tîlcul răspunsului ce-l primise şi, cu gîndul la el, altfel i se înfăţişau toate. Marile onoruri ale demnitarilor administrativi cîştigau în dimensiuni şi semnificaţie cînd le priveai de la depărtare şi nu ajungeai să le porţi, cum era cazul lui. Domnul Low trudea zece ore din zi, şi rareori se bucura de răgaz. Cu toate acestea, avea mai multă independenţă decît el, Phineas Finn — ditamai subsecretarul de stat şi prietenul parlamentarilor şi miniştrilor de la douăzeci şi cinci de ani ! Iar colac peste

pupăză, îl mai aştepta o emoţie, şi încă una dintre cele mai neplăcute. După reforma electorală din Anglia, urma să intre în discuţii, spre aprobare, aceeaşi lege pentru Irlanda. Mă rog, n-aveau decît s-o aprobe, întrucît, pînă la dizolvarea definitivă a Camerei, nu se făceau noi alegeri în ţara de baştină. Dar îi tremura sufletul că va fi nevoit să voteze în sprijinul desfiinţării propriei circumscripţii, şi fără a fi consultat dinainte ci silit să-şi dea buletinul fatal. Iar de-i cereau să mai şi vorbească şi consimţea să pronunţe un discurs, atunci să te ţii răzmeriţă între el şi alegători ! De pe acum contele Tulla îi pusese în vedere să facă ce l-o tăia capul şi să salveze circumscripţia Loughshane. Noroc că beleaua nu părea chiar atît de apropiată — sau cel puţin aşa se auzea. Dat fiind că legea din Anglia se tărăgănase atîta vreme, trebuia să mai treacă pe puţin sesiunea de faţă pînă să se traducă în viaţă si reforma prevăzută pentru Irlanda. Doar acest calcul, absolut logic, parcă-i mai risipea negura grijilor.

Revederea cu lady Laura îi rezerva o mare şi neplăcută surpriză. Din primele clipe îl izbiră transformările apărute atît sub raport fizic cît şi în comportarea vechii prietene. La chip arăta o femeie bătrînă, uzată şi parcă mult chinuită — cum de fapt şi era. Primise din partea ei un bilet, anunţîndu-l că se află la reşedinţa lordului Brentford într-o dimineaţă anume şi, ca urmare, acolo se duse s-o vadă.

— Nu are rost să mă vizitezi în piaţa Grosvenor, îl anunţă cu răceală. Este o casă ca o închisoare, în care nu văd pe nimeni.

După această neaşteptată afirmaţie, îi ceru să nu mai vină la nici o masă, chiar dacă onorabilul Kennedy îl poftea insistent.

— Şi de ce nu ? întrebase el uluit.

— Pentru că nu te-ai simţi bine într-o atmosferă rigidă şi neplăcută. Şi apoi nu-mi închipui că ţii să pătrunzi într-o casă, cînd stăpîna te roagă s-o ocoleşti. Vorbind, lady Laura zîmbea, dar parcă surîsul era înmuiat în venin. Prin urmare te vei scuza la eventualele invitaţii ale soţului meu. Poţi să faci acest lucru, nu-i aşa, domnule Finn ?

— Se înţelege că pot.

— Atunci fă-l, te rog. La caz că dorești negreșit să iei masa cu domnul Kennedy, n-aveți decît să vă duceți la club.

În glas cît și în cuvinte răzbea aversiunea ei față de soț, pe care nici nu încerca s-o ascundă.

— Mi-am învățat lecția, zise tînărul musafir, dornic să închidă acest subiect și să treacă la altul, mult mai acut pentru el. Aș vrea să-mi vorbiți despre Violet Effingham, rosti pe un ton rugător.

— Îmi pare rău, însă nu am ce-ți spune.

— Ba da, și încă foarte multe, stărui Phineas. Nu aveți pentru ce să mă menajați, deși, ca să fiu sincer, m-a lovit atît de înfiorător noutatea că era cît pe aci să mă năruiască definitiv. Dar acum nu mă doare, orice aș auzi. Așa că, vă rog, spuneți-mi, l-a iubit totdeauna ?

— E greu să mă pronunț, vorbi șovăielnică. Aș crede că da. În felul ei, se-nțelege.

— Stau și mă gîndesc uneori că femeile ar fi mai puțin nemiloase dacă ar ști cîtă suferință pot să pricinuiască.

— A fost crudă cu dumneata ?

— N-am de gînd să mă plîng, răspunse el demn. Însă de l-a iubit pe lordul Chiltern, de ce nu mi-a spus-o de la bun început ? Și de ce...

— Observ că te plîngi, îl opri ea din vorbă.

— Nu, n-am s-o fac. Nici în gînd, cel puțin, dacă reușesc să mă stăpînesc. Dar spuneți-mi, se căsătorește în curînd ?

— În iulie, după cum discutau.

— Și unde vor locui ? o iscodi mai departe.

— O, asta nimeni n-o știe. Încă n-au ajuns la o înțelegere în această privință. În ipoteza că Violet va manifesta o dorință, Oswald o să cedeze cu siguranță. El e foarte mărinimos și nu se agață cu dinții de năzuințele lui...

— Eu n-aș fi avut decît una... să devin soțul ei.

Un timp tăcură amîndoi și cînd se auzi din nou glasul Laurei, era străbătut de o vagă ironie care, dealminteri, îi pîlpîia și în priviri.

— E foarte înduioșător tot ce-mi spui, domnule Finn, numai că nici nu se va sfîrși primăvara și dumneata vei iubi pe alta.

— Mă jignește asemenea afirmație, protestă indignat.

— Ba de loc. De pe acum se vorbește că ești la picioarele doamnei Max Goesler.

— Doamna Max Goesler ! îngînă și mai ultragiat.

— Nu are importanță cine e și ce nume poartă atîta vreme cît e tînără, e frumoasă și țintește la cineva cu oarecare poziție. Cînd bărbații susțin că femeile ar fi crude, sînt ispitită să le răspund că nu li se poate aduce această învinuire pentru simplul motiv că nici un bărbat nu e în stare să sufere. Pe cînd o femeie dată deoparte știe ce este durerea.

— Vreți cumva să insinuați că nu îmi pasă de Violet Effingham ? întrebă revoltat și uitînd pesemne că însăși femeii de față îi jurase cîndva că o iubește.

— Vai, cît de impresionant ești ! exclamă ea cu supremă batjocură.

— E ușor să faceți haz de mine cînd îmi cunoașteți toate ungherele sufletului, în timp ce pe ale dumneavoastră le țineți cu grijă, sub lacăt.

Întărîtată, Laura își pierdu stăpînirea de sine și dezvălui taina pe care o păstrase doar pentru ea.

— Și, mă rog, ce-ai dori să scot din sipetul inimii și să-ți etalez dinainte, ca pe o tipsie ? Amintirea înflăcăratelor declarații de dragoste pe care mi le-ai făcut în Loughlinter ? Care sînt prea nedreaptă afirmînd că ești nestatornic în sentimente, sau prea bătrînă încît să-mi vorbești ca și cînd nebuniile de atunci au pierit în uitare ? Au trecut chiar atît de mulți ani ? Te arăți chinuit de pe urma iubirii ! Dar cine te crede ? În inima dumitale nu sălășluiește prea mult pasiunea. Ești topit după Violet Effingham ? ! Poate astăzi și acum, dar după ea vor veni o duzină de alte femei, și ai să fii bine mersi.

Aici se opri brusc, se întoarse cu spatele și se duse către o fereastră, pe cînd Phineas rămase pe loc, năuc și amuțit.

— Acum poți pleca, o auzi spunîndu-i de la distanță, și uită ce s-a petrecut între noi. Te-ai dovedit cavaler și deci contez că-mi vei împlini voia.

Tînărul nu răspunse şi nici nu se urni să plece, ci reflecta răzvrătit la atacul nemeritat al prietenei. Fiindcă aşa îl considera. De ce să-l acopere cu reproşuri atît de grave cînd i-o spusese pe faţă că s-a măritat cu un bărbat neiubit numai cu gîndul să scape de unul pe care-l iubea ? Îl învinuia de inconsecvenţă în sentimente pe motiv că îndrăznise a-şi dărui dragostea alteia. Dar ce făcuse ea nu era şi mai reprobabil ? Abjecta ei falsitate nu merita osîndită ? Sigur că da, numai că n-ar fi putut să se apere, condamnînd-o la rîndul său. Îşi aranjase viaţa cum chibzuise mai bine, însă la el se gîndise măcar o secundă ? Ce răspuns i-ar fi dat la Loughlinter dacă ar fi întrebat-o ce-o să se aleagă de el ? Oare nu l-ar fi sfătuit să-şi găsească o fiinţă pe care s-o îndrăgească ? Nu l-ar fi îndemnat să se lecuiască de iubirea ce i-o purta, îndată ce devenea soţia altui bărbat ? Dar pentru că nu-i ceruse poveţe, ca să aibă dezlegare la mînă, şi fiindcă ea se nenorocise măritîndu-se cu un om pentru care nu simţise nimic, îi făcea imputări !

S-ar fi putut sluji de toate aceste argumente încercînd să se justifice, însă considera înţelept să nu mai dezgroape trecutul, ci să evoce împrejurări mai recente. Pentru că totuşi trebuia să se apere.

— Aş vrea să vă amintesc, lady Laura, că nu mai depărte de-o lună sau maximum două mi-aţi vorbit într-un fel ce mă făcea să cred că doreaţi căsătoria mea cu Violet Effingham.

— N-am dorit-o niciodată. Şi nici nu m-am exprimat în sensul acesta. Dar încerci uneori să domoleşti copilul care boceşte ca să-i dai jucăria neîngăduită.

Din nou se aşternu liniştea, fiecare închizîndu-se în el, ca după un timp, tot ea s-o destrame, spunînd cu glas ostenit :

— Ar fi bine să pleci. M-am dat fără voie de gol şi am nevoie de singurătate ca să mă reculeg.

— Spuneţi-mi ce aţi vrea de la mine ? o întrebă fără să se urnească din loc.

— Orice ai face nu mi-ar sluji la nimic.

— Trebuie să ne socotim doi străini pentru că odinioară am fost ceva mai mult decît simpli amici ?

— Pe cîte știu, nu am vorbit nimic despre mine, ci doar în măsura în care m-a obligat riposta la marile dumitale dureri amoroase. Și de făcut, nu poți face nimic pentru mine. Nimic, absolut nimic. Dealtfel în ce calitate ai vrea să acționezi ? Doar nu mi-ești tată sau frate.

Tăcut și smerit, Phineas se muncea cu tot felul de întrebări. Oare îi pretindea să-i cadă în genunchi ? Nu prea i se părea cu putință. Iar odată ce ar fi făcut-o, mai mult ca sigur se expunea la un torent de reproșuri, din care Dumnezeu știe cum mai ieșea. Și cu toate acestea, parcă i s-ar fi aruncat la picioare. Mult n-ar fi încălzit-o gestul, desigur, ca oricare altul venind de la el. Doar îi spusese cu duritate că nu-i e nici tată, nici frate. Adevărat ! Și mai putea să adauge că nici soț nu avea cum să-i fie vreodată, cînd inima-i sîngera după altă femeie. Dar ciudățenia ciudățeniilor ! Cu fiecare minut care trecea, se simțea tot mai ispitit să-i cadă în genunchi și să-i jure că se întoarce la prima lui dragoste pierdută și în sfîrșit regăsită !

— Tare mult aș dori să pot face ceva, zise încă o dată apropiindu-se de Laura.

— Nu e nimic de făcut, replică fermă și împreunîndu-și mîinile. Pentru mine nu mai există scăpare, speranță, cale de mîngîiere sau vreun colț unde să-mi aflu tihna. Pe cînd dumneata ai toate drumurile deschise. Te plîngeai de o rană. Dar ai dovedit cu prisosință că oricît ar fi de mare sau de mărunță se vindecă sigur. De aceea, cînd te-am auzit văicărindu-te, mi-am ieșit din răbdări. Iar acum, pleacă. Te rog.

— Și cum, n-o să mai fim prieteni ?

— De la distanță, da. Cel puțin în ce mă privește.

Într-un tîrziu Phineas se retrase, traversînd buimac încăperile, apoi străzile, fără a le recunoaște și fără a privi trecătorii din jur, cu gîndul numai la scena de-abia consumată. Cuvintele de pe urmă ale Laurei îi mai topiseră indignarea de la început, făcîndu-l să cugete că, la urma urmelor, imputările nu fuseseră cu totul nedrepte, și de-i arătase dispreț, avea un motiv. Judecînd după afirmații, era tare nenorocită. Ori în cazul acesta, ce mai însemna necazul lui de acum pe lîngă suferințele ei ? E drept, pierderea Violetei îl năruise de dinăuntru și poate multă vreme nu-și va afla mîngîierea. Cu toate astea, pentru el viața

nu era un zăbranic de nepătruns. Pînă şi în clipele cele mai sumbre nu îşi spusese că nu mai are „scăpare, speranţă, cale de mîngîiere sau un colţ unde să-şi afle tihna".

Şi de aici îl purtă fantezia spre cele mai năstruşnice speculaţii. Ce ar fi fost dacă Kennedy murea într-o zi ? El cum ar reacţiona ? Oare în cinci sau în zece ani de aci înainte, nu se va vedea realmente îngenunchind, simţindu-şi desigur încheieturile mai înţepenite, dar sufletul luminat de o flăcăruie rămasă din vîlvătaia vechii lui iubiri, a primei şi marei lui iubiri ?

Şi pe cînd se lăsa tot mai furat de închipuire, se trezi prins de mînă de Laurence Fitzgibbon.

— Cum îndrăzneşti, măi băiete, să nu fii la ceasul acesta la minister, sau la Cameră, sau slujindu-ţi într-un chip oarecare şefii ? îi zise prietenul şugubăţ.

— S-avem pardon, dar mă întorc de la treburi, îl minţi Phineas. M-am tărbăcit pînă în Marylebone cu misiunea să aflu ce gîndesc oamenii despre canadieni.

— Şi ce-ai constatat ?

— Nici unul la mic nu se sinchiseşte dacă poporul acesta prosperă ori se duce pe copcă. În schimb îi interesează ca pămîntul canadian să nu fie înghiţit de America, şi asta, nu pentru că le-ar păsa de canadieni, ci fiindcă-i urăsc pe americani. Cam asta e starea de spirit din Marylebone, şi e foarte ciudat cum de aceeaşi stare există cam pretutindeni.

— Pe toţi sfinţii din ceruri, ce mai stofă de subsecretar ai ! Bravo băiete ! Da' ia zi-mi, ai auzit despre mititica Violet Effingham ?

— Ce s-aud ?

— S-a certat cu iubitul ei logodnic.

— Cine ţi-a spus ?

— Asta nu te priveşte. Însă-i din sursă sigură. Aşa că ascultă sfatul unui bun şi bătrîn prieten şi bate fierul cît e cald.

Phineas nu crezu pe de-a-ntregul cele spuse de Laurence dar cu toate acestea, îşi simţi inima bătînd nebuneşte. Poate scăpa de emoţie de-ar fi ştiut că prietenul pescuise vestea-i senzaţională din gura doamnei Bonteen.

CAPITOLUL LVII

JUCĂRIA NEÎNGĂDUITĂ

DOAMNA MAX GOESLER își dădea bine seama că pentru a cîștiga bătăliile rezervate de soartă, a doborî greutățile întîlnite în cale și a se achita de îndatoririle ce îi reveneau pe astă lume — ca să nu mai pună la socoteală și alte multe nimicuri — i se cerea mai multă iscusință decît le este necesară oamenilor în genere. Și aceasta nu pentru că ar fi fost stînjenită de un anume dezavantaj special, ci fiindcă ținea să profite la culme de toate avantajele disponibile. Cu obîrșia nu se putea lăuda, și cu atît mai puțin cu a soțului, pe care, luîndu-l bătrîn, prea mult nu reușise să-l cizeleze. Apoi într-o zi se trezise văduvă, plină de bani, nu lipsită de duh și cu oarecari însușiri ce-ar fi putut eventual s-o impună drept o femeie numoasă în ochii lumii. Cîntărindu-și valoarea, nu se lăsase o clipă orbită de părtinire, disecîndu-se cu luciditate și chiar cu lipsă de încredere — o caracteristică ce n-o părăsise nici în ziua de astăzi, cînd, deși anturată de persoane distinse, își punea întrebarea cum de catadicseau se uite la una ca ea. Alături de o mare ambiție, trăia și autentică umilință, așa cum în ciuda durității ce-o deprinsese, inima-i se lăsa la răstimpuri invadată și de îndeție. Cînd o femeie se arăta generoasă, îi întorcea îndoit sentimentul, și cu toate că prețuia banii, fiind conștientă de puternica și unica temelie pe care i-o confereau, arunca în stînga și dreapta, ca pe niște semințe.

Principala ei trăsătură era însă ambiția, iar în jocul pe care-l desfășura vădea iscusință și infinită prudență. Ușile vilei din Park Lane nu se deschideau oricărui vizitator, printre rămașii pe dinafară numărîndu-se atît personaje care în genere nu întîlneau uși închise, cît și unele pe care ea însăși ar fi ținut să le vadă. Însă abila doamnă știa să mărească ispita refuzînd darul, și să înzecească valoarea acestuia amînîndu-l pe cît posibil. Un proverb latinesc spune că acela care dă repede, dă dublu, la care noi am veni cu adaosul că *aceea* care dă repede nu dă nici jumătate.

Cînd, la începutul primăverii, pomposul duce de Omnium s-a înfăţişat pentru întîia dată la uşa doamnei Max Goesler, i s-a spus că stăpîna nu este acasă. Alteţa s-a zbîrlit foarte tare în cupeul cel verde, unde şedea tolănit, şi cu mare lehamite a întins o carte de vizită servitorului. Era catran, şi nu alta. Doar îi spusese că miercurea stă acasă, între orele patru şi şase ! Iar după ce că el deniase să-şi amintească un amănunt aşa derizoriu, deranjîndu-se apoi să vină în persoană, poftim, n-o găsise ! Într-o asemenea împrejurare oricare duce s-ar fi simţit călcat pe picior, şi cu atît mai virtos Alteţa de Omnium. Hotărît lucru, n-o să-şi mai dea niciodată osteneala să vină în Park Lane. Şi, bosumflat cum nu se mai poate, plecă din faţa uşii închise.

În tot acest timp doamna Goesler se aflase în salonaşul de la etaj, aşa că văzuse cupeul cel verde — fără blazoane pe portierele lustruite — ca şi mîna ducelui întinzînd cartonaşul. Chipul nu i-l zărise, dar bănuia apriga lui îmbufnare, pe care ştia de pe acum în ce fel să i-o risipească.

Şi într-adevăr, a doua zi dimineaţă, augustul vizitator primi un bilet din Park Lane — şi încă ce bilcţel drăgălaş !, emanînd atîta părere de rău şi căinţă, iar pe deasupra, fapt şi mai îmbucurător, o adîncă mîhnire, încît o iertă.

„Iubite duce,

nu ştiu cum să vă cer iertare pentru cele întîmplate în după-amiaza trecută. În urma spuselor mele, Alteţa voastră m-a căutat într-o zi de miercuri, cînd rămîn întotdeauna acasă, după cum a fost cazul şi ieri. Nesimţindu-mă însă bine, i-am spus servitorului să nu primească nici un vizitator, pretextînd că-s plecată, fără să-mi treacă prin minte ce plăcere voi pierde. O, de-aş fi bănuit că Alteţa voastră o să vină, nu făceam atîta tapaj pentru o durere de cap. Dar aşa... cred că nu mai am dreptul să sper nici să-mi trimiteţi fotografia promisă.

A dvs. cu profundă căinţă,
Marie M.G."

Hîrtia ţinută în mînă de duce era foarte fină, discret parfumată — cît să-i gîdile nările cu un iz delicat — purta un monogram mic, extravagant, însă nu şi grotesc, o scriitură plăcută, pe care, cu vasta-i experienţă, ducele o preţuia după merit, şi o iscălitură cu totul originală. Aşa că, după o citire minuţioasă, îi aşternu următorul răspuns:

„Stimată doamnă Max Goesler,

voi reveni miercurea viitoare, iar la caz că survine un impediment, vă rog anunţaţi-mă.

Cu respect.
O."

Cînd, în ziua prestabilită, se înfiinţă iar cupeul la uşa de la intrare, doamna Max Goesler era acasă şi nu mai suferea de migrenă. Nici pocăinţă nu arboră, cum o făcuse în bilet, fiindcă probabil reflectase la lucrul acesta şi trăsese concluzia că smerenia e mai ispititoare în scris decît zugrăvită pe înfăţişare. Drept aceea, îşi primi musafirul complet degajată, cerîndu-i scuze pentru ofensa din săptămîna trecută cu o totală stăpînire de sine.

— Am regretat aşa mult cînd v-am văzut cartea de vizită iar acum mă bucur în egală măsură că nu v-am primit, îi declară radioasă.

— De vreme ce vă simţeaţi rău, nu văd cum puteaţi proceda altfel.

— Vai, cît de bolnavă eram! Să vă mărturisesc adevărul, arătam palidă ca o stafie şi tare descurajată. Nu, era exclus să văd pe cineva.

— Şi atunci, cum era să vin eu?

— Îndată ce mi s-a adus cartea de vizită, mi-am adus aminte că vă numisem o zi şi mi-am spus: ce frumos din partea Alteţei Sale că n-a uitat! Nu-mi închipuiam însă că vă întoarceţi la Londra cît mai ţin aceste vînturi de martie.

— În blestemata noastră de insulă nu e loc nepătruns de vînturile primăvăratice. Încît oriunde aş fi, tot am parte de ele. Tinereţea le îndură, stimată doamnă Max

Goesler, dar pe mine mă zgîlţîie aşa de îngrozitor, că, pînă în cele din urmă, vor izbuti să mă alunge din ţară. Dealtfel, nici un bărbat vîrstnic n-ar trebui să trăiască în Anglia dacă dispune de mijloacele necesare s-o părăsească.

Iar ducele era vîrstnic — dacă un om la şaptezeci de ani împliniţi se mai poate numi doar vîrstnic — şi, pe deasupra, nici nu-şi purta anii cu destulă vigoare. Era încet în mişcări şi, cînd rareori se încumeta să mai pună un picior peste altul, atît se căznea, sărmana Alteţă, de parcă articulaţiile ţepene ameninţau să plesnească. În schimb avea o statură plină de demnitate, o înălţime impunătoare, o ţinută dreaptă ca lumînarea astfel că, la prima vedere, nu producea impresia de moşneag. Într-adevăr mergea mai degrabă tîrîndu-se, dar învăţase s-o facă într-un fel de parcă aşa i-o cereau înaltele sfere pe unde îşi mişca augusta făptură. Poate că şi croitorul ascunsese multe deteriorări — o bănuială ce o încerca şi pe doamna Max Goesler după o cercetare minuţioasă. Însă indiferent de ruinele fizice — străvezii ori mascate — cînd ducele făcuse aluzie la bătrîneţele lui şi la tinereţea amfitrioanei, aceasta nu întîrzie să plaseze o comparaţie între stejarul bătrîn şi tufa de coacăze. Între timp se aşezase comod pe canapea, iar ducele pe un scaun, în faţă, ca oricare muritor aflat în salonul frumoasei Marie Max Goesler.

Nu trecu mult, şi înaltul oaspete scoase poza făgăduită dintr-unul din buzunare.

— Nu cred că arăt prea grozav, nu-i aşa ? îi ceru el părerea.

— O, ba da, însă poate o idee îmbătrînit. Şi de unde o fi scos fotograful petele de pe frunte cînd în realitate nu remarc să le aveţi... ?

Şi astfel se succedară tot soiul de observaţii, ştiută fiind datina că nu se poate înmîna sau primi o fotografie fără a însoţi gestul de cuvenitele comentarii. Un ascultător indiscret le-ar socoti uneori deplasate, dar cum în cazul de faţă nu exista nici un martor, ducele şi doamna Max Goesler nu aveau de ce să vădească prudenţă, lăsîndu-se în voia cuvintelor şi rostind absurdităţi dintre cele

mai mari. Astfel, după epuizarea remarcilor cu privire la reușita ori nereușita fotografiei, gazda declară sus și tare că pentru ea prețuiește mai mult decît toate pozele de pe lume, după care ducele o asigură că pe a cincea o va purta în buzunarul din dreptul inimii și, dacă am auzit bine, mai spuse „în veci de veci". Pe urmă îi luă mîna și i-o strînse într-a lui, apreciind mulțumit că pentru vîrsta-i înaintată vădea destulă tandrețe și îndemînare.

— O să poftiți, Alteță să luați masa la mine ? îl întrebă doamna cînd îl văzu pregătindu-se de plecare.

— Nu mănînc niciodată în străini, răspunse ducele aspicat.

— Un motiv în plus să vă abateți de la regula generală, i-o întoarse cu abilitate. Vă asigur că n-o să întîlniți persoane indezirabile.

— Aș prefera să ne vedem ca și azi, se îndărătnici Alteța Sa. E drept, mă duc uneori la dineuri, însă numai la cele oficiale și de care nu pot scăpa fără ca să lezez anumite susceptibilități.

— Și pe mine m-ați jigni groaznic dacă nu ați veni la mine și la pretențioasa mea cină, îi spuse privindu-l direct, iar după felul căutăturii, Alteța sa înțelese că nu-i vorbise în șagă.

Și mai observă că avea ochi atît de strălucitori cum de multă vreme nu mai avusese parte să admire.

— Alegeți-vă ziua, urmă la fel de stăruitoare. Duminica vă convine ?

— Dacă socotiți neapărat necesar să vin...

— Absolut necesar, îl opri hotărîtă și cînd rosti energica replică, ochii scăpărară mai tare, chipul se înflăcără și zulufii se scuturară, răspîndind același parfum delicat pe care Alteța Sa îl savurase și la primirea biletului.

Tot atunci apăru — nu se știe în ce chip — un picioruș de toată splendoarea de sub falduriile colorate ale rochiei, pe care ducele îl admiră la cuvenita valoare, ca pe urmă să-și îndrepte atenția spre mînuța fină și albă ce i se așeză, chemătoare, pe braț. Degetele subțiri erau împodobite cu multe și prețioase inele, întocmai pe gustul său princiar.

— Trebuie să veniți, îi zise, apăsîndu-l de-abia perceptibil cu mîna, iar glasul nu mai sună de astădată a rugă, ci a poruncă.

— Bine, am să vin, capitulă el. Și se fixă o anume duminică.

Alcătuirea listei de invitați se dovedi oarecum dificilă, pînă ce doamna Goesler rugă pe augustul prieten s-o însoțească pe lady Glencora Palliser, soția nepotului său, pe care ducele părea că o prețuiește, după laudele aduse.

— O, este foarte deșteaptă și se adaptează la orice împrejurare. Indiferent din ce vizită pleacă și în care se duce, se simte într-amîndouă ca la dînsa acasă, se pronunțase Alteța Sa, rotindu-și larg brațul — o mișcare prin care parcă voia să descrie o imensă sferă de circulație și o imensă putere de adaptare.

Lady Glencora se vede că îl cîștigase, arătîndu-se alta de cum era în propria-i casă. Acolo trona în stăpînă absolută, ordonînd fiecăruia după bunul ei plac, dar cu ducele se arăta grijulie și afectuoasă, în limitele supunerii și ale bunei-cuviințe.

În sfîrșit, dineul se aranjă și invitatul de gală îl socoti extrem de plăcut, deși ochii amfitrioanei parcă nu scînteiară așa de luminoși ca la prima sa vizită și gingașele degete nu-l mai atinseră într-un chip atît de ademenitor. Fusese retrasă și poate exagerat de tăcută, lăsîndu-i pe oaspeți să discute între ei. Însă mîncărurile, băutura și florile ce decoraseră masa fuseseră de un excelent gust, așa încît ducele plecă încîntat.

— Acum trebuie să vii și dumneata să supăm împreună, îi spusese la despărțire.

La care doamna îi șoptise cochetă :

— Un asemenea ordin vă asigur că îl ascult.

— Tare mă tem că-și va pierde mințile după această cucoană, îl preveni lady Glencora pe soțul ei a doua zi dimineață.

— Nu știi că se agață veșnic de cîte o fustă ? răspunse domnul Palliser calm. Așa l-am pomenit toată viața și așa o să moară.

— E adevărat ce spui tu, numai că doamna Max Goesler nu e o fustă, ci o femeie foarte isteață.

— Am auzit asta. Şi cu atît mai mult mă nedumereşte presupunerea ta, deoarece, după cît îl cunosc, unchiul preferă să-şi facă de lucru cu toante.

— Totuşi, bărbatul e amator de o femeie cu cap — dacă bineînţeles ştie în ce fel să-şi pună inteligenţa în valoare.

— Mă rog, sper să se amuze cu ea, pentru că asta şi caută, zise Palliser complet inocent.

— Şi dacă într-una din zile auzi că se însoară ? îl întăriţă lady Glencora.

— Unchiul şi însurătoare !

— De ce nu ? Doar n-o fi la fel de bun ca şi altul ?

— Şi pe cine să ia, pe doamna Max Goesler ?

— Dacă vreodată va face acest pas, numai o femeie ca ea va lua.

— Nici un om din întreaga ţară nu ţine la poziţia lui ca unchiul, decretă Palliser cu mîndrie dar şi cu o urmă de iritare în glas.

— Totul e foarte frumos şi într-o oarecare măsură şi adevărat. Dar să nu uiţi, Plantagenet, că un ţînc ar da orişice ca să capete jucăria neîngăduită, iar bătrînii mai cad în mintea copiilor. N-o să-ţi convină deloc să afli într-una din zile că s-a născut un lordişor Silverbridge.

La auzul acestor cuvinte, Palliser se albi dintr-o dată, pentru că numele Silverbridge aparţinuse fiului decedat al ducelui de Omnium. Exista un pericol, şi nu din senin îi bătuse consoarta acest apropo. Doar îi cunoştea şiretenia de şarpe şi inocenţa de porumbel prin care se strecura pretutindeni şi ştirea orişice.

— Poate n-ar strica să fii cu ochii pe el, îi sugeră încolţit de spaimă.

— Şi pe ea, completă soţia cu un aer triumfător.

La grandiosul dineu oferit de duce în reşedinţa sa din St. James's Square, lady Glencora ştiuse mai dinainte că nu are de ce să fie în alertă. În acea imensitate de oaspeţi, doamna Max Goesler era un musafir ca oricare altul, şi augustul amfitrion nu se putea dedica ei. Iar prevederile se adeveriră întocmai. Acaparat de lumea din jur — şi mai ales de o bătrînă marchiză care-i scosese sufletul cu pisălogeala — ducele mai că nici nu apucă să-i vorbească doamnei Max Goesler. Dar acest

amănunt n-o întristă și nici nu-i umbri satisfacția de a se afla printre ducese, contese, marchize și alte persoane de mare elită. Pentru ea, această invitație împrumuta un sens cu totul deosebit, cum ar fi un cadou de valoare, fiindcă nu era chiar de colo să-i apară a doua zi numele într-o gazetă ca „Morning Post", alături de toți blazonații chemați la petrecere. Văzînd-o singură, lady Glencora răsuflă și ea ușurată, oferindu-i cu dragă inimă compania, care considera că o merită cîtă vreme nu-i primejduia interesele. Seara decurse lin și fără semnele ce-o puteau indispune, numai că în zilele ce urmară o năpădiră iar grijile. Ducele chema cupeul cel verde la scară și o tulea, evident, în Park Lane. Gluma se îngroșa fiindcă și în ipoteza cînd moșulețul dăduse în mintea copiilor — așa cum îl suspecta — avea de-a face cu o femeie extrem de abilă care, lucru neîndoielnic, unelțea să pună mîna pe titlu. Și ce mai titlu! A fi ducesă de Omnium însemna — cel puțin în ochii englezilor — rangul cel mai înalt, după cel de regină. Ori la asemenea cinste, să ne amintim că și lady Glencora țintea, avînd toate perspectivele s-o obțină dacă nu se interpunea un eveniment cu totul neprevăzut. Afară de asta intenționa ca și băiețașul ei cu mutră obraznică și bucle aurii să devină conte de Silverbridge după ce ducele se va săvîrși din viață, iar la gîndul că ar putea să apară într-o zi o slugărnie — cu față încrețită, ca de maimuță, cu piele gălbuie și sprîncenele negre — în chip de moștenitor, o treceau toți fiorii. Doamne, ce lovitură ar fi pentru ea... și pentru toată Anglia!

— N-avem cum să-l împiedicăm dacă-i abate să se încoare, îi spuse domnul Palliser într-o seară, arătîndu-se mai puțin afectat ca la prima discuție. Vorbind, răsfoia registrele de încasări în afaceri care, pentru moment, însemnau mai mult decît moștenirea în perspectivă.

— Da putem să-l oprim și trebuie cu orice preț, decretă lady Glencora. De-ar fi să mă țin după coada lui minut de minut, și tot n-am să-l las să facă așa o gugumănie.

Pînă la această discuție, cupeul cel verde se oprise în două rînduri la ușa din Park Lane și, cîteva zile după aceea, avea să poposească pentru a treia oară. Era spre sfîrșitul

mi mai ; parcul de peste drum înverzise de toată splendoarea ; aerul cald era plin de miresme, florile din balconaele doamnei Goesler își deschiseseră petalele parfumate, iar farmecul Londrei — al Londrei știută de cei bogați — se oferea în forma cea mai desăvîrșită. Ducele se afla în salonul doamnei Max Goesler, așezat la oarecare distanță de gazdă, care bătuse în retragere după puținele clipe cît îi îngăduise s-o țină de mînă. Gestul se înmulțimîntenise, tinzînd să devină un ritual pe care amfitrioana îl lăsa să-l scurteze, nu cu brutalitate, dar fermă.

— Marie, ai să pleci desigur în străinătate la sfîrșitul sezonului, presupuse Alteța Sa care, în virtutea vîrstei înaintate, îi ceruse permisiunea să-i spună pe nume.

— Da, plec la Viena, unde am unele proprietăți și trebuie să mai văd de ele.

— Lasă Viena în anul acesta și vino în Italia.

— În Italia ? Pe timp de vară ?

— Lacurile sînt încîntătoare în august. Am o vilă la Como unde cred că o să plec, și dacă nu ai văzut lacurile italiene, aș fi fericit să ți le arăt eu.

— O, le cunosc foarte bine, Alteță. În tinerețe m-am [illegible] de una singură pe lacul Maggiore. Într-o zi o să vă [illegible] ce făceam pe atunci.

— Îmi povestești acolo, insistă el.

— Nu, Alteța. Mă tem că n-am s-o pot face. Nu posed nici o vilă pe acele meleaguri.

— N-ai vrea să ți-o împrumut pe-a mea socotind că îți aparține cîtă vreme o folosești ?

— Cum adică să-mi aparțină ? întrebă cu nedumerire. Interzicîndu-i stăpînului să intre în ea ?

— Dacă așa dorești, fie.

— Nu doresc să vă impun vreo restricție și, ca dovadă, am să primesc oferta Alteței Voastre. Îmi place și-mi [illegible] de bine să locuiesc în casele mele, nu ca invitată în vila din Como. S-o facă alte femei, cu un pedigri mai bogat, necum eu...

— Dar, Marie, ai să fii numai dumneata... singură.

— Cu neputință, Alteță.

— Și de ce nu ? o întrebă încurcat.

— Mă siliți să roșesc explicîndu-vă pricinile ? Ei bine, nu vin pentru că lumea ar spune că ducele de

Omnium are o nouă metresă — pe doamna Max Goesler. Ori credeți că aș primi să fiu metresa cuiva ? Fie și a Alteței Voastre ? Sau de dragul unei seri de vară, petrecută pe marginea unui lac din Italia, aș da pas femeilor de aici să afirme asemenea lucru ? Ar însemna ca pentru o săptămînă sau două de amuzament să pierd tot ce am dobîndit în ani îndelungi de neslăbite silințe. Și asta n-o fac, nici pentru ducatul Alteței voastre !

E greu de imaginat în ce fel ar fi ieșit ducele din această dilemă dacă în secundele următoare nu s-ar fi deschis ușa și nu s-ar fi anunțat o vizitatoare : lady Glencora.

CAPITOLUL LVIII

RARA AVIS IN TERRIS

— VENIȚI, VEDEȚI cu ochii dumneavoastră și trageți singur concluziile, îl îndemnă Phineas pe onorabilul Monk.

— Nimic pe lume nu m-ar atrage mai mult, îi răspunse acesta.

— Deseori am avut impresia că cei din Parlament știu mai puține lucruri despre Irlanda decît despre inima Africii, urmă tînărul.

— Rareori avem cunoștințe exacte asupra unui lucru pe care nu l-am cercetat cu atenție, și chiar de l-am studiat, se mai întîmplă să nu-l cunoaștem cum trebuie. Sîntem înclinați să ne închipuim că ne înțelegem bine între noi, oamenii, deși, aș putea paria că nu știi cum gîndește nici vecinul de alături.

— Asta cam așa e, recunoscu Phineas.

— Există o sumă de principii comune cu privire la moralitate. „Să nu furi", bunăoară, este o normă înstăpînită pe întregul glob pămîntesc, fiecare națiune însușindu-și-o ca atare. Dar concepția despre furt a primului om întîlnit pe stradă diferă atît de flagrant de a dumitale, încît, auzindu-l, ai zice că principiul lui are cu totul alt fundament. În concepția acestui prim întîlnit, cinstea nu presupune a nu fura o ciozvîrtă de cal ; un al doilea

nu își închipuie că a fi cinstit înseamnă să nu dai iama prin niște acțiuni ale căilor ferate ; al treilea, socotindu-se tot onest, vînează averea unei femei ; al patrulea recurge la orice potlogărie ca să ajungă în Parlament, în timp ce al cincilea, care-l imploră zilnic pe Dumnezeu să-i pătrundă sufletul de această lege divină, înșală minut de minut pe alții iar lumea îl consideră un tip impecabil în comerțul nației sale.

Acest dialog se desfășura în casa domnului Monk unde Phineas fusese poftit la cină, iar exemplul dat de amfitrion se lega de alte discuții purtate cu invitatul în acea seară.

Marele demnitar se cam săturase de postul deținut în guvern și începuse a tînji după libertatea ce o avusese ca fost deputat, deși despre toate acestea nu se trădase absolut nimănui. Cu Phineas se simțea mai puțin încătușat de rețineri și-i vorbea cu plăcere, iar tînărul îi sorbea fiecare cuvînt ca un însetat rătăcind în Sahara. Totuși, multe din frămîntările sale nu își găseau dezlegarea în confruntările cu idolul său politic, și printre acestea se număra și ideea neafirnării conștiinței. Încă nu-i era clar că, odată ce își dăduse opțiunea pentru o slujbă în guvern, trebuia să renunțe la orice libertate de acțiune, numai astfel putînd fi util atît sieși cît și țării, în genere.

Atunci cum rămînea însă cu onestitatea ? Abdicînd de la ideea independenței, mai putea un politician să fie cinstit în activitatea din Parlament ? La asemenea întrebări, puse întotdeauna pe ocolite, primea răspunsuri destul de vagi și nu de natură să-i curme îndoielile ci, dimpotrivă, să i le sporească.

— De vreme ce ai încheiat tîrgul și pare că-ți merge bine, nu te mai zbuciuma dacă este sau nu cinstit.

Cam așa sunau replicile domnului Monk și, auzindu-le, Phineas își aminitea fără voie de alte îndrumări ce le primise cîndva, nu în sensul acestora, ci a pilduitoarei teorii cu privire la etică. Idolul se contrazicea, dar poate că avea circumstanțe atenuante, deoarece oricărui om îi este aproape cu neputință să decreteze dacă e cazul să-ți faci ori nu scrupule în viața politică. Putea domnul Monk să se pronunțe cu certitudine dacă un candidat la o funcție înaltă o pierdea fiindcă șeful îl dibuise că este prob sau din contră, că e o secătură ? Judecîndu-l astfel,

îl absolvea de păcatul inconsecvenței, gustînd fiecare întîlnire cu interesul și încîntarea ce-l stăpîneau și la cina de acum.

— Lăsînd la o parte cea de-a patra poruncă și implicațiile ei, spune-ți-mi, vă rog, veniți în Irlanda ? îl presă Phineas cu gîndul de a-i smulge o promisiune definitivă.

— Mi-ar plăcea grozav, îi replică celălalt încă nehotărît.

— Ați locui la mine, se oferi tînărul, deși vă previn că nu trăiesc într-un castel.

— Și totuși, acum douăzeci de ani, cînd am fost în Irlanda, mi s-a părut că toți au castele, ripostă celălalt pe un ton mucalit. Dar nu-ți face griji, eu prefer o căsuță modestă.

Îndemnurile lui Phineas nu erau cu totul întîmplătoare, ci porneau dintr-un sentiment patriotic stimulat de anumite idei auzite la Monk cu privire la dreptul de arendarea pămîntului, idei ce păreau să prindă aderență și la alți politicieni însemnați. În ultimii șaptezeci și mai bine de ani, în țara lui de obîrșie se înăbușise orice revoltă împotriva stăpînirii britanice. Subjugarea Irlandei era privită de Anglia ca emanînd dintr-o legitate ireversibilă, pecetluită de însăși așezarea geografică, și această concepție avea rădăcini atît de profunde că pînă și liberali cu idei avansate — ca Monk și chiar Turnbull — nu mai vedeau în separarea Irlandei vreun avantaj al acesteia, fiind persuadați prea de mult și inconștient urmăriți de marile inconveniente pe care le-ar fi adus Anglici. Iar dacă țara lor trebuia să mențină prin silnicie alipirea Irlandei, în interesul acesteia cît mai ales al său propriu — deoarece nu-și putea îngădui luxul să poarte în coastă o națiune independentă — se impunea cel puțin ca această mireasă luată cu forța să se bucure de toate privilegiile unei consoarte legitime. Să nu o trateze ca pe o metresă, ci s-o considere carne din carnea sa, viețuind în deplină armonie. Se cunoaște că într-o căsnicie întemeiată pe bună înțelegere, nu mai contează duleegăriile ce și le spun soții. Drept aceea, și în căsnicia dintre Irlanda și Anglia se cerea stabilită o înțelegere fundamentală. Dar cum ? Pe ce căi ? Să se reglementeze chestiunea bisericii protestante ? Sau drepturile de arendare a pămîntului ?

La aceste două întrebări reflectase Monk în lunile de pe urmă şi, într-un fel, fiecare se limpezise în cugetul său. În privinţa bisericii, ajunsese la definitiva concluzie că impunerea ritului anglican în Irlanda era un abuz strigător la cer. Cum venea asta, adică un om îşi ia o nevastă de altă religie — cunoscînd dinainte amănuntul şi acceptîndu-l fără cîrtire — ca după aceea să caute a-i impune propriul său rit ? Era samavolnic şi revoltător. Domnul Monk ştia însă bine că dogmele protestante ale bisericii irlandeze erau atît de iraţionale încît ar fi fost necesară o putere suprafirească sau cine ştie ce cataclism ca să le pună definitiv capăt, aşa cum se întîmplă cu focul ce nimiceşte ulciele sordide ; cu foametea ce-i dislocă pe oameni din obişnuita mizerie şi ignoranţă, silindu-i să-şi caute alte rosturi mai bune ; ori cu războiul care, prin suferinţe şi vărsare de sînge, desfiinţează totuşi robia. Aşa stăteau lucrurile cu biserica protestantă — aproape cu neputinţă de rînduit de puterile omului. În schimb cealaltă latură, privind drepturile de arendare a pămîntului, părea mai promiţătoare. Cu bunăvoinţă şi anumite concesii, se putea găsi o formulă prin care fermierul irlandez să fie încurajat să-şi investească micul său capital — constînd fie în muncă ori bani — fără a mai fi obligat să plătească pe loc o arendă pentru o cheltuială făcută de el şi un pămînt care nu-i aparţine. În acest sens idee, domnul Monk discutase cu doi dintre cîrmuitorii de la palate pe care-i considera ca fiind cei mai bine intenţionaţi în activitatea obştească, şi anume cu Gresham şi cu ducele de St. Bungay. Însă răspunsul primit nu vădise prea mare entuziasm. Intervenţia cerea multă bătaie de cap şi apoi se cunoştea atît de puţin situaţia la faţa locului ! îi replicaseră amîndoi.

— Îmi iau răspunderea s-o cercetez şi să adun toate datele, se oferise bine intenţionatul Monk.

— Dacă dispui de mijloace, nu te opreşte absolut nimeni, însă noi nu putem să ne luăm obligaţii, se spălase Gresham pe mîini.

— Să sperăm că va ieşi treaba şi voi avea bucuria s-o aud menţionată în discursul reginei de la deschiderea viitoarei sesiuni, se arătase Monk optimist.

— O, pînă atunci mai e cale lungă și cine știe care dintre noi o să mai fim la putere și care pe dinafară, spusese Gresham.

Sub aceste auspicii prea puțin însuflețitoare se încheiase discuția de atunci. Dar Monk nu abandonase ideea, simțindu-se mai atras de ea poate tocmai datorită slabei încurajări a colegilor. În fond ce era mai important pentru el — jilțul ministerial sau îndatoririle de conștiință ? Doar nu făcea din politică un prilej de cîștig. Atîția ani ocupase măruntul locșor dinapoia băncii miniștrilor din Cameră fără să datoreze nimănui un bănuț, și la fel s-ar fi putut descurca și de acum înainte.

Nu aceeași indiferență putea să și-o îngăduie și unul ca Phineas, și fiindcă Monk era conștient de acest lucru, socoti necesar să-l prevină chiar în seara cînd cinau împreună. Rămîne însă de-a pururi sub semn de întrebare dacă avertismentul nu i-a făcut mai mult rău decît bine.

— Mi-ar plăcea să plecăm amîndoi în Irlanda, începuse politicianul cu tact, dar să fiu în locul dumitale, nu cred că m-aș amesteca în chestiunea cu arendarea pămîntului.

— Și de ce nu ? sărise comeseanul mirat. Doar n-oți fi avînd de gînd să luptați singur ?

— Nu sînt robit de ambiție, și mi-aș dori un ajutor cum ești dumneata. Însă te știu angajat într-o treabă interesantă, pe care o îndrăgești, ai început s-o cunoști și ai putea s-o termini cu folosae.

— Vă referiți la proiectul cu drumul de fier din Canada ?

— Exact. Și acesta te va conduce spre altele, tot legate de colonii. Nimic nu este mai important pentru un slujbaș din administrație decît să facă ce se pricepe, dovedindu-se astfel util.

— O fi, numai că nu lucrează doar în problemele pe care le stăpînește, ci mai primește și alte însărcinări.

— Nu zic ba. E posibil ca îndată ce un om a învățat cu aproximație cum să construiască o navă cu maximum de economie, să fie pus de mai marii lui în fruntea unor formații terestre sau o chestie și mai frumoasă, ca de

pildă să întreprindă un studiu asupra carierelor în India. Cu toate acestea, cită vreme eşti angrenat într-o treabă, n-o părăsi cel puţin pînă nu ţi se ia.

— Şi dacă-ţi asumi o răspundere în afara misiunilor date, te poate sili cineva să renunţi ? Ştiu că nu.

— Într-adevăr, nu te dă nimeni de o parte, însă cîţi reuşesc să facă ceva cu adevărat de valoare ? Citeşte rapoartele anuale privitoare la iniţiativele particularilor şi ai să vezi că străduaniile au fost în majoritatea cazurilor zadarnice. Din zi în zi devine mai clar că guvernul e acela care trebuie să acţioneze, şi nu orişicum ; ci potrivit doleanţelor exprimate de mase.

— Atunci lăsaţi drepturile de arendare a pămîntului pe seama poporului şi a guvernului. Fiindcă ce rost ar avea să vă mai bateţi capul cu ele ?

Domnul Monk rămase puţin pe gînduri, şi pe urmă rosti :

— Dacă eu desfid toate legile, n-are rost să-mi urmezi exemplul. Eu sînt bătrîn, dumneata tînăr. Eu nu fac carieră din politică, dumneata faci. Iar mai presus de toate, ai şi o îndeletnicire atrăgătoare, pe cînd eu, ţi-o spun absolut în secret, nu mă dau în vînt după ceea ce fac.

— Oricum, să plecăm în Irlanda, şi apoi mai vedem, stărui tînărul.

— Fie, acceptă Monk.

Şi astfel, încă din luna mai, căzură la înţelegere ca imediat ce se termina sesiunea şi Phineas se putea degaja de măruntele obligaţii la slujbă, să se pregătească de plecare şi să pornească amîndoi în Irlanda. Între timp, însă, eroul nostru puse mîna pe pană şi, nu fără un sentiment de mîndrie, îi scrise părintelui său, cerîndu-i îngăduinţa să aducă în vizită un ministru în toată puterea cuvîntului. La ceasul cînd se primi ştirea, Phineas era privit cu mare consideraţie atît de localnicii tîrgului Killaloe cît şi de ai săi. Şi pe bună dreptate. Cum ar mai fi pretins taică-său că nu se descurcă în viaţă cînd, la nici treizeci de ani împliniţi, încasa două mii de lire pe an ? Şi cum putea să nu-l preţuiască de vreme ce îi dăduse înapoi din banii ce-i cheltuise cu el — nu prea

mult, să fim sinceri, dar numai gestul în sine păruse aproape de necrezut!

Vestea sosirii lui Monk se răspîndi cu iuțeala luminii — întîi în urbe, apoi în tot comitatul și în diocezã — iar oamenii începură să-l ridice în slăvi pe unicul fiu al medicului. Doamna Finn înregistra osanalele fără pic de surprindere, ca una care văzuse de mult în băiat o pasăre rară. Surorile Finn simțiseră și ele pe la ultimele sindrofii că sînt altfel tratate decît înainte, grație mult lăudatului frate. Două dintre ele fuseseră chiar poftite la moșia familiei Morony. La vestiții Morony de Poldoodie! Ori cum să nu-i poarte recunoștință — mama, tatăl cît și surorile — unui fiu și un frate cum era Phineas? O pasăre rară de care se minuna o lume întreagă. Numai micuța Mary Flood Jones lăcrima uneori gîndindu-se ce departe zburătăcise neprețuita pasăre de modestul ei cuib, dar nu regretînd prețuirea ce i se arăta, ci mîndrindu-se și iubindu-l pe mai departe. Auzi, să-și vadă iubitul apărînd în oraș cu un ministru în carne și oase! Era o minune, nu alta! Deci să nu ne mirăm că doamna Finn, auzind de augusta vizită în perspectivă, își cam pierduse simțul măsurii, dorindu-și în acele momente să găzduiască întregul guvern. Fie și numai pentru un ceas.

Între timp, Phineas, aflat tot la Londra, avu unele neplăceri cu onorabilul Kennedy. De la redeschiderea sesiunii, observase în purtările acestuia — pînă atunci înghețate într-o exagerată rezervă — tendința de a fi amabil, ba aranjîndu-i batista din buzunarul vestonului, ba însoțindu-l o bucată de drum, de la Parlament către casă, ori invitîndu-l la mese, în reședința sa londoneză. Tînărul ar fi evitat bucuros aceste mărturii de bunăvoință menite să reîncălzească vechea prietenie, însă nu avea cum. Prima sa invitație la masă o declinase în mod categoric, deoarece nu putea să încalce o poruncă dată de lady Laura, și Kennedy primise refuzul cu un aer vexat, scurtînd conversația și plecînd fără multă zăbavă. Poate se supărase și n-avea să-l mai poftească, se gîndise Phineas răsuflînd ușurat. Dar la viitoarea întîlnire îl chemase din nou. Și tot așa se întîmplă pînă la mijlocul

lunii mai, cînd se trezi cu un bilet avînd următorul cuprins :

„Dragă Finn, ți-ar face plăcere să ici cina cu noi în ziua de miercuri, 28 mai ? Te anunț din bună de vreme, deoarece, după cît mi-am dat seama, ești foarte solicitat.

Al dumitale, *Robert Kennedy*".

Să fie chiar atît de puțin perspicace ca să nu fi sesizat eschivările de pînă atunci ? se întrebă Phineas. Oricum, răspunsul lui va rămîne același : nu se ducea. Și îl scrise negru pe alb în speranța că de astă dată va înțelege.

„Stimate Kennedy, regret dar pe 28 sînt ocupat.

Al dumitale, *Phineas Finn*".

După expedierea biletului, îl evită sistematic pe așazisul amic, recurgînd la tot soiul de stratageme ca să nu rămînă în doi. Lucrul nu era deloc ușor pentru că se întîlneau zilnic în Cameră, unde ședeau și pe aceeași bancă a miniștrilor. Totuși, cu un strop de abilitate, nădăjduia că-i va reuși trucul, zădărnicind în felul acesta o eventuală întrunire și, implicit, adîncirea conflictului. Dar silințele nu aveau să dureze prea mult, fiindcă, într-una din zile, se pomeni cu individul plocon la birou.

— Regret foarte mult că nu poți veni la noi în ziua de douăzeci și opt, îi declară Kennedy de cum se așeză pe scaun.

Luat prin surprindere, Phineas își pierdu prezența de spirit și bîigui năucit :

— Și mie îmi pare rău... chiar foarte rău... pe cuvînt...

— După cît se pare, ai un motiv să mă ocolești, deși nu-mi amintesc să te fi ofensat cu ceva, continuă celălalt cu deplin sînge rece.

— Nu m-ai ofensat cu nimic. Absolut cu nimic, pară tînărul provocarea.

— Greșesc cu cumva crezînd că nu numai împrejurările te-au împiedicat să ne vizitezi ?

Bietul Phineas se simțea în mare încurcătură și totodată victima unui abuz grosolan. Cu ce drept îl forțeca

nepoftitul, pentru că nu se dusese la el la masă ? Nu știa că un gentilom e liber să hotărască unde să meargă și ce să refuze ? Ce sens aveau întrebările lui deplasate ?

În timp ce-și spunea toate acestea, Kennedy, care i se proțăpise chiar dinainte, își luase o mutră mai acră și mai închiondorată ca oricînd. Poate nu strica să adopte și el un aer supărat, se socoti la iuțeală. Și pe loc își colțură fața de parcă îl apucase o crampă, chibzuind îmbufnat la răspunsul ce urma să-l rostească. Era imposibil să uzeze de numele Laurei, și totuși, trebuia să-i dea de înțeles pisălogului că nu datorită întîmplării nu mai intrase în casa din piața Grosvenor. Dar cum să o facă ? Totul părea așa delicat că nu vedea o ieșire, iar colac peste pupăză, îi mai puse și Kennedy o întrebare care complică și mai mult situația.

— Ți-a cerut cumva lady Laura să nu mai vii pe la noi ? vorbi cu vocea lui ștearsă și antipatică.

Trebuia să profite de atac și să dea o ripostă fulgerătoare, cumpăni Phineas. Așa că rosti cuvintele cheie, menite să-l scoată din momentanul impas.

— Sincer să fiu, Kennedy, am impresia că nu prea vrea să mă vadă pe acolo, zise și răsuflă ușurat, convins că trecuse hopul cel mare.

Numai că se înșelase, după cum avea s-o constate imediat.

— Asta nu e răspuns la ce te-am întrebat eu, glăsui moșierul. Ți-a cerut să nu mai vii pe la noi ?

— Mi-a spus ceva care mi-a lăsat această impresie.

— Ce anume ? stărui Kennedy, și cu asta îl scoase din fire pe tînăr.

— Cum vii cu astfel de întrebare ? vorbi cu glas ridicat. E loial să mi-o pui ?

— Absolut, mormăi celălalt.

— Ba deloc, și refuz să-ți răspund. Oare ce scontezi să cîștigi chestionîndu-mă în felul acesta ? Nu-i de ajuns că ți-am declarat deschis ce mi s-a părut și, ca oricare om, m-am ferit să mai intru într-o casă unde nu-s agreat ?

— Bine, dar dumneata și cu lady Laura erați foarte prieteni.

— Sper să nu fi devenit vrăjmaşi între timp, dar aşa cum se întîmplă şi cu alte prietenii, şi a noastră s-a mai răcit.

— Te-ai certat cu tatăl ei ? îl iscodi Kennedy.

— Cu lordul Brentford ? Nici vorbă !

— Atunci cu fratele ei... de cînd cu duelul ?

— Pe cuvîntul meu de onoare că nu suport una ca asta ! izbucni Phineas, pierzîndu-şi cu totul răbdarea. Nu m-am certat cu nici unul, dar mă văd obligat să mă cert cu dumneata de mai continui în felul acesta. E nemaiauzit ca un om să fie supus la un asemenea interogatoriu şi te rog să-i pui capăt.

— Mă rog, concedă Kennedy, dar va trebui s-o întreb pe lady Laura.

— N-ai decît să-ţi descoşi nevasta cît îţi place. Eu nu am dreptul să te opresc.

Celălalt nu mai spuse nimic ci, ridicîndu-se de pe scaun, îi întinse mîna, arătîndu-i, vezi Doamne, că rămîn tot prieteni — întocmai ca două ţări care, deşi menţinînd alianţa, se urăsc între ele şi se şicanează cît pot.

După plecarea vizitatorului, Phineas se postă la fereastra ce dădea în Parcul St. James unde, timp de cîteva clipe, reflectă la scena de-abia încheiată. Se gîndi la Kennedy şi la sicîitorul lui catechism ; apoi la sărmana-i soţie şi la cicăleala ce-o aştepta, iar în cele din urmă la el. O cam băgase pe mînecă la ivirea musafirului nepoftit. Dar făcînd pe furiosul şi pe indignatul, ieşise repede la liman.

CAPITOLUL LIX

RĂFUIALA CU LORDUL

DUPĂ CUM CITITORUL probabil îşi aminteşte, Phineas auzise un zvon despre cearta dintre Violet şi alesul ei, Chiltern, dar fiindcă sursa nu era dintre cele mai sigure, îl primise probabil cu o tresărire de o clipă — fiind legat de o chestiune atît de vitală ! — şi-l lăsă pe urmă să cadă în uitare. Totul s-ar fi încheiat aici dacă

zvonul nu ajungea și a doua oară la el, repetat de o persoană mult mai demnă de încredere.

— O păsărică mi-a ciripit că Violet Effingham a stricat logodna cu lordul, îl anunță doamna Max Goesler într-una din zile.

— Ce păsărică ? o întrebase pe nerăsuflate.

— Asta rămîne o taină, și vreau să te avertizez că astfel de păsărele, care umblă cu poșta, sînt rareori demne de crezut și de multe ori nedemne de laudă. De aceea nu miza totul pe veștile lor, ci primește-le cu rezervă. După știrea de acum, se pare că logodnicii s-au certat. Dacă ne-am nimeri însă pe aproape de ei, precis i-am vedea că stau cioc în cioc și își gungurese.

Tînărului nu îi căzu deloc bine partea din urmă cu alintatul și gungurcala. Sincer vorbind, nici vestea cu cearta nu îl entuziasmase. În fond, cu ce-l încălzea ? N-avea decît să strice logodna, să facă orice, dar prefera să nu i se aducă la cunoștință, să nu le mai audă nici măcar numele pronunțat, fiindcă numai în felul acesta i se putea lecui spinarea frîntă ! Și ce dacă Violet o rupsese cu Chiltern ? Din cît o știa, nu era genul de fată care se smulge din brațele unui iubit și se aruncă în ale altuia. Și chiar, prin absurd, de-o făcea, i se părea oarecum necinstit s-o primească. Nu, așa ceva nu putea să conceapă.

Însă cum auzise aceeași veste din două surse complet diferite poate că avea datoria să descopere adevărul curat. Acum simțea parcă mai pregnant decît în zilele ce pe urmă că spinarea nu era vindecată și poate i-ar fi făcut bine o explicație cu fata. Ar fi izbutit oare s-o întîlnească ? Unde ? În ce chip ?

Și de aci alunecă pe nesimțite în visare, clădind tot soiul de castele aeriene în care el și cu Violet viețuiau ca soț și soție.

Aceasta se întîmplase în luna aprilie cînd, după cele auzite, tînăra Effingham nu se întorsese la Londra, iar dintr-o convorbire cu lordul Brentford — în care bătrînul i se păruse pornit împotriva feciorului — rămăsese cu ideea că nici lordul Chiltern nu sosise în metropolă. Între timp se văzuse și cu lady Baldock la niște prieteni comuni, dar în ciuda surprinzătoarei drăgălășenii pe care i-o ară-

tase bătrîna, nu îi smulsese o vorbă în legătură cu Violet. Îi pomenise numai de Chiltern, vorbind cu atîta ură de el încît se simţise obligat s-o contracareze.

— Să nu uitaţi că este amicul meu, intervenise zîmbind.

Dar bătrîna fornăise îngreţoşată :

— Ăsta prieten ? Vai, domnule Finn ! Parcă nu ştiu ce pecinog ţi-a făcut ?! Cum o să merite prietenia unui om cum eşti dumneata ?

Oricît de străveziu fusese elogiul din urmă, Phineas nu-i sesizase totuşi substratul. De fapt era încuviinţarea căsătoriei lui cu nepoata.

Existase o vreme cînd severa tutoare îl socotise nevrednic de Violet, dar astăzi, cînd lumea începuse să-l laude, i-ar fi dat orişicînd binecuvîntarea, numai să scape de „apucatul" de Chiltern care, de cînd îi dăduscră tulcii şi se considera cavaler, îi adusese numai necazuri. Sigur că ar fi fost de dorit să-şi mărite pupila cu un fiu de pair sau în orice caz cu moştenitorul unor averi şi titluri frumoase. Dar cum norocul nu-i scosese asemenea prieşpeală în cale şi nu binevoise să aleagă nici pe lordul Fawn, nici pe moşierul Appledom, atunci, pentru numele Domnului !, să-l fi luat măcar pe acest tînăr — drăguţ, respectuos, aşezat, cu maniere alese şi, oricum, de înţeles, cînd o fi la discutarea bunurilor. Sărmana lady Baldock, alunecase aşa jos pe panta concesiilor încît ar fi încheiat orice târg cu nepoata ca să-l îndepărteze pe Chiltern. Străin de urzelile ei, Phineas îi ascultase mirat măgulitoarele aprecieri, ca de-abia la plecare, cînd îl invită în Berkeley Street, să se dezmeticească şi să priceapă că i se întindea o mînă de ajutor acolo unde nici n-o visase.

Un personaj cu care se vedea descori era lordul Brentford. Bătrînul căpătase deprinderea să-i povestească tot ce se petrecea în culisele Parlamentului, iar tînărul nostru îl asculta cu răbdare. Se vede că soarta voise ca după anii de strînsă prietenie cu fiica şi cu feciorul, să devină şi amicul apropiat al părintelui lor. Privindu-l în felul acesta, nici contele nu făcea un mister din preocupările şi grijile pentru Oswald, arătînd o nemulţumire crescîndă faţă de împăcarea produsă. Fiul cel rătăcit nu se întorsese cu gîndul să-i facă pe voie şi părintele se

plîngea tot mai mult de tăcerea lui, de viața trîndavă, de lipsa oricărei intenții de a munci într-o anumită direcție, de purtarea față de Violet, fără să pomenească totuși de o eventuală rupere a logodnei. Iar Phineas, natural, nu putea să forțeze nota, întrebîndu-l fățiș. Ținea la buna lor înțelegere și ar fi vrut ca nimic să nu le umbrească orele de agreabilă intimitate petrecute împreună. Cu toate acestea, într-una din zile, cînd se înfățișă la obișnuita ședută, Brentford îl întîmpină în modul cel mai neașteptat.

— Trebuie să te anunț, domnule, că am aflat o istorie aproape de necrezut.

De cum îi văzu încruntarea și mai auzi și apelativul de „domnule", la care lordul renunțase de nu se mai știa cînd — înțelese că s-a întîmplat ceva neplăcut. Dar își păstră calmul.

— Ce-ați aflat, Excelență ? îl întrebă deferent.

— Că dumneata... și Chiltern... ați fost acum un an... acolo... în Belgia... unde v-ați duelat, îi spuse întunecat și cu poticneli.

Prin urmare dibuise misterul de atîta timp cunoscut de cercurile înalte ! Dar fiindcă mai toată lumea se convinsese de realitatea duelului — inclusiv încuiatul de Kennedy — ar fi fost ridicul să-l nege în fața bătrînului. Așa că îi declară fără umbră de ezitare :

— Da, Excelență. E adevărat ce ați auzit.

— Nici un lucru în viață nu m-a întors pe dos ca această descoperire. Nu mi-aș fi închipuit odată cu capul să năzuiești la mîna domnișoarei Violet Effingham, zise lordul plin de revoltă.

— Am aspirat, Excelență, recunoscu Phineas, însă cum nu am fost preferat și Chiltern i-a obținut grațiile, nu văd pentru ce aș mai fi condamnat.

— Nu știu ce optică oi fi avînd dumneata, dar eu sînt așa de uimit, că rămîn fără glas. Ce pot spune de o asemenea comportare ? Decît că este urîtă. Nemaipomenit de urîtă, vorbi mînios.

— Nu cunosc, Excelență, ce anume ați aflat, iar împrejurările în care s-a consumat faptul nu îmi permit să vă fac precizări. Dar pentru că Excelența voastră nu

s-a ferit să-mi aducă acuzaţii făţişe, îngăduiţi-mi să vă declar la fel de făţiş că, în măsura în care îmi pot judeca faptele, consider că nu m-am purtat urît.

— Cum, domnule, încerci să aperi duelul ? se burzului Brentford.

— Nicidecum. Dacă vă referiţi la natura lui imorală, mă închin şi vă dau dreptate. Duelul e condamnabil, dar nu şi eu, pe motiv că l-am înfruntat pe feciorul domniei voastre.

— Nu pot pricepe cum de-ai avut obrazul să-mi vii în casă ca oaspete, să candidezi în circumscripţia mea, cînd, în tot acest timp, te interpuneai între Chiltern şi fata pe care ştiai cît doream s-o ia de nevastă, îi reproşă cu năduf.

Se vede că l-a orbit furia, fiindcă altminteri nu ar fi spus circumscripţia „mea", se gîndi Phineas în liniştea ce coborîse între ei. După puţine secunde îl auzi însă iar, şi cu aceeaşi înverşunare în glas.

— E scandalos ce ai făcut, pentru că ai luptat, cum s-ar zice, pe două fronturi. Ceea ce înseamnă... înseamnă... făţărnicie, domnule Finn.

— De ar fi să mă disculp, Excelenţă, ar trebui să vin cu date precise, dar nu referirea la fapte — care sînt palpabile — ci la sentimente — care nu se pot pipăi, aşa încît apărarea nu ar avea consistenţă şi, implicit, nici valoare. Într-o asemenea situaţie nu-mi rămîne decît să vă spun că ştiu ce obligaţii incumbă onoarea şi loialitatea de gentilom — care pot să ajungă pînă la sacrificiu de sine — şi că nu am săvîrşit nici o faptă care mi-ar pune sub semn de întrebare caracterul de gentilom. Iar de-l întrebaţi pe feciorul domniei voastre, cred că va confirma acest lucru.

— L-am întrebat, cum de nu ! Doar el mi-a spus de duel.

— Cînd, Excelenţă ?

— Adineaori. Azi dimineaţă, o bălmăji Brentford.

Va să zică Chiltern se întorsese la Londra şi se afla în casă ori în oraş, reflectă Phineas.

— Şi vi s-a plîns de purtarea mea ? îl întrebă privindu-l direct.

— Nu el s-a plins, domnule, ci eu. Şi chiar foarte tare. Mi-am pus toată încrederea în dumneata, mai cu seamă cînd îţi vorbeam de feciori; ca pînă la urmă să văd că m-ai tras pur şi simplu pe sfoară, i-o trînti clocotind.

Era teribil de furios, şi suprema revoltă porneа de la faptul că tînărul se prevalase de sprijinul său înainte de a-l fi prins în greşeală. O, de-ar fi fost şi azi deputat în Loughton, ca să-i poată trage o praftorită, strigîndu-i: „Retrage-ţi mandatul! M-ai ofensat şi doar ştii că mie mi-l datorezi", probabil l-ar fi iertat mai de grabă, lăsîndu-i şi circumscripţia în continuare.

După o răfuială în lege, i-ar fi trecut tot paraponul, şi lucrurile se potoleau. Dar aşa, vinovatul îi scăpase din mînă. Îl scoase de la ananghie cu alegerile, pentru ca drept mulţumită, dumnealui să uneltească împotriva lui Chiltern! Mare noroc avusese! spunea pentru sine. Iar la gîndul acesta se cătrănea şi mai tare. La urma urmelor, de ce să-i meargă toate ca unse, cînd lui i se poticnea orice plan?! Nu mai departe de azi dimineaţă dăduse iar de un necaz, aflînd din gura feciorului că rupsese logodna cu Violet.

— Aiit i-aţi predicat, sir, despre îndatoririle ce trebuie să mi le asum, că Violet se simte datoare să mi le turuie pînă nu mai pot s-o aud, îl auzise pe Chiltern.

Natural, Phineas nu ştia despre asta, dar în necontrolata sa răzvrătire, lordul avea să se dea de gol.

— M-ai păcălit; mi-ai înşelat aşteptările, îl ocări mai departe, aşa că de aci înainte nu-ţi mai acord nici un credit.

— Oare trebuia, Excelenţă, să vă fi spus un lucru care v-ar fi montat şi mai mult împotriva lui Chiltern? Cînd mi-a cerut să ne duelăm, să fi venit cu vestea la dumneavoastră, ca un şcolar pîrîcios? M-aţi fi judecat bine? Sînt sigur că nu. Sau credeţi că trebuia să vin după aceea? Gîndiţi-vă cum aţi fi procedat singur la tinereţe şi fiţi convins că tot astfel am făcut şi eu. Iar cîştigul meu care a fost? V-am ajutat pe amîndoi să obţineţi ce v-aţi dorit. Asta e tot. Şi vă jur cu mîna pe inimă că v-am rămas credincios.

— Eu n-am nimic din tot ce am vrut, bombăni lordul, uitînd de sine în marea lui disperare.

— Cum ? Doar Chiltern face partida visată de dumneavoastră... o ia pe domnișoara Effingham de soție.

— Da de unde ! S-a certat cu ea. E prea îndărătnic ca să poată fi tolerat, se dădu el de gol.

Prin urmare ce auzise se adeverea, chiar dacă zvonurile îi parveniseră prin Fitzgibbon și doamna Goesler, cugetă Phineas. Și, după o clipă de ezitare, rosti cu sinceritate :

— Cel puțin de acest lucru nu mă puteți învinui pe mine.

Bătrînul nu îi răspunse. Mînios pe el însuși pentru scăparea de adineaori, măsura odaia dintr-un capăt în altul, agitat și cu fălcile strînse. Degeaba își căuta scuze, spunîndu-și că în virtutea unei practici îndelungi se dovedise și de astă dată tînărului prieten. Față de prudența cu-o arătase trebuia să fie mai circumspect, să-i divulge orice secret al familiei.

— Aș vrea să vă spun, Excelență, că sufăr pentru nesăbuința ce v-am produs-o, vorbi Phineas după o pauză. Am primit atîtea nemeritate favoruri din partea familiei dumneavoastră, că toată viața nu voi fi în stare să mă plătesc. Încă o dată, regret că v-am supărat și sper că va veni ziua cînd o să fiu judecat cu mai puțină asprime.

După aceste cuvinte se pregăti de plecare, înclinîndu-se respectuos, dar contele se precipită înspre el și, fără vreo introducere, îi spuse privindu-l în ochi :

— Îmi dai cuvîntul de onoare că n-ai să te mai gîndești la domnișoara Violet Effingham ?

Phineas rămase încremenit și tăcut, chibzuind la răspunsul ce trebuia să i-l dea. În definitiv, nimeni nu-i putea cere să renunțe la fată cîtă vreme mai exista un strop de speranță.

— Dă-mi cuvîntul și îți făgăduiesc să te iert, îl presă Brentford.

— Iertați-mă, Excelență, însă nu am comis niciodată o faptă pe care s-ar cuveni s-o iertați.

— Promite-mi ce ți-am cerut și totul va fi uitat, insistă celălalt.

— Nu aveți de ce să vă alarmați, Excelență. Puteți fi sigur că domnișoara Effingham nu se gîndește la mine.

— Îmi dai cuvîntul ?

— Nu, Excelență. Asta nici într-un caz. De fapt nici nu aveți dreptul să-mi pretindeți așa ceva, întrucît calea mi-este deschisă ca oricărui alt pețitor. Șansele mea sînt de unu la mie. Și poate nici chiar atît. Dacă e adevărat însă că domnișoara Effingham a rupt logodna cu lordul, mă voi căzni s-o revăd și să-i amintesc de vechea mea cerere. Aș da orișice să știu că voi reuși — locul în Parlament, toate ambițiile mele politice. Cînd am aflat de logodnă, natural, m-am retras. Dar acum, după ce am auzit din mai multe surse că ea sau ei ori amîndoi și-au strămutat gîndul, socot că sînt liber să-mi încerc iar norocul.

Brentford ședea încruntat și cu buzele strînse, iar cînd tînărul văzu că nu îi dă nici o replică, se înclină din nou de plecare :

— Vă salut, Excelență, îi spuse politicos.

— La revedere, domnule, mormăi celălalt.

— Mai curînd adio pentru cine știe cît timp, sugeră Phineas.

— La revedere, repetă Brentford, scuturînd furios clopoțelul.

Ieșit în stradă, tînărul începu să analizeze întrevederea cu Brentford. Oare ce-i povestise feciorul despre duel ? se întrebă înainte de toate, fiindcă ținea foarte mult la buna sa reputație. Cunoștea însușirile unui adevărat gentilom, așa cum ținuse să-i amintească și lordului, însă esențialul era ca cei din jur să le recunoască la el. De aceea tare ar fi vrut să știe în ce fel îl descrisese Chiltern părintelui, deși nu vedea pentru ce l-ar fi ponegrit. Doar se purtase mărinimos. Obsedat de idee, se apucă să evoce aproape toate cuvintele cuprinse în discuția purtată cu Brentford, iar din cîte adună și cîntări, se părea că rivalul din Belgia nu-l zugrăvise în culori neprielnice. Asta era un fapt îmbucurător, și se simți împăcat. În rest, acuzația lordului că ar fi fost neloial, nu-l sîcîia cine știe ce. Bătrînul vorbise sub imperiul mîniei, fără să cumpănească cele rostite, și chiar dacă îl insultase, i-o trecea cu vederea,

pentru că la nevoie sărise și-l ajutase. Nu, hotărît lucru, Brentford nu-l putea socoti necinstit, conchise într-un tîrziu. Și totuși, era trist să se certe cu întreaga familie Standish cînd ei îl puseseră pe picioare. Întîi o rupsese cu lady Laura, pe care, chiar de o mai întîlnea la cîte o petrecere, se salutau, și atîta tot. Acum plecase din casa tatălui ei aproape gonit. Iar cu Chillern, deși se împăcaseră, nu se vedea niciodată, și cine știe dacă nu aveau să se dușmănească din nou, acum cînd Violet îl lăsase? Pînă una alta, fiindcă aflase că este în Londra, va căuta să-l găsească fără întîrziere.

După ce luă și această lăudabilă hotărîre, se gîndi în voie la dragostea lui — la Violet care se dezlegase de obligații și era din nou liberă să-i devină soție: la Violet pe care o va cere fără a-i mai trece prin minte că ar fi nevrednic de ea. Dealtfel mai toți prietenii apropiați cît și cunoștințele superficiale își dăduseră seama că se numără printre aspiranții la mîna ei și, după cît observase, cei cu pricepere îl decretaseră ca unicul rival de elită al lordului Chillern. Probabil că și fata îl privise la fel, pentru că întotdeauna îl tratase ca pe un amic preferat și nu-i arătase dispreț cînd o ceruse în căsătorie.

Iar în ultima vreme, pînă și lady Baldock îl scăldase în surîsuri și îl poftise cu insistență la dînsa, de parcă lacheul cel durduliu și roșcat nu primise niciodată poruncă să-i închidă ușa în nas. Oare de ce, în convorbirea cu lordul, se arătase așa de sceptic în legătură cu perspectiva însurătoarei, cînd, de fapt, judecînd serios situația, avea sorți de izbîndă? Zău că avea. Și cine știe dacă nica fisură de la șira spinării nu se lecuia tocmai în felul acesta?

Acasă, găsi o carte de vizită, trimisă de lady Baldock, prin care-l vestea că primește oaspeți într-o anume seară cînd se va asculta muzică.

O citi și o puse deoparte, știind de pe atunci că nu va onora invitația, în primul rînd pentru că în seara fixată trebuia să asiste la lucrările Parlamentului, și, în al doilea, fiindcă nu avea chef să se ducă atîta timp cît Violet nu era în oraș. În schimb socoti necesar să treacă

pe la bătrînă pentru a-i prezenta cuvenitele scuze, încercînd totodată să-i cîştige bunăvoinţa.

Pe urmă se apucă să-i scrie două rînduri lui Chiltern, pe care le trimise în piaţa Portman.

„De vreme ce eşti în Londra nu ai vrea să ne întîlnim? Vino şi cinează cu mine la... club, în ziua de sîn bleă".

Cuînd se pomeni cu un plic de la hanul din Willingford. Ce Dumnezeu căuta Chiltern acolo în luna mai?

Vechiul birt din W.... vineri.

„Dragă Phineas,

nu pot lua masa cu tine pentru binecuvîntatul motiv că mă aflu aici, unde îngrijesc de mîrţoage şi scriu o carte de cinegetică. Ai mei mă pisează întruna că se cuvine să-mi fac de lucru, aşa că, iată, mi l-am găsit. Sper să nu mă consideri un pîrîcios fiindcă i-am povestit tatii mica şi plăcuta noastră întîlnire dintre dumele de risip. Fram obligat să-l pun la curent, iar pe tine te ştiu un om integru pe care nu-l deranjează destăinuirea adevărului. Tata a fost teribil de supărat pe amîndoi; cum îl ştii, însă, cu totul iraţional, lasă-l să-şi facă damblaua. În ce mă priveşte, mi-am dat silinţa să-i relatez cît mai încet întîmplarea, ca nu cumva să scazi în ochii lui. Dar degeaba! I-ai picat de la inimă. Îmi pare rău, bătrîne, şi nădăjduiesc că vei trece cu bine peste acest incident. Pentru mine era vital să-i mărturisesc tot.

Al tău, C."

Conţinutul scrisorii îl dezamăgi la început, deoarece nu găsise în el un cuvînt despre Violet. După puţină gîndire îşi dădu însă seama că lucrul nu ar fi fost cu putinţă. Cum era să-şi anunţe un bărbat înfrîngerea tocmai rivalului său? Dar Chiltern fusese oare înfrînt? Din cele cîteva rînduri transpărea un iz optimist şi hazos, deloc potrivit unui om deprimat. Duelul fusese deserîs

drept o „mică și plăcută întîlnire între dunele de nisip", necum o provocare supremă a norocului fiecăruia, cum fusese în realitate. Un singur amănunt părea să trădeze un aspect neplăcut și tîlcuitor — înștiințarea lordului despre duelul din Belgia. Această destăinuire presupunea discuții aprinse între tată și fiu, legate, firește, de Violet, în care Chiltern fusese probabil silit să-i anunțe părintelui rivalitatea cu Phineas. Însă chiar de-ar fi stat astfel lucrurile, se putea concepe ca un logodnic gonit să scrie într-un asemenea stil cînd știa că ruptura cu draga inimii lui este ireversibilă ? Grea întrebare cînd era vorba de Chiltern, care nu se purta ca alți semeni și pe care nu-l puteai judeca după reacțiile obișnuite.

La cîteva zile, Phineas se înfățișă în Berkeley Street, unde lacheul cel durduliu îl conduse direct în salon. Dar cu ce respect și amabilitate ! observă musafirul ; nu puteau fi decît semne de bine, își spuse tot el. După această primă surpriză, mai avu încă una, de astă dată copleșitoare.

În salon îl aștepta Violet. Complet singură. La vederea lui, fata se coloră la chip, deși nu roșindu-se în mod exagerat, și se comportă admirabil — fără silința de a masca o mică emoție, dar nici lăsîndu-le în voie pe acelea care i-ar fi știrbit demnitatea.

— Mă bucur așa de mult să te văd, domnule Finn, îi spuse pe tonul cel mai firesc. Adineaori a ieșit și mătușă-mea, însă revine îndată.

Bietul Phineas nu arăta deplina ei stăpînire de sine dar și postura lui era poate mai delicată. Nu o văzuse dinaintea logodnei și o întîlnea astăzi cînd știa că o desfăcuse. Desigur nu va pomeni despre cele două evenimente, că doar nu era să-i prezinte felicitări pentru primul și s-o condoleze pentru al doilea. Trebuia să vorbească de parcă nici unul nu se ivise. Dar cum ?

— Nu știam că ești în oraș, zise el într-o doară.

— Am venit de-abia ieri. Am fost, după cum cred că știi, la Roma, cu cei din familia Effingham. Iar de acolo ne-am dus... eo, dar am hoinărit în atîtea locuri că nu ți le pot înșira. Și Dumneata ce-ai făcut ? Ai muncit în tot timpul acesta ?

— Exact.

— Asta e bine. Şi eu aş vrea să devin ceva — o funcţionară sau o portărcasă măcar — ca să nu stau degeaba. E minunat să ai ce lucra. Oare tot aşa i-oi fi predicat lordului Chiltern de i s-a părut că repet refrenul lui taică-său ?

— E datoria bărbatului să încerce a fi util, zise Phineas.

— Pe cînd o femeie să stea cu mîinile încrucişate şi să declare că-i mulţumită. Dar ne-o scoate mişcarea sufragetelor din această înercmenire ! ! Şi acum, spune-mi, ai văzut-o pe lady Laura ?

— În vremea din urmă, nu.

— Nici pe domnul Kennedy ?

— Pe el da, la întrunirile Parlamentului.

Aici se cuvine să precizăm că faimoasa vizită, la biroul lui Phineas — despre care cititorul a luat cunoştinţă — încă nu avusese loc.

— Îmi pare aşa rău de toate acestea, suspină Violet. Iar tînărul nostru dădu din cap şi zîmbi. Zău, regret atît de mult că v-aţi certat.

— Ba nu ne-am certat, protestă el.

— Aveam impresia că vă puteţi ajuta foarte mult — bineînţeles dacă ajungeaţi să vă împrieteniţi.

— E un tip de care nu prea poţi să te apropii, spuse Phineas, reproşîndu-şi în sine denigrarea lui Kennedy dar găsindu-şi circumstanţe atenuante la gîndul că omul acesta o chinuia pe Laura.

— Adevărat, e greoi sau ceea ce numesc cu nedigerabil, recunoscu Violet. Dar hai să nu-l mai bîrfim şi mai curînd spune-mi dacă l-ai vizitat des pe lordul Brentford?

— Brrrr ! făcu celălalt scuturîndu-se ca la ivirea unei stafii.

— Asta ce mai înseamnă ? Doar nu te-oi fi sfădit şi cu el ?

— Eu nu, ci el cu mine. Închipuieşte-ţi că a aflat de întîmplarea de anul trecut şi mă scoate pe mine cel vinovat.

— Aşa şi este, domnule Finn.

— Se prea poate. Față de lord am căutat să mă apăr, ceea ce n-am să fac și cu dumneata. Măcar pe motivul că nu te-ai supărat pentru asta pe mine.

— Ar fi trebuit, rosti parcă încîudată. Ce o fi cu mătușa ? se întrebă mai pe urmă. Și scuturâ clopoțelul.

— Acum ți-am relatat totul în legătură cu mine și s-ar cuveni să-mi povestești și de dumneata, o îndemnă rugător.

— Despre mine ? Ce aș putea să-ți vorbesc ? Sînt ca o biată tocilă care nu are ce povesti sau a cărei istorie nu merită să fie ascultată. Fără îndoială, fiecare avem micile noastre pățanii, îndeajuns de interesante doar pentru noi.

— Pe mine mă interesează teribil orice ți se întîmplă, declară el cu patos.

Noroc că tocmai atunci apăru lady Baldock, oprindu-l de la alte avansuri făcute într-un moment neprielnic.

Bătrîna îi arătă aceeași amabilitate extremă, rugîndu-o pe Violet să facă uz de întreaga sa influență pentru a-l convinge să vină la seara de muzică.

— Îmi ceri să-l corup de la slujbă ca să asculte niște scripcari ? ripostă fata. Nici că mă gîndesc, mătușico, fiindcă cine poate prevedea cît de mult ar suferi coloniile în următoarele secole de pe urma neglijării îndatoririlor sale ori dacă nu cumva chiar în timp ce se află aici nu se aruncă unul sau două dominioane engleze în brațele dușmanului nostru de moarte ? !

— Eu știu ce răspundere are, admise bătrîna cu gravitate, dar să nu uităm că-i vom asculta pe Herr Moll, pe Signor Scrubi și Pjiskt, despre care se zice că este cel mai mare artist în materie de flageolet. Dumneata l-ai auzit, domnule Finn, pe signor Pjiskt ?

— Niciodată, admise întrebatul.

— Păcat, mare păcat ! ! Cît despre Herr Moll, se pare că nu are egal — cel puțin în anul acesta...

Lady Baldock avea de-a face cu muzica numai de cîteva luni și era fantastic de aferată. Dar în ciuda entuziasmului afișat, zelosul subsecretar de la colonii nu consimți să-și abandoneze sacrele datorii de serviciu. Și de ce ar fi făcut-o, cînd la mult lăudata serată știa că nu o să aibă o clipă de izolare cu Violet în care să-i spună ce-l doare ? !

CAPITOLUL LX

TACTICA DOAMNEI GOESLER

SE CUVINE SĂ AMINTIM că la intrarea distinsei lady Glencora Palliser în salonul doamnei Max Goesler, aceasta din urmă tocmai epuizase argumentele cam trase de păr care o determinau să refuze oferta ducelui de Omnium de a-i pune la dispoziție vila din Como. Pe scurt, doamna Max Goesler îi declarase că nu voia să intre în gura lumii, după care, de n-ar fi fost deranjați, urma ca Alteța Sa să hotărască dacă nu existau și alte modalități de a-i face posibilă șederea la Como. Că ardea de dorința s-o ia cu sine, era mai mult decît evident pentru ea. Cupoul cel verde poposise în destule rînduri înaintea ușii din Park Lane pentru ca ducele să se prindă în mrejele farmecătoarei amfitrioane, să-i caute apropierea ca pe o desfătare de zile mari, dacă nu chiar unica pe care și-o mai dorea. Nu degeaba pomenise lady Glencora în discuțiile avute cu soțul ei despre copiii care boncăie după jucăria neîngăduită, fiindcă aici se ajunsese. Ducele vedea în doamna Max Goesler jucăria cea mult jindulită. În ochii lui această femeie era mai deșteaptă ca oricare alta — sau, mai bine, ageră într-un chip care pe el îl vrăjea. Frumusețea ei fizică o considera mai ispititoare decît a celor din jur.

Se săturase de chipuri lăptoase, de brațe pline și de umeri dezgoliți. Privirea ei scînteia ca a nici unei alte ființe, iar bogăția și luciul părului negru îi dădeau un aer cu totul aparte, încărcat de enigme, ca și cînd rara ei frumusețe aparținea unei lumi în care nu pătrunsese. Așa cum nu mai întîlnise nici grația și sprinteneala ce o vădea în mișcări. Curtezanele sale din ultima vreme fuseseră cam încete — dacă nu chiar greoaie — deși, fără îndoială, nu lipsite de vino încoace. Însă făptură ca doamna Max Goesler nu cunoscuse decît o dată în viață. O întîlnise prin Grecia, în prima sa tinerețe și, la puțin după ce-i cucerise grațiile, creatura fugise cu căpitanul unei nave străine. Dar asta nu l-a împiedicat să recheme în nostalgice reverii farmecele iubitei necredincioase, și nu doar atunci, ci întreaga sa viață. Iar acum o avea dinainte pe Marie

Max Geesler — replică pe cît de fidelă pe tot atît de ispititoare. Pradă tentației și întărîtat de refuzul ei neclintit de a-i urma pe meleagurile Italiei, nu se știe ce răspuns ar fi pronunțat dacă n-ar fi fost întrerupți de lady Glencora.

De la nașterea micuțului lord Silverbridge, ducele nutrea un soi de adorație pentru această lady Glencora și cum la întîia odraslă mai adăugase anual cîte una — spre întărirea și propășirea familiei — sporiseră și dovezile sale de afecțiune. Însă alături de acest simțămînt, în vremea din urmă se ivise și un altul, de cu totul altă factură, care aducea a spaimă, a supunere fără cîrtire, astfel că oamenii din imediata apropiere susțineau că Alteța Sa s-ar fi schimbat foarte mult. Nimeni nu pretindea că nu dovedise și slăbiciuni. Dar oricare vor fi fost ele, se știa că niciodată ducele nu avusese stăpîn. Moștenitorul său, Plantagenet Palliser, stătuse smirnă în fața Alteței Sale și restul rudelor erau ținute la distanțe de leghe, iar legăturile amoroase — căci evident le avea și pe acestea — ori nu se încumetau din capul locului să-i comande sau renunțau după tentative neizbutite.

Și totuși, lady Glencora izbutise să îl domine ; cu rău sau cu binișorul, nimeni n-ar fi putut preciza, dar se recunoștea unanim că ducele nu mai era cel dinainte. Și domnul Fothergill — omul său de afaceri, pe care lady Glencora nu avea ochi să-l vadă — se orătase de aceeași părere. Ba mai mult, profitînd de vădita prefacere, căuta și el să-i dicteze. Numai că de la prima încercare se trezise înapoi, cu degetele prăjite. O dovadă în plus că numai lady Glencora îl învîrtea după cum îi plăcea. De altfel n-ar fi fost de mirare ca ducele, probabil saturat pînă peste măsură, să-și îndrepte nădejdea către Marie Max Geesler, căutînd mai multă blîndețe și gingășie. Le-ar fi oferit pe amîndouă. Însă cu o condiție.

Cînd lady Glencora intră în salon, gazda nu se arătă nici surprinsă, nici deranjată, ci o primi cu amabilitate firească.

— Ce noroc să vii tocmai cînd Alteța Sa se află la mine ! îi zise zîmbind.

— I-am văzut cupeul verde și, natural, l-am recunoscut, spuse oaspeta.

— Aa, va să zică de dragul său ai intrat, o mustră amfitrioana în glumă.

— Nu. Pe cuvînt că şi altfel veneam, se apără musafira, şi de nu mă crezi, aduc vizitiul ca martor. I-am poruncit încă din Grosvenor Street să oprească la uşa de-aici. Nu-i aşa, Planty ? se adresă băieţaşului rotofei care avea să devină într-o zi lordul Silverbridge de nu se isca vreo încurcătură.

— I-ai zis să oprească la casa aia mică din Park Lane, confirmă puştiul, căţărîndu-se pe genunchii ducelui.

— E drept, în felul acesta m-am exprimat, recunoscu încurcată, pentru că nu ştiam numărul vilei...

— Şi fiindcă într-adevăr este mică, adăugă doamna Goesler surîzătoare. Aşa că mărturiile sînt complete.

Lady Glencora nu ar fi făcut atîta caz de dovezi dacă nu ţinea să-i spulbere unchiului orice bănuială că ar fi urmărit. Cu timpul, poate va trebui să-i arate că nu-l scapă nici un pas din vedere, dar deocamdată nu era cazul.

— Ce mai face Plantagenet ? se interesă ducele.

— Spune ce face papa, îşi îndemnă lady Glencora băieţelul.

— Papa e bine melsi, da' nu plea vine p-acasă.

— Taticul tău e un om ocupat, munceşte pentru binele ţării, şi nu are timp, ca mine, să se joace cu un prichindel.

— Da' papa nu e duce, observă năpîrstocul.

— Încă nu, dar va fi într-o zi. Şi poate foarte curînd, prichindelule. N-are decît să vrea şi va deveni duce. Se vede însă că-l atrage mai mult Parlamentul decît titlurile nobiliare. Nu există al doilea în ţară care să se grăbească atît de puţin ca Plantagenet.

— Asta aşa este, întări consoarta.

— Ce lăudabil ! se extazie doamna Goesler.

— Nici io nu mă glăbesc să fiu lold... aşa e, mămico ?

— Tu eşti un măgăruş răsfăţat, îi spuse ducele sărutîndu-l cu duioşie.

În clipele acelea lady Glencora îşi spunea că trebuia să vegheze cu străşnicie pentru ca lucrurile să iasă exact cum fuseseră plănuite şi cei care aşteptaseră să nu înghită vreo cacialma ; ducele se gîndea că nici o lege divină sau omenească nu-l putea robi exclusiv nepoţelului ; iar doamna Max Goesler alunecase pe panta unor reflecţii

care nici într-un caz nu tindeau să-i aducă vreun neajuns bucălatului aşezat pe genunchii Alteţei Sale.

Prima care se pregăti de plecare a fost lady Glencora, chibzuind dacă era sau nu cazul să-l îndemne într-un fel şi pe duce să se urnească din loc. Dar nu, hotărî ea. La ce să-l fi minat de la spate ? Dacă nu cunoştea singur măsura, n-avea decît să-l uite cerul acolo. Cel puţin bine că venise în această inspecţie inopinată, curmîndu-le drăgălaşa intimitate şi poate servindu-i o lecţie şi moşneagului, ca să-şi mai răcorească ridicola înflăcărare.

După ieşirea ei din salon, se ridică şi ducele de pe scaun. Venirea nepoatei nu-i mai dăduse pas să pronunţe ultima şi cea mai importantă propunere cu privire la vizita în Italia, iar acum, cînd nepotul i se agăţase de mînă, nu putea să rostească decît banalităţi inerente momentului despărţirii.

Gazda îl petrecu pînă în hol, după care se întoarse în salonaşul de la etaj şi se aşeză pe una din canapele. Însă nu orişicum, ci se adună ghem, cu picioarele strînse sub ea ; îşi împinse zulufii spre spate, ca să-şi simtă obrajii liberi, iar la urmă îşi propti mîinile în şolduri, cu degetele mari sprijinite pe cingătoare. Era poziţia ei preferată cînd se afla în faţa unei dileme şi rămînea astfel cîte un ceas şi mai bine, meditînd la ce avea de făcut. Puţine erau faptele vieţii pe care nu le cîntărise în prealabil, şi la temelia celor mai îndrăzneţe dintre ele pusese întotdeauna prudenţa. Numai aşa reuşise, chibzuindu-şi tot pasul cu precauţie, dar în ciuda succeselor obţinute, nu era mulţumită de sine şi de ce realizase.

În fond cu ce se alesese după atîtea strădanii ? Cu nimic ; cu absolut nimic. Fiindcă ce însemna că lua masa cu ducii şi cu lorzii cînd existenţa era o imensă tristeţe şi orele de-abia se scurgeau ? Cu ce-o încălzea lumea poleită cu titluri cînd ea se simţea apăsată de o cumplită singurătate ? Şi ce scofală ar fi fost dacă-l prindea pe bătrîn în capcană şi ajungea ducesă — profitînd, natural, de slăbiciunile sale şi semănînd disperarea printre toţi cei de-un sînge cu el ? Oare viaţa ei ar fi devenit mai puţin monotonă şi orele mai lichide în curgerea lor ? Şederea în Italia, cu moşneagul alături, nu i se păruse deloc ademenitoare, pe cînd el, se-nţelege, tremura s-o

traducă în faptă. Ca să-și vadă însă visul cu ochii, trebuia mai întîi s-o facă ducesă de Omnium. Ori ce-i aducea acest titlu, această supremă înălțare în concepția mondenilor?

Înțelegea foarte bine pentru ce venise lady Glencora în vizită și cîtăva vreme cochetă cu ideea să dejoace manevrele acestei femei iscusite. Ar fi fost o victorie să i-l răpească pe duce de sub platoșa groasă cu care și-l apăra. Pînă și perspectiva luptei o ispiti pe moment. Dar ce-i oferea eventualul triumf? Bani? Avea — și încă mulți. Poziție socială? Nici cu cea actuală nu se putea plînge. În plus era liberă ca văzduhul, astfel că de avea poftă să plece pe marginea unui lac — chiar Como eventual — și într-o companie infinit mai atrăgătoare decît a bătrînului duce de Omnium, nimic n-o putea ține în loc. La gîndul acesta și al bărbatului ce i-ar fi întregit bucuria voiajului, zîmbi cu infinită tristețe. Numai alături de el ar fi gustat azuriul cerului și dulcea briză italiană, pe cînd alături de un coclit, încîntarea ei ar fi fost simulare, ca și drăgălășeniile de soție îndrăgostită, în care nici ducele probabil n-ar fi crezut.

Oare cum era să iubești și să fii iubită? se întrebă cu același surîs amar. Pentru ca delicatele dragostei trebuiau să rămînă o taină cu zeci de sigilii? Pesamme de aceea ajunsese dură, egoistă, prudentă, răzbătătoare în toate. Dar nu s-ar fi putut dezbăra de aceste micimi, dăruindu-se fără calcule și reținere? Poate că da. Numai de-ar fi găsit partenerul cel ideal. Din cîți bărbați cunoscuse, unul singur i se părea vrednic de această ofrandă, și acela nu era nicidecum venerabila Sa Alteță.

Și totuși, a fi ducesă de Omnium! O încercă iar ispita. De fapt, propășirea însemna totul în viață sau, oricum, era unica biruință de durată mai lungă și din care decurgeau alte izbînzi mai mărunte. Ca ducesă de Omnium la cîte femei n-ar fi plătit polița bunăoară — fie pentru că o sfidaseră sau îi respinseseră încercările de împrietenire ori, în fine, o jigniseră în alte chipuri de neuitat. Avea o listă neagră, cu o mulțime de nume, pe care o purta în inimă, sperînd cu înfrigurare să aibă într-o zi bucuria de a le răsplăti ofensele și durerile provocate. Să le ierte? Nici prin gînd nu-i trecuse. Să fie cine o vrea indulgent și mărinimos. Ea nu avea obiceiul. Cu persoa-

nele binevoitoare se purta, natural, omenos, cum o va face și cu lady Glencora, de pildă. Această nobilă doamnă o poftise la nenumărate petreceri, arătîndu-i considerație într-o perioadă cînd altele poate o disprețuiau. Era deci firesc să-i ofere cea mai sinceră amiciție odată ce ar fi ajuns ducesă de Omnium. Numai de-avea să i-o accepte ocalaltă. Deoarece se putea foarte bine ca, din pricina ducelui, să se ciocnească între timp. O chestiune atît de vitală — ca revendicarea drepturilor asupra Alteței Sale — putea declanșa oricînd o dispută. Dacă se va ivi, nu numai că avea s-o primească, ci va da și dovada unei probități exemplare, încît, pînă în cele din urmă, vor cădea probabil la înțelegere, respectîndu-se ca și pînă acum.

Stînd în aceeași poziție, chibzuia concentrată, încercînd să ia o decizie. Adică lucrul cel mai anevoios cu putință. Fiindcă ce om de pe lume nu și-a dorit într-un moment de răscruce să renunțe la privilegiul discernămîntului și să se lase la voia întîmplării ori a puterii divine, numai ca să nu-și mai frămînte mintea cu hotărîrea ce-i sta dinainte? Totuși nici unul nu îndrăznește să dea cu zarurile și să acționeze cum îi dictează hazardul, deși, de cele mai multe ori, tot acesta are cuvîntul din urmă. Ceea ce nouă poate nu ne convine s-o recunoaștem.

Ca una deprinsă a-și cîntări orice faptă, doamna Max Goesler se socoti un ceas și mai bine, stînd chircită pe canapea, ca într-un tîrziu, ostenită de efortul gîndirii și de înghemuiala picioarelor să renunțe la speculații, spunîndu-și că va proceda după inspirația de moment. Poveți nu avea de la cine să ceară, iar experiența și înțelepciunea nu se dovediseră sfetnici în cazul de față.

Două zile mai tîrziu, ducele își făcu din nou apariția. De obicei venea joia, înainte de prînz, ca să nu întîlnească alți musafiri și dacă se nimerea vreunul, știa că amfitrioana nu îl primește. Aranjamentul îl mulțumea, pentru că nu avea chef să se interpună oricine nechemat între el și Marie Max Goesler, cum se întîmplase deunăzi, cu vizita nepoftitei lady Glencora.

Cum de se înființase în Park Lane, spunîndu-i vizitiului că unchiul se află acolo, era peste puterea lui de înțelegere. Însă nădăjduia că surpriza nu se va mai repeta.

Venirea de astăzi o prefațase cu trimiterea unor struguri din sera proprie ori din Covent Garden — și cu un bilețel. Ideea cu fructele fusese bună, nimic de zis, însă notița ce-i însoțise era o gugumănie. În cele cîteva rînduri cuprinse, ducele înșirase o poveste cum că vița din care rodiseră strugurii proveneа din grădina unei anume vile unde o regină trăise martiriul dragostei neîmpărtășite și murise nefericită. La ce scrisese această stupidă istorioară și nu se mulțumise doar cu anunțarea vizitei pe a doua zi — cum făcuse în postscriptum — este greu de înțeles. Sau poate o strecurase în chip de aluzie, scontînd să impresioneze prin ea și să obțină bunăvoința doamnei Max Goesler, asemenea unui țînc care vrea să apuce jucăria neîngăduită.

Oricum, la ceasul fixat, amfitrioana era acasă, în așteptare, și încă nehotărîtă în privința căsătoriei. Din noianul gîndurilor pe care le frămîntase, o singură idee merita pusă în aplicare : să-l forțeze pe duce să-și dea intențiile pe față, iar în ipoteza cînd o cerea de soție, să nu răspundă pe loc. Oricît de prețioasă era diadema unei ducese, nu trebuia să se repeadă la ea. Prea o bîntuiau îndoielile ca să nu-și ia un răgaz de gîndire.

— Ați fugit mai deunăzi, Alteță, lăsîndu-vă biruit de farmecele nepotului, îi reproșă ea rîzînd.

— Într-adevăr, e o dulceață băiatul, dar nu datorită lui am plecat.

— Atunci nepoata-i de vină, care a venit ca un vîrtej în salon și tot astfel a dispărut, luîndu-vă și pe dumneavoastră.

— Da, m-a deranjat apariția ei, fiindcă tocmai atunci reflectam foarte serios la ceva.

— În genere, nu merită să cumpănești lucrurile sau, în orice caz, nu prea mult, zise ea, pigulind cîte o boabă de strugure din ciorchinele ce și-l luase pe o farfurioară, în față, în timp ce ducele, urmărind-o, își spunea că nu a văzut o femeie mai grațioasă și totodată așa naturală. Nu ați vrea să gustați împreună cu mine din strugurii trimiși de Alteța Voastră ? îl îmbie între două înghițituri. Sînt un deliciu — pesemne stropiți cu înseși lacrimile nefericitei regine...

Ducele nu se lăsă momit, știind că nu-i priau fructele mîncate la ore nepotrivite. Iar gazda nu insistă, ci vorbi mai departe.

— Deci ăsta-i principiul meu : să nu chibzuiești niciodată. Fiindcă nu îți faci nici un bine. Judecata generează îndoiala, și îndoiala te duce inevitabil către greșeli. Cea mai înțelcaptă atitudine e cea de totală pasivitate.

— Cred și eu, încuviință ducele.

— Absolut ! întări doamna, ţuguindu-și grațios bazele. Dacă nu aveți însă destulă tărie ca să vă impuneți pasivitatea — evitînd în felul acesta o eventuală acțiune primejdioasă — atunci faceți un pas în necunoscut. Sau chiar mai mulți pași. Un cal care și-a pierdut echilibrul, potienindu-se cine știe în ce fel, și-l recapătă mergînd înainte. Asta e tot secretul. Cît privește prudența, nici nu vreau să aud de ea ! O detest !

— Și cu toate acestea, mai trebuie să te gîndești cîteodată — dacă vei reuși ori nu, de exemplu...

— Ba deloc. Pornești totdeauna de la premisa că vei izbuti. Amintiți-vă că sînt o adeptă a pasivității. Repaos complet — asta-i concepția mea despre viață. Repaos și struguri.

O vreme, musafirul rămase tăcut — aplicînd ideea repaosului cel puțin în exterior — în timp ce amfitrioana degusta strugurii. În total poate că nu mîncase nici zece boabe din întregul ciorchine, dar fiecare mișcare fusese atît de feminină și drăgălașă, încît ducele, care nu o slăbise din ochi, își zicea cu admirație că pentru ea parcă se coseseră strugurii. Fascinat de priveliște, ar fi sorbit-o cu ceasurile, însă trebuia să dea grai și intențiilor cu care venise.

— Ai mai reflectat să vii cu mine la Como ? rosti în cele din urmă.

— Doar v-am spus adineaori, Alteță, că nu am obiceiul să chibzuiesc.

— Totuși, aștept un răspuns la propunerea mea.

— Consideram că l-am dat la ultima vizită, îi aminti cu candoare, depunînd pe măsuța din față farfuria cu struguri și răsucindu-se în jilț ca să stea cu profilul către vizitator.

— Desigur o cerere către o lady se cuvine a fi repetată, reluă el cu destulă sfială.

— Așa e, și vă mulțumesc pentru stăruință, fiind sigură că nu urmăriți să-mi produceți nici cel mai mic neajuns. Dealtfel, mă simt vinovată pentru riposta mea oarecum aspră de data trecută. Deși, din păcate, indiferent cum aș formula-o, miezul rămîne același. Există plăceri pe care o femeie trebuie să și le refuze, oricît de mult ar tenta-o.

— Mă gîndisem... începu ducele, dar se opri stînjenit.

— La ce vă gîndiseți, Alteță ?

— Marie, unui bărbat de vîrsta mea nu-i place să fie refuzat de o femeie.

— Dar există vîrstă la care să cadă bine refuzul ? Ori femeia care-l rostește să nu fie acuzată că-i lipsită de inimă — pînă și atunci cînd i se cere chiar inima ?

Între timp se întorsese cu totul în jeț, aplecîndu-se însoare duce încît putea s-o atingă cu mîna.

Ceea ce și făcu dealtminteri.

— Marie, ai să-mi răspunzi cu un „nu" dacă-ți voi cere ceva ?

— Ce întrebare, Alteță ! De unde să știu dinainte ? Or fi destule nimicuri la care n-aș consimți, ca și daruri de preț pe care vi le-aș oferi bucuroasă.

— Chiar cel mai de preț dintre toate ?

— Iertați-mă, Alteță, însă de vreți să îmi spuneți ceva, exprimați-vă limpede. Sînt cea mai nepricepută femeie în materie de ghicit.

— Ai suporta să trăiești cu un bătrîn în liniștea de pe marginea unui lac ? o întrebă apucînd-o de mînă.

— Nu, Alteță, nici cu un tînăr, pentru tot restul vieții. Însă din pricina ambianței, și nu a vîrstei.

Atunci ducele se ridică de pe scaun și, cu un aer solemn, pronunță următoarele :

— Știi că te iubesc, Marie. Te iubesc mult și într-un fel chinuitor pentru anii mei...

— Chinuitor ? se miră ea.

— Da, în cazul cînd n-ai să-mi răspunzi la dragostea ce ți-o port. Marie, te rog să-mi fii soție.

— Duce de Omnium ! O cerere în căsătorie din partea Alteței Voastre !

— Exact. Coroana mea îți stă la picioare, iar de-mi îngădui să o ridic, ți-o așez pe frunte.

Doamna Max Goesler se sculă din fotoliu şi se depărtă cîţiva paşi. După cîteva secunde o urmă şi el, punîndu-i o mînă pe umăr.

— Îmi dai un răspuns, Marie ?

— Nu-mi vine să cred că v-aţi gîndit la aşa ceva.

— Cum de nu. Şi încă foarte mult.

— Dar la prieteni aţi cugetat ?

— Draga mea, pot să-mi iau libertatea de a-mi face o plăcere în această privinţă — ca în mai toate, dealtfel. Nu-mi dai un răspuns ? îi aminti rugător.

— Pe loc îmi este cu neputinţă, Alteţă. Gîndiţi-vă cît de mare-i onoarea pe care mi-o acordaţi şi ce imensă schimbarea ce-o aduce cu sine. Îngăduiţi-mi un răgaz de două zile, după care am să vă scriu. Sînt aşa de tulburată că trebuie să mă retrag. Ducele se apropie şi mai mult, o apucă de mînă, o sărută pe frunte şi pe urmă îi deschise uşa cu o reverenţă.

CAPITOLUL LXI

DISPUTA

DIN ÎNTÎMPLARE, tocmai atunci existau unele interese de afaceri care trebuiau să fie tranşate între duce şi Plantagenet Palliser — nepotul Alteţei Sale — astfel că cel din urmă se înfăţişă la reşedinţa unchiului chiar în dimineaţa de după evenimentul mai sus relatat. Cum întîlnirea fusese aranjată de Fothergill — omul de afaceri al ducelui — domnul Palliser se aşteptase să fie şi acesta de faţă.

În realitate se trezi numai cu unchiul care îl anunţă că afacerea fusese amînată. Faptul nu-l afecta cu nimic şi de aceea se interesă de motivele păsuielii mai mult ca să-şi facă de vorbă. Ceea ce nu se putea spune şi despre cel chestionat, care se potrivi un timp, şovăielnic, şi de-abia după aceea răspunse :

— Ca să-ţi mărturisesc adevărul, e posibil să mă căsătoresc, Plantagenet, iar în cazul acesta, aranjamentul iniţial nu mă avantajează.

— Cum, vă însurați ? întrebă nepotul încremenit de uimire.

— Am zis „e posibil", repetă ducele, după care se întoarse la tranzacția comercială. De cînd am discutat chestiunea cu Fothergill, m-am socotit îndelung și mi-am schimbat hotărîrea. Noua variantă nu te va păgubi cu prea mult, și în fond ești mult mai bogat decît mine.

— Nu la bani mă gîndesc, zise Plantagenet Palliser.

— Dar la ce ?

— La vestea pe care mi-ați dat-o. Și nu pentru că aș avea de gînd să mă amestec.

— Sper și eu, Plantagenet.

— Totuși, o asemenea noutate, recunosc că m-a surprins oarecum. Dar indiferent ce veți face, nădăjduiesc că va fi spre fericirea domniei voastre.

Cam la atîta s-a limitat dialogul din acea dimineață, și vestea primită de la unchi fu repetată în grabă de nepot consoartei sale.

— Știu că și ieri a fost din nou pe la ea și a zăcut acolo mai bine de un ceas. Iar înainte de a pleca, s-a titirisit aproape jumătate de dimineață, vorbi lady Glencora dezgustată.

— Nu s-au logodit încă, pentru că altfel mă înștiința, o informă Plantagenet Palliser.

— Se poate, deși nu bag mîna în foc. În clipa de față mă roade o singură îndoială : pe care să-l iau în primire, pe el ori pe ea ?

— Și de i-ai lua pe amîndoi, nu văd ce-ai mai putea face, se arătă soțul descurajat.

— Ei, asta om mai vedea. Dacă ea este precum mi-am închipuit-o, nu-i exclus să ajungem la o înțelegere. Niciodată nu am crezut-o lipsită de caracter. Absolut niciodată. Deci rămîne să mă mai chibzuiesc.

Cu acestea discuția lor se încheie și lady Glencora purcese la acțiune fără să se mai consulte cu soțul.

Îl socotea destul de acaparat de viața politică și de discursurile parlamentare ca să-l mai sicîie cu un moft de care și ea putea să se ocupe. În definitiv nu ea singură stîrnise toată vîltoarea, poftind-o pe Marie Max Goesler la conacul din Matching ? Așa că tot singură trebuia s-o abată.

Cît despre doamna Max Goesler, acum că îl auzise pe duce pronunțînd cererea în căsătorie, își dădea seama că e obligată să ia o decizie. Ceruse o amînare de două zile, dar una aproape trecuse și-i rămînea deci o duminică mare și iată pentru opțiunea definitivă, deoarece luni trebuia să trimită răspunsul. În ciuda timpului limitat, considera totuși că în acea după masă și seară de sîmbătă putea să se joace în liniște cu coroana ce-i fusese oferită. Și așa făcu — ba ținînd-o în poală și uitîndu-se cum sclipește ; ba zvîrlind-o în sus și prinzînd-o în mîini ; ba așezînd-o pe frunte, cum o îmbiase nobilul ei posesor.

Prin urmare aici ajunsese fiica modestului notar de provincie — să fie cerută de un duce și încă de cel mai respectat și prețuit dintre duci ! Fantastică satisfacție pe care nimic nu i-o va putea anula.

Oricare îi va fi hotărîrea, răzbise așa sus doar prin puterile proprii, și ca atare avea dreptul să-și aminteacă întotdeauna cu fală de culmea pe care se afla azi.

Era grozav să devină ducesă de Omnium, dar și să refuze propunerea nu ar fi fost un fapt întîlnit la tot pasul. Și astfel, cochetînd cu coroana, trecu sîmbătă și duminica dimineața. La biserică nu se duse, fiindcă nu se simțise capabilă să asculte slujba cînd în fața ochilor i se învîrtea numai drăcia din aur, bătută în pietre scumpe. Iar în jurul amiezii, se înființă la ea Phineas Finn. În acea perioadă o vizita foarte des — fie arătîndu-se hotărît s-o uite pe Violet Effingham ori, dimpotrivă, să continue asediul chiar cu slaba speranță ce o mai avea. Între timp se încredințase de stricarea logodnei și căuta doar îndemnuri de a nu renunța la asediu.

La sosirea vizitatorului, cînd încă nu-l auzise pomenind de iubită, doamna Max Goesler simți o mare dorință să pună capăt jocului cu coroana și să renunțe la giuvaerul ce-i reclama un tribut cu totul nemeritat.

Exista pe pămînt ceva cu mult mai de preț — numai de-ar avea parte de această nestemată ! Dar în minutele ce urmară, tînărul jinduit îi înșiră toată povestea cu Chiltern, pe urmă îi povesti cum se întîlnise cu Violet în casă la lady Baldock și cum, în sfîrșit, i se reaprinsese nădejdea în suflet. Drept care, ce îl povățuia să facă ?

— Să te duci într-un loc liniștit, îi zise doamna Max Goesler, și să-i scrii un sonet închinat sprîncenelor. Vezi dacă va avea vreun efect.

— Eii, mă luați în derîdere, făcu Phineas stînjenit. Nu zic, poate sînteți îndreptățită, deși, parcă tot nu mă așteptam de la dumneavoastră...

— Nu te supăra, căută să-l împace. Dar am impresia că asemenea fleacuri o influențează pe această Violet a dumitale.

— Credeți ? se miră el. Eu n-am constatat.

— Oricum, dacă-l iubea pe lord Chiltern nu se certa cu el din cîteva vorbe. Dacă te-ar fi iubit pe dumneata, nu-l accepta pe el. Iar dacă nu vă iubește pe nici unul din voi, s-ar cuveni să vi-o spună. Așa că, scuză-mă, însă am început să îmi pierd orice respect pentru ea.

— Nu spuneți asta, doamnă Max Goesler. Eu o stimez la fel de mult pe cît o iubesc.

Și atunci Marie Max Goesler aproape se hotărî să înhațe coroana. Cel puțin avea consistență și nu putea să-i scape din mînă ușor.

Mai tîrziu, în aceeași după amiază, pe cînd se lupta cu îndoielile, mai primi o vizită. Incapabilă să scrie răspunsul ce-l datora, se agăță de ideea că, în definitiv, mai avea o noapte înainte în care timp i se va limpezi cugetul. De fapt, ce și-ar fi dorit ca să devină nu era cu putință, pe cînd ducesă de Omnium părea întru totul posibil.

Numai să rostească un „da". Ce se întîmpla însă dacă, după căsătorie, regina refuza s-o primească ? i se năzări din senin. Și gîndul o sperie pe moment, ca pe urmă tot ea să-l alunge, recurgînd la raționamente logice. În fond, de ce n-ar fi acceptat-o regina ? Doar nu săvîrșise nimic reprobabil în viață. Caracterul nu-i fusese niciodată pus la îndoială, iar numele era absolut nepătat. Și ce dacă tatăl fusese un notar de provincie și primul soț un bancher evreu ?! Nu încălcase nici o lege pe lume și nici nu fusese suspectată de așa ceva, ca să nu merite noul rang de ducesă la fel ca oricare altă femeie. Adîncită în acest soliloceviu și furioasă pe sine pentru complexele ce și le făcea tresări aproape ca de pe altă lume cînd lacheul o anunță pe lady Glencora.

— Mă bucur că te găsesc acasă, îi spuse aceasta intrînd în salon.

— Iar eu şi mai mult că m-ai găsit, îi răspunse zîmbindu-i în chipul cel mai cuceritor.

— Unchiul a mai dat pe aici de la ultima mea venire ? se interesă ea.

— Cum de nu. Chiar de mai multe ori, dacă nu mă înşel. În orice caz ieri a fost, o informă Marie Goesler de bună credinţă.

— Înseamnă că vine des, după cît înţeleg...

— Nu pe cît aş dori-o, dat fiind că ducele se numără printre amicii mei cei mai dragi.

— Văd că v-aţi împrietenit repede, observă lady Glencora.

— Într-adevăr, recunoscu ecalaltă, şi pe urmă tăcu.

Pricepuse cu ce gînduri venise în vizită şi se pregătea s-o înfrunte. Odată ce privise dreaptă şi neclintită întreaga strălucire a ducelui, nu era să se lase intimidată de o biată rază ce-o arunca nepoata ! Se simţea capabilă să îndure orice avea să îi spună, însă va aştepta să-şi deşerte singură guşa.

— Cred, doamnă Goesler, că e mai bine să intru în subiect, vorbi lady Glencora, oarecum şovăielnic şi simţind că roşeşte pînă la rădăcina părului. Fără îndoială că ceea ce trebuie să îţi spun nu e deloc plăcut şi în mod cert te vei simţi ofensată — cu toate că n-o doresc.

— Dacă nu o faci cu intenţie, nici eu n-am s-o iau ca ofensă, îi promise amfitrioana.

— Nu vreau să te jignesc. Te rog să fii sigură, stărui lady Glencora. Dar mi-ai văzut băieţelul...

— Da, şi e tare drăguţ. Eu nu am avut parte de o comoară nici pe jumătate atît de preţioasă ca el.

— Este moştenitorul ducelui, continuă maică-sa.

— Da, mi-am dat seama, spuse ecalaltă calmă.

— Pe mine, ca femeie, mă lasă rece onorurile. Sînt bogată şi am de la viaţă aproape tot ce-mi visez. Nici pentru soţul meu nu rîvnesc la titluri. Face o carieră frumoasă şi nu depinde de ele...

— Scuză-mă, lady Glencora, o întrerupse gazda, însă nu înţeleg pentru ce-mi pomeneşti despre toate astea. Ce legătură am eu cu titlurile soţului dumitale ?

— Ai. Și încă una foarte mare... dacă e adevărat că există perspectiva unei căsătorii între dumneata și ducele de Omnium.

— Asta-i bună ! izbucni Marie Max Goesler cu toată ironia ce putea s-o arate.

— Va să zică nu este adevărat, zise lady Glencora, mai mai să răsufle ușurată.

— Ba există ideea unui asemenea mariaj, o dezumflă partenera.

— V-ați logodit cumva ? o iscodi curioasă.

— Nu, nu ne-am logodit, răspunse perfect liniștită.

— Dar te-a cerut de soție ? o descusu avidă.

— Lady Glencora ! protestă doamna Goesler exasperată. Nu-ți dai seama că e ridicol interogatoriul la care mă supui ? Am făgăduit să nu mă consider jignită dacă nu simt din partea dumitale dorința de a mă jigni. Dar nu forța lucrurile prea mult...

— Spune-mi că mă înșel, că nu e vorba de o căsătorie, iar eu îmi cer scuze și îți promit cea mai sinceră prietenie pe care o poate oferi o femeie.

— Mi-e peste putință să fac o asemenea afirmație.

— Prin urmare e adevărat ! Te măriți cu el. Dar te-ai gîndit ce vei cîștiga ?

— M-am gîndit și la asta și la ce am să pierd, replică întrebata.

— Bani ai, îi aminti lady Glencora.

— Da, recunoscu prompt. Și chiar foarte mulți pentru nevoi modeste ca ale mele.

— Poziție ai, continuă lady Glencora.

— Oarecum, da, însă nu ca a dumitale. Și cînd nu ai primit-o ca moștenire, trebuie s-o dobîndești prin soț. Asta e soarta femeii.

— Ești absolut liberă, poți merge unde pofțești și să faci ce îți place.

— Adevărat, sînt liberă, ba cîteodată din cale-afară, încuviință doamna Goesler.

— Și atunci, de ce ai schimba toate acestea pe un titlu?

— Nu pe oricare, lady Glencora. Pentru dumneata poate înseamnă puțin să fii ducesă de Omnium, dar gîndește-te ce e pentru mine.

— Şi pentru a-ţi satisface orgoliul, eşti gata să-l văduveşti de prieteni, să-i amărăşti anii care-i mai are, să-l degradezi înaintea nobililor...

— Să-l degradez ? o întrerupse cealaltă. Cine îndrăzneşte să susţină una ca asta ? E drept că ducele mă înalţă luîndu-mă de soţie, dar nu e adevărat că l-aş înjosi. Măsoară-ţi cuvintele, lady Glencora, nu te lăsa furată de ele.

— Întreabă pe cine vrei şi-ţi va spune la fel. Nu-ţi afirm acest lucru pe motiv că te-aş disprețui. Altfel nu-ţi ofeream adineaori prietenie nelimitată. Dar un bătrîn, trecut de şaptezeci de ani şi împovărat cu un asemenea titlu, se umileşte în faţa prietenilor de-o seamă căsătorindu-se cu o femeie tînără şi fără obîrşie nobilă, oricît ar fi de frumoasă şi de inteligentă. Un duce de Omnium nu-şi poate permite orice plăcere asemenea oamenilor de rînd.

— Poate nu ar fi rău ca Alteţa sa să se consulte şi cu alţi duci în această privinţă. Chestiunea pare a fi discutabilă şi sînt gata s-o disecăm împreună. Însă nu îţi permit să afirmi că aş înjosi un bărbat devenindu-i soţie. Port un nume tot atît de curat ca şi al dumitale, lady Glencora.

— Nu asta am vrut să remarc, se apără aceasta.

— Cît despre duce, fii sigură că nu aş vrea să-i dăunez cu nimic. Cine doreşte răul unui prieten ? Şi chiar dacă prin absurd aş fi ispitită să i-l pricinuiesc, profitul e atît de neînsemnat că, pînă în cele din urmă, m-aş lăsa păgubaşă. Iar în ce priveşte drăguţul dumitale băiat, crede-mă, e prematur să-ţi faci griji, o asigură zîmbind atît de amuzată, încît s-ar fi zis că de la o clipă la alta pufneşte în rîs. Mi-ai înşirat multe şi le-am ascultat cu atenţie, însă trebuie să-ţi mărturisesc că nu argumentele dumitale mă pot abate de la acest mariaj, ci doar ale mele. Afirmîndu-mi că-l degradez, aproape m-ai determinat să îl iau, fiindcă mă simt obligată să demonstrez contrariul. Dar nu ; trebuie să mai reflectez. Aşa că mai bine ai pleca, ca să pot decide în linişte.

Şi lady Glencora se execută.

CAPITOLUL LXII

SCRISOAREA TRIMISĂ LA BRIGHTON

VENI ŞI LUNI DIMINEAŢĂ, iar doamna Goesler tot nu aşternuse răspunsul. De n-ar fi primit vizita de sîmbătă după masă, poate se apuca atunci şi-l scria. Dar fie că lady Glencora o depărtase de la gîndul căsătoriei sau, dimpotrivă, i-l aţîţase mai tare, după iritarea ce i-o pricinuise nu mai fusese în stare să pună mîna pe pană. Şi astfel mai lăsase o noapte de socotinţă la mijloc, urmînd să alcătuiască scrisoarea a doua zi dimineaţă.

Revenind la lady Glencora, după disputa din Park Lane, nobila doamnă pornise glonţ către duce. Era o tradiţie să-l viziteze în zilele de duminică, şi ora la care îl găsea cel mai sigur era tocmai aceasta — înainte de a se schimba pentru masa de seară. De obicei, mergea cu băiatul, însă de astă dată ar fi fost deplasat să-l mai ia, deoarece întrevederea avea să împrumute un caracter special. Ţinuse mult să evite o înfruntare cu unchiul, dar fiindcă încercarea cu doamna Goesler fusese falimentară, trebuia s-o reia cu bătrînul, şi poate cu alt succes. Numai că ducele, presimţind pasămite atacul nepoatei, dispăruse fără de urmă.

— Cum, unde a plecat? întrebase încurcată aflînd că plecase.

— Nu ştim nici unul, îi răspunsese lacheul. L-a luat pe Lapoule, şi duşi au fost din ziua de ieri.

Lapoule era valetul francez al Alteţei Sale şi omul de mare încredere.

Dejucată în planul ce şi-l alcătuise, lady Glencora se văzu nevoită să se îndrepte spre casă unde avea să mai socotească ce baterii de artilerie să mai arunce în bătălia împotriva ducelui, pentru a opri blestemata căsătorie chiar şi după logodnă — în ipoteza că avea să se facă. În faţa unor intervenţii mai drastice, spera că bătrînul fudul dar slab de puteri va ceda, iar în cazul cînd nici acestea nu-l vor întoarce din drum, atunci trebuiau alertaţi toţi augustii prieteni. Putea el să se arate acum îndărătnic, ţinîndu-se scai de femeia ce-l cucerise, însă o dată ce

se trezea de unul singur în fața bateriilor încărcate ale amicilor familiei Palliser, fără îndoială avea să capituleze. Deallfel și lady Glencora trecuse cîndva prin focul acestei lupte, și o pierduse. Pe atunci era tînără și gata de o nesăbuință, însă amicii se dovediseră prea puternici ca să le fi ținut piept. O domoliseră, punîndu-i zăbala, spre dezndejdea ei fără margini, pentru ca azi, cînd își contempla băiețelul cîrlionțat, să le dea, într-un fel, dreptate. Ori dacă ea însăși fusese îngenunchează la tinerețe, cu atît mai puternică putea fi influența asupra unui moșneag. N-avea decît să se laude orice bărbat sau femeie că face din viața lui ori a ei ce poftește. Totuși, în unele ocazii, această independență dăunează altora dimprejur că se impune o intervenție din afară. Nimeni ca lady Glencora nu simțise gustul amar al constrîngerii, ca după ani de zile să-i recunoască utilitatea, iar azi, în împrejurarea cu ducele, s-o aplice ea însăși, într-o formă sau alta. Ușor îi venise doamnei Max Goesler să-i rîdă în obraz și să exclame : „Asta e bună !", cînd îi spusese de necazul ce o roade. Însă de se năștea, Doamne ferește !, vreo aschimodie, cu sprîncenele negre și piele gălbuie, care să treacă înaintea lumii drept lordișorul Silverbridge, pentru lady Glencora nu mai exista tihnă. Ce ar mai fi însemnat viața după ce, la tinerețe, își dorise o soartă și avusese parte de alta ; suferise enorm și o acceptase numai gîndindu-se de alte speranțe, ca acum să le vadă și pe acestea cosite ? Ar fi fost înfiorător și nimic nu i-ar mai fi adus mîngîierea. De aceea trebuia să facă orice ca să evite dezastrul. Ducele fugise de acasă și pe moment nu putea întreprinde nimic ; dar a doua zi își va aduna bateriile, așezîndu-le în poziție de tragere. Doamne, și cînd se gîndea că și-o făcuse cu mîna ei ! Doar o poftise pe această femeie la Matching ! Iar Ducele — baiu-l-ar toți sfinții — se lăsase îmbrobodit ca ultimul prost ! Azi, să-i cadă cu tronc văduva unui bancher evreu ! Ba mai rău ; să umble s-o ia de nevastă, el, marele duce de Omnium, pierzîndu-și în felul acesta onoarea, liniștea cugetului și compromițîndu-și o carieră slăvită de întreaga stirpe a nobililor — chiar dacă de fapt nu fusese prea nobilă ! Și toate acestea pentru o sfrijită cu pielea gălbenă ca șofranul și sprîncene ca de catran, cu zuluf,

mustăcioasă și cu privire de diavol ! O creatură de care nu se știa mai nimic — nici ce face, nici ce apucături are ; poate dedată la băutură, la falsuri și escrocherii, o aventurieră strecurată în lumea aleasă numai prin violenie și stăruință acerbă, și care nici măcar nu-și dădea osteneala să pretindă că are vreo rubedenie ! O podoabă ca ea să-și facă vînt, cu de-a sila, în familia de Omnium, să terfelească blazonul și, lucrul cel mai îngrozitor dintre toate, să dea poate viață unei generații de duci !

În furia ei, lady Glencora era foarte nedreaptă față de Marie Max Goesler, atribuindu-i orice ticăloșie și renegîndu-i frumusețea sau farmecul personal. Dacă venerabilul duce și-ar fi pierdut mințile după o fetișoară cu ten rozaliu, cu ochi cenușii, blondă și cu un tată aristocrat, l-ar fi judecat mai cu îngăduință. Pe cînd, dacă actuala doamnă ajungea să-și înfigă coroana pe cap, era hotărîtă să-i facă atîtea șicane pînă i-o umple cu spini, ca să-i sfîrtece pielea. Prin grija ei, nici o femeie din protipendada engleză n-o să-i adreseze cuvîntul, întocmai ca toți bărbații de care ar dori să se împresoare. Soțul va constata că e considerat un senil agățat de o fustă, iar dumneaei, o aventurieră netrebnică. Și astea vor fi numai aperitivul, pentru că lady Glencora era pusă pe și mai îngrozitoare mizerii dacă n-o desființa încă în primul an de căsătorie. În disperarea ei furibundă pierduse simțul măsurii și era foarte injustă.

Să vedem, însă, ce făcuse ducele între timp. Înaintea plecării sale învăluită în mister, așternuse un bilet către Marie Max Goesler pe care aceasta îl primi duminică seara. Și iată ce-i scrisese în el :

„Mi-ai făgăduit răspunsul pe luni, cînd am să mă aflu în Brighton. Drept care te rog să-l trimiți printr-un curier particular la hotelul Bedford. Inutil să îți spun cu cîtă nerăbdare, speranță și teamă îl aștept. O."

Sărmanul bătrîn ! Gustase de prea timpuriu din toate plăcerile vieții și puține mai puteau să-l desfete. Saturat și ostenit, apucase totuși o zi tîrzie cînd îi fugiseră ochii după o jucărie neîngăduită, pe care și-o dorea deznădăjduit. Bietul moșneag ! Cum își închipuia că i-ar mai fi putut încălzi sufletul chiar dacă ar fi obținut-o ?

La primirea biletului, Marie Max Goesler rămase o vreme pe gînduri, impresionată de strigătul disperat al ducelui, ca la urmă să-şi spună : „Şi dacă i se dă jucăria după care tînjeşte cu atîta înfrigurare, într-o lună-i sătul de ea". Aşa că nu se apucă să îi scrie. De fapt nici nu se hotărîse, lăsîndu-şi o păsuială de încă o noapte, în care avea să doarmă tot cu coroana alături. Dimineaţa o găsi mai indecisă ca oricînd, dar îndoielile aveau să dispară ca prin miracol după micul dejun.

— Ce grozav e să fii cocoană cu faimă, observă camerista în timp ce o pieptăna, gîndindu-se, pasămite, că nu de florile mărului tot venea ducele în vizită.

— Ce vrei să spui, Lotta ? întrebase stăpîna.

— Păi le aud pe femeile de slujesc la marchize şi la contese ce minunăţii povestesc despre ele. De-aş fi şi eu mai de soi, cu ceva bani şi frumoasă, nu mi-aş afla tihna pînă nu m-aş procopsi cu v'un nobil.

— Dar din cîte ai auzit, ţi se pare că marchizele şi contesele trăiesc după bunul lor plac ?

— De asta nu am habar, de ce să pretinz ? bîigui camerista.

— Eu însă am. Şi acum ajunge cît mi-ai periat părul. Poţi să pleci, Lotta.

Gîndul de viitor i se limpezise, deşi nu am crede că influenţat de ideile pomenite. Cunoştea viaţa închistată a femeilor de rang mare, puţina lor libertate sau lipsa-i totală, cu toate că măritîndu-se cu un bătrîn, ar fi avut probabil îngăduinţa de a se mişca după cum ar fi vrut.

După ce isprăvi toaleta şi pe urmă gustarea de dimineaţă, se retrase într-o cameră şi alcătui următoarea scrisoare :

Park Lane — luni.

„Iubite duce de Omnium,

îmi vine atît de greu să mă adresez Alteţei Voastre în scris, încît regret din tot sufletul emoţia şi îndoielile ce nu m-au lăsat să vorbesc cînd v-am avut dinainte. De-aş fi fost cu un dram mai înţeleaptă şi stăpînită, v-aş fi

spus de atunci şi în puţine cuvinte ce va trebui să explic astăzi prin mai multe şi foarte stîngace.

Oricît de mare e cinstea ce mi-aţi propus-o şi oricît de preţios darul ce aţi vrut să mi-l faceţi, nu le pot accepta. Mi-e peste putinţă să devin soţia Alteţei Voastre. Se cuvine a mărturisi că răspunsul meu se cristalizase chiar în vreme ce mai eraţi la mine. Dar sub imperiul copleşitoarei surprize, nu m-am simţit capabilă să-i dau glas după cum aş fi vrut. Alteţă, adevărul este că nu corespund rolului de soţie a ducelui de Omnium. V-aş dăuna dacă aş primi şi, în ciuda proprie înălţări, aş dăuna şi caracterului meu. De aici să nu trageţi concluzia că ar exista pricini care mă împiedică să devin soţia unui om demn. Nu. De aşa ceva nu poate fi vorba. Nu am pe conştiinţă nimic ce ar trebui să ascund fie Alteţei Voastre sau oricărui bărbat ; nici un fapt de care m-aş teme în faţa lumii. Singura opreliştе pe care v-o arăt fără ocolişuri este că nu sînt potrivită de a fi soţia marelui duce de Omnium. Aţi roşi pentru mine, ceea ce nu concep să se întîmple cu nici un bărbat.

Mărturisesc că am fost încercată de ambiţie, de o ambiţie nemăsurată, lăsîndu-mă legănată de gîndul că o persoană atît de suspusă, cu o situaţie atît de respectată de semeni, cum este Alteţa Voastră, se simte bine în compania mea. Recunosc că în caraghioasa mea vanitate de femeie nesăbuită doream să fie ştiută prietenia pe care mi-o acordaţi. Cum vedeţi, sînt asemenea fluturilor care roiesc în jurul luminii, arzîndu-şi aripile, poate numai cu un plus de judecată şi anume că, odată ce mi le-am pîrlit, evit pericolul păstrînd cuvenita distanţă. Veţi crede — şi pe bună dreptate — că o femeie ca mine nu refuză plimbări în cupeul blazonat al Alteţei Voastre fără să i se strîngă inima de regrete. Nu sînt o capricioasă. Nu pretind că disprеţuiesc avuţiile şi tot ce este legat de un rang de mare elită. Potrivit felului meu de a gîndi, orice femeie trebuie să dorească a deveni ducesă de Omnium, dar totodată să fie şi în stare să poarte această coroană cu graţia cuvenită. Ca doamnă Max Goesler mă simt la îndemînă chiar printre cei superiori mie ; pe cînd ca soţia Alteţei Voastre aş fi încercată de stînjeneală. Şi dumneavoastră la fel.

Poate mă veți învinui de cruzime, socotind că vorbesc doar de rang, fără să pomenesc de afecțiunea ce mi-ați arătat-o sau de cea pe care eventual v-aș nutri-o. Iertați-mă, dar sînt o adeptă a logicii și, ca urmare, consider că pînă și între doi parteneri foarte tineri, însă nemistuiți de flacăra pasiunii, există numai o cale de tranșare a relațiilor — cea rațională. Drept care, dacă aș fi socotit potrivit — atît pentru Alteța Voastră cît și pentru mine — să ne unim viețile, ca soție v-aș fi purtat o dragoste sinceră și duioasă. Dar fiindcă am văzut un rău în căsătorie pentru fiecare dintre noi, frînez acest sentiment, păstrîndu-l pe mai departe doar pe cel de prietenă credincioasă.

Înainte de a încheia, îngăduiți-mi un cuvînt de recunoștință. În viața de văduvă pe care am dus-o — și în care am fost mai ales vitregită de amiciții adevărate — prima și cea mai mare silință mi-a fost aceea de a dobîndi bona părere a oamenilor de care încercam să mă apropo. Alteței Voastre mi-aș îngădui să-i destăinui că greutățile întîmpinate nu au fost nici puține și nici lesne de biruit. O femeie singură este de-a pururi privită cu bănuială. Iar cînd trăiește în Anglia, poartă un nume străin, cheltuie bani cîștigați într-o țară străină și are un trecut consumat tot acolo, suspiciunile capătă o deosebită amploare. Mi-am străduit din răsputeri să le învinge, și am reușit. Dar nici în visele cele mai îndrăznețe nu mi-am imaginat că marele duce de Omnium să mă considere cea mai vrednică dintre vrednice. Și pentru aceasta fiți sigur, Alteță, că voi păstra gratitudine. Sperînd să nu fi scăzut în prețuirea de pînă acum pentru motivul că am arătat cu franchețe ce socotesc a se cuveni unei personalități de valoarea Alteței Voastre, rămîn umila și pe veci recunoscătoarea,

Marie Max Goesler."

„Aș vrea să văd cîte femei nemăritate din Anglia ar face ca mine ?" exclamă ea la urmă, împăturind misiva și punînd-o într-un plic pe care, după ce-l sigilă, îl expedie degrabă la Brighton, ca să nu aibă vreme de șovăieli și păreri de rău.

Odată ce luase o hotărîre, nu mai da înapoi. Va trăi cu siguranță și clipe cînd o să regrete amarnic ocazia pe

care o ratase — unica şansă de propăşire în stil mare. Dar şi primind-o, tot nu scăpa de căinţă. În situaţia ei, oricum ar fi procedat n-o puteau ocoli mustrările, şi chiar de aveau s-o încolţească, cel puţin isprăvise cu deliberarea, ştiind pe ce drum apucase. Rămînea mai departe Marie Max Goesler, o femeie independentă, şi numai în cazul că i se oferea ce ar fi vrut, ar fi renunţat la nume şi la libertate.

După expedierea depeşei, reveni în odaia unde o scrisese şi, aşezîndu-se în dreptul unei ferestre, se gîndi cu tristeţe la coroana pierdută, la rangul nobiliar şi la trecerea pe care ar fi avut-o în societate, dobîndită prin graţie, frumuseţe şi isteţimea ei personală. Căci asta-i fusese ambiţia, şi nu doar să ajungă ducesă. Visase cu ochii deschişi să se înalţe pe firmamentul mărimilor ca o femeie fără egal, eclipsînd Europa întreagă prin însuşiri înnăscute. Adulată de lume, ar fi îmbulzit-o prieteniile, şi n-ar mai fi trăit izolată, cum părea osîndită de nişte ursitoare vrăjmaşe. Iar pe augustul soţ — aşa bătrîn cum era şi îngheţat de acrele protocolare — ar fi încercat să-l iubească pe încetul şi, oricum, s-ar fi străduit să-i aducă o rază de bucurie în viaţă. Desigur exista un bărbat pe care îl îndrăgise fără silinţe, dar ce folos că i se topea inima cînd el îi vorbea numai de farmecele altei femei!

Stînd înaintea ferestrei, cu privirile aţintite spre parcul inundat de verdeaţă şi nu aplecate pe cartea ce şi-o luase în mînă, se trezi la un moment dat prididită de un gînd ce nu-l cuprindea nici pe duce, nici fastuoasa existenţă ce ar fi dus-o cu el, ci pe făptura care voise cu tot dinadinsul s-o întoarcă de la acest mariaj. Pe lady Glencora. În urmă cu două zile avuseseră o dispută destul de aprinsă, în care nobila doamnă, încercînd să-i capteze îndurarea faţă de scumpa-i odraslă, îi vorbise în toate chipurile, recurgînd, în cele din urmă, pînă şi la ofense. Atitudinea ei o mîhnise, şi atunci o judecase cu asprime, dar azi, cînd apele se aşezaseră, îi înţelegea disperarea de mamă şi-i scuza necuviinţele.

La necaz omul nu prea ştie ce spune, iar lady Glencora era teribil de încolţită. Şi probabil continua să mai fie, deoarece, evident, nu ştia de refuzarea căsătoriei. O va vesti prin cîteva rînduri, ca s-o scape de griji, decise Marie Max Goesler, îndreptîndu-se iară spre masa de scris.

E posibil ca în momentul cînd apucă din nou pana, să fi încercat un sentiment de trufie, dar nu fiindcă putea să confirme măgulitoarea propunere ce-o primise, ci pentru că arăta mamei ambiţioase că, deşi nu-i smulsese nici o făgăduinţă prin infocatele-i pledoarii, rezistase totuşi unei ispite care pe multe le-ar fi robit. Despre cererea ducelui va pomeni sibilinic, aceasta rămînînd doar o taină între ea şi lady Glencora, iar o altă grijă va fi să nu dea prin nimic a înţelege că se considerase inaptă pentru înaltul rang ce-i fusese oferit. Faţă de duce se arătase umilă în depeşa expediată, dar nu intenţiona să apară tot astfel înaintea doamnei Plantagenet Palliser. Şi iată ce-i scrise :

„Iubită lady Glencora,

îndrăznesc să-ţi trimit un rînd ca să te izbăvesc de necaz — fiindcă erai teribil de necăjită cînd ai avut bunătatea că treci pe la mine. Mult îndrăgitul dumitale fecior poate fi liniştit despre partea mea şi, mai presus decît el, dumneata cu soţul. La ultima revedere mi-ai pus o întrebare directă la care nu am socotit nimerit să răspund. Era pretimpuriu să mă pronunţ de atunci, dar între timp am făcut-o, şi cum te ţin prea aproape de suflet ca să-ţi doresc un rău cît de mic, vreau să-ţi alung orice grijă spunîndu-ţi că nu vă mai stau în cale. Şi acum încă ceva. Dacă ţi se va mai părea necesar în viaţă să intervii întru apărarea feciorului ori a soţului, nu încerca să mai deconsiliezi o femeie dîndu-i de înţeles că prin înrudirea ei cu familia dumneavoastră vă înjoseşte în vreun chip. Dintre toate argumentele care m-ar fi împins către hotărîrea ce l-ncai s-o împiedici, cel adus de dumneata, crede-mă, era cel mai puternic. Dar tihna mea şi fericirea altei persoane pe care o preţuiesc aproape în aceeaşi măsură ca şi pe mine erau mult prea însemnate ca să fie jertfite, fie şi pentru răzbunarea unei femei. Personal, mă mulţumesc cu revanşa de a spune aici, scris negru pe alb, că sînt mai cu judecată şi mai generoasă decît mă credeai. Dacă după toate acestea mai binevoieşti să menţinem relaţiile, mă voi socoti fericită să-ţi fiu prietenă. Şi astfel am încheiat răzbunarea. Normal ar fi să-mi ceri scuze şi să încheiem

pace, mă mulțumesc însă și fără de ele, și nu te voi deranja niciodată decît să te întreb cum stai cu mult îndrăgitele planuri. De astă dată ți-ai văzut realizat unul, totuși, nu te grăbi să-ți închipui că odată trecută peste o primejdie, nu există și altele. Iar dacă se ivește vreuna, vino la mine ca să ne sfătuim.

Cu multă afecțiune,
Marie M. G."

Ar mai fi fost un lucru sau două pe care ar fi dorit să le adauge și cu gîndul la ele rîse cu poftă. Renunță însă și lăsă conținutul în forma inițială.

A doua zi, lady Glencora se înființă iar în căsuța din Park Lane. La prima lectură a mesajului se cam întunecase și se aprinsese, însă revolta ce o copleși era mai degrabă împotriva ei decît a doamnei Max Goesler. De cînd îi ieșise pe ușă își imputase modul cum îi vorbise — prea moale și prea violent ca să n-o întărîte, azvîrlind-o, fereească Domnul !, tocmai în brațele hotărîrii de la care ținuse atît de mult s-o întoarcă. „Normal ar fi să-mi ceri scuze", o poftise în scrisoare. Și pe bună dreptate. Așa că avea să se execute. În fond, nu era o femeie prea mîndră, ba nici îndeajuns ca să se poarte cu demnitate. Altminteri, cum i-ar fi arătat ură și ar fi urzit atîtea planuri de răzbunare ? Acum că trecuse primejdia, era gata s-o ia în brațe, să-i ceară iertare și să-i ofere întreaga prietenie, de va consimți s-o primească. Doar într-o anumită privință mai păstra o rezervă — să n-o invite vreodată împreună cu ducele, pentru că, vorba ceea, nu se știa ce mai ieșe. Soțului nu-i arătă scrisorica și nici nu-i destăinui cît își simțea inima de ușoară, fiindcă prea puțină grijă arătase față de pericolul ce planase asupra familiei. De acum înainte nu va mai auzi nici un zvon despre însurătoarea bătrînului, și asta era suficient pentru el ca să-și vadă în liniște de politică și afaceri. În Park Lane se duse marți dimineața, dar nu își luă și băiatul. Poate doamna Max Goesler o va tachina în legătură cu el, și altfel suporta ironiile singură, decît în prezența odraslei.

/ — Am venit să-ți mulțumesc pentru scrisoare, îi spuse de cum intră în salon.

— Venit-ai cu gînduri pașnice, de război ori ca să petreci la nuntirea noastră? îi fredonă gazda, întîmpinînd-o voioasă.

— De nuntă, nici vorbă, ripostă lady Glencora.

— Din păcate așa e, zise cealaltă. Prea te-ai împotrivit cu dîrzenie și, iată, strigările de căsătorie n-au mai avut loc, și eu stau singurică și bocesc pierderea mirelui. Oare mie de ce nu mi-e dat să mă mărit ca orice femeie? M-ați surghiunit fără milă din mijlocul vostru. Dar toate astea au trecut și iată-te în pragul meu. Așază-te, lady Glencora, fiindcă sper cel puțin că ai venit cu gînduri de împăciuiune...

— Adevărat, plus cu o mare admirație, cu multă afecțiune și tot ce înseamnă prietenie... numai să le primești.

— O voi face cu cea mai mare mîndrie, măcar de dragul ducelui dacă nu pentru altceva.

— Și vreau să-ți cer scuze, continuă vizitatoarea smerită.

— Ai și făcut-o în clipa cînd echipajul s-a oprit înaintea ușii. Înțeleg prin ce-ai trecut și cît te-oi fi amărît, deși micuțul Plantagenet poate nu era în așa mare pericol. Îmi închipui ce înseamnă să jenezi cariera unui Plantagenet! Doar cunosc suficientă istorie ca să realizez gravele consecințe.

— Am rostit un cuvînt de care mă căiesc tare mult, mărturisi lady Glencora. Nu trebuia să-l fi spus, urmă cu părere de rău.

— Nu te mai necăji, mai ales că erai îndreptățită să îl pronunți. Am să-l repet și eu, fără urmă de ezitare, deși nu aș permite nici unui suflet de om s-o mai facă. Da, l-aș fi degradat pe duce, și îl făceam de ocară, zise fără hazul și veselia de dinainte, ci dintr-o dată gravă și foarte sinceră. După cum ți-am mai spus, n-am făptuit nimic de care m-aș rușina; nu am secrete de ascuns și nici vreo poveste care m-ar acoperi cu oprobriu. Dar obîrșia și mediul în care am trăit nu mă fac aptă pentru a deveni soția unui duce de Omnium. Nu aș fi fost fericită, te rog să mă crezi.

— Ai tot ce-ți dorești, scumpă doamnă Max Goesler. Tot ce ți-ar fi putut dărui societatea, o asigură lady Glencora.

— De asta nu prea sînt sigură, își arătă scepticismul ocalaltă. Într-adevăr, societatea m-a răsfățat, însă mi-aș fi dorit încă multe — ca de exemplu, un băiețel, să-l am în trăsură alături, cînd mă duc la plimbare. Pe al dumitale de ce nu l-ai adus, lady Glencora ?

— Am venit în pelerinajul de pocăință și nu avea rost să fiu însoțită. În plus, am avut poftă să fac drumul pe jos.

— Dar ai să-l aduci în curînd ? o rugă doamna Goesler.

— Fără îndoială. Dealtfel deunăzi era tare dornic să afle cine este frumoasa lady cu părul negru.

— Sper că nu i-ai spus că era viitoarea-i mătușă... ori cu perspectiva de a-i deveni ? Să nu mai rechemăm însă lucruri așa neplăcute.

— Nu i-am suflat un cuvînt despre temerea mea, poți fi sigură.

— Într-o bună zi, cînd voi fi bătrînă de tot, cînd tatăl său va fi un duce în vîrstă, iar el o să aibă o duzină de copilași, ai să-i povestești totul, și el își va spune ce căpcăun va fi fost marele duce dacă a vrut să se însoare cu o babă uscată ca mine...

La plecare se despărțiră prietene foarte bune, și totuși, lady Glencora rămînea la părerea că odată ce doamna Goesler și ducele s-ar afla laolaltă — la conacul din Matching ori în alt loc — tot mai putea să iasă o belea.

CAPITOLUL LXIII

ARĂTÎND CUM A PRIMIT DUCELE LOVITURA

DOMNUL LOW, magistratul care-i ținuse atîtea predici lui Phineas încît s-ar fi cuvenit să-i scoată deputația din cap, ajunsese el însuși în această postură. Există un moment în cariera de magistrat — dacă bineînțeles e făcută cu oarecare succes — cînd slujitorul ei poate să candideze în alegeri și să rîvnească o propășire, însă nu fără o prealabilă cîntăreală a rivalilor ce vizează înaltele funcții juridice. Aceasta fiind oarecum rînduiala,

era firesc şi pentru unul ca domnul Low — care trudise cu rîvnă şi se afirmase în profesie — să jinduiască după banca oficialităţilor din Parlament şi să calculeze venitul unui Procuror General pe un interval de doi ani, cît dura învestitura. Cu alte cuvinte, spera şi el, ca destui alţi colegi remarcabili, să parvină în Camera Comunelor, aducîndu-şi obolul priceperii şi experienţei într-o funcţie de seamă, primindu-şi astfel răsplata şi pentru munca îndelungată.

Cînd Phineas devenise membru în Parlament, domnul Low protestase cu vehemenţă, deoarece, în loc să urmeze drumul normal, ocupîndu-se întîi de avocatură şi de-abia mai tîrziu de politică, începuse cu aceasta din urmă, făcîndu-şi din ea o profesie. În credinţa că săvîrşise o greşeală, dascălul suferise şi de multe ori îl moralizase, însă cum Phineas se arăta de neînduplecat, renunţase în cele din urmă, lăsînd ca timpul să-i dovedească eroarea. Aceeaşi convingere o nutrise şi doamna Low, potenţată şi de puţină gelozie pentru mucosul cel încrezut — cum îl numise odată pe Phineas — care ajunsese în Parlament cu atîta timp înaintea soţului ei. Neiertătoare din fire şi totodată statornică, doamna Low nu-i vedea nici acum un viitor strălucit, bombănind sfidătoare pînă şi cînd auzea că se însoară cu vreo bogătaşă. Era perioada cînd în jurul lui Phineas circulau multe zvonuri legate fie de o partidă cu Violet Effingham sau cu doamna Max Goesler, însă de cîte ori ajungeau la urechile doamnei Low, riposta era cam aceeaşi : „Ia mai slăbiţi-mă cu pricopsitele voastre ! O fi vorba de vreuna cu patru, cinci sute de lire pe an. Căci de-ar avea bani mai mulţi, ar şti pe cine s-aleagă. El a început-o de-a-ndoaselea în viaţă, şi bine nu mai ajunge".

Între timp băiatul se cizelase, devenind un adevărat gentilom, iar faptul acesta o incita şi mai tare. De cîte ori îl vedea prin casă, i se părea că-şi dă aere, cu toate că Phineas se purta la fel de respectuos şi modest ca în anii de ucenicie. Dar prosperase în toate privinţele. În Cameră era ascultat cu atenţie — fiindcă vorbea numai în chestiuni de specialitate, cu deplină cunoaştere şi aplomb. Avea de-a face cu personalităţi dintre cele mai remarcabile, faţă de care nu arăta nici o stînjeneală, iar

cei care-l mai luau în răspăr, criticîndu-i acest anturaj de elită, o făceau din invidie. Ca toţi cei bogaţi, îşi luase deprinderea să călărească prin parc, dimineaţa; să se îmbrace după ultima modă şi să afişeze un aer de om tihnit şi cu stare, complet deplasat, după doamna Low. Pînă şi cînd află de la soţ că are un salariu îndestulător, scutură din cap şi dondăni cu poftă: „Lasă că va veni ea şi ziua socotelilor", aceasta însemnînd, pasămite, ziua cînd bărbatul ei avea să primească o leafă mai mare decît încasa Phineas şi, mai ales, permanentă. Doar radicalii nu vor rămîne de-a pururi la putere, iar cînd le cînta cucul, cine îl mai plătea pe îngîmfatul de Finn?

— Pariez că nu are o leţcaie pusă de-o parte, îl suspectase neiertătoare. Şi cum ar putea economisi, cînd dumnealui cheltuie să se plimbe călare prin parc, se duce la vînătoare şi le ţine isonul lorzilor printre care se învîrte? Să îl ia cineva mai din scurt, nu m-aş mira să constate că este îndatorat pînă peste urechi.

Ca una ce nu se încînta de bunăstarea lipsită de o temelie solidă, care n-ar fi conceput să trăiască fără bani investiţi şi fără o casă proprie, doamna Low nu vedea nimic serios şi promiţător în viaţa lui Phineas. Şi această opinie i-o împărtăşise cîndva şi lui Bunce, care, deşi o contrazicea în ale politicii, în privinţa fostului chiriaş îi dăduse dreptate.

— Noi ne-am cumpărat de mult casă, pentru care plătim doar 19 lire şi 10 şilingi impozit. Dar asta pentru că le-am făcut pe toate cu cap, nu de-a-ndoaselea. Cînd ne-am luat, eu şi cu domnul Low, aveam puţini bănişori, numai că dînsul s-a ţinut grapă de avocatură, iar cu vremea şi-a cîştigat aşa faimă că, întîmple-se orişice, el rămîne în picioare — cu slujbă, cu bani, cu tot ce poftеşte.

Domnul Bunce, ştiind la cine bătuse apropoul, răspunsese cu gravitate.

— Eu am zis-o dintotdeauna că e mare aiureală să te proţăpeşti într-o foneţie. Bun înţeles nu mi-e gîndul la magistraţi şi la d'ăştia, care nu se poate altmintreli. Da' cînd vezi cît-un tînăr, stînd cu picioarele în sus, priponite pe cîte un birou, în Whitehall, şi încasînd pentru asta o lopată de bani, fie că este ori nu membru în Parlament, îţi vine să urli d-aşa ne'reptate!

De unde știa Bunce în ce chip își petreceau vremea demnitarii din Whitehall, este greu de imaginat, însă părerile dumisale sînt foarte curente printre englezii de rînd, convinși pînă în măduva oaselor că administrația britanică ține mai multe pisici decît este nevoie pentru prinderea șoarecilor.

De cînd cu alegerea sa într-o circumscripție electorală, domnul Low îl vedea deseori pe Phineas în Cameră, ajungînd să își schimbe părerile și să nu îl mai judece cu ușurătatea soției. Poate că tînărul se avîntase în politică mînat de înclinații reale, se gîndea fostul dascăl, încredințîndu-se cu fiecare zi ce trecea de prestigiul fostului său discipol. În Cameră, Phineas era socotit cineva — o vedea doar cu ochii — și este în obiceiul pămîntului să-l cinstești pe omul înconjurat de cinstire și să cauți spre el cu privirea înălțată. Juncle deputat ședea pe banca miniștrilor, nu pe locul modest al magistrului. Îi cunoștea pe conducătorii partidelor. Stăpînea la perfecție tipicurile parlamentare. Se împărtășea din considerația purtată guvernului ca unul ce făcea parte din el. Discuta cu rubedenii de duci și de conți cu o degajare impresionantă încît, urmărind toate acestea, treptat, domnul Low se lepădase de vechea-i părere, considerînd aproape o favoare prietenia cu Phineas Finn. Doar era o persoană de seamă, la care se cuvenea să privești în sus și în chip respectuos!

Curînd însă tînărul avea să-i facă o surpriză care aproape-l lăsă cu gura căscată. Venind la el, îl întrebă pe nepusă masă ce șanse de reușită avea dacă renunța la politică, încercînd să-și cîștige pîinea ca avocat.

— Ușor nu ți-ar fi, mai ales la început, îl preveni magistratul după ce își învinse mirarea. Va trebui să înfrunți perioada ucenicici, care nu e plăcută și nici ușoară.

— Dar am să trec peste ea, vorbise Phineas cu încredere. Sper să nu îmi fie fatală funcția pe care am deținut-o în guvern.

— Fatală nici într-un caz, îl asigură celălalt. S-au mai văzut și alți oameni cu posturi înalte care s-au apucat de avocatură de-abia după patruzeci de ani. Vei fi nevoit să înduri o prejudecată nefavorabilă și totodată s-o

învingi. Asta e tot. Procurorii nu văd cu ochi buni pe avocaţii care s-au îndeletnicit şi cu altele.

— Ştiu că sînt foarte porniţi, întări interlocutorul.

— Într-adevăr. Şi mai este un neajuns, îl avertiză domnul Low. E tare greu să mai faci pe ucenicul modest şi supus după ce ai lepădat aceste atribute. Te vei simţi umilit să ajungi la mîna judecătorilor după cîte un proces cînd oameni mai de vază ca ei ţi-au fost odată inferiori.

— De asta n-am să fac caz, îl linişti Phineas.

— Vor face alţii în schimb, şi n-o să-ţi fie prea moale, îl puse cunoscătorul în gardă. Dar probabil nu te gîndeşti serios la această schimbare.

— Ba foarte serios, îl asigură junele.

— Şi de ce ? Credeam că pe fiece zi te-ai depărtat tot mai mult de ideea întoarcerii la adevărata profesie.

— Pămîntul pe care stau e teribil de lunecos, căută să-i explice.

— Mă rog, ar fi un motiv, deşi găsesc că înainte şedeai pe un teren mai nesigur.

— Ah, nu întrevedeţi pericolul ce mă paşte, se plînse tînărul vag iritat. Dacă într-o bună zi îmi pierd postul ?

— Aşa ceva mi se pare exclus mai devreme de patru ani, îl calmă domnul Low.

— E o impresie a dumneavoastră, dar nimeni nu ştie precis, vorbi Phineas cu aceeaşi undă de enervare în glas. Şi-apoi dacă-mi abate într-o zi să nu mai fiu de acord cu actuala politică a guvernului ?

— Asta să nu o faci ! îl opri dascălul cu vorba şi o fluturare a mîinii. Odată ce te-ai îmbarcat cu această formaţie, nu abandonezi nava din mers. Şi lucrul mi se părea lesnicios pentru dumneata.

— Totuşi nu e, îl contrazise discipolul. Însăşi nevoia de a rămîne pasiv în barca de care vorbeaţi mă plictiseşte — chiar mă exasperează. Şi cînd intervine vreo criză cum mai poţi sta cu mîinile încrucişate ?

— Se prevede vreo asemenea criză ?

— N-aş putea preciza, dar ştiu că detest pasivitatea în care mă aflu. Cînd îi aud pe independenţi rostindu-şi pe faţă părerile, mă apucă la inimă. Să-l luăm de exemplu pe Robson care s-a tot perindat prin dregătorii însem-

naie, compromiţîndu-se peste tot şi retrăgîndu-se în cele din urmă. Ca astăzi cei din guvern să-l ridice în slăvi. Cine mai este ca Robson ? Tipul nu are pereche ! Şi iată-l de o mie de ori mai preţuit ca pe vremea cînd avea portofolii.

— Omul are avere, aşa e ? se interesă domnul Low.

— Probabil, fiindcă văd că nu crapă de foame. Bani nu a cîştigat niciodată, însă îi cheltuie pe-ai nevesti-si. Ea e cu stare.

— Atunci se schimbă complet situaţia. Dumncalui are cheag, aşa că-şi permite să facă orice. Ia însoară-te şi dumneata cu o fată bogată, şi ai să vezi cum mai baţi din pinteni şi treci doar cînd vrei pe la slujbă. Dar atîta vreme cît eşti sărac, trebuie să te dai după împrejurări, ca să nu îţi pierzi pîinea.

— Chiar făptuind şi ce nu e cinstit ?

— Nu am spus asta, se apără magistratul.

— Atunci spune-o, stimate Low, fiindcă e o realitate. Cînd un om votează după cum i se porunceşte, comite o necinste. Să lăsăm însă toate astea, prietene. M-oi descurca într-un fel. Ce te rog este să nu îi pomeneşti doamnei despre ce am vorbit, pentru că m-ar privi cu ochi şi mai răi.

— Fii pe pace, îi făgădui celălalt, recunoscînd pentru sine că totuşi soţia îl judecase mai bine pe fostul discipol.

Va să zică Robson îi învîrtea pe toţi după degete pentru că se însurase cu o femeie bogată — o cale pe care soarta poate i-o va deschide şi lui, reflectă Phineas. Doar avea în vedere partide deosebit de avantajoase. Violet Effingham era o fată cu destulă avere ca odată căsătoriţi să devină independent. Doamna Goesler avea de asemenea bani — chiar foarte mulţi bani şi, după cît mirosise, la un singur semn de-al lui l-ar fi luat într-o clipă. Dar mai curînd se întorcea la nenorocita de avocatură sau lustruia ghetele magistraţilor decît să ia o femeie numai pentru că e înstărită ori să se însoare cu alta cît mai nutrea o speranţă pentru draga sa Violet. Numai de-ar fi putut să afle degrabă dacă nădejdea lui avea vreo şansă de împlinire, deoarece, în august, pleca împreună cu Monk, în Irlanda, unde cu siguranţă se vor pronunţa declaraţii ce ar fi putut să-l forţeze la o demisionare subită. Şi iată

cum, dintr-o pricină sau din alta, în ultima vreme se gîndea tot mai des la avuţiile Violetei.

Mult ar fi vrut să mai audă veşti despre ea, să dibuie cam cum şedeau lucrurile cu Chiltern. Însă cum şi prin cine? Cu lordul Brentford nu mai vorbise de la faimoasa lor ciondăneală şi tot de atunci nu mai călcase în reşedinţa din piaţa Portman. Pe lady Laura o mai întîlnise ici, colo, însă chiar de schimbaseră o vorbă, dispăruse apropierea de altă dată. În legătură cu ea circula zvonul că o duce tot mai rău cu bărbatul, iar de se întîmpla să fie martor la asemenea comentarii, se ferea să pronunţe păreri, socotind că nu avea calitatea să discute nefericirea fostei amice. Pe Chiltern îl văzuse de două ori în luna din urmă, dar în ciuda francheţei şi a căldurii arătate de lord, evident, nu-l putuse întreba despre Violet. Singura noutate aflată din gura prietenului fusese aceea că din nou cîrpăcise o împăcare cu bătrînul lord.

— Cu mine s-a certat, ştii, îi amintise Phineas.

— Îmi pare teribil de rău, dar n-am avut încotro. În situaţia ce se crease între noi, a trebuit să-i mărturisesc că ne-am duelat.

— Să nu-ţi închipui cumva că te condamn pentru asta. În definitiv e mai bine să fie în temă.

— Iar pe tine nu cred să te fi afectat sfada.

— Aici te înşeli, îl contrazise Phineas categoric. Nu e plăcut să te cerţi cu oameni care ţi-au arătat bunătate.

— Dar nu ai făcut-o din vina ta. Şi poţi să fii sigur că peste un timp oarecare se îmblînzeşte bătrînul. De îndată ce îmi pun treburile pe roate, mă fac luntre şi punte să vă împac. Nu-mi explic însă ce se întîmplă cu Laura. Pe ea de ce n-o mai vezi?

— Şi eu aş vrea să te întreb ce se întîmplă cu toate de au luat-o aşa razna? oftase Phineas podidit de amărăciune.

— Nu ştiu, dar cînd ţi-am pronunţat numele mai deunăzi în faţa lui Kennedy s-a înnegrit la chip ca cerul de norii furtunii. Cu el nu mă mir că ai ajuns să te înfruntă, fiindcă nici eu nu-l înghit. Mă gîndesc uneori că, pînă la urmă, Laura va trebui să-l abandoneze. Şi atunci să te ţii din nou tevatură la noi în familie!

Precum se vede, Chiltern îi vorbise deschis, ca pe vremurile dinaintea duelului, cînd îl socotea drept unul de ai lor, însă de Violet nu pomenise un cuvînt. Ar fi aflat multe de s-ar fi dus la lady Laura, numai că lucrul acesta nu avea cum să-l facă. Şi atunci se mai înfiinţă pe la sindrofiile bătrînei Baldock, unde în cîteva rînduri, o văzu şi pe Violet. Însă numai atît. Iar zilele şi săptămînile se scurgeau apropiindu-l de clipa cînd trebuia să plece în Irlanda, departe de ea. Sfîrşitul verii, care pentru colegii lui însemna un prilej de anticipare a distracţiilor proiectate, îl umplea de mîhnire, deoarece reactualiza cu pregnanţă prăpastia dintre el şi anturajul din Londra. Şi acest simţămînt îl încerca an de an.

În trecut, cînd o pornea către Saulsby ori Loughlinter, asemenea cunoscuţilor plecînd spre moşiile lor, trăia nişte zile ori săptămîni de dulce iluzionare, din care se trezea de-abia în Irlanda, unde în mod fatal trebuia să continue şi să încheie vacanţa. Îşi iubea părinţii şi surorile din micuţul Killaloe, dar în mijlocul lor se simţea rupt de mediul din Londra, oarecum degradat, şi tînjea după el. Ce n-ar fi dat să plece şi acum spre Loughlinter, la vînătoare de potîrnichi scoţiene, sau la cea de fazani, pe domeniul din Saulsby ; ori să cutreiere întinderile din Willingford, alături de Chiltern sau — desfătare supremă ! — să se iubească cu Violet în orice colţ de pămînt unde ar fi vrut să îl ducă. Numai că toate aceste minunăţii îi erau interzise, rămînîndu-i să aleagă între eternizarea în Killaloe — din august pînă în februarie — ori întoarcerea la biroul din Downing Street şi continuarea serviciului. Adevărat, domnul Monk îi ţinea companie cîteva săptămîni în Irlanda. Dar nici chiar ilustra-i prezenţă nu compensa anturajul pe care şi l-ar fi dorit.

Sesiunea parlamentară se desfăşura sub auspicii senine, de bună înţelegere. Discutarea reformei electorale prevăzută pentru Irlanda fusese amînată pe primăvară — — ceea ce însemna un cîştig pentru Phineas. La aceasta se adăugase şi satisfacţia de a vedea aprobat Proiectul cu privire la calea ferată canadiană într-un chip deosebit de prestigios pentru el. Faptul se datorase în primul rînd

opoziției care, șicanîndu-l teribil, îl relevase mai mult decît altele supuse votării, iar în al doilea rînd absenței lordului Cantrip care, ca membru în Camera Lorzilor, nu asista la dezbateri, lăsînd astfel totul în seama eroului nostru. Sigur pe sine și pe materialul ce-l susținea, impresionase adunarea cu ripostele lui strălucite, devenind dintr-o dată un favorit printre subsecretarii de stat și mai prieten cu dregătorii de la putere. Și cu toate acestea, dacă se întîmpla să le pomenească de o idee cutezătoare — cum era acordarea dreptului de arendare a pămîntului în Irlanda, idee care se impunea din ce în ce mai stringent — era privit cu răceală și chiar pus la respect. Pînă și domnul Monk nu-i răspundea după cum ar fi vrut-o. Dar noroc că în sesiunea de față nu aveau timp să mai întreprindă nimic, încît neplăcerile rezervate de această reformă le putea pe drept cuvînt amîna.

În prima decadă a lunii iulie — cînd soarele dogorea fără milă, cînd londonezii începuseră să se plîngă de miasmele ce veneau dinspre malurile Tamisei, cînd parlamentarii de-abia apucau s-o tulească la vînătoare de potîrnichi și numărau zilele cîte mai rămăseseră din sesiunea în curs, răbufni marea veste că ducele de Omnium dădea o recepție grandioasă la o anume vilă aflată pe țărmul Tamisei, mai sus de Richmond. Potrivit comentariilor din lumea mondenă, unde noutatea se răzleți cu viteză de fulger, asemenea sindrofie nu se văzuse de cînd exista Londra și, amănunt remarcabil, era prima de genul acesta, oferită de duce. Vila care urma să o găzduiască — denumită „The Horns" — aparținea cunoscutei lady Glencora, primită ca dar de nuntă de la marele duce, însă petrecerea în sine era dată de acesta și, în vederea ei, toate verandele, parcul, gazoanele, pagodele, debarcaderul și bărcile erau dichisite de o armată de lucrători, care se apucaseră de pe acum de treabă și aveau s-o continue pînă la sfîrșitul lunii. Se cunoștea tot sau aproape tot în legătură cu pregătirile începute, însă nimeni nu bănuia ce îl determinase pe duce să organizeze pentru întîia oară un festin ca acesta — costisitor și cu atîtea dureri de cap.

Şi chiar de se întrebau oamenii, tot nu puteau dibui explicaţia, deoarece le lipseau datele necesare. Numai lady Glencora, avîndu-le la îndemînă, dezlegase enigma. Ca şi subtila doamnă Max Goesler. Petrecerea oferită de duce însemna o ripostă la eşecul ce-l suferise. Şi iată în ce fel. Odată ce aflase neaşteptatul refuz al doamnei Max Goesler, se trezise cu două alternative înainte : fie să accepte hotărîrea comunicată sau să mai stăruie în cererea lui. După deliberări de o zi, se oprise la prima formulă, nu fiindcă jucăria neîngăduită îşi pierduse tentaţia, ci socotind poate mai înţelept ca prin strădanii să se deprindă a trăi şi fără de ea. Ajuns la această decizie, din nou i se deschideau două căi de urmat : fie să rămînă în ţară, îndurînd temerar lovitura, ori să dispară pentru o vreme, ascunzîndu-se în Como sau în alt colţişor. La început se simţi ispitit de ideea plecării, pentru că astfel evita societatea care, în starea lui sufletească, îl îngrozea ; dar după alte ceasuri de chibzuinţă adoptă cea de-a doua soluţie, a şederii pe loc, bravînd lovitura într-un chip cît mai demn — chiar zvîrlindu-se în viaţa mondenă. Şi din clipele acelea începu să urzească proiectul recepţiei de gală din reşedinţa „The Horns".

Cine va fi invitat ? era întrebarea numărul unu, şi pînă nu se sfîrşi prima săptămînă din iulie, multe inimi din Londra zvîcneau cu emoţie la simpla ei pronunţare. Ducele se arătase extrem de pretenţios cu privire la oaspeţi, recomandîndu-i lui lady Glencora să-i trieze la sînge, întrucît Alteţele Sale regale, Prinţesa şi Prinţul, arătaseră imensa bunăvoinţă de a cinsti sărbătoarea prin augustele lor prezenţe. Dar în ciuda mărturisitei lui exigenţe, alcătuise personal o listă cu numai douăsprezece persoane, urmînd ca lady Glencora să treacă prin sită o mie de cunoscuţi şi amici, cîţi aveau, alegînd din aceştia pe cei cinci sute de preafericiţi care urmau să fie chemaţi. Unul din puţinele nume trecute pe lista întocmită de duce o făcu să zîmbească pe lady Glencora, care pricepu dintr-o dată rostul petrecerii. Era o ripostă adresată doamnei Max Goesler. Peste puţin, cînd avea să primească invitaţia, şi Marie avea să surîdă cu acelaşi gînd. Cu toată

înfrîngerea suferită, bătrînul brava, și pentru asta merita admirație.

Selecția musafirilor se dovedi o corvoadă îngrozitoare care generă o mulțime de vrăjmășii. Cei care se considerau din oficiu poftiți și se trezeau nechemați se luau la sfadă cu amicii mai norocoși, în loc să se înfurie pe duce ori pe Lady Glencora care îi neglijaseră.

Mai pe urmă, cînd se află că aceasta hotăra totul, asalturile se îndreptară asupra ei, încît pînă să epuizeze invitațiile, ostenise și nu-i mai ardea de nimic. Recepția era fixată într-o miercuri, la sfîrșitul lui iulie, dar solicitările începuseră a curge din primele săptămîni ale lunii, și formulate cu așa patetism, că ți-era lehamite să le asculți ori să le citești.

— Ei bine, asta le întrece pe toate ! exclamase lady Glencora aruncînd dezgustată o jalbă trimisă de doamna Bonteen în care petiționara la viitoarea petrecere îi înșira toate ocaziile cînd soțul ei îl susținuse pe domnul Plantagenet Palliser în Parlament, asigurînd-o de aceeași bunăvoință pe viitor, dacă, bineînțeles erau și ei invitați. Scandalizată la culme de josnicia scrisorii, lady Glencora hotărîse pe loc și irevocabil :

— Nu-i poftesc chiar dacă mîine l-ar pune în minoritate pe Plantagenet.

Și doamna Bonteen rămase pe dinafară. Iar cînd află că Phineas se număra printre aleșii aleșilor, îi căzu tot necazul pe el.

— Auzi cine să fie chemat ? Un aventurier irlandez, un coate goale, un nimeni pe care numai bărbatul meu l-a promovat în politică, se plîngea ea încolo și încoace.

Însă cum Bonteen nu mișcase un pai ca să-l ajute pe Phineas, și lucrul era unanim cunoscut, invectivele doamnei nu-l atingeau pe tînărul nostru, care, de bună seamă, se duse la mărețul ospăț.

Porțile reședinței se deschiseră fix la orele patru. La cinci se servea în parc un dineu timpuriu, după care oaspeții puteau să se plimbe, să danseze, să se giugiulească, să stea pe iarbă sau în boschete, în care se agățasera buchete de vîsc îmbietoare la îmbrățișări și sărutări.

Doar Phineas, mai prevăzător decît toţi, îşi aduse o vreo două mănunchiuri de acasă, fiind sigur că o întîlneşte pe Violet Effingham.

Preţ de un ceas jumătate, lady Glencora rămase încremenită în salonul prin care se perindau musafirii, anunţîndu-i pe rînd că ducele se află afară, pe pajişte. Numai doamnei Max Goesler nu-i plasă informaţia, mulţumindu-se doar să-i spună :

— Vai ce bine îmi pare că ai venit ; dacă n-o să-mi dau duhul de atîta osteneală, te mai văd înaintea plecării. Cealaltă îi surise afabilă, depărtîndu-se şi lăsînd-o să-şi împlinească nestingherită plicticoasele îndatoriri, ca la vreo cîţiva paşi să întîlnească o droaie de cunoştinţe şi să se amestece printre ele.

Plimbîndu-se încolo şi încoace, vorbind de toate şi despre nimic, la un moment dat il zări pe duce stînd într-un jilţ, aproape de malul Tamisei, şi o porni către el, cu gîndul să-i mulţumească de invitaţie.

— Mulţumiri vi se cuvin dumneavoastră pentru a fi avut gentileţea să onoraţi această recepţie, îi spuse Alteţa Sa ridicîndu-se în picioare. Impresuraţi cum erau de cel puţin zece oameni, revederea lor a decurs în cea mai firească atmosferă, iar cum tocmai atunci se vesti că sosiseră Alteţele Sale regale, ducele alergă, natural, să le întîmpine, şi tot restul după-amiezii nu se mai văzu cu Marie Max Goesler.

Phineas veni de-abia către orele şapte, cînd banchetul se isprăvise. Şi bine făcuse că nu s-a grăbit, pentru că oricît ar fi de romantic să te ospătezi în boschete, eşti inerent văduvit de comoditate. Picnicul îl suporţi altfel, considerîndu-l o necesitate, după ce-ai bătut cine ştie cîtă distanţă în căutarea naturii şi a splendorilor ei ; sau poate un tribut pe care structura sensibilă a omului — de-a pururi în căutarea frumosului — îl plăteşte cu resemnare. De vreme ce ai căzut în ispită, pornind-o în pribegie şi renunţînd la confort, e firesc să te împaci cu plăcintele reci, cu puii uscaţi, cu salata trezită şi băutura caldă, aduse de acasă, iar muşchiul pe care te aşezi, să îţi pară de puf. Cînd din toate părţile te împresoară verdeaţa, copacii şi florile, nu ai dreptul să te mai plîngi,

mai ales de se întîmplă să ai o Mary în preajmă care, nevrînd să ocupe doar ca perinuța șaretei, te îngăduie să-i stai mai aproape decît la o masă obișnuită. Toate acestea sînt bune și perfect de înțeles, dar banchetul servit la măsuțe înghesuite în boschete, ca la petrecerea ducelui, nu poate oferi nici un fel de plăcere.

Cînd Phineas apăru cu mersu-i agale în parc, ultimii ghiftuiți se ridicau de pe scaune, lady Glencora se odihnea, istovită, într-o cameră mai retrasă, iar ducele se ospăta cu Alteţele Sale regale și cu alți vreo doi oaspeți aleși, în splendida sufragerie a reședinței. Afară, pe gazon și alei, se înfiripa dansul, deși musafirii începuseră a spune că mai bine s-ar învîrti pe podelele lustruite ale saloanelor. Cu alte cuvinte, de-abia apucau să intre în casă, așa cum se întîmplă la toate petrecerile sub cerul liber. Fiindcă oricît le-ar proslăvi invitații pentru aer și frumusețea priveliștii, nici nu le gustă bine și dau năvală înăuntru.

Pe sub copacii din preajma vilei se vedeau perechi de îndrăgostiți, în veșminte viu colorate și rustice, pe cînd ceva mai departe, patru dudui singuratice se căznеau în zadar să capteze atenția tinerilor, jucînd crichet de zor. Dar aceste scene bucolice erau mai degrabă creația unor actori, tocmiți de lady Glencora anume pentru distracția oaspeților.

Nu după multă pribegie prin parc, Phineas se întîlni cu Laura Kennedy, însoțită de o doamnă și de Barrington Erle.

— Aa, va să zică te-ai învîrtit ! îi zise Erle în loc de salut.

— De ce m-am învîrtit ? întrebă Phineas derutat de remarcă.

— Cum de ce ? De invitație. Eu unul a trebuit să promit trei candidaturi diferite și să dau pe deasupra și asigurări privitoare la o circumscripție vacantă ca să pun mîna pe ea. Dar ce conteză ostenelile dinainte ? Esențialul este că am reușit. Singurul neajuns e că nu prea știu cu ce am să mă întorc în oraș.

După alte banalități schimbate cu el și cu doamnele, Phineas își luă rămas bun, însă nu apucă să facă doi pași, cînd lady Laura îl prinse din urmă și-i spuse :

— Dacă mai zăbovești la petrecere, aș vrea să vorbim ceva. Eu rămîn încă un ceas, și te aștept lîngă țărm.

— Voi veni, îi promise, după care își continuă drumul fără să știe încotro se îndreaptă. Îl stăpînea doar un gînd : s-o găsească pe Violet Effingham, deși, spre marea-i tristețe, presimțea că n-o va putea duce într-un boschet și s-o îmbrățișeze sub vîsc !

CAPITOLUL LXIV

SCRISOAREA

ÎN CĂUTAREA IUBITEI dădu peste doamna Max Goesler care, împreună cu alți curioși, urmărea îmbarcarea unor viteji pentru o plimbare de agrement.

Luntrașii impopoțonați în livrele ducale aveau poruncă să ducă pe oricare din invitați fie în jos, către Richmond, sau în direcție opusă, pînă la stăvilarul Teddington și, cu toată grava primejduire a muselinelor, a rochițelor albe, scrobite, a panglicilor și danteluțelor, se găsiseră o mulțime de amatoare pentru acest periplu aventuros. Sub privirile celor adunați pe aproape, călătoarele urcau cu îndrăzneală și chiote în bărci. La întoarcere poate nu le mai vedea nimeni cum bombăneau dezumflate și ude leoarcă blestemata clipă a plecării.

— V-ar ispiti o plimbare ? o întrebă Phineas pe Marie Max Goesler.

— Grozav, dacă nu mi-ar fi teamă pentru toaletă. Dar ai veni cu mine dacă-mi iau curajul să merg ?

— Nu suport deloc apa și precis mi s-ar face rău. Și apoi, la trecerea pe sub pod, vom fi împroșcați cu apă, de nave. Nu, cred că nu am destulă îndrăzneală, se scuză tînărul care ținea cu tot prețul să-și continue căutarea.

— Atunci și eu mă lipsesc, hotărî Marie Max Goesler. O singură lovitură de vîslă și s-ar duce pe copcă simetria rochiei. Ia te uită ! Tînăra în verde a și fost stropită.

— Dar și tînărul în albastru, observă Phineas, așa încît au avut fericirea să fie botezați împreună. Și spunînd acestea se depărtară pe încetul, lăsînd mulțimea

și țărmul în urmă. După cît mi se pare, în curînd veți pleca, nu-i așa, doamnă Goesler ?

— Chiar zilele acestea, precizează ea.

— Și unde vă duceți ?

— La Viena, unde merg anual, și timp de cîteva luni mă ocup de afaceri. Nici nu știu de m-ai recunoaște să mă vezi pe acolo, — ba ghemuită pe un scaun, într-un birou de contabilitate ; ba cutreierînd străzile și vizitînd proprietățile jerpelite și vechi, pentru a stabili în ce fel să mai fie proptite ca să nu se dărîme de tot. Iar în tot acest interval sînt așa de schimbată la îmbrăcăminte, la chip și la vorbă, încît aproape îmi închipui că sînt altă făptură.

— O fi mare chin pentru dumneavoastră, așa e ?

— Deloc. Chiar îmi place, fiindcă am sentimentul că fac și eu ceva pe astă lume.

— Plecați singură ?

— Doar cu camerista germană, și în afară de ea nu vorbesc cu nimeni pe drum.

— Asta nu poate să fie plăcut, își dădu tînărul cu părerea.

— Este mai mult decît neplăcut, numai că sînt deprinsă cu singurătatea. Dumneata mă vezi în societate, împresurată de lume și în chip firesc mă consideri o ființă prin definiție sociabilă. Pe cînd în viața de toate zilele sînt o ființă care trăiește singură, mănîncă singură și așa mai departe. Dacă am face o medie, socotind toate orele dintr-un an, patru cincimi dintre ele sînt absolut solitară. Dar dumneata unde ai de gînd să te duci ?

— În Irlanda.

— Acasă, la familie. O, Doamne, ce minunat ! Eu nu am la cine să merg. Singura mea rubedenie este o soră, măritată la Riga, pe care nu o văd niciodată.

— În schimb aveți sumedenie de prieteni în Anglia, căută Phineas s-o consoleze.

— Într-adevăr, iată-i, zise ironică, întorcîndu-se către pajiștea tiesită de oaspeți și arătînd către ei cu mîinile întinse. Ce preț pot să pun pe amici ca aceștia ? Ce ar face ei pentru mine ?

— Nu mai mult și nici mai puțin decît ducele, zise Phineas și începu să rîdă.

— Ba nu, ducele e altfel, îl contrazise, deşi rîzînd. Şi apoi nu admit să fie vorbit de rău.

— După cît mi se pare, este prietenul preferat, o zădărî el.

— Mă scuzi, dar nu am aşa ceva. Şi de-ar fi să mă opresc la unul dintre amici, considerîndu-l ca preferat, ducele ar fi cam prea sus.

— Asta da, şi ar fi prea rigid, prea bătrîn, prea pompos, prea făţarnic, prea selivisit, prea rece, prea...

— Domnule Finn ! îl opri cu severitate blajină.

— Da, ducele-i numai poză, încheie celălalt lista atributelor negative.

— Dacă aşa îl consideri, pentru ce-i mai treci pragul ? îl întrebă oarecum mustrătoare.

— Ca să vă pot vedea pe dumneavoastră.

— Adevărat, domnule Finn ? tresări încîntată.

— Cum de nu. Doar se ştie că nu totdeauna te duci într-o casă de dragul amfitrionilor, ci dorind să întîlneşti pe cine îţi place. Cel puţin mie mi se întîmplă frecvent acest lucru, şi sper că nu săvîrşesc un păcat prea mare, conchise el cu gîndul la lady Baldock pe care n-o putea înghiţi, în ciuda purtării ei drăgălaşe din ultima vreme.

— Şi totuşi, cu ducele parcă ai fost prea necruţător. Îl cunoşti bine de l-ai judecat aşa aspru ?

— Să-l cunosc bine ? Dar dumneavoastră ori altcineva îl cunoaşte ?

— Personal îl consider un gentilom cumsecade şi, cu toate că nu mă pot lăuda cu o prietenie apropiată, mă deranjează cînd se zice de el că ar fi numai poză. Nu admit şi nu cred una ca asta. Gîndeşte-te cît de greu o fi pentru un om cu poziţia lui să se poarte aşa fel încît să placă la toţi. Doar el menţine prestigiul aristocraţiei de mare elită din Anglia şi din Europa.

— De ce n-am privi la nepotul său care va deveni de asemeni duce, însă trudeşte ca oricare om în ţara aceasta. Oare nu va păstra şi mai onorabil prestigiul nobilei aristocraţii ? Pe cînd ducele de Omnium ce a făcut de cînd este ?

— O, domnule Finn, dumneata nu crezi decît în mişcare şi deloc în repaos. Un tren expres, gonind în

plină viteză, îți impune mai mult decît un munte acoperit de zăpezi. Eu una mărturisesc că sînt copleșită de măreția unui om care, silit de rang, nu s-a putut coborî la nici o activitate. Îi respect demnitatea, deși cu o condiție — să și-o poarte cu grație. Cred că există pe lume piepturi anume croite spre a purta decorații.

— Pe care nu le-au cîștigat însă, completă partenerul.

— Știi ceva ? Haide să nu ne mai contrazicem pe această temă. Luptă-te și dobîndește-ți însemnele meritelor și cînd te-oi vedea cu ele pe piept, îți voi spune că strălucesc mai puternic decît ale ducelui, declară ea cu asemenea însuflețire că tînărul nu putea să pretindă că n-o sesizase. Să știi că și eu sînt în stare să admir mai mult un tren expres decît un munte.

— Cu toate că, transpunînd metafora în viața particulară, cu siguranță ați prefera să priviți impasibilă la crestele înzăpezite...

— Nu. De o sută de ori nu. Dacă ar fi cu putință mi-ar place să fiu cuiva de folos. Uneori chiar încerc.

— Cu succes, garantez, o flată partenerul.

— Rezultatele nu contează. Și să nu mai vorbim despre mine, fiindcă-mi displace profund. Te prefer pe dumneata și pe duce ca subiecte de conversație — dumneata în chip de expres ce gonește cu șaizeci de mile la oră, dar poate sări de pe linie, răsturnîndu-se...

— Tot ce-i posibil, întări Phineas.

— ...iar ducele, în chip de masiv muntos, cu neputință de a fi clintit în măreția-i sublimă chiar de cel mai puternic seism. Acestea sînt cele două imagini pe marginea cărora am putea discuta cît de mult. Dar nu acum, deoarece iată, am ajuns la vilă, și vreau să intru, să mă odihnesc puțin.

— Dacă ne despărțim, vă spun la revedere pînă la iarnă, îi zise tînărul aplecîndu-se ceremonios.

— Să știi că revin la Londra înaintea Crăciunului și nădăjduiesc să mă vizitezi. Îmi promiți ?

— Puteți fi sigură, îi spuse galant.

— Iar pînă atunci, o să treacă și necazul cu dragostea într-un fel sau într-altul, nu-i așa ?

— Ah, cine poate să știe ? suspină Phineas.

— Inima slabă nu cucerește femeia — știi cum se zice în popor. Dar a dumitale nu este slabă. Și acum te las. Cu bine, prietene.

Nici nu plecă bine, și gîndul lui zbură către Violet. Trecuse atîta vreme de cînd poposise în parc fără s-o fi zărit, cu toate astea trebuia să fie pe acolo. Aflase chiar de la ea că va veni împreună cu lady Laura, ori pe aceasta o întîlnise încă de la sosire. Lady Baldock nu fusese poftită, drept care îl ocărîse teribil pe duce, spunînd, printre alte prăpăstii că era degradant pentru o tînără ca nepoata ei să fie văzută în casă la el. Însă Violet făcuse haz de remarcă, declarînd cu tărie că va onora invitația.

— Mi s-ar fi zdrobit inima să nu fiu chemată. Și acum să nu merg ? Ba mă duc învîrtindu-mă.

Acestea îi fuseseră vorbele, așa că se afla în mod cert la petrecere. Dar unde ? Fiindcă fusese cu ochii în patru și nu dăduse de ea. Normal ar fi fost s-o caute prin toate ungherele, însă n-o putea face, deoarece îl aștepta Laura Kennedy.

O porni așadar către țărm, după cum stabiliseră, și o găsi stînd cu Barrington Erle la marginea apei. Vărul dispăru de cum se apropie Phineas.

— I-am spus că vreau să-ți vorbesc și mi-a ținut companie pînă ce ai venit, explică lady Laura. Barrington nu-i băiat rău. Sînt alții cu mult mai păcătoși decît el.

— Sînt sigur de asta, admise noul sosit.

— Mai sînteți prieteni, domnule Finn ?

— Sper că da, cu toate că ne vedem mai puțin ca pe vremea cînd nu eram prins de treburi.

— Îmi spune că ai intrat într-un cerc complet diferit.

— Nu îmi dau seama. M-am dus într-acolo unde m-au împins situațiile, dar în nici un caz n-am avut intenția să rup cu un amic atît de bun și de vechi ca Barrington Erle.

— O, să nu-ți închipui că te condamnă, îl liniști lady Laura. După cum îmi spunea, se pare că te-ai lipsit de liberalii activi — în denumirea lui — și crede că te vei descurca bine... de vei avea suficientă răbdare. Cu toții așteptăm altceva de la dumneata — adică mai multe

vorbe și mai puține fapte, dacă mă pot exprima astfel. Ori mai multă oratorie liberală și mai puține inițiative administrative. Dar, mă rog, faci cum crezi, fiindcă nu mă îndoiesc că procedezi bine.

— Eu dimpotrivă, cred că am procedat rău, și am început să mă satur de funcționăreală.

— Asta e rodul inconsecvenței, pe care papa o combate cu atîta plăcere prin proverbe latine. Cămila tînjește să poarte șa iar calul de soi să tragă la plug.

— Și eu care sînt dintre ambele ?

— Caricra dumitale poate îmbina demnitatea primei cu foloasele celui de al doilea. Oricum ar fi, nu te-aș povățui să-ți schimbi atitudinea. Dar spune-mi, cu domnul Kennedy te-ai văzut în ultima vreme ? întrebă brusc, semn că se săturase de introducere și că de-abia acum apuca să înceapă discuția pentru care-l chemase.

— Dacă l-am văzut ? repetă Phineas. Zilnic. Însă nu prea vorbim.

— De ce nu ? îl chestionă curioasă. Și cum Phineas se codi să răspundă, se văzu nevoită să stăruie. Cum se face că nu vă vorbiți ?

— Ce aș putea să îți spun, lady Laura ?

— Aveți un motiv anume ? Așază-te aici sau, dacă nu vrei, mă ridic și ne plimbăm cîțiva pași. El afirmă că dumneata ai vrut să te certi, îndemnat fiind de mine. Ba mai mult ; susține că i-ai mărturisit că eu ți-aș fi cerut să o rupi cu el.

— Nu se poate să facă asemenea afirmații.

— Și totuși, astea-s cuvintele lui. Crezi că ți-aș povesti ceva inventat de mine ?

— Se află aici ? se interesă Phineas.

— Nu, și nici n-o să apară. Am venit singură.

— Nu te-a însoțit Violet Effingham ? o descusu răpus de curiozitate.

— Nu. Urma să vină mai tîrziu cu papa. Pînă acum cred că a și sosit. Însă te-aș ruga să-mi răspunzi la întrebare dacă nu cumva ești silit să păstrezi un secret. Ce i-ai declarat soțului meu ?

— Nicidecum ce ți-a îndrugat dumitale.

— Vrei să spui că a mințit ?

— Mă feresc de cuvinte grele, dar am convingerea că, la supărare, domnul Kennedy împrumută cuvintelor sensuri ce nu le aparţin.

— Şi ce l-a supărat de şi-a pierdut judecata ?

— Asta o ştii mai bine ca mine. Eu am să-ţi relatez faptele întîmplate. M-a poftit la cîteva mese, şi l-am refuzat fiindcă mi-ai interzis să accept. Atunci m-a întrebat dacă nu am venit din pricina dumitale... ori datorită vreunui cuvînt prin care m-ai ofensat. Dacă îmi amintesc bine, i-am răspuns că am avut sentimentul că nu-ţi face plăcere să mă mai vezi sau ceva de genul acesta, şi în consecinţă, te-am ocolit. Ce era să-i fi spus ?

— Mai bine tăceai.

— Tăcerea ar fi interpretat-o mai grav decît explicaţia dată. Aş vrea să-ţi atrag atenţia că m-a descusut ca la interogatoriu, aşa că tăcerea ar fi însemnat confirmarea propriei presupuneri.

— Cel puţin nu mă mai persifla cu afirmaţiile dumitale.

— Dacă prin asta am greşit şi ţi-am pricinuit suferinţă, mă doare sufletul, lady Laura.

— Suferinţa e partea mea. Şi de aceea m-am hotărît să-l părăsesc.

— Vai, lady Laura ! exclamă el speriat.

— E rău, îmi dau seama, însă ar fi şi mai rău să continui viaţa de acum. M-a învinuit... şi ce crezi că mi-a pus în spinare ? Că ai fi iubitul meu !

— Nu se poate ! Chiar s-a exprimat astfel ?

— S-a exprimat într-un mod care m-a determinat să iau hotărîrea de a-l părăsi.

— Şi cum i-ai răspuns ?

— În nici un fel. Dacă venea la mine nu acuzîndu-mă, ci întrebîndu-mă, i-aş fi mărturisit tot. Şi de fapt ce aveam de spus ? Mi-aş fi călcat cuvîntul ce ţi-l dădusem şi-i relatam scena de la Loughlinter, aşa cum îsi povestesc femeile idilele premaritale în faţa soţilor, cînd aceştia sînt omenoşi, drepţi şi îngăduitori. E bine că se destăinuiesc, că nu le ascund secrete. Dar cu domnul Kennedy nu puteam face una ca asta, fiindcă nu crede în cuvîntul meu.

— Nu te crede ? Pe dumneata, lady Laura ? întrebă tînărul stupefiat.

— Da, pe mine. Pentru că nu i-am dat în vileag povestea cu stupidul vostru duel, considerînd drept o datorie să păstrez un secret al fratelui meu, a binevoit să îmi spună că... l-am mințit.

— Cum, chiar cuvîntul ăsta l-a folosit ?

— Exact. Dînsul nu-și face scrupule cînd vrea să-și impună punctul de vedere. Mi-a imputat deci că l-am mințit, adăugînd mai pe urmă că pe motivul acesta nu mai îmi dă niciodată crezare. Și atunci, te întreb, cum ar putea să trăiască o femeie lîngă un soț ca acesta ?

Oare de ce venise la el să se spovedească — la el, ultimul om dintre prieteni și rudeniile pe care ar fi trebuit să-l aleagă în chip de duhovnic după învinuirea ce-i fusese adusă ? Și cum s-ar fi cuvenit să-i răspundă ori prin ce vorbe s-o consoleze ?

— Din momentul cînd a pronunțat acuzația, am hotărît să ți-o fac cunoscută, deoarece ne viza în egală măsură și amîndoi știm că e falsă, continuă lady Laura. I-am așternut o scrisoare a cărei copie am adus-o cu mine.

— Cum, nu-l mai vezi ?

— Nu. Mă duc la papa. Am și aranjat totul. Pînă la ceasul acesta domnul Kennedy mi-a primit epistola.

— Ai vrea s-o citesc și eu ? întrebă Phineas mai mult într-o doară.

— Neapărat. Și de-o fi să-l mai întîlnesc, am să-i spun că ai văzut-o.

Se aflau într-un colț al parcului, aproape de țărmul Tamisei, unde, cu toată larma ce răzbea dinspre oaspeți, erau destul de izolați și de liniștiți. Lady Laura scoase faimoasa depeșă, așa că, vrînd nevrînd, trebui să i-o ia din mînă. Și se apucă fără pic de chef s-o citească :

„După tot ce mi-ai spus, este cu neputință să mă întorc la tine. Mă duc la tatăl meu, pe care l-am rugat să mă adăpostească, și voi rămîne cu el la Londra sau la moșie. În eventualitatea cînd s-ar ivi o schimbare — fie în intențiile mele ori cu privire la rezidență — te voi

anunța negreșit. Nu am uitat — după cum îți închipui — că am fost soț și soție, și nici n-am să uit vreodată.

M-ai acuzat că am un iubit, ori în urma acestei învinuiri ți-ai imaginat, firește, că nu mai accept convieţuirea cu tine. Pentru mine rămîne de neînțeles cum poate un bărbat să pronunțe o asemenea acuzație împotriva soției sale. Chiar de m-aș fi făcut vinovată, tot nu aveai voie să mi-o arunci în obraz.

Dar știi la fel de bine ca și mine că învinuirea e lipsită de orice temei. Cunoșteai dinaintea căsătoriei prietenia mea cu domnul Phineas Finn, prietenie pe care am continuat s-o cultiv pînă ce mi-am dat seama că te deranjează, și atunci am căutat să-i pun capăt. Ai declarat că mi-ar fi iubit. Dar ți-ai limpezit oare sensul acestui cuvînt? Te-ai simțit umilit pentru că numele său era însoțit de elogii și, ros de viermele geloziei, te-ai gîndit că l-aș considera mai presus decît tine. Iată mobilul furioaselor acuzații, nicidecum bănuiala că este iubitul meu. Nici o clipă nu ai suspectat că aș primi declarații care se cer tăinuite, că mi-ar pretinde ceea ce nu poate acorda o soție sau că ar primi de la mine mai mult decît o prietenie curată. Așa că acuzația proferată este o lașitate.

Astă seară voi fi la tatăl meu, iar mîine trimit camerista să-mi aducă obiectele personale — adică veșmintele, birouașul meu și cîteva cărți. Sînt convinsă că vei fi mai mulțumit singur. Nu ești făcut să ai o soție. Te-am urmărit de cînd ne-am luat și, cu timpul, am primit confirmarea deplină în această privință.

Cu sinceritate,
Laura Kennedy."

— Ce zici? îl întrebă la sfîrșitul lecturii. Nu-i adevărat tot ce-am scris?

— Fără discuție că este, deși nu îmi vine a crede să fi suferit ori să-mi fi purtat pică pe motiv că mă descurcam bine. Prea absurd mi se pare, ca să pot concepe una ca asta.

— Și totuși, nimic nu e prea ridicol pentru unele ființe. Mi-aduc aminte cînd, înaintea căsătoriei, îmi spuneai că este hain, ticălos și nevrednic de mine. Cît regret că nu te-am crezut! Aș fi ocolit suferințe cumplite și

nu îmi distrugeam viața. Iată pentru ce te-am chemat să vorbim. După tot ce a existat între noi, nu am vrut să afli din altă parte că m-am separat de soț. Și acum mă duc să-l găsesc pe papa. Nu veni cu mine. Prefer să merg singură.

După plecarea ei, Phineas rămase cu privirile ațintite la fluviul ce aluneca în șuvoaie la picioarele lui. Oare cum ar fi arătat viața lor dacă Laura îl accepta cu trei ani în urmă? Pentru ce îi nesocotise dragostea, preferîndu-l pe Kennedy? Dinspre vilă se prelingeau undele melodiilor săltărețe și, auzindu-le, își aduse aminte că de fapt venise la sindrofie doar din dorința de a o vedea pe Violet. Știa că se va întîlni și cu lady Laura și chiar își pusese în minte să rupă bariera răcelii pe care i-o impusese, rugînd-o, ba mai mult, implorînd-o să-l ajute din nou în numele vechii prietenii, spunîndu-i dacă mai este ori nu vreo nădejde s-o cîștige pe Violet.

Dar odată ce începuse să-i destăinuie drama pe care o trăia, nu mai fusese posibil să aducă vorba de necazul lui, mărginindu-se, cum era natural, la comentarea suferințelor ei. Totuși, către sfîrșit, cînd îi mărturisise căința că nu-i ascultase avertismentele cu privire la Kennedy, gîndul îi zburase la Violet Effingham.

Cît de grosolan se înșelase Kennedy cu învinuirea pe care i-o adusese! În realitate, Phineas se lecuise curînd de iubirea ce i-o nutrise, iar după aceea niciodată nu îl încercase regretul că nu se însurase cu ea.

Cînd socoti că lady Laura ajunsese în vilă, se îndreptă și el într-acolo, mergînd agale prin parc. Se făcuse aproape nouă, și cu toate că mișunau încă mulți invitați pe alei, majoritatea se masaseră în saloane. Muzicanții se aflau pe o verandă — ca să fie auziți și dinăuntru și de afară — numai că dansatorii părăsiseră pajiștea pentru podelele lunecoase, și astfel petrecerea în aer liber se transformase în bal. Poate nu într-unul obișnuit, deoarece perechile încinse la polci și mazurci aveau privilegiul de a se putea răcori la răstimpuri pe gazoanele și potecile din preajma clădirii, iar domnișoarele nu erau îngrădite de angajamente la dans, după tipicul balului clasic, putînd să le facă vînt partenerilor nedoriți sub pretext că vor să se plimbe. Dar în vreme ce ele profitau

de această înlesnire, distrîndu-se copios, mulți gentilomi, cu fețe încolțurate și triste, se simțeau părăsiți. Ca și Phineas dealtminteri, chiar după ce o descoperise pe Violet. Dar cu cine și unde ? Într-un salon, dănțuind cu lordul Fawn.

Răbdător, așteptă pînă la ultimele note ale strunelor și numai atunci se repezi înaintea fetei.

— Nu vrei să dansezi și cu mine ? o invită fără alt preambul.

— Vai, dar i-am promis lordului Brentford că voi pleca înainte de zece ! îi răspunse rîzînd și, luîndu-l de braț, o porniră împreună spre terasă.

— Ai aflat vestea ? îi șopti Violet de la primii pași.

— Dacă e vestea la care ne gîndim amîndoi, o cunosc.

— Și nu ți se pare îngrozitor ? șușoti mai departe speriată.

— Cred că e procedeul cel mai cuminte, dat fiind că nu a fost niciodată fericită cu el.

— Dar să înduri o asemenea învinuire... de la soțul tău ! Nici nu o crezi cu putință în zilele noastre. Ca să nu mai spun că e ultima dintre femei care merită această acuzație...

— Chiar așa, zise Phineas, stînjenit la culme de subiectul ce-l abordaseră.

— Nu pot să-mi închipui cu cine o bănuiește, continuă fata, din care celălalt pricepu că nu aflase întreaga poveste ; dar asta nu-i micșora stinghereala.

— Probabil că totul se datorează unei mînii de moment, spuse mai mult ca să nu tacă.

— Nu prea cred, se împotrivi Violet, fiindcă bărbații nu se dezonorează pe motiv că sînt mînioși. Ca să nu mai adaug că omul acesta nu e capabil să se înfurie. Mai degrabă o fi avînd un suflet pîclos, în care dragostea e înfundecată de gelozie. Oricum, ea nu se mai întoarce acasă.

— Asta nu putem ști. În multe privințe poate ar fi bine s-o facă, opină Phineas.

— Și totuși, nu se mai duce la el, repetă Violet apăsat. Dumneata ai sfătui-o să se întoarcă ?

— Știu și eu ? Cînd ești chemat să dai o povață trebuie să chibzuiești mult înainte de a te pronunța.

— Eu n-aș îndemna-o. Pentru nimic în lume. Cum adică ? Să-i trîntească asemenea învinuire și tot ca să ierte ? Cum ar mai duce-o ca soț și soție după discuția care au avut-o ? Săraca Laura ! Cît de jalnic i se năruie înaltele aspirații ! Nu ți-e milă de ea ?

Discutînd, se depărtaseră pe încetul de vilă, și Phineas se gîndea fără voie că totuși norocul fusese cu el, de vreme ce se aflau singuri și avea posibilitatea să-i spună ce-l urmărea de atîta vreme. O simțea aproape de tot, cum pășea rezemată de brațul lui și felul cum îi vorbise era cald și prietenos, cum îl știuse din totdeauna. Deci putea să îndrăznească, și chiar acum, își zise cu hotărîre.

— Ce-ar fi să schimbăm subiectul, propuse pe tonul cel mai firesc, fiindcă aș vrea să te întreb ceva.

— Ce anume ? sări fata ca arsă.

— Am auzit...

— Ce-ai auzit ? îi curmă vorba cu iritare.

— Că astăzi nu mai te afli în situația de acum șase luni, cînd se aranjase căsătoria pentru luna iunie.

— De atunci s-a stricat aranjamentul.

— Da, știu. Și sper să nu te superi pe mine dacă-ți mărturisesc că de cînd am aflat acest lucru, din nou mi-a încolțit în suflet nădejdea — sau poate numai o pîlpîire a vechii speranțe — din care mi-am nutrit gîndurile pînă în clipa de față.

— Domnule Finn, lordul Chiltern îți este prieten ?

— Da, așa îl consider, și nu cred să fi dezmințit vreodată prietenia ce i-o port.

— Și el susține cu mîna pe inimă că ești amicul cel mai loial, iar asta față de oricine. Așa că-ți vorbesc cum se cuvine unui prieten, încredințîndu-ți o taină pe care n-am s-o repet nimănui. E nevoie să-ți cer cuvîntul că n-ai s-o divulgi ?

— Te asigur că nu.

— Sînt convinsă, pentru că ești un adevărat gentilom. Și acum iată ce vreau să îți spun. În toamna trecută i-am mărturisit lordului Chiltern că îl iubesc. Și într-adevăr îl iubeam. E primul și ultimul bărbat care a auzit aceste cuvinte din gura mea. Iar faptul că a intervenit ceva între noi, nu le modifică întru nimic. O femeie nu-și poate strămuta sentimentele. S-au întîmplat anumite lucruri

ce m-au făcut să gîndesc că poate am greşit acceptînd să-i devin soţie. Însă odată ce am încheiat acest legămînt, nu mă mai pot dărui altuia. Aaa! Dar uite-l pe lordul Brentford. Să mergem spre el.

Bătrînul nobil mergea cu lady Laura la braţ şi chipul său întunecat şi ascuţit părea însăşi imaginea răzbunării. Pesemne mintea lui urzea planuri în ce mod să-i plătească nemernicului care-i jignise odrasla. Amărît şi furat de gînduri, moţăi un salut absent către Phineas, în schimb femeile îl salutară după cuviinţă.

„Noapte bună, lady Laura". „Noapte bună, domnişoară Effingham", le spuse pe rînd.

După care se pomeni singur. Absolut singur. Ce-ar fi fost să se ducă spre capătul parcului, să se arunce în albia fluviului, şi să pună capăt la toate? Ori nu ar fi fost şi mai bine să-şi creeze o albie liniştită a vieţii, departe de Londra, de politică, de lorzi şi de doamne împodobite cu titluri, de cercuri mondene, de recepţii date de duci şi de cortegiul decepţiilor încercate de omul mărunt care se străduieşte a-şi croi carieră printre cei mari? Nu o dată îl bătuse gîndul că exista ceva şubred în situaţia lui de acum; că viaţa de azi era amăgire şi, la un moment dat, avea să se năruie, aşa cum se întîmplă, mai devreme sau mai tîrziu, cu orice lucru nesusţinut de o temelie reală. Iar simţămîntul acesta îl apăsa cu atîta tărie pe cînd pribegea prin parcul nobilei lady Glencora, încît îi anihilă onoarea şi gloria de a fi fost invitat la impunătorul festin al ducelui de Omnium.

CAPITOLUL LXV

UN MINISTRU ÎN KILLALOE

CU TOATĂ DISPERAREA pricinuită de Violet Effingham, eroul nostru nu se aruncă în Tamisa ci, în prima săptămînă a lunii august, porni cu onorabilul Monk spre Irlanda. Sfîrşitul sezonului londonez îi adusese numai nefericire. Violet îi vorbise cu atîta bună credinţă că nu se mai putea hrăni cu iluzii. Nu îi lăsase prin nimic a

înțelege că se împacă sau nu cu lordul Chiltern. În schimb, i-o spusese deschis că nimeni nu-l va înlocui în inima ei.

„O femeie nu-și poate strămuta sentimentele", i-o declarase cu solemnitate, deși, din cîte auzise, o mulțime de semene infirmau regula. Greșeala lui mare fusese că prea intervenise devreme după decepția suferită cu Chiltern, că prea se grăbise a-i propune să-l iubească în locul celui care-o mîhnise, și această pripeală putea să-l coste pierderea iremediabilă a fetei. Cu toate acestea, nu vedea cum ar fi stăruit în pasivitate așteptînd ca timpul să vindece rănile, cînd aleasa inimii putea să accepte pe un altul, pînă se întorcea el la primăvară. Doar nu văzuse atîtea tinere desfăcînd o logodnă și încheind alta? Numai că Violet nu era asemenea lor. Și aici comisese a doua eroare, pe care o regreta și avea s-o plătească.

Consolat nu era cînd purcese cu domnul Monk spre Irlanda; totuși îndrăgitul prieten îi mai lumină cugetul. De la Londra la Killaloe călătoriseră cam douăzeci de ore din care vreo patru sau cinci — cît durase neplăcuta porțiune dintre Holyhead și Kigstrown — vîrstnicul partener nu avusese poftă de vorbă. Dar înainte și după aceea, discutară mult și despre lucruri interesante. Printre altele, Monk îi destăinuise irevocabila hotărîre de a demisiona din guvern.

— E trist pentru mine că trebuie să o recunosc, însă Turnbull — rivalul meu de o viață — are perfectă dreptate. Un om care a debutat în politică în felul cum am făcut-o eu, nu e bun de ministru. După cît mi-am dat seama, această îndeletnicire presupune tot atîta cunoaștere și îndemînare ca un meșteșug cum ar fi cizmăria sau olăritul. Greșit ne-am închipui că un orator prețuit în Camera Comunelor va fi și un ministru destoinic.

— Din afirmațiile dumneavoastră înțeleg că procedeul nostru de selecționare a cîrmuitorilor e complet defectuos.

— Nu am spus asta. Dacă-i treci în revistă pe dregătorii de frunte care s-au perindat de la închegarea actualei forme de guvernare și pînă în zilele noastre, constați că, începînd cu Walpole, toți s-au format ca slujbași administrativi din prima tinerețe.

— Şi n-o să renunţăm niciodată la vechea tradiţie ?

— Nu, dacă s-a dovedit a fi bună. Cei care s-au arătat cu pricepere în dregătoriile înalte, s-au învăţat din bună vreme cu activităţile practice. Aşa s-a întîmplat cu Lordul de Terrier, cu lordul Brock şi cu onorabilul Mildmay. Fiecare au ocupat cîte o funcţie de cum şi-au terminat studiile. Domnul Gresham a fost numit într-un minister înainte de a împlini douăzeci şi opt de ani. Ducele de St. Bungay avea treizeci şi doi cînd l-au făcut consilier ministerial. Din fericire, dumneata ai luat-o la fel de timpuriu cu activitatea.

— Şi-am să regret toată viaţa, interveni tînărul.

— Nu ai nici un motiv, se împotrivi celălalt, pe cînd eu am. Dacă există cineva cu totul nepotrivit pentru dregătoria de stat, acela e omul care a ajuns ori s-a silit să ajungă politician cu popularitate — un exponent, dacă m-aş putea exprima astfel, al opiniei publice. Din cît am văzut, portofoliul ţi se oferă cu unicul gînd de a-ţi ciunti aripile.

— Şi de a-ţi obţine cooperarea, adăugă Phineas.

— E acelaşi lucru. Odată ce i-ar obţine cooperarea lui Turnbull, i-ar retrage orice putere de împotrivire, şi steaua lui ar apune foarte curînd, deoarece însăşi faptul că a primit cîrdăşia cu cei din guvern, l-ar coborî în ochii mulţimii şi i-ar anula popularitatea. Poporul are pretenţia să aibă slujitorii lui proprii, la fel cum regina îi are pe ai ei. Dar acelaşi om nu poate împăca doi stăpîni. Există cazuri, desigur, cînd un om devotat poporului trece în stipendiul reginei, şi atunci guvernul răsuflă oarecum uşurat la gîndul că a scăpat de şicanările lui. Numai că bucuria nu ţine prea mult, fiindcă în locul celui plecat vine un altul care bate cu pumnul în masă. Totuşi, Coroana deţine un atu important prin faptul că-i plăteşte pe slujitori, pe cînd poporul n-o face.

— Eu nu cred că dumneavoastră aţi primit portofoliul fiind ispitit de banii Coroanei, opină tînărul.

— Fereacă-mă Dumnezeu ! Faţă de dumneata o pot afirma fără teamă, pe cînd alţii m-ar lua în derîdere. Adevărul curat este că nu banii şi-au spus cuvîntul, deşi sînt atît de calic că pentru mine salariul preţuieşte mai mult decît pentru orice coleg. Dacă l-am acceptat — nu

fără strîngere de inimă, te asigur — am făcut-o în parte ca să-mi învinge un sentiment de ruşine. Poate ţi se pare bizar, însă mă ruşinasem de frica ce mi-o inspira pasul acesta. Şi apoi domnul Mildmay şi ducele de St. Bungay mi-au dat asigurări ferme că voi primi simbrie pe merit, adică pentru serviciile pe care le voi aduce ţării. În realitate, ţara nu s-a ales cu nimic — sau numai cu amuţirea protestelor mele în Cameră — dacă faptul acesta s-a putut considera de folos. Dar pot să tac şi fără să fiu plătit. Prin urmare, prietene, am comis o gravă eroare, şi sînt decis să fac tot ce-mi stă în putinţă ca s-o îndrept.

Ca unul ce simţise gustul amar al acestei experienţe, şi Phineas începu să se plîngă.

— Adevărul e, zise el, că orice stipendiat al guvernului trebuie să fie rob, şi asta te dezgustă la culme.

— Aici cred că nu ai dreptate îl contrazise bătrînul. Dacă prin robie înţelegi a nu putea face întocmai ce vrei cînd lucrezi alături de alţii, atunci orice muncă înseamnă sclavie. Dacă rămîneai în avocatură, îţi închipui cumva că nu trebuia să respecţi instrucţiunile procurorilor ?

— Oricum ar fi fost, îmi păstram personalitatea.

— Dar nu văd ce anume ţi-o primejduieşte acum. Faci o carieră pe care ţi-ai ales-o de bună voie şi ai început-o de foarte tînăr. Pe cînd situaţia mea e complet diferită. Ţi-am vorbit cu sinceritate, spunîndu-ţi exact cum stau lucrurile, însă dacă prin asta te abat cumva de la drumul pe care mergi, voi regreta confidenţele mele. Oricum, te asigur că de-ar fi s-o mai iau de la capăt, aş începe ca dumneata.

Ziua cînd onorabilul Monk a poposit împreună cu Phineas în casa doctorului din Killaloe a fost o sărbătoare pentru întreaga comunitate a tîrgului. Poate la Londra un episcop impresionează mai mult decît un ministru, dar în Killaloe, unde înaltul ecleziast putea fi văzut în fiecare zi pe stradă, oamenii nu-l mai priveau cu emoţie, ci numai cu respectuoasă afecţiune. De aceea, ivirea unui ministru în carne şi oase, care mai adăsta şi în sălaşul unui localnic, era un lucru nemaivăzut, nemaiîntîlnit, comentat de toate gurile urbei atît pe moment cît şi în anul ce avea să vină.

Cînd Phineas își făcuse intrarea în Parlament, mulți băștinași — îndeosebi femeile vîrstnice — clătinaseră din cap și rostiseră profeții dubioase, și cu toate că timpul le mai risipise îndoielile, silindu-i să recunoască frumoasele succese obținute, tot mai dădeau din cap, temîndu-se de ce o să mai fie — pînă într-o dimineață, de august, cînd apăru în vechiul lăcaș părintesc, la braț cu un ministru. Acest fapt oferea o asemenea certitudine, că pînă și bătrîna Callaghan, de la fabrica de bere, capitulă și începu să vorbească despre norocul cel mare al doctorului care fusese blagoslovit cu un fecior atît de isteț și de minunat precum Phineas. Cu gîndul doar la ministrul proaspăt sosit, fiecare făptură ardea de curiozitate să-l vadă, să-i contemple ținuta și comportarea, să-l urmărească la masă, să-l audă vorbind, să se adape, în fine, la acest izvor de cunoaștere a tainițelor politice care fusese capiat și adus pînă în micul lor tîrg de către un tînăr concetățean. Numai că doamna Finn își pusese în minte să nu poftească pe orișicine, ci persoane tot una și una.

Poate bătrîna Callaghan nu ar fi fost nimerită pentru această distinsă ocazie, însă cum laudele rostite la adresa lui Phineas ajunseseră la urechile mamei, se trezi chemată la cină a doua zi după sosirea ministrului.

Tot atunci au fost invitate și doamna Flood Jones împreună cu fiica. Așa cum probabil cititorul își amintește, la ultima venire a lui Phineas, această doamnă plecase cu fata din Killaloe, în dorința s-o apere de o dragoste neîmpărtășită. Însă de atunci se vede că marea primejdie trecuse — ori cel puțin așa credea mama — deoarece reveniseră amîndouă din Floodborough, iar Mary avea libertatea să viziteze familia Finn cît poftea.

Chiar cu o zi înaintea ivirii fabulosului oaspete, se plimbase cu Barbara Finn, dezbătînd împreună eternul subiect — Phineas — deși într-o nouă lumină, în ce o privea pe micuța Mary.

— Pot să jur, draga mea, că nu e logodit, spusese la un moment dat sora lui.

— Și eu pot jura că nu-mi pasă dacă este sau nu logodit, îi ripostase prietena.

— Cum adică ? Nu înțeleg, Mary.

— Ba e foarte clar. De ce să-mi fac sînge rău ? Acum cinci ani eram sub vraja unui vis copilăresc, însă acum m-am trezit. Doar nu mai sînt un copil, ci o fată destul de coaptă ca vîrstă !

— Cum de nu ! Ai douăzeci și trei de ani ! o luase Barbara în derîdere. Și ce vrei să spui cu asta ?

— Vreau să spun că judec mai limpede și nu stăpînită de o himeră. M-am împăcat și cu mama. Biata de ea ! Era așa furioasă, dar între timp i-a trecut și ne înțelegem perfect. Sufeream văzînd-o cum se frămîntă : ce idee să fii supărată pe un om... pe un om pentru că... ! Să nu mai vorbim însă de asta. E o prostie care s-a isprăvit.

— Cum adică ? Nu mai ții nici un pic la el ? Ai uitat legămîntul de acum doi ani ?

— Ba mi-l amintesc foarte bine și văd ce gîsculiță eram. Natural, nu mi l-am scos cu totul din suflet — fiindcă ți-e frate și îl cunosc de o viață. Însă de-aș afla că se însoară și mîine, mă lasă absolut rece.

După declarațiile fetei, Barbara se plimbase un timp în tăcere, ca pe urmă să-i spună :

— Știi ceva, Mary ? Nu cred o iotă din tot ce mi-ai îndrugat.

— N-ai decît. Mi-e deajuns că mama mă crede. Iar tu fă-mi plăcerea să nu mai discutăm despre el.

Și totuși, cît rămaseră împreună, ca și în zilele următoare, n-au vorbit decît despre Phineas.

A doua seară după sosirea eminentului oaspete, în casa doctorului s-a dat o masă cu totul sărbătorească. Episcopul nu a participat, deși relațiile în care se aflau le-ar fi permis să-l poftească la un eveniment așa grandios, însă doamna avusese ambiția ca în drum spre sufragerie să defileze pe sub nasul prietenilor la braț cu domnul Ministru, lucru de neconceput dacă ar fi fost prelatul de față, deoarece ar fi avut obligația să-l conducă pe dînsul. Și, ca urmare, nu îl chemase. Fără îndoială, ar fi fost o mîndrie să le treacă sfinția sa pragul. Totuși, parcă cealaltă perspectivă o îmbiase mai mult. Era pentru prima dată în viață cînd întîlnea un ministru și, sincer vorbind, fusese puțin cam decepționată văzîndu-l aidoma cu toți

gentilomii mai vîrstnici. Sperase ca domnul Monk să arate în vreun fel prestanța înaltei lui funcții, pe cînd bătrînelul nu o vădea prin nimic. Pus alături de el, parcă tot episcopul părea mai impunător, în ciuda anilor mulți și a cuecernicei sale blîndeți ; deși poate că impresia se datora mitrei și veșmintelor bisericești.

— Multă bunăvoință ați dovedit, sir, venind la noi și acceptînd modesta primire ce vi-o putem face, îi zise gazda după ce se așezară la masă, cu toate că avusese intenția să nu se coboare la scuze de genul acesta, purtîndu-se ca și cînd cel puțin o dată pe an se ospăta un ministru la ei.

Dar în momentul critic se pierduse cu firea, îndrugînd niște vorbe de o umilință aproape dezgustătoare, pentru care se ocăra în sinea ei.

— Stimată doamnă, față de traiul de pustnic pe care îl duc, vă asigur că locuința domniei voastre este un palat pentru mine, îi replicase ministrul, ca imediat să aibă și el senzația că spusese o prostie și să se mustre în tăcere.

În realitate, îi venea tare greu să închege o discuție cu amfitrioana, și dialogul șchiopătă lamentabil pînă cînd pomeni întîmplător despre Phineas.

— De aici mă voi duce la Limerick și pe urmă la Dublin, iar fiul dumneavoastră mă va însoți pretutindeni. Mi-e penibil să vi-l răpesc atît de curînd, însă, credeți-mă, doamnă, că fără el nu m-aș descurca.

— Oo, pentru Phineas este o fericire și pentru noi o mare onoare să-l tratați cu atîta bunăvoință, rosti doamna Finn care, simțindu-se, în sfîrșit, în apele ei, povesti cu lux de amănunte cîtă grijă îi purtase odorului la debutul carierei parlamentare și pe urmă cît de mult se mîndrise cu frumoasa lui slujbă, cu salariul nu mai puțin frumos, iar pe deasupra cu nesperata prietenie a unei personalități cum era domnul Monk.

— Vă mărturisesc, doamnă, că nu m-am preocupat de cariera nici unui tînăr ca de a fiului dumneavoastră, i-o declarase acesta.

— Să știți că de mic a fost bun, îl asigură doamna Finn cu ochi umeziți. Ca mama poate nu s-ar cădea să mi-l

laud — sau nu față de dumneavoastră. Dar v-am spus numai adevărul, vorbi prididită de lacrimi, încît trebui să scoată batista și să le șteargă.

La intrarea în sufragerie, Phineas oferise brațul doamnei Flood Jones, și cu prilejul acesta schimbară cîteva fraze.

— Ce bucurie o fi pe părinți să te vadă întorcîndu-te astfel ! grăise doamna privindu-l cu admirație.

— Cu oasele întregi ? glumise el chicotind.

— Poate expresia ta este bine aleasă, deoarece, la început, cînd am aflat că intrasești în Parlament, ne-a fost teamă să nu-ți rupi vreo coastă.

— Știu că toți s-au gîndit doar la rele, și cu mai mult ca oricine, recunoscu Phineas.

— Dar negrele presimțiri nu s-au adeverit, remarcă doamna cu satisfacție.

— Numai că timpul nu e trecut, îi replică sceptic. Mai pot avea încă multe surprize.

— Eu nu cred. Te văd cu o poziție solidă și cu perspective grozave. Îți mai lipsește doar o mireasă, așa cum ți-o dorim noi — dragută și cu puțină avere, dacă se poate. Iar după zvonuri, s-ar zice că ți-ai găsit-o.

— Zvonurile sînt mincinoase, o persiflă tînărul.

— Nu totdeauna, susținu doamna, și în cazul de față n-am să pun întrebări indiscrete. Însă noi am dori să te însori cît mai bine. Și Mary zicea mai deunăzi : „odată căsătorit, ne-am liniști complet în privința lui". Fiindcă știi cum te urmărim de aici și cît vrem să te vedem propășind. Doar nu în fiecare zi pleacă un tînăr din Killaloe și ajunge pe unde ești tu. Așa că-i normal să-ți purtăm de grijă.

Prin acestea, doamna Flood Jones îi dădea de înțeles că iertase purtarea-i nesăbuită din fragedă tinerețe — chiar substratul de necredință față de propria-i fiică — arătîndu-i de asemeni că oricare vor fi fost sentimentele fetei, între timp se schimbaseră, spre liniștea ei, ca mamă.

— Ești hotărît să te însori, nu-i așa ? îl întrebă direct.

— Deocamdată nici gînd, ripostă Phineas, care probabil îi citise în suflet mai mult decît lăsase ca la vedere.

— Vai, dar cum e posibil ? ! Cînd orice bărbat se căsătorește la prima ocazie, dumneata, cu asemenea situație, să n-o faci ?

După cină, doamnele se retraseră în salon și, cum era de așteptat, începură să-l comenteze pe onorabilul Monk. Se adunaseră laolaltă bătrîna Callaghan, de la fabrica de bere, lady Blood — care pretindea că ia masa doar cu episcopul și cu nimeni altul din Killaloe, dar acum sucombase ispitei de a întîlni un ministru ; doamna Stackpoole, din Sixmiletown — o verișoară îndepărtată de a familiei Finn și o vrăjmașă de moarte a trufașei lady Blood ; doamna Flood Jones și, natural, doamna Finn.

— Ca să fiu sinceră, nu văd nimic deosebit la omul acesta, începu lady Blood.

— Eu îl găsesc foarte cumsecade, se pronunță doamna Flood Jones.

— Atît de liniștit, dragele mele, și la fel ca toți oamenii, rosti bătrîna Callaghan în chip de suprem elogiu.

— Chiar prea la fel ca toți oamenii, aprecie lady Blood.

— Și cum ai vrea să fie ? sări doamna Stackpoole. Bărbații și femeile din Londra merg tot pe două picioare, ca și cei din Ennis.

Riposta era cu tăiș, deoarece vorbitoarea, pomenind despre Ennis, îi amintea sclifositei vrăjmașe că se trăgea din această urbe mărunță, nu ca ea, dintr-un oraș mare, ca Limerick.

Dar săgeata trimisă avea să se întoarcă degrabă împotriva doamnei Stackpoole, prin replica ce i-o dădu lady Blood.

— Drăguța mea, dintre noi două cred că eu știu mai bine cum umblă oamenii în Londra, cîrîi scormonită de ciuda, aducîndu-i astfel aminte cum că ea petrecuse odată trei luni în metropolă, pe cînd cealaltă o văzuse numai în vizite de cîte o zi.

— Oi fi știind, n-ai decît, spuse doamna Stackpoole cu acreală, după care se întoarse către vecina de scaun. Greu mai e să împaci gusturile, fiindcă ori cum ai da-o, nu ieși la socoteală. Uite la domnul Monk, de exemplu. Pesemne ar fi trebuit să-și agațe decorații în piept ca s-o impresioneze pe lady Blood.

— Drăguța mea, vorbi aceasta din nou, cu aceeași voce gîlcevitoare, miniștrii nu primesc decorații.

— Dar ce, am zis cu că primesc ? Pardon, se răței cea lezată.

— Eu îl consider o grădină de om, se auzi glasul amfitrioanei. Te ascultă cu atîta luare aminte și-ți dă răspunsuri de-ți merg la inimă. Și doar știm cine e. Să spuneți voi orice vreți, însă, de regulă, mai toate mărimile se împăunează, te privesc ca din pod. Pe cînd la prietenul fiului meu ați văzut să-și dea aere ?

— Nici un pic, se repezi bătrîna Callaghan întru apărare.

— Chiar din contră, întări doamna Stackpoole.

— O fi minunat, sînt de acord, concedă lady Blood. Dar vă spun doar atît — nu i-a ieșit o perlă din gură. Cît despre chestia de adineaori, cu locuitorii din Ennis și mersul pe două picioare, aflați că am văzut în Limerick măgari umblînd tot la fel.

Remarca din urmă, care o plesnea din plin pe doamna Stackpoole — mamă a doi feciori, trăind în Limerick și cotați drept elemente absolut mediocre — puse capăt discuțiilor privitoare la Monk și declanșă o asemenea ceartă între cele două femei, încît biata gazdă și-a cheltuit multă blîndețe, doamna Flood Jones foarte mult tact, iar bătrîna Callaghan considerabilă energie ca să împiedice o păruială în toată puterea cuvîntului.

CAPITOLUL LXVI

VICTRIX

ÎN PROGRAMUL SĂU de vacanță, domnul Monk prevăzuse o săptămînă de ședere în Killaloe, după care urma o vizită în Limerick și alta în Dublin, unde probabil avea să fie poftit la mese oficiale și să rostească discursuri referitoare la dreptul de arendare a pămîntului. De teamă ca nu cumva să-și angajeze cuvîntul în aceste ocazii, bătrînul îl sfătuise pe Phineas să rămînă în Killaloe. Dar acesta refuzase să-i dea ascultare, motivînd că,

odată ce venise ca prietenul său în Irlanda, avea datoria de a-l însoți pretutindeni.

— Nu văd de ce v-ați îngrijora cînd probabil nici n-am să fiu invitat să vorbesc, iar în cazul cînd totuși mi se va cere, am să fiu cît mai lapidar, căutase tînărul să-l înduplece. Și apoi, chiar de-aș ține un discurs, ce-ar putea să se întîmple ?

— Să dai socoteală la Londra, îl preveni celălalt sec.

— Ei bine, am să risc, că doar nu m-am legat pe vecie de jilțul pe care-l ocup la departamentul coloniilor.

Cu toată bravada ce-o afișa, domnul Monk nu-l slăbi cu bunele sale povețe, arătîndu-i toate neajunsurile posibile și stăruind să se țină departe. Ca pînă în cele din urmă să plece tot amîndoi la Limerick și la Dublin.

De la întoarcerea lui acasă, Phineas nu rămăsese nici o secundă cu Mary Flood Jones. Deși mereu în apropierea lui, fata izbutise atît de abil să-l evite încît să fălea cu tăria și eroismul pe care le dovedise. Numai că nici vitejia și nici mîndria de sine nu-i încălzeau sufletul, ci din contră, i-l înghețau de tristețe. Își poruncise să nu-l mai iubească și căuta să nu se dezică — mai ales că din tot ce văzuse, era limpede ca lumina zilei că nu mai ține la ea. Și totuși, de ce îi tresărea inima cu durere de cîte ori îi fugea din cale ?

Cu puține săptămîni înainte o încredințase pe maică-sa că poate să se întoarcă fără teamă în Killaloe, deoarece se simțea capabilă să-l revadă pe Phineas ca vechi prieten și nimic altceva, pe cînd ideea de a se ascunde în Floodborough, la fiecare venire a lui, îi măcina încrederea în sine și o exaspera. În fața unor argumente atît de puternice, mama cedase și o adusese în Killaloe, ca de la prima lor reîntîlnire închipuita ei siguranță s-o părăsească, lasînd-o răvășită pe dinăuntru pradă unor speranțe și vise nedefinite, iar în prezența lui mereu stăpînită de blestemata preocupare a disimulării. În starea ei jalnică ar fi zburat oricînd înapoi la Floodborough. Însă cum i-ar fi putut destăinui maică-si ce se întîmpla cu ea ? Așa că rămase pe loc, mimînd nepăsarea și mascînd suferința.

Phineas îi observase răceala și o resimțise cu atît mai puternic cu cît, după ultima lovitură a lui Violet, avea multă nevoie de consolare. Acum știa că totul s-a ter-

minat. Chiar de nu se întorcea la Chiltern încă cinci ani de aci înainte, cu altul tot nu se mărita. Sau cel puțin așa era încredințat. De aceea pierduse orice speranță și tînjea după mîngîiere. Iar dacă Mary i-ar fi cunoscut deprimarea și consimțea să i-o locuiască, poate l-ar fi avut la picioarele ei în primele zile de la sosirea în Killaloe. Însă fata îl ocolise, aproape nici nu-și vorbiseră și, ca urmare firească, tînărul se simțea mai atras ca oricînd către ea.

De-abia cu o seară înaintea plecării spre Limerick reuși s-o surprindă singură, preț de cîteva clipe, deși, după noi, faptul nu se datora lui și nici întîmplării, ci mult grijulici Barbara care, ca orice soră, în împrejurări similare, își păcălise prietena. Dar, firește, fără ca Mary să aibă vreo bănuială.

— De cînd am venit mi se pare că mă eviți în mod sistematic. Mă înșel sau așa e ? o încolți Phineas de cum o văzu.

— Fata surîse, roși, scoase cîteva sunete, dar nu răspunse la întrebare.

— Ai vreun motiv special, Mary ?

— Nu, zise ea.

— Atunci de ce te porți astfel cu mine ? Doar am fost prieteni atît de apropiați.

— Adevărat, însă atunci nu erai om așa mare. Pe cînd astăzi, trebuie să ne purtăm altfel. Ai cunoscut o seamă de lume, și toată aleasă, încît e normal ca să fiu pe undeva, mai la coadă...

— Cînd îmi vorbești așa, Mary, sînt sigur că rîzi de mine.

— Ba nu. Ba nu rîd deloc, se disculpă cu tărie.

— Cred că nu există făptură a cărei prietenie s-o prețuiesc ca pe a ta, spuse după oarecare tăcere. Și de aceea făgăduiește-mi că la întoarcerea mea vom fi iarăși ca înainte. Îmi promiți ? Repetă rugător, întinzîndu-se după mîna ei. Și Mary nu avu inima să nu și-o lase cuprinsă. Sînt atîtia în jurul nostru care vorbesc ce nu trebuie și, vrînd nevrînd, le dăm ascultare. Dar din gura ta nu concep să iasă prostii, îi zise privind-o în ochi.

— Nu mi-a fost în intenție să spun prostii, crede-mă, se dezvinovăți iar.

Însă pînă să mai primească un răspuns, apăru cineva în salon și le curmă conversația.

Puțin îl auzise pe Phineas, și totuși deajuns ca să fie din nou urmărită de timbrul glasului său și să cugete întruna la cele rostite. Va să zică prietenia ei îi era mai de preț decît a oricărei ființe ! !

La trecerea prin Limerick și prin Dublin, Phineas se trezise tratat aproape cu aceeași considerație acordată lui Monk — principalul erou al zilei — iar în ambele orașe tema dezbaterilor fusese una și aceeași : dreptul de arendare a pămîntului. Întrebarea de căpetenie ce o auziseră pretutindeni privea posibilitatea unei măsuri care să asigure randamentul investițiilor în pămînt cultivabil. Nicăieri nu se pusese în discuție fertilitatea solului irlandez, suficiența mijloacelor de exploatare — precum căile ferate și altele ; mina de lucru ori măcar siguranța desfacerii bunurilor produse. Unica preocupare consta doar în faptul că producătorii irlandezi nu aveau garanția profiturilor după cum se întîmpla, bunăoară, la confrații englezi sau din alte țări, ori atunci, nu era cu putință s-o obțină și ei ? Aceasta era chestiunea numărul unu ce-l confruntase pe onorabilul Monk și, în diferitele alocuțiuni pronunțate înainte sau după dineurile oficiale, domnia sa promisese de a le susține acest interes în următoarea sesiune a Parlamentului. Și Phineas luase cuvîntul, firește, că doar nu putea să stea mut cînd prietenul și idolul său se întrecuse pe sine în arta retoricii. Așa că vorbise și el, angajîndu-se să susțină cauza irlandeză. Furat de plăcerea de a se vedea pe un podium și ascultat de o mulțime de oameni, dăduse frîu liber cuvintelor, trăind bizara și plăcuta senzație că se afla încă o dată la cercul discuțiilor libere din vremurile studenției. Și se simțise în al nouălea cer.

De-abia acum realiza cît de mult îl încorsetase funcția de subsecretar de stat, cu ce dramuială și precauție vorbise în lunile de pe urmă în Cameră, și ce minime satisfacții îi oferiseră acele prilejuri în comparație cu clipele din prezent. Într-adevăr, de la începutul carierei de înalt demnitar se identificase atît de complet cu rigorile și eticheta membrilor din guvern, încît nu mai avusese putința

să guste deliciile oratoriei slobode, avintate și despre care îi pomenise de atîtea ori domnul Monk. Mult îi invidiase pe deputații independenți care, deși alături de cîrmuire în chestiunile importante, erau liberi să ia cuvîntul de cîte ori se simțeau îmbiați de un auditoriu îndestulător și spuneau mai tot ce le poftea inima. Unul ca Robson, de pildă, venea cu idei pur și simplu trăznite, care nicidecum nu cadrau cu atmosfera solemnă din Cameră și, cu toate că oamenii tresăreau, mai să sară în sus de pe bănci, îi dădeau ascultare, și chiar cu plăcere. Numai că Robson se însurase cu o femeie bogată. Oh, Dumnezeule, de ce nu s-o fi arătat Violet mai îndurătoare ? Dar cine știe ? Poate că în cele din urmă va lua tot o soție cu bani. Deși simțea de pe acum că nu ar putea face pasul dacă nu o iubea.

Urmarea întrunirii din Dublin și a bogosului înaripat de acolo era una singură și anume, angajarea sa formă de a susține dreptul de arendare a pămîntului în plenul parlamentar.

— Ai întins prea mult coarda și tare-ți duc grija, îi spuse Monk imediat după aceea. Se aflau pe digul din Kingstown, de unde bătrînul se îmbarca pentru Anglia.

— Și de ce m-aș fi arătat mai rezervat decît dumneavoastră ?

— Pentru că eu am făcut un lucru premeditat, pe cînd dumneata cred că nu. M-am pregătit sufletește să demisionez chiar și mîine, iar îndată ce-l văd pe Gresham, îi relatez atitudinea mea de aci și-i declar că sînt gata sa-mi scriu demisia.

— Fiți sigur că n-o va primi, îi spuse tînărul cu convingere.

— O să fie obligat, fiindcă altfel, ar trebui să cheme consilierul răspunzător de Irlanda și să-i dea indicații să pregătească legea pe care dorește s-o susțin.

— Am să mă aflu exact în aceeași corabie, zise Phineas după cele auzite.

— Dar nu este cazul și nu ai nevoie. De aceea te sfătuiesc să nu discuți despre cele întîmplate pînă la întoarcerea în Londra, și atunci să-i vorbești lordului Cantrip spunîndu-i că nu ai de gînd să ridici incidentul în Cameră, dar nădăjduiești că, la ivirea unei diviziuni,

ți se va îngădui să votezi ca pentru o chestiune deschisă. S-ar putea să obțin bunăvoința lui Gresham, și atunci vom ieși amîndoi bine. Dacă nu-l voi convinge, însă, și vor să te pună pe liber, va trebui să demisionezi înainte.

— Așa am să fac.

— Totuși cred că n-or să-ți facă mizerii. Prea te-ai dovedit muncitor și util ca să se lipsească de dumneata, știind că prin asta crează un gol și o slăbiciune în echipă. Te las cu bine, prietene, și ține minte ultimul sfat ce ți-l dau : rămîi pe corabia în care te afli. Sînt sigur că faci o carieră frumoasă. Eu nu am început-o la timp.

Phineas reveni destul de abătut în orașul natal. Suna minunat îndemnul de a rămîne pe aceeași corabie, iar el știa mai bine decît oricine că de această statornicie atîrna însăși pîinea lui. Și totuși, există momente cînd un om nu mai poate rămîne agățat de corabia pe care se nimerește. Așa cum vedea situația, odată ce Monk părăsea Cabinetul, trebuia să-l urmeze. Mai exista desigur o șansă ca primul ministru să cedeze în fața bătrînului. Ori atunci, nu numai că era izbăvit de pericolul de a-și pierde scaunul de subsecretar de stat, dar i se oferea posibilitatea să țină un discurs în Cameră cum nu mai ținuse niciodată. Timpul și mai cu seamă cei mari aveau să-i decidă ursita, iar pînă una alta, acasă nu suflă nici o vorbă despre năpasta care-l pîndea. La ce bun să le amărască pe maică-sa și pe surori, ori să-l incite pe medic să-i dea povețe complet inutile ? Îi urmărea cu inima strînsă cît de încîntați discutau despre cuvîntarea sa de la Dublin și de isprava pusă la cale împreună cu Monk, fără să le treacă prin minte că îndată ce ar încerca s-o traducă în fapt, atît el cît și mult lăudatul ministru își pierdeau slujbele.

Era septembrie cînd se întoarse la Killaloe și pînă la reluarea serviciului mai avea încă o lună. Grozav de mult ! Sau cel puțin așa i se părea lui, acum, cînd se trezise de unul singur, după fremătătoarele săptămîni petrecute cu Monk și nu-i mai rămînea altceva de făcut decît să se afunde în vraful de buletine primite de la departamentul coloniilor sau în statisticile găsite în legătură cu proiectata reformă pentru arendarea pămîntului. În această monotonie, nu e deloc de mirare că

pentru el zilele se scurgeau cu încetineală de melc, că sufletul lui bîntuit de întrebări şi de griji, tînjea după un altul, spre a se destăinui, şi această nevoie îl mînă pînă în cele din urmă spre Mary. Cu toată indiferenţa pe care i-o arătase în continuare, într-una din după-amieze, cînd rămaseră singuri, se apucă să-i vorbească de el şi despre dilema în care se afla, mai sincer şi mai deschis decît ar fi făcut-o cu ai săi. Dar înainte de aceasta, ţinea să-i aducă aminte că la ultima lor discuţie îi promisese întoarcerea la prietenia de odinioară.

— Nu ai uitat, sper, că în preziua plecării mele cu Monk mi-ai spus că vom fi la fel de apropiaţi ca pe vremuri.

— Iartă-mă, însă nu m-am legat prin nici un cuvînt, îşi păstră ea rezerva.

— Şi asta ce înseamnă ? ca nu mai sîntem prieteni ?

— Ba da, însă nu în virtutea unei făgăduinţe pe care ţi-aş fi făcut-o, ci pentru că am fost şi rămînem prieteni.

— Aşa da ! acceptă răsuflînd uşurat. Am atîtea să-ţi povestesc, Mary, şi aş vrea să încep prin a-ţi pune o întrebare : ce-ai zice să auzi într-o zi că mi-am dat demisia ?

— Vai, aş rămîne încremenită ! ripostă cu egală uimire şi groaza.

— Dacă ai şti şi motivele ce m-au îndemnat, ai judeca poate altfel, continuă tînărul, după care începu să-i explice pentru ce, ca membru al guvernului, era lipsit de libertatea opiniei. Îi vorbi îndelung şi cu multă răbdare ca să poată pricepe un mecanism încîlcit cum era conducerea statului şi principiile lui de funcţionare.

— Şi o dată cu demisionarea ţi-ai pierde şi leafa ? îl întrebă la sfîrşit.

— Se înţelege că da.

— Vai, dar asta ar fi o nenorocire, nuu ?

— Cred şi eu, cînd nu voi avea ce mînca, recunoscu Phineas, rîzînd de aerul ei îngrozit. Dar spune şi tu ce să facă un om în situaţia mea ? o întrebă redevenind serios. M-ai putea sfătui să susţin că negrul e alb ?

— Aşa ceva nu ai face chiar de te-aş ruga.

— Atunci mă înţelegi, Mary ? Pe dinafară totul e minunat : să fii demnitar, bine văzut, bine retribuit, admirat

de unii, pizmuit de cei mulți. În realitate, însă, ai o mulțime de neajunsuri. Și cel mai nesuferit este acela că... Dar aici se opri șovăielnic.

— Care neajuns, Phineas ? îl instigă roasă de curiozitate.

— Acela că nu poți să-ți rînduiești viața după cum ți-ai dori. Bunăoară, cum să se însoare un bărbat într-o situație atît de nesigură ca a mea ?

De astă dată Mary ezită înainte de a-i răspunde.

— Păi cred că poate trăi fericit și fără căsătorie, grăi ea după clipele de codeală.

Iar Phineas rămase pe gînduri. Poate venise momentul să încheie discuția, retrăgîndu-se cu un pretext oarecare, se socotea fata. Dar cînd să-l pronunțe, auzi o întrebare ce-o țintui locului :

— Ai vrea să-mi asculți o taină pe care țin s-o cunoști ?

— Cum de nu, primi într-o clipă, uitînd de tot planul ce-l ticluise mai înainte.

Și astfel, în minutele ce urmară, află despre dragostea lui pentru Violet Effingham.

— Ziceai că are bani ? întrebă la urmă de tot.

— Da. Este foarte bogată.

— Atunci, domnule Finn, trebuie să-ți găsești alta la fel de înstărită.

— Mary, nu spune asta ! E nedrept și urît. Doar n-oi fi crezînd că am iubit-o pentru avuțiile ei ?

— Ai afirmat singur că nu poți iubi decît pe cineva cu avere.

— Ba nu-i adevărat. N-am spus așa ceva. Dragostea e spontană. Rareori se lasă călăuzită de rațiune. Ți-am povestit trista mea odisee cu Violet Effingham întocmai cum am trăit-o, cu toate visele și suferințele ce mi le-a creat.

— Ai îndrăgit-o mult, domnule Finn ?

— Teribil de mult. Dar acum mi-a trecut. Oare nestatornicie să fie atunci cînd nu mai iubești fiindcă dragostea nu-ți este împărtășită ? Și tot nestatornicie, dacă, după un timp, iubești altă ființă ?

— Știu și eu ? Nu mă pricep, bîigui Mary, simțindu-se tot mai stingheră și mai incapabilă de răspunsuri cu noimă.

— Dacă asta se cheamă nestatornicie în dragoste, ei bine, recunosc că sînt vinovat de ea, declară avîntat și pe urmă tăcu, pesemne în așteptarea unui răspuns.

Numai că, biata Mary nu era în stare să articuleze măcar o silabă. Așa că urmă tot el, după cîteva clipe. Da, mi-am strămutat dragostea, însă nu aveam dreptul la nici o mărturisire pînă ce nu vorbeam despre cealaltă, care a pierit. Iar acum, că știi totul, crezi că ai putea să mă mai iubești, Mary ?

În sfîrșit auzise cuvintele pe care le așteptase dintotdeauna ! După ce ani în șir se lăsase robită de dragoste ori se străduise în atîtea rînduri să nu-l mai iubească, iată, venise și clipa cînd își vedea marele vis împlinit ! Adevărat, Phineas îi spusese pe față că fusese topit după Violet Effingham, cînd ea se topea de dorul și dragul lui ; și totuși nu era furioasă, nici măcar ofensată de cele aflate. De ce ? Fiindcă în oricare episod consumat femeia găsește o savoare, și numai bărbatul îi cere iubitei să jure că pînă la el inima nu i-a tresărit niciodată. Povestea lui Phineas cuprindea o întîmplare trecută, frumos povestită și cu un final minunat. Așa că la ce era să-i mai facă scene ori să fie amărîtă ?

— Nu-mi dai nici un fel de nădejde ? o întrebă îngrijorat și nerăbdător, cu toate că nu credem să fi fost chinuit de îndoieli, după cum le stă bine îndrăgostiților. Spune-mi un cuvînt, cel puțin, o rugă privind-o în ochi.

Dar cînd fata încercă să vorbească, se văzu complet incapabilă, de parcă amuțise. Nu plîngea, însă freamătul ce-l simțea în piept — ca un șir de suspine — îi reteza glasul. Era fericită cum nu se mai poate și ar fi vrut să i-o spună de-ar fi putut. Și totodată să-i arate recunoștință pentru lumina ce i-o revărsase în suflet. Așteptîndu-i răspunsul, Phineas îi cuprinse mîna și într-un tîrziu îi șopti :

— Mary, ai vrea să-mi fii soție ?

— După o jumătate de oră, cînd își recăpătase graiul și biruise emoția, îi zise în felul ei blînd și în același timp categoric :

— Să faci așa cum crezi că-i mai bine, în credința că eu sînt de acord cu hotărîrea pe care ai s-o iei. Dacă mîine ai veni să m-anunți că n-ai locală, cu tot aceeași

rămîn. Şi cu toate că dragostea noastră înseamnă aerul pe care-l respir — singura punte posibilă ce duce spre fericire — mai degrabă renunţ la ea decît să-ţi fiu o piedică în alegerea pe care ai s-o faci.

Impresionat de cuvintele ei, o cuprinse în braţe şi o sărută cu ardoare.

— Vai, Phineas, de-ai şti cît de mult te iubesc !

— Adorata mea ! îi şopti aproape de buze.

— Într-adevăr, am fost şi sînt doar a ta, cu toate că nu totdeauna ţi-ai dat seama de asta. Dar acuma o vezi, iar tu eşti al meu, nu-i aşa ?

— Cu trup şi suflet, iubito !

— O, cît de minunat e să simţi că ai învins !

— Ce tot faceţi acolo de două ceasuri ? îi întrebă Barbara care dăduse buzna în salon.

— Ce facem ? îngînă Phineas cu un aer inocent şi amuzat.

— Da, ce puneţi la cale ?

— Nimic special, zise Mary.

— Chiar nimic special, întări Phineas. Doar atît că am decis să ne căsătorim. O nimica toată, aşa e, scumpa mea ?

— Vai, Barbara ! exclamă Mary, sărind de gîtul prietenei, cred că sînt cea mai fericită făptură de pe pămînt.

CAPITOLUL LXVII

ÎNCURAJĂRI CARE DESCURAJEAZĂ

VESTEA LOGODNEI lui Phineas a fost imediat împărtăşită familiei şi doamnei Flood Jones, răspîndindu-se mai apoi în tot tîrgul. Doar secretul referitor la primejdia ce-i ameninţa slujba fusese păstrat mai departe cu străşnicie.

Dacă i-l divulgase iubitei, o făcuse din obligaţie morală, pentru că ea trebuia să-i cunoască adevărata lui situaţie înainte de a-i fi cerut mîna. Poate că, speriată de consecinţe, Mary l-ar fi refuzat, cu toate că în sinea lui nu se

așteptase la asta. Odată ce îl iubea, prudența și calculele nu-și mai aveau locul. Iar el mizase pe dragoste.

— S-ar putea să survină o amînare în căsătorie dacă va trebui să demisionez, o preveni în preajma plecării.

— Nu mă supără pășuirea cîtă vreme îmi rămîi credincios, îi răspunse cu seninătate.

— Mai pui la îndoială fidelitatea mea, scumpo ?

— Nici un moment. Ba sînt gata să jur pe buna-ți credință ca pe lucrul cel mai sfînt de pe lume.

— Poți s-o faci, draga mea. Și acum o ultimă prevenire : în caz că-mi pierd postul, te anunț că mă întorc la vechea profesie. Va trebui să muncesc din greu ca să scot existența. Dar acum, cînd știu că mă zbat pentru tine, sînt absolut sigur de reușită.

Astfel se despărțiră — încrezători în norocul lor și în ziua de mîine, însă nu și scutiți de unele îndoieli ! Pe ale ei, Mary le gonea cu tărie, ca să nu-i adumbrească prin nimic fericirea, deși gîndul că viitorul soț o să piardă onorurile de astăzi o scormonea tare mult. Și Phineas se întreba dacă făcuse un pas înțelept logodindu-se, dar oricum, era hotărît să persevereze. Și chiar de va fi obligat să renunțe la slujbă ca să-și păstreze neafirmarea, o va face fără să șovăie, trudind în avocatură pentru draga lui Mary.

Pînă se ivi un moment să discute cu lordul Cantrip, trecuse de jumătatea lunii decembrie, și cînd începu să-i depene întîmplările petrecute, mai marele său îl opri de la primele fraze, rostind sec și nervos :

— Da, da, am aflat ce năzbîtii ai făcut. Păcat că nu am fost pe aproape, să te pot trage de mînecă.

— De-ați cunoaște Irlanda la fel de bine ca mine ați fi tot atît de nerăbdător să-i întindeți o mînă, pledă Phineas cu un timbru patetic.

— Atunci mă bucur din suflet că o cunosc mai puțin, îi replică celălalt. Am fost și rămîn la principiul că un om poate să-și dovedească utilitatea doar cînd se ține de o singură treabă. Ori, dumneata, Finn, te dispersezi în mod inutil.

— Considerați că ar trebui să demisionez ?

— Nu mă pronunț în această privință. Rămîne la latitudinea dumitale, iar eu voi discuta, se-nțelege, cu Gresham. După cît mi se pare, Monk a demisionat.

— Știu, m-a înștiințat printr-o scrisoare.

— Întotdeauna mi-am zis că vei suferi de pe urma lui. Este foarte deștept și cinstit, nimeni nu gîndește altfel. Dar presimțeam că prietenia lui te pune în primejdie. În fine, vom mai vedea. Îi vorbesc lui Gresham după Crăciun. Deocamdată nu-i nici un zor.

La deschiderea sesiunii parlamentare, tema numărul unu a constituit-o dezertarea lui Monk. Bătrînelul își reluase vechiul său loc pe banca independenților, așezîndu-se, cu totul întîmplător, chiar în fața lui Turnbull, de unde a dat cuvenitele explicații. De la începutul ședinței, cineva din opoziție a lansat întrebarea dacă un membru al guvernului a părăsit postul, și atunci, președintele consiliului de miniștri a răspuns că, într-adevăr, spre marele său regret, un respectabil amic și fost ministru al comerțului a găsit cu cale să-și prezinte demisia, lucru deloc necesar, după opinia dumisale. E drept că stimabilul și onorabilul său prieten nutrește anumite idei cu privire la dreptul de arendare a pămîntului în Irlanda, idei care nu coincid cu ale sale și nici cu ale ministrului răspunzător de Irlanda, însă aceasta nu îl silea nicidecum la o hotărîre precipitată, ci normal ar fi fost s-o amîne măcar pînă la deschiderea sesiunii actuale. După formala ripostă a domnului Gresham, veni rîndul lui Monk să facă unele precizări și, cu prilejul acesta, rosti primul discurs important privitor la revendicările fermierilor irlandezi. Pledînd pentru satisfacerea lor cît mai grabnică, domnia sa arătă că tocmai dorința de a le susține îl îndemnase a-și da demisia, întrucît, ca ministru, n-ar fi avut posibilitatea să apere o asemenea cauză. Printre altele pomeni și despre îndoielile ce-l munciseră în legătură cu înalta sa funcție de care simțise că nu e în stare să se achite cu vigoarea și pricepere cuvenită, datorită vîrstei înaintate și puținei experiențe în treburile de stat.

Dar această mențiune o făcuse în treacăt, principalele argumente axîndu-se pe necesitatea reformei cerută în Irlanda. Cum era de așteptat, cuvîntarea sa îl zădărî pe onorabilul Turnbull, care nu întîrzie să declare că, în

sfîrșit, venise și ziua să fie din nou de acord cu vechiul prieten ce se lăsase ademenit de lingușelile împărțitorilor de măriri pentru ca azi să revină printre confrații independenți ce-l primeau cu brațele larg deschise. Grație sucu-lenței lui intervenții, cît și expunerii bătrînului Monk, ședința fusese extrem de animată. Pe moment, Phineas nu s-a simțit obligat să se justifice în vreun fel, însă, judecînd după cele auzite, nu peste mult, îi venea rîndul și lui. Cu toate silințele domnului Gresham de a se exprima cît mai blînd cu putință, se vedea că era furios pe fostul ministru al comerțului, iar acesta lăsase clar să se întrevadă că avea să propună o reformă la care premierul era de pe acum hotărît să facă obstrucție. Iar dacă flerul său nu-l mințea și se încurcau tare iețele — ajungîndu-se la divergențe acute — soarta lui era desigur pecetluită. Cînd din nou încercă să-i vorbească superiorului de la colonii, lordul Cantrip ridică doar din umeri și clătină capul, ca unul care, vezi Doamne, nu putea să-l ajute.

— Singura mea povață este să uiți tot ce s-a petrecut în Irlanda. Și dacă vei face așa, nimeni n-o să-și mai amintească nimic.

„Ca și cînd asemenea lucruri pot fi uitate", își vărsa focul Phineas într-o scrisoare ce i-o așternu în aceeași seară iubitei lui Mary. Astfel stînd lucrurile, cu siguranță îmi pierd postul, pe care nici nu l-aș regreta, de nu ai fi tu la mijloc".

În acea iarnă se văzuse adesea cu doamna Max Goesler, și atîta îi vorbise despre situația în care se afla, încît ajunsese să recunoască și ea că, în sfîrșit, descifrase misterele guvernării engleze.

— După mine ai perfectă dreptate, amice, îi declarase într-o zi. Cum adică, să fii membru în Parlament și să afirmi că un lucru e negru, cînd el este alb, fiindcă te ispitește salariul ?! Nu, așa nu e cinstit !

Ceva mai pe urmă, cînd tînărul îi spusese că odată ce renunța la slujbă, pierdea și locul în Parlament și, împreună cu ele, salariul, doamna se oferi să-l împrumute cu bani.

— Primește-i ca din partea unei prietene ; doar așa mă consideri, nu ?

— Oricît mi-ai fi de prietenă, tot nu pot să-i accept, pentru că nu știu dacă mai am de unde să vi-i restitui, o refuză Phineas, la care Marie Max Goesler bătu cu piciorul în podele și îl porti să iasă pe ușă.

— Ești un om cu principii, dar nu și cu minte suficientă ca să-ți dai seama că lucrul acesta se poate aranja între noi fără să ne dezonoreze pe careva.

— E deajuns că mi-e rușine de mine, se apără tînărul cu lacrimi în ochi.

Oricîte gînduri și griji i-ar fi încredințat noii lui confidente, despre logodnica irlandeză nu-i suflase un cuvînt, socotind că viața sa din Irlanda nu avea nici o tangență cu cea de la Londra. Și nu numai ei nu-i spusese de Mary Flood Jones, ci nici unuia dintre amici. La ce-ar fi făcut-o cînd atît de curînd trebuia să dispară din mijlocul lor?

În schimb, cu Violet Effingham îi împuiase capul doamnei Max Goesler. De-abia în vremea din urmă abandonase acest subiect, spre mirarea și chiar bucuria prietenei.

— Cum, ți-a trecut? îl întrebase cîndva mirată, observînd că nu mai aduce vorba de ea.

— Da, mi-a trecut, îi replicase complet liniștit.

— Și acum se va mărita cu lordul cel roșcovan și sălbatic?

— Dumnezeu știe! Pesemne că da. Deși o genul de fată care poate să îmbătrînească și singură de-i căsunează cumva că bărbatul pe care-l iubește nu face de ea.

— Dar pe lord îl iubește?

— O, da, în mod cert, afirmă Phineas, dar fără să-i mai zvîrnească inima de durere pe cînd, înaintea plecării în Killaloe, de cîte ori pomenea despre ei, suferea ca un cîine.

Curînd după ședința parlamentară, se întîlni cu Laurence Fitzgibbon și cu Barrington Erle și fiecare îl sfătui într-un fel. Laurence, care întotdeauna îi arătase prietenie — așa cum o concepea el, firește — și niciodată rănchiună pentru că-l înlocuise la conducerea coloniilor, îi vorbi destul de îngrijorat.

— Phineas, măi băiete, dacă ce mi-a ajuns la urechi este adevărat, înseamnă că ești în pom.

— Nu știu ce-ai auzit, dar sînt hotărît să sprijin măsura lui Monk.

— Atunci ești pe cracă, băiete, ce mai încolo și încoace ! S-a zis cu scaunul ce-l ocupi ! Mie, să ți-o spun verde, nu mi-a plăcut nici un pic, deoarece trebuia să dau toată ziua în brînci, după cum pretindea înțepenitul ăla de lord care ai crede că umblă cu umbrela deschisă în el. Pe tine însă pare că te supăra munca, deși te credeam lenevos ca un pisoi siamez.

— Nu, nu m-a deranjat deloc. Dar ce folos că mă așteaptă necazuri !

— Pe toți sfinții că te așteaptă, și uneori mi se face lehamite să aud doar de ele. Numai că tu poți trăi fără nici o durere de cap.

— În ce fel ?

— Întreab-o pe madame Goesler și-ți va da ea rețeta. E plină de gologani...

— Asta știu, zise Phineas.

— În schimb poate nu ai habar că te-ar lua fără măcar să clipească. Oricum, aruncă-i o vorbă. Ascultă-mi sfatul, Phinny, băiete.

Într-un fel, Laurence avea dreptate, fiindcă și el simțise că doamna cu pricina l-ar fi acceptat fără prea mari stăruințe. De asemeni, și banii ei l-ar fi scos din toate necazurile. Dar cum să-i spună amicului că nu concepea un asemenea compromis ?

La puțină vreme, se văzu cu Barrington Erle care, de la primele fraze, îl și luă în primire.

— Rău îmi pare că te-ai agățat de o cauză dinainte pierdută, îi vorbi pe un ton afectuos care aducea cu cel de pe vremuri.

— Mare ghinion, nu-i așa ? zise Phineas cu gîndul să-l dezarmeze.

— Și partea cea mai nenorocită este că te jertfești fără nici un folos, urmă celălalt. N-am pomenit încă un om care s-o fi zbîrcit, cum faci tu, și pe urmă să nu se dea cu capul de toți pereții, conștient că n-a ajutat la nimic.

— Dar ce să fac, Barrington ? Pot să-mi înăbuș convingerile ?

— Convingeri ! îngînă Erle în silă. Dacă m-am temut vreodată de cineva, acela este tînărul deputat cu convingeri. Există atîtea păcate care duc parlamentarii de rîpă. Unul, de pildă, este iute din fire şi-i sare ţandăra cînd nu trebuie. Un altul, bunăoară, e rău de gură. Al treilea nu poate scoate un cuvînt dacă nu s-a documentat o jumătate de sesiune. Al patrulea se gîndeşte numai la sine şi pretinde mai mult decît merită. Al cincilea suferă de comoditate şi nu vine la întrunire de cîte ori este nevoie de el. Al şaselea este un încurcă lume. Al şaptelea îţi toarnă minciuni de nu mai ştii cînd să-l crezi. Am avut de-a face cu toţi. Dar cel mai nenorocit dintre toţi, este individul pătruns de convingeri.

— Iartă-mă Erle, însă nu văd cum nu le-ai avea cînd te ocupi de politică...

— Oare n-ai putea să ţi le formezi pe îndelete, aşa cum au făcut-o şi înaintaşii ? La început ţi-ar ajunge să ştii că eşti liberal, cu cine votezi şi cine te dirijează. În fond la ce-ar mai servi un şef al partidului dacă nu te-ar călăuzi ? Şi crezi că tu şi cu Monk puteţi forma un guvern între voi ?

— De mine nu ştiu ce să zic, dar el sigur nu crede una ca asta.

— Iacă eu nu bag mîna în foc. Numai că ştii ceva, Phineas ? Nu mă sinchisesc nici cît negru sub unghie ce gîndeşte ori ce zice blestematul de Monk. Nici de plecarea lui nu îmi pasă. Le-am spus-o din timp şi lui Mildmay şi ducelui de St. Bungay că nu trebuiau să îl coopteze în guvern. Ştiam de pe atunci c-o ia razna sau, în cel mai fericit caz, o să pună leafa în buzunar şi nu mişcă un deget, aşa cum fac cei mai mulţi radicali. Dar, mă rog, acum a demisionat.

— Într-adevăr, întări Phineas.

— Şi dracu' să-i vegheze cărarea, cum zic eţi voi, irlandezii. Tu însă nu fi aşa de copil să te distrugi pentru o dambla de a lui Monk ! Încă nu-i prea tîrziu să-ţi iei vorba îndărăt. Şi, ca să fiu sincer, Gresham chiar mi-a şoptit ceva în sensul acesta. Omul vrea cu tot dinadinsul să te menţină în guvern, însă, bineînţeles, nu să rămîi şi să votezi împotriva noastră.

— Firește că nu, se arătă tînărul de acord.

— Poate nu știi, dar eu te privesc ca pe un soi de odraslă a mea. Pe mulți am încercat să-i ridic, crezînd că au stofă în ei, însă nici unul nu mi-a dat atîtea satisfacții ca tine. Ai întrecut orice așteptări, și ai tot viitorul în față. Îți dau cuvîntul că în experiența mea de o viață nu am văzut om care să reușească în felul tău.

— N-am să uit niciodată începutul și ce ai făcut pentru mine, îl asigură Phineas emoționat de stăruințele sale însuflețite.

— Și atunci, pentru numele Domnului, nu distruge tot ce-ai clădit pentru o nebunie ca asta! Dealtminteri, chiar în sesiunea ce vine se prevede ceva pentru fermierii tăi irlandezi. Morrison va veni cu propuneri — (Sir Walter Morrison fiind ministrul răspunzător de Irlanda) — și totul va decurge normal; să nu lăsăm treaba pe mîinile unui Monk s-o învîrtească el cum îi place. Asta ar fi aiureală. Ba mai grav, o trădare!

— Monk nu e trădător, Barrington, i-o retează Phineas.

— Mă rog, părerile oamenilor sînt împărțite. Dar ești de acord că o dată ce ai primit să intri în guvern, ai datoria să mergi în pas cu colegii, nu să te abați, decît în cine știe ce împrejurări speciale. Să nu-l mai discutăm însă pe Monk, pentru că nu despre el era vorba. Ci de tine, prietene. Tu nu ai avere în spate. Și nu-ți poți permite să te arunci în necunoscut. Deții un post excelent și ai timp deajuns ca să dregi ce-ai făcut — dacă vei asculta de glasul rațiunii. Partidul nostru n-o să-ți reproșeze niciînd inepțiile debitate de la tribună, cu condiția să te porți de parcă nu le-ai rostit niciodată.

Față de atîta solicitudine și risipă de energie, Phineas nu putu decît să-i mulțumească amicului pentru bunele sale povețe, făgăduind că va reflecta la ele. Ceea ce și făcu realmente, și cu toată seriozitatea, ajungînd la un moment dat să își spună că, de-ar fi fost s-o mai ia de la capăt, l-ar fi lăsat pe bătrînul Monk să plece singur în turneul întreprins în Irlanda și nu s-ar mai fi pretat la niște discursuri pe care un prețuitor de factura lui Erle le cotase drept „inepții debitate de la tribună". Așezat în confortabilul jilț din cabinetul de subsecretar de stat, cu stivele de corespondență într-o parte și tot soiul de docu-

mente oficiale în față — încît avea sentimentul că într-adevăr face parte dintre puținii aleși ce conduceau destinele națiunii britanice, și o dată ce lăsa aceste hățuri din mînă nu le mai apuca pe veci — își dorea din tot sufletul să fi făcut mai puțin caz de independență și să nu fi pretins cu atîta trufie că nici un portofoliu din lume nu i-ar fi putut lega limba. Numai că aceste regrete erau, firește, tardive. Fiindcă știa că n-o să îndure săgețile care aveau să îl sfîrtece în securda în care ar fi votat împotriva legii propusă de Monk. Puteau liberalii să-l ierte și să șteargă „inepțiile" cu buretele. Dar se găseau ochi ca să citească rapoartele, gazetari ca să scrie articole și deputați care să vină cu ele în Cameră, fluturîndu-le în chip de odioase denunțuri.

În această derută morală, îl surprinse o scrisoare din partea părintelui. Deși priceput în medicina ce-o practica și, în genere, destul de bine inițiat în dichisurile parlamentare, doctorul era atît de novice, încît, pentru el, întrunirile din Irlanda însemnaseră un succes al feciorului și nimic mai mult. Ca demnitar, Phineas trebuia să țină discursuri și, după cîte aflase, vorbise frumos și convingător. Așa că se bucurase enorm. Nu-l interesa însă dreptul de arendare a pămîntului, care constituise miezul cuvîntărilor sale, și chiar îi mărturisise lui Monk ca nu înțelege prin ce sînt nedreptățiți fermierii. Dar cum acesta era ministru, iar fiul său deputat, de bună seamă cunoșteau mai bine ei dînsul interesele țării. De unde să-i treacă lui prin minte că feciorul își periclitase situația prin vizitele făcute și frumoasele lui declarații, cînd nici el și nici ilustrul însoțitor nu-i strecuraseră nici cea mai vagă aluzie ? De-abia cînd îi deschise cineva ochii, întrevăzuse primejdia și, îngrozit, pusese mîna pe pană.

„Știu că nu este cazul să mă amestec, îi scrisese băiatului, însă nu-mi vine a crede că într-adevăr ai de gînd să demisionezi din postul pe care îl ai. Iar în cazul că mergi mai departe pe calea ce ai apucat-o, mi se spune că nu ai de ales.

Dragul meu, roagu-te, gîndește la ce ai să faci, pentru că mi se pare o enormitate să pierzi tot ce ai dobîndit. Și pentru ce toată paguba ? Pentru nimic."

Odată cu medicul, îi trimise și Mary o scrisoare, poate nu atît din proprie inițiativă, cît influențată de doamna Finn care, într-o discuție cu ea, știuse cum s-o tragă de limbă ca să afle despre intențiile fiului și totodată s-o sperie de ideea lui.

— Cum adică să-și dea demisia, pentru numele lui Dumnezeu sfîntul ? Ca să piardă două mii de lire pe an ?

— Ca să-și păstreze libertatea opinici, îi replicase Mary, făloasă.

Era mîndră de cunoștințele dobîndite în cele cîteva dialoguri cu Phineas și se credea capabilă să răspundă nu la o simplă întrebare ca asta, ci la multe altele, privitoare la politica Angliei.

— Baliverne ! spumegase îngrijorata lui mamă. Să văd cu ce o să te țină pe tine și chiar pe el de l-o împinge diavolul să dea cu piciorul la slujbă.

Și, răpusă de disperare, doamna Finn se pornise pe plîns, pe cînd Mary se grăbi să-i scrie iubitului, rugîndu-l, în numele tuturor, să nu ia o hotărîre pripită. Numai de nu o și luase pînă la ceasul acela !

Întors pe dos de apelurile de acasă, Phineas alergă să se sfătuiască din nou cu doamna Max Goesler, deși, dintre toți povățuitorii din jur, era singura care-l împingea spre demisie.

— În definitiv la ce mare lucru renunți ? Domnul Gresham ca mîine poate să cadă, și atunci unde ți-e postul ?

— Deocamdată nu se întrevede o schimbare a guvernului, observă tînărul destul de încurcat.

— Pe moment nu, dar cine are vreo siguranță ? Mai deunăzi nu a picat domnul Mildmay, cu puțin înainte lordul de Terrier, și tot de curînd, lordul Brock ?

Phineas se sili să-i explice că trei dintre cei patru dregători menționați erau liberali, ca și el, astfel încît ar fi putut să dețină o funcție pe timpul cît fuseseră la putere.

— Să fiu gentilom și în Parlamentul englez nu m-aș preta să fac pe slujbașul în nici un guvern, se pronunțase doamna emfatică.

— Și ce să facă un om lipsit de mijloace ? o întrebă el rîzînd colțuros.

— Un asemenea om se luptă cu sărăcia numai atunci cînd *el* o dorește, îi replicase cu subînțeles.

Peste puțin, cînd plecă, Phineas își puse întrebarea dacă nu cumva vizitele sale în Park Lane o puneau în pericol pe Mary. Ar fi fost un netrebnic — ba chiar un ticălos de cea mai abjectă speță — s-o părăsească, însurîndu-se cu doamna Max Goesler. Dar idealurile sale politice nu erau mai presus de loialitatea față de Mary ? Trădînd-o pe ea, nu se dovedea credincios lor ? Numai în felul acesta ar fi putut să-și asigure independența în Parlament. Și dacă, într-o bună zi, după ce toate se vor fi perindat, un biograf s-ar apuca să-i scrie viața și faptele sale politice, ar avea infinit mai multe de spus despre modul cum își păstrase locul în Parlament decît despre respectarea logodnei cu domnișoara Mary Flood Jones. Indiscutabil, o mînă de oameni, care îi cunoșteau pe amîndoi, îl vor judeca rău pentru purtarea față de ea. Însă tot restul lumii nu avea cum să-l osîndească. Iar cînd va rosti cuvîntări fulminante, de pe banca independenților, știindu-se ocrotit de averea încîntătoarei soții, și în același timp va oferi supeuri de gală în vila din Park Lane, nu-l va lăuda societatea în gura mare ?

Pradă acestor gînduri, străbătu drumul pînă în Downing Street, și cînd ajunse în cabinet găsi pe birou o invitație de la lordul Brentford.

CAPITOLUL LXVIII

COALIȚIA

PLICUL SOSIT de la lordul Brentford îl surprinse peste măsură. Din ziua conflictului, cînd bătrînul îl mustruluise pentru duelul cu Chiltern, învinuindu-l de-o conduită cît se poate de reprobabilă, nu mai pusese piciorul în reședința din piața Portman. Și nu fiindcă s-ar fi socotit cu ceva vinovat în toată întîmplarea cu Chiltern, ci dintr-o intimă convingere că părintele acestuia n-o să-l primească și nici n-o să-l ierte vreodată. Ca acum

să se trezească din chiar senin cu o invitație extrem de politicoasă, prin care era poftit să cineze cu nobilul ce se considerase jignit. Scrisul aparținea Laurei Kennedy, dar cuprinsul fusese în așa fel ticluit ca să pară că vine din partea tatălui. După momentele de uimire, tînărul așternu două rînduri, exprimîndu-și adînca sa mulțumire pentru onoarea de a sta la masa lordului Brentford.

Lunile de iarnă trecuseră, era martie și, în tot acest lung interval, nu o zărise pe lady Laura. De nu i-ar fi văzut scrisul, nici nu visa că este în Londra. Auzise că nu s-a întors la soț și că o bună parte din iarnă o petrecuse împreună cu tatăl, la Saulsby, unde se părea că le ținuse tovărășie și Chiltern.

Toată lumea vorbise de separarea soților Kennedy, jumătate declarîndu-se împotriva nevestei — care, deși nu întru totul necredincioasă, își neglijase îndatoririle casnice — pe cînd cealaltă jumătate îl condamnase pe Kennedy, decretîndu-l un zbir care n-ar fi putut face casă cu nici o femeie. Ieșise și un zvon potrivit căruia lady Laura ar fi fugit cu un iubit, de la petrecerea ducelui de Omnium, la care, anumiți indiscreți mai adăugaseră înfloritura că, odată cu ea, dispăruse și un subsecretar de stat neînsurat. La auzul trăsnăii, Chiltern arătase niște colți așa de ascuțiți că oamenii intrașeră în răcori și se temeau s-o mai difuzeze. Dealtfel cei mai cu cap își dăduseră seama că era vorba de o calomnie, întrucît Laura Kennedy se afla la moșia din Saulsby, cu lordul Brentford. Oricum, clevetcala încetase, iar Phineas nu mai aflase nimic despre fosta lui bună prietenă. Nici pe Kennedy nu-l văzuse de la întoarcerea în metropolă. Deși membru în guvern, acesta nu se arătase la față nici la deschiderea sesiunii parlamentare și nici la următoarele ședințe ale cabinetului.

Se scrisese în ziare cum că onorabilul gentilom fusese împiedicat de o boală. Însă lumea zicea că nu suportă să apară în public de cînd îl părăsise soția. De-abia în zilele de pe urmă se ivise la Londra, iar la prima întrunire a guvernului se înfățișă cu demisia. Evenimentul nu a prilejuit nici un comentariu în Cameră ; numai colegii l-au

discutat între ei, atribuindu-l sănătății precare, în timp ce adunarea l-a numit ca înlocuitor pe același mult lăudabil lord Mount Thistle, fostul Sir Marmaduke Morecombe, care gospodărise Ducatul de Lancaster înaintea ungerii moșierului Kennedy.

De mare ajutor este pentru un prim ministru o coadă de topor pe care s-o folosească după nevoie, deși, când se vede la preț, coada se mai ridică și cu pretenții, întocmai cum se întîmplă cu lordul Mount Thistle, care ceru doar coroana unui viconte ca să se întoarcă la augustele întruniri ale cabinetului ministerial.

După reglementarea acestei chestiuni delicate și chiar înaintea mesei de la lordul Brentford, Phineas avu parte de „bucuria" de a se întreține din nou cu onorabilul Kennedy. Totul se datorase hazardului sau mai bine zis ceasului rău care i-l scosese în cale pe culoarele Parlamentului, și încă atît de aproape încît, a-l ocoli, însemna ostilitate pe față. Răsărit la numai doi pași, Kennedy citare încurcat, și atunci celălalt, mai cu prezență de spirit, îl salută amical, cu intenția să-și vadă mai departe de drum. Numai că după ce se spărsese gheața, ex-cancelarul de Lancaster păru dintr-o dată cu chef de vorbă.

— Dacă nu te reclamă vreo treabă, aș vrea să discutăm, Finn, îi zise pe cît putu mai amabil.

— Deocamdată nu am nimic important de făcut, îi răspunse tînărul cu naturalețe și, în secundele următoare, bogătașul îl luă la braț și porni cu el.

— Desigur că ești la curent cu nenorocirea ce mi s-a întîmplat, îi spuse patetic.

— Da, am aflat-o, recunoscu Phineas.

— Toată lumea o știe, și asta e o latură dintre cele mai neplăcute, se căină Kennedy.

— Dar increntă, observă celălalt. Oricum mi-a părut tare rău cînd am auzit... deoarece amîndoi mi-ați fost buni prieteni.

— Da, da, am fost. Cu ea te mai vezi ?

— Nu am văzut-o din iulie — de la petrecerea ducelui de Omnium...

— Aa, da ; ziua în care m-a părăsit, vorbi cu glas sec și înăbușit.

— Mîine am să cinez la lordul Brentford și probabil am s-o întîlnesc.

— Da. Se află în oraș. Am văzut-o chiar ieri în trăsura tatălui ei. M-a părăsit fără nici un motiv, bombăni încruntat și sumbru.

— Eu nu mă pot pronunța în această privință, se trase tînărul deoparte.

— Da, da. N-a avut nici un motiv să mă lase, urmă Kennedy cu otravă în glas.

Auzindu-l, Phineas își aminti fără voie de tot ce-i istorisise lady Laura și se gîndi că nici o femeie nu avusese temeiuri mai serioase decît ea să plece de acasă.

— Natural, au existat lucruri care nu-mi conveneau și i-am spus-o, reluă moșierul.

— Îmi închipui că așa se întîmplă îndeobște, rosti junele mai mult ca să nu tacă.

— Dar femeile sînt datoare să ia în seamă observațiile soților.

— Așa o fi, însă cred că nu prea le place, își dădu celălalt cu părerea.

— Oare în viață avem parte doar de plăceri ? Eu unul n-am constatat-o. Sau îți închipui că ar fi bine să ne desfătăm veșnic cu ele ? se înfierbîntă Kennedy. Și pe urmă tăcu. De-abia spre capătul holului deschise iar gura, vorbind ceva mai domolit. Nu la tihna mea mă gîndesc, cît la numele și la purtarea ei. Unica și cea mai bună formulă este să revină la mine.

— Daa,... poate... bîigui Phineas.

— Nu s-a legat să împartă viața cu mine la bucurie cît și la necaz ? rosti cu acră solemnitate.

— Însă nepotrivirea de caracter duce întotdeauna la.. însfîrșit... înțelegi ce vreau să spun...

— Dorința mea este să vină înapoi, o țin Kennedy pe-a lui. Pentru asta nu aș vrea să recurg la justiție — cel puțin deocamdată. De aceea poate i-ai duce o solie din parte-mi care să se adreseze și lordului.

Dintre toți mesagerii la care putea să recurgă, el era cel mai nepotrivit, reflectă cel rugat, fără să prindă de veste că alegerea lui avea și un anumit tîlc, în sensul că, trimițîndu-l, Kennedy voia să-i dea soției de înțeles că

își retrage acuzația ce-l umbrise cîndva. Manevra însă nu prinse, deși Phineas nu i-o sesizase ; dar hotărî să-l refuze pe simplul motiv că nu-i convenea să facă pe purtătorul lui de cuvînt.

— Te-aș servi cu dragă inimă dacă mi-ar sta în putință, dar nu sînt omul care să-l abordeze pe lord într-o chestiune atît de spinoasă. De cînd a aflat că m-am bătut în duel cu feciorul lui, s-a supărat foc pe mine.

— De, și eu am auzit de duel, spuse Kennedy înerun-tîndu-se aprig, pentru că-i reveni în minte duplicitatea soției.

— Cunoaște toată lumea povestea, dar lordul a luat-o așa de tragic că a rupt-o cu mine. De aceea nu îndrăznesc să mă amestec, vorbindu-i de dumneata. Mă gîndesc, însă, că aceeași mediație ar putea-o face cumnatul dumitale. De ce nu te adresezi lui ?

— Să-l rog pe Chiltern ? Niciodată în viață ! Dealtfel îl cred în stare să-mi dea cu bastonul în cap.

— Atunci du-te la lord, îi sugeră Phineas.

— Am fost, însă nu m-a primit.

— Scrie-i.

— Am făcut-o, dar mi-a trimis scrisoarea nedesfăcută, mărturisi otrăvit.

— Scrie-i soției dumitale.

— Și asta am făcut-o, cerîndu-i să se întoarcă la mine, și mi-a răspuns doar atît : „Îmi este cu neputință." Însă legea divină o silește, iar cele făcute de oameni nu o împiedică, ci din contră. Această idee aș dori să le fie tălmăcită de cineva mai pe larg și cu mai multă convingere decît aș reuși într-o simplă scrisoare.

Ca să scape de el și să pună capăt pisălogelii, Phineas făgădui să-i strecoare un cuvînt Laurei. Și cu aceasta, se despărțiră.

La intrarea în salonul lordului Brentford, constată că erau de față, pe lîngă lady Laura, lordul Chiltern, Barrington Erle, lordul și lady Cantrip. În schimb, bătrînul lipsea.

— Tatăl dumitale nu vine ? o întrebă pe lady Laura după ceremonialul saluturilor.

— Cu toții sîntem în așteptarea lui și nu ne dăm seama de ce zăbovește așa mult. Ce s-a întîmplat cu el, Oswald ? se adresă fratelui.

— A venit cu mine acum o jumătate de oră și pesemne că nu se schimbă cu iuțeala mea, explică Chiltern.

Din spusele sale, Phineas deduse că tatăl și fiul se aflau în relații bune, grăbindu-se mai apoi la concluzia că și logodnicii aveau să se împace — dacă nu o făcuseră între timp. Și la gîndul acesta simți o înțepătură în inimă — o senzație asemănătoare cu aceea resimțită după o cumplită migrenă, cînd, deși durerea cea mare a dispărut, parcă mai rămîn niște ghimpi neplăcuți.

La puțin timp apăru și lordul, cerîndu-și scuze în dreapta și în stînga pentru întîrzierea cu care venise.

— Chiltern m-a tîrît după el pînă ce s-a pornit pîrdalnicul ăsta de vînt care m-a înghețat pînă în măduva oaselor. Dacă recunosc o virtute a tinereții și totodată un farmec al ei este că nu se sinchisește de vîntul răsăritean.

Jovialitatea bătrînului îi întări credința lui Phineas că logodnicii se împăcaseră și din nou simți acel spin ce-i amintea de vechea durere. Draga de Violet ! Rămînea visul de-a pururi neîmplinit ! Dar la urma urmelor, Violet nu avea duioșia, feminitatea și lipiciul micuței Mary Flood Jones, care la un loc îi dădeau un farmec neegalat de vreo altă tînără !

După ce lordul își prezentă scuzele de rigoare, repetîndu-le mai ales în fața soției lordului Cantrip, singura doamnă aflată acolo, afară de fiică-sa, veni către Phineas și-i strînse mîna cu deosebită afecțiune. Apoi, luîndu-l de braț, îl conduse către o fereastră, unde-i vorbi cu prefăcută severitate.

— Ocupă-te mai departe de colonii, tinere, și nu te vîrî în complicații cu Europa — mai ales ca aceea din Blankenberg, îi zise, făcînd aluzie la orășelul în care se duelase cu Chiltern.

— De asta puteți să fiți sigur, promise Phineas.

— Și lasă toate conflictele armate pe seama Ministerului de Război, urmă lordul cu simulată gravitate. După care, zbîrciturile i se încrețiră în zîmbetul cel mai blînd

și cu o căldură firească îi spuse : Am auzit multe de la ultima noastră întîlnire, așa că îmi retractez o bună parte din cele afirmate. Totuși, duelul este o prostie. Și acum, haide. Masa este servită.

Contele se îndreptă spre sufragerie la braț cu lady Cantrip ; soțul acesteia o conduse pe lady Laura ; Barrington Erle merse de unul singur, iar Phineas se alătură lordului Chiltern cu care schimbă cîteva vorbe.

— După cîte observ, o duci bine cu tata... ?

— Într-un fel, da, confirmă Chiltern, deși nimeni nu știe cît va dura pacea, mai ales că-mi pretinde trei chestii iar eu n-am de gînd s-o fac pe nici una.

— Și care sînt cele trei dorințe ale părintelui ?

— Să intru în Parlament ; să mă fac fermier ; să vînez doar în comitatul lui. Prima, m-ar scoate din minți, a doua, m-ar ruina și a treia ar face un rob din mine.

Despre însurătoare nu-i pomeni însă.

Cu toți comesenii, Phineas era sau fusese în raporturi de strînsă prietenie. Pînă și lady Cantrip îi arătase extremă bunăvoință de cînd lucra sub oblăduirea lordului Cantrip. Pentru soțul ei, însemna multă liniște să aibă ca subaltern și reprezentant în Cameră un om de încredere care, pe deasupra, îi era și simpatic și, în consecință, doamna făcea tot ce-i ședea în picere să i-l apropie mai mult decît o cereau relațiile de serviciu. Aceeași rîvnă o vădise și cu Laurence Fitzgibbon. Dar în zadar. Fostul subordonat al lordului Cantrip se ospătase la mesele oferite, băuse din plin, îi primise îndatoritoarele acte de amabilitate, însă fără a da cuvenita revanșă. Pe cînd Phineas dovedise altă recunoștință, se comportase ireproșabil, executînd tot ce i se ceruse, pînă la ivirea absurdei aventuri din Irlanda.

— Am știut că vom întîmpina neplăceri din clipa cînd l-au adus în guvern pe unul ca Monk, spusese lady Cantrip cu ciudă în fața soțului.

Invitații lordului Brentford erau puțini la număr și toți prieteni buni de-ai lui Phineas, precum s-a mai spus, încît nu se putuse aștepta la nimic pînă cînd nu simți o adevărată coaliție îndreptată împotriva lui.

În clipa cînd slugile se retraseră, rămînînd între ei, subit discuțiile încetară și, după o scurtă tăcere, lordul răsări cu întrebarea .

— E adevărat că Monk își va susține în continuare propunerea ?

După privirile schimbate între ei, era clar că totul fusese aranjat dinainte și fiecare își cunoștea rolul.

— Firește că și-o va susține, răspunse Barrington Erle.

— Cum de nu, întări lordul Cantrip.

— Și Gresham se va opune ? vorbi din nou lordul.

— Cu siguranță, ripostă Barrington Erle.

— În mod absolut cert, completă lordul Cantrip.

— L-aș considera nu știu cum dacă nu s-ar împotrivi, se amestecă lady Cantrip.

— Gresham e ultimul om de pe lume care să accepte ceva cu forța, rosti lady Laura.

După această primă rafală, care-i deschise ochii eroului nostru, lordul se interesă cîți susținători va avea Monk în Cameră.

— Totul atîrnă de curajul conservatorilor, opină Barrington Erle. Dacă vor îndrăzni să voteze în sprijinul unei măsuri pur democratice, doar ca să ne facă nouă bucata, e foarte posibil să ne dea peste cap.

— Dar oamenii noștri ce-au de gînd ? întrebă lordul Cantrip.

— Mai bine te-ai adresa lui Phineas Finn decît mie, zise Barrington. Și atacul se declanșă pe față.

A urmat o jumătate de ceas extrem de penibilă pentru tînărul invitat, deși multe din cele rostite l-ar fi putut pe drept măguli. Din spusele lordului Cantrip, toți erau dornici să-l păstreze în mijlocul lor — „afară de unul sau doi, pe care nu-i pot numi, însă ard să-ți ia locul", intervenise Barrington Erle, scontînd că antipatia lui Phineas pentru unul ca Bonteen sau alți deputați ar fi la fel de precumpănitoare în dorința de a-și menține postul ca și stima arătată de Cantrip. Bătrînul lord declară că nu-i venea pur și simplu a crede ca tînărul său prieten să se lase condus la pierzanie de o iluzie deșartă ca aceea pe

care o nutrea. Pentru ca mai pe urmă, lordul Cantrip să-i desiușească legea nescrisă după care se călăuzeau demnitarii. Un om în slujba guvernului și într-un post care-i cere a munci pe cît de mult pe atît de bine spre mulțumirea sa ori a cauzei, nu trebuie să mai investească suflet și în altele.

Este de așteptat de la unul ca Sir Walter Morrison să depună sîrg și interes în chestiunea dreptului de arendare a pămîntului în Irlanda — precum o și face, desigur — la fel cum Phineas Finn se zbătea pentru interesele din Jamaica, din Canada ori din alte colonii.

Barrington Erle pedală pe loialitatea față de propriul partid, descriind totodată avantajele slujbelor diriguitoare în culorile cele mai luminoase.

La urmă de tot, se auziră și glasurile femeilor, care veniră, după părerile noastre, cu argumente mult mai convingătoare decît ale bărbaților.

— Am fost așa de fericiți să te avem lîngă noi, rosti lady Cantrip, privindu-l implorător și aproape cu dragoste.

— Domnul Finn știe prea bine cît de mult m-a bucurat intrarea sa în Parlament, cît am crezut în deplina lui reușită și cît de mîndră am fost de ea, declară lady Laura.

— Dacă ne părăsește, îl vom jeli ca pe un înger căzut, urmă lady Cantrip.

— Nu știu dacă l-aș plînge, se amestecă ocalaltă, însă plecarea lui m-ar mîhni peste măsură de mult.

Ce trebuia să răspundă la rugăminți atît de măgulitoare și insistente ? De-ar fi putut să se strecoare fără să spună un cuvînt, ar fi făcut-o mai mult decît bucuros. Dar simțea că era obligat la o replică. Și ca urmare o dădu — destul de slăbuță și deci incapabilă să convingă, însă doajuns de clară ca să le dea de înțeles că, odată pornit pe acest drum, nu mai putea să se întoarcă și, ca atare, trebuia să voteze în favoarea măsurii propusă de Monk. Cum adică nu mai avea cale de întoarecre ? se repeziră lordul Cantrip și Barrington Erle. Ba putea foarte bine să dea înapoi. În primul rînd, nu vorbea în Cameră și apoi votul pe care-l va da partidului său va trece ca și neobservat. Natural, nu era exclus să fie ocărît de o

gazetă sau două. Dar ce însemnau aceste atacuri pentru oameni cu poziție în stat ?.

Esențialul era că partidul va fi alături de el, și în aceasta își va găsi consolarea. La capătul însuflețitelor pledoarii, Phineas răspunse că va mai reflecta — însă cu o voce atît de șovăielnică și pierită, încît bărbații prezenți crezură că, în fine, l-au cîștigat. Doar femeile se arătară de altă părere.

— Oricine ce ar spune, cînd va sosi clipa, va face exact ce consideră că e drept, îi declară ceva mai tîrziu lady Laura părintelui ei. Să nu uităm încă că ea îl iubise — ori poate îl mai iubea.

— Mi-e teamă că-i un caiu, vorbi lady Cantrip cînd rămase numai cu soțul.

— Se poate, însă unul capabil să care o mare povară la deal, îi replicase acesta.

— O fi în stare, nu zic, dar și cînd se opintește catîrul, nimic și nimeni nu-l mai urnește din loc, conchise ea judecîndu-l fără de milă. Numai că lady Cantrip nu îl iubea.

Înaintea plecării, tînărul găsi un moment prielnic pentru a-i vorbi Laurei după cum îi făgăduise fostului ei soț.

— Ți-a spus că vrea să mă întorc ? Niciodată, niciodată, niciodată ! îi răspunsese sculturîndu-se îngrozită.

— Sper să nu fii supărată pe mine fiindcă ți-am pomenit despre asta.

— Cum aș putea cînd el ți-a cerut-o ?

— Nu m-a lăsat pînă nu i-am promis că-ți voi vorbesc.

— Spune-i că așa ceva nu-i posibil. Dacă socotește că am vreo îndatorire de care mă pot achita de aici, de unde mă aflu, să mi-o comunice și mă voi sili s-o duc la îndeplinire. Îl recunosc încă de soț, în virtutea legămîntului încheiat. Dar nici acest legămînt nu mă poate sili să trăiesc alături de el. Prezența lui m-ar ucide !

Cînd, curînd după aceea, Phineas se revăzu cu Kennedy și-i redă cele spuse de lady Laura, moșierul îi ripostă cu glas dur și amar :

— În cazul acesta, apelez la justiție. Nu i-am făcut nimic de care m-aș rușina, dar asta nu-mi va atenua

teribila neplăcere de a-mi expune viața familială prin curțile tribunalului și a deveni subiect de comentarii al ziarelor. Totuși, bărbatul este dator să îndure toate acestea, și poate mai mult, pentru a-și revendica drepturile și a împlini voia lui Dumnezeu.

Și în aceeași zi se duse la avocat și-i dădu dispoziții să înceapă demersurile în vederea repunerii sale în drepturile de soț.

CAPITOLUL LXIX

ISPITA

PROIECTUL DE LEGE conceput de Monk s-a citit pentru prima oară în Cameră înainte de Paști, cînd Phineas îi mai păstra încă slujba. O singură dată avusese ocazia să-i vorbească premierului despre situația în care se afla și, spre marea-i surprindere, acesta se arătase amabil și plin de bunăvoință, deși se știa ce riguros este în asemenea chestiuni și cît de teribil îl supără orice abatere de la supunerea pe care i-o datorau toți în calitatea sa de șef al partidului.

— Lucrul cel mai cuminte e să rămîi pe locul de acum și să nu întreprinzi nici o acțiune ireparabilă pînă nu ai ajuns la o hotărîre definitivă, îl sfătuise primul ministru.

— Mă tem că am luat această decizie, îi replicase finanțul nostru.

— Oricum, tot nu se poate face nimic pînă după sărbătorile Paștelui, și atunci nu se știe cum va evolua situația. Îți recomand insistent să rămîi alături de noi, iar în cazul cînd nu ai de gînd să-mi urmezi povața, nu ai decît să te înfățișezi cu demisia la mai marele dumitale înainte de a lua cuvîntul în Cameră și de a vota împotriva noastră. Caută-l pe onorabilul Monk și mai discută o dată chestiunea cu el.

Să fi scontat premierul că Monk ar renunța la proiectata reformă, impresionat de răul ce avea să i-l prici-

nuiască lui Phineas şi la gîndul acesta să-i fi dat sfatul din urmă ? Se prea poate. Dar atunci se înşela.

După întrevederea cu domnul Gresham, Phineas primi această scrisoare de la logodnică.

Floodborough.

„Scumpul meu Phineas,

iată-ne revenite din Killaloe în cuibul nostru de aici, unde intenţionăm să rămînem pînă la toamnă. După despărţirea de surorile tale, mi se pare totul pustiu împrejur, dar în singurătatea de aici am să cuget mai mult la tine.

Ascultîndu-ţi îndemnul, m-am apucat să-l citesc pe Tennyson şi poemele sale m-au făcut să-mi închipui că aş putea să devin o replică a Marianei de nu aş avea siguranţa întoarcerii tale. Însă la gîndul acesta, gonesc tristeţea ce caută să mă copleşească în acest sălaş izolat şi chem în el soarele şi bucuriile dragostei împlinite. Aseară am stat la fereastră şi am încercat să-mi închipui ce s-ar petrece cu mine dacă mi-ai spune că nu mă mai vrei, şi am căzut într-o asemenea disperare, încît am plîns minute în şir. Dar cînd această melancolie romantică este numai închipuire şi îndărătul ei palpită bucuria luminoasă şi vie, lacrimile-s plăcute şi nu te ard.

Dar ajunge cît am vorbit despre mine. Acum să-ţi relatez cîte ceva despre ai tăi.

Fără îndoială, sînt tare amăriţi gîndindu-se la demisia pe care vrei să ţi-o dai. Doctorul şi-a arătat prea puţin reacţiile ; totuşi l-am făcut să recunoască pe faţă cît de minunat este să te jertfeşti pentru o idee, aşa cum faci tu. Nu m-am lăsat pînă cînd nu i-am smuls asentimentul în această privinţă şi, pînă la urmă, mi l-a dat, dragul de el. Doamna Finn înţelege mai anevoie, însă cu timpul îşi va da seama că ai dreptate. Îşi face griji mai mult pentru mine, iar cînd i-am spus că pot să aştept şi douăzeci de ani la nevoie, mi-a replicat că nu ştiu ce înseamnă aşteptarea. Dar eu sînt gata s-o fac, şi chiar fericită, fără

să mă compar niciodată cu Marianna. Te asigur, iubitule, şi te rog să mă crezi. Fetele sînt ori abătute ori mîndre din pricina dragostei. Eu mă înscriu în cea de a doua categorie. Mă fălesc cu tine şi cu faptele tale, şi trăiesc în credinţa că vei face numai ce trebuie.

Îmi voi imagina toată viaţa că ai fi ajuns prim ministru şi nu doar un demnitar ca lordul Cantrip. Cît despre maică-mea, oricît m-am silit să-i deslușesc situaţia, nu înţelege, şi pace. O ţine pe-a ei, că nici un tînăr în prag de însurătoare nu are voie să demisioneze de oriunde ar fi. Sărăcuţa de ea! Cîteodată mai spune şi ciudăţenii dintr-astea !!

M-ai rugat să-ţi scriu despre toate, şi iată, ţi-am împlinit voia. Uneori stau de vorbă cu săteni de pe aici şi caut să le explic cum o să fie cu dreptul de arendare a pămîntului. Deunăzi, Mike Dufferty — un moşneag pe care nu ştiu dacă ţi-l aminteşti — m-a întrebat de va mai plăti dijmă, ca şi pînă acum. Şi cînd i-am răspuns „da", a clătinat cu mîhnire din cap. Bine ziceai, dragul meu, că nu trebuie să te aştepţi la înţelegerea oamenilor atunci cînd le faci un bine.

Ţi-am primit scrisorelele, două la număr — una cuprinzînd şapte vorbe, iar cealaltă, nouă, domnule subsecretar de stat ! Dar cuvîntul cel de pe urmă preţuia cît o sută obişnuite.

Ce plăcut e să expediezi scrisori fără să plăteşti taxe poştale, fără să treci adresa, ci să menţionezi doar un nume vestit într-un colţ. De cîte ori îmi aduce factorul cîte o epistolă de la tine, are aerul că nu ştie dacă e un răvaş de dragoste sau o sentinţă judecătorească de exilare în Botany Bay [1].

Dacă le-ar vedea conţinutul atît de lapidar, cred că nu ar avea o părere prea bună nici de îndrăgostitul Phineas, nici de subsecretarul de stat, Finn.

Dar eu îi preţuiesc pe amîndoi. Ţi-o jur. Şi nu te admonestez. Atîta vreme cît voi primi două, trei vorbe drăgăstoase şi dulci, mă declar mai fericită ca o regină. O, de ai şti ce-i în sufletul meu ! Însă n-o vei afla nici-

[1] Loc de exil în Australia, denumit după golful cu acelaşi nume din Noua Galie de Sud.

odată. Bărbatul e prins de atîtea obligații, că nu are timp să pătrundă acest mic univers.

Cu bine, iubirea mea. Oricare îți va fi hotărîrea, sînt sigură că este înțeleaptă.

A ta, cu toată dragostea,
Mary F. Jones."

La citirea scrisorii, Phineas s-a simțit așa măgulit și încîntat că nici față de el nu-i venea s-o mărturisească. Ce plăcere și satisfacție mai mare decît această sinceră mărturie de încredere din partea iubitei, concepută cu o gingășie și o dragoste de care nici o altă femeie nu s-ar fi dovedit în stare. Scumpa lui Mary, cîtă simțire îi arăta! Iar el să mai cocheteze cu gîndul de a renunța la o făptură atît de dulce și devotată? Niciodată n-o va mai face. Și totuși, cu fiecare zi ce trecea, își dădea tot mai limpede seama că nu s-ar fi cuvenit să dea curs acestei iubiri. Cu metehnele pe care le avea, trebuia s-o ocolească pe față, chibzuind la binele ei, cum la fel ar fi trebuit să-l evite pe Monk, gîndindu-se la binele său. Însă nu cumpănise deajuns la nici una, și acum zarurile erau aruncate.

Cu prețioasa misivă în buzunar, în aceeași zi merse la grajdurile unde își ținea calul de promenadă și anunță că nu-l va mai folosi.

Proprietarul nu păru deloc supărat, explicîndu-i că onorabilul Howard Maclcod, de la Trezorerie, o să-l ia chiar din ceasul acela. La plecare, finărul nostru îi trase o înjurătură domnului Howard Maclcod care tocmai își începuse gloriosul urcuș în viața mondenă, pe cînd el, Phineas Finn, și-l sfîrșea.

Cum era simbătă, și deci nu zi de birou, o porni către piața Portman. Își reluase vechea deprindere de a se vedea cu lady Laura pe care deseori o găsea în compania lui Chiltern, din nou revenit în casa părintească. Însă de astă dată o află singură și tare amărîtă. De cîteva zile lordul primise o scrisoare, prin intermediul avocatului său, în care Kennedy reclama întoarcerea soției acasă, și de atunci întreaga familie era întoarsă pe dos. Lordul clocotea de mînie, Chiltern aruncase vreo două aluzii

„să dea ochii" cu Kennedy, iar lady Laura se frămînta cum să scape de urmăririle soţului. Unica posibilitate ar fi fost doar să plece în străinătate, şi despre aceasta începu să vorbească cu Phineas.

— Numai părăsind ţara îi scap printre degete şi pînă la urmă aşa am să fac. Mă bate gîndul să mă staţionicesc la Dresda, unde va veni şi papa în vacanţele Parlamentului.

— La Dresda ? Ar fi teribil de monoton, obiectă musafirul.

— Şi ce importanţă mai are monotonia cînd eşti la necaz ? Aa, cînd te alintă norocul şi totul îţi merge strună, monotonia te supără, recunosc. Dar cînd te loveşte năpasta, nici n-o mai iei în seamă. Ba chiar te complaci în ea.

— Oricum, e tare greu s-o iei din loc de nevoie, zise el.

Şi o vreme tăcură, fiecare furat de propriile preocupări. Nu simţea şi el aceeaşi nesuferită apăsare la ideea că trebuia să dispară ? Îşi spuse în sine, ca apoi să rostească :

— E ciudat, nu-i aşa, că amîndoi vom pleca deodată.

— Dumneata de ce ? îl întrebă cu mirare.

— Pentru că aşa am decis. Odată ce părăsesc slujba, renunţ şi la locul din Parlament. Dar acolo am intrat cu nădejdea să capăt un post, ori ce sens ar avea să rămîn după ce mi-am împlinit visul şi mai tîrziu l-am văzut năruindu-se ?

— Dar vei trăi în continuare la Londra, nu, domnule Finn ?

— Cred că nu. După cîte mi-a fost dat să petrec aici, n-aş mai fi fericit, şi de aceea mă bate gîndul s-o pornesc către Dublin, unde m-aş descurca mai uşor şi cu cheltuială mai mică. Am să m-apuc de avocatură, deşi mă aştept la o droaie de greutăţi, fiindcă pornesc de jos, cum se zice...

— Şi toate acestea pentru un lucru absolut inutil.

— Vai, lady Laura — dacă s-ar fi putut ocoli ! Dar nu are rost s-o mai luăm de la capăt.

— Cîte am fi evitat amîndoi, de-am fi avut alt noroc ! vorbi ea cu obidă. De-aş putea să mai fiu aceea care am

fost înainte de a mă căsători cu un om pe care nu l-am iubit aș considera viața un paradis ! Însă toate regretele sînt tardive.

— Tot așa spun și eu.

— Nu, domnule Finn. Situația dumitale e alta. Și chiar de-ți vei da demisia, nu ai motiv să renunți la locul din Parlament.

— Ba am și încă unul cum nu se poate mai plauzibil : nu dispun de mijloacele necesare ca să trăiesc în Londra.

Din nou se lăsă liniștea. Lady Laura se mută de pe scaun și se așeză pe o canapea ca să fie cît mai aproape de Phineas.

— Oare aș putea să-ți vorbesc cu deplină sinceritate ? îi zise privindu-l în față.

— Cum de nu.

— Despre orișice ?

— Natural, o dezlegă el rîzînd.

— Cred că ți-ai șters din inimă amintirile privitoare la Violet Effingham.

— Nu chiar pe toate, recunoscu tînărul.

— Atunci orice speranță ?

— De mult le-am pus cruce.

— Și ultimele dorințe ce te mînau către ea ?

— M-am lecuit și de ele. Știu că nu poate să-mi aparțină. Doar cu Chiltern se va căsători.

— Despre asta nu știu nimic. Cu îndărătnicia lui blestemată, a izgonit-o de lîngă el. Totuși, dacă nu se împacă și nu îl ia de bărbat, dau în scris că nu se mărită cu nimeni. Dar nu despre Oswald vorbeam. Va vedea el cum se descurcă.

— Din partea mea, poate fi liniștit, lady Laura, fiindcă n-am să-i mai fiu rival.

— Și atunci de ce nu te-ai însura în așa fel încît să nu-ți mai pese unde stai și din ce trăiești ? Doar știu că îți stă în putință să faci un asemenea mariaj.

Instinctiv, Phineas duse mîna la buzunarul hainei și pipăi scrisoarea trimisă de Mary — prețioasa ei mărturie de dragoste și de încredere. Firește că nu-i ședea în putere să facă ceea ce-i recomanda lady Laura, dar nici nu era momentul potrivit să-i explice și ce anume îl reține. Prea de curînd îi vorbise despre nepricepitoarea

lui dragoste pentru Violet Effingham ca să-i anunțe că o iubea pe Mary.

— Eu susțin că poți încheia o asemenea căsătorie, insistă ea.

— Mi-e teamă că nu, se împotrivi blînd.

— Spui că nu ? Atunci du-te și întreab-o pe doamna Coesler. Și ai să vezi cum reacționează.

— O să rîdă de mine. Asta va face.

— Pfui ! Știi foarte bine că nu ești convins de ce-ai spus. Dar chiar să zicem că așa o să fie. Ți-e frică de rîsul unei femei ? Eu una n-aș crede.

Phineas nu-i răspunse pe loc, iar cînd vorbi, glasul lui suna altfel.

— Ce-ai afirmat adineaori în legătură cu dumneata ?

— Cu mine ? se arătă ea nedumerită.

— Regretai că te-ai măritat cu un om pe care nu l-ai iubit.

— Dar dumneata de ce n-ai iubi-o ? Și pe urmă nu potrivi natura femeii cu a bărbatului. Noi sîntem nenorocite dacă nu ne îndrăgim soții, pe cînd voi îmi închipui că vă puteți dispensa de asemenea sentimente. Doamna Coesler nu te va domina. Nu ți-ar pretinde să te smulgi din mediul de viață pe care l-ai dus ca să te crească după legile ei — așa cum a făcut domnul Kennedy.

— Nu cred nici o frîntură de clipă că m-ar accepta de bărbat.

— Încearcă și vei vedea, îi zise energică. În fond, nu costă prea mult astfel de tatonări — doar o știm amîndoi ! Și o dată ce ai gustat din viața de acum, trebuie negreșit s-o continui. Nu cred în avocatura de care vrei să te apuci. Și chiar sînt convinsă că n-ai s-o poți face. Un om care și-a început existența în agitația arenei politice, care a deținut un rol în treburile de stat și s-a înfruptat din nectarul puterii nu poate renunța la această experiență, găsindu-și fericirea în altă muncă. Însoară-te cu doamna Coesler, și poți demisiona sau rămîne în serviciu, după cum ți se năzare. Iar de-ți păstrezi slujba, o să fie mult mai ușoară decît acum, pentru că nu va mai fi o necesitate. Fă-mi parte, oricum, de plăcerea ca măcar unul din noi să rămînă pe loc... să nu ne prăbușim împreună.

Phineas pipăi din nou scrisoarea din buzunar; avea nevoie s-o simtă, pentru că insuficientele argumente ale prietenei lui izbutiseră să îl clatine în hotărîrea ce-o luase, silindu-l să recunoască față de sine cît de absurdă și nemeritată era căderea ce-l aștepta. Niciînd nu-l atrăsese avocatura, dar acum parcă mai mult ca oricînd îl oripila gîndul s-o practice fie în Londra ori Dublin. Iar cînd munca pe care o faci îți displace, e firesc să duci o viață de oropsit. Pînă și răsfățat de dragostea și gingășia lui Mary, tot amar și urgisit i s-ar fi părut traiul. Fără discuție, îl așteptau zile negre, se gîndi cu tristețe. Ca dintr-odată să-i fugă mintea la doamna Max Goesler și s-o privească în cu totul altă lumină. Femeia l-ar fi luat dacă i-ar fi propus, își zise pentru prima oară cu certitudine. Doar i-o spusese pe șleau că numai de el depindea să termine cu necazul și celicia? Așadar banii ei îi ședeau la picioare, dacă binevoia să se plece și să-i adune. Dar această căsătorie nu-i aducea numai bunăstare, fiindcă, așa cum o recunoscuse în repetate rînduri, doamna Goesler era frumoasă, deșteaptă, cu mult vino încoace și, după cît observase, cu o fire foarte plăcută. În plus avea și o poziție în societate care mai cu rînd l-ar fi ajutat decît să îi dăuneze. Ce-ar fi fost să se trezească pe banca independenților în Cameră și coproprietar al drăguței reședințe din Park Lane? Din toate cariercle pe care viața le putea oferi unui om, cea mai avantajoasă îi ședea la îndemînă.

— Știi ce mi se pare că ești? îi zise prietenei sub impresia imaginilor ce și le făurise în aceste momente. O adevărată ispită.

— E urît să-mi spui acest lucru și denotă ingratitudine, cînd eu aș face tot ce îmi stă în puteri să te ajut.

— Și totuși — ești o ispită, repetă el.

— Alta trebuie să fie situația noastră, și o văd ca acuma, rosti lady Laura cu voce șoptită. De-aș fi avut minte, să nu mă fi promis altuia înainte de a ne întîlni în Loughlinter, ar fi fost bine de noi...

— Eu nu știu dacă m-ai fi iubit, zise el cu glas îngroșat de emoție.

— Cum nu știi? Ba știi foarte bine. Nu bănuiești cîte pumnale mi-ai implîntat în inimă vorbindu-mi despre

dragostea pentru Violet. Crud ai fost — teribil și inutil de crud. Bărbații nu cunosc ce e mila. Îndrăgind-o pe ea, mi-ai arătat că ești nestatornic. Cu toată inconsecvența, sînt sigură că tot te păstram dacă nu mi-ai fi vorbit prea tîrziu. Nu recunoști măcar acest lucru ?

— Dacă mă acceptai atunci, ai fi însemnat totul pentru mine și nici o secundă nu mă ispitea Violet.

— Sînt singurele cuvinte frumoase pe care le-am auzit din ziua aceea și încerc să mă consolez crezînd că așa ar fi fost. Dar toate acestea au trecut și nu se mai întorc niciodată. Mulțumesc cerului că am cunoscut dragostea. Ca bărbat, poate era firesc să-ți încapă două iubiri în inimă. Eu însă voi rămîne de-a pururi cu una singură.

— Și cu toate acestea mă sfătuiești să mă însor cu o femeie... numai pentru avere.

— Da, nu te contrazic. Ai gustat din dragoste. Acum e cazul să înfrunți realitatea. Și dacă te povățuiesc, o fac pentru că ți-am vrut și-ți vreau binele. Ce alt mobil aș avea ? Bunăstarea pe care o s-o ai n-o să mă încălzească deloc. Nici măcar n-am să fiu aici ca s-o văd. Voi auzi doar de ea, așa cum atîtea femei surghiunite din Anglia află unele știri deformate despre ce se întîmplă în țara lor. Dar îți port încă destulă grijă — sau hai să fiu mai curajoasă și să spun destulă dragoste, nădăjduind că înțelegi cum se cuvine acest lucru — spre a dori să te feresc de dezastru. De cînd te-am luat de mînă împreună cu Barrington, ți-am vrut numai binele și ți-am rămas credincioasă tot timpul. Cînd am hotărît să rămînem numai prieteni, în interesul amîndorura, am făcut-o pentru că ți-eram credincioasă. Cînd veneai și-mi vorbeai cu atîta efuziune de dragostea pentru Violet, am continuat să-ți fiu credincioasă. Cînd ți-am interzis să mă vizitezi la Londra, din cauza suspiciunilor manifestate de Kennedy, ți-eram credincioasă. Cînd tatăl meu te-a certat, cu ți-am rămas credincioasă și nu am avut liniște pînă nu l-am întors cu iertare și bunătate spre dumneata. Cînd ai încercat să-i furi iubita lui Oswald, ți-am rămas credincioasă, chiar convinsă fiind că vei reuși. Nu m-am dezmințit nici o clipă în sentimentul pe care ți l-am nutrit,

și chiar după ce voi pleca, ascunzîndu-mă departe de ochii tuturor și ai dumitale, tot credincioasă îți voi rămîne.

— Laura... iubită Laura ! izbucni Phineas.

— O, nu, nu vreau asemenea scene, se împotrivi categorică, însă nu cu mînie în glas, ci doar cu durere. Nu e momentul să ne mai facem declarații patetice. Nici dumneata n-o dorești. Pentru că altfel te-aș judeca rău. Am vorbit despre mine nu cu intenția de a te provoca, ci numai ca să te fac să înțelegi că ți-am fost și îți sînt prietenă.

— Și ce prietenă ! exclamă tînărul întinzîndu-se după mîna ei și cuprinzînd-o într-ale sale. Te respect și te prețuiesc din adîncul sufletului.

— Dacă-i adevărat, atunci fă precum te-am povățuit.

Din nou își duse mîna la buzunarul unde ținea scrisoarea, de astă dată tentat s-o arate. Dar cînd o prinse cu degetele, gata s-o scoată, îl săgetă o idee : citindu-i-o se declara pe vecie legat de Mary. În inimă simțea acest legămînt și față de sine nu o dată își spusese că aparținea logodnicei irlandeze. Cu toate astea, își mai dorea un răgaz de gîndire, de confruntări cu el însuși înainte de a-i anunța Laurei noutatea. În plus, mai avea unele rețineri, poate chiar mai temeinice decît primele.

În ultimele minute prietena îi apăruse drept o ispită, cu o putere de seducție care părea să-l domine și acum. Ori dacă izbutea să-l corupă, depărtîndu-l de Mary și cîștigîndu-l de partea cauzei susținută cu atîta zel ? Nu. Era mai cuminte să-i ascundă scrisoarea. Ba mai mult. Ca să evite orice posibilă înrîurire, nici n-o să-i pomenească vreodată de Mary Flood Jones.

Plecă de la ea fără să formuleze o hotărîre sau cel puțin să-i dea vreo asigurare.

Pînă la cea de a doua citire — sau poate respingere — a proiectului susținut de Monk, mai era o săptămînă întreagă — tocmai răstimpul necesar pentru el ca să ajungă la o decizie definitivă.

Se duse la club unde, înainte de cină, se pregăti să-i scrie logodnicei. Dar cînd se văzu cu hîrtia în față, nu putu să aștearnă un singur cuvînt. Și nu fiindcă ideile semănate de Laura l-ar fi clintit de la buna-i credință, ci pentru că în starea lui de învolburare lăuntrică se

simțea incapabil să se adune și să dea cuvenitul răspuns la rîndurile primite. Așa că renunță și coborî în sufrageria de la parter.

Ca în orice sîmbătă nu se ținea ședință la Cameră și ca urmare la club era mare forfotă. Zăbovise la lady Laura pînă aproape de orele șapte, deși nu uitase de invitația pe care o avea pentru aceeași seară. Primul ministru dădea o recepție la care, cu siguranță, întreaga protipendadă va fi prezentă, și fiindcă avusese onoarea să se numere printre invitați, se gîndise să meargă. În fond cine știe cît mai rămîne în metropolă ? Și de ce n-ar fi profitat de orice ocazie, mai ales de o primire de gală, cum avea să fie la domnul Gresham ? Cum însă mai dispunea de un ceas pînă cînd trebuia să se schimbe și să pornească într-acolo, nu strica să ia o gustare. În îmbulzeala din sufragerie nu găsi decît un singur loc liber, spre care se repezi fără să mai cerceteze vecinii. Astfel că se trezi așezîndu-se între Bonteen și Ratler — oamenii cei mai nesuferiți din cîți cunoscuse în Londra. Nemaipomenit ghinion ! Dar nu mai putea să-l evite.

Ouată instalat, trebuia să rămînă, probabil spre satisfacția celor doi comeseni care-l și luară în spângi.

— După cît se aude, ne părăsești, începu Bonteen.

— Cine a avut mojicia să spună așa ceva despre mine ? se prefăcu indignat.

— Nu numai unul, ci din păcate mai mulți, se amestecă Ratler. Ca să nu mai adaug și faptul că personal îi știu cam pe toți cum și cu cine votează, afară de dumneata, care nu apari pe nici una din liste.

— N-ai decît să mă treci și pe mine, îi șuieră tînărul printre dinți.

— Cu dragă inimă, dacă îmi spui și unde.

— După mine, un om trebuie să arate pe față ori că-ți este prieten ori că te dușmănește, interveni Bonteen. Prefer și totodată respect un vrăjmaș declarat.

— Atunci consideră-mă vrăjmaș declarat și respectă-mă, îl pofti Phineas.

— Sună frumos ce spui dumneata, însă nu are nici o valoare, glăsui Ratler. Și, ca să fiu sincer, de la început mi-a fost teamă că vei dezerta, Finn. Mă rog, e grozav să faci pe independentul...

— E înălțător, îi tăie vorba Bonteen, numai că-i al naibii de inutil.

— Plus că n-ai cum să faci pe independentul rămînînd credincios confraților tăi, continuă Ratler. Pesemne ai uitat ce bătaie de cap ne pricinuiești și cum ne-ai răsturnat toate calculele.

— Nu m-am gîndit nici o clipă la calcule, mărturisi el.

— Ca să ți-o spun verde, reîncepu Bonteen, ești făcut dintr-un aluat mult prea fin pentru slujbele administrative. Și lucrul acesta l-am constatat numai la irlandezi. Sînteți caii cei mai de rasă cînd vă privește omul într-o prerie, însă nu vă împăcați cu șaua și hamul.

— Iar șfichiuiala harapnicului ne face să azvîrlim cu copitele, nu-i așa, Ratler ? completă Phineas.

— Chiar mîine am să-i arăt lui Gresham lista, îi spuse acesta, și va face, bineînțeles, cum va crede. Dar eu nu pricep nici tăiat în bucăți o treabă ca asta.

— Nu te grăbi, Ratler, îl îndemnă Bonteen. Pariez pe o liră că Finn votează cu noi. Nu există tactică mai prozavă decît să faci pe sfiosul ca să dezarmezi demoazelele. Ascultă la mine, Ratler. Pun rămășag pe o liră că Finn merge la urnă cu noi și împotriva lui Monk.

Nemaiputînd îndura grosolanele ironii ale celor doi, se ridică brusc și plecă. Parcă tot clubul îi devenise nesuferit și, ca să alunge apăsătoarea impresie, cutreieră o vreme prin parcul din preajmă. O luă pe sub columna Ducelui de York, ca și cînd s-ar fi dus la serviciu, ca odată ajuns în dreptul noilor clădiri destinate birourilor — pe care nu avea să le apuce complet terminate — să intre în incinta îngrădită și s-o apuce spre pod. Privind absent în apa mîloasă ce i se rostogolea la picioare, încercă să dezlege măcar o parte din puzderia întrebărilor care îl hăituiau. Oare proceda înțelept renunțînd la întreaga lui carieră de dragul unui chip bălăior ? Drept răspuns se jură că Mary era cea mai fermecătoare și dulce făptură din cîte întîlnise vreodată. Iar dacă într-adevăr merita să sacrifici orișice ca să cîștigi o femeie, nici una nu putea fi mai vrednică de asemenea jertfă ca ea. Cine i-ar fi trimis o scrisoare ca aceea pe care o purta cu el ?

Nici Violet n-ar fi fost în stare să o conceapă, cu toată inteligenţa, buna ei creştere şi seriozitatea ce le arăta. Desigur cele mai preţuite virtuţi ale unei femei erau blîndeţea, fidelitatea şi mărinimia, pe care Mary le întrunea ca nici o alta pe lume. Îi va rămîne deci credincios, cu tot tributul amar ce avea să-l plătească.

Dar să le dea o satisfacţie aşa de mare celor de teapa lui Ratler şi Bonteen, făcîndu-le jocul şi lăsîndu-i să jubileze ? Să bată din palme şi să se scălămbăie în toate chipurile de fericire că l-au văzut năruindu-se ? Era îngrozitor să se gîndească la asta. Şi totuşi, cuvintele de pe urmă ale lui Bonteen îl obligau să-l susţină pe Monk, nu numai pentru că îl jigniseră crunt cît mai ales pentru faptul că-i prefaţaseră alte comentarii, scuipate de alţii de teapa lui Bonteen.

Era perfect conştient că însăşi mînia lui însemna [illegible]biciune. De-ar fi avut cuvenita tărie, s-ar fi lăsat cărăcit dacă nu de propriul său cuget, cel puţin de poveţele unor oameni ca Gresham, lordul Cantrip, Barrington Eale, şi n-ar fi capitulat înaintea zeflemelilor azvîrlite de Ratler şi Bonteen. Dar cei care poposesc vremelnic în junglă se tem mai mult de ţînţari decît de fiarele sălbatice. Iar Phineas nu putea accepta gîndul să-i fie sîngele supt de un Bonteen. Cu toate că ar fi trebuit să o facă, dacă vota împotriva lui Monk şi rămînea mai departe în Cameră.

Oricum era hotărît să mai zăbovească pînă la închiderea sesiunii, şi de avea să-l ajute norocul ca să se afle într-o bună zi pe bănci diferite în Parlament, o să-şi ia revanşa de la Bonteen cu vîrf şi îndesat. Pînă una alta, ce va face cu doamna Goesler ? Ce soartă ! S-o aibă la îndemînă pe cea mai frumoasă femeie şi blagoslovită cu un venit de mii de lire pe an ! Fiindcă, aşa cum jurase mai adineaori că Mary era cea mai dulce făptură din lume, acum se jura că doamna Max Goesler este cea mai frumoasă femeie din Londra.

Chinuit de aceeaşi nesiguranţă, ajunse acasă şi începu să se dichisească pentru recepţia dată de premier.

Nu ştia încotro s-o apuce, nici ce era mai bine să facă. Şi cu toate acestea simţea — sau era o simplă iluzie — că va rămîne credincios micuţei Mary Flood Jones.

CAPITOLUL LXX

LA REŞEDINŢA PRIMULUI MINISTRU

LA SOSIREA LUI PHINEAS, toate încăperile, culoarele şi scările din locuinţa domnului Gresham erau tixite de lume. Printre invitaţi se aflau personalităţi de diferite nuanţe politice, cu fiicele şi soţiile lor, cîţiva membri ai familiei regale, un adevărat curcubeu de miniştri plenipotenţiari, cu pieptii strălucind de decoraţii, doi purtători ai Ordinului Jartierei, postaţi chiar pe primul palier, iar între ei, o doamnă voluminoasă, încărcată cu atîtea briliante de-ai fi putut să umpli o coşniţă, precum şi alte persoane suspuse, cu neputinţă de înşirat şi descris într-o singură pagină. Tot ce avea Londra mai de elită se adunase în cuprinzătoarea şi eleganta locuinţă a domnul Gresham, fiecare căutîndu-şi un loc, să se pună în valoare, şi găsindu-l cu mare dificultate. Printre imensitatea de oaspeţi adunaţi la recepţie, Phineas îl descoperi chiar şi pe lordul Chiltern, de care se împiedică aproape de cum începu să suie către saloanele de la catul superior.

— Ei, tu aici ? se miră Phineas.

— Închipuieşte-ţi ! răspunse lordul cu vădită îngreţoşare. Dar o şterg eu, n-ai grijă, îndată ce pot. De o jumătate de ceas mă ostenesc să ure la etaj, însă m-am potolit de mulţimea înţesată pe scară. Laura a fost mai stăruitoare şi s-a strecurat.

— Kennedy e cumva pe-aici ? îl întrebă tînărul nostru în şoaptă.

— Habar nu am, dar soră-mea a ţinut să vină cu orice risc.

Fiind înzestrat cu mai multă răbdare decît Chiltern, continuă urcuşul prin vasta înghesuială, ca după cîteva trepte să dea piept cu bătrînul Monk.

— Aa, va să zică tot mai sînteţi poftit de mai marele dumneavoastră, observă el cu egală mirare şi satisfacţie.

— Mai sînt, dragul meu, şi chiar am avut o conversaţie extrem de amicală cu dînsul. Ce om e Gresham !

Știe absolut tot. Și cu atîta precizie — bineînțeles la modul abstract. Și este așa generos, tot la modul abstract.

— Cu mine a fost și în practică, îl informă celălalt.

— Aa, nu mă refeream la raporturile sale cu indivizii. Lipsa de generozitate și-o manifestă față de masele largi — ca poporul, partidul, diferite pături sociale ; pe cînd cu oamenii, în general, se arată mărinimos. Se crijează în adevărat zeu ; de-abia catadicsește să miște din cap și pare că se joacă cu astrele. Dar eu nu am nimic împotriva lui. M-a invitat astă-seară aici și a vorbit pe un ton foarte familiar despre Irlanda.

— Ce credeți, aveți vreo șansă în ce privește o a doua lectură a proiectului ? se interesă Phineas.

— Dumneata ce zici, că doar ești mai la curent cu ce se vorbește.

— Toți susțin că va fi o votare pe muche.

— Nu m-aș fi așteptat niciodată la asta.

— Nici eu — pînă cînd nu l-am auzit pe Daubeny. la prima lectură a proiectului. Or să voteze cu toții în favoarea lui, deși în sufletul lor detestă ideea.

— De ce să-i credem chiar așa de răi ? vorbi Monk cu duhul blîndeții.

— Pentru că sînt. De astă dată ne prinde bine această duplicitate de care s-au făcut vinovați în atîtea rînduri. De cîte ori s-a întîmplat să se ivească o fisură la noi, dumnealor au sărit s-o înlăture. Și treaba a mers ca pe roate. Îmi închipui însă cît le este de neplăcut să acționeze veșnic pe dos față de cum predică.

— Ori de unde ar veni calul de dar, eu nu am să-l caut la dinți, vorbi Monk înțelept. Totuși, pe un singur parlamentar nu vreau să-l văd cu mine la urnă și acela ești dumneata.

— Hotărîrea mea este luată, anunță tînărul.

— În ce sens ?

Phineas nu putea să-i declare fățiș că factorul decisiv într-o chestiune așa importantă fusese înțepătura unei insecte scîrboase ca Bonteen, ci exprimă acest adevăr pe cît se pricepu mai discret și totuși convingător.

— Am să fiu alături de dumneavoastră, începu el. Știu ce-o să-mi spuneți, fiindcă vă cunosc bunătatea. Însă nu am putut face altă alegere. De pe acum unii

oameni încep să arunce cu afirmații în dreapta și stînga, de îmi vine să le sar în gît. Mi-e peste puteri să le îndur trăncănelile sau deprimarea pe care am încercat-o în ziua de azi. De aceea vă rog să nu căutați a mă întoarce din drum pentru că tot nu veți izbuti. Chiar mîine am de gînd să demisionez.

— Atunci nu ne rămîne decît să luptăm umăr la umăr, îi spuse bătrînul strîngîndu-i mîna.

— Umăr la umăr, repetă tînărul și surîse.

După despărțirea de Monk, se îngheșui mai departe pe scări, fără un scop definit și nici cu iluzia că l-ar putea întîlni pe eminentul amfitrion, ci mînat mai degrabă de ambiția să învingă anevoiosul urcuș, ca să treacă în revistă și încăperile de la etaj. Încercarea cerea curaj și răbdare, dar merita dusă pînă la capăt, fiindcă probabil se afla pentru ultima dată în locuința unui prim ministru. Înaintă așadar cu perseverență, și cînd ajunse la un cot al balustradei, se trezi față în față cu domnul Gresham.

— Mă bucur foarte mult să te văd, îl salută premierul. Văd că ai stăruință și un adevărat talent de a sui ..

— Asemenea scînteilor, glumi tînărul cu amărăciune.

— Deși nu cu aceeași iuțeală, adăugă celălalt.

— Dar cu aceeași vremelnică strălucire.

Aluzia nu era tocmai pe gustul domnului Gresham, și deci schimbă subiectul.

— Ai aflat noutățile din America ?

— Da, și nu mi-a venit a crede.

— A, dumneata te bizui atît de mult pe măsurile de fortificare inițiate în Downing Street, încît vezi coloniile noastre rezistînd neclintite în fața întregului glob înarmat. E foarte bine că ai această credință, și păstreaz-o pe mai departe.

— Sper că și dumneavoastră sînteți la fel de încrezător, în deosebi în clipa de față...

— Mda, n-aș putea zice că mi-am pierdut siguranța, deși am sentimentul că omenirea își va vedea de drumul ei înainte, chiar dacă n-o să ridicăm nici un deget pentru provinciile din America. Dar asta ți-o spun în particular, așa că nu trebuie s-o repeți în Downing Street.

Pînă a-i da un răspuns, apăru un alt musafir între ei, și Phineas își reluă ascensiunea încetă, cu toate că tare

i-ar fi plăcut să-i spună domnului Gresham cît de mult îşi dorea să nu mai treacă prin Downing Street.

O bună bucată de timp se văzu blocat lîngă domnişoara Aspasia Fitzgibbon care pe vremuri îl scosese de la mare bucluc, plătindu-i suma de bani pe care fratele ei o luase în numele lui de la un cămătar.

— E foarte plăcut să te afli aici, însă te prăpădeşte oboseala, se plînse domnişoara bătrînă.

— Într-adevăr, este obositor, confirmă Phineas.

— Dumneata se înţelege că aveai datoria să vii. Doar eşti în plină urcare şi nu puteai să lipseşti de la recepţia premierului. L-am îndemnat şi pe Laurence să vină, însă mi-a zis că nu are nimic de cîştigat pînă nu s-or împărţi iarăşi cărţile.

— Or să se împartă... şi chiar foarte curînd, o asigură tînărul.

— Ei, dar orice culoare ar ieşi, la precizie că dumitale îţi pică atuul. Uite, pot să ţi-o dau de pe acuma în scris. Fiindcă aşa sînt menite unele mîini — să tragă veşnic atuul.

Cum era să-i explice bătrînei că aşa ceva nu putea să i se mai întîmple în veci ? Şi ca să scape de replică şi de cicăleală, făcu un suprem efort şi mai urcă o treaptă sau două. În drum, adresă saluturi sau cuvinte formale la aşa-zişi amici, iar cînd se crezu izbăvit de aceştia, se simţi tras de mînecă de lady Baldock, care îl ţintui preţ de cinci, şase minute, cu drăgălăşeniile şi balivernele ei. Printre altele, află că şi nepoata ei venise, însă bătrîna nu ştia unde este.

— Cred că a luat-o lady Laura în primire şi, drept să-ţi spun, tare nu-mi place, domnule Finn, declară ea cu patimă, ştiind, pasămite, că Phineas se certase cu lordul, dar nu că se şi împăcase. Nu-mi place deloc, urmă lady Baldock, mai cu seamă că e şi domnul Kennedy pe aici, şi Dumnezeu ştie ce mai poate ieşi.

— Domnul Kennedy nu e omul care să se dea în spectacol, o linişti Phineas.

— De asta nu poate garanta nimeni. În ce priveşte femeia care şi-a părăsit soţul, în sinea ei ştie că pe undeva a zbîrcit-o. Cel puţin aşa gîndesc eu, şi chiar de n-o fi

convingerea mea de partea femeilor, oricum o socotesc dreaptă.

— După cît am auzit eu, lady Laura a fost îndreptăţită să-l părăsească, i se opuse tînărul destul de energic.

— O fi fost. Nu te contrazic. E lucru ştiut că bărbaţii iau apărarea femeii. Dar eu să am o fată separată de soţ, nu mi-aş găsi liniştea. Să mă crezi.

Bătrîna l-ar fi ţinut pironit lîngă ea ceasuri în şir, dar fiindcă partenerul de conversaţie nu mai avea nimic de cîştigat de pe urma ei, o lăsă brusc, urmîndu-şi urcuşul. Îl cuprinsese o mare dorinţă s-o vadă pe lady Laura împreună cu Violet, deşi, pentru care motiv anume, n-ar fi putut explica. De la întoarcerea sa din Irlanda n-o întîlnise măcar o dată pe Violet, şi dacă s-ar fi întîmplat să dea cu ochii numai de ea, cu siguranţă s-ar fi simţit stînjenit, neştiind nici măcar ce să-i spună. Pe cînd alături de lady Laura, putea s-o salute ca un prieten şi tot astfel să-i vorbească. Tocmai cînd reflecta la acestea, o zări despărţindu-se de vărul ei, lordul Baldock, şi rămînînd singură. În asemenea situaţie, numai un laş ar fi bătut în retragere mai cu seamă că şi fata îl observase. Aşa că porni către ea.

— Oo, domnule Finn, îi spuse de cum ajunse aproape, şi dumneata vezi ce văd eu ?

— Iartă-mă, dar nu ştiu la ce te referi.

— Uite-l pe Kennedy, vorbi cu spaimă. Auzisem că s-ar putea să vină şi de aceea Laura m-a rugat să rămîn lîngă ea.

Întorcîndu-şi capul în direcţia unde privea fata, îl văzu şi Phineas pe soţul abandonat stînd drept ca prăjina lîngă un toc de uşă şi cu fruntea întunecată de brazde adînci şi de furie.

— Biata Laura este chiar vizavi, aşa că o vede, continuă Violet îngrozită. Fii bun şi du-mă la ea. Kennedy nu poate avea nimic de obiectat, fiindcă te ştie prieten cu amîndoi. Vai, nu trebuia să mă fi îndepărtat nici o clipă, dar lordul Baldock ţinea morţiş să mi-o prezinte pe lady Monser. Cred ca ai aflat că se însoară cu ea.

Numai grija lordului Baldock şi a domnişoarei Monser n-o mai avea Phineas, astfel că, fără să comenteze perspectiva căsătoriei, o apucă de mînă pe Violet şi, cu abilitate

şi încetinceală, se îndreptară spre lady Laura, pe care o găsiră încremenită, sub privirile ucigaşe ale soţului. Ca în tot restul casei, şi între ei se perindau grupuri de invitaţi, despărţindu-i prin continua lor vînzoleală. Fireşte Kennedy ar fi putut să răzbată prin masa de oameni şi să ajungă la ea, la caz că ar fi vrut ; însă, după cît se părea, nu intenţiona să se apropie, şi nici lady Laura nu se urnise din loc, înlemnită de căutătura lui.

— Domnule Finn, ai putea să-l găseşti pe Oswald ? îl rugă de cum apăru lîngă ea. Ştiu precis că se află aici.

— Nu mai este. Am vorbit cu el înainte de a pleca.

— Nu l-ai văzut pe papa ? Spunea că o să vină.

— Nu l-am zărit, dar mă duc să îl caut.

— Stai. N-ar avea nici un sens. Eu tot nu mai pot aştepta. Ştiu că trăsura lui este aici. Ai fi bun să o chemi ? Tînărul se execută pe loc, făgăduind să se întoarcă în cel mai scurt timp. De astă dată înaintă mult mai iute prin mulţimea compactă, ştiind că-i mînat de o treabă, şi încă atît de urgentă. Ca să ajungă mai repede şi cu mai puţine eforturi, ar fi trebuit s-o apuce pe uşa păzită de Kennedy. Dar în misiunea în care pornise, curpăni că era mai cuminte să-l ocolească, aşa că o luă pe alt drum. Numai că celălalt îl interceptase şi, fofilîndu-se pe uşa din dreptul său, îi ieşi înainte.

— Pleacă ? îl chestionă el cu aviditate.

— Se pare că da. Nu vrea să mai întîrzie prea mult, o scăldă Phineas. Oricum, eu mă duc să văd dacă trăsura lordului Brentford este pe afară...

— Spune-i că nu are de ce se zori din pricina mea. Toţi nu mai rămîn la petrecere. Şi nici n-aş fi sîcîit-o. Însă pentru o femeie într-o situaţie atît de penibilă ca a ei, nu era potrivit să apară aici.

— Doar n-oi fi vrînd să stea zăvorîtă, o apără celălalt.

— Aş vrea să se întoarcă acasă, de unde a plecat, şi dacă există justiţie în Anglia, am s-o fac să se întoarcă. Aşa să-i comunici că am spus.

Şi fără să mai adauge un cuvînt, se îmbulzi prin lumea care-l înghesuia, croindu-şi anevoie cale deschisă pe scări, urmat la un pas de tînărul nostru.

Cam la o jumătate de oră, se întoarse şi Phineas la cele două femei, vestindu-le că trăsura le aşteaptă.

— Te-ai întîlnit cu el ? îl descusu lady Laura.
— Da, a venit după mine.
— Și ți-a vorbit ?
— Da.
— Ce ți-a spus ? întrebă curioasă.

Și, de față cu Violet, îi transmise mesajul, socotindu-se în gînd că de nu o făcea acum, poate nu mai avea niciodată prilejul.

— Fie că există sau nu vreo lege care să mă oprotească, eu nu mă întorc la el, rosti lady Laura. Oare femeia e ca o vită, să fie legată la iesle cu forța ? Poate să-mi vină poruncă de la toți judecătorii din Anglia, eu nu mai trăiesc cu acest om.

Ajuns în singuratica sa locuință, Phineas cugetă îndelung la cele întîmplate și auzite. În definitiv nu era mai bine de el decît de nobila lady Laura și bogătașul Kennedy, dezbinați și atît de nenorociți în clipa de față ? Dar poate că faptul se datora și unor merite ale sale, pentru că nu își jertfise pornirile inimii pentru avere sau mărire în societate. Adevărat, fusese nesăbuit, nestatornic, frivol — și poate chiar dornic de pricopseală. Dar nu își vînduse buna credință. Și cu gîndurile acestea, luă [illegible] scrisoarea lui Mary și o citi încă o dată.

CAPITOLUL LXXI

SCHIMB DE IMPRESII

AR FI FOST poate greu de stabilit care dintre cei doi logodnici greșise mai tare ori avusese mai multă dreptate în cioocnirea care dusese la despărțirea lor. În dorința sa arzătoare de a-l determina pe fecior să se apuce de o treabă, lordul Brentford, ale cărui silințe în această privință se dovediseră vane, o luase pe Violet la o discuție între patru ochi și obținuse făgăduința fetei de a încerca să uzeze de influența ei asupra logodnicului.

— Sînt absolut de acord că trebuie să aibă o anumită ocupație, declarase Violet cu convingere.

— Şi o va avea... dacă stărui pe lîngă el, o îmboldise bătrînul.

— Nenorocirea este că nu ascultă de nimeni, rostise fata cu îndoiala. Dar am să fac tot ce pot, se legă ea înaintea lordului. Şi se ţinu de promisiune.

Însă cînd începu să-i vorbească lui Chiltern, acesta încruntă sprîncenele, afişînd o mînie de-a dreptul sălbatică, cum deseori o făcea fără s-o simtă în realitate. Firește, observaţiile logodnicei nu-i cădeau bine, dar nu avea de gînd să sară la ea, cum s-ar fi zis după înfăţişare.

— Şi, mă rog, ce ai vrea să fac ? o întrebă el.

— Să-ţi alegi o îndeletnicire, asta aş dori, Oswald.

— Ce îndeletnicire ? Să m-apuc, bunăoară, de cizmărie ?

— Nu m-ar atrage în mod special ; însă dacă tu o preferi, n-ai decît să o faci, vorbise ea liniştită, fiindcă, de cum îl văzuse încruntîndu-se, îşi revendicase în sinea ei toate drepturile, hotărînd să nu se lase intimidată.

— Spui prostii, Violet, o luase el în derîdere. Doar ştii că cizmăria nu e de mine.

— Atunci intră în Parlament.

— Nici nu pot şi nici nu îmi place. Detest acest fel de viaţă.

— De ce nu ai face pe fermierul ?

— Pentru că nu am mijloace.

— Le-ai avea, te asigur. Şi ceva tot va trebui să alegi. O ştii foarte bine. Tatăl tău are perfectă dreptate cînd insistă să începi o activitate.

— E uşor de făcut teorii, dar în loc să te aliezi cu tata, mai bine ai ţine cu mine, dacă mă mai vrei de bărbat.

— Natural că te vreau, Oswald, însă nu ai dori să nutrească respect soţului meu ?

— Şi crezi că nu l-ai putea nutri ?

Violet îl privi cu atenţie. Sprîncenele i se îmbinaseră într-o încruntătură de spaimă ; cicatricea care-i despica fruntea părea adîncă şi neagră ca o rană deschisă ; ochii împroşcau fulgere de mînie, iar pielea i se roşise ca focul. Dacă astăzi, cînd erau doar logodnici, se dezlănţuia cu atîta patimă, cum avea să se poarte ca soţ ? se întrebă

cu îngrijorare. Totuși nu se lăsă înfricoșată — cel puțin pe moment.

— Nu, Oswald, grăi cu același calm dinainte. Dacă te încăpățînezi să-ți irosești timpul, n-am să te pot respecta. Și e mai bine să ți-o spun de pe acum.

— Firește, cu mult mai bine, răspunse bățos.

— Cum aș putea respecta un om a cărui viață va fi... va fi...

— Cum va fi ? se răsti el.

— Oswald, ești foarte mojic cu mine.

— Cum va fi viața mea ? se stropși în continuare.

Violet își repetă cu nădejde să nu se lase intimidată și spuse cu îndrăzneală :

— O să fie de rîsul lumii, dacă ții neapărat să o știi.

— Pe tine, oricum, n-am să te fac de ocară, zise mai domolit. Prea te-am iubit mult ca să te compromit cu purtarea mea. Iar după tot ce mi-ai zis, ar fi mai bine să ne despărțim, Violet.

Fata continua să fie dîrză și mîndră. Așa că se despărțiseră, deși simțea că i se rupe inima să-l vadă plecînd. Mai pe urmă se căise amarnic pentru neîndurarea ce-o arătase, dar în ciuda părerii de rău, nu-și retractă nici față de sine cuvintele de dojană. La urma urmelor, de ce ar fi făcut-o ? Îl socotise pe drept vinovat, și odată convinsă de greșelile sale, considerase de datoria ei să îl mustre. Dar nu cu intenția să-l piardă, să nu-l mai ia de bărbat, chiar să fi fost ultimul leneș de pe pămînt. Cu firea pe care-o avea, nu-i îngăduise vreodată — nici lui nici altui bărbat — să-i pună stăpînire pe inimă, ci numai cînd binevoise îi făcuse această concesie. În felul calculat cum își dăruise ea sentimentele, ar fi fost foarte posibil ca nu numai Chiltern să fi fost beneficiarul, ci oricare alt bărbat. Pentru că în loc să fie robită de dragoste, cum se întîmplă de regulă, crezuse că poate să-și manevreze sentimentele după cum îi convine. Pentru ca acum, cînd rămăsese fără sclavul inimii ei, să realizeze cu pică dar și cu profundă mîhnire că nu putea să se lipsească de el. Îl părăsise de bună voie, moțăind trufașă din cap și arătîndu-se cît mai demnă, ca îndată ce se văzu singură, s-o cuprindă căința. Nu trebuia să-i fi spus viitorului soț că viața lui o să fie de rîsul lumii.

Cum de îi trîntise vorbe atît de grele? Care bărbat le-ar fi suportat? Era normal să se supere și să sară cu gura. Căci de n-ar fi făcut-o și le-ar fi înghițit resemnat, l-ar fi considerat mototol și nevrednic de ea.

Necăjită, se dusese la lordul Brentford și la lady Laura, și le povestise cele întîmplate, după care o înștiință pe mătușă că stricase logodna. Cum era de așteptat, lady Baldock bătuse din pinteni, biruitoare și, ca să se răzbune pe ea, Violet începu să se tînguie, jurîndu-se că va regreta toată viața neprețuitul gentilom pe care îl pierduse.

— Și atunci de ce i-ai dat tălpășița? o întrebase năucită bătrîna.

— Pentru că am socotit că era mult prea bun pentru mine, îi replicase pupila.

— Cred că nici o tutoare din întreaga istorie nu a avut parte de zilele fripte pe care mi le face mie nepoata, se plînsese ea mai pe urmă.

Și parcă pe bună dreptate...

Văzînd că socotelile ieșiseră foarte-foarte de-a-ndoaselea, lordul Brentford se agitase în tot chipul, fumegînd de mînie și înăsprind și mai mult situația. Se sfădise cu fiul, mai apoi îl iertase, și iar se certaseră, susținînd sus și tare că numai încăpățînarea și pandaliile lui stricaseră lucrurile. Cu răbdare și foarte mult tact, lady Laura izbutise din nou să-i împace, obținînd totodată făgăduința părintelui de a se purta mai conciliant. Drept urmare, bătrînul se abținea vitejește să-i facă nutre feciorului ori să-l înțepe cu observații usturătoare.

— Ai să vezi că se domolesc ei și vor fi împreună, îl asigurase fiică-sa. Numai să terminăm odată cu amestecul și cu cicălelile, fiindcă prin asta îi dezbinăm.

Bătrînul lord o crezuse și căutase a-i da ascultare, deși tare greu îi venea. Cum să nu-l ia pe Chiltern la rost cînd îi venea zi de zi cu cîte o trăsnaie pe care nici un părinte — sau, oricum, un părinte ca el — nu ar fi tolerat-o? Făcînd haz de politică și luîndu-i pe politicieni în derîdere — chiar și pe aceia din Camera Lorzilor — ajunsese a spune odată că în loc de miniștri mai bine s-ar forma un guvern din vreo trei, patru babe. Auzindu-l, lordul Brentford pălise, dar amintindu-și de poveștile fiicei sale, se căzni să-l mustre în glumă. Prea își dorea

s-o aibă de noră pe Violet ca să calce în strachini și să primejduiască împlinirea acestui vis. Deși numai Dumnezeu știa cît de greu își mușca limba și se abținea să nu sară cu gura la Chiltern.

Cînd Violet o vestise pe Laura despre cearta cu fratele ei, se arătase fără speranțe de viitor.

— Adevărul e că deși ne placem — sau ne iubim, dacă vrei să mă exprim astfel — nu sîntem potriviți pentru a fi soț și soție, declarase tînăra Effingham.

— De ce ? o întrebase cealaltă.

— Fiindcă prea ne asemănăm. Sîntem la fel de violenți, de îndărătnici și de tiranici.

— Tu, ca femeie, ar trebui să cedezi, îi sugerase Laura cu blîndețe.

— Poate, numai că nu facem întotdeauna ce se cuvine.

— Îmi dau perfect seama că n-ar trebui să vin cu sfaturi, cînd eu însămi am ajuns unde sînt.

— Nu spune asta, deoarece amîndouă avem cîte un eșec la activ despre care am putea discuta cîte zile ne mai rămîn de trăit. Cu singura diferență că tu nu ai de ce să-ți faci imputări, pe cînd eu am motive.

— Crezi că nu îmi găsesc nici o vină ? Te înșeli, draga mea. Nu i-am adus nici un prejudiciu lui Kennedy cît am viețuit laolaltă, dar prin faptul că l-am acceptat de bărbat, i-am făcut mare rău.

— Și el s-a răzbunat.

— Nu a pomenit nici o dată de asta. Însă este nenorocit și eu sînt tot astfel. Iar suferința noastră se trage de la greșeala pe care am săvîrșit-o eu.

— Eu n-am să aduc nenorocire nici unui om de pe lume, zise Violet cu melancolie.

— Cum adică ? Ai renunțat la Oswald ?

— Nu numai la el, fiindcă nu este singurul imprudent care ar înfrunta acest risc.

— Desigur. Și Lordul Fawn ar fi gata să și-l asume.

— Așa e, și poate lui nu i-aș face mult rău... dar nici bine.

— Plus bietul Phineas Finn, adăugă lady Laura.

— Pe el aproape că-l uitasem. Am să-ți fac o mărturisire în ce-l privește. În afară de fratele tău, a fost singu-

rul bărbat care m-a ispitit, închipuindu-mi o vreme că l-aș putea iubi îndeajuns ca să-l iau de soț.

— Și acum ?

— Acum ce ? Mi-a trecut. Natural.

— Complet ?

— Absolut. Dealtfel nu se însoară cu doamna Max Goesler ? Cred că între timp au căzut de acord și sper să se poarte bine cu el — să-l lase după toanele lui, și să-l aștepte cu ceaiul cînd vine acasă ostenit de la ședințele Camerei. Mi-ar plăcea să-l știu răsfățat și nu în ghearele unei scorpii, fiindcă — de ce nu aș recunoaște ? — încă-i mai port o leacă de afecțiune.

— Nu cred că se va căsători cu doamna Max Goesler, vorbi Laura dusă pe gînduri.

— De ce ?

— Nu aș putea să-ți explic în cuvinte, dar așa intuiesc. Și va să zică l-ai iubit într-un timp ?

— Nu chiar, draga mea. Eu nu mă îndrăgostesc cu una cu două. După cît știu, fetelor le vine greu să-și stăvunească inima, pe cînd la mine a fost invers. Cînd l-am măsurat după etalonul pretențiilor mele, nu l-am găsit mult sub nivelul așteptat, însă nici la înălțimea dorită. L-am drămuit la inci, cum face sergentul cînd își primește recruții, și am văzut că-i lipsește o jumătate de inci. Nu are suficientă personalitate. E prea pricăjit cu toată lumea.

— Să-ți divulg un secret, Violet ?

— Te rog, dacă nu cumva îl cunosc dinainte...

— Este singurul om pe care l-am îndrăgit vreodată, rosti Laura cu nemărginită tristețe.

— Dar a fost prea tîrziu cînd ai prins de veste...

— ... și cînd aș fi vrut să nu îl fi întîlnit niciodată pe Kennedy. Simțisem mai dinainte că mă fură dragostea și mi-am impus cu tărie convingerea că un asemenea mariaj mi-ar aduce numai nefericire. Era tocmai o pricină de necaz în familie cînd eu rămăsesem fără un șiling.

— Fiindcă plătiseși datoriile făcute de Oswald, precizează Violet.

— Ce făcusem, ce nu, realitatea este că nu aveam o lețcaie. Și nici el. Așa că nu îndrăzneam să mă duc cu mintea la o căsătorie.

— În schimb el a contemplat perspectiva, nu-i așa, Laura ?

— Probabil.

— Nu probabil, ci sigur. Doar nu mi-ai spus-o chiar tu?

— Ei da, ar fi vrut să ne căsătorim. Însă eu ajunsesem la hotărîrea stupidă și semisentimentală a prieteniei, crezînd că putem rămîne legați printr-o afecțiune frățească, fără nimic jignitoare pentru viitorul soț. Curînd după ce-l acceptasem pe Robert, a fost invitat împreună cu mine la moșia din Loughlinter. Acolo l-am măsurat — după cum ziceai că ai făcut-o și tu — dar la mine nu a ieșit cu nici o sutime de inci sub etalonul dorit. Se vede că-l cunoșteam mult mai bine.

— Se prea poate, nu mă opun. Și, în definitiv, la ce să-l mai măsurăm cînd se spune că dragostea-i oarbă ?

— O fi, și totuși ne judecăm curtezanii. Îmi amintesc că a venit într-o zi lîngă mine, pe cînd ședeam pe un povîrniș al muntelui Linter. Mă oprisem pe prima buclă a masivului. O mai ții minte, Violet ?

— O văd în fața ochilor.

— Și eu. Mi-o arătase Robert spunîndu-mi că e cel mai frumos colțișor din Scoția.

— Prin urmare acolo ți-a cîntat trubadurul serenada lui amoroasă ?

— Nu mai știu ce declarații mi-a făcut atunci, dar țin minte că i-am anunțat logodna mea cu Kennedy pe care, fără nici un temei, o simțeam de pe atunci ca o durere apăsătoare — așa cum s-a și dovedit pînă în ziua de azi.

— Și pe croul Phineas tot îl mai îndrăgești ?

— Eu ?

— Se înțelege că tu. M-ai fi urît dacă-l luam de bărbat ? Sau o vei detesta pe doamna Max Goesler dacă-i devine soție ?

— Nici un pic, te asigur. Nu sînt precum cîinele grădinarului, care nici nu mănîncă paiele, nici altuia nu-i dă voie să se atingă de ele. Am mers într-atît de departe cu dragostea altruistă încît au existat perioade cînd aproape doream să-l accepți.

— Și de ce ? întrebă fata cu extremă nedumerire.

— Cum de ce ? Fiindcă și-o dorea cu atîta ardoare.

— În locul tău parcă tot nu l-aș fi iertat pentru iuțeala cu care și-a mutat sentimentele.

— Tocmai cu să nu-l iert, eu care îl izgonisem cu gîndul să mă mărit, după ce simțisem săgeata lui Cupidon adînc împlîntată în inimă ? N-o puteam smulge de acolo, ca să mă lecuiesc, și cu toate acestea, mă căsătoream. Ori atunci pe el să nu-l fi lăsat să se vindece ?

— Se pare că i s-a închis rana fantastic de repede, și de atunci s-a mai tămăduit încă de una. Cine știe cîte cicatrici o fi purtînd în pieptul lui falnic ? Sumedenii. Ori mai degrabă nici una fiindcă la el urmele dragostei sînt asemenea liniuțelor pe care le trage hangiul cu creta pe o tejghea, iar cînd le șterge cu cîrpa udă, dispar fără urme.

— Și tu cum le-ai vrea ?

— Ca niște crestături săpate în lemn, pentru a nu mai fi uitate. Să știi că nu vorbesc în numele meu, plîngîndu-mă. Doamne ferește, de nestatornicia domnului Finn. Nici n-aș avea dreptul cînd nu port în inimă măcar urmă de cicatrice.

— Ești o prostuță, Violet, îi spuse Laura mai mult în chip de alintare.

— Oi fi, dar nu am căzut în capcana acestui Don Jaun.

— Sărmanul de el ! În timp ce noi îl forfecăm liniștite, el se frămîntă cu viața lui încă neorînduită, de pe urma căreia s-ar cuveni să profite la maximum îmbinînd munca, plăcerea, datoria, ambiția și restul cîte îi mai rămîn. Dacă este un sentimental, dragostea va juca un rol precumpănitor, deși prost e bărbatul care se lasă călăuzit doar de inimă. Și totuși, din cît îl cunosc, la el nu judecata predomină, ci tinde să cadă victima unei singure pasiuni sau idei — o trăsătură care pînă și la femeie denotă slăbiciune și nu tărie.

— Înseamnă că și tu, Laura, ești o slabă.

— Și dacă sînt, trebuie negreșit să fie și el ? De nu greșesc în aprecieri, Phineas Finn este un bărbat statornic cînd are pentru cine și pentru ce.

— Cu alte cuvinte, doamna Finn va putea dormi liniștită ?

— Asta voiam să spun. Şi dacă tu sau cu binevoiam să-i purtăm numele, ne puteam bizui pe fidelitatea lui. Dar am considerat nimerit să-i dăm cu piciorul.

— Şi cîte i-or mai fi dat ? !

— Eşti nedreaptă şi rea, Violet. Acum mi-este clar că domnul Finn ţi-a gîdilat vanitatea, însă nu ţi-a atins inima. Ce ai fi pretins de la el cînd cu i-am anunţat că sînt logodită ?

— Presupun că domnul Kennedy nu s-ar fi bătut cu el în duel, la Blankenberg.

— Violet !

— Păi da. Asta mi se părea normal să o facă cu toate că nici duelul nu e decisiv în asemenea situaţii, nu crezi ?

Spre norocul Laurei, care începuse să se irite, tocmai atunci apăru cineva între ele şi le întrerupse discuţia.

CAPITOLUL LXXII

MĂRINIMIA DOAMNEI MAX GOESLER

DE LA RECEPŢIA domnului Cresham, Phineas plecase cu hotărîrea complet limpezită de a-şi da demisia. Rămînea doar să aştepte ziua de luni cînd avea să se înfăţişeze la mai marele său, cu hîrtia în mînă, fie ca să i-o primească pe loc ori să amîne deznodămîntul pînă după cea de a doua lectură a proiectului domnului Monk. Şi astfel, în dimineaţa primei zile din săptămînă, intră în cabinetul lordului Cantrip şi-l anunţă despre cele decise.

— Dragul meu Finn, nu pot decît să-mi exprim sincerul meu regret că ne părăseşti, îi declară şeful departamentului.

— Şi pe mine mă doare să las o slujbă îndrăgită şi vitală în ce mă priveşte, iar mai presus de toate, să nu mai lucrez cu dumneavoastră. Dar fiindcă am certitudinea că domnul Monk apără o cauză dreaptă, îmi este cu neputinţă să nu îl susţin.

— Decît s-ar fi dus în Irlanda, mai bine mergea într-o staţiune ca Bath, să-şi caute sănătatea, replică celălalt destul de afanisit. La care Phineas nu putu decît să

zîmbească, să dea din umeri şi să afirme cu aceeaşi smerenie că şi plecarea lui Monk în vilegiatură poate n-ar fi modificat prea mult situaţia. Pe urmă întinse demisia pe care şi-o pregătise, însă lordul nu i-o primi, rugîndu-l s-o mai păstreze cîteva zile.

Între timp avea să discute cu premierul, şi apoi, pînă la citirea proiectului, mai era încă o săptămînă, aşa că rămînea încă vreme pentru predarea hîrtiei. Fără să mai insiste, tînărul se retrase, întorcîndu-se în cabinet, unde se străduí să mai aducă ceva servicii îndrăgitelor colonii.

Între recepţia dată de Gresham şi întrevederea mai sus relatată fusese la mijloc o zi de duminică şi pentru că întîmplările pe care le cuprinsese s-au dovedit într-un fel decisive pentru viaţa eroului nostru, se cuvine să ne întoarcem la ea.

De dimineaţă, Phineas întîrziase la micul dejun, studiind documente cu privire la arendarea pămîntului în Irlanda, pregătindu-şi expunerea ce urma s-o rostească în Cameră şi încercînd să prevadă efectul pe care avea să-l producă asupra evenimentelor viitoare. Deşi absorbit de aceste preocupări importante, la un moment dat îşi aduse totuşi aminte că-i promisese doamnei Max Goesler să-i facă o vizită matinală cu scopul de a-i anunţa hotărîrea definitivă în legătură cu slujba. Drept aceea, puse hîrţoagele deoparte şi începu să se îmbrace, gîndindu-se că de fapt se ducea să-şi ia rămas bun, deoarece nu vedea cînd mai avea timpul s-o facă. Judecînd însă după grija cu care îşi alese veşmintele, îşi corectă ghetele — să constate dacă lucceau îndeajuns — apoi mănuşile — dacă erau curate şi proaspete — plus atenţia cu care se contemplă la plecare în oglindă, nu s-ar fi zis că merge la doamna din Park Lane doar cu intenţia de a-i spune adio. Dealtfel aceeaşi suspiciune pesemne îl încercă şi pe el, pentru că, înainte de a ieşi pe uşă, se întoarse din cale, scoase scrisoarea logodnicei din sertarul unde o ţinea şi, cu titlu de antidot, o citi cuvînt cu cuvînt. „Ca ea nu există alta pe lume", îşi zise după ce o termină, simţindu-se parcă la adăpost de orice tentaţie. Dar oare pe cîtă vreme ? Căci e ştiută inconsecvenţa bărbatului cînd are de unde alege. Predispoziţia şi părerile oscilează de

la oră la oră, încît ce-i apare la prinz ca o virtute inegalabilă, către seară își pierde orice valoare.

Afară era o căldură de iad, așa că luă o trăsură, pentru că nu cadra să-și ia rămas bun de la o persoană ca doamna Max Goesler încins de căldură, asudat și colbuit după ditamai drumul cît avea de bătut. De vreme ce își dăduse osteneala să aibă o ținută îngrijită, pentru ce n-ar păstra-o pînă la destinație ? În definitiv nu mergea orișiunde, ci la o femeie frumoasă și extrem de pedantă cu sine cînd se arăta puținilor preferați pe care-i favorizează cu un zîmbet. Ori cînd el beneficiase poate ca nimeni altul de surîsul ei cald, să nu se prezinte în mod impecabil ? În plus, însăși vizita avea o natură deosebită, întrucît, potrivit înțelegerii prealabile, astăzi aveau să discute perspectivele și intențiile sale de viitor. De aceea poate că procedase înțelept recitind epistola de la Mary, fiindcă avea nevoie de un oarecare întăritor înainte de a trece pragul doamnei Max Goesler.

La sosire îi deschise ușa camerista stăpînei care, după ce îl vesti că doamna se află acasă, adăugă rînjindu-i poznaș că restul slugilor plecaseră la biserică. Ca musafir destul de asiduu, Phineas se împrietenise deajuns cu subreta ca s-o întrebe dacă vizita lui era potrivită în ceasurile de liturghie. Oare stăpîna va consimți să-l primească tocmai la vremea aceasta ?

— La precizie, îl asigură juna nemțoaică.

— Și e singură ? o iscodi în continuare.

— Păi dar cum ? Cine să vină la asemenea oră ?

Pe urmă îl conduse în salon, unde, spre surprinderea sa, nu dădu peste amfitrioană.

— Coboară ea într-o clipă cînd o auzi c-ați venit, îl calmă fetișcana zbughind-o după aceea pe ușă.

În minutele de așteptare, Phineas își aruncă ochii împrejur. Încăperea era deosebit de atrăgătoare — poate ca nici o alta în Londra. De la ferestre se vedea parcul, iar mai încoace, sumedenii de grădinițe particulare, vesele și strălucitoare cum numai banii grei le puteau face să arate într-o metropolă invadată de fum. Pe balcon și înăuntru, de-a lungul geamurilor, se aflau o mulțime de plante și flori, în așa chip aranjate încît salonul părea un chioșc într-un parc, împodobit doar cu obiecte rare și

prețioase, care totuși nu deranjau ochiul prin opulența și valoarea lor însemnată. De pildă, jilțurile, deși vizibil extrem de scumpe, nu fuseseră luate doar ca să încînte privirea, cît mai ales să-l desfete pe cel care se așază în ele, fiind extrem de comode. Pe polițe se înșirau multe cărți, pe care atmosfera și mobila te îmbiau să le iei și să le citești. Două sau trei comori ale picturii engleze își găsiseră un loc ideal pentru a fi admirate, reflectîndu-și imaginile și în oglinzile atîrnate pe pereții opuși. Iar pe măsuțe, pe scrinuri și pretutindeni în cameră se vedeau bibelouri scumpe dar expuse vederii nu pentru costul lor desigur exorbitant, ci fiindcă realmente erau magnifice.

Ca unul suficient de versat în arta de a trăi, Phineas își dădea seama că femeia care aranjase această încîntătoare odaie era fără îndoială înzestrată cu harul de a înfrumuseța orice lucru pe care îl atingea. Oare ce și-ar mai fi putut dori ca bărbat, odată ce ar fi avut fericirea unei soții ca aceasta, împărțind cu ea toate splendorile ce-l împresurau ? Nu i-ar mai fi lipsit nimic afară de stima față de sine, pe care desigur și-ar fi pierdut-o, înșelînd-o pe devotata iubită ce-l aștepta cu atîta încredere în Irlanda.

Firul cugetărilor se curmă brusc prin ivirea doamnei Max Goesler care părea mai fermecătoare ca oricînd. Îmbrăcase o rochie de o rară splendoare, observă Phineas ; bogatul păr negru, lucind ca mătasea, vădea o migăloasă îngrijire, ca dealtfel și chipul și întreaga-i găteală, de parcă voise să-și pună toate însușirile în valoare spre încîntarea vizitatorului. Sau poate îl primise în credința că va veni hotărît să o ceară în căsătorie și de aceea se arăta cît mai ispititoare posibil, îi năluci un alt gînd în timp ce-o privea. Firește, Phineas nu bănuia ce aspirant se perindase prin Park Lane, tînjind după farmecele mult grațioasei doamne. Să fi știut, însă, că însuși marele duce de Omnium îi oferise coroana și dînsa i-o refuzase, ar fi înțeles că ceea ce-i apărea acum ca ispită, era de fapt un noroc nevisat.

— Iartă-mă că te-am făcut să aștepți, se scuză întinzîndu-i mîna. Am fost o bufniță nesuferită că nu m-am trezit la timp cînd știam că ai să vii.

— Ca o pasăre a paradisului, o corectă juncle. Sînteți atît de frumoasă și ați avut bunătatea să mă primiți la o oră cînd nimeni nu mi-ar deschide ușa.

— Această vizită de duminică nu-ți dă senzația că faci o poznă de copil neascultător ?

— Și dumneavoastră o încercați ?

— Da, într-o oarecare măsură. Desigur, n-aș fi primit pe nimeni la ceasul acesta din zi — necum un vizitator. Dar este o desfătare să te mai abați de la reguli ! Mă simt dezbărată de tipicurile apăsătoare și, cu toate că mica abatere nu-mi oferă deliciile unei adevărate năzbîtii, îmi creează iluzia că m-aș afla la marginea acelei regiuni minunate în care nu există obiceiuri impuse și unde oamenii spun și fac exact ce doresc.

— E plăcut să te simți numai pe margine, sublinie Phineas.

— Așa mă simt, crede-mă. Firește, decența, moralitatea și buna cuviință, toate menite să mulțumească ochii celor din jur, sînt de-a dreptul încîntătoare. Și fiecare dintre noi le respectăm cît putem în viața de toate zilele. Eu, cel puțin, așa fac.

— Și eu, nu, doamnă Goesler ?

— Asta nu am de unde s-o știu și nici nu vreau să te iscodesc. Însă dacă respecți normele pe care le-am pomenit, vei fi cu siguranță de acord că adesea îi invidiezi pe nonconformiști, pe boemii a căror unică grijă este aceea de a încălca legile care-i încarcerează în limite neplăcute. Pe aceștia îi pizmuiesc din tot sufletul.

— Bine, dar dumneavoastră sînteți liberă precum aerul.

— Liberă ! repetă ea ironică. Sînt cea mai încorsetată și încuiată făptură din cîte există pe glob ! De patru ani m-am luptat să pătrund în cercurile înalte și nu mi-am permis libertatea unei idile ; poate nici relaxarea de a rîde odată cu poftă. Și parcă văd că am să pierd vreo doi ani din aceste nocurmate strădanii pe motiv că te-am primit într-o duminică dimineață. Cînd am anunțat-o pe camerista că te aștept, a clătinat din cap consternată. Dar cum tot ai venit și m-ai compromis, măcar povestește-mi ce ai făcut.

— Deocamdată nimic, doamnă Goesler.

— Credeam că urma să iei o decizie în săptămîna care a trecut.

— O, am hotărît mai demult, iar acum, cînd mă gîndesc în urmă, mi-e greu să precizez cînd anume am făcut-o. Știu doar atît — că nu aș fi putut proceda altfel. Îmi păstrez încă slujba, dar am s-o abandonez înaintea dezbaterilor.

— Așadar ești definitiv hotărît.

— Definitiv, confirmă el.

— Și pe urmă ce-ai să faci ?

În timp ce îl chestiona, se aplecase înainte, ca să-i fie cît mai aproape, stînd cu coatele rezemate de măsuța din fața sofalei pe care se instalase.

Cunoaștem cu toții semnele îngrijorării așa cum se manifestă la un prieten adevărat atît în privire cît și în felul de a fi. Fără discuție sînt destui prefăcuți care izbutesc să simuleze îngrijorarea, așa cum există actori capabili de a reda orice trăire în rolurile interpretate. De obicei, însă, avem puterea de a discerne simulacrul de simțirea adevărată, și prietenul sincer de cel ipocrit. Și nu după fapte, cît după expresia chipului care, de cele mai multe ori, este revelatoare. Ca și în cazul doamnei Max Goesler, a cărei privire trăda atîta încordare și grijă, încît Phineas, oglindindu-se în ea, putea să jure că nu joacă teatru. Ochii, muschii încordați ai feței, clipirea deasă și nerăbdătoare — totul arăta că trăiește necazul lui ca pe al ei însăși.

— Și pe urmă ce-ai să faci ? își repetă întrebarea cu o undă de impacientă în rostire.

— N-aș putea să vă spun. Dar știu în mod sigur că nu mai rămîn în arena politică.

— Asta este exclus ! spuse energică. Ești făcut pentru asemenea viață.

— Atunci mă voi dezice de aptitudinea înnăscută, vorbi Phineas zîmbindu-i amar. Sincer să fiu...

— Chiar te rog, pentru că numai astfel pot să înțeleg realitatea.

— Atunci realitatea este următoarea. Îmi voi păstra locul în Parlament pînă la încheierea sesiunii în curs și pe urmă îl voi lăsa liber.

— Cum ? Renunți și la el ? întrebă enervată.

— După cît se întrevede, se va produce o nouă dizolvare a Parlamentului. Daca actualul guvern se împotrivește legii propusă de Monk, ea va fi cu siguranță votată în Cameră. După care, vrînd nevrînd, se dizolvă.

— Și n-ai să mai candidezi ? îl interogă ea țintuindu-l cu priviri aprige.

— Nu mi-o îngăduie punga, mărturisi Phineas cu același surîs chinuit.

— Phui ! Nu ai de unde să scoți circa cinci sute de lire ?

— Nu. Și în afară de asta, ca să mă mai apuc de avocatură, adică de adevărata mea meserie, trebuie negreșit să renunț la activitatea de parlamentar. Una cu alta nu se împacă, și a trebuit s-o constat cu prețul unei triste experiențe.

— Unde ai să trăiești ? se interesă din ce în ce mai aprinsă.

— În Dublin, răspunse tînărul calm.

— Și ce vei face de fapt ?

— Tot ce i se oferă unui avocat prob — fiindcă nădăjduiesc că nu am să fiu altfel.

— Ai să pledezi pentru toți ticăloșii, încercînd să probezi că hoțul nu a furat ?

— Se poate s-o fac și pe asta.

— Și ai să-ți pui o perucă, străduindu-te să-ți ici un aer de înțelept ?

— În multe părți din Irlanda s-a renunțat la perucă, o informă în treacăt.

— Și ai să-ți dai sufletul, înșirînd tot felul de palavre pentru un onorariu de douăzeci de lire ?

— Întocmai.

— Nu uita că ți-ai cîștigat un renume în cel mai mare senat de pe glob și ai cîrmuit ținuturi mai mari ca al dumitale...

— Nu, așa ceva n-am făcut, o întrerupse Phineas, corectînd-o. Nu eu le-am condus, ci alții.

— Se poate, dar nici ce ți-ai pus în gînd n-ai să faci. Este o aberație ; o inepție, vorbi răzvrătită. De regulă, oamenii urcă de la o slujbă măruntă la una mai răsărită, nicidecum nu coboară de la o funcție înaltă la una de pleavă. Îți repet, domnule Finn, dumneata ești născut

pentru Parlament. Este singurul loc care ţi se potriveşte, afară de scaunul de ministru. Mă asculţi ori nu ca pe o adevărată prietenă ?

— Prietenă vă consider — şi încă una foarte apropiată, îi declară cu sinceritate.

— Atunci ai încredere în poveţele mele. De ce ţi-e teamă de vrei să fugi ? Nu ai soţie, nu ai copii, grăi cu însufleţire, şi pe urmă tăcu, aşteptînd pasămite un răspuns.

Ar fi fost timpul să-i spună despre logodna cu Mary, se socoti Phineas. La sosire îl întîmpinase cu veselie şi glume, ca în ultimele minute să devină atît de serioasă — chiar gravă — în gesturi şi glas, încît trebuia să-i răspundă cu aceeaşi monedă. Prea se arătase leală şi bine intenţionată ca să umble cu ascunzişuri. Însă mai înainte de a formula vestea pe care intenţiona să i-o dea, doamna veni cu o nouă întrebare.

— Numai banii sînt cei care te fac să dai înapoi ?

— Nu am din ce să trăiesc ca simplu deputat, recunoscu el.

— M-am oferit să-ţi acopăr lipsurile în finanţe, nu ?

— Numai că dumneavoastră care v-aţi oferit aţi fi aceea care m-aţi dispreţui, dacă i-aş primi.

— Nu-i adevărat, protestă cu vigoare şi nu ridicîndu-şi numai glasul, ci sărind totodată de pe locul unde şedea şi postîndu-se înaintea lui. Acum, că o privea de la numai un pas şi de jos în sus, cum nu o făcuse niciodată, observă că era înzestrată cu o vigoare pe care n-o remarcase. Alături de el, arăta mai puternică şi mai robustă decît obişnuia s-o considere.

— Tăgăduiesc afirmaţia dumitale, urmă cu aceeaşi voce plină, energică. Banii nu înseamnă nici Dumnezeu şi nici diavol ca să te înalţe ori să te coboare. A-i avea este pur şi simplu o întîmplare, şi pot să treacă foarte bine de la mine la dumneata şi invers, fără să ne pătăm. Cum adică ? Primeşti să te ospătezi la mine de cîte ori te-aş pofti ; accepţi prietenia mea şi orice aş vrea să-ţi ofer afară de bani ? Explică-mi, te rog, acest fapt de neînţeles. Va să zică, dacă ai lua acum de la mine o mie de lire, să zicem, te-ai considera un netrebnic ; în schimb,

dacă ți le-aș lăsa prin testament și mîine aș muri, n-ar mai fi o jenicie să le încasezi. Spune-mi cum vine această treabă ?

— Ai înșirat unele ipostaze, dar nu pe toate, rosti Phineas cu glas gîtuit de emoție.

— Pe care am omis-o ? N-ai decît s-o adaugi.

— Ești o femeie tînără și frumoasă, așa că nici un bărbat nu poate primi bani de la dumneata.

— A, de asta nu mi-i primești ?

— Într-o bună măsură, da.

— Pe cînd dac-aș fi bărbat — tot tînăr și frumos ca un zeu — mi i-ai lua ?

— Nici atunci. Darurile bănești strică întotdeauna, murdărește, încarcă conștiința, îți strivesc inima.

— Și mai ales cînd sînt date de mîna unei femei ?

— Mi se pare că da, cu toate că mi-ar fi greu să argumentez pentru ce în mod special. De aceea nici să nu mai vorbim despre asta.

— Ba da, însă fără să ne mai contrazicem. Vreau să-ți dovedesc că sînt generoasă. Chiar foarte. Pentru un prieten mă dezic de orice, coborîndu-mă pînă și față de mine. Pentru un prieten sînt în stare de mai multe decît un bărbat. Zici că nu vei lua bani din mîna mea ?

— Nu, doamnă Goesler. Nu pot să fac acest lucru, îi răspunse cu hotărîre.

— Atunci ia mai întîi mîna. Cînd ea și tot ce ține într-însa îți aparține, te poți înfrupta după cum vei dori. Și spunînd aceasta, întinse o mînă spre el.

Care bărbat ar putea să pretindă că nu s-ar fi simțit ispitit ? Sau care femeie ar susține că asemenea tentație nu putea scormoni un suflet de om ? Pentru Phineas, în acele momente, însăși atmosfera ce-o respira i se părea dulce ca mierea, pe cînd făptura grațioasă și minunată a doamnei Goesler îi atița toate simțurile. Îl invitase să-și unească viața cu a ei, pentru a-l face bogat și a-i deschide drumul spre glorie. Ce-ar fi crăpat de ciudă toți Bonteenii și Ratlerii de pe lume auzind de norocul său fără seamăn ! Iar cei de-alde Cantrip și Gresham l-ar fi socotit de două ori mai valoros ca pricten și colaborator. Pînă și domnul Monk l-ar fi salutat ca pe un aliat de nădejde — dăruit cu o nouă putere, care mai înainte

îi lipsise. Cu cine nu ar fi stat pe picior de egalitate ? De care om s-ar mai fi temut ? Ce confrate nu l-ar fi ridicat în slăvile cerului ? Povestea sărmanei Mary ar fi fost cunoscută doar într-un tîrg prăpădit, şi acela dincolo de Canalul Minecii. Ispita era fără doar şi poate imensă.

Şi totuşi, nu avu o singură clipă de şovăială. Doamna Goesler şedea cu faţa întoarsă într-o parte şi cu mîna încă întinsă pe care, se înţelege, că i-o cuprinse într-a lui. Ce alt bărbat ar fi procedat altfel ?

— Prietena mea, murmură de-abia auzit.

— De acum înainte nu-mi vei mai spune prietenă, ci Marie — Marie a ta — sau în nici un fel. Care e numele pe care mi-l dai ?

Phineas nu răspunse, cu toate că îi ţinea mai departe mîna.

— Vorbeşte-mi ! Spune-mi ! îl imploră ea de alături fără a-l privi. Care ţi-e hotărîrea ? Tînărul se încăpăţîna să tacă şi, după altă aşteptare, din nou îl rugă : Grăieşte ! Hai, zi odată, care îţi este alegerea ?

— Nu pot să te iau de soţie, îi spuse şoptit, însă de-ajuns de limpede ca ea să priceapă.

Şi pe loc îşi retrase mîna.

— Cum ? Nu poţi ? Iar eu m-am trădat în zadar ?

— Nu în zadar, doamnă Goesler.

— Ba da, şi în chipul cel mai jalnic posibil. Iartă-mă, dar simt nevoia să mă retrag, îi zise cu mare efort, după care dispăru din salon şi din viaţa lui Phineas, care n-o mai văzu niciodată.

Oricît căutase să se adune pe urmă, nu a izbutit să mai reconstituie felul cum ieşise din cameră şi ajunsese în stradă. După cum îşi amintea foarte vag, multă vreme rămăsese înlemnit chiar pe locul unde rostise răspunsul, iar într-un tîrziu, nici el nu ştia cînd, îl cuprinsese frica de a se mişca şi a se face auzit, dorind cu nefirească tărie să plece fără a stîrni cel mai mic zgomot cu paşii ori cu apăsarea clanţei. Tot ce exista în sălaşul acela îi fusese oferit, şi el refuzase dania, aşa încît era ultimul om de sub soare care ar fi avut dreptul să mai zăbovească acolo, simpla-i prezenţă însemnînd o gravă jignire pentru femeia pe care o izgonise.

Pînă în cele din urmă se strecurase cumva și ieșise în stradă, tăind piața Picadilly, cu gîndul să ajungă în Green Park. Odată acolo, căutase un ungher mai puțin asaltat de puhoiul vizitatorilor de duminică și, după ce îi află, se trîntise pe iarbă, încercînd să-și pună ordine în cuget, ca să cîntărească cele întîmplate. Retrăi scena cu doamna Max Goesler, însă de astă dată cu atîta nemulțumire de sine, că pînă și luminoasa imagine a scumpei lui Mary nu-i aducea nici o încurajare. Ce grandioasă i-ar fi fost reușita, și cît de jalnică era căderea de acum! Cu toate acestea, dacă apuca mîna ce-i întinsese cheia succesului și a bunăstării, s-ar fi simțit de zece ori mai nenorocit. Avînd conștiință și o inimă în piept, nu și-ar mai fi găsit în veci liniștea. Însă deși intuia că procedase corect — un sentiment ce se prefăcea cu fiecare minut în convingere — nu se simțea deloc împăcat.

CAPITOLUL LXXIII

AMANTIUM IRAE

ÎN ACEEAȘI PERIOADĂ, viața domnișoarei Violet Effingham se desfășura sub o zodie prea puțin fericită. Așa cum i-o declarase bunei prietene Laura, de o vreme încoace peșcuia doar în ape tulburi și totul mergea anapoda.

Constrînsă de împrejurări, locuia mai departe în casa mătușii pe care, cu toată bunăvoința, simțea ca n-o mai îndură, dar nici să-i scape din gheare nu vedea cum. Existase un timp cînd se nutrise cu visul că va putea evada, instalîndu-se într-o casă proprie și trăind complet liberă, aidoma unui bărbat.

Crezuse că are dreptul să-și ia avuțiile în primire, gospodărindu-se după cum va considera de cuviință. Ca mai pe urmă să afle cu inimă strînsă și îndurerată că lucrul nu era cu putință. Chiar dacă o lege îi conferea această independență, alta i-o retrăgea categoric. Așa că proiectul căzuse și, o dată cu el, ultima licărire a speranței într-un trai liniștit. Mai înainte, cînd se simțea înfuriată rău

de mătușă, găsea adăpost în casa prietenei, dar în lunile de pe urmă pierduse și acest ultim refugiu, deoarece lady Laura și Chiltern conviețuiau sub același acoperiș, așa că nu putea sta cu ei.

Iar lady Baldock, știind-o la mare strîmtoare, o chinuia cît poftea. Sclava unor principii învechite și dornică de a-și împlini cît mai conștiincios datoria, o șicana sistematic, amărîndu-și reciproc zilele, pînă cînd ajunseseră să se considere absurde și răuvoitoare la superlativ.

Printre sicîielile născocite mai recent de tutoare era și aceea de a-l compătimi în fața nepoatei pe Chiltern.

Ca orice idee zămislită de ea, și aceasta avea mai multe substraturi, și toate contradictorii, se înțelege.

Primul pornea de la nestrămutata-i convingere că cearta dintre logodnici era ireparabilă și, ca atare, n-o mai impresiona pe nepoată mila pe care și-o exprima; al doilea țîșnea dintr-o vagă dorință ca totuși pupila să se mărite mai bine cu Chiltern decît să-i rămînă în circă, iar al treilea și ultimul, poate din patima ei de a se opune întruna părerilor fetei, căutînd sămînță de ceartă și cicăleli permanente. Deși niciodată nu-l avusese la inimă pe Chiltern, în judecata-i întortocheată, pe Violet o scotea vinovată de cele întîmplate, în timp ce pe lord îl jelea numindu-l: „sărăcuțul băiat." Cît despre ceilalți trei pretendenți — lordul Fawn, Phineas Finn și domnul Appledom — nu mai vedea să aibă nici unul vreo șansă. Ca să ajungă însă la această concluzie fusese nevoie ca Augusta s-o ia cu binișorul, explicîndu-i pe îndelete cum că Violet nici bătută nu s-ar mărita cu ei.

— Vrea să rămînă fată bătrînă, numai ca să mă bage în groapă, se lamentase cu deznădejde.

De aceea, cînd apăru într-o zi lordul Chiltern în casă, exprimîndu-și dorința s-o vadă pe domnișoara Violet Effingham, bătrîna nu leșinase și nici nu spusese că „apucatul" le va ucide — așa cum ar fi făcut-o în alte dăți — ci, cu specifica-i nestatornicie în judecată și atitudini, îi răsăriră dinainte două îndatoriri deplasate. În cazul cînd Violet avea să se lase înduioșată, împăcîndu-se cu logodnicul, trebuia să o scape din ghearele acestei fiare sălbatice. Iar dacă fata nu se înmuia, menținîndu-se

pe poziţie, atunci negreşit se cuvenea să intervină între ei, pentru ca „săracul băiat" să nu fie tratat insolent şi cu răutate.

— Oare să fi aflat că lordul e aici ? o întrebase pe fiică-sa muncită de aceste gînduri.

— Încă nu cred, mămico, îi răspunsese placida Augusta.

— Vai, fata mea, cred că s-ar cuveni să-l primească. Doar i-a dat atîtea speranţe !

— Violet o să facă exact cum îi place.

— Cum îmi trîntești așa vorbă, Augusta ? Eu n-am nici un fel de autoritate în casa asta ?

Însă foarte curînd avea să-şi dea seama că măritişul nepoatei nu atîrna de voinţa ei.

— Lordul Chiltern este jos, în salon, zise Violet năvălind în odaie.

— M-a anunţat şi pe mine Augusta, răspunse pe tonul cel mai indiferent. Şezi, draga mea.

— Cum aş putea, mătuşico ? L-am vestit că sosesc într-o clipă şi mă ţin de cuvînt. Este omul cel mai nerăbdător de pe lume, aşa că n-o să-l fac să mă aştepte.

— Cum ? Ai de gînd să îl vezi ?

— De ce nu ? îi răspunse întorcîndu-se pe călcîie şi ieşind ca o nălucă din cameră.

— Spune tu, care femeie din lume ar îndura suferinţele mele ? După ce că-mi bat capul cu ea, poftim cum mi se poartă ! se văicări lady Baldock în faţa Augustei, ridicîndu-şi braţele în semn de neputinţă şi disperare.

În timpul acesta, Violet coborî scările cu iuţeală şi intră curajoasă în salonul unde se afla Chiltern.

— Îţi mulţumesc că ai venit, o întîmpină el.

Pe chip i se mai citea încă supărarea, dar aşa cum i se păru fetei, şi hotărîrea de a o îmblînzi. Şi asta nu-i convenea deloc. Pentru că mai degrabă se împăca să îl vadă furios şi pornit împotriva ei, decît să se lase îmblînzită de cineva.

— Nu ai pentru ce-mi mulţumi îi zise ea cu răceală. Era normal să te văd de vreme ce ai venit. Şi apoi nu consider că-i cazul să fim certaţi pe motiv că ne-am răzgîndit.

— Cînd se strică o logodnă, inevitabil se ajunge la ceartă.

— Poate la alţii... dar eu sînt gata să ne împăcăm... dacă tu eşti de acord. De ce să trăim ca duşmani cînd ne cunoaştem de mici copii ? Iar tatăl şi sora ta îmi sînt prietenii cei mai dragi...

— Am venit să te întreb dacă socoteşti că te-am tratat urît.

— Pe mine ? Nici vorbă ! Ţi-a spus cineva că ţi-am adus asemenea învinuire ?

— Nu.

— Atunci la ce mă întrebi ?

— Pentru că vreau s-o aud de la tine. Nici prin gînd nu mi-a trecut să fiu dur cu tine cînd mi-ai spus că viaţa mea e de toată ocara.

— Oswald, îl opri ea. Să nu mai ne întoarcem la ce a fost pentru că tot nu ar ajuta la nimic, nu ?

— Dar aşa ai spus.

— Cred că nu.

— Ba da, susţinu Chiltern, şi ai ales cuvintele cele mai crude posibile.

— Nu am vrut să fiu crudă, iar dacă totuşi le-am pronunţat, te rog să mă scuzi. Şi cu asta, haide să terminăm. Dat fiind că avem concepţii aşa de diferite în legătură cu viaţa, e mai cuminte că nu ne-am căsătorit. Dar această chestiune a fost tranşată, aşa încît nu văd rostul să ne mai întoarcem la ea sau la cuvintele neplăcute aruncate în pripă. Nu eşti de aceeaşi părere ?

— Eu tocmai veniseм să aflu dacă s-a hotărît despărţirea noastră, vorbi Chiltern ocolindu-i privirea.

— Firesc că da, îi ripostă înţepată. Şi chiar la dorinţa ta, Oswald. Sau mai bine să-ţi amintesc exact cum s-a întîmplat. Eu m-am apucat să-ţi spun unele lucruri care socoteam că trebuia să le ştii. Probabil atunci am scăpat şi cele cîteva vorbe mai aspre. Iar la urmă mi-ai zis că în condiţiile acestea nu poţi să-ţi fiu soţie, fapt pe care l-am aprobat întru totul.

— Am greşit, am greşit înfiorător, şi dacă nu mai revii la mine, n-am să mi-o iert niciodată, îi zise plin de căinţă.

Am fost un neghiob şi n-o să-mi mai aflu odihna. Doar ştiam de atîta vreme că nu pot trăi fără tine, şi totuşi, cînd ai consimţit să mă iei, te-am gonit pentru o vorbă tăioasă scăpată la supărare.

— Nu a fost o vorbă tăioasă, ci un adevăr, preciză Violet.

— Mai spune-l o dată, ca să mă încerci cum răspund.

— Am zis că trîndăvia... nu este bine văzută, sau ceva de genul acesta, memorat dintr-o carte de şcoală probabil. Dar ţie nu-ţi place morala, chiar luată din carte, şi un om cu o piele atît de fină ca a ta, e de dorit să-şi aleagă o nevastă mai îngăduitoare decît aş fi eu.

— Alegerea am făcut-o, şi alta nu mai îmi trebuie, rosti la fel de impetuos şi cu aceeaşi sălbăticie în gesturi şi în privire. Numai pe tine te-am vrut, şi nu de un an sau de doi, ci de foarte mulţi — cum prea bine o ştii. Iar îndărăt nu mai am cum să dau. De aceea mai spune-mi odată că mă vrei de bărbat şi îţi jur să trudesc ca un rob pentru tine.

— Doresc într-adevăr ca soţul meu să muncească — dacă voi avea unul — însă nu ca un rob.

— Hai, Violet, o rugă el nu numai cu glasul dar şi cu ochii, din care pierise orice licăr sălbatic. Poartă-te fără părtinire sau chiar generoasă, de poţi, îi spuse zîmbindu-i, dar nu cu voioşie sau cu încredere, ci mai curînd cu tristeţe. Sincer să fiu, nici nu ştiu dacă m-ai iubit vreodată din toată inima.

— Desigur, cu ani în urmă, cînd erai doar un puşti.

— Şi de atunci nu ? În cazul ăsta, mai bine să plec. Dragostea de o singură parte nu duce la fericire.

— Adevărat, nu duce la fericire, îngînă Violet pe gînduri.

— Mai degrabă îndur orişice decît o viaţa lipsită de dragoste. Există printre voi fiinţe care nu vor să iubească pe nimeni.

— Tocmai despre asta vorbeam mai deunăzi cu Laura. Unele femei se îndrăgostesc la comandă, pe cînd altele cu atîta greutate că poate nu reuşesc niciodată.

— Şi cu tine cum se întîmplă ?

— Oo, cu mine... Prefer să nu îţi răspund ca să nu-ţi trîntesc nişte enormităţi.

— Nu cumva iubeşti pe un altul ?

— Asta mă priveşte, stimate lord.

— Ba şi pe mine, şi încă al naibii. Spune-mi că există un altul în inima ta, şi am plecat într-o clipă. Nu te întreb cum îl cheamă, nici nu te mai supăr vreodată. Iar dacă nu este aşa, şi poţi să mă ierţi...

— Să te iert ? Dar cînd am fost supărată pe tine ?

— Răspunde-mi la întrebare, o somă pironind-o cu ochii.

— La asta nu vreau.

— Atunci la care ai vrea ?

— La oricare privindu-ne pe noi doi, şi la nici una referitoare la persoane străine.

— Nu de mult îmi spuneai că ţi-s drag, reveni Chiltern la ce îl durea mai tare.

— Adevărat. N-am repetat şi adineaori că mă topeam după tine cu ani în urmă ?

— Dar acum ?

— Asta e altceva.

— Mă mai iubeşti, Violet ?

— Direct mă iei, n-am ce zice.

— Şi îmi răspunzi ?

— Cred că n-am încotro...

— Atunci ? Vreau să aud...

— Uff, Oswald, ce tont poţi să fii ! Mă omori cu întrebarea dacă mi-eşti drag. Se-nţelege că da, şi de-ai avea cît de puţină pătrundere ai şti că numai pe tine te-am îndrăgit, iar după cele petrecute între noi, nici un bărbat nu m-ar putea cuceri. Te iubesc, şi încă mult. Acuma te-ai liniştit ? Şi fie că m-ai goni, cum ai făcut-o nu prea de mult, ori ai veni la mine cu promisiuni frumoase şi dulci, precum astăzi, eu tot te-aş iubi. Însă odată ce mă alungi, normal că nu mă pot mărita cu tine ; sau cînd fugi, cuprins de mînie, pentru că ţi-am citat dintr-o carte de şcoală, firesc că n-am să alerg după tine. Nu e frumos şi nici demn. Dar în dragoste îţi rămîn credincioasă, şi dacă te îndoieşti vreo secundă, eşti un... prostuţ.

După ultimele cuvinte, Violet își țuguie buzele ca un copil îmbufnat și își propti bărbia în piept, iar cînd Chiltern i-o înălță, ca s-o privească în ochi, îi văzu înecați de lacrimi.

— Sînt un mare neghiob, zise luînd-o în brațe și cu fața lipită de pieptul său.

— Oi fi, doar eu nu te iubesc mai puțin din această pricină.

— N-am să-ți mai pun niciodată sentimentele la îndoială.

— Așa să faci, fiindcă nici eu n-am să mai scot un cuvînt despre muncă. Te apuci sau nu de ea, te privește. Eu îmi țin gura. Nu mai încerc să par înțeleaptă, povățuindu-te cum să-ți aranjezi viața.

— Ești cea mai formidabilă fată din cîte au existat pe pămînt !

— Nu vreau să fiu formidabilă și nici înțeleaptă, ci doar să nu te văd încruntat și uitîndu-te la mine feroce, îi șopti ridicînd mîna și netezindu-i fruntea. Știi că și acum mi-e frică de tine ? continuă privindu-l cu duioșie, iar cînd fața lui se lumină de zîmbete, îl mîngîie din nou și îi spuse : Așa da, e mai bine. Și acum, lasă-mă să mă duc la mătușa care, în aceste două luni de pe urmă, nu te-a scos din „sărăcuțul băiat".

— A și avut de ce să-mi plîngă de milă, ți-o jur.

— În schimb, cînd o afla că ne-am împăcat, va fi din nou îngrozită de păcătoșeniile tale. Pînă astăzi ai fost un biet porumbel ; dar peste cîteva clipe, redevii căpcăunul de odinioară. Numai la mine să nu te burzuluiești, Oswald !

După plecarea lui Chiltern, fata se duse într-un suflet și anunță marea veste :

— Cum, l-ai acceptat iar ? exclamă lady Baldock stupefiată, ridicînd iarăși mîinile către cer.

— Da, mă mărit cu el, răspunse Violet fericită.

— În cazul acesta, îți asumi întreaga răspundere pentru că eu mă spăl pe mîini ca Pilat din Pont.

Iar seara, cînd comentă noutatea împreună cu Augusta, vorbi despre proiectata căsătorie a nepoatei ca despre cea mai jalnică nenorocire din lume.

CAPITOLUL LXXIV

ÎNCEPUTUL SFÎRŞITULUI

ÎN ZIUA DEZBATERII legii propusă de Monk, eroul nostru se mai afla în cabinetul de la departamentul coloniilor, însă demisia îi fusese primită şi aştepta doar să-i vină înlocuitorul. Către amiază sosi, în fine, şi acesta, care, spre stupoarea lui Phineas, era domnul Bonteen. Va să zică renunţase la slujbă ca să i-o dea plocon vrăjmaşului său de moarte !

În general există deprinderea ca la plecarea dintr-un serviciu, fostul slujbaş să predea succesorului său sigiliile şi mapele. Însă cum Phineas nu primise sigilii şi mape nu lăsă detestatului său urmaş decît jilţul din faţa biroului, în care se simţise grozav de comod, şi cu regret i-l ceda unuia precum Bonteen. De cum apăruse în birou, îi văzuse scînteia triumfătoare jucîndu-i în ochi şi simţise jubilarea gîlgîindu-i în voce, spre şi mai marea sa întristare.

— Care va să zică te duci, nu glumeai, îi spuse Bonteen cu neascunsa lui bucurie în glas şi în priviri.

— Mda, după cum se vede, îi ripostă Phineas.

— Ca să fiu sincer, nu ştiu ce te-a găsit, întrucît, personal, nu prea pricep toată afacerea asta.

— Nici nu e lesne de înţeles pentru dumneata, replică celălalt, încercînd să rîdă.

Dar cum Bonteen nu sesiză ironia, nu se mai osteni să-l pedepsească prin alta mai străvezie, căutînd să scape de el cît mai repede. Phineas îşi părăsi aşadar cabinetul şi se abătu pe la fostul lui şef, cu gîndul să-i spună cîteva vorbe de bun rămas.

— Cu bine, Finn, şi încă o dată, regret că ne despărţim în felul acesta.

— La fel şi eu, Excelenţă, şi o evitam bucuros dacă aş fi putut.

— Nu trebuia să pleci în Irlanda cu un om atît de periculos cum e Monk. Dar acum este prea tîrziu să mai înăcim vorba.

— Nu are rost să te tînguieşti pentru ceea ce nu mai poţi drege, nu-i aşa ?

— Ţin să te asigur că asemenea despărţiri nu durează prea mult dacă omul revine la părerile dinainte. Doar la cîte conflicte şi împăcăciuni nu am fost eu martor ! Mi-aduc aminte de plecarea lui Gresham care nu accepta să rămînă în acecaşi încăpere cu Mildmay, pentru ca mai tîrziu să devină cei mai strînşi colaboratori şi amici. De asemeni, a existat o vreme cînd Plinlimmon şi ducele de St. Bungay nu admiteau să-şi ţină nici caii în acelaşi grajd, şi nu mai ţii minte cînd Palliser renunţase la orice nădejde de a primi un departament fiindcă avea o idee fixă ? Aşa că şi dumneata o să-ţi reiei slujba, fără nici o îndoială. Prea sînt rari oamenii cu adevărat în stare de o treabă ca să fie lăsaţi multă vreme în tihnă pe băncile deputaţilor independenţi.

Cuvintele lordului Cantrip, atît de frumos şi cu suflet rostite, îl măguliră pe Phineas, deşi, practic, nu-l încălzeau cu nimic. Superiorul îi dădea tot felul de asigurări că va fi din nou soare şi bine, ceea ce dovedea că subordonatul nu îl făcuse să întrevadă întregul adevăr despre el. În realitate, visul vieţii politice apunea pentru totdeauna. Şi-l văzuse împlinit peste orice aşteptări, dar în ciuda nesperatei lui reuşite, scăpase pămîntul de sub picioare, şi, o dată pierdut locşorul ce-l ocupase în această vastă arenă, ştia că nu-l mai recapătă niciodată.

În acecaşi zi, se întîlni cu premierul pe culoarele Camerei, iar marele om de stat îl luase de braţ, mergînd împreună spre sală.

— Îmi pare rău că te pierdem, i-o declară primul ministru.

— Şi mie că vă pierd, îi replică tînărul.

— Asemenea chestii se întîmplă în viaţa politică, dar cred că rareori lasă o ranchiună în urmă cînd diferendul e cunoscut şi oarecum înţeles. Numai dezertările creează impresie oribilă — cînd un om sau mai mulţi votează brusc împotriva partidului din porniri personale sau din alte considerente la fel de tulburi şi reprobabile, îi declară domnul Gresham şi, auzindu-l, Phineas intui cu acuitate cît de mult suferise acest om de pe urma trădărilor pe care le pomenise. Cu siguranţă, dumneata

şi cu Monk sînteţi convinşi de justeţea cauzei apărate, urmă premierul cu glas ceva mai destins.

— Cred că am dovedit-o cu prisosinţă, ripostă Phineas. Doar am renunţat amîndoi la slujbe, şi sîntem oameni săraci.

— După mine, aţi greşit — şi nu atît în vederile voastre asupra chestiunii în sine, pe care, dealtminteri, nici nu prea o înţeleg.

— Ne vom sili să v-o explicăm.

— Şi încă într-un chip foarte limpede, nu mă îndoiesc. Domnul Monk a păcătuit însă dorind, ca membru al guvernului, să forţeze o măsură bună sau eronată, pe care noi — ca organ de conducere — nu voiam s-o iniţiem... sau cel puţin nu acum.

— De aceea şi-a dat demisia, interveni Phineas.

— Natural. Şi asta tocmai pentru că nu a sesizat importanţa coeziunii partinice — singura care ne poate înlesni adevăratele şi marile servicii aduse ţării. Dar să nu îţi închipui vreo clipă că te condamn pe dumneata sau pe el.

— Eu sînt un nimeni în tot acest angrenaj, remarcă subalternul cu modestie.

— Dimpotrivă, te asigur, domnule Finn, că nu te-am privit în această lumină, şi sper că va veni ziua cînd vom sta din nou pe banca miniştrilor.

„Nici pe această bancă şi nici pe oricare alta din Cameră nu mă mai aşez vreodată !" îşi zise Phineas, şi gîndul acesta îl îndurera infinit mai mult decît demisionarea din înalta sa funcţie. A rămîne la Londra, numai ca deputat, avînd drept mijloc de trai bănuţii trimişi de părinţele său, ar fi fost imposibil chiar în fericita ipoteză cînd obţinea un nou mandat în Parlament. La prima alegere a sa în Loughshane îi asigurase pe toţi care voiseră binele că se va ocupa şi de avocatură, întrucît activitatea politică nu constituia nici un impediment. Ca de atunci pînă în ceasul de faţă să treacă nu mai puţin de cinci ani, fără să fi făcut o încercare în sensul acesta. Apucase pe un făgaş complet diferit, unde îi mersese în plin, aşa încît lumea, şi în deosebi femeile, vedeau în ascensiunea lui un miracol. Însă oricît de extraordinară ar fi fost cariera pentru care optase, ea nu avea un carac-

ter permanent. și acest neajuns îl sesizase și el de la bun început. Cei odată favorizați de noroc, puteau să mai fie probabil și a doua oară. Dar succesul rămînea un joc al hazardului, cu capricii și intermitențe, încît un politician aflat mai ieri la putere, se trezea dintr-odată în opoziție, și, implicit, în dizgrație, activînd ani în șir fără să fie remunerat. De aceea se impunea cu stringență ca oamenii ce îmbrățișau această profesie să aibă avere la spate, nu să depindă de o leafă. Pe cînd el fusese din capul locului un calic și nici nu luase hotărîrea să se pună la adăpost, însurîndu-se cu o fată bogată. Poate pe altul l-ar fi bătut acest gînd de cum s-ar fi văzut deputat, însă pe el cu siguranță l-ar fi scîrbit, și se mîndrea că în toată șederea la Londra nu își mînjise conștiința punînd la cale un astfel de aranjament. Cele două ambiții ale sale — de a intra în marele sfat al țării și a căpăta mai apoi o funcție — izbîndiseră peste așteptări și, pe măsură ce își consolidase poziția — în Parlament și la slujbă — uitase de domnul Low, de promisiunea ce i-o făcuse în legătură cu avocatura, lăsîndu-se furat de împrejurări, de mirajul gloriei pe care o trăia. Împresurat de prieteni cu vază, poftit pretutindeni, răsfățat de femei adorabile și îndrăgostite de el, prețuit tot mai mult de colegi, natural că mersese înainte, sigur de sine și de viitorul care se profila plin de făgăduințe. Ca dintr-o dată să apară Monk și Mary Flood Jones și toate cuceririle să se năruie.

Nevisată și lamentabilă prăbușire ! Iar în mijlocul ei se ivise tentația salvării de la pieire, cerîndu-i ca preț onoarea și inima. Poate ispita nu l-ar fi răscolit într-atît și ar fi gonit-o cu indiferență dacă ar fi fost întruchipată de o făptură hîdă, nătîngă sau cît de cît antipatică. Însă doamna Max Goesler era, după el, femeia cea mai frumoasă, cea mai deșteaptă și mai încîntătoare din cîte îi fusese dat să cunoască. Se oferise pe sine și întregile-i avuții ca să-i asigure doritul loc pe banca independenților — infinit mai îmbietor decît orice altă dregătorie — precum și traiul cel mai tihnit cu putință, iar felul cum o făcuse ar fi măgulit vanitatea oricărui bărbat. Și totuși o refuzase, rămînînd credincios legămîntului încheiat cu micuța din Floodborough. „Foarte corect. Așa procedează

bărbatul integru. Şi fără pic de căinţă", ar putea să gîndească stimabilii cititori. Dar şi cu riscul de a le produce o dezamăgire, se cuvine a le spune că Phineas renunţase cu destule păreri de rău.

Le simţise gustul amar şi în momentele ademenirii şi mai pe urmă, după ce o biruise. Dar în ciuda lor, avusese tăria să nu se dezică de dragostea pentru Mary. De mii de ori îşi spusese că nu are inteligenţa Laurei, nici vioiciunea scăpărătoare a Violetei Effingham sau frumuseţea doamnei Max Goesler. În schimb, virtuţile ei întreceau însuşirile acestora. Care dintre cele trei dive îi arătase atîta neţărmurită încredere ori îl iubise cu aşa dăruire ? Nici una. Pe cînd Mary, întrecuse orice aşteptări. Dar cu toate meritele-i deosebite şi iubirea ce i-o purta, nu era ocolit de regrete. Îi plîngea inima după Londra şi Parlament, după cluburi şi Downing Street. Îi plăcea grozav să se plimbe prin parcuri, să fie salutat de persoane de marcă, a căror simplă moţăială din cap era o incontestabilă cinste. Iar faptul că se rupea de atîtea deprinderi şi părăsea locurile lui preferate îl umplea de tristeţe. Dar fata pe care o iubea mai presus decît cluburile şi parcurile — chiar mai presus de Westminster şi Downing Street — nu va şti niciodată că acestea existaseră în viaţa lui.

Pînă şi la întrunirea din Cameră, la care Monk susţinea să se facă dreptate în Irlanda, gîndul lui hoinărea tot spre Mary şi spre ce lăsa în urmă. Asista probabil la ultima dezbatere importantă din întreaga sa viaţă şi era hotărît să-şi aducă un aport pe cît cu putinţă mai substanţial. De fapt nu intenţiona să vorbească în ziua aceea dacă într-adevăr Camera avea să-şi amîne şedinţa înainte de a se ivi sciziunea preconizată. Dar, oricum, trebuia să rămînă pe loc, spre a vedea încotro o iau lucrurile. Şi era destul de versat în materie ca să sesizeze orice mişcare la timp. Învăţase cu mare iuţeală complicatele tipicuri parlamentare, ştiind, ca un deputat cu îndelungă experienţă, cînd era oportun să se facă o interpelare ; cînd să se propună o măsură ori cînd se întrerupe şedinţa şi pentru care motive. Număra dintr-o

aruncătură de ochi parlamentarii prezenți — spre a ști dacă erau suficienți ca să se țină întrunirea sau, dimpotrivă, se amîna, datorită absențelor ; capta intențiile oratorilor după tonul primelor fraze ; tălmăcea orice gest ; prevedea reacțiile adunării, pe scurt, se identificase complet cu atmosfera de acolo. Ce păcat că după atîtea cunoștințe însușite, pleca și avea să le uite !

După aprecierile de moment, dezbaterea începută nu putea să se încheie nici în zori, nici a doua zi, iar după sumarul calcul ce și-l făcuse, lui îi revenea rîndul la vorbă de-abia peste patruzeci și opt de ore, adică joi. De acest lucru era absolut sigur, întrucît niciodată nu-i fuseseră dezmințite aprecierile, și de aceea se lăsase robit de gînduri și prea puțin de cele petrecute în sală.

Pe la orele două din noapte, el însuși veni cu propunerea să se ridice ședința. Și președintele i-o primi. Vorbise de pe banca independenților, pe care se mutase între timp, părăsind-o pe cea a miniștrilor. La ieșire, îl aștepta pe Monk, plecînd împreună spre casă. Existase o vreme cînd venerabilul său prieten nu îl slăbise cu stăruințele de a nu-și da demisia, dar de cînd îi adusese la cunoștință irevocabila-i hotărîre, nu-i mai spusese nimic, ci îl privise ca pe un aliat de nădejde, împărtășindu-i orice idee, orice speranță cu privire la cauza lor comună, și sfătuindu-se totodată cum să decurgă marea lor bătălie. Împreună socotiseră voturile, discutînd fiecare parlamentar în parte, iar pe o listă știută numai de ei, trecuseră pe unii deputați ca susținători, pe alții ca adversari și pe foarte mulți cu semn de întrebare. Dar pe zi ce trecea, nehotărîții nimereau fie în prima grupă fie în cealaltă, încît perspectivele se deslușeau tot mai clar. Și în privința discursurilor se consultaseră, împărțindu-și în așa fel argumentele ca să se completeze unul pe altul și în același timp să nu omită nimic. Iar Monk nu pregeta nici un efort, și orice lucru îl făcea cu plăcere, deoarece ajunsese la definitiva concluzie că această îndeletnicire i se potrivea incomparabil mai bine decît o funcție de stat. Oricum s-ar fi încheiat disputa începută, rămînea în mod cert deputat, și deci credincios nu numai structurii sale, ci și acti-

vităţii de o viaţă. Cît îl apăsase fiecare întrunire săptămînală a consiliului de miniştri şi ce deprimat se simţise ! Ca astăzi să aibă din nou libertate, să se bucure, să triumfe ! Martor la sărbătoarea lui sufletească, Phineas aproape că nu-i pomenea despre el şi despre ce îl aşteaptă. Cît mai dura bătălia de acum, era mulţumit să-l aibă alături pe acest bătrînel îndrăgit. Iar cînd se sfîrşea, poate nici unul nu avea să mai ştie de celălalt.

— Nu văd cum n-am obţine majoritatea după cuvîntarea din astă seară a lui Daubeny, îi declară domnul Monk cînd ieşiră în Parliament Street, luminată ca ziua de razele lunii.

— A subliniat de mai multe ori că vorbeşte doar în numele lui, aminti Phineas.

— Dar noi ştim ce se ascunde în vorbele sale, zise celălalt mai şiret. Daubeny promite mărire, şi cei care vor să urce, votează alături de el. I-am însemnat în răboj pe rîvnitorii la funcţii, dar mă îndoiesc că ademenirile sale o să corupă întregul partid.

— Nu chiar pe toţi dar pe foarte mulţi membri.

— Sînt patruzeci sau cincizeci de oameni de partea lui Daubeny, iar de a noastră cam tot atîţi, şi nici unul din ei nu are habar de legea propusă, aşteptînd doar sunetul clopoţelului, ca să dea buzna la vot, fie într-o parte ori alta. Nici rezultatele unei sesiuni nu le calculează, fiindcă ar însemna prea multă bătaie de cap. Se uită numai la şeful partidului şi aşteaptă semnul hotărîtor. O fi sau nu bine că există asemenea specimene în Parlament ? Este o întrebare la care nu am putut să-mi răspund.

— Cei care cugetă mai intens au pretenţia să se facă mai des auziţi, spuse tînărul.

— Exact, aprobă celălalt. Şi vorbăreţi, slavă Domnului, avem o grămadă ! Să-i lăsăm, aşadar, să meargă, orbeşte, ca oile, la votare. Cred că joi se produce negreşit sesiunea.

— După cît mi se pare, Gresham şi-a dat acordul în această privinţă.

— Așa îmi spunea și Ratler. Vor lua cuvîntul Palliser și Barrington Erle. Iar Robson se aude că mă va ataca sîngeros. În fine, sper că pînă la nouă seara se sfîrșește comedia.

— Și dacă îi batem ?

— Depinde cu ce diferență numerică. După opinia celor cu care am vorbit, guvernul va dizolva Camera dacă se va trezi cu o majoritate zdrobitoare împotrivă.

— Natural că asta va face, pentru că nu are încotro, încuviință Phineas cu gîndul la primul ministru.

— Numai că domnul Gresham tare ar dori să-și vadă mai întîi aprobată reforma sa cu Irlanda. În sfîrșit, om vedea dacă mai are vreme s-o facă. Și acum, noapte bună, băiete. Mîine nu vin la întrunire deoarece nu va fi nimic important. Așa că te-aștept să mă iei joi, ca să mergem împreună la Cameră.

Miercuri seara, Phineas a fost invitat să cineze la fostul său dascăl. De fapt era o mică recepție și nu o masă obișnuită, la care tînărul întîlni o jumătate duzină de avocați cu soțiile lor — toți oameni cu mare faimă în profesie, la care, cu cinci, șase ani înainte, de abia ridica ochii, pentru ca între timp să se inverseze aproape rolurile, azi arătîndu-se ei sfielnici și tratîndu-l cu o curtenie extremă, după cum se obișnuiește cu oamenii ajunși. Mai era și un judecător printre musafiri, care-i arăta aceeași respectuoasă considerație, iar soția sa îi zîmbise cu toată grația de care era capabilă cînd o conduse, la braț, în sufragerie. Judecătorul părea un om așezat și mulțumit de situația lui, dar consoarta era muncită de grijă pentru un frate, și tot îi dădea tîrcoale lui Phineas ca să-l ajute să obțină o judecătorie de ocol de la lordul de Terrier.

— Vă știu om de suflet, care puneți umărul la necaz, îi declarase cu glas vibrător. Cine nu vă cunoaște și nu vă admiră ! Numai un caracter nobil ar fi luat și atitudinea din ultima vreme. Sînteți de aplaudat... împreună cu domnul Monk.

Phineas, care știa de cel tămîiază, se gîndea în tot acest timp ce mână cerească ar fi fost pentru el însuși

o judecătorie de ocol. Se înțelege însă că o lăsa pe cucoană să-l perie mai departe în van.

Cînd, în sfîrșit, se termină masa și oaspeții plecară pe rînd, el mai rămase cu gazdele, potrivit înțelegerii dinainte, ca să le anunțe plecarea și să-și ia bun rămas.

— Cum ? Într-adevăr nu mai candidezi în eventualele alegeri ? se miră doamna Low aflîndu-i intențiile.

— Sînt ferm hotărît. Și nici n-aș putea, chiar dacă-aș dori. Întocmai ca la debutul meu în politică, tata cu mare greu mi-ar trimite puținii bani din care să mă întrețin. Și de unde să mai acopere cheltuielile propagandei electorale ? Nu. Nici prin gînd nu îmi trece să-i cer.

— E păcat ! Tare păcat ! rosti doamna Low.

— Eu credeam că te vei descurca singur, se amestecă soțul.

— M-am descurcat pînă în clipa de față, trăind în ultimii ani din leafa primită, fără să mă îndatorez, dar nici să pun deoparte. Prin urmare, capital nu posed, așa că trebuie să-mi cîștig existența luînd totul de la început. Și mă tem că n-o să-mi fie prea moale.

— Într-adevăr, vei avea greutăți de înfruntat, glăsui magistratul ca unul ce trecuse prin ele și culegea acum roadele. Sper că nu ai uitat cele învățate cu mine ?

— Știu și eu ? S-ar putea. Dar nu truda învățăturii mă sperie cît nesuferita corvoadă de a alerga după muncă ; de a aștepta clienți care poate nu se ivesc niciodată. Și toate astea la treizeci de ani.

— Atîția ai ? întrebă doamna Low, cu toate că-i cunoștea și ziua de naștere. Cum zboară de repede timpul ! Însă nu dispera, domnule Finn, fiindcă sînt sigură că vei izbuti. Absolut sigură.

— Și eu la fel, dacă vei pune umărul serios la treabă, întări soțul.

Nici unul din ei nu mai rosti severele admonestări care deveniseră aproape clișee de cît i le repetaseră. Și nu pentru că ar fi fost învechite, ci fiindcă amenințările lor — că se va prăbuși într-o zi — se adeveriseră. Îi doriseră binele, povățuindu-l cu înțelepciune și dragoste, iar astăzi, cînd nenorocirea se abătuse asupră-i, puteau să fie

mai puțin generoși ca în trecut ? Dimpotrivă. La plecare, doamna Low se arătă deosebit de afectuoasă, strîngîndu-i mîna și privindu-l cu duioșie de mamă, gata să îl sărute.

— Vom veni să-ți facem o vizită cînd vei ajunge judecător al curții în Dublin, îi făgădui cu însuflețire.

— Fii sigură că-l vedem cu mult mai devreme în Cameră, tunînd împotriva noastră, a conservatorilor, prooroci domnul Low. Fiindcă oricine ce mi-ar spune, mai devreme sau mai tîrziu tot se întoarce.

Și astfel se despărțiră.

CAPITOLUL LXXV

CUVÎNTAREA DE ADIO

JOI DIMINEAȚA, înainte de a se duce la Monk, cineva îl căută acasă. Un domn. Îl anunță slujnica. Phineas o trimise înapoi ca să afle cum îl cheamă, dar ispitită probabil de un bacșiș măricel, în loc să-i vină cu numele musafirului, i-l aduse pe el, care nu era altul decît Quintus Slide, de la redacția gazetei „The People's Banner."

— Am venit, dom'le Finn, să-ți aduc pipa păcii, zise vizitatorul cu mîna întinsă.

Propunerea nu-l interesa, dar a-l fi lăsat cu mîna întinsă, însemna război declarat, la care oamenii nu recurg fără o prealabilă chibzuință. Murdăriile cu care îl împroșcase reporterul îl deranjaseră prea puțin sau deloc, așa că dădu mîna cu el. Nu se așeză însă și nici lui nu-i oferi un scaun.

— Am știut eu că un om deștept și de lume ca dumneata va primi pipa păcii, continuă Slide.

— Nu înțeleg pentru care motiv mi s-ar cere să accept semnul păcii sau al războiului, vorbi Phineas privindu-l pieziș.

— Sincer să fiu, rareori folosesc citate din Biblie, însă cei care nu sînt cu noi, ni-s potrivnici. Trebuie să recunoști asta. Iar acum, că ai ieșit din cloaca mișcărilor

din Downing Street și te-ai lepădat de fărădelegi, te consider iarăși un om.

— Pe cuvînt, ești tare amabil.

— Un om și un frate. Ai auzit, presupun, că am pus mîna pe redacție...

— N-am aflat acest secret literar și politic, îl zeflemisi celălalt.

— Atunci te înștiințez eu. Am scăpat de ramolitul de Rusty — cum îi ziceam. Era lînced și demodat, așa că l-am zvîrlit peste bord. Acum lucrează pentru „West of England Art Journal" și s-a aciuit prin Bristol.

— Se va descurca, sper.

— Mda, atît cît să merite leafa. Da' nu mai mult. Și acum, domnule Finn, vreau să-ți cer scuze pentru micile noastre brutalități.

— Nu te osteni, rogu-te, continuă celălalt pe același ton de batjocură.

— Ba nu. Datoria e datorie. S-au publicat niște chestii cam deocheate, dar altfel știi că nu sînt gustate de public. Și eu le-am scris, natural, cum poate ți-ai și dat seama, fiindcă îmi cunoști stilul.

— Îmi amintesc numai de niște noroi care mi-a fost aruncat în obraz.

— Cam așa ceva. Dar noroiul nu rupe oasele, nu-i așa ? Odată ce ne-ai întors spatele, a trebuit să te atac. Atît am avut de spus și sînt sigur că m-ai priceput. De acum încolo te socotim iarăși unul de-ai noștri, ai să scrii pentru „Banner", așa că de aia am venit să fumăm pipa păcii.

— Toate bune și frumoase, numai că nu-mi fac de lucru cu dumneata.

— Ba da, dom'le Finn, și ai să-l aduci și pe domnul Monk la redacție. Situația devenea neplăcută și cu toată răbdarea lui, Phineas simțea că va trebui să pună piciorul în prag. Da' hai s-o luăm chibzuit și să-ți etalez propunerea mea, continuă jurnalistul. Dacă ne scrieți cîte două articole de fond pe săptămînă, cît durează sesiunea parlamentară, încasați un cec lunar de 16 lire pe

muche. Ori dacă ăştia nu-s bani mai cinstiţi decît i-ai scoate în Downing Street, să nu mă mai cheme Slide.

— Domnule Quintus Slide... începu Phineas. Şi tăcu.

— De-om încheia tîrgul, îl dăm naibii pe „dom'le", şi-mi spui Slide. Parcă altfel ne înţelegem cînd ne zicem pe nume.

— Alîta doar că nu încheiem tîrgul şi nici nu vreau să mă înţeleg cu unul ca dumneata. Ai scris, după cîte ţin minte, în ziarul pe care-l slujeşti lucruri îngrozitor de vulgare la adresa mea.

— Şi ce importanţă are ? Dacă te deranjează asemenea chestii...

— Nu mă deranjează deloc. Ai tot dreptul să le aşterni în continuare. Şi sînt convins că o vei face. Dar nu văd cu ce drept ai veni aici.

— Cum ? Vrei să mă dai afară ?

— Exact. Cînd ai tipărit un sac de minciuni...

— Minciuni, dom'le Finn ? Ai zis minciuni, sir ?

— Am spus şi repet : minciuni, minciuni, minciuni, rosti Phineas înaintînd către Slide de parcă într-o clipă l-ar fi înşfăcat şi zvîrlit pe fereastră. Eşti liber să te duci şi să scrii încă de o mie ori mai multe. E meseria dumitale şi trebuie să ţi-o faci ori să crăpi de foame. Dar nu mai veni pe la mine. Şi în secundele următoare deschise uşa, poftindu-l să iasă.

— Prea bine, sir. Prea bine. Am să pedepsesc această insultă.

— N-ai decît. Însă ai bunătatea şi fă-o în redacţie. Ştiu că ţi-ar place să mă scuipi şi să mă loveşti. Totuşi prefer să mă maltratezi prin ce scrii.

— Da, sir, îmi convine s-o fac în scris, cu toate că mă ispiteşte grozav şi violenţa fizică în clipa de faţă.

Pînă la urmă, se vede că a rezistat tentaţiei, şi a luat-o în jos, pe scări, uneltind probabil încă de pe atunci în ce chip să-l încondeieze în articolul său.

Neplăcuta lui apariţie îl enervase pe Phineas, dar nu într-atît ca să-l dea peste cap şi să nu mai fie în stare să-şi ducă la îndeplinire obligaţiile din acea după amiază.

La orele două se înfăţişă la locuinţa lui Monk şi, dîndu-i de veste de aceasta, porni către Parlament.

Pînă ajunseră şi se aşezară fiecare pe locul lui, tocmai bine începu rugăciunea de la deschiderea fiecărei şedinţe, după care urmă prezentarea unor petiţii, citirea formală a cîtorva moţiuni şi diferite întrebări adresate preşedintelui adunării. Deşi martor la toate acestea, tînărul nostru le acordă puţină atenţie. În minutele viitoare i se va da fără îndoială cuvîntul şi, o vreme, se concentră asupra discursului ce avea să-l pronunţe, ca pe urmă gîndurile să-i alunece fără voie către primele încercări de a vorbi în această adunare, amintindu-şi de chinurile prin care trecuse şi de jalnicele înfrîngeri. Pe atunci ideea de a lua cuvîntul îl îngrozea într-aşa un hal, de aproape nu mai ştia ce se petrece cu el sau în jur. Totul îi apărea pe de-a-ndoaselea şi în proporţii complet ireale ; în urechi îi răsunau zgomote asurzitoare ; memoria îl părăsea dintr-odată, de nu mai ştia nimic din ce învăţase pe dinafară, iar cînd încerca să se ridice şi să vorbească, constata cu stupoare că nici glas nu avea, nici picioarele nu-l ţineau. Cumplite senzaţii trăise în sala aceasta, ca acum, evocarea lor să-l amuze.

De unde la început îşi aştepta rîndul cu oroarea condamnatului îndreptîndu-se către locul de execuţie, astăzi de-abia apuca să cuvînte. Pierise orice urmă de spaimă, era sigur de interesul ascultătorilor şi încîntat de prilejul de a se face din nou auzit. Nimic şi nimeni nu reuşea să-l mai tulbure — nici chiar eventualele intervenţii ale preşedintelui — aşa că va spune răspicat ce gîndeşte şi simte. Îşi pregătise expunerea, deşi nu turnată într-o formă anume, ci numai fixîndu-şi ideile. Trecuse vremea cînd le îmbrăca de acasă în cuvinte şi le memoriza cu migală pentru ca să le uite cînd voia să le rostească. Acum se bizuia numai pe inspiraţie, ştiind că odată ce vede ascultători împrejur, va găsi în mod sigur potrivitul veşmînt al cuvintelor — asemenea unui scriitor încercat cînd se aşază la masa de lucru. Cît despre starea în care se afla, era cum nu se poate mai liniştit. Nici inima nu-i

zvîncea nebunește, nici ochii nu i se încețoșaseră, nici pămîntul nu părea că-i mai fuge de sub picioare. Dorea numai să se termine cît mai repede cu întrebările deputaților ca să rostească ce trebuia.

În sfîrșit veni și momentul cînd sala amuți, așteptînd să-l audă, și atunci, ridicîndu-se de pe bancă, își puse involuntar întrebarea la ce își mai dădea ostenceală cînd de aci înainte tot n-o să-i mai răsune glasul în Cameră ?

Dar gîndul acesta nu avea voie să-l toropească, își porunci cu tărie. Adevărat, astăzi vorbea pentru ultima dată, însă nu o făcea ca slujbaș al administrației, ci ca un deputat liber. Și nu-l învățase Monk că este singura ipostază cînd oratorul gustă suprema plăcere ? Ei bine, avea să încerce. Măcar o dată în viață. Instalat la tribună, se simți desăvîrșit de orice nemulțumire, stăpîn pe el însuși, pe ideile ce le avea de expus și pe sala umplută ochi. Renunțase la onorurile și avantajele rangului de subsecretar. Așa că oamenii erau curioși să audă din gura sa pentru ce o făcuse. Altminteri nu se putea explica afluența imensă din sală.

La balcoane observase șiruri întregi de străini ; pe culoare, o mulțime de nobili ; iar deasupra scribului care întocmea procesul verbal al ședinței, se vedeau panglicile de la pălăriile doamnelor. De astă dată — de astă ultimă dată — avea auditoriu, nu glumă.

Cuvîntarea ținu cam un ceas, interval în care nu prea știuse de el ori dacă afirmațiile pronunțate sunau bine sau rău. La început aminti și de neplăcerile întîmpinate, însă numai în treacăt, arătînd că, datorită nefericitelor sale convingeri cu privire la chestiunea pe care o prezintă, s-a văzut nevoit să încalce credința față de primul ministru și să renunțe la plăcuta asociere în care, deși deținuse un loc extrem de modest, fusese totuși admis și activase.

I se spusese, e drept, ce nenorocire înseamnă pentru un politician așa tînăr să aibă convingeri, dar obîrșia irlandeză îl făcuse să creadă atît de puternic în necesitatea acestei măsuri, încît, evident, nu se putuse dezice.

Ce a mai spus în continuare, nu are sens să se consemneze aici, fiind știut că nici un englez nu dorește să afle amănunte legate de o temă atît de impermeabilă înțelegerii ca dreptul de arendare a pămîntului în Irlanda. Dealtminteri chiar în Cameră, chestiunile irlandeze sînt ascultate fie cu interes ori cu apatie totală și dezbătute fie în fața unui auditoriu numeros și ultraselect ori, dimpotrivă, înaintea băncilor goale, în funcție de conjunctură. Ca atare este deajuns a se preciza că eroul nostru s-a bucurat de acea luare aminte încordată care-i prefac în oratori aproape pe toți muritorii de rînd, iar pe cei autentici îi umple de încîntare. O sală arhiplină, plus perspectiva unui articol de frunte, anunțat cu litere de o șchioapă în ziarele de a doua zi, înaripează verbul pînă și unui biet contopist care anunță cifrele de la bursă făcîndu-l să le însoțească de imagini seducătoare.

După discurs, Phineas a rămas pe loc ca să asiste la scziune și să vadă ce se întîmplă, întocmai cum promisese și aliatul său că va face. Înaintea diviziunii Camerei se mai perindară cîțiva vorbitori la tribună. Se auzi premierul; după domnia sa, Plantagenet Palliser — apărînd punctul de vedere al guvernului; apoi domnul Robson, care se dovedi neinteresant în afirmațiile făcute, însă convingător în privința teribilei plictiseli a ședinței și, în fine, bătrînul Monk, oarecum privilegiat prin dreptul ce i se acordase de a da ultima replică. La orele două după miezul nopții, se purcese la vot, în tabere separate, iar guvernul se văzu învins cu o majoritate de douăzeci și trei de voturi.

— Am ieșit bine, dar ce păcat că nu sîntem cu nimic mai aproape de reforma visată decît în lunile precedente, glăsui Monk, din nou îndreptîndu-se către casă la brațul prietenului.

— Și totuși, am cîștigat ceva, obiectă Phineas.

— Ai dreptate, concedă celălalt. O dezbatere ca aceasta și majoritatea pe care am obținut-o le va da de gîndit oamenilor. Sau poate am folosit un cuvînt mult prea mare, fiindcă, de regulă, oamenii nu gîndesc. Totuși, întîmplarea de acum îi va face să creadă că e ceva în

chestiunea susținută de noi. Mulți dintre aceia care mai înainte socoteau drept himerică o lege privitoare la arendarea pământului în Irlanda, de azi o privesc ca fiind numai periculoasă ori poate doar dificilă, iar cu trecerea timpului, vor considera-o posibilă, după aceea probabilă, adoptînd-o în cele din urmă, printre măsurile absolut necesare. Cam așa se încheagă opinia publică.

— Oricum, nu ne-am irosit timpul, ci am făcut primul pas important, aprecie tînărul de alături.

— Aceasta s-a făcut mai de mult, și de către oameni învinuiți de demagogie revoluționară ori de trădare. Totuși e important orice pas care duce înainte.

Două zile mai tîrziu, primul ministru își anunță intenția de a dizolva Camera, aducînd ca motiv dăunătoarea scindare produsă de Monk. Înainte de aceasta, ar fi dorit să supună spre aprobare o reformă de mare actualitate privind Irlanda, însă la caz că întîmpina rezistență, era dispus să renunțe. Potrivit explicațiilor sale, măsura viza sistemul electoral irlandez, așa că era de dorit să intre în vigoare pînă la viitoarele alegeri. Legea fusese din timp redactată și putea fi citită în Cameră în chiar seara care urma, dacă, bineînțeles, adunarea era de acord. Și adunarea a fost, cu toate împotrivirile multor recalcitranți irlandezi. La audiere, aceeași deputați irlandezi se opuseră în chip zgomotos, amintindu-i domnului Gresham promisiunea făcută de a nu forța mîna dacă întîmpină rezistență. În ciuda protestelor și a ironiilor proferate, Gresham susținu totuși reforma, trecînd-o, în interval de numai o săptămînă, și prin Camera Comunelor și prin Camera Lorzilor. Și cu toate că Phineas mai era deputat de Loughshane, votă în favoarea guvernului, punînd astfel umărul la o reformă care vitregea circumscripția lui de onoarea de a fi reprezentată în Parlamentul britanic.

— Murdară purtare ! se indignase contele Tulla aflînd noutatea. După ce l-am scos în două dăți deputat fără să cheltuie o para chioară, votează desființarea circum-

scripţici Loughshane. Urît ! Nemaipomenit de urît ! se scuturase scîrbit, fără să-i treacă prin minte că un membru în Parlament se simţea poate obligat să voteze şi după cum îl îndemna propria judecată.

După tîrîrea reformei prin cele două Camere, se încheie sesiunea şi, o dată cu ea, şederea eroului nostru la Londra. Prietenii şi cunoscuţii apropiaţi aflaseră de întoarcerea sa în Irlanda, iar cîţiva dintre ei îi cunoşteau şi intenţia de a nu mai reveni în metropola care îi devenise atît de familiară în ultimii cinci ani cît îl găzduise.

— Nu pot să-ţi spun cît de mult mă întristează gîndul să nu te mai văd, îi declară domnul Monk.

— Şi pe mine la fel, recunoscu Phineas. Încerc din răsputeri să alung melancolia din suflet, spunîndu-mi că nu am voie să mă las pradă ei, ca bărbat. Însă cu toate silinţele, există momente, ca cel de acum, cînd de-a dreptul mă covîrşeşte.

— Sînt sigur că te vei întoarce în mijlocul nostru, îi zise bătrînul cu dragoste.

— De la toţi aud acest lucru, şi totuşi, îmi spune inima că niciodată nu mai revin — cel puţin ca membru în Parlament. Aşa cum mi-a repetat-o mereu domnul Low, am început viaţa cum nu trebuia. Şi acum, iată-mă. Am treizeci de ani, nici o leţcaie în buzunar şi nu mă taie capul în ce fel s-o cîştig.

— De n-aş fi fost eu, încasai mai departe atîta bănet pe an, şi totul era minunat, oftă Monk cu obidă.

— Şi cît ar fi durat binele ? V-aţi pus întrebarea ? În clipa cînd Daubeny lua puterea în mînă, aş fi căzut mai cumplit ca acum. Numai prăbuşirea mă aştepta, dacă nu în anul acesta, în cel viitor în mod sigur. Măcar astăzi mă mîngîi cu gîndul că plec de voie, nu alungat.

În pofida replicilor primite, pînă se despărţiră, Monk îi repetă cu tărie că avea să se întoarcă. Doar nu era de crezut ca un tînăr ca el — cum nici nu mai întîlnise în viaţă — să cucerească Parlamentul cît ai bate din palme şi pe urmă să-l părăsească definitiv.

Pe Phineas îl mişcară încrederea şi preţuirea bătrînului, însă nu îl clintiră de la ideea plecării.

În zilele următoare trebuia să-şi ia rămas bun de la o sumă de amici londonezi, printre care se numărau mai ales membrii familiei Brentford.

Între timp auzise de împăcarea lui Chiltern cu Violet, şi ţinea să-i felicite pe amîndoi.

Dar mai presus de aceasta, ţinea s-o vadă pe lady Laura. Îi scrisese deci un bilet anunţîndu-i dorinţa de a-i face o vizită de adio, la care primi invitaţia de a veni într-o zi şi un ceas anume, cînd se afla singură. Din motive independente de ea, lucrurile s-au petrecut însă altfel de cum le aranjase, încît, la timpul prestabilit, Phineas n-o găsi în salon pe amfitrioană, ci pe cei doi logodnici. De-abia văzîndu-i realiză cu surprindere că nu-i întîlnise niciodată împreună.

— Vaai, domnule Finn, ce discurs minunat ai ţinut! îl întîmpină Violet. L-am citit pînă la ultimul cuvîntel.

— Pe cînd eu, ca să ţi-o spun pe cea dreaptă, nici nu mi-am aruncat ochii pe el, mărturisi Chiltern ridicîndu-se de pe scaun şi îmbrăţişîndu-şi prietenul, cum făcea deseori înaintea duelului.

— Laura s-a dus la Parlament şi te-a ascultat. îl informă fata. Aş fi mers şi eu, crede-mă, dar nu mi-a dat pas mătuşa. Oo, nu-ţi închipui ce ascultătoare am devenit în săptămînile acestea din urmă.

— Şi pe cînd nunta? îl întrebă musafirul pe mire. De-acum într-o lună?

— Violet aşa zice, şi ea le decide pe toate... împreună cu tata. Cînd am aplecat steagul, declarîndu-mă biruit, am cerut un răgaz cît mai lung, vorbi el în glumă. Am spus: „Daţi-mi timp, să mai îmi trag sufletul!" În zadar însă. Ea şi babacul n-au pic de milă.

— Nu cumva să îl crezi, interveni Violet prefăcîndu-se indignată.

— Nici o clipă. Altfel, m-ar pofti iară pe plaja din Belgia, o linişti Phineas. Dar ia să fim şi puţin serioşi, fiindcă vreau să vă spun că venisem ca să vă felicit.

— Îţi mulţumesc, domnule Finn, rosti Violet strîngîndu-i mîna cu afecţiune. Să ştii că nu aş fi fost complet fericită dacă nu îmi spuneai o vorbă drăguţă.

— Am să încerc să fiu un soț ideal, făgădui Chiltern. Dar asta nu înseamnă că nu vei mai face escapade cu mine, gonind pe năzdrăvanul Bonebreaker. Îl am în grajdul închiriat la han, unde-mi țin și sireapul meu. Că doar nu ți-oi imagina că vînez prin comitatul lui taică-miu, cum ar vrea dumnealui.

— Ai să-ți iei și soția la Willingford ?

— De ce nu ? Poate nu ai habar ce amazoană e Violet. Mă întrece, ți-o jur. Ai grijă să vii. Iar la caz că preferi un alt bidiviu, fii sigur că-l vei primi.

Încolțit de stăruințele lordului, Phineas se văzu nevoit să le spună că pleacă din Londra și că nu vede în ce fel s-ar mai putea prevala de invitația făcută.

— Nu cred să înțelegeți vreunul în ce situație mă aflu. Realitatea e că va trebui s-o iau de la început. Voi duce o viață complet diferită în care numai de vînătoare n-o să mă pot ocupa.

— Chiar trăind în Irlanda ? se miră Chiltern nemulțumit.

— Da, chiar acolo. Doar într-un singur caz aș mai avea de-a face cu ea : anchetînd vreun martor într-un proces de braconaj. Atît. E imposibil să vă descriu în ce fel voi trăi, dar mă așteaptă o muncă imensă și fără istov pînă voi apuca să cîștig.

— Vei reuși foarte repede cu inteligența pe care o ai, îi prevesti Violet zîmbind luminos. Așa că nu te lăsa năpădit de griji.

— Nici nu mă las. Voi fi răbdător și n-am să mă pierd prea iute. Însă de vînătoare nu voi avea timp. Asta încercam să vă spun.

— Intenționezi să părăsești Londra definitiv ? întrebă Violet.

— Definitiv. Rămîn înscris la un singur club — la „Brookes". De la celelalte mă voi retrage.

— Ce pacoste a naibii ! se indispuse Chiltern.

— Sînt sigur că vei fi fericit și vei ajunge ca mîine judecător suprem [1], îl asigură fata. Deocamdată mai rămîi printre noi, nu pleci curînd, nu-i așa ?

---

[1] Judecătorul suprem prezidează Camera Lorzilor.

— Duminică, anunță Phineas.

— Atunci va trebui să te întorci pentru nuntă. Altfel nu mă mărit, îl somă Violet.

Nici asta n-o putea face, trebui să explice, deoarece, o dată ce părăsea Londra, nu se mai întorcea. Apoi le ținu o scurtă vorbire de adio, care, cu toate silințele, nu izbuti s-o rostească fără emoții și poticneli. Cu ochii la Violet declară că în ziua căsătoriei se va gîndi la ea rugîndu-se cerului să fie de-a pururea fericită. Iar înaintea plecării îi va trimite un mic dar, sperînd c-o să-l poarte în amintirea prieteniei care-i legase.

— Fii sigur că-l va purta ; altfel, are de-a face cu mine, interveni Chiltern.

— Tu să taci, gură spartă ! îi porunci logodnica în glumă, după care se întoarse spre Phineas. Fii sigur că am să port ce îmi dai dumneata. Voi primi multe daruri la nuntă, dar puține le voi prețui ca pe acesta.

Cuprins de emoție și incapabil să mai articuleze un cuvînt, vizitatorul ieși din salon, lăsîndu-și prietenii pentru totdeauna în urmă.

— Suferă încă din pricina ta, zise Chiltern de cum se închise ușa.

— Nu de asta e așa zguduit, îl contrazise fata. Ci de tot ce i se întîmplă. Nu îți dai seama ce pierde ? Întreaga societate engleză. Păcat că nu s-a decis s-o ceară pe nemțoaica aceea bogată, încheie cu părere de rău.

E de la sine înțeles că Phineas nu pomenise nimănui de scena dintre el și doamna Goesler, așa că Violet vorbea în totală necunoștință de cauză.

Plecarea se fixase pe duminică dimineață, și tot atunci urma să se vadă și cu lady Laura. La dorința lui se stabilise întîlnirea pe atunci, fiindcă ținea s-o savureze în liniște, nu hărțuit de preocupările inerente călătoriei. O găsi pe prietenă absolut singură și plînsă, judecînd după ochii înroșiți. Privind-o cu atenție și socotind că nici șase ani nu trecuseră de cînd pășise pentru întîia oară în salonul acesta, era imposibil să nu observe cît de mult se schimbase. La prima lor întîlnire avusese douăzeci și trei de ani și arăta ca o rază, pe cînd astăzi

părea o femeie de peste patruzeci — într-atît o vestejise suferința.

— Va să zică ai venit să-ți iei bun rămas, îi zise ridicîndu-se de pe scaun.

— Da, lady Laura, am venit să-ți spun adio, poate nu pentru totdeauna, dar în orice caz pentru multă vreme.

— Nu pentru totdeauna, cel puțin să nu ne gîndim la așa ceva, rosti parcă înfrigurată, și pe urmă tăcu, iar Phineas își tot vîntura pălăria în mînă, cu privirile pironite în podea. Știi, domnule Finn, urmă ea, că de foarte multe ori mă cert din pricina dumitale.

— Poate pe motiv că ai fost prea mărinimoasă...

— Nicidecum, ci fiindcă mă tem că ți-am făcut foarte mult rău. Din ziua cînd te-am văzut — și dacă îți amintești eram în același salon — am dorit să te aduc printre noi.

— Și ai izbutit, spre marea mea mulțumire, atîta cît a durat.

— Dar nu a durat mult, și mi-e teamă că ți-am dăunat.

— Cine poate să știe dacă a fost spre binele ori spre răul meu ? De un singur lucru poți să fii sigură : de recunoștința mea fără margini pentru mărinimia pe care mi-ai arătat-o.

Din nou se lăsă o tăcere între ei, lady Laura muncindu-se cu întrebarea dacă asta aștepta să audă din gura lui Phineas sau o mărturisire mai vibrătoare.

La o declarație de dragoste nu se dusese cu gîndul. Așa ceva ar fi ofensat-o. Iar Phineas era ultimul om de pe lume capabil să o jignească. Și totuși, în starea ei de neagră tristețe, tînjea după cuvinte mai afectuoase decît cele auzite. Consolările sau expresiile de sinceră gratitudine mai degrabă o îndurerau decît îi aduceau mîngîiere. Poate i-ar fi plăcut să-i pomenească de fosta lor dragoste, de greșala săvîrșită de ea, cînd îl refuzase, și să facă o cît de mică aluzie la felul cum ar fi arătat viața lor dacă ar fi fost împreună. De bună seamă l-ar fi certat pentru toate astea, dar în sine i-ar fi mulțumit fiindcă s-ar fi simțit împăcată.

Spre nefericirea ei, însă, mintea lui Phineas numai la idila lor nu fugea. Evocase, e drept, numeroase întîm-

plări petrecute împreună. Însă de cînd îi jurase iubire, trecuseră patru ani încheiaţi şi cîte nu-l răscoliseră de atunci mai mult decît povestea asta !

— Ai aflat de aranjamentul la care am ajuns ? îl întrebă la un moment dat văzînd că nu spune nimic din ce ar fi dorit.

— Da, zise Phineas ; m-a informat lordul că pleci în curînd la Dresda.

— Acolo am hotărît să trăiesc, şi va veni şi papa, întorcîndu-se aici numai la sesiunile Parlamentului. Tristă dezrădăcinare, aşa e ? Dar avocatul m-a prevenit că e singura modalitate ca să scap de presiunile domnului Kennedy. O ţine una şi bună să mă întoarc la el. Nu e ciudat cum de nu a înţeles pînă acuma că lucrul este cu neputinţă ?

— Crede că-şi face o datorie, caută s-o îmbuneze prietenul.

— S-ar putea. Însă pe zi ce trece devine tot mai rigid cu cei din jur. Mă rog, îl priveşte. Eu una plec, şi în felul acesta nădăjduiesc să scap pentru totdeauna de sîcîielile lui. M-am gîndit în fel şi chip, şi pînă la urmă mi-am zis : de ce-aş rămîne în Anglia ? Ce-ar putea să mă ispitească ? Fiind separată de soţ, nu am cum să mă dedic unor lucruri care mă încîntau altădată. Mă simt înăbuşită şi frîntă în situaţia în care mă aflu, deşi nu am de ce să mă ruşinez.

— Firește că nu, întări celălalt.

— Dar sînt un nimeni — dacă nu chiar mai rău.

— Şi cu tot un nimeni voi fi, zise Phineas forţîndu-se să zîmbească.

— Poate. Numai că, fiind bărbat, altfel înfruntă necazul, plus că ai încă foarte mulţi ani pînă să începi a îmbătrîni. Pe cînd eu am început-o de pe acum. Crede-mă, nu te mint. Mă simt, mă ştiu şi mă văd bătrînă. Femeia are un rol minunat de jucat, însă de scurtă durată, şi îl poate rata la iuţeală.

— Oare crezi că bărbatul şi-l poate juca oricum sau că al lui durează mai mult ?

— În orice caz are libertatea să mai încerce atunci cînd nu-i place unul sau eşuează. Cîteva clipe nu-şi

vorbiră, și pe urmă se auzi tot glasul Laurei. Credeam, domnule Finn, că ai să te însori, îi zise aproape șoptit.

— Îmi cunoșteai toate temerile și îndoielile în această privință.

— Mă gîndeam că o vei lua pe doamna Max Goesler.

— Ce te-a făcut să-ți închipui așa ceva ?

— Faptul că ea te place, după cum mi-am dat seama, plus că ar fi fost o partidă avantajoasă. Are tot ce-ți dorești. Știi ce se spune acum despre ea ?

— Ce anume ?

— Că a fost cerută de marele duce de Omnium pe care l-a refuzat pentru dumneata.

— Lumea vorbește orice, zise Phineas, și se ridică de pe scaun cu gîndul să se retragă.

Întocmai ca lady Laura, simțea și el nevoia să spună la despărțire ceva mai deosebit și mai afectuos, de-ar fi găsit cuvintele potrivite. I-ar fi plăcut de asemeni să strecoare o aluzie nu la declarația de amor făcută la Loughlinter ci la încrederea și prietenia care-i legaseră. Însă cu toate sforțările, nu izbutea să închege o frază. Acum, cînd peste cîteva ceasuri pleca, i-ar fi povestit cu dragă inimă despre Mary dacă se ivea un moment prielnic ; numai că discuția lor lunecase pe cărări lăturalnice, fără nici o tangență cu proiectele sale de viitor, și astfel își părăsea cea mai bună prietenă ducînd secretul cu el.

„Poate-i mai bine așa, își spuse pe drum. În Irlanda încep o viață nouă, și de ce s-o amestec cu cea de la Londra cînd nu se aseamănă prin nimic ?“

Își făcuse bagajele înainte de a se duce în piața Portman, așa că se întoarse acasă doar să mănînce ciosvîrta friptă de miel, iar la opt să pornească spre gară. Cînd se așeză să se ospăteze, pe masa vrăfuită de cărți, de reviste și de ziare încă nestrînse, observă un pliculeț roz, de o anume nuanță, și pe el o scriitură familiară. Tot sîngele îi năvăli în obraji cînd îl luă și-l întoarse în mînă. Doar nu-l mai ruga și pe această cale s-o ia de soție și să-i primească toate avuțiile ?! Deschise cu mare încetineală misteriosul plic rozaliu și tot astfel scoase hîrtia pe care nu îndrăznea s-o privească. Ceva mai pe

urmă, cînd își luă curajul s-o facă, citi următoarele rînduri :

„Am aflat că pleci astăzi, și-ți trimit aceste cuvinte pentru a-ți spune că deunăzi, cînd am fugit, lăsîndu-te singur, nu eram supărată pe dumneata, ci pe mine. Îți urez numai bine și succese în viață, așa cum o meriți și sînt convinsă că le vei avea,

a ta, cu sinceritate,
„*M.M.G.*"

Duminică dimineață.

Să amîne plecarea, ca să meargă la ea s-o asigure de întreaga lui amiciție ? se întrebă în primul moment. Dar imediat își dădu seama că nu proceda înțelept, fiindcă, o dată în fața ei, n-ar fi putut să îi spună decît un singur cuvînt, iar acela nu trebuia rostit niciodată. Deci nu avea să se ducă în Park Lane. Totuși se cuvenea să-i răspundă. Așa că luă pana și scrise un bilet chiar mai scurt decît al ei :

„Îți mulțumesc, prietenă dragă. Sînt convins că ne înțelegem perfect și nutrim cele mai sincere gînduri de bine unul față de altul.

Cu afecțiune,
P. F."

„P.S. Peste puține minute pornesc spre gară."

După ce puse hîrtia într-un plic și-l lipi, îl vîrî într-unul din buzunare, gîndindu-se că pînă la urmă nu-l va trimite. Cu toate acestea, cînd se urcă în trăsură, i-l dădu fostei proprietărese, rugînd-o să-l expedieze fără întîrziere.

La gară îl așteptau soții Bunce — ea ca să-l mai vadă o dată, el, să-i spună vreo două vorbe simțite.

— Bine ai făcut, dom'le Finn. I-ai jucat la marele fix ! Am simțit eu că e sămînță bună în'mneata, îi zise strîngîndu-i mîna.

— M-ai prevenit de la bun început că mă distruge deputăția, și iacătă-mă de rîpă, îi declară Phineas.

— Ba deloc. Un om ca 'mneata nu ajunge cu una cu două de rîpă. Acu zic și eu că te așteaptă un viitor a-ntîia, nu ca atunci cînd umblai să te cațeri într-o dregătorie. Văz că a dat-o și Monk de dracu. Se proțăpise 'mnealui în funcție de ministru, da și-a dat seama că a scrîntit-o și s-a lăsat păgubaș...

— Cerul să vă binecuvînteze, dom'le Finn, îi spuse fosta lui gazdă cu batista la ochi. Nu știu dacă mă credeți, da' nici unu din chiriași nu mi-a fost nici pe jumate drag ca'mneata.

Și, smiorcăindu-se, îl privi la geamul vagonului pînă cînd trenul se puse în mișcare și îl duse tot mai departe de ei, pînă nu-l mai văzură.

CAPITOLUL LXXVI

ÎNCHEIERE

SE ZICE CĂ este o clipă tare amară pentru lordul primar al Londrei cînd își părăsește reședința oficială și redevine simplu consilier municipal cu locuința în strada Bucklesbury, de pildă, sau alta, la fel de anodină. Tot astfel și președinții Curții Supreme și ai Camerii Lorzilor consideră retragerea din activitate drept o mare nenorocire, cu toate pensiile grase, menite să-i consoleze. Și poate chiar președintele Americii este foarte nefericit cînd se desparte de gloria Casei Albe și redevine un cetățean de rînd.

Cînd Phineas se retrase de pe scena strălucitoarelor succese obținute, cu gîndul statornicirii în propria-i țară, cu siguranță că se afla într-o stare mai jalnică decît oricare dintre zeitățile detronate și mai sus pomenite. Acestea măcar știuseră ce le așteaptă, pe cînd el se avîntase, aidoma lui Icar, spre înălțimi, în nădejdea că aripile-i de ceară îl vor menține printre divinități. Și îl susținuseră deajuns, ținînd seama de materia din care erau

plăsmuite, dar pînă la urmă luminile astrale se dovediseră totuşi prea tari pentru ele, topindu-le şi aruncîndu-l după cinci ani de plutire printre contese şi lorzi, miniştri şi oratori, femei frumoase şi bărbaţi mondeni, într-un oraş ca Dublin, unde spera să-şi cîştige existenţa prin bunăvoinţa judecătorilor, trăind fără pretenţii şi într-o casă modestă. Schimbarea era prea mare şi prea subită. Cu toate acestea, chiar în drum către casă, luă hotărîrea s-o înfrunte cu bărbăţie — sau cel puţin să încerce. În ultima lună petrecută la Londra nu îşi strunise tristeţea, amărăciunea sau deznădejdea. Dar acum se cerea să le pună opreliste. Nimeni din familia sa nu avea voie să-l vadă abătut, şi în deosebi Mary — iubita lui Mary ! — nu trebuia să-şi închipuie că dragostea ei şi proiectata căsătorie îl duseseră la necazul de acum. Doar nu preţuia iubirea micuţei Mary mai mult decît orice ? Şi lucrul acesta şi-l repetă de o mie de ori.

La sosire, o găsi în căsuţa din Killaloe, venită întru întîmpinare. Logodna lor era cunoscută în tot comitatul, îi anunţă fericită, şi nu se arătă deloc sfiicioasă în mărturiile de iubire. În loc să-l lase de vorbă cu surorile şi părinţii, îi sărise de gît, acoperindu-i faţa cu sărutări, şi îi şoptise de-abia auzit : „Vai, Phineas, sînt aşa mîndră de tine şi sigură că ai procedat cum trebuia". După care, din nou îl copleşise cu sărutări. Ar fi trăit această mulţumire supremă dacă primea mîna întinsă de doamna Max Goesler ?

Mai tîrziu se retrase cu tatăl său într-o cameră şi, vreme de un ceas, discutară proiectele sale de viitor. Simţea fără voie că de astă dată nu mai este eroul de acum cîteva luni cînd venise în casă cu un ministru la braţ, deşi medicul făcea tot ce-i şedea în puteri să-i risipească această impresie. Cu francheţea din totdeauna, îi explică situaţia lui de acum, care nu mai era atît de prosperă ca pe vremea cînd fiul plecase la Londra, cu gîndul s-o cucerească. Pe atunci mai practica meseria, dar între timp ieşise la pensie, trăind din ce agonisise într-o viaţă întreagă de trudă. De cînd Phineas căpătase un post, socotise pesemne că n-o să mai apeleze niciodată la punga lui şi, ca urmare, se lăsase de meserie. Ca astăzi

din nou să-i ceară ajutorul bănesc ! Se va putea descurca cu două sute de lire pe an ? îl întrebase părintele, calculînd să-i rămînă și pentru restul familiei cam patru sute. Cum de nu, îl asigurase feciorul, jurîndu-se că o scoate la capăt și numai cu o sută cincizeci. Ca să termine tîrguiala, medicul împărți diferența în două, revenindu-i lui Phineas o sută șaptezeci și cinci de lire — adică exact cît plătise chiria pentru ultima locuință din Londra. Numai că pe atunci leafa lui era de două mii de lire pe an !! Frumoasă treabă era să pui umărul la viața și interesele fermierilor irlandezi, dar merita oare să sacrifice totul pentru acest ideal ?

— Și în legătură cu Mary ce ai hotărît ? îl sondă taică-său.

— Sper să nu amînăm prea mult nunta, răspunse băiatul.

— Cu fata nu am vorbit despre lucrul acesta, dar știu de la maică-ta că doamna Flood Jones nu se împacă deloc cu ideea lungirii logodnei.

— Ce pot să fac ? Doar n-o fi vrînd să mă însor fără un alt venit afară de cele o sută șaptezeci și cinci de lire pe care mi le dai dumneata.

— Maică-ta zice că s-ar gîndi să trăiți laolaltă, renunțînd la casa din Floodborough și instalîndu-vă toți într-una din Dublin. Te rog să refii, însă, că ideea nu-mi aparține.

Cum adică, decăzuse chiar așa de rău încît să accepte condițiile impuse de doamna Flood Jones ? se gîndi Phineas revoltat.

— Mă bucur că nu a pornit propunerea de la dumneata, îi spuse lui taică-său cu iritare în glas.

— De ce ? Nu pricep ? se miră doctorul.

— Fiindcă sînt nevoit să mă împotrivesc și n-aș fi vrut să te supăr. Soacrele nu-ți aduc niciodată liniștea în casă.

— N-o știu pe pielea mea, pentru că nu am gustat niciodată viața în comun.

— Nici eu n-am s-o gust, și sînt sigur că Mary nu mi-ar impune așa ceva, preferînd să aștepte pînă mă

rostuiesc într-un fel. Iar dacă munca neistovită ar putea să scurteze aşteptarea, fii sigur că nu mă feresc de ea.

Probabil că doamna Finn a găsit un prilej şi i-a transmis viitoarei lui soacre hotărîrea feciorului de a nu locui împreună, deoarece pe de o parte nu i s-a mai pomenit de proiect, iar pe de altă, doamna Flood Jones a devenit dintr-o dată scorţoasă, lăsîndu-l să înţelcagă prin asta că se purta mizerabil cu fiică-sa. Tocmai el ? Asta i se părea culmea ridicolului ! După ce-o refuzase pe doamna Goesler, ca să nu-i facă nici un rău fetei, acum se vedea împilat. De bună seamă nimeni nu bănuia la cine şi la ce dăduse el cu piciorul ca să rămînă fidel micuţei logodnice.

Totuşi Mary află pînă să-l vadă plecînd la Dublin. Înaintea despărţirii ce-i aştepta, tinerii îşi îngăduiră — sau, mai exact, li se îngădui de către cei vîrstnici — să petreacă o săptămînă împreună, iar în zilele acelea — de o rară şi neîntinată fericire — Phineas îi povesti tot ce considerase că poate să-i spună fără să pozeze în lăudăros. Dealtfel cum ar fi fost de închipuit să-i tăinuiască viaţa şi foştele lui succese cînd fata, agăţată de braţul lui, îi încredinţa orice secret, fie cît de neînsemnat, aşteptînd şi din partea lui aceeaşi mărturie de încredere ? Iar tainele lui păreau atît de preţioase şi sacre în ochii logodnicei, încît nu se simţea doar convins de fidelitatea ei fără margini, cît mai ales incitat la confesiuni. Indiferent ce afla de la el, se vedea că îl iubeşte tot mai mult. Ori, care bărbat nu doreşte să se vadă stăpîn pe inima unei fete — sau să creadă că a cucerit-o ? Într-un fel, mărturisirile prinseră bine, deoarece Mary, ca toate femeile, vedea în orice rivală trecută o victimă în plus legată la carul ei triumfal.

„Toate acestea l-au cunoscut, l-au îndrăgit şi au căutat să-i intre în graţii, cugeta ea. Dar Phineas s-a întors la mine, şi mă iubeşte mai mult ca pe toate".

Şi astfel a ajuns la credinţa că deşi Laura şi Violet şi doamna Max Goesler aveau însuşiri ce puteau încînta pe orice bărbat, logodnicul ei nu fusese niciodată cucerit ca acum, cînd se aflau împreună. Şi de fapt nu greşea.

Pentru că în serile acelea de vară, cît se plimbaseră braţ la braţ şi se giugiuliseră pe ţărmul lacului Lough Derg, Phineas se simţise mai fericit ca întotdeauna.

— N-am să-mi pierd niciodată răbdarea : nici o secundă ; te asigur, îi spuse ea în ultima seară. Tot ce doresc, e să-mi scrii.

— Eu nu mă mulţumesc cu atît, Mary.

— Atunci vei veni să mă vezi. Şi orice reîntîlnire a noastră va fi o zi fericită. Dar se înţelege că nu ne putem cununa încă douăzeci de ani de aci înainte.

— Zi patruzeci, Mary.

— Nu cifra contează, ştii foarte bine, ci faptul că mă simt în stare să te aştept. Asta am vrut să înţelegi. Şi vreau să-ţi mai spun ceva care mă apasă pe inimă şi mă întristează.

— Nu, Mary ; nu în ultima noastră seară.

— Totuşi, trebuie, şi te rog să-mi dai ascultare. Am început să-mi dau seama ce mult ai jertfit pentru mine.

— Nu pentru tine, protestă ferm.

— Ba da, şi o ştim deopotrivă. Fiindcă de nu aş fi fost în Killaloe cînd ai venit cu ministrul Monk şi dacă nu... dacă nu... uff Doamne ! nu te iubeam aşa mult, ai fi rămas la Londra, şi acea doamnă ar fi fost soţia ta.

— Niciodată ! răspunse el apăsat.

— N-ai fi luat-o ? Acuma nu mai e cazul, firește, pentru că nu te-aş mai lăsa eu.

— Cum ? Eşti o apucătoare, Mary ?

— Spune ce vrei, dar fii sigur că aş muri dacă te-aş pierde.

Procedase înţelept ? Cum de mai avea îndoieli în această privinţă ? De ce îşi mai punea întrebări ? Care dintre ele îl iubise ca Mary sau era în stare de trăirile ei ? Care fată era mai dulce, mai credincioasă, mai pură ca Mary a lui ?

La despărţire îi jură că se mîndrea cu dragostea ei mai mult decît cu orice înfăptuise în viaţă, şi dintre toate comorile ce le-ar fi putut dobîndi, ea avea cea mai mare valoare. Tîrziu, cînd Mary se întinse în pat, să se culce, se credea cea mai fericită făptură din Connaught, deşi iubitul o prevenise că se putea să îl vadă de-abia la Crăciun.

În realitate, s-au reîntîlnit chiar înaintea sfîrșitului verii, și faptul s-a datorat unei întîmplări cu totul neprevăzute. Dar pînă la relatarea ei, se impune să ne întoarcem puțin la Londra și la viața politică. Cum cititorul desigur își amintește, după anevoioasa votare a reformei propusă de Gresham pentru Irlanda, Camera Comunelor s-a dizolvat. Evenimentul a avut loc în primele zile ale lunii iunie, ca pînă la sfîrșitul lui iulie, noii membri să-și ia locurile în primire la Westminster. Această sesiune tîrzie, de vară, fusese îngrozitoare dar necesară și, din fericire, nu durase prea mult. Mai rămăseseră anumite restanțe din timpul anului ce se cereau lichidate, și apoi țara voia să afle din cine se va compune guvernul. Socotim inutil să mai plictisim cititorul precizînd strategiile fruntașilor de partide ori comentariile lor cu privire la Monk și la dreptul de arendare a pămîntului în Irlanda. Ajunge să spunem că domnul Gresham se considerase ofensat de Cameră prin votarea masivă împotriva domniei sale și, ca urmare, o pedepsise, expunînd-o la cheltuielile și tevatura unei campanii electorale. Însă revanșa lui nu încălca prin nimic constituția și era destul de bine înțeleasă de compatrioți, deși poate străinii nu ar fi priceput-o deloc. Așadar s-au făcut noi alegeri, din care nici un ministru nu s-a mișcat din loc, iar legea lui Monk — în ciuda cinstirii cu o a doua lectură — trecu la hala de vechituri, ca o propunere neinspirată.

Natural, nici acestea nu ar mai fi de vreun interes pentru cititor dacă nu l-ar viza pe tînărul Finn. Dar cum dregătorii rămaseră aceeași, și mai toți se gîndeau cu afectuoase regrete la el, îl miluiră cu augusta lor bunăvoință. Ar fi greu de afirmat dacă ideea pornise de la primul ministru sau de la fostul șef al lui Phineas, ori de nu cumva domnul Monk — chiar și ca dușman declarat al politicii lor — nu pusese o vorbă în favoarea tînărului prieten. Oricum se vor fi petrecut lucrurile, fapt este că înaintea închiderii sesiunii de vară, Phineas primi această scurtă epistolă din partea lordului Cantrip.

Downing Street, 4 august, 186.

„Dragă domnule Finn,

în urma convorbirii avută cu domnul Gresham, am căzut de acord să-ţi oferim o slujbă cu caracter permanent. Sîntem încredinţaţi că odată ce ai primi-o, ai aduce serviciii considerabile ţării.

E vorba de un post de inspector al azilelor de săraci din Irlanda, cu sediul în Cork, dacă nu mă înşel. Salariul ar fi de o mie de lire pe an. La caz că îţi convine oferta, domnul Gresham ar fi încîntat să dispună imediata dumitale numire. Aştept prin urmare un răspuns cît mai grabnic posibil. Asigurîndu-te de sinceritatea sentimentelor mele,

rămîn al dumitale,
Cantrip."

Phineas primi scrisoarea la Dublin şi în mai puţin de trei ore porni către Killaloe.

În mod categoric primea slujba propusă, dar nu înainte de a sta de vorbă cu Mary. N-ar fi făcut cel mai mic pas fără s-o înştiinţeze. Vor discuta prin urmare oferta, cu toate că ştia de pe acum în ce fel va răspunde. Afirmativ, se înţelege. Doar nu era să-i dea cu piciorul în situaţia în care se afla. Într-adevăr, venise numai de două luni în oraşul Dublin, şi poate nu avusese răgazul trebuincios ca să-şi încropească o situaţie : în schimb putuse foarte bine să întrevadă cam ce-l aştepta. Şi perspectivele nu erau deloc roze. Ori cel puţin aşa i se părură lui. Nu ştia de unde să înceapă treaba, cum să-i atragă pe oameni, şi aceştia îl ocoleau, crezîndu-l schimbăcios, arogant, sortit eşecului. Iar timpul trecuse fără să cîştige un sfanţ.

— Cum ? O mie de lire pe an ! rostise Mary Flood Jones cu ochii dilataţi de uimire şi încîntare cînd îi anunţă propunerea primită din Londra.

— Nu e prea mare suma cînd ştii că o viaţă întreagă rămîne aceeaşi, căută s-o mai domolească.

— Vai, Phineas ! Dar o mie de lire e un venit princiar !!

— În orice caz este sigur. Iar noi putem face nunta şi mîine.

— Și cu care mă obișnuisem cu gîndul să aștept mult de tot ! se alintă Mary.

— Va trebui să te dezobișnuiești, zise Phineas.

Cititorul își va închipui cu ce grabă i s-a răspuns lordului Cantrip, și nu peste mult eroul nostru primi făgăduita numire. Îl lăsăm deci în comitatul Cork, în noua sa calitate de inspector peste așezămintele destinate săracilor.

PARTEA ÎNTÎI

CAP. I
Phineas Finn candidează în alegeri ca deputat de Loughshane 5
CAP. II
Phineas Finn este ales în Loughshane . . . 17
CAP. III
Phineas își face intrarea în Parlament . . 29
CAP. IV
Lady Laura Standish 36
CAP. V
Familia Low 43
CAP. VI
Dineul de la lordul Brentford 56
CAP. VII
Familia Bunce 69
CAP. VIII
Veşti despre onorabilul Mildmay şi sir Everard 81
CAP. IX
Noul guvern 92
CAP. X
Violet Effingham 101
CAP. XI
Lordul Chiltern 110
CAP. XII
Perspective de toamnă 119
CAP. XIII
Pădurile din Saulsby 125
CAP. XIV
Loughlinter 132
CAP. XV
Căluţul lui Donald Bean 141
CAP. XVI
Phineas Finn se întoarce în Killaloe . . . 157
CAP. XVII
Phineas Finn revine la Londra 164
CAP. XVIII
Domnul Turnbull 177

CAP. XIX
Lordul Chiltern aleargă pe calul său Bonebreaker 184
CAP. XX
Dezbaterea votului secret 196
CAP. XXI
„Vă rog să fiți punctual" 208
CAP. XXII
Lady Baldock sosește la Londra 218
CAP. XXIII
Duminicile în reședința din piața Grosvenor . 228
CAP. XXIV
Willingford Bull 234
CAP. XXV
Echipajul domnului Turnbull blochează trecerea 248
CAP. XXVI
Primul discurs 260
CAP. XXVII
Comentarii în jurul lui Phineas 273
CAP. XXVIII
Supunerea la vot a reformei electorale . . 283
CAP. XXIX
Ședința guvernului 293
CAP. XXX
Norocul domnului Kennedy 302
CAP. XXXI
Finn candidează în Loughton 311
CAP. XXXII
Migrenele Laurei Kennedy 325
CAP. XXXIII
Revendicările domnului Slide 341
CAP. XXXIV
E oare cinstit? 351
CAP. XXXV
Onorabilul Monk și reforma electorală . . . 358
CAP. XXXVI
Phineas Finn face progrese în Parlament . 370
CAP. XXXVII
O întrevedere vijelioasă 380

PARTEA A DOUA
CAP. XXXVIII
Duelul 390
CAP. XXXXIX
Destăinuirea 399

CAP. XL
Doamna Max Goesler 411
CAP. XLI
Lordul Fawn 421
CAP. XLII
Lady Baldock îl exclude pe Phineas dintre invitații curenți 428
CAP. XLIII
Propășirea 435
CAP. XLIV
Phineas și prietenii săi 442
CAP. XLV
Cei patru supiranți ai Violetei Effingham . 457
CAP. XLVI
Cursa de șoareci 464
CAP. XLVII
Reforma electorală a onorabilului Mildmay . . 469
CAP. XLVIII
„Ducele" 479
CAP. XLIX
Revederea rivalilor 489
CAP. L
O nouă izbîndă 499
CAP. LI
Necazuri la Loughlinter 509
CAP. LII
Prima lovitură 522
CAP. LIII
În care se arată cum a primit Phineas lovitura . 532
CAP. LIV
Consolarea 547
CAP. LV
Împăcarea 553
CAP. LVI
Ce gîndeau oamenii din Marylebone 565
CAP. LVII
Jucăria neîngăduită 575
CAP. LVIII
Rara avis in terris 584
CAP. LIX
Răfuiala cu lordul 593
CAP. LX
Tactica doamnei Goesler 606
CAP. LXI
Disputa 615

CAP. LXII
Scrisoarea trimisă la Brighton 622
CAP. LXIII
Arătînd cum a primit ducele lovitura. . . . 632
CAP. LXIV
Scrisoarea 645
CAP. LXV
Un ministru în Killaloe 657
CAP. LXVI
Victrix 666
CAP. LXVII
Încurajări care descurajează 675
CAP. LXVIII
Coaliția 685
CAP. LXIX
Ispita 695
CAP. LXX
La reședința Primului Ministru 708
CAP. LXXI
Schimb de impresii 714
CAP. LXXII
Mărinimia doamnei Max Goesler 722
CAP. LXXIII
Amantium irae 732
CAP. LXXIV
Începutul sfîrșitului 739
CAP. LXXV
Cuvîntarea de adio 748
CAP. LXXVI
Încheiere 763

Lector : ANTOANETA RALIAN
Tehnoredactor : ELENA BABY-POPESCU

Tiraj 50 130 ex. broșate. Bun de tipar : 25.11.1978.
Coli tipar 48,5.

Comanda nr. 80 567
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii",
București — Piața Scînteii nr. 1.
Republica Socialistă România

„În limitele sale, ceva mai restrînse, Trollope a fost un realist mai intransigent şi mai magistral decît Thackeray. Pînă şi cei care nu vor să vadă în personajele sale decît tipuri, se arată gata să recunoască, totuşi, că sînt foarte viguroase."

Chesterton

Lei 28

CLU

Editura Univers